

A DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF
SAṆSKṚT AND PRĀKṚT MANUSCRIPTS

IN THE LIBRARY OF
THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY.

VOLUME I—TECHNICAL SCIENCE.
PART I—LINGUISTIC SCIENCE

A. PHONETICS (SĪKSĀ).

1

अमोघनन्दिनीशिक्षा.

13½ × 8½ inches, Devanagari handwriting
Fol. 1 only, fifteen lines in all

Amoghanandini Sika, consisting of 17 śloka only. For other recensions in 57 and 120 śloka respectively, cf. Bih., p. 153 and Mitra, Notices, vol I p. 72 For a description of Sīksā, see Kielhorn, 'Remarks on Sīksā,' Indian Antiqary, vol V p. 193 As regards the relation between the Sīksās and the Prāśasthyas, see Winternitz, Geschichte, vol I pp. 240-243

It begins —

पदादी च पदादी च संयोगावमदेयु च ।
य वाच्य इति विज्ञेयो योऽयं स य इति स्मृत ॥ १ ॥
युक्तेन भवता तद्वत्तया यामि वचापाम् ।
अनुज्ञेतेन वाचं च सुदीयमनुया वदे ॥ २ ॥
पदादावपि विच्छेदे संयोगान्ते च निष्ठताम् ।
वर्जयित्वा रद्दीयानामीपस्तृष्टवमित्यते ॥ ३ ॥
विद्वद्भिर्मित्राश्च रोचनास यथा भवेत् ।
महात्मावाच सूर्यश्च शुक्रस्त्वन्ये शुभ्रवत् ॥ ४ ॥

It ends —

यकृत सूत्रकरणेन सङ्ख्यामंत्रसारणम् ।
सत्सर्व सर्वसागानु न तु यात्रसनेयिनाम् ॥ ११ ॥
विलय (यं) मविभासा च सङ्ख्यायादिवर्णन ।
भाषतन्त्र विविर्न च ससाद्धर्मा मदीयने ॥ १७ ॥
इत्यमोघनन्दिनीशिक्षा समाप्ता ॥

[B D 273]

2

स्वराष्टक and कात्यायनीशिक्षा.

13½ × 8½ inches, Devanagari handwriting
Fol. 2, twenty two lines in all. Dated Sakā
1787.

The manuscript contains the following two pieces —

(I) Swarāṣṭaka, consisting of 8 śloka, containing instructions about accent

It begins —

एकोदात्तपदं विद्यादेकस्वारं तथा परम् ।
कानिचित् शुदात्तानि तद्विच्छेद निहित स्मृतम् ॥ १ ॥
शुदात्तानां समासे तु शुदात्तत्वं च दृश्यते ।
सर्वान्शुदात्तमेवाग्यत्पदमेवंविध स्मृतम् ॥ २ ॥

उदात्ता निहितं स्वारः स्वरोदात्तो न चेषरी ।
 स्वरितो यन्मयाभूतो जेषस्तु प्राकृतस्त्विति ॥ ३ ॥
 प्रचयारं नयेस्वारादुदात्तात्तन्महानि ।
 स्वरितोदात्तयोः पूर्वं प्रचयस्तु निह्नयते ॥ ४ ॥
 एकादिष्टमुदात्तेन तत्तमेव नयेस्वाम् ।
 पदादां निहिते तत्र स्वरितः स्याद्विभाषया ॥ ५ ॥
 यवादिष्टादुदात्ताणु स्वरितादपि वा पुनः ।
 निहितः स्वरितो (ऽ.) कायेः प्रहृतात्माहृतात्तत्तत् (ऽ.) ॥ ६ ॥
 अमाहृतस्तु यः स्वारः स्वरितोदात्तपूर्वकः ।
 उदात्तायार्धमस्वको शिष्टे निमित्ति कथिते ॥ ७ ॥
 अमाहृतस्तु पूर्वापं नीचं पूर्वेति चोत्तरम् ।
 पूर्वात्तं च नीचं स्वारं सत्ये तु कथितम् ॥ ८ ॥
 इति स्वराष्टकं समाप्तम् ॥

सम्प्रदाययने न स्वास्वरज्ञाने विना यनः ।
 स्वरापराधो (ये) विधरूपो इत्यस्मिन्निविष्टिपम् ॥
 तत्तादृशं स्वज्ञानं कर्तव्यं भेष इच्छता ।
 तःज्ञानं लक्षणादस्मादिति शास्त्रमप्योजनम् ॥
 इत्यष्टाधनुर्मात्रो (यः) पन्नाश्रो दीर्घ उच्यते ।
 इत्यष्टमेष्टं मात्रा त्रयं दीर्घं षण्णष्टम् ॥
 मात्रामाश्रयेति सर्वेषां को भेदो दृष्टकर्मणोः ।
 रत्नं तु संयुतं विद्धि विदुतं विद्धि कथितम् ॥
 नीचेन स्वरितः स्वामेवीभावे तु गण्यते ।
 नीचं नीचविभिन्नोद्यत्तव्यमपिगच्छति ॥ १ ॥

For a commentary called *Prajñalohini*, on this *S'varastaka*, see No. 11. below.

(11) *Katyāyana Siksā*, consisting of 11 *śloka*s only. For another recension of this *Siksā* in 12 *śloka*s, but wholly differing from this, cf. No. 12. below.

It begins —

अथ मागमसंज्ञयो वकारोऽपि विभाषया ।
 वोवा वारी नदिनाया कपुःप्राष्टिः पदेषु वै ॥ १ ॥
 इत्यमोचनमिदानीं प्रस्तावम् ॥

वदार्थः च वदार्थः च वदीनामभेदे तु ।
 व. वदार्थ इति विज्ञेयो बोधय वा वा इति वदुतः ॥ १ ॥
 वृत्तेव अमना मनुष्याः कानि मया वदम् ।
 अन्वा (सि) वदार्थं च मदीयमनुवाच ॥ २ ॥
 वामाचनो वदार्थमपि दीर्घेनैव वदार्थः ।
 वदार्थिन् तदावचनं दीर्घं वदार्थः ॥ ३ ॥

पकारस्तु पकारस्याव्यययोगे पकारकः ।
 खानात्यागेन संहितो ह्यव्यदादीपमागुपाय ॥ ४ ॥
 यकारस्तु यकारस्याव्यदादीं यदि दृश्यते ।
 न नमासतन्मादेभ्यो उपसर्गपरत्वात् ॥ ५ ॥
 अन्तरात्पयसं स्वादायं चैव विभाषयेत् ।
 रेफो रेत्वमवाप्नोति शेष्माणः परतो यदि ॥ ६ ॥
 स्वरार्थं विद्यमानादकारेण तथा परम् ।
 भाग्यो मत्तमव्येयामादेसो नास्माद्विद्वताः ॥ ७ ॥
 पकारविधिः श्रोतो गुरुरेष्टेषुतः ।
 आदिगुरुरेष्टेषु पदगते तु कर्तव्यः ॥ ८ ॥
 यदेव लक्षणं यन् तकारस्य तु तन्मयेत् ।
 रत्नो द्वावे बहिः स्वातो रत्नादिहर्षा ॥ ९ ॥
 तुते नकारे चादिरत्नं नोतिष्ठति तु द्वितीयद्वयम् ॥
 रत्नः सैव विज्ञानीपाठकारी यन् तुच्यते ॥ १० ॥
 स्वरेण परत्वं च व्यजने षण्णुनामिदम् ॥

इति कात्यायनीशिक्षा ।

[B. D. 278.]

3

केदारी शिक्षा by केदार देवस्य.

12½ x 8½ inches; Devanāgarī handwriting
 Foll. 4, fifteen lines to a page. Dated Saka 1757.

Keśari Siksā consists of nine paribhāṣas
 attested with their explanation in prose as well as
 in verse, the latter amounting to six śārikās.
 It gives the phonetic rules in connection with
 the Māhyanāliniya *Siksā* of the White Yajur-
 veda, and was composed by Keśava Dāsaṇi,
 who perhaps, is to be identified with the great
 astrologer of that name, the author of *Jyāyaka-
 pāṭha*, and a resident of Nandigāda and
 father of Ganesa (Grahāṅga) (A. D. 1720 A. D.)
 cf. Ind. Ant., vol. V, p. 193. A 31c mention
 there mentions the paribhāṣas treatise *Katyāyana*.

It begins —

अथानो केदारी शिक्षां वदामासम. ।
 कदा वदरति द्वे परिमाणादुत्पद्यम् ।
 उच्यते केदारेणैव केदारादीमुत्पद्यते ॥ १ ॥

तदानीं अथानो केदारी शिक्षां वदामासम. ।
 कदा वदरति द्वे परिमाणादुत्पद्यम् ।
 उच्यते केदारेणैव केदारादीमुत्पद्यते ॥ १ ॥

पदादी च पूर्वाह्नयोः द्विजो योधारः संपूर्वयोश्च छन्दसि
माध्यन्दिनीये । ०

The Kārikās are as follows —

सूत्रद्वयार्थं (1st and 2nd) कारिकापि ।
पूर्वो ह्नयोः पदादी च केन्द्रे संपूर्वोर्ध्वं (?) द्विजो ।
माध्यन्दिनेयुक्तस्य चः पदाद्यन्तमाध्यने ॥ १ ॥

—fol 2.

(For Sū. III. & IV.)

पत्नोधारः सकारं स्वाहुं विनाछन्दसि स्मरं ।
विहृताह्नयुक्तयोः यः सकारः प्राक्छन्दस्युच्यते ॥ २ ॥

—fol 2b

(For Sū. V.)

अनुस्वारस्यं यदेतद्विदेके परे भवेत् ।
ह्रस्वादीर्घादीर्घाभ्यः संयोगे च परे युक्तः ॥ ३ ॥

—fol 3

(For Sū. VI.)

वागिनीयस्य सूत्राभ्यां द्वित्वं सर्वत्र कीर्तितम् ॥ (४) ॥

(For Sū. VII. & VIII.)

यययोः परयोः सस्य द्वित्वं न खानु छन्दसि ।
ककारो ह्रस्वियुक्तस्य सकारश्चछन्दसि स्मृतः ॥ (५) ॥

—fol 3b

(For Sū. IX.)

ह्रस्वादीर्घं भवेत्किञ्चित्संहितायां परो न येन ।
ह्रस्वसंयुक्तायुक्ताकारश्चावर्णो ह्रस्वसमंयुक्तः ॥ ६ ॥

—fol 4

It ends —

इति नवमसूत्रस्यावयवार्थार्थं ॥
सूत्रार्थं कारिकापि । ह्रस्वादीर्घं ॥
नवानामपि सूत्राणां पण्यिताः कारिकास्त्रिमाः ।
केदायेन कृतास्ताः सुर्वेदाभ्ययनबोधिकाः ॥
परिभाषासूत्रं च य (वा) सुर्वेदं सकारिकम् ।
देवयिदेदायेनेदं कृतं हस्तभारगिनः ॥
ह्रस्वोदात्तादिभिर्भेदैर्हस्तमंस्वरलक्षणम् ।
शिक्षादिभिः पठ्यैश्च विज्ञेयं वेदपाठकैः ॥

इति केशवछन्दकारिकाः समाप्ताः ॥

* श्रीमत्तं राजजीमहाराजानां मूलप्रलेखिणीहस्तोपे प्रम्यः ॥
शके १७८० क्रोधननामान्दे भाद्रपदशुक्लैकादश्यामप्रभुम्वर्या
मयिष्ठः ।

[B. D. 290.]

4

नारदीयशिक्षा.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting.
Fol. 6, about 17 lines to a page. Dated Śaka
1767.

A Sikṣā ascribed to Nārada. It is in two
Prapāṭhaks of eight chapters each and belongs
to the *Sāmavāda* of Indian Antiquary, vol V
p 125 "The authorities quoted are —Nārada,
Kāśyapa, Tumburu, Somaśarma, Vasistha and
Prāchīna Audavajī."

उच्चारणं विदोवादि स्वरान्तरं प्रवर्तते ॥ १ ॥
भाषिकं भाषिकं चैव सामिकं च स्वरान्तरम् ।
वृत्तान्ते स्वरान्तराणां प्रयोगादे विदोवाः ॥ २ ॥
एकाक्षरस्वरं कर्तुं यावायु स्वरः ।
तामस्य स्वरं विवादेनास्वरान्तरम् ॥ ३ ॥
कक्षयामयुक्तं वासि दे वक्षेय (४) युगले ।
अविज्ञानादि साध्याणां तेषां भवति विस्मयः ॥ ५ ॥
मद्यो दीनः स्वरतो वर्णतो वा ॥

The khandas of the first prapāṭhaka have 15,
16, 9, 12, 20, 22 19, and 11 slokas in order
इतिनारदीशिक्षा परिशिष्टे प्रथम प्रपाठकः ॥

—fol 4

The second Prapāṭhaka begins —

स्यकारं सम वाप शर्दं च स्वरितं सवेन ।
नवोदात्त पुरस्तस्य ज्ञानः स्वर स उच्यते ॥ १ ॥

The chapters have 11, 18, 11, 9, 11, 27, 11 and
31 slokas respectively For another MS, see
Weber, II p. 93.

It ends —

एवं वर्णाः प्रयोग्या भाष्यका न च विदितः ।
संवाचनं योरोन महलोके महीपते ॥ ३१ ॥

इति नारदेन प्रोक्तं नारदीशिक्षा समाप्ता ॥

It appears that vv. 8 to 24 of the last chapter
are missing in this MS. The MS was copied
from one belonging to Rājā Mahārāj.

[B. D. 278.]

5

नारदीयशिक्षा

9×4½ inches, old Devanāgarī handwriting
Fol 2 to 24 seven lines to a page Dated
Samvat 1587

Another copy The MS begins with v 6 on
fol 2 First prapathaka ends on fol 14
It ends —

इति नारदीयशिक्षा समाप्ता ॥

द्वितीय प्रपाठक । सवत् १५८७ वर्षे कार्तिकसित्तचतुर्थ्यां
भूमितरये लिखितेय शिक्षा । श्रीभीमास्वामीय श्रीधीइन्द्रा
स्वामीधीधर पुत्रेण पदनाथ परीक्षकारेण च लिखापितेयम् ।
For the Srimala family of the Jaina sravakas
cf No 59 below

[B D 81

6

पाणिनीयशिक्षा

8½×4½ inches clear Devanāgarī handwriting
Fol 5 ten lines to a page. The last folio
appears to be added afterwards.

This work is ascribed to Panini and is
attached to the Rveda and has eleven sections
giving 60 complete in all.

The first four folios of this MS are marked
सि च which shows that they originally formed
part of the Siksacatusaya which consists of
Sikṣa Jyautisa Chandas and Nighantu. See
No. 9 below and I O Nos. 539-40

The work has been published by Weber in
Indische Studien vol. IV and repeatedly there-
after For another recension in 21 complete
only see I O No 544 where the work is
accompanied by a commentary composed in
Samvat 1454 by Dhara dhara See also No 10
below for both and Weber II p 94 where
this second recension is called the Jayas
recension

[B D 182

7

पाणिनीयशिक्षा.

14×8½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 2 sixteen lines to a page.

Another copy

[S C Z Z A 23

8

पाणिनीयशिक्षा and ज्यौतिष

8½×4 inches fair Devanāgarī handwriting
Fol 6 nine lines to a page

Sikṣa in eleven sections ends on fol 6
Jyautisa has seven sections with 35 complete.

The end —

यथा शिक्षा सवृत्तानां नामानां सजयो यथा ॥

सद्वेदाहनासागर्ग वैतिष कूर्चनि स्थितम् ॥३५॥॥

[B, D 162

9

शिक्षाचतुष्टय

9½×3½ inches Devanāgarī handwriting
Fol. 24 eight or nine lines to a page Dated
Saka 1689

Siksacatusaya consists of Sikṣa Jyautisa
Chandas and Nighantu The first ends on fol 4b
the second on fol 7 the third on fol 11b

[B D 77

10

पाणिनिशिक्षा with a commentary by धरणीधर

8½×4½ inches Devanāgarī character
Fol. 15, nine lines to a page.

A commentary on Panini's Sikṣa For this
commentary cf Ind. Ant. vol. V p 185

A very modern and worthless anonymous
commentary The authorities he quotes are —
Saddalaustabha Sabdendusekhara Sridhara
and Suryajna This concludes of Dr Kielhorn

however, does not seem to be correct. See I O. No. 344, where from the concluding verses, it is clear that the commentary was composed in Saurat 1134, by Dharamadhara, pupil of Mahadeva, during the reign of king Udayasinha and the ministership of Viramadeva.

My MS. does not quote the authorities mentioned by Dr Kielhorn. The text of the Panniya Sikaḥ commented upon by Dharmadhara consists of 21 couplets for which see I O, No. 344, see also, Weber, II p 94 No. 1500, where this is said to be the Yajur-recension of the Panniya Sikaḥ.

Fig —

पातु मो विक्रमाया मनिहेष्टः सारस्वती ।
 प्राशेवपरिच्छेद वषसैव करोति वा ॥ १ ॥
 उम्ह कवचिदनासि विदुषातीह मूरिभिः ।
 शिक्षा स्वविदुषा वसतावसाता विदुषोऽवहम् ॥ २ ॥
 अथ शिक्षाः

पारद quoted on fol 4 b, चीनक on fol 5

End —

• अपरिमितकावाचिष्ठं सुपरूपमित्यर्थ ।
 इति पाणिनीयशिक्षाव्याख्या समाप्ता ।

[S. C. 22 E. 31]

11

पाराशरीशिक्षा.

13½ x 8½ inches, Devanagari handwriting
 fol 4, seventeen lines to a page Dated Saka
 1787

A Sikaḥ of the Yajurveda, ascribed to Parāśara. See Mitra Notices, vol III p 203. It consists of 149 slokas.

It begins —

अथ शिक्षा प्रवक्ष्यामि पाराशरमते वया ।
 यथा देवेषु विश्वामा यथा तीर्थेषु पुण्डरीकम् ॥ १ ॥
 तथा पाराशरीशिक्षा सर्वमाद्येषु भीयते ।
 प्रणवं तु प्रवक्ष्यामि क्षिप्रमात्राक्षिदैवतम् (१) ॥ २ ॥
 विष्णोरूपं त्रिवर्णं च त्रित्यानं च सर्वं त्रिभिः ।
 अक्षरासीतिरेकस्य प्रथमा कश्चिदा स्मृता ॥ ३ ॥

It ends —

हे यदे चर मोक्षाय तमेति निर्मलेति च ।
 मममेति दिगीदृग ल (१) सङ्ख्यज्जगत् ॥ १२ ॥ (१२८)
 अस्तनाः वक्ष्य अयेमा (या) का मयसि दि ।
 पूरा मिश्रवमुधैर अस्तनाथ मयिर्दिता ॥ (१) २९ ॥
 इति पाराशरीशिक्षा समाप्ता ।

[D. D 278]

12

पाशयस्क्यशिक्षा.

13½ x 8½ inches, Devanagari handwriting
 fol 6, about 17 lines to a page Dated Saka
 1767

A Sikaḥ ascribed to Kātyāyaka. It belongs to the White Yajurveda and consists of 141 slokas. of Bik p 154 Mitra Notices vol III p 204, Bodhicari, Calcutta No. 1039. In this has place the number of verses as said to be 200. See also Kielhorn Ind. Anti, vol. V p 190 according to whom Yājñavalkya Sikaḥ was otherwise called Kātyāyana Sikaḥ. But this does not appear to be true. For Kātyāyana Sikaḥ in two recensions see No. 2 above and No. 13 below.

It begins —

पाशयस्क्य उवाच । अथातश्चैवर्वहस्य व्यावधान्याम् ।
 उदागभाउदात्तस्य स्वरितस्य संधिं तन्म ।
 छहस्य वर्णविशेषाणि देवस्य स्वरानमेव च ॥ १ ॥
 शुक्रमुच्य विदानीयात् नीच लोहितमेव च ॥

It ends —

विधितस्य विधिनामविधानाश्च कवचने ।
 अविधानास्तो निय प्रापविधीयते वर ॥ १० ॥
 मुनिमुक्त वचो मास्य न मास्य मुनीववात् ।
 सर्वशास्त्रादहस्य तदाहस्यनयेव भाविनम् ॥ ११ ॥

इति श्रीपाशयस्क्यमुनिविरता पाशयस्क्यशिक्षा समाप्ता ॥

[D D 279]

13

यसिष्ठशिक्षा, कात्यायनीशिक्षा, गौठमी-
 शिक्षा and माण्डूक्यशिक्षा.

13½ x 8½ inches, Devanagari handwriting
 fol 7, about 17 lines to a page Dated Saka
 1787.

The MS. contains the following four S'ikṣās —

- (I) वसिष्ठशिक्षा which enumerates the number of Rec. i. e. verses from the Rgveda contained in the Mādhyandina s'ākhā of the White Yajurveda. cf. Ind. Ant., vol. V. p. 196

It begins —

अथ शिक्षां प्रवक्ष्यामि वसिष्ठस्य मतं यथा ।
सर्वाणुकममुद्रस्य ऋग्यजुःपलक्षणं ॥ १ ॥
अथादित्ये यजुर्वेदे भेदे माध्वेदिनीयके ।
वक्ष्यामि ऋग्यजुषां विभागं मुनिभाषितम् ॥ २ ॥
अनादेशे यजुर्वेदा अनादेशे (?) तु सत्यया ।
यजुरेवाध्वरे यज्ञे याज्ञवल्क्यमुखाङ्गवेत् ॥ ३ ॥
द्वावल् (सा ?) ना ऋचः सर्वा यजुरन्यस्यमाधितम् ।
वर्गादित्यमुधैवस्यात्तन्नाविष्टयजुर्भवेत् ॥ ४ ॥ •

It ends—

महेति चेति चत्वारिंशत्तमे यजुषि सप्त ऋग्यजुषो
संख्याविभागः ।
एकीकृता ऋचः सर्वा मुनिपदेदभूमिताः ।
अविहना (?) यविलेखा वसिष्ठेन च रामता ॥ १ ॥
एवं सर्वाणि यजुषि रामाधिबसुयुग्मकाः ।
अथवा पद्यभिन्दुना संहिताया विभागतः ॥ २ ॥
इति वसिष्ठशिक्षोक्तं ऋग्यजुर्विभागं समाप्तम् ।
इति वसिष्ठशिक्षा समाप्ता ।

- (II) कात्यायनीशिक्षा. This differs materially from the Kātyāyana's S'ikṣā as given above. See No. 2 Here it is accompanied by a commentary and the following is the full text of the S'ikṣā.

यदुदात्तास्वरं नीचं स्वर्यं च परतो नन्देत् (?) ।
उदात्तं स्वरितं चास्मात्तत्तत्स्वरितं वदेत् ॥ (१) ॥
एकीभूतमुदात्तेन त(?)सादुदात्तादतः परम् ।
नीचं स्वर्यं यद्योक्तं चेत्तत्तत्स्वरितान्वितम् ॥ (२) ॥
यदुदात्त इकारसायुदात्तेन संयुक्तम् ।
इकारेण तदाध्वयो गीरिताभिलष्ये यथा ॥ (३) ॥
पदकाले च एकारः उदात्तः संहिता(सो)द्वय (या) ॥
ओकारस्य संयुक्तोऽयं न च म्यार्यमेव तत् ॥ (४) ॥
एकीभूताविकारी येदुदात्तः स्वरितं पदे ।
एकस्मिन्नेव सा स्वार्यो दीर्घत्वं तथो परम् ॥ (५) ॥

यदस्य स्वरितस्याने ष्यञ्जनं जायते यदि ।
सन्धिकाले तदानीचः स्वायस्वरतदामिता (?) ॥ (६) ॥
पदाकाले यदा नादः स्वरितः स चतुरप्यते ।
संकाले च तदा तत्स्वास्वर्यः पूर्वः (यं) पदसु यः ॥ (७) ॥
ष्यञ्जनस्वरितपूर्वं पद्यमेतान्वितं यदि ।
स्वरितादुत्तरं तत्स्वास्वार्यो नादस्वनन्तरः ॥ (८) ॥
तच्च नीचमिति शेषं यदेकस्मिन् पदे भवेत् ॥
प्रथितस्वरितादूर्ध्वमुपोपेक्षितं यथा ॥ (९) ॥
नीचादप्यवयवत्वात्स्वरिता संहिता भवेत् ।
परेषां यं तु पूर्वस्वास्वरोऽयं नीचमेव तत् ॥ (१०) ॥
उदात्तं पदकाले यत्संहितायां तथैव च ॥
तस्मात्पूर्वं यत्किंचिदुदात्तं च यदिप्यते ॥ (११) ॥
यद्यीचं पदकाले सत् संहितायां तथैव च ।
उक्तवाचयित्रीनं चेतिपुसवर्गं तन्नेवेत् ॥ (१२) ॥

इति कात्यायनीशिक्षा समाप्ता ।

- (III) गौतमीशिक्षा. It is in two prapāthakās and belongs to the Sāmaveda.

It begins —

अथ गौतमी शिक्षा । अध्यापि त्रिषञ्जनानि भवन्ति ।
स्पर्शान्तत्थोष्माणश्रेति । तत्र कादयो मकारान्ताः स्पर्शाः
पञ्चविंशतिः । •

The second prapāthaka begins on fol. 5 b —

आध्यापनं करवधारकवायूनाम्ये ढह्लासपद्वंधयथा •

It ends:—

कपडा गौतमेनोक्तं न सप्तमन्दं लोवोगीभवत्वेयासह-
वर्मा मानादृति विभूषिता ।

सायोगशृङ्गना नाम सामवेद्विनिप मनाम् ॥

द्वितीयः प्रपाठकः इति गौतमी शिक्षा समाप्ता ॥

- (IV) माण्डूक्यशिक्षा consisting of 41 s'lokas, belongs to the White Yajurveda

It begins —

अथातः संप्रवक्ष्यामि तित्पराणां हितकाम्यया ।

माण्डूक्येन यथा प्रोक्ता तथा सङ्ख्या समाहृता ॥ १ ॥

इत्येवा बह्वी प्रथमाहर्ष बाहुवर्णा निरत्रः शुभ्रगोमा-
वर्णी प्रह्वत्पारीमूल्य वाह्वत्पानदेवतित ऊर्ज-
त्वाद्यन्धेन एवा पञ्चदश ॥ १ ॥ •

It ends—

इमायास बाह्यत क्रियेकारसमवेत्यन्त त्रीणि ॥ ४० ॥

वेदादिरससदया च (५०४) संहिताया क्रमेण च ।

एते ३०४५ समाख्यायादन्त्या प्रकीर्तिता ॥

इति माण्डूक्यप्रतिष्ठा समाप्ता ।

[B D 278]

14

स्वराष्टक with प्रातपोधिनी.

13½ × 8½ inches, Devanagari handwriting
Foll 31, seventeen lines to a page. Dated Sale
1787

A commentary on the Svratāṣṭaka See No
2. The name of the commentator is unknown.

It begins—

श्रीमद्विषेयं सन्धु व्यासा बुद्धिप्रकाशकम् ।

स्वराष्टकमित्याख्या लिख्यते प्रातपोधिनी ॥ १ ॥

एकोदात्त पद विद्याम् ।

It ends—

इति स्वराष्टकम् ।

[B D 278]

B Philology

15

निघण्टु.

8 × 4 inches, clear Devanagari handwriting.
Foll 12, nine lines to a page. Dated Sale
1750

A copy of the text of the Nighantus or the
vedic dictionary, in five adhyayas

It ends—

इति निघण्टुके पञ्चमोऽध्यायः ॥ शके १७५९ हेमलम्बीस
वन्माघकृष्णत्रयोदशी इदं पुस्तकं लिखितम् ।

[B D 239]

16

निघण्टु

7½ × 4 inches, Devanagari handwriting
Foll 12, nine lines to a page. Dated Sale
1759

Another Copy

[B D 239]

17

निरुक्त (पूर्वपङ्क्त) of यास्क.

9½ × 3½ inches, Devanagari character. Foll 65,
nine lines to a page. Dated Sale 1699

The first six chapters of Yaska's Nirukta which
is a commentary on the Nighantus. A critical
edition of Nirukta has been recently brought
forth by Dr L Sarup Oxford.

It ends—

पूर्वपङ्क्ते षष्टोऽध्यायः । शके १६९८ शुभ्रपौर्णमासवन्दरे
भाद्रपदपुष्यदशमी तदिति समाप्तिः ।

18

निरुक्त (उत्तरपङ्क्त) of यास्क

9½ × 3½ inches Devanagari character. Foll 54
eight lines to a page. Dated Sale 1699

Adhyayas VII to XIV of Nirukta

It ends—

इति निरुक्ते उत्तरपङ्क्तं षष्ठमोऽध्यायः ॥ शके १६९९ चैत्रशुक्ल-
नामसंवत्सरे भाद्रपदपुष्यदशमी तदिति इदं पुस्तकं समाप्तिः ।

[B D 77]

19

निरुक्त of यास्क.

14 × 8½ inches Devanagari handwriting
Foll 46 seventeen lines to a page. Dated
Sale 1747

Another copy of Nirukta complete in 14
adhyayas, divided into two satkas. The Purva
satka in Six adhyayas has 21 folios while the
Uttara satka in Eight adhyayas has 25

[S C. ZZ. A 23]

20

निरुक्त of यास्क with

वृत्ति by दुर्गाचार्य

9½ × 4½ inches, Devanagari character
Foll 181 about thirteen lines to a page

Nirukta with the well-known commentary of
Durgacharya. The MS. contains adhyayas I,
and VII to XIII only. The folios of the different
adhyayas are separately pagged. They are resp
as follows—50, 41, 20; 12, 20; 16, 15, 4.

It ends —

इति जम्बूमागनिवासिनो भगवद्गुरोर्वाच्यस्य कृतौ ऋग्वर्षायां
सिद्धकृतौ सप्तदशोपधाय ।

[B. D 65

C. Grammar.

(I) KĀTANTRA

21

कातन्त्रव्याकरण of शर्षवर्मन् with

रूपमाला by भावसेन.

13×7 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 8, about ten lines to a page Dated
Samvat 1910

Katantra Vyākaraṇa also called Kālapaka or
Kaumara is ascribed to Sarvavarman to whom
the system was expounded by Kumara, for the
story of the origin of the work of Kathāsarit
sagara Lamb. I Taranga 7, vi 10 13 For in-
formation about the grammar its commentaries and
age (about 300 A. D.) see Winternitz Geschichte
III pp 397 398 Belvalkar, Systems of Grammar,
pp 81 91, V. A. Smith, Z. D. M. G., 56, p. 660

In the present manuscript only the sandhu
portion of it is given and is accompanied by a
commentary called Katantra Rupamala by a
Jain writer Bh. Vasena. A MS of this commentary
(Peterson Reports, III No. 248) is dated Samvat
1535 For other commentaries on the work,
see I O, Nos. 730 to 759, Weber, II pp
199 200

It begins —

वीर प्रणम्य सर्वज्ञ विनष्टोपदेशकम् ।

कातन्त्ररूपमालेय बालबोधाय कथ्यते ॥ १ ॥

नमस्तस्यै सरस्वत्यै विमलज्ञानमृतये ।

विविधालोकयात्रेय यत्प्रसादात्प्रवर्तते ॥ २ ॥

सिद्धो वर्णसमाप्ताय १ सिद्ध सन्तु वर्णानां समाप्तायो
वेदितव्य न पुनरन्यथोपदेष्टव्य इत्यर्थः ।

It ends —

आह्नाह्नाह्नां नित्य २५ आह्नाह्नाह्नां परशकाकारो नित्य
द्विभाषमापद्यते भाषाद्वयति माध्विन्यद् इति वितर्जनीय
सन्धि ॥ इति वक्ष्यसन्धि सपूर्ण ॥ ५ ॥

[B. D 242

22

कातन्त्रव्याकरण of शर्षवर्मन् with

बालावबोध by मेरुतुङ्ग.

12½×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 25 eleven lines to a page. Dated Samvat
1932

Kātantravyākaraṇa with a commentary called
Bālavabodha composed in Samvat 1444 by
Merutunga pupil of Mahendraprabha of the Au-
calagaccha Jayasekhara the author of Upadesa
cintāmaṇi (samvat 1436) was a fellow student
of our Merutunga, see No 1565 below The
dates for Merutunga given in the paṭṭavali of
the Aicalagaccha are —birth Samvat 1403,
dikṣa Sam 1418, ācāryapada Sam 1426
gacchanāyaka Sam 1440, death Sam 1471

Another Merutunga pupil of Candrap-
rabha, composed his Prabandha cintāmaṇi in
Samvat 1362 and was also the author of a
Mahāpurusa carita otherwise called Upadesa
sāta of Weber, II p 1024 Peterson Reports
III Ap p. 266, V p 43 for the Mahāpurusa
carita

The present MS. professes to have been copied
down from an earlier MS written in Samvat 1403.
This is obviously impossible

At the order of our Merutunga a MS was
copied at Cambay in Samvat 1470, for which see
No 80 below

Beginning —

अकारविन्दुसमुक्तं लिख्यं ध्यायन्ति योगिनः ।

कान्तं मोक्षदं वैद अकाराय नमो नमः ॥ १ ॥

देवदेव प्रणम्यादौ सर्वज्ञ सर्वदर्शिनम् ।

कातन्त्रस्य प्रवक्ष्यामि व्याख्यानं शास्त्रवर्त्मिकम् ॥ २ ॥

सिद्धो वर्णसमाप्ताय १०

The pādas end as follows —I on fol 9, II on
fol 12b, III on fol 17, IV on fol 20, V on fol 22

It ends —

इत्याचार्यभीममेरुतुङ्गपुरविज्ञायां बालावबोधवृत्तौ
पद्यसहित पाद सपूर्ण ।

[B. I 41c

(II) JAINENDRA.

23

जैनेन्द्रव्याकरण of देवनन्दी.

11x5½ inches; Devanāgarī handwriting. Fol. 15, nine lines to a page. Incomplete.

Jainendravvyākaraṇa is usually ascribed to Jainendra, but was actually composed by Pūjyapāda whose another name was Devanandin. Pūjyapāda was also the author of a commentary called *Sarvārthasiddhi* on the *Tatvārthasūtra* and lived in Saka 631 according to an inscription at Lakṣmīnagara, see Fleet, Ind. Anti., vol VII p. 112, Pathaka, Ind. Anti., vol XII p. 19, Peterson, Reports, II pp. 67-71. According to Bhanuṅkar, Early History of the Deccan, 2nd ed. p. 59, Pūjyapāda lived about 678 A. D., B. L. Rice (J. R. A. S., 1890, p. 245), however, is inclined to place him about the middle of the 5th century A. D. See also Balwalkar, Systems of Grammar, pp. 62-69.

For a description of the work, see Kielhorn, Ind. Anti., vol X p. 75. Somadeo in 1203 A. D. wrote a commentary called *Sabdīmara candrikā* on the work. The work is published with the commentary of Abhayānandi in Panit, new series, vols 31-34. The probable date of Abhayānandi is 750 A. D. according to Dr. Balwalkar. For other MSS, see Weber, II p. 201, Mitra, Notices, VII-p. 185, Peter VI p. 143, No. 90, Bühler, J. L. No. 559-91, Bhandar, V No. 1139-40, VI No. 1055, 1059 &c.

A *Madhya Jainendra-Vyākaraṇa* by Somesvara is mentioned at the Catalogue of Sanskrit MSS in the Private Libraries of the North Western Provinces, part VII p. 68.

It begins —

एषीरास्यतिरी यस्य निरवधायभासते ।
देवनन्दिदत्तपूजेते नमस्समी स्वर्णमुने ॥ १ ॥

सिद्धिरनेकान्ताम् । भद्रम् फलम् ॥

The MS contains two of the five *adhyāyas* and a part of the third. It will be seen that the author skilfully introduces his name in the first verse.

[B. D. 49]

24

लघुजैनेन्द्रव्यापाठ of देवनन्दी.

12x5½ inches, Devanāgarī character (Jain style). Fol. 6, nine lines to a page. Dated Śaivāt 1914.

The *Sūtrapāṭha* of the Jain system of grammar (abridged) put forth by Devanandin. The grammar is also called *Pancāṅgīyī* or *Pancavastu* from its five chapters. See Ind. Anti., X, p. 76. This is a recast of the bigger Jainendra Vyākaraṇa. Cf. Balwalkar, Systems, p. 67.

It begins —

अथलघुजैनेन्द्रव्यापाठः प्रथमोऽध्यायः ॥
जगद्विद्ययापायं यतो जन्मममयतिने ।
मयप्रमाणसामग्रिष्वन्यथाप्यन्ताय शास्त्रे ॥ १ ॥

अन्येदेतानि भवन्ति स्वस्यात्मनामात्मनो ॥

एतत्पञ्चवस्तुके प्रथमं सन्निवृत्तं परिममात्मम् ॥ fol. 2;
यत्पञ्चवस्तुके द्वितीयं नामवस्तु परिममात्मम् ॥ fol. 3b;
एतत्पञ्च ॥ तृतीयसन्निधिष्वस्तु परिममात्मम् ॥ fol. 4,
एतत्पञ्च ॥ इतिचतुर्विधं परिममात्मम् ॥ fol. 4b,

It ends —

एवमस्यस्युक्तं प्रथिममन्तासीत्ययं (1) इति—
धीमद्विद्ययापायं यतो जन्मममयतिने ॥

टीकाभाल्लिहाद्वस्तुविधौ जैनेन्द्रव्यापाठम्—
मालाद्वयपञ्चवस्तुमिदं (2) सोपानमालोद्वारात् ॥ १ ॥

इतिरित्य देवनन्दाचार्यस्य पठित्वादनपनयः । इति श्री-
लघुजैनेन्द्रव्याकरणस्य स्वपाठः समाप्तः ।

[B. D. 297.]

25

लघुजैनेन्द्रव्यापाठ of देवनन्दी.

11x5½ inches, Devanāgarī handwriting. Fol. 6, nine lines to a page. Dated Śaivāt 1894.

Another copy.

[B. D. 49.]

26

लघुजैनेन्द्रसूत्रपाठ of देवनन्दि with

a commentary

10½ × 5 inches, Jain Devanagari handwriting
Foll 92, seven lines to a page Incomplete

Laghu Jainendra Sutrāpāṭha with a Sāṅskṛt
commentary by an unknown author

It begins —

जगन्नित्यनाथाय० ॥ १ ॥ प्रत्याहारस्यादाविष्टदेवतास्तुति
वचनमहलार्थमुपात्तम् । महलं चाविज्ञेनास्मिन्नेतायैस्तसिष्यधै
मिति । उक्तञ्च ।

आदौ मध्येवसाने च महलं भाषितं दुषै ।

तज्जिनेन्द्रपुणस्तोत्रं तद्विग्रहप्रतिद्वये ॥

महं सुखं पुण्यमिति तद्व्याप्तिं भादत्ते इति वा महलं
तथाप्युक्तम् ।

महशब्दोपसृष्टिर्ह्युपायस्याभिप्रायकः ।०

इति पञ्चवस्तुके प्रथमस्तोत्रे पञ्चवस्तु परिसमाप्तम् । fol 22,

The second chapter begins —

इह सर्वेषां शब्दानां द्वौ पक्षौ विद्येते ।

व्युत्पत्तिपक्षः । अश्व्युत्पत्तिपक्षश्चेति ॥ तत्र व्युत्पत्तिपक्ष
कथ्यते ।०

एवं पञ्चवस्तुके द्वितीयनामवस्तु परिसमाप्तम् । fol 74b,

इति पञ्चवस्तुके तृतीयस्तोत्रविधिवस्तु परिसमाप्तम् ॥ fol 85b,

The MS. breaks off in the midst of the fourth.

[B D 49]

(III) PĀṆINĪYA.

27

अष्टाध्यायी of पाणिनि.

8 × 4 inches, clear Devanāgarī handwriting
Foll 57, nine lines to a page Dated Saka 1750

A copy of Pāṇini's Astādhyāyī.

It ends —

आवे १०५९ हेमलम्पीसयसरे माघशुक्लप्रतिपदि यथे
इत्युपनाशा यथाएन लिखितम् ।

Published by Otto Bohtlingk with translation
and explanation (Leipzig 1857) and repeatedly
in India. On the age of Pāṇini see Goldtucker

Pāṇini, Weber, Indische Studien vol I p 14,
vol. V p 1 &c For general information see
Winternitz Geschichte III pp. 382 386 and
Belwākar Systems pp. 12 25

[B D 239]

28

अष्टाध्यायी of पाणिनि.

6½ × 3¼ inches, Devanagari character
Foll 84 (2 to 85) eight or nine lines to a page.

Another copy

[B. D 221.]

29

अष्टाध्यायी of पाणिनि.

9½ × 3½ inches, Devanagari character.
Foll 64, eight lines to a page

Another copy

[B D 77]

30

धातुपाठ of पाणिनि

8½ × 4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 25, about ten lines to a page.

Pāṇini's Dhātupāṭha to his grammar. For
information, see Belwākar Systems, p. 25, 51,
Winternitz Geschichte, III p. 385 footnote,
395, &c

Beginning —

अभिनेतायनम् । अथ धातुपाठो विवक्ष्यते०

End —

इति स्वार्थव्यन्ताश्रयादयः । सङ्ख्या ३५५ ॥

[B. D 79]

31

गणपाठ of पाणिनि.

9½ × 4 inches, Devanāgarī character Foll 61,
seven lines to a page Date Samvat 1799

Gaṇapāṭha to Pāṇini's grammar in eight
allījāyas. It begins with sarva ligāra and ends

with the two recensions of the *sumnadhigana* Cf I O No 696 For the authorship of the Ganapatha see Belwalkar Systems p 23

The end—

इत्यष्टमोऽध्यायः समाप्तः । समाप्तोऽयं गणपाठः । सवत्
१७९९ वर्षे माघमासे सितपक्षेऽमावास्यायां शुभः—

[B D 232]

32

शब्दरूपावलि

10×6 inches, Devanagari character
Foll 8 nine lines to a page Incomplete

Śabdārūpavali or the declension of words.
Incomplete

[B D 44]

33

शब्दरूपावलि.

12×5 inches Devanagari character
Foll 9 about 24 lines to a page

Another treatise on declension of nouns
Is it *Syādisamuccaya*? See No. 33 below

Beg—

अकारान्ता स्मृता पुंस्ति देवमुखा समन्विता ।

मासदन्तपादभूपाशलादी भेदभाविनः ॥

देवः देवी देवा ।०

[B D 67]

34

समासचक्र, परिभाषा and सूत्रपाठ (पाणिनीय)

14½×9 inches, Devanagari handwriting
Foll 8 + 2 + 23 about eighteen lines to a page

Samāsacakra Paribhāṣā and Sūtrapāṭha of
the *Aṣṭādhyāyī*.

[S C ZZ A 31]

35

अष्टाध्यायी of पाणिनि with

काशिका by जयापीड and वामन

(Adhy I to IV)

13½×8½ inches, fair Devanagari handwriting
Foll. 155 about 18 lines to a page Dated
Saka 1789

Adhyāyas I to IV of the *Kāśikā Vṛtti* on
Pāṇini's Aṣṭādhyāyī by Vāmana and Jayāpīḍa.
For the joint authorship see Buhler's Report,
No VI p 72, Bhandarkar Report 1883 84 p.
57 On a review of the whole available
evidence it appears clear that the author of
the first five chapters was Jayāditya and of
the last three Vāmana Itsing the Chinese
traveller mentions Jayāditya as the author of
Kāśikā and not Vāmana Itsing wrote his
chronicle in 691 A D It is quite probable
that Vāmana long afterwards completed the
commentary which was left incomplete by
Jayāpīḍa It is thus not necessary to give up
the identity of this Vāmana and the Vāmana of
Kavyāṭṭakāra Winternitz however thinks
otherwise and is inclined to differentiate between
Vāmana the grammarian and Vāmana the
alankarist see his *Geschichte* III p 393 f n.,
for other MSS see I O Nos 591-592

[B D 275]

36

अष्टाध्यायी of पाणिनि with
काशिका by जयापीड and वामन.

(Adhy IV and V)

10½×4½ inches neat Devanagari handwriting
Foll 62 15 or 20 lines to a page

Adhy IV and V of the *Kāśikā Vṛtti*.

[B D 231]

37

अष्टाध्यायी of पाणिनि with
शब्दकोस्तुभ by महोजि दीक्षित.

14×5 inches, Devanagari handwriting
Foll 87 twelve lines to a page. Incomplete.

The MS contains *abhikāśas* II to VII and
a portion of the VIIIth of the 1st pada of the
first *adhyāya* The first two folios of the second
abhikāśa are also wanting *Sabdakauṣṭubha* is
a commentary on *Pāṇini's Sūtras* by Bhaṭṭojī
Dīkṣit the author of *Siddhāntakauṣṭubha*, and
is supposed to be left unfinished Cf Bod Cata,
No 252, Burnell Tanjore MSS, p 39 and I O,

Nos. 607-608. It is however, known to exist up to the end of the 4th adhyaya. See Gov Or MSS Library, Cata Madras No 1328, which goes up to the fifth aṅka of the third adhyaya. For Bhaṭṭa's history &c consult Belwalkar, Systems, pp 46-48. He wrote his Siddhānta kaumudī about 1625 A. D. See Winternitz Geschichte, III p. 394.

[B D 135

38

प्रक्रियाकौमुदी of रामचन्द्र.

(सुवन्त)

10½ × 4½ inches, Devanāgarī hand (Jain style) Foll 82, thirteen lines to a page. Dated Samvat 1712

Prakriyakaumudī of Ramacandra son of Kṛṣṇacarya consists of the Sūtras of Panini systematically arranged and explained by a brief commentary. It is a sort of commentary on Panini's grammar, the like of which is the Siddhānta kaumudī of Bhaṭṭa Dikṣit. The probable date of Ramacandra is 1450 A. D. acc. to Dr Bhandarkar, (Reports 1883-84 pp. 58-60), but according to Satyasandra Vyāsa bhāṣya (J. A. S. B. 1908 p. 593 ff.) Ramacandra's son Nṛsiṅha had already prepared a copy of the work &c Prakriyakaumudī in 1423 A. D. Another work of Ramacandra is Kālanirṇayaṇīyikā. For a quotation containing the genealogy of the authors family, from the commentary called 'Pracīda on Prakriyā kaumudī by the authors grand son Viṣṇuśaṅka see Bhandarkar, Reports 1883-84 pp. 362 to 365.

The present MS. contains only the substance section. It was scrib'd by Caturvarga pupil of Kuwaravijayagani, at Rajnagar. For other MSS, cf. I O, Nos 613-623, Bod. Cata. Nos. 355-624 25, and 1120

See also Belwalkar, Systems p. 47

Beg —

धीमहिह्रदयानरूप पाणिन्यादिमुनिपुत्रम् ।
प्रक्रियाकौमुदी पु १ : पाणिनीयपुनरिच्छम् ॥ १ ॥

End —

इति धीरामचन्द्राचार्यविरचितायां प्रक्रियाकौमुदां
सुवन्त सम्पूर्णम् ।

[R D 290

39

प्रक्रियाकौमुदी of रामचन्द्राचार्य.

(आख्यात, कृदन्त and वैदिकप्रक्रिया.)

10½ × 4½ inches, Jain handwriting
Foll 122, ten lines to a page. Dated
Samvat 1590

The Ākhyata (ending on fol 78), Kṛdanta (ending on fol. 117) and Vaidika-Prakriyā sections of the Prakriyakaumudī.

Beg —

प्रकृति सा जयत्वा यया धारादिरूपा ।

ज्यज्यस्ते शब्दरूपाणि परमस्यसन्निधे ॥ १ ॥

End —

इति धीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यधीमद्वोपालाचार्य
गुरुरव्यपादक्षित्यधीमद्रामचन्द्राचार्यहता प्रक्रियाकौ
मुदी समाप्ता । सवत् १५९० वर्षे माघ वदि ८ शुक्ले धीतो
दादुर्गं तस्य समीपे योजामबरपुरं गतंते मोतिधीराराम
तत्पुत्रज्योतिषी भवानीदास ईश्वरदासेन इदं प्रकृति
हिरण्यायै लेखितम् ।

[B D 83

40

सिद्धान्तकौमुदी of महोजि दीक्षित.

(वैदिकी प्रक्रिया)

10 × 1½ inches, Devanāgarī character
Foll 53, ten or twelve lines to a page

A portion of the Siddhāntakaumudī of Bhaṭṭa Dikṣit. It contains the chapter on the vedic grammar

It begins —

उपदिष्टं पुनर्वचोरेदपचयम् । उपरेदपचयं सा सप्त ।
पुनर्वचं नष्टं पुनर्वचं वा ॥ एतेके पुनर्वचमोरे ॥ निष्पत्ति
योग ॥ ०

अथस्वरप्रकरणम् । अमुदात्तं पदमेकवर्णम् । •

—fol 18b.

इति श्रीसिद्धान्तकौमुद्यां भट्टोजीदीक्षितविरचितायां
वैदिकप्रक्रिया ॥

—fol 53

Bhaṭṭoji wrote his Siddhāntakaumudī about
1625 A. D.

[B. D. 178.

41

सिद्धान्तकौमुदी of भट्टोजीदीक्षित with
लघुशब्देन्दुशेखर by नागोजीभट्ट.

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 100, ten lines to a page. Incomplete.

Laghus'abdenḍus'ekkhara is a commentary on
Bhaṭṭoji's Siddhāntakaumudī, by Nages'abhaṭṭa
son of Sivabhaṭṭa. For Brihaṭ's'abdenḍus'ekkhara
of which the present one is an abridgment, cf
I. O., Nos. 600-62. Also, see Bod. Cata., Nos.
364-66, Mitra, Notices, vol. II p 132, I. O.,
Nos. 663-666, for the present one

For Nages'a, see Belwalkar, Systems, p 49,
Inti, Anti, V. p 248, and Bhandarkar, Report,
1883-84, p. 51 &c.

It begins—

पाठञ्जले महामाये कृतयूरिपरिश्रमः ।

शिवभट्टमुतः श्रीमान् सतीदेव्यास्तु गर्भजः ॥ १ ॥

वाचकानां कवचतरोः •

The MS. breaks off in the kārakaprakaraṇa

[B. D. 311

42

लघुशब्देन्दुशेखर of नागेश with
a commentary by बालभट्ट पायगुण्डे.

15 × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 215, about 13 lines to a page.

A most disorderly MS of Laghus'abdenḍu-
s'ekkhara with a commentary by Bālabhaṭṭa
Pāyagunde. The folios are not paged. For
Bālabhaṭṭa, cf. Belwalkar, Systems, p 50

[B. D. 23.

43

सिद्धान्तकौमुदी of भट्टोजि with

वैयाकरणसिद्धान्तरत्नाकर by रामरुणभट्ट.

11 × 5 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 121; eleven lines to a page. Incomplete.

This is a commentary on the Siddhānta-
kaumudī of Bhaṭṭoji Dixit, by Rāmkrṣṇa-
bhaṭṭa, son of Tirumalla. Incomplete The MS.
contains the commentary only up to the end
of the ajanta pulliṅgaprakaraṇa. Cf Weber, II
No, 1628, Barnell, Tanjore MSS, p 40a;
Mitra, Notices, II p. 116 &c.

It begins —

विशेषं सचिदानन्दं लक्ष्मीकामतमं त्रिभुम् ।

प्रणम्याथ मुनीवरं पाणिन्यादीन्..... ॥ १ ॥

(ये) दशाक्षर्येतिष्ठातं तातं तिरुमलामिषम् ।

शेषशेषार्थसिद्धान्तकीमुदीमनिगदहराम् ॥ २ ॥

व्याख्येयानुविबालेह रामरुणो यथागमम् ।

वैयाकरणसिद्धान्तरत्नाकरमिमं मुषीः ॥ ३ ॥

भारिषितप्रत्ययस्य निविज्ञेन परितमाहिमभीष्टुर्मन्त्रं •

[B D 227

44

सिद्धान्तकौमुदी of भट्टोजि with

तत्त्वयोधिनी by ज्ञानेन्द्रसरस्वती. (तिङांत.)

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 109, fifteen lines to a page. Dated
Sāmvat 1760

Tatvabodhinī, a commentary on Siddhānta-
kaumudī by Jñānendrasarasvatī, pupil
of Wāmanendrasarasvatī, whose lower date is
determined by that of this MS. This contains
only the tinanta section See Belwalkar,
Systems, pp. 47-48.

[B D. 81.

45

सिद्धान्तकौमुदी of भट्टोजि with

तत्त्वयोधिनी by ज्ञानेन्द्रसरस्वती. (ह्रन्त.)

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.

Foll 87, fifteen lines to a page. Dated Samvat 1760

Krdanta portion of the Tatwabodhini

[B D 81]

46

सिद्धान्तकौमुदी of भट्टोजि with
तत्वयोधिनी by ज्ञानेन्द्रसरस्वती.

14×9 inches, Devanāgarī character
Foll 262 (185+77), twenty lines to a page

Another copy (Complete)

[S C Z Z A 7]

47

पातञ्जलमहाभाष्यप्रदीप of कैयट with
उद्योत by नागेश. (Adh 1st)

15×5½ inches, Devanagari handwriting
Foll 688 (9 to 646), about 18 lines to a page
Dated Samvat 1794

The MS contains the 1st adhyāya of Kaiyata's commentary called Pradīpa, on Patañjalamahā bhasya, together with its commentary called Uddyota, by Nāgesa. The first 8 folios of this MS are missing. For Patañjali's date &c., see Bhandarkar, Early History of the Deccan, p. 7, Kishhorn Ind. Ant., IV p. 107, V p. 241, and also, J H B R. A. S., vol. XVI pp. 181 and 199, Winternitz, Geschichte, III p. 389 footnote, Belwalkar, Systems, p. 32, J. A. S. B., VI p. 261, Smith, Early History, p. 202 &c. The general opinion is that he lived about the 2nd century B. C. For the identity of this Patañjali with the author of the Yogasūtras, cf. Winternitz, Geschichte, III p. 460, and f. n. 3.

For Kaiyata see Bühler's Kashmir Report pp. 71-72. Many hold that he was a brother of Mammata but Dr. Bühler does not believe that he is older than the 13th century A. D. Dr. Belwalkar (Systems, p. 40) holds that Kaiyata lived before 1100 A. D., as Haradatta's Padamañjarī (about 1160 A. D.) is based upon Kaiyata's work.

[B D 253]

48

पातञ्जलमहाभाष्यप्रदीप of कैयट with
उद्योत by नागेश. (Adhy II and III)

15×5½ inches, Devanagari character.
Foll. 430 (647 to 1076), about 13 lines to a page

The 2nd and the 3rd adhyāyas of Kaiyata's Bhasya pradīpa with Nagesa's Uddyota. The folios are marked in continuation of the previous number, of which this is the second part.

[B H 254]

49

पाणिनीयपरिभाषा with
वृत्ति by पुरुषोत्तमदेव.

10½×4½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 21, seventeen lines to a page

Paribhasavṛtti, a commentary on the Paribhasās or general rules of interpretation and application, as handed down in connection with Pāṇini's grammar, by Puruṣottamadeva, who was both a grammarian and a lexicographer Bhāṣavṛtti (I O No 604) and Haravali (I O, No 1020) are works by the same author, in the latter he states that Janamejaya and Dhṛtiśiṅha were his contemporaries. For a complete list of the author's works see Cat. Cata., vol. I p. 312. Ujvaladatta in his Unādivṛtti (about 1250 A. D.) quotes Puruṣottamadeva, cf. Belwalkar, Systems p. 54.

Beginning—

अथातः परिभाषायां वचनानां च तारताम् ।

संक्षिप्य वृत्तिं वृत्तिं प्रथोति पुरुषोत्तमः ॥ १ ॥

अथैवद्वये नान्येकस्य । अथैवद्वयैकमद्वयविधौ नान्येक-
त एव प्रधानम् ।

In all, there are 116 sūtras

It ends —

इति यावत् शापरिसिद्धा वचने सिद्धाश्च काश्चन परिभाषाः
वचनानि कानिचिद्यथाचोक्तमस्माभिर्निवृत्तानि एवमनया दिक्षा-
न्याय्यसि सारमहत्सोद्योगाया वचनानि डिहोदाहरणान्यां
समनुगन्तव्यानि भविष्यन्ति दणिता । तद्यथा । सापेक्षम-
समर्थे भवति नित्यसापेक्षमथानसापेक्षमिति सामर्थ्यादिवचन-
साहित्येयम् ॥ १ ॥

भीरव ।

The following works and authors are quoted in addition to पतञ्जलि's महाभाष्य — मिहिर on fol 3, भर्तृहरि on 10b, व्यासकार on 15b 16, 17b, 19, वामन on 15b, भगवद्गीता on 17, and माधवकार्य on 19

[B D 298

50

मध्यसिद्धान्तकौमुदी of वरदराज

15×9½ inches, fair Devanagari handwriting
Foll 88, seventeen lines to a page

Madhyasiddhantakaumudī is an abridgment of the Siddhantakaumudī, by Varadaraja. For an analysis of the work see Bodh Catā No 267, Mitra, Descriptive Cat. of Grammatical MSS, p 93, and I O, No 667

It begins —

नवा घटदराजः श्रीगुरु भट्टोजिदीक्षितान् ।

करोति पाणिनीयानां मध्यसिद्धान्तकौमुदीम् ॥१॥

It ends —

एषा वरदराजेन वाकानामुपकारिका ।

अकारि पाणिनीयानां मध्यसिद्धान्तकौमुदी ॥

हृतिष्वरदराजस्य मध्यसिद्धान्तकौमुदी ।

तस्या सख्या ॥ विज्ञेया सवाचकरवदिति ॥

[S C ZZ A 8

51

मध्यसिद्धान्तकौमुदी by वरदराज. (Kanda II)

8½×4½ inches, Devanagari character
Foll 169, about 14 lines to a page.

Another copy

[B D 85

52

वाक्यपदीय of भर्तृहरि with a commentary by पुण्यराज.

10×4½ inches Devanagari character
Foll 114, eleven lines to a page

Vakypadiya of Bharthari whose literary activities are to be ascribed to the first half of the

seventh century A. D. as he is mentioned as having died in 651-52 A. D. by the Chinese traveller I-tsing, (cf I-tsing translated by J Takakusu, p 178) accompanied by the commentary of Panyaraja. The MS. contains only the second of the three kandas. The whole is published in the Benaras S. S., with the commentary of Panyaraja on the first two kandas and that of Helaraja on the third. It appears that Panyaraja never completed his work. For Bharthari see Ind. Ant., XII p 226, J B M R A. S. vol XVIII p. 341ff, Belwalkar, Systems, p 40, Winternitz, Geschichte, III pp 138-42

The com. begins —

एष शब्दस्य प्रयोजनसहित सङ्घादिक रीततो निर्णीतम् । ०

It ends —

गुरवे भर्तृहरये शब्दमहाविदे नमः ।

सर्वसिद्धान्तसन्दोहनाशायुतमयाय नमः ॥

इति पुण्यराजकृता वाक्यपदीयवृत्तिर्यथाण्डटीका समाप्ता ।

[B. D 146

53

वाक्यपदीय of भर्तृहरि with प्रकीर्णप्रस्ताव by हेलराज (Kanda III)

9½×4½ inches Devanagari handwriting
Foll 94 thirteen lines to a page. Incomplete.

A commentary by Helaraj son of Bhutaraj, on the third kanda, called the Pada or Prakaraṇa of the Vakypadiya. This MS contains 6 out of the 14 chapters of the third kanda, and 50 verses of the 7th. Cf I O, No 707

It begins —

यस्मिन्समुत्तमा प्रयाति रुचिर कोष्यन्तरन्तुमते ।

नेदीयान् महिमा यनस्यसिन्व एष प्रकाशात्मन ॥

वृत्तिं यथारम्भा तथोक्ति विषयस्वाद विना शाश्वतीम् ।

यथामानन्दमुपामोर्जितचयु स प्राप्तिम सस्तुम् ॥१॥

The chapters end —

इति वाक्यपदीये जातिममुदेन । fol 40b, ० इति द्रव्यसमुदेनो ० । fol 45b इति संवन्धसमुदेन ।

fol 64, इति भूयोद्वयं । fol 67, इतिमुणः ।
fol 72b इति दिक् 79b

The colophon —

इतिभूतिराजतन्त्रहेत्याराजकृते प्रकीर्णप्रकाशे समुदेस
पठ ।

[B D 146]

(IV) SĀRASWATA

54

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप
(रुद्रन्तप्रक्रिया.)

10½ × 4½ inches fair Devanagari handwriting
Foll 88, eight lines to a page

This is the *kṛdānta* portion of the *Saraswata prakriya* of *Anubhūtiśvarupacārya*. The MS however calls the work by the name *Mahidas bhāṭī*. Both the covers bear the name and all the folios are marked म० इति म० or महिदसभट्टी. Are we to suppose then that *Mahidasa* is only another name of *Anubhūtiśvarupacārya*?

That this portion was called *Mahābhāṭī* or *Mahidasabhāṭī* is also corroborated by I O, No 799. A third name of *Anubhūtiśvarupa* was *Narendra Nagari* as known to *Vasudeva* his commentator. See Nos 62 and 63 below.

For information cf *Belwalkar Systems* pp 91-104 and E Ch *Vidyabhusana* in J A S B New Series vol IV (1909) p 593 ff. For other MSS cf I O Nos 790-800, Bodh. Cata. No 382, Weber Nos 773-75.

It begins —

विजयनैविधिना निरालापदो
इति यो विनिवर्तयति स्मृतः ।
अलक्षितपरिष्कारमानसो
महर्षि इत्यनेन जगतीति च ॥ १ ॥

अथ रुद्रन्तप्रक्रियानिरूपयते ।

It ends —

स्वरूपान्तोऽनुभूत्यादिगम्योऽनुभवः सार्थकः ।
स महर्षी पुत्रां चक्रे प्रक्रिया चतुरोचिताम् ॥ १ ॥
भवतादो हयमीशः कमलाकर ईश्वर ।
सुरासुरनागरामधुषापीतपराज ॥ २ ॥ श्रीः ॥ श्री ॥
[B D 166]

55

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप.

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 15, seven lines to a page Incomplete.

Another copy

[B D 154]

56

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप.

10 × 4½ inches, Jaina handwriting
Foll 65, eleven lines to a page

Another copy

[B D 81]

57

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप.

9½ × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll 151, ten lines to a page

Another copy

[B D 92.]

58

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप.
(up to विसर्गसन्धि)

7½ × 7 inches, Devanāgarī character
Foll 10, thirteen lines to a page

Another copy, only up to the *visargasandhi*.

[B D 47]

59

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप with
टीका by पुत्रराज.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 93, fifteen lines to a page

A commentary on the *Saraswatīprakriyā* by *Puṭrajā* a prince of the *Śrīmāl* family and a minister of *Gasudhā Khiljī* of *Malwa* (1469-1500 A D). *Jīvana* was his father and *Maha* his mother. *Jīvana* himself was for

some time the minister of Gausudin and was succeeded by his younger brother Megha who is said to have obtained the title Mafarmalik from the Sultan. Megha was succeeded by Puhjārāja who in his turn entrusted the ministership to his younger brother Munja. According to Bhandarkar Report, 1882 83 p 12, Puhjārāja had also written two works on *Alankārasāstra* called *Sisuprabodha* and *Dhvanipradīpa*.

The Srimala family is said to have come from Malabar, perhaps on account of the word *Malabhar* occurring in the colophons. But at any rate it appears to have settled in the upper India very early. There are numerous references to the illustrious persons from this family converted to Jainism the earliest of them being in Samvat 1193 (or 1021?)

At Peterson Reports V p 17 Munisuvrata carita is said to have been composed in Samvat 1193 (this acc to J G M p 242, but the words in the original are rather doubtful of विष्णुकाण्ड एकपीस सहस्रे सप्त सावण्ड पय परिसमत्तम् Does this not mean Samvat 1021?) by Smerendra at the house of the aresthi Nāgīlasūya of Āsāpāl belonging to this family

According to Peterson, Reports III p 77 one Devadhara of this family caused a manuscript of Hemachandra's *Yogasāstra* to be written in Samvat 1251

In Samvat 1289 one Ambadā belonging to this family caused a copy of *Vandhamānas Āsābhadevacarita* (composed in Sam 1160) to be written. See Peterson Reports V pp. 81 86

Dhāru and Lakhu, wives of Siharāj and Sāhanāth respectively of this family caused several Jain works to be written and offered them to Udayanallabha and Jānasāgara pupils of Ratnasūtra the head of the *Vardha Tapogaccha* for the attainment of religious merit in Samvat 1515 Cf Peterson Reports V p. 120

During the reign of Gausudin Khilji, Sarva vijaya composed his *Ānand-sundara* at the request of one Jāvada of this family, who was an

officer of the Sultan. See Peterson Reports, V p 201 For other references cf. Peterson, Reports III p 1, 211, V p 4, 91, Dalā Jēsal MSS p 51

All these of course are references to Jain arivakas of this family. Our Puhjārāja or his ancestors do not however appear to have been converted to Jainism even though the latter are described as *Sīdhus*. They were perhaps the followers of the Vedānta system, cf vv 5, 10 and 15, below Puhjārāja was liberal and brave see vv 17 20

For other MSS of this commentary see I O, Nos 801 802 Peterson Reports V p 167

Beg —

आनन्दकनिधिं देवमन्तरायसमोरविम् ।

द्वयानिलयन वन्दे परं दिग्दानम् ॥ १ ॥

वाग्देयतायाश्चरणारविन्दमानन्दसाम् द्विद सतिपाप ।

धीयुजराज कुरुते मनोज्ञां सारस्वत्याकरणस्य दीकाम् ॥ २ ॥

इह ग्रन्थस्य कर्ता •

वागेन्द्रपुरी (possibly नरेन्द्रपुरी • = नरेन्द्रनगरी, the same as अनुभूतिस्वरूप) is alluded to on fol. 2

End —

इति प्रसन्नया वाचा विनिश्चायेनसज्ञायम् ।

दीका सारस्वतस्थेय ययामति विनिर्मिता ॥ १ ॥

विमालयादामरुपाचल यो विरोधवामास महीं पशोमि ।

आसीमुपाल सृष्ट्वायसपत् सायु पदेपाल इति प्रसिद्ध ॥ २ ॥

अयं ययं परकारंयुयं अयं सतां पौरसतोत्रस्यै ।

तत्पुत्रोदायनिधिर्नयुयं कोराभिधो दुर्लभवाचंययै ॥ ३ ॥

तत्सेवितो हस्तिलक्षणकान्तमूर्ति—

राधाप्रसादनकर सदन कलाभाह ।

जैवानृक कुवलयप्रतिभोपका

पामाधिवान उदियाप सतो नमोम ॥ ४ ॥

प्रयितविपुलधीधोमालज्जवायविरोधक ।

सकलजगतीजाप्रवीति सुधीरनयुयक ॥

अमितविभवो गोवासायुलनोऽनमि जानकी—

रमणवरणभेमानन्ददुदितसाक्षिक ॥ ५ ॥

सप्तसु सुकृतसोमितसंपन्नमणितापविनीपक आसीद् ।

वैमन्येयविकृतो सुविमूर्तपुष्पराशिरिय यापच(द्व?)सायु १

अथाङ्कद्वन्द्वस्थितिवारपादिणि मदी यदीया सहधर्मचारिण ।

सदाब्रह्मनयनदीक्षया जन कुशेयपकारिणया पुपो या ॥ ६ ॥

तत्तन्मनो मुमत्सिताधितपौरपायां
 वापसिममनतोदरणे समर्थौ ।
 ख्यातौ गुणजंगति जीवनमेघसञ्च
 याशिवतीकृतदृष्टौ सङ्कापवभूताम् ॥ ८ ॥

श्रीविलासवति मण्डपदुर्गौ स्वामिन खलचिसाहि गयासात्
 प्राप्य मन्त्रिपद्वीं भुवि याच्यमानजिताजितपरोपकृतिश्री ॥ ९ ॥

जीवनो भुवनपावन पीतिर्मन्त्रियारगजुने विनिवेश्य ।
 मद्राविस जगदीश्वरपूजाकौतुकेन समय समनैयत् ॥ १० ॥

नमद्वनसमर्पस्त्वविज्ञानपार्थ
 भुजतवित्ततोप श्रीनिधिर्वीतदोष ।
 भवनिपतिसारण्याप्रोदधौमंयमश्री
 मफरलमलिकाक्या धीवयासादवाच ॥ ११ ॥

पतिप्रता जीवनधर्मपरी धन्या मङ्ग नाम कुडुम्बमाया ।
 श्रीपुञ्जराजाप्यमचूत मुमुञ्जं च तैलैश्चरिते पवित्रम् ॥ १२ ॥

जयति मदनसुद सज्जनमेससाय
 सुगुणमणिसुद कीर्तिविधोतकम् ।
 गवविनयविनिद्र गुणमलक्ष्मीसुद
 समरसनपदम् पुञ्जराजो नरेन्द्र ॥ १३ ॥

यस्याभाति सभातिरकृतमद्रमहामाधोदुर-
 क्षोणीमण्डनमण्डलेखरमहाराजम्यामायास्थिता ।
 विद्यापूदविनोदमोदविषयमोनास्त्रविग्रहयो-
 जामद्रूपसारस्वतीनिवसतिर्लक्ष्मी विलासायिता ॥ १४ ॥

भुजुने गुणवस्तुदायिने गुणदेवद्विजमकिभाजि मुने ।
 यदुपादितराजकार्यभार प्रभुतासीत्वननाकुल विभर्ति ॥ १५ ॥

रतोहसितया निरा चतुरचित्तमानन्दयद् ।
 कलासु सकलासु य कलितकलिकौतूहल ।
 विमज्जनतया दधत्तिस्त्रिलोकशास्त्रतपश्चतां
 करोति कल्याणकरो वनमनीषिसम्माननाम् ॥ १६ ॥

प्रतिगृह(म)मिगम्य स्वर्णनिष्कामिताना-
 मुपचित्तकुतुकानां मोदकानां प्रदायै ।
 विदलितदुरवस्थान् लक्षसङ्ख्यान् गृहस्था-
 ननुदितमहिमो य क्षामकाळेऽभ्यनन्दत् ॥ १७ ॥

भनिवारितवाञ्छितायदानैरतिदुर्भिक्षदुष्टशुद्धार्थितानाम् ।
 गणश समुपेयुषां जनानामकरोष्ठीवितरक्षण वदेक ॥ १८ ॥

अनेकयो येन विधीयमानैस्तुलादिदानैरुपलब्धसपत् ।
 विद्वद्भ्यो दीप्यति विदमान श्रीमारीसन्निधिसरवसोस्वम् ॥ १९ ॥

विबुधानमिगन्तौ विपक्षक्षितिभृन्नातपराक्रमस्य यस्य ।
 उदयपुषि चापमासु शससिनारीनयनेषु मूरिपर्यम् ॥ २० ॥

यथै कचिचरित्रो गुणैर्विचित्रैरिति प्रसभम् ।
 दिग्दत्तावलङ्कतावलीवल्लयशसनुते ॥ २१ ॥

सोय टीकां व्यरचयिमां चारसारस्वतस्य ।
 पुष्पिष्वनां समुपकृतये पुञ्जराजो नरेन्द्र ॥
 गम्भीरायैरचितवितृते स्त्रीपसुने पवित्रा— ।
 सेनामन्वसत ॥ मुद्रा शारदा सुपसक्ता ॥ २२ ॥

इति श्रीमालकुक्षधीमाकभारभीपुञ्जराजविनिर्मिता
 सारस्वतीटीका संपूर्णा ॥

प्रथमा ४५०० ॥

B D 295

80

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप with
 टीका by पुञ्जराज

11x4½ inches Devanāgarī character (Jain style) Foll 89, fifteen lines to a page

Another copy of Puṣṭarajas commentary on the Sārasvatīprakṛya. The last folio of the MS is lost.

It ends —

इति प्रसन्नया १ ॥

इति श्रीमालकुक्षधीमाकभारमालवमण्डलाकार
 श्रीपुञ्जराजविनिर्मिता सारस्वतीटीका संपूर्णा ।

व्याख्याविशेषोन्नवप्रसङ्गाद् धीपुञ्जराजो ददित्वाभ्यस्त ।
 अखिलार चाद विनिमित्तार्थं सर्वं सङ्गुल समर्थित सत् ॥
 आत्मयुक्तिवक्तृशालिनां च नो विलारात्मम विभेति भारती ।
 तेन हुनैवसिवाणोचिते पूर्वकोविदमते विलीये ॥
 तयोश्चानन्तमोविमीलितवया मालिग्यमर्थेषु ये ।
 समुद्देश्यपितृवानदपीकार (1) परीक्षाविधौ ॥
 किं त्वेते गुणदोषयो समस्तो वैराग्यनिद्रा ह्य ।
 श्रेष्ठा हन्त परोत्तिरेष्टद्विपक्षसादमीन्यो वम ॥
 हिमालयादामलयाचल वो विदोभयामाल महीं यतोमि ॥
 and so on as in the previous number, upto v 20
 & c विबुधाः

[B D 298

61

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप with
 टीका by पुञ्जराज

10½x4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 112 about 20 lines to a page Dated
 Samvat 1613

Another copy

It ends like No 59 above, but after v 22 and colophon the following verses are given —

व्याख्याविशेषोक्तयनप्रसङ्गात्पुञ्जराजो यदिहाम्बधत् ॥
॥ २३ ॥ आत्मयुक्तिव्यलक्षितो ॥ २४ ॥ सर्वज्ञानतमो ॥
॥ २५ ॥ वादत् ॥ १ ॥ इति पुञ्जराजीविका समाप्ता ।

[B. D 120]

62

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप with
सुदीपिका by विश्वेश्वरायि.

11 x 4½ inches, Devanagari handwriting (Jain style). Foll. 32, about 16 lines to a page.

Another commentary on the Sārasvatīprākriyā by Viśveśvarābhidhī, a pupil of Brahmasagara. Another name of the author is Satyaprabodha-bhāṭṭaraka. See next number and I O, No 803 (end). The date of this latter MS is Samvat 1550. Our author, therefore, must have lived before the close of the 15th cent A D. The work was composed at the Purusottama ksetra.

It begins —

मोक्षं नरेन्द्रनगरीमुनिभिस्तु वन्द्यै
पां प्रक्रियां शिशुमन परिबोधहेतो ।
कस्या करोमि रघुनाथपदं प्रथमम्
व्याख्यामशेषवर्तितार्थसुदीपकाम् ॥ १ ॥

अथ विचार । प्रातिष्ठितस्य ग्रन्थस्याविशेषेण परिसमाप्ति
प्रथयपरिपन्थिकदमपविलिप्तये शिष्टाचारपरिपालनाय च ।

It ends —

श्रीमद्भासागरपुरोव्रणानुचिन्ता—
पोतेन सन्दर्शितपत्तिरेष स्तौर्ण ।
विश्वेश्वरायिधमुनिना मुनिपण्डितेन
श्रीरामचन्द्रचरणाम्बुजसेजकेन ॥
सारस्वतात्मयमुनिधन्यसुदीपिकेय
क्षेत्रेभ्यधाधि पुरुषोत्तमसन्निधेय ॥

इति सुदीपिकाटीका समाप्ता ।

[B. D 225]

63

सारस्वतीप्रक्रिया of अनुभूतिस्वरूप with
सुदीपिका by विश्वेश्वरायि.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 46, about 12 lines to a page

Another copy of Viśveśvarābhidhī's Sudīpikā.
It ends —

श्रीमद्भासागर ॥ पोतेन सन्दर्ण ॥
विश्वेश्वरायिधमुनिना मुनिनापराम—
चन्द्रकषादकरणार्णवकर्णधात्री ॥
विश्वेश्वरायिधमुनिना मुनिपण्डितेन ॥

इति श्रीमत्परिमात्रकाचार्यश्रीमद्भासागरश्रीचरणा-
त्मन शिष्यस्य सत्ययोधभट्टारकस्य कृति
सारस्वतदीपिका समाप्ता ।

See I O, No 803 which contains the last leaf of a MS containing this commentary. Satyaprabodha is wrongly supposed to be different from Viśveśvarābhidhī whose name also is wrongly spelt, by Aufrecht, in Cata. Catal, Vol L p 700b

[B D 310]

(V) HAIMA

64

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र.
(II 3 & 4, III 1 & 2)

10½ x 4½ inches Devanagari character Foll 18,
about 20 lines to a page.

A portion a. = padas 3 & 4 of the second and padas 1 & 2 of the third adhyaya of Hemacandra's grammar

[B D 83]

65

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
प्रकाशिका by हेमचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanagari (Jain) hand-
writing Foll. 602, sixteen lines to a page
Dated Samvat 1602

Sabdānusāsana with Prakasikā or the Brihad-vṛtti by the author himself

Beg —

प्रणम्य परमात्मानं श्रेयं शब्दानुशासनम् ।

आचार्यहेमचन्द्रेण स्तुत्या किंचित्प्रकाशयते ॥

अहं ॥ अहंमिथेतदक्षरं परमेष्ठिन्य परमेष्ठिनो वाचकं
सिद्धचक्रसाद्वितीयं सकलामोपनिषद्भूतममोपविष्टविधातनि
ग्रन्थसिद्धिदृष्टकलसकलकल्पद्वुभोपममासाक्षात्प्यनाध्याप
नावधि प्रणिधेयम् ।

It ends —

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां सिद्धहेमचन्द्राभिधानं
स्वोपज्ञशब्दानुशासनवृत्तौ अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थं पादं
समाप्तं ॥ अष्टमोऽध्यायः ॥ समाप्त्येयं सिद्धहेमचन्द्रशब्दानु
शासनवृत्तिः ॥ प्रकाशिका नास्तीति . . .

[B D 36]

66

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
प्रकाशिका (Adhy VIII)

8½ × 4½ inches Jain handwriting Foll 203
eight lines to a page

The VIIIth adhyāya of Hemacandra's
grammar treating of the Prakṛta.

Beginning —

अहंम् । अथ प्राकृतम् । अथशब्दं ज्ञानं तयोर्धोषिकारं
धैर्यम् ।

End —

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां सिद्धहेमचन्द्राभिधानं
स्वोपज्ञशब्दानुशासनवृत्तौ अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः
समाप्तः ॥ तेन सिद्धहेमचन्द्रशब्दानुशासनवृत्तिः प्रका
शिका नामेति ।

आसीद्विधा पतिः ॥ १ ॥ तस्यान्वये ॥ २ ॥ सगव
द्विष्ये ॥ ३ ॥ सेनातिविरुद्धः ॥ ४ ॥ सर्वग्रन्थसङ्ग्रह
श्लोके २१८५ ॥

[B I 39]

67

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
प्रकाशिका (Adhy VIII)

11 × 4½ inches Jain handwriting Foll 49,
about 15 lines to a page Incomplete

Another copy It contains three padas and 385
sutras of the last pada of the VIIIth adhyāya

[B I 39 A]

68

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
लघुवृत्ति by हेमचन्द्र (Adhys I to V)

11 × 4½ inches Jain handwriting Foll 71,
fifteen lines to a page

A much worn out copy up to the end of the
fifth adhyāya of Hemacandra's grammar with
his own shorter commentary

It ends —

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायां सिद्धहेमचन्द्राभिधानं
स्वोपज्ञशब्दानुशासनलघुवृत्तौ पञ्चमस्याध्यायस्य चतुर्थं
पादं समाप्तं ।

[B D 133]

69

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
लघुवृत्ति by हेमचन्द्र. (Adhys I and II 1 2)

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll. 12, seventeen lines to a page

Another copy only up to the end of the 2nd
pada of the IIad adhyāya

[B D 87]

70

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
लघुवृत्ति by हेमचन्द्र (Adhys III. 3, 4 IV)

10½ × 4½ inches Devanāgarī chara ter
Foll 23 about 27 lines to a page.

A portion i. e. pādas 3 & 4 of the third adhyāya and the whole of the fourth adhyāya of Hemacandra's grammar, treating of the *ākhyāta*. Cf. I. O., No. 812.

It ends —

इति लघुवृत्तवचुरीकायां आख्यातस्य षष्ठः पादः । चतुर्थाध्यायः ।

[B. D. 96.

71

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
लघुवृत्ति by हेमचन्द्र. (Adhys VI and VII)

10½ × 4½ inches, fair Jain handwriting
Fol 30, about 17 lines to a page. Dated Saurast
1534

A portion (i. e. adhys. 6 & 7) of Hemacandra's
Śabdānusāsana, with the author's own commen-
tary called Laghuvṛtti. Cf. I. O., No. 811 &
Weber, Nos. 1045-60

Adhyāya sixth ends on fol. 15

The MS. ends —

इत्याचार्य श्रीहेमचन्द्रविरचितयां सिद्धहेमचन्द्राभिधान-
लोपशब्दानुशासनलघुवृत्तौ सप्तमाध्यायस्य चतुर्थः
पादः । सप्तमोऽध्यायः समाप्तः ॥ संवत् १५३४ वर्षे माघशुद्धि
२ द्वितीयायां शौमे उमतामासे बुधे तुल्यीकेन लिखितमिति ।

[B. D. 149

72

शब्दानुशासन of हेमचन्द्र with
व्युत्पत्तिदीपिका by हृदयसौभाग्य. (Adhy. VIII.)

10½ × 4½ inches, Jain handwriting Fol 127
(2 to 128), about 18 lines to a page.

A commentary on Hemacandra's Prakṛt gram-
mar, i. e. adhy VIII of the Śabdānusāsana,
and its Laghuvṛtti, by Hṛdayasāubhāgya, pupil
of Saubhāgyasāgara and Harṣakula. It was
composed in Śaṇvāt 1591, at Cambay, during
the reign of Bahadurshah of Gujrat (1526-37
A. D.). The name of this commentary is
Vyutpattidīpikā.

6

Harṣakula wrote his Sutrakṛtsāgadīpikā in
Śaṇvāt 1583. See No. 1550 below.

It ends —

इति श्रीवृत्तपद्ये हेमचन्द्रवृत्तिदीपिकायां
व्युत्पत्तिदीपिकामिधानायां चतुर्थः पादः समाप्तः ।

श्रीमद्वरतपामञ्जरायसाध्यायकारका ।

अभूवन्मुवनख्याता लब्धिसागरसूयः ।

सर्वद्वयकटाक्षो ज्ञे भजन्ते राजहस्ताम् ।

विजयं धुनते (?) धनरत्नप्रसूताः ॥

श्रीलब्धिसागराचार्यपरिचर्यानुभावतः ।

शास्त्रोद्भावाः श्रीसौभाग्यसागरा सहित धारवाः ॥ ३ ॥

श्रीमल्लवृत्तपामञ्जरीविवर्धनम् (?) मौलिसङ्गमम् ।

श्रीहृदयकुलनामानः पण्डिता गुणमण्डिताः ॥ ४ ॥

सत्पात्रेभ्योऽहं सकलं हेमचन्द्रकक्षणम् ।

सर्वप्रयोगगुण्यसिद्धस्य कथयामि ये (यः) ॥ ५ ॥

सोऽहं श्रीमहोदयस्योचितगुणकमसेयम् ।

सुखा (?) हृदयसौभाग्यः प्रचक्षते दुष्टिकामिमाम् ॥ ६ ॥

विश्रान्तिरिदुमात्राभ्यान्तर्भवत्तन्मात्रे ।

पार्ष्णेन्युलसलीलिङ्गवलीकृतभूतले ॥ ७ ॥

प्रणम्यग्नौधरुषीसकोटीरोपोत्तकमे ।

याद्वरसुराज्ञे राज्यपारमर्शितो (?) ॥ ८ ॥

श्रीस्तम्भतीर्थनगरे भूयङ्गतिथि १५९१ संमते ।

वर्षे ह्येव लिखितो ग्रन्थोऽयं जयताक्षिरम् ॥ ९ ॥

ग्रन्थोऽयं अद्वैताचार्यसमप्रणीतः ।

स्वाध्यायमसौ यावदाद्यमेवमहीतले ॥ १० ॥

[B. D. 126

73

हेमचन्द्रवृत्ति with
टिप्पण by गोहृदय.

12 × 4½ inches, Jain handwriting Fol 103
(28 to 135), about twelve lines to a page.

A commentary on the Catusṭa section of
Hemacandra's grammar, by Goharṣa about whom
nothing is known.

इति पण्डितगोहृदयविरचितायां चतुष्कवृत्तिटिप्पणि-
कायां द्वितीयः पादः समाप्तः ॥ fol. 30b.

इति पण्डितधीमोह(ण)विरचितानां चतुष्कृतिः ।
तृतीयः पादः । fol. 52

इति नासिष्यत चतुर्थः पादः समाप्तः । fol. 79b

इति पण्डितधीमोहणविरचितानां चतुष्कृतिरिष्टिनिकायां
समाप्तकरण समाप्तम् ॥ fol. 105.

The manuscript is incomplete

[B. D 147.

74

धातुपारायण of हेमचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 184, fifteen lines to a page

Dhātupārāyaṇa or the roots expounded from
his own grammar, by Hemacandra

Begin —

श्रीसिद्धहेमचन्द्रव्याकरणनियमितान् स्वरूपाध्यायम् ।

आचार्यहेमचन्द्रो विष्णुलोचनं नमस्कृत्य ॥ १ ॥

इह सावयवद्वयार्थज्ञानद्वयोरपि हेयोपादेयज्ञानं नि श्रेय
सहेतुरिति प्रतिद्वन्द्वम् ।

End —

इत्याचार्यहेमचन्द्रविरचिते स्वोपज्ञधातुपारायणे स्वायं
विज्ञतो विष्णुरादिगण संपूर्णः ।

[B D 34

75

हैन्याय of हेमचन्द्र with

वृत्ति (प्रभाषणी)

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting (Jain
style) Foll 4, fourteen lines to a page.

The *Nyāyas* 57 in number collected together
in his *Bhavadviti* by Hemacandra accompanied
by a brief commentary, probably the *Praynapani*
to which Hemachandra in his *Mañjusa* refers
(See next number) Cf Bod Cat., Nos. 1140
(2) and 1141 The *Nyāyas* are the general
maxims of interpretation &c.

It begins —

स्व रूप शब्दसादृश्यसहेति । यथासमं स्वोऽत्र रयेति रूप
गृह्यते इत्येतिसंज्ञाया अभावत्वात् ।

It ends —

प्रज्ञां नयतीत्यादौ लोपास्त्रादेरेतिन्यायो बुभुक्षते ।
जुगुप्सते इत्यादौ दीर्घप्रतीति दीर्घत्वं नोत्सहते । ज्ञापक
वद्विरोधपञ्चपादानमेव । ५० ॥ इति न्यायवृत्ति समाप्ता ।
अन्यासम् १०५ ॥ हेमन्याकाणसयदेय । धीसत्यनेखरगणि-
शिवेणातेति ॥

[B. D 299

76

न्यायसंग्रह of हेमचन्द्र with

मञ्जूषा by हेमचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting (Jain
style) Foll 52, about 17 lines to a page

Nyāyasangraha is a collection of 141 *Nyāyas*
in all collected and put together by Hemachandra
pupil of Ratnasekhara of the Tapasreecha.
Mañjusa is a commentary in four parts on these
Nyāyas composed by Hemachandra himself in
Samvat 1515-16 For another MS, see Peterson,
Reports IV p. 17

The *Nyāyasangraha* begins —

स्वरूपं यम श्रीमदैमम्पाकरणाय च ।

श्रीसोमसुन्दरगुरुसत्ताय च नमोऽयम् ॥ १ ॥

अथ ये तु शास्त्रे सूचिता लोके प्रतिद्वन्द्वं व्यापस्तदर्थं
यत् किमेतत् । स्व रूप शब्दस्य असादृश्यता । ॥ ५० ॥ एते
न्याया प्रभुश्रीहेमचन्द्राचार्य स्वोपज्ञसंस्कृतशास्त्रानुशास-
नवृद्धवृत्तिप्रति संसृजितास्तेरसंसृजितास्तेष्वेते । प्रकृतमिदमेव स्वा
यिकप्रत्ययान्तानामपि ग्रहणं ॥ ६५ ॥ इत्येते पञ्चपट्टि
पूर्वं सह द्वाविंशतः न्याया व्यापका ज्ञापकादियुताश्च ।

अथ परंतु बहव्यं ते ते केचिद्व्यापका माय सर्वे
ज्ञापकादिरहिताश्च । ते चामी । यदुपाधेर्विभाषा तदुपाधे
प्रतिषेधः ॥ १८ ॥ एतेष्टादशन्याया पूर्वं सर्वे सह
चत्वारिंशं शतं लोकलोकवत्तया ॥ इति श्रीसिद्ध
हेमचन्द्रव्याकरणस्यन्यायसंग्रहः ।

श्रीसूत्रसरसोमसुन्दरगुरोर्नि शेषशिव्यामणी-

नैष्ठिकेन्द्र प्रभुरज्ञशेखरगुरुर्देदीप्यते सायनम् ।

तच्छिष्याध्वजेमहसगणिना श्रीसिद्धदेवामिधे

न्यायन्याकरणे विधेयं सकला ससंगृहीता इमे ॥ ११॥

प्रत्यक्षं गणनया प्रयेयिष्यायसंग्रहे ।

श्लोकानामष्टपट्टि सादृशिका च दशाक्षरी ॥ २ ॥

The Mañjuśā begins —

ब्रैलोऽथावहादहेतुभीसोमसुन्दरमूर्तये ।

नम श्रीसिद्धचक्राय जगन्नेष्टाय तस्मिन् ॥ १ ॥

न्यायाध्यवन्धव्यापानां दिशिदिशि सुषोढाधि रामादि राजा-

न्यायोपात्तानि विज्ञान्यसमुच्चराम्यत्र चाभ्युप चापि ।

न्यायराशेर्देव जटय न खलु खलुगिरां शासन जैनचन्द्र

वसिष्ठ न्यायमूर्तिं शुभप्रदफलदामाद्विषयं बुधेन्द्रा ॥ २ ॥

इह तत्त्वमुद्गीतनामधेयप्रभुभीहेमचन्द्राचार्यं । सप्तप

ञ्चाष्टाध्याया समुचीयन्तेऽस्य । तेषां प्रज्ञापनीटीका

कैशिल्य प्राचीनामृचानैश्चके । सांयत तु पूर्वसमुचितानां सप्त

पाशात स्थसमुचितानां ॥ चतुरशीते न्यायानां सुशोदे

शपूर्वं न्यायप्राप्तोक्तोद्धारणज्ञापकानि यथायोगमनिलयता

तज्ज्ञापकं च प्रज्ञापयितुमिव न्यायसंमहनाम्नो न्यायसूत्रस्य

न्यायार्थमञ्जूपानाशी बृहद्वृत्तिर्विस्तम्यते । तत्र सूत्रादी

महार्णवमरकार । ॐ न्यायनम श्रीमत् ०

—fol 2b.

इति प्राक्तनी न्यायवृत्तिं वचनितवचिदुपजीव्य कृता प्रभुभी

हेमचन्द्राचार्यसमुचिन्तितसप्तपञ्चाशन्मिमतन्यायबृहद्वृत्ति ।

श्रीसूरीभरसोमसुन्दरगुरो ।

तच्छिष्याध्वहेमहंसगणिना न्यायार्थमञ्जुपिका

वक्षरकारक आद्य दय रचित सपूर्णताभाजनम् ॥ १ ॥

प्र० श्लो० १००१ अ० २५ ॥ अथ स्वसमुचितन्याया विज्ञपन्ते । ०

—fol 18b 19

इति स्वसमुचितानां पञ्चपट्टिमितन्यायानां बृहद्वृत्ति ॥

श्रीसूरीभरसोमसुन्दरकारक एव लोचनरमित सपूर्णता

लभित ॥ २ ॥

प्र० श्लो० ११७४ अ० २७ अथ स्वसमुचितैर्वचि०तेषि

विप्रियन्ते । ०

—fol 38b

इति स्वसमुचितानामेव पूर्वम्यो विलक्षणानामष्टादशानां

न्यायानां बृहद्वृत्ति ।

श्रीसूरीभरसोमसुन्दरं

वक्षरकारक एव विष्टप ३ मित सपूर्णता लभित ॥

प्र० २३२ अ० ३ अथ पूर्वदशिताष्टादशकसजातीय पूर्वको

न्यायो बहुवचनव्यापारं दृष्टव्यं प्रत्यते । छिन्नामभिव्यक्ति

प्रयोगाभावात् सौत्राभावात् ०

—fol 42

कविकल्पद्रुम is referred to on fol 42b, so also

उणादिगणवृत्ति, निपण्डवृत्ति & धातुपारायण

It ends —

श्रीसूरीभर०

वक्षरकार इहान्तिमोऽभ्युधि ४ मित सपूर्णता लभित ॥

४ प्र० श्लो० ६५१ ॥ एव च ।

एषा न्यायार्थमञ्जुषा सभृतापर्यहो युवा ।

आलेख्यता पुरसाद्भो पथेऽभ्युपयोग्यताम् ॥ १ ॥

आचारो सप्तपञ्चाशतवाया अस्यां पुरोचिता ।

शेषांशेतिवतरे पञ्चशट्छिष्टादसैकक (का) ॥ २ ॥

तदेवमेकचत्वारिंशतैक शतमभिवसम् ।

मञ्जुषामिहवायां येनभूतास्तु तेषिका ॥ ३ ॥

परमुदाहरेऽभ्युष्या शेमुष्या कुशिकाप्यते ।

तेषामेव स्फुरेयेषां म्यक्ष भीहेमलक्षणम् ॥ ४ ॥

अपि च ।

न्यायवृत्तिरिव हैमी हैम व्याकरण भिता ।

अतीव ज्ञानते यद्वक्ष्यतु कथयमञ्जरी ॥ ५ ॥ ० ॥ १ ॥

इत्यत्र ।

भीमपाञ्चकुले पुराजति जगच्चन्द्रो गुरुर्वैख्या-

चार्यव्यतिमवाप सीततपसा तस्यान्वधेऽजापत् ॥

श्रीश्रीश्रीवरेवसुन्दरगुरुवरहृषीकेशे

श्रुते श्रीप्रभुसोमसुन्दरगुरुभांभुर्भीनो (?) सवत् ॥ ७ ॥ ०

तस्याह चरणव्युपासिपिबिरे श्रीमत्पागण्ड्य-

क्षोणीविभुनसोमसुन्दरगुरोभारित्रचूनामने ॥ ८ ॥

अपि च ।

भारियेन विचारिता सुकृता सत्यं शास्त्रिस्तयम् ।

स भीमान्मुनिसुन्दराभिधगुरुर्दक्षगुरोर्भवेत् ॥

वस्य इयामसरस्तीति त्रिदश विरपातमुदीतले

गुर्वी को जयचन्द्रसूरिगुरुरापायात् प्रसक्ति स मे ॥ ९ ॥

सांयत तु अवसित श्रीरक्षोखरसूरयः ।

नामानमृकृतलोपे पूर्वाचार्यानुकारिण ॥ १० ॥ ०

विमयाणां मयामीषां कपीणां गुप्तसादृत ।

हेमहंसामिधानेन वाचनार्थतायुजा ॥ ११ ॥

भीमद्विक्रमवक्त्रे त्रियथितौ १५१५ शुक्रद्वितीयातिथौ

पूर्वाह्णे शुगलान्जने शुगतिर भ्रजन्मशुभ्राणि ॥

शुक्रसाहनि शुक्रमासि अगरे श्रीसामरेऽहममद-

यादे भिमिषपूर्तिरेव जयताम्रय सुपीयलभः ॥ १४ ॥

इति श्रीतपागच्छपुरन्दरभीसोमसुन्दरसूरिस्वदीक्षागुर

भीमुनिसुन्दरसूरिजीयचन्द्रसूरिप्रभुक्षीगुरुमाप्रतविजय

मानभीषणवाक्यरामगुरुश्रीरक्षोखरसूरिचरणकमलसेवि

नामहोपास्यायधीचारिप्ररदागमिसादमाहयिद्यालवेनाचार्य
धी हेमहंसगणिता स्वपरोपकाराय संवत् १५१६ वर्षे चैत्र
शुद्धिद्वितीयायां निमित्ते न्यायार्थमञ्जुपानाशी न्याय
शुद्धिचिह्निर नन्ददात् ।

प्रत्यक्षरं गणनया प्र-येषिमातामामत् ।

सहस्रत्रितयौ चाष्टाशीति श्लोकाश्च साधिका ॥ १५ ॥

ग्रन्थान्म श्लोक ३०८८ ।

इति धीतपागच्छनायकधीश्लोमसुन्दरशिष्यमहोपाध्याय
यधीहेमहंसगणिकता न्यायार्थमञ्जुपानाशी न्यायशुद्धि
शुद्धि संपूर्ण । सुप्रसहितशुद्धिप्र० श्लो० ३२५७ ॥

[B D 291

77

हेमशब्दानुशासन. (A fragment)

11½ × 4½ inches, Devanagari character
Foll 16, about 17 lines to a page

A fragment of the Sabdānuśāsana of Hemacandra.

Beg—

अथ व्यञ्जनान्ता । वाच्यलिङ्गा कता पकृती शुद्ध
पकृती०

[B D 141

(VI) SUBSIDIARY TREATISES.

78

कविकल्पद्रुम of योपदेव

12½ × 8½ inches Devanagari character
Foll 2 to 12 about 15 lines to a page Dated
Samvat 1625

A metrical treatise on roots arranged alphabetically according to their final letters by Vopadeo son of Kevaya and a court pandit of King Romaraja of Devagiri who lived in the latter part of the 13th century Vopadeo was a contemporary of Hemadri and an author of high repute Among his works are Mugdhabodha (gr) Satasloka (med) Bhagavatamuktāphala (bhakti) Asaucasāgrala (dharma) and Hari-līlavivēka Another famous contemporary of his was Madhusudanāsarasvatī pupil of Viśvavara

sarasvatī & Sindhyaśarasvatī Cf No 1157 below
All the three appear to be closely connected with each other Cf Winternitz Geschichte III p. 402 Belwalkar Systems pp 101-108

It ends—

इति धीरुण्डितधीयोपदेवविरचित कविकल्पद्रुमो
नाम चातुपाठ समाप्त ।

Published at Calcutta in 1863 & 1872 See also I. O. Nos. 875-880 Durgādas, son of Sārvaabhauma, wrote a com. on this in 1680 A.D.

[B. D. 94

79

क्रियाकलाप of विजयानन्द.

10 × 4½ inches Devanāgarī character
Foll 24, nine lines to a page Dated Samvat 1713

Kriyākālāpa is a metrical treatise on roots in four chapters by Vijayananda otherwise called Vidyananda For another MS see Peterson Reports IV No 489 Other works by the author are Kutāntrotāra or Suddhānanda (Peterson Reports IV No 487) Kavyādarśanika and Dhātavṛtta Kriyākālāpa is quoted by Padmanabha and Guṇavināya on Damayantīkathā (1590 A. D) Cf Aufrecht Catal. Catala. Vol I p. 133b. Vidyananda was a Kayastha by caste He refers to Dhātupārayana (which?)

It begins—

जयति चतुर्दशशुक्लवाचिपल्लवमीविभूषितोत्तम ।
सर्वकृष्णपती कृष्णार्णव श्रीमहादेव ॥ १ ॥
अस्तित्वलेखगणिना विद्यानन्देन सप्तमन्त्रेषु ।
धातुप्रयोगकदलीवनमन्य रोचते तदिदम् ॥ २ ॥
अस्मादुपजीव्य ते धातुचरित्तविशेषविकारम् ।
तत्तशास्त्रमतिविलासस्वरितकविर्भवति न भ्राति ॥ ३ ॥
निपुण निश्चिह्न चिर न धातुपारायणमुता एव ।
इह नामपासवोपि श्रुत योगा निरूप्यते ॥ ४ ॥
कथिद्विहितोपि धातु पुनरापत्तिव्यतेष्वत्र ॥
अपविशेद्विद्विन्दो न पुनः पुनस्त्वित्तो दोषः ॥ ५ ॥

इह सप्त सप्तलोकनायक परमेश्वर परमसिंह सप्त
सप्तमसप्तकुमारादीन् नन्दिकेनपतनसिन्धुमात्रादवसिष्टो
श्रोतुंशम वक्रानिवाद्याजेन चतुर्दशमूल्यायक सप्तमु
पदिदेश ।

—fol 1b

It ends —

इति वक्रानिवाद्याजेन सर्वेषां मुनिजनां तावमुपदि
शन् शिरोदधे इत्यर्थः । एकार शिववर्णः स्यादिति शेषस्याम
स्थितिरिति तावत् इति नन्दिकेनवरकाशिका समासिप्त
जीगमत् ।

[B D 257]

82

प्रयोगविशेष of धरुचि

8½ x 4½ inches, Devanagari character
Fol 01, seven lines to a page Dated Saka 1081

An elementary work on grammar ascribed to
Vararuci. Its another name is Prayogavidhivag
raha. It is a collection of 25 slokas with a
brief commentary divided into three parts
respectively treating of Karaka Samasa and
Taddhita and Tmanita. The work is published in
the Trivendram Sanskrit Series (No 83) under
the title Vararucasangraha by Ganapeta Sāstrī.

A Prayogavivohasangraha is ascribed to
Vararuci at Cat Cata III p 76.

It begins —

प्रयोगमिच्छता ज्ञातुं शेष कारकमादित ।

सहाया पश्चिम भेदाद्यविवक्षितेषां पुन ॥ १ ॥

यो यथास्थित शब्दप्रयोग ज्ञातुमिच्छति तेनादौ कारक
शेष तत्र कारक सहाया पश्चिम चर्ये-

The next six verses of the first pataha are —

अपादान द्विधा चैव तमाद्यप्रभुविधि ।

करोति कारक सर्वे तस्मात्तन्निबन्धना ॥ २ ॥

—fol 5b

तत्र कर्तव्यमिहिते प्रथमैव विधीयते ।

तृतीया चाप्यथा पञ्चमस्तुतावमिहिते तथा ॥ ३ ॥

—fol 6b

तथा कर्तव्यमिहिते विमर्श विधिपूर्वकाय ।

अनुक्ते मध्यमा द्विधा पञ्चमी सप्तमी तथा ॥ ४ ॥

—fol 7b

तृतीया पञ्चमी चैव पञ्चो च करणे त्रिधा ।

पञ्चो चतुर्थी तृतीया सप्तमी तथा त्रिधा ॥ ५ ॥

—fol 8b,

The sixth is not clear

पञ्चमी सत्त्वपादाने वतते न ततोऽन्यथा ।

सप्तम्येवाधिकरणे कारकत्वेन सम्यह ॥ ७ ॥

—fol 9b,

इति धरुचिकृते प्रयोगविग्रहे प्रथमपटल ।

—fol 10;

इति समासलक्षणम् ।

—fol 20b;

इति सामान्यतद्विज्ञाता ।

—fol 31

इति भीमयोगविशेषके द्वितीय पटल ।

—fol 38

The last verse —

अथवातमवावुक्ता श्लोकानां पञ्चदशति ।

प्राथम्यात् निर्वोद्ध प्रथमैव भवे भवे ॥ २९ ॥

It ends —

इति प्रयोगविशेषके धरुचिकृते तृतीय पटल ॥

The MS was written by Narayana Daivajña
son of Gangadhara at Cakrapuri

[B D 222]

83

प्राहतलक्षण of चण्ड

13 x 6 inches Devanagari handwriting
Fol 8 eleven lines to a page.

A Prakrt grammar in four chapters by Candā.
The grammar consists of 99 sutras. For another
MS of this work cf Peterson Reports III
p. 265. The sutras are accompanied by a
commentary by the author himself. Edited by
Haculo in the Bibliotheca Indica Series, 1880.
Candā's grammar was probably used by Hema
candra in his grammar Cf Winter Geschichte
III p 400.

It begins —

प्रणम्य शिरसा ग्रन्थं स्वस्वैर्गोपितमिह ।

लक्षणं प्राहृत वदये विचिद्ब्रह्मतादयम् ॥ १ ॥

कविज्ञोप बवचित्सिद्धि नवचित्सिद्धिविषयम् ।

भागमोन्तादिमध्येषु छन्दः स्वास्य सुभाषितात् ॥ २ ॥

'सिद्धमाकृत विधा' सिद्धमसिद्धमाकृत विधा निप्रकारम् ।

इति चण्डकृते प्राकृतलक्षणो विमक्तिविधान प्रथमम् ।

{ 30 sutras } fol 3, इति० स्वरविधान द्वितीयम् ।

{ 29 sutras } fol 4 b, इति० व्यञ्जनविधानम्

{ 37 sutras } fol 7, इति भाषान्तरविधान चतुर्थम्

{ 8 sutras } fol 7 b

[B D 54]

84

व्याकरणखण्डन of याचस्पति

11×5½ inches, Devanagari handwriting
Fol 2, fifteen lines to a page

A refutation of the grammatical science by Yaçaspati Bhaṭṭacarya of the Āura family. A MS of this work is mentioned at Cat. Cat. Vol I p. 618

It begins —

रामचन्द्रपदद्वन्द्वं नमः व्याकृतिलखण्डनम् ।

कुलान्धयचन्द्रेण महाभाषेण तयते ॥ १ ॥

किमिदं व्याकरणं साधुवाक्यसुशासकवसाधुमात्रा (?)
सुशासकवमित्यत्र शासनं नाम मङ्गलप्रत्ययकवपनं तत्र किमि
दं प्रत्ययव नाम अथप्रत्ययकव ज्ञानविदीयव वा । २ सङ्केत
शब्दव वा ॥ ३ प्रकृते परत प्रयुज्यमानव वा ४

It ends —

पदसमूहस्यैव वाक्यावापदस्य च खण्डितावाहावयवस्य
णान्तस्यानिर्वचनम् तन्निर्वचने व्याकरणे तदनुपयोगात् अहि
सादृशानां सस्कार इति श्रीमद्वेदाभ्यासकुरलान्वय
चन्द्रश्रीवाचस्पतिमहोपाध्यायविरचितो व्याकरणखण्डन
समाप्तः । राम ।

[B. I. 41 A]

85

शब्दभूषण of दानविजयोपाध्याय

10×4½ inches fair Devanagari handwriting
Fol 10 fifteen lines to a page.

A system of grammar in verses by Dānavija
yopādhyaya pupil of Vijayarajasuren It was
composed for the instruction of Vademya son
of Sekha Fatte (khān ?) probably the author's

patron of Gujrat. The MS. contains only the
first chapter containing 308 slokas of the work.
For another MS, cf. Bhandarkar Report, 1882 83,
No. 457

It begins —

ऋक्पाय विद्वान्दस्वरूपा महात्मने ।

नमो भवते नित्यं परममयोतिपेदने ॥ १ ॥

अ इ उ ऋ ए ह्येते ममता पञ्च वीर्तिनः ।

तेषां मियो ह्रस्वदीर्घमुक्तमेदाः सवर्णकाः ॥ २ ॥

इस्वदीर्घमुक्तायाः सुप्तएकदिशिमात्रकाः ।

सप्तक्षराभिधा ए दे उ अ ह्रस्वेण वर्जिता ॥ ३ ॥

चतुर्दास भवन्त्येते उभयोर्मिळिता स्वराः ।

अर्धवर्जिता सर्वे स्वराः सुनोमिमज्जिता ॥ ४ ॥

व्यञ्जनानि प्रपञ्चिन्वा हादिसान्दान्पुक्रमात् ।

सुदामाणं पूर्ववर्णो वर्णमान्येन तेषु च ।

प्रत्याहारसङ्काप स्वादृवाद्यासे च विंशति ॥ ५ ॥

व्यञ्जनानि ह्रस्वा वाच्याः स्वरहीन च व्यञ्जनम् ।

तेष्वकारं सुलोचारापत्वादिरसङ्को भवेत् ॥ ६ ॥

प्रयोगे ह्यवमानको दित केनापि हेतुना ।

वर्णो वणयोगो वा स ह्रस्वको लोपमात्रमेव ॥ ७ ॥

वणस्यादर्शनं लोपो लोपः (?) वर्णविरोधतः ।

भागमो मित्रवत् श्रेय भादेशः शत्रुवत् ध्रुवम् ॥ ८ ॥

सस्वेवंगो हि यत्र स्युः स्वरागन्तरिता ह्रस्वाः ।

कवर्गादी पञ्च वर्गाः पञ्च पञ्चाक्षरात्मकाः ॥ ९ ॥

गुणो घ (?) णो आदेवोदर और अ (?) इदिरच्यते ।

दिसवोत्पत्त्यः स्वाह्वा शब्दे वर्णसङ्गादिक ॥ १० ॥

अ-यावो वर्णमात्रास्यात् पूर्व ॥ उपधाभिध ।

ह्रस्वो विसर्गानुस्वारसायोपिकपरो लघु ॥ ११ ॥

गुरुर्विसर्गादिपरो दीर्घश्च कथितो गुरौ ।

ह्रस्व एतां प्राप सङ्गाप्रकरणं शुभम् ॥ १२ ॥

इति सङ्गाप्रकरणम् ।

इति सन्धिपञ्चकम् । fol 2 b इति स्वरागन्ता पुष्टिज्ञा ।

fol 3 b इति स्वरागन्ता खोलिज्ञा । fol 4 इति स्वरागन्ता

नपुसकलिज्ञा fol 4 इति ह्रस्वान्ता नपुसकलिज्ञा । fol 5

b इति युष्मदसदोरधिकार । fol 5 इत्यव्ययाधिकार ।

fol 6 इति विभक्त्योपधिकार । fol 7 b इतिसमास

धिकार । fol 9

The end —

इति सङ्किताधिकारः सपूर्णः । इति श्रीविजयराजसूरि-
विजयोपाध्यायदानविजयविरचिते शब्दभूषणे स्वयत्ता
धिकारः प्रथमः ॥ स्तो० ३०८

भलिभीमदशेगुर्जरेधराविष्णुतनामा महान् ।
 नानाशास्त्रकलाकलापकुशलोत्पन्नैर्गुणैरन्वित ॥
 रसुजंभन्त्रकलाकलापकयशोव्यासाचलामण्डल ।
 शान्तात्मा प्रतिपन्ननिश्चलमना श्रीशेषकृष्णामिष ॥ १ ॥
 तस्य सुनुरनूतनीरुहनामलमानस ।
 सुधा कुर्वन् सुधा वाचा सौत्रयादिगुणोद्धृति ॥ २ ॥
 घटेमीया महाशिष्ट स्पष्ट जयति श्रेष्ठवित् ।
 पश्यमानमिदं तेन जीयादाशशिभास्करम् ॥ ३ ॥ श्रीरस्तु ॥
 [B. D 178.

86

शब्दशोभा of श्रीलक्ष्ण

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character
 Foll 27 about eleven lines to a page. Dated
 Samvat 1716

An elementary grammar composed in 1638
 A. D. by Nilakantha son of Sukla Janardana
 and pupil of Bhaṭṭoji Dixit According to Cat.
 Cata. II. 65a Nilakantha was the pupil of Śrīma-
 ndana. A commentary called Tatvarthadipikā
 on the text is given only up to the Visarga
 sandhi chapter in this MS

The text begins —

साम्ब शतशो नवा शिवयोश्चरणद्वयम् ।
 शब्दशोभां वपुर्मुनिं किमुपुत्पत्तिस्त्रिये ॥ १ ॥
 अहङ्कार ॥ एते । अभ । ह्यवरल । जननरुम । हृदय
 धम । अहङ्कार । अफण्डय । अष्टकप । वापस । इतिमुत्र
 वयवादिसंज्ञायां । भाष्यन्ताभ्याम् ॥०

The com. begins —

स्मारस्मार पदद्वैत पार्थीनीपुरवैरिणे ।
 विदधे शब्दशोभाया व्याख्यां तत्पार्थदीपिकाम् ॥ १ ॥
 शिवयोरिति शिवा च शिवश्च शिवौ तयो शिवयो पाणिनी
 यैकशेषप्रकरणस्य सहादे सादेरित्यतस्त्रेण कोटीकृतत्वात् ॥
 The text ends —
 यद्यपि खलवतुलोर्वी न युया क्लेशखद्वयेप ।
 तुष्यतु तदेव तेजो विलसति यत्न प्रसादोयम् ॥ १ ॥
 नृहजनादैनपुत्रो वत्साचार्यस्य दौहित्र ।
 अभ्यस्तशब्दशास्त्री भट्टोजिदीक्षितश्चाग्रमा ॥ २ ॥
 हीराभिधानपातिप्रसन्नमहति प्रसन्नित्तज्जमा ।
 कविनीलकण्ठतमो निमित्तामेवा विनिर्मये प्रौढ ॥ ३ ॥

त्रिनवपदेकम् (मिता) च्छेदिकान्ते विक्रमादित्या ।
 शिवरात्रौ शिवपदयोर्विजकृतिराधायि नीलकण्ठेन ॥ ३ ॥

इति नीलकण्ठकविकल्पिता शब्दशोभा समाप्ता ॥
 सर्वत् सप्तदशषोडश वर्षे माघसिताष्टम्यां बुधवारे लिपीकृता ।
 प० श्रीविजयसोभाय्यगणितशिक्ष्यमु० कृपासोभाय्येन ॥ श्रीरस्तु ॥
 कस्याणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

B D 178

87

शब्दानुशासन of शाकटायन with

चिन्तामणि by यक्षधर्म

18½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting,
 Foll 22, about 18 lines to a page. Incomplete

Sakāṭayana's Śabdānuśāsana with the
 commentary of Yaksadharmā For Sakāṭayana
 and his grammar of Ind Ant. Vol XVI p. 24,
 Vol XLIII p. 205 In the latter place K. B
 Pathaka concludes — The conclusion to which
 we come is that the Jaina Śakāṭayana wrote
 both the text and commentary in the Amoghavṛtti
 and lived between Saka 736 and 789 See also
 Belwalkar, Systems pp. 68 to 73, Annals of the
 Bhandarkar Institute, Vol I pt. 1 p. 7 ff and
 Winternitz Geschichte III p. 401

Our MS contains the first pāda and a greater
 portion of the second pāda of the first adhyāya

It begins —

शिव कियाह सर्वहो ज्ञानज्योतिरवधारीम् ।
 विश्व प्रकाशयन्ति तामगिभि तापसाधन ॥ १ ॥
 नमस्तम प्रभावाभिभूतमुद्योतसहैतये ।
 ओंकोपकारिणे शब्ददमरणे द्वादशारामने ॥ २ ॥
 स्वस्तिश्रीसकलज्ञानसाक्षात्पदमासवात् ।
 महाधर्ममणिसंज्ञाधिपतिर्ये शाकटायन ॥ ३ ॥
 एक शब्दानुभूतिं मुक्तिमन्दरेण मन्त्रय प ।
 सर्वश मि समुद्भवे विश्व व्याकरणामृतम् ॥ ४ ॥
 स्वस्वप्रपु मुखोपाय सपूर्ण य(स)दुपकमम् ।
 शब्दानुशासन सार्वभौमहैन्द्यासनवत्सरम् ॥ ५ ॥
 इतिवैष्णव न वक्ष्य वक्ष्य सूत्रत वृषम् ।
 सद्युवा तनोपसङ्गान् यत्न शब्दानुशासने ॥ ६ ॥

तस्यातिमहतीं कृतिं संहृत्यैवं कपीयसी ।
 संपूर्णकृता कृतिर्नश्यते यक्षयमेणा ॥ ७ ॥
 प्रमथितसमीरुणां सुमुमताधिपामयम् ।
 शुभुपादिगुणाङ्गुं शारे संहरणेयमः ॥ ८ ॥
 दाम्भानुगतसन्ध्यान्धोपाश्रित्तमणेर्विभू ।
 वृत्तेर्धन्यममाणं तु पदमद्यं निरपितम् ॥ ९ ॥
 हृन्मध्वद्वारिमिः शार्दूयेकुं शब्दलक्षणम् ।
 तदिहाति समस्तं य यदेहाति न तत् वरयिष्य ॥ १० ॥
 गणधामुपाठयोगेनधामुलिङ्गानुवासाने लिङ्गतम् ।
 भीजादिगुणादीं शेषं नि शेषमत्रिणो (१) विद्याम् ॥ ११ ॥
 दालावलाजतोपय्या वृत्तेरव्यासवृत्तितः ।
 समस्तं वाक्यं वेति यथैवेन निम्नपात् ॥ १२ ॥

नमः (१) वृत्तस्याद्ययं मङ्गलश्लोकः । नमः भीजधर्मनाथे-
 सादि ॥

[B. D 262]

88

ह्यादिसमुच्चय of अमरचन्द्र.

11×4½ inches, Devanagari handwriting
 Foll. 35, 17 lines to a page. Dated Saurat
 1548.

A work on gender in four chapters by
 Amarscandra of Vajalsagche, and a pupil of
 Jinendrasūri who lived at the time of Vātsapa
 in 1221 A. D. This Amarscandra was also the
 author of Kāryakalpānī, Cchandoratnāvalī,
 Alankāraparimitā, Dīkshātrata &c. See Nos 1759,
 1786 below. For his Jinendrasūri, see Peterson,
 I. p. 58. Consult also Bhandarkar, Report,
 1883-84, p. 6, Ind. Anti., XXXI pp 477-73
 It begins—

भीसारदां हृदि ध्यात्वा ह्यादिवाच्यसमुच्चयम् ।
 बरोत्यमरचन्द्रारयो वतिः शेषावशरप्रवीः ॥ १ ॥
 तन्दः श्रीलिङ्गा पुष्टिङ्गा...गकाः ॥
 श्रीपुष्टिङ्गाः पुष्टिङ्गाः श्रीहीनलिङ्गाः ॥ २ ॥
 तिलिङ्गा मलिङ्गा पाष्पनिङ्गा भय कमात् ।
 गयप्रकारशब्दानां लिङ्गमेवो भयल्य ॥ ३ ॥
 ...जनन्ताश्च सर्वनामगणोदिताः ।
 सङ्ग्रहसमाभिताः शब्दाः शेषाः प्रजावता क्रमात् ॥ ४ ॥
 भकारान्ताः श्रुताः पुंसि देवमुत्तरः समकियाः ॥ ५ ॥

S

इति स्वरान्तशब्दोक्तम् प्रथमः (25 śloka). The
 second by जनान्तशब्दोक्तम् has 22 śloka, the third
 is सर्वार्थिगणोक्तम् and has only 2 śloka, the
 fourth is सङ्ग-वाच्यशब्दोक्तम् and has 3 śloka only
 The text consists of 53 śloka and ends on the
 second folio. The illustration of this covers the
 next part of the MS. The chapters of the
 illustration end—1st on 11; IIrd on 26, IIIrd
 on 31h

The colophon is—

इति व्यायङ्गवर्गीयभीजितद्वयवृत्तिव्यसनीकृताम-
 रणविद्वज्जगत्संशेतामरशिशोमणिपवित्रतभीमद्वयचन्द्रा-
 नुत्पत्तेः ह्यादिशब्दसमुच्चये०

It ends—

श्रीलिङ्गेति वर्तित इति टीका ॥ इति भी० सङ्गवाच्यशब्दोक्तम्-
 अन्त्यः ॥ सं० १५४८ वर्षे सरतस्यष्टौ भीजिनमद्वयवृत्ति-
 व्यभीजिसिद्धान्ततत्त्वचिन्महोपाध्यायाकृष्टिपतापुसोमगणि-
 बालकविष्णुकर्मललाभपतिना स्वशिष्य० चरणधर्म-
 शुनिवदनां लिखितम् ॥

[B. I. 40.]

89

D. Dictionary.

अनेकार्थतिलक of महीप.

10½×4½ inches, Jain handwriting Foll. 81,
 eleven lines to a page. Dated Saurat 1624.

Anekarthatilaka, a dictionary in four kandas,
 having 45, 355, 255 and 212 śloka respectively,
 by Mahīpa, son of Sureshvara and Śābhī, Jyādev.
 The work is based upon many ancient works,
 amongst which are those by Dhoya and Hemā.
 For other MSS, cf. Bod. Cat., No. 523,
 Stein Kāśmir Catalogue, p. 52. According to
 Stein, the work was composed in Saurat 1470
 Śābhāratanikāra is another work of Mahīpa. Cf
 Cat. Cat., vol. I. p. 633

It begins—

या संसृता प्राणमूर्ता क्षयेन संसाधयेतिष्टमस्तसिद्धिम् ।
 निश्चयसुखित्यितानाहोतु सा पारसी वर्युत वाचिण यः ।
 कवीन्द्रकुमुदोद्गच्छदुर्गुरापर्य कमात् ।
 विरच्यते चतु काण्ड्या रम्योनेकार्थसंग्रहः ॥ २ ॥

मुख्योपशब्द प्रथमद्वयम् (I) युक्त्यालङ्कृत कृत ।
 परस्वयन्तरात्पायी सप्तम्यन्त इति स्थिति ॥ ३ ॥
 अकाराद्यादिभिः शब्दैः सारैरेकाक्षराभिः ।
 प्रथेसिन्धम कण्ठ आविस्तु सुविस्तर ॥ ४ ॥
 अ कृणे वनितासूनायाविधातरि मन्यते ॥०

1st (एकाक्षरकण्ठ) ends on fol. 3 IIrd (द्व्यक्षरकण्ठ) on fol 15 IIIrd (त्रिवर्ण or त्र्यक्षरकण्ठ) on fol 23b the last kanda is called the सक्तीर्णवर्णकण्ठ

It ends —

पाणिन्यहीन्द्रगुहभापुरिभोजभेद—
 हेमामरादिसमुदीरितशास्त्रसारात् ।
 नानार्थरत्नातिलक स च सिद्धिसन्द—
 रशाकर समतनोत्सुमतिर्मेहीय ॥ २११ ॥
 श्रीमान्सोमभव सलक्षसचिवो वाक्कण्ठभूपाङ्गद्वय
 समावृत सुत महीपममल सौभाग्यदेवी च यय ॥
 सक्तीर्णात्पद्मद्वयवत् सप्तचित्ते विद्वद्भिः पूजता
 प्रथे तद्वचितेभुनापमभजकण्ठश्च पञ्चाभज ॥ २१२ ॥

(The last verse occurs at the end of every kanda with the necessary changes.)

इत्यनेकाक्षतिलके चतुर्थे कण्ठ समाप्त । सप्तम् १६१४
 वर्षे भाद्रपदमासे तृतीयायां तिथौ गुरुवासरे छिद्रेषि । पतेय
 काराय लिखायामास ।

वीरदासल मन्त्रीशो हर्पाटयो निनशासने ।
 प्रसिद्धः पदसिन्धुधमनेकार्थतिलक ददौ ॥

[B D 93

90

अनेकार्थध्वनिमञ्जरी of महाक्षपणक

11×5½ inches Devanagari handwriting
 Foll 12, ten lines to a page

A vocabulary consisting of only 188 verses apparently divided into two chapters the first ending with the 100th verse ascribed differently to Malākṣapānaka Durgasūla & Gadasinha. Cf. I. O Nos 1029 1030 1032, Mitra Notices II p 155, Buller Kashmir Report p 140 and Bod. Cata. No 445 The colophon of Buller's MS ascribes the work to Malākṣapānaka Sabdabhedapraśāsa of Malabar is regarded

in the next number as only the fourth chapter of Anekārthadhvanimañjarī. Cf. also Burnell Tanjore MSS p 50b where the work is said to consist of 248 slokas divided into four chapters and is also called Kaviśaṅgavaṇī, see Peterson Reports IV Nos. 839-43.

It begins —

शुद्धवर्णयनेकाधशब्दमौक्तिकमुत्तमम् ।
 कण्ठे कुर्वन्ति विद्वांसः अद्याना विमानिनाम् ॥ १ ॥
 स्वरस्वर्या प्रसादेन कविर्भ्राता वारयम् ।
 असिद्धमप्रसिद्धं तत्प्रमाणं च साधुभिः ॥ २ ॥
 शिव भद्र शिव शत्रु शिवा गौरी शिवाभवा ॥०
 इत्यनेकार्थध्वनिमञ्जरी सप्तश्लोकाधिकार ।
 अटो वयः पिता वयो वयः केदार एव च ।
 सर्पो व्यालः शको व्यालो व्यालो श्रेयश्चतुष्टयः ॥ १ ॥०

—fol 7

It ends —

समरो युद्धसङ्घयोः ॥ ८८ ॥

इत्यनेकार्थध्वनिमञ्जरी समाप्ता ।

[B D 53.

91

अनेकार्थध्वनिमञ्जरी and
 शब्दभेदप्रकाश of महेश्वर

10½×4½ inches Devanagari handwriting
 Foll 3 (3 to 5) 18 lines to a page

Another copy of Anekārthadhvanimañjarī, without the first 124 slokas at the end of v 169 we find इत्यनेकार्थध्वनिमञ्जरीसप्तश्लोकाधिकार । The next 19 verses are separately numbered

The end:—

समरो युद्धसङ्घयोः ॥ १९ ॥ इत्यने० पादाधिकार (र)
 तृतीय समाप्त

After this the Sabdabhedapraśāsa up to the end of ch. L (= fo. 131) is given and is counted as the fourth chapter of Anekārthadhvanimañjarī

It begins —

प्रथोपमापाठुः ॥ १ ॥ प्रथो भवेयः ॥ २ ॥०

It ends —

चिन्तामाभिप्रेक्षिता ॥ १३० ॥

तथाह्यप्यदृष्टाक्षीयित्यस्यै क्रियापदम् ।

अपः पय मत्तरकुर्वदित्यन्वय पद्वयम् ॥ १३१ ॥

इति अनेकध्वनिमञ्जर्या विविधाधिकारव्युत्थं शब्द-
प्रमेदाख्यः । इति श्रीअनेकध्वनिमञ्जरीप्रकरण समाप्तमिति ।

See No. 110 below

[B D 127.

92

अनेकार्थसङ्ग्रह of हेमचन्द्र with
कैरवाकरकौमुदी by हेमचन्द्र.10½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 52, about 11 lines to a page. Dated
Samvat 1570Anekārthasāṅgraha, the second or homonymous
part of Hemacandra's dictionary, accompanied
by the author's own commentary See No 94
below The nouns are arranged according to the
number of their syllables in the first six kāṇḍas
while the seventh contains the indeclinable
homonyms. Cf I O. No 1010, Burnell Tanjore
MSS p 40a, Peterson, Reports, I Nos 233-234,
Bod., Cat., Nos. 454-1111 (1), Bhandarkar,
Reports, VI Nos. 352-54 &c

The com begins—

परमात्मानमानस्य निजानेकार्थसंग्रहे ।

वद्वे टीकामनेकार्थकैरवाकरकौमुदीम् ॥ १ ॥

It ends —

इत्याचार्यहेमचन्द्रविरचितानेकार्थनाममालासप्तमाव्यवका-
षावचुरी ॥ सप्त १५०० वर्षे कार्तिकवदिधन्यत्रयोदश्यां
शुपभासरे श्रीइन्द्रदेवैश्वर्या० ध्रुतसमुद्रगणिषण्णकमकुलेषि
सौमार्ग्यमणिययगणियोवासा० रामाकेवालेषि । स०
१९८५ वर्षे कात्यायनशुद्धादश्यां श्रीमच्छ्रीजिनराजसूरिभि
मदृष्टा स्वसिध्य प० च सोमपदनाथ ।

[B. D 78.

93

अनेकार्थसङ्ग्रहोप of जिनप्रभसूरी.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 11, nine lines to a page.A supplement to Anekārthasāṅgraha of Hema-
candra, by Bhaṭṭāraka Jinaprabhasūri, in 116
ślokas Jinaprabha's known dates range from
Samvat 1317 to Samvat 1390 See No 1722
below for his Tirthakalpa (Samvat 1339)

It begins —

अहं बीजं वमरूपा हेमानेकार्थसंग्रहे ।

टीकातः स्युषते शेष धीजिनप्रभसूरीणा ॥ १ ॥

मूलग्रन्थपदत्रापि शेष वर्णकमादिकम् ।

अ एवोदयते भास्वानधिरासदिनेत्यपि ॥ २ ॥०

इत्येकस्वरकाण्डः प्रथमः । fol 1, इतित्रिस्वरकाण्डो
द्वितीयः । 3 b, त्रिस्वरकाण्डस्तृतीयः । 5, इति चतु स्वर-
काण्डव्युत्थं 5 b, इतिपञ्चमस्वरकाण्डः प्रथमः । 5 b

It ends —

आश्चर्येण्य सन्त्रोपयमिति शेष परिसमाप्त ॥ १११ ॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितानेकार्थसंग्रहोप समा-
प्त ॥ कतिरिष भट्टारकश्रीजिनप्रभसूरीणाम् ॥ पारस पुस्तक०
[B D 239

94

अभिधानचिन्तामणिनाममाला of हेमचन्द्र.

13½ x 8½ inches, fair Devanāgarī handwriting.
Foll 57 about 20 lines to a page Dated
Sale 1784Abhidhānaśāntāmaṇi is the famous lexicon of
Hemacandra. It consists of six kāṇḍas treating
of (1) Jain deities (2) Brahmanic deities (3)
human beings (4) animal world, (5) the lower
worlds and their inmates (6) and adjectives,
particles &c. respectively and an introduction
There are many supplements to this work Some
of these are (1) Nighaṇṭusāra in 396
ślokas (2) Anekārthasāṅgraha or the homo-
nyms, in seven chapters, both these are by
Hemacandra himself, for others cf Zachariae,
W Z K. M vol. XVI pp 13 ff, see also
Winternitz Geschichte, III p. 414. A critical
edition of the work was brought out by
Boehtlingk and Q. Rieu, St. Petersburg, in 1847.

For other MSS, see Bodleian Catalogue, Nos

422-26, 1107, I O, Nos. 1004-1009, Weber, Berlin Catalogue, Nos 1699-1702, 2224, Barnell, Tanjore MSS, p 46b, Bk Nos 566-67 &c.

It begins—

मणिपत्याईत सिद्धसाहसद्दानुशासन ।

रूढयौगिकमिथ्यानां नाम्नां गालां तनोग्रहम् ॥ १ ॥

It ends —

धीवृहत्तरतरगच्छे भट्टारकश्रीजिनचन्द्रसूरिविजयराजदेवा
चार्यसागरचन्द्रसूरिसताने उपाध्यायश्रीद्वारतगणितचिह्न्य
दा० श्रीदेवगणितचिह्न्यदा० सहजश्रीविगणितचिह्न्यदा० श्रीरा
मचन्द्रगणितचिह्न्यदा० उपपाध्यायक राजश्रीजयमिधानगणितचिह्न्यश्रीक
मलसिद्धान्तचिह्न्यदा० कमलरत्नगणित० दानचन्द्रप० ज्ञान
चन्द्र प० दानविमल प० दामानन्ददादिपठनार्थं लिखित धीतर
स्वदीपतने ।

[B D 270]

95

अभिधानचिन्तामणि of हेमचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanagari (Jain) handwriting,
Foll 41, fifteen lines to a page Dated Samvat
1766

Another complete (in six kandas) copy of
Hemacandra's dictionary

[B D 149]

96

अभिधानचिन्तामणि of हेमचन्द्र

10½ x 4½ inches ; Devanagari character
Foll 53, thirteen lines to a page

Another copy

It ends —

इत्याचार्यधीहमचन्द्रविरचिताया अभिधानचिन्तामणौर्ना
ममालाया शेषसमग्र समाप्त ॥

[B D 81]

97

अभिधानचिन्तामणि of हेमचन्द्र.

(Kandas I-IV)

11½ x 5 inches, Devanagari handwriting
Foll 72, nine lines to a page

Another copy of Kandas I to IV

[B I 51]

98

अभिधानचिन्तामणि of हेमचन्द्र.

(Kandas I and II)

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 14, about 14 lines to a page Dated
Samvat 1842

The first two kandas of Abhidhanacintāmaṇi

[B I 50]

99

अभिधानचिन्तामणि of हेमचन्द्र.

(Kandas I and II)

10 x 4½ inches, Jain handwriting Foll 4
to 17, eleven lines to a page.

The MS contains the last few verses (56 to
86) of the 1st kanda and the whole of the IIrd,
which contains 350 śloka.

[B D 149]

100

अभिधानचिन्तामणि of हेमचन्द्र

(Kandas III VI)

10 x 5 inches, Devanagari handwriting
Foll 20 (9 to 28) 18 lines to a page Dated
Samvat 1657

Another copy, containing IIIrd (ślo. 101 to
the end) IVth Vth and the VIth kandas only

[B D 127]

101

अभिधानचिन्तामणि of हेमचन्द्र with

a commentary by धीयहम्

10½ x 4½ inches Devanagari handwriting
Foll 47 about 18 lines to a page Incomplete

Abhidhanacintāmaṇi with a commentary by
Srivallabha Vācaka pupil of Jñānāmala
Upādīyāya. The commentary is an extract from
the authors own bigger work called Nāmanir
naya and was composed at Jodhpoor in Samvat
1667 See Bhandarkar, Report 1893-84 p. 120

104

देशीशब्दसङ्ग्रह (रत्नावली) of हेमचन्द्र with
वृत्ति by हेमचन्द्र.

18½ x 8½ inches, Devanagari handwriting
Foll 2 to 58, about 15 lines to a page Dated
Sale 1786

Desamamala or Desasabdasingraha in
eight chapters treating of the Desā words. The
work is otherwise called Ratnamala and is edited
by R Pischel in Bombay S S (No 17, 1850)
Hemacandra has made use of Dhanapala's
Praktalaksma (972 A.D.) in this work Cf
Winternitz Geschichte, III p 416 The
commentary is by Hemacandra himself For
other MSS of Peterson Reports IV Nos
850 57, VI No 397 Bhandarkar Report
1892-93 No 435 &c

The MS is without beginning Ch. I (173 slokas)
ends on fol 14, ch II (107 slo.) on 22b ch III
(60 slo.) on 27b, ch IV (50 slo.) on 31b, ch V
(62 slo.) on 36, ch VI (145 slo.) on 45b ch
VII (96 slo.) on 52, ch VIII has 77 slokas
For the beginning of the text and the commen-
tary see next number

The text ends —

इय रचनायल्लिगो देसीसद्धान्(ग)सगरो एसो ।

बाबरसासेसलेसो रद्दक सिदिहेमचन्द्रमुनिवद्धान् ॥७७॥

The com ends —

ह्वाचार्यधीहेमचन्द्रविरचितानां स्तोत्रश्रुदेशीसद्दसग्रह
वृत्तौ अष्टमो वर्गः । इति श्रीमद्यावतारवृत्ति समाप्ता ।
सविज्ञता पूर्णाकृता च तपोयोगसंगवाद्भगवन्मीननीलश्रीमस्तु
क्ष्मीसागरसूरिसताने पण्डितपूर्वपर्वताभिलाषपरिष्करणभा
रकरानुकारपण्डितपुण्डरीकपण्डितश्रीश्रुतसमुद्रगणिवृत्तभा
षकवाचकमचर्षिकाचक्रचक्षुरीकचक्षुचुगिबतलनविसमसूचप
रागविनाद्विदमकराकरमेखलामहेलासुखसुरपमहोपाण्यायधी
मु(?)विद्यासागरगणिवरणपरिचर्यापरायणपण्डितवमण्डलीमु
क्षप्राणलम्बापन्तरालतरलतरलचेज पुत्रविपुलतरलपुलिकाय
मानपण्डितश्रीमद(?)सहजसागरगणिवरणपरिकर्मसमर्थ
सिन्धुशिञ्जयसागरेण स्वपरोपकारप्रावीण्येन । शुभ भवतु ॥
शके १७८९ मार्गशीर्षेष्ट १३ चन्द्रवाररे हृद पुस्तक समा
प्तम् । दत्ताक्षर भा बा आ सु सु ह पुस्तक ६० भाक
दाजी पाँचें असे भगदृष्ट०

[B D 264

105

देशीशब्दसङ्ग्रह (रत्नावली) of हेमचन्द्र with
वृत्ति by हेमचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 64 (1 to 7, 28 to 84 & 86), fifteen lines to
a page Incomplete

Another copy Foll 8 to 27 & 85 are wanting.

Beginning of the text —

गमनयपमानगहिरा सहियचहियपगमरहस्ता ।

जयह जिनिङ्गण सेसभासपरिगामिणी बाणी ॥ १ ॥

गीसेसदेसिपरिमलपल्लवियकुङ्कुला उरुतेज ।

विरहजह देसीसद्दसग्रहो वरणकमस्तुह ॥ २ ॥

ये वरुतेज ॥ सिद्धा न पसिद्धा सङ्गपाहिदानेसु ॥

The com begins —

देसी तु सन्दर्भो प्रायः सर्वमिति तुर्वोपा ।

भाषार्थहेमचन्द्रसत्ता सरमति विभजति च ॥ १ ॥

समप्रज्ञाद्वानामनुशासने चिकीर्षिते सहस्रादिभाषाणां
वर्णां शब्दयुक्त्याने सिद्धहेमचन्द्रनासि सिद्धिरपनिबद्धा ।
हृदानीं शोषावमचर्षविकारादिना क्रमेण पूर्वसाधितपूर्वा०

[B I 182.

106

देशीशब्दसङ्ग्रह (रत्नावली) of हेमचन्द्र with
वृत्ति by हेमचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 46, about 16 lines to a page

Third copy

[B D 187.

107

विश्वकोश of महेश्वर.

12 x 5½ inches Devanagari character,
Foll 58, about 17 lines to a page Dated
Sale 1638

Vishvakosa or Visvaprasakosa composed
in 1111 A.D. by Mahesvara son of Brahma,
son of Kesava The seventh ancestor of our
author, Haricandra was the court physician of
King Sahasanka and wrote a commentary on
Carakasamhitā Cf I O Nos 1000 1003 The

104

देशीशब्दसङ्ग्रह (स्तावली) of हेमचन्द्र with
वृत्ति by हेमचन्द्र.

13½ x 8½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 2 to 58, about 15 lines to a page Dated
Saka 1766

Desī amamāla or Desīśabdasaṅgraha in
eight chapters treating of the Desī words. The
work is otherwise called Ratnamālā and is edited
by R. Pischel in Bombay ३३ (No 17 1850)
Hemacandra has made use of Dhanañjaya's
Prakṛtalakṣaṇī (972 A. D.) in this work Cf
Winternitz Geschichte III p. 416 The
commentary is by Hemacandra himself For
other MSS. Cf Peterson Reports IV Nos
856 57 V L No. 397 Bhandarkar Report
1882-83 No 433 &c.

The MS. is without beginning Ch. I (173 slokas)
ends on fol. 14 ch. II (107 slo.) on 22b ch. III
(60 slo.) on 27b, ch. IV (50 slo.) on 31b, ch. V
(62 slo.) on 36, ch. VI (145 slo.) on 45b ch.
VII (90 slo.) on 52, ch. VIII has 77 slokas.
For the beginning of the text and the commen-
tary, see next number

The text ends —

इयं रचनावलिनामो देशीशब्द(ण)संग्रहो यत्नो ।

वाच्यतासत्तैलौ रङ्गं सिरिहेमचन्द्रमुनिवद्भा ॥७७॥

The com. ends —

हृत्वाचार्यंभीहेमचन्द्रविरचिताया स्वोपशुदेशीशब्दसंग्रह
वृत्तौ भट्टनो वर्ग । इति श्रीन्यायावतारवृत्ति समाप्ता ।
रचिता पूर्णाकृता च तपोगणगगनाद्गन्धर्वनीननयनीनधीमस्तु
क्ष्मीसागरचरित्ताने पण्डितपूर्वपर्वताभित्यकापरिष्करणभा
स्कराशुकारपण्डितपुण्डरीकपण्डितधीश्रुतसमुद्रगणपिपद्मभा-
वकवाचकमर्चिकाचक्रचमरीचयुगुचिततलनवित्तमसुलप
शगपिशक्तिमकराकमेखलामहेलामुखमुख्यमहोपाध्यायधी
ऽ(१)विद्यासागरगणपिपद्मरचिर्वाच्यवर्णपण्डितमण्डलीमु
क्ताप्राशङ्ग्यवान्तरालतरलतरलतेज पुत्रविपुलतरलगुलिकाच
मानपण्डितधीमर्(१)सहजसागरगणपिपद्मपरिकर्मिसचर्मे
निरपशिष्टजयन्मागदेन स्वपरोपकारप्रावीण्येन । शुभं भवतु ॥
रात्रे १०८९ मार्गशीर्षेष्टया १३ चन्द्रबासरे इदं पुस्तकं समा-
प्तम् । इत्याक्षरं भा वा भा यु यु ई पुस्तकं वा० आर
दापी पाँचें भसे मयट्टहं

[B D 264]

105

देशीशब्दसङ्ग्रह (स्तावली) of हेमचन्द्र with
वृत्ति by हेमचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 64 (1 to 7 28 to 84 & 86), fifteen lines to
a page Incomplete

Another copy Foll. 8 to 27 & 85 are wanting.

Beginning of the text —

गमनयपमानगहिरा सहिययहियगमरहस्ता ।

जयह जिनिदण असेसभासपदिनामिणी वाणी ॥ १ ॥

णीसेसदेसिपरिमलपवियङ्कडला डलसेण ।

विरहजह देशीशब्दसंग्रहो वर्णकनसुह ॥ २ ॥

ये एवखणे न सिद्धा न पसिद्धा सकथाहिहाणेषु ॥०

The com. begins —

देशी दु सन्दर्भो प्रायः सदर्भितापि दुर्बोधा ।

आचार्यहेमचन्द्रसत्ता सदभति विभजति च ॥ १ ॥

समसम्पदानामनुशासने चिकीर्षिते सहृतादिभाषायां
वर्णा शब्दानुशासने सिद्धहेमचन्द्रनासि सिद्धिहपसिद्धा ।
इदानीं लोपागमवर्णविकारादिना क्रमेण पूर्वैरसाधितव्यां०

[B L 182]

106

देशीशब्दसङ्ग्रह (स्तावली) of हेमचन्द्र with
वृत्ति by हेमचन्द्र

10½ x 4½ inches Devanagari handwriting
Foll. 46, about 16 lines to a page

Third copy

[B D 157]

107

विश्वकोश of महेश्वर

12 x 5½ inches Devanagari character,
Foll. 58, about 17 lines to a page Dated
Saka 1638.

Vishvakosa or Vishvaprahākosa composed
in 1111 A. D. by Mahesvara son of Brahman
son of Kesava The seventh ancestor of our
author, Haricandra was the court physician of
King Śāhaśanka and wrote a commentary on
Carakasamhitā Cf I O, Nos 1000-1003 The

work is published in the Chawkhamba Sanskrit Series in 1911. "Quoted, pilfered and abused by Medinikara &c." Cat. Cats, I. p. 383.

Eng.—

सुवीमहि महामोहहंशान्तकमिवयवम् ।

मेषामुक्तिशक्तं सर्वतं दुःखदायकम् ॥ १ ॥

इति श्रीचमकासो स्वर्णश्रवणीः समाप्तः । fol. 56.

Eng.—

इति श्रीमहर्षिभारतवर्षमुनिविरचितस्य ब्रह्मसूत्रसंनिधौ श्रीमद्भारतवर्ष इति विष्णुसामान्तादिनामिनां नामार्थविवेके द्वितीयः समाप्तः ।

[R D 112.

108

विष्णुकोश of महेश्वर.

11 x 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 108, eleven lines to a page.

Another copy.

[R D 53.

109

व्याख्यामयी of अथर्वतोषाण्याय.

11 x 5½ inches, Devanāgarī character. Foll 137 to 210, about 12 lines to a page.

Vājāhyāṇpradhya is a commentary on some lexical work by Aeyutorāhhyāya. The MS contains foll. 137 to 210 only, of the work.

It begins—

यत् प्रथमपरिके द्वयं ब्रह्मते संनिधौ निष्ठोभात् कर्म-
निष्ठं वाच । मनोरथं मानवः मानववक्त्राव्यासिनि निष्ठं सा-
म्यं कर्मानवकीर्तिः ॥ यत् द्वयं ब्रह्मते ब्रह्मते निष्ठं
यद्यथा ॥

इति श्रीअथर्वतोषाण्यायटी व्याख्यामयीये मनुष्यवर्ग-
विमर्शम् fol. 157b, इति श्रीअथर्वतोषाण्यायटीये ब्रह्म-
सूत्रविमर्शम् fol. 167, इति श्रीअथर्वतोषाण्यायटीये अथर्व-
सूत्रम् fol. 181b, इति श्रीअथर्वतोषाण्यायटीये अथर्व-
सूत्रम् fol. 204b.

It ends—

मादायवपदादहं सर्वतोऽप्युद्देशताम् ।

ममताः पूर्वकाण्डस्य शाब्दे च द्वि विमर्शम् ॥

इति श्रीअथर्वतोषाण्यायटीये समाप्तः ।

[R D 283.

110

शब्दभेदप्रकाश of महेश्वर.

10½ x 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll 3, about 21 lines to a page.

Śabdabhedaprakāśa is a vocabulary of words spelled in different ways. This exists in different recensions, the present MS contains one, having two chapters, śabdaprakāśa and upasampradāya, containing 130 and 92 śloka respectively. It is ascribed to Maheshvara the author of Viśvapradhāna Kosa. This is borne out by MS. No. 112 below, (see the colophon which agrees with that of Viśvapradhāna, No. 107 above) where Śāhasankaranta and other works are also ascribed to him. The work is otherwise known as Dairuprakāśa, see Bhandarkar, Reports, VI No. 573. There is also another work of the same name ascribed to Śrīharṣa, the author of the Nandabhyāsa, see Burnell, Tanjore MSS., p. 51b a third to Puruṣottamadāra, cf Stem, Kāmar Catalogue p. 53.

For other MSS. of our work, cf I O, No. 1038, Bodleian Catalogue, Nos. 221-30, 1106, Mitra, Notices, I p. 118, VI p. 274 Weber, II p. 262, Peterson, Reports, IV No. 802. Śāhasankaranta wrote a commentary on this work in Śaṅkara 1634, for which see, Peterson, Reports, II pp. 124-25.

It begins—

प्रबोधवाचासुखादिद्वयं कृतामुपेतानि यतो कवीनाम् ।
कृतो मया स्वमरात्य शब्दभेदप्रकाशोविशालश्चकार ॥ १ ॥

शायी भवेत् प्रबोधयोगः प्रामाणिकोदाहरणदीप्तः ।

स्वादिभेदेन विरचयेत् विषयगो निष्ठितुशक्तमेव ॥ २ ॥

कविभाषाहो भेदः कविप्रवृत्तोरिति ।

कविप्रवृत्तोरिति वाच्यं इति कविः ॥ ३ ॥

अस्ति सत्यं सत्यं सत्यं सत्यं सत्यं सत्यं सत्यं ।

सिद्धं प्रयोगार्थितकामवातः परमेश्वरमाराधय ॥ ४ ॥

विद्याद्वयमागममार्गमागममार्गम् ।

अस्तिमागममार्गो भवः अस्तिमागममार्गः ॥ ५ ॥

The first chapter ends—

इदं मुद्रासा इन्द्र साधवेन्द्रे कं कविः ।

यमकादशवीर्या विनाम्नाभिरपेक्षता ॥ १३ ॥

इति शब्दभेदः । यथायद्व्योष्यतारभेदः ।

शब्दभेदप्रकाशः कविः शब्दभेदप्रकाशः (?)

वदतिविद्याभिरपेक्षता ॥

विद्वद्भगोवरणदृष्टणबोधयेधव-धूरवन्धुवधिरान्वधवन्धुद्वान् ॥०

॥ ६ ॥ अथ मध्यपवर्गाया १० ॥ १२ ॥ अथान्तस्थी
यवकार = अथापिमध्यदन्त्योष्ठ्या ० ॥ २३ ॥ २५ ॥
मध्यदन्त्योष्ठ्या ॥०, इत्योष्ठ्यदन्त्योष्ठ्यवकारनिर्देश ।

अथ तालव्यमूर्धन्यदन्त्यानामपि लेखत ।

शपसाणा विशेषण निर्देश क्रियतेषुना ॥ ३५ ॥

अथोष्मनिर्देश । श्यामावशाक०, ४६ ॥ आदिता
लव्या ०, ५३ ॥ अन्ततालव्या ० ५५ ॥ व्यवस्थाता
लव्या ०, ५७ ॥ उभयतालव्या ०, ५८ ॥ तालव्य-
न्त्या ०, ५९ तालव्यशकारनिर्देश ॥ ६२ ॥ मध्यमू-
र्धन्या ०, ७० ॥ अन्त्यमूर्धन्या ०, ७१ ॥ तालव्य
मूर्धन्या ,

तालव्यशाव्य प्रोक्ता कव्यन्तेदन्त्यसाव्य ॥ ७३ ॥
ताल-यान्ता मूर्धन्या ॥ ८० ॥ आदिदन्त्या ० ८१ ॥
मध्यदन्त्या ०, ८८ ॥ अन्त्यदन्त्या ०, ९० ॥ सयुक्त
दन्त्या ॥०

It ends —

सत्यक साध्वस्तक सुक सारसन तथा ।

अमी दन्त्यज्ञयोपेता उष्मभेदे—क्षिप्ता ॥ ९२ ॥

इति उष्मप्रभेद । शुभ भवतु सद्बल । अमृष्ट ॥० १ ॥
सैलामृष्टे ० २ ॥ शुभभवतु सद्बल ।

[B D 202

111

शब्दभेदप्रकाश of महेश्वर

9x44 inches Devanagari character Foll 15
(1 to 6 & 11 to 19) about 10 lines to a page

Another copy Foll 7 to 10 of the MS are
in sing

इत्युष्मप्रभेद । अथ लिङ्गभेद । भाषाशास्त्रविज्ञा
प्रशस्तीनामेषां ॥ fol 15

It abruptly ends as follows — इति लिङ्गरूपभेद ।

श्रीसाहसार्द्धचितप्रमुखा सुगद्य

पद्यप्रबन्धरचना तु वित-वर्तय ।

द्यु पत्तिमुबलत—

See next number

[B I 17

112

शब्दभेदप्रकाश of महेश्वर

10x4½ inches Devanagari 1 and 1/2 line
Foll 6 (2 to 7) about 10 lines to a page Dated
Simvat 1677

Another copy First folio is lost

It ends —

इति लिङ्गरूपभेद । श्रीसाहसार्द्धचितप्रमुखा सुगद्य
पद्यप्रबन्धरचना तु वित-वर्तय ॥

द्युपत्तिमुबलतमं परमं च क्षति—

मुखासिता जगति येन सरस्वतायम् ॥ २० ॥

नि शेषवैद्यकहिमाश्रुधिरादृष्टा

शब्दागमाभ्युदयपरि कवीन्द्र ॥

यत्नान्महेश्वरविनिर्मा प्रकाश—

मन्त्रोपयता मुकतिवस्तुतायमर्प ॥ ४१ ॥

नामपारायशोणादिनिर्दिष्टैर्विकल्पित ।

शब्दवैयर्थ्यविधिमाते सरस्वत्येय तापुमि ॥ ४२ ॥

कर्तुं चेत्तन्म वार सतां इतुं निरपयम् ।

सत्यं च निराकर्तुंमयमस परिधम ॥ ४३ ॥

छन्दोनुप्रासवमकलेपचित्रेण निगद्य ।

यन्नेत्यालोपयोग स्वारकविशुद्धरेव ॥ (४४) ॥ ४५ ॥

इति सखवैयर्थ्यत्रयमुक्तातेपरस्य गद्यपद्यविधि (थ)
श्रीमहेश्वरस्य इति । इति शब्दभेदप्रकाश समाप्त ।

[B I 18

Nanditadhyā is a small metrical work in Prakṛt, on Prosody. It consists of 95 *gāthas* and is accompanied by a brief commentary in Sāṅskṛt. Both the text and commentary were composed by a Jain writer Ratnacandra, who according to the Jain Granthāvalī pp. 109 and 159, wrote his commentary on Munisundara's Adhyānakalpadrūpa in Samvat 1674 (a MS. of this com. is Kielhorn Reports II No 361, is dated Samvat 1693) and Htopadesa in Samvat 1677. According to Peterson Reports, III p 224 Ratnacandra belonged to the Maṇḍavyapūragaccha was the pupil of Devananda and had the title *Mahākavi* as he was the author of 108 *prakaraṇas*. For other MSS of Bhandarkar, Reports V No 1300 and Mitra Notices VIII p 181

Beginning —

ममिदं चरणद्वयं । अहं गायालक्षणं मध्ये केन गुरुव
देतेन किमहं प्रयतं सोऽयमस्मिन् । इति नेमिनिन्दस्वर-
युक्तं भावतं प्रणम्य ॥ १ ॥

End —

यस्य चकारत चाम्पू धर्मचक्र भावित इव सेवते । इति
नन्दितार्द्धाचचूरि. समाप्ता ।

[B D 303]

117

वृत्तजातिसमुच्चय by विरहाङ्क.

14 x 4½ inches, Devanāgarī character
Foil 15, eight lines to a page Dated Saka
1784

A small treatise on Metrics written in Prakṛt. It contains six chapters and was composed by Virahanka who is represented as narrating the same to his wife. The MS was copied for Dr Bhāṇu Dya from an old palm leaf MS dated Samvat 1192 in the library of Bhāṇu at Jessalpur. For this latter see Dalā Cat of Jessalpur MSS (Gachhad's Oriental Series vol VII) No 238 (3). The work was known by the name *Chandoriti* to its commentator Gopāla, see next number. This is perhaps the work mentioned by Dharmadatta in his *Kāvya-lāra*.

It begins —

देहं सरस्वती पणमिदं गहमकं गंधर्वादि च ।
सहायलंछणं पिमलं च अवलेखनं ॥ १ ॥
कामिणिबोलपदपरितणुकरुद्विहिवोवि ।
दद्याप सहेह समुच्चय निहरलंछणो वित्तजाई ॥ २ ॥
अ चित्र लोप दुविह मत्तावित च वणवित च ।
तत्त मय तुह लच्छणे लच्छण सीसह नर्भनि ॥ ३ ॥

इह कइसिद्धवित्तजाईसमुच्चय पदमो नियमो समलो । fol.
3, इति० विहृद नियमो सम्मलो fol 4 b, इह वित्तजाईस
मुच्चय तइद विभमो समलो fol 5 b, इह० चटयो निभमो
समलो fol 10 b, इति वृत्तजातिसमुच्चये कृतसिद्धवित्त
पदमो नियम ॥ fol 13

End —

एष विठणाडविभवेचतुर्विधवियामुनेभवा ।
लघुकिरीचिभजावभदविभ छन्द सम्मत्ति ॥

इह कयिसिद्धवित्तजाईसमुच्चयसमुच्चये छन्दो निभमो
समलो ॥ कइसिद्धछन्दसम्मत्ति ।

[B. D 130]

118

वृत्तजातिसमुच्चय with
a commentary by गोपाल

14 x 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foil 49, seven lines to a page Dated Samvat
1018

A commentary on *Vṛttajātisamuccaya*, by Gopāla son of Cakrapāla. The commentary is also called *Karuttā*. The present MS was copied for Dr Bhāṇu Dya from an old palm leaf MS at Jessalpur, dated Samvat 1192. See Dalā Cat of Jessalpur MSS No 238 (4). The commentator had to obtain the correct version of the text mutilated by the carelessness of the scribes and ignorant reciters by collating several MSS which he procured from his friends. This speaks for the high antiquity of the text. Gopāla of course must have lived before Samvat 1192 which is the date of the Jessal MS.

It begins —

एतद्भामितलरोनदला(मि)रामा
कान्तिजितेवसहमान द्वयाजनेन ।
सु(श्रु)न्यामि यच्चिदशयैरिक्खिलासिनीना
नेशोपलामि विदधेस्तु स वो हिताय ॥ १ ॥

नरदा पिङ्गलसैतवकात्यायनभरतकश्यपाक्ष्या(?)
चिरहाङ्गविरचितायाद्द्वन्द्वोविचिते. करोम्यह व्याख्याम् ॥ २
पुस्तकलेखकदोष(पा)दसङ्कताना सुस(ले?)च पतितत्वा ।
प्रमत्ता ये पात्रा ये चाभ्यैरन्यथा रचिता ॥
साभासेभ्यो नामापुस्तकसदृशानसमाहृत्य ।
अन्येभ्य शास्त्रेभ्य स्वधिया च विचार्य रचितेयम् ।

प्रथम तावद्वायुगुणलेनाभिमलदेवादिनमस्कारव्यापारो(?)
दशयितुमाचार्य आह—देह सरस्वद्—पिरह्लाङ्गनाख्य
आचार्यो दयितार्य साधयति०

It ends —

रामपुकाश्वाङ्गुलानि प्रीणिमि । (?) लभ्यपालात्मनगोपाल
विरचितायां कृतशिष्टविद्वतो पठो निपम । समासेय कैराट्ट
टीका । कृनिर्भद्वकपाङ्गुलानि प्रीणिमि । महत्कमहाश्री ॥
जेसकमिरे लिखितमिदं तालवप्रलिखितमाचीनपुस्तकान् सवत्
१९१४ पारगुणशुद्धचतुर्थ्यामिन्दुकाशान्वितायां ॥ समामोम
ग्रन्थ ॥

[B D 130

119

वृत्तरत्नाकर of वेदार.

11 x 5 inches, Devanagari handwriting
Fol 16, nine lines to a page

Vrttaratnākara, a work in six chapters on
Prosody, by *Hedara, son of Pabbeka Hedara*
is quoted by Mallinatha and quotes Nāgaraja
Sulhāna his commentator (see next No 121)
quotes a verse in illustration of the Uddharsani
metre, which was composed by him in Samvat
1246. Kedara therefore, cannot be later than the
middle of the 12th century A.D. Published by
the Nirmaya Sagar Press in 1908, with the
commentary of Śrī Rāmacandra Kavi Bharati.
An English translation of the work appeared
in Pandit, vol IX

Somacandragaut wrote a commentary on
Vrttaratnākara in Samvat 1329, cf. Bod. Cata.

No 1154 and Mitra Notices vol. VIII p 319
See also Bod. Cat., Nos. 462 G 1153, Barnell,
Tanjore MSS, p 531, I. O., Nos 1087 96, Bk.,
p 282, Peterson, Reports, II Nos 110-11, III
Nos 348 50, IV Nos 869 70, V. No. 461, VI
Nos. 359 90 &c

It begins —

सुखसन्तानसिध्दयर्था नरदा ग्रहाप्युताचितम् ।
गौरीविनायकदेव शङ्कर ओकशङ्करम् ॥ १ ॥
वेदायसौवशास्त्रज्ञ पदार्थकोमुद्रिभोतम ।
तस्य पुनोमि केदार- शिखरादाचने रत्न ॥ २ ॥
तेनेद शिवने छन्दो लक्ष्मलक्षणसमुत्तम् ।
वृत्तरत्नाकर नाम बालानामवबुद्धये ॥ ३ ॥
पिङ्गलादिमिराचार्यैरुक्तं लौकिकं द्विधा ।
मायावर्णविभेदेन छन्दोविह कथ्यते ॥ ४ ॥
पङ्कथायनिबद्धस्य छन्दोस्य परिच्छुद्धम् ।
प्रमाणमिति विज्ञेयं पद्मविशदधिकं शतम् ॥ ५ ॥

Ist adhy	(सङ्ग्रामिचानो)	ends on fol 3b
IInd	(मात्रावृत्ताध्याय)	ends on fol 7,
IIIrd	(ममवृत्ताध्याय)	ends on fol 13,
IVth	(अर्धसमवृत्ताध्याय)	ends on fol 14,
Vth	(विषमवृत्ताध्याय)	ends on fol 15b

It ends —

वदोभूतादयपस्य प्रकटगुणगण वैवसिद्वान्तवेता ।
विम पदार्थकनामा विमलतरमतिर्वेदनायापयेय ॥
केदारलस्य सृष्ट शिवचरणपुगारापनैकामचित ।
छन्दोलेनाभिराम प्रविरचितमिदं वृत्तरत्नाकरायम् ॥ ५ ॥
इति महर्षिकेदारविरचिते वृत्तरत्नाकराख्ये छन्दसि .
प्रत्यवाच्याय पद्म सतास । जोगेश्वर शुक्ल लिखितम् ।

[B L 89

120

वृत्तरत्नाकर of वेदार.

15 x 9½ inches, Devanagari character
Fol 12, about 16 lines to a page

Another copy

[S C Z. A. 12

Nanditādhya is a small metrical work in Prakṛt, on Prosody. It consists of 95 *gāthās* and is accompanied by a brief commentary in Sāṅskṛt. Both the text and commentary were composed by a Jain writer Ratnacandra who according to the Jain Granthāvalī pp. 109 and 159, wrote his commentary on *Manuṣṇḍarāś Adhyatmakalpudrma* in Samvat 1674 (a MS. of this com. is in Kielhorn Reports II No. 361, is dated Samvat 1683) and *Hitopadeśa* in Samvat 1677. According to Peterson Reports III p. 224 Ratnacandra belonged to the *Mān dayyapuragaccha* was the pupil of Devānanda and had the title *Mahākavi* as he was the author of 108 *pralāraṇas*. For other MSS, cf. Bhandarkar Reports V No. 1300 and Mitra, Notices, V III p. 181.

Beginning —

नमिऊग चरणतुल्य० अह गायालक्षण षड्ये केन गुरुव-
देकेन विमह प्रयत सोद्यम कि कृत्वा नेमिजिने-द्वस चरण-
पुगल भावत प्रणय ॥ १ ॥०

End —

यस चकरल चाम्यत् धर्मचक्र आदिल ह्य सेवते । इति
नन्दितार्द्धावच्युरि, समाप्त ।

[B D 303

117

वृत्तजातिसमुच्चय by विरहाङ्क.

14 x 4½ inches Devanagari character
Fol 15, eight lines to a page Dated Sakā
1784

A small treatise on Metrics written in Prakṛt. It contains six chapters and was composed by Virahanka who is represented as narrating the same to his wife. The MS was copied for Dr Bhau Daji from an old palm leaf MS dated Samvat 1192 in the big Bhandar at Jessalmir. For this latter see Dalal Cat of Jessalmir MSS (Gaekwad's Oriental Series vol. XXI) No. 233 (3). The work was known by the name *Chandovāṇa* to its commentator Gopala, see next number. This is perhaps the work mentioned by Dandin in his *Kavyādhāra*.

It begins —

देह सरसतह पणमिऊग गदमरुह गंधहर्षि च ।
सहायलंछणं पिगलं च अवलेरहणं ॥ १ ॥
कामिणिहोषपद्वरितपुङ्खुद्विचिहोति ।
दह्याप सदेह समुच्चयं निहरलंछणो नित्तजाईन ॥ २ ॥
ज चिम होए दुविह मससित च वणसित च ।
तसम मए तुह छल्लेग छल्लेग सीतह नमणि ॥ ३ ॥०

इम कहमिद्वित्तजाईसमुच्चय पद्यमो नियमो समतो । fol.
2, इनि० विद्वत् नियमो समतो fol 2 b, इम वित्तजाईस
मुच्चय तद्वत् निममो समतो fol 5 b, इम० चटरमो निममो
समतो । fol 10 b, इति वृत्तजातिसमुच्चये कृतद्विष्टिग
पद्यमो नियम ॥ fol 13

End —

एव विउणाठाविभवेचतुर्विधविद्यामुजेभग्वा ।
कमुकिरितिभजावभटकिम छन्द समत ति ॥

इम कयितिविद्वित्तजाईसमुच्चय पद्यो निममो
समतो ॥ कहसिद्धछन्दसमत्तम् ।

[B D 130

118

वृत्तजातिसमुच्चय with
a commentary by गोपाल

14 x 4½ inches Devanagari handwriting
Fol 49 seven lines to a page Dated Samvat
1918

A commentary on *Vṛttajātisamuccaya*, by Gopala son of Cakrapāla. The commentary is also called *Kamatta*. The present MS was copied for Dr Bhau Daji from an old palm leaf MS at Jessalmir, dated Samvat 1192. See Dalal Cat. of Jessalmir MSS No. 233 (4). The commentator had to obtain the correct version of the text mutilated by the carelessness of the scribes and ignorant readers by collating several MSS which he procured from his friends. Thus speaks for the high antiquity of the text. Gopala of course must have lived before Samvat 1192 which is the date of the Jessal MS.

It begins —

पुत्रैर्दामितसरोजदला(भि)रामा
कान्तिजितेयसहमान ह्वाञ्जनेन ।
सु(श्रु)न्यानि यथिदशयैरेखिलासिनीनां
नेत्रोपलब्धि विदधेस्तु स वो दिताय ॥ १ ॥

नरवा पिङ्गलसैतयकात्यायनभरतवन्ध्याधरधो(?)
चिरह्लाङ्गविरचितायाश्छन्दोविचिते करोम्यह व्याख्याम् ॥ २ ॥
पुस्तकलेखकदोष(वा)दसंस्तुतानां मुख(ये ?)च पतितत्वात् ।
प्रपञ्चा ये पाठा ये चाप्यैरन्यथा रचिताः ॥
तानास्तेभ्यो नानापुस्तकसदृशानसमाहृत्य ।
अन्येभ्य शास्त्रेभ्य स्वविद्या च विचार्य रचितेभ्यम् ।

प्रथम सावद्रायापुगलेनाभिमतदेवादिमन्त्रकारस्यापारो(?)
दर्शयितुमाचार्य आह—वेद् सरस्वद्० चिरह्लाङ्गनाख्य
आचार्यो द्युतायै साधयति०

It ends —

रामएकाग्रहृत्तानि प्रीणिमि ॥ (?)अत्रपालात्मजगोपाल
विरचितायां कृतशिल्पिपुत्री पद्ये निष्पन्न । समासेय कैराट्ट
टीका । कृतिर्गङ्गाकण्ठसुगोपालका । मङ्गलमहाधी ॥
जेतलमिरे डिबितमिद् तालपत्रलिखितमाचीनपुस्तकात् मवत्
१९१८ फाल्गुनशुद्धचतुर्थ्याभिमुद्रावाश्विमासां ॥ समाप्तोप
मन्य ॥

[B D 180

119

वृत्तरत्नाकर of केदार.

11x5 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 16, nine lines to a page

Vṛttaratnākara, a work in six chapters on
Prosody, by Kēdāra, son of Pabbekā. Kēdāra
is quoted by Mallinātha and quotes Nāgarāja
Sūhṇa his commentator (see next No. 121)
quotes a verse in illustration of the Uddharaṇa
metre, which was composed by him in Śaṃvat
1246. Kēdāra therefore cannot be later than the
middle of the 12th century A. D. Published by
the Nirṇaya Sāgar Press in 1908, with the
commentary of Śrī Rāmacandra Kavi Bhārati.
An English translation of the work appeared
in Pandit, vol. IX

Somacandragani wrote a commentary on
Vṛttaratnākara in Śaṃvat 1329, cf. Bod. Cata.,

No 1154 and Mitra, Notices vol. VIII, p. 319
See also Bod. Cata., Nos. 462 64 1153, Burnell,
Tanjore MSS p. 53v., L. O., Nos. 1037 96, Bk.,
p. 232, Paterson Reports II Nos. 110-11, III
Nos. 348 50, IV Nos. 869 70, V. No. 461, VI
Nos. 389 90 &c

It begins —

मुखसन्तानसिष्यैर्न जया महाप्युताचितम् ।
गौरीविनायकोपेत शङ्कर लोकशङ्करम् ॥ १ ॥
वेदायंशैवगाद्यश्च पदार्थकोभूद्विज्ञोत्तम ।
सत्य पुण्योनि केदारः शिवशास्त्रेण रत ॥ २ ॥
तेनेद क्रियते छन्दो लक्ष्यलक्षणसमुत्तम ।
वृत्तरत्नाकर नाम बालानामवबुद्धये ॥ ३ ॥
पिङ्गलादिभिराचार्यैर्विदुषा लौकिक द्विधा ।
मात्रावर्णविभेदेन छन्दस्तदिह कथ्यते ॥ ४ ॥
पञ्चभाषानिबद्धस्य छन्दोमये परिपुष्टम् ।
प्रमाणसिद्धि विशेय पदप्रिमादधिक शतम् ॥ ५ ॥

Ist adhy	(समाभियन्तो)	ends on fol 3b
IIad	(मात्रावृत्ताध्याय)	ends on fol 7,
IIIcd	(समवृत्ताध्याय)	ends on fol 13,
IVth	(अर्थसमवृत्ताध्याय)	ends on fol 14,
Vth	(विषमवृत्ताध्याय)	ends on fol 15b

It ends —

बभौभूतादयपस्य मन्दगुणगण शैवसिद्धान्तवेत्ता ।
विप्र परवैकुण्ठा विमलतरमतिवैद्वत्तयायैवोद्य ॥
केदारलक्ष्यं चतुः शिवचरणपुगारापनैकाग्रचित्त ।
छन्दोलेखाभिराम प्रविरचितमिदं वृत्तरत्नाकराख्यम् ॥
इति ऋट्केदारविरचिते वृत्तरत्नाकराख्ये छन्दसि,
प्रत्यक्षध्यायः षष्ठः समाप्तः । जोगेणर पुष्पेन लिखावितम् ।

[B I 39

120

वृत्तरत्नाकर of केदार.

15x9½ inches, Devanāgarī character
Fol 12, about 16 lines to a page

Another copy

[S C ZZ A 12

Nanditadhyā is a small metrical work in Prakrt on Prosody. It consists of 95 *gāthas* and is accompanied by a brief commentary in Sāṅskṛt. Both the text and commentary were composed by a Jain writer Ratnacandra who according to the Jain Granthāvalī pp. 109 and 159 wrote his commentary on Maṇisundara's *Adhyātmakalpādruma* in Samvat 1674 (a MS of this work is in Kielhorn Reports II No 361, is dated Samvat 1683) and *Hitopadeśa* in Samvat 1677. According to Peterson Reports III p 224 Ratnacandra belonged to the Maṇḍavyapuri-gaccha was the pupil of Devananda and had the title *Mahākavi* as he was the author of 108 *prakarāṇas*. For other MSS of Bhandarkar Reports V No 1300 and Mitra Notices I III p 181.

Beginning —

ममिच्छामि चरणमुल्लङ्घय० अहं मायालक्षणं बन्धुकेन गुरुपदेन किमहं प्रपद्ये सोऽयमस्मिन् किं कृत्वा नैमिषिनेन्द्रस्य चरणमुल्लङ्घय प्रपद्ये ॥ १ ॥

End —

एष चक्रवर्तुः चान्यत्र धर्मचक्रं भावितुं इव सेवते । इति नन्दितादयचरितं समाह ।

[B D 303

117

वृत्तजातिसमुच्चय by विरहाङ्क

14 x 4½ inches Devanagari character
Foil 15 eight lines to a page Dated Saka 1784

A small treatise on Metres written in Prakrt. It contains six chapters and was composed by Virahanka who is represented as narrating the same to his wife. The MS was copied for Dr. Bhu Dya from an old palm-leaf MS dated Samvat 1192 in the big Bhandar at Jessalmer. For this latter see Dattil Cat. of Jessalmer MSS (Oriental Series vol. XXI) No 238 (3). The work was known by the name *Chandovāṇi* to its commentator Gopāla, see next number. This is perhaps the work mentioned by Dattil in his *Kāvya-lāsa*.

It begins —

देह सरस्वद् पणमिच्छामि गुरुभक्तं गंधर्वादि च ।
सहायवल्लभं पितालं च अवलेपयन् ॥ १ ॥
कामिणिकुबोलपद्मपरितनुकडुदिविहो वि ।
वदयाद् सदेहं समुच्चय विहरल्लभो वित्तजाई ॥ २ ॥
ज विमलो ह्येव दुविह मचावित च घणवित च ।
तस्मै मद् गुरु लक्षणेन लक्षणेन सोऽहं नमः ॥ ३ ॥

इह कविसिद्धवित्तजाईसमुच्चय पदमो नियमो समस्तो । fol 1
इति० विद्वत् नियमो सम्मतो fol 2 b, इह वित्तजाईसमुच्चय सद्द निभमो समस्तो fol 5 b, इह० चणयो निभमो समस्तो fol 10 b, इति वृत्तजातिसमुच्चये कविसिद्धवित्त पदमो नियम ॥ fol 13

End —

एष विद्वत्पणमिच्छामि गुरुभक्तं गंधर्वादि च ।
सहायवल्लभं पितालं च अवलेपयन् ॥

इह कविसिद्धवित्तजाईसमुच्चय पदमो नियमो समस्तो ॥ कविसिद्धवित्तसमुच्चय ॥

[B D 130

118

वृत्तजातिसमुच्चय with
a commentary by गोपाल

14 x 4½ inches Devanagari handwriting
Foil 49 seven lines to a page Dated Samvat 1918

A commentary on *Vṛttajātisamuccaya* by Gopāla son of Cakrapāla. The commentary is also called *Kāvya-lāsa*. The present MS was copied for Dr. Bhu Dya from an old palm-leaf MS at Jessalmer dated Samvat 1192. See Dattil Cat. of Jessalmer MSS, No 238 (4). The commentator laboured to obtain the correct version of the text mutilated by the careless scribes and ignorant readers by collating several MSS which he procured from his friends. This speaks for the high antiquity of the text. Gopāla of course must have lived before Samvat 1192 which is the date of the Jessalmer MS.

It begins—

पुनर्दासितसरोजद्वारा(मि)सामा
काशितजितेसहमान इवाशनेन ।
सु(घ)न्यानि पञ्चदशवैखिलसिनीना
नेत्रोपलानि विद्वेषेण स यो हिताय ॥ १ ॥

नया विद्वलमैतवकालायनभारतत्रयलाभार्थो(?)
चिरह्लाद् विरचितापादु-दोपिचिते वरोम्वह व्याख्याम् ॥ २ ॥
पुलकलेपकशेष(पा)इसंरुताभो मुस(से?)घ पतितत्वात् ।
प्रभृष्टा ये पाठा ये चान्यैरन्यथा रचिता ॥
सामासेषो नानापुलकसङ्गनासमाहृत्य ।
अन्येभ्य आन्येभ्य स्वयिवा च विचार्य रचितेयम् ।

प्रथम सावज्ञाधायुगलेनऽभिमतदेवादिनमस्कृत्यापारो(?)
दक्षयितुमाचार्य आह-देह सरसम् ॥ विरहलाञ्छनाख्य
आचार्या वृत्तार्थ साधयति ॥

It ends—

रामपुष्पाक्षान्तानि नीमिनि ॥ (?) खण्डपालात्मजोपाल
विरचिताया कृतशिल्पिद्वौ यद्यो नियम । समासेव केदादृ
टीका । कृतिभेदवक्रपरासुनुगोपालस्य । भङ्गलमहाधी ॥
जैसलमिरे लिखितमिदं मालवलिखितमाचोनपुलकम् सव
१९१८ पाकुनशुद्धचतुर्विंशदुयातभित्ताया ॥ समासेव
ग्रन्थ ॥

[B D 130

119

वृत्तरत्नाकर of केदार

11 x 5 inches Devanāgarī handwriting
Fol 16 nine lines to a page

Vṛttaratnākara a work in six chapters on
Prosody by Kedar son of Pabbaka. Kedar
is quoted by Mallinātha and quotes Nāgarāja
Sulha in his commentator (see next No. 121)
quotes a verse in illustration of the Uddharani
metre which was composed by him in Samvat
1246. Kedar therefore cannot be later than the
middle of the 12th century A.D. Published by
the Nirnaya Sagar Press, in 1908, with the
commentary of Śrī Rāmacandra Kavi Bhārati.
An English translation of the work appeared
in Pandit vol. IX.

Somacandragani wrote a commentary on
Vṛttaratnākara in Samvat 1329, cf. Bod. Cat.,

No. 1154 and Māra Notices vol. VIII p. 314
See also Bod. Cat., Nos. 462 64 1153, Burnell
Tanjore MSS p. 571. L. O. Nos. 1037 96, B. k
p. 252 Paterson Report II Nos. 110 11, III
Nos. 343 50 IV Nos. 899 70, V. No. 401, VI
Nos. 399 90 &c

It begins—

सुखस-जानसिन्धुर्ध्वं नया मङ्गाद्युत्तापिनम् ।
गौरविनायकोवेत शङ्करं लोकगङ्गा ॥ १ ॥
वेदायतैवनालज्ज पदकोभूद्विजोत्तम ।
तस्य पुत्रोनि केदार विषयापारंने रतः ॥ २ ॥
तेनेद्वि कियते छन्दो लक्ष्यलक्षणमुत्तम ।
वृत्तरत्नाकर नाम बालानामवबुद्धये ॥ ३ ॥
विद्वत्पद्मिनीराजपदैर्दुक्तं लौकिकं द्विधा ।
मात्रावर्णनमिदेव छन्दसिद्वि कथ्यते ॥ ४ ॥
पञ्चधाधनिबद्धस्य छन्दसोस्य परिशुद्धम् ।
प्रमाणसिद्धि विधेयं यद्वाग्निशदधिकं वातम् ॥ ५ ॥

1st edhy	(सज्ञाभिधानो)	ends on fol 3b,
IInd	(मात्रावृत्ताध्याय)	ends on fol 7,
IIIrd	(समवृत्ताध्याय)	ends on fol 13,
IVth	(अर्धसमवृत्ताध्याय)	ends on fol 14
Vth	(विषमवृत्ताध्याय)	ends on fol 15b

It ends—

बनोभूतकाश्यपस्य प्रकटगुणाय शैवसिद्धान्तवेत्ता ।
विप्र पद्वैकनामा विमलतरमतिवेदतरवार्यबोध ॥
केदारस्य सनु शिवचरणयुगाराधनैकाम्रचित ।
छन्दोनाभिराम प्रविशितमिदं वृत्तरत्नाकरावपम् ॥
इति भट्टकेदारविरचिते वृत्तरत्नाकराख्ये छन्दसि .
प्रत्यवाध्याय षष्ठः समाप्त । ज्योतिषर शुक्ले लिखावितम् ।

[B I 33

120

वृत्तरत्नाकर of केदार.

15 x 9½ inches Devanāgarī character
Fol 12, about 16 lines to a page

Another copy

[S C Z. A. 12.

121

वृत्तरत्नाकर of केदार with

a commentary by सुहृण.

11×3½ inches, Devanagari handwriting
Fol 61, seven lines to a page. Dated Samvat
1547

Kedara's Vṛttaratnākara with a commentary
called Sukavihrdayanandini by Sulhāna son of
Bhaskara and grandson of Velāditya of Kṛṣṇa
Ātreya gotra. To illustrate the Uddharsan
metre Sulhāna quotes a verse of his own
composed in Samvat 1246. In his illustration
of the Pragyāritti metre he refers to King
Viṇḍhyavarman probably the Parmar prince
of Malwa of that name the successor of
Ajayavarman, about 1160 A. D. See Jour
Bengal Asiat. Society, vol. XXX. p. 204, and
Indian Antiquary vol. VII. 348-349, for
Viṇḍhyavarman. For other MSS of Mitra
Notices, vol. I p. 81, Peterson, Reports IV
No. 860

It begins —

सधीक प्रभया युग्मं रचिया मोदासित गङ्गाया ।
नानावस्त्रविराजित दाक्षिककापीदोरप्रवालकृतम् ॥
आयापेतमुपस्थिताखिलगणस्रवपूजित सर्वदा ।
छ द द्वात्रिंशद्विधस्य जयति शैलोक्यवन्द्य वपु ॥ १ ॥
वृष्णाग्नेयस्य गोत्रे समजति हि पुरा दाक्षिणात्योऽजीर्वा-
धेलादित्याभिधानं सुकविरमवद्भास्करस्तस्य वपुः ॥
सधुश्च सुहृणादस्य मुद्रितपदो वृत्तरत्नाकरादस्य-
छन्दोवृत्ति स चने सुकविहृदयानन्दिनीनामधेयम् ॥ २ ॥
शास्त्रारम्भे शास्त्रकार इष्टाधिष्ठितदेवतानमस्कारपूर्वकं शास्त्र
सम्बन्धमयोमनः श्लोकप्रयोगाद् ॥ सुसप्तस्तान् ॥

The following verse is quoted on fol. 37b —

“उद्धर्षिणीति कविराजवपुःपुत्रेण
शोभेन सैव गदिता मधुमाधकीति ।”
सवास्तरे रत्नपयोनिधिर्धर्मसङ्गणे (१२४९)
धीविजयाश्रयणे रचिता मयेवम् ।
वक्ता सनातनभिरदाहरणैरदरी-
रद्धर्षिणी भवतु चेति सारकपीताम् ॥

Also on fol. 17, in illustrating प्राच्यवृत्ति, he
quotes —

स्वगुणैरनुरजितप्रजं प्राच्यवृत्तिपरिपालने रत ।
रणभूमिषु भीमविक्रमो विन्द्यवर्मवृत्तिर्मेवत्यसौ ॥

चोधप्रदीप, शिशुपालवध (fol. 6), महिम्नस्तोत्र (fol. 7),
महर्षीहृदयसुख (विह्वलवृत्तौ) (fol. 16 b) and श्वेतपद
जयदेव (fol. 27b) also are quoted

The chapters end — Ist on fol. 11b, IInd on
fol. 25, IIIrd on fol. 48, IVth on fol. 51 and Vth
on fol. 56

The end —

सया तेन केदारेण प्रकर्वेण रमणीय छन्दोवृत्तारत्नाकरादयम् ।
इति पण्डितधीसुहृणविरचितया (सुकविहृदयानन्द-
मिथानायां) वृत्तरत्नाकरेण दोहवृत्तौ पदप्रत्ययाभ्याय पदम् ।
संवत् १५४७ चष भावणशुद्धि १३ गुरौ प्रामाण्य
मतामञ्जिकधीनाहासुरसुरगुणज्ञानाजीताधीमुद्राकरणात्
पठनार्थं युक्तम् ।

[B. I. 37

122

वृत्तरत्नाकर of केदार with

सेतु by भास्कर.

9×5½ inches, Devanagari character
Fol. 39, about twelve lines to a page. Dated
Saka 1754

Another commentary on Vṛttaratnākara
composed in 1676 A. D. by Bhaṭṭa Bhāskara
son of Bhaṭṭa Āpīja. See I O, No. 1091, Mitra
Notices, II p. 127, Peterson, Reports, II No.
110, III No. 350 &c.

beg —

विशेषाजयवसौलनन्दनान्द्रक-रुक्म् ।
सर्वधर्मा शिव लब्धा दीर्घेय लिखते सुरे ॥ १ ॥

The chapters end — Ist on fol. 7b, IInd on
fol. 16b, IIIrd on fol. 25b, IVth on fol. 27, Vth
on fol. 32 & VIth on fol. 38

End —

इति धीमास्कारपञ्चमसप्तमवतिशोऽत्रिंशत्पल्लवापमान-
धीमदापञ्चाजीमट्टस्य भास्करविरचिते वृत्तरत्नाकरसेतौ
पद्योपस्था समाप्तिमगमम् ॥ शोभते १०५४ माघशुद्ध १५
शोभे समाप्तम् ।

[B. D. III

123

श्रुतयोध of कालिदास.

10½ x 4½ inches, Jam. handwriting. Foll 4, about 15 lines to a page. Dated Samvat 1812.

'A poor compendium of Sanskrit metres, attributed with equal discretion either to Kālidāsa or to Vararuci'—Cat. Catal., vol I p 675. For other MSS, cf. Burnell, Tanjore MSS, p 53a, I. O. Nos. 1082 and 1086, Mitra, Notices, IV p. 297, V p. 298, VIII p. 196, Peterson Reports, III p. 225, Bod. Catal., No. 1152 &c.

The work here contains 83 śloka and is ascribed to Kālidāsa, who addresses it to his wife.

It begins —

एन्दुसां वृक्षानं येन श्रुतमाशेषं वृष्यते ।
समहं कथयिष्यामि श्रुतयोधमविवक्षाम् ॥ १ ॥

It ends —

कालिदासेन निर्दिष्टं श्रुतयोधोऽज्ञाकृते ।
एन्दुसां वृक्षद्वयमाश्रयायासप्रयोधकृत् ॥ ८३ ॥
इति श्रीकालिदासवृत्तौ श्रुतयोध संपूर्णमिदम् (१) ।

[B D 308]

124

सुवृत्तलिल of क्षेमेन्द्र.

15½ x 7½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 9, twelve lines to a page. Dated Samvat 1920.

Suvṛttalīla is a work in three chapters called Nyāsa, on Prosody by Kṣemendra also called Vyasaśāstra son of Prāśastendra and grandson of Sindhu. He was a pupil of Abhinavagupta in Śābītya. He lived under Anantarij of Kasmir (1029-64 A. D.) and his son Kalasa. See Bühler, Kasmir Report, p. 46. His Daśarvātāracarita was composed in 1061 A. D. during the reign of Kalasa. Kavikānthabharana, Brhatkāthamanjari, Bhārataṃajari and Aucityavivāhara are some of his important works.

In the first chapter of the work, a description of various metres and author's own examples under each of these are given. The second chapter treats of the merits and demerits of versification and the third deals with the proper employment of metres.

11

It begins —

मन्वन्तिमुत्तरेष्वेकमुदात्तमादृक्कदाहुरा ॥ १ ॥
स्वच्छन्दस्वरुपाय त्रिजगद्गुरवे नमः ॥ २ ॥

The following poets are alluded to by Kṣemendra in this work —

कालिदास, उदयराज, मुद्गीर, कलनक, बाण, इन्द्र, विष्णु-
शिपि, रत्नाकर, परमेश, मधुसूत, मणिदत्त, रामेश्वर,
महेन्द्रराज, वीरदेव, माहिल, भट्टनारायण (au. of वेणी-
महार), दीपक, मुनाका, भट्टनामक, भवभूति, छाट्टिगुडी,
विष्णु(१), यमोयमा, चन्द्र, मधुसूतक (रायगार्जुनीय),
वामदेव, मधुसूत, अभिनव, भारवि, मधुसूत.

[B. D. 249.]

B Rhetoric.

125

अलङ्कारतिलक of भानुकर.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 18 about 22 lines to a page.

A work on Rhetoric in five chapters, by Bhanudatta or Bhāṇukara son of Gananātha of Mithila. For his Rastarāgini and Rastarāgini: cf. Nos. 149 and 151 below. He quotes from Kavyaprakāśa, Sarvasaṅkhaṇḍikābhāṣana, Raghuvamśa, and Gitagovinda. On fol. 9b, 11, 11b &c, some verses of his father are quoted. According to Winternitz, Geschichte, III p. 24, Bhanudatta lived in the 13th century A. D.

For another MS. cf. Burnell, Tanjore MSS. p. 542.

It begins —

सद्यः श्री सुदयान्वयेण मयात्मकोदात्ततरो हरिः ।
निष्पद्ये क्लेशप्रपातं यस्य दशमशान्ते स्थिताया मुद ॥
तत्रा हारिणि वारिदलितकनि स्वर्वाङ्गिनी भाव्यते (१)
श्रीशारङ्गनि क्षयापतिरहर्द्वयं सद्यः ॥ १११ ॥
उर(२)स्फुरद्गुणचक्रवर्त्तकस्तदुभय ।
ततोति तिलके माले भाव्ये भावुसत्तल्लिः ॥ २ ॥

अथ रसा आभासलेखा अन्तर काव्य तस्य गतिरीतिवोच-
तदभासगुणालङ्कारा इन्द्रियादिः

The first chapter is introductory, the division of Kavya into Uttama, Madhyama and Adhama, based upon suggestiveness is discarded, it is based on Gunas and Alankaras. The first chapter ends on fol. 4, the second, which treats

of Doṣas ends on fol 8b, the third treating of
Gunas ends on fol 11, the fourth contains
Śabdalaṅkāras and ends on fol 13, the fifth
contains Arthalanṅkaras

It ends —

प्राची यथासि विलसन्ति तथापि मात

श्रीति सरस्वति मदीयकृतो विदध्या ।

रत्नाति यद्यपि जयन्ति तथापि कान्ता—

सादीदल भवसि भूयगमावहन्ति ॥ १ ॥

विशुद्धाः पद्मद्वयेन सुकितालकृतित्यया ।

सूत्रमङ्गी यथा न स्वादेनसा कलयेषया(सर्वा) ॥२॥

इति श्रीमानुकरमिश्रविरचितेऽलङ्कारतिलकेऽलङ्कार
निरूपण नाम पञ्चमः परिच्छेदः ॥

[B D 256

126

अलङ्कारमञ्जरी of त्रिमल्ल

9½ x 4½ inches Devanagari handwriting
Fol 8 (1 to 9 2nd fol o lost) about 12 lines
to a page

A small work on Arthalanṅkaras by Trimalla
son of Vallabhabhatta a Tailanga Trimalla in
his Yogatarangini quotes Viṣṇubhavaloka (1383
A D) and a Mr of his Dravyagunas āśas loka
(see No 176 below) is dated 1499 A D

It begins —

कपोलकम्बोऽलङ्कारमञ्जरीकालाहलकुलम् ।

अवकाशमञ्जरीरागादि च द लमोदर मङ्ग ॥ १ ॥

श्यामिषट्-सकलारामन्वेन अवनेन ये ।

कुर्वे तत्कणयोर्वेदार्थालङ्कारमञ्जरीम् ॥ २ ॥

ते च स्वमाशेषपुष्पाः

It ends —

अर्थाङ्कारनाल हि मुख्यमेतावद्व हि ।

अय वैकरिका सर्वे मित्रेया किल तद्वत् ॥ ४० ॥

काश्चा यल्लममट्टल्य सुतना निरमात्यसौ ।

त्रिमल्लार्येन विदुषा रम्यालङ्कारमञ्जरी ॥ ४१ ॥

इति त्रिमल्लविरचितालङ्कारमञ्जरी समाप्ता ।

माहेधरि स्वायङ्कते च मागे मासे स्तिरे विष्णुसिधौ च रम्ये ।

गोदावरीतीवरेऽलङ्कारालङ्कारासीयमुमज्जति ताम् ॥ १ ॥

धी भूतवापेक्षो अवतितराम् । धीरस्तु ॥

[B D 65

127

कामसूत्र of वात्स्यायन with

जयमङ्गला by यशोधर.

10½ x 5½ inches, Devanagari handwriting
Fol 344 nine lines to a page Dated Samvat
1933

Kāmasūtra of Vātsyāyana or Mallinaga with
the commentary called Jayamangala by Yaśo-
dhara otherwise called Gurudattendrapada

Mallinaga the author of the Kāmasūtra is
quoted in Vasavadatta and also by Bhavabhūti in
his Malatīmadhava According to Winternitz
Geschichte III p 540 f n 3 and 4 Kāmasūtra
is younger than Kautilya's Arthasastra and
probably originated in the fourth century A D

Yasodhara or Gurudattendrapada the author
of the commentary must have lived before the
13th century A D since the original of the
present MS was written for being deposited in
the royal library of King Viśaldeva of the
Calukya line (1243 61 A D) See below and
S R Bhandarkar Report II p 48 where a
similar MS is mentioned According to Jacob
S B E vol XXII p 282 note Jayamaṅgala
of Yasodhara is quoted in his commentary on
the Kāpasūtra by Jinaprabhā who wrote it in
1307 A D Pandit Guleri in Ind. Anti XLII p
202 tries to show that Sankararaya the author
of the Jayamaṅgala on Kāmandakiyaśāstra
was also the author of this Jayamaṅgala and
Yasodhara only arranged it properly and edited
the name The word *śat akṣarāntrabhasya* in
the colophons lends some support to this
theory Yasodhara wrote the commentary during
the separation from his wife The introductory
verse would show that Yasodhara knew some
earlier commentaries on the work

In this MS introductory verses of the
Śāntiyadārpaṇa are given by the mistake of the
scribe The real work begins on fol 2

It ends —

इत्यारम्भसुखमलसज्जनारायणमहारात्रिपराजचौलुक्य
पद्ममणिश्रीमद्विजय(वीरल?)देवस्य भारतीमाण्डानार श्री
वात्स्यायनीयकामसूत्रदीक्षाया जयमङ्गलामिधानाया
वैदिकमधिकरण समाप्तम् ।

Jinadatta of the Vayadagaccha. The commentary was written by the author himself. In this work Amaraçandra refers to his other works namely Chandrodnāvalī Kāvyaikalpalatapanmalā with Mañjarī and Alankaraprabodha. Amaraçandra was assisted by Arisūha in the composition. Jinadatta the guru of Amaraçandra was the author of Vīṭakavilasa and other works (see No 1659 below) and lived at the time of the minister Vāstupala about the middle of the 13th century. See Bhandarkar, Report, 1883-84, pp 6 and 156. Amaraçandra had also written the Balabhārata and the Sukrtasankirtana the latter together with Arisūha. See Nos 1759 and 1786 below. For his Syndisamuccaya see No. 86 above.

Kavisikha is another name of Kāvyaikalpalatā.

For a general plan and analysis of the work, cf. Bod. Cata. No 497, Mitra, Notices, VII p 282 and I O No 1183. For other MSS, cf. Bk, No. 598, Bühler, Reports IV No 65, VI No 708, Bhandarkar Reports III No 424, IV No 269, VI No 1363. Peterson Reports III No 589, VI p 25 &c. See the next number for the number of śloka contained in each *stābala*. The MS is defective both at the beginning and the end.

इति श्रीजिनदत्तसूरिप्रणीतममरचन्द्रविरचितार्थाकाव्यकल्पताकविशिक्षावृत्ती अर्थसिद्धिमताने चतुर्थे सङ्ख्याखण्डे पद्य समाप्त । अन्ध्याय ९४

[B D 198]

131

काव्यकल्पता of अमरचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character. Foll 10, about 20 lines to a page.

This MS contains the text (metrical) only, and not the *vṛtti* of Kāvyaikalpalatā, composed by Amaraçandra. The 1st folio is marked *वर्तिसिद्धिस्तम्भ*. The *pratana*s end as follows —

The first having (10+2+1+1+60) 74 śloka ends on fol 2 b,

the second having (19+53+21+34) 127 śloka ends on fol 4 b,

the third having (27+5+17+15+6) 70 śloka ends on fol 6,

the fourth, having (39+44+41+3+19+31+4) 181 śloka ends on fol 10,

thus the *Kāvyaikalpalatā* consists of 4 *Pratāna*s having 21 *Stābala*s in all, and containing 452 śloka.

Beginning —

वाच नवा महानन्दकसकाव्यसपदे ।

End —

काव्यकल्पतासुयम् ।

काव्यकल्पतासुवे प्रगतेषु चतुर्थेति ।

सर्वकैरेवविश्वानुद्भूता पञ्चशत्यम् ।

This would show that the total number of verses is 500. It is however not accurate.

[B D 301]

132

काव्यकल्पता of अमरचन्द्र.

10½ x 4½ inches. Jain handwriting. Foll 15 to 61, about 17 lines to a page. Dated Samvat 1061.

Another copy. First 14 folios are missing.

It ends —

श्रीमद्वाच ॥ १ ॥ सिकतेय ॥ २ ॥ का.पमेव ॥ ३ ॥ वाक्सीकि ॥ ४ ॥ काव्यकल्पता ॥ ५ ॥ सयत् १६३ वर्षे अष्टे सुदि २ दिने शुक्लपक्षे रविवसरे श्रीवृहत्तरतरगच्छे श्रीजिनमाणिक्यसूरितरङ्गवर्माचलसहस्रकारावतारपातसाहस्रीअकल्पतरुविशेषमहापातसहस्रविधाधामहारकमुगममानधीश्री १०८ श्रीजिनचन्द्रसूरिशरणौ तथिष्यव ॥ अयनकमलगणीनाम् सधियाव ॥ जयमन्दिरगणीनां सिष्यव ॥ विर ॥ वैशवदाससुनिष ॥ कव्याणदाससुनिमशुलसपरिवारपदनाथम् ॥

[B D 301.

133

काव्यकल्पता of अमरचन्द्र.

10 x 4½ inches, Jain handwriting. Foll 31, about sixteen lines to a page.

Another (complete copy) of *Kāvyaikalpalatā*. It begins —

विष्णुन पाद्यनं उरोरिरमरेण यनीशुना ।

पाद्यकल्ललताभवेयं कतिशिक्षा प्रत्यये ॥ १ ॥

It ends exactly like I O, No 1183

[B D 310

134

काव्यप्रकाश of मम्मट with

संज्ञ by माणिक्यचन्द्र.

11 x 1½ inches, old Devanāgarī handwriting
Foll. 85, about 12 lines to a page. Dated Śaka
1337.

Sanketa, the earliest known commentary on
Kāvyaprakāśa of Mammata, composed by Maṇi-
kyaṇḍra, a Jain writer, in 1160 A. D. It is
published in the Ānandāśrama Series.

It begins —

सर्वज्ञपदनामोक्तविलक्षणकल्लङ्घिकाय् ।

विष्णुपक्षद्वितयां देवी पाद्यमुपासते ॥ १ ॥

नामाग्रयणपु.येषु निष्कृतीभूतेश्वरं पुर्वता ।

मातर्यकणैः स्विद्विरभितः प्रहृषितुम्यामना ॥

सर्वालङ्कृतिभासभूयमनी काव्यप्रकाशे मया

वैधेयेन विधीयते कथमहो सङ्केतहन्माहसम् ॥ २ ॥

The end —

इहापायेभीमाणिपद्यचन्द्रविरचिते काव्यप्रकाशस-
ङ्केते इनामोहासमद्वैत. समाप्त । बट्टदोषा ॥ १ ॥
यादवा ॥ २ ॥ सैदाक्षेत्र ॥ ३ ॥ शुभमस्तुमवैजय ॥ ४ ॥
भीतके ॥ ५ ॥ ममयसंवाखरे वीपशु.मीमेधेद भीमजेप्र-
पुदे महातानभीरामदेयविजयसामे भीमशार्पमेधेय-
सुतभीमद्विष्टाभिभीमहपुष्पदन्तसार्व नृसिंहेनपुष्टिभा
लिखिता ॥

[B D 278.

135

काव्यप्रकाश of मम्मट with

सङ्केत by भट्ट सोमेश्वर.

13½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 150, nine lines to a page

Another commentary on Kāvyaprakāśa by
Bhaṭṭa Someśvara, son of Devaka, belonging to
the Bhāradvāja family. Acc to Cat. Catā, this
Someśvara was also the author of Kṛtikāumudī,
this is rather doubtful owing to the difference
12

of ancestor of the two.) His Prāśastī on
mount Abu are dated 1232-32 (A. D.) He
was purōhita to Bhīmādeva and a client of
Vastupāla and Tejapāla.

The present MS. was copied from a very old
palm-leaf MS. dated Śaka 1237, in the Javal-
mir Bhāṇṭar; cf. Dalvi, Cat. of Javal MS.,
p. 13, No. 315.

It begins —

ॐ नमस्ति ।

पद्यायैश्वर्यवताममुगीतनयनिकाम् ।

मद्वै पाद्यं परिष्कृत्यमगस्त्यस्यमिनीम् ।

समुचितेति । सचित्तं प्रागुत परतु काव्यालङ्कारं तद्वि-
द्वैतत्वात् च वक्ष्यमाणरसनीयकद्वयहासिनी वागी । अनय-
परतन्नामिनि कवेर्येश्वर्यवताममिनीम् • The ulli-
end — Ist on fol. 9, IInd on 19b, IIIrd on
21, IVth on 42, Vth on 53b, VIth on 51,
VIIth on 85b, VIIIth on 99, IXth
on 113.

तथा कमलमनसमि कमले च पुत्रपते इत्यादी । अत्र
द्वितीयकमलायः सर्वनामगाथा ॥ तेन तन्मित्रं पुत्रपते
इति युक्तम् । केचित् धर्मिषमोमवागमो यद्युतः प्रतिपद्ये
युतः स एव वास्तव्यार्थं सर्वनाम वास्तव्यं वास्तव्यं अति
वन्न नोक्तं तत्रावयनमिदित्तवास्तव्यमाहुर्मया द्वयं गतं मंत्रि-
तोवनीयतां समागतमयावेनवा कदाचिनः । अत्र कदाचित्तारो
धर्मिषमोमवावेवृत्ति. मंत्रिमात्रं वा प्रत्यापयेत् कदाचमेव-
कृतं वा गार्हितान्वयमुभयमिति चेति त्रयः पक्षाः ॥ तत्राद्ये पक्षे
त्रितोयप्रतिपत्तये कदाचित्तमहमममममि कमेत्यं वेनात्स गार्हि-
तत्वं अत्येव द्वितीयपक्षे तस्याप्रत्ययप्रतिपत्तये तेनैव तत्रार्थ-
येण सर्वनामा वा त्रितोयमवस्थानुपपत्तये मन्त्रि येन तस्य
प्रतिपत्तिर्वावेन्द्रावायो हेतुमात्रोऽवच्छेदेन वक्ष्यमेकमव-
श्रोतमिति दोषान्न (पक्षे ?) न द्वयं गतं संगति तस्य कोच-
यामिति युक्तम् । •

—fol. 64b.

Somesvara quotes:—अनुवचति 82b;
अतिवयुक्त 26; 30 (on Kāvyakautuka);
वदत 75, 109, 88b (on Bhāmaha), कदा-
चित्कृत् of महतीत 2b; 23b; 30; महनायक 2b;
21, महमि 12; महमुक्त 13; चलिहार 14b;
22; 88b, वदत, 21, 67, 69; वक्षोतिजीवितकार
21; व्यतिविदेककार 21b; रोदत 22b; सङ्कट 23b;

चन्द्रिकाकार 29b; राघवानन्द 38b; हुत्तक 61b, 67;
भोजराज 144b; महल 89b, दृष्टी 89b, नाममाला
4b, कुमारिल 11b, वामन 21, 71b &c

The end —

इति भट्टभीसोमेश्वरविरचिते काव्यादर्शे काव्य-
प्रकाशसङ्गते दशम उहास ॥

भरद्वाजबुल्लोचनभट्टदेवकसूनुना ।

सोमेश्वरेण रचितः काव्यादर्शः सुमेधता ॥

संपूर्णस्य काव्यादर्शो नाम काव्यप्रकाशसङ्गते शुभं इति
महल महाश्री ॥ शुभं भवतु छेदकपाठकयो ॥ सवत्
१२८३ वर्षे आपाठवदि दानो लिखितमिति ॥ इदं पूर्वप्रति ।

[B D 43]

136

काव्यप्रदीप of गोविन्दहृदय with

उद्योत by नागेश.

8½ × 7 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 59, about 15 lines to a page. Incomplete

Uddyota, the well known and standard
commentary on Kavyapradīpa by Nāgeśa Kāle
Repeatedly printed The MS contains five
ullāsas only The beginning is wanting

Govinda's Pradīpa is a commentary on the
metrical portions of the Kavyaprakāśa which
were supposed by him to be the production of
Bharata. See Peterson, Reports, II p 10ff,
Hall, Index, p 208

For Nagesa see above No 41

[B D 194]

137

काव्यानुशासन of हेमचन्द्र with

अलङ्कारचूडामणि by हेमचन्द्र.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 52, fifteen lines to a page.

Kavyānusāsana, a work on Rhetoric in eight
chapters, by Hemacandra with the authors own
commentary called Alankāracūḍamāṇi. Printed
in the Kavyamālā. For an analysis of the work,
see Kane Introduction to his Śāhityadārpaṇa,
(2nd ed) p. CXIII

II begins —

प्रणम्य परमात्मानं निजं काव्यानुशासनम् ।

आचार्यहेमचन्द्रेण विद्वत्प्रीत्यै प्रत्ययते ॥ १ ॥

It ends —

इत्याचार्यभीहेमचन्द्रविरचितायामलङ्कारचूडामणिसङ्-
क्षोपशकाव्यानुशासनवृत्तौ अष्टमोऽध्यायः समाप्तः ॥

[B D 275]

138

काव्यानुशासन of हेमचन्द्र with

अलङ्कारचूडामणि by हेमचन्द्र.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 4; fifteen lines to a page. Incomplete

Another copy, a fragment

[B D 275]

139

काव्यालङ्कारसूत्र of वामन with

वृत्ति by वामन.

13½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 53, seven lines to a page

The MS contains the first five adhikāraṇas
and a part of the sixth For a complete and
masterly exposition of the work and a discussion
about the date of Vamana see Kane Introd to
Śāhityadārpaṇa, (2nd ed) pp XLVI to LII

Vamana was a minister of King Jayapada of
Kāśmīr (779 to 813 A D)

Beginning —

प्रणम्य परम उद्योतिर्वाग्मनेन कविमियाः

[B D 43]

140

काव्यालङ्कारसूत्र of वामन with

वृत्ति by वामन.

12½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 40, nine lines to a page Dated Saka 1511

Another copy (complete) of Kavyālankārasu-
tra with commentary, by Vamana.

The MS ends—

श्राक्के शर्यशरक्षणाकरमिते मासे नमसे मिते-
मासासादिषसे युगी युजगसे धीनीलकण्ठामनः ।
योदिन्दो धरणीपरेन्द्रतनयानायाङ्गिपूवारतः ।
धीमान्वामनस्यवृत्तिमित्रस्य देवशूरप्रमणिः ॥

[B D 42]

141

कुपलपानन्द of अप्यय दीक्षित.

11½ x 5 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 61, about 12 lines to a page

Kuvalayananda of Appayya Dixit, son of Rāṅgarāj Appayya wrote the work at the desire of King Venkaja I of Pennakonda (1386—1613 A D) See Hultzsch, Reports, II p XII and Epi Ind, vol IV, p 271, J A S B, 1907, p. 211, Kane, Intro to Śāhityadarpaṇa, p CXXX, Winternitz, Geschichte III p 26 footnote &c.

The work is based upon Jayadeva's Candraloka. For other MSS, cf. Bod Catn., No. 503, L O No 1161. Vṛttirāṭika and Citramamāṇikā are also the works of Appayya Dixit. See No 153 below

It begins—

अमरीकवरीभारप्रमरीमुखरीहन् ।
दूरीकरोतु दुहित गौरीकरण्यद्वयम् ॥ १ ॥

It ends—

इति धीमद्वैतविद्याचार्यधीमद्वैतकुलकर्मविधिकोस्तुभ-
धीरद्वैतजाग्रदीन्द्रवरसूरोदय्य(प्यय)दीक्षितस्य कृति
कुपलपानन्दः समाप्तः ॥

[B D 117]

142

कुपलपानन्द of अप्यय दीक्षित.

14½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 35, 18 lines to a page. Dated S'aka 1747

Another copy

[S C ZZ B 4]

143

त्रिवेनिका of आशुतथर.

12½ x 6 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 9, about 15 lines to a page. Dated
1872 A. D.

A small treatise on the three powers of a word, viz. Abhidhā, Lakṣaṇa and Vyākhyānt, by Āśādihara, a very recent writer who quotes Śāhityadarpaṇa and Sukhāntakāśikā and who alludes to himself as the author of Kovidānanda. For Kovidānanda, cf. R. C. Bhattacharya, List of Private MSS., p 69, No 140

One Āśādihara, probably the same as ours, the pupil of Dharmādihara and son of Rāmaprabhāṭa is mentioned as the commentator of Candraloka, at I O, No 1169

Another Āśādihara a Jain writer, son of Salla-
Lena of the Vyāgrasala family wrote his
Treatise in S'm. 1292, Dharmakumudacand-
rika a commentary on his own Dharmamṛta in
Samvat 1300, during the reign of Jaitugideva, son
of Devapala Parmāra. See Bhandarkar, Report,
1893-84 pp. 103-105

It begins—

प्रथम्य पार्वतीपुत्र कोविदानन्दकारिणा ।
आसाधयेन कियते पुनर्वृत्ति वयेवना ॥ १ ॥
वरेने साधार्थे मन्वरेन इति वृत्तिः ।
इति शक्तिवक्त्राण fol 4b, इति स्रजमप्रकाश fol. 8b,
सा वया (१८ व्यञ्जना)
आसाधयत्तदुपलब्ध विमला बुद्धिबुद्धिना ।
कोविदानन्दमहामनुभाषेन त्रिवेनिका ॥ fol 8b.

It ends—

सप्तम मित्र स्वप्रवादा मन्त्रस्वमिति दिद् ॥ इत्यसा-
धयमहविचिन्ता त्रिवेनिका समाप्तः ।

The following are quoted—

आशुतथमुपोषिनी fol 1, मन्त्रिनाथ 1, साहित्यदर्पण
1, कोविदानन्द 2, रत्नप्रदीप 2b, द्वैतश्री 3b, देवय
4b, अद्वैतसिद्धेय 4b, काव्यप्रदीप 5, शास्त्रम्यामि 5;
वामन 5b, निदानार्थमुद्र 8, विद्यानाथ 8, भीमरत्नादी
8b, रत्नप्रदीप 9 and चरित्रर 9b

[B D 234]

144

प्रतापद्वयशोभ्यपण of विद्यानाथ.

14½ x 9 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 44, twentyone lines to a page.

A work on Rhetoric in 9 chapters by Vidyānātha who was patronised by Pratāparudra of Warangal (1268-1319 A D). The poetic illustrations, exemplifying the rules, in this work are composed with a view to glorify King Pratāparudra. For contents &c cf I O No 1176, Burnell Tanjore MSS, p 56, Kane Intro to Sahityadarpana p CXX Winternitz Geschichte III p 24 &c

Reg —

विद्याकरवकौमुदी० ॥ १ ॥ पूर्वयो भागदादयो० ॥ २ ॥

[S C Z Z B 5

145

रतिमञ्जरी of कामदेव

6×3½ inches, Devanāgarī handwriting, Foll 14, six lines to a page.

Another manual of the Erotic science ascribed to Kamadeva. The work consists of 60 stanzas and is also sometimes ascribed to Jayadeva. Published by P E Pavolini. See Winternitz Geschichte III p 541

Reg —

मया सदाशिव देव देवीं शिव मनोरमाय ।

रचिता कामदेवेन सुबोधा रतिमञ्जरी ॥ १ ॥

End —

इति बन्धविबन्धोय योगादुरादयेमुखम् ।

सकादिद्वयसमाहै कर्पोर-भा प्रयत्न ॥ २ ॥

इति कामशास्त्रम् ॥

[B D 203

146

रतिरहस्य of कुक्कोर.

8×4½ inches, Devanāgarī handwriting, Foll 28, about nine lines to a page. Incomplete

Ratirahasya a work on the ars amandi in 10 chapters composed by Kukkoṛa for the amusement of Vamaṇadatta. Cf I O No 1238 Burnell Tanjore MSS p 58b &c Acc to Winternitz (III 541) the work was written before the 13th century A D. It is quoted by Mallinātha.

It begins —

येनाकारि प्रसन्नमचिराद्वर्धनारीश्वरम् ॥ १ ॥ २ ॥

कुक्कोरनाम्ना कविना कृतोय श्रीवेण्यदत्तस्य हृद्भूतेन ।

विषेयवर्ता कामकलासु धीरा प्रदीपकस्यो वचसां विगुम्भ ॥ ३ ॥

तत्र प्रथमं नन्दिकेश्वरगोणिकापुत्रक्योर्मत समहीयता
(म) परवो घात्स्यायनीयम् ॥

इति सिद्धपाटलीयपण्डिते कुक्कोरिचरिते रतिरहस्ये जात्यधिकारो नाम प्रथम परिच्छेद (s'lo 22) fol 4, इति चन्द्रकलाधिकारो नाम द्वितीय (s'lo 17) fol 6b, इति सर्वमेदजात्यधिकारो नाम तृतीय (s'lo 36) fol 10, इति मात्मास्यधर्माधिकारो नाम चतुर्थ (s'lo 20) fol 12b, इति बाह्यरताधिकारो नाम पञ्चम परिच्छेद (s'lo 53) fol 18b, इति स्रुताधिकारो नाम षष्ठ परिच्छेद (s'lo 68) fol 25, इति कन्याविश्रम्भणो नाम सप्तम (s'lo 23) fol 27b

The MS. breaks off in the seventh verse of the eighth chapter

[B I 23

147

रतिरहस्य of कुक्कोर.

10½×3½ inches, Devanāgarī character, Foll 25 ten lines to a page. Dated Samvat 1661

Another much worn out copy of Ratirahasya Complete in ten chapters.

[B D 71

148

रसप्रहारा of जयप्रभा.

13×4 inches, Devanāgarī character, Foll 398, seven lines to a page. Dated Saka 1781

Rasagā gīdhara of Jagannātha Paṇḍit. Often published. See Kane Intro. to Sahityadarpana (2nd ed.) p CXXII, therefore both the Rasagā gīdhara and the Citramāṇīśākhandaṇa were composed before 1650 and after 1641 A D.

[B D 143

149

रसतरङ्गिणी of मानुदत्त

14½×8½ inches, Devanāgarī handwriting, Foll 14, about 20 lines to a page

Published in the Trivendram Saṅskṛt Series, Vol. 50 Our MS much differs from the printed text, vv 4-55 of ch 1, containing information about the author are not found here Acc to these 'it was written by Singhabhupāla of the Recalla dynasty who ruled over the country lying between the Vindhya and Śrīśaila of which Rājācalam was the hereditary capital. M Sesagiri Śāstri, MSS Report 1896-97, pp. 7-10, fixes the date of our author at about 1330 A D, on the authority of a biographical sketch of the Rājās of Venkaṭagiri

It begins —

शुक्लावीरसौहार्दं मौग्यवैवात्यधूषणम् ।
 काव्यताण्डवसौजन्यं दाम्पत्यं तज्जगामहे ॥ १ ॥
 पीणाहितकरां देवीं वाणीमेणीदस मुदा ।
 सदानन्दमयीं देवीं सरोजमयवहाम् ॥ २ ॥
 स्वच्छसाधुरसाधारो वस्तुच्छायाग्रमनोहर ।
 सेव्यं सुधर्मनिधिमिधिमार्गं समायक ॥ ३ ॥
 सारिकादीरभिनयै प्रेक्षकाणां यतो भवेत् ।
 नटे नायकतादात्म्यवृद्धिस्तन्मात्रमुच्यते ॥ ४ ॥
 रसोत्कर्षो हि नाट्यस्य प्राणस्तस्य निरूप्यते ॥ ५ ॥
 इति रसानर्णयसुधाकरकारिकायां नायकप्रकरणम् ।
 (S/o 47) fol. 2

इति नायिकाप्रकरणम् । अधोदीपनभाव । fol 3b,
 अयाकङ्कति । अयातुभावा । अय गागारग्मा । fol 4,
 अय वीर्यसारिका । अय वागारग्मा । अय सारिका ।
 fol 4b,

इति रसानर्णयसुधाकरकारिकायां रसको नाम प्रथमो
 विकास । fol 5

It ends.—

धीमत्सोऽनुतशूद्रो धीमत्सामास इष्यते ।
 रसान्द्रयानकाभासो रौद्रधीमाससगमा ॥ २५३ ॥

इति धीरसानर्णय(सुधाकर)कारिकायां रसोत्साहो
 नाम द्वितीयो विकास समाप्त ।

दृष्ट (fol 2b) and नायकप्रकाशिका (fol 11)
 are quoted among others

[B. D 280

153

पागमटालङ्कार of पागमट

10½ × 4½ inches, Jain handwriting Fol 8,
 about 13 lines to a page.

Vagbhataśālikāra, a work in five chapters on
 Rhetoric by Vagbhata son of Soma. Vagbhata
 lived under Jayasīṃha, son of Karnaḍa
 who reigned in Gujrat from 1093 to 1154 A D
 For other MSS, cf. I O No 1153, Bod Cata,
 No 509, Weber, II Nos. 1718-20, Bk., No. 618,
 Peterson, Reports V p 26 &c.

This Vāgbhata is to be distinguished from
 another Vāgbhata the son of Namiśkumara and the
 author of Kāvyaṇuśāsana where our author is
 referred to See Kane Introduction to Sāhitya
 darpaṇa (2nd ed) p CXII, and Winternitz,
 Geschichte, III p 642

[B. D 301

154

पागमटालङ्कार of पागमट

14½ × 8½ inches Devanāgarī handwriting
 Fol 6, twenty lines to a page

Another copy

[S C ZZ B. 4

155

पागमटालङ्कार of पागमट

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
 Fol 28, about 15 lines to a page Incomplete

Another copy, accompanied by a brief
 commentary. The MS contains only four
 paricheḍas

The com. begins —

काव्यनामधेयोऽयं स्वस्वार्थस्वरूप एव ।

पागमटालङ्कारे इयं व्याख्यां सक्षेपमुच्यते ॥ १ ॥

श्रियं विद्यतु ॥ व्याख्या । धीमत्सोऽनुतशूद्रः ।

[B. D 256

156

विदग्धमुद्रामण्डन of धर्मदास
 with an अयचूर्ण.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Fol 18, 18 to 20 lines to a page Incomplete.

An incomplete copy of Viḍagghamukhamanḍana,
 a poem in four paricheḍas containing various
 kinds of riddles and puzzles &c by a Jain author

Dharmadāsa, accompanied by a commentary of an unknown author. Cf I O, No. 1243, Peterson, Reports, IV. p. 86, Weber, II. p. 255, Bod. Cat., No. 1163, Dik, No. 810 &c.

The com begins:—

एषा विदग्धमणि चाममयावधूतं
भीमागीजननमाकृतपावधूतम् ।
स्वयं हि चाममणिचरित्रमेव चाहं
दीक्षां करोमि सुषिपां भुवनमण्डनस्य ॥ १ ॥
व्यापीहोय क्षितिं मुकुटैः कविष्वं
व्याहं प्रमोदितलपुटिमणि विधाम ।
मूयं तथापि खगु पीरपुणं विधाय
व्यापवपते शिख मया मुगुरोः प्रसादात् ॥ २ ॥

कवीन्द्र शिवशिरसे इत्येवमग्रमार्गो अग्रोक्तमर्थविशेषात्
विदग्धं विदधाति ।

Pancthed's I ends on fol 5b, part II on fol 16 b, the com. ends with the 21st verso of the 3rd pancthed's.

[B D 63

157

विदग्धमुरमण्डन of धर्मदास with
वीटिका by गौरीकांत सार्वभौममहाचार्य.

11×5½ inches, Devanāgarī character
Foll 65, about eleven lines to a page Dated
Saka 1770

A commentary, called Vīṭikā by Gaurikānta Śāstrī hauma Bhattachārya, on Vidadghamukha-
mandana Gaurikānta was also the author of
a commentary on Tarkabhāṣā.

It begins —

अविदग्धमण्डन मण्डनपुत्र मित्रिनिं तद्विदा ।
अग्रविनतजनना(?)ममिनतवर्जिमिहार्हत ॥ १ ॥
भीरीकान्तसार्वभौममहाचार्येण सत्यते ।
वीटिका नाम वीकेय विदग्धमुरमण्डने ॥ २ ॥
विदग्धवत्सा मेघमानामिनि मनोहरा ।
रागदेवविदग्धानां मुरमण्डनवीटिका ॥ ३ ॥

विप्रविधाताय प्रण्यादी महत्तमि कृता बौद्धमयुरे काळे
प्रमृष्टपेयां सन्तोषाय स्त्रीक विवर्तनी-सिद्धोपचालीनि ।
भारी सिद्धसारीपन्नालो महत्तमः । न च प्रमृष्टपेयां

बौद्ध इत्यादाहनीयम् । तथापि सिद्धमयुरे विदग्धे वि-
वर्तनीपेयमहत्तममण्डनस्य । अत्रोक्तं प्रमृष्टपेयां
विदग्धे महत्तं विप्रविं समसिद्धोपचालीनि । अथचामुरम-
ण्डोदार्थं वनरोजवत्तम विप्रोः बौद्धमयुरिकाः ।

The first pancthed's (59 slo.) ends on fol 17 b, the second part (71 slo.) on fol 32, the third (74 slo.) on fol 52, the fourth (73 slo.) on fol 65 b

It ends:—

मन्त्रजयवतीका स्त्रीहमावीतीका ।
त्रिजगद्व्यवतीकाः कुर(दृष्टि) व्यवतीका ।
मन्त्रपुराणविदग्धः श्रीमन्मोक्षविदग्धः
कृतपुराणविदग्धः श्रीमन्मोक्षविदग्धः ॥ १ ॥

इति भीरीकान्तसार्वभौममहाचार्येण विदग्धमुर-
मण्डनवीटिकायां वीटिकाव्याख्या चतुषः पत्रिपत्रैः ।

[S C 2

158

सुसिधार्तिक of अण्णव्यदीक्षित.

13½×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, about 19 lines to a page. Incomplete.

A small treatise on the three powers of a word a e Abhidhā, Lakṣaṇa and Vyākṛti, by
Aṇṇavā Dīkṣit. Often published See No. 141
above for his Kuralayakanda.

विष प्रकाशवर्ग्य व्यापारं लक्षणार्थिभिर्गर्भैः ।
नवनीत इत्युक्तिविशेषोपाया नवनीतं यदपि ॥ १ ॥
तत्र कश्चिद्विदग्धे विप्रोपायाद्विदग्धम् ।
विदग्धविप्रोपायादि विप्रो सुसिधार्तिकम् ॥ २ ॥

[B D 279

159

सुहावतिलक of रुद्र.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9, about 15 lines to a page

A short treatise on the Erotic sentiment by
Rudra. The work consists of three chapters,
containing 166, 114 and 151 stanzas respectively
and was otherwise called Kāryāṭika as is
seen from the copy. The real Kāryāṭika

of Rudrata however consists of 16 adhyayas and reviews the whole field of Poetics. Scholars are divided in their opinions as regards the identity of the authors of these two works. For a learned summary of the discussion on this point refer to Kane Introduction to Sahityadarpana (2nd ed) pp LII to LVIII See I. O. No 1131 Burnell Tanjore MSS p. 163a, Bhandarkar Report 1882-83 No 217, Ulwar Cata No 1081 &c

It begins —

शुद्धी गिरिजनाने सकलनो रत्नां प्रवीर भरे ।
भीमसोधिभिरुत्तमी च भयङ्गमूर्त्त्यांशुतस्तुत्रया ॥
रौद्रो दक्षविमर्दने च हस्तकृत्त प्रशान्तधिरा—
दित्य सर्वरसारमक पञ्चपतिर्भूयस्वतां भूतये ॥ १ ॥

It ends —

काव्याकाव्यकया कीदृक् वेदग्रे को रमा(सा?)यम ।
किं गोष्ठीमण्डन हन्त शुद्धारतिलक विना ॥ ८१ ॥

इति श्रीवृद्धविरचिते शुद्धारतिलके काव्यालङ्कारे
द्वितीय परिच्छेद ॥ समाप्ति पद्याण (१)

[B D 295

160

साहित्यमञ्जूषा of दाजी with कुञ्जिका

13½ x 8½ inches Devanagari handwriting
Foll 10a, about 15 lines to a page.

Another work on Rhetoric in 445 alokas by Daji son of Ballila son of Cintamani son of Dasaratha son of Ballala of Sangamesvara (Konkana) who had obtained the title Josaras from the great Sivaj. The work was composed in Saka 1747 i. e. 1825 A D. The commentary was written by the son of Bājipanta.

The text begins —

यत्वा सार्यं सुदृष्टं गुणगणकलितं चारुतीति विराज—
रूपं सलक्षणं सल्लघुगतिमिह सम्यजनं शोकयुक्तम् ।
सद्भावं शोभनलङ्कारणमुदकलाव्यं पवित्राभिषेकं—
दृष्टिं मञ्जुष्वर्पितं सहृदममलरसं महालाव्यं वयासम् ॥ १ ॥

It ends —

स दाजिसंज्ञः किल दालियाद
शवेभ्यवेदाभ्यधरामिते त्विषे ।

शुक्ले एनीयाव्यतिथौ च काव्य
चारे समासामकरोदिमां मुदा ॥ ४ ॥

नारसिंह कुलदेवतमाराध्य इमानो महालक्ष्मी ।
कवीरक्षा त्रिजगज्जननी वृष्णवनेन काव्येन ॥ ४०५ ॥

The com begins —

यन्वे शुभांशुमाल विपमविपल स्कन्धहेरम्बालम् ॥ १ ॥
शारदां पारदां नावा विद्यामन्त्रोपेयं कुरुनि ।
कुर्वे साहित्यमञ्जूषादीनीं कुञ्जिकाभिधाय ॥ २ ॥

It ends —

इति साहित्यमञ्जूषादीकार्यां कुञ्जिकाभिधायाम् मलयनिरूपण
नाम पद्योप्याय ॥ १ ॥

[B D 256

161

साहित्यरत्नाकर of धर्मसूरी.

13½ x 8½ inches Devanagari handwriting
Foll 59 about 20 lines to a page Dated
Saka 1786

A work on Rhetoric in ten chapters containing also the life of Rāma in the verses quoted as instances composed by Dharmasuri son of Parvatanatha and a descendant of Varanasi. Dharmasuri's grandfather Tripurari had three sons Narayana Parvatanatha and Rāma. Of these Nārāyaṇa had obtained a palanquin a chowri and an umbrella from King Dharmasuri (perhaps the Trigarta prince of that name who ruled in 1628 A D cf Duff Chronology of India p 307) and Parvatanātha having vanquished Janārdana had obtained the title Vādī kesari perhaps from the same king.

Narakasuravadi is another work of Dharmasuri where he mentions himself as the author of a poem called Bālabhūgavatā, see No 1285 below and I. O. No 4185. In the present work also on fol 53b the author mentions Kālisavādha as his own Nāṭaka. Again on fol 16b he describes himself as the author of Kāvya-lankāra, Kṛsīnastuti, Ravisataka &c.

Besides Kāvya-prakāśa Dasarupa Bhaṭṭa nāyaka Sankuka Sṛṅgaratīlaka, Lallaṭa, Bhogya-rāy &c he quotes Vidyānātha (on fol 23 b)

PART III—MEDICINE

162

अष्टाङ्गसङ्ग्रह of वाग्भट.

18x8 inches, fair Devanāgarī handwriting
Foll 277, about 17 lines to a page Dated
S'aka 1782

Astangasangraha, one of the ancient works on Medicine, in six chapters, by Vagbhata son of Saṅghagupta and grandson of Vagbhata. This work is written in mixed prose and verse, is alluded to as Vṛddha Vagbhata in later works, is older both in form and matter than Astāṅga-hṛdaya, which is wholly written in verse and is also ascribed to Vagbhata. Astangasangraha of the older Vagbhata is probably the work which Itasing mentions in his chronicle without referring to its author's name and therefore, must have been written before the beginning of the 7th century. The younger Vagbhata probably lived in the 8th century. See Hoernle Osteology, pp 10-13, Jolly, Medicine, p. 8, Winternitz, Geschichte, p. 549

Astāṅgasangraha has 150 adhyāyas, out of which the last 50 form the Uttarasthana, while the Astāṅgahṛdaya contains only 120 adhyāyas, the Uttarasthana containing only 40 adhyāyas. According to the information given at the end of the Sangraha, Vāgbhata was named after his grandfather, had studied under his own father Saṅghagupta and also under a teacher called Avalokita and was born in the country around the Indus.

Astangasangraha was edited by Genesā Tārte in 1888, at Bombay.

Beg —

सृष्ट्यादीर्घमसदिकरसिरसि प्रदेपचक्ररक्षणं ॥ १ ॥
रगादिरोगाः सहजा सगूला ॥ १२ ॥ भयात् जायुष्कासीय—
मध्याय ध्यात्वास्याम ॥ इति ॥ आहूतात्रेयादयो महर्षय ॥
आयु कामयमानेन ॥

The sthānas are separately paged —

(1) सूत्रस्थान (Adhya. 1-40) foll 71, शारीरस्थान (Adhya. 41-52) foll 24, निदानस्थान (Adhya. 53-68) foll 19 कल्पस्थान (Adhya. 69-78) foll 13, चिकित्सास्थान (Adhya. 77-100) foll 52, उचरस्थान (Adhya. 101-150) foll 99

End —

मिषम्वरो वाग्भट इत्यभून्मे पितामहो नामधरोस्मि यस्मै ।
सुलोमवत्तस्य च सङ्गुप्तसत्त्वस्याप्यहं सिन्धुषु लब्धजन्मा ॥
समधिगम्य गुरोर्द्वलोकितान् गुरुतराश्च पितु प्रतिभामयम् ।
सुबहुमेपन्नचास्त्रविडोक्तानामुचरितवाङ्मिभागमुनिधित ॥

पूर्वोक्तमेववदतां ॥ आयुर्वेदोदये पारं ॥ स्मृदेवमुदितं
पूर्वं ॥ अथवा भूतमप्येतं ॥ ऊर्ध्वमेति सदनं ॥ साधु-
साधिवति ॥ अभिमित्वेनैवशादमित्युज्यते ॥ क्षयिप्रणीते
श्रीतिश्रेयं ॥ इति सुनिबधनानां ॥

इत्युत्तरस्थाने पञ्चासत्तमोऽध्यायः ॥ इति वैद्यरतिसङ्गुप्तस्य
सुलोमोऽग्रमदस्य कृतौ अष्टाङ्गसङ्ग्रहसंहितायाऽमुचरस्थाने
पठे वाजीकरणतन्त्रनष्टमसम् समाप्तम् ॥ शके १७८३ ।

[B D 263

163

अष्टाङ्गसुन्दरी of वाग्भट with

सर्वाङ्गसुन्दरी by अरुणवत्स (निदान).

11½ x 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 92, twelve lines to a page Dated Samvat
1811

The Nidanasthana of Vagbhata's Astāṅga-hṛdaya with Sarvāṅgasuandari by Arunadatta son of Mṛgāṅkadatta who lived in the 15th century according to Jolly, Medicine, p 8, but in the opinion of Hoernle, Osteology, p 17, Arunadatta lived in the beginning of the 13th century at the latest, since a certain doctrine of Arunadatta regarding the structure of the eye is controverted by Vijayarakṣita in his Madhukosa, and also because he was consulted by Vācaspati in Ātaka-darpaṇa, which he wrote probably in the latter half of the 13th century

The text ends —

वात्स्यायनान्वयमयो भुवि सवभूव
धीरङ्गनाथराणको द्विजवृन्दवन्द्य ।
तस्यामनोखिलकलाकुशलो मुकुन्दो
धीमान्निदिमकरोदुपचारस्तारम् ॥ ३२ ॥

इति धीरङ्गनाथामजमुकुन्ददैवज्ञविरचिते उपचार
सारे० नाम पञ्चमोधिकार ।

The com begins —

मत्वादौ गणनायक रघुपतिं सूर्यं तथा नाकरम् ।
शार्दाणीमुपचारसारकठिनार्थाभावबोधाय ताम् ॥
व्योतिर्विचनय सुखाय विदुषां शाण्डिल्यमोक्षोन्नयो ।
गोलेप्याकपुटे वसन् दिनकरदीप्तां करोमि स्फुटम् ।
तथैव पितरौ वन्दे गङ्गानन्तौ सुतोभनौ ।
तत्प्रसादाद्बह्वचिमी टीकां गूढप्रकाशिकाम् ॥ २४ ॥

It ends —

रघुमुद्राभ्यभूशाके बहुधान्याख्यवरसरे ।
कार्तिके पूर्वपक्षे च चतुर्थ्यामिदुवासरे ॥ २ ॥
दिनकरोकरोदीक्षा नाम्ना गूढप्रकाशिकाम् ।
पुण्यप्रामे यथामत्या स्त्रीकुर्वन्तु भियवरा ॥ ३ ॥

इति ज्योतिषोपनामदिनकरणे कृतायां टीकायां गूढ
प्रकाशिकाव्याख्या० पञ्चमोधिकार समाप्त ।

[B D 88]

168

ओषधिनाममाला (लघुनिघण्टु) of व्यासकेशवराज

13½ × 8½ inches Devanagari handwriting
Foll. 18 eighteen lines to a page. Dated
Saka 1782

A small dictionary of the names of herbs
called either Oṣadhināmāṁśa or Laghuniṣṭhanṭu.
The treatise consists of 239 slokas and was
composed by Vyāsa Keshavarāma pupil of
Dhanvantari. Cf. Peterson Reports IV No
1041

Def.—

अथ निघण्टुर्लिख्यते ॥

सारस्वतीं गुरु लघोदर धन्वराजं इतिम् ।

नारदा भक्त्या निज्येदेह सार वैद्योपयोधिकम् ॥ १ ॥

गलोनाम ॥ गूढप्यामरुता पिठना पितृदाह उरनागनी ।०

इति बाह्यप ॥ (slo 131)

End —

गुणा । श्रीपर्णीं यावत्संस्मृतोफोहहमीन्जयेद् ॥ ३९ ॥

इति भीष्मन्तरिक्षिष्यव्यासकेशवरामरचितो ओष
धिनाममालायां लघुनिघण्टुसमाप्तिः (१) भवति ।

[B D 271]

169

कालज्ञानविचार of शम्भुनाथ

10½ × 4½ inches, Devanagari character Foll 12
(4 to 16 excepting 6), about 18 lines to a page
Dated Samvat 1769

An elementary work on the Medical art of
knowing the time of approaching death in
six chapters having 34 11 28 14 43 and 51
(30 & 21) slokas respectively The author
is Sambhunatha Cf. I O No 2716 Bod
Cata. No. 753 Bik pp 644 45, Mitra Notices
vol VIII p. 138 &c.

इति श्रीशम्भुनाथविरचिते कालज्ञानविचारे वैद्यके
कालवर्णनं नाम प्रथमोऽध्यायसमुद्देश । fol 5 The
2nd chap ends on fol 6, which 11 however,
wanting इति श्रीकालज्ञाने वैद्यके असाध्यलक्षणवर्णनो
नाम तृतीयसमुद्देश ॥ ३ ॥ fol 8 इति श्रीकालज्ञाने
वैद्यकविचारे नाडीलक्षणचतुर्थसमुद्देश । fol 9 इति
श्रीशम्भुनाथविरचिते कालज्ञाने वैद्यकविचारे उदरस्थान
वर्णनं नाम पञ्चमं समुद्देश । fol 12b इति नाडी
परीक्षा । अथ मूत्रपरीक्षा । श्लोक । पञ्चान्ते रजनीयान्ये० ।
fol 14

It ends—

तैलवि दुर्बदा मूत्रे मध्येन्दुवसन्तिन ।

क्षेत्रपालोन्नयो दोषो ह्योष्यन्तरपासया ॥ (१०) ॥

इति श्री० मूत्रपरीक्षणनाम षष्ठ्यमुद्देश ॥ १ ॥ इति
कालज्ञान सटीक संपूर्ण ।

The text is throughout accompanied by Gujarati
translation. The I O MS. contains four more
slokas on Dosapariksha.

[B D 295]

170

शेमकौतूहलं of शेमशर्मा.

12½ x 5½ inches, Devanāgarī character
Foil 52, eleven lines to a page

A manual of cookery based upon hygienic principles in twelve chapters composed in 1543 A D by Kṣemasarmān, son of Manmatha and grandson of Dādānī See I O, No 2735 for full quotations &c Also cf Bühler, Kāśmir Report, No 525, Peterson, Reports III No 427, IV No 1046, Stein, p 162, Ulwar Catā, pp 154-55 &c

Big —

बबोलतल्लिगैतममम्.

End —

इति नरपेयमन्मथामजशेमशर्मनिर्मिते शेमकौतूहले
अस्य

The concluding verse giving the date of the work is not found in this MS

[B. D 17

171

माधवपुराणान्तर्गतवैद्ययशस्त्र.

7½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Foil 105, nine lines to a page Incomplete.

A part of Garuḍapurāṇa bearing on Medicine

Big —

धर्मस्तद्विवाच ।

सर्वरोगनिदान च यद्यपे सुष्ठुत त्वयत् ।

आग्नेयाग्निमुनिवर् कथायैमुदाहृत ॥

इत्यादिमहापुराणे नारददे देवताको सूत्रस्थानं समाप्तम् ॥
fol 73, इति (विक्रियास्थान) fol 148, then follow several Kārnas ending on fol 163, then follows हयायुर्वेद The MS breaks off in the midst of this

[B. D 8*

172

चरकसंहिता of चरक.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 254, about 20 lines to a page Dated
Saka 1786

15

Carakasmṛitī is one of the oldest works on Medicine, originally composed by Agnivesa pupil of Pitarvasu Ātreya and a fellow student of Bheda and afterwards remodelled by Caraka. Caraka was a court physician of King Kaniska, according to the Chinese Tripitaka (translated in 172 A D), and thus possibly lived in the second century A D Cf Takakura Itō, p LXV, I A, vol 32 p 392, Dietz, Anal Med., pp 127 29, Keith, Z. D M G, vol 62, p 176, Hoernle, Osteology, pp 1-4, 9 Jolly, Medicine, p 11, Wintermuth Geschichte III pp 545-7 and G Mukhopadhyāya, Surgical Instruments, I pp 4 10 Nearly one third of the work was added in the 8th or 9th century A D, by a Kāśmirīa prārit Dāhribala son of Kapilabala Cf Hoernle, Osteology pp 13 J R A S, 1904 p 997 ff 1909 p 807 ff It was very early translated into Persian and from that into Arabic about 800 A D Fāṭṭāḥ, the author of the Maḥabhaḥ appears to have written a commentary on Caraka, cf G. Mukhopadhyāya, Surgical Instr., vol I p 7

For a full analysis of the work of I O, No 2637 It consists of eight sthānas viz Sūtra, Nidāna, Vimāna, Sāra, Indriya Cikitsā Kālpa, and Siddhi Rāśayana and Vyākaraṇa are as in the I O MS reckoned as two different sthānas in our MS In the Bombay and the Calcutta editions, the two sections are regarded as two adhyāyas of four pāṭas each belonging to the Cikitsāsthāna.

Our MS does not contain the Nidāna-sthāna. The first six folios of Vimāna are missing The sthānas are separately pag'd the number of folios in each case being as follows — Sūtra 53, Vimāna, 2-26 Sāra 29, Indriya 18, Cikitsā, 116, Kālpa 10 and Siddhi 20 It ends exactly like I O No 2635

[B. D 262

173

चरकसंहिता (मृगस्थान) with

तत्त्वप्रदीपिका by शिवदास.

12 x 6 inches, Devanāgarī handwriting
Foil 126, about 13 lines to a page Incomplete.

Carakasāhita, Sūtrasthāna only, with a commentary called Tatvapradīpikā, by Śivadaśa,

son of Anantasena and the author of Tatva-candrikā, a commentary on Cakrapāṇidatta's Cihitsaśaṅgraha. For an account of his lineage, cf. L O, No 2676, Dietz, Anal. Med., p 136.

Beginning —

यस्याः प्रसादतो विद्यामविद्यातिमिरच्छिद्यम् ।
लेभिरे सुवयो रागमीधरीं तामुपास्यहे ॥ १ ॥
दशाननादितिमिरपरिभूतमिदं जगत् ।
प्रससाद्य तत्तत्समैः कर्मेभिन्महसे नमः ॥ २ ॥
महदादिनिकायोयं यस्याः प्रादुरभूत्स्थल ।
सतीं गुणमयीं भक्त्या जगत्प्रीमहं भजे ॥ ३ ॥
काणादसाङ्ख्यायुर्वेदसङ्ख्यायां पार ईश्वरः ।
तात्स्थानान्तसेनस्य कण्ठे चरणपङ्क्तम् ॥ ४ ॥
सातादपीत्य सङ्ख्याणि शिष्यदासेन पीमता ।
क्रियते चरकस्येयं टीका तरुणप्रदीपिका ॥ ५ ॥
गुरुराणान्तसेनेन यद्व्याख्यामं प्रदांसितम् ।
सतो मे स्वस्वमं प्राभूद्गणदेवि स्वदनुमदात् ॥ ६ ॥

इह खलु जिज्ञासितमर्थं प्रतिपादयन्०

The MS contains the Sūtrasthāna upto the end of the दशः पुरपीय adhyāya and a greater portion of the next adhyāya.

[B. I. 6

174

चिकित्साकलिका of तीसटाचार्य.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 16; about 17 lines to a page. Dated
Śāhvat 1700.

Cihitsākalikā also called Yogamālā, a work on Medicine in 452 ślokas, composed by Tisṭhācārya, son of Vāgbhata and father of Candrāja. This Candrāja wrote a commentary on his father's Cihitsākalikā, and revised the text of the Sūtrasthāna (cf. L O, No. 2616). Candrāja's date is about 1000 A. D., since he quotes Dṛghabala (about 900 A. D.) and is quoted by Śrīkanṭhadatta (about 1260 A. D.) in Siddhājyoti; see Hoernle, Osteology, p. 100, Jolly, Medicine, p. 5.

Tisṭhā refers to Hārīta, Susrūta, Bhela, Parāśara, Dhoja, Caraka and Bhagya.

For other MSS., cf. Bih., p. 670; Petermann, Reports, II. No. 214, Weber, I. p. 203, No. 947; Bod. Cat., No. 852, Stein, p. 152 &c.

It begins.—

यं वेदान्तविदो वदन्ति पुराण वेदात्मकं योगिनः ।
स(सा)ङ्ख्यास्यविदो जपन्ति सततं यं पञ्चविंशत्यमकम् ॥
यौद्धा यौद्धमयं यदक्षरमिदं पद्यायति तेजः परम् ॥

स यज्ञः सततं करोतु विभवं वाचां परं मे शुभम् ॥ १ ॥

सर्वाधिपन्वन्तरिसुश्रुतादीन् भक्त्या नमस्कृत्य पितृभ्यः पदान् ॥

कृता चिकित्साकलिकेति योगिनां सांख्यैरिव तीसटेन ॥

हारीतसुश्रुतपराशरभेदभोज-

भूयश्चिदेवशरफादिविचित्रसोक्तैः ।

पुमिर्गणेश गुणवज्रितप्रतिपत्तिदे—

धर्मन्वन्तरीपरचन्द्रादिरमण्यैः ॥ १ ॥

स्वस्वश्रुतस्य भिषजः किल सुश्रुतादि—

शास्त्रोद्घौ मस्तिरयोधद्वयप्रमूढा ।

अस्माद्विषयप्रथितयोगसमुच्चये तु

वामातु बुद्धिमदुष्य. सुमिषावरो वा ॥ ४ ॥

इति सारीरः । fol. 2b; इति वातपित्तकफत्रिह-
निदानम् । fol. 3; इति संक्षिप्तकायचिकित्साधिकारः
समाप्तः । fol. 12b.

It ends —

इति बाजीकरणतन्त्रम् ।

यथा चिकित्साकलिका सद्यं गन्धा भिषद्यपद्रवद्रव्यदेव्या ।

निरूपिता वृत्तसत्त्वगुणैर्मयिणि रागजैरिव तीसटेन ॥ ५ ॥

जाता विमला बहुसुश्रुतादिशास्त्रोद्घेयैर्योगविशेषैरेव ।

आस्तां चिरं सद्गुणकण्ठिदेव कण्ठे स्थिता पंचमदीपीनाम् ॥ ५ ॥

इति श्रीतीसटाचार्यविरचिता चिकित्साकलिका समाप्ता ।

[B D 193.

175

द्रव्यगुणसत्त्वसोकी of प्रमलमह.

10½ x 5 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll 7; eleven lines to a page.

A collection of a hundred verses, on the medicinal properties of the usual articles of our food, divided into several vargas by Trimala-bhāṭṭa, son of Vallabhaṭṭa, a Tailāṅga and a resident of Benares. See above No 126 for his Aśnākāramāñjarī, and below, No. 143 for his Yogataraṅgī. For other MSS. of Sata-śloki, cf. Durrell, Tanj. p. 445, p. 72b, S. 10, p. 143, Petermann, Reports, IV. Nos. 1024; 1027, 1028; Bhānarkar, Reports, 1892-93, p. 76 &c. The work is also called Sāthyāpāñjarī, 21 aṭṭa;

see Bhāṣaṅkar, Private MSS, p. 116. Trimala quotes Viṣaḥāvaloka (1387 A D) in his Yogataraṅgi and a MS of his Dravyaguna-kāvaloka (Mitra Notices vol I p. 109 No 207) is dated Śrīmat 1555 &c A D 1499. Trimala's date therefore falls between 1387 and 1499 A D. Rāṣarāṇapradīpa a work of Trimala's son is quoted in the famous Tājārī nanda, cf Bendall Brh. Mus. Sk. MSS p. 212.

It begins —

श्रीचण्ड गिरिजायोगसहितं मया कल्प्यं सततम् ।
भाराद्भयगुणागुणाभ्यस्यते श्रमभिरप्यसहृत् ॥
पथ्यायस्त्रिदे गुणागुणयुग्मं यद्वत्तु तोषादिकं
साक्षिस्तथा मयीति हि शतश्लोकाया निमल कविः ॥ १॥

अनुवर्ण ends with v 9 on fol 2
सुखवर्ण ends with v 21 on fol 3
पाथवर्ण ends with v 26 on fol 3b
जलवर्ण with v 38 on fol 4b,
पत्रपाकफलपाककन्दपाकवर्ण with v 49 on fol 5
हृत्पथवर्ण with v. 51 on fol 5b,
तैलवर्ण with v 54 on fol 5b
समुषवर्ण with v 55,
द्राक्षावर्ण with v 67 on fol 7,
सुमावर्ण with v 73 on fol 7b
सिद्धावर्ण with v 90,
मधुवर्ण with v 91 on fol 8b
अमहावर्ण with v 92b
ताम्रवर्ण with v 95 on fol 9 it ends with the 100th verse — इति स्वर्णोद्विपावर्णम् । इति श्री निमलविरचिता द्रव्यगुणशतश्लोकी समाप्ता ॥

[B D 298

176

धन्यन्तरीयनिघण्टु of धन्यन्तरि.

13½ x 8½ inches. Devanāgarī handwriting. Fol 22, seven lines to a page. Dated Saka 1781

Do. hanṭu, a dictionary of Materia Medica in seven chapters, cf I O No 2737, for another recension in nine chapters of I O No 2736, see also Bod. Cata. No 451, Bih. p. 637 &c. The work is older than Amarakosa according to Kharasāmīn, but Winternitz (Gesch. III p. 553) thinks that the present is not the original form of the work since quicksilver is mentioned in it.

It begins —

ममामि चन्द्रारिशादिदेव सुराधुरैर्द्विदशतद्वाचम् ।
कोरे जगदम्बकमुपुनाम धातारसीस निविर्धायपीताम् ॥ १॥
अनेकदेशागारभाविनेषु ॥ १॥ प्रथोत्रन वस्यगुणागता ॥ १॥
नामोपमेकव्य ॥ १॥ १॥ सुखाभियानामि ॥ १॥ १॥
किरातोपदिक् ॥ १॥ १॥ लेख्यं महासादुपयग्य ॥ १॥ १॥
मायो जहा सति ॥ १॥ १॥ एकं तु वाम ॥ १॥ १॥ नाम
सुख केनविदेकमेव ॥ १॥ १॥ बहुवर्णः प्राङ्ग ॥ १॥ १॥
भवाभिमोह ॥ १॥ १॥ न तस्मात्तिष्ठष्ट इत्येव ॥ १॥ १॥
द्रव्यावलीनिध-धानी ॥ १॥ १॥ इति मृगस्थानम् । गुण
वेष्टिनामामि ।

गृह्यधृतवली च विष्ठा विष्ठाकदायुता ॥

The first varṇa (261 slokas) ends on fol 6b as follows —

गृह्यादिरव वर्णः प्रथमं परिकीर्तितः ।

ऊर्ध्वोर्ध्वोहरणः सवामयविनाशनः ॥ १॥ १॥

सातपुत्तादिर्धो वर्णः द्वितीयं परिकीर्तितः ।

कामादिर्धो वर्णो द्वयो वषट्प्राप्त्यद्वयः ॥ १॥ १॥ fol 8 b

वर्णादिरव वर्णस्तृतीयं परिकीर्तितः ।

श्रीमत्तं भोगितामहं प्रायो मन्थगुणमयः ॥ १॥ १॥ fol 12

करवीरादिको वर्णस्तुर्थाः समुदाहृतः ।

नाशकादिप्रथमो वर्णाद्रव्यमामयः ॥ १॥ १॥ fol 14 b

आप्रादि किमुक्तान्तं वर्णोऽष्टमः पञ्चमः ।

हर्षो गन्धमोक्षकलः सप्तमः ॥ १॥ १॥ fol 17 b

सुखोद्विस्तु सप्तमो वर्णः षष्ठः उदाहृतः ।

धातुद्रव्यद्वयमाधय — ॥ १॥ १॥ fol 20

It ends —

वर्णो मिश्रको नाम सप्तमः समुदाहृतः ।

द्रव्याधुनामि गणयो मिश्रीक्य इत्यन्त ॥ १॥ १॥

इति वैद्यनिघण्टुः ॥

[B D 271

177

धन्यन्तरीयनिघण्टु of धन्यन्तरि.

10 x 5½ inches, clear Devanāgarī handwriting. Fol 32, 17 to 19 lines in a page. Incomplete.

Another copy

[B D 95.

178

मायस्वभाव of माधव.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Folio one only

This is the last folio (the 25th) of Bhāva-
grabhava of Madhvacārya For another MS
see Buhler, Gujarat Catalogue IV p 230 (dated
Sam 1713)

It begins —

वासु च गदितम् ।

पदास्य स्वर्ग(ये)मायुष्य घनघान्पविषधेनम् ॥

It ends —

भाकृष्य सर्वशास्त्राद्युपयुक्तममलवस्तुगुणदोषा ।

माधवकविना रचित सुखहेतो सर्वसाधनाम् ॥

कविदत्तै रविशाम कवि-मैत्री कविघटा ।

कर्मोपास कविदेव विक्रिता नास्ति निष्कल ॥

इति श्रीमाधवाचार्यवैद्यराजविरचितो मायस्वभाव
समाप्त ॥

[B D 238]

179

मदनविनोदनिघण्टु of मदनपाल.

11 x 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 86 (287), nine lines to a page Dated
Samvat 1800

Madanavinodanighantu a dictionary of Mate-
ria Medica composed in Samvat 1431 by Kuṅ-
ga Madanapala of the Tika family The work
consists of 14 chapters See Indische Studien
XIV p 399ff for an account of the work and
the author For quotations cf I O No 2745
See also Bhandarkar Report 1883-84 p 47

For Madanapala's commentary on the Sūrya-
siddhānta, see No 204 below, where he describes
himself as the author of works on Smṛti
Astronomy and Medicine and refers to his title
'Abhinavabhūja' He particularly mentions two
of his astronomical works : १ Siddhāntagṛantha,
also called Madanavinoda and Yantraprakasa.

[B D 124]

180

माधवनिदान of माधवकर.

15 x 9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 40, seven lines to a page

Madhavanidāna is the famous work on Patho-
logy or Nidāna by Mādharakara son of
Induhara It is regarded as the highest autho-
rity in Pathology by Indian Physicians It is
otherwise called Rāmanīyaya or Gadavīnīyaya
and was one of the sources of Vṛnda's Vṛnda-
mādhava Hoernle, Osteology, p 1114 how-
ever seems to hold that Vṛnda and Mādharaka
are identical Jolly, Medicine pp 67 different-
iates between the two Thakore Saheb of
Gondal History of Aryan Medical Science ch
II p 35 identifies him with Mādharacārya the
author of Sṛivādarsanāsanaśraha and brother
of Sayanacārya This does not appear probable
if we grant that Badi or Yedān, a work on
Pathology translated into Arabic by the order
of Hārūn Al Raṣid is the same as our
Mādharavanidāna in which case it cannot be
later than the 7th century A D of Mukhopā-
dhyaya Surgical Instruments I p 29 Both
Hoernle and Jolly fix the date of the work at
about the 7th or 8th century

Another reason for giving up the identity of
our Mādharaka with Mādharacārya is that Vāca-
spati the author of Ātānakadarpana a commen-
tary on Mādharavanidāna lived towards the
close of the 12th century since his brother
Rāsaśarma lived at the court of Muḥamed Ghori
(1186-1206 A D), see next number

For other MSS cf I O, Nos 2062-70, Bod
Gata Nos 745-7, 851 Bk, p 648

It begins —

प्रणम्य जगदुत्पत्तिस्थितिस्वरकारणम् ।

स्वर्गोपवर्गयोर्द्वारं त्रैलोक्यशरणं विदम् ॥ १ ॥

It ends —

यत्कृतं शुद्धं किञ्चित् कृत्वेतं हृदिनिधयम् ।

सुखं नृजन्तवस्तेषु नित्यमावद्वसंति ॥ १५५१ ॥

इति माधवनिदानं संपूर्णं । श्रीकृष्ण २०२५ ॥

[S C ZZ A 14.

181

माधवनिदान of माधवकर with
आतङ्कदर्पण by चाचस्पति.

15x9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 117, sixteen lines to a page.

Ātānkadarpaṇa is a commentary on Mādhava nidāna by Vācaspati son of Pramoda and younger brother of Rāsarāma. Pramoda was the chief physician at the court of King Hamir and Rāsarāma lived at the court of Sultan Muḥamed probably Muḥamed Ghori who reigned at Delhi from 1193 to 1206 A. D. See Hoerle Osteology, p. 17. This is probably the same as the physician Vācaspati who is quoted in Vīrasaṁhitaśloka. See B. O. C. No. 100 I O Nos. 2662 67 &c.

Vācaspati quotes Kārtika Gaḍadhara Gaḍadāsa Jagadvaidyaka Jajjāṭa Dphababā Bhoja and Videha and was well versed in the Sāukhya Vedānta and Vaiśeṣika Sāstras. (See v 7 below)

Another Vācaspati a much older writer the author of Sāukhyatātvaśāstram and Bhāmata had finished his Nyāyasūtrabandha in 808

Beginning —

तुलसीदुसुमधममालमनि वल्लवी(?) गोपबालसुनुम् ।
किमपि त्रिभवेकमूलवेद(?) परमानन्दमह मह अरामि ॥ १ ॥
श्रीहस्मीनरेखर समभवद्दीरघतापानल—
उषालोताककालद्वयव्यनप्राग्भारगुप्तेन—
वस्य भौतसमाह्वनेवपि यथा स्वर्लोककल्लोत्तरी—
कल्लोत्तरीमलमङ्गना सुमनसां गायन्ति रोमान्तिता ॥ २ ॥
प्रत्यक्षिन्तिनाथसार्धवनितावैषवदीक्षगुरो
शौर्य वस्य रणार्णवे सुराणे वश्यन्तुराणां पति ।
रुक्मा नेत्रसदृश(?) कलमल मृत्वा निनाम्यवितम्
राम रावणघातिन च समभ्युद्यो विरक्त पुन ॥ ३ ॥
यस्याभवद्देवघरा प्रभुत
निषासपात्र विदितश्रिते ।
प्रमोदनामा सकलप्रमोदा
कलाविलासैकनिधिर्जिनेन्द्र ॥ ४ ॥
येष्टोभवत्तस्य सुत प्रसन्न
शास्त्राधवेता शिवशक्तिवेता ।
देशमनामा प्रथित कलाभि
महम्मदक्षोणिपतेः सभायाम् ॥ ५ ॥
16

अन्योपि तस्यासि मुनः कनीया
चाचस्पतिः सप्तगुणैकसङ्गति ।
महोदय श्रीततमा समष्टा
य वैद्यविद्या स्वयमभ्यजीगपत् ॥ ६ ॥
भृगुसगनिर्महोदयविकारैश्चादधुनपरि—(?)
अरुच्यतुरयेता सुभुते सुभुतो यः ॥
पयित्तमतवयस्य(?) त्रसविचारहस्य
मकहितपटुद्विद्वे (?) काणादसिद्धिः ॥ ७ ॥
तेनोपस्था वृत्ति रक्षयिषां हिताय
सद्यप्यते विवृणमाधवसंमहस्य ।
विज्ञानतर्कैकवैकविचारवेद्य
वैषम्यगुणकयशांमभ्युद्योदयम् ॥ ८ ॥

प्रत्यागमे प्रारब्धम-परिषमहावर्ध०

It ends —

इत्यातङ्कदर्पणे निदानव्याख्याया रोगसमहाध्याय.
समाप्त ।

[S. C. Z. A. 14]

182

माधवनिदान of माधवकर with
आतङ्कदर्पण by चाचस्पति

12½x6½ inches Devanāgarī character Foil 63,
about 21 lines to a page. Incomplete.

Another copy, up to the end of Bhāṅgandara-
nidāna

[B D 35]

183

योगतरङ्गिणी of त्रिमल्ल.

10x4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foil 116 about 10 lines to a page. Dated
Samvat 1781

Another work on Medicine by Trimalla son
of Vallabha who lived in the latter half of the
14th century. See above No. 175 for his
Dravyagunasāśāstra. For a list of authorities
quoted in Yogataraṅgiṇī see I. O. Nos. 2705-6
Published in the Anandasrama S Series.

It begins —

कपोलीविगल्लोच्छ्वासातीव्रविच्छिन्नम् ।
अमरुतस्राश्वर वदेह द्विरदानवम् ॥ १ ॥

178

भास्करनाथ of माधव.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character.
Folio one only

This is the last folio (the 23th) of Bhāva-svabhava of Mādhavācārya. For another MS, see Buhler, Gujarat Catalogue, IV p 230 (dated Sam 1713).

It begins —

सालु च महितम् ।

यदास्यं सारं (यं) मायुष्यं धनपापविषयेनम् ।०

It ends —

भास्कर्य सर्वशास्त्रायुष्यकर्मसप्तस्तुतुणदोषम् ।

माधव्यकविना रचितं सुखदेनोः सर्वसम्मानम् ॥

कविद्वयैः कविहोम कविमैत्री कविपदा ।

कर्मोपास कविधैव विविक्ता वासि निष्कला ॥

इति श्रीमाधवाचार्यवैद्यराजविरचितो भास्करनाथः
समाप्त ॥

[B D 238]

179

मदनविनोदनिघण्टु of मदनपाद.

11 × 5 inches, Devanagari handwriting
Fol 86 (287), nine lines to a page Dated
Samvat 1800.

Madanavinodanighantu a dictionary of Materia Medica, composed in Samvat 1431 by King Madanapala of the Pata family. The work consists of 14 chapters. See Indische Studien, XIV p 398ff, for an account of the work and the author. For quotations of I O, No 2745 See also Bhandarkar, Report 1883 84, p 47

For Madanapala's commentary on the Surya-siddhānta, see No 294 below, where he describes himself as the author of works on Smṛti Astronomy and Medicine and refers to his title 'Abhinavabhoja'. He particularly mentions two of his astronomical works, a Siddhāntagarbha, also called Madanavinoda, and Yantraprakāsa.

[B D 124]

180

माधवनिदान of माधवकर.

15 × 9½ inches, Devanāgarī handwriting.
Fol 40, seven lines to a page

Mādhavanidāna is the famous work on Pathology or Nidāna, by Mādhavākara, son of Indukara. It is regarded as the highest authority in Pathology by Indian Physicians. It is otherwise called Rūṇimūlasya or Uśadāvināśasya and was one of the sources of Vrnda's Vrnda-mādhava Hoernle, Osteology, pp 11 14, however, seems to hold that Vrnda and Mādhava are identical. Jolly, Medicine, pp 6 7, differentiates between the two. Thalere Siseb of Gondal, History of Arjan Medical Science, ch. II p 33, identifies him with Mādhavācārya, the author of Sarvadarśana-saṅgraha and brother of Sayasācārya. This does not appear probable if we grant that Badan or Yedān, a work on Pathology, translated into Arabic by the order of Harun Al Rasid, = the same as our Mādhavanidāna, in which case, it cannot be later than the 7th century A D, cf Mukhopādhyaya, Surgical Instruments, I p 100. Both Hoernle and Jolly fix the date of the work at about the 7th or 8th century.

Another reason for giving up the identity of our Mādhava with Mādhavācārya is that Yacaspati, the author of Ātmaśāntarpana, a commentary on Mādhavanidāna lived towards the close of the 12th century, since his brother Rasārma lived at the court of Muḥamed Ghori (1186 1206 A D), see next number.

For other MSS of I O, Nos 2662 70, Bod. Cat., Nos 745-7, 851, Bib., p 643

It begins —

ग्रन्थ जगदुपस्थितिसिद्धाकारणम् ।

स्वर्गापवर्गयोर्द्वौ त्रैलोक्यसारणौ शिवम् ॥ १ ॥

It ends —

यस्कन सुकृतं किंचित् कुर्यात् कृतिनिधयम् ।

सुखान्तु जन्तव्येन निष्पातद्वयसहितम् ॥ १५५१ ॥

इति माधवनिदानं सप्तमं । श्लोकसंख्या २०२५ ॥

[S C 22 A 14.]

181

माधवनिदान of माधवकर with
आतङ्कदर्पण by वाचस्पति.

15x9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 117, sixteen lines to a page.

Ātāṅkadarpaṇa is a commentary on Mādhava
nidāna, by Vācaspati son of Pramoda and
younger brother of Rāsarāma. Pramoda was
the chief physician at the court of King Hamir
and Rāsarāma lived at the court of Sultan
Muḥamed probably Muḥamed Ghori who reigned
at Delhi from 1193 to 1206 A. D. See Hoernle,
Osteology, p. 17. This is probably the same as
the physician Vācaspati who is quoted in
Vidyāsāhāvaloka. See Bod. Cat., No. 746, I O,
Nos. 2662 G & Co.

Vācaspati quotes Kārtika Gadidhara Gyaṇī,
Jagadānīyaka, Jejjurī, Dāhībālī Bhoja and
Videha and was well-versed in the Saṅkhyā
Yoditā and Vaiśeṣika Sāstras. (See v 7
below.)

Another Vācaspati, a much older writer the
author of Śiṅkhyatātakramāṇḍī and Bhāmatī
had finished his Nyāyāśrambandha in 808.

Beginning —

मुलसीरुमुलधनमालप्रतिम वल्ली(१)गोपवाक्यमुमुम् ।

किमपि त्रिभवेकमुलवेद(१)परमानन्दमह नह अरामि ॥ १ ॥

भीहृम्मीरनरेधर समभवद्दीरप्रतापानल—

स्वासात्राककराक्षरधनमाभारमुपेयन ।

यस्य मोहतमाङ्गणेयपि यथा स्वर्गोक्तकलोलिनी—

कलोलानलमङ्गना सुमनसा गायन्ति रोमाश्विता ॥ २ ॥

प्रत्यभिहितिनापतापेयनिगपेयपदीकागुरी

शोषे यस्य रणाङ्गणे सुराङ्गे यवन्मुखायति ।

हृत्वा तेनसहद(त १) कलमल कृत्वा निगम्यपितम्

राम रावणपातिन च समन्मुखो विकस्य पुनः ॥ ३ ॥

यस्याभवद्देववर प्रभूत

विधासवाय विदितवन्ति ।

प्रमोदनामा सकलप्रमोद

कलाविलासे कनिधिरिजेन्द्र ॥ ४ ॥

येरोभयपक्ष सुत प्रसन्न

दादायवेता विवशकिचेता ।

देवमेनामा प्रसितः कलाभि

महम्मदक्षोणितेः सभावाय ॥ ५ ॥

16

अन्योपि तस्यास्ति सुतः कनीयात्
वाचस्पति. सत्यगुणैकसङ्गति ।

महोदरा प्रीततमा समस्ता

य वैद्यविद्या स्वयमध्यजीगयत् ॥ ३ ॥

श्रुतसगनिर्महोवपनविचारभारुचञ्चरिप्रे-(१)

व्याकचपुरवेता सुधने सुधने य ॥

कपिलमतययस्ये(१)प्रसविद्याहस्ये

मकटिपट्टुद्विर्भे(१)काणादसिद्धिः ॥ ४ ॥

तेनोगला वृत्ति रूपविधां हिताय

संरूप्यते विवृचमाधवसंग्रहस्य ।

विज्ञानतात्त्विकवैकल्यारथेय

यैष्यगुणकथयशान्मधुकोपयथम् ॥ ५ ॥

प्रचारान्मे प्रारब्धप्रपदिसमाधयम्.

It ends —

इत्यातङ्कदर्पणे निदानव्याख्याया रोगसंग्रहाध्यायः
समाप्त ।

[S. C. 22. A. 14.

182

माधवनिदान of माधवकर with
आतङ्कदर्पण by वाचस्पति.

12½x6½ inches, Devanāgarī character. Foil 68,
about 21 lines to a page. Incomplete.

Another copy, up to the end of Bhāṅgandama-
nḍina

[B. D. 85.

183

योगतरङ्गिणी of त्रियम्.

10x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 116, about 10 lines to a page. Dated
Samvat 1751

Another work on Medicine by Triṃallā, son
of Vallabha who lived in the latter half of the
14th century. See above No. 175 for his
Dravyagunaśāstra. For a list of authorities
quoted in Yogatarāṅgiṇī see L. O. Nos. 2705-G
Published in the Ānandāśrama S. Series.

It begins —

करोतीविगल्लोक्तदानवानीपपेठिउम् ।

अमरुतरसाङ्कारं यदेह द्विरदानवम् ॥ १ ॥

178

भास्वभाव of माधव.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character.
Folio one only

This is the last folio (the 25th) of Bhava-
savabhāva of Madhvacārya. For another MS,
see Buhler, Gujarat Catalogue, IV p. 230 (dated
Sam 1713).

It begins —

वस्तु च गदितम् ।

यस्यैव स्वरं (यं) मायुष्यं घनघन्यविषयम् ॥

It ends —

आह्वय सर्वशास्त्रापयुक्तममस्वस्त्युपदेशम् ।

माधवकविना रचितं सुखहेतोः सर्वसवानाम् ॥

कविदत्तः कविदामः कविमैत्रो कविपदाः ।

कर्मादास कविष्वेव चित्तिज्ञा माति निष्कला ॥

इति श्रीमाधवाचार्यवैद्यराजविरचितो भास्वभावः
समाप्तः ॥

[B D 238.

179

मदनविनोदनिघण्टु of मदनपाळ.

11 x 5 inches, Devanagari handwriting
Fol 86 (287), nine lines to a page Dated
Samvat 1800.

Madanavimodanighantu, a dictionary of Mate-
ria Medica, composed in Samvat 1431 by King
Madanapāla of the Taka family. The work
consists of 14 chapters. See Indische Studien,
XIV p 308ff for an account of the work and
the author. For quotations, cf I O, No 2745
See also Bhandarkar, Report, 1883 84, p 47

For Madanapāla's commentary on the Sūrya-
mihānta, see No 294 below, where he describes
himself as the author of works on Smṛti,
Astronomy and Medicine and refers to his title
'Abhinavabhoja'. He particularly mentions two
of his astronomical works, a Siddhānta-garbha,
also called Madanavimoda, and Yantraprakāśa.

[B D 124

180

माधवनिदान of माधवकर.

15 x 9½ inches, Devanagari handwriting
Fol 40, seven lines to a page

Madhavanidāna is the famous work on Patho-
logy or Nidāna, by Mādhavākara son of
Indukara. It is regarded as the highest autho-
rity in Pathology by Indian Physicians. It is
otherwise called Rūpiniśāyana or Gadaviniśāyana
and was one of the sources of Vrnda's Vrnda-
mādhava Hoernle, Osteology, pp 11 14, how-
ever, seems to hold that Vrnda and Mādhava
are identical. Jolly, Medicine, pp 6 7, different-
iates between the two. Thakore Saheb of
Gondal, History of Aryan Medical Science, ch.
II p 35, identifies him with Madhvacārya, the
author of Sarvadarśana-saṅgraha and brother
of Saynacārya. This does not appear probable
if we grant that Badan or Yedan, a work on
Pathology, translated into Arabic by the order
of Harun Al Rasid, is the same as our
Mādhavanidāna, in which case, it cannot be
later than the 7th century A. D. of Mukhopa-
dhyāya, Surgical Instruments, I p 29. Both
Hoernle and Jolly fix the date of the work at
about the 7th or 8th century.

Another reason for giving up the identity of
our Madhava with Madhvacārya is that Vaca-
spati, the author of Ātmaśāstra, a commen-
tary on Madhavanidāna, lived towards the
close of the 12th century, since his brother
Rasārma lived at the court of Muḥamed Ghori
(1186 1206 A. D.), see next number.

For other MSS, cf I O, Nos 2662-70, Bod.
Cat., Nos 745-7, 851, Bk., p 648

It begins —

प्रणय जगदुत्पत्तिस्थितिसंहारकारणम् ।

स्वर्गापवर्गबोद्धारं त्रैलोक्यसत्यं विवम् ॥ १ ॥

It ends —

माह्वय सुहृद किञ्चित् हृष्येत दक्षिणमयम् ।

मुञ्चन्तु जगत्त्रयमेव निरालम्बमप्ययम् ॥ १५५१ ॥

इति माधवनिदानं संपूर्णं । शोरसदा २०२५ ॥

[S C 22 A. 14.

181

माधवनिदानं of माधवकर with

आतद्दर्पण by वाचस्पति

15 x 9½ inches Devanagari handwriting
Foil 117 sixteen lines to a page.

Ātānkadarpaṇa is a commentary on Mādhava-
nidāna by Vacaspati son of Pramoda and
younger brother of Rāsarma. Pramoda was
the chief physician at the court of King Hamir
and Rāsarma lived at the court of Sultan
Mahamed probably Muhamed Ghori who reigned
at Delhi from 1193 to 1206 A. D. See Hoernle
Osteology p. 17. This is probably the same as
the physician Vacaspati who is quoted in
Yasashtivaloka. See Bod. Cat. No. 746 I. O.
Nos. 2662 G & C.

Vacaspati quotes Kṛtiha Gadādhara Gaḍadāsa
Jagadvaidyaka Jajasta Dṛḥabala, Bhoja and
Videha and was well versed in the Sankhya
Vedānta and Vaiśeṣika Sāstra. (See v. 7
below)

Another Vacaspati a much older writer the
author of Saṅkhyatattvakaumudī and Bhāmali
had finished his Nyāyasūtrabandha in 898

Beginning —

तुलसीरसुमधनमाधमतिम वल्ली(१)गीरवालसुनुम् ।

किमपि धिभवेकमुल्लेखे(१)परमाव-दमह मद् स्यामि ॥ १ ॥

श्रीहृस्मीरदरेषा समसकहीरमवापाल—

ज्वालात्राककरालदग्धवपनमभामुल्लेखन ।

दस्य मौलसमाङ्गणध्वनि यथा स्वर्लोकाकलोठिनी—

कलोलामलमङ्गना सुमनसां गायति रोमाञ्चिता ॥ २ ॥

प्रलयिष्यतिनाभसाधवनितावेषयदीक्षामुते

शीर्षं पश्य रणात्रणे सुरगणे वरप-सुगमां पति ।

हृन्मा नेत्रसहस्र(१) कलमल रम्या विनाभयितम्

राम रावणघातन च सममुद्यो विकटं युव ॥ ३ ॥

दसाभवेदसवर प्रभुत

विश्वासपात्र विदितधरित्री ।

प्रमोदनमा सकलप्रमोद

कलाविलासेकनिधिनिर्लेम् ॥ ४ ॥

ज्येष्ठोमवत्सल सुत प्रसन्न

शास्त्रावधेता निवसतिचेता ।

रदामनामा प्रसित कलाभि

महम्मदक्षोणिपते सवावाक् ॥ ५ ॥

16

अन्योपि तस्यासि सुत कनीयाक्

वाचस्पति सत्त्वगुणैकसङ्गति ।

महोदा ग्रीवतमा समस्ता

य वैचविद्या स्वपमप्यनीगमम् ॥ ६ ॥

श्रुगुमगतमहोवचनविचारैश्चावज्ञहरिर्दि—(१)

श्वरकचतुरधेता मुमुते मुमुते य ॥

कपिलमतवयसे(?) प्रह्लादिचारहसे

प्रकटितद्वन्द्वद्विद्वद (?) काणादिसिद्धि ॥ ७ ॥

तेनोवता वृत्ति रश्मिवा हिताय

सवप्यते विपुलमाधयसमहस्य ।

विज्ञातवाकिंकरैकविचारवच

पेदम्यगुणकवशा-मधुनोपय यद् ॥ ८ ॥

अन्यारम्भे आरम्भप्र-धरिसमाह्वयं

It ends —

इत्यातद्दर्पणे निदान-पाठ्याया रोगसमहायया
समाप्त ।

[S. C. Z. A. 14.]

182

माधवनिदानं of माधवकर with

आतद्दर्पण by वाचस्पति

12½ x 6½ inches Devanagari character Foil 68,
about 21 lines to a page Incomplete

Another copy up to the end of Bhagandara-
nidāna

[B. D. 35]

183

योगसरङ्गिणी of शिबसङ्ग

10 x 4½ inches Devanagari handwriting.
Foil 116 about 10 lines to a page Dated
Samvat 1781

Another work on Medicine by Trimala son
of Vallabha who lived in the latter half of the
14th century. See above No. 175 for his
Dravyaguni as aśaleka. For a list of authorities
quoted in Yogasarāṅgi, see I. O. Nos. 2705-G
Published in the Anandarama S. Series.

It begins —

कपोलीविशलक्षोक्तानपानीरपिदिउडम् ।

अमरुमरुताङ्गा वदेद द्विरदानम् ॥ १ ॥

178

माधवभाव of माधव.

10½ x 4½ inches, Devanagari character
Folio one only

This is the last folio (the 25th) of Bhāva-
savabhāva of Mādhavacarya. For another MS,
see Buhler Gujrat Catalogue IV p 230 (dated
Sam 1713).

It begins —

वसु च गर्हितम् ।

यस्यैव स्वर्ग(र्ष)मायुष्य घनपात्रविचयेनम् ॥

It ends —

आह्वय्य सर्वशास्त्राण्युपयुक्तसमतत्त्वगुणदोषात् ।

माधवकविना रचितं मुखहेतोः सर्वतन्त्रानाम् ॥

कविद्वये कविद्वयं कवि-मैत्री कविद्वयम् ।

कर्मोपास कविद्वयं चित्रिना नाति निष्कला ॥

इति श्रीमाधवाचार्यवैद्यराजविरचितो माधवभाव-
समाप्त ॥

[B D 238]

179

मदनविनोदनिघण्टु of मदनपाठ.

11 x 5 inches, Devanagari handwriting
Foll 80 (287), nine lines to a page Dated
Samvat 1800

Madanavinodanighantu a dictionary of Mate-
ria Medica composed in Samvat 1431 by Kuṅ-
ga Malanapāla of the Taka family. The work
consists of 14 chapters. See Indische Studien
XIV p 328ff for an account of the work and
the author. For quotations cf I O, No 2745
See also Bhandarkar Report 1883-84 p 47

For Madanapāla's commentary on the Surya-
and Jñāta, see No 294 below, where he describes
himself as the author of works on Smṛti
Astronomy and Medicine and refers to his title
'Ābhīnavabhoja'. He particularly mentions two
of his astronomical works & a Siddhāntagarbha
also called Madanavinoda and Yantraprakāśa.

[B D 124]

180

माधवनिदान of माधवरुद्र.

15 x 9½ inches, Devanagari handwriting
Foll 40, seven lines to a page

Mādhavanidāna is the famous work on Patho-
logy or Nidāna, by Mādhavakara son of
Indukara. It is regarded as the highest autho-
rity in Pathology by Indian Physicians. It is
otherwise called Runvimsaya or Qadavimsaya
and was one of the sources of Vrnda's Vrnda
madhava Hoernle Osteology pp 11 14 how-
ever seems to hold that Vrnda and Madhava
are identical Jolly Medicine pp 6 7 different
iates between the two. Thakore Babeb of
Gondal History of Aryan Medical Science ch
II p 35 identifies him with Madhavacarya the
author of Sarvadarśanasangraha and brother
of Sayanacārya. This does not appear probable
if we grant that Badan or Yedan, a work on
Pathology translated into Arabic by the order
of Harun Al Rasid is the same as our
Madhavanidāna in which case it cannot be
later than the 7th century A D, cf Mukhopa-
dhyaya's Surgical Instruments I p 29. Both
Hoernle and Jolly fix the date of the work at
about the 7th or 8th century.

Another reason for giving up the identity of
our Madhava with Madhavacarya is that Vaca-
spati the author of Ātānkarpana a commen-
tary on Madhavanidāna lived towards the
close of the 12th century since his brother
Ramarāma lived at the court of Muhamed Ghorī
(1186 1206 A D), see next number.

For other MSS of I O, Nos 2662 70, Bod.
Gala Nos 745 7, 851 Bk, p 648

It begins —

प्रणम्य जगदुत्पत्तिस्थितिनिर्हारकारणम् ।

स्वर्गावर्गयोर्द्वारे प्रलोकरक्षणं शिवम् ॥ १ ॥

It ends —

यावत् सुवृत्तं किञ्चित् हृष्येत दृष्टिनिग्रहम् ।

सुखं न्युज्यते नित्यमाप्तमस्य ॥ १९५१ ॥

इति माधवनिदानं सप्तमं । श्लोकसंख्या २०२५ ॥

[S C ZZ A 14]

181

माधवनिदान of माधवकर with
आतङ्कदर्पण by वाचस्पति.

15×9½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 117, sixteen lines to a page.

Ātānkadarpaṇa is a commentary on Mādhava-
nidāna by Vācaspati son of Pramoda and
younger brother of Rāsarāma. Pramoda was
the chief physician at the court of King Hamir
and Rāsarāma lived at the court of Sultan
Muḥamed probably Muḥamed Ghori who reigned
at Delhi from 1193 to 1206 A. D. See Hoernle
Osteology p. 17. This is probably the same as
the physician Vācaspati who is quoted in
Vārasaṁharsaśloka. See Bod. Cuts No. 746 I. O.
Nos. 2662-67 &c.

Vācaspati quotes Kārtika Gadadhara Gaḍadass
Jagadvaidyaka Jejjata Dṛḍhabala Bhoja and
Videha and was well versed in the Sāṅkhya
Vedānta and Vaiśeṣika Sāstra. (See v. 7
below)

Another Vācaspati, a much older writer the
author of Sāṅkhyatattvakaumudī and Bhāmata
had finished his Nyāyasūcimbāṇḍha in 898.

Beginning —

सुलक्ष्मीसुमधममालप्रतिम वल्ल्भी (१) गोपबालसुनुम् ।
किमपि त्रिभवेकमूलवेद (१) परमानन्दमह मह स्वरामि ॥ १ ॥

श्रीहृन्मीरनरेचर समभवद्दीरप्रतापानल—
इवालाभाः कुरालद्वयवचनत्राभास्तुपेन्धन ।
यस्य ग्रीवसमाद्वयवस्य यस्य स्वर्लोकहोतिनि—
कहोलासलमद्वना सुमनसां गायति रोमान्विता ॥ २ ॥
प्रसन्नयिक्त्रिनितायसाधवनिताविचयदीक्षागुरो
शौर्य यस्य रणाद्वयं सुरागणे पश्य सुराणां पति ।
इच्छता नेत्रसहस्र (१) परमल मयूखा नितागवर्धितम्
राम रावणघातन च सममूलहो विद्वत् पुन ॥ ३ ॥
यस्याभवद्देववर प्रभूत
विद्यासपान विदितश्चरित्रै ।
प्रमोदनामा सकलप्रमोदा
कलाविलासैकनिधिर्दिनेन्द्र ॥ ४ ॥
ज्येष्ठोभवत्तल सुत प्रथम
शाखाधवेना पित्रशक्तिवेता ।
रश्मिनामा प्रथित कलाभि
मैहृन्मद्वधोनिपतेः सभायाम् ॥ ५ ॥
111

अन्योपि तस्याश्चि मुनः कनीयान्
वाचस्पति सचगुणैकमद्विति ।
महोदरा प्रीततमा समन्ता
य वैद्यविद्या स्वयमभ्यजीतयन् ॥ ६ ॥
स्युसगनियमोदोवचनविचारभादय अचरित्रै— (१)
अरकचतुरसेता सुधुने सुधुतो य ॥
कपिलमतचयसेता (१) त्रहनिचारहमे
प्रकटितपटुदुदितुद (१) कानाद्विद्वि ॥ ७ ॥
तेनोज्ज्वला वृत्ति रत्नाभियां हिताय
सव्यने विनुषमाधवसप्रहृष्ट ।
विज्ञातातार्किकवर कविचारवेध
वैषम्यगुणकवशांनधु गोपवचम् ॥ ८ ॥
प्रन्यातम्ने प्रातश्चम यपरिममाह्वयं

It ends —

इत्यतःकृदपणे निदानरथाख्याया रोगसप्रहाध्याय.
समाह ।

[S. C. Z. A. 14.

182

माधवनिदान of माधवकर with
आतङ्कदर्पण by वाचस्पति

12½×6½ inches Devanagari character Foll. 63,
about 21 lines to a page. Incomplete.

Another copy, up to the end of Bhagandara-
nidana

[B. D. 35.

183

योगनरदिणी of त्रिमल.

10×4½ inches Devanagari handwriting.
Foll. 116 about 10 lines to a page. Dated
Samvat 1761

Another work on Medicine by Trimala son
of Vallabha who lived in the latter half of the
14th century. See above No. 175 for his
Draṇyagunasaṁśloka. For a list of authorities
quoted in Yogataraṇiṇi see I. O. Nos. 270-6
Published in the Anandasrama S. Series.

It begins —

कपोतोविगल्लोहदानपानीयविट्ठिद्व ।
अमद्वमरसाङ्कार वन्दह द्विरदानवम् ॥ १ ॥

श्रीमज्जिमलभट्टेन नाम्ना योगतरङ्गिणी ।

चिकित्सा लिख्यते भूरिग्रन्थेभ्य स्वपार्यायिना ॥२॥

देहादुपच्यते ॥३॥ कचिद्धर्म ॥ ४ ॥ अतो मम ॥५॥
रोगपट्टाणवे ॥ ६ ॥

It ends —

स्वार्थं चापि परार्थमादरतया दृष्ट्वा चतुःपञ्चषान्-
ग्रन्था वैयकृता प्रसिद्धपथगान्महेश्वरिमहामिथै ।
एषा योगतरङ्गिणी समभिपारसाभौकृतौ सहिता
सक्षिता सरसा सुखेन सुचिरं जीयादनेका समा ॥

इति श्रीयोगतरङ्गिण्या जिमलुभट्टमहाराजकर्मविज्ञाया
पट्टुचिकित्सागामाष्टसतितमसरङ्ग ।

[B I 1]

184

योगतरङ्गिणी of जिमलु

15½ x 9¼ inches, Devanagari handwriting
Foll. 11, seventeen lines to a page

Another copy A fragment without begin-
ning or end.

[S O ZZ A 15]

185

योगरत्नाकर

15½ x 8½ inches Devanagari handwriting
Foll. 257 twenty lines to a page. Dated Saka
1746

An anonymous work on Medicine in which
Dīrṇayasāndhu (1612 A. D.) is quoted. For
a complete list of authorities quoted, cf. I. O.
No. 2709

It begins —

शिव इति विधासारं तापनीं तनुतान्गुरुम् ।

मत्वा समन्तप्रायस्सन्तान्ते मङ्गलाय च ॥ १ ॥

It ends —

सायासन्निपज पञ्चदशरित श्रीयोगरत्नाकरम् ।

इति श्रीयोगरत्नाकर समाप्त । शके १७७६ पार्ष्वसंवत्
सत्तरे ॥

[S C ZZ A 15]

186

योगशतक of धरदचि

12¼ x 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 12, seven lines to a page

Yogasataka is a collection of 105 verses
giving the herbal treatment for different diseases.
It is differently attributed to Vidyadhavadya,
(Stem p. 186) Vararuci (Burnell Tanjore MSS,
p. 67b, Mitra Notices X. p. 153) and Sripandit,
(Mitra Notices IX. p. 103)

For a commentary on this work by Purnasena
see Weber No. 967, Bhandarkar Report 1883-
84 No. 221 Mitra Notices IX. p. 204 X. p.
153 See also I. O. Nos. 2756 57 Bad. Cata.,
Nos. 752 1606, Weber Nos. 909-81, Bendall
Br. Mus. Cata., pp. 492-4, Mitra Notices II.
p. 276 &c for other MSS

A MS dated 1415 A. D. contains a Yoga
sataka ascribed to Nagarjuna with a com-
mentary by Dhanvapala, cf. Jolly Medicine
p. 125

The work exists in several recensions.

कृत्स्नस्य तदीयस्य श्रुतधाम्ना चिकित्सादिप्रसृतस्य दूरे ।
विदग्धवैद्यवतिप्रवितस्य करिष्यते योगशतस्य व-य ॥१॥
परीक्ष्य हेत्वामयलक्षणानि चिकित्सतश्चेन चिकित्सकेन ।
विरामदेहस्य हि भेषजानि भवति युक्तान्यश्रुतोपमानि ॥२॥

It ends —

साम्बलपत्रस्य रस विद्वत् सि-धुज्वर विह्वलेन पुनः ।

जलेन पृष्ट्वा निहितं च नल भूषणदोषकृमिनाश्चिह्नितम् ॥१०५॥

इति योगशतक समाप्तः ।

After this a few stray verses are given the
first three give the samudrādicuma.

[B D 251]

187

योगसमुच्चय of व्यास गणपति

11 x 6 inches Devanagari handwriting
Foll. 34 about 12 lines to a page. Dated
Saka 1812

A work on Medicine in seven chapters by
Ganapati Vyasa. One Ganapati Vyasa the
author of a work called Dīrṇadharmaśāstra, is men-

tioned in a *prasasti* written in 1272, of Ind. Ant. 1882 p. 106 The first folio of the MS. is lost.

The chapters end as follows — 1st रसवीर्याधिकार on fol. 8b, 2nd प्रातुवीर्यशोधनमात्र on fol. 13, 3rd सतिपातकृतिचिकित्सा on fol. 17 4th अतीसार चिकित्सा on fol. 22, 5th मूत्रहृत्पादचिकित्सा on fol. 25, 6th आस्रादिचिकित्सा on fol. 28b, the 7th is कृष्टादिचिकित्सा

The usual colophon is —

इति श्रीव्यासगणपतिविरचिते सकलवैद्यकशास्त्रसार-
संग्रहे योगसमुच्चयाख्ये •

[B I 5]

188

रसमुक्तावली

15½ x 9½ inches Devanagari handwriting
Fol. 8, seventeen lines to a page Dated Saka
1781

A small treatise on Rasa anonymous. For
contents &c of I O No. 2759

Beg —

गिरिजातनुज प्रणम्य पूर्वं गिरिजेश किल वेद्यस्य च भक्त्या ।
कमलेशमह करोमि स्मृतं रसमुक्तावलीका परोपहृतं ॥ १ ॥

It ends —

इति सोमल्लुखि । इति रसमुक्तावली समाप्ता ।
शके १७३१ शुक्लभाषिणशुभे पुणेरात्रे जयवामनाक्षिणा
कनकीतमिदं पुस्तकम् ।

[S C ZZ. A. 15]

189

रसरत्नमाला

8½ x 4 inches Devanagari handwriting
Fol. 48, about ten lines to a page

An anonymous work on Rasa

It begins —

तापोद्वेगहेमतासारकम्

[B D 169]

190

रसरत्नमाला of रामहृत्.

12½ x 5½ inches Devanagari character
Fol. 44, fourteen lines to a page

Rasurajvanikara is another work on Rasa by
Ramakrishna pupil of Devendravansa son of
Mudgala Pandit and great grandson of Kamala-
kara, cf. Weber No. 965 The work consists of
nine alankāras or chapters The MS. is very
incorrect, the verses and chapters are not
clearly marked

It begins —

लक्ष्मीसदृशितामिनीं मतिकरां तापप्रयोऽमूलिनीं
नित्यां तं समुपासहेलिलजगत्सर्वादिहेवप्रणीम् ।
श्रीदेवेन्द्रधनान्गुल्लुख पतिवरात् आख्यातिसूर्यप्रभात्
बन्धे मयकितालताकुलजलानन्दबुद्धिभिद्ये ॥ १ ॥

नत्वा सत्कमलाकर विभुविभुलाल मृगाङ्गद्विष ॥
स्पष्ट सद्सवैद्यकमकुपते रामादिहृत्पुण्योत्पन्न (स) ॥ २ ॥
अधुना रसरत्नमालाकरो रसरत्नावलिदीप्तिभूषित ।
कियते मन्त्रावनेन सिंह सद्सद्भाषिकरेव गायम् (?) ॥

इति श्रीमद्वैद्यपण्डितमुल्लुखसुतामहर्ष्यविरचितायां (ते)
रसरत्नमालाकरो रसरत्नसंस्कृतमारणवन्धन नाम प्रथमो
अङ्कः (cf. fol. 109) fol. 5 b

It ends —

इति श्रीरामादिहृत्पुणाचार्यकृता रसरत्नमालाकरो अक्षि-
करोगनिरुक्तस्यो नामाधिकार ।

[B D 17]

191

रसरत्नमाला of गोविन्दराम डाकुर

11 x 5 inches Devanagari character Fol. 107,
seven lines to a page

An elaborate treatise on Medicine based on
Rasatantramam Rasahrdaya Rasa nanyati, Rasar-
naya Rasalaks nivilasa &c. by Govindarāma son
of Vondatta surnamed Thākura, and a resident
of Nadiyada It is in eleven chapters and was
composed in Samvat 1851-52

It begins —

श्रीगुरु गणनाथ च अनिरुद्धप्रभन्तीम् ।
धन्वन्तर्यादिप्रमुखान् वैद्यव्यासगणम् ॥ १ ॥
न द्वाभिषां भगवतीं भवदुःखद्वि
वशादिकमैकलद्वि विद्वान्तरामायम् ॥
स्वर्णोच्चमोक्षमभिषां च तवैव भूषां
विन्ध्येश्वरीं सकलसिद्धिद्विं नमामि ॥ २ ॥

श्रीमत्रिमलमट्टेन नाम्ना योगतरङ्गिणी ।

चिकित्सा लिख्यते भूषिग्रन्थस्य स्वराध्याना ॥२॥

देहादुत्पत्तेः ॥ ३ ॥ कचिद्वर्ग ॥ ४ ॥ अतो मम ॥ ५ ॥
रोगपट्टाजंभे ॥ ६ ॥

It ends —

स्वार्थं चापि परार्थमादरतया दृष्ट्वा चतुःपञ्चपान्-
ग्रन्थावैचकृता प्रसिद्धपञ्चगान्धर्वस्त्रिमल्लुभिधै ।

यथा योगतरङ्गिणी समभिधासाभीकृतां सहिता
सक्षिता सरता मुखेन सुचिर जीयादनेका समा ॥

इति श्रीयोगतरङ्गिण्या निमल्लुभमट्टाकप्रविताया
पट्टुचिकित्सावामादसतितमलाङ्ग ।

[B I 1]

184

योगतरङ्गिणी of जिमल्लु.

15½ x 9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 11, seventeen lines to a page

Another copy A fragment without begin-
ning or end.

[S C Z Z A 15]

185

योगरत्नाकर

15½ x 9½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 237 twenty lines to a page. Dated Saka
1740

An anonymous work on Medicine in which
Hiranyasindhu (1612 A. D.) is quoted. For
a complete list of authorities quoted, cf. I. O.
No 2709

It begins —

शिव इति विपातारं तत्पत्नीं समुत्तान्मुक्त्वा ।

नारार समस्तप्रत्युद्धान्तये मङ्गलाय नमः ॥ १ ॥

It ends —

तावत्तद्विषयं पठन्नुपरित धीयोगरत्नाकरम् ।

इति धीयोगरत्नाकर समाप्त । शके १७४६ पार्थिववत्स
सरे ॥

[S. C. Z Z. A. 15]

186

योगशतक of वररचि

12½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12, seven lines to a page

Yogasataka is a collection of 105 verses,
giving the herbal treatment for different diseases.
It is differently attributed to Vidagdhabaidya,
(Stein p 186) Vararuci (Burnell Tanjore MSS,
p 67b, Mitra Notices X. p 153) and Ripandit,
(Mitra Notices IX p 204)

For a commentary on this work by Purnaseena,
see Weber, No. 962, Bhandarkar, Report 1883-
84 No. 221, Mitra Notices IX p 204, X p
153. See also I. Q. Nos 2753 37, Bod. Cat.,
Nos 752 1606, Weber, Nos. 959-61, Bendall,
Br. Muse. Cata., pp. 492-4, Mitra Notices II.
p 276 &c for other MSS

A MS dated 1415 A. D. contains a Yoga-
sataka ascribed to Nagārjuna with a com-
mentary by Dhanvapala, cf. Jolly, Medicine
p. 125

The work exists in several recensions.

कृत्स्नस्य तदीग्रस्य गृह्यध्यायं चिकित्सितादिप्रस्तुतस्य दूरे ।
विदग्धवैद्यप्रतिपत्तिस्तस्य करिष्यते योगशतकं य-य ॥१॥
परीक्ष्य हेतुसामयलक्षणानि चिकित्सितस्येन चिकित्सकेन ।
निरामदेहस्य हि श्रेयसाति भवति पुष्पाभ्युद्योतमानि ॥१॥

It ends —

तामूलवत्सलस्य रस विदग्धस्य दिङ्मुखेन युक्तम् ।

जलेन वृद्धा निहितं यमस्य भूषणस्योपकृतिनाभिहितम् ॥१०५॥

इति योगशतक समाप्त ।

After this a few stray verses are given, the
last three give the samudrādicauma.

[B. D 251]

187

योगसमुच्चय of व्यास गणपति.

11 x 6 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 34, about 12 lines to a page. Dated
Samvat 1911

A work on Medicine in seven chapters by
Gaṇapati Vyāsa. One Gaṇapati Vyāsa, the
author of a work called Dharmadharmaśāstra is men-

tioned in a *prasasti* written in 1272, cf. Ind. Ant., 1882 p 106 The first folio of the MS is lost.

The chapters end as follows — 1st रसवीर्यधिकार on fol 8b, IIrd धातुवीर्यशोधनमारण on fol 13, IIIrd सञ्चितप्राकृमिचिकित्सा on fol 17, IVth अतीसार-विचिकित्सा on fol 22, Vth मूत्रकृच्छ्रादिचिकित्सा on fol 25, VIth आसादिचिकित्सा on fol 28b, the VIIth is कृष्णादिचिकित्सा

The usual colophon is —

इति श्रीव्यासगणपतिविरचिते सक्तवैद्यकशास्त्रसार-
संग्रहे योगसमुच्चयारम्भे

[B I 5

188

रसमुक्तावली.

15½ x 9½ inches, Devanagari handwriting
Foll 8, seventeen lines to a page Dated Saka
1781

A small treatise on Rasa anonymous For
contents &c cf. L. O., No 2759

Beg —

गिरिजासुख प्रणयं पूर्वं गिरिजेन किञ्च वैद्यस्य च भक्त्या ।
कमलेश्वरम् करोमि रम्यां रसमुक्तावलिकां परोपहृत्य ॥ १ ॥

It ends —

इति सोमलशुद्धिः । इति रसमुक्तावलिः समाप्ता ।
शके १७३१ शुद्धभाषिनशु. ९ पुणेमासे जयहरमशास्त्रिणा
कपनीतमिद् पुस्तक ।

[S C Z Z A. 15

189

रसरत्नमाला.

8½ x 4 inches, Devanagari handwriting
Foll 48, about ten lines to a page

An anonymous work on Rasa

It begins —

सायोटङ्गमहेमतारसकं

[B D 169

190

रसरत्नमाला of रामकृष्ण.

12½ x 5½ inches Devanagari character

Rasaratnasankara is another work on Rasa, by
Rāmakṛṣṇa pupil of Dāvendravyāsa, son of
Mudgala Pandit and great grandson of Kamalā-
kara, cf. Weber, No. 965 The work consists of
nine ālankāras or chapters The MS is very
incorrect, the verses and chapters are not
clearly marked

It begins —

कङ्कीसद्यसिद्धानि मत्तिका तावद्योग्यमूलिनी
मिरां ता समुपासहेयिजगामवादिहेयमणीम् ।
श्रीदेवेन्द्रवनाङ्गुलं यतिवरात् आख्यातिसूत्रमभान्
वन्दे सरस्वितान्तानुरमलाभानन्दशुद्धिभिरे ॥ १ ॥

मत्ता सक्तमलाकर विधितुनात् मृगाद्विषय ।
स्पष्ट सदसवैद्यकप्रवृत्ते रामादिहृणोत्पश (श) ॥ २ ॥
अधुना रसरत्नमालां रसरत्नायलिदीप्तिभूयित ।
कियते मद्वाराणेन सिंह सदसद्विचित्रेण गायत्रम् (?) ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्वैद्यरत्नसुखसुखरामकृष्णविरचितानां (ते)
रसरत्नमाला रसरत्नसंस्कारमारण्यधर्तनं नाम प्रथमो-
क्तम् (śloka 109) fol 5 b.

It ends.—

इति श्रीरामादिकृष्णाचार्यकृतौ रसरत्नमालां अति-
करोमिहृन्मनो नामाधिकारः ।

[B D 17.

191

रसरत्नसिद्धान्त of गोविन्दराम ठाकुर.

11 x 5 inches, Devanagari character Foll 197,
seven lines to a page

An elaborate treatise on Medicine, based on
Rasacintamani, Rasahridaya Rasamanjari Rasar-
nava, Rasalakṣmivijāsa &c. by Govindarāma son
of Venkaiṭṭa surnamed Thākura, and a resident
of Nadyada It is in eleven chapters and was
composed in Śaivav 1851-52

It begins —

श्रीगुरु गणनाथ च भक्तिरुद्रसरस्वतीम् ।
धन्वन्तर्यादिप्रमुखां वैद्यवर्धनप्रणय च ॥ १ ॥
नन्दाभिषां भगवतीं भवतु सद्गर्भा
पद्मादिकर्मकृतां विदितान्तगत्याम् ॥
स्वर्गात्ततोत्तममिमा च तेषु सुखा

श्रीमन्निमलभट्टेन नाम्ना योगतरङ्गिणी ।

चिकित्सा लिप्यते भूरिश्वयेभ्य स्वपरायिना ॥२॥

देहादुत्पत्तेः ॥३॥ कचिदूर्ध्वं ॥ ४ ॥ अतो मम ॥५॥
रोगपङ्काण्ये ॥ ६ ॥

It ends —

स्वार्थं चापि परार्थमादरतया दृष्ट्वा चतुःपञ्चपात्र-
ग्रन्थान्वेद्यकृताग्रसिद्धपथगान्धर्वैस्त्रिमल्लुमिषैः ।
पूया योगतरङ्गिणी समभिधासाध्वीकृता सहिता
सक्षिप्ता सरसा सुलेन सुचिर जीयाद्भेका समा ॥

इति श्रीयोगतरङ्गिण्यां त्रिमल्लुभट्टमहारक्षप्रयिताया
पद्मचिकित्सानामाष्टसप्ततितमस्तोत्रम् ।

[B I 1]

184

योगतरङ्गिणी of त्रिमल्लु

15½ × 9½ inches, Devanagari handwriting
Foll 11, seventeen lines to a page

Another copy A fragment without begin-
ning or end.

[S C ZZ A 15]

185

योगरत्नाकर.

15½ × 9½ inches, Devanagari handwriting
Foll 257, twenty lines to a page. Dated Saka
1746

An anonymous work on Medicine in which
Nirṇayasindhu (1612 A. D.) is quoted. For
a complete list of authorities quoted, cf. I. O.,
No 2709

It begins —

शिव इति विधातारं तपस्वीं तत्सुतान्गुरुम् ।
नवा समस्तप्रत्युद्गमन्तये महाबाह्व च ॥ १ ॥

It ends —

तावाभ्यजिष्यः पठन्नुपरित श्रीयोगरत्नाकरम् ।

इति श्रीयोगरत्नाकर समाप्त । चके १०४६ पार्ष्विस्तव
करे ।

[S C ZZ. A. 15]

186

योगशतक of वररुचि.

12½ × 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll 12, seven lines to a page

Yogasataka is a collection of 105 verses,
giving the herbal treatment for different diseases
It is differently attributed to Vidagdhabaidya
(Stein, p 186) Vararuci, (Burnell, Tanjore MSS,
p 67b, Mitra Notices X. p 153) and Sripanidit,
(Mitra, Notices IX p 201)

For a commentary on this work by Furnassena,
see Weber, No. 962, Bhandarkar, Report 1883-
84 No 221, Mitra Notices IX p 204, X p
153 See also I. O. Nos 2756-57, Bod Cata.,
Nos 752 1606, Weber, Nos 959-81, Bandall,
Bri Muse Cata., pp 492-4, Mitra, Notices II
p 276 &c, for other MSS

A MS dated 1415 A. D. contains a Yoga-
sataka ascribed to Nagarjuna with a com-
mentary by Dhanvapala, cf. Jolly, Medicine
p 125

The work exists in several recensions

वृक्षस्य लक्ष्मणस्य शुतुघ्नस्य चिकित्सितादिप्रसृतस्य दूरे ।
विदग्धवैद्यमतिपूर्वितस्य कतिप्यते योगशतस्य सन्धे ॥१॥
परीक्ष्य हेतुमयलक्षणाणि चिकित्सिततद्देन चिकित्सकेन ।
निरामदेहस्य हि भेषजानि भवन्ति युक्तान्यदुतोपमानि ॥२॥

It ends —

सामूल्यप्रसन्न रस विरह सिन्धुप्रवृत्तिरुपदेन युक्तम् ।
जलेन शुद्धा निहितं च नल्य भूगर्भदोषकृमिनामिहन्ति ॥१०५॥

इति योगशतकः समाप्तः ।

After this a few stray verses are given, the
last three give the samudradicuma.

[B D 251]

187

योगसमुच्चय of व्यास गणपति.

11 × 6 inches, Devanagari handwriting
Foll 34, about 12 lines to a page. Dated
Samvat 1911

A work on Medicine in seven chapters by
Ganapati Vyāsa. One Ganapati Vyāsa, the
author of a work called Dhārādhvāsa, is men-

tioned in a *prasasti* written in 1272, cf *Ind. Anti.*, 1882, p. 108 The first folio of the MS. is lost.

The chapters end as follows — 1st रसवीर्याधिकार

101 2b, 11th श्रमसादांशोक्तता 04 10L 400, 100
VIIth is कुदादिविनिष्ठा

The usual colophon is —

इति श्रीन्यासगणपतिविरचिते सकलवैद्यकशास्त्रसार-
संग्रहे योगसमुच्चयाप्तये०

[B I. 5]

188

रसमुक्तावली.

15½ × 9½ inches, Devanagari handwriting
Foil 8, seventeen lines to a page Dated Saka
1781

A small treatise on *Rasa*, anonymous. For
contents &c, cf I. O., No. 2759

Beg —

गिरिजासुख प्रणय पूर्व गिरिजेश किल वेधस्तं च भक्त्या ।
कमलेशमह करोति रम्यं रसमुक्तावलीकं परोपकृत्य ॥ १ ॥

It ends —

इति सोमलशुद्धिः । इति रसमुक्तावलिः समाप्ता ।
शके १०३१ शुक्लाश्विनशु-२ पुणेप्रामे जयरामदाक्षिणा
कपक्रीतमिदं पुस्तक ।

[S C ZZ. A 15]

189

रससत्त्वमाला.

8½ × 4 inches, Devanagari handwriting
Foil 48, about ten lines to a page

An anonymous work on *Rasa*

It begins —

सायोटङ्गणहेमवतारमर्क०

[B D 169]

190

रसराजदाहुर of रामकृष्ण.

12½ × 5½ inches, Devanagari character
Foil 44, fourteen lines to a page

Rasavijayasāṅkara is another work on *Rasa*, by
Rāmakṣara, pupil of Devendravana, son of
Mudgala Pandit and great grandson of Kamalā-
kara, cf. Weber, No 965 The work consists of
nine *ānāṅkāras* or chapters The MS is very
incorrect, the verses and chapters are not
clearly marked

It begins —

लक्ष्मीसंछतिदायिनीं मतिकरा तापप्रयोगमूर्च्छिनीं
नित्या तां समुपासहेयिलज्जगत्सर्वादिहेत्वप्रणीम् ।
श्रीदेवेन्द्रयनाङ्गुलू यनिवान् जाह्नवार्त्तिसूर्यप्रभात्
कन्दे सरस्वितालताङ्गुरमलानन्दुद्विधिये ॥ १ ॥

नवा सदकमलाकरं विगुणिगुणत मृगाङ्गविव ॥
स्पष्ट सप्तसवैचक प्रकुरने रामादिकृष्णोदयश(ता) ॥ २ ॥
अधुना रसरजशंकरो रसरत्नावलिहीतिभूषितः ।
विद्यते मद्यारणेन सिंह सदसद्व्यक्तिकरेण गद्यम्(१) ॥

इति श्रीमद्वैद्यपण्डितमुद्गलसुतारामकृष्णविरचितायां (ते)
रसरजशंकरो रसदंशसंस्कारमारणजगन्धनं नाम प्रथमो-
लङ्कार (śloka 109) fol 5 b.

It ends —

इति श्रीरामादिकृष्णाचार्यकृती रसरजशंकरो अलि-
लरोयनिकृन्तनो नामाधिकार ।

[B. D 17.

191

रससङ्ग्रहसिद्धान्त of गोविन्दराम ठाकुर.

11 × 5 inches, Devanagari character. Foil 197,
seven lines to a page

An elaborate treatise on *Medicine*, based on
Rasacintamani, *Rasahrdaya*, *Rasamañjari*, *Rasa-
nava*, *Rasalakṣmivilasa* &c, by Govindarama, son
of Venudatta, surnamed Thākura, and a resident
of Nadyada It is in eleven chapters and was
composed in Samvat 1851-52.

It begins —

श्रीगुरु गणनाथं च अनिरुद्धरसव्रीम् ।
धन्वन्तर्यामिप्रमुखात् वैद्यवशांशप्रणम्य च ॥ १ ॥
मन्दाभिषा मगवतीं भवदु सद्ग्रीं
यद्यादिकर्मफलदां विदितान्वयसाध ॥
स्वर्गात्तमोत्तमनिषा च तवैव भूतां
विन्येवरीं सकलसिद्धिर्द्रीं नयामि ॥ २ ॥

न(वि)वादाभिनेनासौ काव्यो सप्रति वासिना ।
 ऐडावाल इति ज्ञात्वा प्रसिद्धेन बुधेन च ॥ ३ ॥
 गोविन्दरामविभेण वेणीवत्तस्य सूनुना ।
 चन्द्रयाणाष्टचन्द्रे च क्रोधसयस्त्रे शुभे ॥ ४ ॥
 फाल्गुनस्यासिते पक्षे सप्तम्यां मौन्यवासरे ।
 अजिता विविधोपायै प्रयोगा सिद्धमायिता ॥ ५ ॥
 गुरुमार्गच्छास्त्ररहस्या सिद्धयोगाश्च ये मया ।
 रससंग्रहसिद्धान्तलेखो मोघाय रच्यते ॥ ६ ॥
 शारदाया प्रसादेन पूर्णताममवाह्वन् ॥

अथ रसप्रगल्भासम्बन्धप्रथम रसेन्द्रस्य माहात्म्य किञ्चिद-
 प्यते ।

The upades'as end —Ist on fol 13b (slo 148)
 IIInd on 25b (slo 126), IIIrd on 40b (slo 154),
 IVth on 58b (slo 144) Vth on 72b (slo 166)
 VIth on 92 (slo 149) VIIth on 117 (slo 205),
 VIIIth on 130 (slo 120), IXth on 145 (slo
 143), Xth on 159 (slo 163)

It ends —

न रोगाणां क्रम कोपि न निदाननिरूपणम् ।
 केवलं सुखबोधाय योगा केचि निरूपिता ॥ १०६ ॥
 शेषवर्गो विनोतात्मा मूलतो भ्रातरो(?)मम ।
 तस्यात्मनो गणपत्यो धीरेश्वराभिधानक ॥ १०७ ॥
 तद्व्याप्यै रसमिहान्तसम्प्रदोष मया कृत ॥
 रसचिन्तामणिनाम रसस्य हृदयं तथा ॥ १०८ ॥
 मञ्जरीं रसमज्ञां च रसार्णव विधोष्य च ।
 रसलक्ष्मीविलासायै व्याभट्टं चरकं तथा ॥ १०९ ॥
 श्रीरुद्रयामले तत्रे शिवेनोक्त रसकिपा ।
 सात्त्व्य सप्रहै चास्ति सद्य सिद्धिप्रदायिका ॥ ११० ॥
 अन्ये भोरेश्वरायपाया वेद्या चास्तिविशारदा ।
 तच्चङ्ग धानुभूता ये योगा सन्त्यत्र सप्रहै ॥ १११ ॥
 ये योगा सिद्धवचनग्राह्याश्च गुरुमार्गत ।
 तेष्वत्र सप्रहै योगा स्थापयन्ता निवेदिता ॥ ११२ ॥
 यावत्प्रेषणानु विष्ठति मही यावच्च मेरुः स्थिते ।
 यावच्चन्द्रदिवाकरी गणपतेर्नाम्ने च निर्विघ्नता ॥
 यावद्वाति सरस्वती बुधजने तावद्रसेन्द्रस्य मे ।
 प्रत्यक्षिष्ठानु पाठकस्य पठता गूणसत्त्वा महत्त्वम् ॥ ११३ ॥
 चेन्नयाणाष्टचन्द्रे च क्षयकुहासरे शुभे ।
 चैत्रशुक्लद्वितीयायां चामरे गानुभञ्जके ॥ ११४ ॥
 रससंग्रहसिद्धान्तो धीरेश्वरस्यै कृत ।
 अनिरुद्धसरस्वत्या प्रसादात्पूर्णतां गत ॥ ११५ ॥

इति धीनट्टियादवासिना सप्रत काशीवासिना ठाकरो

पनममेन धीवेणीवत्तसुनुना धीगोविन्दरामेण निरचिते
 रससंग्रहसिद्धान्ते एकादशोपदेश ॥

[B D 236.

192

रसहृदय of गोविन्द with

a commentary by चतुर्भुजमिथ.

15½ x 9¼ inches, Devanāgarī handwriting
 Toll 27, eighteen lines to a page

A work on Rsa in 19 chapters, composed by
 Govinda Bhikṣu at the request of a Kṛtā
 prince, called Madana of the Haiheya family
 The commentary is by Caturbhujā son of Mahes'a,
 of the Kurala family For another MS, cf.
 I O No 2617

Rasahṛdaya is quoted in Madanacarya's Sarva
 darsanasaṅgraha (about 1350 A D) The
 commentator Caturbhujā Miṥra son of Mahes'a
 Miṥra of the Kurala family appears to have been
 patronised by some prince, at whose instance
 he wrote the commentary Can this be that
 Caturbhujā who was patronised by Śaṣastabhān
 and who composed his Rvākālpadruma
 in Sam 1785? Cf Stein's *Kaśmir Catalogue*,
 p. XXXV and Peterson, *Uttar Cātā*, p. 78,
 Extract No 225

The text begins —

अष्टादश सरकारा ।

स्वेदनमर्दनमूर्च्छास्थिरपपातनतिरोधनिदमात्र ।

क्षीयनयममरसप्रयानप्रथ चरणविधान च ॥ १ ॥

वर्धति बाह्यरति आरणसरराजसाण चैव ।

वासनयैषो अक्षयमलद्वयमिति रसे कर्त ॥ २ ॥

The com begins —

यस्योपजीव्यते कीर्तिं समये वपुषामुन्नाम् ।

स श्रीमान्कारवासास कृतिं मुग्धवबोधिनीम् ॥ १ ॥

आर्वाद्धयेन रसाष्टादशसरकारादेश कृत । अथ सरकाराणां
 साधने लक्षणमाह—

It appears that the MS does not contain the
 Ist chapter The other chapters also are not
 properly arranged The chapters end as follows —
 II (13 slo.) on 4b, VI (19 slo.) on 6b, VII
 (9 slo.) on 7, VIII (19 slo.) on 7b, IX (16
 slo.) on 8b, X (1 slo.) on 8b, XI (15 slo.) on

9, XII (12 slo) on 9b XIII (8 slo) on 10 XIV (18 slo) on 10b XV (1 slo) on 10b XVI (37 slo) on 11b XVII (8 slo) on 12 III (28 slo) on 14 IV (26 slo) on 14b, V (60 slo) on 20, VI III (77 slo) on 24b & XIX (81 slo) on 27 The subjects treated by these respectively are —

रससौधन जारणविधान, (not given) रसरञ्जका रसक, बीजविधान सखपातन, बीजनिर्वाहण द्रव्याधिकार, संकरबीजाधि०, सकरबीजयोजन बाह्यद्रुति, सारण, काम्पन, अन्नकषारण, साधान्नधारण, द्रुति, घेचविधान and रसप्र क्षारा The commentary quotes रससंग्र

The text ends —

शीतान्धुवशासभवहेह्यदुलभमजनिस्तुणमहिमा ।
न जयसी (ति) भीमदन्तश्च किरातनाथो रसाचार्य ॥ ११ ॥
यस्य स्वयमवतीर्णो रसविद्या सकलमहलाधारा ।
परमश्रेयसि हेतु श्रेयसि परमेष्ठिन पूर्वम् ॥ ८० ॥
व्याप्तिरातन्मृपतेर्बहुमानमवाप्य रसकर्मरत ।
रसहृदयप्य तत्र विरचितवान् भिष्मगोविन्द ॥ ८१ ॥

The com ends —

इति श्रीमत्कुरुक्षेत्रवसयोधिसुवर्करमिथमहेनामनचतु
र्भुजविरचितायां सङ्केतकालावधाय (I) रसहृदयटीकाया
रसप्रसारात्मक एकोविंशोऽध्यायः ।

[S C Z Z A 15

193

लोहपद्धति of सुरेश्वर.

11½ x 5 inches Devanagari character. Foll. 14
about eleven lines to a page

A treatise on the medical use of iron and its several preparations by Suresvara son of Bha-
dresvara grandson of Yasodhana, and great
grandson of Devagana. Suresvara was a court
physician to king Bhūmapāla of Pāṇḍya his father
having acted in a similar capacity to King
Rāmapāla of Bengal. See I. O. No. 2739 for
another work called Śabdapradīpa of Suresvara.
He was also the author of Vṛkṣāyurveda which
was probably the work known to Saṅgadhara
paddhati A. D. 1363, cf. Bod. Cata. No. 768.
King Rāmapāla of Bengal ascended the throne
in 1080 A. D. cf. Duff Chronology p. 131

17

Suresvara quotes Susruta Hārta Vyāḍi
and Nāgārjuna. The work is otherwise called
Lohasārvasva

It begins —

यन्दे विषुषणार्थितचरण (सारण) समस्तभूतानाम् ।
हिमनिरितनयाकात त्रिलोचन तृदिनकारुणम् ॥
धर्माधिक्यमोक्षाणां शरीर सिद्धिकारणम् ।
सद्यः तस्मिन्नेव योग्य भवत्यारोग्यमेव हि ॥
तदारोग्यविधासिद्धौ भेषजानि बहूनि च ।
शूलकोहादिकात्याहुर्मुनय सुश्रुतादय ॥
तत्र नामाकृताकृतशरीराणां शरीरिणाम् ।
क्षीणानां दुर्बलादीनां भेषजद्रविणामपि ॥
स्वादुखारस्त्वमात्रवात् लघुपाकतयापि च ।
अ युष्मत्तरीरैरवात् लोहमेव प्रशस्यते ॥
इति सुश्रुतशरीरतत्त्वादिनागार्जुनादिभिः ।
प्रोक्तानि लोहवद्वाणि समाख्येय सुरेश्वर ॥
प्रवीति लोहसर्वस्व श्रीमद्भैरवश्चराम्भज ।
लोह तच्चाष्टधा तत्र चतुर्णामत्र समह ॥
नानामुषिमन्त्रप्रोक्तप्रयोगफलदर्शनात् ।
तामि तीक्ष्णाभ्रहेमाकैसजिकानि वदाम्यय ॥
इत्यसिद्धिः सप्तसिद्धिसिद्धियोगमुपोमने ॥
पुरा कोमिलदेवानां विद्वत्तानां सुरेश्वरिणः ।
अपञ्चानि शरीरेभ्यो लोहानि विविधानि च ॥

इति लोहसिद्धिः । fol 3b, इत्यन्नकसिद्धि fol
4b इति हेमसिद्धि fol 5 इति ताम्रसिद्धि fol 5b,
इति शुद्धाससिद्धि 1० रमगर्भादस fol 7, अग्नि
शुक्ल लोह० भृष्टतकलोहः । fol 8 इत्येकसो योगः ।
अथ द्विसो योगः । fol 11, अथ त्रिसो योगः । fol
12b इति सर्वस्य प्रयोग fol 14b

It ends —

एतेषु दोषबलकालवयोरुक्त
बुद्ध्या विकल्प्य सकलान्यपि भेषजानि ।
योगप्रपञ्चनिषेधे रचनासु मात्रा-
वैविध्यमत्र सिद्धीत विनालबुद्धि ॥
एतत्सुरेश्वरकवीश्वरवाविकास-
काव्यवधायकपद्धतिसिद्धिरूपम् ।
न्यायज्ञाय विमवाय विराय लोह-
सर्वस्वमुज्ज्वलविषां विपुलश्रेय च ॥

इति लोहपद्धति समाप्ता ।

[B. D. 235

194

वीरसिंहावलोक of वीरसिंहदेव.

9 x 4½ inches, Devanagari handwriting
Fol 1-62 143-184 (folio 155 is numbered
twice) 187 190, 195-206 8 lines to a page
Dated Śaka 1575 Samvat 1711

Virasīṃhavaloka is work on medical treatment based on Religious Law Astrology and Medicine. Amongst the medical works Ātreyaśāhita, Caraka, Suśruta, Vagbhata, Rūpinaśāyā, Vrndaśaṅgrāla and Tāta are quoted. Of astrological works Śrīpati Citrāṅgrālayoga and Saravaliyātaka are often referred to. The author of this work is Virasīṃha a prince of the famous Rajaputa family of Tomara the founder of a dynasty in Gwalior about 1375 who wrote his work in 1383. See Jolly Medicine p 5.

Our MS appears to have been copied from an old much worn-out MS which appears to have been the authors own copy written for him by a court writer called Saranga see the two concluding verses which are not found in any other MS. From these verses it is also possible to maintain that one Saranga composed and not merely scribed the work at the order of King Virasīṃhadeva.

Our scribe remarks on fol 160 last line अत्र पणन्य द्रुति He was a Gujarati of the Udheya Dholaka caste and had copied out this MS for a private person dwelling in a village near Ahmadabad.

For other MSS cf I O No 2684 Bk. II 495 Stein Kashmir Catalogue p 189 Peterson Ulwar Cata. p 71 and Bhandarkar Private MSS pt I p 125 No 246. In this last place the following verse giving the date of the work is found

अन्धे नन्ददुतादाशारिधिनिशानायाङ्कसंस्थान्विते १४३१
श्रीमद्विक्रमभूषतेषां विमये मासे नमस्ते सिते ॥
पक्षे विष्णुदिने गुरो सहस्रिम् श्रीवीरसिंहो व्यधात्
ग्रन्थ लोकहिताय पूर्वमुनिभिर्दत्तं प्रयोगैः पुनश्च ॥ १ ॥

It begins —

यद्यधुर्भवनस्य दिव्यममल मन्त्र(धाम)धुनीनां पर
यद्रक्षकनिवेतन(च) पयसा वीजं यदेकं महम् ॥
तत्तत्त्व(सत्रेष्व)भिदुतस्य देव(देव)विहितं पारं च यत्सर्वदा
वदं पातु सनातन हरिमहत्वायप्रबोधोदयम् ॥ १ ॥ २ ॥
सत्रं महाभारते ।

आचारारुह्यते आयुषा(चारा)कीक्षिता मजा ।

आचारारुह्यमक्षयमाचारो हन्त्यलक्षणम् ॥ ३ ॥ ०

After this quotations are given from बाह्वलक्य, सातातप, आययसहिता, which go to prove the following conclusion —

सम्भारपापक्षयाधरोमक्षयार्थं प्रायश्चित्तं वक्तव्यम् । तस्मा
द्वेगप्रशमनार्थं प्रायश्चित्तमुच्यते । प्रायश्चित्तविधानेन
शमयेद्देशकालवयं शक्तिपापाद्येष्ट्यावस्थाश्च प्रायश्चित्तमाच
रेत् । प्राप्यते मानुष जन्म प्रावर्तते पुण्यसचयैरित्यादि ।
(The portion from सत्रं महाभारते upto here is not found in the I O MS nor in the printed edition)
इह खलु पुरुषाधवमुदयाय भीमतां द्रष्टुम् ॥

It ends —

इति श्रीमत्तोमरवशावतसतिप्रभूतभैरवश्रीवीरसिंहदेव
विरचिते श्रीवीरसिंहावलोकने ऽर्पोति शास्त्रकर्मविपाका
मुर्वदोक्तप्रयोगे मिथ्याकाश्याय समाप्त ।

यः श्रेष्ठस्त्रिप्रभावजनितो वरा समालोचयते ॥ ० ॥ १ ॥

तजामवरक्रमलशर्म इति मसिद्ध ।

सवागमाचरणसेवितपापपक्ष ॥

तस्मा(दभूज)गति भूपतिदेवशर्मा

निद्याविनोदमतराहतपुण्यकर्मा ॥ २ ॥

श्रीदेवशर्माम्बज एष वीर स्वशस्त्रसापितशयुधिर ।

श्रीवीरसिंह क्षितिपालसिंह शास्त्रवपाङ्गधर्मि निषत् ॥ ३ ॥

वीरसिंहावलोकस्य पुस्तकं विदुषा कृतम् ।

वीरसिंहाह्वया भीमान् सारङ्गो दिवरा(?) लिखत् ॥

देवशर्मशास्त्रवैद्यकज्ञपरिष्कारकम् ।

पुस्तकं वीरसिंहाय सारङ्गो व्यलितत् सुधी ॥ ४ ॥

इति श्रीवीरसिंहावलोकनो ग्रन्थ समाप्त । सप्त
सप्तदश १०११ शके १५०५

[S O ZZ. C 35.]

195

वैद्यकफोर

10 x 6½ inches Devanagari character
Fol 220 about 17 lines to a page

इति श्रीमत्कोणेरिमहेश्वरमुत्तमद्वैचरिविरचितायां
वैद्यजीवनटीकायां दीपिकाख्यायां पञ्चम उच्छासः समाप्तः ।

Who are these Khankhan & Mirakhān ?

[S C Z Z A 14]

199

वैद्यजीवन of लोलिस्वरज with
a commentary by हरिनाथ.

12½ × 6½ inches, Devanāgarī character
Fol. 31, fifteen lines to a page Dated Samvat
1884

Another commentary on Vaidyajarana by
Harinātha, son of Manohara, in Samvat 1790 or
1674 A. D. See Peterson, Ulwar Cate., p 164,
Extract No 435

It begins —

यत्प्राक्किञ्चनमकरन्दलिहोऽल्लयोमी
व्यासादयो विविधवाक्ययामाधिकीर्तुः ।

महाविदेव्यदुल्लाप कृतावसातो
विम ॥ नो नरहरिर्मिथिल निहयात् ॥ १ ॥

It ends —

इति श्रीमत्प्रनोहरसूत्रा गोस्वामिना हरिनाथे (न)
कृतायां वैद्यजीवनटीकायां पञ्चमो विच्छासः ।

श्रीमत्प्रतिविष्माम्बुपननरत्नवह्निसत्तेन्दुमि-
मोसे भावने सितेष्टमतिथो धारे हिमाशोदियम् ।
टीका वैद्यकजीवनस्य रचिता श्रीनाथगोस्वामिनि-
क्षेप्तस्य नटमास्थिते कुशापुरे.. निषरिम सदा ॥ १ ॥

(The MS. was scribbled by Hemrajya Sahajānanda
at Akabarābād

[B D 35]

200

वैद्यरसायन.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 18, seventeen lines to a page. Incomplete

A work on the preparation of medicines,
especially containing mercury. Anonymous.

It begins —

रसादौ तारमूल रतुगुणिकरणमह—
परं रसाति वैनेव चारः परिकीर्तितः ।
संसारवारिधेः चारं दूरयन्मात्र चारदो ॥

इतो हमित जरासूय मूर्च्छितो व्याधिपातक ।

यद्द खेचरता पचे कोथ्यं सूतसमो भवेत् ॥

दोषहीनो रसो ब्रह्मा मूर्च्छितस्तु जनायैव ।

मार(रि)तो रुद्ररूपस्य(श्च) यद् साक्षात्तदेव ॥०

The first prakarana treating of *Siddhā*, of
the several minerals ends on fol. 3b —

इति कामकोदपापाणमुद्रि । अथ भस्मकरणम् ।

इति भस्मगृह्य(भस्म) ॥ अथ रसकरण । fol 6 b,
इति रसमान ॥ fol 17 b,

After this दानिमपुष्टपाकगुष्टिका and गङ्गापरपुष्टपाक
are given The work ends with विधापरपूर्ण —

पूर्ण ॥

छयानि चवावी च दीप्यह्णमहोपयम् ।

मह्य सर्वतुल्याना शिवो वैभवावराभिषम् ॥ १ ॥

समाप्त ॥

[B D 271]

201

वैद्यरसायन.

11 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 43, eight or ten lines to a page

Another copy, with an explanation in Marāṭhī
here and there. मुद्रिमकरण ends on fol. 6b,
भस्मकरण on 12b, रसकरण is the third and the
last. The last explained Rasa is रौप्यरान and the
one before it ॥ गङ्गापरपुष्टपाक योगपरहिनी ॥
quoted on fol. 8a

[B D 251]

202

वैद्यरस of विद्यापति.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Fol. 23, fifteen lines to a page Incomplete.

Vaidyarahasya, an elementary work on
Medicine, by Vidyapati, son of Vāṇīlāra.
The work was composed in 1652 A. D. (or 1604,
see next number) for Dīkṣatūrya. See Mitra,
Notices, vol IV p. 78, also I O., No. 2624 and
Dietz, Anal. Med. p. 134, Jolly, Medicine, p. 2.

It begins—

य(वान)मानं समस्तुसिपयामहं सुखं
 भगवानामयंकरं सुखंकरं सर्वानेतिदिनम् ।
 ते मयाभुवमीदं सुखंकरावां सुखिदेवै-
 योगीश्वरहृदयमयं सुखे विद्यापतिः कौतुकात् ॥१॥
 यत् । समस्तोगतो यतो शतानि विमुक्तः ।
 अतो उपराधिकारोत्र प्रथमं दिव्यमे मया ॥ २ ॥

On fol 27b the first line ends, and two lines
 of प्रवेष्टिष्यति are given

[B. D 232]

203

पद्यरहस्य of विद्यापति.

10½ x 8½ inches, fair Devanāgarī hand writing
 Full 64, about 16 lines to a page

Another copy of Vidyāpati's Vaidyārādhya.
 This MS is complete, but the end of this MS
 differs considerably from that of Mitra, Notices,
 IV, p 78

It ends—

दीपेतिमीः सुखदयो प्रथाः सति तवामि मे ।
 शीतशयिकोमानी मेमहायैवमे अमः ॥
 यत् पञ्चादमिमुनिविषुसनेवापिमिने-
 मेनेदे भूषां नममि निगवसे कमिनिवां ॥
 इति श्रीमद्यशोधरगुमयिद्यापतिहो—
 मयन्मो प्रथाः सकलमिगमानम् ॥

इति श्रीमद्यशोधरगुमयिद्यापतिहोमिनिमी
 पद्यरहस्याभिधो प्रथाः समाप्तः ॥

According to this, it appears that the work
 was composed in 1629 A. D

[B D 271.

204

पद्यरहस्य of हलिकवि.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Full 22, six lines to a page. Dated Samvat 1769

A work on Medicine, in eight chapters, having
 २९, ४२, २०, २७, २४, २७, ४२ and ४० śloka respectively.
 It was composed, in Samvat 1726, by
 Hasturī, pupil of Hitaru, pupil of Pr.
 dayaruci of the Tapasreeba. See Mitra,
 Notices, No. 2952, Babler, Gujarat MSS, IV,
 p 242, Peterson, Reports, IV, No. 1023.

18

It begins—

शान्तीं हृदि ध्यात्वा यथा श्रीगुरुभक्तम् ।
 गतुं हस्तानि विन्यस्य नोपे विन्यसे ॥ १ ॥
 दूरं वेदेन विधिना विन्यसे रोगनिर्दहम् ।
 पञ्चायतं यथा प्राप्ता गतो भवन्मयाये ॥ २ ॥
 यत् सकलरोगेषु मोक्षने कर्तव्यं (मया) गतः ।
 तस्मात्तद्गोपनायाय मोक्षने हि गरीरयम् ॥ ३ ॥

The subjects of the chapters are as follows—

- (I) सर्वशरीरकामिन्त्रम् ends on fol 1,
 (II) चित्तोपशान्तिरामिन्त्रम् ends on fol 7b,
 (III) कामसूत्रोक्तकर्मप्रमाणानुसारं कर्तव्यमिति-
 मयित्तिरोगनीकामिन्त्रम्, ends on fol 2b, (IV)
 पुनरापेक्षकप्रमाणानुसारं कर्तव्यमिति कर्तव्यमिति-
 दिव्यमयित्तिरोगनीकामिन्त्रम् ends on fol 11b,
 (V) अनीयारम्योक्तकर्मप्रमाणानुसारं कर्तव्यमिति-
 मयित्तिरोगनीकामिन्त्रम् ends on fol 13b, (VI) विन्यसे
 विन्यसे कर्तव्यमिति कर्तव्यमिति मयित्तिरोगनीकामिन्त्रम्
 ends on fol 15 (VII) विन्यसे कर्तव्यमिति कर्तव्यमिति
 मयित्तिरोगनीकामिन्त्रम् ends on fol 18, (VIII)
 इति मुरारिमादिगुरोरा कर्ममोक्षः ।

It ends—

श्रीमत्प्राज्ञप्राप्तोक्तकर्ममोक्षमोक्षम् ।
 प्रत्येकदिव्यमयित्तिरोगनीकामिन्त्रम् (I) ॥ १ ॥
 तस्मात्तद्गोपनायाय विन्यसे कर्तव्यम् ।
 तस्मात्तद्गोपनायाय विन्यसे कर्तव्यम् ।
 तस्मात्तद्गोपनायाय विन्यसे कर्तव्यम् ।
 तस्मात्तद्गोपनायाय विन्यसे कर्तव्यम् ।

इति श्रीमद्यशोधरगुमयिद्यापतिहोमिनिमी
 हलिकविदित्तिरोगनीकामिन्त्रम् पद्यरहस्ये केचन(१)मिन्त्रो
 नामाहमोपधः ॥

[B D 127.

205

पद्यरहस्य of शङ्कर.

12½ x 3½ inches, Devanāgarī handwriting
 Full 20, twelve lines to a page.

Another work on Medicine composed by
 Sankara, son of Ananta of the Gaud family, at
 the command of Rāmānjanā of Jayasāla.
 Published at Bombay (1801) by Śaṅkara
 Śivāla. See Uttar Cāla, p 72, Weber,
 No. 275, Stein, p 191.

It begins:—

सकलसुखनिदानं भुक्तिमुक्तिप्रदं यत्
जयति जगति सिद्धेः सर्वदोषास्वभावम् ।
करकलितवराब्जाभीतिलङ्गं प्रसन्नं

दिशतु फलमभीष्टं इयमध्यामाश्विकायाः ॥ १ ॥

अनन्तनामा हि दिग्गन्तकीर्तिः श्रीगौडवंशप्रथितप्रभावः ।
तदात्मजः शङ्करनामधेयः शास्त्रेषु काव्येषु परं प्रवीणः ॥ २ ॥
राजाधिराजो जयसिंहवीरः क्वातः पृथिव्यां महनीयकीर्तिः ।
तदात्मजो रामसमानसरो नाम्ना चिरायुर्वृषारामसिंहः ॥ ३ ॥
क्षेमस्य घोषस्य च मे विधातुस्त्वयाज्ञया ग्रन्थफलं विचार्य ।
ये ये प्रयोगा बहुशोभूनास्ते वै मया संलिखिता विमृश्य ॥ ४ ॥

It ends —

श्रीमद्भूतिरामसिंहवचनाङ्गथो मया निर्मितो
यस्मिन् रोगविनिश्चयश्च कथितः श्रोका चिकित्सा क्रमात् ।
योगो हृद्यतमो रसायनविधिः संशोधनादिविधि-
र्बलीनाथनभूमपादकवल्लोभ्योपादिसंज्ञा तथा ॥ २ ॥

इति श्रीगौडवंशोत्तमश्रीमद्वनन्तभट्टात्मजशङ्करविरचिते
वैद्यविनोदे...पोडशोऽङ्काः ।

[B. D. 82.

206

वैद्यविलास of रघुनाथ.

13½ × 8½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 25; 18 lines to a page.

A popular treatise on Medicine, in ten chapters (taraṅgas) composed in 1697 A. D. by Raghunāthapandit of the Manohar family and a resident of Campāvati (Bhāgalpur). For another MS. of the work, having only 8 chapters cf. I. O. No. 2095. See also Ulwar Cata., p. 72.

It begins:—

अलिकुलसंकुलगण्डं घृतशक्षिण्डं वरादिदोदण्डम् ।

चन्द्रे सुन्दरगुण्डं दानवघण्डं द्विद्वन्द्वम् ॥ १ ॥

पुराविद्वां दीप्य हि योगसारं सतां मुदे द्वागद्वन्द्वनाय ।

सदुक्तिमाजो कविराघवेण विन्यते वैद्यविलास एव ॥ २ ॥

The taraṅgas end:—Ist on 4b (s'l. 112); IIrd on 5 (s'l. 39); IIIrd on 7 (s'l. 37); IVth on 9 (s'l. 46); Vth on 11 (s'l. 63); VIth on 12b (s'l. 55); VIIth on 18 (s'l. 111); (after 53rd verse, vv. 53 to 63 of the 5th chapter, the

whole of the sixth chapter and 53 verses of the seventh are repeated); VIIIth on 20b (s'l. 127); IXth on 24b (s'l. 141).

It ends:—

इति द्रव्यप्रमाणम् ।

ग्रहेन्दुरसचन्द्रे च शक्रे भास्ति च कार्तिके ।

अयं वैद्यविलासश्च चरितो वृषवसरे ॥ ५२ ॥

किल बालसृगाङ्गकिरीटद्वयासद्वयस्य गुणप्रतिभाविततः ।

अनु सर्कमुद्यालिलवाग्रचनाघटिका सतपन्ननिष्पन्नते ॥ ५३ ॥

मनोहरकुलाम्भोघे रघुनाथविधोर्भुवः ।

वाग्वर्त्म रसज्ञानं हृत्पत्रं विकसतिद्वि ॥ ५४ ॥

चम्पावतीपुरनिवासवतादरेण

सम्प्रभितश्च रघुनाथकवीधरेण ।

मोक्षाय वैद्यविदुषां गद्वन्द्वनाय

मास्यः सतां जयति वैद्यविलास एव ॥ ५५ ॥

इति श्रीवैद्यविलासमहाकाव्ये कविकुलावतंसरघुनाथ-
पण्डितकृतौ दशमखण्डः ॥ १० ॥

[B. D. 271.

207 .

वैद्यविलास of रघुनाथ.

15 × 9½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 8; about 22 lines to a page.

Another copy.

[S. C. Z. A. 14.

208

शतश्लोकी of शोपदेव with

चन्द्रकला by शोपदेव.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 47; twelve lines to a page.

A metrical treatise in 100 verses, on Medicine, divided into six chapters of sixteen verses each and treating of Cūrma, Guṭikā, Avaleha, Ghṛta, Taila, and Quātha in order. By Vopadeva, son of Kōśava and pupil of Dhaneśa. For Vopadeva's Kavikalpadruma, see above No. 78. Published by Laxmīśaṅkar N. Bhat, at Bhāvanagar, 1912.

cf. I. O. No. 2727; Bod. Cata., Nos. 756-57; 1602; Burnell, Tanjore MSS., p. 67 a; Weber,

Nos 978, 1751, Stein pp 190-91, Ulwar, p 72 &c For Hridayadipaka another medical work by Vopadeva, see Stein p 192

It begins —

भैरवद्विजवारकाधिविरप्येति क्षपेण क्षय
क्षीणाद् शरण शरण्यगणनाम्नय यमर्तिरिच्छे ।
त देव तरणि प्रणय सद्गता सौख्याय दुर्मं शय-
शोर्षी पोदशरोत्तपूर्णमुदिकालेहायतैलोदका ॥१॥

The com begins —

आयुर्वेदविद् देवमाधुराशोऽवद रविः ।
मया निनां शतश्लोकीं व्याख्यामि निपजां मुदे ॥१॥

इति श्लोकाधिकार । fol 10b, •गुदिकाधिकार •
fol 19b •अपलेहाधिकार • fol 26 इति घृताधि-
काराद्युपे fol 33 इति •तैलाधिकार fol 39b

It ends —

कफे शीत विषे बृहन्ममिले द्रवमिति यद्
त्रिवेणीकोपस्य प्रहणमसाधारणम् ।
विद्वद्य श्यापीनां मलयक्षय स्थानवशात्
मयोऽय भैरव स्वधितगतश्लोकभिरपजा ॥ १० ॥
वोपाङ्गुल्यासलक्षयचय कालदेशावयवस्था
सय साधय प्रकृतिससहृद्य परीक्ष्य प्रयुक्ते ।
योग रोगैर्मिषगणलसहास्य सिध्यसमीष्ट
तस्मादेतद्विहितपठितानीनपीभर्षे वेद्यम् ॥ १८ ॥
देशानां वरदातड वचमित (?)साधोभिधान महा
स्थान वैद्यवापद्भ्रजगणाम्प्रया सहस द्विजा ।
वन्मानीष धनेदाकेदायविरद्वैवी वरिष्ठी क्रमात्
चक्रे सिध्यसुतस्यो हतमिति श्रीवोपदेव कवि १९
कैलासाचलमौलितनूतनमपेनुसोरसवे वयशो
गायन्ति त्रिदशाङ्गना ककरणद्रुमीरतारखरै ।
चक्रे चन्द्रकला मुनोपितसतश्लोकीपदोत्तासिनीं
सत्रैलोक्यकवीन्द्रचन्द्रसिलक श्रीवोपदेव कवि ॥२०॥
असत्वीर्यनका-तारपर्यपर्वतपद्मल ।
याच शौरिकपालाप गङ्गयैव पुनीमदे ॥ २१ ॥
सा व्याख्याता शतश्लोकी रोगमप्रहकारिणी ।
गदसंख्यापि लिखिता मया येद्यथाप्र(म)ति ॥२२॥
इति श्रीवोपदेवपण्डितविरचितयां शतश्लोक्यां व्या-
ख्येयार ॥ सा च शतश्लोकी समाप्ति(?)परिमप्ता ।

[B D 170 — अमरविष्णोः कटुमधुररसैः सायसे वा कपाये ॥

शाङ्गधरसंहिता of शाङ्गधर.

10½x4½ inches, Devanāgarī handwriting
(Jain style) Foll 51, about seventeen lines
to a page Dated Samvat 1760

Sārngadharaśāhītā is the famous work on
Therapeutics composed by Sārngadhara son of
Damodara This Sārngadhara is identified with
the author of Sārngadharapaddhati (1363 A
D) by Aufrecht at Cat Cata II p. 153 a But
this is not probable, since Vopadeva son of
Kesava (middle of the 13th century, see above
No 78) is known to have written a commen-
tary on this medical work, see Weber I p 285,
No 937 for a MS of this commentary Cf also,
Jolly Medicine p 4 and Winternitz Geschichte,
III p. 551 It cannot be a very old work since
opium and preparations of quick silver are used
for cures in it and pulse feeling appears under
the means of diagnoses These things were
borrowed very late from the Persians and the
Arabians according to Jolly Medicine p 18

[B D 106

210

सविपातकलिका of वैद्य मथनसिंह.

12½x5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 6, about 13 lines to a page Dated
Saka 1724

A small treatise on the diagnoses and
treatment of the thirteen Sannipatas or fevers
of the Sannipata type This same treatise is
called Trayodasa sannipātānamcikita at I O,
No. 2712 and is ascribed to Vaidya Mathana-
sūha

It begins —

रोगप्रसारीरशान्तिकरणो विषयमोदप्रदो ।
अभिप्रदुशुरीषसेवितपदो वैलोक्यवेष्टाविदो ॥
स्वस्ति शांतिविधायिनो कितरुषा विधोनितासामुनो ।
सतां तौ जगत सुखाय सतत यथायवम्याधिनो ॥१॥

It ends —

इति अभिन्यास सत्रिपातखयोदशम् ॥ १३ ॥ पक्ष-
संह्यामित ॥ १५ ॥ इति सत्रिपातकलिका समाप्ता ॥
शुभ भवतु ॥

[B D 251]

211

सारसङ्ग्रह (गदनिग्रह) of सोढल.

11½ × 5½ inches, Devanagari character
Foll 83, nine lines to a page

Another work on Medicine in four chapters, treating respectively of *Quatha* *Curna* *Gutika* and *Avaleha*. The work is called *Sarasangraha* or *Gadani-graha* and in one colophon is ascribed to Vaidya Sodhala (fol 79b), but this is not the same as the work mentioned at Bk. p 637. Perhaps the MS contains parts of it, as to Sodhala Aufrecht says that he belonged to the Rayakabala family and was a pupil of Asodha Gunasangraha is said to be another work of his Cf Cat Cata. I p 734 (MS dated 1418)

It begins —

ध्यात्वा शिव परमतवविचारवैद्यम्
षण्डीमसीष्टलज्जरी तमण महेशम् ॥
धन्वन्तरिं मुनिवरं मुनिसुधुतादी—
मात्रेयमुग्रतपस मनसा प्रणम्य ॥ १ ॥
विरिञ्चिनारायणशङ्करेभ्य शचीपतिरुक्तन्दिनायवेभ्य ।
ज्योतीं भवानीमय देवताभ्य सदा नमो देवनवग्रहेभ्यः २
यथा समुद्रमालोक्य प्रोद्भूतानि वसुनिच ।
तथा निरीक्ष्य शास्त्राणि कियते योगसंग्रह ॥ ३ ॥
तत्र प्रथम कायाधिकारो लिख्यते ॥

इति सारसङ्ग्रहे ज्वरविक्रिसा fol 7, इति सारस-
ङ्ग्रहे सकलमयसारोद्गारे कायाधिकार प्रथम । fol 21,
इति गदनिग्रहे पदकोष्ठविहारे अभयवाटका fol 48,
इति भीषेचसोढलकृते गदनिग्रहे अवलेहा fol 79 b

It ends —

विश्वोपचारालेहोप पाठवृद्धेषु क्षण्यते ॥
इति गुह्यगुह्यावलेहाः ।

The folios are marked सारसङ्ग्रह वागमट, वृद्धवागमट,
(46b) and शार्ङ्गधर (31b) are quoted.

[B D 17]

212

सुश्रुतसंहिता of सुश्रुत with
नियन्धसङ्ग्रह by डल्हन.

11 × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 64 eleven lines to a page Incomplete

The *Sārīrasthāna* of the *Susrūtasāhita* with the well known commentary of Dalhana who lived in the twelfth century. He is quoted by Hemādri and Yacāspati and also by Vopadeva (see Weber I p. 285 No 937) and quotes Cakrapāṇḍita the commentator of Caraka and Gayāḍāsa Nyāyasaṇḍrikā on *Susrūta*. See Hoernle Osteology pp 45 16, Winternitz Geschichte III pp 547-9 and Jolly Medicine pp. 9-10

It begins —

देवदुलक्षणप्रतिपादकाधिद्वानस्थानादधिदेवदुलक्षणस्य वैद्यस्य
विक्रिसाया अवसर । विक्रिसा स्वाधिद्वानविदोपज्ञानमन्त
रेण न सम्भवतीति अधिद्वानमपनय शारीरज्ञानमारभ्यते ।
शारीरस्यात्मविशेषे (?) आदौ सर्वकारणानां भूतानामे-
वोचितं कर्तुं युज्यते इत्याह । अथात सर्वभूतविज्ञानशारीरं
व्याख्यास्याम ।

[B I 3]

213

सुश्रुतसंहिता with
नियन्धसङ्ग्रह by डल्हन.

11½ × 5 inches Devanagari handwriting
Foll about 700, about fifteen lines to a page
Dated Samvat 1682

A most disorderly copy of Dalhana's commen-
tary on *Susrūtasāhita*.

[B D 109]

PART IV—ASTRONOMY AND ASTROLOGY

A Astronomy and Mathematics.

214

वेदाङ्गज्योतिष.

8½×4 inches, Devanagari handwriting
Foll 4, eight lines to a page Dated Saka 1713

The Vedangajyautis in 88 couplets in the
R̥gveda recension Of Fribaut, Astronomie &c
p. 28, Dikāt, p. 87 ff

End —

इति ज्योतिष समाप्तम् । शके सत्राशे तैरा विरोचकृतमसं
वासरे माघकृष्ण त्रयोदश्यां इन्द्रवासरे समाप्तम् ।

[B D 200

215

अस्तोदयाधिकार.

8½×4 inches, Devanagari handwriting
Foll. 14, about eleven lines to a page.

A chapter containing 24 slokas on the rise
and the setting of planets from some astronomi-
cal work accompanied by a commentary called
Udāharana composed about 162½ A. D. The
Saka years 1532-36 are used for illustrations in
the commentary

The text begins —

सार्काशाविह कुलपक्षतिष्ठये०

The commentary begins —

अधोदयासाधिकारोदाहरणम् । तत्र तावच्छुद्धप्रतिपदि
चन्द्रोदयज्ञानं त्रिभिः कोटिहा—सार्काशाविहि ।

[B D 200

216

करणकुतूहल of भास्कराचार्य.

9½×4½ inches, Devanagari character Foll. 14,
about eight lines to a page Dated Saka 1773.

Karanakutubhala, also called Grābhāgamakutu-
bala or Brahmatulya is an astronomical treatise
in ten chapters, composed in A. D. 1183 by
Bhāskara, son of Maheśvara of Vijayalavida.

Bhāskara was born in A. D. 1114, and completed
his *Siddhāntasīromani* in A. D. 1150 Cf
Duff, Chronology p. 139, Thibaut, Astronomie
&c, p. 60, Dikāt pp. 246-54, Winternitz,
Geschichte III p. 564 and Bhandarkar, Report,
1882-83 pp. 26-27 See also I O, No. 2925,
Bod. Cata, No. 1530 &c

It begins —

गणेश मिर पञ्चमन्मायुतेनाम् ।

The verso occurring at the end of every
chapter runs as follows —

इतीह भास्करोदिते ब्रह्मगणे इतूहले ।

विदग्धबुद्धिबल्लभे (प्रदल संभवकिया ॥)

[B D 14

217

करणकुतूहल of भास्कराचार्य.

10×4½ inches, Devanagari handwriting,
Foll. 39, twelve lines to a page Dated
Samvat 1674

Another copy Fol. 7 of the MS. = missing

[B I. 96

218

करणकुतूहल of भास्कराचार्य.

9½×5 inches, Devanagari handwriting
Foll. 39, about 13 lines to a page Dated
Samvat 1627, Saka 1492

Another copy up to the end of Parvadhikara.

[B I. 98.

219

करणकुतूहल of भास्कराचार्य.

10×4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 4, twelve lines to a page. A fragment.

[B D 98.

220

करणकुतूहल of भास्कराचार्य with
नार्मदीका by पद्मनाभ.

15×9 inches, Devanagari handwriting
Fol 36, seventeen lines to a page

A commentary called Vasanābhāṣya or Narmadatika on Karanakutubhala by Padmanābha, son of Narmada. See I O, No 2928, Utnar Extract, No 532, Bhandarkar, Report 1882-83 No 297 The author must have lived before Samvat 1715 which is the date of a MS of his other work Yantarakṛāṇavali, also called Yantaratnāvali quoted here See No 245 below Narmada was obtained by his parents through the favour of the sacred river Narmadā.

Mr Dikṣit p 256 fixes the date of Padmanābha at about A D 1398, since his son Dāmodara wrote his Bhatatulya about A D 1417

It begins —

ज्ञातुं सद्गुणिकव्युत्पिबुद्धिं तु शिष्यै
समायितोऽपि प्रतिपद्य चरिम् ।
श्रीमार्करोदितसितामहदुल्लस्यकर्म—
वृत्ति विधातुममलामहमुद्यतोऽसि ।
गणेश नमोऽस्तु तात शुभं सारस्वती ।
प्रणम्य पद्मनाभोऽहं कुर्वे टीकां सवासनाम् ॥

प्रातस्त्य स्वहृत्पद्मकिरणवद्व्या विवृती दर्शितम् ।
fol 16 परतु यं कैदायादिभि शुभशोरनुलोमगा० सचचा ।
शुशुक्रयो पातयो पच शुद्रप्रतीपतानयेदिति ते ० fol 28b,
अत्र केपि इय क्रान्ति धरेण सारकार्येति आभितमुप्याद
यन्ति fol 29, अन्ये पद्मनाभेन हीनयुक्तं सूर्यं कृतकपु-
ष्टिमदिति समाज्यते fol 35

The author also quotes besides the Siddhanta works Karanaprakāśa (fol 15b, 24b) Svana yantarakṛāṇavali a part of his own Yantarakṛāṇavali (fol 12) and Babba (fol 26b).

It ends.—

इति श्रीभास्कराचार्यविरचितस्य प्रागनुत्पल्य श्रीनार्मदा
रामपद्मनाभविरचितायां नार्मदीटीकायां वासनाभाष्ये प्रह
वासमवाधिकारो दशम समाप्तः ।

[S. C. Z. A. 24]

221

करणकौस्तुभ of भास्कराचार्य with
नार्मदीका by पद्मनाभ.

14½×9 inches, Devanagari handwriting
Fol 35, sixteen lines to a page.

Another copy

[S. C. Z. A. 24]

222

करणकौस्तुभ of कृष्ण.

9×4 inches Devanagari handwriting
Fol 17 (1-4, 12-24) eleven lines to a page

Karanakautubha is a chapter from an astro-
nomical work called Tantraratna composed by
Kṛṣṇa son of Mahādeva at the instance of King
Śiva Kṛṣṇa would seem to be a pupil of
Kṛṣṇa Daivajña According to Dikṣit p 290,
the work was composed in A D 1653 at the
order of Śivaji the Great Our Tantraratna
seems to be different from a Tantric work of
that name composed by Kṛṣṇa Vidyāraṇya
For this latter, cf Mitra Notices I p 126,
I O, No. 2573

It begins —

अद्य भास्कराचार्य भवसरकराक्रान्तविश्वान्तनाग
तारायन्त्रकाखे स्फुरदमलकता शीकराग्यान्त्रपाया । (1)
स्वीयालोका विलोका सकलमुखयुता पापदाहनाश्चते स्वाय
प्रयूहभ्यूहकाक विदुषवस्तुत त वमामो गणेशम् ॥ 1 ॥

यन्मे कैदायदैवज्ञतायैभौमपरागनुत्तम् ।
अप्रहृदमनोऽहमिदं वित्तमभीष्टम् ॥ २ ॥
प्रवृत्ते करणं प्रहृतिदये
मुगमहमणितैश्चविधायि तम् ।
इति नृपेन्द्रशिष्याभिभवोदितः
प्रवृत्ते कृतिवृष्णविधिज्ञाद ॥ ३ ॥

इति धीमन्महादेवदेवज्ञानमसावसरहृणयिरचितत-
न्त्ररत्नादुक्तं करणकौस्तुभं त्रिमवाधिकारमनुत्तम् । fol
14 b, इति धीमन्महादेव० विरचिते स्वराचिततन्त्ररत्ना-
दुक्तं चन्द्रग्रहणाधिकारः fol. 16b, इति धीवरण-
कौस्तुभे सूर्यग्रहणा० fol 17, इति० त्रिपिपत्राधिकारः fol.
20, इति० उदयास्ता० fol 19 b, इति ग्रहण्याधिक०

fol 20, चन्द्रशेखरसूत्रम् fol 20 b, इति महद्युक्तम्
fol 21 b, इति नक्षत्रप्रकाशम् fol 23 b, इति
पाताण्याय fol 24 b

[B D 80.]

223

करणप्रकाश of प्रह्लादेय.

15 x 9½ inches Devanagari handwriting
Foll 6, eighteen lines to a page

A manual of Astronomy in ten chapters composed about 1092 A D by Brahmadeva son of Cyndrabhatta of Mathura. See I O No 2913 for contents &c and also No 2915 for a commentary on the work by Damodara son and pupil of Padmanābha who wrote a Karana grantha in 1417 A D For this latter see Bhandarkar Report 1882-83 p 28

It begins —

प्रह्लादशुतमिनयनकंशशास्त्रमीम-
सीधेय्युक्तकानिवासाधिवामनेषात् ।
नराहमार्गभटशास्त्रमम करोमि

श्रीप्रह्लादेयगणक करणप्रकाशम् ॥ १ ॥

शाक शक्रदशानितो १०१४ विगुणश्रेयादिमासावितो०

It ends —

भासीपाद्विष्वन्द्वद्विदितपदाम्भोजहयो माधुर
श्रीमहान्द्रुषो गुणकवसतिविद्यातकीति हितौ ।
न वा तस्य सुतोद्विषङ्गयुग उपदे द्रुपदामणे-
वृत्तपदमिदं वरार करण श्रीप्रह्लादेय कृती ॥ २ ॥

इति श्रीमन्मोनिर्विघ्नद्रुपशुतसमस्तगणकव्याप्रह्लादेय
विरचिते करणप्रकाशे प्रमाद्वरणधिकारो दशम ॥

[S C ZZ. A. 24.]

224

करणप्रकाश of प्रह्लादेय with
प्रभा by श्रीनिवासमह

15 x 9½ inches Devanagari handwriting
Foll. 24 eight lines to a page.

A commentary called Prabha on Karana prakāsa by Śrinivasabhatta. See I O No. 2914

It begins.—

श्रीमद्विष्णुसुखा नरा मन्त्रविष्णुसिधेनुनम् ।

सर्वोभीष्टप्रदं वन्दे द्वादशस्य पुरे स्थितम् ॥ १ ॥

जाम्बवी रत्ननाभे गिरामप्यधिदेवता ।

सरस्वती जयलेखा चतुर्दशनामिनी ॥ २ ॥

नारा दन्तिमुखा सुसादरधनातुदिपदा भारती
येषोविष्णुसिधान्मुनिरहमिमा सूर्योदिका रोषरात् ।

ज्योति शास्त्रमुचाब्धिलहनेपटुमीतिप्रदं वदुषो

व्यावकाये करणप्रकाशमधुना श्रीश्रीनिवास सुयी ॥ ११ ॥

It ends —

इत्याचार्यश्रीमग्गहमाप्यमहारकश्रीमद्विष्णुसिधान्वय
वारीशपरिपूर्णसुधाकरश्रीश्रीनिवासासमष्टिरचिते करणप्रकाश
व्याख्याने प्रभासो मे प्रदातां युद्धाधिकारो नाम नवमोऽध्याय ।

[S C ZZ. A. 24]

225

करणशास्त्र of रामहृण.

7½ x 5 inches Devanagari handwriting
Foll. 8 about eleven lines to a page

A small manual consisting of 21 verses in the Bhujaṅgaprayuta metre teaching how to prepare a pañcanga By Ramakṛṣṇa following the system of Bābhasari

It begins —

नमस्कृत्य विप्रशसीश रमेश

प्रवक्ष्यामि पथेषुंनद्रप्रपातै ।

रुद्र नि प्रवास च लिप्यादिकाना

विरचिते मुदे साधन रामहृण ॥ १ ॥

After the 18th verse the following occurs —

इति चव्योक्तं पञ्चाङ्गमायन रामहृणकृतपथे संपूर्णम् ।

It ends —

इति श्रीवत्सविरचिते करणशास्त्रं समाप्तम् ।

[B D 165.]

226

चौतुकचिन्तामणि of राम.

11½ x 5 inches Devanagari character.
Foll 285, about eleven lines to a page

Kautukacintamani a big treatise on matters both astronomical & astrological, composed by Rama son of Ganes's grandson of Dhanvantari and a resident of Cimbay. The author quotes Bṛahmadharma of Kāśmīra (16th or 17th century) and Sajjanavallabha among others.

It begins —

गणेश गुरु भारतीं मास्तरादीन्
ब्रह्मात् भक्तिभोतु(?)यश्च नोमि सिधये ॥
रमारामचण्डौ शिवात्मसुखौ

नित्यान्तरायास्सदा चापनेतुम् ॥ १ ॥

श्रीरामनामा कृते कथी ब्रह्मन्तामणि पण्डितकौतुकाय ।
मत्तानि गणादिमुनीश्वराणां विद्वत्तुं बुध्यावित्तसारसिद्धम् ॥ १ ॥

The following verse occurs at the end of every chapter —

गणेशादुपदेन स्तम्भमतीर्थनिवासिना ।
श्रीरामेति मसिद्धेन मोक्षब्रह्मन्तामणिर्विधि ॥

The chapters end as follows —

मूलाक्षेपायेष्टाविधप्रकाराद्विधानाध्याय on 80b,
मध्यमप्रहाराध्याय on 36, ग्रहस्पष्टीकरणाध्याय on 38,
भावसमिधस्वराध्याय on 41b, दिनचर्याश्रावणिकारि
मानाध्याय on 46, पद्मार्जुनवर्णनाध्याय on 49, आसुरी
निधनभावकलाध्याय on 55b, मिथुनभावकलाध्याय on 62,
गोचरविचार on 63, भावकला on 87, नवचक्र
ग्रह on 97, अष्टोत्तरीशान्तराध्याय on 104b,
विद्वानाध्याय on 111b, सर्वदोषप्रायश्चित्ता on 119,
सर्वसरनामा on 124b, विविधप्रकारादिचन्द्रलक्षणा on 160,
आपेदका on 163, काकलक्षणा on 166b,
पक्षीशरद्विधान on 168, अष्टचेशगमगमप्रका on 173,
नासिकाप्रभविचार on 174, प्रहाराध्याय on 176,
स्वप्नाध्याय on 178b, नवचक्राध्याय on 191b, उप
धीलक्षेद्विनिर्णय on 199b, शृङ्गप्रवेश on 207b,
विवाहनिर्णय on 224b, कर्तव्यविवाहनिर्णय on 227,
विधिविचार on 230b, समस्तगुह्योपाध्याय on 254b,
सर्वसाराधिकादिप्रका on 261b, शिवादि
खित on 270, चन्द्रपथा on 271, सूर्यग्रहणाध्याय on 273b

The following authorities are quoted —

भारतपटल 198b, 217, करणप्रकाश 273b
पद्मोत्तरपदे श्रीराम 1 199b and very often
सप्तसाध 247b, चण्डेश्वर 233b, उपोपनिषद 222,

ज्योतिषार्णव 285, वैद्यमनोहर 198b, 214b, त्रिवि.
क्रमशत 199b, नारायणपटल 212b, पराशरसहिता
219, ब्रह्मार्क 218, मास्तरव्यवहार 222, 229, माण्ड-
व्यपटल 213, मुज्जादिल 218, रत्नकोश 227, लक्ष्मणवहार
228, रुद्रगान्धर्वपटल 214, वसिष्ठपटल 223, वसिष्ठसहिता
201b, विवाहवृत्तान्त 213, 217, श्रीप्रबोध of
काशीनाथ 198b, 212, 236, श्रीपति 220, सज्जनव-
त्तम 226b, सप्तशतपटल 219, and सत्याचार्य 216b

It ends —

दशमेदं ग्रहमणि ज्ञानकर्मलोक्य निर्दिष्टोपज्ञ ।
य कथयति शुभाशुभं तस्य मिथ्या भवेन्नैव वाणी ॥ १ ॥

प्रमथितस्त्रयव्यासस्तु मोक्ष विधिद्वयधिकमेव विनवर्त्यम् ।
देवविद्विष्टस्य साकृत्पञ्चायैर्व्यतिपाद्येयं पत्रं समग्रम् ॥ २ ॥

श्रीमद्विप्रविनायको गुणयुत सद्भिदया सयुत ।
आर्ताध्यायविधानकर्मकुशलौ धन्यन्तरिर्विदया ॥
तत्सूनुगणको गणेशादिति य श्रीरामनामास्य सू-
होरातादिकप्रसङ्गमणित्विद्येन निवन्ध स्फुटम् ॥ ३ ॥

[B D 14.

227

खेटवृत्ति of राघव.

10½ x 5½ inches, Devanagari character. Foll. 89,
ten lines to a page. Dated Saka 1738

Another manual of Astronomy in 364 slokas
divided into about 15 chapters composed in 1810
A D by Rāghava āchā Appajipanta Kāndikāra,
a resident of Parola to the south of the Āpī

It begins —

विज्ञानं गणनायकं कविमुतां वाणीं गुरु श्रीरति
रुद्रां पतिपुराणिप्रां भवसर्तौ साम्यं स्वतातामिषके ।
श्रीसूर्यप्रमुखान्ध्यायान् कविबाराहस्य शिवस्यस्ये
कुर्वेत् खेटवृत्तिं विचार्य सुमनां ज्योतिर्विद्वान् ददात् ॥ १ ॥
ताप्या दक्षिणतो द्विपोजनपति पारोक्ष इत्यसि पृ
स्तान्तां राघव उत्तमायदभव खाण्डेयरोपादय ।
श्रीमद्विष्णुपद्मसुजाचनसतो खापाजिपन्ताम्य-
खेनेव सतिरोमयेनि कश्चान्ध्यालोच्य भवन्ते ॥ २ ॥
सिद्धान्तास्तु विमलमनाममनाम् ज्ञाप्या विनिर्मयं त
संगृह्याम्यन्तर्मादौ गणकविद्विषे गणेशादय्य ।
मन्त्रायामहलाद्ये सन्निधिं गच्छति तस्य जना—
नेषां नाथ प्रयागु सद्दहर्ना पानस्य पात्रेतिवत् ॥ ३ ॥
अथाहर्गणमायनमाह —

यः शास्त्रे वर्तमानश्चलति हि यस्तु तस्यान्तरिक्षमभ्यास ११६२
मृत्नाह्वया ह०

इति रोहताती मध्यमाधिकारः (s/o. 23) fol. 3b;
इति० सूर्यरश्मीकरणं दिनमानकरणं च द्वितीयोऽधि० (s/o. 35) fol. 5b; इति० चन्द्ररश्मीधिकारः (s/o. 8) fol. 7b; इति यज्ञतारास्पर्शकरणं गतिकरणं चतुर्थोऽधिकारः (s/o. 25) fol. 11; यज्ञाह्वयाध्वं रश्मीमाधनं आयत्ता धनं उदयमाधनं पञ्चमाधिकारः । (s/o. 31) fol. 14b, इति० चन्द्रग्रहणं षष्ठाधिकारः (s/o. 35) fol. 18, इति सप्तमाधिकारः (s/o. 10) fol. 18b, इति० सूर्य-ग्रहणाधिकारः सप्तमः समाप्तः (s/o. 15) fol. 20, इति अष्टमाधिकारः (s/o. 11) fol. 21b, इति० नवोदया-धिकारो नवमः (s/o. 18) fol. 22b; इति० दशम-धिकारः समाप्तः (s/o. 9) fol. 21, इति० सुयोगादि विना भविष्यद्ग्रहणमाधनाधिकारः (s/o. 52) fol. 30b, इति० महद्युद्धाधिकारः समाप्तः (s/o. 21) fol. 32b,

गते शालिग्रामाहभूषाकशास्त्रे

रदास्यदि १०३९ सन्ने प्रमोहादिभाष्ये ।

छातिः खेटपूषा समाप्तं जगता-

भयसेधोऽस्तु भूपास वैष्वज्यवैः ॥ ३९ ॥

Then follows—नूतनसूच्यमग्रहणो वेध्रणां साधन साह— which ends with the MS —

इति रोहताती वेध्रुदिकरमाधिकारः समाप्तः ॥ तत्रे १०३८
धानुमानसमाप्तरे दशम्यां तिथौ भीमभासरे तद्दिने पुस्तक
लिखितम् । श्लोकाः ३९४.

[B. D. 92

228

गणकप्रकाशे of एकनाथ.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll G; sixteen lines to a page

A manual of Astronomy in nine chapters containing 74 śloka in all, by Ekanātha, son of Candikakhyāta, belonging to the Kaundinya gotra. Ekanātha must have lived before Saka 1543, which is the date of the original of the present MS. A commentary on Kṛṣṇakutubhā is ascribed to Ekanātha at Peterson, Reports, III. No. 386

It begins —

गणपतुतत्रिनयनार्कशिवाग्नेशान्

पञ्चाहस्यं तसि पञ्चैव गमयति यै ।

20

महापद्मार्कमतमुच्यमानं करोमि

सन्नेवेनाश्रयणको गणकप्रकाशे (कान्ता?) ॥ 110

सारिण्यो बहुधाणि सन्ति हि कर्त्ता काश्चिन्मन्त्राधिनः।

काश्चिन्मन्त्राधिनः पृथुनराः सौराधिनः प्रायः ।

पाराग्योधमन्त्रिताः पृथुनरा यन्म ॥ पक्षः इमे

तर्षं संकटिता नरैर्न गतिनाम्यमागमया रथ्ये ॥ २ ॥

वैद्यनानिधिमाराणीवैदुनराभैर्न हृताः मेवरा—

अद्वयः चरा हि ते पृथगर्थे ते वैदुष्याः कृताः ।

सद्वयुः करणाणि ते मुनिगताः मातामहनिधिमारा-

न्यमात्रेद्वचमुदयेन हि लघुनिधिरादिकं प्रोच्यते ॥ ३ ॥

इति श्रीवृक्षनाथगणकप्रकाशे गणकप्रकाशे ध्रुवसिद्धिः ॥

(s/o. 15); इति० पञ्चाह्वयाधन द्वितीय (s/o. 10);

इति० ग्रहस्पर्शकरणम् । (s/o. 11), सर्वप्रक्षे पाककः

(s/o. 2), इति० छत्रेष्टकासनतोन्नतचत्वरङ्गचत्वारङ्गोद्-

यमाधनम् (s/o. 15), इति० द्वादशभागाधनम् (s/o.

7), इति० चन्द्रग्रहणसाधनम् (s/o. 5), इति० सूर्य-ग्र-

हणमाधनम् (s/o. 3), इति० चलनपरिच्छेदभाष्यः

(s/o. 3), इति० महापाराध्यायः (s/o. 3).

The end —

बासीरुषिद्वयमोत्रे गणकगण(र)क्षत्रिकाप्यातनामा

गोदायं पारिपुषां सुत्रनृपजनैर्मानिती भूरुच्यः ।

सत्राः सिद्धातस्तारगणकमतमं वे(वे)दनायाभिधान—

अके तर्षं विचित्रं विमुनिततिर् सन्दनं पण्डितानाम् ॥ ३ ॥

It ends —

सन्ने १५४३ दुर्गति ना. भा० सु ११ सु० This date for the MS is impossible as the paper bears the mark '165' It may be the date of the previous MS from which this was copied

[B. D. 281

229

गणितसारसङ्ग्रह of महावीरार्च्य.

12 x 5½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 59, about eight lines to a page. Incomplete.

Gaṇita-sāra an-ṛaṇa, a work on Mathematics in six chapters ascribed to Mahāvīrārcyā, who lived at the time of King Amoghavarā of the Rāstrakūṭa dynasty towards the middle of the 9th century Cf Winternitz, Geschichte, III p. 575 Published with English translation, by Rāṇacārya, Madras, 1912. See I. O., No. 2830

It begins —

अलहय श्रिजगत्सार यस्यानन्तचतुष्टयम् ।
नमस्तस्यै जिनेन्द्राय महावीराय वाणिने ॥ १ ॥
सङ्ख्याज्ञानप्रदीपेन जिनेन्द्रेण महाविराट् ।
प्रकाशितं जगत्सर्वं येन तं प्रणमाम्यहम् ॥ २ ॥
श्रीणितं प्राणिसत्त्वोपो निरितिर्निरवग्रहः ।
श्रीमत्तमोद्यवर्णेन येन खेष्टहितैषिणा ॥ ३ ॥
देवस्य नयतुङ्गस्य वधतो तस्य शशसन् ॥ ४ ॥
किंचिदुक्तं तत्सारं वक्ष्येह मतिवृत्तिम् ।
अवग्रन्थमनवरार्थं गणितं सारसंग्रहम् ॥ १९ ॥
इति सज्ञा समासेन भाषिता सुविप्रज्ञवे ।
विलोपेनागमाद् द्वेयं वक्ष्ये यदि तं परम् ॥ ५९ ॥

इति सारसंग्रहे गणितशास्त्रे महावीराचार्यस्य कृतौ
संज्ञाधिकारः समाप्तः । (s'lok 72) fol 5b, इति
परिकर्मविधौ प्रथमं प्रत्युपपन्नं समाप्तः । fol 7b इति
परिकर्मविधौ द्वितीयो भागहारः समाप्तः । २ ॥ fol 8b,
इति परिकर्मं दृष्टव्यो वर्गः । fol 9b इति चतुर्थो वर्गः
मूलम् । fol 10, इति पञ्चमो घनः fol 11b, इति
षष्ठं घनम् fol 12b, इति सप्तमं कलितं समाप्तः
fol 17b इति अष्टमं द्युतकलितं समाप्तम् । इति सारसं-
ग्रहे प्रथमो व्यवहारः समाप्तः । fol 19b, इति सारसं-
ग्रहे द्वितीयव्यवहारः समाप्तः । fol 27b, इति भागमा-
नज्ञातः समाप्तः । इतः परं प्रकीर्णकृत्तृतीयव्यवहारमुदाहरि-
ष्यामः । fol 38b इति सारसंग्रहे गणितं महावीरा-
प्रदीपकोनाम कृत्तृतीयो व्यवहारः समाप्तः । fol 45 इति
सारसंग्रहे त्रिराशिमो नाम चतुर्थो व्यवहारः ॥ fol 50b

The MS breaks off in the midst of the next
Vyavahāra : The verses are not marked

[B D 288

230

गणितसारसंग्रह of महावीराचार्य

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 25, fifteen lines to a page

Another copy

It ends —

क्रमादियुक्तं धीधराचार्यैरेति अद् भूषाद् । पाठच्छेद-
कथोप ।

[B D 9

231

ग्रहणलिखनानुक्रम of नारायण.

10 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 13, eleven lines to a page Incomplete.

Astrological and astronomical matter concern-
ing the eclipses. The treatise was composed in
Saka 1481 Karamakanti Iraya of Kesavarka
is quoted by the author At Peterson Reports,
II App p 8 No 150 the author of this work is
said to be Narāyaṇa son of Rama

It begins —

कुर्वे गणेशं रविचन्द्राहून् नत्वा षटे चन्द्रविमहोदधम् ।
सुसम्प्रदायाह्निजननम् तं प्राप्नोति येन ग्रहवितप्रतिष्ठा ॥ १ ॥

सारसारसरं गुरु पूर्वशास्त्रममृतम् ।
ज्योतिर्विदां हितार्थं निबन्धं कियते मया ॥ २ ॥
सर्वशेषं हि शास्त्रस्य कर्मणो वापि कलचित् ।
यावद्यथोजनं नोक्तं तावत्केन न दद्यते ॥ ३ ॥
उपोति शास्त्रं महागुण्यं चन्द्राकां यत्नं साक्षिणौ ।
यत्नं स्वकीं याति मित्रा सूर्यस्य मण्डलम् ॥ ४ ॥

पैदासावयवशक्यं प्रवृत्ता यज्ञा प्रोक्तास्तु कालाश्रयेण ।
साध्यादसात्कालवोचो यतः स्याद्देवाङ्गरव उपोतिपञ्चोक्तगम्भात्
धनुफलं जपदावहुतादिवै स्मृतिपुराणविद् प्रवृत्तिः ह ।
धनुषकादिजने च चमत्कृतिसंग्रहमिन्द्रियवो प्रवृत्तः ॥ ५ ॥

इति ग्रहणलिखनानुक्रमे उपोद्घातग्रहणकथनाधिकार-
प्रथमः । (s'lo 17) fol 2b अथग्रहणपटलिखनानुक्रमः ।

कृतसारनारायणोपनिषत् ३०४४ विक्रमायातकाल १९१५
स पृष्ठं वाणाभिसंज्ञाह्वीय १३५

साध्याक १९८० काल लिख साधिनान् ॥ १९ ॥

यर्तमानशाके १९८१ इति संक्षेपतः सधनुक्रमः ।
fol 6 इति ग्रहणं राजवसानुकीर्तनं fol 7b इति
राजानुकीर्तनाधिकारः fol 8, हरणकण्ठीदेवे वैराचार्यः
fol 9, इति ग्रहणं पर्वण्यकालम् fol 10, इति ग्रहणं
भासकालम् । fol 12b, इति शारफालम् fol 12b,
The MS breaks off in the 15th verse of the next
chapter which gives the nakṣatraphala.

[B I 84

232

ग्रहप्रवोष of नागेश

8½ x 4½ inches, Devanāgarī character Fol 32,
twelve lines to a page Dated Saka 1735

Grahaprabodha, a small work in 36 slokas, on astronomical matters by Nāgesa son of Śiva and grandson of Keśava (or Khecara?) Nagesa in his Nirṇayatātva (see No 316 below) refers to Nirṇayasindhu (1612 A D) Here, he directs that 1541 should be deducted from the current Śaka year His date, therefore is about 1620 A D See S R Bhandarkar, Cata. of Catalogues, p 239, No 422, for another MS

Beginning.—

सिंहासनमसीनं स्वर्णकुण्डलमण्डितम् ।
यदायातइत्यारतिं पातु पीताम्बरम् ॥ १ ॥०

End —

भासीत्रायकुलैकधूपणमतिविद्वज्जनानन्दकृत्
शिष्याज्ञानतमोनिवारणरतिभूमीपति पायिब ।
उयोति पाञ्चमहाभिमानमहिषा(?)स्पष्टीकृतमहापी—
पैर्दीर्घानिधिसु देव्यर इति स्वातो महीमण्डले ॥३५॥
यदात्मनस्तद्वर्गैकमक्तिस्तद्व्यसिद्ध शिष्यनामधेय ।
यद्वन्नतो ह्यगणितानुसारं ग्रहमयोर्धं व्यतनोष नाग ३६

इति श्रीशिवद्वैयज्ञानमनानेसाद्वैयकृणौ ग्रहमयोष
समाप्त ।

[B D 16.

233

ग्रहमयोष of नानेश with
उदाहरण by यादव.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī character Foll 11,
ten lines to a page

A commentary on Grahaprabodha by Yādava the pupil of Nāganātha Foll 1 to 3 contain the text, while foll 4 to 11 contain the commentary The commentator refers to Śaka 1585 in his calculations. His date therefore, is about 1665 A D

It begins —

नागनाथं गुरुं तत्त्वा यादवेन वितन्यते ।
ग्रहमयोषस्तभूतमुदाहरणमादरात् ॥०

It ends —

इति ग्रहमयोषस्य उदाहरणं समाप्तम् ॥

[B D 200

234

ग्रहाद्यय of गणेश.

14½ × 9 inches Devanāgarī handwriting
Foll 8, fourteen lines to a page Incomplete

Grāhalaghava of Gaṇeśa, son of Keśava of Nandigrāma It was composed in 1520 A D Gaṇeśa was also the author of Brhat and Laghu Tithicintāmaṇi Patasāraṇi composed in 1522, Buddhivijāsaṇi a commentary on Lalavāti composed in 1546 a commentary on his father's Muhurtatātva and another on Vivahavindavana of the older Keśava and several other works See Bhandarkar Report 1882-83 pp 28-29, 215, Dikṣit, pp 259-67 and I O No. 2981

Beg —

उयोति प्रबोधजननी०

[S C Z Z A 24

235

ज्योतिर्विदामरण of कालिदास

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 165, eight or ten lines to a page Dated
Śaka 1660

The famous work on Astronomy in 22 chapters containing 1435 verses ascribed to Kālidāsa and containing the well known verse referring to the nine jewels of the court of Vikrama It professes to have been composed in 68 B C but was probably composed about 1220 A D See Dikṣit pp 212 and 476 It is quoted by Mahādeva in his commentary on his own Mubh rtaḍipaka composed in 1661 A D, cf Aufrecht, Oxford Cata No 790 p 336a See also Kern, Brhatsaṁhitā Preface p 12, Z D M G, XXII p 708 ff XXIV p 393 ff and I O No 2999, Weber No 1743, Ulwār Extract No 492 and Stann, p 340

It begins —

रेम्यात्रिहारितवसिष्ठपरारारौ—
नेत्वोदित जनप्रमथ्यवहारसिधौ ।
ग्रामागच्छ ननु धदेव गिरं यदायां
ज्योतिर्विदामरणनामि मह्यं शैवम् ॥ १ ॥०

It ends.—

काव्यप्रथ सुमतिकृदपुत्रवाप्यं

पूर्वं ततो ननु कियच्छ्रुतिकर्मवाद ।

उयोतिर्विदामरणकालविधानशास्त्र—

धीकालिदासकवितो हि ततो बभूव ॥ २० ॥

चपे सि-भुदशनाम्बरगुणे ३०६८ याते कलो समितै-

मांसे माधवसज्जिके च विहितो ग्रन्थ क्रियोपक्रम ।

जानाकाकविधानशास्त्रगदितज्ञान विलोक्यादरा—

दूने ग्रन्थसमाप्तिरत्र विहिता उयोतिर्विदा प्रीतये ॥ २१ ॥

इति धीकविकालिदासोदिते उयोतिर्विदामरणे नाम
ग्रन्थे ग्रन्थाध्यायानिरूपणक्रमो नृपविक्रमवीरवर्णनो नाम
द्वाद्विंशतितमोऽध्यायः । ग्रन्थस्योक्तसङ्ख्या ॥ २५०० ॥
संवत् १०९५ भा चरले शाके १६९० प्रथमतः माने वैशाखमासे
शुद्धपक्षे तृतीया औमवासरे श्रीप्रमदाभादमहर्षे वैरागपुरे
ब्राह्मणमागसादोदराग्र्योत्तौ भाणदराम एणछोदेव लिखितं
ग्रन्थसमाप्ति कृता ।

[B D 99]

236

तिथिकल्पद्रुम of कल्याण.

10 1/2 inches, Devanagari character Foll. 2,
about 20 lines to a page Dated Samvat 1743

Astronomical calculations for the preparation
of the yearly calendar It consists of 54 verses.
See Buhler, Gujarat Cata., IV p. 146, I O
No 2902.

The following subjects are treated —

गुणका, क्षेपका, तिथिसाधन, अधिमाससाधन,
भाष्यद्वयमयन, रात्रिमन्त्रिज्ञान, विंशानयन, सकाशित
दिनमान, काळीरोहणीज्ञान, कूर्मचक्र, सवस्तरक्षेपका, गुर्वे
आस्तोदयक्षेपका and रविचारक्षेपका ।

It begins —

गौरी गिरं दिनकरं गुरुपादपत्र

सखी-संगतद्विहरात्मगुहः प्रणम्य ।

दैवशृङ्गद्वयपा कलु सप्रवर्धये

पञ्चाङ्गपत्ररचनां सुमनोहरां तु ॥ १ ॥

It ends —

इति धीतिथिकल्पद्रुमसंपूर्णम् । सुनिर्गमचन्द्रलितम् ।
वर्षनगरे ।

[B D 96]

237

बृहत्तिथिचिन्तामणि of गणेशदेवह.

8 1/2 x 4 1/2 inches, Devanagari character Foll. 8,
eight lines to a page Incomplete.

Another work called Brhattithicintāmaṇi of
Gaṇeśa Duvajña. See above No 234.

It begins —

अथ बृहत्तिन्तामणिप्रारम्भ ।

मत्वा महाहरीधरेधरसुतायां दिखेताम् द्विजो—

म्होर्धेनात्पदिनादिसिद्धिदमह तिथ्यादिचिन्तामणिम् ।

कुर्वेत्स्वस्वकृतिं विधाय बहुल यत्त गणेश कृती

पूर्वोक्तोत्थिचमकृतिं तिथिकृतिं पश्यन्तु मुखा इह ॥ १ ॥

चन्द्रमण ends on fol 7b,

The MS breaks off in the third verse of the
next chapter

[B D 79]

238

लघुचिन्तामणि of गणेशदेवह.

8 1/2 x 4 inches, clear Devanagari handwriting
Foll. 3, about ten lines to a page.

An abridgment of the authors own bigger
work. It consists of 17 a lokas only

It begins —

यश्चिन्तामणिरङ्गलेख्यबहुलोत्थिचक्रियो मङ्कति—

तिथ्याद्यावयमप्रदोश्च मुनिनो ये लेखने मीरव ।

तत्प्रीत्यै लघुमस्वकृतममक तिथ्यादिचिन्तामणिं

विश्लेषार्कमुक्ता-प्रणम्य कुस्ते श्रीमद्गणेश कृती ॥ १ ॥

अथगुणमनुशाक स्वास्तमोयो हतोय ॥

It ends —

इति सङ्क्षयमाचार्यवचंभीकेऽद्यसाधरतरामजन्मी-
गणेशदेवहविरचितो लघुचिन्तामणि. समाप्त ।

[B. D 182]

239

लघुचिन्तामणि of गणेश.

8 1/2 x 4 1/2 inches, Devanagari handwriting
Foll. 4, eight lines to a page.

Another copy

[B D 79]

240

लघुचिन्तामणि of गणेश.

14½ × 9 inches, Devanagari handwriting
Foll 11, about fifteen lines to a page Dated
Saka 1745

Another copy

[S C Z Z, A 24

241

लघुचिन्तामणिसारणी.

8½ × 3 inches, Foll 44, about six lines to a
page.

Tables illustrating calculations in the Laghu
cintamani Tithukostaka has 15 folios, Naksha
trahostaka has 18 and Yogakostaka has 16

[B D 70

242

तिथ्यादिकामधेनु of महादेव

8½ × 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll 11, about twelve lines to a page

A small astronomical treatise in 47 slokas
written about A D 1857 by Mahadeva son of
Vopadeva of the Kaundinya gotra and a resident
of Tryambaka on the banks of the Godāvari.

Beg —

प्रमथ्य पुष्पवन्तास्यौ शारदौ गणनायकम् ।
तिथिसिद्धिं कामदुर्वां करोम्यस्यामतिरुद्यम् ॥ १ ॥
सिद्धिं पक्षद्वयस्यात्र न करोम्यतस्तथा ॥
तिथ्यादीनां भवत्यष्टाव पदे द्वाविंशतकोष्टके ॥ २ ॥
नवाष्टका १२७२ नशाकक्षा गुणा शेषयुता ध्रुवा ।
शुक्लवदधिपक्षेन्द्राणां सव्यार्कभग्नोदितानि ॥ ३ ॥

महापक्षोपकरणसिद्धि ends with v 15 on fol 2,
आर्यपक्ष उपकरणानि end with v 27 on fol 3.

It ends —

आसीत्स्त्रीण्डिन्यगोशो द्विजवरतिलको वोपदेवामिषान
श्रीतस्मात्तापेतिष्ठो नृहरिपदमुगारापकानाममीष्ट ।
तज्जग्रे परेशे सुवदपुत्रमति श्रीमहादेवनामा
गोदाख्ये द्यम्यकाख्ये नृपसदति भत कामधेनु सुगोचाम् ॥

इति श्रीवोपदेविवरिचिता तिथ्यादिकामधेनु समाप्ता ।
fol 5

21

The remaining portion of the MS is occupied
by quotations from different works on the same
subject.

[B. D 171

243

हर्गर्गल.

(from चाराहसंहिता.)

10½ × 5½ inches, Devanagari character
Foll 9, nine lines to a page

Drgargala in the 54th adhyāya of the Vārāha-
saṁhitā, it treats of the method of finding out
the currents of water under the ground

Beginning —

धर्म्यं चक्षस्व च यद्वाग्यतो ये हर्गर्गल येन जलोपलब्धिः ।
पुरां यथाग्रेषु हिराक्षयेव क्षितावपि शोभतमिरसंस्थाः ॥ १ ॥

[B. D. 11

244

धिकोटिकरण of श्रीपति with

उदाहरण.

8½ × 6½ inches, Devanagari handwriting
Foll 5, about 15 lines to a page

An astronomical treatise on solar and lunar
eclipses by Śrīpati the author of Jyotisarātra-
mala who lived in the eleventh century See
below No 303

The commentary called Udāharana was com-
posed in Saka 1593

The text begins —

पुष्पवन्तौ प्रमथ्यादौ बध्वेह श्रीपति कवि ।
तयो पर्यपरिज्ञान रक्षु कौतुकहस्तम् ॥ १ ॥
अन्धग्राह्यमन्देन ९९१ शकोर्कनिष्ठ-
वैत्रादिमासैर्युगधो द्विरभिष्ट ।
पञ्चोमित स्त्रीवन्पाद ९११ भाग-
हीन चाराह ६५ सफलेन पुष्ट ॥ २ ॥

इति श्रीधिकोटौ चन्द्रप्रणय (slo 13) fol. 2 ;
इति० सूर्यप्रणयम् (slo 7) fol. 2b

After this the commentary begins —

छन्दोमयीकरणवृत्तमोदराणो (सि)
मातरुचद्विज्वर्याति विदं यमयि ।
यानि प्रथममित्तिवामि छकाग्रे
छन्दानि देवचित्तानि दुराहण (सि) ॥ १ ॥

A commentary on Varāhamihira's *Bṛhatsaṃhitā*, composed by Utpala Bhaṭṭa in 966 A D. An edition of Varāhamihira's *Bṛhatsaṃhitā* has been brought out by Prof. H Kern, in the *Bibliotheca Indica Series*. See also I O, Nos 2984-2988.

It begins:—

ब्रह्मनामकरवीन्दुकुञ्जजीव-
शुक्राङ्गुलपुत्रगणनायगुरुप्रणयम् ।
यत्तद्ब्रह्मोक्तं वराहमिहिरविरचितम् ॥ १ ॥
राजनिर्गम्य समम् विष्णुमिहिरविरचितम् ॥ १ ॥
यत्तद्ब्रह्मोक्तं वराहमिहिरविरचितम् ॥ १ ॥
तत्त्वोच्छिष्टमिहिरविरचितम् ॥ १ ॥
भूय स्वस्वतर वराहमिहिरविरचितम् ॥ १ ॥
इत्ययं प्रवदन्ति मोक्षकुञ्जलास्ये नमो भास्वते ॥ १ ॥
वराहमिहिरविरचितम् ॥ १ ॥
ब्रह्मक्षेत्रगणनायगुरुप्रणयम् ।
भ्रमन्ति परितो यतो ह्युच्यते योऽप्युच्यते ।
करोमि विष्णुमिहिरविरचितम् ॥ १ ॥

कानीह शास्त्रे ।

It ends —

इति श्रीमद्भट्टविरचितानां संहिताविरचितौ ब्राह्म-
लुक्तगणनायगुरुप्रणयम् ।

साचार्यप्रवरस्य बोधजलधे पार त्रीपुञ्जो
ब्रह्मक्षेत्र विषयः (१) मुनिवरा (१) कक्षातुदो भ्रमन्ति ।
इत्येव विभिन्नाकल्य कक्षामात्रेण भट्टविरचित-
स्यैव तत्त्वमिहिरविरचिते स्वेष्टम् (१) कीर्तये ॥
यद्वाधिकनून वा ब्राह्मन् मत्वाज्ञतेति वा ।
विपर्ययेण ब्राह्मन् सत्त्वतय मनीषिणि ॥
फाहगुणस्य द्वितीयायामसिद्धायां गुरोर्द्विने ।
यस्यैष्टाष्टमिते शास्त्रे इत्येव विदितमैवा ॥
यमुच्यते ॥ वराहमिहिराचार्यः ॥

इत्याचार्यवराहमिहिरविरचितायां चतुःसाहस्रिनायां संहि-
तायां भट्टविरचितानां टीकायां पञ्चोत्तरशतमो-
ध्यायः ॥ १०५ ॥

[B D 277

248

ब्रह्मसिद्धान्त from शाकलसंहिता.

15×0½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 19, seventeen lines to a page

Brahmasiddhānta is a course of Astronomy in six chapters, forming part of the *Sākalasaṃhitā*. See I O, No 2784, Weber, No 1736. In the opinion of Dikṣit, p 189, the work could not have been composed before 821 A D.

Beg:—

ध्यानयोगसमारब्धं ब्रह्मणं प्रितागदुहम् ।
अभिवाद्य सुखासीनं नारदं परिपृच्छति ॥ १ ॥

End —

इति शाकलसंहितायां द्वितीयप्रश्ने ब्रह्मसिद्धान्ते
पद्योऽध्यायः ।

[S C ZZ A 24

249

ब्रह्मसिद्धान्त from शाकलसंहिता.

14½×9 inches, Devanāgarī character. Foll 17,
sixteen lines to a page

Another copy

[S C ZZ A 24.

250

ब्रह्मसिद्धान्त of ब्रह्मगुप्त.

10½×4½ inches, Devanāgarī character.
Foll 2 to 60, ten lines to a page. Dated
Samvat 1554

Brahmasiddhānta composed in 928 A D by *Brahmagupta*, son of *Jisnu*, cf I O, No 2768. The work contains 25 *adhyayas*. The present MS contains only 24 *adhyayas* like the Berlin MS, cf Weber, No 1773. See Dikṣit, pp. 216-24 and Thibaut, *Astronomie* &c, pp 58-59. *Bṛhāṇḍakāvyā* is another work of the author.

End —

इति श्रीभट्टमाचार्यभट्टजिष्णुसुतब्रह्मगुप्तविरचितनाम्ने
स्फुटसिद्धान्ते संज्ञाध्यायः ।

[B D 190

251

भास्वतीकरण of शतानन्द.

8½×6½ inches, fair Devanāgarī handwriting.
Foll 6, about 16 lines to a page

Bhasvatikarṇa, composed in 1099 A D by *Śaṭānanda*, son of *Saṅkara* and *Sarasvatī*, and a resident of the *Purussottamakṣetra*. The work

A portion of some astronomical work, perhaps Kalpalatā, treating of the duration &c of the four yugas.

Beg —

गजवदनवि(म)चित्त्य तीक्ष्णदृष्ट सुरेष

वृहदुदरसमादो भूतिराम उराणम् ।

भरवरसुपुष्य रक्षवर्ण सुरेष

पशुपतिसुनसीश विभरान नमामि ॥ १ ॥

End —

स्मृतिश्रीचन्द्रविजयार्कसमयानीतसवत् १८१० नृपसाहि
माहनयके १६५५ श्रीमत्तामसवत्सरे दक्षिणायने हेमन्तर्तौ
महामास्त्वप्रदमानोत्तममासे पौषमासे कृष्णतिथि २ गुरौ
यटिकासु समाप्त । शो (शके) १६८० चतुष्टायनामसवत्सरे
परेष्ट शुक्ल १४ पाळदे उपनाम्ना याळभट्टसुपुष्योदमहेन
लिखितम् ।

[B D 84]

254

महादेवी of महादेव with
दीपिका by धनराज

10½ x 4½ inches, Devanagari character (Jam
style) Fol. 30 about 17 lines to a page

Mahadevi a small astronomical treatise com-
posed in 1316 A D by Mahādeva accompanied
by a commentary called Dipikā composed in
1636 A D by Dhanaraja pupil of Bhoja
rājagani at Padmavati during the reign of
Gajasingha Rāthoda of Marwar

That Mahadeva wrote his work in 1316 A D
is clear from the following passage in Dhanaraja's
commentary —

यतो महादेवदेवज्ञान गजाशिर्यमिते शके १२१६
शाकल्य शेषकोटिकादिरचना कृता—fol 7

See Dikṣita p 254

It begins —

श्रीनामैय जिन मत्वा श्रीगुरो वादपुष्करम् ।

वाग्देवी तपनादींश्च देवस्वसुवनेश्वरीम् ॥ १ ॥

महादेवोक्तसारिण्या प्रहाणां विदधाम्बहम् ।

वृत्तिं शास्त्रानुसारेण देवज्ञानं मुलाप्तये ॥ २ ॥

तत्र तावद्भीष्टदेवतानमस्कारः । इन्द्रजयवास्तवतिलक
द्रोणश—

सिद्धि करोमीशः

22

It ends —

ययै नैत्रनयाङ्गम् ११२ परिमितेऽप्येष्टस्य वसे मिते—

ष्टम्भा सहगुणश्चमन्त्रयुते (१) पञ्चावतीपत्तने ।

राजा सुखद्वैतीनायदमनो राप्रोदुबतोन्नव

श्रीमान् श्रीगजसिंहभूषणिश्रोनि श्रीमरोर्मण्डले १

जैने ज्ञासन एवमञ्जल्यगणे सप्तमजने मन्त्रयुते

कल्याणोदधिमुख्य पुष्पकरा नन्दयुग्म भूमण्डले ।

तस्तेवाकरमोजराजगणयो विद्वद्वा वाचदा

भासन् सर्वसुषीमन कञ्जलिनीसरोधने भाग्य ॥ १ ॥

येदानीं हि उरा हस्ता वृषमहादेयन या सारणी

तस्या देवविदां सुपाथजननीं वृत्तिं च सन्निधायम् ।

सरिष्ठयो धनराज एवमकरोद्वर्णेन बद्धवै—

वर्द्धय संहितां च पण्डितपदादासमसकगुरो ॥ १ ॥

वागेलात्त १५०० सहस्रका पुनरनुष्टुप् दसा सन्निधि-

यांयन्महदीधरा स्थिराया से पुष्पयन्ती स्थिता ।

तावचिष्टयु दीपिषेति सतत नास्ती हि वृत्ति स्वय

तज्ज्ञानां च सुपाथये सुमतिना धार्या गुरोर्मावत ॥ ४ ॥

इत्याह्निकवाचनार्थश्रीसुवनराज (१) गणीन्द्राणां शिष्यपः

श्रीधनराजकृता महादेवीदीपिका संपूर्णा ।

[B D 295]

255

यन्त्रराज of महेश्वर with
दीका by मलयेश्वर.

12½ x 6½ inches Devanagari handwriting
Fol. 43 eleven lines to a page Dated
Samvat 1889

Yantramāja is a treatise on the construction of
yantras i e the armillary spheres, in five
chapters composed in Saka 1292 by Mahendra-
suri pupil of Madanasuri and the chief astrologer
of Firoz Shāh Taghlak of Dehli (1351—1388
A D) The commentary by the author's pupil
Malayendusuri Published by S Drivedi and
Lakṣmī Sarmā Benaras 1883 See I O No.
2905 6 Thibaut Astronomie &c p 61, Dikṣit,
p 351

The text begins —

श्रीतन्त्रपदाश्रय इति पराशर्य प्रभावप्रद

श्रीमत् मदनारयसूरिसुगु कल्याणकण्ठमुम् ।

लोकानां क्षितिकल्पया प्रवृत्ते सत्तन्त्राज्ञायाम् ।

नानाभद्रतुत चमत्कृतिक सूत्रमैन्द्रेन्द्रामिष ॥ १ ॥

It ends —

कालांशकैरिष्टखल्य हीवात्कृत्वा तथेष्ट विमजेत्पुरावात् । (?)
रथे खगश्चेदधिकस्तदैष्य कालो भवेदीनतरे मतेस्मिन् ॥११॥

The com begins —

प्रगम्य सर्वज्ञपदारविन्दं सुरेर्महेन्द्रस्य पदाम्बुजं च ।
सन्ति तद्गुणितयप्रराजटीका सुबोधा मलयेन्दुसुरि ॥ १ ॥

अथ प्रथम प्रारम्भितस्य सकलप्रग्यसारभूतस्य यन्त्रराज-
प्रग्यसङ्घा ॥ १५० ॥

It ends —

पर शता सन्तु कवीशराणां स्वार्थोपपत्तयै गणितप्रबन्धा ।
भस्माकमेतकिल केवलस्य परोपकाराय विधानमत्र ॥
इति श्रीयन्त्रराजप्रग्य भट्टी (?) समाप्तोयन्त्रराजटीका ।
प्रग्यसङ्घा ॥ १५० ॥

The following verse occurs at the end of every chapter except the last

श्रीपीरोजमहेन्द्रसर्वगणकमष्टो महेन्द्रप्रभु-
जांत सुरिवरलदीयचरणगम्भोजैकभृद्वाहति ।
सुरिधीमलयेन्दुना विरचितेस्मिन् यन्त्रराजागम-
व्याख्याने (प्रविचारणादि०. ॥

I गणिताध्याय ends on fol 26, II घटनाध्याय on
fol 27 III. on fol 33, IV यन्त्रसोपाना
ध्याय on fol 34, the last is यन्त्रविचारणा०

[B D 86]

256

यन्त्रराज of महेन्द्र with
टीका by मलयेन्दु.

11 × 4½ inches, shabby Devanāgarī handwriting
Fol 54, about ten lines to a page.

Another copy The commentary ends a little
differently

पर शताः सन्तु कवीशराणां ॥ १२ ॥
प्रग्येस्मिन् यन्त्रराजप्रग्य (मापदे ?) गम्भीरागम्भीनिधाविव ।
दुर्बुद्धयो निमग्नानि बुद्धाद्वयविपरीयिताः ॥ १४ ॥ (१३ ॥)

गुरुदेवा प्रबल वानरात्रिनिवाधिताः ।
सद्गुरुपक्षरत्नेष्वितल गणित पदम् ॥ १५ ॥ (१४ ॥)

समाप्तो यन्त्रराजागम टीकाय् । अमृत्युपुरे वरे गणक-
पदपदामि ।

[B D 208]

257

यन्त्रराज of महेन्द्र with
टीका by मलयेन्दु.

14½ × 9 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 27, sixteen lines to a page

Another copy

[S C Z Z A 24]

258

राजमन्त्रिनिर्णय from ज्योतिर्निर्णय.

7½ × 4 inches, Fol 3 (1, 4 & 5), nine lines to
a page

A fragment.

Bag —

अथ ज्योतिर्निर्णये राजमन्त्रिनिर्णयः ।
दर्शे प्रतिपत्सन्धौ चैत्रादी यो भवेद्द्वार ।
सोऽथ उच्चस्तरपदि प्रतिपदि मध्याह्नकाले च ॥ १ ॥
रत्नाचलपरां बहुभि कीर्तितो राजा रवेद्वयकालिक ॥०
[B. I. 107]

259

रोमकसिद्धान्त.

14½ × 9 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 25, sixteen lines to a page.

Romakaśiddhanta a work on Astronomy and
Astrology having the form of a discussion bet-
ween Dharmaputra and Romaka Varāhamihira
is quoted For a detailed account of Aufrecht,
Bod Cata, No 796 The work professes to be
a part of Sisyrgāna.

Bag —

धृष्टयुत्र ग्रनि रोमकाचार्यो वदति ।
युजरेव प्रवक्ष्यामि शृणु युत्र प्रयतनः ।
सहस्रीपावनी शृङ्घी भास्करे सत्य विस्तार ॥०

इति श्रीयवायण समाप्त प्रदयुद्ध उदयादिपल समाप्तम् ।
अथ विष्णुनवरत्नामपृष्टा० fol 12,

Ten follow many such शृष्ट्या which are also
from यवायणं

ग्रनिपत्य परं ज्योतिः जगत्तल (?) नाम नामम् ।
जगत्प्रदीपद्वार्य भावाधिपभेरीतो वक्ष्ये ॥० fol 17.

This tract consisting of 13 slokas ends as follows—

श्रीमुखाक्षरमद्रवाहुविहितधीजातकाम्मोनिषी
उद्धृताम्बुधवंकलेतसरस स्वार्याय लोकाय च ।
श्रीमद्रोमकदेवसूरिसुगुणे शिष्याणुवा निर्वमे
सक्षेपाद्विमुचेन मन्दमतिना जन्मप्रदीपाभिच ॥
क्षेपादसमाधानां फल सती(ति)ष्ठते पुरा ।
निम्बज्योतिर्विदागरे(1) अतो न लिखित मया १३
वेन्द्रगतौ श्रीगुरुयो कम्पाशकस्थितौ यदीक्षेताम् ।

—fol 17b

Then follow other वृत्ताः and the MS ends with विवाहवृत्ता

उन्नत कर्त्यास पाणिप्रवृत्ता तदा वाच्यम् ॥

इति श्रीपद्यायणे विवाहवृत्ता । इति श्रीरोमकसि
द्धान्तश्रीपद्यायण समाप्तम् ।

As regards the authorship of this work ascribed to S rasena and its difference from the other work of the same name &c cf Ind Ant. vol. XIX. pp 183, 284.

[S C. ZZ. A. 24.

260

लोकसारयन्त्र of अजितदेवसूरि.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, 27 lines in all

The folio is numbered 231 and begins with v 28. विजययन्त्र begins with v 29 —

तिगुणोपर चक्षुःश्रित्य नयसामिनाह ।

बाहिं दोषो चक्षुःश्रित्य विदिसामु होहृ इक्षिणे ॥ ३१ ॥

It ends with v 46 —

इति श्रीपल्लीशालगण्डमार्तण्डप्रकाशकगण्डमोअदिवम
श्रीनां श्रीमद्देवसूरिशिरोमणौनां पदे श्रीअजितदेवसूरि
विरचित लोकसारयन्त्र समाप्तम् ।

[B D 107

261

चर्यतन्त्र of नीलकण्ठ.

8½ x 4 inches Devanāgarī handwriting
Fol 26 about ten lines to a page. Incomplete

Varsatantra is the second part of Nilakantha's
Tājika, the first part being called Saṃjātatantra.
See next number

It begins —

स्वस्वामिलाप न हि खण्डुमीशा निर्विघ्नमीशानमुता सुरीषा ।
विना प्रसाद किल वक्ष्ये नोमि तं पुत्रिदराग मतितामहेतो ॥ १ ॥
ताजकोदितदशफल यत स्मृतकालकलद स्फुट नृणाम् ।
तत्र न स्फुरति देवविम्मतिलहृदेषकलमादितानकात् ॥ २ ॥
यता समा पादमुता प्रहृष्ट(1)समागतात् ।
खवेदासवदीयुता जन्मवारादिसमुता ॥ ३ ॥

अथ सुयहसिरुपण fol 6, अथारिष्टविचार fol 9,
अथारिष्टम् fol 10 b, अथ भावविचार fol 11 b
अथदशाक्षम fol 20b अथ भावस्यग्रहफल fol 28b,

It ends —

इति भावस्यग्रहफलम् ॥ श्रीगणाध्वभावस्यग्रहपाक-
पौलस्त्यस्यग्रहफल सोम्याध्वम् ।—(1)

[B D 213.

संज्ञातन्त्र of नीलकण्ठ

262

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 26, eight lines to a page

Saṃjātatantra or the first part of Nilakantha's
manual of Astronomy This part consists of
three sections. The second part is called Varsa-
tantra for which see previous number. Nila-
kantha was the son of Ananta and Padma and
the grandson of Cintāmanī and composed this
work in 1587 A D See Dikāt p 275 Weber,
Indische Studien II p 253, I O No 3045
Bod Cat. No. 1562 The authors son Govinda
wrote a commentary on this work (cf Ulwār
Cat. Extract No 502) in A D 1622 in which
he says that Nilakantha was honoured by
Emperor Akbar and had composed Todaraṇanda
and this work and that Nilakantha's younger
brother Rama had also composed Rāmavinoda
for Rāmapāla a minister of Akbar, in A D.
1613, See for this latter, I O No. 2944

Beg —

अथय हेरम्बमयो दिवाकरं

गुरोरनन्तस्य तथा पदाम्बुजम् ।

श्रीनीलकण्ठो विविधकिं सुक्तिभिः—

कस्तान्जिक सूरितन प्रसादकम् ॥ १ ॥

ग्रहप्रकरण (60 slo.) ends on fol. 8b, पौदसयोग
(73 slo.) on fol. 11

End:—

आमीदमीमगुममिदपण्डितायो
 व्यासपुत्रः कृष्णर्षीः शुनित्वायुष्टः ।
 साहित्यतीतिनिपुणो गणितागमज्ञः—
 श्रिन्तामसिदिपुण्यवेङ्कटावतंसः ॥ १२ ॥
 सदात्मजोवन्तगुणोस्त्यनन्तो
 योयोश्चमदुर्लभः किल कामधेनुम् ।
 तनुष्टये जातकपद्वति च
 न्यरूपयष्टुमने निरस्य ॥ १३ ॥
 पद्माश्वत्थामासि ततो विरचितः—
 श्रीगीतलकण्डः शुनित्वायुष्टिः ।
 विद्वत्पुण्यवीरिकर् श्रवणात्मी—
 रसंतापिद्येकं सहमावतंसम् ॥ १४ ॥
 संज्ञातन्त्रं समाप्तम् ।

[B D. 182

263

संज्ञातन्त्रं of नीलकण्ठ with
 व्याख्योदाहृति by शिष्यमाध.

11½ x 4 in.-hes, Devanāgarī handwriting
 Foll. 41, about 13 lines to a page. Dated Saka
 1602.

End:—

इति श्रीनीलकण्ठविरचिते संज्ञातन्त्रे सहमाध्यायस्य
 व्याख्योदाहृतिः समाप्तिमगमम् ॥

[R. D. 145.

264

सर्वसिद्धान्तराज (यन्त्राध्याय) of नित्यानन्द.

10 x 4½ inches; Devanāgarī handwriting
 Foll. 8, about ten lines to a page. Dated
 Śaivrat 1725.

A work on Astronomy composed in Śaivrat
 1696 by Nityānanda, son of Devadatta, son of
 Laxmana, son of Icchā. The present MS.
 contains only the Yāntṛādhyāya. For the whole
 work, cf. Ulwār Cat., Extract No. 596
 Siddhāntasindhu is another work composed
 in Śaivrat 1681 by Nityānanda, at the request
 of Vāsudeva, a minister of Shaha Jelan See
 Ulwār Cat., Extract No. 600

It begins:—

ज्ञात्वा च योर्लं वसिने च श्रीमाध्यायस्य यन्त्रं गणको हि वेति ।
 तावन्न ते काकविलस्येदात्प्रसक्तो श्रीसिद्धीश्वरः स्वाम् ॥ १ ॥
 विवाहवाप्रारिक्तमणिष्वे शरदं विमलं समयं च रोदाम् ।

तस्यामज भीतविधिप्रयुक्तो वेदान्तशास्त्रादिकृपावाममी ।
 तपोयनो ययोतिषशास्त्रद्वयो विद्वक्षणो लक्ष्मणसंज्ञको मूर्ध्नु ॥ १ ॥
 तदीयपुत्रकापसा परिष्ठः सदा गरिष्ठो दिनमण्डलीयु ।
 सदा सदाचारयुतो मनीषी नारायणो धर्मपरायणो मूर्ध्नु ॥ २ ॥
 तस्यामजो ययोतिषशास्त्रद्वयो विद्याविनोदेयु विद्वमवेता ।
 त्रितेन्द्रियः गत्यतप समेतः भीदेयदत्तोमि नरेन्द्रमाम्य ॥
 नित्यानन्दकस्य पुत्रो दिग्मान-
 माशाफरी सूर्यसंक्षमसाद ।
 यद्भोभूये ११९९ विक्रमांकस्य साये
 याने चके सधंसिद्धान्तराजम् ॥ १ ॥
 सगातोय भीसिद्धान्तराजम् ॥

[B D 311

265

सिद्धान्ततत्त्वविवेक of कमलाकर.

12½ inches Devanāgarī handwriting
 Foll. 171, eleven lines to a page Dated
 Saka 1706

Siddhāntatattvavivēka is a work of Astronomy
 mainly based upon Suryasiddhānta composed in
 A D 1658 by Kamalākara son of Nṛsiṅha.
 Another work of the author is Sauravāsāṅk a
 commentary on Suryasiddhānta where he quotes
 Rāṅganātha's Guḍhārtiśāstrakāśikā and this
 work. See No. 207 below and also No 263
 above. Nṛsiṅha was an author of great repute,
 see No 282 below I O, Nos. 2390-91 and
 Dikshit pp. 283 and 287. Published in the
 Benares S Series

It begins —

प्रकाण्डोदरसंक्षितावनिजलायुर्वैन्दुपूर्वप्रह-
 णीर्षस्वप्रवहान्तगोहरचनासृष्टिर्व्यावस्थिता ।
 कालेक्षि गहनेव्ययेति सतत पस्मादिदं तज्ज-
 ह्याप निगुणमीरामव्यपराप्रहोक्तत्वं क्षुभम् ॥ १ ॥

It ends —

इति भीमसहायणभास्कराचार्यविरचिता गरि-
 राष्ट्रीलीलावती समाप्ता । श्लोकसङ्ख्या १०० प्रपञ्चसङ्ख्या
 ८०० ॥ सवत् १९५५ वर्षे वैशाखे ३ सोमे कोदणामये
 लिखितम् । पत्रविनिमयेन कुपय्यभिधानेन स्वयं पत्रार्थम् ॥
 [B D 50

266

सिद्धान्तशिरोमणि of भास्कराचार्य.

(लीलावती.)

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 25, thirteen lines to a page Dated
 Samvat 1655

Līlāvati, the first part of the Siddhāntasīromani
 of Bhaskarācārya. It treats of Arithmetic. See
 above No 216 and I O, No 2791. Siddhānta
 sīromani consists of four parts, Līlāvati,
 Bṛhasphuta Saṁskṛābhāṣya and Golabhāṣya.
 It was composed in A D 1150. Published
 by V Jha in Pandit New Series vols 30-33.
 In A D 1206 Cāṅgadeva a descendant
 of Bhaskarācārya founded a school for the
 study of the Siddhāntasīromani, cf Epi Indi
 I p 338 ff

It ends —

इति भीमसहायणभास्कराचार्यविरचिता गरि-
 राष्ट्रीलीलावती समाप्ता । श्लोकसङ्ख्या १०० प्रपञ्चसङ्ख्या
 ८०० ॥ सवत् १९५५ वर्षे वैशाखे ३ सोमे कोदणामये
 लिखितम् । पत्रविनिमयेन कुपय्यभिधानेन स्वयं पत्रार्थम् ॥

[B. D 301

267

लीलावती of भास्कराचार्य.

15½ x 9½ inches Devanāgarī character
 Foll 17-19 lines to a page

Another copy

[S. C. Z. A. 13.

268

लीलावती of भास्कराचार्य.

11 x 5 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 38 (2 to 39) nine lines to a page.

Another copy First folio of the MS is
 wanting

[B. L. 100

269

लीलावती of भास्कराचार्य.

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 39, about eleven lines to a page

Another copy

[B D 79

270

लीलावती of भास्कराचार्य with
उदाहरण by वीरेश्वर.

15½ × 9½ inches, Devanagari character Fol 39,
seventeen lines to a page Incomplete

A commentary on Līlāvati composed by
Vīreśvarapandit who quotes Gaṇitakaumudī
(A. D. 1357) and Lakṣmīdāsa Miśra (A. D.
1501). For another MS cf I O No 2818

Begin—

भीमविहराजमीदे भूय परिवारसमुत्तमम् ।

पाटीपट्टय न विनाधिगन्तु वीर समर्थो विद्योपि कश्चिद् ॥

The colophon —

इति भीमविहारीश्वरविरचिते लीलावतुदाहरणे क्षेत्र
व्यवहार fol 27b

[S C Z Z A 13]

271

लीलावती of भास्कराचार्य with
गणितामृतलहरी by रामकृष्ण

15½ × 9½ inches Devanagari character
Fol 50 nineteen lines to a page

Gaṇitāmṛtalaharī is a commentary on Bha-
skara's Līlāvati composed in 1688 A. D. by
Rāmakṛṣṇa son of Lakṣmāna grandson of
Nṛsiṅha a pupil of Somanātha. See I O No
2804. Dyaṇprabodha (I O No 2832) is another
work of the author

It begins —

मूर्तिहृदादयस्कन नमामि सिद्धिदायकम् ।

गुरोश्च पादपङ्कज भजामि शास्त्रकारणम् ॥

It ends —

दैवशर्वभूदरे सुतलक्ष्मणस्य ।

भीरामकृष्ण इति नामतयास्ति पुत्र ।

भीसोमनाथभजनारपरिलक्ष्यबोध

भीमिधसूर्यगुहमन्त्रितो मितकृतम् ॥ १ ॥

सोय भास्करभोक्तृपाटिगणिते सप्तक्रियुक्तोक्तोत्

रीको सङ्गणितामृतस्य लहरी तत्पाथवोधप्रदाम् ।

नन्दभट्ट १२६० (?) म (ही) मिति (ते) नरकते वष सहस्राविते
पक्षे सर्वतिथौ सदाशिवदाचार्यो हि भूपासदा ॥ २ ॥

इति भीमविहारीश्वरसमष्ट्यविरचिता ली० इतिर्गणि
तामृतलहरी समाप्ता ।

[S C Z Z A. 13]

272

लीलावती of भास्कराचार्य with
गणितामृतसागरी by गङ्गाधर.

15½ × 9½ inches, Devanagari character
Fol 42 twenty lines to a page

A fragment of Gaṅgadhara's Gaṇitāmṛtasāgarī
a commentary on Līlāvati followed by the
concluding portion of Rāmakṛṣṇa's Gaṇitāmṛta-
laharī.

The क्षेत्रव्यवहार of the Gaṇitāmṛtasāgarī ends on
fol 21b, the क्षेत्रव्यवहार of the Gaṇitāmṛtalaharī
ends on fol 32b

The MS is very similar to I O No 2805
See also I O No 2836, Mitra Notices III p
243 The date of the commentary is about 1420
A. D. cf Dikṣit p 252

[S C Z Z A 13.]

273

लीलावती of भास्कराचार्य with
वृत्ति by मोपदेव.

10½ × 4½ inches Devanagari character
Fol 109, about 14 lines to a page Dated
Samvat 1802

Another commentary on Līlāvati by Mopadeva
son of Bhīmadeva a goldsmith. Mopadeva must
have written before 1473 A. D. which is the date
of the MS in the next number For another
MS. see Ste n p 172 and Bhandarkar, Report,
1887-91 No. 850

It begins —

अथानि गिरितनूलाभाणीयूषजारा

हरद्वयपयोधिरह्मन्दिन्द्रधारी ।

त्रिभुवनमहनीयमहाविजय मूर्ति

सुरनरमुद्दिन्दे स्तूपमानो गणेशः ॥ १ ॥

अन्वीयसी मम प्रज्ञा बम्भीरा भास्करोक्तयः ।

सम्प्रभावमतो वक्षुमह यद्यपि न क्षम ॥ २ ॥

तथाप्याद्यावत् किञ्चित्किञ्चित्छास्त्रान्तरायुन ।

ज्ञात्वा लीलावतीं पाठो विदूषोमि समासत ॥ ३ ॥

भीरामकृष्णार्थ - कार्यं विद्युत्सह - प्रीतिः

The colophon —

इति भीदेमुक्तरभीमदेवरागमोपदेवविरचिताया
लीलावतीवृत्तौ

It ends —

इति श्रीसिद्धान्तशिरोमणौ भास्कराचार्ये लीलावती-
मिथ्याना सप्त टीका सुधर्मेकारमीमदेवसुतमोपदेवकृता
लीलावतीपाटीगणितपाटीटीका समाप्ता ।

[B I 99]

271

लीलावती of भास्कराचार्य with
वृत्ति by मोपदेव.

9½ x 4½ inches, cursive handwriting (Devanāgarī)
Fol 116, ten lines to a page Dated
Saurat 1529

Another most cursive copy कुट्टकाचार्य ends
on fol 100

It ends —

इति श्रीसिद्धान्तशिरोमणौ लीलावती इत्यमिथ्याना सप्ता-
ष्टीका सुधर्मेकार(र)भीमदेवसुतमोपदेवकृता लीलावती
गणितपाटीटीका समाप्ता । संवत् १५२९ मार्गसुदी १ १०
शुक्लपक्षे ॥ श्री ॥

[B D 128.]

275

लीलावती of भास्कराचार्य with
भूषण by धनेश्वर.

10 x 6½ inches, Devanāgarī character Fol 95,
about 14 lines to a page Incomplete

Another commentary on Lalāvatī by Dhaneśvara.
The name of the commentary is Lalāvatībhū-
ṣaṇa Dhaneśvara was the son of Vireśvara,
son of Somesvara. He quotes (on fol 22b)
Sūryabhaṭṭa, author of Amṛtakūpikā on Lalāvatī
composed in 1541 A. D

Begin —

श्रीर्षाणमौल्यङ्कितपादद्वयसद्वयकाश्चक्षितसहितम् ।
कोटीनभास्वरद्वयसिद्धा द्वयसिद्धिदा स्यात्सविनायकाश्च ॥ १ ॥
पापास्त भूत्यङ्कितनेत्रकण्ठस्यलस्यमोगीचक्षितोत्तलज्जि ।
भास्कराचार्यगणितसुधर्मेकारमीमदेवकृता स शिव शिवो व ॥ २ ॥
नारा पूर्वमुनीश्वरानुदमयो येदन् ससूचोदिकान्
सन्मोदाय करोमि लाघवगुणैर्युक्तायार्थकम् ।
ध्यात्वाद्यं सुमनोरम च मित्रं लीलावतीभूषणं
धार्य सविधुर्दरदार(ण)मेतज्जगत् सद्यथा ॥ ३ ॥
तत्र तावत्समस्तश्रीर्षाणमौल्यङ्कितम् ॥

इति भीमदेवश्वरद्वयसिद्धिरिति सिद्धान्तलीलावतुदा-
हरणे लीलावतीभूषणनामि परिभाषानिरूपणाध्याय
प्रथमः । fol 3, इति निरुपारिस्मोहः fol 13b,

महा सङ्कटम्पते परितराङ्गाभूते मुनि-
ह्वयपाते सुज्जनाभिते द्विजवर कुङ्कुमा(1)भूषण ।
य. सोमेश्वर इत्यभूषणमभिधिरिधरस्यमुत-
त्तात्पुनःप्रयितेपुनराहतिपयतेऽगच्छामिनेनमः ॥

इति भीमदेवसिद्धिकाराङ्गाधनेश्वरः प्रकीर्णोपाय
समाप्त fol 25b, इति० मिथ्याचार्य. समाप्त fol 38,
इति येरीव्यवहारा fol 42b, इति० क्षेत्रम्यवहारा. fol
73b, इति प्यातम्यवहारा fol 76, इति० चित्तिम्यवहारा
fol. 77 b, इति० ककुचम्यवहारा: fol 79, इति०
राशिम्यवहारा fol 81, इति० छायाम्यवहारा fol 86,
इति० कुट्टकम्यवहारा fol 92b यदुक्त नारायणमैट्टः(?)
गणितमिति नाम लोके ख्यातमभूदितिज्ञाद्यस्य । fol 95
संगीतरत्नाकर ॥ quoted on fol 37, वृत्तरत्नाकर
on fol 34 and सूर्यमह on fol 22b

The MS breaks off in the explanation of the
verb 'वेप' सुजातिगुणवर्ग

[S C ZC C 32]

276

सिद्धान्तशिरोमणि of भास्कराचार्य.
(बीजगणित).

8 x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 81, nine lines to a page.

Byjāṇita or the second part of the Siddhānta-
sāraṇaṁ of Bhāskarācārya See I O, No.
2819

[B. D 133]

277

सिद्धान्तशिरोमणि of भास्कराचार्य.
(बीजगणित).

15½ x 9½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 22, 10 lines to a page

Another copy

[S. C. ZC. A. 13]

278

बीजगणित of भास्कराचार्य with
नवाहुर by हर्षा.

15½ x 9½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 85, about 17 lines to a page

Byaganita with a commentary, variously called Navānkura Pallava or Kalpalatāvatāra composed during the reign of Emperor Jehangir (A. D. 1605-1627) by Kṛṣṇa son of Ballāla son of Trimalla, son of Rama son of Cātāmān. Kṛṣṇa was a pupil of Viṣṇu who was a pupil of Nṛsiṅha nephew of Ganeśa son of Keśava of Nandigrāma. Kṛṣṇa's younger brother Rāṅga nātha wrote in 1603 A. D. a commentary on the Suryasiddhānta (see No 295 below) and his nephew and pupil Viśvarūpa son of Rāṅga nātha, wrote a commentary called Mani on Gaṇitādhyāya and Golādhyāya of the Siddhantaśiromani and completed his Siddhāntasārva-bhāṣa in A. D. 1630 (see No 288 below). See also I. O., Nos 2775 2827 and 2868, Dikṣit, pp. 283-84

[S. C. ZZ. A. 13

279

धीजगणित of भास्कराचार्य with
भाष्य by सूर्यदास.

15½ x 9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 46, twenty lines to a page.

Byaganita with a commentary by Suryadāsa composed in Śaka 1460 when the author was only thirty one years old. Surya was the son of Jñānarāja (author Siddhāntasundara No 289 below) and the grandson of Naganātha. Surya composed his Gaṇitāmṛtakupika in 1541 A. D. In the concluding verses he describes himself as the author of eight works and says that his father was the author of four works one on Astronomy one on Horoscopy one on Rhetoric and one on Music. For quotations see I. O. 2823. Also consult Dikṣit pp 271-72.

[S. C. ZZ. A. 13

280

सिद्धान्तशिरोमणि of भास्कराचार्य
(गणिताध्याय)

14½ x 9 inches Devanāgarī handwriting
Foll 9, seventeen lines to a page

Gaṇitādhyāya or the third part of the Siddhāntasīromani.

[S. C. ZZ. A. 24

281

गणिताध्याय of भास्कराचार्य with
मिताक्षरा by भास्कराचार्य.

15 x 9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 14, eighteen lines to a page

Another copy of Gaṇitādhyāya with the author's own commentary called Mitākṣarī.

[S. C. ZZ. A. 24

282

गणिताध्याय of भास्कराचार्य with
वासनाचार्यतिक by नृसिंह

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 111, twelve lines to a page. Dated
Śaka 1700

Gaṇitādhyāya with Vasanābhāṣya of Bhaṣkarācārya together with its commentary called Vāsanavārtika composed during his 35th year by Nṛsiṅha son of Kṛṣṇa and grandson of Divākara who was a pupil of Ganeśa the author of Grahalaṅghava. See above Nos. 263 and 265. Cf I. O. No. 2857 and for a list of authorities quoted in the author's commentary on the Surya siddhānta (A. D. 1011) which was composed before the present one cf. Aufrecht Cat. Trin Coll Camb p 43 and I. O. No 2778

It begins —

यस्मात्सर्वमिदं जगत्समुद्भूतं स्रोतस्त्वद्भूतैर्गुणैः ॥ १ ॥
गङ्गायाः पामितविक्रमाय ॥ २ ॥
मित्रतावत्स्य कृष्णस्य हृत्वा पादाङ्गुलं हृदि ।
शास्त्रं पितृव्यतोषीत्यं वक्ष्ये पूर्वां मुखासनम् ॥ ८ ॥
सिद्धान्तवासनाभाष्यममितार्थं मिताक्षरम् ।
व्याख्यायते नृसिंहेन गणकानन्ददेवतये ॥ २ ॥
विधाय सूर्यसिद्धांतवासनाभाष्यमुत्तमम् ।
वासनाचार्यतिकं कर्तुमुद्यतोऽसि शिरोमणे ॥ १० ॥

It ends —

श्रीमत्सोऽङ्गवासनिकेभ्यः सुप्रभासाय बोधाद्गुणैः
भट्टाचार्यमुखाय दिवाकर इति एषा ताज्जि उच्यमान् ।
यं हृत्पुस्तकमेव तस्य रचिते सद्वासनाचार्यतिके
सत्सिद्धान्तशिरोमणेऽयमग्राह्यतायाधिकारः स्फुटः ॥

इति श्रीनृसिंहहोतौ वासनावार्तिके प्रहणिताध्यायः ॥
 ग्रन्थसङ्ख्या ३३०० शके १७०० विलम्बिसवसरे माघकृष्ण
 चतुर्दश्यां सिम्बायप्रामे रामदेवशेन लिखित स्वार्थ परार्थ च ।
 इदं पुस्तकं सगमेधरकोपभाषकरामदेवशय ।
 See above No 265

[B D 99]

283

गणिताध्याय of भास्कराचार्य with
 वासनावार्तिक by नृसिंह.

14½ x 9 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 26, sixteen lines to a page. Incomplete.

Another copy, it breaks off in the midst of
 Spastādhikara, fol 24b is blank

[S C ZZ A 24]

284

सिद्धान्तशिरोमणि of भास्कराचार्य.
 (गोलाध्याय with मिताक्षरा)

15 x 9½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 44, sixteen lines to a page.

Golādhyāya, the fourth part of the Siddhānta
 śiromani with the authors own commentary
 called Mitākṣara

[S C Z7 A 24]

285

सिद्धान्तशिरोमणि of भास्कराचार्य.
 (गोलाध्याय with मिताक्षरा)

14½ x 9 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 40, seventeen lines to a page.

Another copy

[S. C 22. A. 24]

286

गोलाध्याय of भास्कराचार्य with
 वासनावार्तिक by नृसिंह.

10½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting
 Foll 74, about twelve lines to a page

Golādhyāya with Vāsana-vārtika by Nṛsiṃha,
 cf I O, No 2857

It begins —

विद्येधरं नमस्कृत्य महारिचं यजमानवम् ।

भास्करिपत्य गोलाय व्याख्यानं कियते पुनः ॥ १ ॥

24

It ends —

इति वासनावार्तिके ज्योतिषि । शुद्धेर्विद्वत्स्ये ॥ १ ॥
 गुणधेदशरेन्दुसंमिते १५४३ सफुकाते नगरे पुरेतिदुः ।
 यस्तावणाक्षिमध्यगेन न(नृ)सिंहेन विनिर्मितं शिवदम् ॥ २ ॥

गुण सदा ॥ १ ॥ अत्र गोलाध्याये ग्रन्थसङ्ख्या द्वारि-
 शतिसप्तति २२००, गणिताध्याये ३३००. पूर्वमत्रादितो
 सङ्ख्या विषयम्बरपत्रपत्रादुक्त्या ५५०० ।

इति श्रीगणकपक्कूशमणिनृसिंहहोतौ सिद्धांतः प्रथम
 समाप्त्यलङ्कारः ।

[B D 99.

287

गणिताध्याय and गोलाध्याय with
 तत्त्वचिन्तामणि by लक्ष्मीदास.

12 x 5 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 312, eleven or twelve lines to a page
 Dated Samrat 1653

Gaṇitādhyaṃ and Golādhyāya with a commen-
 tary called Gaṇitatattvacintāmaṇi composed in
 Śaka 1423 by Lakṣmīdāsa son of Yācaspati
 and grandson of Keśava. See I O No. 2851,
 Aufrecht Cat. Trin. Coll. Camb., pp 51-54 (a
 list of authorities quoted is given here) and
 Dikant p. 267

Beg —

व पद्मोदयं

The first folio of the MS seems to have been
 added by a different hand

End —

इति भीमदासपुत्रमिहमन्त्रजलक्ष्मीदासविरचिते (१)
 भास्करिपत्तिदातशिरोमणिपञ्चाख्याने गणिततत्त्वचिन्ता-
 मणौ ज्योतिषि । संवत् १९५३ वर्षे शके १५८८ प्रवर्तमाने
 मार्गशिरस्युद्दि ५ दिने जोशीमण्युत्तरनसुतप्रोत्तोरघुभायेन
 द्रव्येण लिखयित्वा सिद्धान्तशिरोमणिटीका । पुष्पाणां पदनार्थ
 मान्येषां साधुनां पदनार्थम् । भावतामन्ये लिपिकारद्वय-
 केन लिखयित्वा ।

[B D 117.

288

सिद्धान्तसार्वभौम of विष्णुरूप with
 टीका by विष्णुरूप.

12½ x 5 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 503, ten lines to a page Dated Śaka
 1714.

Siddhāntasārvabhauma with commentary, begun in A D 1627 and finished in A D 1650, by Viśvarūpa also called Munis'vara, son of Raṅganātha the author of a commentary on the Suryasiddhānta (No 295 below) and the younger brother of Kṛṣṇa (No 278 above). See Dikṣit, p 286, I O, No 2886 In the latter place, Eggeling expresses a doubt about the existence of the *Uttarārḍha* of this work, but our MS contains both the Purā and the Uttarārḍha. For the author's Merica, cf I O No 2862 The author was born in A D 1603, the year of completion of Raṅganātha's commentary on the Suryasiddhānta (See vi 6 and 7 in No 295 below)

It begins —

यद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं
किंचिद्विगुणमिति नित्यमुत्तरीकम् महो निधितम् ।
तद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं
यद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं ॥१॥
यद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं
यद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं ॥२॥

मध्यखगोलम् ends on fol 57, स्पष्टखगोलम् on 143b, त्रिषप्त on 187b, ग्रहखगोलम् on 232, ०५५०
कति० on 253b, ग्रहखगोलम् on 268b, ग्रहयो
गाधिकार on 278, ग्रहखगोलम् on 323b, त्रिषप्तखगोलम्
कार on 340 The पूर्वार्ध ends on fol 312 ग्रह-
खगोलम् १११०

The उत्तरार्ध consists of three chapters

It begins —

विश्वेश्वरं वा यं यद्वाद्यमर्मुनीश्वरं सूर्यमुत्तरीकहिते ।
तद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं ॥१॥

अध्यायिकखगोलम् ends on 371b, यद्वाद्यमर्मुनीश्वरं on 411,
the last is the ग्रहखगोलम्

It ends —

स्मृतिनिधित्वान्मये (१५२२) कोटिगुणैर्ध्यायेन
विश्वेश्वरं वा यं यद्वाद्यमर्मुनीश्वरं सूर्यमुत्तरीकहिते ।
तद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं ॥१॥
यद्वाद्यमर्मुनीश्वरगणैर्ध्यायेन येश्वर्यं ॥२॥

[B D 62

289

सिद्धान्तसुन्दर of शानराज.

15×9½ inches, Devanagari handwriting
Fol 15, nineteen lines to a page

Siddhāntasundara is a work on Astronomy in five chapters, composed about A. D 1503, by Jñānarāja son of Naganātha and father of Suryadāsa (au of Kupikā in A D 1541) and Cintāmani (see next No 291) Dhundirāja, the author of Jātakābharaṇa (No 359 below) belongs to this family. See Dikṣit, pp 267-71, I O No 2901 Mitra, Notices V p 86, Ulār Cātā Extract No 601 &c

It begins —

सिद्धान्तसुन्दरग्रन्थेन विधेयकलामोद
चूडालसहस्रभूषणमहाहार सुनीलाम्बरम् ॥
स्वातन्त्र्यान्तर कलामिधिर क्षीपीनरसुन्दरं
वारहोपमवाहन गणपतिं यदे पर शकम् ॥ १ ॥

It ends —

इत्य श्रीमन्नागनाथामजेन प्रोक्ते तत्रे ज्ञानराजेन रम्ये ।
ग्रन्थाचारान्तरभूते प्रभूते गोलार्धयाये वर्णनं यद्वाद्यम् ॥
[S C ZZ A 24

290

सिद्धान्तसुन्दर of शानराज.

14½×9 inches, Devanagari handwriting
Fol 20, seventeen lines to a page.

Another copy

[S C ZZ A 24

291

सिद्धान्तसुन्दर of शानराज with

ग्रहगणितचिन्तामणि by चिन्तामणि.

12½×4½ inches, Devanagari handwriting
Fol 50, about 13 lines to a page. Incomplete

The MS contains the Mallayagatisādhana dhyāya and a portion of the Sphuṭajagatisādhana dhyāya of the Siddhāntasundara, accompanied by a commentary called Grāhaganitica cīntāmani, composed by Cintāmani, the younger son of the author. From the commentary it appears that the Gola dhyāya precedes the Mallayagatisādhana in the text of the Siddhāntasundara, while as a matter of fact in the existing MSS of that work the Gola dhyāya is the last dhyāya of that work which begins with the Mallayagatisādhana. See I O No 2901 and No 290 above

It begins —

मयातो मयगतिसाधनाभ्यायो व्याख्यायते ।

सत्र प्रथमगतिविहारेण समस्तप्रस्तुतायां वशेषविषये
रहाणीभूतमिवाधवा विनेयजनमन समाभासविधौ तत्तदुप
पादक्येन प्रतिभूतमिव पञ्चिकारकोटीकाररूप गोला
ध्यायमुत्पाद्युना सायनमुपनिषद्भूमितया प्रवानीभूतायै
नावाधिकारदाकोपकल्पनया साधनमभिरामुत्तराधिकार-
कोपवीर्यत्वेन प्राक्षयमाधिकारसारभगणोत्थ प्रधात्य-ध
प्रारम्भकपतयामीष्टदेवतानमरकारकक्षण मङ्गल निवसन्
शास्त्रविहीनितमेकमसिद्धये दिङ्मातङ्गसुदुर्लभकल्पन-

The colophon —

इति श्रीमत्सकसिद्धान्तवासनाविचारचतुर्मुखतरापरशा
करहस्ताभिशङ्केश्वरज्ञानराजमन्त्रिसिद्धान्तसुन्दरवास
नाभाष्ये सुननविषयनेकभूष्ये ज्ञानाधिराजसुनुपपिङ्गतचि
न्तामणिनिमित्ते प्रहगणितचिन्तामणौ मयगतिसाधना-
धिकार समाप्त ॥

[B D 60

292

सूर्यसिद्धान्त.

8½ x 6½ inches, Devanāgarī character
Foll 10 about 14 lines to a page. Incomplete

A copy of the Suryasiddhānta (upto the 14th
śloka of the fourth adhyāya) See Dikāt
pp. 177-86, Thibault, Astronomie &c pp 31-39

[B D 91

293

सूर्यसिद्धान्त with
भाष्य by चण्डेश्वर.

10½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll (12+52) 64, about 12 lines to a page
Dated Samvat 1452

The MS is incomplete. It contains adhys
XI XII and XIII of the Suryasiddhānta with
the Bhāṣya of Candesaṣa a Maithila who
appears to have written in 1165 A D as he
uses the Saka year 1107 or the Kali year 486
in two places in his illustrations. Mallikārjuna
who had commented upon the Suryasiddhānta is
quoted by him on fol 43. In all on to Valli-
kārjuna Cūḍavara 900s Sūryasiddhānta
tra of Lalit Silhilataprakāśa and Siddhānt

tasāra on fol 1 Adhyāya XI is separately
paged. For another MS of Būbler Gujarat
Cat, IV p 210, Bhandarkar Report 1884-87,
No 886, Ulwar Cita. No 2025 &c Other
works by our Candesaṣa are Jñānaprūḍipā,
Prasāncandesaṣa and Prasānvijā, cf Cat
Cita, I p 177a.

It begins —

एकावनगतौ स्यातां सूर्यावर्द्धमसौ पदा ।

तद्युतौ मण्डले काश्यास्तुष्यये वैष्टतामिध ॥

• मय्यदुदाहरण कथ्यते । शाके सप्तमिकैकादशशत-
मिते ११०० कलिगताब्दा ४२८१ तत्तैमशुक्रद्वितीयायां
भीमदिने सूर्यावर्धे शुगण •

—fol 6b

अत्रोदाहरणम् ॥ शाके सप्तमिकैकादशशतमिते
११०० तैमशुक्रद्वितीयायां भीमदिने इत्यावहारिकवर्तमान-
युगे कलियुगादिके जाताब्दा ४२८१ तत्तैमशुक्रद्वितीयायां
सति ४२८१ शुगण •

—fol 8

इति श्रीमैत्रिलशम्भेयसोमनाभिभीमपट्टेश्वराचार्येण
रचितसूर्यसिद्धान्तभाष्ये व्यतिपातवैष्टताभाष्यः एकादश
समाप्त ।

The 12th & 13th begins —

अथाकांशमहाभूतप्रतिपत्त कृताञ्जलि ।

इति श्री गोलाभ्यायो द्वादश समाप्त ॥

—fol 36b.

It ends —

इति श्रीमैत्रिलः सूर्यसिद्धान्तभाष्ये त्रयोदशाध्याय-
समाप्त ॥ शिवदत्तसु सर्वज्ञवत् । समाप्तो ग्रन्थ ॥ सति
संवत् १४५२ वर्षे शाके १३१८ प्रवर्तमाने मधेष्ट भीमदि-
कास्थाने त्रयोविंशतिलकयुते श्रीगोवर्धनसुतयुते श्रीमा-
तङ्गनारादेन लिखितमिदं सूर्यसिद्धान्तभाष्यम् ॥

[B D 292

294

सूर्यसिद्धान्त with
वासनार्णव by मन्त्रपाल.

10½ x 4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 15 12 lines to a page Dated
Samvat 1459

A commentary on the Suryasiddhanta by the famous King Madanapala of the Taha family. This work of the author appears to have been unknown so far. For the history of the author see above No 179. Brahmagupta and Bhaskaracarya are often adversely criticised. Other astronomical works of our author mentioned here are Siddhantagarbha and Yantraprakasa.

It begins —

अस्ति धीरिह य स ह्य जने प्राच्यं श्रियामाश्रय
क स्यादपरस्तदेनमसिलप्राच्यं भवामश्रिरम् ।
अस्मिन्मन्त्रमाय जातु मुदिते दातु प्रवृत्तन हि
स्ववप प्रातिपद यदत्र परित सजा सहस्र करा ॥ १ ॥
यदिन्द्रिद्रानाधपुन्दराधैराधित अतिकभरानताङ्गै ।
श्रीषण्डिकायाश्चरणारविन्दं वन्दामहे ताङ्गुलदेवताया ॥ २ ॥
अस्ति कश्चिन्महानुचैवंशष्टाकमहीभुजाङ्ग ।
यमारुह नरीनतं गतातिं कीर्तनतंकी ॥ ३ ॥
वशे मुक्तामणिरिव महास्रज जातः सुवृत्तो
राजा तेज प्रसरत्तिरो यो हरिश्चन्द्रनामा ।
वासुधादेव क्षितिपतिश्चिरं श्रणिमेवाविहृत—
स्तारण्ये तु स्फुरति हृदये सुन्दरे सुन्दरीनाम् ॥ ४ ॥
भवनाङ्गवन्द्यधारणलनयनस्य धृप सहारण ।
उत्तियाय जनस्य वीक्षिते वृषती यत्र पुनन्दरभस ॥ ५ ॥
तामुतो विजयते वसुधाधामुत्ततो मदनपालमहीन्द्र ।
बाह्वृष समकक्षत पश्चिन्मार्तवीरुमलधोरनुतामः ॥ ६ ॥
प्रतिदिनमुदितैर्गवे प्रब-
ह्मुत्तिसरणी गणिते चिकित्सिते च ।
जगति विजयते विदुर्ममालो
रमिनयमोज इव प्रथा वदीया ॥ ७ ॥
अतिप्रीतप्राप्तस्पर्णानुकम्पा-
सप-मात्रमोहपदाविशस ।
प्रसन्नमिवांसनामिर्बिषये
शोय राजा सूर्यसिद्धान्तदीपाम् ॥ ८ ॥
क्याप सूर्यो वद्वदार्द्रा मदाणां
सिद्धान्तानां सूर्यसिद्धान्तं च ।
श्रेष्ठा तदुच्यते तस्मिन्मदीया
वापिद्वारया वासनालङ्कृतैर्यम् ॥ ९ ॥
इदं हि मरुति प्र-पमिन्मो
दिनमणिनेव वृत्तो मयोपदेशः ।
तदनु तदनुचर्ययेव तस्मा
वपमपराः क्रियते मयोपदेशः ॥ १० ॥

तत्रायमादिमं श्लोक । अविद्याव्यक्तरूपाय निगुणाय
गुणारत्ने ॥०

The author does not comment on the portion of the text up to the Goladhyaaya as it is virtually commented upon in his work called Siddhantagarbha or Madanvinoda

अत उच्यंमाणोलाध्यायमधस्य प्रमेय भस्माकृते सिद्धान्तगर्भसंज्ञके मदनविनोदापरनाति ग्रन्थे द्रष्टव्यम् ।
तथाहि अथ यत् सूर्यसिद्धान्तमेवानुसरति । टीकारूपोति प्राञ्जल्य । टीकापरामर्शायगतिरेव न तु किञ्चित् कर्मलाघव सिद्धान्तगर्भे तु कर्मलाघव अपावगतिश्च गुणद्वयम् । सिद्धान्तगर्भोक्तकामाकर न व्यभिचरत्येव तस्मादुक्तैर् विमर्ष प्रयास कार्य । गोलाध्यायश्च(अं)निवृत्तिर्नकृता । अत स्ववृष्यनुसारेण वासनासहित तत्रैव किञ्चिदभिधीयते ॥
अयेन महता क्लेशेन परमेधरप्रसादादिदं लब्धम् । पृताश्च परमेधरमुत्ताशिरंता सूक्ष्म । अत्र कथं सादृशस्य प्रवेश । अत स्ववृष्यनुसारत कथयिष्यामि । तत्रापि वासन्त्यवत परमेधरप्रसात् । यच्च पश्यस तन्मम बुद्धिमायम् ॥ तत्राप गोलाध्यायस प्रथमं श्लोक । अपाकांससमुत्पत्तं

fol 5b & 6

अनैरपि राजसृगाङ्गकारादिभिर्न्यासाधिता सापि प्रैरा सिकेदेव ॥ fol 30b, यववाचार्य ॥ mentioned on fol 37 यथा मया निजेयत्प्रकाशो निरूपिता ॥ fol 40 इति श्रीमहाराजाधिराजः सूर्यसिद्धान्तविधेयो वासनागर्भे गोलाध्याय । fol 43

It ends —

स तेभ्य प्रददी प्रीतो प्रह्लाणं चरित महद् ।

अलङ्कृततन लोके रहस्य प्रज्ञसतम् ॥

इति श्रीषण्डितपातिजाताभिनयभोजेत्वादिविहृदाव श्रीविज्ञानमानेन मदनपारिजातमहार्णयसिद्धान्तगर्भमयम् प्रकाशनाधवेकप्रणयकर्त्र श्रीमहाराजाधिराजेन श्रीमदनपा लदेवेन विरचित श्रीसूर्यसिद्धान्तविधेयो वासनागर्भः समाप्तः ।

मुक्ताहास-तीतगुणायामोत्थ

यद्रूपेण सूर्यसिद्धान्तगतवम् ।

उज्जिन्नाभिर्वासनामिर् केसा-

मागोदेष्टामप्यतोम्यत्र दग्ध ॥ १ ॥

विपुल मूर्धैर्निभिः शिरैरिन्द्रा

विमज्यो येति धुनोदयादिच ।

व्यपादनेका मन्त्राः प्रजापतिः

तद्विद्वत्तयाः मुचिषो दिवाय यः ॥ २ ॥

ध्याकरोत्सूर्यसिद्धान्तमसहस्रास्करोदिवम् ।
 मद्राण्यो मदनायौति ब्रह्मगुप्तोक्तिमाक्षिपत् ॥ ३ ॥
 स्वात्पूर्वं पूर्वपक्षस्तु सिद्धान्तसादनन्तरम् ।
 तथैव ब्रह्मणा सृष्टौ तौ पूर्वं सांप्रतं वयम् ॥ ४ ॥
 स्वयं सष्टा षष्ठापि च तदमितो व्यापृतकरः
 ॥ देवो भूगोलं दशशतकरो वेद गहनम् ।
 प्रसादात्तत्सर्वं प्रचलकरुणापीनमानसो
 मयो भवत्याज्ञानाद्यदि किमपराद्धं तदनुगेः ॥ ५ ॥
 पाणिद्वयधारायि चतुर्धनिरयमन्तःस्थितां वृत्तिमिवास्व रोचि ।
 सूर्यप्रसक्तिं सुकृतकलभ्यां द्वादशयावमेव प्रकटीकरोति ॥ ६ ॥
 द्वादशयानां किं च त्रितिक्षते यः सूर्यप्रदिशं भद्रनस्य राज्ञः ।
 सैहाय सोऽसुपति विक्रमाय कात्वरिकायेष्वेति सौरभाय ॥ ७ ॥
 कोणे क्वापि त्रितीयं मन्त्रतिथ्या येपि द्विपन्तो ग(गु)णान्
 शुभ्य(१)स्ये स्वयमेव तां स्वविहिंतिं प्रत्यक्षयन्तो जडाः ।
 नास्मात्संहननोचितारचिर्भरिष्यन्तं निरलोघतो
 निन्दन्तीति मल्लिभुवास्त गणयत्सेव ब्रह्ममण्योः ॥ ८ ॥

शुभो राजा भास्वानसिलसुमनोमाचमहिमा
 कतिः सपथाबाभूरधितविमुग्धमद्रजपदम् ।
 द्विपौ केतुर्ध्यास्वत् यदि भद्रनपालो महनतिम्
 किमाश्रयं बोद्धुं न भवति कृती क स्वचितम् ॥ ९ ॥
 यथा मयोक्तिसया मयोक्त यथा परोक्तिसया परोक्ते ।
 अकिमिष्येकेयः स्वाद्विषेकी तस्मिन्नु स्वाद्विर्विषेकी ॥ १० ॥
 इति घासनाणैवात्स्यो ग्रन्थः समाप्त इति । स्वति संवत्
 १४५९ चैत्रादिप्र० भाद्रपद शुदि ३ शुभे लिखितो घासना-
 णैवात्स्यो ग्रन्थः ।

[B. D. 282.]

295

सूर्यसिद्धान्त with

गूढार्थप्रकाशिका by रङ्गनाथ.

15 x 9 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 84; (64+20), twenty lines to a page.

Another commentary on the Suryasiddhānta
 composed in 1603 A. D. by Rāṅganātha, son of
 Bālāśa. Edited by Hall, in the Bibliotheca
 Indica, 1859. See I. O., No. 2775 and Nos. 278
 and 288 above.

It begins:—

यत्स्वस्यासीदकार्यस्य सिद्धिर्ना सिद्धिर्नेष्यति ।

नरसं बुद्धिदं वन्दे वक्रतुण्डं त्रिनेत्रवम् ॥ १ ॥

25

विजयो भोजिवह्नाली जयतोऽप्यादिवायव्यो ।
 वायव्यो पञ्चमुता जाता ज्योतिःसंसारदेवतः ॥ २ ॥
 सार्वभौमजह्नीरविधासास्पदभाषणम् ।
 यस्य सं आगतं कृष्णतुण्डं वन्दे जगद्गुरुम् ॥ ३ ॥
 नानाग्रन्थान्तमालोच्य सूर्यसिद्धान्तमापणम् ।
 करोमि रङ्गनाथोदं तद्गूढार्थप्रकाशकम् ॥ ४ ॥
 अथग्रहादिचरितत्रिसासून्०

The Purvakhanda ends on fol. 64, the folios
 of the Uttarakhanda are separately paged.
 It ends:—

भागीरथीतीरसंस्थे शंभोर्बाराणसीपुरे ।
 बह्मालगणको रुद्रजगत्कोभवदुधः ॥ १ ॥
 तत्स्यारामजाः पञ्च गुणमिरासा
 ज्येष्ठः सुरामः सकलामग्नयः ।
 व(रु)धेनोपपतिः स्वधिया नितामर्तं
 प्रकाशितानन्तमुच्चारस्य ॥ २ ॥
 तत्(तः)स वृष्टो(कृष्णो) जह्नीरसार्वभौम—
 भौमस्य सेवाभिगतप्रतिष्ठः ।
 श्रीमास्करियं चिद्वत् तु येन
 बीजं तथा श्रीपतिपदतिः सा ॥ ३ ॥
 गोविन्दसंस्थु तत्तस्मिन्पल्लवाज्जोहं गुरुकण्ठधियः ।
 धीरङ्गनाथोऽयं मुक्तोत्थशास्त्रे गूढप्रकाशाभिधित्वनं सः ।
 कृत्वा मद्रादेयबुधामनोय विषेशशायार्थितबाह् सुदुर्लभं ॥ ५ ॥
 शके तत्पतिभूमिते १५२५ चैत्रमासे
 सिते संशुतिष्यां बुधैर्कोदयाग्रमे ।
 द्वादशदिनाराच ५१३० नाडीयु जातौ
 मुनीशार्कसिद्धान्तगूढप्रकाशी ॥ ६ ॥
 गूढप्रकाशकं दृष्ट्वा रङ्गनाथभवं विभु ।
 मुनीश्वरस्य सहजं कर्मन्तां वयकाः मुलम् ॥ ७ ॥
 इति श्रीतत्त्वकलणकसावेभौमबह्मालदेवजायभवङ्गनाथ-
 गणकविचितः सूर्यसिद्धान्तगूढार्थप्रकाशकः संसर्गः ।
 अथ ग्रन्थसंख्या १३०० अक्षिण्युत्तरार्धयोर्मित्वा ८८००
 [S. G. ZZ. A. 24.]

296

सूर्यसिद्धान्त with
 गूढप्रकाशिका by रङ्गनाथ.

14½ x 9 inches; Devanāgarī handwriting
 Foll. 108 (63+25); seventeen lines to a page.

Another copy.

[S. G. ZZ. A. 24.]

297

सूर्यसिद्धान्त with
वाचना by कमलाकर. (पूर्वखण्ड.)

12½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 41, about 13 lines to a page

Suryasiddhānta with a commentary called Vāsana composed by Kamalakara son of Nraṇha son of Kṛṣṇa of Golagrama See above Nos 263 265 and 282 In this commentary Kamalakara quotes his own Siddhāntatātra viveka on fol. 13 and Ranganātha's Gudbartha prakasika on fol 12

The MS contains only the Purvakhaṇḍa consisting of ten adhikaras.

Beginning —

महाण्डगोक्षोदरबाणसख भाम्त समस्तमम(१)गोलरूपम् ।
पतैजस भाति(१)यत सदा व नाशयण मण्डलं नमामि॥१॥

महायमकाराद्यै माह सौराण्ये नाशिवोत्थत ।

वदमह विदां तुल्ये बुधोवा सौरवासनाम् ॥ २ ॥

अत्राविच्छिन्नपारम्पर्येण कथा स्मर्यते । नेष्टुष्टे०

It ends.—

इति श्रीकला(सकल)गणि(न)कसार्वभौमश्रीमश्रीसिंहान्न
श्रीकमलाकरविरचिता इत्याधिकशान्तपूर्वखण्डसौरवासना
सप्तमं ।

[B D 82

298

सौरपौराणिकमतसमर्थन of नीलकण्ठ चतुर्थर

13½ × 8½ inches Devanagari handwriting
Foll 7, about 16 lines to a page

An attempt to reconcile the cosmical views of the Purāṇas regarding our globe with those of the Suryasiddhānta by Nilakanṭha son of Govindasūri of the Caturdhara family The treatise consists of 18 verses and is accompanied by a commentary Cf I O., No. 2885 Nilakanṭha flourished towards the close of the 17th century He wrote his Gaṇeśagītā in 1694.

It begins —

पौराणिकन्योतिषमतयोर्भुवङ्गक्रोशे विरोधसमाधानं वक्तुं
प्रतिजानीते । प्रणम्येति ।

प्रणम्य श्रीकृष्ण मुनिमखिलपौराणिकगुरु
प्रवक्ष्ये रोदलोक्षदुनमतमाकारमखिलम् ।०

It ends —

इति सक्षिप्य पौराणसौरसिद्धान्तनागं यो ।
मृगोलविषये साम्यं वर्णितं बुधतुष्टये ॥ १८ ॥

इति श्रीपद्मबाणप्रमाणमर्षादापुराणचतुर्थरत्नसामयसत
गोविन्दसूरिसूने श्रीनीलकण्ठस्य कृतौ सौरपौराणिक-
मतसमर्थन रोदलो प्रकरण समाप्तम् ।

[B D 271

B Astrology.

299

उल्लुण्ठवादिमुलकीलक of श्वेताम्बर अभयचन्द्र.

9 × 4½ inches, Jain Devanāgarī handwriting
Foll 11, ten lines to a page. Dated Samvat
1557

A Prakṛt work on practical astrology consisting of 123 gāthas, composed by Abhayacandra, pupil of Ānandarāya and a Svetāmbara Jain of the Kharataragaccha who must have written before the beginning of the 16th century A D, as is clear from the date of this MS.

It begins —

आह्वयेवमण्यह रावाचदण्यहार वतुपुत्रे ।
विमलान्तो धम्म सती कुपूष नमिषीते ॥ १ ॥

बुधसमि अहवरिसहो अविषुपातोमिन दगो दुमहं ।
सीयलसमयदेवो सेयसो देव गुदसामी ॥ २ ॥ ३ ॥
नमस्साराणायात्रयम् ।

नवग्रहअणुपचरिय ओह्मिय अहवबुद्धिरणय ।
गाहामलोभायवे छिद्रमि हसं पय गण्यम् ॥ ४ ॥

The following are some of the subjects treated—

द्वारगाथापञ्चक, ग्रहभूमिनाम, पितानाम, मातानाम,
ग्रहगोत्रनाम, तिविनाम, नवग्रहाणां जन्मनक्षत्र, ग्रहाणां राशि,
वाहनानि, किरण, चन्द्रमाकलापोदस, प्रतिदेवता, ग्रहवर्ण
नवग्रहसरीरप्रमाण, भायुधभोजनदान, मण्डलसंज्ञा,
अंतर, जाति, नक्षत्रस्थितिग्रहा, भूराक्षरग्रहा, भोजन
दान, जरस्थिरवप्रलयग्रहा; and बालवृद्धग्रहा ।

It ends —

सप्त(सप्तमः) दिवायत्तुगुरु आणन्दरायसीसेण ।
उग्रहायअभयचन्द्रे तिहियसिंह ओहस ग्रन्थम् ॥२२॥

उत्तुण्ठवादिमुलफीलकनामा ग्रन्थ समाप्त ।
व्योतिर्विदो हृदयकोस(ग)विकासन च ।

मिहेटना(I)कुमतिनां मन्त्रिसधाम
अधेताम्यरेण रवित निजसौव्यदेतो ॥ २२ ॥

इति श्रीउत्तुण्ठवादिमुलफीलकनामा ग्रन्थ समाप्त ।
संवत् १५५७ वर्षे कार्तिक शुद्ध १० दिने सनिवासरे
श्रीशास्त्रिपुरचरे लिपित कर्मसागरगणिना०

[B D 303.

300

केन्द्रीयफल

(from गार्ग्यसंहिता.)

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Foil 2 eleven lines to a page

Astrological results of the rise of the planet
Ketu from Gārgya and Rudrayamala Sāhitas

It begins —

अथ गार्गीसंहितायां केन्द्रीयफलानि । गार्ग उवाच ।

केन्द्रीयफलं शक्र सक्रान्तावृत्तिक्षणम् ।

कथयामि समासेन लोकाणां दितकाम्यका ॥ १ ॥

गृहभाकासिधरा पठन्ते वायुना महत् । (I)

चामरं छत्रमङ्ग च स्तेछानां च पलायनम् ॥ ११ ॥

इति केन्द्रीयफलम् । अथ रुद्रयामले ईश्वर उवाच ।

अथ पार्वति वक्ष्यामि ॥ fol 2

It ends —

पदा व्योमराभाक्षि पावत्यहोते सदैवाचपावत्फलं वर्षमुक्तम् ॥

इति केन्द्रीयफलं समाप्तम् ।

[B D 120

301

समत्कारचिन्तामणि of राजपिम्ह.

(भाषाभाष्य.)

10 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 14, about 18 lines to a page

Camatkāra-cintāmaṇi is a work on Astrology
composed by Rājāsabhaṭṭa who must have lived
before the close of the 16th century, since, a
MS of a commentary on this work (Bubler,
Gujrat Cata IV p 130, No 96) is dated
Samvat 1657 Dasācintāmaṇi (Mitra Notices
No 2970, Aufrecht Cat. Cata. I p. 502a
thinks that this work was composed in A.D.
1634 which is however, not possible) and
Yogundaśadyaya (Bühler, Guj Cata, IV p
184) are other works of Rājās who was the
son of Kalyana and Dundarā and the resident
of Dadhicyapura

The text is accompanied by Gujarati explana-
tion written between the lines. The MS.
contains only the Bhāvidhyaya.

The work is quoted in Visveśa's Tithinirṇaya,
see No. 308 below. Also cf. Bendall Bri Mus.,
Sk Cat, p. 209a.

न चेत्येवरा स्थापिता किंनिचके

न चलेष्टना स्थापिते किं ग्रहेन्द्र ।

अभावादित स्वष्टता कोम हेतु

फलेदेव सर्वं भुवे सति तस्मात् ॥ १ ॥

इति सूर्यफल (s'lo 13) fol 3, इति चन्द्रफल
(s'lo 12) 4 इति सौम्यफल (s'lo 12) 5b, इति
बुधफल (s'lo 12) 7, इति गुरुफल (s'lo 12)
8 b, इति शुक्रफल (s'lo 12) 9 b, इति शनिफल
(s'lo 12) 11, इति राहुफल (s'lo 12) 12 b;
इति केतुफल (s'lo 12) 14

It ends —

इति द्वादशभावसंध्ये शुभाशुभफलम् ।

नचापीतवान् सर्वत आदृशाक्ष

नचाक्षतौ छद्मता न प्रदीय ।

गुरोरेव धारयतो मे इतोय

क्षमन्तु धृष्टा मन्यवैषम्यतोपात् ॥ १ ॥

कृतस्यापि किं कर्म भूयो विशिष्ट
कश्चिन् कृतो लौकिकायातयोगात् ।
प्रपञ्चो वरो नात्र किं बुद्धिनिष्ठा
भुजङ्गप्रयात(ते) कृतो मे निबन्ध ॥ २ ॥

दधीच्ये पुरे सेतहरातुराणां
गणात् श्रीहर स्थापित स्थापनात् ।
द्विजोषीकरोद् दुन्दुरालम्ब्यजन्मा
नृपाणामृषिनाम चिन्तामणोयम् (१) ॥ ३ ॥
इति श्रीचमरकारचिन्तामणौ भाषाध्यायः सप्तमः ॥
[B D 191]

302

ज्योतिषकल्पतरुः कविचूडामणि
(लौकिकस्कन्धः)

9½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 20, (1-10, 15-24), ten lines to a page
Incomplete

Jyotissahalpataṛu is a course of Astrology in several *śāṇḍhas*, of which our MS contains only (a part of) the *Laukikashāṇḍha*. The *Laukikashāṇḍha* contains eleven *adhyāyas* for the contents of which cf. Mitra Notices vol V pp 73 74. Also see Peterson Reports III No 397, Stein ॥ 162 and Buhler Gujrat Cata. IV p 188 Ulwar Cata No 1788 is a copy of the *Jatishāṇḍha* of our work. The author is Kavicūdāmaṇi, who also seems to have written *Prasāsam* (Peter Reports IV No 944) and *Prasācudamam* (Buhler Guj Cata, IV p 185).

The author quotes *Ratnamālā*, *Daivajña*, *cūtāmaṇi*, *Jyotirubāṇḍha*, *Bhāṣatī* and *Megha* *mālā* besides the *Siddhāntas*.

Begin—

नृन्दाविपिनविनोदी दीनदयालु स्वयमकजवनवयः ।
शिवविधिविन्दितचरण श्रीनोपीरमण पातु ॥ १ ॥
प्रणम्य सखिदानन्द यशोदानन्दनन्दनम् ।
भवश्ये लौकिकस्कन्धः यत्र लोकश्रुतावहम् ॥ २ ॥

Colophon —

इति चूडामणिहृतज्योतिषकल्पतरौ लौकिकस्कन्धे
चन्द्रशीराङ्कण नाम चतुर्थोऽध्यायः ।

The MS. breaks off in v 49 of the fifth *adhyāya* —

सर्वसत्त्वमहापर्व राजानो दु सकर्षिता ॥ ४८ ॥
घनिष्ठा—

[B D 14]

303

ज्योतिषरत्नमाला of श्रीपतिमहः.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, about 22 lines to a page. Dated
Samvat 1618

A work on Astrology in twenty chapters composed by Śrīpati who lived in the latter half of the eleventh century. He refers to Saka year 961 in his *Dhikotikarṇa*, see above No. 244. According to Mahādeva son of Luṅga who wrote a commentary on *Ratnamālā* in Saka 1185 (see Ulwar Cata, Extract No. 498) Śrīpati belonged to the Kāśyapa gotra and was the son of Nagadeva and grandson of Kesava. Cf. Dikṣit p 237, 470-71 (here a list of authorities quoted by Mahadeva commentator of *Ratnamālā* = given), Mitra Notices, vol IV p 42, Bod Cata. No. 1531, I O No. 2895 96. Śrīpati is quoted by Narayana in his *Mahurtagamartandavallabhā* (A. D. 1573, see below No. 321) and many other writers.

Daivajñavallabhā (No. 310 below) is another work of Śrīpati.

Begin —

प्रमदविरतमप्यज्ञानवन्ध्या नितान्तं०

It ends —

इति खलितसुहृतां ॥ १२ ॥ भ्रातरचनविभिमिति०
॥ १३ ॥ सुहृत्तया श्रीपतिचन्द्रपातनां ॥ १४ ॥
इति श्रीश्रीपतिमहद्विरचितया ज्योतिषरत्नमालायां
प्रतिष्ठापकरणविंशतितम समाप्तम् । इति रत्नमाला ज्योतिष शास्त्र
समाप्तम् ॥

[B D 311]

304

ज्योतिषरत्नमाला of श्रीपति.

10 x 3½ inches, Devanāgarī character. Foll 46,
eight lines to a page. The last folio is lost.

Another copy

[B D 71.]

305

ज्योतिषसारसङ्ग्रह.

10½ × 5 inches; Devanāgarī character. Foll. 2-9, about 15 lines to a page. Dated Samvat 1835.

An astrological treatise consisting of 297 śloka. The first folio of the MS. is wanting.

इति अथकहडाचक्रम् । fol. 2, v. 48.

It ends—

विश्वोत्थ शिवचक्रं च दर्शयेद्गमसंमुखः ।

बृहस्पतिरुत्तरे रुद्रे जयमाप्नोति निश्चितम् ॥ १७ ॥

इति शिवचक्रं संपर्यम् ॥ इति श्रीयोगेशि शास्त्रे सार-
सङ्ग्रह-सप्तमस्कन्धे-सूक्तम् ॥

[B. D. 123.

306 *

ताजिकपर्यंकलपद्धतिर् ओ केशवदैवज्ञ.

9 × 4 inches, Devanāgarī character. Foll. 14 (3-16); twelve lines to a page. Dated Śaka 1627.

The MS. contains two pieces—

(1) ताजिकपर्यंकलपद्धतिर् ओ केशवदैवज्ञ.

The beginning is lost. Folia 1 and 2 are wanting. This Kes'ava is the Kes'ava of Nandigrāma; see I. O., No. 3000; Stein, p. 163.

It ends—

इति पर्यंकलस्य पद्धतिर्ग्रन्थेनाह्निपुत्रप्रसादतः ।

बहुशिक्षजनप्रबोधिनीमकरोद्दिप्रवर्तिष्ठकेशवः ॥ २६ ॥

इति श्रीकेशवदैवज्ञविरचिता ताजिकपर्यंकलपद्धति-
समाप्ता । fol. 9 b.

(2) अष्टोत्तरी ताजिक.

Beg—

गणेशं हरिं पद्मयोगिं प्रणम्य

हरं भारतीं खेचरान्मूर्त्युभ्याम् ।

विश्वोत्थासिद्धं ताजिकं पद्मकोशे

प्रवक्ष्ये कलं वर्षलङ्घनप्रमाणम् ॥ १ ॥

अथ प्रवक्ष्ये पवनदिशतः तन्वादिशानां रविपूर्वप्रमाणम् ।

सामान्यतो भावफलं खगानां कौमुद्वलं रोहिद्विदौ हित्वा ॥ २ ॥

For a similar beginning, cf. No. 327 below

26

End—

इति कन्याविवाहनिर्णयः समाप्तः । अष्टोत्तरीताजिकं
समाप्तम् ॥

[B. D. 80.

307

ताजिकसार अ हरिभट्ट with
टीका by सुमतिहर्षगणि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 1-17 and 22; about 18 lines to a page.

Tājikasāra by Haribhaṭṭa (also called Hari-
bhadrā) who refers to Śaka year 1105 and
hence must have lived in the 12th or the 13th
century A. D. Diksh, p. 490, thinks that Hari-
bhadrā lived about Śaka 1445.

The commentary was composed in Samvat
1677 by Sumatiharasagun, pupil of Hararatna,
during the reign of Vismadīva. Sumatihara
composed a commentary called Gaṇakakumudī-
kaumudī on Bhaskara's Karamakutūbala in
Samvat 1678 during the reign of Hemādri of
the Cālukya dynasty and another on Śrīpati's
Tātakakarmapaddhati in Samvat 1673, Sumati-
hara's guru was Hararatna, a pupil of
Udayarajagan of the Aścalagaccha, cf. Bendall,
Cat. St. MSS. Bri. Mus., (1902) p. 186, No.
351, p. 203, No. 459. Also, cf. Mitra, Notices,
III p. 348 and I O., Nos. 3058-59. Our MS.
does not contain the concluding verse of the
commentary.

Bṛhatparvamālā seems to be another work of
our author, see v. 3 below.

The com. begins —

श्रीसर्वबन्धना(१)पुत्रेन्द्रपुत्र्यान् भूतशक्तिमुदयान्नगिपत्त रोदना
पुन्यान्सखर्गसुखोप(२)प(३)ने निगमकं पुंस्त्वम् ॥ १ ॥

श्रीशारदीयं शरदिन्दुमुग्धं सेजोमृताप्यन्त इवैकदीपम् ।

विद्ययादौ बृहत्पर्यंमाला बृहत्पर्यं(४)मयोधतः ।

कर्तुं च कारिकापेती(५)क्षिप्रबोधने कृती ॥ २ ॥

End—

एवमुक्तमनुक्तं च सविद्यानेवमलं विश्वेन श्रीमद्बृहत्पर्ये
तमः कारिकाेन टीकायं लिखिता च सकलविद्वत्सिरोमणि ॥ १ ॥
श्री ५ श्रीनेमिचिदम्बयणिलक्ष्मिणेय मेघविजय छिप्रीकारिता-
वेति आत्मज्ञानद्वयम् ।

[B. D. 131.

308

तिथिनिर्णय of विश्वेश.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character. Foll. 10; about 17 lines to a page. Dated Śaivrat 1821.

A small treatise in prose on the determination of the several tithis of a month, and the religious rites to be performed on these. By Viśveśa.

It begins:—

विष्णुं नमो सद्गुरुं वै प्रणम्य नानासाक्षात्संविदोक्त्याखिलं च ।

सारं सारं निर्णयं सत्तिथीनां विश्वेशोऽहं संलिखे बुद्धिपूर्वकम् ॥

युगमायुगभूतानां घमन्त्रोर्ध्वसुरप्रयोः ।

रुद्रेण द्वादशीयुगा चतुर्दश्या च पूर्णिमा ॥ २ ॥

It ends:—

इति भगवात्सालिर्णयः । संवत् १८२१ रा मिति पोषपदि

१२ दिने लिखितः पं० सदानंदः लिपी चक्रे ॥ श्रीरस्तु ॥

The following authors and works are quoted.—

चन्द्रिका 2; चमत्कारचिन्तामणि 2b; दीपिका 1; पुराणसमुच्चय 2b; 3, मण्डन 9, माधव 2, 7; 8, रत्नकोश 5b; हेमाद्रि 1b, 4b, 6b; 7.

[B. D. 196.

309

तिथिनिर्णयोद्धार of राघव.

10 x 5 inches; Devanāgarī character. Foll. 19; about 8 lines to a page.

A work on tithis of a month by Rāghava. The work is based on Smṛtyarthasāra, Smṛti-darpana, Nīmayasindhu and such other works. The author's date falls between A. D. 1612 and 1778. Cf. Birk, p. 428, Bod. Cata., No. 1497; Peterson, Reports, VI. No. 75 (MS. dated S'ake 1699), III. No. 107; Bühler, Guj. Cata., III. p. 86.

It begins:—

स्मृत्यपेसारं हेमाद्रि माधवं निर्णयामृतम् ।

पीडय निर्णयसिन्धुं च स्मृतिदर्पणमादरात् ॥ १ ॥

निर्णयोदन्यतः सारमुक्तोद्धारं करोम्यहम् ।

राघवो विदुषां श्रीलै निर्णयोद्धारनामकम् ॥ २ ॥

तत्र तिथिर्द्विधा०

It ends:—

अथ चैत्रकृष्णाष्टम्यां जानकया उत्पत्तिः । इति निर्णयोद्धारो विरोपतिरिति निर्णयः ।

[B. D. 53.

310

दैवज्ञवह्नम of श्रीपति.

10½ x 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 52; about 12 lines to a page. Dated Śaivrat 1656 or S'ake 1521.

Daivajñavallabha, a treatise on practical astrology in 20 (197) chapters, by Śrīpati, son of Nāgadeva and the author of Jyotisaratnamālā; see above No. 303. For another MS., see Peterson, Reports, VI. No. 85.

It begins:—

आयुक्तदृष्टरतमः परिभूयमानः—

लक्ष्मीमनःकमलकुण्डलतिग्मधामा ।

गीर्वाणमलकमणिपुतिरङ्गिताङ्गि—

वारायणो मनसि यः स्थितिमादधातु ॥ १ ॥

होराङ्गवज्रकुशलेर्मुनिभिः कृतानि

शास्त्राणि सम्यग्बलोच्य विरतमानि ।

दैवज्ञवह्नमभिर्द्वैव्यवहारकाण्डं

श्रीश्रीपतिः प्रकुरुतेऽस्मन्मनस्यसारम् ॥ २ ॥

The subjects of the chapters are:—

- (1) तिथिप्रकरण s'lo. 27; (2) वारप्रकरण s'lo. 23; (3) योगप्र. s'lo. 11; (4) करणप्र. s'lo. 9; (5) नक्षत्रप्र. s'lo. 112; (6) मूहर्तप्र. s'lo. 9; (7) संवत्सरप्र. s'lo. 16; (8) उपमहप्र. s'lo. 84; (9) मोचरप्र. s'lo. 55; (10) संक्रान्तिप्र. s'lo. 20; (11) निषेक-कृत्वादिप्र. s'lo. 32; (12) सर्वाथेतिदिप्र. s'lo. 47; (13) वास्तुप्र. s'lo. 45; (14) सुरप्रतिष्ठाप्र. s'lo. 47; (15) भवनप्र. s'lo. 21; (16) राजाभिषेकप्र. s'lo. 13; (17) यात्राप्र. s'lo. 310; (18) विवाहप्र. s'lo. 125; (19) ? (20) प्रश्नप्र. s'lo. 49.

It ends —

आतः प्रसीद मनसीति नमः कृपास्यं

साधं विनिर्मितमिदं कृतिनामुनेन्दम् ।

अथोत्र यो मुनिमतेषु हि नापरोति

संक्षेपतः प्रकटितः पतिपृष्ट सारम् ॥ ४९ ॥

इति श्रीनागदेवात्मजमहेश्वरीश्रीपतिविरचिते दैवज्ञवह्नमेव्यवहारकाण्डे प्रथमप्रकरणं विंशतितमं समाप्तम् । श्रीरस्तु सर्वदा । श्री. श्री. संवत् १५५६ वर्षे शके १५२१ प्रवर्तमाने ग्रन्थसंख्या १४९८ आषाढमासे शुक्रवारे अष्टम्यां तिथौ बुधवासरे...श्रीभीमालीश्रुति...रुचिर्तं पठनार्थं०

For another work with the same title but of a different author, see I. O. No. 2991, Stein, p. 341.

[B D 83]

*311

नारचन्द्रज्योतिषसार of नरचन्द्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 14, 13 lines to a page. Dated Samvat 1851

A manual of Astrology composed by Naracandra pupil of Devaprabha the author of Pāṇḍavacarita (No 1748 below). According to Rajasekhara Prasasti to his Nyayakandali-pāṇḍikā, v 14 (see Peterson, Reports III p. 275) Naracandra was the fourth spiritual descendant of Hemacandra of the Maladhārī gaṇṇa (about 1120 A. D., see No 1520 below) and was the author of (1) a commentary on Anarghyaraghava (2) a commentary on Nyayakandali (3) Prakṛtadīpikā and (4) Jyantisasāra. Naracandra thus must have lived in the 13th century A. D.

In Samvat 1271, Guṇavallabha wrote a work at the order of our Naracandra, see Dalal Jesal Cat. p. 36 No 293 Intro p. 32 For other MSS of Peterson, Reports III. No 606, Mitra, Notices, VIII p. 240 and Kathavate Reports, Nos. 1387-88.

It begins —

श्रीमहेश्वर जिन नावा नारचन्द्रेण श्रीमता ।
सारमुद्रिषते किंप्रियज्योतिष क्षीरवीरये ॥ १ ॥

It ends —

तदा द्वादशराशीनां कालचन्द्रे भवेद्यदि ॥ १ ॥
इति ज्योतिषसोक्तसूत्रं । स० १८५१ ना वर्षे०

[B D 303]

312

नारदसंहिता.

8½ × 6 inches, Devanāgarī character. Foll 46, sixteen lines to a page. Dated Saka 1705

A work on Astrology in 37 chapters, ascribed to Nārada. Cf Peterson, Reports, II. No 160 (adhya 25 only) Stein p. 164, Ulwār Cātā, No 1823 &c. It is quoted by Nārāyaṇa-bhaṭṭa, see below No 321

अथोरणुरत साक्षादीधरो महतो महान् ।
आत्मा गुहाया निहितो जन्तोर्जयत्यतीन्द्रियः ॥ १ ॥
ब्रह्माचार्यो घसिप्तोऽग्निर्मनुः पौलस्त्येयमशो ।
भरीचिपद्विष व्यासश्चौनकौ नारदो भृशुः ॥ २ ॥
व्यचनो ययनो गर्ग कदयपश्च पराशरः ।
अष्टादशैते गम्भीरा ज्योतिष शास्त्रप्रवक्ता ॥ ३ ॥
सिद्धान्तसंहिताहोराकूप स्कन्धत्रयात्मकम् ।
येदस्य निर्मलं चतुर्ज्योतिष शास्त्रमनुत्तमम् ॥ ४ ॥
यज्ञाध्ययनसकामिन्द्रिन्द्रोऽश्वकर्मणाम् ।
अथोजन च विज्ञेय सत्तत्कालविनिर्णय ॥ ५ ॥
विनैतद्विलिख शीतं ध्यातं कर्म न तिष्ठति ।
तत्साक्षात्पद्विषायेव ब्रह्मणा निर्मितं पुरा ॥ ६ ॥
सद्विद्योऽव्याय नानुनौरदो मुनिसत्तम ।
उत्सवा स्कन्धद्वयं पूर्वं संहितास्कन्धमुत्तमम् ॥ ७ ॥
अथैव शुभाशुभफल ज्ञप्तये सर्वदेहिनाम् ।
होरास्कन्धस्य शास्त्रस्य व्यवहारमसिद्धये ॥ ८ ॥
सञ्ज्ञा वक्ताश्च सा सर्वा सम्प्रवृत्तारवा उपपद्यन्ते ॥ ९ ॥
शास्त्रोपनयनाध्यायो ब्रह्मचारोऽन्यदक्षकम् ॥ १० ॥
तिथिवासरमन्त्रप्रयोगतिथ्यर्चसञ्ज्ञा ।
गुह्योपमहा सूर्यसकामिर्गोचर क्रमात् ॥ ११ ॥
चन्द्रताराबलाध्याय सर्वलघातैवाङ्ग्य ।
आधानं श्रीमन्तजातनामाश्चमुच्य ॥ १२ ॥
चौकाङ्कुरावर्ण मोक्षीशुतिकारब्धन क्रमात् ।
समावर्तनैवेद्याहमतिष्ठान्तमलक्षणम् ॥ १३ ॥
वाय्वाग्रमवेधान सख्योद्दिष्टं कर्मविलक्षणम् ।
आपातलक्षणं क्षान्तिविषयके आदित्यलक्षणम् ॥ १४ ॥
सप्तत्रिंशद्विध्यायेतिव नारदसंहिता ॥

It ends —

इति श्रीनारदसंहिताया सप्तत्रिंशत्तमोऽध्यायः ।

[B D 88.]

313

निर्णयतत्त्व of नागदेवचित्.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 7, eleven lines to a page.

A small treatise, in 102 ślokas, dealing with the determination of the *tithis* of a month, based upon *Nimayasmṛdhu*. By Nagesa, son of Siva Grahaprabodha (No 226 above) is another work of Nagesa.

It begins —

पीतारवरधर देव पीतमाल्यविलेपनम् ।
स्वर्णकुण्डलमग्राक्ष गदाधरसुधरासहे ॥ १ ॥
अतिगहननिबन्धाढोक्तनाष्टस्वभावा
लघुकृतिरसिकाना मीतये कौतुकेन ।
इति कतिपयपद्येर्दक्षिणात्यप्रचारः
प्रथिततिथिचिन्ता छिद्यते शास्त्रसिद्धे ॥ २ ॥

It ends —

इति निर्णयसिन्धुसारतः प्रतिमासप्रथित विनिर्णयम् ।
शिवनन्दननागदेवविद्विद्वधे निर्णयतत्त्वसङ्गमः ॥ १०२ ॥
इति निर्णयतत्त्व समाप्तम् ।

[B D 208]

314

पद्यतिभूषण of दिवाकर.

8½ × 4 inches, Devanagari handwriting
Fol. G, ten lines to a page. Dated Saka 1639

Padhatibhusana is a small treatise in 111 ślokas, on the yearly astronomical calculations composed by Divākara son of Nraṇha the author of *Vasanaśartika* in A D 1621 (see above No. 282) Divākara was born in Saka 1528 and composed *Padmajataka* in Saka 1547, a commentary on *Kesavaś Jatakapaddhati* in Saka 1548 and *Jatakapaddhati* (No. 357 below) in Saka 1549 See *Dakṣ* p 287.

It begins —

मोहान्धकारोदहर सुवृक्ष गुरोरयोपि स्थितिमात्रमुच्यते ।
गोमि समुद्रोपि तमद्विजेन्द्र शिवं गुरु नीमि पद्मपिराजम् १
सृष्टृष्णानयो नवाग्नि श्रीनृसिंह इति कोटिविधुत ।
वार्षिकस्य गणितस्य पद्यति सन्तुष्टः प्रवृत्ते रयोदताम् २
नृसिंहद्वयेन दिवाकरेण देवज्ञतोपाय विनिर्मितायाम् ।
सत्यदत्तौ वर्षफलस्य वर्षप्रवेष्टाभावादि समाप्तिमाणात् ॥

इति वर्षप्रवेष्ट fol 2, इति इति fol 2, इति
हर्षस्यानानि fol 2b, इति इति fol 3b, इति
पद्मवर्गा fol 3b, इति इति fol. 4b, मासदिन
प्रवेशानयन fol 5,

End —

नृसिंहद्वयेन दिवाकरेण देवज्ञतोपाय विनिर्मितायाम् ।
सत्यदत्तौ वर्षफलस्य वर्षप्रवेष्टाभावादि समाप्तम् ॥ ६७ ॥
इति निर्णयतत्त्व वर सगुण पद्यतिभूषणं सदा ।
वृत्ते निजकण्ठसंगत गणकोय ॥ विराजतेतमा ॥ ६८ ॥
सम्यक्तया मन्दधिया मयापि दयातिरिकादिह यस्य तत्त्वम् ।
निर्मायते तच्छिष्यादयुगे मूर्धा मदीयो भ्रमरायितोऽस्तु ६९
इति श्रीकुण्डलदेवज्ञात्मजानृसिंहसुद्विद्याकरविरचित
वर्षप्रणितपद्यतिभूषणं समाप्तम् ॥

[B D 200]

315

मकरसङ्क्रान्तिफलम्

(from ज्योतिर्निबन्ध)

9½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Fol. 8, about 15 lines to a page. Incomplete

It begins —

अथ मकरसङ्क्रान्तिप्रकरणं लिख्यते ।
नमः सवित्रे जगदेकहृष्ये जगत्प्रसूतिस्थितिराशहेतवे ।
व वयं त्रिगुणात्मधारिणे विरेक्षितारावणशक्रात्मने ॥ १ ॥
The MS is very incorrectly written Folio
second is missing
॥ १५ ॥ इति श्रीज्योतिर्निबन्धे मकरसङ्क्रान्तिनामानि
प्रथम ॥ fol 1

The following interesting verses are found on the cover

शास्त्रिवाहवमहीवतिशाके
पूर्णवाणविपद्येन्दु १५५० समाने ।
श्रीजगन्मरुतपतिर्निजशोक
भूरेवान्नसिद्धि वृत्ते स ॥ १ ॥
श्रीमद्विष्णुसङ्क्रान्ति धरणीभर्तुं शाराम्भुभि १२५
हीने स्वाधिक शास्त्रिवाहनभरणीदास शाक शुद्धम् ।
सङ्क्रान्तिवारेन्द्रियेन्दु १५५० रहिते श्रीमज्जगत्सिद्धिभू—
भर्तुं शाकधर सचन्द्र १० रहितोऽन्ता गगो ग्रन्थतः २
ग्रन्थान्द्वन्द्व निरचकमित्या भवेत्तत् ० ॥ ८ ॥

At the end is written —

निगमकल्पतरुमण्डित पत्रम् ।

King Jagatāmāla of Mervāla ascended the throne in A D 1628 See Duff, Chronology, p. 288. What is this Nigamakalpataru, however?

[B D 91]

316

मण्डलविचार.

9x5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 2, fifteen lines to a page.

An extract from some astrological work. It consists of about 75 verses, and explains the results on different countries of different starry positions.

It begins —

दृष्टिः क्व विस्तारः च पूर्वमद्वयद्वयः ।

तथा एव भरणा च पूर्वाणामुमी एव च ॥१॥॥॥॥

इति आग्नेयमण्डलविचारः ॥ इति वायुमण्डलविचारः ।
(v. 7) इति वायुमण्डलविचारः (v. 9),

It ends —

तदा सर्वं च उरपाता क्षममाणं भवति च ॥ ११ ॥ इति
साहस्रमण्डलविचारः ।

[R D 122

317

मुहूर्ततत्त्व of वैशयदेव.

8½x4½ inches, Devanāgarī character. Foll. 14 about ten lines to a page. Incomplete.

A manual of auspicious timings for religious rites. By Kesava, a resident of Nanjigrama and the author of Jātakapaddhati. His son Ganesa (au Grahaśāhara) has written a commentary on it. Kesava's father was Kamalākara whose two other sons were Ananta (au Kālanirṇayābodha, Bk. p. 399) and Jñāna, whose son was Nṛsiṃha (au Grahaśāhara, born in A.D. 1548, cf. I O No. 2945). See Dikṣit, p. 238, Bhāṇḍārkar Report 1882-83 p. 80 (a list of authorities quoted by Kesava is given here), 1883-84 p. 83 and Gaṇakataranginī p. 178.

For another Kesava an older writer see below No. 332.

It begins —

गणेशाय नमस्कृत्य उच्यते च व्यावहारिकम् ।

मुहूर्ततत्त्व वक्ष्ये वैशयोपायं क्षतम् ॥ १ ॥

The next verse counted as second is really the beginning of Ganesa's commentary, which however, is not given in the MS.

The prakaraṇas end — स्वात्मे on fol. 2b, तिथि वारः ३, मङ्गलः 4b, मङ्गलान्तरः 6, गोचरः 6b, मङ्गलः 8, उदयनयः 9, विवाहः 11b, भाषायाः and राजाभिषेकः 12, वारायः 13, मौक्त्यः 14, the MS breaks off in the next chapter. The colophon —

इति भीमकृष्णभाषापरंपर्यामलाकरदेवगुप्त
वैशयदेवशिरचिते मुहूर्ततत्त्वे.

[B D 200

318

मुहूर्तदीपक of महादेव.

8½x4 inches Devanāgarī character. Foll. 11 about 13 lines to a page. Dated Saka 1639.

An astrological treatise of auspicious times in 57 ślokas, composed in 1661 A.D. by Mahadeva son of Mahajit. See below No. 371 for Bhavadipa of our author.

A lithographed edition of Mūhūrtaśāhaka with the author's own commentary appeared at Benares in 1867. See I O. No. 3026 and Aufrecht Oxford Catal., p. 336a for a list of authorities quoted.

It begins —

महादेव इति देव सारदां गुहमेव च ।

मुहूर्तदीपकं इति वाङ्मयनमोपह्वम् ॥ १ ॥

It ends —

इति मुहूर्तदीपकं मर्ण्यम् । शके ११९९ देवदत्तनाम
सवसरे जीमदेव विवितम् ।

[B D 213

319

मुहूर्तमार्तण्ड of नारायणमह.

10½x4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 21, ten lines to a page.

An astrological treatise containing information about auspicious times, composed in 1572 A.D. by Nārāyaṇabhaṭṭa, son of Ananta, son of Kṛṣṇa, son of Ananta. Repeatedly published. See I O, No. 3023 and Dikṣit, p. 473.

It begins —

मिहोद्यतेति विमोदकप्रसङ्गः ।

It ends —

इति श्रीमदनन्ताख्यचातुर्मासयाजिपुत्रनारायणविरचिते
मुहूर्तमार्तण्डे सन्क्रान्तिप्रकरणम् । इति संपूर्णम् ।

[B D 96

320

मुहूर्तमार्तण्ड of नारायणभट्ट.

10×5 inches, Devanagari character Foll 17,
thirteen lines to a page Dated Samvat 1855

Another copy

[B D 123

321

मुहूर्तमार्तण्ड with
मार्तण्डचल्लभा by नारायणभट्ट.

10½×4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 192, nine lines to a page Dated
Samvat 1849

The same with the author's own commentary
called Martandavallabha composed in 1578 A. D

It begins —

मार्तण्डोवतु वाच न पादैर्जाह्वतमोहर ।
वृत्तवद्वतु सेव्योरीष्टो विश्वोद्यम ॥ १ ॥

तत्र प्रथम सूच्यं पक्षे । मार्तण्ड श्रीसूर्य ०

इति ० व्याख्यप्रकरण fol 7b

It ends —

भासीदसासमणोदनामगरे श्रीकोशिकल्लावये
नन्तो बाभमनेविपुज्यवरणे भाष्यन्दिनीयाप्रणी ।
वृष्णस्तत्रम शुतिरश्रुतिविदाममेतरे यो हरि—
भलुप शुतिवत्तदाममवरोऽनन्तामिहोत्री शुभ ॥ १ ॥
तपुपुनदनुप्रहातपिणो नारायणप्रापर—
ग्रामे शिष्यगणेष्वप्य निरुक्तमन्यस दीर्घा स्फुटाम् ।
चक्रेष्टी वृषपा पतेरहतये घोष्य दुरल बुधै—
मांहरस्य थिलोष्य धार्ढ्यमपि ते कुप्यन्ति भो सज्जना ॥ २ ॥

मुष्टमिषिपुदपायेदमा १९९२ नमासिः समसि
परिमितराहकाले भावमार्तण्डदीक्षाम् ।

टिलनि पटनि विष सोत्र भूषादृष्टिर्वा

मुष्टमिषिपुदपायेदमा मुमुक्षीक्षमावाह ॥ ३ ॥

इति स्वष्टनमुहूर्तमार्तण्डदीक्षा मार्तण्डचल्लभा समाप्ता ।

In addition to अगस्त्य, आदिपेणि, कारिका, गर्ग,
जाबालि, जातुर्क्य, देवल, नारद, नृसिंह, प्रजापति, ब्रह्मशु,
य्यु, मनु, माण्डव्य, यम, याज्ञवल्क्य, वसिष्ठ, वृद्धगर्ग, वृद्ध-
नारद (28, 83, 108) व्यास, सर्वत and सत्यसुरि (57),
the author quotes the following works on
Dharma —

कालनिर्णयदीपिका with विवरण 46b, 53b, 94b,
कात्यायनगृह्य 30 36, 99 &c गृह्यकारिका 29, गृह्यपरिशिष्ट
26, देवयजनदीपिका 107b धर्मप्रदीप 167, भास्करव्यवहार
83, मौञ्जीपटल 95b, विवाहपटल (शाहीय) 58b,
विवाहवृन्दान्न 54, व्यवहारसागर 109b, व्यवहारसार or
संक्ष 127b, 158b, चक्रुदशिय 30b, समग्र 23, स्मृति-
रत्नावली 107b, 175, स्मृत्यर्थसार 170 and (गृह्य)
हरिहरभाष्य 124

The following works on Architecture —

बृहद्रास्त्रपद्धति 121b, वास्तुप्रदीप 111, वास्तुशास्त्र 104,
शिल्पशास्त्र 111, 120, and समाराहण (नृनपार ?) 124b

The following works on Jyautisa —

अर्जय 28, उपल 123, गोपीराज 116 चूडामणि 71b,
ज्योतिर्निर्णय 11 24b 34b & very often, ज्योति प्रकाश
5b, 48, 59 &c, ज्योतिर्विवरण 23, 90, ज्योतिषार्क 18b,
162, ज्योति सागर 101, 102b, 114 &c, (ज्योतिष ?)
चिन्तामणि 126b, क्षीपिका 97, वैद्यकवल्लभ 7, 126b,
नारदसंहिता 2 13 &c, पौलिनासिद्धान्त 187, बृहद्यात्रा 140,
ब्रह्मवृत्त्य 35, 78 &c, भीमपराक्रम 137b, भूपालवल्लभ
102, मङ्गलाय 116b, मौञ्जीपटल 95b, कालुति 115b,
यवन 125, रत्नकोश 47b, 133 &c, रत्नमाला 10, 34b,
40b, रत्नावली 140, 170 &c, राजमार्तण्ड 6b, 48b &c
लघुजातक 71, लघु 0b 55b चसन्तराज 140, चामर
94, विवाहपटल (शाहीपर) 58b, विवाहवृन्दान्न 54,
वृत्तसार 34b, 99 वैद्यनाथ 56, शाहीपर 90b 98b &c
श्रीधरी 173, श्रीपति 28 संहिताप्रदीप 55, सारावली 90,
सिद्धान्तशिरोमणि 2b, and सूच्योदय 189

[S C. 14

322

मुहूर्तमाला of रघुनाथ.

8½×4 inches, Devanagari character Foll 40,
eleven or twelve lines to a page Incomplete.

Muhurtamālā an astrological calendar of aus-
picious times in nine chapters composed in
Samvat 1717 by Raghunātha son of Sarasa and
pupil of Rāma and a Cītpāvan Brahmin. Kavi
Kanthirava seems to be the title of our author.
See Dikṣit, p. 473.

It begins —

भेदुग्रस्रच्छविमियद्गुरितेन यस्मिन्—

रक्षां च लघननकोत्तुक्रमन्वकरी । (1)

स्वेदोद्गमद्विगुणदानजल स भूवात्

भूवाकरग्रहविधि शिवयो शिवाय ॥ १ ॥

रचयति कृष्णप्रीत्य रघुनाथ सरसदैवविचनय ।

गुण्या मुहूर्तमालामधवतीं सृष्टिमौक्तिकैर्वृत्ते ॥ २ ॥

सज्ञा त्याज्यात्याज्यप्रकीणसम्मान्तिगोचरा क्रमशः ।

ससृष्टिविवाहयात्रावास्तव्यत्वां नव प्रकरणाणि ॥ ३ ॥

गुरु श्रीमान्नाम सततहरिनामपणववात्

उपास्यो नागास सरसगणको यस्य जनक ।

गुणांससंस्कैक प्रयसितुमल वि पुनरय

प्रपाणा सचात मुकुतपरिपाकासमुदित ॥ ५ ॥

The colophon —

इति श्रीचिन्सपायनजातीयशास्त्रिहस्यकुलमण्डनश्रोति
विंत्सरसाम्भारघुनाथकविकण्ठीरवविरचितायां मुहूर्त
मालायाः

1st सज्ञाप्रकरण (slo 104) ends on fol 9, IIrd
त्याज्यात्याज्य (slo 103) ends on fol 15b IIIrd
प्रकीर्ण (slo 104) ends on fol 21b IVth
सम्मान्ति (slo 57) ends on fol 25 Vth
गोचरा (slo 61) on fol VIth सस्कार (slo 92)
(slo 92) ends on fol 35b the MS breaks
off in the midst of 73rd sloka of the next
१६ विवाहप्रकरण

The following sloka with necessary changes
occurs at the end of every chapter —

कविकण्ठीरवश्रुते श्रोतिविंत्सरसाम्भार ।

• मुहूर्तानां रघुनाथो निरूपणम् ॥

[B D 213]

323

मुहूर्तमाला of रघुनाथ

8½ x 4 inches Devanagari character Foll 16,
about nine lines to a page Incomplete.

Another incomplete MS of Raghunatha's
Muhurtamāla. It contains the text upto the
28th sloka of the third prakaraṇa.

[B D 213]

324

मुहूर्तमुक्तावलि of श्रीकण्ठ (योगीन्द्र ?).

10½ x 4½ inches Devanagari handwriting (Jain
style) Foll 6, about twelve lines to a page

Another work on *Muhurtas*. It is ascribed
to Śrīkantha at I O No 3029 and also at
Bhāndarkar Report 1833-84 No. 719. In
the former place it consists of 45 ślokas
only. At Ujwar Catta, Extract No. 546
however Yogindra is said to be the author of a
Muhurtamuktāvalī with a similar beginning
but consisting of 68 ślokas. Our MS breaks
off in the midst of v. 45

Begin —

श्रीश्री श्रीहरिभारदा गणपति प्रहोदनामोक्तस्य

श्रीसूर्यप्रमुखान्द्राहानृषिगणाभक्त्या नमस्कृत्य तान् ।

नानाग्रन्थसमस्तसारमसिद्ध व्याख्येय सगवधिषया

बद्धेह सिद्धयोधनाय विशाखा मुहूर्तमुक्तावलिम् ॥ १ ॥

[B D 131]

325

मुहूर्तपत्र.

8½ x 5½ inches Devanagari character Foll 43
about 12 lines to a page Dated Saka 1640

Muhurtaraja is another treatise on the auspi-
cious times and other astrological matter in
617 verses

Begin —

विश्वराज नमस्कृत्य देवीं चैव सरस्वतीम् ।

गुरुणा देवतानां च प्रसादादुद्धतो मया ॥ १ ॥

नानाशास्त्र समुद्धृत्य क्रियते मुहूर्तराजकम् ।

विदुषां ब्राह्मणानां च गणकानां तथैव च ॥ २ ॥

मेघ च सिंह धनपूर्वजागे.

End —

आमारभ्ये इमंशाने नरक्षिररक्षिते नवपन्ने पिशाचा ॥ १० ॥

इति श्रीमुहूर्तराजग्रन्थसमाप्तिवचम् ।

[B D 88]

326

योगिनीदशा.

(from शिवयामल.)

8½ x 4 inches Devanagari character Foll 12,
twelve lines to a page

It begins —

कथयिष्यामि ते देवि ग्रहणां चादिदेविनि ।

तासां दशाक्रम चैव षड् प्रत्येकसंस्थितम् ॥ १ ॥

इति योगिनीतन्त्रे योगिनीदशा समाप्त fol 5b,
इति योगिनीदशाफल fol 7

It ends —

इति श्रीशिवयामले योगिनीदशायामन्तर्दशाफल समाप्तम्

[B D 213]

327

वर्षफल of रघुनाथ

10×4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 6, fifteen lines to a page Dated Samvat
1732 Saka 1597

Varṣaphala or astrological inferences based upon the positions of the planets during the year in 93 verses by Raghunatha son of Kesava surnamed Kaudulaka belonging to the Vatsa gotra and a resident of Petaṣpadra

The MS appears to contain only a part of the work, called Bhīṣadhyaya. The folios are marked Varsafale Bhavādhyaya.

It begins —

यनेश गुप्त पद्मयोगि च मन्वा इर भारती रोचरा सूर्यपूर्वात् ।
विलोचयामि तान्त्रिक पद्मकोश प्रबन्धे फल वर्षलक्षे ग्रहणम् ।
रविलक्ष्मणो वासविश करोति फलप्राद्वीडां शिरोलक्षितोगम् ॥

The *phalas* of the planets are given in the following order each in 12 slokas, —रवि चन्द्र, भीम बुध, गुरु, शुक्र, शनि, and राहु. *हेतु* is dropped altogether

It ends —

धीवचकूलकनाशि शोभनगुणे ज्ञातो द्विज केशवो
जातो धरतस्तोग्रको गुणगणो देवशुच्यमणि ।
तानुग्रो रघुनाथसङ्गणक धीयुटपदस्थितो
बालानां सुखबोधनाय कृतवान् वर्षे ग्रहानां फलम् ॥१॥
सर्वसंभवया वृत्तानि ॥ १८ ॥ इति वर्षफलं सूर्योद्गीतां
राहुपर्वस्यानामहानां ग्रहानां तवादिद्वादशभावविधौ
मावाप्याय समाप्त । fol 5

After this two other tracts probably chapters of the same work having 12 and 7 slokas respectively are given. The first is called *मुहूर्ताफलं* and begins —

भरोमतां कार्यं गुप्तानि पुष्टिं

The second is called *वर्षेग्रहणानां चर्चा*, and
begins — भद्राधिपश्चरमर्गो

The first ends —

इति तान्त्रिके वर्षफले मुहूर्ताफल समाप्तम् ।

The second ends —

इति वर्षेग्रहणानां फलम् ।

[B D 108]

328

वर्षफल.

8½×4½ inches, Devanagari character Foll. 6,
about ten lines to a page

Yearly astrological calculations based upon positions as Raja Mantri &c. occupied by the planets and Varṣaphala in 60 slokas
It begins —

अथराजफलम् ।

रवौ नृपे स्वप्नलक्षण मेवा स्वप्न पयो गोपु जनेपु पीडा ।
स्वप्न च धान्य फलमस्वप्नक्षेत्राभिधानां समर नृपणाम् ॥१॥

It ends —

कार्यासंगुहतेषु बहुसंख्याविनाशनम् ।

क्षीयमाणानामपि नरा जीवन्ति क्षयवस्तरे ॥ १० ॥

[B D 213]

329

वर्षफलपद्धति

10×4½ inches, Devanagari handwriting.
Foll. 7 about fifteen lines to a page

Varṣaphalapaddhati is a manual of yearly astrological calculations. The author quotes Brahmatulja, Rajamrganka, Maladeva and Sridhara.

It begins —

आदिसाया ग्रहा सर्वे सनसत्राः सारास्य ।

सर्वाकामाभयपण्डितु बन्धव वार्षिक फलम् ॥ १ ॥

बहुत धनवाचार्थसाधिकेन प्रकाशितम् ।

तत्सर्वं कथयिष्यामि वर्षलक्षं शुभाशुभम् ॥ २ ॥

जैमिनीकाण्डेन्योको राश्यादिपत्रं जायते ।

तत्कालसमय एव वर्षलक्षं निगद्यते ॥ ३ ॥

वर्षे मासे दिने गुणां फलं नित्यं शुभाशुभम् ॥

तत्कालस्यावश्यदेह निर्मितं यवमादिभि ॥ ४ ॥

चार्थोक्तिमतामदहजनिन देव शुभ वापुभ
सत्यमे हि निशकमेति निषव वर्षादिक निश्चितम् ।

It begins —

श्रीशार्ङ्गो सज्जु बो नवसन्निवेश
 केशव्य चलवल्लयनाञ्जली ।
 यन्नाञ्जलयनमङ्गलमाचचार
 शृङ्गारहारमणिस्तुभरमिमुम्भ ॥ १ ॥
 सवर्ग्यं गव्यंभुभागुतिरेभ्यगीम्यं
 सार वराहमिहिरादिमतानुसारम् ।
 स्फारस्फुरत्परिमलाञ्जल विवाह
 धृन्दायनं विरचयामि विचाररम्यम् ॥ २ ॥
 भुवानुशधाष्टगमूकरेवतीकरमवास्तातिरक्षणी गण ।

It ends —

अभूद्राज्ञाजमहर्षिबशे विश्वावससे श्रुतिरववेदी ।
 उदीच्यचारित्रयमवर्ती जनार्दनो वाशिकचक्रवर्ती ॥ १ ॥
 अक्षि श्रियादित्य इति स्य सत्यं सन्तु श्रियादित्य इव द्वितीय ।
 श्रिस्त्वन्धवारहमरहमल्लदा मजो राणिग इत्युदीये ॥ २ ॥
 श्रीकेशवः मुक्तविरच्ययनाध्वनीन—
 मूहानि तर्पयितुमर्थय प्रवाहे ।
 वैवज्जराणिगमुत मुतपश्रियेक्षिन्
 धृन्दायने श्रुतिगयीनिवह हुदोह ॥ ३ ॥
 अष्टहृदयि कियदाप्यद पद्ममीरमणीमिरसते ।
 विशदशास्त्रविदसिदमेकदा श्रुतिगत रसनामु निवसति ॥ ४ ॥

The MS contains also an easy explanation of the text in Sāṁskṛt throughout by an unknown author

[B I 94]

333

विवाहधृन्दायन of केशवार्क.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 20, nine lines to a page : Incomplete

Another copy The MS contains only the text of 15 adhyāyas and 8 verses of the 16th.

[B I 83]

334

विवाहधृन्दायन of केशवार्क with
 विवाहदीपिका by गणेशदेवय.

11½ x 5 inches, Devanāgarī character Foll 96,
 thirteen lines to a page : Dated Baka 1620

A commentary on Vāśīḥarṇādvana by Gaṇeśa

son of Kēśava Daivajña of Nandigrāma, it was composed in 1554 A. D. See Stein, p. 173

The com. begins —

तीर्थानामधिप इन्द्रिहृतपद सप्तकेलक्षिति—
 र्थपर्याप्तकलद्रिजाधिपरमीक्षासोऽनुत्प्राभृत् ।
 लक्ष्मीसोऽखिलदानवारिसततमखिगधसप्तक्षिति
 घोषध्वस्तमलो जययुद्धरूपसि-धुर्गुह केशव ॥ १ ॥
 अयंचतुष्टयवाची । तत्र प्रथम मुरपक्षे । केशवो गुरुर्जयति ॥

It ends —

पञ्चसत्तामरपूर्ववर्तितटगे ग्रामे च नन्दादिने
 रम्भाप्यारसाक्षशीर्षमिचुलछायाविताने वसन् ।
 नानाशास्त्रकलाकलापचतुर श्रीवेशधस्यारमज
 टीकायुक्तिमती गणेशमिधुधो धृन्दायनस्याकरोत् ॥ २ ॥
 रसनगमनुतुल्ये (१४७९) शाक भानन्दपर्यं
 विवृतिमकृत शला दीपिकाख्या गणेशः ।
 यदिह लिखितमस्यानक्य वा सदोप
 तदतिशिमलचोभि (१) शोध्यमित्यर्थे तात् ॥ ३ ॥

इति श्रीसत्तामराचार्यवर्षधीकेशवसत्तामरात्मनगणेश-
 विरचिता विवाहधृन्दायनटीका विवाहदीपिकाख्या
 समाप्ता ।

[B D 10]

335

धृन्दायन of महेश्वर.

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 15, nine lines to a page

Vṛttasāra, a collection of 105 ślokas on different religious astrological matters by Mahesvara son of Manoratha. The work is quoted in Martandavattabhā (1573 A. D.) by Nārāyaṇa. Thus Mahesvara is the same as the father of the celebrated Bhāskaracarya. Cf. Dhāt pp. 245-247-48.

The last verse gives the subjects discussed in the work.

It begins —

ब्रह्मेशचन्द्रेन्द्रदिवाकराशिवसादिरूपाणि सुरस यत् ।
 भवाप्युत य व्यवहारमिष्ये महेश्वरो धृन्दायन करोति ॥ १ ॥

It ends —

आदौ स्वायम्भिमन्तोत्रं अग्निं प्रोमो विधिं संकृते
 उद्गाहोऽग्निपरिग्रहो पृथिविर्भूषणमिषेक समात् ।

यात्रागोचरसकमादिकविधिर्वैवर्तिष्टाविधि—

श्रेष्ठे वृत्तशत मनोरथसुता (ते) दृष्ट्वा च साक्षात्पद ॥ १०५ ॥

इति सुरप्रतिष्ठाप्रकरणम् ॥ इति वृत्तशतम् ।

[B D 80

336

शीघ्रबोध of काशीनाथ

10½ × 4½ inches, Devanagari character
Fol 16 fifteen lines to a page Dated
Samvat 1788

Śīghrabodha a work on practical astrology in four chapters of Weber I p 266 L O, No 3015 Uwar No 1978 (accompanied by a commentary composed in Saka 1729) and Bod Cata No. 1547. This last MS contains the work in a bigger recension containing eight chapters and called Vṛddhasīghrabodha. The authors of the Catalogue remark that the work must have been composed after A D 1601 as Muhurtaṇṭāmraḥ composed in that year is quoted in it. But this date is not very probable if Prasnapradīpa (ibid No 1548 quoted by Nilakantha author Tajika A D 1587) is supposed to be the work of our Kaśinātha

It begins —

भास्य ॥ जगद्भाषा भवा आस्य तमन्वयम् ।

क्रियते काशीनाथेन शीघ्रबोधाधिसह ॥ १ ॥

I विवाहप्रकरण ends on fol 5 IIInd सुहृद
प्रकरण ends on fol 12 IIIIrd अथप्रकरण ends
on fol 14

It ends —

इति श्रीकाशीनाथकृती शीघ्रबोध समाप्त ।—

सद्वत् १०३८ वर्षे आश्विनमासे वृष्णपक्षे एकादशीतिथौ
रविवास्तवे शीघ्रचलागते पञ्चमिती ५ शीघ्रविसागरजीवित्य
मुनिश्रीहरिचन्दरी शिष्यमुनिश्रीमत्तिलसागराणिपठनार्थ ॥ श्री ॥
तदर्थं द्विगुण कृत्य रामेडीन च कारणात् ॥ मुनिशिव हरेन्नाम
देव करणमुद्धते (!) ५०३ ॥ श्रीशिवारे गते सोमे श्रेष्ठव
त्तमागते द्वाहाभूत जगत्सर्वे रत्नमुद्रा च आयते ॥ ५०३ ॥

[B D 83

337

शीघ्रबोध of काशीनाथ.

10½ × 4½ inches fair Devanagari handwriting
Fol 28, about eleven lines to a page.

Another copy the verses are continuously marked in this copy they are 526 in all The विवाहप्रकरण ends with 129th verse on fol 6 the सुहृदप्रकरण ends with 361st verse on fol 19b the अर्थकाण्ड (प्रकरण) ends with 438th verse on fol 23b the last is called केन्दुवादिकप्रकरण and ends as follows —

वास्तोवैश्व शिरो नामि क्ते सम्भादिक क्तेन ।

प्रविचार्य प्रयत्नेन वास्तुज्ञानविचारदा ॥ २६ (५२६) ॥

इति केन्दुवादिकप्रकरणम् । इति काशीनाथविरचित
शीघ्रबोध संपूर्ण ।

[B D 140

338

पद्मञ्चाशिका of पृथुयशस्

10½ × 4½ inches Devanagari handwriting
Fol 7 about 18 lines to a page Incomplete

A manual of Astrology in 56 slokas divided into seven adhyayas and ascribed to Prthuyasas son of Varahamihira. The MS contains only 39 slokas where the fifth adhyaya ends

It begins —

प्रणिपत्य रवि भूधौ बराहमिहिरामनेन पृथुयशसा ।

प्रथ कृतार्थगद्गता पराधमुद्दिश्य मयदासा ॥

The first chapter called हारा ends with v 7 the second called रागात्म्य ends with v 24 the third called जयपरात्म्य ends with v 29 the fourth called शुभाशुभलक्षणार्थाय ends with v 34 the fifth called प्रवासचिन्ता ends with v 39

The text is accompanied by a Gujarati explanation throughout.

[B D 303

339

पद्मञ्चाशिका of पृथुयशस् with वृत्ति by महोत्पल

10½ × 4½ inches Devanagari handwriting
Fol 12 about 18 lines to a page. Dated
Samvat 1762

Satpataśika of Varahamihira's son Prthuyasas with the commentary of Utpala. Cf I O Nos 2992 95 For Utpala see below Nos. 367, 389

Beginning —

केराजार्कनिशकारक्षितिजविजीवास्फुजितसूयज्ञान्
विमश स्वगुरु प्रणय शिरसा देवी च वागीधरीम् ।
प्रसन्नानविधौ वराहमिहिरापत्यस्य सत्यस्ये
लोकाना हितकार्यया द्विजवारीका करोत्युत्पल ॥ १॥

कानीह शास्त्रे सबन्धाभिधेयप्रयोजनानि भवन्तीत्युच्यते-
अत्रिर शविभौमानाः इत्यादि बृहस्पतिजातकोक्त्वया
ज्येय । तथा

पणहसति ७५ इगतीसा ३१ सवतेरमम च ११३ तद्वय वावका ।

पणसहितस्य च तद्व १६५ भौमाई वक्रपरिमण ॥

तथा वातु पुष्पाजलप्राप् ॥ fol 6

तथा च कृष्णकेवलिकायां तथासदीये प्रश्नज्ञाने-
—fol 6b

End —

इति भट्टोत्पलविरचिताया पद्मपञ्चाशिकाया होय
धृत्वा मिश्रकाध्यायः सप्तम समाप्तः ।

[B D 123

340

पोडशयोग

(from Multāvalī and Sihāvalī Tājika)

10½ x 5 inches . Devanāgarī handwriting
Foll 4, nine lines to a page

Two pieces one of 18 and the other of 19
ślohas the first from Multāvalī and the other
from Sihāvalī Tājika on the phalas of the
16 yogas.

It begins —

अथ पोडशयोगो लिख्यते ॥ उक्त च ।

मुक्तायितु ललाटीलता । राहणोन्नवादोशनचीनकोशा ।
कलभवारसमाससप्तद्विजकादलामादलप्याद्वयोग ॥ १॥
जामित्रमूर्ती सल्ल वापयेता अनुक्रमेणो (१) यदि मावकचक्रम् ।
श्री रिवाद रूपतेभ्य च मुक्तायितुयोगमृत्त च कष्टम् ॥ २॥
इवो सिंहरातो गुरुपापमप्ये दधीतुनमन्त्रदा दक्षभागे ।
यन पञ्चाहमहद्वारदृष्टि तर तेजतेज भ नर्तययोगे ॥ ३॥
इति धीमुक्तायितुताजिके पोडशयोगः समाप्तः । fol 2b

The second piece begins —

कुलाबाकुलाविपुलीलीपुसालियलझाकुलुतादरा बदारी-
॥ १॥ अगुस्तुस्वराशौ यदाकल्पकादौ ॥ २ ॥

It ends —

लभेशभाग्येशययामुतेश तुयेश ध्योमेशधुनेशसख्ये ।
तद्भावसौख्य बहुल च तेन पञ्चाययोगो यदिहायनेस्मिन् ॥ १॥
इति श्रीसिंहावलितान्तिके पोडशयोगानि सपूर्ण ॥
[B I 85

341

सत्ता निघण्ट

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, about nine lines to a page . Incomplete

This is a collection of names used for various
numbers such as one two &c for several mathe-
matical terms and for the different Nakshatras
originally meant for astrological purposes.

It begins —

अथ सत्तानिघण्टप्रारम्भः ।

ब्रह्मज्ञानमुदीर्यन्ते (१) योतिषां गणको विदुः ।

आदौ सत्तानुसारेण सर्वसिद्धान्तसमन्वितम् ॥ १ ॥

एकस्य सत्ता भूरूपा कुचन्द्राक्ष प्रकीर्तिता ।

भूनामा चन्द्रनामा च प्रथम तु प्रकीर्तिता ॥ २ ॥

इति सत्तानिघण्टसर्पणं ॥ अधगुणाकारनिघण्ट ॥
इता निष्ठा गुणा शुक्ला वातना वर्गतावितः ।

अथ युक्तनिघण्ट ॥ युता च भूमिता योज्यमिलिता ॥ fol 4b,

अथ ऊर्ध्वनिघण्ट ॥ ऊर्ध्वता यमिता विपदाः ॥ fol 5b,

The वक्रनिघण्ट comes after this —

अवसथिनवक्षत्र अधीदक्षनुद्वम् ॥

It breaks off in the पूर्वोक्तगुणी —

धृत्तगुणी पूर्वभागा च—

[B D 200

342

सत्यसरपल.

8 x 3 incl = Devanāgarī character Foll 6,
six lines to a page

Astrological results of each of the sixty
Santvatsaras in 62 verses. Incomplete. First 11
folios are missing, but only 7 verses of the
present treatise are wanting. It is would shew
11 at the first four folios contained another piece.

The 8th verse begins —

शुभिरं शेषमाशेषं वर्षाकालं शुभोभयम् ।
पृथिव्यं सर्वसत्त्वानां श्रीगुरोः च विनिर्दिशेत् ॥ ८ ॥

It ends —

मेदिनी सख्यते देवि धाम्यं च भक्ष्यं भवेत् ।
यापरोपाः प्रजायन्ते क्षये सवसरे त्रिये ॥ ९ ॥

इति संवत्सरपञ्चाङ्गम् ॥

[R D 233.]

343

सञ्जनवल्लभ of भातु पण्डित.

11½ x 5½ inches, Devanāgarī character
Foll 27, ten lines to a page

A metrical treatise in 15 chapters on the knowledge of the lucky days, by Dhānu Pandit son of Vivānātha and Kamālā, and a descendent of Gaṅgādhara Tāyaka, a resident of Mānḥatpura in Gujrat Cf I O No. 3032. The work is quoted in Muhurtadipaka (A D 1661) and a MS Buhl r Gujrat Cat. IV p. 204, is dated Samvat 1650

It begins —

श्रीश्री श्रीशिवसीदामीगतनय विष्णुतो भारती
मन्वाकैरमुलांश्च रोचरात् श्रीविश्वनाथ गुरुम् ।
उच्यते शास्त्रमनेकस्मिन्निष्ठं भातुर्विलोक्यादरात्
शास्त्रं सञ्जनवल्लभं विदुते श्रीविश्वनाथाचार्य ॥ १ ॥

It ends —

भीमाग्यादुरं चकालि जगति भीमुखे मण्डले
सस्मिन्देवविप्रमण्डनमणि कौण्डिन्यगोत्रो गुणी ।
विद्वान् भीषतिभक्तिमात्रं समग्रवद्भ्रातरो याज्ञिको
वेनादायि म (म ?) ले रसायुतयुतं कथं द्विजैर्यो यमु ॥ २ ॥
यद्ये सख्य गुणाभितो द्विजवर सारत्रयुजोदयो
भीमानाभितोऽथ भित्तुष श्रीविश्वनाथाचार्य ।
सत्यानन्दितसज्जनोऽथसुगौरवैर्द्विजानोषयन्
सत्योर्वि कमलापतिर्विजयपद्मगाम्भीर्यवाकर ॥ २ ॥
यज्वा दानवरासिनभित्तुष श्रीविश्वनाथाचार्यो
य पुत्र कमलाभिषा च सुपुत्रे भातुं नतभीषिवम् ।
सप्तविद्वद्विभवायचरणाक्रमप्रतिपादितमि
शास्त्रं सञ्जनवल्लभं समस्तोऽयं योनिर्विदो गुरवे ॥ २ ॥

भाद्री सप्तविधो विधिर्निर्दिशो वाराहपरमानन्दो
भातवः संपूर्णमन्त्रो यतविधिर्वादि को भोऽयि (प्रादुर्भिः)
वेदमाधः शुभयात्रिको ग्रहचर भंडागिको ज्ञानो
देवस्यापमिको विधिर्ग्रहद्वान्मयोत्र प्रयुक्तो यथा ॥ २ ॥
इति भीसञ्जनवल्लभे ग्रहणां तद्विनायकान् पञ्चाङ्गम् ॥ १ ॥
[R D 10]

344

सञ्जनवल्लभ of भातुपण्डित.

9½ x 5 inches, Devanāgarī character. Foll. 70,
(2 to 31), nine lines to a page. Dated
Saka 1740.

Another copy the last verso giving the names
of the chapters is not found here

[B D 233.]

345

स्फुटशोच

8½ x 4 inches, obsolete Devanāgarī handwriting
Foll 24, nine or ten lines to a page

These are about two hundred stray verses on
Astrology, Horoscopy Omens &c.

Beginning —

ऋतुर्दशैः नक्षत्रैश्च ।
अधिन्यां पुनस्तम च मरणं मार्गं भुवम् ।
कृत्तिकाकृत्तारिच रोदिष्यं सर्वसर्वैः ॥ १ ॥

[B D 200]

346

हायनराज of बलमङ्ग.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 58, seventeen lines to a page. Incomplete

A comprehensive work on Astrology in eight
adhyāyas composed in 1655 A D. by Bālabhadra,
son of Dāmodara a descendent of Lāla of the
Bhāradvāja family who was a resident of Kanōja.
The work is based on Samarasūhas work on
Tājika. For the author &c see Inda Sta. II
p. 245, Weber, No 831, I O. No. 3014, Dikst,
p. 459, f. n.

It begins—

गणाधिप रामगुरो पदान्न दामोदराख्य पितर च नत्वा ।
प्राचीनपर्यायलभद्रनामा कश्चेति सखायनरत्नसङ्गम् ॥ १ ॥
भागीरथीतीरविराजमाने श्रीकान्यकुब्जे नगरेतिरम्ये ।
भभूद्राभमहर्षिवरो श्रीलालनामा गणकोष्मघामा ॥ २ ॥
दामोदरस्य तनयां जातौ यलभद्रहरिरामौ ।
यलभद्रेण च किंप्रियकाश्यपे तानकं गुरोः कृपया ॥ ३ ॥

निष्पन्ना रचिता पूर्वं सहिताज्ञातकादिषु ।

न हायनकेन तत्कादिवन्ध कर्तुमुद्यत ॥ ८ ॥

द्विज्ञाज्योत्सुकार्यसिन्धिमोक्तसमतम् ।

सारे समरसिंहस्य क्रियते वार्षिकं फलम् ॥ ९ ॥

ननु किमभिधेयकमिदं शास्त्रं प्रयोजनं च किम् । उक्तं च । शास्त्रार्थं ज्ञातसवन्ध ॥ उच्यते । ययनाचार्येण धारत्या मापया प्रणीतं ज्योतिःशास्त्रकेशरूपं वार्षिकादिनामानि च फलादेशकं शास्त्रं ताज्जकसाध्याख्यम् । तद्वत्प्रवरभूषितः (निमि) समरसिंहादिनिरीतव्याकरणे प्राज्ञेन तद्वत् शास्त्रं सप्ततन्त्रादौपनिषद् तद्वदि ताज्जिकसाध्याख्यमेव ।

The MS breaks off in the midst of the sixth adhyāya.

[B D 277]

II Horoscopy.

347

अष्टोत्तरीदशानाम्.

12×4½ inches, clear Devanāgarī handwriting. Fol. 6, eight lines to a page.

An astrological treatise explaining the results of the Dasās of the different planets.

It begins—

प्रश्नाः शतमुत्तरे रविशामा (रागाः) वर्तन्ति षट् शुक्रशुक्र
बाह्यी वज्रशामिदृका विमर्शदा विषयमग्नये ।

तद्वत्फलमुत्तरे वृद्धशामा (क) शान्तिशामिदृका
मेधा शान्तिशामिदृका वृद्धशामा मेधाशामिदृका प्रवे ॥ १ ॥

वृद्धशामिदृका वृद्धशामा मन्त्रशामिदृका वृद्धशामा
विषयशामिदृका विषयशामिदृका मन्त्रशामिदृका

मन्त्रशामिदृका विषयशामिदृका मन्त्रशामिदृका
वृद्धशामिदृका विषयशामिदृका मन्त्रशामिदृका

मन्त्रशामिदृका विषयशामिदृका मन्त्रशामिदृका

वृद्धशामिदृका विषयशामिदृका मन्त्रशामिदृका

आर्द्रादिनक्षत्रे ४ रविदशा वर्षे ६ फल । उद्देश्यवित्तः

मघादिनक्षत्रे ३ चद्रमहादशा वर्षे १५ फल । fol 2,

हस्तादिनक्षत्रे ४ भीमदशा वर्षे ८ फल । fol 3,

अनुराधादिनक्षत्रे ३ बुधदशा वर्षे १० फल । fol 3b,

पूर्वाषाढादिनक्षत्रे ४ शनिदशा वर्षे १० फल । fol 4,

घनिष्टादिनक्षत्रे ३ गुरुदशा वर्षे १९ फल । fol 4b,

उत्तराभाद्रपदादिनक्षत्रे ४ शक्रमहादशा वर्षे १२ फल । fol 5,

कृत्तिकादिनक्षत्रे ३ शुक्रदशा वर्षे २१ फल । fol 5b,

इति दशानाम् समाप्तः ॥

End—

वृद्धादशाहता कार्या नन्दद्वष्टुभमासकम् ।

शेषं सामिगुणं चासं विननाही यथाक्रमम् ॥ १ ॥

रविदिशि मन्त्रेद्राहुष्यको नासा कुजेन तु ।

सर्वास्तनमिर्ज्ञेया सार्धं सितदीपिते ॥ २ ॥

भौमाधेनं युता चन्द्रगुरुद्वैतदशा भवेत् ।

वायवेन युता राहौ बुधस्यैव दशा भवेत् ॥ ३ ॥

रविचन्द्रसमो योगो गुरुस्यैव दशा भवेत् ॥ ४ ॥

[B D 145.]

348

ग्रहफल

11½×5½ inches, Devanāgarī character. Fol. 8, ten lines to a page.

A tract explaining the astrological results of the different positions of the planets in a horoscope.

Beg—

सप्तमितीति विषयः प्रकरोति निम्न
देहं सरोजमगुरुं विषयं बाधुषीकम् ॥

End—

विषयं बाधुषीकम् देहं सरोजं देहः विषयः सप्तमितीति

इति कर्तव्यम् । योगशास्त्रग्रन्थम् ।

[B D 44.]

349

आनन्दचन्द्रवर्णा of अन्वयेन्द्र.

10×4½ inches, Devanāgarī character. Fol. 20 (4-20), eleven lines to a page. Dated Śaivāt 1513.

A work on Horoscopy in eight chapters composed by Alaves'vara son of Vāmana. Alaves'vara wrote this work seeing that the Jatakapañthā written by the earlier writers was too difficult to comprehend. Alaves'vara surely lived after the 11th century since he quotes Phojalevaśa Rājamāṅga. He must have also been earlier than 1497 A. D. which is the date of the present MS. He was probably a Śakta, see v 388 below. The first three folios of the MS are lost.

The adhyāyas respectively contain 110 11, 113, 97, 112 98, 65 and 391 slokas. The authorities quoted are — सत्वाचार्य 31b, 36b, पुराणव्याचार्य fol 33, जीवदानं fol 33, राजयुगाद् fol 50b, स्वगुण fol 51b, (इति दैनं पल मोच ज्ञात स्वगुण स्फुटम्) fol 40, 29b, सर्वज्ञ fol 55, पूर्वाज्ञातक fol 55b.

The adhyāyas end —

अध्याय प्रथम सर्वेश्वरप्रकरणान्वितः ।

भावसाधननामाय समाप्तोक्तिविधौ समाप्तम् ॥ ११० ॥

इति श्रीजातकचन्द्रिकायां भावसाधनाध्याय प्रथमः । fol 7

इति साधननामाय मोक्षोपदेशो द्वितीयकः ॥ १११ ॥ fol 7b

इति प्रधानां प्रत्यादिषर्वाध्यायानां स्फुटः ।

पलनिर्णयकृद् मोक्षरत्नीयोध्याय उत्तमः ॥ ११२ ॥ fol 19b

दशोपयोगी कष्टफलनिर्णयप्रकरणम् ।

अनुषंगी मिश्रकाध्याय समाप्तिमगमपुनः ॥ ११३ ॥ fol 24

सदाचारयुतां पुतां सम्प्रगापु प्रकाशकः ।

समाप्त पञ्चमोध्याय सप्रदायमनोरमः ॥ ११४ ॥ fol 29b

पारंपर्योपदेशोऽयं सम्प्रगापु प्रकाशकः ।

षष्ठोध्याय समाप्तोऽयं ज्योतिर्विभक्त उत्तमः ॥ ११५ ॥ fol 33b

इत्युक्तिरित्यज्ञविशेषनकर परः ।

समाप्त सप्तमोध्याय प्रायः सर्वमनोरमः ॥ ११६ ॥ fol 36b

The end —

दशाक्रमफलव्यक्तिविनिर्णयकर परः ।

इत्यष्टावष्टमोध्याय समाप्तिः प्राज्ञवान् शुभः ॥ ११७ ॥

महात्रिपुरसुन्दर्यां प्रसादादल्पेभ्यः ।

वामनि कल्पलतिका चक्रे सम्प्रकल्पप्रदाम् ॥ ११८ ॥

गुणसाद समवाप्य सम्प्रकल्पः ।

विज्ञातव्यं सकलागमनाम् ।

श्रीवामनि सर्वविदां चरितम् ।

अके कविर्जातकचन्द्रिकायां ॥ ११९ ॥

पूर्वयोगकचन्द्रिकायां मा दुर्घटांशोऽपि (1)

ज्ञानाकारि मया समुद्यम इह (भी) कलाश्रीरा ।

एतद्विज्ञानो ज्ञानाचलमनिमेषः वदन्मया

सर्वज्ञानि नराविषेधं मुनेभ्यः सर्वज्ञमाम्ने ॥ १२० ॥

आदौ भावविषेधं ग्रहदत्तां हृत्तिं बधानां नन

पञ्च मुक्तिरयेष्टकष्टकरां तेषां तथा दुःखिभिः ।

दिष्टानां इष्टानां दत्ताक्रमविधिस्तत्कलोदात्तं

सर्वं चापि विशेषपुत्रिवादिभिः श्रीकनकप्रसादिभिः ॥ १२१ ॥

इति श्रीमहाकविपरमवैजयन्तिश्रीअलयेध्वरगिरिवा

जातकचन्द्रिकायां समाप्ता ॥ भी ॥ सम्पूर्णपत्र ॥ १००५ ॥

[B D 129

350

जातकचन्द्रिका of चेङ्गट्टेरा.

12x4½ inches, Devanāgarī character. Foll 8, eleven lines to a page.

The MS contains the Jātakacandrikā of Venkaṭeśa and some other pieces. The other name of the work is Udadāyapradīpa. In our MS it is called Keralagrantha probably because it follows the Kerala system. The author, however, says that he follows the Pāṭāṇari. Horā. Venkaṭeśa, the author was named Yajñanārāyaṇa (Yajñanārāyaṇa was his father's name acc to Hultzsch Reports II p. 121). Two commentaries are known to exist on this work one by Bhairavādatta and the other by Lakṣmipati cf Stein p. 156. Uleār Nos 1720 1761 1839 and Extracts 477 and 516.

Begin—

मिदाम्तमु(भी)रनिषद् मिदाम्त परमेष्ठिनः ।

शोणाधरमह किंचिद्विज्ञापयामहे ॥ १ ॥

कलामि नमप्रदशामकरेण विदुषमहे ।

अथ पापशरीहोरात्मनुष्ठानं ययामनि ॥ २ ॥

End—

॥ २० ॥ एतेष्वेव चानि सप्तमहाभाषितानि शुभमोक्षः ।

इति श्रीपापशरीहोरात्मनुसारकेरलीग्रन्थ समाप्तः । अथ

भावसाधनमाह—यद्वेदादन्वयः (810 31) fol. 4b,

अथ कारकफलम् (810 4) fol 5b, अथ पलकनिर्णय

(810 3) fol 5b, अथ दीप्तावस्था fol 6 .

The MS. breaks off in v 53 of this last.

[B D 129

351

जातकचन्द्रिका of याशिकनाथ

10½ × 4½ inches, Devanāgarī (Jain) hand writing Fol 13, fifteen lines to a page

A treatise on Horoscopy in six chapters composed by Yājñikanātha son of Balabhadra son of Harajit a resident of Jambusara in Saka 1582

It begins —

विशेषावापीगिरिजामरेशपादम्बुजाभ्येक्षया प्रणम्य ।
भवात्सप्तम्राकनित्तसौख्ये धीनाकुमातुश्चरणाम्बुजे च ॥ १ ॥
येदार्थरत्नाकरपारगामी तनुत्तकर्माचरणाभिमानी ।
जम्बूद्वीपद्विजयप्रवृत्तप्रकास(स)मूर्धो हरजिद्विजोमूर्त् २
भाचाररत्नाकरमन्दराद्रिल्लस्युरासीद्वलभद्गनामा ।
तत्पुत्रना याशिकनाथनाम्ना विख्याते जातकचन्द्रिकेयम् ३

The Prabodhas end —

1st (विलम्बनानुक्रम slo 20) on fol 2 IIrd वर्णादिलेखनक्रम slo 23) on fol 3 IIrd ग्रहस्पष्टीकरण slo 155) on fol 9b, IVth (राशिप्रभेद slo 44) on fol 11 Vth (ग्रहप्रभेद slo 31) on fol 12b VIth (परिभाषासहितमहादशा slo 28) on fol 13

It ends —

जयति जम्बुसरोधरपत्तन धरणिभूषणभार्यनिकेतनम् ।
इह निवासकर भुतिसागरो द्विजवरो यलभद्र इति श्रुत २१
तज्जन्मना याशिकनाथनाम्ना प्रकाशिता जातकचन्द्रिकेयम् ।
अपाकोरावाङ्मुद्रद्वयगत्या ज्योतिर्विद्वद्गानमहानकारम् ॥ २० ॥

भुजगजपुत्रिधूम्रमित्तनाकस

मधुसिताककुजेवकरोदिभाम् ।

विशुषयाशिकनाथसमाह्वये

विशुषमुप्रदजातकर्षा द्रकाम् ॥ २८ ॥

इति श्रीमद्याशिकवलभद्रात्मजयाशिकनाथविरचितो
जातकचन्द्रिकाया परिभाषया सहितमहादशभिधान पद्य प्रबोध समाप्त ।

पद्याशिर्ना० ॥ १ ॥ मुकुतयुगमकाना० ॥ २ ॥ विषयग
भयस्वपचरे मधुमासे सितपक्षे पञ्चमीतिथौ मूल-द्वन्वास्तरे
लिपीकृत ऋषिवागीतेन । धीपार्थेच द्रुसूरिपक्षेवाचक
धीवृद्धचन्द्रजी तच्छिष्टपवा० धीदेमचन्द्रजी तच्छिष्टपवा
वाचनीयेन लिपिकृत स्वयं वाचनाय । कल्याणमस्तु

[B D 295

352

जातकचन्द्रिका of याशिकनाथ

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 20, thirteen lines to a page Dated Saka
1587 or Samvat 1721

Another copy

End —

सवत् १७२१ वर्षे शाके १५८७ राजनगरमध्ये श्वेष्टगुरु
३ दिने लिखित ।

[B D 83

353

जातकतिलक of कमलाकर.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 114 nine lines to a page

A work on Horoscopy in about 25 chapters,
by Kamalākara son of Nrsinha (au Vasanavar-
tika No 282 above) and brother of Divākara
(au Jatakapaddhati No 357 below and
Paddhatibhūsana No 314 above) and the
author of Siddhantatattvaviveka (in A. D 1608,
No 265 above) and Sauravasana (No. 297
above)

It begins —

महादेवद्वीपेस्त्रिलोकेशास्त्रगुह्यलादय ।
स्मरन्ति य विप्रयते ॥ देवो वारणानन ॥ १ ॥
प्रबोधवृत्तिसाधनेयैर्धृषीममिह जगत् ।
स एव एव विश्वामरा विभाति रश्मिधर ॥ २ ॥
पराहमिहितार्थाय धीमानार्थभेद कृती ।
प्रहस्योत्तमितिभात् जयन्ति गणकेशरा ॥ ३ ॥
प्रणम्य धनचामुण्डां विद्वल कुलदैवतम् ।
होराशास्त्रमतिस्पष्ट कुरुते कमलाकरः ॥ ५ ॥

इति कमलाकराचारविरचिते जातकतिलके शास्त्रापारो
चाम प्रथमो (s'lo 34) 3b इति० राशिप्रभेदो नाम
द्वितीयो (s'lo 63) 7b इति० ग्रहोनिर्भेदो नाम
तृतीयो (s'lo 56) 11 इति० निषेकाध्यायश्चतुर्थे (s'lo
44) 13b इति० जन्माध्याय पञ्चम (s'lo 65)
17b इति० अरिष्टाध्याय षष्ठ (s'lo 43) 20b इति०
अरिष्टमहाध्यायोऽष्टम (s'lo 7) 21b इति० नामतथोपा
ध्यायो नवम (s'lo 25) 23, इति० आयुर्दोषाध्याय

357

जातकपद्धति of दिवाकर with

गणिततत्त्वचिन्तामणि by दिवाकर.

15×9½ inches Devanagari character
Fol 14, nine lines to a page Dated Saka
1600

Jatakapaddhati a work on Horoscopy in seven
adhyayas, with the authors own commentary,
composed in Saka 1549 (cf Diksit p. 287) by
Divakara son of Nṛsiṅha who wrote his Vasanā
vartika in 1621 A. D

Besides his own commentary on Keśava's
Jatakapaddhati the author refers to Śrīpati
Kalyāṇavarma Varahamihira Parāśara Jataka
Keśava and Gaṇeśa Daivajña Visvaśaṅkara
Damodara Gaṇeśa son of Dhundirāja (author
of Jatakabharana) Surya and Gaṇeśa of
Parthapura Horamakaranda Laghu Jataka,
Siddi antarabhasya Mhaling Ramakṛṣṇa and his
own teacher Śiva Daivajña. See above No 314
for another work of the author and I O
No 8093 for another MS of the present work.

Divakara uses the Saka year 1506 in his
illustrations.

It begins —

कास्त नितान्त शिवपादधुम
चित्ते निपायाय दिवाकराख्य ।
सच्छिष्यतोपाय निजप्रणीतं
प्रथ वरेण्य विवरिकरोति ॥ १ ॥

अथ विज्ञानविधायां निजगुरुगणपतयुक्त नक्षत्रमाधाति ।
श्रीमद्विष्णुसहस्रनाम । स्पष्टम् । चिकीर्षितं प्रतिजानीत ।
श्रीकेशयेति । प्रश्नान्तरसाध्यामितिकृत्यतामाह—तावदेति ।
इदानीं बहुधाभावा साधयति सविधयेति । अत्रोदाहरण
संवत् ११४१ शके १५०६ सोमवारान्वितमाश्वयुज्यशुक्लपक्षे
दशमी शनि ५२ वसे ४०

The names of the adhyāyas are —

I भावाध्याय, II दशमध्याय, III बलाध्याय, IV
दृष्टकाध्याय, V आयुर्धायाध्याय, VI अष्टदशाध्याय,
VII भरिष्टमहाध्याय

सहस्रनामस्तोत्रमौमधीमण्डितावधिये मादने ऋतुं साधयेति
fol 5b, अष्टाविंशत्यक्षरे मुद्रिहृदयस्ये पिरोमविधासनावा
दिष्टे पुद्गलमामलक्षणमुक्त fol 6 शिखाचरहस्य fol

6b, इति गुरुवरणा शिवदेवज्ञा fol 9b, मातुर्गिदंवा
9b, ह्यानुनि and रामहृष्य 10, ज्ञानराजसुतस्य 10

It ends —

इति श्रीनृसिंहसुतदिवकरविरचिते स्लोकपद्ध
त्युदाहरणे गणिततत्त्वचिन्तामणिसंक्षेपश्रीष्टमहाध्याय
सप्तम ।

वाक्यैर्गुप्तमितसाकाले तपस्यशुद्धेद्रिस्तार्कषादे
व्यलेसिकाक्षीपतिनन्द्येन सोदाहृतिजातकमार्गपथा ॥ १ ॥
समाश्रयिद जातकमार्गोदाहरणम् ।

व्योक्तिविश्लेषपुरे सूरिवर्णनं प्रचुना ।

नरसिंहेन लिखिता जातकोदाहृतिश्च सा ॥ २ ॥

[S C 22, A 11

358

जातकप्रकरण

8½×4 inches bad Devanagari handwriting
Fol 10, about eleven lines to a page

This is a most incorrect copy of Jataka
prakaraṇa a small treatise on Nativities
It begins (somewhat corrected) —

श्रीरामाय नमः । शुभराशिमुक्तक्षेत्रे विजानीयात् ॥ तस्य
वक्ष्यामि लक्षणम् ॥ उत्तरदक्षिणमुखे शुद्धे जन्म । उत्तमश्रीनि
कटजकषार्थे श्रीगाल्पेदेन ॥ पञ्च जननी कण्ठकोमलशरी
रसामर्थम् ॥ सत्यवादी । देवगुरुभक्त ॥ राज्य (?) एव
श्रीवाकटिमध्ये चिह्न । प्रथमवर्षे एतद्युधि १ शरी २ चतुर्थ
वर्षे विपुचिका ३ शरी ४ वर्षे (?) द्वादशे वर्षे शुभमयम् ॥ १२ ॥
द्वाविंशतिवर्षे शा(श) ॥ २२ ॥ पदा शुभमहनिरीभितो
भवति तदा वर्षे जीवति सत ३०० मासे मासि शुक्रपक्षे
दशम्यां शुभवासरे शुभशीर्षेवक्ष्ये प्रातर्मरण ॥ मिथुनराशिषु
क्षेत्रे तस्य वक्ष्यामि लक्षणम् ॥

अथ चरणफल fol 3 इति स्युज्जातवे सप्तविंशतिन
क्षत्रफल fol 7, इति नक्षत्रफल । अथ लक्षणम् । fol 9b
End —

इति जातकप्रकरणम् ।

[B. D 200

359

जातकामरण of दुष्टिराज

11½×5½ inches, Devanagari handwriting
10ll. 2 114, about 10 lines to a page. Dated
Samvat 1705

मारद्वाङ्कुले यभूय परम तत्सारमजानां त्रय
ज्यायास्तेष्वभवद्दृष्टतिलक धीसूर्यसूरि सुधी ।
धीमांसर्वकलानिषिद्धदनुजो गोपालनामाभवत्
धीमदैवविद् वरसदनुज श्रीरामकृष्णोभवत् ॥ २ ॥

शाके मार्गणरामसायकधरा १५३५ गुल्मे नमस्ते तथा
मासे यमपुरे सुजातकमिदं चक्रे गणेश सुधी ।

छन्दोलङ्कृतिकाव्यनाटककलाभिज्ञः शिवाध्यायक-
स्त्र श्रीशिवविन्दुदे गणितभूगोपालसूत्र स्वयम् ॥ ३ ॥

ये पठिष्यन्ति देवशालेयामासु सुख शिवम् ।

भूयात्कैवल्यकुन्दाभा सुकीर्तिं सर्वतो दिशम् ॥ ४ ॥

हृषी पद्मगुम्फिते स्मृतोपेलङ्कारारणे जातके मञ्जुलोपम् ।
वशाध्याय सप्रणीत सुसूक्ष्मेदैव्यं श्रीगणेशेन वर्यं ॥ ५ ॥

इति श्रीगणेशदैव्यहरिषिते जातकालङ्कारे वशाध्याय
समाप्त ॥

This last sloka with necessary variations
occurs at the end of every chapter. The MS.
was written by Ramacandra Gurjara.

[B D 150]

363

जातकालङ्कारकर्म (from शुक्रजातक)

10×4½ inches Devanagari handwriting Foll
4 nine lines to a page

Astrological results deduced from the plane
tary positions at the time of one's birth
professing to be from the Sukajataka

Beg—

देहाधिप सपाय षष्ठाष्टमव्ययेषु तिष्ठति ईहसौर्य न
अन्तो षष्ठाष्टमव्ययस्थितस्तदेव फलम्

End—

तत्र वाहनाधिपश्चेद्वाहनामरणं स्यात् ॥ इति शुक्रजात
कोके जातकालङ्कारकर्म संपूर्ण ।

[B I 93]

364

नवमहफलानि

8½×4 inches fair Devanagari handwriting
Folio one only, 14 lines in all

This small piece gives the *Phalas* of the nine
planets in nine a slokas.

Beg—

गतिर्मेव श्रीर्वसन्त च द्वेन्य

शत्रुक्षय वानमतीव पीडा ।

कानि-तक्षय सिद्धिर्निशिष्टसिद्धि

कष्ट व्ययोर्यस्य फल सदैव ॥ रवि ॥ १ ॥

End—

श्री ॥ धीसदाशिव जोगदेवेन लिखित । पुस्तक प्राप्तगत
असे ।

[B D 200]

365

पद्धतिभूषण of सोममह

8½×4 inches, Devanagari handwriting
Foll 19 nine lines to a page

Paddhatibhusana a work on Horoscopy in
six chapters composed in Sale 1559 by
Somabhatta son of Rudrabhatta and the nephew
of Balambhatta and a resident of Jalgam. The
work appears to be composed for the authors
pupil a Gujarati Vasudeva by name

Beg—

अलिङ्कृतवृत्तगण्ड मालसाक्षी-वृत्तगण्ड

गलमिलद्विगुण्ड भूरिति द्वागुण्डम् ।

अजदधिगतापण्ड सर्वदेवमण्ड

वृष्टुललितपिण्ड नौमि त वक्रगुण्डम् ॥ १ ॥

प्रथितवद्वृत्तगुण्ड सुधीर्गणितविद्वत्सोमसमाह्वय ।

परकृते कुदतेऽप्युतदूषण सुगमपद्धति पद्धतिभूषणम् ॥ २ ॥

The adhya. end as follows—

(I) भावसाधन in 22 slokas on fol 3b (II)
हस्तिसाधन in 6 slokas on 4b (III) पद्मवत्साधन in
46 slokas on 9b (IV) हृष्टवत्साधन in 14 slokas
on 11, (V) आनुदाय in 43 slokas on 16. The
last adhyaya has 20 slokas only

It ends—

वालमहपिबुन्धतोत्र गणिते सप्तसप्तम्यगति—

वेदशक्तिमर्षयद्दत्तनय सोमाभिधो वेदविद ।

ज्योतिर्विभिन्नविष्णुर्जरघरधीयासुदेवादरा—

चक्रे पद्धतिभूषण सुविनाद देवशतोपमम् ॥ १९ ॥

नयमार्गमागंनेन्दुशावे (१५५९)

शुभदे पाद्युनमामि सुखरक्षे ।

रगिराजनीमी गुरेज्यकरे

समभूरपदतिभूरणस्य वृत्तिं ॥ १० ॥

पदतिभूरणं समासम् ।

[B. D. 16.

366

पदतिरदायली of गणेश.

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 14, ten lines to a page. Date! Saka
1692 Saka 157

A work on Horoscopy in eight chapters by
Ganesa son of Dhruvrajya the author of
Jatakibharana. The work was written by the
author when he was only 15 years old. See
above No. 359

महा प्रणामादसरमणीमी वीरवेतिद्वयः गुरात्ममयी ।

षट्कारे दूरगुहने सुपीरे पुनर्दरे स पदव नमामि ॥ १ ॥

पदव प्रसन्नस्य कृपाकटाक्षोपागमोद् गणितार्णवस्य ।

पदे शुद्ध स शुद्धावस्था भीमदुष्टिराज शुद्धामाताम्य ॥ १५ ॥

पूर्वः कृता जातकपद्धतीनां होराप्रकरे रचनाधितोः ।

तथापि कुर्यं सरला गणेशो रदायलीपदतिमुत्तमोक्तम् ॥ ३० ॥

भीमदुष्टिराजतमुनेन गणेशनामा

होराप्रबोधनिधये विहिता सलीलम् ।

रदायलीह विहितासिद्धभाषसिध्या

छन्दोदयो गणितपुष्टियुगच्छुद्ध ॥ १५ ॥

इति भाषास्वाय प्रथम । fol. 2b

The adhyāya having 15 6 51 9 43 5 29
and 15 a sloka respectively treat of the following
subjects — भाव, दृष्टि, पद्मचक्र, हृदय, आयुर्वाय, रिष्टमह,
दशा, and प्रकीर्णक

It ends —

भीमहेयमिरीशराम उपतेर्दत्ते मनोरजने

भीमोद्गोचरवीरगे मुल्लिते विषममामिमुते ।

पार्थाप्ये नगरे दम्य दसतिर्मर्त्यवानो पुन—

जाता काळवशांमममभिसनिस्तीर्ये पुरे सुन्दरे ॥ ११७ ॥

यत्र द्विजेन्द्रा पुत्रिने विगाले क्रामति काळ कृतवेदधोषा ।

तारीपयोप्पीत्रलमेकलीलाविद्यासरीला अपि पणिसहा ॥ १३ ॥

गजाननाराधनतपरेण पञ्चेन्दुचर्चन मया सलीलम् ।

रदायलीय रवितात्र साकनेत्रेण पदवस्तु गुणामुगता ॥ ११८ ॥

31

भीमदुष्टिराजः रजाचन्द्रिहारिरीने विचारिणा ॥ १५ ॥

इति भीमदुष्टिराजामर्त्यवक्रमेण रवितात्रा पद-

तिरदायल्या मकीर्णकाप्याः अष्टम ।

[I. L. 8]

367

शुद्धज्ञात of वराहमिहिर with

विश्रुति by उत्पल.

10½ x 5½ inches, Devanagari character
Foll. 202, twelve lines to a page

Shihajataka of Varthamihira with a commen-
tary composed in 966 A D by Dhruva Utpala
for which see below No. 359 For another MS
see I O No. 3066 Mitra Not cos II p. 163

It begins —

महाजगद्गुरुरवीन्दुद्वयजीवः ॥ १ ॥

वराहस्य सतिना षट्कारः ॥ २३ ॥ वराहमिहिरोद्गीः ॥ ३ ॥

It ends:—

इति भट्टोपलविश्रुतिनां शुद्धज्ञातकृतां वराहं हा
राप्यायः पद्मिनिमित्तम समाप्तः ।

गुरादितिकर्मवाक्यं तत्र वामुर्गद्वारे

निम्नतामणीति विख्याता दीर्घेण साक्षरतया ।

तस्य ग्रन्थसङ्ग्रहाणि आत्मन्या अमुद्गमा ॥ १ ॥

प्रीतिरीष्टे परित्यज्य दीर्घां सगर्वविचारं च ।

व्यवहारवाच्यं (१) गच्छेत्प्रेमप्राप्ता मोक्षोपपन्नः ॥ ३ ॥

व्याख्येयं वामनस्य सत्यं यच्च भुवि विदितम् ।

आत्मा वा जिनियं यच्च ताम्रं शुद्धतां नयेत् ॥ ४ ॥

इति दीर्घा समाप्तमगमम् । पञ्चमुद्गदीया सोमे जिनियं
तमिदम् ।

जयति शुभममूर्तिमुपहृन्नायको—

प्रथममननवतरो विद्वत् स्वामनस्यः ।

सचचित्तमिव स्वामी सेवने दारदायज

कृतितरकरायां साधु सदाहयन्ती ॥

शुभमस्तु सर्ववगत ।

[B. D. 10

368

नष्टज्ञातवाण्या of शुद्धज्ञात with

विश्रुति by उत्पल.

8½ x 4 inches, Devanagari character Foll. 15,
eleven lines to a page Date Saka 1609

A portion of Utpala's commentary on Varāha mihira's *Bṛhajataka*. It consists of sixteen *śloka*s, showing how to find out the lost horoscope of a man

Beg —

अथाष्टवर्गपदां व्याख्यास्याम । अथातो नष्टजातका-
द्यायो व्याख्यायते । तत्रादावेव मयूतिकालजातमिदं ब्र-
ह्म—आद्यानजन्मा परिवेषः

It ends —

इति उत्पलकृतनष्टजातकविधृतिः समाप्ता ।

[B D 16.

369

बृहज्जातकं वराहमिहिर with
विवरण by महीधर.

9½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 84, twelve lines to a page The last folio
is lost.

Bṛhajataka of Varāhamihira with a commen-
tary by Mahīdhara The commentary was com-
posed in Saka 1520, as would appear from the
last verse of this MS This is further borne out by
the Ulwar MS, which must have got this verse
since Peterson remarks 'He wrote his commen-
tary in Saka 1520', see Ulwar Cata, p. 80,
No 1878. If this is true, our Mahīdhara also
called Mahīdhāsa (see the last word in our MS,
which is incomplete but can not be 'Mahīdhara'
on account of metre, see also, Bhandarkar,
Report, 1892-83 No 312) may be identified
with the famous commentator of the *Vājasa-*
neyasūtra and the author of *Mantramahodadhī*
in A. D 1559

It begins:—

धीमणोऽस्य भूमिं च धारयति सुरपुङ्गवम् ।

मन्वा संक्षेपतो यस्मि बृहज्जातकविरचितम् ॥ १ ॥

विद्याभारपाठनाय० शास्त्रं छमिदीक्षितेनाह—भूमिरेव परिक-
रित इति ।

It ends —

इति श्रीमहीधरकृते जातकविवरणे उपसंहाराध्याय
वर्णिताः ॥

खनेत्रेपुशीतांशु १५२० शाके व्यतीते
अहो मासि (?) धातुस्थितौ सोमवारे ।

महीदा—

[B I. 86.

370

बृहज्जातकं वराहमिहिर with
विवरण by महीधर.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 150 (2 to 151), ten lines to a page.

Another copy First folio = wanting

End —

इति श्रीमहीधरकृते बृहज्जातकविवरणे उपसंहाराध्यायः
वर्णिताः ।

The concluding verse in the last number is
not found here

[B. I. 86

371

भाषदीपं महादेव.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 14, nine lines to a page. Dated Samvat
1903.

Bhāṣadīpa or *Bhāṣesaphala* a work in 145
*śloka*s on elementary Horoscopy, composed by
Mahādeva, son of Kānhaṇṇi, who was honoured
by Rāṣṭarāja. The author composed his *Muhū-*
rtadīpa in 1661 A. D See above No. 318.

Beg —

सुनुपतिः सुकृते सुनुमस्त्वितो गतयद वडिनं बटुजीवितम् ।

End —

आद्यानामनवधधरधना नामा विधिस्तानामना
लोकाणां व्यवहारवर्तनविधायिष्य मन्वो रघुटम् ।

धीमद्वैयतराजवृत्तिपदा धीमान्दक्षिणाध-

काको भाषवभाषदीपमकरोदेन महादेवः ॥ १४५५

धीरण ।

[B. I. 106.

372

भुवनदीपक of पद्मप्रभसूत्र with

A commentary

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 11 about 20 lines to a page Dated
Samvat 1763.

Bhuvanad paka, also called Grahabhāva-
praka composed by Padmaprabhasuri. The work
consists of 36 chapters containing 165 ślokas
and is accompanied by a Sanskrit commentary
Of I O No 3033 Bod Cat No 1543 Mitra
Notices I No. 762 and Kieborn Reports, II
No 391 This last MS. is dated Samvat 1503

One Padmaprabha pupil of Devaprabha com-
posed his Munivratatārāṇi in Samvat 1294
acc. to Peterson Reports III p 302

The text begins —

सारस्वत नमस्कृत्य मह सप्ततमोपहृत् ।
ग्रहभाष्यप्रकाशेन ज्ञानसु-भीक्ष्णते मया ॥ १ ॥
ग्रहाणिषा उच्चनीचे भयो-य मित्रसमय ।
राहोर्गृहोच्चनीचानि केतुवैत्र च तिष्ठते ॥ २ ॥
स्वरूप ग्रहचक्रस्य वीक्ष्य द्वादशांशेषममु ।
निगयोर्भीष्टकालस्य यथाकाम विचार्यते ॥ ३ ॥ ॥ १ ॥
दिनचर्याः पुरादीनां यामोर्लक्षिकं भविष्यति ।
पद्मविद्वांसि द्वाराणि शास्त्रे भुवनदीपके ॥ १० ॥

It ends —

एष पद्मप्रभसूत्रायाय च पदपराशर्येवनेषां द्वितीया—
न्येतेनैव क्रमेण शुद्धमियुद्धिता द्वादशप्रभसूत्रा ।
पुराणा द्वादशानामपि च धनपदेद्वादशद्वादशेषम्
सार्तोर्भीक्ष्णया-यैरपि सकलमित् पूज्यमध्यन्धियचन्द्रै ॥
ग्रहभाष्यप्रकाशाख्य शास्त्रमेव प्रकाशितम् ।
जगद्भावप्रकाशाया धीपद्मप्रभसूत्रमि ॥ १६० (१६६) ॥

The com. begins —

भीमारलै नम । सारस्वत्या सवन्धि सारस्वत तच्च तन्महत् ०

It ends—

यद्यप्यत्र सप्तितरा बहुतरा सन्तीह दीका पुरा
सत्पेरगृह्यानुवाक्यरूपया सेव तथाप्यद्भुता ।
धीपद्मप्रभसूत्राख्ये विध्यप्रदीपे मया
दीका वर्तितेवादिष्या च(१) गुणिना चहेन तेजस्विनी १

विद्ये धीमित्रराजधर्ममहिमा पावद्वयीद (म्)मना०
सावत्तद्गुण(१)हृदयगुणीर्विनीर्यमाया कुपे ॥ २ ॥

यादस्य पुनरे० ॥ इति धीभुवनदीपकटीका सप्तमा ।
संवत् १०६३ वर्षे भाद्रपदमासे डि० अग्नि मोहनरी ।

[B. D 303]

373

लघुजातक.

9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12 (1-10 12 14), seven lines to a page
Dated Samvat 1693

A manual of Horoscopy Author's name is
not given Foll 11 and 13 are wanting The
MS is incorrect in many places.

It begins —

लघुजातक ॥ तत्रचतसहस्रशुद्धरितुमपमृदुधर्मकर्मभाय
व्यय ॥ १२ ॥

(Somewhat corrected)

कर्मस्थिते(तो)दिनकरः कुरुते चपीडां
शुक्लीसुतो वित्तुते रश्मिप्रकोपम् ।
कुर्यात्सुतो वित्तुते शुभभागां
धीवेदुसार्गवे पुण्य(१)कीर्तिदाय ॥ १ ॥
हृत्पावद्वयवित्तुतासकरमिष्टिहो(१)
हानिमदा रश्मितैश्चरभूमिपुत्रा ।
अश्वो पुष सुरपुष्टपुण्यदत्तो वा
नावाविध धनचय कुरुते धनस्य ॥ २ ॥

इति लघुजातके अरिष्टाध्याय । (ślo 12)
fol 3 अथ विवाहहस्तविधि । fol 4b

It ends —

इति श्रीलघुजातक समाप्त ।

[B D 232]

374

संभुहोराप्रकाश of पुङ्गवराज

13×6½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 16 about 16 lines to a page. Incomplete.

Sambhuhoraprakasa is a work on Horoscopy
in several adhyayas composed by Puṅgavaraja
pupil of Madhava. The work was composed by
the order of King Sambhu whose birth-date is

given as 1663-64 A D in the Astavargayussadhanādhya by the author himself. See below No 376 This Sambhu is also said to be the son of Sivadasa the son of Pakvavhaji ruling at Nandivara. The work, therefore seems to be compiled towards the close of the 17th or the beginning of the 18th century. For another MS of the work see Bk No 716, Stem p 173

Begin —

सामान्य परम शिव सगिरिज भक्तमिलापप्रद
गीर्वाणार्चिवादपद्मगुल श्रीरघुका सिद्धिदाय ।
सिन्दूरोलसित गलेन्दुवदन सार्वभौमकृपाग्रहाय
बन्देह गदहृत्पत्र च शिरसा श्रीमाधवाय शुभम् ॥०
विद्वन्मय खेटलीकाविलास होराचार्य पुञ्जराज करोति ।
होरासार शंभुहोराप्रकाशं रम्यैर्दृष्टे शंभुभूषणगुह्ये ॥३॥

राशिभेदाध्याय ends on fol 3 ग्रहभेदाध्याय on fol 4b, चरसाधनाध्याय on fol 5b, रासाधनाध्याय on fol 6b, जन्मभेदाध्याय on fol 8, द्वादशमासचरणाध्याय on fol 15b

It ends —

इति शंभुहोराप्रकाशे पञ्चविंशत्या साधनम् ।

[B D 111]

375

शंभुहोराप्रकाश of पुञ्जराज.
(अष्टयर्गाध्याय only)

13×6½ inches Devanāgarī character Foll 9, sixteen lines to a page

Another part is a Astavargādhya of Sambhuhorāprakaśa.

It ends —

होरासारे शंभुहोराप्रकाशे-
ध्याय अष्टयर्गाध्यायान् ॥
दृष्टवर्गं समाप्त ।

[B D 111]

376

शंभुहोराप्रकाश of पुञ्जराज.

13×6½ inches, Devanāgarī character Foll 11, about 25 lines to a page.

Another part is a Astavargāyussadhanādhya of Sambhuhorāprakaśa and also a part of Dasādhya.

नन्दिद्वारपुरे बभूव महितो पकाद्वी देशप
साम्भु शिवदासकश्च निरतो दाने द्विजेशार्चने ।
तत्र शंभुनृप सदास्वयम्बो विद्वज्जनान्दधो
दाने कण इवापरो विजयते कान्त प्रतापाधिक ॥१॥
श्रीसार्वभौमनृपतेयपद शुभी स
श्रीशंभुदासकृपति शिवनिष्ठचित ।
सगीतनर्तककविविबोद्धासे
शास्त्रेषु हर्षितमति सुवरागुदार ॥

अथ जन्मसमयोर छिद्यते छष्टवर्गफलसिद्धिहेतवे ।
शास्त्रिबाह्वनशक्रेन वै गते चेदुत्तरशरेन्दु १५८४ समिते ॥
विक्रमस्य नवभूषणोन्मिते १७१९ fol 2b

It ends —

विद्वद्भ्यो होराप्रकाशे पूर्णरवासीदृष्टयर्गागुरात् । fol ॥
[B D 111]

377

शंभुहोराप्रकाश of पुञ्जराज.

13×6 inches, Devanāgarī character Foll 18 (2 to 19), about ten lines to a page

Another copy of Astavargāyussadhanādhya.

[B D 111]

378

श्रीपुरुषजन्मदृष्टली.

9½×4½ inches Devanāgarī handwriting Foll 3, nine lines to a page

An extract showing the results of the different positions of the planets in the case of a man and a woman in 24 sloka.

Begin —

हस्तस्थितो दिग्दर पुरे च पौराः
अथ स्त्रीनक्षत्र । मूर्तौ करोति विषयाः fol 2b

[B I 88]

379

D. Prognostication
गर्भग्रन्थोत्तरा (प्रवृत्तिद्या)

10½×6 inches, Devanāgarī handwriting Foll 8, about 23 lines to a page Dated Samvat 1814

A small treatise on the popular science of answering questions about the future, ascribed to Garga. It consists of 23 or 24 śloka; here accompanied by a saṅskṛt commentary. For another MS, see Ulwar No. 1815 and Peterson, Reports, II. No. 142.

Begin:—

अथ गर्गमनोरमा लिखते । अथ सर्वविघ्नविनाशार्थं
स्वेददेवममरुतं करोति ।

प्रगन्धानद्रूपरत्नानंदैकनिर्गतम् ।

गर्गो बुद्धिमतां प्रीत्यै प्रश्नविद्यामयाकरोत् ॥ १ ॥

अथेवममरुतं गर्गसंहितायां सुहृतादीन्पुत्राणां गर्गमुनिः
प्रश्नविद्यामकरोत् ।

इति प्रश्नविद्यायां साधारणकाण्डः । fol. 2, इति ।
धातुकाण्डः fol. 3b; इति मूलकाण्डः fol. 4; इति जीव-
काण्डः fol. 4b;

इत्येकविंशतिश्लोके, प्रथममनोरमायाम् ।
विद्यायां मया प्रोक्ता देवा दिव्याप साधये ॥२२॥ fol. 5.

इति गर्गमनोरमा समाप्ता । प्रवरष्टिः । fol. 5b;

इति भूमिस्वप्नप्रश्नान्तम् ।

[B. D. 92.

380

नरपतिजयचर्या (स्वरोदय) of नरपति.

12 × 5½ inches, Jain Devanāgarī handwriting
Foll 85, ten lines to a page Incomplete.

Narapatijayacaryā or Svarodaya is a work on
'omens from sounds' especially in connection
with warlike operations by means of magic
diagrams, composed in Śaivite 1232 by Narapati,
son of Āmradeva of Dhārā, at Ahnīvad, during
the reign of King Jayapala of the Chālukya
dynasty (A. D. 1174-77). See Bhandarkar,
Report, 1882-83, p. 35, 220, Mitra, Notices, V
p. 126, 271; I. O., Nos. 3109-15, Weber, II
No. 1744, Bih., p. 321, Burnell, Tanjore MSS,
p. 80b and Bod Cat., No. 1578. The present
MS is incomplete, but see the next number for
the concluding verses giving the date &c.

It begins:—

मोहान्धकारमज्ञानां ॥ १ ॥ अज्यक्तमन्त्रं शान्तं ॥ २ ॥
विधिपवित्रुषण्णां ॥ ३ ॥

इति सूर्युत्थमग्रः ॥ इति नरपतिजयचर्यां स्वरोदये मूलपानि
समाप्तानि । स्वशास्त्रार्थं प्रवक्ष्यामि ॥ fol. 81; इति समाप्त्यापः
fol. 82b; इति अहर्गणानयनं 85; इति देशान्तरनयनं 85b;
the MS. breaks off in the midst of the next
chapter.

[B. D. 94.

381

नरपतिजयचर्या of नरपति.

9½ × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 284;
ten lines to a page. Dated Śaka 1736.

Another copy.

It ends:—

विषालये मालयसंज्ञदेशे धारापुरीगमनिशा (समा)प्ता ।

नानागमयो मूलकोकगुरो नाद्यान्नेदेवो विवृषः प्रसिद्धः ॥ १ ॥

स्वरचलकवेला देहतायेवमिष्टो

विदितवान्मन्त्राख्यमन्त्रमन्त्रपीठः ।

कलितगणितसारसारदृष्टामिष्टो

नरपतिरिति नाशर सल पुत्रो बभूव ॥ २ ॥

विष्णुमार्कण्डे काले पक्ष्माभिमानयुतस्तरे ।

साते पेत्रे सिते पक्षे प्रणिपन्नौमनामरे ॥ ५ ॥

धीमत्यण्डि (ल)नगरे वयले धीजज (य)पालमृपरागये ।

धीमन्नरपतिकविना रचितमिदं शाङ्करं शास्त्रम् ॥ १ ॥

इति श्रीनरपतिजयचर्यामन्त्रिसंपूर्णम् ॥

[B. D. 84.

382

नरपतिजयचर्या of नरपति.

9½ × 5½ inches, Devanāgarī character. Foll. 92;
about 25 lines to a page (written breadthwise).
Dated Śaka 1657

Another copy.

The MS. ends:—

इति नरपतिजयचर्यायां वामटीस्वरोदये सूर्युत्थनमग्र-
विधिः । समाप्तोऽयं स्वरोदयग्रन्थः तत्ते १६५० राक्षसानामस्त-
वस्तरे यौव पुं प्रवोदयं चित्तपूर्णनगस्वनिनायक-
देवविद्या लिखितोऽयं ग्रन्थः ।

[B. D. 91.

383

नरपतिजयचर्या of नरपति.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 41; about 17 lines to a page.

Another copy.

It begins —

अव्यक्तमव्यय शान्तम्

The मृत्युञ्जयवचन ends on fol. 43 after which चक्रपञ्जरपत्र is given. It begins —

अथातः सप्रवक्ष्यामि मन्त्रराजं बलोकटम् ।

शैलोक्यविजयासक्तं नागैश्च चक्रपञ्जरम् ॥ १ ॥

It ends —

इति त्रिंशदक्षरचक्रपञ्जरपत्रविधिः ॥ इति श्रीनरपति
जयचर्याया स्वरोदयपङ्के चतुरङ्गी समाप्ता । अथ उपोति
पादं स्वापवायते । एव ग्रन्थसरयाक्षोक २०९५ चक्रपुष्पा ॥

सेनाध्यक्षाभिषेकं करणशुभजने पूजन पट्टवन्द्य
तण्डारक्षान्दलेप विविधगुणयुतं रक्षणं दातुं यत्नात् ।
द्वन्द्वानुकाशनाथ स्वर्तु(वि)सहितं क(वी)नैपङ्क पताक
चक्राणां साधनार्थं नरपतिरवदत्त यत्नमन्त्रप्रभावम् ॥

[B D 310]

384

नरपतिजयचर्या of नरपति

15×9½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 43, seventeen lines to a page

Another copy with beautiful pictures.

[S C ZZ. A. 2.]

385

निमित्तं of मद्राहा.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 17, about 25 lines to a page.

An extensive treatise in 26 chapters on omens &c., ascribed to Bhadrabāhu who is represented as a Digambara Jain. According to a Jain legend, Bhadrabāhu was the brother of Varāhamihira. Both had become Jain monks but Varāhamihira forsook the Jain religion as he did not get the honour which he had expected. He then secured the favour of the king by means of his superior knowledge of Astronomy, but Bhadrabāhu defeated him and composed a Sāhita named after him. Our work perhaps is the same as this Sāhita. The legend is of course, a fabrication of the later days. For the identity of this Bhadrabāhu with the author of the *halpaśūtra* cf. *halpaśūtra* of Bhadrabāhu, by H. Jacobs pp. 13 to 15. See Ullwar Catalogue, Extract No. 531 for another MS. where the work is called Bhadrabāhusāhita.

The introductory portion as well as the often recurring words मद्राहावचो यथा show, however that the work could not have been written by Bhadrabāhu though it may have embodied his doctrines.

It begins —

पण्डितधीजयसोमगणिगुरुभ्यो नमः ।

अथवेपु पुरं कथातं नास्ति राजगृहं पुरं(तां)

नावाजनसमाकीर्णं नानागुणविभूषितम् ॥ १ ॥

तत्रास्ति तेनपिद्राजा युक्तो राजगुणे शुभे ।

सस्मिन्शैलो मुनि रयातो माहा पाण्डुगिरि शुभ २

नावायुक्ते समाकीर्णो नानाविहगसेवित ।

चतुष्पादे सरोभिश्च साधुभिश्चोपसेवित ॥ ३ ॥

तत्रासीन महाग्मानं ज्ञानविज्ञानसागरम् ।

तपोयुक्तं च धैर्यं स भद्राचारं निरामयम् ॥ ४ ॥

द्वादशाक्षस्य वैचार निमग्नं च महाश्रुतिम् ।

कृतं शिष्यैः प्रशिक्ष्यैश्च निपुणं सारवेदिनम् ॥ ५ ॥

अमलं शिरसाचार्यमंशु दिग्गदा धचरतिम् ।

सर्वे पु(सु)भीतमनसो दिव्यज्ञानं वसुसंघ ॥ ६ ॥

पार्थिवानां हितार्थाय मिथुनां हितकामया ।

आवकाणां हितार्थाय दिव्यज्ञानं मयीहि न ॥ ७ ॥

शुभाशुभं समुद्भूतं भुक्त्वा राजा निमित्ततः ।

विज(जि)गीपु स्थिरमतिं मुखं पाति महीं सदा ॥ ८ ॥

राजसिः पूजिता सर्वे भिक्षवो धर्मचारिणः ।

विहरन्ति निरुषिमा तेन(?) राजाभिपूरिता ॥ ९ ॥

पापमुत्पातिकां दृष्ट्वा जगुर्वेत् स्वभिक्षवः ।

इकीताम्बवपदांभेव सद्येवपुरतोदिता ॥ १० ॥

आवका स्थिरसंकल्पा दिव्यज्ञानेन हेतुना ।

नाथवेपु परं तीर्थं यथा सर्वज्ञभाषितम् ॥ ११ ॥

सर्वपापेभ्यः सारवानां दिव्यज्ञानं सुखावहम् ।

मिथुनाणां विरोधेन परविपदोपनीयिनाम् ॥ १२ ॥

वितीर्णं द्वादशाक्षं तु भिक्षवद्वारमेव सत् ।

अवितारो हि बहवस्तैरां वैदेदमुच्यताम् ॥ १३ ॥

शुक्लमाह सपुत्रं सर्वगिष्यद्विज्ञावहम् ।

सर्वज्ञभाषितं सत्यं निमित्तं तु मयीहि नः ॥ १४ ॥

उक्तो समासतो क्वासात्परीदेवांक्षयेव च ।

मिथुतोभ्राति सम्प्रदाय मेपायाताः प्रवर्णयम् ॥ १५ ॥

गान्धर्वनगरं गमो तपः सेवता(?) तथैव च ।

प्रवर्तारं वृषसंवेन प्रवृत्तं च हृष्यत ॥ १६ ॥

पार्थिवं चायं स्वर्गाच्च गृह्णीतं निषीर्षयः ।

कराणि निमित्तं च सङ्गुनं पादयोव च ॥ १७ ॥

उपोतिश्च केवलं काळं वसुनिर्वयेभ्यः प्रवर्णयः ।

दृष्ट्वा व्यग्रं विन्दुं दत्तं विद्योपपानि च ॥ १८ ॥

पञ्चादल च सर्वेषां विरोधे च पराजयम् ।
 तातयेमनुर्वेण प्रमयीहि महातप ॥ १९ ॥
 सयन्तिताम्यधोदिष्टान् भगवन्मन्त्रमुद्दिष्टी ।
 प्रभ शुभ्रः सर्वं ध्वजमन्त्रे च साधय ॥ २० ॥

इति नैमग्ये मद्रयाहुके निमिचे मन्त्रमगुचयो नाम
 प्रथमोऽध्यायः ।

तत प्रोवाप भगवान् दिग्गता धर्मनोत्तमः ।
 यथावस्थानुविन्यास इन्द्राक्षप्रिभारदः ॥ १ ॥
 भवद्विषयं पृष्टो निमिचं विप्रभाषितम् ।
 तत्साम्प्रदायत सर्वं निबोधत यथाविधि ॥ २ ॥

इत्युक्त्याहर्णो द्वितीयोऽध्यायः (slo. 11) fol. 1b, इति
 तृतीयोऽध्यायः (slo. 70) 2b, इति निमग्ये मद्रयाहुके
 निमिचे परिवेषहर्णो नाम चतुर्थोः (slo 39) 3, इति
 विष्णुसंज्ञक पञ्चमोः (slo 25) 3, इति अन्नलक्षण षष्ठोः
 (slo 31) 3b, इति सन्ध्याहर्ण सप्तमोः (slo 26) 4,
 इति भेषानाम (फलक्षण) अष्टमोः (slo. 27) 4,
 इति संहिते यातलक्षणं नाम नवमोः (slo 65) 5, इति
 दशमोः (सर्पलक्षण) (slo. 56) 5b, इति गन्धर्वनगर
 नाम एकादश (slo 20) 5b, इति संहिते गर्भलक्षण
 नामद्वादशोः (slo. 55, except 32-47 both inclusive
 which the MS. does not contain) 6, इति यात्राविधि
 नाम त्रयोदशोः (the slokas are not membered,
 they are about 200) 8, इति उपपन्नकण्डनाम
 चतुर्दशोः (slo 178,) 9b, इति मैत्रिणिकेः (1) शुक्रचारो
 नाम पञ्चदशोः (slo 227) 12, इति शनैश्चरचारो नाम
 षोडशोः (slo 32) 12b, इति बृहस्पतिचारो नाम सप्तदशोः
 (slo 44) 13, इति बुधचारो नाम अष्टादशोः (slo 38)
 13b, इति अक्षर (क) चारो नाम एकोनविंशोः (slo 39)
 14, इति राहुचारो नाम विंशोः (slo 63) 14b, इति
 केतुचारो नाम पञ्चविंशोः (slo. 59) 15, इति आदित्यचारो
 नाम षोडशोऽध्यायः (slo 21) 10, इति चन्द्रचारो नाम
 त्रयोविंशोः (slo. 58) 16, इति प्रहयुद्ध नाम चतुर्विंशोः
 (slo. 42) 16, इति प्रहसयोगार्थकाष्ट पञ्चविंशोः (slo
 59) 16b.

The last is the स्वप्नाध्याय, and contains 86
 slokas

It begins—

नमस्कृत्य महावीरं सुरासुरनमस्कृतम् ।
 स्वप्नाध्याय प्रवक्ष्यामि शुभाशुभसमीक्षितम् ॥ १ ॥

It ends —

स्वप्नाध्यायमिमं मुख्यं बोधीयीत मुचिन्तित ॥ (1)
 स प्रज्ञां लभते राज्ञो नाम पुण्याश्च साधवः ॥ ८६ ॥

इति नैमग्ये मद्रयाहुके निमिचे स्वप्नाध्यायं पार्श्व-
 शतितमं ॥ ३० ॥ १५१५ ॥ सपूर्णः ।

[B. D. 300.

386

पाञ्चाङ्गकेयली of गंग,

9½ x 4 inches, Devanagari handwriting
 Foll. G, about 12 lines to a page. Dated
 Saka 1604.

A small treatise on divination by the throw of
 the dice. It consists of about 180 verses. In
 some MSS it is ascribed to a Jain Ganga. See
 next number. Other MSS., (including the present
 one) however, read 'yena' instead of 'Jaina'.
 For a description of the work and its German
 translation, cf. Weber Indische Streifen I pp.
 278-307. The work, there, consists of 184
 verses. Our MSS. do not contain the last verses
 found there as well as at Weber, I. p. 260 No.
 901 according to which the work, was composed
 by the lion of the Jainas nor do they contain
 the third of the introductory verses, according
 to which a Kumārī is to declare the meaning of
 the throw.

There is nothing in the work itself to show
 that the author was a Jain. On the contrary,
 the introductory verso (महादेव नमस्कृत्य) shows
 the Sāivaitic tendency of the author.

It begins —

अनमो भगवते देवी कुम्भारिणी सर्वकार्यमाधिनी
 सर्वनिमित्तप्रकाशिनी चेष्टेहि रर रर वरं देहि नातङ्गिनी
 सत्यं ब्रूहि स्वाहा इत्यावाहनमत्र ॥

वासत्यं त्रिषु कोट्येषु वासत्यं ब्रह्मचारिणु ।

वासत्यं लोहपादानामिन्द्रैश्चैव वने ॥

वासत्यं वरुणे वाने वासत्यं चन्द्रमूर्धन्यो ।

चरणी निहने वेगं ज्ञानं तेन प्रमिष्यतु ॥

महादेव नमस्कृत्य केवलं ज्ञानमाश्नयाम् ।

वश्ये सङ्कटादिष्टं श्रेयं येन शुभाशुभम् ॥

पद् पद् पद् चैव पतितं शोभनलक्ष्म ।

शुभं च दृश्यते तत्र सर्वार्थमेतु चिन्तितम् ॥

सप्रामे चाप्येतामे च व्यवहारे समागमे ।

शोभनं चैव वक्ष्ये होराज्ज्ञे विचिन्तके ॥

पद् पद् द्विकं चैव पतितं विरक्तवैरी ।

देवदेव प्रपद्यस्व कार्यमन्यद्विचिन्तय ॥

It ends —

आसीयेन जगद्वन्द्यो गर्गनामं महामुनिं
 तेन यं विगीरोय (1) मत्वा पातककेन्द्री ॥

इति गर्गमुनिप्रणीता पासककेवली समाप्ता ।

महादेवाम्बेनैव रघुनाथेन यत्सुषी ।

घण्टाभिधानवशात् उत्पन्नेन समालिखत् ॥

येदप्येवमेव दुष्ट गते धाके च वसरे ।

दुष्टुग्मौ माथये मासि०

घाटोपनामकमहादेवभट्टाङ्गनाथेन लिखितमिति स्पष्टाय ॥

[B D 211]

387

पाशककेवली of गर्ग.

9 1/2 x 4 1/2 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, eleven lines to a page. Dated
Samvat 1808

Another copy. Here the verses are numbered,
the total being 177

It begins —

ॐ नमो भगवते बुद्धनाथिने सर्वकारप्रसाधिनी सर्वमिनि
समकाशिनी परेहि स्वर २ कु २ २ वर देहिदिलिदिलि मात
द्विती सत्य शूद्रि २ स्वाहा । चारवयमभिमन्त्र पासक दाल
येत् । १११ । पद पद पद चान्ते०

It ends —

जैन भासीजगद्गुरु गर्गनामा महासुनि ।

तेन स्वयं निर्गण्य सत्ता पाशककेवली ॥ १७७ ॥

इति पासककेवली सप्त्या ।

सबन्नामवियज्ञे-दुमिलिते वर्षेभ्युदितमिथौ

सत्ता पाशककेवली मुलिताना श्रीधर्मचन्द्रे गणे ।

श्रीमद्भारविधोर्मैलूकविभुना गच्छे सप्तानामनि

मेष्ठा मेमवता सुबुद्धिजगत्पार्थोष्णकप्रामणि ॥

[B D 133]

388

बृहद्योगयात्रा of वराहमिहिर.

11 1/2 x 8 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 22 about 16 lines to a page

Bṛhad-yogayātra is an astrological work
connected with military expeditions &c by
Varāhamihira. It contains 34 small adhyāyas
having about 500 verses in all. It was composed
by Varāhamihira together with Yogayātrā, see
next number

Bṛhad-yogayātrā is quoted in the Mīrta da
vallabha of Nārāyaṇabhaṭṭa, see above No 321

It begins —

श्रीमते रामानुजाय नमः ।

यस्यबुद्धयति विकसति कमलमिवास्त प्रयाति सङ्घर्षति ।

सत्ताचार त्रिमुवन स जयति मिरणालय सविता ॥ १ ॥

यद्देवधमेनेन विजित धार्त्रीसिलेवमभ्युपमिनी नृपस्य ।

विमित्रतो विम्वरानपाय क्रिया यमेनेव पश्य-मतेषु ॥ २ ॥

उत्साहमप्रभुसक्तियुक्तौ धीमार्तिवनीति-द्वयभूलवर्गः ।

प्रज्ञानुरक्तो दृष्टिमासहज्युर्दोषेयी विनिगीपुरिष्ट ॥ ३ ॥

The adhyāyas are as follows —

(1) दैवपुरपरकार २०, (2) प्रभाष्याय २० ३५,
तिद(1) गुणा ३, (4) नक्षत्रपला ३०, (5) वारक ४ (6)
सुहृदयुग ७, (7) चन्द्रमहा १०, (8) क्षम्यला २०
(9) लक्ष्मदेवा १८, (10) ग्रहस्थानवला २२ (11)
उत्सर्गापवाद ३५ (12) मिथ्या २५, (13) देहस्पन्दन
१० (14) चित्तशुद्धि ६ (15) गहिकासुष्ठाना १५, (16)
folio 17 is blank, ch 16 and vv 1-8 of ch 17 are
wanting, (17) विजय १६, (18) ग्रहपञ्च २४, (19)
अमिलक्षण १०, (20) ग्रहानिक ३ (21) गजलक्षणहिता ०
१४, (22) याजिलक्षणहिता ० २१, (23) शुभाशुभ ० ०९,
(24) निवारत ११ (25) वापसेहित ० १६ (26)
स्वेहिता ० ३ (27) मङ्गलामङ्गलापाय ० (28) ध्वजात
पत्रादिसङ्ख ० (29) निवेशलक्षण ४, (30) अभियोग्य
लक्षण ३, (31) सेनाद्विधातवकाभूतजितसम्पदा १३
(32) उत्पात १८, (33) परदुर्गभेदोनाम ४, (34)
परिमापा ०

It ends —

इति सप्तपतिर्वयोपदेश

अगणविदा प्रकरोति यो यचाति ।

स सकलनृपमण्डलाधिपस्य

वज्रति द्वितीयं पुरेन्द्रो चिरेण (metre?) ॥ १ ॥

इति धीवराहमिहिरविरचिताना यक्षे(ह्ये)ध्वमेध्री
ययात्राया जनेतरलक्षणापरिभाषायाय चतुर्विंश समा
सोव ग्रन्थ ॥ ३४ ॥

The words यद्देवधमेणीय appear to be inserted
to distinguish this from the other Yātrā of
Varāhamihira.

[B D 263]

389

योगयात्रा of वराहमिहिर with
विधुति by उत्पल

15 1/2 x 7 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 91, twelve lines to a page Dated
Samvat 1926.

Yogayātrā is a work on the same subject by Varāhamihira. It cannot be said, however, to be an abridgment of the Brhadyogayātrā in the strictest sense of the word. Both have nearly the same number of ślohas, which are, however, not identical, even when treating of the same subject. Yogayātrā contains 16 adhyāyā.

Utpala, the commentator, knew both the Yātrās; on fol. 8b, he remarks —आक्रन्दसारी
ह्यत्राचार्येण यात्राद्वयेन सप्तसंज्ञानिर्देशः कृतः ।

Utpala composed his commentary on Brhajā-taka in A. D. 966 (see above No. 367), in his commentary on Śatapāṇīśāhikā, (No. 339 above) he quotes Brhaspati-jātaka, Kṛṣṇakevalikā and his own work called Pras'na-jāṇa. He also quotes a verse from some Prākṛt work on the subject, probably of Jain origin. In the present commentary, he often quotes from Bādarāyana, the author of a metrical treatise on this subject, and also a verse, defining the Ananaya Alaiikāra from Radma's Kāyālaikāra

The text of Yogayātrā, with German translation (only the first nine adhyāyā) was published by H. Kern, in Ind. Studi, vols. X, XIV and XV. See I. O., No. 2990, Peterson, Reports, I p. 100, and Mitra Notices, I p. 28.

The text begins —

यद्युर्ध्वगतः०

The adhyāyā are as follows —

(1) देवपुरणकारः s'lo 22, (2) आचारः s'lo 36, (3) अभियोज्या 23, (4) योगाचार्य 63, (5) मिश्रक 42, (6) यत्पुद्गल 31, (7) ध्यना 21, (8) अभिनिमित्त 16, (9) नक्षत्रकैटभ 17, (10) हस्तलक्षणा 75, (11) भवलक्षणा 14, (12) स्वलक्षणा 25, (13) प्रास्थानिक 15, (14) राज्ञा 30, (15) भोगसाहा 31, (16) परनिवेष्टा 18

End —

यात्रावतारभादाचार्यश्रमिभोज्यदेशः ।
योगाचार्यो मिश्रकयत्पुद्गलौ तथा खानम् ॥ १६ ॥
अभिनिमित्तं नक्षत्रकैटभं तथाचार्यं (1) ।
शास्त्राभिनिमित्तं मिश्रकं चाभिनिमित्तं (१०) ॥
यत्पुद्गलः प्रास्थानिकं नक्षत्रमुत्पलं परनिवेष्टकम् ।
अध्यायसंग्रहोप समासतः कीर्तितोत्र मया ॥ (१८) ॥
33

The commentary begins:—

महाजगत्करवीनुकृष्टजीव—
शुक्रार्कपुत्रगणनायगुरुं प्रणम्य ।
यः संग्रहोक्तं वरखमविदुदुदे—
रावन्ति कस्य समहं विदुषोमि कृष्णम् ॥
यच्छास्त्रं सविता चकार विपुलेः इन्द्रैस्त्रिमिषोतिषां
तस्योपि तिमिरासुतः कलियुगे संवत्स यो भूतलम् ।
भूयः स्वस्वतरं वराहमिहिरिष्याजेन सर्वं व्यधात्
इत्थं यं प्रवदन्ति मोक्षदुःखलक्षणे नमो भास्वते ॥
वराहमिहिरौदधौ सुवहुभेदतोयाहुले
प्रहर्षगणयादसि प्रपुरयोगरजोवले ।
भ्रमन्ति परितो यतो लघुधिषोर्भङ्गुच्छास्तः ।
करोति विदुस्त्रिष्वं मित्राध्याह्नमोत्पलः ॥

इह शास्त्रे कानि संवत्समिधेयप्रयोजनानि भवन्तीत्युच्यते ।
वाच्यवाचकलक्षणं०

It ends —

टीकेण संक्षिप्ता यानविधाने वराहमिहिरहते ।
पदत्रिसंस्कृतसंख्या रचिता शिष्यावुक्तमयात्र मया ॥

इति श्रीमद्भट्टोत्पलविरचिता योगयात्राटीका संपूर्णा
समाप्ता ।

Utpala quotes —अष्टरद्वद on fol. 2 (तथाच भट्ट-
रद्वदः—सा स्यादन्वयाख्या यत्रैकं हस्तवर्गसप्तदशमि०) ;
कामन्वक on fol. 6 and often, दृष्टगर्ग on fol. 10,
गीतम् and पराचार on fol. 9b, यवनेश्वर on fol. 25, 26,
वाणक्य on fol. 26, विष्णुचन्द्र on fol. 37b, कदम्ब on
fol. 47, and रत्नावलि on fol. 47.

[B. D. 248.

390 .

रामलोत्कर्ष of चिन्तामणि.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī character. Fol. 8;
about 25 lines to a page.

Ram-lotkarsa, a treatise on geomancy, by
Daivajña Cintāmani, perhaps the grand-father of
Nīlakantha (Tajika, 1587 A. D.). Cf. I. O., No.
3132, Bod. Cat., No. 1550. For the Ramala
method, cf. Peterson, Reports, III. ॥ 44.

It begins —

यज्ञासं सिन्दूरारुणितवदनं विशदमनं
स्वर्गायै वृन्दादेरुपमितवचनं श्रीपद्मकलेः ।
तथा देवीं वन्दे स्वर्गमनुष्यदार्ढीं त्रिभुवने
शुद्धीर्षं चरन्त्यं सकलदुरितौघादनामजम् ॥ १ ॥

विलोक्य यावन शास्त्र रमलं प्रशस्तं प्रहम् ।

चिन्तामणिलोलेय रमलोत्कर्षमद्भुतम् ॥ २ ॥

It ends:—

इति श्रीदेवश्चन्द्रामणिसर्वविद्याकुशलचिन्तामणिविरचिते ज्योति शास्त्रे प्रशस्तं समाप्तमयम् ।

[B D 30

391

रमलोत्कर्षं of चिन्तामणि.

12×5 inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 24, about eleven lines to a page. Dated
Samvat 1877

Another copy

[B I 102

392

शकुननिर्णय of वसन्तराज.

15×9½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 54, seventeen lines to a page

Sakunanimaya, also called Sakuna is a work on omens by Vasantaraja son of Sivarija Cf I O No 3106, Bod Cat, No. 1581. Peterson Ulwar Cat. p 84, No. 1977 says that the work was written at the request of Candradeva of Mithila.

Vasantarajas Sakuna was used in his Adbhuta-āgara begun in 1168 A D, by King Ballalasena of Gauda who had also written his Danasāgara early in that same year, cf I O No 1704 for Danasāgara and Bhandarkar Report 1887-91 p LXXXIV for a quotation from the Adbhuta-āgara giving the works used by Ballalasena in it. Some of these in addition to our Sakuna are —Brahmasiddhānta Kālāvali Suryasiddhānta Śāhītrī Visvugupta Palakāya Mayurastra Varahamihira and the Marāndeya Skanda, Bhagavata Agni Padma Matsya and Visvudharmottara Purānas

Beg —

विरिञ्चिनारायणसकरेभ्य शचीपतिस्फुटविनायकेभ्य ॥

[S C Z. A. 24

393

शकुननिर्णय of वसन्तराज and यूकाप्रस of गोविन्द,
8½×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 100, about twenty lines to a page.

The MS. contains —

(I) Sakunam of Vasantaraja ending on fol. 94
(II) Yukāprasna by Govinda son of Devadatta, in 99 slokas.

It begins —

अथ प्रवक्ष्यामि महाप्रभाष यूकाप्रसिद्धं शकुनं नाराणाम् ।
शुभाशुभयेन विभाव्य सम्बद्धं पञ्चाद्रिदृष्ट्याद्गणयानसेवा ॥ १ ॥
सीमन्तिनीमूर्ध्नि कृताधिवासं यूकां समानीय विमुद्रयेत् ।
प्रसारिते वाससि कर्मकायां धामस्य गुणं विद्मती पञ्चाद ॥ १० ॥

सीमन्तिनीमूर्ध्नि कृताधिवासं
पक्षिः पदे शोभितसूक्ष्मदेहम् ।

द्वेयीमहोरात्रिचरिं पुनीलां

सूक्ष्मपुण्ड्रं प्रणमामि यूकाम् ॥ १३ ॥

पृथीकलारोहणतोपसिद्धि

स्वकीयकार्यस्य मयत्नवदयम् ॥

देवाग्निशापामधिरोहणेन

स्वायूकया माता इति प्रदिष्ट ॥ १५ ॥

It ends —

गुणांशमधिगम्य सखमखिलं सत्तारय तारय क्रतो-
यूकायां सुखं सदातिदमनं प्रभयं तस्या फलम् ।
गोविन्देन कवीन्द्रमुक्त्वा पदीत्येन देवादिमद-
दत्तारमप्रभयेन पूणविदुषामालोचनापोदित ॥ ९९ ॥

इति श्रीदेवदत्तारमजनिगदितोऽखिलपुरपाथमुत्तरयूका-
प्रशस्तं समाप्तम् ॥

[B D 88

394

शकुन and कालज्ञान.

10½×4½ inches, fair Jaina handwriting
Fol. 2 only, about 16 lines to a page

The MS gives a few bad and good omens and also tells how to know the time of one's death

It begins —

आतं शुकहुताशसकरदिशि स्वाद्विरीतिप्रदा

प्रज्ञस्थानकुबेरकालकुम्भि मोहामलक्ष्मीप्रदा ।

वास्तव्यां जलदायमं प्रकुर्वे वायु(य)व्यूह(को)मे पुन-
र्मित्रस्यैवमनं विज्ञाचरयता पाण्यायाम पाण्डवी ॥ १ ॥

इति प्रामातरपमभशुद्धा । इति कामादिशुद्धा । रोग-
शुद्धा on fol. 1, गर्भशुद्धा, रोगशुद्धा, इति कालज्ञान
on 1b,

गोधाशरटपह्नीना सर्पमाजोरयोरपि ।
 शराकस्य नृणा भाग्रे(र्मे)दर्शनं मरणप्रदम् । fol 2b,
 इति छि(ति)काविचार on 2 b, इति शुभ(सकु)नाष्ट
 कम् । इति रासनशकुना । इति काकलक्षण on fol 2
 It ends —

अज्ञानं पाण्डुवर्णं बहुधाससमायुत ।
 यत्नं च पतते यस्य मासमेकं ॥ जीवति ॥ ८ ॥
 इति काकलक्षणम् ॥

[B D 107

395

पोडशाकला.

12×5½ inches, Devanagari character Fol II
 fifteen lines to a page

A small treatise on prognostication

Beg —

अथपोडशाकलाशास्त्रम् ।
 कलानां पोडशा भागं यस्य चन्द्रकलामिदम् ।
 तत्काकनामसंज्ञेयं तत्कालस्य परिस्फुटम् ॥ १ ॥०

End —

जीवतिर्जीवप्रश्नः ।
 तिथिवारः ॥ नक्षत्रं लग्नं दिग्भागसंयुतम् ।
 भागानुगावशेषं च जीवतिर्जीवसंख्यया ॥
 तत्फलम् ।

राम ३ बाग ५ रसा ६ सिद्धि ८ गद ९ रत्न ११ स जीवति ।
 रूप १ पक्ष २ युग ३ द्विप ७ वस १० आनु १२ न जीवति ॥
 इतीदं पुस्तकम् ।

[B D 38

396

सविद्यकाश of गोविन्द कवीश्वर.

8½×4 inches, Devanagari handwriting
 Fol. 35, about 10 lines to a page. Dated
 Saka 1699

An astrological work in the form of a poem
 consisting of 14 cantos, containing 416 verses in
 all composed by Govinda Kavivara son of
 Kānha Kavivara and Karmadevi. For other
 MSS, cf Peterson, Reports VI. p. 34 Stein, p
 174 &c. Samvitprakashā was used by Lalāmani
 son of Rāma in his Prasanasūhākarā, cf Peter
 son, Reports, IV, Extracts p. 52.

In the last verse, the author describes himself
 as the sun to the lotus of the Vedānta '
 It begins —

भीमदिष्णुमयेयशक्तिरिगिराकल्प विरिगद्गद-
 योतकुण्डलमुचार्द्धरिचरि पीताम्बरं हारिणम् ।
 पद्मस्य हृदयस्थकोस्तुभमणिं हन्त्यवकोलुम्-
 ष्टान्नाम्नोनागं मुदं विदुधत भक्ते भजेऽमीष्टम् ॥१॥
 पृच्छातप्रमयेकमायमज्ञितानन्तोऽलुमयीधरे
 राघैर्धर्मपरिर्विमितमहं विज्ञाय मुञ्चार्थित ।
 कुर्वे सत्कर्णापरं परहृते संवित्प्रकाशं परं
 मोक्षदोषसमाह्वयादिकमुपादाय प्रसिद्धादृत (?) ॥२॥
 मुक्ताविभुमवहीरकिं(क)नकोपेतोत्तमक्षौमयुह
 सत्युपपकराक्षतातैवकलैन्नाश्रयिष्य मुदा ।
 अद्भुतमिदमिदं नो विकपटं सपुत्र्यं पुनोपित
 देवज्ञं विविधाहृणानिमुदितं पृच्छेज्जिनासीपितवत् ॥३॥
 यं पृच्छेदुहकान्बिभोऽनुमतिं अद्भुतादिनास्मादौ-
 स्त्यक्तो रिक्करं प्रसन्नवद्यतो हाहास्यं नात्यर्थवान् ।
 देवज्ञानवप(ध)धमत्कृतिकरं प्रक्षोत्तरापीतने
 सत्काम्यं कृणु कमेत स महिं प्रभल्यं किंचिफलम् ॥४॥
 अत्रत्यक्षमिहास्य(?)शास्त्रादित कोपधनं न प्रत्ययो
 वादं केवलमत्र तत्र च मियः सर्वं विद्वद्वेक्य ।
 ज्योतिः शास्त्रमद्यो बदलवितथ इहप्रमाणं मिथो
 वचनो न विरुद्धद्वयं इदं स्वाध्यायचक्षुः किल ॥ ५ ॥
 मूर्तिर्भूतिमता मता किल जगुः प्रभादिलभं सुधे-
 र्नेवैक्येय मता सनुस्तुष्टतामिन्द्राभित मभिदम् ।
 यस्यादिन्दुपुह मनो निगदितं मूर्तिर्द्वितीयात्मन
 प्राधान्यं हि मनोमयस्य वपुष्य भावो न पिण्डात्मन ॥६॥
 होरासारमशेषसारसमयं शाखा मया निर्मितं
 तत्तद्देवविदीरितान्यद्वयान्यालोच्य वा देवमिदं ।
 कृत्या स्पष्टतरान्विषयसहितानादिलमुपग्रहान्
 पयश्चक्षि यच्च समाहितमनाक्षतदवेदेदवत् ॥ ७ ॥०
 प्रश्नं स्वायत्तमो विलम्बप्रवनाय ज्ञेयो द्वितीयो निशा-
 पीतापिहितराशितोय मिहिराग्रभस्तृतीयोमत्र ।
 शुभं शम्भुपुरोहितभित्तपृहाद चेन्नैव नीचेस्तनो
 पक्का चेन्नितमभित्तं सुगुरुः स्वाधार्हं भौमालपाद ॥९॥
 प्रश्नं पञ्चमं हन्तुनन्दनमदीपुर्वात (?)सुर्मितं
 वीर्यं यस्य भवेदमुप्यं गृहलोमी चेन्नयो निर्वन्तः ।
 तर्हीनामजराशितं शनि(र)पि स्वाश्रितैरुत्प्रेक्षा
 शुक्रमामासुतसोमसुतपुत्रं वलं यस्यापि चहृदात् ॥१०॥
 पदं प्रभुसुशान्तिं विरुद्विकुजेपु स्तोत्रशिशुमो
 यौ खेटावयवोर्बलेन बहुना यं सयुतसस्य भावः ।
 पदं प्रभा इति समवन्त्य परं तत्तद्द्वितीयाहृदात्
 प्रभा पदं गणकोत्तमैर्विगदिता प्रभा इति द्वादश ॥११॥०

The following verse occurs at the end of every chapter, with the necessary changes —

कान्हकवीश्वरनन्दनगोविन्दकवीश्वरेण निर्दिष्टे ।
सविप्रकाशकाव्ये प्रथमः सर्गोभवन्नयम् ॥

The cantos ends —

(1) s/o 23 on 3b, (2) विचिन्तितप्रश्न s/o 16, on 4b, (3) s/o 49, on 9b, (4) अङ्गनामस्य s/o 24 on 12, (5) सुतप्रश्न s/o 29, on 14b, (6) गमनागमनप्रश्न s/o 48, on 18b, (7) जलादिकप्रश्न s/o 23, on 20, (8) निधिप्रश्न s/o 10 on 21, (9) अरिवलयगमादिक s/o 48, on 24, (10) s/o 21, on 26, (11) सुष्टवित् s/o 21, on 23, (12) s/o 36, on 30, (13) क्रयणादिवत् s/o 57, on 34, (14) दिजयादिवित् s/o 11, on 35

End —

कान्हकवीश्वरनन्दनगोविन्दकवीश्वरेण निर्दिष्टे ।
संविप्रकाशकाव्ये विषयादिविद्यु चतुर्दशः सर्गः ॥
श्रीगोविन्दकवीश्वरीशमजनमाह कवीश्वरप्रणे
श्रीमत्काह्नरयिः सुत वसुधुषे श्रीकर्मदेवी च वम् ।
वेदान्ताम्बुजमाख्यार्यवकुल सविप्रकाशाविध
काव्यं तेन हृत समाक्षिप्यगमहिद्विजनानन्दनम् ॥

इति श्रीसंविप्रकाश समाप्तः ।

The author does not refer to any authors or works by name, he alludes to old authorities in general terms in the following places —

पुरातनद्वय V. 15, गया गच्छेदिति अर्थते V 27, विबुधे XII 18, वदन्त्यदस्ताजितप्रदक्षा XII 26, पुरावेदिविधि XIII 49, आर्या XIV 7

[B D 139]

397

समरसार of रामचन्द्र वाजपेयी.

11½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 16, six lines to a page

A short treatise in 85 ślohas on supernatural devices to ensure success in warfare composed by Rāmacandra Vājapeyī, son of Suryadāsa son of Śivadāsa. Rāmacandra composed his Kundamaṇḍapalakṣaṇa in Śaṁvat 1506, see below No. 419. He lived in Naimiṣa and was honoured at the court of Rāma, King of Rāṇapoor. For portions of his Karmaprakāśa see I O, Nos. 427 and 446. He was also the author of Yantraprakāśa with commentary, his mother's name was Viśālākṣā and his guru was Śrībhārati, cf. Peterson, Reports, IV, Extracts, pp. 54-57.

Nadīparikṣā is another work of Rāmacandra which was composed in Śaṁvat 1504, cf. Cat. Nepal MSS, by Haraprasada Śāstri, p. 198. The concluding verse there, I think, ought to be read as follows —

एकोनशततिथिमिते (not एकोनतिथिरामिते)
...विक्रमाकंनृपात् ।

विहित प्रकरणमेतत् कविना रामेण नैमिषारण्ये ॥

Mr Śāstri's interpretation of this verse, according to which the work was composed in Śaṁvat 1405 (एकोनतिथि=14, शस्त्र=१० 1405 ? See his MSS Reports, I p. 10) is obviously impossible on account of the known date of Rāmacandra's other work and also because, in the interpretation, we have to set aside the usual rule १ & अङ्गना वामते गति, which is rarely disregarded by the Sāṁskṛt writers.

Prayascittapaddhati, which is mentioned as a work of our Rāmacandra by Mr Śāstri, at Reports, I p. 15, is only another name of Karma-pradīpikā, see I O No. 446.

According to Dikṣit, p. 476 footnote, Rāmacandra had also written a work called Karanacūṭamanu.

Beg —

नत्वा गुरुन्समालोच्य स्वस्वताकाणि भूरिह ।
वक्ष्ये शुद्धवयोपाय धार्मिकाणां महीक्षिताम् ॥ १ ॥

End —

वक्ष्ये वत्सयुनीश्वरस्य शिष्यदास्ताक्याहृत्पातित
सन्नगरमिषिदाप वत्स जनक भीमस्यदास्तो जनिम् ।
यन्मातृवैशेषा दिशो द्वा मिशालाहवा वल्लभा व्यधात्
स प्राप्यस्वस्वताक्यसाराविति रामो वत्ससैमिपे ॥ ८५ ॥
[B D 117.]

398

समरसार of रामचन्द्र वाजपेयी.

10 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 18, about five lines to a page

Another copy

[B D 301.]

399

समरसार of रामचन्द्र with
टीका by भरत.

9 x 6½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 36, twelve lines to a page

A commentary on Samasāstra by Bharata, the younger brother and pupil of the author See I O, No. 3117

Beg —

अभिवन्त रामचन्द्रं शुभं तदुप ररमण्यम् ।

विष्णोमि यथाप्रज्ञं तद्विहितार्थानुसारेण ॥ १ ॥

तत्र श्रीरामचन्द्रनामा प्रथमः ॥

End. —

इति श्रीरामचन्द्रतोमयानिविरचितसमरसारटीका भरतहृता समाप्ता ।

Our MS does not contain the concluding verses found in the I O MS.

[I O 97

400

स्वरोदय

10½ x 4½ inches, fair (Jain) Devanāgarī hand writing. Foll 4, about 15 lines to a page

A small Tantric treatise consisting of 153 slokas and having the form of a dialogue between Īśvara and Devī on different modes of respiration and their magic effects.

It begins —

न त्रिपिर्न च नक्षत्रं न धारो नैन्द्र्यं धरम् ।

सर्वसिद्धिं ह्यज्ञानं कथयन्तं मनो मनो ॥ १ ॥

इष्टं च यथैव ।

इष्टं च कथ्यते देवि देहस्य ज्ञानमुत्तमम् ।

येन विशतमारेण सर्वसिद्धिं प्राप्नोति ॥ २ ॥

It ends —

सर्वत्रापि शरीरेषु कुर्वन्ति सदा वर ।

अतीत भूतगत ज्ञानं तस्य हस्तगतं सदा ॥ १५८ ॥

इति नारदप्रियदर्शस्वरोदय समाप्तः ॥ (1)

This tract appears to be very similar to I O, No 3122.

[B D 290

E Palmistry.

401

सामुद्रिकतिलक of दुर्लभराज.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī (Jain) handwriting. Foll. 23, sixteen lines to a page. Dated Śaivrat 1744.

34

A work in three chapters containing 800 *dr̥jās* on Palmistry, by Durlabharāja son of Narasimha grandson of Hāyapala and great-grandson of Jāhalla who was the finance minister of Jihmadava of Gurat. Durlabharāja was made a Mahānti by King Kumārāpāla. The work was begun in 1160 A D but was completed by the author's son Jagaddava the independent author of *Śāpānāntānam* See Winternitz Geschichte, III p. 572

The author refers to a work on Palmistry by King Dhoya.

It begins —

भीषतिनाभिप्रभवः कमलपत्राय प्रयच्छतु शिव व ।

कल्याणविदेहं पद्मानमभितो देव ॥ १ ॥

एतदेकलक्षणमपि श्रेष्ठोत्थितलक्षणं वयुर्वन्मा ।

अधिकलक्षणवद्भावा भावी सा देवता जयति ॥ २ ॥

पुद्गोलमस्य लक्ष्म्या तस्य निजोत्थगमयिषापातस्य ।

ह्युभयक्षयानि दृष्ट्वा क्षणं समुद्रं पुरा दृष्ट्वा ॥ ३ ॥

उत्पत्तिं धीमूलं तस्यापि वत् प्रपानमेवापि ।

त्रिचते लक्षणमनयोर्वेदि तदिह स्वान्नोपहृति ॥ ४ ॥

इष्टं विधित्वं सुधिरं स्वहृदि समुद्रेण सम्पदवगम्य ।

नृशीलक्षणसाक्षं रचयामके तदादिभया ॥ ५ ॥

भीमोज्जुपतिस्तुमनुमन्वीनामप्रणीति विधत्ते ।

सामुद्रिकं द्वात्रिंशतिं भावो गहनानि सानि परम् ॥ ११ ॥

एतदीमुत्तानि पुन विषयीकृत्यामिहानि साम्ययुता ।

सामुद्रिकं पुनारुमुनिह किंचिद्विधमि सतेषां ॥ १२ ॥

इति भीमहस्तमनरसिंहाम्बुलंभराजविरचिते सामुद्रिकतिलकापरनामि नरे (र) लक्षणसाक्षे (के) शरीराधिकारं प्रथम । (rv 302) fol 9, इति० शरीराधिकारो द्वितीय । (rv 99) fol 11b, इति० शीलक्षणशाखे सत्यानाधिकारं प्रथम (rv 190) fol 18, इति० शीलक्षणशाखे सत्यानाधिकारो द्वितीय (rv 102) fol 21

It ends —

सामुद्रिकतिलकाख्यं पुद्गलीलपत्रप्रथमभावात् ।

दिशमात्रमत्र गदितं सोपि समुद्रोक्तिं वदन्त्य ॥ १५

इति भीमहस्तम्० नृशीलक्षणशाखे वर्गधिकारस्तृतीय ॥

अत्रास्ति सोपि वत् प्राग्गटादख्यलोकविवक्षात् ।

नृपसत्तिं दृष्ट्वा वामाक्षमनवादिमवध ॥ १६

भावीतत्र विधित्वं भीमजादितुल्यं ज्ञानं ।

व्यकरणपदमात्रो नृपते भीमीमदेवस्य ॥ २ ॥

श्रीविश्वकर्म्मगणनायमहेशचण्डी-
श्रीविश्वरूपजगदीश्वरसुप्रसादात् ।

प्रासादमण्डनमिदं स्वरिचकार
श्रीमण्डनो गुणवतो सुवि सूत्रधारः ॥ ११५ ॥

इति सूत्रधारमण्डनविरचितवास्तुशास्त्रे प्रासादमण्डने
अष्टमोऽध्यायः ।

[B I 81]

406

प्रासादमण्डन of सूत्रधारमण्डन.

13½ x 0½ inches, Devanagari handwriting
Foll 80, thirtytwo lines to a page. Dated
Samvat 1879

Another copy

[S C ZZ. B. 13.]

407

प्रासादमण्डन of सूत्रधारमण्डन

12½ x 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll 14, eleven lines to a page

Another copy

[B I 80]

408

राजवल्लभमण्डन of सूत्रधारमण्डन

10 x 5 inches, Devanagari handwriting
Foll 58, nine lines to a page. Incomplete

Another work on the same subject by Sutra-
dhara Maṇḍana, see above No 405 and I O
No. 3142 for quotations. The MS is incomplete
the last twelve verses of chap 14 are wanting

Beginning —

आनन्दो गोपेन्द्रार्कविष्णुगौरीमहेश्वरः ।

देवा ह्युभयौ प्रिय सौख्यममोरोक्तव्यं गृहे सदा ॥ १ ॥

The colophon —

इति वास्तुशास्त्रे राजवल्लभमण्डने

[B I 77]

409

राजवल्लभमण्डन of सूत्रधारमण्डन.

13½ x 6½ inches, Devanagari handwriting
Foll 49, thirtytwo lines to a page. Dated
Samvat 1879

Another copy

[S C ZZ. B. 13.]

410

राजवल्लभमण्डन of सूत्रधारमण्डन.

9 x 5½ inches, Devanagari handwriting Foll.
62, nine lines to a page.

Another copy

[B D 122]

411

वास्तुसार of मण्डन and निर्दोषवास्तु

13½ x 8½ inches, Devanagari handwriting
Foll 13, about 17 lines to a page.

A most incorrectly written MS containing four
small pieces on Architecture connected with
house building with Gujarati translation in some
places.

The first piece has 90 slokas and is called
आयुतत्व (1)

It begins —

विश्वकर्म्म उवाच । श्लोकः ।

इदानीमलीढारस्वामीसुत्रप्राप्तविधिक्रमात् ।

शुभे मासे सिते पक्षे आदित्य चोत्तरायणे ॥ १ ॥

बेदे सौख्यममोरोक्तव्यं वैशाखे च धवागमः ।

ज्येष्ठे ग्रहपिंड तो (1) भास्वादे (1) पशुनास्तन ॥ २ ॥

It ends —

शतवयेत्येकवीसती आगती पञ्चतीताइन्द्रकवीरमकारवा (1) ९०

इति आयुतत्वग्रन्थे समाप्तम् ।

The second piece = वास्तुसार, in 146 slokas by
Sutrādīśa Maṇḍana (No 405 above) This is
different from Vastumandana for which see
Bhandarkar, Report, 1882-83 p 222

It begins —

श्रीविश्वकर्म्म उवाच ।

गणेशो मि (हि) ज्ञादेवी गोविन्दो गोपतिर्गुणः ।

श्रीसमकरो नावा सरवीश्वमिवागुन ॥ १ ॥ (1)

बेदास्ते वास्तुने मासे पापच धावणे तथा ।

दीनशुभे सीतपक्षे गृहमसुसुरवापद ॥ २ ॥ (1)

It ends —

मदपादे (मिदपादे) बरे दन (दिने) उभकरणकृपात्

(इममकणकृपात्वे ?)

क्षेत्रज्ञो सूत्रधारस्य पुत्रमण्डन आत्मापान ॥ ४४ ॥

तेन वस्तुद्वयोस्तारमावाद्यदुरसति ।

वीर्माते वास्तुशास्त्रे वीश्वकर्म्मप्रसादात् ॥ ४५ ॥

इति सूत्रधारमण्डलविरचिते वास्तुसारप्रथम समास
सर्गः ॥

The MS is most incorrectly written

The third piece is निर्दोषवास्तु having 111 s lokas.

It begins —

सत्यं वास्तुसमूतं येन विषयराचरम् ।
तस्यै सभापदेवाते नमो धीविश्वकर्माणे ॥ १ ॥
निर्दोषवास्तु कथं देव निर्दोषसादनियमो ॥०

It ends —

इति ज्ञानसरभाप्राज्ञोत्त सवादेवद्याचार्यसवादे रेखाणी
णय (रेखानियम ?) सर्गः ॥

The last has 10 slokas and is probably a
part of क्षीराणय

It begins —

धीविश्वकर्मा उवाच ।
वक्ष्याम्यवशीच प्राक्कभीणवसूतीहरी ।
हरीहराजवृक्षप्रामयकरिभाववते ॥०

It ends —

इत धीविश्वकर्माकृते क्षीरारणनारद्वृक्षतत्त्वप्राम हर्मशाका
नीवेसायुधे प्रथमी अध्याय सप्तमः ॥ (१)

See above No 404

[B D 272

412

विश्वकर्मप्रकाश (वास्तुप्रकाश) of विश्वकर्मा

14½ x 5½ inches Devanagari handwriting
Fol. 57 is 8½ lines to a page

Visvakarmasprakasa is a course on Archite-
cture in 13 chapters ascribed to Visvakarma.
For quotations &c see I O No. 3139

It begins —

अपति वरदमूर्तिर्महल मङ्गलानां
अपति सकलव्याघा भारती मङ्गलरूपा ।
अपति सुवनमाता चिमयी मोक्षरूपा
दिनाम मम महेशो वाङ्मय शब्दरूपम् ॥ १ ॥

The reckoning of verses is very unsystematic
The text fully agrees with that of the I O MS.

It ends —

अथ स विमलविधो विश्वकर्मा महाराम
सकलगुणपरिह सर्वज्ञाज्ञायवेत्ता ।

35

सकलगुणगणानां सूत्रधार वृत्तात्मा

सुवननियसतां सप्तशतमेतच्छारः ॥ ६६ ॥ (११३)

इति मङ्गोष्त्रिभुवकर्मप्रकाश त्रिभुवकर्मणोत्तरास्तु
शास्त्रे त्रयोदशाध्यायः ॥

[B I 78

413

समरागङ्गसूत्रधार of भोजराज

12½ x 5½ inches Devanagari handwriting
Fol. 119 (2 120) ten lines to a page

Another work on the same subject ascribed
to Bhojaraja (of Dhara). The MS begins with
the 11th verse of the first adhyāya and is
incomplete

एवमस्मिन्मता नाथ नगतोधिपति कृत ।
स्थापितानि च भूतानि सत्वाग्नयि बरो मम ॥ ११ ॥
तेविव मे न विशेद कदाचिद्विश्ववर्तिनी ।
समीकरोमि पारणजालान्यस्या किलायुता ॥ १२ ॥
व्यस्तानि चतुषा तावत् गौभूत्वेय पठयिता ।
दोषकुमारोहमथैवा विरामात्रागमन्यहि ॥ (१३) ॥
यत्र कापि प्रयास्यता तत्र मामेव पश्यति ।
अपश्यत्यस्तकाणमदुग्धाचामुमस्विनी ॥ १४ ॥
अस्या वणोद्यमस्यावविभातश्च विघास्यते ।
इयं च हुताग्नेरुपोषीधरकलाकला ॥
विधालेख्य कथं चेतादिति मे दाहति मन ।
पृथुमेन्यय विज्ञेयो भवतान्दुग्धमसभव ।
उवाच बोधयन्तं कृत्वा भूमिं च निर्मयाम् ॥०
तदुक्तं वस लोकावाप्तितस्य हितकाम्यया ।
अथो पता स्वमप्यूर्ध्वं सुयो प्रियकरी मय ॥
काले स्मृतं स्मृतं पुण्यो राज प्रियविकीरया ।
तथाप्यस्तितमेवैतद्विश्वकर्मा करिष्यति ॥
इत्युक्त्वा यमनमुपेयुषि प्रजेदो

सत्स्थान स्थितियुषि चाभिते सुदोषांश्च ।
मालेयावन्मिश्रतमजगाम खे-
सिद्धोपरीगतमानु विश्वकर्मा ॥

इति श्रीभोजराजविरचिते समरागङ्गसूत्रधारनाम्नि
वास्तुशास्त्रे महीसमागमो नाम प्रथमोऽध्यायः ।

The subjects treated are—(२) जयविजय
सिद्धायापतावितसुतागमन fol. 3b (३) प्रभाष्याय
fol 5 b (४) महाविज्ञासङ्ग fol 7b, (५) ...
(६) सहदेवाधिकार fol 13, (७) वणोद्यमविभाग

fol. 14b; (8) श्रुतिपरिभाषा fol. 17b; (9) हस्तलक्षण fol. 19b; (10) पुरनिवेश fol. 25; (11) वास्तुप्रथमाग fol. 26; (12) वेदाधिकार्य fol. 27b; (13) समवेप fol. 28b; (14) पुरुषाद्देव-
तानि घृष्टमक्षराद्वर्णितं fol. 29 b; (15) राजनिवेश fol. 31b; (16) वनप्रवेश fol. 33b; (17) इन्द्र-
वज्निरूपण fol. 41b; (18) नगरादिसंज्ञायाय fol. 44; (19) चतुःशाला fol. 52b; (20) निक्षेपफलदि-
क्षणफला fol. 53b; (21) द्वासप्तविंशतिशालाक्षणं fol. 56; (22) द्विशालगृहलक्षण fol. 57b; (23) एकशालाफल fol. 59; (24) द्वारपीठं वास्तुलक्षण fol. 61; (25) समलगृहाणां संस्थाकथन fol. 67; (26) अष्टयोनिरष्टद्वेगनिर्णयः fol. 70; (27) समाष्टक fol. 70b; (28) गृहद्रव्यममाण fol. 72b; (29) दायनासनलक्षण fol. 74b; (30) राजगृहाभ्याय fol. 80b; (31) चण्डाभ्याय fol. 90b; (32) गज-
शाला fol. 91; (33) अष्टशाला fol. 94; (34) अम-
योज्यप्रयोज्य fol. 96; (35) शिष्टान्यासविधि fol. 98; (36) बलिविधि fol. 99; (37) कीटकघृष्ट-
पाकाभ्याय fol. 102; (38) वास्तुसंस्थापनमात्रकानाम fol. 103; (39) द्वारगुणदोषाभ्याय fol. 105b; (40) पीठाभ्याय fol. 106; (41) यथोपविधि fol. 107; (42) शान्तिर्कर्मविधि fol. 109b; (43) द्वारभद्रफलाभ्याय fol. 111 b; (44) स्वर्णलक्षण fol. 112; (45) अष्टाष्टलक्षण fol. 114; (46) तोरणभद्रकपोतप्रवेश-
शान्ति fol. 115b; (47) वेदाङ्गलक्षण fol. 116.

The MS. breaks off in verso 116 of the next chapter. Verses are not always numbered. Sometimes the colophon reads "महाराष्ट्रराजधीश्वरराज" or "देव" clearly meaning the celebrated Bhojarāj of Dhar. It ends—

द्वारिहं कुलद्वारि वा गृहनिर्माण निर्दिष्टम् ।

सामर्थ्येनैव विद्वत्सामी तुल्यमिः श्रीवरो धुवम् ॥ ११५ ॥

भद्रदेवगु.....

[B. I. 76.

B. Sacrificial fire-places.

414

A small work consisting of 135 śloka in different metres, on the construction of the sacrificial *kundas*, composed in Śaka 1577 by Mādhava, son of Kūka, son of Vyāsa Nārāyaṇa, son of Govinda, surnamed S'ukla.

The author alludes to कुण्डतरुप्रदीप (A. D. 1624), कुण्डशिरोमणि, कुण्डसिद्धि in v. 93; राम in v. 14 and 57; वास्तुशास्त्र in v. 60 and विश्वनाथ in v. 3.

It begins—

अमित्यद्वयमद्वितीयमनन्दतत्त्वचिन्तितं
नत्वा सौति विमर्शितं विश्वमशिक्षं पश्चात्पुनर्लोक्यते ।
दृष्ट्वाचार्यकृतानाम् अमहः श्रीमाधवेनोद्भूतो
निर्मय्याहसमुद्रमिष्टकण्डः श्रीकुण्डकल्पद्रुमः ॥ १ ॥
समगते नरि वा प्रपद्योष्यते समकृतोर्षधुने कृतवेशुना ॥ ११ ॥
मार्गं प्रोक्तं वेदमूलं नयाय
कल्पे प्रोक्तं यथ कात्यायनेन ।
श्रौते आर्द्रं गगनोत्प्रेष्य तासा-
देवं भूते विश्वनाथो व्यवस्थाय ॥

It ends—

भास्वीकश्यपर्वशत्रुः क्षितिगतो श्रीमानुदीच्यामणी-
गोविन्दः श्रुतिविद्युत्तमज इहाभूद्यासिनारायणः ।
तास्तुनित्यमक्रियामु निपुणः कृत्वाभिधकामुतः
शुद्धो माधवसंज्ञको रचितवान् श्रीकुण्डकल्पद्रुमम् ॥ १११ ॥
रविधनमितवर्षे विश्वमार्के प्रयाते
नगनगतिधितुल्ये १५०० शाकफाले प्रवृत्ते
वादि मनुजमाने सम्मये वैप शुक्रे
कनितिविपुलचन्द्रे कुण्डकल्पद्रुमोद्भूतः ॥ ११५ ॥
इति श्रीभोदीच्याशुद्धमाधवविधितः कुण्डकल्पद्रुमः
समाप्तिमगम् ।

The MS. was scribed by Thāle at Ujjain.

[S. C. L.

415

कुण्डपरिमाण.

91 x 41 inches; Devanāgarī handwriting.

Beg:—

क्षेत्रे यद्यदुरक्षकेन्तरगतं विस्तारसुखं कृतिः
सस्य क्षेत्रफलं भवेद्भिगुणितानि सा द्विभिगुणिते
क्षेत्रे स्वात्तलमेतदीयमदमप्यायामसुखं भवेत्
समिन्क्षेत्रे इत्. सृजेकयितवल्गुष्टं चतुष्कोणकम् ॥१॥

अन्त्यार्थः । चतुरस्रक्षेत्रे०

उत्तमं च ग्रन्थकृता (१) विरच्युल्लङ्घना विनारमवात् ।

पञ्चाशत्प्रमिते शताब्दायुगे० fol. 2b;

इति कुण्डपरिमाणे सहायविशुद्धविचारः fol. 4b;

इति० धनुतावधिद्विचरः fol. 6, इति श्री० लक्ष्मावि-

कुण्डविचारः fol. 11b; इति० दत्तलक्ष्माविशुद्धविचारः

fol. 12.

It ends —

इति सूक्ष्मपणितानीतकुण्डपरिमाणे कोटिहोमावधि-
कुण्डविचारः समाप्तः ।

[S C I

416

कुण्डोद्योत of नीलकण्ठ with

कुण्डभास्कर by बह्मर.

0½ × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll. 3,
about seven lines to a page. A fragment.

A fragment containing vv 58 to 61 of Nīla-
kanṭha's Kundodyota with the commentary
called Kundabhāskara by his son Sankara. See
I O, Nos. 3103-64

[S C I

417

कुण्डमण्डपकौमुदी of विश्वनाथ.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 23, sixteen lines to a page. Dated S'aka
1788.

Another work on the construction of the sacri-
ficial *kundas* by Viśvanātha, son of Sambhu, son
of Mukunda, son of Parusottama. Viśvanātha
is quoted in Maudapākundamādhya of Viṭhala
(A.D. 1619, see below No. 426). The I O MS.
No. 3159 of this work is dated Samvat 1686.
This Viśvanātha, however, is different from
another Viśvanātha, the author of Kundaratnā-
kara, No. 423 below.

The text begins —

अथनि अथनि शमो जाननीमाभिरेको० ॥ १ ॥

सृजोः भीपुष्टोत्तमस्य तनयः श्रीमन्मुमुक्षुः यः

शंभुः शंभुविपारो रदमनिः श्रीराममन्त्रिणने ।

सत्यमुक्तिविद्यामतेषु निरुतः श्रीरामदेवाजुने

मृते कुण्डमिहाद्भेदमहिं धीनिध्यानायः शुषीः ॥२॥०

It ends —

गुणनतुरसचन्द्रैः संमिते शाश्विह

घनदशमिगतेर्के दुर्मती वसरे च ।

पण्डितनिधियुक्ते देवदुन्यस्य वारे

सद्वल्लिगमसारे ग्रन्थ यूप समाप्तः ॥

शते १७८८ वैशाख कृष्ण ५ शनी संपूर्ण ।

The date given in this verse a. d. 1603
is the date of the previous MS from which the
present one was copied

[B D 281.

418

कुण्डमण्डपदर्पण of नारायण with

मनोरमा by गङ्गाधर.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 16, sixteen lines to a page. Dated
S'aka 1788.

A small metrical treatise consisting of 40
ślokas on the construction of the sacrificial
kundas, composed in 1578 A.D. by Nārāyaṇa,
son of Ananta, son of Hari, son of Kṛṣṇa of the
Kauśika family and a resident of a village called
Manaura. The commentary is by the author's
son, Gaṅgādhara.

The text begins —

विष्णु चतुर्भुजं नवा प्रवक्ष्ये कुण्डमण्डपम् ।०

It ends —

भासीकौ नरवरसेविते मणोरे

कृष्णः कैशिककुलवर्तिषी छरामः ।

उद्युतो हरिरपि सारसोऽस्य पुत्रो-

नन्तोऽस्मिन्निधिराहितामिरस्य ॥ ३० ॥

श्रीनारायणकविराज्ञत्रकार

सर्वं मण्डपविशिष्टं सङ्गृह्य ॥० ॥ ३८ ॥

शतप्रतिधिमिलुष्ये १५०० सालवाहसालादन्ते ।

ग्रन्थोऽयं तारुप्रामे रविवो बहुपान्यके ॥ ३९ ॥

The com. begins —

हेरग्व हि नमस्कृत्य नारायणायुक्तं तथा ।

कुण्डदर्पणपद्यानां टीकां कुर्वे विदो मुने ॥ १ ॥०

It ends —

कुण्डदर्पणकर्तुं नारायणस्य प्रीतम् ।

गङ्गाधरार्यपुत्रेण स्वस्वमत्वा कृता नु या ॥ १ ॥

कुण्डदर्पणटीका सा स्वस्या मनोरमाभिषा ।

गङ्गाधराय कुपे प्रीत्ये सतोद्विग्नं मदुक्ति ॥ २ ॥

इति श्रीमदनन्तवातुमांस्वयामिपुत्रनारायणामिचिमुत
गङ्गाधरकृता कुण्डदर्पणटीका मनोरमाप्या समाप्ता ।

The following works are quoted in the
commentary

कुण्डाहृति of रामवाजपेयि 7, दानखण्ड 6b, शुद्धतमा
संज्ञ 3b, यज्ञचिन्तामणि 2b, वास्तुशास्त्र 5 शारदातिरक
7 and सिद्धान्तारहस्य 3

[B D 281

419

कुण्डमण्डपलक्षण of रामवाजपेयी.

9 1/2 x 4 1/2 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, seven lines to a page Dated Sale 1704

A short treatise variously called Kunḍalakṣma
Kundakṛti and Kundamandapalakṣana in 74
śloka on the preparation of the sacrificial Kundas
composed in 1449 A D by Rāma Vajapeyin
son of Suryadāsa and grandson of Śivādīsa.
For authorities quoted in this treatise cf. I O
No. 3154 and see above No. 397 for other works
of the author

This work was composed by Rama at the
request of Jaṭamat Caturvedi son of Akṣmadeva

Begin —

इष्टापूर्वेष्वम्राय यदाहुर्वशोऽन्ताधिवशतो भूति दोषा ।

कुण्डं साह भूतिमेदं तदत्र भूते रामो नैमिषस्यो विषये ॥ १ ॥

End —

श्रीमद्रत्नपुराणियेन महिन • रामेण कुण्डाहृति ॥ ७३ ॥

रत्नगणनतिचिप्रमाणयपे गतवति विष्णुभूतिपक्षकालात् ।

मनुविधिकलदापके मयेत्यहृतिरिवमस्तु भवार्पिता सुरेसो ७४

इति श्रीरामचन्द्रविरचित कुण्डमण्डपलक्षण समाप्तम् ।

[S C L

420

कुण्डमण्डपलक्षण with

टीका by रामवाजपेयी.

8 1/2 x 3 1/2 inches, Devanāgarī character Foll 12,
eight lines to a page Dated Sale 1664

The same with the author's own commentary

Begin —

सूतो श्रीधरमालयस्य शिष्यदासाद्याद्वरयातित
सम्राट्प्रतिदिपय यस्य जनक श्रीसूर्यदासो जनिम् ।
यन्मातुर्पशसा दिशो दत्त विशालाक्षया बलक्ष्मा सून
त्येष स्वाहितकुण्डलक्ष्मयिद्युति रामो यत्तन्मिमे ॥०

End —

इति नैमिषारण्यस्यरामवाजपेयिकृता स्मृतकुण्डलि
मौण्योक्तविवृति समाप्ता ।

[B D 79

421

कुण्डमण्डपलक्षण with

टीका by रामवाजपेयी

9 1/2 x 4 inches Devanāgarī character Foll 37,
(3 to 39) nine or ten lines to a page. Dated
Sale 1649

Another copy First 2 folios of the MS are
lost.

[B D 213.

422

कुण्डमार्तण्ड of गोविन्द दैयङ्ग.

9 1/2 x 4 1/2 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12 seven lines to a page Dated Sale
1704

Another work on the same subject consisting
of 71 verses and composed in 1591 A. D. by
Govinda son of Gadādīhara, a resident of Junnar
The author quotes no authorities.

It begins —

मनुकरवृत्तगण्ड सालमालीनुदुसण्ड

विलसितकरण्ड विमनादोक्तपण्डम् ।

विवरितवृत्तपण्ड सलसलवृत्तपण्ड

विदिलितवृत्तपण्ड नोमि स वक्तुण्डम् ॥ १ ॥०

It ends.—

श्रीमन्नृपप्रपत्तेन शिवमिरासप्रसस्ये सदा
य श्रीकृष्णरतो गदाधर इत्याद्यप्रपञ्चोमवत् ।
सत्पुरुषाङ्गकाग्रणीर्विमलपीमोविन्दसङ्ग कृती
सीलवानकरोदमु सुसरल ग्रन्थ विपश्चिन्मुदे ॥ ६८ ॥
गुणशशिरसचन्द्रे १६१३ समिते शाकाले
सहस्रि बहुलपक्षे कामतिथ्यां शभादे ।
विद्युत्पुङ्खवीनां हृपदोय स्फुटाये
समयमदतिपूर्ति कुण्डमातण्डसङ्ग ॥ ६९ ॥ ७० ॥
नवरसमिन्मृगैरुक्त सन्नमाय
पठति मुनि भवेत् सान्त्वान्विधवत् ।
सुतधनसुखसपकामपूर्णकरी
उपकुलकमलेन्दु कुण्डमातण्डमेनम् ॥ ७१ ॥

इति श्रीमद्रोदिन्ददैयसविरचित कुण्डमातण्ड समा
सिप्तमम् ।

[S C I

423

कुण्डरत्नाकर of विष्णुनाथ

9½ × 4½ inches Devanagari handwriting
Foil 39 twelve lines to a page Incomplete

Kundaratnakara a treatise on the construction of the kundas by Visvanatha Divedi son of Sripati and grand son of Jagannatha. The date of Visvanathi falls between 1449 and 1619 A.D. since he quotes Kundārka (No 419 above) and is quoted by Viṭṭhala Dikṣit in Mandapakunda-siddhi (No 426 below). For authorities quoted cf. I O No 3157 Our MS contains the work only up to the end of the 53rd verse. The whole work consists of 84 verses with the author's own commentary

It begins —

अमोने स्पर्शरम्भा तदुपरि पुलिन तत्र कुपोय रिङ्गव
कालिन्दी तत्र मेरुनदुपरि ॥ दक्षी तत्र गाढान्धकार ।
तत्रोद्यत्युर्ध्वकोटिदिग्गदयनविरतायाहमव्याजमव्याव
अयद्वयोरागा च सुकुतनरशिरोरजमालासिरामम् ॥ १ ॥
येषा द्वेषा विभाज्य ॥ २ ॥ ३ ॥
उपपङ्क्त्यते तेन कुण्डरत्नाकर खण्य ।
व्याख्याय मुनिवाचमानां दर्शनाय स्वसिमित ॥ ४ ॥

[B L 49

424

कुण्डार्क of शङ्कर.

9½ × 4½ inches, Devanagari character Foil 2,
about 12 lines to a page.

Another metrical treatise on the same subject. It consists of 15 śloka and was composed by Sankarabhatta the author of Vratarka (No 723 below) and the son of Bhatta Nilakantha the author of the Bhagavantsabhasakara

For Sankara's commentary on his father's Kundodyota cf. I O No 3164 and No 416 above. Sankara lived in the latter half of the 17th century

Bag —

आखन्त नीलकण्ठं पितरमनुसरन्दाङ्करो वक्ति कुण्ड०

End —

पादप्यावृत्तयोष्णामितिमितिमवदच्छङ्करो नीलकण्ठ ॥ १५ ॥

[B D 233

425

कुण्डार्क of शङ्कर with मरीचिमाला by रघुवीर.

9½ × 4½ inches Devanagari handwriting
Foil 17 nine lines to a page Dated Saka
1704

Kundārka of Sankarabhatta with a commentary called Maricimāla by Raghuvira son of Viṭṭhala, the author of Mandapakundasiddhi (next number)

The com. begins —

कृष्णात्रिगोत्रोद्भववृद्धसिन्धो
समुद्रतो विट्पल्लवचन्द्र ।
सखात्मज श्रीरघुवीरसङ्ग
करोति कुण्डार्कमरीचिमालाम् ॥ १ ॥

It ends —

न परैरवगाहित पुर स्फुटकण्ठाक्षिलशार्करी कृति ।
विट्पल्लव रघुवीरदीक्षिते कुण्डादेव न कामकायया ॥
इति श्रीचतुर्धरोपेनामकनीलकण्ठमुवशाकरकृतौ कु
ण्डार्क समाप्त ।

[S C L

426

मण्डपकुण्डसिद्धि with टीका

of विट्ठलदीक्षित.

9½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 34, nine lines to a page Dated Sakā
1704

Another work on the same subject consisting of
57 verses with commentary, both composed in
1619 A D, by Viṭṭhala Dikṣit, a resident of
Sangamaner, and the son of Buba Cf I O,
No. 3160

The text begins —

गाढस्वाम्तमनेकं क्षेत्रे हर पातु य ॥ १ ॥
कृष्णात्रिगोश्रितिवरां पवित्रे पवित्रकर्मात्रनि यूयसर्मा ।
सत्सुनुना विट्ठलदीक्षितेन विरच्यते मण्डपकुण्डसिद्धि ॥ २ ॥
It ends —

इति मण्डपकुण्डसिद्धिमेता रचितां विट्ठलदीक्षितो व्यचस ।
अधिकाशिनगुप्तैस्तुष्टै विबुध बोधयतादिमां निचायै ॥ ५६ ॥
शशियुगतिधिगण्ये पानि शाकं भरण्ये
विभयशरदि रग्ये मासि शस्त्रे सपथ्ये ।
शाश्वतमृतिदक्षे सुपयसे धरुक्षे
कमलमयनतिथ्यां भासुमहारयस्याम् ॥ ५७ ॥

The com begins —

मचमलगजवदन सादितविज्ञायलीसदनम् ।
गौरीहरयोस्त्रोक पाठितलोक हृदा वन्दे ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥
कुण्डमण्डपसंसिद्धेर्विवृतिं लिखितोक्तिपु ।
प्राचीनवाचयसदर्थं संदर्शयितुमारभे ॥ ४ ॥

The authorities quoted are —आदित्यपुराण 4b,
काव्यरत्न 4b, कुण्डकौमुदी and कुण्डरसाकर 19b, 24b,
क्रियासार 9b, 12 &c, गणेशविमर्शिनी 28b, त्रैलोक्यसार
20b, 32, पञ्चरात्र 4b, परशुराम 16b, विट्ठलामृत 31,
प्रतिष्ठासारसंग्रह 15b, 28b, प्रयोगसार 5, 28b, 32b,
मन्त्रमुक्तावलि 9b, 14, महाकपिलपञ्चरात्र 5, 12b,
योगिनीहृदय 29b, राघवभट्ट and रामवाजपेयी 10b, 24b,
लक्षणसंग्रह 29, 31, हृदयपाठ्यार्थ 25, वासिष्ठी 5, वारतु
शास्त्र 9b, 11b, विध्वक्ता 9, 29b, शारदातिलक 4b, सुख
8b, 10, 15, सनत्कुमार 18, सारसंग्रह 18, सिद्धाम्बरोत्तर
8b, 10, 15, सोमशर्मा 5b, 17, 29 and हयग्रीवपञ्चरात्र 4b

It ends —

इति श्रीसंगमवेरस्वविट्ठलदीक्षितविरचिता सङ्कृतमण्डप-
कुण्डसिद्धिर्व्याख्या समाप्ता ।

[S. C. I]

PART VI—MISCELLANEOUS

427

अश्वशास्त्र of सुखानन्द.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 6, about 15 lines to a page. Incomplete.

A small treatise on the nature and classification of horses composed by Sukhānanda, son of Vāha Jisau, surnamed Jos'. The work is divided into several adhyayas some of which consist of one *śloka* only. Our MS. contains the first 17 adhyayas and a part of the 18th.

Nothing is known about the date of our author. He refers to the famous Salhotra son of Asvaghosa and the father of Susruta and also to one Yayñadatta in connection with the age of horses.

It begins —

उचैदस्य श्रवोक्षप्रथितरथपथे आहुमन्त प्रभु त
श्रीमन्त शास्त्रिहोत्रं निगुरचरणान् मेमपूर्वं प्रणम्य ।
जोदरीभीयास्तजिष्णुद्विजतनुजमुत्तानन्दशर्मस्तपसां
सूक्ष्म धृतेभ्यश्चास्त्रं जगद्विलगुरोर्वदेवस्य सुध्ये ॥ १ ॥
कीदन् श्रीवाहिलिहोत्रो धुमरिति (१) हिमशैलेभ्योर्पोष्यचतु
क्षीराभ्यर्कविज्ञे कडुवनपरये (१) रासगन्धर्वलोकैः ।
पातापाते सपक्षे सुरपनिवचसा खेपया छिन्नपक्षान्
कृत्वा दृष्टोपतज्ञास्त्रिजगति महिमानं व्यपचातमानम् ॥ २ ॥
सत्कीर्णं विप्रकीर्णं विकटपथि रणप्राङ्गणे क्षिप्रयागे
पातापातावपाते दुः(प्र)वददिकनेऽलम्बलाभेरिहृते ।
सूरस्थाभिदिपाहोत्रं जगमृगमृगवायुसपथे प्राज्यराज्ये
राज्ञां लक्ष्मीनिधानं ॥ नररथगजा वादश मिश्रमश्व ॥ ३ ॥
निद्रास्रथा सदाकर्करुजिरणयो जायति इमां नुरागे (१)
सुप्रपुण्येनयोमूत्रमलजलचपेयीभिमिन्यचक्रात् । (१)
हेपाशोपे निशीथेदनमयलुके पुच्छतोमिरकुण्डिगे (१)
रात्रौ नातोभरालागतमयुसरपामर्कमस्रदिजाघाः ॥ (१) ॥ ४ ॥
इति श्रीसुखानन्दकृते अश्वशास्त्रेऽथप्रशसनाय प्रथमो
ध्यायः । fol 1 अथावर्तलक्षणमुच्यते ॥

० श्रेष्ठा अश्वशयोमी गणकृतकपावतेवेद समाप्त ॥ १० ॥

इति श्रीसुखानन्द० शुभाशुभाववेलक्षणं नाम द्वितीयो
ध्यायः (s'lo 9) fol 2b, इति० द्विजाद्विजातिचतुष्-
लक्षणं तृतीयोऽध्यायः (s'lo 1) fol 3, इति गण्यप

रीक्षा चतुर्थोऽध्यायः (s'lo. 1) fol 3, इति प्रधानवर्ण-
परीक्षा पञ्चमो० (s'lo. 4) fol. 3b, इति पुण्यपरीक्षा
षष्ठो० (s'lo 1) fol. 3b, इति पुण्यलक्षणं सप्तमो०
(s'lo 1) fol 3b, इति० मिश्रवर्णलक्षणं अष्टमो०
(slo 4) fol 4, इति० दोषलक्षणं नवमो० (s'lo
4) fol 4b, इति० छायालक्षणं दशमो० (s'lo 1)
fol 4b, इति० प्रकृतिलक्षणमेकादश (s'lo 1) fol
4b, इति० हेमालक्षणं द्वादशो० (s'lo 1) fol 4b
इति० गतिलक्षणं त्रयोदशो० (s'lo 2) fol 5, इति०
वाहनविधिषड्विंशो० (slo 5) fol 5b, इति० सवर्ण
लक्षणं पञ्चदशो० (s'lo 1) fol 5b, इति राजाश्वलक्षणं
षोडशो० (s'lo 1) fol 5b, अथ यज्ञदत्तोक्तवयोज्ञानम् ।

यद्भिर्देवैः सिताग्निमवति हवयिष्मन् कपायैर्हिरन्
सदसोर्मेप्यमान्ये पतितसमुदितैश्चिचतु पञ्चकाशम् ।

सदधानुक्रमेण त्रिकपरिगणिता कालिका पीतमुक्ता
काचामाक्षीकस्तस्यापुनस्तलचलदमन्नत स्वायदृदि ॥ ३२ ॥
(The *ślokas* are numbered from the beginning.)

इति श्री० यज्ञदत्तोक्तवयोज्ञानं सप्तदशोऽध्यायः । अथा
ज्ञप्रत्यङ्गलक्षणम् ।

The MS. breaks off in the 10th *śloka* of this
chapter

[B D 284

428

कोदण्डमण्डन.

12 × 6 inches Devanāgarī handwriting
Fol. 10, about 17 lines to a page. Dated
Samvat 1928

Kodandamaudana = work on Archery in 22
chapters professing to be the Dhanurveda a
supplement (*upaveda*) to the Yajurveda. This
is different from the Kodandamaudana, a part of
the Brahmandapurana, mentioned at Burnell,
Tanjore MSS. p. 189 a.

Beg —

नित्यानन्दवपुर्जित्वरगलपश्चादग्नें क्रमात्
व्यास येन चराचरामकमिदं शब्दस्वरूपं जगत् ।
शब्दमद्रा यद्विरे सुकृतिरश्वेतन्यमन्तर्गतं
उद्गोऽन्यादग्निं दद्यात्तद्वदनं वाचामपीश महाः ॥ १ ॥

अन्तःसितोहसितमिन्दुकलावतंस-

मिन्दीबरोदरसहोदरनेत्रयोभि ।

हेतुखिलोक्तिमवस्य नयेन्दुमौले-

रन्तःपुरं दिशतु मङ्गलमादराहः ॥ २ ॥

संसारसिन्धोस्तारैकहेतुवधे गुरुन् मूर्ध्नि शिवस्वभावान् ।

रजोति येषां पदपङ्क्त्यानां दीर्घाभिषेकश्चिन्त्यमावहन्ति ॥ ३ ॥

सारं बह्व्यामि तत्प्राणां ज्ञानदातिलकं शुभम् ।

धर्माधिक्यममोक्षाणां प्राप्तेः प्रथमकारणम् ॥ ४ ॥

(These four śloka appear to be from शारदाति-
ल्लु and to have been here written through the
mistake of the scribe.)

वाङ्माप्येष्टिमुनीभिरियस्य साहाय्यं विदुषीत वारासनं ॥ ६ ॥

ज्यानुषङ्गलितकोदण्डवर्धितस्य करे स्थिता ।

स्थिता तस्य करेभ्योपिथेयानुषङ्गलिता मही ॥ ७ ॥

द्रोणानीप्सातुं नादीनामघापि स्यात्स भारतः ।

स धनुर्गुणद्वारः दक्षरः स्फूर्तिं भूतले ॥ ८ ॥

पञ्जामदप्यभूतान्धचक्षुरपुन-

द्रोणाहंनमृत्तिमिर्ममदक्षिमुपैः ।

नीतं यशस्विषु जगत्सु यदयं यावत्

कुर्वेन्दुघामधवलं ॥ धनुर्प्रभावः ॥ ९ ॥

देक्ष्येनापि थापेन नरोः दीर्घैश्च पञ्चभिः ।

जगत्प्रपन्नपरीविरनङ्गस्यापि घमिष्यतः ॥ १० ॥

ज्यापातककर्मणामुवाहोराहवशात्तिलिनः ।

अत्रागुप्य च घामङ्गित इहातिहानमद्वयः ॥ ११ ॥

यस्य सिद्धाश्लेषसुदृढदूरभिदः दाराः ।

गिदात्मस्य द्विपलक्ष्मीदृढकर्णकेलवः ॥ १२ ॥

धर्मवीर्यमपुनास्त्रमहराणांमगोचरः ।

धर्मवीर्यीवाद्यैः दूरादेव द्विजगत्सु ॥ १३ ॥

रजिमात्रमप्यभिर्गुणैः सुखमुपलब्धमज्जगत्तुल्यं

रजतेने वरणीय कीर्तिवीर्यमगोमुखाः ॥ १४ ॥

मनुष्योपि महाधर्मी राघवो हृत्कलाधवा ।

यत्ने संदधमसंस्थाताक्षमक्षपक्षमम् ॥ १५ ॥

शामस्य जामदग्नस्य सर्वैर्यज्ञपञ्चने ।

अग्निनीयस्य साहाय्यमद्वेतनार्तं धनुः ॥ १६ ॥

हृत्पद्मगतमपदानं व्यापयेदग्निं वेद यः पुमान् ।

रा शुभं कुतुरगुपरं यथाः संपदं विषयं च विन्दति ॥ १७ ॥

हृत् कोदण्डमण्डने दीशतापण्डे धनुर्वेदमन्त्रां नाम

प्रथमोऽप्यायः । हृत् कोदण्डमण्डने गुदतिष्ठलक्षणं नाम

द्वितीयोऽप्यायः । (s'lo. 12) fol. 1b; हृत् कोदण्ड-

अभिदाततापिहारे तृतीयोऽप्यायः । (s'lo. 16) fol. 2;

हृत् कोदण्डमण्डने उरनववर्धितधनुषोऽप्यायः । (s'lo. 17)

fol. 2b;

० अथ सप्तशतं यामे दक्षिणे दिशताधिकम् ।

संप्रामे सप्तशतिकं दूरे नवशतं मतम् ॥ १८ ॥

दृढमेदे तु साहचं विकर्णे दिशताधिकम् ॥

हृत्वेवं निश्चितं कैश्चित् नरकेषु नियमो मतः ॥

कठिनेन तु थापेन कर्म किंचिपि सिध्यति ॥ १९ ॥

परं प्राणाधिकं धन्यं न ॥ प्राणाधिकं धनुः ।

धनुषा पीड्यमानो हि धन्यो लक्ष्यं न पश्यति ॥ २० ॥

चापं तथापरमपि द्वािसहस्रसंख्यं

मात्राधिकं नवयित्तलिकमस्ति शास्त्रे ।

नास्त्रा फणीन्द्रमिति तत्र मनुष्यचापं

धार्य परं हरिहरादिभिरेव देवैः ॥ २१ ॥

इति निगदितमेतल्लक्षणं चापवदे-

रुपमिष्यदुपदिष्टं शास्त्रशिष्टं च तस्याः ।

नवविजयसिद्धिर्दो यं समलक्ष्यं वृद्धा

मज्जति हनुदलक्षणापाण्डुरा दिक्षु कीर्तिः ॥ २२ ॥

इति कोदण्डमण्डने धनुर्लक्षणं नाम प्रथमोऽप्यायः । fol.

3; इति० गुणलक्षणं नाम बहोऽप्यायः । (s'lo. 10) fol.

3; इति० बाणलक्षणं नाम सप्तमोऽप्यायः । (s'lo. 24) fol.

4; इति० कोदण्डगुणबाणकर्म नामाष्टमो० (s'lo. 21)

fol. 4b; ० योमाभ्यासो नाम नवमो० (s'lo. 14)

fol. 4b; इति० क्रियाभ्यासो नाम दशमो० (s'lo.

28) fol. 5b; इति० शकाराभ्यासो नाम एकादशो०

(s'lo. 7) fol. 5b; इति० विनिविदिशिताभिप्रातय-

पाताभ्यासो नाम द्वादशोऽप्यायः । (s'lo. 5) fol. 6;

इति० अथकाण्डे त्रयोदशो० (s'lo. 30) fol. 6b;

इति० क्षोपनिर्णयो नाम चतुर्दशोऽप्यायः । (s'lo. 23)

fol. 7; इति० गतिनिर्णयो नाम पञ्चदशोऽप्यायः (s'lo.

15) fol. 7b; इति० लक्ष्यमाधने षोडशोऽप्यायः । (s'lo.

14) fol. 8; इति० आकर्षः सप्तदशो० (s'lo. 10)

fol. 8; इति० दृढवयोद्विदशोऽप्यायः । (s'lo. 15)

fol. 8b; इति० दूरपाते एकोनविंशतोऽप्यायः । (s'lo. 11)

fol. 8b; इति० चित्रपेक्षे नाम विंशतोऽप्यायः । (s'lo. 15)

fol. 9; इति० समरसंभारो नाम एकाविंशतोऽप्यायः ॥

(s'lo. 19) fol. 9b.

End:—

धनुर्बाणगुणादीनां शिष्यमाचार्यतावकाः ।

अतो लक्ष्यादिसिध्ययं समाधेयोपिधीयते ॥ ११ ॥

अत्रापमंभेतन उन्नतकगर एतदम् महितोत्तरं

दिगुणवेत् ॥ १२ ॥ (1)

इति कोदण्डमण्डने द्वाविंशतिमोऽप्यायः समाप्तः । तत्र-

मासो च समाप्तमिदं कोदण्डमण्डनाभिधानं धनुर्पेक्षोपदेशं

धनुर्वेदनाममिति ॥

429

मुद्रापरिज्ञा.

(from इन्द्रजालतन्त्र.)

8½ × 3½ inches, clear Devan Garī handwriting.
Fol. 2, ten lines to a page.

This small tract consisting of 23 slokas is from the Indrajālatāntṛa. It explains the properties of some jewels.

It begins —

अथ मुद्रापरिज्ञा लिख(त्वा)ते ॥
सुवासदेवयणो मो नीलरेखात्मनिवित ।
निरेखापरो लिख पीतरेखात्मनिवितः ॥ १ ॥
रत्नरेखात्ममायुष्यं गृह्यरेखाधिगुणिता ।
एतेष्विदं समायुक्तो नीलकण्ठ इति रत्नम् ॥ २ ॥
इदानीं विपुलाभोगाग्निज्ञानसागे मुदुर्लभम् ॥
०५ पारायतकण्ठकामितसदसो व्यासः निवेदिदुभि
शक्तीकृत्य बुद्धोद्भवाः सा य मणिर्नो विरचयत्क ।
समामे विावो रिपोर्यदुविषाभोगाग्निर्विष्णुः
तत्पद्मसूक्तनपारिपानपिणिना नक्षेत्रिष द्वादशम् ॥ ५ ॥

End:—

रत्नमर्थं च कृणार्थं येन विविधदेव सुतिष्ठ ॥
पुत्ररूपो भवेत्तस्य संपूर्णविरचयत्क ॥ २३ ॥
इति इन्द्रजालतन्त्रे मुद्रापरिज्ञा ॥
[D D 260.

430

रत्नापरिज्ञा and रत्नसमुच्चयपरिज्ञा
of अगस्त्य.

7½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Fol. 78, eight lines to a page

The MS. contains two small works on precious stones, both attributed to Agastya. Mallanātha quotes from the first (fol. 30 vv 23-25 27 and fol. 11, v 4 respectively) in his commentary on Sisupalavudha IV 44 and Kurātārjunya XII 40. For similar treatises, cf. I. O., Nos. 2618-20 Bhandarkar Report, 1897-91 No. 976, Peterson Reports, V No 169 &c.

(I) रत्नपरिज्ञा which contains 359 slokas begins —

37

मुद्रापरिज्ञा ॥

पश्चिमि मुद्राय यो हृत्पद्मं विष्णुः ॥
सुखीनां च मुनिभेदः अगस्त्यः प्रोक्तः ॥ १ ॥
देवदानवैर्गन्धर्वैर्नागाधरमहोरग ॥
निरीतिरुदित्वेन कण्ठपद्ममहोरग ॥ २ ॥
संयोजितानां रत्नानां कण्ठपद्ममहोरग ॥
सुखीनां वचनं सुखा मुनिभेदोर्वीरिणम् ॥ ३ ॥

अगस्त्य उवाच ॥

उपनिषदादिनां गन्धर्वैर्गन्धर्वैर्गन्धर्वैः ॥
गुह्यं गन्धर्वैः चैव गन्धर्वैः इति मन्त्रो ॥ ४ ॥
यो वच्यः सप्तदेवतां वचो नाम महागुणः ॥
विशिष्टोत्तराया विद्मोः प्राप्तिर्नो मुने ॥ ५ ॥
दृष्टेनामना कार्ये देवतां सगुणं विष्णुः ॥
देवे(ः) गन्धर्वैः(विष्णुः) शक्ती(ः) वचः
(००) व्यासः शिरः ॥ ६ ॥
विष्णुनाम रत्नहृत्पद्मं वचः इति मन्त्रो ॥
वचमर्था इति देवः यत् रत्ना ममायुष्यं (०) ॥ ७ ॥

इति रत्नपरिज्ञा समाप्ता ॥ (slo 80) fol 10b

मौक्तिके यदि मन्त्रेः इति मन्त्रे मन्त्रे वा ॥
परीक्षा वच कणा रत्नमार्गविगारि ॥ ८८ ॥
विशेषोत्तरमार्गदेव कण्ठेन क्षारमयुगम् ॥
स्वेदेदेवकण्ठं च वेतवचो देवदेव ॥ ८९ ॥
हन् मौक्तिकमार्गदेव मुने मासेव(ः) मन्त्रे ॥
विश्वं नैव मन्त्रेन मौक्तिकं देवमयुगम् ॥ ९० ॥

इति रत्नपरिज्ञाय मौक्तिकपरिज्ञा ॥ (slo 91) fol 20b, इति रत्नं पद्मपरिज्ञा ॥ (slo 93) fol 27b, इति इन्द्रनीलपरिज्ञा (slo 40) fol 32, इति मा कण्ठपरिज्ञा (slo 40) fol 36b

It ends —

सर्वोत्तममयुष्यं च बहुमयुष्यं मुनिविष्णुम् ॥
परीक्षयेत् सद्रूपं कायभीषुमहावचम् ॥ ९० ॥
इति श्रीअगस्त्यमुनिविरिता रत्नपरिज्ञा समाप्ता ॥
fol 39.

(II) रत्नसमुच्चयपरिज्ञा begins —

अथ रत्नपरिज्ञासमुच्चयः प्रारभ्यते ॥
आनवे पद्मताय च वृद्धि(ः) मन्त्रकण्ठाय ॥
बुद्धरत्ने पुष्कराय पुंश्च वचः रत्नं च ॥ १ ॥
इन्द्रनीलं क्षत्री वेदनादां रोमेदं वचने ॥
वेदुर्ध्वं च केवलां ग्रहाग्निद्विधाश्विनम् ॥ २ ॥

मण्य परमं ब्रह्म कुम्भजेन महात्मना ।
योग्या देहसमूहस्य कियते रत्नसंग्रहः ॥ ३ ॥

इति वज्रपरीक्षा (s'lo: 8) fol. 40;

शुक्रवाराहशंखादिबंशालिमङ्गलशतम् ।

मुक्तानां जातयो ह्येता बहुष्वेषं च शुक्रिकम् ॥ १ ॥

वृत्तं वारं गुरुराद्यं कोमलं निपुणं गुणाः ।

मधुवर्णं सिता रक्ता पट्याया श्याव्या(?)मौक्तिकम् ॥ २ ॥

इति मौक्तिकपरीक्षा ॥ इति पञ्चरागपरीक्षा (s'lo. 2) fol. 40b; इन्द्रनीलपरीक्षा (s'lo. 3); इति मरकतपरीक्षा; fol. 41; इति वैदूर्यपरीक्षा इति लसवमणिप०; इति गोमेदपरीक्षा। इति रुद्रकिरण० fol. 41b; इति मत्तारमणिप० । इति सर्वरत्न ॥

कैलासशिखरे रम्ये देवदेवं जगन्पतिम् ।

पद्मच्छ पायसी देवी तार्य परमदुर्लभम् ॥ १ ॥

मणोर्मां लक्षणं देव कथयन्त प्रभावताः ।

येन निद्रि लभन्तेऽत्र साधका गतविरचयाः ॥ २ ॥

०पुराहं देवि गिरिजे ब्रह्मणा सह मुन्दरि ।

शुक्रोप गतो रम्ये देवानरे सुतोमने ॥ ३ ॥

रसवर्षवनामा च सत्र तिष्ठति भूषरः ॥

इन्द्रेण स्थापितो देवि सर्वदेवमुपंकरः ॥ ४ ॥

०गणमतः समुद्रात् मणिमाला महानदी ॥

निर्मिता महातेजाः सर्वपापप्रणाशना ॥ १० ॥

तस्याः प्रभावतो देवि मगधः शुसलक्षणाः ॥

भोगदा मोक्षदाश्रेयः शैवशैवविनाशकाः ॥ १८ ॥

fol. 44.

श्रीदेव्युवाच ॥

मणोर्मां लक्षणं मूढे ०

०ततो महानदी गत्या महारसाणि वीक्षते ॥ २४ ॥

मन्त्रपञ्चकायश्च गोविन्द्यालेपमृषितः ॥

अथ तेषां मणीनां तु कौशवं तु परीक्षयम् ॥ २५ ॥

fol. 44b.

This chapter ends—

एतदेति मयावसानं मणिमाहात्म्यमुत्तमम् ॥

ज्ञानपद्ममतिपतेन सर्वार्थार्थेण निद्रिद्यम् ॥ १० ॥

इति मणिमाहात्म्यं समाप्तम् । fol. 49b; इति वज्रपरीक्षा । (s'lo. 42) fol. 54b; इति मौक्तिकपरीक्षा समाप्ता (s'lo. 57) fol. 63; इति पञ्चरागपरीक्षा । (s'lo. 40) fol. 69; इति मरकतमणिपरीक्षा (s'lo. 20) fol. 73b; इति इन्द्रनीलमहानीलपञ्चराग-

परीक्षणम् । कारकाक्षणाकषायमणिसौमलिकमणिपरीक्षा ॥ (s'lo. 18) fol. 76; इति पुलकमणिपरीक्षा । (s'lo. 12) fol. 77b; इति रश्मिराक्षमणिपरीक्षा (s'lo. 3) fol. 78.

It ends:—

प्रसन्नं कोमलं धिग्वं सर्वलक्षणसंयुतम् ।

चनधान्यकरं चैव विपादिनयनाशनम् ॥ ४ ॥

इति विद्रुमपरीक्षा । इति श्रीअगस्त्यविरचितार्ण रत्नसमुच्चयपरीक्षा समाप्ता ॥

[B D. 180.

431

वीरचिन्तामणि of शार्ङ्गधर.

11 x 4½ inches; Devanāgarī character. Fol. 12; about eleven lines to a page. Dated Samvat 1926.

A small piece on the science of fighting, composed by Śārngadhara. The piece consists of only 202 (or perhaps 242) s'lokas, and is the 80th section of the Śārngadhara-paddhati. See Mitra, Notices, L.p. 204, IX. p. 169, Bk., No. 1571 and I. O., No. 4030 Śārngadhara composed this work in A. D. 1363. This Śārngadhara is different from the author of Śārngadharasāhita; see above No. 209 and Winternitz, Geschl., III. p. 157 and 551.

It begins—

ईधरोत्पाद्बनुर्वेदज्ञासत्तापि मुमाशिताम् ।

पदान्याहूय रक्षितो ग्रन्थः संक्षेपतो मया ॥ १ ॥

विना शार्ङ्गधरे वाग्वो धनुर्वेदार्थतरवपि ।

यतः स्वप्ने सिद्धि प्राप्ता दिव्यताविविधारा ॥ २ ॥

अतः सम्यग्दोषाणां रोपणीयं न मानसम् ।

ग्रन्थेऽसिद्धावधनुर्वीरचिन्तामणौ कथितम् ॥ ३ ॥

यस्याभ्यासप्रभादेन निगद्यन्ते धनुर्वेदाः ।

जेताहः परस्त्वानां तस्याभ्यासो विधीयते ॥ ४ ॥

It ends—

मिने लक्ष्मीर्गते स्वर्गः कीर्तिश्च परणीतते ।

तस्मादैवं विधावाहु इत्यभ्यास परादिनी ॥ (२)१२ ॥

इति मुद्रविधिः । इति श्रीशार्ङ्गधरविरचितो वीरचिन्तामणिः समाप्तः ।

[R. L. 10.

432

शुक्रनीति.

14½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 96, nine lines to a page

Sukraniti, a work in five chapters, on Politics
Published by Jivānanda Vidyāsagara. The work
is now translated into English by Prof. B. K.
Sarkar

It begins —

ममस्य जगद्वाधारं सर्वसिद्ध्यन्तकारिणम् ।

सपूज्य भार्गव, दृष्टो पण्डितं पुनितं श्रुतं ॥ १ ॥

[B I 145]

433

शुक्रनीति.

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 2, nine lines to a page

A fragment of Sukraniti

[B I 45]

434

संगीतोपनिषत्सार or सुधाकरसूत्र.

(CHAPTER II)

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 1, fifteen lines to a page

The MS contains the second chapter of a work
on Music called Sangitopaniṣatsāra, composed in
Śaunvat 1406 by Sudhakarācārya a pupil of Rājase-
khara of the Maladhāringasēkhya, who composed
his Prabandhakośa in Śaunvat 1103 (No. 1750
below). The present work of Sudhakarācārya
which consists of six adhyāyas is only an
abridgment of Sangitopaniṣat, which was
composed by himself in Śaunvat 1380 See Bih.,
R. 629 and also p. 528

It begins —

सर्वेषामपि बालानां प्रसारो मातृका मता ।

तस्मादादौ प्रयक्ष्यामि प्रसारं बालदृष्टये ॥ १ ॥

It ends —

प्रसारब्राह्मणे बाल(रा) सप्तज्ञा निर्मिताय ये ।

बालराजाकरद्वारे शु(श्रु)तिमद् सोपा(वाधया)दृता ॥

इति संगीतोपनिषत्सारे प्रसारविमोक्षधरो बाल
प्रकाशनो नाम द्वितीयोऽध्यायः ॥

[B D 275]

PREFACE.

In preparing the following Catalogue of Sanskrit and Prakrit MSS of the B B R A Society, Bombay, I have followed the following principles which have led me to the conclusion that the ideal of a good catalogue is to be a sound help-mate to the history of literature.

The author of a catalogue has (1) to study all that is said about a work under notice and its author, (2) to note down additional points either confirming or disproving what is already said about them (3) to give a brief summary of contents when a work is unknown or unpublished and to express an opinion, where possible, regarding its age and author &c., (4) to prepare lists of authorities quoted by authors of known and unknown dates with a view to settle their relative dates (5) to mention important editions of a work under notice and (6) to note down all important particulars about the MS itself.

In preparing my catalogue I have constantly been guided by the well-known Catalogues of Sanskrit MSS in the India Office and Bodleian Libraries prepared respectively by J. Eggeling and Winternitz and Keith. I also owe a deep debt of gratitude to *Geschichte der Indischen Literatur* of Dr. Winternitz, as will be clear from constant references to it in the catalogue.

I received very valuable advice from Dr. Jolly, Würzburg, Dr. H. Jacobi, Bonn, Dr. Sylvan Levi, Paris, Dr. Winternitz, Prague, Dr. Sten Konow, Oslo, Dr. Zimmermann, Bombay, Prof. P. V. Kane, Bombay and several others. To all these scholars I am greatly obliged. My thanks are also due to all those authors whose works I have used in my catalogue.

The third and fourth volumes of this catalogue, treating of Jain and Vernacular Literature, will soon be out.

H. D. Velankar.

TABLE OF CONTENTS.

(N. B. The figures to the right indicate the numbers of MSS. Works under each section are usually arranged in an alphabetical order. In cataloguing manuscripts containing commentaries, no distinction is observed between those that contain only the commentary and those that contain it with the text. Thus a MS. with the heading 'Mādhavanidāna with Tīkā, may or may not contain the text of the Mādhavanidāna.)

Preface	p. I
Table of Contents	pp. II-III
Additions and Corrections.	p. IV

Vol I. Technical Literature.

Linguistic Science.

(A)	Phonetics	1-14
(B)	Philology	15-20
(C)	Grammar	21-88
	(1) Kātantra	21-22
	(2) Jainendra	23-26
	(3) Pīpinīya	27-53
	(4) Śārasvata	54-63
	(5) Haima	64-77
	(6) Subsidiary treatises	78-88
(D)	Dictionary	89-112

Part II

Literary Science.

(A)	Prosody	113-124
(B)	Rhetoric	125-161

Part III

Medicine

162-213

Part IV

Astronomy and Astrology

(A)	Astronomy and Mathematics	214-298
(B)	Astrology	299-346
(C)	Horoscopy	347-378
(D)	Prognostication	379-400
(E)	Palmistry	401-403

Part V

Architecture

(A)	Buildings	404-413
(B)	Sacrificial fire-places	414-426

Part VI

Miscellaneous

427-434

Vol II. Hindu Literature.

Part I	Veda and Vedic	
(A)	<i>Saṁhitā</i>	435-457
(B)	<i>Brāhmanas</i>	458-469
(C)	<i>Upaniṣads</i>	470-482
(D)	<i>Vedic</i>	483-501
(E)	<i>S'rautasūtras</i>	502-541
(F)	<i>Vedic Ritual</i>	542-643
(G)	<i>Grhya Sūtras</i>	644-657
Part II	Dharmasāstra	
(A)	<i>Smṛti</i>	658-664
(B)	<i>Nibandhas</i>	665-748
(C)	<i>Smārta and Paurāṇika ritual</i>	749-807
Part III	Tantra	808-891
Part IV	Purāṇa	892-1010
Part V	Philosophy	
(A)	<i>Nyāya-Vaiśeṣika</i>	1011-1064
(B)	<i>Sāṅkhya and Yoga</i>	1065-1086
(C)	<i>Pūrvamīmāṃsā</i>	1087-1093
(D)	<i>Advaita Vedānta</i>	1094-1131
(E)	<i>Viśiṣṭādvaita</i>	1132-1186
(F)	<i>Vallabha Vedānta</i>	1137-1148
(G)	<i>Bhakti</i>	1149-1158
(H)	<i>Miscellaneous</i>	1159-1160
Part VI	Kāvya	
(A)	<i>Poems</i>	1161-1242
(B)	<i>Campū</i>	1243-1254
(C)	<i>Prose Compositions</i>	1255-1278
(D)	<i>Drama</i>	1279-1304
Part VII	Stotra	1305-1382
	Index of Works	pp. 360-368
	Index of Authors	„ 369-372
	Index of quoted Authorities	„ 373-379

Additions and Corrections.

- P. 38, Nos. 117-118:—Virahāṅka was also the epithet of the well-known Jain Yati Haribhadra, known as the son of Mahattarā Yākinī. The present work, however, cannot be ascribed to him, as it is narrated to a wife, unless we suppose that it was composed by him before the Dikṣā. Haribhadrasūri lived in the middle of the 8th century A. D.; cf. Dalal, Jesalmir Cat. Intro., p. 18.
- P. 57 line 7:—For 'according to the Chinese Tripitaka &c.', read 'according to a work included in the Chinese Tripitaka and which has been &c'
- P. 72, No. 212:—सुबुद्धि with ॥१॥'s commentary is published by the N. S. Press Bōmbay.
- P. 135, No. 404:—The MS. also contains राजवल्गुमण्डव of सुतपार मण्डव. This begins on fol. 100b.
- P. 149, No. 442:—For a further discussion on Śāyana and his brothers, see I. A. Vol. 45, pp. 1 and 17.
- P. 152, No. 456:—This recension of the Atharva Veda is being edited in the J. A. O. S. by Prof. Le Roy Carr Barret. Thirteen books have already been published. As a result of my communication with him, our MS. is ordered out for him and shall reach him in a few days.

As a rule, I have used the well-known abbreviations. The following exceptions, however, may be noted. Weber=Weber's catalogue of the Berlin MSS. ; Also, Dikṣita or Dixit=S. B. Dikṣita's 'A History of Indian Astronomy' written in Marāṭhī.

VOLUME II—HINDU LITERATURE.

PART I—VEDA AND VEDIC

(A.) SAṆHITĀ.

435

ऋग्वेदसंहिता.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 763, nine lines to a page. Dated
Saka 1704

The Saṅhitāpāṭha of the Rgveda complete in eight Aṣṭakas. The first critical edition of the Rgveda with Śāyana's commentary by M Müller appeared during the years 1840-1875, the second during 1890-02. Translated into English by Griffith into German by Ludwig Grassmann and Geldner. Annotated and explained in German by Ludwig and Oldenberg. Selections annotated by Geldner. A Marathi translation together with the Saṅhita and Pāda Pāthas appeared in the Śrutabodha Bombay 1914-17.

The Aṣṭakas have respectively the following number of folios —98, 106, 97, 105, 106, 35 (1-35 the rest are missing) 103 110

[B D 73]

436

ऋग्वेदसंहिता. (I & II)

14½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 58, eighteen lines to a page

Another copy of Aṣṭakas I and II (foll. 28 and 30)

[ZZ B. 18]

437

ऋग्वेदसंहिता (अग्नीष्वानि).

9½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 3. Incomplete

The Āgṇi hymns in the Rgveda Saṅhitā upto the end of the seventh Māṇḍala

[B D 11]

438

ऋग्वेदपदपाठ

15½ × 10 inches, Devanāgarī character
Foll. 241, eighteen lines to a page

[ZZ A. 21]

439

ऋग्वेदपदपाठ.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī character Foll. 476,
13 to 15 lines to a page

Another copy

[B D 175]

440

ऋग्वेदपदपाठ.

9½ × 4 inches Devanāgarī character Foll. 737,
nine lines to a page. Dated Saka 1696

Another copy. The MS was partly copied (perhaps the first six chapters) by Nāgesabhaṭṭa Thāle and partly by his son Śaśabhaṭṭa Thāle. The number of folios of the Aṣṭakas is respectively as follows —90, 101, 100, 86, 83, 84, 91 and 96. The Thāle family of Ujjain appears to have possessed many MSS which usually date from Saka 1696 to Saka 1710, many of these are in our collection

[S G. 7]

441

ऋग्वेदसंहिता with
भाष्य by सायणाचार्य
(Aṣṭaka I)

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 943, eight lines to a page. Dated
Samvat 1730

The first Aṣṭaka of the Rgveda with the well-known commentary of Śāyana son of Māyana

and brother of Mādhavācārya who was both priest and minister of Bukka Rāya and Harihara sovereigns of Vijayanagar and who flourished towards the middle of the 14th century, cf Colbrooke, *Mis Essays* I p 301 Regarding the real authorship of this commentary, Aufrecht, *COI* p 711 remarks—There can be very little doubt and a thorough examination of all parts enables us to prove that his comments on the Rgveda were only partially done by himself and carried on by his school.

Mādhavācārya afterwards known as Vidyā ranya was perhaps the author of *Kalamrāya karikā Pañcadasī Vedāntādhikaranamālā Dhātuvṛtti* &c. The *Vedābhāṣya* and *Sarvadarśana saṅgraha* appear to be the works of Sayana, cf Hall p 98, 101 Sayana's *Garu* was Visnu Sarvajña (Hall p 161) and Vidyātīrtha while Mādhavācārya was a pupil of Saṅkarananda and Bhāratīrtha (Hall p 98).

But in his commentary on the Rgveda I 51 & Sayana alludes to Dhātuvṛtti as his own work. On X. 80 I he quotes the opinion of Mādhava bhāṭṭa probably the same as Mādhavācārya. There are grave doubts regarding the relationship of Mādhava and Sayana. Burnell in the introduction to his edition of the *Vāṇīśabrahmaṇa* advocates the identity of the two. For further information consult Max Müller, preface to vol VI first ed. p XXV of the Rgveda.

The introductory verses in this MS agree exactly with those in the edition of M Müller. According to these Mādhavācārya and not Sayana at the command of the king began his commentary on the Rgveda after having finished his works on the *Purāṇa* and *Uttara Mīmāṃsā* (&c. the two *Adhikaranamālās*) and the commentary on the *Ājurveda*. In the next number however, we have two additional verses according to which Mādhavācārya when commanded by the king left the work to the care of his younger brother Sayana.

The com. begins—

बागीशायाः सुमहत् सर्वार्थानामुपपन्नम् ।
य नावा ह्यहत्याः स्तुत नमामि यत्राननम् ॥ १ ॥
यत् निश्चितं वेदा यो वेदेभ्योऽनित जनम् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विप्रातीर्थमदेवम् ॥ २ ॥

यत्कटाक्षेण तद्वत् दधुक्ष्मदीपति ।
मादिशन्माधवाचार्ये वेदायं प्रकाशने ॥ ३ ॥
ये पूर्वोत्तामीमांसे ते व्याख्यायतिसंमदात् ।
ऋणल्लर्माधवाचार्यो वेदार्थं वस्तुमुद्यत ॥ ४ ॥
आप्ययं वल यक्षेप माधान्यादाकृत पुरा ।
यजुर्वेदोऽयं शौर्यायं ह्यवेदो व्याकरिष्यते ॥ ५ ॥
एतस्मिन्महोपाय श्रोतस्य संप्रदायत ।
श्रुत्यन्तत्वात् सर्वं बोद्धुं शक्नोति मुदिमान् ॥ ६ ॥

अत्र केचिदाहुः ।

End —

इति श्रीमन्माधवाचार्यपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्धकधीवीर्य
युक्तभूपालसाक्षात्पुत्रधरेण सायणाचार्येण विरचिते
माधवीये वेदार्थप्रकाशे प्रथमाष्टकेऽष्टमोऽध्याय समाप्त ।

इति श्रीविद्यासकरचरणेभ्यो नमः । तन्वत् १७२० वरखे
आयणवदि ३ भौमे लिखित युक्त संपूर्णम् ।

The number of folios of the different Adhyāyas is respectively as follows—218 112, 103, 116, 99, 101, 106 and 89

[B D 113]

442

ऋग्वेदसंहिता with
माधव by सायणाचार्य.

(Aṣṭ I)

14×8½ inches, Devanāgarī character
Foll. 227, about 25 lines to a page

Another copy

Begins—

बागीशायाः ॥ १ ॥ यत् निश्चितं ॥ २ ॥ यत्कटाक्षेण ॥ ३ ॥
ये पूर्वोत्तर ॥ ४ ॥

ह्युक्तो माधवायै वीरयुक्तमदीपतिः ।
अन्वगात् सायणाचार्ये वेदायं प्रकाशने ॥ ५ ॥
य माह मुपति राजन् सायणाचार्यो ममानुजः ।
सर्वं वेदेयं वेदानां व्याख्यातृत्वेन युज्यताम् ॥ ६ ॥

(Probably the order of the verses 5 to be changed.)

आप्ययं वल ॥ एतस्मिन् ॥ १ ॥

Can the two verses 5 be regarded as an interpolation as is indicated by the numbering of the verses? What could be the motive?

[Z. B. 17.

443

ऋग्वेदसंहिता with
भाष्य by सायणाचार्य.

(Aṣṭ. II)

15×9½ inches, Devanāgarī character
Foll 142, about 22 lines to a page

Aṣṭak II of the R̥gveda with the Bhāṣya of
Sāyanaśārya.

[ZZ. A 21]

444

ऋग्वेद with सायणभाष्य

(Aṣṭ. II)

11×4½ inches, Devanāgarī character Foll
525, eight lines to a page Dated Samvat 1730.

Another copy

[B D 115]

445

ऋग्वेद with सायणभाष्य.

(Aṣṭs III and IV)

15×9½ inches, Devanāgarī character.
Foll 303, about 20 lines to a page.

Aṣṭakas III and IV of the R̥gveda with the
Bhāṣya of Sāyanaśārya. The text of Aṣṭaka
III has 24 folios, its com. occupies 167 the
text of Aṣṭ. IV has 28 folios while its com
has 84

[ZZ. A. 21]

446

ऋग्वेद with सायणभाष्य.

(Aṣṭs III, IV and V)

17×7 inches, Devanāgarī character
Foll 623, about twelve lines to a page.

Aṣṭakas III, IV, V and a portion of VI of the
R̥gveda with the Bhāṣya of Sāyana. Aṣṭ. III
has foll. 175, Aṣṭ. IV has foll. 206, Aṣṭ. V has
foll. 230, Aṣṭ. VI has foll. 161-162 only

[B D 240]

447

ऋग्वेद with सायणभाष्य.

(Aṣṭs V and VI)

15×9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 261, about twenty lines to a page

Aṣṭakas V and VI of the R̥gveda with the
commentary of Sāyana.

[ZZ. A 21]

448

शुक्लयजुर्वेद (याजुसनेय) संहिता.

17×11 inches, Devanāgarī character
Foll 78, ten lines to a page.

Saṁhitā of the White Yajurveda or the
Yajusaneya Saṁhitā. The Pūrvārḍha (Aḍhyas
1-20) in 48 folios Uttarārḍha (Aḍhyas 21-40)
in 30 folios

The N. S. Press Bombay has published the
text with the commentaries of Uvaṣa and Māli-
dhara, text also published by the Vaidika
Yantrālaya Ajmer Translated into English by
Griffith For contents &c. cf. Winternitz Ges-
chichte I. p. 147 ff

[ZZ. A. 4.]

449

शुक्लयजुर्वेदसंहिता.

10×5½ inches, Devanāgarī character
Foll. 239, about eight lines to a page.

Another copy Pūrvārḍha in 152 folios,
Uttarārḍha in 92 folios of which however foll. 60
to 64 (both included) are missing

[S. C. 2.]

450

शुक्लयजुर्वेदसंहिता (उत्तरार्ध).

10½×4½ inches, Devanāgarī character
Foll. 113, six or seven lines to a page. Dated
Samvat 1844.

Another copy of the Uttarārḍha of the White
Yajurveda.

[B. D. 216.]

451

शुद्धयजुर्वेदपदानि,

17×11 inches, Devanāgarī character Foll 89, sixteen lines to a page

Padas of the White Yajurveda. Purvārḍha=foll. 54, Uttarārḍha=foll. 35

[ZZ. A. 4

452

शुद्धयजुर्वेदपदानि.

8½×4½ inches, Devanāgarī character Foll 351, eight lines to a page Dated Saka 1753

Another copy Purvārḍha=foll. 219, Uttarārḍha=foll. 182

[S. O. 18

453

रुद्रजप.

8½×4½ inches, Devanāgarī character Foll 35, seven lines to a page Dated Saka 1775

Rudrajapa or Sadgaurudra in nine Adhyāyas, according to the Vājasaneyasaṁhitā, cf. Aufrecht Leipzig Catalogue No. 47

Beg —

गगानो र्वा गगपति हवामहे ।

End —

सर्वेषामेतद्देवानां रसेनाभिषिञ्चति ॥ ४९ ॥

[B. D. 179

454

सामवेदसंहिता.

7½×4 inches, Devanāgarī handwriting Foll. 95, ten lines to a page Dated Saka 1753

Saṁhitā of the Sāmaveda. The text was published by Bentley (1848), and also in the Biblio Indica (1874-78) with Sayana's commentary. Translated into English by Griffith. The text also published by the Vaidika Yantrālaya Ajmer Cf. Winternitz Geschichte I p. 142 ff

Purvārḍha=foll. 36, Uttarārḍha=foll. 39

For the isolated parts of the Sāma Saṁhitā cf. Nos. 563, 571, 593-94, 609 623 624 -27, 634 637-39 641 below

[ZZ. E. 35

455

सामवेदसंहिता with

भाष्य by सायणाचार्य.

12½×4 inches, Devanāgarī handwriting Foll. 403, eight lines to a page.

Saṁhitā of the Sāmaveda with the commentary of Sāyana. Purvārḍha in foll. 116, Uttarārḍha in foll. 287

[ZZ. E. 38

456

अथर्ववेदसंहिता (पैपलादशाखा)

15½×7 inches, Devanāgarī handwriting (Kāśmir style) Foll. 4-10, 12-172, 176-220, about 12 lines to a page Dated Samvat 1925

This is the second known MS of the Atharvaveda Saṁhitā in the Paippalāda recension, which was for the first time discovered by Dr. Roth in 1875 A. D. Our MS is quite independent of Roth's MS which is written on birch bark and belonged to the library of the late Maharaja of Jammu and Kashmir Ranavir Singh. It is incorrect in several places, but on the whole is certainly valuable for collation purposes. It almost invariably marks the Anuvākas and the hymns in each of these, though it rarely marks the number of verses in each hymn.

For a description of this recension cf. Roth, Die Atharvaveda in Kāśmir, 1876 and Bloomfield the Atharvaveda 1899, sections 11-14 esp. the last.

An edition of this recension, by photo-cromography has been brought out by Bloomfield and R. Garbe in 1901 at Baltimore, from the birch bark MS mentioned above.

I give below the beginnings of the different Anuvākas of the several Kandas together with the number of hymns (enclosed within the bracket) contained in each Anuvāka. An Anuvāka as usual contains from 3 to 7 or even 10 hymns.

I 4 (3) 5 नाम्नमः (5), 6 सुपर्णो जातः (5), 7 इमं मे ब्रुवसीत्यं (4), 8 यं पुनस्तु (5); after the first hymn the following is written through mistake — द्वापार्यजिहे

पेयलदशानावादी प्रथमः काण्डः D अग्निमी बलि
(5), 10 अस्य रते दहत. (5), 11 गागोर्हति
(- 12 - 13 -

रद्वेष्ट्यो (५), 18 पक्षो देवेषु पक्ष० (५), 19
 राष्ट्रस्थोपं पेदि यो (५), 20 श्रीणि पात्राणि
 प्रथमानि (६), 21 घातस्य नु महिमा (६),
 —fol. 15b

11 1 ओं रस् प्राश्यं (5), 2 वेगलपयवन् (5),
3 दीर्घायुषाय (5), 4 व. दानुन्सजयन् (5),
5 आ जो भमे (5), 6 यस्त्रेतिजगन् (6),
7 ये उत्तराद्वापते (5), 8 शिति यत् (5),
9 परभक्पेशभगुनभो यामि यादव ? (5),
10 आ ते तौवीर्य ददे (5) at the end of 3rd
इति अभिमुत्तुनः (5), 11 ये केशिण प्रयमाय
(5), 12 (?) 13 यदीवं द्विषो (5), 14
यस्वाराय प्रविषेत् (5), 15 अभिमुत्तुन सुयो
(5), 16 अह शिभर्मि ते मनो (5), 17
अभिलोहारसि (5), 18 मनायी त्वं नु (5),
—fol. 28b.

III 1 आ ह्यामिराद् (5), 2 अभिनौ विद्वाद् (5),
3 अय रक्षामन्न ॐ रक्षये स्वाहा (5), 4 ऐदुरेति
(5), 5 ह्यमिन्द्र धर्षय (5), 6 गृहानेपि मनसा
(5), 7 देवा मरुत (5), 8 मे प्रेक्षि मापक्रामन्
(5). —fol. 37

IV 1 दिग्ग्वर्गः समचर्तत (5), 2 दिग्ग्वर्गः
 वृषभो (5) 3 येनाचद्रुशना (5), 4 उचचा
 दिव्यो (5), 5 वृषभित्वा (5), 6 कृष्या
 चारवायत्तो (5), 7 मातरादि (5), 8 मन्त्रे वा
 चारवा (5). —fol. 46

V 1 नम विशङ्खवाहवे (5), 2 सप्त सूर्या (6), 3
अनु ते मय्यतामसि (5), 4 श्रीश्रेष्ठ यज्ञ (5)
॥ श्रीश्रेष्ठ ध्या विता (5), ॥ गद्यावापृथिवी (?)
अन्त मूलमयो शर (5), 7 अमृतासरन्ध्रमया (5),
8 ये वाह्या उत (5). —fol 57b

VI 1 इदिदास भवनेषु (5), 2 मधुमन्मे निष्क्रमण
(5) 3 मश जज्ञान (7, third being राक्षोह)
4 सं मा सिद्धन्त (5)? —fol. 64

VII 1 स्व(सु)पर्णस्वो ॥ विन्दव् (5), 2 पत्यस्य
स्थूणा पृथिवी (5), 3 ये पूर्वता सोमपृष्ठा (5),
4 अग्निमां प्राउ वसन्ति (5). —fol 69b

VIII 1 कया दिव अमुराय (5); 2 आपश्यसि प्रति पश्यसि (5), the fourth is अमृपप्रहस्युक्त) 3 चतस्रो खलस्यही (5); 4 नव च या नवतिश्च (5). —fol. 75b.

IX 1 ऊर्ध्वा मल्ल समिधो (5), 2 इमा खनासोपधि
39

(6), 3 सामान्य पाठ्य (after this 10 hymns, marked as 1-9, 1 and 1-9, are given, at the end मन्त्र भवति !)

-fol 45

X 1 हास्य क्षेत्रने चेनो छम्बनश्चनि (6); 2 गोभिष्टा
पाप्यर्धमो (10); —f) 80b

XI I क्या तद् वृष्यवर्ती (The following hymns occur in this काण्ड — वृषाने (14 वृ), अहं समो (16 वृ), या वृष्यान् (7 वृ), इन्द्रस्य नाम गृह्णन् (5 वृ) प्रति गृह्णामि वृषिभि (13 वृ), या जाता ओषधयो (10 वृ) यदि विद्या परिहृणो (5 वृ), इह वैदो अजायत (about 10 वृ). The last two cases are doubtful.] —fol 92

211 १ इस ओमसङ्केते (३), २ महामन्त्रे शतशब्द
the hymns are not well marked)
—fol. 91b

XIII 1 भस्मिन्वचानमपवापतामि सोमो ? (not numbered) 2 इन्द्रस्य नु योयानि (not numbered) 3 अन्तर्हित मे युद्धन्तरिक्ष (not numbered) 4 कालो खो बहुयुद्धपराशिम तद्द्याशो अजरो ? (not numbered) —fol. 103b

ΔIV 1 इन्द्रो वादुर्ग (not numbered) 2 गुवाचं
 क्षामनय (not numbered) —fol 106b

X¹ 1 सप्त(सम्पत्)विंशत्य पत्रते (५), 2 भाष्यं
देव जरस (५) 3 जीमूतलेख भर्षति प्रतीक (५),
4 पावन दौर्घावन (५). —fol. 112b.

३५१ १ अन्तकाय मूलवे नम (५); २ रक्षोहर्जं वाजिनं
(६); ३ या वधवो या च (५); ४ हुतमूर्त्ता जग्मा
(५) ५ एक पाद (६); ६ इन्द्रो मन्थनु (५) ७
.. (७); ८ शमीपोद्गानृपस्य (७);
९ यदेवा देवेदेहेन (१०); १० केन पार्थीव्यानुने
(७); ११ अथ धामस्य (५); १२ शीतवेना (६)
१३ तपवदासृपमेग (५) १४ परिशिष्टं चारपन्त
(७); १५ अग्रे जाया स्वादिति (७); १६
अनेनुसारभल (७); १७ भववाधो मृदयतमा
(७); १८ यो वापठ मन्त्रानुष्ट (१६); १९
इन्द्रश्चोन्नयेन्द्रस्य (९); २० अघोपतामिप (४);
२१ अमेग तपसा (१०); २२ मन्त्रज्ञानमित्येका
मन्त्रज्ञानजपात्* (६). At the end of this
Kānda the following curious line is
found —'प्रतिष्ठाप्य पश्चिमं पदं द्वितीयं द्वितीयं
लिखेत् २ न नु पूर्वं लिखित्वावश्यं जपेत्' which
perhaps means that the last verse of the
last verse of a Kānda need not necessa-
rily be written twice, but this should
be indicated by the number २।

-fol. 152

- XVII 1 सत्यं बृहत्तमं दीक्षातपो (6), 2 कश्चिद्दे
सपोत्या (5); 3 अक्षपात्रे रिन्दति (4); 4
ददामीत्येव मृषाय (5), 5 असुखं संख्यं (6),
6 इन्द्रो वज्रमणिं च (3), 7 नक्षत्रोद्भव तेष
लोके (6); 8 पुमान्युतो अधिष्ठित (6);

—fol. 166b.

- XVIII 1 सत्येनोत्थिता भूमिः (6); 2 तुभ्यमग्रे पर्ववह-
त्युर्वी बहनुना सह (8), 3 उदीहि वाग्नियो
मन्तरिद् [fol. 173-175 are missing],
4 विषामलं (!) सहस्रानं (3), —fol. 177.

- XIX 1 होषोपाय बृहत्तमम् (4), 2 ओ नमो
देववप्रेयो (4), 3 यदा वपराय (4), 4
अभि त्येन्द्र यामितः (4), 5 यन्तासि यत्र
मेदम् (4), 6 यदा मूर्धो नक्षत्राणि (4),
7 पुनं (यो!) त्वे विद्वेपनं देवानां (4),
8 अग्रे इहोहा तिमः (4); 9 सोमो राजा सविता
राजा (4), 10 अभि रवा सातवातपायो (4),
11 सोमस्य प्राणः पवते (4), 12 प्राण्ये
पाचमेरव (4), 13 इन्द्रं यं यतिनं इवामहे
(4); 14 होमेन प्रवर्धं प्रजापते (3),

—fol. 203.

- XX 1 धीनायावै अनुयन् वाचो अग्रे (6), 2 पक्षो
अमिरशामयश्च इन्द्रः (5), 3 संजानाना उपसी
(6); 4 अभि प्रागागमद्वयाक्षः (7), 5 वृषादेय-
जमारुतं (6), 6 दिवितानां वत रसं (6); 7 विशं
विशं विपिषी वपुष्मा (5), 8.....
समाहम् सर्वमायुर्जिन्म्यामम् (6), 9 वन आभि
मर्षं अग्रे (7), 10 वेद्वेने तपमवा ? (8
hymns).

Fol:—

इत्याथर्वेणिकपैण्डरादशायां विमलिकाण्डे इत-
मोनुवाक्यमहातः । समासेषं वैष्णवादात्मा ॥ अधिष्ठमा-
रिक्तमव १९९५ वृषादेयमहातः श्रीममात्म त्वीये रिने
वचनद्वारायां मापं सोमवासे डिबितमिन्द्रं पुनं कायरी
भृन्नापलेनेन भद्रम् ॥

[B. D. 246]

456 A

अथर्ववेदमंडिता (पैण्डरादात्मा).

15 x 8½ inches, Devanāgarī handwriting.
Fol. 20-124, 175-221; eleven lines to a page.
Dated 1614 A. D.

Acquired by a fragment, probably of a copy
of No. 412, prepared for the late Mr. Jackson,
L.C.B., Calcutta, N. B.

Ends:—

समासेषं वैष्णवादात्मा । लिखाद् १८९८ आंगलमासे
जुलै १३ त्रयोदश्यां वारिषायीं समाहिमगमम् । जोशीकुलो-
त्पन्नेन श्रीधरामजेन पंढरीनाथेन लिखितमिन्द्रं मुंवापुषां दाउ-
नहालेति मंदिरे राष्ट्र आशिषादि सौसायटीति नाशि
पुष्कालये श्रीममात्मनानुनयेति वावद् ।

[S. C. 19.

457

अथर्ववेदपदाट.

10 x 4½ inches; Devanāgarī character.
Fol. 528; about eight lines to a page. Dated
Sāmvat 1585.

The Padapāṭha of the Atharvaveda in the
ordinary recension. The MS. contains Kāṇḍas
I to X and XVIII to XX.

[B. D. 235.

(B.) Brāhmaṇas

458

वेतरेय ब्राह्मण.

8½ x 4 inches; Devanāgarī character. Fol. 206;
eleven or twelve lines to a page.

Aitareya Brāhmaṇa, in 8 Pañcikās or chapters,
of the Ṛgveda.

Translated into English and annotated by
Keith (1920; Harvard Oriental Series vol.
25.) Also by Haug Edited with Sāyana's
commentary by Aufrecht and also in the Biblio.
Indica and the A. S. Series.

[B. D. 83.

459

वेतरेय ब्राह्मण (I, and IV—VIII).

8½ x 3½ inches; Devanāgarī character.
Fol. 210; eight lines to a page. Dated
Saka 1738.

Another copy, containing only chapters I, &
IV-VIII. The first three of these are not recensed
while the last three are; three different hands

are detectable in the MS, the first in chapters I, IV & V, the second in VI and the third in VII and VIII

[B D 293]

460

देवतरेय ब्राह्मण with सायणभाष्य

15×9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 342, about 18 lines to a page

The same with the commentary of Sayana-
carya Each chapter separately paged

[Z. A 21]

461

देवताध्याय ब्राह्मण.

8½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4 nine lines to a page.

Devatadhyaaya Brahmana of the Samaveda
in four sections, edited by Burnell Cf I O
No 147

Begins—

अग्निर्हि प्रजापतिः

It ends—

महा सत्य च पातु मामिति देवताध्याय समाप्तः ।

[Z. E 34]

462

पितृमेघ.

9½×4 inches, Devanāgarī handwriting Foll.
14, seven lines to a page Dated Samvat 1663

The Pitrmedha section of a Brahmana (?)
containing four Brahmanas having (20 9 13
12) 54 sections in all

Beginning—

अथास्मि इमं शान कुर्वन्ति । गृहान्वा प्रजान वा यो वै कञ्चन
प्रियते स शब्दस्यैव एतद्वन करोति तस्यैव उवाचान्(?) ..
हवैतच्छानानमिसाचक्षते परोक्षः

The IIInd Brāhmana begins on fol. 6b—

अतर्द्धादिहैके निवपन्ति देवाश्चासुराश्च ; The IIInd begins
on fol 8b —अथ सर्वोपध वपति ; The IVth begins
on fol 11b —अथैनं नाहुभि परिणिहन्ति पाशात पुराणम्

End—

जीवेम्यश्चैतां पितृमेघ मयादां करोति असमेदाय तस्य
उद्देतजीवाश्च पितरश्च न सहस्यन्ते ॥ १२ ॥ ब्राह्मणं ॥ ४ ॥
पितृमेघ समाप्त कण्डिकासक्या ॥ ५४ ॥

The folios are marked अथर्वत

[B I 59]

463

शतपथ ब्राह्मण

16½×10½ inches Devanāgarī character
Foll. 363, about 12 lines to a page

Satapatha Brāhmana of the White Yajurveda.
Each of the 14 books is separately paged. The
text is published by Weber 1855 Translated
and annotated by J Eggeling (S B E). The
same with Sayana's Bhasya is being published
in the Bibliotheca Indica. Another valuable
edition by Dr W Caland is shortly expected
(Punjab Sk Series No 9)

Beg—

अतमुपैर्यन् । अन्तरेणाहवनीयः

End—

ओति प्रविशति य एतमनु वा शूते भक्षयति वा तस्य
मृतचर्वा वा सुहृदे ।

[Z. A 3]

464

शतपथ ब्राह्मण

12×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 625 nine lines to a page

Another copy

The number of folios of the Khandas is respec-
tively as follows —67 44 78 99 32 57 43 41,
36, 36 33 33 34 and 22

[S. C 9]

465

शतपथ ब्राह्मण.

(Adhy. X.)

9½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll 59; nine lines to a page. Dated
Samvat 1634

The Xth or the Agnirahasyakāṇḍa, in four
Prapāthakas, of the Śatapatha Brāhmaṇa

Beginning—

अग्निरेषु पुरस्ताधीयते ।

End —

चतुर्थः प्रपाठकः समाप्तः ॥ कण्डिका ॥ ७५ ॥ एवं काण्डे
कण्डिका संख्या ॥ ३६९ ॥ ब्राह्मणानि संख्या ॥ ३३ ॥ संवत्
१९३४ वर्षे शके १४९९ प्रवर्तमाने०

[B I. 57.

466

शाङ्खायन (कौषीतकी) ब्राह्मण.

14 × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9, about 15 lines to a page. Incomplete.

An incomplete copy of the Śaṅkhāyana or
Kausītaki Brāhmaṇa of the R̥veda. Cf I. O.
No 89, Bod, Nos 944-46 Published by B.
Landner, 1887

Translated into English by Keith (Harward
O Series)

It begins —

अग्निं देवलोके उभये देवमनुष्या भासु०

[B. D. 262

467

सामविधान ब्राह्मण.

7½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 20, eleven lines to a page

Samavidhāna Brāhmaṇa, in three Prapāthakas
Edited by A. C. Burnell Cf I. O. No. 143.

Beg—

प्रस ह वा इदमम आसीत् । तस्य तेजो रसोलिच्यत०

End:—

यं कामं कामयते समाप्नोति तमाप्नोति ॥ २५ ॥

इति तृतीयः प्रपाठकः समाप्तः । इति सामविधानं
ब्राह्मणं समाप्तम् ।

[ZZ. I. 35

468

ऐतरेय आरण्यक.

9½ × 4 inches, Devanāgarī character. Foll. 43;
ten lines to a page.

Āitareya Āraṇyaka, in five books. Published
in the A & B Series, together with the com-
mentary of Śāyana. Edited with translation by
A B Keith.

[S C 7.

469

शाङ्खायन आरण्यक.

8 × 4½ inches, clear Devanāgarī handwriting
Foll. 83, seven lines to a page. Dated
Samvat 1922

Published in the A. S Series. Translated into
English by A B Keith

It begins —

ॐ प्रजापतिर्वै संवत्सरकक्षैव आत्मायन्महादत्तं तस्यादेन-
त्यरक्षे न शंसेत् नेत्यर्थेन भूतानामात्मानं परस्मैदधानी-
त्यर्थो०

It ends —

० देवरातो विद्यामिश्राद्विद्यामित्र इन्द्रादिन्द्रः प्रजापतिः
प्रजापतिर्व्यस्यो महा स्वयंभूर्वमो ब्रह्मणे नमो ब्रह्मणे ॥ १ ॥
इति शाङ्खायनारण्यके पञ्चदशोऽध्यायः ॥ १५ ॥ समाप्तः ॥

[B D 180

(C) Upanisads.

470

अमृतनाद उपनिषद् with
दीपिका by शंकरानन्द.

9 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 15, ten lines to a page Incomplete.

Amṛtanāda Upanisad, also called Amṛtabindu
by Śāyana on Taitt. Ar X 27, even though this

latter is the name of the Brahmanindu Upanisad according to its commentator Sankarānanda (see Upanisatsamuccaya, A. S. S. vol. 29, p. 71 and Deussen, Sechzig Upanisads, p. 646) together with the commentary of Sankarānanda. The text is published in the '108 Upanisads' by the N. S. Press, both the text and commentary are published in the 'Upanisatsamuccaya' A. S. S. vol. 29. Translated into German with notes, in Sechzig Upanisads.

The commentary begins —

अथा(स्वा)करिष्येहममृतनादोपनिषद् ब्रुवाम् ।

अमृतमहं सर्वेषामप्येवमस्मीं पदे पदे ॥ १ ॥

[B I 62]

471

अह्ना-योगशिक्ष-नादविन्दु मानस-उपनिषद्.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2, twelve lines to a page Dated Saka 1782

The MS contains —

(1) अह्ना उपनिषद्, which is an Islamic Upanisad and a very recent production of the days of supremacy of the Delhi Emperors

(2) योगशिक्ष उपनिषद्, published in the '108 Upanisads' (N. S. P.) and with Nārāyaṇas commentary in the Upanisatsamuccaya, A. S. S., translated in Sechzig Upanisads by Deussen,

(3) नादविन्दु उपनिषद्, published in the '108 Upanisads' (N. S. P.) and with Nārāyaṇas commentary, in the Upanisatsamuccaya, A. S. S., translated in Sechzig Upanisads by Deussen,

(4) मानस उपनिषद्, which is not different from the महाविन्दु. The Upanisad is probably called मानस because its first section (vv 1-5) teaches control of mind.

Begin —

मनो हि द्विविधं प्रोक्तं.

The MS contains only two of the four sections and ends with the first verse of the third

Published in the '108 Upanisads', No. 12

End. —

एक एवात्मा मन्तव्यो जाग्रत्सुषुप्तिषु ॥

इति मानसोपनिषद् समाप्तम् ।

[B. D. 262]

472

उपनिषत्समुच्चय.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 52, 17 lines to a page. Dated Saka 1782.

A collection of the Upanisads

It contains —

मुण्डक, मन्त्र, महाविष्णु, धुमिका, वृष्टिका, अथर्वशिरस्य, अथर्वसिद्धि, गर्ग, महा, महा, प्राणाग्निहोत्र, माण्डूक्यकारिका, नीलकण्ठ, नादविन्दु, प्रह्लादविन्दु, अमृतविन्दु, स्वानविन्दु, वैकुण्ठविन्दु, योगशिक्ष, तन्त्र, सम्प्रदाय, अरण्य, कठसुनि, विष्णु, आत्मा, वृद्धिवापिनी, कठ, केन, नारायण, बृहदारण्यक, सर्व, हस, परमहंस, महावह्नी, मृगुवह्नी, गदग, काष्ठाग्नि-रुद्र, रामवह्नी, कैवल्य, जाबाल and आधम

Almost all of these are published in the '108 Upanisads' by the N. S. Press Bombay, 1925 and a few in the Upanisatsamuccaya' (A. S. S. vol. 29) as well as in 'The Minor Upanisads' by Schrader, vol. 1, Madras, 1912. For the different 'Collections of the Upanisads' consult Deussen, Sechzig Upanisads pp. 531-543 Schrader, The Minor Upanisads vol. 1, Introduction, and Home, The Thirteen Principal Upanisads, pp. 459-503, where a selected bibliography of the Upanisads is given

[B D 272]

473

उपनिषत्समुच्चय.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 345 about nine lines to a page Dated Saka 1704-56.

Another collection of the Upanisads. Each is separately pigged. This contains —

कौषीतकी (29=foll. 22) त्रिसाहस्रल्लिखितकण्डिका (56), योगवृत्तामणि (12) नृसिंहपूर्वतापनीय (5) स्कन्द (2), माण्डूक्यकारिका (अलातसाम्प्रति 6) अथर्वतारक (5), शारीरक (3) नृसिंहोत्तरतापनीय (15) दक्षिणामूर्ति (4), अह्नी (अक्षि 6) अथर्वम (8) मैत्रायणीय (12), योगशिक्ष (1) मण्डलमाह्वग (10) पामुपतत्रस (8), त्रिपुरतापनीय (22) संहिता (6), शारव (5), मुक्तिक (15) अमृतनाद (4) तेजोविन्दु (39) त्रिपुरतापनीय (another copy, 27) देवी (4) वैदिक (2), सिमुक (2) लाङ्गल (7) परमहंस (7) माण्डूक्यकारिका (अद्वैत 4), सर्व (3), महा (4) विद्वत्पत्र (1), निराह्व (4), स्वस्वेष (2), ऐनोय (5), आनन्द (1 & ऐनोय 7)

[Z. E. 33]

474

धुरिकोपनिषद् with
दीपिका by नारायण.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2, about 8 lines to a page

Keurikā Upanisad with Nārāyaṇas Dīpikā
Both are published in the Upanisatamuscaya
A S S The text is translated in Sechzig
Upanisads by Deussen

The com begins —

धुरिका शक्तिः श्रोता सत्त्वया घाता वत ।
महाप्रकल्पिणश्चो धुरिकाग्रन्थ उच्यते ॥ १ ॥

It ends —

नारायणेन रचिता धुतिमात्रावलिभिरना ।
अस्पष्टप्रवाचयानां दीपिका धुरिकाभिधे ॥
इति धुरिकोपनिषदीपिका समाप्ता ।

[B D 278]

475

छान्दोग्योपनिषद्भाष्य of शंकराचार्य with
टीका by आनन्दगिरि.
(Adhya. V-VIII.)

14½ × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll (21+24+12+26) 83, about 15 lines to
a page

The Ms contains Adhys V-VIII of the
Chandogyanisadbhāṣya of Śaṅkarācārya with
the commentary of Ānandagiri. Published in
the A. S. Series.

[B D 288]

476

त्रिपुरसुन्दरी उपनिषद्.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 30, seven lines to a page

Tripurāsundarī Upanisad of the Atharva
Veda. Cf I O No. 491 (7). Published under
the title 'त्रिपुरातापिनी' in the '108 Upanisads'
(p. 470)

Beg —

अथैतस्मिन्प्रन्तरे भगवन्प्राज्ञापय वैष्णवः

End —

यद् भामोति हृत्वेय वेदेति महोपनिषद् । इत्यापर्वणे पञ्च-
मोपनिषद् ॥ ५ ॥ इत्यापर्वणे त्रिपुरसुन्दरीयोपनिषद् समाप्ता ॥

[B D 179]

477

नारायण अथर्वशीर्ष उपनिषद्.

7½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2 only, thirtyone lines to a page. Dated
Saka 1717

The MS was scribed by Parasurāma Hari
Jogalekar

Nārāyaṇa Atharvasāṁśa Upanisad is one of
the five 'Atharvasāṁśa Upanisads' i. e. Ganapati,
Nārāyaṇa Śiva, Surya and Devī. See I O No
491 (5-9). Published (No 18) in the '108
Upanisads' under the title 'Nārāyaṇa Upanisad'

Beg —

अथ पुरषो ह वै नारायणोऽकामयत । प्रजा()घृतेयेति-

End —

श्रीनारायण (न)सायुज्यमभामोति । य एव वेद । इत्युप-
निषद् । इत्यापर्वशीर्षे समाप्ता ।

[B D 218]

478

नृसिंह-उत्तर तापनीय उपनिषद्.

12 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, thirteen lines to a page

Nṛsiṅha Uttara Tapanīya Upanisad. See
Jacob Ind Anti vol. XV p. 69. Published in
the '108 Upanisads', and with Vidyarāyaṇas
commentary in the A S Series, No 80. Trans-
lated in Sechzig Upanisads by Deussen

[B D 31]

479

महानारायण उपनिषद्.

6½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 26, eleven lines to a page.

Mahānārāyaṇa Upanisad. See Jacob, Ind.
Anti, XIV p. 4. Published in the '108 Upanisads'
N S. Press. It is otherwise called 'Yajñiki' and
forms the Xth book of the Taittirīya Āraṇyaka.

Cf Weber Ind. Stud II, p 79 for a comparison of its two recensions, the Andhra in 80 Anuvākas and the Drāviṇa in 64. It is translated and annotated in Sechzig Upaniṣad.

Beg —

भगवत्सपदे.

[B I 61]

480

योगसिद्ध, योगतत्त्व
and सर्व उपनिषत्.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī writing Foll 5, eight lines to a page / Dated Samvat 1857

Yogasikha Yogatattva and Sarva Upaniṣad. Published in the 108 Upaniṣads (Nos 60 43 and 35) and with Nārāyaṇas Dīpikā in the Upaniṣatsamuccaya A S S vol 29. They are all translated in Sechzig Upaniṣads by Deussen

[B I 64 64a 64b]

481

रामोत्तरतापनीय उपनिषत्

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 9 about 12 lines to a page.

Rāmottaraṭāpanīya Upaniṣad Published in the 108 Upaniṣads (Nos 57-58) and with Nārāyaṇas Dīpikā in the Upaniṣatsamuccaya A S S vol 29

[B I 60]

482

रामोत्तरतापनीय उपनिषत् with
भक्तिकल्पलता by रामहृष्य

10½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting Foll 25, fourteen lines to a page

Rāmottaraṭāpanīya Upaniṣad with a commentary called Bhaktikalpalatā composed by Rāmakṛṣṇa son of Mādhava of the Parāśara gotra. Rāmakṛṣṇa composed his commentary called Yuktisnehaprapurāṇa on the Sāstradīpikā, in Samvat 1600 at Benares (published by the N S Press Bombay) Pratiṭāpamāṇḍa treating of the approximate seasons for the worship of Viṣṇu and Tīrtharatnākara a compendium of

the holy places in India are other works by Rāmakṛṣṇa. The former was composed under the patronage of Pratiṭāpamāṇḍa a prince of the Gaṇapati family, cf. Hall Index, p. 174, for a quotation from the latter, cf. Peterson, Reports 1 p. 101

In some places, our author after explaining a passage in his own way, quotes the explanations of the same by earlier commentators without criticising them leaving the reader to judge about their relative value. See the concluding verses.

It begins —

यस्मानुसारणदेव मुच्यते सर्वगतत्वं ।

तमहं तारकमहत्त्वं श्रीराममाश्रये ॥ १ ॥

इह सत्सु सकलसत्तारुण्यं तदावागच्छन्महद्वयं तन्मूलोद्भूतं
छन्दे प्रयतमानस्य संसारस्य महात्मा मेकावापिशिवमिदमित्यस्य
महात्मा मेकावापिशिवमेव तदुच्छेदं सम्भवतीत्यवगतं ततः श्रीराममाश्रयं
तस्मात्तदावागच्छन्महद्वयं तन्मूलोद्भूतं तदुच्छेदं सम्भवतीत्यवगतं ततः
श्रीराममाश्रये ॥ १ ॥

It ends —

इति पञ्चमी कण्डिका समाप्तः ।

श्रीरामचन्द्रोत्तरतापनीय

व्याख्या कृता नृजगत्सनायकनाम्ना (व्यासः) ।

प्रथमतस्तत्त्वतोऽयं तद्विनिर्वाहः

प्रीतस्तथा मेरु रघुवीर ॥ १ ॥

व्याख्याद्वयं यत्नितं मया

पुण्यं पुण्यं तत्पदं यथाते ।

विशेषितस्तथाविचार्यं शुभम्

महा भवेद्युक्तियुतं तदेव ॥ २ ॥

स्वमावासाव्यापने वापि परमावसानद्वये ।

नैवाग्रहो ममास्तीति नैकपक्षमाश्रितम् ॥ ३ ॥

इति श्रीनृपराशरसयोगमहत्तमावशिष्टादशोत्तरतापनीय
चरणारविन्दमुद्रमाधवात्मजराजमहोपाध्यायकृता रामोत्तर
तापनीयोपनिषद्भाष्या भक्तिकल्पलताया समाप्ता ।

[B I 63]

(D) Vedic

483

अनुवचनव्याकरण of शतकटायन.

6½ × 4 inches, Devanāgarī character Foll 14, six lines to a page.

Rktañtra Vyākharana is a Parisista or rather Pratisakhya of the Samaveda and has five Prapāthakas Edited by Burnell Manglore 1879

Reg —

ॐ नमो ऋग्वेदाय । अथ वाचोवृत्ति व्याख्यास्यामो ।

End —

इति पद्यम् । ऋक्प्रव्याकरण समाप्तम् ।

[B D 182

484

ऋग्वेद प्रतिसाख्य and

ऋग्वेदप्रत्ययक्रम of जगन्नाथ

8½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Fol 37, about nine lines to a page

The MS contains —

(1) Rgveda Pratisakhya ascribed to Saunaka. It was edited with a French translation in the Journal Asiatique 1856 58 and by M Miller, with a German translation Leipzig 1869. It is also published in the Benaras S Series together with Uvatas commentary Cf I O No 64 Bod No 893

(2) Rgveda varna krama is a small treatise containing rules regarding the Padapāṭha Krama pāṭha &c of the Rgveda. The author is Jagannātha. For another MS of Hultzsch Reports I p. 80 The description of this treatise as 'a part of the commentary on the Pratisakhya by Jagannātha (C O I p 72b) seems to be a mistake, caused by the word 'yākhya' in v 1 below. The author seems to be the same as the commentator of that name of Sarāṅgulakrama. See Mitra Notices IV p 105. The following is the full text —

सोमोपादी-प्रणम्यादी जगन्नाथेन सङ्कल्पम् ।
ऋग्वेदे (अर्थात्) ऋक्मन्त्रानाम्प्रत्ययानां सप्तम्यन्तेऽनुगताः ॥ १ ॥
पद्यक्रमविभागश्च वर्णक्रमविचक्षणः ।
स्वरमात्राविरोधो (ह्रस्वः) स गच्छेद्द्वयस्य पद्यम् ॥ २ ॥
विचित्रद्वयं प्रतिसाख्यार्थम् येष व्याकरणादिः ।
उभयानुगतं प्राक् एव सङ्कल्पमुच्यते ॥ ३ ॥
शेषा विकारा वर्णानां पञ्चासि स्वरमन्त्राः ।
विष्णु (ह्रस्वः) सप्तम्यन्तेऽनुगता वर्णक्रमविचक्षणः (नेः) ॥ ४ ॥
अनुगताः सप्तम्यन्तेऽनुगताः द्वयस्य पद्यम् ।
अनुगताः सप्तम्यन्तेऽनुगताः च स्वरह्रस्वौ ॥ ५ ॥

ह्रस्वपूर्वो भवत्यस्तु विरामे ह्रस्वपूर्वकः ।

सोम्यग्नौ द्वित्वस्यार्थो तत्पूर्वस्यामो भवेत् ॥ ६ ॥

स्वरे द्वित्व उकारस्तु मातृव्यां परोक्षते ।

पयमान्द्वेने च सहातिहायस्य न (ः) ॥ ७ ॥

रेफाद्वत् द्वित्वमाप्नोति नान्य रेफोपि न द्वित्वम् ।

याति स्पर्शं लकारोपि लात्तु स्पर्शो द्वित्व्यते ॥ ८ ॥

अधोप उध्मो धोपा स्पर्शो-तस्याश्च धोपिण ।

अध्वं उध्मा सधुको प्रकारो याति हा द्वित्वम् ॥ ९ ॥

णकारश्च नकारश्च नैव्यूना त्थमणि द्वित्वम् ।

तवर्गाद्यन्तिमपरं लकारो याति तुच्छताम् ॥ १० ॥

चत्वार (रः) काद्यो वर्णां वर्णां तेषु परेषु च ।

प्रधानं वमता स्वेन स्वरूपां सामुनासिकाम् ॥ ११ ॥

स्पर्शं प्रकारो किञ्चाने याति तस्या-न्यवर्णताम् ।

यवलयं यवलेषु पदादौ सामुनासिकम् ॥ १२ ॥

नकारो (ये)ति ले लिङ्गव्यस्यमेव च वर्गकः ।

जकारे च लकारे च याति तद्वत्तां च त (सः) ॥ १३ ॥

चछवो परयोश्च मोनुस्वारः र ऊधमणि ।

उधमयधोपस्यपञ्चमे विसर्गोऽनुपपत्ते परे ॥ १४ ॥

साव नम कश्चिदेव तत्पूर्वोऽनुनासिकः ।

अध्वर्णां रेफाभ्यां परोक्षतु परेषु च ॥ १५ ॥

जायते स्वरभक्तिं सा ऋतृरूपा च पञ्चधा ।

रेफाभ्यां हकारेणां करणी कारिणी दुर्गा ॥ १६ ॥

शस्योदेति रेफाभ्यां कारिणी शाली ।

फाससप्तपदाय करिष्यते परे ॥ १७ ॥

पाकवत्तुभयद्वया द्वयोर्द्वयं पीपिलिका ।

मत्स्यानुसर्वादी दीर्घं वत्स्यानुजतिरभिमा ॥ १८ ॥

इति । पार्श्वे तुल्यम् ॥ इदं तुल्यं प्रातः सावर्ण्ये (ः) स गोपाळभट्टेन लिखितम् ॥

[B. D 221

485

चरणव्यूहः.

8 x 5 inches, Devanagari handwriting Fol 0, eleven lines to a page. Dated Saka 1655

Caranavyuha a catalogue of the vedic schools, is counted as the fifth Parisista of the White Yajurveda. It is ascribed to Āṭyāyana in this MS. and to Saunaka (this is concluded from the words Namasaunakāya occurring in them) in the next two. Edited by Weber, Ind Stud., III. p. 247 ff.

The present MS. agrees with the MS. D of Weber, the text of which is followed by him in

the edition except in the second chapter where it follows the order of ABC, by placing sec 23 between 17 and 18

The next two MSS (Nos. 486 87) appear to contain the recension known to Rāmakaśha* the author of a commentary on the Pāraskara Grhya Sutra, cf *ibid*, p 250

I give below a detailed description of this recension —

In ch I, after sec II we get the following additional verses —

वर्णां परिसङ्ख्यात दे सहस्रे पङ्क्तरे ॥
सहस्रमेक सूक्तानां त्रिविंशत् विकलितम् ॥
एष सप्तसु पश्यन्ते सङ्ख्यात वै पदकम् ॥
एक शतसहस्रं वा द्वित्रिंशत्सहस्रार्धमेतानि ॥
अनुर्वशा धानिष्ठानामितरेषा पञ्चासीति ॥
क्रमकाले तु वेद्यं अनुक्षितसहस्राणि तु ॥
द्विसप्तताना सहस्राणां द्वात्रिंशद्विंशोत्तरा ॥
आचारिंशत्सहस्राणि द्वात्रिंशत् आक्षरमहस्राणि ॥
ऋचां दशसहस्राणि ऋचां पञ्चास्रानि च ॥
ऋचामचीतिपादश्चैतत्पारायणमुच्यते ॥

After sec. 6 we have in No 486 —

सहस्रमेक पञ्चकानां शतमूर्ध्वं शतकानां दे च सप्तोत्तरे
शते । अनुर्वशे श्रीणि शतानि पद्मानां त्रीण्य (!) परिहृष्टाना
शाकद्वयस्या पदसहस्रमेक सार्धं तु वेदे त्रिसहस्रयुक्तं शता-
न्यष्टा पङ्क्तिनि पदमङ्क्या प्रकीर्तिता ।

while in No 487 we have —

अनुर्वशां पञ्चसप्तमधिक च शतं तथा ॥ १०५ ॥
पञ्चत्रिंशत्तुं सहस्रं रुद्रसुतम् ॥ १२११ ॥
पञ्चचत्वार्यधिकं तु पङ्क्तं च शतत्रयम् ॥ ३२५ ॥
सप्तपञ्च शतं श्रेयं विंशतिश्चधिका स्मृता ।
अष्टऋचां तु पञ्चाशत् पञ्चाधिकं ५५ तथैव च ॥
दशधिकं द्विसहस्रं २०१० पञ्चशालानु निश्चिता ।
वर्णां सप्तानसूक्तस्य चत्वारश्चात्र मीलिता ॥
एष पारायणे प्रोक्ता ऋचां सखे (रया) न न्यूनतः ॥

In ch II, we get the following order of sections —

10-13, 15 17 (only the first sentence), 19 (with the reading of Rāmakaśha noticed by Weber, p 265, line 9, according to which there are 17 divisions instead of 15 of other MSS), 17 (only the last sentence प्रतिपद &c), 23 (with उपन्योतिष साङ्ख्यलक्षण प्रतिज्ञानुवाक्य in the place of

सत्र परिशिष्टानि भवन्ति । यूपलक्षण छागलक्षण प्रतिज्ञा-
&c), 21 (दे सहस्रे ॥) इत्युक्तं परिसंख्यातमेतत्पदकं
अनियम् । ग्रन्थात्रापरिसंख्याता माह्वं च अनुर्वशं in
No 487 and these same three lines with the
following two additional ones — वेदाचारम्य पूर्वं
सहस्रपाद्विपूर्वकम् । वेदमभ्यारभेदेय भोमान्तं च तिस्रंयेत् ।
in No 486), 25 (with the reading of Rāmakaśha)
18, 20, 26 (without the word लोकिन्) I have
not noticed minor variants

In ch III, we have — sec 28, then the
passage आसुरायणीया जैमिनीयाश्चेति quoted as
Rāmakaśha's reading on p. 274 by Weber and
then sec. 34

The commentator remarks (in No 487) that
out of the 16 Sakhas of the Samaveda, only
three are extant these being Kauthumi in
Gujrat Jaimini in Kāranāṭak and Jaiminiya in
Maharashtra.

In ch IV, the order of the sections is as
follows — 35 (with Rāmakaśha's reading given
on p 278 line 5 by Weber), 37 (with the
reading of Rāmakaśha given on p. 279 line
17 by Weber the 3rd kṛipa being विविधिधानं and
not विविधानं) then sections 38 41 40-43, 45
and 46 with slight changes of readings here
and there

The work thus appears to be in several recen-
sions which however I believe are not to be
connected with the particular Vedas. Also cf
Bod No 1048 and I O No 297

The present MS ends —

य इमं चरणव्यूहं शुर्विणीं आचयेत् क्षियम् ॥ १ ॥
य इमं आदृक्काले ॥ २ ॥ योपीते ॥ ३ ॥
य इमं पटोवर्षं तु पर्वण्यु ॥ ४ ॥

यस्यभ्यायं कवत इत्याह भगवत्कालावन ।

इति श्रीकात्यायनोक्तचरणव्यूह समाप्त । शके १९५५
शमदीनामाब्दे नागेशेन लिं ॥

[B D 162

486

चरणव्यूह and सर्वानुक्रम.

10x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 9, about 12 lines to a page.

Caranavyuha in Rāmakaśha's recension (see
above) ending on fol 11 as follows —

य इमं गुर्विणी० ॥ १ ॥ य इमं धाद० ॥ २ ॥
 य इमं पदेत् ॥ ३ ॥ योधीते ॥ ४ ॥
 यो नाम पुरा देवा अमृतत्वं च गच्छति ।

छोकातीत महाशान्तममृतत्वं च गच्छति अमृत इत्याह
 भगवान्यास ० इति चरणव्यूह समाप्त ॥

Then follows the Sarvanukrama which is incomplete (secs 14 of the Panibhāṣā and 32 of the text only)

[B D 311]

487

चरणव्यूह with
 a commentary

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 11, sixteen lines to a page.

Another copy of the Caranavyuha in Rāmākrṣṇa's recension, (see above No. 485) accompanied by a commentary by an unknown author who quotes Kamalakara (au Nirṇaya sindhu) and was a pupil of Balakṛṣṇa.

The commentary begins —

अमिलेकाक्षरं ब्रह्म नादविष्णुकलात्मकम् ।
 त्रिदेवैश्च त्रिमात्रं च द्रुतं विष्णु सनातनम् ॥ १ ॥
 त सर्वज्ञ जगत्सेतुं परमात्मानमीश्वरम् ।
 बन्धे नारायण देव निरवय निरञ्जनम् ॥ २ ॥
 कृष्णद्वैपायन बन्धे शुद्ध वेदमहामिषिन् ।
 येन चरणव्यूहेषु शास्त्रा वे(मि)दमिदं कृतम् ॥ ३ ॥
 सचिद्वयं त्रीनरूपं वेदेषु लोकाविभूतम् ।
 नारायण शास्त्राचार्यं तस्यैव चारणायनम् ॥ ४ ॥
 एव परंपराप्राप्तं द्यालट्ठणं महागुरुम् ।
 यस्य प्रसादाद्व्यासयामि चरणव्यूहसंज्ञक ॥ ५ ॥

अथातश्चरणव्यूहो(द) व्याख्यास्यामः । अथशब्दो मङ्गले
 प्रस्तावेषु । अथशब्दः पूर्वमेव मङ्गलायै इत्यर्थः ॥ अत
 देवयै । चरणव्यूह । वेदरातोक्तुर्विभागात् चरणो(णञ)ज्यते ।
 तस्य व्यूहो समुदायः ।

इति वमलाक्षरमहोक्तवेदपारायणविधिः समाप्तः । इति
 चरणव्यूहे प्रथमखण्डस्याप्यस्य समाप्तः ।

व्यासपा चरणव्यूहस्य भाष्यं सप्तहस्तं तेन वै ।

ययामति विरचित्रा कृष्णदेवप्रसादात् ॥ fol 8

इति चरणव्यूहे द्वितीयखण्डे व्यासस्य समाप्तः । fol. 11

The following are quoted — अग्निपुराण 9b,
 कमलाकरमह 7b, 8, कूर्मपुराण 10, भागवत 1b, 8b, 9b;
 महाणव 6b, 7, 8b, विष्णुपुराण 2, 9, and वृत्तिहृत् 2.

End —

इति चापुर्वेदपाठ संपूर्णः ।

[B D 257.]

488

जटाधिकार and स्वरविधि
 by राम.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 2, seventeen lines to a page Dated
 Saka 1787

Instructions about the Jatapatha and accent by
 Rāma The former consists of quotations from
 Hayagrīva and Vyādi, see next Nos 489, 491.

It begins —

अथ स्वरविधीप्रारम्भ (१) बहूनि पदानि प्रकृतिभूतानि
 यस्मिन्पदे सङ्गृह्यदम् ।

सत्रागमनुना वदेनानामप्रहो भवति ।

वदकमाधिकारो य सुविचार्य निरूपितः ।

श्रीयता तेन सर्वेभ्यो वैद्यनाथ सदाशिव ॥

अहो विकृति(नी)ताह ।

जटा माला खिता लेखः ।

मुनिप्योदितं भगवान्मन्वन्तापीपलङ्गमरुदिति दिक् ।

रामेण सुविचार्यैव जटाक्षरगनीरितम् ।

श्रीयता तेन यज्ञेभ्यो वैद्यनाथ सदाशिवः ॥

इति जटाधिकारः ॥ fol 1 b

The स्वरविधि begins —

वुलिर्लोका द्रुतो ऽप्री स्विको मुहिराह्वानः ।

It ends —

समेदं स्वरितं सर्वं सुविचार्य निरूपितः ।

श्रीयता तेन यज्ञेभ्यो वैद्यनाथ सदाशिवः ॥

इति स्वरविधिः समाप्तः ।

[B D 278.]

489

जटापटल of हयग्रीव with
 a commentary.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 4, about 12 lines to a page.

Jaṭapatala of the R̥gveda ascribed to Haya

The text begins —

शैशिरीये समाश्राये व्याडिनेव महर्षिणा ।
जटाघा विकृतीरष्टौ वक्ष्यन्ते नातिविक्रमम् ॥ १ ॥
जटा माला शिला रेखा ध्वजो दण्डो रथो घन ।
अष्टौ विकृतयः प्रोक्ता क्रमपूर्वा मनीषिभिः ॥ २ ॥
मूलाक्रमविपर्ययक्रममीरविधौ (ध)दिशेत् ।
जटाक्षयां विकृतिं धीमान्विज्ञाय क्रमलक्षणम् ॥ ३ ॥

It ends —

यद्वक्ष्यमनुक्रम्य व्युत्क्रम्योत्क्रम्य सधिवत् ।
स्वरलक्षणसयुक्तं सा जेत्यभिधीयते ॥ १६ ॥

The commentary begins —

अथ व्याडिभेक जटापटल लिख्यते ।
विद्वाननुद्यम विष्णु मन्त्रावादिबन्धितम् ।
देवाश्च कालतश्चैव गुणतो न तमाश्रये ॥ १ ॥
मुरलीरवलीकृद्वानत (?) शरदिम्बीवरवपवचसम् (?) ।
मधुर मधुरागतं हर्षिं करणाच्च चारुम प्रजे-बहम् ॥ २ ॥
याश्चक्ष्यमुनिं तत्त्वा कात्यायनमुनीनपि ।
नारादेयाम्भज श्रीमाननन्ताचार्यसजित ॥ ३ ॥
आघराक्षी (ध) शाखायां जटाघट्टलक्षणम् ।
मृते विधाय बहुशो भत व्याडे समाश्रयम् ॥ ४ ॥
स्वप्नानिशावप्रमथादौ जटालक्षणवर्जनात् ।
पारक्यमपि तद्वाक्यं यन्नाज्ञातमिति स्मृते ॥ ५ ॥

तथा च व्याडेरादिकारिका लिख्यते । शैशिरीये समाश्राये
शाकल्ये जग्येदे इति यावत् ॥ विकृतय इति वक्तव्ये
विकृति (वी) रिति प्रयोग आर्षेवज्ञापनायः छन्दोवस्तुनामि
भवन्तीति स्मृते यावतीर्षे देवता इत्यादि धृतेश्च ॥ वृतेनाधु
निवह्यप्रीत्यादिप्रणीतलक्षणसाधारण्यमपि पराक्षम् ॥

It ends —

इति श्रीमदनन्ताचार्यविरचिता व्याडिरचितमटालक्षण
कारिकाव्याख्या समाप्ता ।

[B D 278

492

पृथदेयता of श्रीनव.

13½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 42, nine lines to a page

Bṛhaddevatā of Saunaka. It is edited with
notes by A. A. Macdonell in the Harwar
Oriental Series

[B D 145

493

मालाध्वजायुदाहरण.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī character. Foll. 2,
thirty lines in all. Dated Saka 1787

Definitions with examples of the vedic vikṛtis
like Mala, Dhvaja, Jata, Ghana &c

मावा (ला) प्रारम्भ । विश्रानि देव । सुवेति सुव । देव
सवित । सुव परा । सवितर्दुरितानि । परा दुरितानि । दुरि-
तानि परा ॥

रेखा ॥ मेधां मे । मेधाम् । मेधाम्मे । मे वरुणो ददातु ।
वदातु वरुणो मे ॥

ध्वज ॥ विश्रानि देव । सुवेति सुव । देव सवित । न
आसुव । सवितर्दुरितानि । आसुव । दुरितानि परा ॥

रथ ॥ विश्रानि देव । यत्रद्वम् । देव विश्रानि । भद्रं यद् ।
विश्रानि देव ॥

जटालक्षणमाह —

मूलाक्रमविपर्ययक्रममीरविधौ दिशेत् ।

जटाध्वजो विकृतिं धीमान्विज्ञाय क्रमलक्षणम् ॥ १ ॥

मालालक्षणमाह —

माला मालेव पुष्पाणां पदानां श्रित्यन्ती हि सा ।

मावतन्ते अवसस्ताः क्रमव्युत्क्रमसकृता ॥ २ ॥

घनमाह —

अ तात्क्रम पदेपूर्वं माहिमर्धोत्तमानयेत् ।

आदिक्रम मयेदम् घनमाहुर्मनीषिण ॥ ३ ॥

उदाहरणम् । लवीति सवि । उप सवि । वातयूता उप ॥

It ends —

इति जटालक्षणं समाप्तम् ।

[B. D 278

494

यजुर्विधान of याज्ञवल्क्य

8 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 41, eleven lines to a page

A treatise on the application of the verses of
the Yajurveda as spells to effect various objects
attributed to Yājñavalkya. It consists of nine
Adhyāyans out of which there are only six in the
present MS.

The MS bears the name of Kannadagrā-
masta Gajānana Daivajāya. It was written

by Vināyaka son of Hari grandson of Siva and great-grand son of Lakṣmīdhara. About 150 years old

It begins —

अयातो मन्त्रानुक्रमेण वसिष्ठादिभिर्महाविभिरनुष्ठितमनु
व्याख्यात्यामो नाम्ना द्वाष्टानस कानिदुपार्जनश्रिया विद्यते
घनाना यन्ताना वैवावश्य किवा क्रिया किंतु मन्त्राद्विषी
पंजात च वेदे सहुपदिश्यते ।०

अथ गृह्य भवति याज्ञवल्क्योक्त यजुर्विधानं व्याख्या
त्यामोऽप्येश्वरी महाम्नाहनिप्रमुखायां कर्म व्याख्यात्याम ।
सर्वेष्टौह्यारपूर्विकाभिर्महाव्याहृतिभिराज्याहुतिसहस्रं शुद्धयात् ।
सर्वदेवताराधने समर्थो भवति तेजस्वी भवत्ययं यद्येष्ट कर्मक
रणमेतामिरौतुम्बरसमिधो शुद्धयात् । पञ्चमकाशो दधिपयो वा०
—fol 3b

सर्वमन्त्राव्येय एव विधि । द्विपतो यवोसीत्यनेनैकाद
ह्या(वा)हुतां लोहीं लादिनीं वा पूर्वं सहजाभिर्मन्त्रिणां ह्यावा
शानुगुदे निप(क)नेदुदसति शानुमुवन मुवनपतये स्वाहेति
मन्त्रस्य प्रतिमन्त्र महाव्याहृतिभि कर्मवत्सर्वेष्टव्येति पररक्षा
प्रसादिरश्च देव वर्षयितुकाम उतुम्बरदिव्ययेतसवारणानां
धूमिमधुपुताक्षानां भयुत शुद्धयात् महावर्षं करोति ॥ व्यगु
वध इत्यावातनादव्यं धूम कायव्याहृत्या इति सन्वनेन
मन्त्रेणो(प)ह्यचधुरदकं मन्त्रिणाहोरात्र जपेत् । अनुपहतचक्षु
भवति ।
—fol 4b

The Adhyāyas end.—1st on fol 11 IIrd on
15b IIIrd on 22 IVth on 27 b Vth on 37b

It ends —

अनेनैव प्रकारेण सर्वमन्त्रा प्रकीर्तिता ।
देवोक्तान्ते तु सर्वे वगदकारा (1)
अथवा सर्वमन्त्राणां विस्तरेण गृह्यं गृह्यं ॥
इति श्रीरतु । इति यजुर्विधाने पद्योप्याय समाप्त ॥
[B D 162

495

सर्वानुक्रम of कात्यायन

8½ × 4 inches Devanāgarī handwriting
Fol 27 about twelve lines to a page Dated
Saka 1729

Sarvānukrama of Kātyāyana is a complete
index of metres deities &c of the hymns of the
R̥gveda. It is published by A. A. Macdonell
with notes and extracts from Śaṅgurusāyasa
commentary 1886

The MS was written by Lakṣmanabhaṭṭa
Vāḍadekara

[B. D. 182

496

सर्वानुक्रम of कात्यायन

9 × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 30 nine lines to a page. Dated Saka 1659

Another copy

[B D 77

497

सर्वानुक्रम of कात्यायन

(परिभाषा)

8½ × 4 inches Devanāgarī handwriting
Fol 8 nine lines to a page

Another copy containing only the Paribhāṣā
sections. The MS was written by Parasurāma
Jogalekara who belongs to the latter half of the
18th century

[B D 182

498

सर्वानुक्रम of कात्यायन.

(परिभाषा)

9½ × 4 inches Devanāgarī handwriting
Fol 3 about eleven lines to a page

Another copy of the Paribhāṣā sections

[B D 221

499

सर्वानुक्रम of कात्यायन with

टीका by रघुनाथ चतुर्वेदि

10 × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 103 nine lines to a page Dated Saka 1710
Samvat 1815

Kātyāyana's Sarvānukramam with a brief
commentary by Raghunātha son of Devadatta
Caturvedi and an employ in the service of a
certain king Rāmabhadra. A Thale MS., see
above No 440

The com begins —

समानवुदि परमेदुपदि स्वोपयुक्ति क्रमकृतयुक्ति । (1)
वालेति देशोद्गुवायतलो(1) धर्मयसहो युवि रामभद्र ॥ 111

यो वेदेषु चतुर्वेदो मीमांसायां च जैमिनिः ।
 तर्कं गौतमवद्भिरो महेन्द्रस्तस्य श्रुतेः ॥ २ ॥
 पाकस्तथा हविःसंस्था सोमसंस्था प्रसिद्धे । (?)
 वैश्वतश्चतुर्वेदिसुतो रघुनाथः कुशामयीः ॥ ३ ॥
 अहं करिष्ये व्याख्यानं नत्वा वाचं सुविस्तरम् ।
 अनुक्रमणिकाख्यस्य ग्रन्थस्य सुखबोधकम् ॥ ४ ॥

वेदवेदार्थदर्शो कात्यायनो महर्षिर्महलं कुर्वन्कर्तव्यं प्रतिज्ञा-
 नीते अथ क्रवेदाश्राये शाकलके ०

इति देवदत्तचतुर्वेदिसूत्रेण रघुनाथेन मीमांसाचार्येण
 कृतेऽनुक्रमणिकाख्याययाने परिभाषा समाप्ता । fol. 14b.

इति प्रथमार्धं समाप्तम् ।

अनुक्रमणिकामाख्यं भद्रशंकरसूनुना ।
 नान्दिद्याख्येने (?) कृतं विभाषामुपकारिकां (कम्) ॥
 —fol 56b.

It ends —

अत्राधिकं ग्रन्थान्तरात् ज्ञेयम् । बृहदेवं तावत् । इति षष्ठ्य-
 पठितमोष्यायः ।

इति सर्वानुक्रमणिकाकिञ्चिद्वृत्तिः समाप्ता ।

[S. C. 4.

500

सर्वानुक्रम of कात्यायन with
 वेदार्थदीपिका by पञ्चदशिये.

14½ × 9 inches, Devanāgarī character. Foll. 66,
 eighteen lines to a page.

Another commentary called Vedārthadīpikā on Sarvānukrama by Śaṅkaraśaṅkara. It was composed in 1187 A D See Weber, Ind. Stud., VIII, p. 160, note and Macdonell, Sarvānukramaṇi, p. XIX. Also see I. O., No. 56.

It begins,—

अथ क्रवेदाश्राये शाकलके सूत्रप्रतीककृत्यश्रुत्याप्रवि-
 दैवतच्छन्दोऽसुनुक्रमणियामो ययोपदेशम् । अथेति महले
 प्रष्टावे वा क्रगसवाहुष्यात् अथेदः तत्राश्राये सम्बन्धमास-
 नुके सिलरहिते शाकल्येन ६६ः शाकलः ०

It ends —

सर्वानुक्रमणी मदेपा कात्यायनमुनेः कृतिः ।
 समार्ये (स) कात्यायनके. पदमसिक्कट्टिका ॥
 अस्या वृत्तिरिष्ये षाषि समाप्ता सप्तरोः कृतिः ।
 वेदार्थदि (दी) पिका नाम पञ्चरूपी मसादृतः ॥

गणान्वासेपमासेति (खगोत्यान्मेषुमासेति)

किल शुद्धदिन (कर्म) होगणने सति ।

सर्वानुक्रमणीवृत्तिर्जात (ता) वेदार्थदीपिका ॥

लक्षपञ्चदशपदेः पञ्चपट्टिसहस्रकम् ।

सद्वाविंशच्छतं चेति दिनवाक्याथेही (ई) रितः ॥

विनायकः शूलपाणिमुकुन्दः

सूर्यो व्यासः (शिवयोगीति) पद्मभ्यो (दे) ।

ममामि तान् सर्वदा पान्तु मां तु

यैवं पत्निः सप्त विद्याः प्रदत्ताः ।

आद्या सर्वानुक्रमणी द्वितीया महादत्तं चोपनिषद्ग्रन्थं च ॥

महादत्तं सूर्य (त्र) मासं तृतीयं चचारितमाहारं वै चतुर्थी ॥

सहस्रं पञ्चमी वै तिथकं

पठो गृहं शाकल्यस्य संहिता सप्तमि (मी) ति ॥

इमा द्वाः सप्तविंशस्तु सन्दि-

यं वै पद्मभ्यो गुरुभ्यो नमोस्तु तेभ्यः ॥

इति पञ्चदशियेण कृता वेदार्थदीपिका ।

सर्वानुक्रमणीवृत्तिः समाप्ता चात्मगुह्ये ॥

इति श्रीपञ्चदशियेविरचितानां सर्वानुक्रमणीयवृत्ती वेदार्थ-
 दीपिकायां प्रथमोऽध्यायः (१) ।

[ZZ A. 23

501

(यजुः) सर्वानुक्रमणी of कात्यायन with
 भाष्य by होलीर.

6 × 5 inches, Devanāgarī handwriting Foll. 6;
 nine lines to a page Incomplete.

The MS contains a part of Kātyāyana's Yajus Sarvānukramaṇi, with the commentary of Holira. For another MS, cf. Bk., No. 348 (the text with Yajñika Deva's commentary) and I O., No. 190 (text only), and Bod., No. 935 (text only) The text is edited with Ananta Deva's commentary, Benaras, 1893-94

It begins,—

यजुर्वेदस्य मूलं हि वेदो माध्यन्दिनीयकः ।

सर्वानुक्रमणी तस्याः (स) कात्यायनकृता तु या ॥ १ ॥

व्याख्या तु तस्या होलीरः कुर्वे तावा गणाधिपम् ।

विशेष्य सर्वसूत्राणि भाष्यानि विविधानि च ॥ २ ॥

हह भगवान्कात्यायनाचार्यः सर्वानुक्रमसूत्रप्रारम्भे 'प्रथमं
 मङ्गलाचरणपूर्वकं यजुर्वेदस्य सुषदां अपिच्छन्दोदैवतज्ञानार्थं
 प्रतिज्ञासूत्रमाह' । मण्डलं दक्षिणमक्षि द्दयं चाधिष्ठितं येन
 शुक्लानि यजुषि मगवान्याश्ववसयो यस्याध्याप सं विवस्वन्ते

प्रथमसमर्पित्तमसिध्याय भाष्यन्दिनीये वाजसनेषके बहु
वेदाङ्गाये सर्वे सखिले सश्रुतिषु अपिदेवतच्छन्दोस्त्वमुक्ति
प्याम इति ।

The explanation of this passage occupies the
whole of the remaining portion of the MS which
ends —

इति सर्वानुक्रमणीये प्रथमसखिलकार्या ह्योलीरभाष्य समाप्तम् ।

[B D 162

(E) Srautasūtras

502

आपस्तम्ब श्रौतसूत्र

(XVI-XX)

11×5 inches, Devanagari handwriting
Foll 48 (78-120) about 13 lines to a page

Chapters XVI-XX and 23 sections of XX
of the Āpastamba Srautasutra Edited with
Rudradatta's commentary (on I-XV) by Garbe
in the Bibliotheca Indica Series. Translated
into German by W Caland. For an analysis of
Ind Anti. Jan 1872 p 5

Begins —

अग्निं देवमणो०

[B D 176

503

आपस्तम्ब श्रौतसूत्र with
प्रयोगवृत्ति by तालवृन्तनिवासी

12½×4½ inches Devanagari handwriting
Foll 144 (41-164) about ten lines to a page

A fragment of the Āpastamba Srautasutra
with a commentary called Prayogavṛtti by Tāla
vṛntanivāsi who in his commentary on the
Āsvalāyana Srautasutra follows Devasvami and
quotes Kapardi and Kumāra Siddhānti see
below Nos 509-10 According to a different
reading found at Mitra Notices X, p 327,
Kesaava was the name of Tālavṛntanivāsi but
this is not quite reliable

The first 40 folios of the MS are lost

प्रायश्चित्त ends on fol. 90 सोमप्रायश्चित्तानि on fol
125b as follows. —

एषा त्रिविधवृद्धेन तालवृन्तनिवासीना ।

सोमपेन कृता वृत्ति प्रयोगस्य प्रदीपिका ॥

इत्यापस्तम्बसूत्रप्रयोगवृत्ती तालवृन्तनिवासिकृतायां
सोमप्रायश्चित्तानि समाह्वानि । समाप्तं प्रथम ।

अभिचयन on fol 159, वाजपेय on fol 160b.

End —

अष्टम पटल । समाप्तो राजसूय ।

[B D 55

504

आश्वलायन श्रौतसूत्र

(I-VI)

9½×3½ inches Devanagari handwriting
Foll 61 eight lines to a page Dated Saka 1689

Āsvalāyana Srautasutra. The MS contains
only Adhyas. I-VI. The whole with Narayana's
Vṛtti is published in the A. M. Series Poona as
also in the Bibliotheca Indica

[B D 77

505

आश्वलायन श्रौतसूत्र

(I-VI)

11½×4½ inches Devanagari handwriting
Foll 63 nine lines to a page.

Another copy of Adhyas. I-VI of the Āsvalā-
yana Srautasutra

[B I 56

506

आश्वलायन श्रौतसूत्र

(VII-XII)

15×10 inches Devanagari handwriting
Foll 22 fifteen lines to a page

Adhyas VII-XII of the Āsvalāyana Srauta-
sutra

[ZZ A 23

507

आश्वलायन श्रौतसूत्र

(VII-XII)

9½×3½ inches Devanagari handwriting
Foll 38 ten lines to a page Dated
Saka 1689

Another copy of Adhys VII-XII of the
Āsvalayana Srautasutra

[B D 77

508

आश्वलायन श्रौतसूत्र.

(A fragment)

8½ x 4 inches, Devanagari handwriting
Foll. 22, nine lines to a page

A fragment containing Adhy VII and 13
sections of Adhy VIII of the Āsvalayana
Srautasutra

[B D. 200

509

आश्वलायन श्रौतसूत्र with

वृत्ति by नारायण

(Adhys I-VI)

9 x 4 inches Devanagari handwriting Foll
205 eleven lines to a page

The MS is about 400 years old

Adhys I VI of the Āsvalayana Srautasutra
with the commentary of Gargya Nārāyaṇa son
of Narasiṅha

Nārāyaṇa is quoted by Kesavasāmi in
Prayogasāra (No 812 below) who again is
quoted by Bhāskaramisra in Trikāṇḍamandana
(cf Bhandarkar Report 1883-84 p. 28) who
in his turn is alluded to by Hemādri in his
Caturvargaśāntamāni (C C I p. 236b) For a
discussion of the dates of Nārāyaṇa Kesava and
Bhāskara see Bhandarkar, Report 1883-84
pp 30-31

Nārāyaṇa himself follows an older commen-
tator Devasāmi:

Beginning—

प्रज्ञानान्दमूर्तिः ॥ १ ॥ गुणदोषविनिर्मुक्तः ॥ २ ॥

आश्वलायनसूत्रस्य भाष्यं भगवता कृतम् ।

देवस्यामितमाख्येन विधीर्णं सदानाहुलम् ॥ ३ ॥

तत्प्रसादान्मयेदानीं क्रियते वृत्तिरीदृशी ;

नारायणेन गार्ग्येण नरसिंहस्य सुनुना ॥ ४ ॥

End —

इति आश्वलायनसूत्रवृत्तौ नारायणीयायां पठेव्यायः
समाप्तः । यादवाः

[B L 53

510

आश्वलायन श्रौतसूत्र with

वृत्ति by नारायण.

(Adhya. I-VI)

10 x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 196, ten lines to a page . Dated Sake
1695 A Thale MS, see above No 440

Another copy of Adhya. I-VI of the Āsra-
lāyana Srautasutra with Nārāyaṇa's Vṛtti

[S C I

511

आश्वलायन श्रौतसूत्र with

प्रयोगवृत्ति by तालवृन्तनिवासी.

(I-VI)

10 x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 87, about 12 lines to a page Dated
Sake 1667

A commentary on the first six chapters of the
Āsvalāyana Srautasutra by Tālavarṇanivās:
The commentary is also called Andvilā Hantṛa
or Hantṛāndvilā as here See above No 503

It begins —

समस्तप्रणिजातस्य ह्युपनिषत्स्थितम् ।

वेदावेदिदुषो ज्ञेयं यज्ञात्मानं भगवद्वचम् ॥ १ ॥

आश्वलायनसूत्रस्य देवस्वाम्यादिभ्याकृतानुसारेण प्र-
योगवृत्तिं क्रियते । इदं पूर्णमासमभ्युदीनानुष्ठानां कर्मणां
यं यदायं ।

इति तालवृन्तनिवासीकृतयां दीप्रप्रयोगवृत्तौ दर्श-
पूर्णमासप्रयोगः ।

—fol 4b

It ends—

पूषा सर्वलोमसर्ववृद्धस्य वृत्तिः । समाप्तो(वा)लोपोमः ।

त्रिपदा धर्ममानी स्वात् तिर्थं दानापदं भवेत् ।

तस्यादाया तु या वसुभेया यदापदा वसुता ॥

इति श्रीटीप्राण्डिला संज्ञां पूर्वाचम् ।

माधकायनसूत्रम् दृष्टिरेवा प्रदीपिका ।

इमा त्रैविद्यद्वयेन तालवृत्तनिवासीना ॥ प्रथमः १२००० ।

This last verse occurs at the end of every Adhyāya. The MS was written by Kesava, son of Dharmarāja, son of Kāśinātha.

[B. D. 176]

512

आध्यायन धौतसूत्र with
प्रयोगवृत्ति by तालवृत्तनिवासी.

(I-VI)

10x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 185, nine lines to a page. Dated
Samvat 1825

Another copy A Thale MS, see above
No 440

कवर्धि is quoted on fol. 23, इमासिद्धान्ति on 60

[S. C. 4]

513

कात्यायन धौतसूत्र.

(Adhyas I-V)

10½x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 70, about six lines to a page.

Kātyāyana Brāhmasūtra The MS contains
only the first five Adhyāyas. The whole, with
extracts from the commentaries of Karka
and Yājñika Deva is published by Weber,
Berlin 1859

Beginning —

अथकोषिकः । कलमुक्तं कलं विवेकमिति कलम् ।

[B. D. 311]

514

कात्यायन धौतसूत्र with
व्याख्या by याज्ञिकदेव.
(Adhy. V.)

11x4 inches, Devanāgarī handwriting Foll
104, eight lines to a page. The MS. is about
400 years old.

Adhyāya V of the Kātyāyana Śrautasūtra

43

with the commentary of Yājñika Deva, now of
Prasasti See I O, Nos 312-314, Vol. X, p.
864 (4) 1013 1014 (2). Yājñikarāṣṭra is
another work of Yājñika Deva, cf Weber, I
p. 53, I O, No. 350

[B. D. 232]

515

शुक्लसूत्र of कात्यायन.

9½x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, nine lines to a page. Incomplete

Sūtras of Kātyāyana is the seventh.
Partists of the White Yajurveda. It consists
of 47 ślokas at I O, No. 367 while Weber No
252 contains only 37. Our MS is incomplete
Beginning —

अथ रजुपमासं वदामः

[B. D. 224]

516

शुक्लसूत्र of कात्यायन with
विवरण by महीधर.

10x4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 43, nine lines to a page

A commentary on Kātyāyana's Sūtras,
composed at Benares, in 1592 A. D. by Mahā-
dhara at the instance of Rāmesvara, son of
Kesava. For other MSS, cf Mitra, Notices I
p. 159, Ulwar, No 162 and Bhandarkar,
Report, 1893-84 pp. 25 and 243.

Mahādhara in his commentary made use of
Rāma Yājñey's commentary (probably a part
his Karmaprādīpikā, see above No. 327 and
I O. No. 416) on the same text.

It begins —

श्रीगुरुदेव नमस्कृत्य स्तौता मन्त्रमन्त्रम् ।

शुक्लसूत्रं विदुः कतिपयं माध्याह्न्यनुष्ठानं ।

श्रीमानकात्यायन पञ्चदशाध्यायसूत्रम् विरच्य तत्र
कवित्वेन मानोरवोपितवा शुक्लरसिद्धि विरिणुः(१) मने
जानीते ॥ रजुपमासं वदामः ॥

The Karṇikās respectively end on foll. 6b, 16,
23, 25, 30b and 43.

End —

इति शौलवे विरचने महीधरविनिर्दिने ।

वेदीयकाष्टकाध्यायसूत्रा वीथि कान्हिकायम् ॥

रसवेदाः (३) भूयं मास्यन्ते चषले दले ।
 प्रपोदश्वो रविचारे वाराणस्या महीधरः ॥ १ ॥
 श्रीरत्नेश्वरमिधरः पुरोः केदायजन्मनः ।
 भाज्या विवृती (ति) शौद्धी भाष्यद्वयनुसारिणीम् २
 विवृतां सुखदोषाय व्याधुप्यनुसारतः ।
 भाष्ये रामकृतां वृत्तिं स्वाध्यालोच्य सप्ततः ॥ ३ ॥
 नीलकण्ठो रमानाथः सितामग्नद्वयोपरः ।
 शैवेना कृपासिन्धुः (संतु) व्याख्यारकेसरी ॥ ४ ॥
 इति श्रीमन्महीधरविरचितं शुद्धसूत्रविचरणं समाप्तम् ॥
 [B. D. 224.

517

श्राद्धकल्पसूत्र of कात्यायन.

9½ x 5½ inches; Devanāgarī handwriting.
 Foll. 10, seven or eight lines to a page.

This is a treatise on the Śrāddhas, being the sixth Parivṛta of the White-Yajurveda. It is in 9 Kāṇḍikās or chapters; hence it is also called Navakāṇḍikā Śrāddhasūtra or simply Navakāṇḍasūtra. It is published with several commentaries at Benares, and also at Bombay (by the Gujrātī Printing Press), with the Kāṇḍikā of Kṛṣṇa Miśra, as an appendix to the Pāraskara Grhyasūtra.

It begins:—

अपरपक्षे आर्द्धं कर्तुं वा चतुर्थादहः संपदेत०

It ends:—

अमावास्यायां सर्वमित्यमावास्यायां सर्वमिति ॥ १ ॥

इति नवकण्डीसूत्रं समाप्तम् ।

[B. D. 171.

518

श्राद्धकल्पसूत्र of कात्यायन with
प्रकाश by हलायुध.

12½ x 6 inches; Devanāgarī character.
 Foll. 47; nine lines to a page.

A commentary on Kātyāyana's Śrāddhasūtra by Halāyudha, son of Saṅkharana. Halāyudha quotes Govindarāja and Saṅkhaḍhara and is quoted by Kṛṣṇa Miśra, the author of Kāṇḍikā on the Śrāddhakalpāsūtra. Kāṇḍikā of Kṛṣṇa Miśra again is quoted in the Nirmayasindhu and in the Śrāddhamayūkha of Nīlakaṇṭha. Halāyudha, therefore, cannot be later than the middle of the 16th century.

Brahmaguṇyaśāstra (Ulwar, Extract, No. 356, Mitra, Notices, II, p. 79) is a work of the earlier Halāyudha, the author of the Mṛtasāñjivani; see above No. 113.

It begins:—

महोत्सवप्रकाराणां पश्यामी वेदाराधयः ।

पश्चिद्विद्युता वासा महा सन्धेयसेस्तु ताः(नः) ॥ १ ॥

गजाननस्यादिदिसर्गाकाले श्रोत्रं विधात्रा विहितं निराम्य ।

हर्षाद्यवृत्तानि शुभावहानि मिश्रान् विभ्रं मम हृदितानि ॥ २ ॥

कात्यायनेन मुनिना पदहादिमहाधेयम् ।

श्राद्धसूत्रमतिस्फुटं हृणोमि पदेदहम् ॥ ३ ॥

अथ तापदिदमादिमं सूत्रम् । अपरपक्षे आर्द्धं कर्तुं वा ।

Besides the ancient writers, Halāyudha quotes the following:—

कर्क उपपाय 38b; कल्पतह or कृतककल्पतह 7; 19b, 23b; 26; 36; 42; 44; कामपेयु of शंभु 6b; गोविन्दराज (com. of सनुस्मृति) 3b; 4, 21; 34; 30b; 39, गौतमभाष्यकृत 37b; दीपिका 33b, 40b; पशुपति 28b; मञ्जरीकर 40b, मिताक्षरा of विश्वनाथ 5b; 33b, 38b, लक्ष्मण उपपाय 21; 43; विभामित्र 44b; and शङ्कर 7; 9b; 45b.

On fol. 10, we find the following reference.—

विद्वज्जनन इति । लिहर्चमसि केषांश्चिदेषः क्रियते तत्र जीवित्तत्त्वार्थं काष्ठसकलकर्मण्यत इति दाक्षिणात्येषु मसिदम् ।

On fol. 24:—

आशोढं गिरिलं पीलुं कलं काश्मीरमसिदिवम् ।

End:—

भासीदसीसवसुधामरमुष्यमूलभूता(भूतः)

सकलमेवे प्रसू(सव)पाप्रतथा मसिदः ।

सर्कपणोतिविदितः मयितोनुकीर्ति-

मुपोतयन् सुकृतिषां प्रथमावतारः ॥

सः स्वामनः सकलशास्त्रपरपणोपि

यः पशुपातमधिकं कृतवान् कृतीन्द्रः ।

आज्यीक्षिकीरदसि सेव चित्तिमि तोषः(यम्)

शास्त्र समोपनयनः पितृकर्मदीपः ॥

श्राद्धदीपा कृतीन्द्राणां सत्तरो मुदमुत्तमाय ।

नीमासुरस्ता ॥ श्री ॥ हलायुधीयश्राद्धभाष्यं समाप्तम् ।

वासी दुर्गाशंकरेण किरितो प्रयोधम् ।

[B. D. 284.

519

मूल्याध्याय of कात्यायन with

वृत्ति by विट्ठल.

10×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll 25; nine lines to a page. About 150 years old.

Mūlyādhyāya of Kātyāyana, which is a part of one of his *Parisīstas* (see Peterson, Reports, III. p. 384), consists of five and a half Anuṣṭubh ślokas, treating of the prices which are to be paid to the Brahmins in the place of the various sacrificial gifts. The commentary is by Viṭṭhala, son of Bālakṛṣṇa, surnamed Vaiṣṇava and a resident of Śrīpura. He is a recent writer, he quotes Nīlakantha (au of Mayūkhā) and his son Śaṅkarabhaṭṭa. He refers to his father's work called *Aikāhikācāturmāsayapaddhati*.

Another commentary on the Mūlyādhyāya is by Gopāla, cf. Peterson, Reports, III p. 384 and Mitra, Notices, V. p. 114

The following is the full text of the Mūlyādhyāya, (see Aufrecht, Leipzig Catalogue, No. 76).—

ह्रात्रितपणिका गावश्चतुर्कार्पाणो वरः ।
 द्वये पट्ट कार्पाणका भटावनहुदि स्मृताः ॥ १ ॥
 दश कार्पाणगा पेनावशे पञ्चद्वौ व तु ।
 हिरण्ये कार्पाणकाः पणा नव तथाधिकाः ॥ २ ॥
 वशे कार्पाणकैकशरौष्टी द्वादशानिके ।
 वृषस्यामय पञ्चाशन्मूख्यं कार्पाणगाः स्मृताः ॥ ३ ॥
 निष्के पञ्चाशदेव दुर्गमे पञ्च धानानि तु ।
 पञ्च कार्पाणगाः शोका शोलायां पट्ट इये तथा ॥ ४ ॥
 शुद्धेऽष्टौ कार्पाणकास्तान्ने कार्पाणगाः स्मृतः ।
 त्रात्रकर्वे पि च पण इति मूख्यप्रवृत्तयः ॥ ५ ॥
 अधिकं कवचैर्मूख्यं न्यूनं विचाजुसारतः ॥ इति ॥

The com. begins—

नत्वा श्रीसं मोहिनीदेहरूपं
 मातापित्रोश्चापि पादौ कराम्भ्याम् ।
 एता मूल्याध्यायवृत्तिं विधेते
 उद्योतिर्विष्णुबालकृष्णार्पणं ॥ १ ॥
 यस्याप्रनौ याज्ञिकमर्मेभेत्ता
 प्रचण्डवज्रादिभिर्धुष्यिष्यन् ॥
 अमूख नास्ति किल द्युष्टाद्रि-
 प्रमोक्ष पद्मद्वय एक आसीत् ॥ २ ॥

सत्र कात्यायनाचार्यो भगवद्भित्तावासर्यत्र प्रदेयायाच गोमू-
 ल्यमेव प्रयमतो वदति ह्रात्रितपणिका ॥

The commentator divides the text into two Tārāṅgas, the first consisting only of the line 'ह्रात्रितपणिका गावः'

धेन्वादिनिष्कृष्टदानविधीर्पायामपि इयं पेनुरित्येव प्रयोगः
 कार्यः । प्रतिनिधौ मुख्यवाचकतान्दस्यैव प्रयोक्तव्येन न्याय-
 विदो याज्ञिकानां च संमतत्वात् ॥ इति श्रीसकलागमाचार्य-
 वैष्णवो गोमूख्यकथनं नाम प्रथमस्तोत्रः ॥—fol. 12.

It ends—

इति श्रीश्रीपुरनगरस्थवैष्णवयोगनामक्यालङ्कारात्मज-
 विट्ठलेन विरचितार्या मूल्याध्यायवृत्तौ द्वितीयस्तोत्रः ॥

Viṭṭhala quotes—

अनन्तदेव 10 दक्षिणादाननिर्णय 14b; आचारदीप 25,
 ऐकाहिकचानुमांसपद्धति of his father 11b, कर्मविपाक
 of शंकरभट्ट 11b, कुलुकभट्ट 2, 5; गणितामृतवृत्तिका of सूर्य
 8b, 10b, गणेशदेव in बुद्धिविलासिनी 8b; दानविवेक
 23, दक्षिणादाननिर्णय see अनन्तदेव; दानमयूख 18b;
 दिनकरसोमोत् of गायामह 10, 18; 18b; 19b, 22b; &c.
 द्विविधगणितसार of वीरसिंह देव 2b, 4, 7b, 8b; 18;
 द्वैतनिर्णय of शंकरभट्ट 12b, धर्मप्रवृत्ति 18b; प्रक्रियाप्रसाद
 20b, प्रयोगरत्न of नारायणभट्ट 8; प्रयोगसार of विश्वनाथ
 8; प्रायश्चित्तमयूख 9, बुद्धिविलासिनी see गणेश देव;
 भट्टोजि श्रीक्षित 9; मितालक्षर of विद्यानेश्वर 6, वास्तुशास्त्र
 18, वीरसिंह देव see द्विविधगणितसार; व्यवहारमयूख
 1, 2b, व्रतार्क of शंकरभट्ट 12b, ब्रह्मणि 10b, श्रीचराचार्य
 21; संस्कारकौस्तुभ of अनन्तदेव 11b; सूर्य देव see
 गणितामृतवृत्तिका. स्मृत्यर्थसार 9b, हेमाद्रि 12.

[S. C. 10.]

520

यौधायन औतसूत्र.

(द्वारसूत्रमस्त.)

8½×4 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 13; about 15 lines to a page.

The MS contains only the Dars'apūrnāmāsa Pras'na of the Baudhāyana Śrautasūtra. For another MS, see I. O., No. 284. A part of the Baudhāyanaśūtra (Pras'nas I-IX) is edited by Dr. W. Caland, Calcutta, 1904. Dars'apūrnāmāsa forms the first Pras'na of the Śūtra.

Beginning—

अमावास्यायां वा पूर्णमासेन वा हविषा

[B. D. 172.]

521

बौधायन धौतसूत्र (दर्शपूर्णमास) with
व्याख्या by सायणाचार्य.

11×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 51-110, ten lines to a page. Dated
Samvat 1841

The MS is defective, first 50 folios are
missing. On 51 we find 'सायणाचार्यकृतदर्श
पूर्णमासव्याख्या' added by a later hand

Gopālahārikā (see No 572 below) is quoted
on fol. 92. This has led me to conclude that
the Darśapurnamasa is of the Baudhāyana
Śrautasutra, cf Bhandarkar Report 1883 MS
p. 28

[B D 118]

522

बौधायन धौतसूत्र
(आधान)

9×4 inches, Devanagari handwriting
Foll 23, nine lines to a page

Ādhana or the second Prasna of the Baudhā
yana Śrautasutra

Begins —

अथोपव्याहरणं.

For another MS. of I O No 284 (B) where
the Prasna contains only 19 sections (divided
into 2 parts) as against 22 of our MSS and
21 of the printed edition where see note
on p. 68

End —

सतिष्ठतेऽपथेय सतिष्ठतेऽपथेयम् ।

[B D 233]

523

बौधायन धौतसूत्र.
(आधान)

8½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 21, ten lines to a page

Another copy in 22 sections

[B D 172]

524

बौधायन धौतसूत्र.
(आधान.)

10×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 18, nine lines to a page

Another copy in 22 sections.

[B D 224]

525

बौधायन धौतसूत्र.
(प्रायश्चित्त)

9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 43 eight lines to a page

Prayascitta of the Baudhāyana Śrautasutra in
three Prasnas having 11, 13 and 18 sections
respectively. For a commentary by Gopāla (who
quotes Bhavasvāmī) on this cf I O No 447.
The number of sections there (11, 10 and 8)
however differs from the one given above

A Thāle MS, see above No 440

It begins —

अथातो मन्त्रगणान्नातानि प्रायश्चित्तानि व्याख्यास्याम ।
सर्वतोऽपेरिष्टम्भकृत यद्यप्यस्यान्विपतेत्.

Prasna II begins on fol 15b —

अथ वै भवति य पापबन्धनमुहात स्वात् । यो वाबन्धयेत्
इवेभ्य ऋषिभ्य विमुञ्चो.

Prasna III begins on fol 30b —

अथातिद्वयानि सदोद्विधानि समस्त देवयजनं.

It ends —

अथवमिलेके सर्वानित्याचार्यो ॥ ७ ॥ बौधायनीयधौ
तप्रायश्चित्तसूत्रे द्वतीय प्रश्न ।

[S C 4]

526

मानव धौतसूत्र.
(प्राक्सोम)

9½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 77, eight lines to a page. Dated Saka
1587 Samvat 1732

Prākṣoma portion of the Mānava Śrautasutra
For an account of the complete work see

Dr. Schroeder, *Maitrāyaṇīya Sāhitā*, Intra., p 41 and Dr. Bradke, *Z. D. M. G.*, vol 36, p 445-50

We have got all the different parts of the *Mānava Śrautasūtra* in our collection. The arrangement of these in this catalogue is as far as possible, based upon that of MS M2 of Bradke which is as follows — (I) *Praksoma*, (II) *Agnistoma*, (III) *Prayasaita* (IV) *Pravarṅkalpa*, (V) *Istikalpa*, (VI) *Cayanakalpa*, (VII) *Vajapeya*, (VIII) *Anugraha*, (IX) *Rājasuya*, (X) *S'ulva* 1 *Sulva* 2 *Uttareṣṭaka*, 3 *Vaishnava*, (XI) *Parisista* 1 *Pratigrahakalpa*, 2 *Muladṛgataśanti*, 3 *Yamalaśanti*, 4 *Āśleśavidhi*, 5 *Sadantotpattis'anti* according to *Viṣṇudharmottara Purāṇa*, 7 *Rudrajapavidhānakalpa*, 8 *Pravarādhyāya*.

Our MSS however, appear to have followed a totally different order of the several parts, which also differs from that of MS No. 761 of the *Asiat. Soc. of Bengal Collection* (see Bradke, *Z. D. M. G.*, 36, p 448). The different parts in our collection are as a rule separately paged, yet the pagination is continuous in the case of some.

At the end of No. 526, the order of the first five parts is given as follows — I *Praksoma*, II *Agnistoma*, III *Istikalpa*, IV *Vajapeya*, V *Cayana*.

In No 533, the following parts are continuously paged — I *Cayana*, II *Vajapeya*, III *Prayasaita*

In No 535, *Pravargya* and *Rājasuya* are continuously paged.

In No 538, *Pravarādhyāya* and *Srāddhakalpa* are continuously paged

The order of the chapters of X and XI is however the same, though (XI has been wrongly placed by me under *Grhyasūtras*, see below No 657) XI, 8 & *Pravarādhyāya* is counted as a separate part in our MSS

Our MSS also contain an additional part & a *Srāddhakalpa* which is not found in Bradke's MSS, see below Nos. 538 and 654 (the latter placed under *Grhyasūtras* through mistake)

Praksoma contains 8 *Adhyāyas* having 3, 6, 5, 3, 6, 5, 7 and 6 sections respectively

The *Adhyāyas* begin —

I उच्यते उपचारो विहारोचराणि यज्ञाद्वाणि कर्तुं, II बोधते पञ्चात् (fol 8), III होतयवस्थिते (fol. 20), IV पूर्णं ऋद्धमस्तुपवसेत् (fol 28b), V भर्तृनादधीत (fol. 34), VI उद्धराद्वनीयमित्युक्त्वा (fol 43b), VII चातुर्मास्यान्वारममाण. (fol 52b), VIII वेन्द्राग्नेन यजुना यद्वमाणो (fol 66)

It ends —

इति श्रीमानवसूत्रे प्राक्सोमनाम्नि प्रथमपञ्चविभागे ऋष्टमोषाद्यः समाप्तः ।

इति प्राक्सोम प्रथमविभाग समाप्तः । । अग्निष्टोमः १ इतिरूपः । १ वाजपेयः ३ चपय ५ ॥ एते पञ्चविभागाः ।

[B. D. 223.

527

मानव धौतसूत्र.

(प्राक्सोम and अग्निष्टोम.)

13½ x 8½ inches, Devanāgarī character. Fol. 43, about 16 lines to a page

The MS contains the *Praksoma* and *Agnistoma* parts of the *Mānava Śrautasūtra*, for the latter, see below No 531. *Praksoma* ends on fol. 44

The MSS. of the different parts of the *Mānava Śrautasūtra* in B. D. 264 are mostly in one hand and were written about 60 years ago see Nos 523, 535 below

[B. D. 264

528

मानव धौतसूत्र.

(प्राक्सोम and अग्निष्टोम.)

14 x 8½ inches, Devanāgarī character. Fol. 34, about 15 lines to a page. Incomplete

The MS contains *Praksoma* (complete) and a portion (Adhy 1 and 4 sections of Adhy II) of *Agnistoma* of the *Manava Śrautasūtra*

Another copy

[B. D. 264

529

प्राक्सोम with

भाष्य of कुमार.

9½ x 4½ inches, Devanāgarī character. Fol. 105, about 10 lines to a page. The MS is at least 300 years old

A commentary on Prakṣama by Kumārasvāmi, identified with Kumārila by Goldstücker, but see No. 537 below. A facsimile edition of the I O, MS (No 383) was brought out by Goldstücker, 1861. Our MS almost agrees with that. See Bradke's remarks on this facsimile edition at Z. D. M. G., 36, p 448.

It begins —

श्रीगणेशायनमः । श्री गणेशे नमः ।

यां मय (यु?) शय्येयामास कल्पं कृत्वा पुरा विश्व ।

कनानि कल्पयित्वा ते साम धातु सरस्वती ॥ १ ॥

उत्तरत उपचारो विहार । द्विपद परिभाषासूत्रम् । विषया-
द्विपदा परिभाषा भवति ।०

भाष्यमान ends on fol 48, भाष्यमान on fol 74,
the next ॥ धातुमांस

भाष्यमानभाष्यकार and हारीतभाष्यकार are quoted
on fol 66b

It ends —

प्राक्स्तोमभाष्य सपूर्ण । शुभमस्तु । प्रथमसंख्या २१००
शुभाष्टतभाष्य समाप्तम् ।

[B. D 86.

530

प्राक्स्तोम with

भाष्य of शुभाष्ट.

14×8½ inches, Devanāgarī character
Foll. 6, about 15 lines to a page. Incomplete.

Another incomplete copy of Kumārasvāmi's
Prākṣamabhāṣya. A fragment

[B. D 264

531

मानव धीतसूत्र.

(अग्निप्रोम.)

532

मानव धीतसूत्र.

(इष्टिकल्प.)

13½×8½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 15, about 16 lines to a page.

Iṣṭikālpa of the Mānava Śrautasūtra has two
Adhyāyas. The first has 10 sections the second
has 16.

It begins —

अष्टेष्टिकल्पः । इष्टिनिर्वर्जित षोडशब्रह्ममन्त्रावाकायां वा ।
पूर्वपक्षे वा शुष्ये ब्रह्मत्रेव्यत्र भवत्या प्रायश्चित्तेष्टिप्रायश्चित्ताः ।०

It ends —

आग्नेयमष्टकपाल निर्वर्ण्य मैत्रावरुणीं पयसां सखाः समा
नदेवतमेकादशकपालः ।०

It ends —

० शुभकल्पपायां वाच विसृजते वाच विसृजते ॥ १९ ॥

इष्टीष्टिकल्पे द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः । इति मानव
इष्टिकल्पसूत्रसमाप्तः ।

[B. D 204.

533

मानव धीतसूत्र.

(अथन, वाङ्मयेय and प्रायश्चित्त.)

13½×8½ inches, fair Devanāgarī handwriting
Foll. 24, about 17 lines to a page. Dated
Saka 1787

The MS contains the following chapters from
the Mānava Śrautasūtra —

(1) अथन — It has two Adhyāyas, the first in
8 sections, the second in 7. It begins:—
अथ अथनसूत्रम् । अग्निं वेष्टयमानं इन्द्रो रीरभोग् षोडशब्रह्म
मन्त्रावाकायां वा । It begins on fol. 7 —
अथनद्वितीयोऽध्यायः समाप्तः । इति मानव
इष्टिकल्पसूत्रसमाप्तः । It ends:— इति मानव

tions, begins on fol. 14b —उभय द्वादशाहः सत्रा
मदीनक्षेको मह्यो वाः, It ends —संपूर्णानि द्वादश्या
द्वादश्याम् ॥ इति वाजपेयब्रह्मपुराणाय समाप्तः ॥ ५ ॥

(8) प्रायश्चित्तः—This has only one Adhyāya
(marked as the 5th) with 11 sections. It begins —
अथ प्रायश्चित्तसूत्रम् । द्वादश प्रायश्चित्तानि ध्रुवेण लुहोनि ।
अतो ध्रुवे भू स्वाहेति गार्हपत्ये यष्टो भुव स्वाहेति-
It ends —सर्वेषु देन सर्वेषु देसदक्षिणेन यजेत यजेत ॥ इति
प्रायश्चित्तसूत्रे अष्टमः खण्डः । इति मैत्रायणीये मानवसूत्रे
प्रायश्चित्तस्याय पञ्चमः ।

[B D 264

534

मानव धीतसूत्र

(अनुप्रादिक.)

18½ x 8½ inches, fair Devanāgarī handwriting
Foil 7, about 16 lines to a page

Anugrahika Prasna of the Mānava Śrauta
sutra. It has 26 sections.

It begins —

अथानुप्रादिकं व्याख्यासाम् । साय होम वोपोदय लुह्यात्
प्रातर्होम योषाममयकालेन काल जातिक्रमेत् ० 2 भास्य
निर्बपति सङ्कामे ० 3 यदि वत्से चपाकृतेषु ० 4 पुत्रे जातेऽथ
त्यक्ष ० 5 पञ्चाशिक व्याख्यासाम् ० 6 अथ प्रमातृकोप्रीना
वृषीत ० 7 प्रयस्यतमेवमीउपो ० 8 अग्निहोत्रायण्यसिहोत्रे
गैव ० 9 वसत्ये वेणुयशान् ० 10 ययसा लुहोति यवाग्या ०
11 पञ्चदश वाक्षायण्यमेन ० 12 अथ यूपावत्स विधि ०
13 अथ यूवत्स छेदने ० 14 अलेखो होतुः ० 15 अथ साय
नस्य पशो ० 16 पद् होता प्रहपाशुवधा ० 17 अथ अवात्रि
कल्प ० 18 व्यासपातोधमेध पुरुषमेघस्य सर्वमेध व्याख्या
साम् ० 19 अथाहिताग्ने प्रमीतस्य विधि ० 20 अनाहि
ताग्ने प्रमीतस्य विधि ० 21 देतात्तरस्य मेते ० 22 अची-
त्यर्थं शिरसि वपात् ० 23 पशो मेते अनशिकापा ० 24
अथातप्योदो दिवसे ० 25 अथात सन्यासविधि व्याख्या
साम् ० 26 अथातसीधसचारात् व्याख्यासाम् ०

It ends —

नास यशो देवगमो भवति । इत्यानुप्रादिकसूत्रसर्गम् ।

[B D 264

535

मानव धीतसूत्र.

(प्रवर्ग्य and राजसूय.)

13½ x 8½ inches, Devanāgarī character
Foil 25, about 16 lines to a page Dated
Saka 1787

Pravargya and Rājasūya portions of the
Mānava Śrautasūtra. Rājasūya is in 5 Adhyāyas
while Pravargya has only 1 Adhyāya containing
8 sections

(1) प्रवर्ग्य in 8 sections, begins —अथातः
प्रवर्ग्यकल्प व्याख्यासाम् । प्रवर्ग्य संमरित्यन् अमावास्यायां
पौर्णमास्यामासपूर्वमाणपक्षस्य वा पुन्ये नक्षत्रे. It ends —
सर्वत्र रहस्यमग्नयोर्ये प्रतिपत्तिर्मात्रेण च प्रतिपत्तिर्मात्रेण
च । इति प्रवर्ग्यसूत्रे अष्टमः खण्डः । इति मानवसूत्रे
प्रवर्ग्यकल्प समाप्तः । —fol 6

(2) राजसूय—The 1st Adhy having 5 sections
begins —राजा राजक्रानेन राजसूयेन यजेत गार्हो
होताधुन्या IInd having 6 sections begins on fol
10b —पुन्यवाशि देवयजने राजाचमेवेन ० IInd having 8
sections begins on fol. 14 —आज्ञात विधानमेकाहान् ०,
IVth having 3 sections begins on fol. 18 —
उपतिष्ठारतिराह्वय ०, Vth having 6 sections
begins on fol. 20b —सत्रेष्वभिद्वय पञ्चाहमतीयाहाराग्ने ०

It ends —राजानो यज्ञनामेति सरस्वायूनासि कश्यप
कश्यप ॥ इति राजसूये पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः ॥ ५ ॥

[B D 264

536

मानव धीतसूत्र

(शुक्ल, उत्तरेष्टक and वैष्णव)

13½ x 8½ inches, fair Devanāgarī handwriting
Foil 8 about 16 lines to a page

(1) शुक्लसूत्र has 4 sections Ist अथात शुक्ल
व्याख्यासामो हनु पागर्वी सदा निरापत दृष्ट्यां
यथायमुपकल्पयेदन्तरेण चित्रास्वानी IInd अष्टातीत
शत जेषां तिर्यगाश्च वतु गत ० IInd प्रायश्चा इराक
कुर्वाणसीशालां वतु यवा ० IVth जन्मना रोगहीनो वा
यजमानो मयेधदि ० It ends —शुक्ले वतुपसङ्गम् ।
इति शुक्लसूत्र समाप्तः । —fol 2b

(2) उत्तरेष्टक has 5 sections:—Ist अथात् उत्तरेष्टकं व्याख्यास्यामः । उत्तरेष्टकादुना वसमानो येन विमिमीते०; IIInd व्यावामस्याष्टमेकतस्तुरीयमेकतः०; IIIrd दमंस्तमं पुनरपणं रमपुराणैः०; IVth द्वितीयायां पुरस्तात्स्वयमाहुणायाः०; Vth यावतीशेषवाक्यामिमिदकागृह्णेहताः ।० It ends:—इत्युत्तरेष्टके पद्यमं सप्तमम् ॥ उत्तरेष्टकं पद्यमिः सप्तमैः समाप्तम् । —fol 4b.

(3) वैष्णव has 7 sections —Ist वैष्णवेदप्रमेयाय शुक्लविद्विज्ज सवेताः ।० IIInd जन्मना रोगहीनो वा०; IIIrd प्रमाणार्थं तु पटुर्न०; IVth भवत्सर्वकटुष्टे तु०; Vth सहस्रिस्ततायोः पक्षः सत्यस्य शिरसि धारारः०; VIth पुनस्तत्तुतीयपद्यमं भागी०; VIIth स्वचक्षुश्चिल्ल संक्षेपोक्त्य रिप्युना० It ends—इति वैष्णवे सप्तमं पद्यम् । इति शुक्लसूत्र समाप्तः ।

[B. D. 264.

537

मानव-मैत्रायणीय-शुक्लसूत्र with

मास्य by ब्रह्मर.

8½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 53, ten lines to a page. Dated S'ake 1776

A commentary on the Mānava Maitrāyaṇīya Śulvasūtra which is different from the Śulvasūtra of the Mānava Śrautasūtra, see above No 536 The commentator is Sankara, son of Nārāṇa, surnamed Maitrāyaṇīya He quotes Īama Vājapeyī among others.

The 1 st on which he was commenting was mutilated, on fol. 14b, he says —प्रथममुक्तिश्च स्वात्मनाः । शुचीभिर्वाप्येव इति । On fol. 19 —
प्रथमस्य तुरिगाद्वैष्णवादानुपेक्षितम् । शुचीभिः कर्तव्यमिति ।

सिक्तानां शराः कुर्वाद्भेदायतनं हि तत् ।

उदतावोक्षतां कृत्वा स्नेहं कुर्वति लक्षणम् ॥ ३ ॥

एतप्रमाणा रेखा रक्षिषि प्रथमा भवेत् ।

पञ्च प्राप्यस्ततो रेखा..... ॥ ४ ॥०

The com. begins—

आहवनीयं यजमानमायदीर्घचतुरां विहृत्य तावतीं रज्जुम-
व्यस्य मध्ये लक्षणं कृत्वा दक्षिणयोः श्रोत्रं सघोरं ततो निषण्ण०

The 2nd chapter begins on fol. 25:—

पृथ्वावाह्यौ पातं प्रतिमुच्य प्राचीमायस्य पञ्चदशसु लक्षणं
तत्तत्पेक्षेकचित्ताया तत्तद्विषु ततो द्वादशसु पातं करोति ।०

The 3rd begins on fol. 36b—

अष्टादशारत्नीमुभयतः पातौ कृत्वा मध्ये लक्षणं तत-
स्तद्वोरपर्यवोरपरं यथाप्रदिष्टं०

The 4th begins on fol. 48b—

चतुरस्रं मुद्रं कुर्वात् पौडशाहुलमायतम् ।

अमध्यविद्धं रमणीयं सारदाद्वयिनिर्मितम् ॥ १ ॥

मीशं मुद्रं सदा कार्यं दानेन परिमिश्रितम् ॥०

The text ends —

अहुक्वास्तु प्रमाणं स्यात् यद् यथाः पार्श्वसंहिताः ।

अतोमाध्यात्रिपुराह (१) यन्मुनिस्तत्तु यो यवः ॥

तस्मादद्भुतिभिः कार्यं प्रमाणं सर्वकर्मसु ।

मण्डलेन च पीठेन दिगादिमहणं श्रुतम् ॥

The commentator quotes the following —

अष्टादश (on मानवमुद्रसूत्र) 10b, कुमारस्वामिपादाः
(obviously he is the commentator of the

मानव भीतसूत्रः 'वाजिकेष्टं कृत्वापविशानीमि शृण्व्याख्याना
वतरे पुनदेव मूलं तद्विपर्ययोत्तरत उत्क्राय लक्षणमित्यस्य

वसो सोमे च त्वेविद्वितीयमिति स्वाचक्षुः कुमारस्वामिपादाः') 4, ('वेदिं नक्तं द्वयहसं चतुरहसं वेदि च सूत्रम् ।

यद् यवेनाहुमेवेति स्वाचक्षुः कुमारस्वामिपादाः') 52b,

द्वैष्ट्य 24, वारह 4, राम वातपेरी ('वाजीयमुद्रमापरे') 5b,

श्रीमद्भगवद्गीतापारः (pārshva) = कुमारस्वामी) 24, (अथ
श्रीमद्भगवद्गीतापारः—द्विपर्ययोत्तरतो वसो विद्वितीयो वेदि

प्रथमविद्वदतो यथाप्रमितिश्चतुर्भोग्यं कार्यं इत्याह ।)

538

मानव श्रौतसूत्र.

(प्रवराध्याय and आद्रकल्प.)

13½ × 8½ inches, Devanāgarī character
Foll 9, about 16 lines to a page.

Pravarādhyāya and Śrāddhakalpa of the
Mānava Śrautasūtra

(1) प्रवराध्याय has 10 sections. It begins —
अथात प्रवराध्याय व्याख्यास्याम तदेतद्ब्राह्मण स्ववत्यायय
पुणीतेष्वधारेष्वेत्यथो० It ends — य प्रवराध्यायमपीते
यः प्रवराध्यायमपीते । इति प्रवराध्यायदशम खण्डम् । इति
प्रवराध्यायो दशमि खण्डे समाप्तः ॥ मैत्रायणीयशाखायां
प्रवराध्यायः समाप्तः । —fol 6b

(2) आद्रकल्प has 4 sections — The 1st begins —
अथात आद्रकल्प व्याख्यास्यामोऽस्मिपुसमाधाय निमेष्य
वा सगोत्रान्माधुरमाद् ० the 2nd begins on fol 7 — अयि
न खडुले भूयाद्योनो० the 3rd begins on fol 7b —
अथ वृद्धिमाद्रकल्प व्याख्यास्यामः । अथ चाष्ट्रद्वये प्राप्ते०,
the 4th begins on fol 8b — (इति मानवसूत्रे आश्वि
दधिक आद्रम्) । अथ परिशिष्टम् । सवत्सर प्रजापति
तस्य यदुद्गयनं । It ends — तस्माद्गनेषु दातव्या आसने
भूतिमिश्रता ॥ इति आद्रपरिशिष्ट समाप्तः ।

[B. D. 264.

539

लट्यायन श्रौतसूत्र

15½ × 7½ inches, Devanāgarī character
Foll. 50 twelve lines to a page Dated Samvat
1926 The MS. was written by Surya at Kasimira.

Lāṭyayana Śrautasūtra in ten Prapathakās.

It begins —

ॐ अथ वैश्वदेवो सर्वैश्वदेविकारो मन्त्रविधिः०

Published with the commentary of Agnisvami
in the Bibliotheca Indica.

[B. D. 245

540

शाङ्खायन श्रौतसूत्र

(I-VIII)

14 × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 30, about 15 lines to a page

45

Sākṣāyana Śrautasūtra has 18 Adhyāyas
in all out of which the present MS contains
Adhyas. 1 & 8 only Edited by Hillebrandt in the
Bibliotheca Indica, 1885-93, see I. O., Nos
259-60

It begins —

ॐ यम् व्याख्यास्यामः । ॥ त्रयाणां वर्णानाम्० ।

[B. D. 204

541

हिरण्यकेशीय श्रौतसूत्र.

(Prasna XXI)

8½ × 4 inches Devanāgarī character Foll. 12,
eight lines to a page. Incomplete

The MS contains a portion i. e. 13 sections
of the 21st Prasna of the Hiranayakesīya
Śrautasūtra. Prasnas I-V of this Sūtra with
commentary are published in the A. S. Series.

It begins —

हरिः ॐ ह्र । देवा यो अश्वु महिम इव त इदमाप
प्रवहत यत्किं दुरित मयि ।०

At the end of sec. 3 we find — इति हिरण्य
केशीयुः एकविंशतिप्रश्ने प्रथम पटलः ॥ १ ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः
व्याख्यास्यताम् । After sec 9 इति हि० एकविंशतिप्रश्ने
तृतीय पटलः ॥ ३ ॥ प्रवराध्यायस्याप्तः । The MS.
breaks off in the 14th section.

[B. D. 172

(F) Vedic Ritual

542

अग्निष्टोम ओद्गात्र

8½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 67 7-10 lines to a page. Dated Samvat
1811

A handbook of the Udgātṛ priest at the Agni
stoma sacrifice

It begins —

अथ सोमप्रयोगः । ज्योतिष्टोमेनाग्निष्टोमेन रथतरसाह्ना
अमु(क)दक्षिणेन अह यदये तत्र भवता उद्गातृव कर्तव्यम् ।
एव प्रक्षोतृव प्रतिहर्तृव सुग्रहपरवमिति ॥

It ends —

इत्युद्गात्रप्रयोगः समाप्तः ॥ सवत् १८११ साक ११३०
ज्येष्ठश्रा २ शुधे पुष्यक समाप्त दीक्षित पादुग टकटसेद्
पुष्यकम् ॥

[B. D. 224

543

अग्निहोत्र औद्वाज.

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 57, seven or eight lines to a page Dated
Samvat 1811

The MS was written by Jivarama Trivadi son
of Ranachoda Trivadi, resident of Navanagara
near Dvarka for the sake of Bābubhata Agni-
hotra and Bhavanī Sankara.

Another copy

[B D 224

544

अग्निहोत्रहोम.

8½ × 4 inches, Devanagari handwriting
Foll 9, about eleven lines to a page Dated
Saka 1786

A manual of the Agnihotra Homa.

It begins —

इशान्यां विशिवा(?) चरन् ॥ सीर्षेण प्रविश्य ॥ गार्हपत्यस्य
पश्चादुपविश्य ॥ प्राणानाधम्य । देशकालौ सकीलौ ॥
पुण्यतिथौ० श्रीवरमेश्वरप्रीत्यर्थं ॥ साधमग्निहोत्रं पयसा
जहोमि ।०

It ends —

काण्डद्वयोपपाद्याय कर्ममहास्वरूपिणे ।
स्वर्गायवर्गदाने च पशुस्य नमो नम ॥
आज्यस्यर्हो सुव पैश जुहु च समिध तथा ।
प्रोक्षणीममिद्योतनकुशां पात्राभ्येतानि सादयेत् ॥

[B D 187

545

अग्निहोत्रहोम.

8 × 4 inches, Devanagari handwriting Foll 2,
48 lines in all

Another manual of the same

It begins —

अग्निहोत्रहोमप्रारम्भ । गार्हपत्यस्याग्ने दक्षिणाग्निं प्रतिष्ठाप्य
द्वितीयं अथगांभि गृहीत्वा गार्हपत्यादेस आहवनीयार्थं उद्धरेत्०

End —

अग्निहोत्र समाप्तम् ॥ बाळोरामाराध्यशेदं पुस्तकम् ॥

[B D 182

546

अग्निहोत्रहोमप्रयोग.

8½ × 4 inches, Devanagari character, Foll 18,
nine lines to a page Incomplete

Directions for the performance of the Agni
hotra Homa, by a pupil of Ananta probably
Raghunatha, the author of Prayogaratnabbusā,
see No 610 below

It begins —

ॐ नम प्रकृतिस्वाय परमानन्दरूपिणे ।

अनन्तनामधेयाय शुरवे परमारमने ॥ १ ॥

अपाग्निहोत्रप्रयोग । वृत्तिह । धार्या द्वादशरात्रं द्युराधा-
नात्परतोन्नय ।०

इति ऋत्विकर्तृक साधहोमप्रयोगः । अथ प्रातर्होमविशेषः ।
fol 12 इति प्रातर्होमः । अथ स्वकर्तृकहोमे विशेषः ।
fol 12b, इति स्वकर्तृकहोमः fol 12b, अपापदि पक्ष
होमविधि । fol 13

It ends —

उक्तं च स्मृत्यर्थे सारः ।

यावत्तोत्र समासास्ते सर्वे साधमुपक्रमाः ।

प्रातः कालापवर्गाश्च न तु प्रातरुपक्रमाः ॥

The following authorities are quoted —

केशव 2b, ॥ शुरव 10b, देवरात 6b, मातृ 8,
प्रायश्चित्तप्रदीप 13b, सिद्धान्तभाष्यकार 6b and often,
स्मृत्यर्थसार 13b

[B D 172

547

अतिपवित्रेष्टिहोम.

8½ × 3½ inches, Devanagari handwriting
Foll 8, seven lines to a page.

A manual of the Hutra at the Atipavitrēṣṭi
sacrifice

Beginning —

अथातिपवित्रेष्टिहोत्रप्रयोगः । नमः प्रयत्ने ह्ययादि०

End —

आज्यपा ह्ययादि सत्यानपान्तम् ॥ ह्यतिपवित्रेष्टिहोत्रम् ।

[S C 4.

548

अत्यग्निष्टोम-उक्थ-पोडशि-अतिरात्र-उद्गात्प्रयोग-

8½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 44, six lines to a page

A hand book for the use of the Udgātr priest officiating at the Atyagnastoma Uktha Sodasi, and Atirātra sacrifices

It begins —

उपोतिष्टोमिक उद्गाथप्रयोग समर्द्धित ।

अत्यग्निष्टोममन्त्र पथामतिरिहोच्यते ॥

अत्र तावन्मन्त्रे बोध इत्यादिसमिदाधानान्त प्रकृतिवद् भवति ॥ विदोषस्तुच्यते ॥ पुर्योतिर्विचक्षणानां निवृत्तिः । एतस्या रथन्तरवर्णे सधर्मेकै सर्वत्र भवत ॥ अथ स्तोत्राणि ॥

इत्य(ष्ट)मिष्टोम ॥ fol 6, इत्युक्थप्रयोग । fol 19b, इति पोडशि प्रयोग । fol 22, इति रात्रिपथांवा । fol 38, इति सन्धिस्तोत्रम् । fol 42, अथ वाग्रवेवाङ्गम् तस्य दृष्टव्यतिसवनस्य प्रयोग । fol 42b

It ends —

इति दृष्टव्यतिसव समाप्त ॥ इह पुस्तक कर्नाटकद्रष्टव्यो-पनामकगङ्गारामस्वेष्ट पुस्तक अत्यग्निष्टोम-उक्थ-पोडशि-अति रात्र उद्गात्प्रयोग समाप्त ॥

[B. D. 224.

549

अन्वारम्भणीहोत्र.

9½ × 5 inches, Devanāgarī character Foll. 2,
about eleven lines to a page

Anvarambhani Hantira Prayoga.

Begins —

इदं पूर्णमासाकारम् ॥

[B. D. 11

550

अन्वारम्भणीहोत्र and आग्रयणहोत्र.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting Foll. 1
one only, 24 lines in all

Anvarambhani and Āgrayana Hantiras.

It begins —

अथ अन्वारम्भणीहोत्रम् । अत्राविष्णु सरस्वती ॥

End —

इत्याग्रयणहोत्रम् ॥

[B. D. 200

551

आग्नीध्रप्रयोग.

8½ × 4 inches, Devanāgarī character. Foll. 9,
eight lines to a page Dated Sale 1729.

A manual of the Āgnidhira sacrifice according to the Baudhāyana Sutra.

It begins —

अथ आग्नीध्रप्रयोग । तीर्थे ध्यात्वाहृत वासः परिषाद्य
एकविंशत्या दुर्मपिभूतैरामान पात्रयिन्वा सप्तमि ॥

It ends —

उत्तरेण गार्हपत्य परिक्रम्य होतुदत्तरत ऊर्ध्वमुत्थय दद्या
ग्नीध्र मय्यामावपनि । पञ्चत्र मादपाचय्य पूर्ववग्मार्जयेत् ।
इति आग्नीध्रप्रयोग समाप्त ॥

[B. D. 167

552

आग्नीध्रप्रयोग.

8½ × 3½ inches, clear Devanāgarī handwriting
Foll. 2 only about eleven lines to a page.

Another manual of the same

It begins —

पूर्ववापवन पावनमन्त्राचम(न)मन्त्रशोक्षण कृत्वा । तत्ते
स्य(स्य)भ्यता तत्ते समृच्यतां तत्ते सपद्यतां काम । इतोऽग्नि
कर्म करिष्यामि शम्भामादाय ॥

End —

अग्नीध्रप्रयोगसमाप्तम् ॥ बाबोरामारम्भस्वेष्ट पुस्तकम् ॥

[B. D. 182.

553

आग्रयणप्रयोग by अनन्त देव

9½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 8 seven lines to a page

A manual of the Āgrayana Ieti by Anant a
Deva see No 575 below

Begins —

अथाग्रयणम् । वसंस्तु इवासाकाग्रयणम् । रात्रिं प्रीत्या-
यणम् ॥

It ends —

इत्याग्रयणस्य औषाधनमनमवत्तवानुदान कुशतोऽ-
नन्तदेवविरचितोयमाग्रयणप्रयोग ।

[S. C. 3

554

आम्रयणप्रयोग (हिरण्यकेशीय) of गोपीनाथ.

12 × 4½ inches, Devanāgarī character Foll 8, eight lines to a page. Dated Śaka 1761

Another manual of the same according to the Hiraṇyakesīya Sūtra by Gopinātha, son of Ganesa surnamed Oka who wrote in the beginning of the last century. Cf Ulwar Extract No. 30. His commentary on the Hiraṇyakesīya Śrautasūtra and his Saṅskaranātasmāla based upon the Hiraṇyakesīya Grhyasūtra are published in the A. S. Series Poona.

It begins —

अथ गोपीनाथदीक्षितकृतहिरण्यकेशीयाम्रयणप्रयोग ।
यजमानस्वीयेन प्रविष्टवेत्यादिनवाद्यमासनाधिकारसिद्धिद्वारा
श्रीपरमेश्वरदीक्षित्य सन्नेन दीक्षित्यामाकाग्रयणेष्टयोस्तत्रप्रयोगः स
माह ॥

It ends —

हिरण्यकेशीयदीक्षित्यामाकाग्रयणेष्टयोस्तत्रप्रयोगः स
माह ॥

[B D 145]

555

आम्रयणेष्टीश्रमप्रयोग

9½ × 5 inches, Devanāgarī character Foll 2, twenty nine lines in all

Another manual of Āgrayana Iṣṭi.

[B D 11]

556

आधानकारिका.

7½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 6, about 12 lines to a page. Incomplete

Verses explaining the construction of the sacred fire. The MS breaks off in v. 32.

It begins —

आधानकारिकामारम्भः ॥ निविशमस्य ॥
अष्टपाथान् यदामि कपुडिरिषसस्तत्र यदीयमकादे
पूर्णमाथी यजम्यालय उद्गुर्वृष्टिकरोहिणी ॥
आरिष्य गुरुतापूर्वतपयमिजायाध्वपथगुहाया
वेगायवी रोहिणीविशुमिषिषमिषाधानस्ततेयसोयम् ॥०
The language in ॥ throughout incorrect, see
ca. 265 and 261 below

[B D 104]

557

आधानप्रयोग.

15 × 10 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 10, seventeen lines to a page

A manual of the Ādhāna.

Begins —

अथाध्याधानं निरूप्यते । तस्य कालं शिशिरयसन्तर्मीक्ष्य
तत्र पौर्णमासमावासा यजनीयास्तिथयः ।०

End —

अरणौ उरसी स्तेयवति क्रतुवियती ।

[Z. A. 23.]

558

आधान दर्शपूर्णमास आम्रयण दौत्रप्रयोग.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 23, seven lines to a page. Dated Samvat 1849

A manual of Ādhāna Darśapurnamāsa and Āgrayana Houtra.

(1) आधान begins — अश्वयौ सप्तमाचक्ष्व देवताश्च
तासां चातुर्व्येमेतामुच्ये ०

(2) दर्शपूर्णमासदौत्र begins on fol 5b, अश्वयुजा
होतरोहीषुको होत्र अश्वयौ देवता आचक्ष्व ०

(3) आम्रयणदौत्रप्रयोग begins on fol 21b —
तत्र विशेषः । सप्तवत् सामिषेयम् ।०

It ends —

ब्रह्मता देवा आचक्ष्व ॥ शेषं समानम् ॥ सिद्धमिति ।
इत्याम्रयणदौत्र समाप्तम् ॥

[S C 14]

559

आधान उद्गातृप्रयोग.

8½ × 4 inches Devanāgarī handwriting. Foll. 4, seven lines to a page. Incomplete

A hand-book of the Udgātr priest at the Ādhāna.

It begins —

श्रीगणेशाय नमः ॥ इति (1) आधान उद्गातृप्रयोगः ॥
यजमानो यत्र कुर्वीत । पञ्चमो म उद्गाता । स म उद्गातोद्गाता
स्वामुक्तामार्गं वृत्ते । इति इह उद्गाता जरति । मह्यमे वो
यो मर्गो मे वोवो ०

[B D 224]

560

आधान उद्गातृत्वप्रयोग.

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 6, about eight lines to a page. Incomplete.

Another copy

[B. D. 224]

561

आश्वयुजीप्रयोग and आश्रायण.

6½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4, seven lines to a page. Dated Śaka 1710.

A manual of the Āśvayujī and Āśrāyaṇa rites.

It begins —

आधाश्वयुजीकर्मप्रयोग । आश्वयुजमासे पौर्णमास्यामा
श्वयुजीकर्म कार्यम् । पूर्वेषु कर्तव्येपेक्षनादिना प्रत्यवरोहिणे
वक्ष्यमाणमार्गेण ।

इत्याश्वयुजीकर्मप्रयोग । आश्रायणप्रयोग । इरौपौर्ण
मास्यामावासा वा । fol 2b

End—

इदमाश्रयण यदाश्वयुजा पौर्णमास्यां कियते तदेककार
त्वाश्वयुजीकर्मणा समानतया भवति । तत्राश्वयुजीकर्म
प्रधानहोम कृत्वाश्रयणहोम ।० दुर्मिक्षे पुरातनपान्दालाभे
नवधान्यमक्षय्याधिकार्यं मलमासेषु कार्यम् ।

[B. D. 200.]

562

उद्गातृत्वप्रायश्चित्त.

8½ x 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 11, eight lines to a page.

A list of Prayasaitas or the expiatory rites
to be undergone by the Udgātr priest, according
to the Kalpabhāṣya.

It begins —

ॐ छन्दोगप्रायश्चित्तानि कल्पमाध्योक्तानि प्रायश्चित्त
न्युच्यन्ते ॥ उपपन्नमिद्विषयप्रत्यान्वयि सक्षेपप्रकारेणोच्यन्ते ॥
प्रथमं तावद्यच्छोता ।

It ends:—

इति कहरमाध्योपप्रत्यकारेण चान्यमाध्यसंग्रहः(१) द्वाद्या
यणप्रायश्चित्तदीपिका समाप्ता ॥

46

The pages are marked सा. मा. or सामप्रायश्चित्त
The last cover has —

इति उद्गातृत्वप्रायश्चित्तसमिष्टोमस्य समाप्तम् ॥

[B. D. 224]

563

ऊहगान (सामवेद).

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 69, eight lines to a page. Incomplete.

This is one of the various forms of the
Sāmaveda Sāhita, CE I O, Nos 116-121
This MS contains five Prapāthakas and a
greater part of the sixth

Beginning—

ॐ नम सामवेदाय नम ॥ इत्यन्तराणि ॥ अग्निं त्वा धूर
नोनुमो वा अद्भुता इव येनव ।

The Prapāthakas end respectively on foll. 11,
24 30, 43 and 50b

[B. D. 224]

564

औपासनहोम

9½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 5, seven lines to a page

A manual of the Āupāsana Homa.

Begins —

अथ औपासनहोमो लिख्यते । यत्र ब्राह्मणं कृतसम्पादवद्भूत
पूर्वं प्रादु कृतस्वामि पश्चिमत् उपविश्य प्राणानाचम्य ।
औपासनहोमं तदुक्तैर्होष्यामि ।०

End—

तत्सायप्रतर्होमस्य तुला भवति वा न वेति । इति
औपासनहोम समाप्त ।

[S. C. 14.]

565

काम्येष्टिविधान.

8½ x 3 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 17, eleven lines to a page.

Kāmyeṣṭividhāna, a treatise on the several
Iṣṭis consisting of 170 verses written in bad
Sanskrit. Possibly the author is the same as
that of the Ādhāna Kārikās (No. 556 above)
and probably was merely a Yājñika having very
little knowledge of the Sanskrit language.

It begins —

काम्येष्टिविधानम् । अजरायुष्यमाह्वयेष्टिविधानम् ।
मपश्यामीति विध्या सकलवजनकार्येषु निखेषु काम्ये-
ष्टिविधीष्वेव विदेषान्मकरणपठितान् योज्य सर्वे विदिष्या ।
काम्येष्टिविधाजरायुष्यसकलवजनेष्वेष्टव्ययमाह्वया-
ह्वानेनुमृदि मन्थारणिस्थितमनलं स्तुत्यं हृष्टो द्यूता ॥ १॥

सोमयाग ends on fol 2b औपन्ययाग on 4,
सरस्वत्यादिवाग on 5, कन्यादावविधान on 5, आमयण
on 7, ब्रह्मयाग on 12, क्षत्रिययाग on 12, वैश्ययाग on
12b, सर्वासीष्टयाग on 14 सर्वशुष्यर्थसौमयाग on 14,
पञ्चमहाभूतयाग on 14b, वैराग्ये सन्यासविधौ वत्सर्गा
द्विविधि on 15b.

It ends —

मन्त्रोक्तीनां तु मन्त्रे कल भवति सदा माह्वणोपा कलानि—
ह्योह काम्येष्टिविधये प्रतिपजनि यदि माह्वणं नसि मन्त्रे ।
इत्य वप्रोक्तिर्नास्ति यमपशुमुविपुष्टोक्तद्वया चरणा
वयं भवन्ता औतर्हिनेस्त्रादिंसयजवकार्ये मिश्रवपरावकार्ये १००

[B D 74]

566

कृष्माण्डहोमप्रयोग.

8x8½ inches Devanagari handwriting
Foll 13, seven lines to a page

Details of the Kṛṣṇaṇḍa Homa a vedic rite
to remove sins which create incapacity to
construct the sacred fire

It begins —

अग्निं(मै)वाचास्वमाय पापक्य वारतम्य विचार्यै सवत्स
मास चतुर्दशतिदिनानि पञ्चदिनानि धीमि दिगानि वा कृष्माण्डै
र्जुहुवात् । अमावास्यायां पौर्णमास्यां चोक्ताम् । अथ कृष्माण्ड
होमप्रयोगः । आचम्य प्राणनायक्यं निध्यादि सकीर्त्य आघ्रा
नानधिकारदत्तपादकसमस्तपापनिवर्हणार्थं कृष्माण्डै
र्होष्ये इति । इमंश्रुकेनालोम०

It ends —

अग्ने उरस्तात् अक्षायपर्णेण हुतरोप निदध्यात् । वावहो
मदिनानि तावन्मासात् श्रीपञ्चदशयनानुत्पण्णेन पयोमहण
महाकावोदनादि । इति कृष्माण्डहोम समाप्तः ।

[S C 14]

567

कृष्माण्डहोमप्रयोग

9½x4 inches Devanagari handwriting
Foll 5, seven or eight lines to a page

Another copy

[S C 14]

568

कृष्माण्डहोमप्रयोग.

9½x4 inches, Devanagari handwriting
Foll 10, seven lines to a page. Dated Saka
1704

Third copy, written by Sasabhaṭṭa Thāle,
see above No 440

[S C 14]

569

गणहोमप्रयोग.

9½x4 inches, Devanagari handwriting
Foll 14 seven lines to a page Dated Saka
1704, Samvat 1839 Written by Sesa Thāle,
see above No 440

A manual of the Gaṇa Homa a vedic rite to
remove the ams which create incapacity to
construct the sacred fire

Begins —

अथ गणहोमः । पूर्वाह्णं पूर्वाह्णं प्रतिप्राप्य प्राणानाचम्य
निध्यादि सकीर्त्य आघ्रातानधिकारदत्तपादकसमस्तपाप
क्षयार्थं गणहोमं करिष्ये । आघ्रातान् तत्र सकल्प्य अथ
प्राणं सवितर च०

End —

दिग्वादि सकल्प्य कर्मचरार्पणं कुर्यात् । पूर्वमेव त्रिवयण
कुर्यात् ॥ इति गणहोमप्रयोग समाप्तः ।

[S C 14]

570

गणहोमप्रयोग.

9½x4 inches Devanagari handwriting
Foll 9, seven lines to a page

Another copy

[S C 14]

571

गायत्रीसाम

8½x4 inches Devanagari handwriting
Folio one only lines two only

The text of the Gayatrī (RV III 62 10)
adapted so as to be sung by the Sāma priest.

सोऽपराविष्टो नो ३ देवीषाम् अर्चो देवेभ्य नमो
नो ३ हो होयि ॥ १ ॥ यिषो २३ योने । यैषो हो ३ हुमा २
दोऽ २ यो ३५ होयि ॥ गायत्रीसाम ॥

[B D 224.]

572

गोपालकारिका of गोपाल.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 12, eleven lines to a page. Dated Śaivāt
1825 A Thāle MS, see above No. 440

Gopālakārikā is a collection of verses on the
Vedic Ritual composed by Gopāla. Gopāla is a
very ancient writer, he is quoted by Nārāyaṇa
the Prayogakāra who is mentioned by Kesava
śvāmī in his Prayogasāra (No 612 below), see
the next number. He therefore cannot be
later than the 10th century. Gopāla quotes
Bhrasvāmī w1 m 1st be still older.

Our MS contains 265 Kārikās on the Soma
rites. I O No 440 is a MS of another part
of Gopāla's Kārikās containing 420 Kārikās.
In the Bhadāmahakara Memorial Collection of
MSS. belonging to the Bhadāmahakara Maṇḍa-
likhita Sangrahaḥa Maṇḍala which is recently
started by me at the Wilson College there is a
MS of Gopāla's Kārikās from the beginning
upto the end of the Cāturmāsya. I subjoin a
brief description of it —

It begins —

पशुखाय नमस्तस्मै रुद्राशीश्रियस्तुभ्ये ।
निहित स्वपमात्पुण्य कर्णोभूयेन सूत्ररूप ॥
कषायस्तु शितिसुरप्रकाय योऽग्रात्
वेदाग्निराशिमसिगम्य निजप्रभावात् ।
बोधायनाय मुनिवशिष्टपादपद्म—
इन्द्राय कषयतयाय नमोस्तु तस्मै ॥ २ ॥
श्रिय न श्रौतकषयानां पादुभूताय शिष्यवे ।
सत्तत्काल पुनर्दोतु नमो बोधायनात्मने ॥ ३ ॥
ऋषयश्चमहर्षीणं यागे स्वादरोहनि ।
इति द्वेयोदिता पक्षा भयस्वामिमतायुता ॥ ४ ॥
द्वयोदना स्युरिष्टीनां पशुनां सतमोदना ।
सहस्रमोदना सोम इत्याहुर्महत्तर्पणम् ॥

इति दशोर्णमासी (about 40 verses) fol 3b,
इत्याधानकारिका (about 70 verses) fol 8, इत्यन्वार
अग्नीषा (about 16 verses the second of which
is quoted by Kesavaśvāmī, see below No 613)
fol. 9, इति गोपालकृताः षातुर्मासकारिका । वाके १५०
राक्षसादेः

Boudas अवलामि, Gopāla quotes लीगाक्षि (हृष्णक्ष
गोरलामे स्वादिति लीगाक्षिरमवीत् fol 7b, गृष्टा प्रपमत्र
सुतः । एष प्रपमत्रोक्षे इति लीगाक्षिरमवीत् fol 9b) and
कालायन (उमयो [दम्पत्यो] रसमक्ष हि मवेदुतमनयेकम् ।
इति कालायन प्राद)

Gopāla seems to have written commentaries
on the Āpastamba (C C I p 160b) Kātyāyana
and Baudhāyana Śrautasūtras. For a portion
of the last (on Prāyascitta only, see No
525 above) commentary of I O, No 447
For other portions of the same consult Burnell
Tanjore MSS, pp. 19b 24. He is called
Prāyascittavaijāṅkyanushāri by Visvanātha,
see below No. 621

Our MS begins —

सोमेन यद्वयमास्य यस्य वित्रादयक्षयः ।
मेदिरे सोमयागेन ॥ स्वादिष्टिष्ठसोमव ॥ १ ॥
आकमेत स वेन्द्रास भवनीर्षायाय पशुम् ।
यस्य वेदश्च वेदी च विष्टेदेते विष्टुहयम् ॥ २ ॥

No authorities seem to be quoted in this
portion इति प्रत सवन (v 180) fol 8b, इति
साध्यन्दिन सवन (v 209) fol 9b, इति नृवीर्य सवन
(v 242) fol 11

It ends —

एष त्रिशङ्कुमार्गस्तद्विषयो परवकाशितुः ॥ २५५ ॥
धोमे गोपालकारिका समाप्ता । सवत् १०२२५ रा वर्षे मति
थाह यदि ॥ पाठयुपनामकनापेसात्मज्ञोपमहलेदु पुस्तकम् ।

[S C 1]

573

चयनप्रयोग of नारायण.

8½×4 inches Devanāgarī handwriting
Fol 83, nine lines to a page. Dated Śaka 1709

A manual of the Agnīcayana rite according to
the Bauḥyana Sūtra composed by the famous
Nārāyaṇa the writer of the Vedic Prayogas whom
Kesavaśvāmī refers to in his Prayogasāra, see
below No 612

This Nārāyaṇa is very probably the same as
the commentator (Vrtakrt) Nārāyaṇa who
wrote a commentary on the Āśvalāyana Śrau-
tasūtra (see above No 509) as appears
from the quotations given below. In this
Prayoga Nārāyaṇa quotes Gopāla, obviously the
author of the Gopālakārikā, and also alludes to
Kāṭhāsāra.

It begins:—

अग्निं व्याख्यास्यामः । स प्रकृतिविकृत्योरुपरवेद्या विकल्प्यते । तुल्यकार्यत्वात् ॥

मध्यागमूहो बहुपशुकवचस्य सौत्रामण्यां व्याख्यातः fol. 76; सा राजसूये व्याख्याता ताम्रपत्रि व्याख्यास्यामः 78b; श्लोकः । बीजेश्वरं च किंशारुनिवां(ग)दिचतुष्टयम् । वर्जयित्वा तु तद्धं स्वादावीजावपनासथा 79; सा हविष्ये व्याख्याता ताम्रपत्रि व्याख्यास्यामो 80; प्रतिपशु सिद्ध इति कल्पसारः 81; दूता गौरिल्लस्य स्थाने घृत ओदन इति कल्पसारोक्त्या 86; पञ्चार्थापूर्वाधेवदायेति गोपालः 80; तथापि नार्हपत्न्यस्ये यथाप्रकृति पृथक्चनान्ते इति गोपालः 85;

Foll. 1-73 are marked चयन and foll. 74-88 are marked श्लो० चयन.

It ends:—

० काकाव्येयि सायमग्निहोत्रं जुहोति संतिष्ठते सौत्रामणी ॥ अथाग्निविद्वत् संवत्सरं न कंचन प्रत्यवरोहति नामनुत्थानं करोति न शीर्षं मांसं खादयति न वयसा मांसं वावजीवं न रामो दूषलीमुपेयाय न वर्पति धावेद्यतोमुल्लं वर्पमा(ग)कृति पृष्ठं न कुर्वाद्वाद्यमेवांमुपावर्तत इति ब्राह्मणम् ॥ तदिदं नारायणः समगृह्णातमो बोधायनाय नमो गुह्यम् ॥ शके १००८ पराभवनाम संवत्सरे ० नवम्यां ह्येनचित् पुंसकं गोडबोकोपनामकरामस्तुतजनादनेन लिखितं ।

[B. D. 183.

574

चातुर्मास्यप्रयोग by इयम्बक.

12½ x 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 35, ten lines to a page.

Cāturmāsya-prayoga, by Tryambaka, son of Nārāyaṇa and surnamed Māta. See below No 584.

Beginning:—

भीषजपुर्णं रामं श्रीसामं विमलेक्षम् ।
ह्यर्वाप्यममजं नत्वा मातरं च रमाभिद्याम् ॥ १ ॥
माटे ह्युपनाम्ना वै भीनारायणसुतना ।
इयम्बकेण द्विजायेण सप्तर्षिप्रामवासिना ॥ २ ॥
द्वया बोधायनं सूत्रमाश्रयनकं तथा ।
चातुर्मास्यप्रयोगो हि यथावति निरूप्यते ॥ ३ ॥

तत्र बोधायनककल्पसूत्रम् ०

It ends —

अनुवाचमणी १ संक्षिप्तास्तस्य इत्याशीक्षे ॥

[B. D. 55.

575

चातुर्मास्यप्रयोग by अनन्त देव.

9½ x 4 inches; Devanāgarī character. Foll. 66; about ten lines to a page; written by Tryambaka Śaṅgrāma.

Cāturmāsya-prayoga, according to Āśvalāyana, by Ananta Deva, son of Āpa Deva; For the author, see Hall, p. 185. He wrote his Smṛti-kaustubha at the order of Baza Bahādur Candra, a prince of Kumāson from A. D. 1644 to 1664; cf. Z. D. M. G., XLVI p. 277 ff; see also L. O., No. 1475, for authorities quoted by him.

It begins:—

ववनीतकरो बाहो नवनीरधरप्रमः ।

कमनीयतमः कुर्वाचं नो विष्णुहरकमः ॥ १ ॥

आश्रयान्नस्य बोधायनमतमवष्टभ्य चातुर्मासानि चिकीर्षतो यथाप्रयोगपक्षमवलम्ब्य प्रयोग उच्यते । भार्यमाणपक्षे ०

इति वैश्वदेवपर्व । 20 b; इति वसुधप्रघाताः 38 b; इति साकमेवपर्व 63 b; इति शुनासीरीयपर्व । अथ दक्षिणा । 65 b;

It ends:—

इति भीमदायदेवसुतवानन्तदेवेन रचितश्चातुर्मास्यप्रयोगः संपूर्णः ।

गोविन्दधरणद्वन्द्वमिच्छिन्दीकृतचेतसः ।

कृति. भीमदत्तसलेज्यायां विजयतेतराक्ष ॥

[B. D. 150.

576

चातुर्मास्ययाजमानप्रयोग.

9½ x 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 14, ten lines to a page. Incomplete.

A manual of the Cāturmāsya Yajñamāna.

It begins —

भीषणेष्टावयसः ॥ अथ चातुर्मास्ययाजमानप्रयोग(गो) लिख्यते ॥ प्रथमे प्रयोगे अन्नारम्भणीयायाः पूर्वादिने पूर्वाह्नि नान्दीयादं करिष्ये ॥ तदादौ कर्मणः पुण्याहवाचनं सात्वापूजनं च करिष्ये ॥

It ends:—

सर्वे गार्हपत्यमुपतिष्ठते ॥ प्रजापते नमः ॥ रवि(यी)णां द्वौ(द्वि)तीयां जप वदन्तरिक्षं ॥ मामनेहसं ॥ संतिष्ठते मह्यः पितृयज्ञः ॥ ॥ अथ इयम्बकया हृदं—

[B. D. 53.

577

चातुर्मास्यप्रयोग by रघुनाथ.

10×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 54, nine lines to a page : Dated Saka
1688 A Thāle MS, see above No. 440

A handbook of the Caturmāsya sacrifice
according to Baudhāyana by Raghunātha, the
author of Prayogaratnabhūṣa, see below No 610

It begins —

यस्यानन्तं ज्ञानं दानं च येन विधेयमभिधेयम् ।

वीथीनेन्द्रगुरोरिव शीनद्वयार्थिं गुरुं नोमि ॥ १ ॥

अथ चातुर्मास्यप्रयोग । चातुर्मास्यानीति कर्मसमुदायनाम ।
सत्राध्यायनस्य बौधायनीयमतमवष्टम्ब यथाप्रयोगवक्ष्यमव
क्ष्य चातुर्मास्यानि विधीर्गोहृदयुक प्रयोग उच्यते ॥

इति वैश्वदेवपर्व । fol 14 b, (इति) वरुणप्रधासपर्व
fol 31, (इति) साकमेधपर्व fol 50b

It ends —

इति शुनासीरीयपर्व । सतिहन्ते चातुर्मास्यानि ।

बौधायनीयकृत्षोक्तचातुर्मास्यमित्युक्तम् ।

अकार्यतन्त्रेक्षेन तेन मुच्यतु यज्ञमुद् ॥

इति यथाप्रयोगवक्ष्यमवष्टम्ब बौधायनीय भाष्यलायनोप
योगी चातुर्मास्यप्रयोगो रघुनाथनपहस्तहस्त संपन्न ।

The following authors are quoted — केवलस्वामी
25 32b, 51, गोपाल (कारिका) 36, तच्चक्र 36b 51,
देवयामिक 2, देवरात 31, धूर्त 25, भव 36b, यज्ञतत्र
46b, सिद्धान्तभाष्य 31

[S C 12]

578

चातुर्मास्यप्रयोग by कृष्णभट्ट

12½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 36, eleven lines to a page : Dated Saka
1679

Another manual of the Caturmāsya sacrifice
according to Baudhāyana by Kṛṣṇabhaṭṭa a
resident of Velāṭes a city. If the last verse
be supposed to give the date of the work it
may be said that Kṛṣṇa lived in the middle of
the 18th century

It begins —

अथ चातुर्मास्यप्रवृत्त्यन्ते । तस्य चतुर्थो मययोग । याव
जीवसावस्वरिकद्वादशाहप्रगोहिकद्विप्रयोगमेति । यथाप्रयोग
इति पर्वोक्तकाल एषु पूर्व पूर्व अयम् । चातुर्मास्यानीति कर्म
समुदाय नाम ।

47

सतिहन्ते शुनासीरीयपर्व । अथ खवनेति । सतिहन्ते
चातुर्मास्यानि । इति बौधायनचातुर्मास्यप्रयोगः ॥ fol 27.

After this we have.—

इति ऋग्वेदेति (अथर्व) मययोग । fol 30, इति ऋग्वे-
देतिहोत्र समाप्तम् fol 30 b, इति कुष्माण्डहोमः समाप्ति-
मयम् ॥ fol 34, इति गणहोमः समाप्तः fol 35 b

End —

इति बौधायनचातुर्मास्यप्रयोग समाप्तः ।

वेत्तणेनापुरे इत्ये वृष्णनाम्ना दिनेन तु ।

चातुर्मास्यप्रयोगोऽथ लिखितः सिद्धमुद्ये ॥ १ ॥

चातुर्मास्याध्ययनाय दे कुर्यादिति द्वित्रयसमाः ।

कर्त्तुं वसन्तमरवृद्धाद्वय पूर्वने सह ॥ १ ॥

जेतु यक्षिपुरं हरेण हरिणा ध्यानाद्वालिं वसता

यद्रु धारिभयोद्भवेन मुचन होयेन धर्तुं धराम् ।

पार्वत्या महिषासुरप्रमथने सिद्धादिभिर्मुक्तये

ख्यात यज्ञसरेण निषपतये पायास्त नन्नाम ॥ १ ॥

This last verse is perhaps to stand at the
beginning of the work

महाश्रितसमूहाके ईश्वरादे तमस्यदे ।

कृष्णपक्षे द्वाग्वेण लिखित ग्रन्थपूर्णता ॥

[B D 145]

579

चातुर्मास्यहोत्र.

9½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 20, seven lines to a page.

A handbook of the Hoṭra at the Caturmāsya
sacrifice

Beginning—

अथ वैश्वदेवपर्वेति । अग्नये मध्यमानायानुवृत्तीत्युक्ते
इतस्त्राणावमनस्वीर्धेन प्रविश्य.

End —

उचै वोपद् ॥ होत्र प्रकृतिवद् ॥

[S. C. 14]

580

ज्योतिष्टोमस्तोमयोग and यज्ञपेयस्तोमयोग.

9×4 inches, good Devanāgarī handwriting
Foll 8, seven lines to a page.

A collection of Stomas to be recited at the
Jyotiṣṭoma and Vājapaya sacrifices.

It begins —

अथ ज्योतिष्टोमस्य स्तोमयोगः ॥ अग्नेस्तेजसेन्द्रस्तेन्द्रि-
येण सुखं वचसा० अथ माष्यन्दिन । अग्नेस्तेजसेन्द्रस्तेन्द्रि-
येण० fol 3 b, अथ चाजपेयस्तोमयोग । अग्नेस्तेजसे-
न्द्रस्तेन्द्रियेण० fol 5b, इत्याज्यानि । अथ माष्यन्दिन ।
अग्नेस्तेजसेन्द्रस्य० fol 6

End —

किमिच्छे विष्णो ररिचक्षिनामेति वृद्धाजपेयसाम ॥
अत्राजपेयसाम ॥ विष्णु उवाच ।

[B D 224

581

दर्शपूर्णमासकारिका.

8½ x 3 inches, Devanāgarī character
Foll. 12, ten lines to a page

Karikās on the Darśapurnamāsa sacrifice
possibly by the same author as that of the
Ādhānakārikā and Kāmjestivādhāna, see above
Nos. 506 and 565 This contains 123 verses
most incorrectly written

It begins —

दर्शपूर्णमासकारिका ।

मात कालाभिहोत्र हुतशिलरहित केवापर्व दृष्ट्या०

End —

इति दर्शपूर्णमासकारिका समाप्ता ।

[B. D 74

582

दर्शपूर्णमासहोत्रप्रयोग

15 x 10 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 5, eighteen lines to page. Dated Saka
1747

Darśapurnamāsa Hōtra according to Ās va
Māyana.

Beginning —

यजमानेन वृत्तोभ्ययुक्ता होतरेदीक्षामन्त्रितो०

End —

तीर्थेन निष्कम्पानियमः । इति संतिष्ठते । इति दर्शपूर्ण-
मासहोत्रप्रयोगसंपूर्णमित्येवम् ।

[ZZ. A. 23.

583

दर्शपूर्णमासप्रयोग.

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 77, seven lines to a page

Another manual of the same. A Thāle MS,
see above No. 440

Begins —

आहिताग्निरन्वाधानहिने मातराभिहोत्र हुत्वा इमं रूपकं
केवलमनन्वाधानं वापयित्वा०

End —

ततोऽयर्चनाविमाहयत्तर्पणं कुर्यात् । दर्शपूर्णमासः
समाप्तः ।

[S C 14

584

दर्शपूर्णमासप्रयोग by ज्यम्यक.

12½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 76, seven lines to a page. Dated Saka
1767

Darśa Purnamāsaprayoga according to Bau-
dhāyana composed in 1844 A D by Tryambaka
son of Nārāyaṇa surnamed Māte and a resident
of Saptasikrāma His mother's name was
Rāmā while Hari was his elder brother, see
above No 574 and below No 599 Ācārendu
of this Māte is published in the A B Series

It begins —

नत्वा गणाधिप इहर्मी श्रीराम विमलेश्वरम् ।

माते इत्युपनाम्ना धीनारायणमुनेन वै ॥ १ ॥

आश्वलायनसूत्राविरोधिबोधायनादुक्तः ।

प्रहृष्टीष्टे प्रयोगो हि यथामति निरूप्यते ॥ २ ॥ ३ ॥

अथाश्वलायनोपबोमी बोधायनदर्शपूर्णमासप्रयोगो लिख्यते ॥०

It ends —

श्रीशक्तिबाहने साके रसाङ्गनागसुमिति ।

कर्तते बहुते पक्षे यक्षसा (?) सोमशास्त्रे ॥ १ ॥

माते इत्युपनाम्ना धीनारायणमुनेन वै ।

ज्यम्यकाख्येन विदुषा सप्तर्षिप्रामयासिना ॥ २ ॥

तेन तुल्यति यज्ञोक्तो रामो दातारिभिः प्रभुः ॥

[B D 95

585

दर्शपूर्णमासप्रयोग by येङ्कटेश्वर दीक्षित.

11½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 42, nine lines to a page. Dated Saka 1737
The scribe's name is Trimbaka Jēgalekara.

Another manual of the same according to
the Baudhāyanaśūtra by Yeṅkaṭeśvara Dīkṣita.

It begins:—

विशेषं नमस्तस्य लक्ष्मीनारायणी गुरु ।
 धार्मी यन्नेषाचार्यं दक्षिणामूर्तिमेव च ॥ (१) ॥
 बौधायनं भवस्वामिमात्मकारं शुद्धयुतम् ।
 कण्ठपाठाय बालानां बौधायनमतानुगमम् ॥ (२) ॥
 कर्मान्तद्वेषपूजोक्तविशेषैस्तद्विहितं स्पृष्टम् ।

प्रयोगरत्नं सज्जते वेद्वेद्यधरदीक्षितः ॥ (३) ॥
 अमायाख्येन पौर्णमासेन वा इति वा यद्यप्येवमपि भवति स
 ५(१)लादेव इतिरातचनमुपकल्प्य यत एकादेव वा अदेन
 वा ययत्तु चन्द्रमसं वा मिश्रं संपूर्णं वा मिश्रं रात्रिसंधि-
 मापयति सायाह्नमग्निभारयति ।

It ends:—

इति बौधायनीयदर्शपौर्णमासप्रयोगः संपूर्णः ॥

This is probably a part of the author's bigger
 work called Prayogaratna, see v. 3 above.

[B. D. 118]

586

दर्शपूर्णमासप्रयोग.

15×10 inches; Devanāgarī handwriting
 Foll. 16; seventeen lines to a page.

Darśapūrnāmāsaprayoga according to Bau-
 dhāyana.

Begins:—

उक्तान्वाधानदिने प्रातरग्निहोत्रं कृत्वा केचनभुजस्यानि
 वापयित्वा ।

It ends:—

ततो अग्नीमृतिमूढं पशुंश्चानमेनवेत्यादिनोपस्थानं
 कुर्यात् । इत्याभ्युपनिषत्प्रयोगी बौधायनदर्शपूर्ण-
 मासः समाप्तः ।

[Z. A. 23]

587

दर्शपूर्णमासप्रयोग.

(हिरण्यकेशीय.)

10½×4½ inches; Devanāgarī handwriting.
 Foll. 47; eight lines to a page.

Darśapūrnāmāsapriyoga according to the
 Hiranyakesīya Sūtra.

It begins:—

अथ दर्शपूर्णमासप्रयोगः । यजमानः । पौर्णमास्यां प्रात-
 रग्निहोत्रानन्तरं इममुपसंकेशलोकमनस्यानि वापयित्वा आहवा
 परेण गाह्यपरं दर्शेष्यासीते दर्शान् आहवमानः यस्या सह
 प्राणानाययद् ।

It ends:—

इति हिरण्यकेशीय दर्शपूर्णमासः समाप्तः ॥

[B. D. 311.]

588

दर्शपूर्णमासप्रयश्चित्त of स्थुनाथ नयहस्त.

8½×4 inches; Devanāgarī handwriting.
 Foll. 72; about ten lines to a page. Dated Saka
 1731.

Darśapūrnāmāsa Prayascitta according to
 Bauddhāyasa, by Raghunātha Navahasta, pupil
 of Ananta, see below No. 610.

Begins:—

अथ बौधायनदर्शपूर्णमासयोः प्रायश्चित्तानि लिख्यन्ते ।
 अन्वाधानानन्तरं दक्षिणाग्निवादे ।

इत्याधानप्रायश्चित्तानि । अथाग्निहोत्रयोः । fol. 38.
 इत्यनुपवासाप्रायश्चित्तम् ।

आचक्षायनमुत्पुनयमिहोत्रमीरितम् ।

प्रायश्चित्तमन्त्रेण तेन तुष्टयु यज्ञमाह ॥ fol. 61.

The following are quoted besides प्रायश्चित्त-
 चरित्रिका which is very often alluded to — देवप्राज्ञिक
 50b, देवरात 47b, 50b, पूर्व 42, प्रायश्चित्तदीप 11b,
 रत्न 42b, वृत्तिहृत् 50, सप्तद्वी 10, सायणाचार्य 50b
 and सिद्धान्तमात्य 47b, 51b, 53 &c.

In the following passage, the author refers to
 his father —

॥ प्रवातोपस्थानं कृत्वा गच्छेत् । तद्विभिरसत्तात्तययदे-
 रित्यनुक्तः । यस्मिन्प्रातेःप्रयः सन्निव तस्माद्वामानन्तरं गन्वा
 पुरातनाचवो(?) वासः प्रवासः । ॥ fol. 56.

It ends:—

आह्वितामेवं धर्मः इति गोभिर्हमापितम् ॥ इत्याभ्युप-
 नयोपयोगी बौधायनानुसारी प्रायश्चित्तः समाप्तः ॥

[B. D. 172.]

589

दर्शपूर्णमासप्रयश्चित्त.

(हिरण्यकेशीय.)

12½×4½ inches; Devanāgarī handwriting.
 Foll. 8; 9-11 lines to a page.

Another manual of the same according to the
 Hiranyakesīya Sūtra.

Begins —

अथ दर्शपूर्णमासयोः श्रायश्चित्तानि क्षुण्णमवस्थमाश्रित्याज-
त्राग्रे हिरण्यन्ते । हिरण्यकेशिमुत्राजसरेण ॥ अहम्मा
थयाजान्तकर्ममध्ये एकमेकं वा विस्तृष्टाग्निमकर्मकरणोत्तर
स्मरणे सति ॥

It ends —

•अन्यत्समानं होतृवर्जं यजमानः सर्वं करोति । होता
नित्यश्चेत्तथापि श्रितम् । इति दर्शपूर्णमासप्रायश्चित्तम् ।

[B D 148]

590

दर्शपूर्णमासयाजमानः.

12½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5 eight lines to a page

Instructions about the duties of a Yajamana
at the Darśapurnamāsa.

It begins —

प्रवसतो यजमान इति स ह स्नाह वीधायन स ह
यजमानं शहवथ यजमानं प्रवसति यत्र स्नातयेन प्यायेद्
स यद्यसंस्थित जागच्छेद् कृतमनुमदय ॥

It ends.—

इति इह यजमान (म) कियते स यत्र स्नाह सदेतयाजमान
प्यायेद् उच्चारयेद् पागकाते विहारमिमुक्त । इति दर्श
पूर्णमासयाजमान समस्तम् ॥ श्री ॥

[B D 55]

591

दर्शपूर्णमासहोत्रः.

9½ x 5 inches, Devanāgarī character Foll 17,
nine lines to a page. Dated Saka 1723

Darśapurnamāsa Hantṛa.

[B D 11]

592

ब्राह्मदाह-उद्गाहोपप्रयोगः.

9 x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 103, nine lines to a page. Dated Samvat
1827

A handbook of the Udgātr priest at the
Drāḍasāha sacrifice

It begins —

अथ ब्रूहदीहब्राह्मदाहस्य मध्ये उच्यते ॥ सत्रं मह्यम्
योध इत्यादि समिदापादाभ्यो विधिः ॥ सर्वेति श्रवति । विदे
षादुच्यते ॥ तस्य ब्राह्मदीहस्य ब्राह्मलोपसदो ब्राह्मसमष्टयः ॥

It ends —

इति ब्रूहदाहस्य ब्रूहदीहस्य लोत्राणि समाप्तानि ॥
संवत् १८२७ माघपदकृष्णचतुर्थ्यां शुक्रवार ॥ इदं पुस्तकं
आचवलोपनामक हरिमदेन लिखितं स्वार्थोपकारार्थं च ॥

[B D 224]

593

ब्राह्मदाहसाम.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12, nine lines to a page Incomplete

A collection of the Sāma texts to be recited at
the Drāḍasāha sacrifice.

It begins —

अथ ब्रूहदीहस्य ब्राह्मदाहसाम उच्यते ॥ अस्य प्रभासदुः
सुतं शुक्रं दुहते अहय ॥

It ends abruptly as follows —

इत्युक्त्यानि । इति तृतीयस्याह समाप्त ॥ अथ चतुः
र्थस्याह ॥—

[B D 224]

594

धूर्वाण (or धुरागान).

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, seven lines to a page.

Dhurgāṇa or Dhurīgāṇa of the Sāmaveda.

Begins —

श्रीगणेशाय नमः ॥ देवास्तैः रोय ॥

[B D 224]

595

निरुदणुयगधप्रयोग
(योधायनीयः.)

9 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 29, about 10 lines to a page Dated Saka
1701

Nirudhapaṇuṇyagadhaprayoga according to
Bandhāyana.

It begins —

अथ धनुर्वन्यधप्रयोगप्रारम्भः । तस्य उद्गदने पूर्वपक्षे
देवनक्षत्रे देवस्यां वा योनिमास्यां जमावास्ता (या) वा यजमानि
वा अनुज्ञायते ॥

It ends —

सप्तमकाले पशोः पक्षे दोमकाल उपस्थिते ।

समाप्यैव तु होतव्य काल एव लुहोति तु ॥

इति निरुधपशुबन्धप्रयोग समाप्तः ॥

The folios bear the mark यौ० प० The MS.
was written by Govinda Janārdana Godabole

[B. D 172.]

596

निरुधपशुबन्धप्रयोग (यौधायनीय)

0½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 18, ten lines to a page Dated Samvat
1813

Another copy of the same with slight changes

It ends —

समाप्यैव तु होतव्य काल एव लुहोति तु ॥

इति निरुधपशुबन्धप्रयोग । अथ प्रयोग उग्रप्रयां केश
वमुत्तनाराधनेन लिखासिध बोधितः ॥

[B I 58]

597

निरुधपशुबन्धप्रयोग. (हिरण्यकेशीय)

12½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 12 ten lines to a page. Dated Saka 1708

Nirudhapaśubandhaprayoga according to the
Hiranyakeśīya Sūtra

It begins —

श्रीगणेशाय नमः । अथ हिरण्यकेशी पशुप्रयोग । यावज्जीव
प्रिसाद्वा वर्षमात्रस्य वा पदसु मासेषु आहूतिमुख आहूतिमुखे
वा संवत्सरे संवत्सरे वा प्रथमे प्रयोगे पशुय-चाङ्गत्वेन गण
पतिपूजनं पुण्याहवाचनं मातृकापूजनं शान्दीवाङ् च करिष्ये
न द्वितीयादिप्रयोगे ।

भाष्यकार (मातृदत्ता) is quoted on 1b, वैजयन्तीकार
(महादेवी) on 6

यैवार्णिक शमिता इति मातृदत्तीयभाष्ये । श्यामीगत
श्यामपुत्रादयमेव व्यापयमाज्ञानुवाज्ञाचतुष्टयम् । शके १००८
परामय ।

[B D 55]

598

निरुधपशुबन्धप्रयोग of महादेय. (हिरण्यकेशीय)

12½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 21, about ten lines to a page. Dated Saka
1708.

Nirudhapaśubandhaprayoga according to the
Hiranyakeśīya Sūtra by Mahādeva Somayājī.
A MS (Mitra, Notices vol I p 86) of Mahādeva
Somayājī's commentary on the Hiranyakeśīya
Srautasūtra is dated Samvat 1714. He cannot
therefore, be later than the middle of the 17th
century. He is however not a very old writer
according to a tradition current among the
Pandits of Wat. According to this he is not
more than 325 years old

Beginning —

वेदप्रपासमन्त्रकृतिप्रकारमूर्तिप्रवामन्मन्त्रवचनम् ।
जन्तोर्वस्वत्रितपात्रुविश्वविम्बप्रवामन्मन्त्रं मामनर्षाम् ॥

निरुधपशुबन्धप्रयोग उपपत्ते । द्वितीयो हि पशु । यो
पूर्णमासवर्षस्य कायपक्ष । कायपक्षे तु सर्वाङ्गोक्तमभिप्रे
यमिति कामयितव्य, नित्यपक्षे उपाचरुतिवक्ष्यद्वारा श्रीर-
नेश्वरीलपमिति । स च त्रिविधः ।

It ends —

इति महादेवसोमयाजिरुध पशुबन्धप्रयोग ।

[B. D 55]

599

निरुधपशुबन्धप्रयोग of त्र्यम्बक. (यौधायनीय.)

12½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 17, about eleven lines to a page. Dated
Saka 1768

Another manual of Nirudhapaśubandha accor-
ding to the Baudhāyanasūtra composed in 1845,
by Tryambaka son of Nārāyaṇa and surnamed
Māṭe, see above No. 584

It begins —

श्रीराम पशुपुत्र श्रीसायब विमन्ध्याम् ।

इषांर्य आतर् यत्वा मातर् च समामिषाम् ॥ १ ॥

माते इत्युपनाम्ना वै श्रीनारायणमुजुना ।

त्र्यम्बकेन द्विजाधेन सततप्रिणामपासिना ॥ २ ॥

आचलायनेषुपावितेधिर्षोपायनानुग ॥

निरुधपशुबन्धस्य प्रयोगोऽथ निरच्यते ॥ ३ ॥

It ends —

श्रीशालिवाहने शाके नवाङ्गमुनिभूमिते ।
आवणे साति पूर्णयां एवमे रविवासरे ॥ १ ॥
माटे इत्युपनाम्ना श्रीनारायणसुतेन वै ॥०
तेन तुष्यतु यशेशो रामो दाशरथि प्रभुः ॥ ३ ॥

[B D. 145.]

600

पवनपावनप्रयोग.

9½ × 3½ inches, Devanāgarī character.
Foll 5, eight lines to a page. Incomplete

Pavanapāvana is a purificatory rite to be performed before the beginning of sacred rites.

It begins —

ततः कर्ता प्राच्युतः उपविश्य आचम्य प्राणानायम्य देश-
कालौ संकीर्त्य अमुककर्माङ्गत्वेन अमुककर्म कर्तुं शरीरशुद्ध्यर्थं
आत्मानं पावयिष्ये ॥ एकविंशतिकुशान् गृहीत्वा ॥०

[B D 221.]

601

पथनपावन.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 5, seven lines to a page

Another manual of the same

Begins —

अथ आचार्यः कृतिव्यजमानः एकविंशतिकुशपिञ्जलान्या-
द्याय सहस्रि सहस्रि. पादयेत् ॥ ॐ चित्पतिं मा पुनराव-
च्छिन्नेन पुवित्रेण ॥

Ends —

न वै तत्र प्रसीयते ॥ अप नः शोभुषद्वयम् ॥
उदयसूक्तं जपेद । स्मार्तपथनपावन समाप्तम् ॥

[S C 1.]

602

पथनपावन.

8½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 7, eight lines to a page

Another copy of the work in the last number.

[S C. I.]

603

पिण्डपितृयज्ञप्रयोग.

6½ × 3½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 7, seven lines to a page. Dated S'ako
1711.

A manual of the Pindapitryajña rite.

It begins —

हरिः ॐ स चानाहिताग्निनामपि कार्यः पूर्वमनाहिताग्नि-
निसे अपयित्वातिप्रणीय जुहुयादिति सूत्रात् नित्ये औपासना-
ग्नाविषयः तस्य चायमना(मा)हिताग्नितो विशेष ०

इति खण्डपर्वणि केवलपिण्डपितृयज्ञः । fol. 6.

खट्वत्त is quoted on fol. 6b; हरदत्तभाष्य on 7.

It ends —

अर्धोधानी तु औपासनाभावे व्यतिपन्नं कुर्यादिति समाप्तः ॥

[B. D. 213]

604

पितृसूक्तमन्त्र.

(from मानव गृह्यपरिशिष्ट.)

7½ × 4½ inches, Devanāgarī character.
Foll 14, eight lines to a page. Dated S'ako
1669

Pitrukta Mantras from the Mānava Grhya-
pariśista.

It begins —

० पितृसूक्तानि ० गृह्यपरिशिष्टोक्तं लिख्यन्ते । त्रिः सावित्री-
मयीते श्रीश्राद्धितो अनुवाकान् । अत्र पितरो मादयन्त्यम् ।
उवाचत्सवा हवामहे । इति मानवपरिशिष्टं ०

It ends —

इति पितृसूक्तमन्त्र संपूर्ण । शाके १६६९ प्रमथणानाम्-
समाप्त माहे मार्तण्डर वय १ राटव ।

[B D 165.]

605

पुनराधाननिमित्तानि.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, nine lines to a page.

A manual treating of the causes of reconstruc-
ting the sacred fire.

Begins —

अथ पुनराधाननिमित्तानि । गृहे अग्निं त्यजत्वा दग्धस्रोः
प्रमान्तरे सीमान्तरे वा रात्रौ निवासे पुनराधानम् । तत
साधं प्रावर्होमकाले ०

The following are quoted —

अदन्तभाष्य fol. 2; कारिका 2, गङ्गाधरपद्धति 1b;
2b, देवप्रानिपद्धति 2, देववाङ्मि 1b; भाष्यदीक्षितपद्धति
2b; and रश्मिका 1b.

End —

अतिरामाये पदी होमं करोति । अहुमारी च । इति
पुनराधानमिमिषामि ।

[S C 14.]

606

पुनराधेयप्रयोग.
(बोधायनीय.)

0½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, seven lines to a page

Another manual of the same according to
Baudhāyana.

Begins —

आधानामन्तरं संवत्सरादवर्षेण पुनराधेयपुनराधानं धनस्य
वा हविर्वैजमानस्य वारिरे महाभ्यामुत्पत्तिर्भवति स०
पुनराधेय कर्षात्०

End —

आदित्या आर्यं श्रवणा विदन्तु स्वाहा । आदित्येय इदं ॥
काशान्तरमाह सत्यायाव आपसम्बद्ध । वर्षासु धारि वा यजे
रोहिणी पुनर्वसू अनुराधाभेति ।

इति बोधायनोक्तपुनराधेयप्रयोग ।

[S C 14]

607

पुनराधेयप्रयोग.
(बोधायनीय.)

0½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 8, seven lines to a page.

Another copy slightly differing from the
preceding one.

[S. C. 14.]

608

पौण्डरीकप्रयोग by तालवृन्तनियामी.

8½ x 4 inches, Devanāgarī character Foll. 11,
about 13 lines to a page. Dated Saka 1727

This appears to be a portion from the Ānvalā
yanasautasutrayātti by Tālavṛntamārasī, it
treats of the Paundarikā rite, see above No 511

It begins —

अथ पौण्डरीकलैकादशरात्रयोरो वक्ष्यते । स च द्विप्रकार

आचार्येणोक्त तत्र पूर्वव्याह इति । समूहः । पूर्य पराहो-
हमप्यन्तापूर्यः समूहः । अतोमोः । अतोमोः । अतोमोः । अतोमोः ।
माह । निष्कृतिरिति तत्र मुक्तम् ०

पूय पौण्डरीकल प्रथमप्रकारः fol. 4 पूर्वप्रकारेणोक्त
रीक्याचार्येणोक्तः प्रकाशान्तरमिति आपराधेन वर्धितः ०
समूहः । अतोमोः । अतोमोः । अतोमोः । अतोमोः । अतोमोः ।
साहाय्येति तामि पौण्डरीक इति बोधायनः । १० इति त्रेणित
वृद्धतालवृन्तनियामिसिंहप्रयागं पौण्डरीकः समाप्तः ।
fol. 9 b

It ends —

महामत्त संनिधौ ॥ इति द्विप्रकारः पौण्डरीकप्रयोगः
समाप्तः । तत्र स्तोत्राः १० इति सप्तहृतिः । इत्येकादिकमहा-
मत्त समाप्तम् ॥ श्री शुभ मन्त्रम् ॥

[L. D 183]

609

प्रतिहार.

(सामवेदीय.)

10 x 4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 6, about eleven lines to a page. Incomplete
Pratishāras of the Sāmaveda.

श्रीगजावतः । प्रथमस्याहः । प्रतिहाराः । वार्त्तं । गामा २३
ताम् । सोमाप्रयो ३४ हाह । अजा २ । विवाः २ । वृद्धादि
आर्षेण सू २३ ता । मायो । अजा ३४ वराः १० । द्वितीय
स्याह ३, अथ तृतीयः 1 b, चतुर्थमहः 2, पञ्चममहः ।
अथपह 2 b, इति चट्ट 3, इति सप्तमस्याह 4, ०

[B D 224]

610

प्रयोगस्तम्भाय of स्तुनाय नन्दल.

(Cb J)

9½ x 4½ inches, good Devanāgarī handwriting
Foll. 223, seven lines to a page. Dated Samvat
1847

An exhaustive treatise on the vedic ritual,
divided into several chapters called Rānas,
by Raghunātha son of Ganesabhaṭṭa, son of
Raghunātha son of Hanrababhaṭṭa surnamed
Navabasta and a most devoted pupil of Ananta
Deva. Another work of Raghunātha = Prāyāsa-
cittakutubhala where this work is mentioned, see
below Nos. 614-620. This MS. contains only the
first chapter of the Śrauta Prayogaratnabhūṣa.

Ananta Deva lived towards the middle of the 17th century, see above No 575. Raghunātha therefore, must have lived a little later. Raghunātha is a very exhaustive writer and quotes a very large number of authorities.

It begins —

नमस्तु विततविश्वे (श्री ?) ब्रह्मिन्नासः किलास-
दुष्टिनिविशुभवाद्या यद्विभासावभासि ।
निगमनिर्दिष्टीजं ध्यक्तमन्व्यक्तमाधं
परमनिसवितानं तत्सत्तद्भावागम्यम् ॥ १ ॥
मयि वस्तु किमप्यस्तु तारणाय प्रथीमयम् ।
पद्मशोपि विभासासतामन्यत्रापचरिणः ॥ २ ॥
तिलीपतां तरिरिव ध्वान्तदुर्धारापरिधिम् ।
सत्कर्मसाक्षी भवताद्वनन्तः स गुरुर्मयि ॥ ३ ॥
यद्यपि पदतयोन्वा. सन्ति च ध्वन्याः कृताः कृतिभिः ।
दीपशिखेव सद्योऽन्यथीत्येषा तनोवु विश्वपटम् ॥ ४ ॥
मुनिसत्त्वसत्सक्तभाषोक्तिरुत्थुमौक्तिकैः ।
प्रयोगरत्नभूषेया प्रच्यते विष्टुष्टये ॥ ५ ॥

न कस्ते स्वनिवृत्ते किंचिन्मारे इति मन्त्रलिङ्गाय सर्वकर्मणा-
मारम्भे गणयतिः पूज्यः । धर्मकर्मणि भाद्रव्ये०

इति पुण्याहवाचनप्रयोगः 9 b, इति मातृकापूजनानादी-
द्याह्नप्रयोग 11 b, इति अधिकारिनिरूपण 17 b, इति
मायश्रितप्रयोग. 88 b, इति पुनःसधानम् 41 b, इति
यौवायनोक्तः ५५ भाष्यहोमप्र० 52 b, इति गणहोमप्रयोगः
68 b, इत्युदकसागित. 125 b, इति तन्त्रेणोदकसागितसमा-
नप्रतिसरवधनप्रयोगः 131 b, इति मनुष्यकं समाप्तः 135 b,
इति गोविन्दपञ्चः 157 इत्याधानपुनराधानप्रयोगः । अवादी-
त्यमनन्तेन मिष्टेष्टजनगुह्ये । अवाधेयप्रयोगोर्ध्वं तेन गुह्यतु
यज्ञमुह्य ॥ इति रघुनाथोदीत भाषानप्रयोग । अथ होम-
प्रयोग । 179, इति क्रविकर्तृक. भावहोमप्रयोग. 198,
इति प्रातर्होम. 198 b, इति स्वर्गकृत्यहोमः 199, अवादी-
त्यमनन्तेन० अग्निहोत्रप्रयोगोय तेन गुह्यतु यज्ञमुह्य ॥ इति
रघुनाथोदीतप्रयोगरत्नभूषाया होमप्रयोगः । अथ प्रवास-
विधि 209 b, इति रघुनाथेन कृतो प्रयो० प्रवासोपस्थान-
विधि. 215 b, इति पूर्णाहुतिविधि. 216 b, इति स्वाव-
दज्यसंस्कारविधि । 217.

It ends —

इति पिष्टतितृप्यजः ।

अवादीत्यमनन्तेन मिष्टेष्टजनगुह्ये ।

प्रयोगः तितृप्यजं तेन गुह्यतु यज्ञमुह्य ।

इति श्रीमद्भरिहरमहात्म्यरघुनाथसुतगणेशमहत्त्वज-
(अनन्त)दीवीपरघुनाथोदीतार्हा श्रौतप्रयोगरत्नभूषायां
पुण्याहवाचनादिपिष्टतितृप्यजान्तो रत्नगुण्डः ।

श्रीमदीलमहो भूयाद्भयोभ्योभिर्वृद्धये ।
शक्तुपायूतसंस्तिका विविक्रपदयोमिना ॥ १ ॥
अनन्तलक्ष्मसंलक्ष्मः (ध्वः) कणावरणालयः ।
उत्तुसज्जलकलोलो भूयाद्भयो गुरुर्मयि ॥ २ ॥
पुण्याहवाचनं नान्दीधारादरलं द्वितीयकम् ।
अधिकारविधारोय प्रायश्चित्तनिरूपणम् ॥ ३ ॥
पुनःसधानमध्यग्रेः कृष्णगङ्गागणहोमकौ ।
आधानकालः संक्षेपादिहाराभरणं सतः ॥ ४ ॥
पात्राणामय विमानमरण्या हरणे विधिः ।
संभारकथनं चायोदकसागितः सहैव ॥ ५ ॥
श्रोको प्रतिसरेणाय भ्रमिषवर्णमईणम् ।
संभारसंश्रुतिश्चाय श्रोको गोविन्दपञ्चकः ॥ ६ ॥
महोदनमयाधानं पावमात्रेष्टयः सह ।
ततश्च पुनराधानं तिलहोमः पृथग्विधः ॥ ७ ॥
प्रवासगमनं तस्यावागमश्च द्विरूपकः ।
पूर्णाहुतिविधानं च स्वावदज्यसंस्तिसिद्धिः ॥ ८ ॥
तितृप्यजसतः पिष्टैराद्यगुच्छे निरूपितः ।

श्रीवृद्धेतापार्णमस्तु ॥ सर्ववत् १८४० फासुन० पारस० ॥ १ ॥
तैत्तिरीये ॥ २ ॥

In this Gucoha Raghunātha refers to his Guru's
work on the same subject in four places — fol
71, 183b, 193b and 216

गुरुवस्तु यजनानो दक्षिणत उपविश्याध्वर्युं धृत्वा तमाह
उदाराहवनीयमिति तलोच्यर्युर्विहारादहिराचान्त. नीधेन
प्रविश्य याद्वैत्यं प्रज्वाल्य दक्षिणांति प्रणीय गाह्वैयसादाहव-
नीयमुदरेदित्याहु. 183 b, गुरुवस्तु तृणीवदेन प्रथमसति-
कृतं मन्त्रमात्रं निरस्य तु देवताया इति पूर्वव्यायामाहः ।
195b, वृत्तेन पूर्णोद्ध्यत्यं प्रसन्नवर्णमावदयकमिति गुरुवः ॥ 216.

Other authorities which he quotes are —

अपराकं 236, केसाव 69b, 141b, 156b &c, गृह्यपरि-
शिष्ट 11, गोपाल (कारिका) 141, चतुर्विंशतिमत् 13b,
21b &c, सप्तकृतं 69, त्रिकाण्डशम्भु 12b, 203b &c,
देव 69b, देवरात 68b, 189b &c, पृत्तं 202b, चर्मिह
(सिद्धान्तभाष्यवृत्तिवृत्) 68b, नृमिह (author of some
metrical work) 179b, 184, 192, &c. प्रयोगसमाला
2b, 202b, प्रायश्चित्तचन्द्रिका 202b, प्रायश्चित्तप्रदीप 190,
200, 216 अथ 205b, भारद्वाजपूज 20b, महार्णव 35b;
माधव 19b, 25, 29b &c, मिताश्रत 202b, यज्ञनप्र
192b, रेणुकारिका 70, लीमाश्रितकारिका 13, 14b, इतिवृत्
181, 191, 197 &c, वृद्धाः 35b, गावल्कारिका 222;
गुरुव 71b, गुरुषाणि 25b, दोषवृत् 173b, यद्विद्वान्त
23b, सिद्धान्तभाष्य 189b, 203 and स्थूलधर्मा 24b,
35 &c.

611

प्रयोगरत्नभूषा of रघुनाथ.

(Ch III)

9½ × 4 inches, good Devanāgarī handwriting
Foll 37, seven lines to a page

The third part of the same work. This treats of the Darśapurnamāsa

It begins —

सचनेषु × × गोपिकानां रसवद्भिरुत्तैरत द्विजामासु ॥
हविरसि सगोरस सगोद प्रविशन्मनसि गोरसस गोप ॥

अथ दशपूर्णमासप्रयोग ॥ आधानानन्तरप्रथमपूर्वर्णमासा
पूर्वेषु पुण्याहवाचन रात्रादुदकाशितप्रतिसरकण्ठ्यो विधाय ॥

(इति) प्रथमदशपूर्णमासप्रयोग ॥ अवादीरथ ॥ अन्वा
रभेष्टिरप्येषा मीयता यज्ञमुत्तया 18 b, इति पूर्णमासप्रयोग ॥
71b, विचारण्य ॥ quoted in four or five places
It ends —

अवादीरथ ॥ दशस्य पूर्णमासस्य प्रयोगोस्तु हरेर्मत ॥
इति श्रीमद्भगवद्गीतासहितदेवीयारघुनाथोजीतप्रयोगर
त्नभूषायां दशपूर्णमासप्रयोगाख्य तृतीय स्कन्ध ॥

[S C 12]

612

प्रयोगसार of केशवस्वामी.

(दशपूर्णमास)

9½ × 4½ inches fair Devanāgarī handwriting
Foll 38 eleven lines to a page The MS is not
dated but the paper, handwriting and general
appearance of it leave no doubt that it is
the first part of the MS noticed under the
next number

Prayogasāra is a manual of the various rites
composed by Kesavaśvāmī who follows Narayana
and Bhavavāmi and quotes a Karikā (2nd of
the Anvārambhāni Karikās see above No 572)
from Gopāla (in the next number) Kesava
himself is quoted by Trikāṇḍamaṇḍana which
again is quoted by Hemādri. Thus Kesava must
have flourished before the twelfth century A D
See above No 509 and Bhandarkar Report
1883-84 p 31

It is to be noted here that Bhavavāmi who
is the model of our Kesava is a very ancient
writer He is quoted in the Gopālakārikās from
which our Kesava quotes, see above No 572

49

Kesava's Prayogasāra is based upon the Bau-
dhāyanasūtra, especially upon the Dvaidhasūtra
portion of it The present MS contains the
first Pras'na of the Prayogasāra, it treats of the
Darśapurnamāsa The MS in the next number
contains the second third and fourth Prasnas
which treat of Ādhāna and Agnihotra.

For another MS of I O No 370, and
Burnell Tanjore MSS, p 19

भिव एति वमरुहस्य कण्व च मुनिसत्तमम् ॥

प्रयोगसार वक्ष्यामि केशवोह यथामति ॥ १ ॥

नारायणादिभिः प्रयोगकारैक पञ्चमाश्रित्य दशपूर्णमा
सादीनां प्रयोग उक्त आचार्यपार्षद्वैधे पक्षान्तराण्युक्तानि ॥
अथस्यामिमतानुसारिणा मया ॥ उभयमन्यद्वीह्य प्रयोग-
सार कियते ॥ अमावास्यानेत्यादि ॥

The Adhyayas end as follows — I on 5b, II
on 7 III on (?) IV on 9 V on 11b VI on 13b
VII on 14 VIII on 15b IX on 17b, X on 18b,
XI on 21 XII on 23 XIII on 25, XIV on 27,
XV on 30b XVI on 32b XVII on 34b

In the first Prasna the following are the
important quotations —

स्वशाखाया मीहीणामिति समाश्रित्य शाखाश्वरे वक्ष्या-
मिति उभयदर्शनार्थ उभय समाश्रित्यमाचार्येणेति (आचार्य
— बौधायन) । उपाशुयाज्यस्य क्षेपाभावाद कथमाचार्येणोक्त
सहस्र ध्रुवाज्यादिति । अवमभिप्राय इह प्रजापतिवचनात् ।
fol 32 तत्त्वप्रसङ्गे भवस्याग्निोक्तद्विकल्पस्य दृश्य ॥
fol 32 b

It ends —

यत्तुपित प्राक्षयनसंवेगेन तदीरणिष्ट प्रवदिति सन्त ।
दशोद्वेगिह्युत्पद्ये यतः शस्त्रेमेवदशोद्वेगिह्युत्पद्ये ॥

दशपूर्णमासयोर्द्वैधे बहुधा विकल्प उक्त । प्रथमप्रवक्ष्य
यातोक्तानुष्ठानाच्च अत्र सर्वेति भोक्ता । लोकावुद्धितपूर्वा
कतिचिदुक्त । अतः परमपि तथैव भवति । इति केशव
स्वामिहोत्रे प्रयोगसारे दशपूर्णमासी समाप्तौ ॥

[B D 124]

613

प्रयोगसार of केशवस्वामी
(आधान and अग्निहोत्र.)

9½ × 4 inches, Devanāgarī character Foll 30-
nine lines to a page Dated Saka 1602.

Ādhana and Agnihotra Prakaraṇas covering IInd IInd and IVth Prasnas of Kesavayāmi's Prayogasara.

It begins —

अधोपस्थाहरणमिति । मन्त्रकमादशपूर्णमासावनुकान्तौ । समप्रधातनपूर्वकत्वात्सर्वकर्मणा कमादाधानं प्रस्तुयते । तत्राप्युपस्थाहरणपूर्वकत्वादुपस्थानस्थानन्तरमुपस्थाहरणमुच्यते इति शेषः ।

The Adhyayas of the IInd Prasna end as follows — 1st on 4b, IInd on 5b, IIInd on 6, those of the IIIrd Prasna as follows — 1st on 9b, IInd on 12, IIIrd on 20b, with the third Prasna the ādhana ends — इति केशवस्वामिहोत्रे प्रयोगसारे द्वितीये तृतीयः । इत्याधानं संपूर्णम् ।

The first Adhyaya of the IVth Prasna treating of पुनराधानं, begins —

पोष्याधेयेन नमोति स पुनराधेयमादत्त इति आपानका कादारम्य सवस्तरसमापनात् पुनर्वात्रादिबन्धनं पशूनां च घनस्य वा हानिर्यस्य प्रजायते तस्याध्याधानमुच्यते अग्नीन्धुन राधास्यमानो भवतीति तस्मिन्पुनराधेये प्राहुर्मन्त्रवादिनः ।

With the second Adhyaya of the fourth Prasna the ṛṣi-hoṭra begins —

आधानारम्भप्राप्ते कारणादशपूर्णमासायुक्ताकमाधानं सविकारमुच्यते आनन्तर्यामिहोत्रं प्रस्तुयते । अग्निहोत्रस्य चारम्ये हविर्वाद्यं न कारयेत् ।

The third Adhyaya treating of उपस्थानं begins — अग्निहोत्रानन्तर उपस्थानमुपलभ्यते । अथ सायं हुतेऽग्नि होत्र इत्यादिः ।

The following are the important quotations in this part —

अध्याधेयानि काम्यानि वसन्ते कृत्तिकादिषु । सद्यस्का कानि कार्याणि न धर्षामीत्यमोरपि । इति गोषातेनोक्तत्वात् । fol 2, उद्दिष्टं वादित्ये मध्यार्चैतकामयेति शाखान्तरमाह सत्यापाद fol 15 b, इत्यान्तरामन्त्रीयां पाशुके वैकृते ण्यु । मत्वात्पूर्वस्य दृष्ट्वा कुप्योक्तं न लोपयेत् । इति प्रजा पतिवचनात् । आचार्येणाप्युक्तम् । यस्य मत्वेहन् पश्यता लघुका भवति सामवदस्य पश्यते । fol 19

It ends —

इति भीकेशवस्वामिहोत्रे प्रयोगसारे आधानप्रकरण समाप्तम् । शके १६०२ रीद्रसंवत्सरे आषणशुक्लतृतीया तद्विती चित्रावोपनाम्ना न्यबकमहल सुतेन विष्णुमहेन िलितमिदं पुस्तकम् ।

[B D 150

614

प्रायश्चित्तकुतूहल of रघुनाथ नवहस्त.
(परिभाषा)

9½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Fol 24, seven lines to a page

An exhaustive work on the vedic atonements composed by Raghunatha Navahasta, the author of Prayogaratnabhūṣa See above No 610 The present MS contains only the Paribhāṣa section.

It begins —

स्वीतमीसमज विष्णु जिष्णुमधुतमथ्यम् ।
अमरतां नारदनासाच तमाय पुरुष नमः ॥ १ ॥
यस्य अरण्यमात्रेण तृष्टाशिरिवाग्निना ।
नश्यत्पितृपापौ वल्लभनन्तमुपासहे ॥ २ ॥

अथ बल सकलकर्मणाः अग्रामाप्यमस्यौ प्रायश्चित्त निरूप्यते ।

It ends —

इति परिभाषाप्रकरणम् । अनादिशान्ताकपालः । इति यौधायनः ।

[S C 12

615

प्रायश्चित्तकुतूहल of रघुनाथ नवहस्त.
(दर्शपूर्णमास)

9½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Fol 49, seven lines to a page.

Another part of the same work. This treats of the Darśapurnamāsa Prayas'cittas.

नमस्कृत्य गुरुनिधिशिष्टेऽजन्तुदिदाम् ।

विशिष्टदद्यात्पुष्टेऽतिष्ठत्तमस्य भवे ॥ १ ॥

वनेऽहिकालः । सामान्यतो य इष्टा पशुना सोमेन पश्येत् ।

The author refers to his Prayogaratnabhūṣa in the following passage —

प्रायश्चित्तकमथासन्तु तत्रप्रयोगरत्नभूषायां दर्शपूर्णमास प्रकरणे योचर इति नेह पुनर्लिखितः । 43 b

It ends —

इति दर्शपूर्णमासयोः काकावित्पित्प्रायश्चित्तम् ।

अवादीत्यमन्त्रेन गुरणा करणादिना ।

वेदिकं ऋक्सतुष्टये प्रायश्चित्तकुतूहलम् ॥

इत्यनन्तदेवीयययुनाथविरचिते प्रायश्चित्तकुतूहले दर्शपूर्णमासप्रायश्चित्तप्रकरण समाप्तम् ।

619

प्रायश्चित्तकुतूहल of रघुनाथ नवहस्त.

(अभिहोय.)

9½ × 4½ inches, fair Devanāgarī handwriting
Fol 66, seven lines to a page

Another copy

It ends —

भवादीत्य० ॥ इत्येय रघुनाथेन० ॥

इति नवहस्तस्वरघुनाथमद्विविक्तप्रायश्चित्तप्रकरण
समाप्तम् ॥

[S. C. IX]

620

प्रायश्चित्तकुतूहल of रघुनाथ नवहस्त.

(विहृति.)

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 12, seven lines to a pageAnother part of the same work treating of
Prāyas citta in connection with the Vikṛti
Yogas.

It begins —

यस्याहुर्विकृतिं विश्वं शश्वद्विकृतेरपि ।

स्वस्या वसाधमोकार कुर्वे विहृतिस्प्रग्रहम् ॥

अध्यापनचतुर्मासादयो दशपूर्णमासविकाराः । विकृ-
तिषु प्रसक्तानि प्रायश्चित्तानि भक्तिसंप्रायश्चित्तवद्भवन्ति ।०शतद्वयी and प्रायश्चित्तमदीय are quoted on fol 3b,
वृत्तिकृत on 6b, कारिका on 9

It ends:—

आवागददिदक्षिणाया तन्मूढ्ये वा नैवैवेमिचिकम् ।

इति प्रायश्चित्तकुतूहले स्वस्वविकृतीना विकृतिविशेष-
प्रायश्चित्तानां निर्णय समाप्त ।

[S. C. 12]

621

यौतप्रायश्चित्तचन्द्रिका of विश्वनाथ.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 70 eight lines to a page A Thāle MS
II was bought by Śaśabhaṭṭa Thale, it was
written by Jati Labdhahāṇsa Not very oldŚrautaprāyas cittaśāndrikā is a work on the
vedic Prayas citta composed by Visvanātha
son of Narasīha Dikṣita. The work is dividedinto three chapters. It follows the Baudhāyana
Sutra For other MSS, compare I O, No. 448
and Mitra, Notices, I p 88.Visvanātha quotes Kṛṣṇasvāmi and is quoted
by Raghunātha Navahasta (No 610 above)
and Dirākara Kāle (No 745 below). His
date thus falls between the 13th and the 17th
centuryI am however, inclined to believe that our
Visvanātha is the same as the commentator of
that name of the Pāraskaragṛhyasūtra. This
commentary of Visvanātha who lived at Bena-
ras was it seems, lost after a time, only a
portion of it being left with his descendants.
In Samvat 1692, however, one Lakṣmīdhara
the great-grand son of Ananta, the elder brother
of Visvanātha's father, went to Benares from
Cambay, where evidently the family had settled,
and procured the remaining portion of the
commentary in spite of the ridicule and shame
to which he was exposed (possibly for having
negligently lost his own ancestor's work.) I
give below a part of the quotation from this
commentary given at Ulwar, Extract, No 42 —

पारस्करस्य शुद्धस्य पञ्चलपदावशिष्टम् ।

गरीष्ठ सर्वभाष्येषु बहुप्रेनिर्णयान्वितम् ॥ ३ ॥

नारसिंहप्रज्ञोऽनन्तस्य यो वै प्रवीणकः ॥ ५ ॥

लक्ष्मीधराभिध स्वस्मतीयाः काश्या समागत ।

उपहासं पुरस्कृत्य दिव्यं कृत्वा तु दृष्टत ॥ ९ ॥

आप्याप्यन्यानि बाकोऽथ पञ्चलपदाम्यलीलिषत् ।

तेनैवात्रास्य आप्यस्य पूर्वजन्ता यथा तथा ॥ ७ ॥

सर्वश्रेष्ठग्रहकाल १९९२ मितेऽष्टदे चोत्तरायणे ।

समाक्षिप्यमग्न्याय नापे भूतेऽसिते कुजे ॥ ८ ॥

Visvanātha thus must have flourished towards
the close of the 16th or the beginning
of the 17th century. Aufrehta's entry at C. C. II
p. 220b regarding the date of this commentary
is wrong

Beginning —

पञ्चल(र)वैदिसचित्तमणितपुण्यं मनोशत्रुमपहृत् ।

अद्विगतहन्त(कण्ठ) कचन कलयाभि शोभितोल्लासम् ।

बोधयन्नावताराम सप साराय मे वति ।

चिदम्बराय शुरवे भिक्षवेस्तु सुमुखवे ॥ २ ॥

Prajña I ends on fol 29b, II on fol 54
The author quotes Kṛṣṇasvāmi on fol 31 प्रायश्चित्त
देवासिन्धवानुसारी गोपाल on 18b, १८ and शालाकि
on 5b

The following passage is alluded to in the Smārtaprayascittoddhāra of Divākara Kāle (No 745 below) —

औपासनपाक्यशरीक्षदानाद्यतिविषयं देवार्थनादि क
मापि परयाच्युमयां हुपादेव ।० fol. 68

It ends —

इति श्रीनरसिंहदीक्षितवसुविश्वनाथमहविरचितायां
श्रौतप्रायश्चित्तचन्द्रिकायां श्रुतीय । चन्द्रिकाहोमाधिसमाप्त
[S C 4

622

प्रायश्चित्तप्रदीप.

12½ × 6½ inches, Devanāgarī character
Fol 70, about twelve lines to a page

Prayasaittapradīpa is an exposition of the
vedic atonements according to Baudhāyana, in
five chapters.

The work is based upon Gopāla's Srautabha
sya (see above No 572) and follows Devasvami.
See I. O. No 449 and Bhandarkar, Report,
1883-84 p 26

It begins —

नावा बोधायनाचार्यं तेनोक्तश्रौतकर्मणाम् ।
विष्यतिकर्मणप्रायश्चित्तदीपः प्रकथ्यते ॥ १ ॥
श्रौते बोधायनोक्तानि प्रायश्चित्तानि यानि तु ।
वक्तानि श्रौतमात्रे च ययगोपालसूत्रिणा ॥ २ ॥
व्यासोक्तानि प्रकीर्णानि तैत्तिरीयानि यानि तु ।
देवस्याग्निमतातेषां विलसामिर्णव तुये ॥ ३ ॥
पञ्च प्रकरणान्यत्र द्वाधान त्वमिहोक्तम् ।
इति प्रायश्चित्तप्रायश्चित्त समाप्तम् ॥ ४ ॥

It ends —

इति चातुर्मासप्रायश्चित्त समाप्तम् ।

[B D 50

623

बृहद्रथन्तरसाम.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 1 seven lines in all

Beginning —

अथ बृहद्रथन्तरम् ॥ ओहोयिष्या । हो ३ ॥ संतो वा-
जस्य कोरौ २३४ वा ।०

End.—

इति बृहद्रथन्तर समाप्तम् ॥

[B D 224

624

प्रहस्य.

8½ × 4 inches, fair Devanāgarī handwriting
Fol 2 only, 26 lines in all. Dated Saka 1729
The MS was copied for Parasurāma Hari
Jogalekara.

Brahmatva or the duties of the Brahmin priest.

It begins —

अथ ब्रह्मत्व लिख्यते । ब्रह्मज्ञानमुद्गाहनीयादवस्थाप
यत्युक्तो यज्ञोपवीत्ताचम्य दक्षिणावृद्धिद्वार प्रपद्यते पूर्वोक्त-
रमपरेण प्रणीता ०

It ends —

सत्याजनेनोपतिष्ठते । अथने स्वर दीर्घेन निष्क्रमेत् ॥
इति ब्रह्मत्व समाप्त ॥ शके १७२९ प्रमदसवसरे

[B D 200

625

भाषीप्रायश्चित्त.

10½ × 4 inches Devanāgarī character
Fol 31, eight lines to a page. A Thale MS,
see above No 440

A small work on the vedic Prayasaittas
differently called Prayogaratna Prāyasaittapra-
yoga or Bhaviprāyasaitta divided into three
chapters dealing with Paśu Soma and Iṣṭi
Yagas respectively. The author is unknown.
He quotes Mādhavacārya, hence he must have
lived after the close of the 14th century

It begins —

अथ पशुप्रायश्चित्तम् । तन्नाम्नादग्मनीयार्थं विहितेषु अन्वा-
धानाध्यायनुगमने सर्वप्रायश्चित्त कृत्वा पुनर्विहरणम् ।०

इति प्रायश्चित्तप्रयोगे पशुप्रकरणम् fol 5, इति प्रयो-
गरत्ने सोमप्रकरण समाप्तम् । अथ प्रायश्चित्तेष्टीनां प्रयोग ।
fol. 23 b

It ends.—

अमावास्यातद्वर्षोक्ते वाज्यानुवाक्ये शेषममावास्यावत् ।
इत्यापस्तम्बोक्त इष्टव समाप्त । विविता विजयी भवतु ।
इति भाषीप्रायश्चित्तपुस्तकम् ।

The author quotes वाष्पति, हस्तिकार 7b, 17, 23b,
माधवायनवृत्ति 17, शालीकानाथ 9, and माधवाचार्य
23b (तथा माक्षणे सुत्रेण इतिप्रत्याज्ञात्वेन पूर्णाहुतिरक्ता
सा चानातन्वदशर्षणमासख दर्विहोममध्ये अतिवृद्ध्यात्तभावे
प्रयोगाद्यज्ञाने भवतीति माधवाचार्यवृत्तिरुद्भिन्नाय ।)

[S C 4

626

महावैश्वानरसाम.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, 17 lines in all

Beginning —

धीमणेनायनम । वैश्वानरऋषि । बृहतीछन्द ॥ अपमो
देवता । यतोधांरायो विनियोग ॥ ॐ ३१ म् ॥ आयु ३ ॥
ज्योती ३ ॥ जोतोबा ३ ॥

End —

इति महावैश्वानरसाम समाप्त ॥

[B D 224

627

महायतसाम.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 18, thirteen lines to a page

The collection of the Sāma texts to be recited
at the vedic rite called Mahāvratā

It begins —

अथैकाहिकसर्वेजिन्महायतप्रयोग ॥ तत्र महन्मे वोच इत्या-
दिसमिदाधानान्तविधिरिमिष्टोमवद्रवति । विष्टोपरत्प्यते ॥

It ends —

यत्सप्तकाष्टादम्यानि कोत्राणि सर्वा पञ्च विद्वत्सोम-
कानि । पञ्चविद्वत्सोमं सर्वं सर्वमिति । इति महायतस्य
सामानि समाप्त ॥ कर्वे इत्युपनामक वचनद्वयेद् पुस्तकम् ।

[B D 183

628

मृगारेष्टिप्रयोग.

10 × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, eight lines to a page. A Thale MS,
see above No. 440

A manual of the Mrgārestī

It begins —

अथ मृगारेष्टि । सा च पयणि कार्या । सप्तदशैति तु प्रकृ-
त्यन्तरं सप्त एवास्तत्पर्वण्यसि पूर्वैर्गुरेव विकृतिं कृत्वा
प्रकृत्यन्वाधानं कार्यमित्युक्तं तन्त्ररत्ने ॥

कल्पसार 2 तन्त्ररत्न 1 योषावनतत्र 10 वृत्तिकार 1
are quoted.

It ends —

होमुभ्यां द्विकपाल इति श्रुति ।

[S C 4

629

मृगारेष्टिद्विप्रयोग.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, seven lines to a page

Another manual of the Mrgārestī. Anony-
mous.

Begins —

अथ मृगारेष्टिद्विप्रयोग । नमः प्रवक्तृ इत्यादि सप्तदश
सामिधेन्य ॥ क्षोविष्येसप्तमीमहोमपामिदं न्ययनं समुद्रस्य
निवेशनं ॥

End —

प्राणमज्ञं मज्जयेद् । सत्याजपान्तं समाप्तम् । इति मृगा-
रेष्टिद्विप्रयोगः ।

[S O 4.

629 A.

यज्ञतन्त्रमुद्यानिधिं of सायणाचार्य.

(आधान.)

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 70, eight lines to a page. Dated Saka 1691

An exposition of the vedic sacrifices according
to Baudhāyana and Āsvalāyana by Śāyanācārya.

The MS contains the Ādhāna section only.
Of I O No 374

Begins —

यमीसाया शुभनसा सर्वायानामुपक्रमे ॥

End —

इति श्रीमद्वाजापिराजपरमेश्वरवीरहरिहरसकलसाम्राज्य
पुराणस्य वैदिकमार्गस्थायनाचार्यस्य श्रीसायणाचार्यस्य कृतौ
यज्ञतन्त्रमुद्यानिधौ भाषातन्त्रप्रकरणसमग्रं । शके १९९१
वर्षे विरोच्यी नाम सवत्सरे दक्षिणायने आश्विनशुद्धद्वितीयायां
तिथौ आनुवासरे सन्दिने इन्द्रपुत्रक गदाधरदीक्षितेन लिख्यते ।

[B. D 172

630

वाजपेय उद्गातृव्यप्रयोग.

8½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 30, seven lines to a page. Dated Saka
1683. The MS bears the name of Gangārāma
Karnāṭaka Hublye

A handbook for the use of the Udgātṛ priest
in the Vājapeya sacrifice

० धानंजयमन्त्रमिश्र प्रयोग । fol. 3

It ends —

इति गोपधनविरचितं सर्वपृष्ठातोषां (न ?) उद्गातृ
स्वप्रयोग समाप्त ॥

[B D 224

634

सर्वपृष्ठातोषांमसाम्.

8½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 60, eight lines to a page.

A collection of Rk. and Sāma texts to be
recited at the Sarvaṣṭāha Āptoryāma sacrifice.

It begins —

इन्द्रं शुषेक्ष महवापाहि ह्यर इति । पिबा मुतस्य मतिर्न-
अथ बहिष्यमानस्य क्रमज ॥

It ends —

सर्वपृष्ठातोषां समाप्त ॥

[B D 224

635

सर्वपृष्ठेष्टि.

9½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 8 eleven lines to a page. Dated Samvat
1601. The MS was procured by Śeṣabhaṭṭa
Thakre see above no 410

A manual of the Sarvaṣṭāhaṭṭa

begins —

अथ ये भवन्ति यथा वा इन्द्रो देवतानां मनुमनुष्याणां-
धमह भूयानमिति स एतयेष्टया यनेषु सर्वान्गु रिष्टुं युष्यवी
निकाम ० इति निविज्रदेष्टिः । अथ प्रयोग fol. 11,
निदमिष्टि संनिष्टे ॥ श्रीवरपुतामार्गमस्तु । श्रीगणेशाय
नमः । नमः प्रवज इत्यादि सहस्रं साविधेय्य ० fol 5b
Fol. —

संस्थाप्यमानं समानं संनिष्टेन दृष्टिः इति सर्वपृष्ठेष्टि
समाप्तः ।

[S C 4

636

गर्गोमुर्गाश्वप्रयोग of सदाशिव.

8½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 22, about nine lines to a page. Dated
1812 written by Ga. Arāma Karmāka
Hublye

A handbook for the use of the Udgātṛ priest at
the Sarvaṭomukha sacrifice, composed by Sadā-
rāma Tripāṭhi, son of Devesvara Tripāṭhi, grand
son of Suraci (?) Tripāṭhi belonging to the
Nāgara family

It begins —

अथ त्रिवृत्स्तोमस्य सर्वतोमुपस्य प्रयोग । आथ ॥
अभिद्रोणास्ति विभवा ॥ ॐ शुक्रा क्रतव्य भारास्वा ॥

It ends —

इति श्रीमन्नागरकुलावतसत्रिपाठीसुरवि (?) तन्त्रत्रिपा
ठीदेवेन्द्ररात्मजत्रिपाठीसदाशिवेण कृतं सर्वतोमुपसम
द्विहितं कर्नाटकनगरामेन लिखितं संपूर्णसामगात् ॥ सप्त
१८२०

[B D 224

637

सायस्वसाम्.

8½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 6, seven lines to a page

A collection of the sāma texts to be recited at
the Sādryaska sacrifice. The copy is incorr. et
in many places.

It begins —

अथ सायस्वसर्वसद्व (?) ॥ परिषद १ ति विद्वति ॥
अथ सोमनि ॥ उवासे गायता सरोम् ॥ अभि ते मनुजा
पयस्य वा गवोम् ॥ पयमानो अनीश्वरोम् ॥

It ends —

इत्यभिधेयसामं ॥ समाप्तो सायस्वसर्व ॥ समपूर्णं ॥

[B D 224

638

सायस्वसाम्.

9 x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 4, seven lines to a page. Incomplete.

Another copy of the Sādryaska Sāma.

It begins —

अथ सायस्वः । सर्वं दृ (?) दृष्टं परिषदिनी विद्वति
अथ सोमनि ॥ उवासेवा ॥ अभि ते म-

[B D 224

639

गोमन्प्रयोगरसमाप्त.

6½ x 7 inches, Devanāgarī character
Fol 72, nine lines to a page. Incomplete

A handbook of the Soma sacrifices. By an unknown author. The cover bears the name 'अथ योऽशिप्रयोगः'. The author quotes Rāmāṇḍāra Mādhavācārya (com on Aitareya Brāhmaṇa) and the Siddhāntabhāṣya.

Begins —

विश्वेता माधव सूर्य गणेश जगदम्बिकाम् ।
अग्निं च मेरुं ध्यात्वा नवा च पितरं गुरुन् ॥ १ ॥
यानि योधायनोक्तानि सूत्राणि विविधानि च ।
तज्ज्ञाप्याणि प्रयोगांश्च केतावादीन्यपोदितान् ॥ २ ॥
आश्वलायनसूत्रं च सामसूत्रं तथैव च ।
तद्वृत्तींश्च प्रयोगांश्च ग्रन्थान्ध्यापयामति ॥ ३ ॥
आस्त्योप्यकारिकाश्चैव यत्नतः स्वदिताय वै ।
प्रयोगरत्नमालेपः सोमस्य प्रप्यतेऽनुवा ॥ ४ ॥
विद्वद्भिरङ्गीकायो सा यथा चेदाश्वलायन ।
तत्रादौ सर्वसोमप्रकृतिभूतोऽष्टोमप्रयोगः ॥

इति सोमप्रयोगरत्नमालाया प्रथम्यसंमरण fol 9
इति अष्टुदीक्षा 12, इति दीक्षणीया 14, इति कृत्वाजिना
दिदीक्षा 16, इति प्रायणीया 20 इति सोमक्य 28b इति
आतिथ्या 26b, इति पौर्वाहिकं प्रथम्यं । 44, इति
पौर्वाहिकी उपसत् 47, इति अपराहिकं प्रथम्यं । 47b
इति प्रथमाहसान । अथाग्नीषोमीयः । 52b

उपपक्ष नाम कक्ष य(वा)द्भूकमिति भाष्यकारः ।
कपोलमिति रामाण्डारः । आन्तमेव यज्ञं नमते इति
प्रेतरेयमाखण्डस्य सथाजान्तपरतया तज्ज्ञाप्ये ध्याक्या(तां)
भूमीन्पचयैरेकवाचतार्थं आश्वलायनपञ्चमानस्य पक्षी
रुपाजान्तैव ध्याप्येति प्रतिभाति । । तत्रापि दीक्षणीयाव
रपक्षीसयाजान्तपरतया प्रेतरेयमाख्यव्याख्यानादेकवाच्य
सायं 14 सदा दण्डप्रदाने होत्रा वा(ध्या)पारो न कर्तव्य
इति सिद्धान्तमाप्ये । 68

It abruptly ends.—

आग्नीध्रं पूर्वं निहितमुमुकमादावान्तरेण—

[B D 74.]

640

सौग्रामणिदीपप्रयोगः.

9½ × 5 inches, Devanāgarī character. Fol 10,
ten lines to a page. Dated Saka 1724

Sautrāmāṇi Hāutra Prayoga.

[B D 11]

641

सोमप्रयोगः.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio 1 only, nine lines.

This appears to be a fragment. The name
सोमप्रयोगः is written on the cover

It begins—

होत्रे विंशं सुता । शंरसिर्नो ३ ॥ होत्रे होत्रे ॥

It ends —

श्रेष्ठाय स्रवसेवास्य प्रकाशो भवति प्रतिष्ठिति य एव वेदः ।

[B D 224]

642

स्थालीपाकः.

8½ × 4 inches, clear Devanāgarī handwriting
Fol 10, nine lines to page. Dated Saka 1743.

A manual of Sthālīpaka.

It begins —

आचम्य प्रणयनायस्य देवताकालौ सतीर्लं श्रीपरमेस्वरमीत्यर्थं
अमुककर्म करिष्ये । तद्वद्दोमं कर्तुं स्थण्डिकादिकर्म० ॥

•विशेषस्तु ॥ अथेत्या० मनोपास्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपर-
मेस्वरं दर्शयौनमासास्या स्वालीपाकाभ्यां यदये ॥ तत्रेदानीं
पौर्णमासस्वालीपाकेन यदये । दर्शं तु दर्शस्वालीपाकेन यदये ॥
अथेत्यादि धियमाणे अमुकहोमे वा दर्शं पौर्णमासस्वालीपाक
होमे देवतापरिग्रहार्थं प्राधान्यं करिष्ये ॥ —fol 2b,

It ends —

इति अनेन दर्शपौर्णमासस्वालीपाकहोमेन भगवान्पञ्चरूपी
यज्ञवारायणं श्रीयताम् ॥ इति स्थण्डिलकर्मस्वालीपाक
समाप्तः ।

[B D 218]

643

होमपद्धतिः.

5½ × 3½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 2 8, about 11 lines to a page.

A manual of Tantric Homa. The first folio of
the MS is lost

इति होमे कर्तव्यता साधिका । fol. 6b.

It ends.—

त्रिमूर्तिरूपे परमे सर्वशापरिपूरके ।

नमोऽस्मात्(र्)पुरे मातरंखण्डानन्दविप्रदे ॥

इति होमपद्धतिः समाप्तिसमयम् ।

[B D 233.]

644

आपस्तम्ब गृह्यसूत्र.

(Pras'na III)

12½ × 4 inches, Devanagari handwriting
Foll. 14, eight lines to a page.

The third Pras'na of the Āpastambīya Gṛhyasūtra. The whole is edited with notes and extracts from the commentaries of Haradatta and Sudarśanacārya by M Winternitz Vienna 1887

[B D 145]

645

आश्वलायन गृह्यसूत्र.

15 × 10 inches, Devanagari handwriting
Foll. 12 eighteen lines to a page

Āśvalāyana Gṛhyasūtra in four chapters. Published with German translation by Stenzler 1864-65, also with Nārāyaṇas Vṛtti in the Bibliotheca Indica, and by Pandit Jyestharama Mukundaḥ, Bombay 1894

[ZZ. A. 23]

646

आश्वलायन गृह्यसूत्र

9½ × 8½ inches Devanagari character
Foll. 26, nine lines to a page

Āśvalāyana Gṛhyasūtra, another copy

[B D 77]

647

आश्वलायन गृह्यसूत्र with

वृत्ति by नारायण.

10 × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 130, nine lines to a page. Dated Samvat 1830, Śaka 1695 A Thāle MS, see above No. 440

Āśvalāyana Gṛhyasūtra with the Vṛtti of Nārāyaṇa who is usually supposed to be the same as the commentator of the Āśvalāyana Śrautasūtra. But this is doubtful, the commentator of the Śrautasūtra is Nārāyaṇa son of Nārāyaṇa who belongs to the Gārgya Gotra (see above No. 503) whereas our Nārāyaṇa belongs to the

Naidhruva Gotra and is the son of Divakara. The introductory verses however seem to be favourable to the assumed identity of the two. The two seem to be regarded as different at Bhandarkar Report 1884 87, pp 7, 8

The following allusion to the As Sr VI 10 and its explanation when compared with the commentary of Nārāyaṇa Gārgya on that passage leave an impression that the two may not be different.—

एतद्गुणं पुरस्तात्सूत्रस्य पद्याभावे दीक्षितमरणे तदिहापि कुर्यादित्यर्थः । तत्रैवमुक्तम् । 'तस्थिते तीर्थेन निष्कृत्वा च मृदे प्रेताहङ्कारान्कुर्वन्ति केन इमं धूलो मनसानि वापयन्ति नलदे नागुल्लिम्पन्ति' । नलदमभियुक्तेभ्यो पिबेह्यम् । 'नि पुरी यमेके कृवाः' मूल पाठ अथ दशा प्राक्किरम प्रेत शाययित्वा प्रेत मोक्षेयुः । वासोम पादो यथा । अदेदित्यर्थः ।—

—Com on Ās Gz. IV 1 15

Compare with this —

नलदो नाम द्रव्यविशेषः । स चाभियुक्तेभ्यः शिद्धिं तस्य । ०' शसतो वसवारभमपदेन पात्रं द्रव्ययते । समक्षिप्रदेवो दशाः ।

—Com. on Ās Sr VI 10

The following important verse is quoted by Nārāyaṇa on II 1 10.—

इदं कार्यं येनेति न कश्चिद्वदते विधिः ।
लिङ्गादेयेदमपत्यं येषां ते मन्त्रस्तथाः ॥

Begins —

आश्वलायनमाचार्यं प्रणिपत्य नमस्कृत्य ।
देवस्वामिप्रसादेन किञ्चिद्वृत्तिरिहती ॥

उक्तानि वेदानिहानि ।

Nārāyaṇa refers to the earlier writers but never by name. Jayantasvāmī whose opinions are often contrasted with those of our Nārāyaṇa by Kumārasvāmī in the Āśvalāyanaśrautya-kārikās (see the next number) seems to be unknown to our author. Probably he lived after him.

Ends.—

आश्वलायनगृह्यसूत्रं भाष्यं भगवता हृतम् ।
देवस्वामिसमाख्येन विचित्रं सदान्कृतम् ॥
दिवाकरदिग्वर्षस्य सूत्रना निधुयेन वै ।
नारायणेन विरेण कृत्येन वृत्तिरिहती ॥

This last verse which is found in all MSS consulted by me and also in the printed edition is clearly against the identity of the two Nārā-

yanas. But it is not impossible to assume that Nārāyana was the natural son of one of the two i. e. Divākara and Narasīha and was adopted by the other

इति श्रीनारायणीनामो वृत्तौ गुरुविवरणे चतुर्थोऽध्यायः ॥

[S C 1

648

आश्वलायनगृह्यकारिका of मङ्ग कुमारस्वामी

11½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 34 about ten lines to a page Dated
Saka 1719

Āśvalayanaśrīyākārikās in four chapters are but a metrical version of the Āśvalāyana Grhya-sūtra. They are usually ascribed to Bhaṭṭa Kumārīlasvami the famous Mīmāṃsaka of the 7th century. See Ind. Ant. XVIII p 188 and Bhandarkar Report 1884 87 p 5

This is however highly improbable since the author of the Kārikas respectfully quotes the opinion of Nārāyana the commentator of the Āśvalāyana Grhyasūtra. I am therefore inclined to believe that these Kārikās also like the Piak-somabhāṣya are to be ascribed to Kumārāsvami and not to Kumārīla and that this Kumārāsvami is perhaps the father of Bhaṣkara Soma-yaṇi the author of Trikaṇḍamāṇḍana, see above No 537

For an analysis of the Kārikas see Burnell Tanjore MSS p. 14 Published by J. Mukun-daji, Bombay 1894

Begins —

अथलायनमाचार्यं तस्मात्तद्व्याकरणम् ।

प्रयोगं वचिन् सक्षेपावृत्तिकारिकादिमात्रम् ॥ १ ॥

The author refers to the opinion of Nārāyana in the following places —

(1) V 13 of the printed text —

नैके कांचन पक्षोय चोलादामाभितो यदा ।

तदाभिदिन्द्र इत्याद्या होतव्या इति वृत्तिकृत् ॥

This refers to the following portion of Nara-yanas commentary on Ās Gr I 3 8 —

यद्य होमश्रोयते न मग्न चोलाकर्मदौ 'नैके कांचन' एते
तत्रैताम्यो देवताम्यो जुहोति ।

(2) V 289 of the printed text —

श्रीचार्वाचमन कार्यमेवेति ग्राह वृत्तिकृत् ।

अवाप्तोरेण श्रीचार्यं सर्वमाचमन विह ॥

This refers to the following on Ās' Gr. I. 24 23 —

आवाप्तमग्नौ श्रीचार्यमाचमन इत्या कर्माहमप्याचमन
कुर्वदित्येवमर्थम् ।

(3) V 340 of the printed text —

गृहस्थो वैश्वदेवाय कर्म प्रारभते दिवा ।

तत्र नास्त्रय मगववृत्तिकारवचो यथा ॥

This refers to the following on Ās Gr I 2 8 and 1 2 1 respectively —

दिवामग्नौ ज्ञापनार्थं कियते । तेन वैश्वदेवस्य प्रातरारम्भ
भवति । इतरथा सायमग्नौ वैश्वदेवास्तान्मुपक्रम स्वादिग्निहो
त्रवत् । तथासिद्धम् । and न-वत्तसत्कारवाद्दृष्टिप्यस्यापि
स्यात् । अर्वायवत्तवचन स्यात् । तर्हि तत्रसिद्धयर्थं इति
ग्रहणम् ।

(4) V 556 of the printed text —

गोहेष्टा इति ये शब्द वृत्तिकारवचो यथा ।

This refers to the following on Ās' Gr II 5 8 —

ये शब्दस्य केचिद्गृहेण स्त्रीलिङ्गं कुर्वन्ति तद्विचार्यम् ।
तेनोद्दो न कार्यम् ।

(5) V 758 of the printed text —

मग्नयेचमसेनापो बह्वेत्तरदेनात् ।

तत्र नास्त्रय मगववृत्तिकारवचो यथा ॥

This refers to the commentary on Ās Gr IV 2 15

The author of the Kārikas also mentions the opinions of Jayantasvami often contrasting them with those of Nārāyana in the following verses of the printed text — 96 97, 104, 140, 317, 351, 556, 681 and 783

It ends —

त्रिलोक्य सर्वसूत्राणि नानाकृतिमतानि च ।

ज्ञानार्थं याज्ञिकानां तु मयोक्षा गृह्यकारिका ॥

उक्तान्यत्रैव कर्माणि शाकल्यवचनोऽनवीत् ॥ २४ ॥

इति मङ्गकुमारिलन्वामिभिराश्रितसु कारिकासु
चतुर्थोऽध्यायः ॥

[B D 19

649

कौशिक गृहसूत्र.

11×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 36, (1-10, 42-50, 65-81), eight lines to a page. Fragmentary

We have two defective copies of the Kausika Grhyasutra, both together however almost complete the text which has 14 Adhyāyas containing 141 sections in all. The number of sections of the different Adhyāyas is respectively 9 8 7, 12 10, 3 10, 9, 6, 5 10, 3 44 and 5

It is edited with notes and introduction by M. Bloomfield New Haven 1890 This sutra only partly treats of the household ceremonies. It is much more extensive than the other Grhyasutras and contains instructions regarding the performance of those charms in which the hymns and expressions from the Atharva Veda are employed. Thus the Kausikasutra is a valuable supplement to the A. V. Saṁhitā. See Winternitz Geschichte I p 239

Beginning —

ॐ नमोयर्ववेदाय । अथ विधिं वक्ष्याम स पुनराज्ञाय
प्रत्यय आज्ञाय पुनर्मेघ्नं प्राज्ञगतिं च०

[B I 64]

650

कौशिक गृहसूत्र.

10½×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 11-65, 71-103, eight lines to a page

Second copy of the Kausika Grhyasutra

It ends—

उर्वा विपद्यते विरात्रं ज्ञानातनमहाचर्यमभरता । शोधोपेतु
सा तत्र प्रायश्चित्ति सा तत्र प्रायश्चित्तिः ॥ इति चतुर्दशो
ध्यायः समाप्तः ।

मरुस्थस्यन्तर्गतमग्नेयविशेषयोधपुरान्तर्गतमुरपुरपुरवा
स्थानान्दीमुपीशवीयमुकादेशमुतपोहोरानिधिपरेण ब्राह्म
णेन देवान्तर्गतमग्नेयवासाय रावास्थनगरासीसकनगरा
मरुगणेशस्य मरुगोप्येदजी ।

[B I 65]

651

आदिष्वसूत्र of गौतम.

13½×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4, eighteen lines to a page. Dated Saka
1782

Āhnikā Sūtra consists of 17 Khandas and describes the daily duties of a Brāhmana and is ascribed to Gautama. Different from the Dharma-sūtra of Gautama. Is this the Gautamiya Grhyasūtra?

It begins —

अथ गौतमसूत्राहिकप्रारम्भः ॥ अथाचारान्वयव्याम्या
चा(र)सुभते धर्ममाचारादेव धनमाचारादेव सुखमाचारादे
व मोक्षं प्रमुयादुत्थाय पश्चिमे यामे०

The other Khandas begin as follows —

II नमोविष्णुयदिगच्छन्मयादित्यगोविप्रकीदेवताभिमुखो
मूत्रपुरीषं न सजेत्० III पश्चाद्देवातरगत उपवीतवाना
चामेत्० IV अथप्रम प्राप्नुको निषण्णो द तप्रावम कुपात्०
V अहम्यां वा चतुर्दश्यां द्वादश्या० VI कुशास्त्रम्वहते
एवा० VII सद्गमसङ्गदे(व)धेत धीत वक्ष्येयं ज्ञाने जपे०
VIII सुदक्षेचोद्वेग कारास समादाय जीवद्गद्वेपा
माहम्या करित० IX अग्रहोमदासवैधदेवदिवावर्तनभादेपु०
X स्थिरमना प्राप्नुक्त समे पीठ उपसृष्टय पादौ हस्तौ च
प्रक्षार्य० XI बाह्वीजले सहस्र गृहेषु प्रकृतिर्गोष्ठेषु दश
गुणा० XII पृथ सातामहाबा सपितामाता सप्रजजननी०
XIII पुरुषसूत्रेण वायत्रिया(म्या?) वा चोद्धगोपचरि०
XIV ततो गुरुहृदयमधोत्रिपाद० XV साध्याहिकविधिं
कृत्वा भुञ्जीत प्राते मुहूर्तपञ्चमे० XVI एत(त)एवम्वज-
नोयेत मन्त्रतो दक्षिणहस्तेनापोषाय कृत्वा० XVII गोघृत
क्षीरं दधितकं सक्तं चापकं वेदपकं घृतादपि न दूषयति०

It ends —

एव विज्ञाय कर्तव्या दिनचर्यां पुन प्रातस्तथाय यथोक्त
मस्तिक चरेदेव त्रिषाकाण्डमाचरतो धर्मोपकाममोक्षार्ण
सिद्धिर्भवत्यवप्रकारेण अन्धविश्वरेण श्रीरुणां साकुल्यवृत्तानां
प्राज्ञानामाचारविधिकम् ॥ १० ॥ इति गौतमआहिक-
सूत्रं समाप्तम् ।

[B D 280]

652

पारस्कर गृहसूत्र.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 52, about 8 lines to a page. Dated Saka
1702.

The Pāraskara Grhyasūtra in three chapters having 24 20 and 17 sections respectively Edited by Stenzler, translated into English by Oldenberg in the S. B. E. vol. XXV. Published

with several commentaries at Benares and also by the Gujrati Printing Press Bombay. The latter publication is valuable. See also Bod. No. 1045.

Beginn —

अथातो गृहस्थालीपाकानां क्रमः०

Ends —

यन्मे श्रुतमपीत तन्मे मनसि तिष्ठतु तिष्ठतु ॥ १७ ॥

इति गृहसूत्रग्रन्थिकण्डिका समाप्ता ।

[B D 311]

653

वीधायन गृहसूत्र

10½ x 4½ inches Devanāgarī character
 Toll 51 twelve lines to a page

Baudhāyana Grhyasūtra in five Prasnas having 20 18 21 and 7 Adhyāyas respectively See Burnell Tanjore MSS p 20a and Caland Das Rituelle Sutra des Baudhāyana Leipzig 1903 Edited by Srīnivasācārya Mysore 1904

Being —

अथ सवस्तरे सवासरे पशु पशु मासेषु चतुर्षु चतुष्टतारवौ
मासि मासि वा कुमारस्य जन्मक्षेत्रे क्रियते ब्राह्मणानक्षेत्रे
परिदिश्य०

Prasna II begins on fol. 9—अथ गर्भाधान
 स्वादात्यात्म पूर्वपक्षे पुण्ये नभस्त्रे Prasna III begins
 on 17b—अथातो देवतो पूजाकरणे Prasna IV
 begins on 27b—अथात नृमाशुभजिनिसिन्धान् अथातो
 धा नारायणकलि दद्यात्तत्तम शेरांस Prasna V begins
 on 35b—तद्वत्तत्तम सवित्रीकरण एकादशे मासि

Ends —

सहस्रदक्षिणे वा भयस्य सतिष्ठते पितृमेध सतिष्ठते पितृ
मेध ॥ १७ ॥ सप्तमोऽध्यायः ।

[B D 53]

654

मानव गृहसूत्र

(आश्चर्यचकित)

8½ x 4½ inches Devanagari handwriting
Foll. 10 eight lines to a page Dated Saka
1777

Another copy of the Sraddhakalpa of the Mānava school see above No 538 From C C. Lp 451b. I had first thought that this Sraddhakalpa

52

was a part of the Grl yas tra but from No 538
above it seems that it is a part of the
Srautasutra

1 B D 69

655

मानव गृहसूत्र with

भाष्य of अष्टाविंश

(Ch 1)

9½ x 4 inches Devanāgarī handwritten
Fol. 62 nine lines to a page.

Mānava Gṛhyasūtra consists of two chapters called Puruṣas containing 23 and 18 Kṛis respectively. The Sūtra appears to be other v called Puruṣa see next number v I It published by Knauer 1897. Also see Bradke ZDMG 30 pp 442-445.

Asi vakra the commentator refers to Manu
Yajñavalkya Gotama Parāśara Śiṣaravāmi
(Sābarasvāmī) Bhaṭṭa Kumāra and the Sūtra
bhāṣyakāra. Curiously however he alludes to
himself in three places as an independent writer.
For the discussion of the authorship and date of
this commentary see Knauer's edition Intro
pp. XXI-XXV.

It begins —

ॐ नमोऽस्तुते ॥ गणेशाय नमः ।

यस्य। प्रसादात्सन्तुना। गङ्गासमिद्व हवम् ।

सरस्वत्युनामि कथयतु सा न पातु सरस्वती ॥ १ ॥

उपनयनमभूति मृतचारी स्यात् । द्विपश्मिन् विभिस्यन् ।
उपनयन मृतमभ । तदभूति मृतानि धरेत् । उपनयनात्
भूति उपनयनमभूति मृतचारीति चार्तेर्गलप्रत्य ताष्टीये
मिति । उपनयनामभूति उपनयनमभूति द्विधाविनेपजत्वा
अपसकल्लिमित्यथ । १०

उक्त बाध शिवि(शव)रत्नमिपदेनाक्षि षधनस्यानि
भार किमिव षधन कुयायावत् प्रमाणाय सहकृते भग्नी यथा
भवतीति । ० fol 28 आत्ययेपप्रहण सप्ततप्तोपलक्षणाय
मिलय । मन्त्राष्टावक पञ्चगुप्तवाग् । इदानीं सट्टमीप्री
कुमारोक्त प्रकृत लिखते । ० 51 उत एव सवासर अवश्य
व्रतधारिणा भवितव्यम् । इत्यष्टावक्रेण मयोक्तम् । इदानीं
प्रकृत लिखते । सप्तमे पर्वे ० 58 कर्मप्रहण तु दातव्यमित्याह
अष्टावक । 60 b

649

कौशिक गृह्यसूत्र.

11×4 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 36; (1-10; 42-50; 65-81), eight lines to a page. Fragmentary.

We have two defective copies of the Kausika Grhyasūtra, both together, however, almost complete the text, which has 14 Adhyāyas containing 141 sections in all. The number of sections of the different Adhyāyas is respectively 9, 8, 7, 12, 10, 3, 10, 9, 6, 5, 10, 3, 44 and 5.

It is edited with notes and introduction by M. Bloomfield, New Haven, 1890. This sūtra only partly treats of the household ceremonies. It is much more extensive than the other Grhyasūtras and contains instructions regarding the performance of those charms in which the hymns and expressions from the Atharva Veda are employed. Thus the Kausikasūtra is a valuable supplement to the A. V. Sāubhā. See Winternitz, Geschichte, I p. 239.

Beginning:—

ॐ नमोयर्ववेदाय । अथ विधिं यद्वामः स पुनराप्रायः प्रत्ययः आश्रायः पुनर्मेघश्च ब्राह्मणानि च०

[B. I. 54.]

650

कौशिक गृह्यसूत्र.

10½×5½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 11-65, 71-103, eight lines to a page.

Second copy of the Kausika Grhyasūtra.

It ends:—

उर्वी विपश्यते त्रिरामं ध्यानात्मनं ब्रह्मचर्यभरसाः । शंभोवेतुः सा तत्र प्रायश्चित्ति सा तत्र प्रायश्चित्तिः ॥ इति चतुर्दशोऽध्यायः समाप्तः ।

अथ स्वयं स्वर्गं तमदेतावितोययोधपुरान्तर्गतं तुरपुरावा-
त्पथ्यान्तीमुत्थीहानीयर्दुर्गादेः समुत्तरोद्गोरागिरिचरेण ब्राह्म-
णेन देवात्मनोऽसन्नामावास्तव्यं शवाव्ययमवसीतकनकत-
मरणोत्तमाय मरणोत्पेदजी ।

[B. I. 55.]

651

आदिशतसूत्र of गौतम.

13½×8½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 4; eighteen lines to a page. Dated Saka 1782.

Āhnika Sūtra consists of 17 Khandas, and describes the daily duties of a Brāhmana and is ascribed to Gautama. Different from the Dharma-sūtra of Gautama. Is thus the Gautamiya Grhyasūtra ?

It begins:—

अथ गौतमसूत्रादिकप्रारम्भः ॥ अथापाराश्रमवैश्याम-
ना(रा)हमते धर्ममाचारादेव धर्ममाचारादेव सुखमाचारादे-
व मोक्षं प्राप्नुयादुत्थाय पश्चिमे गामे०

The other Khandas begin as follows —

II नमोविष्णुमूर्धनिगन्धर्वमादित्यगोविन्दगौतमोऽभिमुखो
युजपुरीषं न सजेत्० III पश्चादेवाश्रमगत उपवीतवाना
कमेत्० IV अथप्रः प्राशुको निषण्णो ह-तशकं कुण्ठो
V महर्ष्या वा चतुर्दश्यां द्वादश्यां० VI कुशान्धस्यहस्ते
हृत्वा० VII सदशमखण्डे(०६)धेतं धीतं यक्ष्म्यं खाने जपे०
VIII शुद्धक्षेत्रेन्द्रवं कारांतं समादाय जीवन्मृतैकपा
माह्वया कारितं० IX जपहोमदामवैधेयशिवार्चनभाद्रेषु०
X स्थिरमनाः प्राशुकाः सप्ते पीठ उपर्युष्य पादौ हली च
प्रक्षाल्य० XI जाह्नवीजले सहस्रं गृहेषु प्रकृतिगोष्ठेषु दश-
गुणा० XII एवं सातामहावां सपितामाता सपद्मजननी०
XIII उपर्युष्येन गायत्रिपा(भ्या?) वा चोद्धसोपचारैः०
XIV ततो गुरुवृद्धान्भोत्रिपात्र० XV माष्यादिकविधिं
कृत्वा भुञ्जीत प्राते सुहृदपञ्चके० XVI एत(त)पुण्यत्र-
योवेतं मन्त्रते दक्षिणहस्तेनापोषां कृत्वा० XVII गोपृतं
शीरे दधितकं सक्तु चापकं तैलकं छात्रादपि न दूषयित०

It ends —

एवं विज्ञाय कर्तव्या दिनचर्यां पुनः प्रातस्तथाय यपोष्ट-
मरितं चरेदेवं श्रियाकाण्डमाचरतो धर्मायं कामोक्षानां
सिद्धिर्बल्लेवंप्रकरणे प्रमथिकारेण मीरूणां साकुप्रस्तुतानां
माह्वयानामाचारविधिक्रमः ॥ १७ ॥ इति गौतमआदिक-
सूत्रं समाप्तम् ।

[B. D. 280.]

652

पारस्कर गृह्यसूत्र.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 52; about 8 lines to a page. Dated Saka 1702.

The Pāraskara Grhyasūtra in three chapters having 24 20 and 17 sections respectively. Edited by Stenzler; translated into English by Oldenberg in the S. B. E., vol. XXIX. Published

with several commentaries at Benares and also by the Gujrati Printing Press Bombay. The latter publication is valuable. See also Bod, No 1045

Begins —

अथातो गृह्यसूत्रीपाठनां कर्म-

Ends —

यन्मे श्रुतमपीत तन्मे मनसि तिष्ठतु तिष्ठतु ॥ १० ॥

इति गृह्यसूत्रिकण्डिका समाप्ता ।

[B D 811

653

घौघायन गृह्यसूत्र.

10½ × 4½ inches Devanāgarī character
Foll 51, twelve lines to a page

Baudhāyana Gṛhyasūtra in five Prasnaś having 20 18 23 21 and 7 Adhyāyas respectively. See Burnell Tanjore MSS p 20a and Caland Das Ritualis Sutra des Baudhayana Leipzig 1903 Edited by Srinivāśācārya Mysore 1904

Begins —

अथ सवत्सरे सवत्सरे षड् षड् मासेषु षण्णुं षण्णुं तादृशीं मासि मासि वा कृमारस्य जमनक्षत्रे त्रियते प्राह्मण्यमक्षेत्रे परिविष्ये.

Prasna II begins on fol. 9 — अथ गर्भाधानं ब्रह्मयस्यायाम् पूर्वपक्षे पुण्ये नक्षत्रे०; Prasna III begins on 17b — अथातो देवयो पूजाकरणे० Prasna IV begins on 27b — अथातः शुभाशुभनिमित्तानि अथातो या नारायणदक्षिणं स्यात्तमन क्षेत्रास०, Prasna V begins on 39b — सवत्सरे सविण्डीवरणं पूजादयो मासि०

Ends —

सहस्रदक्षिणे वा अ-वक्ष्य सतिष्ठते विगृमेध सतिष्ठते विगृमेध ॥ १० ॥ सप्तमोऽध्यायः ।

[B D 53

654

मानव गृह्यसूत्र
(धातृकल्प)

8½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 10, eight lines to a page Dated Saka 1777

Another copy of the Brāddhakaḷpa of the Mānava school see above No 538 From C C L p 451b I had first thought that this Sṛāddhakaḷpa

62

was a part of the Gṛhyasūtra but from No 539 above it seems that it is a part of the Sautasūtra

[B D 69

635

मानव गृह्यसूत्र with
भाष्य of अष्टावक्र.
(Ch 1)

9½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 62, nine lines to a page.

Mānava Gṛhyasūtra consists of two chapters called Puruṣas containing 23 and 18 Kṛtīs respectively. The Sūtra appears to be either vice called Puruṣa see next number v I It is published by Knauer 1897. Also see Brāddhaka Z. D. M. G. 36 pp 442-445

Aṣṭavakra the commentator refers to Manu Yājñavalkya Gotama Parāśara Śibrahāṁṣī (Sabaraśvāmī) Bhaṭṭa Kumāra and the Sūtra bhāṣyakāra. Curiously however he alludes to himself in three places as an independent writer. For the discussion of the authorship and late of this commentary see Knauer's edition Intro pp XVI XXV

It begins —

ॐ नमोऽर्चनायै ॥ गणेशाय नमः ।

यस्याः प्रसादात्पुनः शस्त्रशास्त्रमिदं कृतम् ।

सरस्वत्युताति कदम्बतु सा न पातु सरस्वती ॥ १ ॥

उपनयनप्रभृति मतचारीत्याम् । द्विपदिष्ट विधिष्वयम् ।
उपनयनं मतचर्यः । सदाश्रुति मताति चरेत् । उपनयनाय श्रुति उपनयनप्रभृति मतचारीति चरतेर्गत्समस्य तादृशीदृशे णिनि । उपनयनायप्रभृति उपनयनप्रभृति विचारिरीयणा-
द्यनुसक्तलिङ्गमित्ययम् ।०

यत्र चात्र शिवि(शिव)रस्तामिपादेनांति वचनस्यानि
मात्र विमिश्र वचनं कुर्वाद्यावन्न भ्रमायुधं सत्कृते भग्नौ यथा
भवतीति ॥ fol 28 भाष्येतेषामहं सवत्स्रोपलक्षणाय
मित्ययम् । अष्टावक्राय प्रबुधाय नमः । इदानीं महेश्वरी
गुमारोक्तं प्रकृतं लिख्यते ॥ 51 तत एव सवत्सर अवश्य
मतपारिणयं भवितव्यम् । इत्यष्टावक्रेण मयोकम् । इदानीं
प्रकृतं लिख्यते । सप्तमे वर्षे ॥ 58, कर्तुं प्रहणं तु दातव्यमित्याह
अष्टावक्रः ॥ 60 b

The following are a few places where older commentators are alluded to — fol. 17b, 19, 31, 32b, 33b, 40

It ends —

आचार्योय निवेदयते भैक्ष्य तेनानुज्ञातो नानुज्ञाप्याचार्य
मुञ्जीत प्रैषियमुक्तम् ॥ इति पूरणव्याख्याने त्रयोविंशतितम
खण्ड समाप्तिमयम् ॥

[B D 223]

656

मानव गृह्यसूत्र with
भाष्य of अष्टाध्याय
(Ch II)

9½ x 4 inches Devanāgarī character Fol. 54,
nine lines to a page.

Aṭṭavārabhaṣya on the second Puruṣa of the
Manava Grhyasūtra

It begins —

सरस्वत्या प्रसादेन यथैतद्कृतवान् पुरा ।
भगवान्मानवाचार्यं पूरणार्यं प्रयत्नत ॥ १ ॥
अष्टाध्याये देवेन तां तु दृष्ट्वा सरस्वतीम् ।
शते पूर्णं तु वर्षाणां नृत्तं शिशिरसङ्घे ॥ २ ॥
नमस्करोमि तं देवीं यस्या एव प्रभावत ।
प्राप्तं यत्तन्महत्पुण्यं बृहदमभिधावकम् ॥ ३ ॥
नमोस्तु तस्यै वैश्वस्य स्वामिने चक्रपाणये ।
यस्य प्रसादाद्गतानि गच्छन्ति पदमव्ययम् ॥ ४ ॥
यदाशुविद्धो लोकेषां भूति कृष्णचराधरे ।
नृत्वा सरस्वतीं चैव तत्र यजान् प्रवीम्यथ ॥ ५ ॥

आह्लादिकं प्रथमं व्याख्ये धर्मेणाधितवेदस्य भाष्येदिनमुक्तं ।

सूत्रमाप्यहत्तेदमुक्तं अष्टाध्यायानि ॥ fol. 4 व्याससूत्र
प्राथम्येन व्याख्यातानि अहं तु व्याख्यासामि चदसचारस्य
परेण भैक्ष्यं तृष्णीमित्यनुपसमाधाय महानुज्ञातमत्र सचा
रयति ॥ 21 ॥ इत्यत्र नष्टप्रदायिष्योविचारणम् ।
व्याख्यातं मया भट्टाष्टाध्यायदेवेन पुनश्चमपि किञ्चिद्व्यासि
सदयोगसमिति न चोदनीय ॥ 15

It ends —

सर्वेष्वेतेष्वपि समानदक्षता आग्नीषोमीयादिषु श्यालीष
केषु ॥ इति द्वितीयपुराणे अष्टाध्यायखण्ड समाप्त ॥ भाष्य
गृह्यस्य ॥

[B D 223]

657

मानवीय परिशिष्ट

13½ x 8½ inches Devanāgarī handwriting
Fol. 6, about 17 lines to a page.

The Parisīta of the Manava Sūtra. According
to Bradke it is a part of the Śrautasūtra (see
above No 526) but the colophons at the end of
the sections of the Rudrayapaividhānakalpa (see
(6) below) would lead us to believe that it is a
Parisīta of the Grhyasūtra.

It consists of 6 (really 5) parts —

(1) प्रतिग्रहकल्प in two sections begins —

अथात प्रतिग्रहकल्प व्याख्यासामो दक्षिणा०

(2) मूलजातविधि in one section, begins on
fol. 2 —

अथातो मूलजातस्य विधिं मूलस्य प्रथमेशो०

(3) यमलक्षान्ति in one section begins on
fol. 2b, —

अथयमलो पुत्री गावौ वद्धवे वा ये यातां सवसरे पूर्णे०

(4) आछेपाविधि in one section begins on
fol. 3 —

अथातो आछेपाविधिं व्याख्यासाम ॥ प्रथमे पादे
मातृवासश्चतुर्थे पितृनिर्वाणश्च मूलविधानोक्तः०

(5) सदन्तोत्पत्तिविधान from विष्णुधर्मोत्तरपुराण
(This is obviously not a part of the Sūtra)
begins on fol. 3 —

शकर उवाच । दन्तजन्मनि धातानां लक्षणं तन्निबोधये ।

उपरि प्रथमं यस्य जायन्ते च शिशोर्द्विजा ॥

द्विद्वेषो सह यस्य स्वाज्ञानं मार्गवसतन ॥

(6) दन्तपविधानकल्प in three sections begins
on fol. 3b —

अथातो दन्तपस्य विधानकल्प व्याख्यासाम । उक्त-
रतो अन्तस्य दन्तस्य दन्तं कुर्वते देवो नर्तुं देवरातेषु०

Section I ends —

द्विपदशतुल्यदक्षेत्तद्विलसत्पविधानम् । इति मानवगृह्य
परिशिष्टे निष्ठापविधानम् ।

It ends —

० रुद्रजापीहतं दत्तमानस्याय कथ्यते ॥ ३ ॥

इति मानवगृह्यपरिशिष्टे रुद्रपविधानं समाप्तम् ॥

Nos (1) and (3) have a simple colophon
(2) and (4) have इति मानवगृह्ये, while (6) has
इति मानवगृह्यपरिशिष्टे०

[B D 261]

PART II—DHARMAŚĀSTRA

A. Smṛti.

658

परदारस्मृति.

11 x 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 20, twelve lines to a page Dated Śaka
1725

Parāśara-smṛti in eleven Adhyāyas. Published
in the Bombay S Series with the commentary of
Mādhavācārya.

Begins —

अथातो हिमशैलाम्ने

[S. C 10

659

बृहत्पाराशरस्मृति.

11½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 141, ten lines to a page

Bṛhatpāraśara-smṛti ascribed to Parāśara. It
is in twelve Adhyāyas and is said to contain
3800 ślokas. This MS contains, however only
2976 ślokas the Adhyāyas having 63 479, 195
371 302, 334, 39, 332, 344, 175 82 and 120
ślokas respectively Folio 79 of this MS is
blank, so that vv 156-178 of the sixth Adhyāya
are wanting See Weber Berlin Catalogue, II
No 1756, L O, No 1289, Ind Streifen, III
p 511 Published by J Vidyāsāgara in his
Dharmaśāstrasāgraha vol II pp 52-309

It begins —

ॐ नमः श्रीपरमात्मने ।

व्यक्तान्यथाय देवाय वेपथेनन्ततेजसे ।

नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि धर्मोन्पारास(दा)रोदिताम् ॥ १ ॥

अथातो हिमशैलाम्ने देवदारुवनामध्ये ।

व्यासे(स)मेकाग्रमासीन द्विजा वृक्षन्ति धार्मिका २

• मनुष्याणां हित धर्मं वर्तमाने कळीं सुये ॥

इति बृहत्पाराशरीये धर्मशास्त्रे व्यासप्रणे सुवत्प्रोक्तसहि
सायनी शास्त्रसमूहोद्देशकथन नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ (63=63
ślokas) 4, इति ऋतुकर्मणि स्नानविधिनाम द्वितीयोऽध्यायः
(223) 14b, प्रणवस्वरूपकथन (33) 16, अणुविधि
(109) 21, देवपूजाविधि (44) 23b, वैश्वदेवविधि
(88) 25, अतिथिपूजाविधि (18) 26, इति द्विती
योऽध्यायः (?) (14) 26b, गोमहिमा (43) 27b,
• वृषभमशता (10) 29b, इति हविकर्मसीतायज्ञोपचर्मो

नाम तृतीयोऽध्यायः (136) 36, इति ऋतुधर्मोऽध्यायः (371)
53, इति आश्राधिकार प्रथमोऽध्यायः (392) 71b, इति
प्रावधिकनिर्णयो नाम चतुर्थोऽध्यायः (334) 86b, ऐन्द्रादि-
वत्निर्णयो नाम सप्तमोऽध्यायः (39) 88b, दद्यादितिर्णयो
नाम अष्टमोऽध्यायः (382) 106b, इति शान्त्यध्यायेऽष्टमस्तानि
(107) 111b, इन्द्रजपपूजाविधि (52) 114 इति रुद्रस्तानि
(45) 116, हतहागादिप्रतिष्ठा (36) 188, लक्षहोमविधि
(22) 119, इति कोटिहोमविधि (34) 120b, पुत्रार्थ
पुराणपूजाविधान (16) 121, शान्तिविधाननिर्णयो नाम
नवमोऽध्यायः (32) 122b, इति राजपर्व (05) 120b,
• शान्त्यध्यायः (50) 130, इति बृहत्पाराशरी आश्रम
चतुष्टयभेदो नाम दशमोऽध्यायः (30) 131b, भाष्यमदिदे
चन नाम एकादशोऽध्यायः (82) 133b, प्रणवध्यानविधि
(18) 136b • योगोपदेशो नाम द्वादशोऽध्यायः (102) 141

The end.—

त्रिभिः श्लोकपद्विंशत्यु त्रिभिर्द्वैत्यतैरिति ॥

पराशरोदित धर्मशास्त्र प्रोवाच सुमन ॥ १०१ ॥

ममोस्तु याज्ञवल्क्याय मनवे विष्णवे नमः ॥

गौतमाय वसिष्ठाय नमः पराशराय च ॥ १०२ ॥

This MS gives 143 ślokas less than the I O
MS (18 instead of 28 in अतिथिपूजा, Adhy II 10
instead of 26 in वृषभमशता, Adhy III, 39 instead
of 42 in VII, 52 instead of 152 in रुद्रपूजा,
Adhy IX 16 instead of 26 in पुत्रार्थपुराणपूजाविधान,
Adhy IX and 18 instead of 18 in प्रणवध्यानविधि
Adhy XII) It agrees with it in all other
respects

[B D 112

660

याज्ञवल्क्यस्मृति.

10 x 4½ inches Devanāgarī character.
Foll 46 about ten lines to a page

Yājñavalkya Smṛti Often published with
Vyāṣṇavara's Mitākṣara

[B D 290

661

याज्ञवल्क्यस्मृति with
मिताक्षरा by विश्वामिश्र.

11½ x 5 inches, fair Devanāgarī handwriting.
Foll (78+146+234) 458, nine to twelve lines
to a page Dated Samvat 1848

A complete and neatly written copy of Mīṭakṣara the well known commentary on the Yajurveda Smṛti by Viṣṇuśara The three Adhyāyas are differently paged

It ends —

उत्तमोपदक्षेयं शिष्यस्य कृतिरात्मनः ।
धर्मशास्त्रस्य विवृतिर्विशानेश्वरयोगिनः ॥
विज्ञाननाथरचिता विवृतियों मिताक्षरा ।
सेयं द्वादशांशहस्तौ सत्याता ग्रन्थसङ्ख्यया ॥

मासीदक्षि भविष्यति०

Repeatedly published. Ācaradhyāya translated into English by S. C. Basu (S. B. H. series) Vyavahara by J. R. Gharpure, Bombay

[B D 302]

662

वासिष्ठधर्मशास्त्र.

8½ x 4½ inches, Devanagari character. Foll. 41, about 10 lines to a page. Dated Samvat 1518. (Our MS does not appear to be so old, however)

A metrical Smṛti ascribed to Vasistha, in 29 Adhyāyas. The first folio of this MS. is added by a later hand. An English translation of this work by G. Bühler is published in S. R. E., vol. 14. A critical edition has been published by A. A. Fuhrer Bombay 1883. Our MS has been used for this edition. For other spurious Smṛtis ascribed to Vasistha see West and Bühler Digest 3rd ed. pp. 28-52, also I. O., No. 1339 and Winternitz Geschichte III p. 481-82.

It begins —

अथस्तं पुरपतिं धेयसाधेयमैतिकांशो ज्ञात्वा०

It ends —

इति वासिष्ठे धर्मशास्त्रे एकोनविंशोऽध्यायः ॥ सर्वद्व
१५११ वर्षे समाप्तः ।

[R. D 221]

663

शूद्रअत्रिस्मृति.

7½ x 3½ inches, Devanagari character. Foll. 43, nine lines to a page. Dated Samvat 1618, Saka 1453.

Yājñalka Attri Smṛti. Differs from I. O., Nos. 1303-9

Begins —first line gone—

सर्वशास्त्रप्रवर्तारं ऋषिभिश्च नमस्कृतम् ।
नमस्कृत्वा च ते सर्वे इदं वचनमब्रवीत् ॥ १ ॥
हितार्थे सर्वलोकानां भगवन्कथयस्व तत् ॥ २ ॥
येदं त्वार्थतत्त्वज्ञो यन्मां वृष्टतः सशयम् ।
तत्सर्वं च प्रवक्ष्यामि यच्च ददं यथाश्रुतम् ॥ ३ ॥

Ends —

एकेन शूलमितरेण क्षिरं कपालं
अन्योन्यसंगमपरेण करेण धीनाम् ।
आदाय यश्चरति साममनेकरूपं
सोऽपि पुनस्तु भगवांस्परमेश्वरो वा ॥
इदं श्रुत्वा तस्मात्मानं सर्वं विवृता ।
ये त्विदं धारयिष्यन्ति धर्मशास्त्रमतं हिता ॥

इति श्रीवृद्धअत्रिस्मृति समाप्ता ।

The first 13 ā lokas are numbered. The rest are not marked

[B D 160]

664

शौनकास्मृति.

11 x 5 inches, fair Devanagari handwriting. Foll. 82, ten lines to a page. Incomplete

A metrical Smṛti ascribed to Śaunaka

It begins —

पुण्याद्वाचनविधिं यद्वाचनोपपत्तिविधिं ।
प्रयोगः कर्मणां प्रादायस्ते बोधयितुं इच्छे ॥ १ ॥

इति शौनकीये पुण्याद्वाचनम् ।

अङ्कुरारोपणविधिं प्रवक्ष्यामि विशेषतः ।

शौनकोद्दिष्टांशोऽत्र अङ्कुरारोपणविधिः ॥ १ ॥ 2b

इति अङ्कुरारोपणं 3b, इति नागदीपाङ्क 5 इति कौतुक
वन्दनं 5b, इति स्थालीपाक 11, इति ग्रहशान्ति 13,
इति रजसखलाशान्ति 15, इति गर्भाधान 16, इति पुण्यवन
17, इति तीक्ष्णलोचनवन 18, इति जातकर्म 18, इति
श्रुतप्रजापतिपुत्रोत्पादनविधि 18b, अथुपनयनं जातपुत्र
ग्रहणविधि 19, इति नामकरण 20, इति अमादायोपनिषत्
दिने जातस्तं बालस्य शान्ति 21b ० ग्रहणदिने जातवाएकस्य
स्त्रीणां प्रथमशान्तिं ऋतौ शान्ति 22, निष्क्रमण 22b, इति
प्रयोगपारिजाते निष्क्रमणं 23b, इति बालोपवेशनं 24,
इत्यष्टप्रधानं and इति जीविचारक्षा 24, इति अग्नयज्ञप्रविधि
24b, इति बौक 26, इत्युपनयनं 29, इति मेधागननं and
इति पुनरुपनयनं 29b, इत्युपाकर्म 30b, इति उत्तरनं 31,
इति वलचतुष्टयं 33b, इति समावर्तनं 35, इति वृद्धपति

The com begins —

नवा गणेशं देव शारदां मुद्दे(ह)मममन ।
भाषौचसमग्रविश्वश्लोकीय्याख्यां करोम्यहम् ॥ १ ॥

तत्र स्मार्तकममुल्लङ्घ्य लोकप्रसिद्धकममनुसरन् गर्भविपक्षि
निमिज्जासौचं प्रतिपादयति पश्चात्तेति ।

The text begins —

पश्चात्साधनान्तरेषु स्वपुरविहिते गर्भमात्रे विनष्टे ।

We have a MS of this commentary in the
Bhadrakamaka Memorial Collection of MSS.
The colophon at the end of it would show that its
author was Bhaṭṭācārya. Also cf. Aufrecht, Lei-
pzig Catalogue No 500 Bih., p 483

The com. ends —

पद्मं च न्यस्तं श्रुत्वा गृहं प्रविशेयुरिति सङ्गच्छते । तथाच स्मृतिः ।
इति सस्मृत्य गणेषु गृहवालयपुर ॥
विद्वज्जिन्मपत्राणि निपताहारी वेदमन ॥
भावग्यापारि(१) सखिल गोमय गौरसर्पपात्र ॥
प्रविशेयुः समाख्य कुर्यादमनि पदं धनैरिति ॥ १० ॥

Besides the Smṛtis the author of the Triṣa-
saṭoki refers to Viṣṇusāra the author of
Mātākaṇṭha on fol. 59 and 14

On the cover of the MS is written —

विश्वश्लोकी पत्रे २९ ह्य हेमाद्रिकृतेति स्वर्गलोपाने ।

[B D 305]

668

आदिनवमलकर of वमलकरमह

11½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 16, about 14 lines to a page

A short manual of the daily religious obser-
vances by Kamaśākhyaśaṭṭha son of Śaṅkaraśa-
ṭṭha and the author of Śaṅkaraśaṭṭha see
below No. 695 The work is otherwise called
Bāhupālīka.

It begins —

मया राम च पिता कमाश्रयसंगेना ।
शमयन्मनसं नरं कदाचिद् (बद्धादि) मुच्यते ।
तत्र रात्रे पश्चिमपाशे सुहृत्सो ब्राह्मण्यते इति ।

It ends —

एवमदिक्कं कुरुते कुचं । विज्ञेयं मातुने निर्वयसिग्यौ
सुदृष्टमं नमःकारे च देवः । इति श्रीनारायणसहस्रनाम
सुदामासहस्रनामसंगे बद्धादिकव्ययोगः ।

After this some Smṛti texts are quoted

[B D 19]

669

आदिकचन्द्रिका of दिवाकर.

9½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 97, seven lines to a page.

Another work on the same subject by Divā-
karabhaṭṭa Kāle, son of Mahādāra and grand
son of Kāmesabhaṭṭa

For the authors Daṇḍacandrikā and Smṛti-
prāyasatthodhāra, see Nos. 690 and 745 below

It begins —

प्रणम्य मातरं गङ्गां शर्कीं वनशरीम् ।
महादेवाख्यपितरं धीतस्मार्तविशारदम् ॥ १ ॥
विवाकरेण शुभिया सारमुद्धृत्य तावत् ।
शिष्टानां तन्वते गृह्ये सक्षेपादिकचन्द्रिका ॥ २ ॥
अथ प्रथमे मनु । माहो मुहूर्ते ।

तथा स्त्रीणां दान्तं नाम श्रेयं स्त्रीणां दान्तं नाम निर्विरो-
दिति पृथ्वीचन्द्रोदये योगिभोजः । यौवारुण्ये देविदामिति द्वयो
समुपयमादुल्लुपकम् ॥ fol 57 b

It ends —

शुक्लधैर्यं सवीर्यं सौमिकं रघुनितमहम् ।
परिनिष्ठं पारिजातं जयन्माम्परायणीत्याय ॥
आचारदीप २५ च हेमाद्रिं माधवादिनाम् ।
विचार्योदयकं नित्यं बद्धपाशं मयोदितम् ॥
काशोपनामसामेसमहम्नो सुपीतम् ।
महादेवशिखावस्व सुनुना प्रमथिषुना ॥
दिवाकरेण रक्षिता संक्षेपादिकचन्द्रिका ।
गिरिजाशान्तिमुख्यं सुप्र विवृततामसामिति ॥

इति श्रीकालोपनामकमहोपासनेभ्याराममहमहादेव
द्विजययमनुपालमहाजुनमहदिवाकरेण कारयां विरह
गृह्ये बद्धोपयोगी संक्षिप्तमभिप्रायादिकव्ययोगिमाकरदये
नाम् ॥ fol 95

The author quotes —

आचारदीप 13 49, 55b, 65b, &c आचारान्न 10b,
29 &c आचारार्त्ता 15, क्षीरपाण 30b, कृष्णभट्ट 72b,
50^a जपन्य 64 धर्मसूत्र 73 91, धर्मसारमुच्यते
52b, नागार्त्ता 50, 78 &c निर्वयसिग्य 83, नृपारम्भ
45b नृपदीप 57b, 57b, 66b, प्रयोगविशेष
2, 21, ० अने रघुनितम 70b, यवोदय 23, यवोदय 23,

74 &c मदनस 29; महार्णव 37b; 41b; माधवीय 2b, रामार्चनचन्द्रिका 72b; 74; विश्वनेश्वर 70b; व्यास-
नारायण 62; स्मृतिदीप 63, स्मृतिरत्नावली 89; स्मृतिसंग्रह
often; स्मृत्यर्षसार 5b; and हेमाद्रि 30b.

[S. C. 3.]

670

आह्निकपद्धति of रघुनाथ.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 26; about 10 lines to a page. Dated
Sale 1715.

Āhnikapaddhati, explaining the daily duties
of a Brahmana, by Raghunāthabhatta, (Samrāt
Sthapati), son of Mādhave, grandson of
Rāmes'varabhatta, nephew of Nārāyaṇa, younger
brother of Viśvanātha and Prabhākara

The author wrote his Kāmatatvavivecana in
1620 A. D., cf. No 674 below.

It begins.—

तत्र प्रभात उवाच मातापितृवृद्धिदेयान्मनसा स्मरन् ।
तद्दहःकृतं विधायं०

It ends.—

रघुनाथेन विद्वन्महामाधवसुनुना ।

हता निष्काम्येयः सत्कलाह्निकपद्धतिः ॥

इति भीमदुषाष्यायमाधवात्मजमहर्षुनाथविरचिता
आह्निकपद्धतिः समाप्ता ।

[B. D. 213]

671

आह्निकप्रयोग of काशी दीक्षित.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 69; nine lines to a page.

Another work on the daily sacred duties by
Kāśī Dikṣita, son of Sadāśiva Dikṣita.

It begins.—

विधायिष्य नमस्तुभ्यं निमग्नं विनाशाय ।

प्रथमं रचयितुं बुद्धिं सिद्धिं विधेहि च ॥ १ ॥

यस्य लीलापदोनेर्जगन्मण्डितुल्यं प्रजेत् ।

आनन्दैकरसं वन्दे तनुमासदितं शिवम् ॥ २ ॥

अहमाद्या महाविद्यां वन्दे नीलकण्ठसतीम् ।

आनन्दचन्द्रदीर्घा साक्षात्सयो ह्यपकल्पप्रदाय ॥ ३ ॥

अथाह्निकम् । तत्र प्रभाते उवाच०

It ends:—

इति यथामति वैदिकतुष्टये प्रथितमाह्निकमाकरदशनाय ।

अवतु भक्तजनप्रियपार्षतीरमणशोणपद्मानुजपूजनम् ॥ १ ॥

सदाचित्तनूजेन काशीदीक्षितयजना ।

कीर्तिशरपद्मभोजनमराधितमोक्षिना ॥ २ ॥

इति श्रीसदाशिवदीक्षितभुतयाज्ञिकाशीदीक्षितवर्णि-
ताह्निकप्रयोगः ॥

Besides the Smṛtis, the author quotes —

गृह्यकारिका 14b, चण्डिकायां मनुः 30, हेमाद्री भोजराजः
27; ज्ञानमाला 36, 36b, सन्नप्रकाश 27, and प्रयो-
गसार 37.

Kāśī Dikṣita is quoted by Ananta in his Rudra-
kalpadruma, see No 714 below.

[B. D. 222.]

672

उत्सर्गकमलाकर of कमलाकरभट्ट.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 29; seven lines to a page. Incomplete

Utsarga Kamalākara, a work on the pious
gifts by Kamalakarabhatta, the author of
Nirnayamandha. On the first leaf of the MS. is
written — 'उत्सर्गकमलाकर प्रारम्भ पत्र १३,' which shows
that four folios of our MS are missing, Fol. 14
is numbered twice.

Begins.—

नारायणभट्टारम(गारम?) नभीमदमकुण(स?) चतुर्वा ।

कमलाकरसंज्ञेन पूर्तं सप्तविंशोध्यते ॥ १ ॥

अथ मास्त्वोक्तं जलाशयोत्सर्गः स बोद्धव्यने मावादिषदसु०

The जलाशयोत्सर्ग ends on fol. 24b.

[S. C. I.]

673

कर्मदीपिका of रघुरामतीर्थ.

11 × 5 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 66, eight lines to a page.

The MS contains the following folios only:—
1, 2, 44-64, 66-75, 79, 80, 83, 85, 90, 92, 97, 122,
125, 128, 129, 131, 160, 163, 179-183, 185, 186,
188, 193, 196-198, 200-206, and four folios
more which are not numbered.

Karmadīpikā appears to be an exhaustive work on Dharma divided into several Adhyāyas. Adhy 72nd ends on fol 205b. The usual colophon of an Adhyāya is —

इति श्रीधुरामतीर्थविरचितधर्मशास्त्रे कर्मदीपिकायां०

The body of the work is made up of mixed prose and verse. The beginning of the work resembles that of the Metrical Smṛti. God Nṛsiṃha is requested to expound Dharma. He however leaves the task to our author. The author quotes Vijañeśvara.

It begins —

नृसिंहाय नमस्तुते सर्वधीवृत्तसाक्षिणे ।
 द्विष्टये जगतां नाप तम प्रपद्यकारिणे ॥ १ ॥
 धर्मोपेक्षामनोक्षणां प्रसन्न परिपम्यिनाम् ।
 ब्रह्मचारीपूहस्यानां पनस्यपतिसयमात् ॥ (T) २ ॥
 यानुवर्णेतराणां च सर्वोपक्रमगतानि ।
 मृदि धर्मानुपेक्षां ब्यवहारादिकान् हरे ॥ ३ ॥
 यनां धर्मगतानां च प्रापक्षिप्त तथैव च ।
 आपारकगोसभूतात् चनुवर्णाधर्मोदितान् ॥ ४ ॥
 धर्मोपमयेकादीन् सकारा क्रमपोहताम् ।
 चनुवर्णेक्षमां ये मृदि मे भगवन्हरे ॥ ५ ॥
 चनुवर्णेये धर्मां कथौ कथ्यतामपि ॥
 हृत्पा मृदि देवेश यास्यल्लयादिनोदितान् ॥ ६ ॥
 भौतस्मादादिधर्मां ये दैदिकाम्यागमानि च ।
 अम्याप्यपि मतादींश्च लक्षणाविरुद्धताम् ॥ ७ ॥
 चनुवर्णाविरुद्धां चानिर्वाहसंभवाच्च ये ।
 संस्काराः पौष्टशास्त्रां च यनां धर्मपराश ये ॥ ८ ॥
 अम्याप्यपि बहुन् धर्मांश्च विमर्शादिकान् कथौ ।
 ब्यवहारेषु सर्वेषु प्रापक्षिप्तादिकान् हरे ॥ ९ ॥
 संक्षेपेण प्रमाणसंगोन् मृदि सिद्ध जगत्पते ।
 मन्वत्रिविष्टुहारीनां वगैरेणितमोद्दिह ॥ १० ॥
 कालापनो वास्तवहरयो यमागम्य पृथ च ।
 व्यागः पाताकारः सायु संवर्गापि वृद्धरपि ॥ ११ ॥
 शाखातपो वनिष्ठश्च दश कण्ठावपनमा ॥
 पृथग्भाष विहोषाह धर्मगूढश्च चत्वरम् ॥ १२ ॥
 विज्ञायाच प्रवक्ष्यामि मन्त्रप्रवादाकरो तव ।
 शाखावृत्तिर्गत् सर्वं यमना कदिनं पुरा ॥ १३ ॥
 भुजु वग्न हृती(नि)धर्मां जगतां च यथोदितान् ।
 हृदारे ये च यमांश्च कथौ धर्मांश्चरित्याया(T) ॥ १४ ॥
 तगर्भमुज्ये सोऽहं यनां धर्मगतान् च ये ।
 सुता धर्मानुपेक्षेन यनां धर्मद्विषाये ॥ १५ ॥
 यमना कदिनं वग्न सर्वं यमना चरित्याया ॥
 कथौ हृदयविषयं च कुप धर्मोपेक्षितान् ॥ १६ ॥

वेदान्तयेवं सिद्धिं गुहायां यथात्मकं सिंहसुपूर्णरूपम् ।

प्रणम्य धर्मानिह बोधयित्वे मन्वानुबुध्या द्विजवर्णपोरमात् १०

तत्सर्वं क्षम्यतामत्र धर्मशास्त्रयोक्त्रे ।

मुनिप्रणीतधर्मा ये विवृतिर्विहिता कथौ ॥ १८ ॥

पुराणन्यायमीमांसधर्मशास्त्राभिज्ञा ॥ १० ॥ ११ ॥ २० ॥

तत्सर्वं क्षम्यतां शास्त्र विवृत्ताल्पधिया मया ॥ २१ ॥

उपपत्तेः प्रथमं चात्र गर्भसंस्कारमुत्तमम् ।

व्यवहारेषु सर्वेषां जातिकारणम् —

इति० प्रवृत्तिसर्जनसंस्कारे चतुर्दशमो० ५५b, इति० समाच
 तैकप्रवृत्तारि पञ्चदशमोऽध्याय ५७b, इति० ब्रह्मचारिवाच-
 प्रवृत्तसंस्कारे षोडशो० ५७b, इति० शुक्रियमन्त्रचर्यस्वतन्त्राध्याय
 हननासिंस्कारविधौ सप्तदश ५५b, इति० विवाहसंस्कार
 पाकयज्ञे अष्टादशोऽध्याय ॥ ६२b इति० विवाहचतुर्थीकर्म
 संस्कारयो एकोनविंशतितमोऽध्याय ६७b, इति० आवासध्या
 यानकर्मसमाप्तये द्वाविंशतितमो० ८३b, इति० प्रथमश्रुत्या
 ताया गमोनुगमनसंस्कार सप्तविंशतितमो० ९७b, इति०
 गवाक्षप्राशनसंस्कार सप्तचत्वारिंशो १२८, इति० आम्रयण
 संस्कार अष्टचत्वारिंशो० १२९

1 rom fol 160 onwards the work is metrical

मुपपत्तेः त्रिविधैर्वर्गो रघुराममते भुवम् fol 179,
 इति० शानप्रतिप्रवृत्तारि अष्टविंशमोऽध्यायः (५८० २०९)
 १८५b, इति० सात्त्विकनिरसिकपोरितिसंस्कारः एकोनसप्तति
 तमोऽध्याय (५८० ४८) १८८

योग्यमित्राभिमुखोपदिष्टव्यवस्थामापायवनादकाशताम् ।

हृत्पाशरीकृतितान्दवीश्वरादुपाते शुद्धरामसिंहम् १

अथ ये शुभपक्षिणो वने संजातहिते ।

क्षीबाद्यमृदापातानां नराणां येह निष्ठनिम् ॥ २ ॥

आम्रयणव्या जगन्नाथ प्रणम्य निपतामना ।

प्रापक्षिप्त प्रवक्ष्यामि श्रुतिनां च हिताय ये ॥ ३ ॥

fol 188b,

अनुप्राधः सदा त्रिनेः प्रापक्षिप्ते गुण्यति ।

रघुराममते चात्र मनुष्यमोदिमिने ॥ १२ ॥

fol 192b,

रघुराममते चात्र धर्मशास्त्रविरो विदुः ॥

इति० अक्षतैरकार एकमस्तनिमना (५८० १४९) fol 201.

रघुराममते चात्र विद्याः सन्देहवर्जिताः ॥

इति० पात्राणां गौरकाः द्विगस्तनिमोऽध्यायः (५८० ८५)

fol 205b,

Adhy 72nd begins—

महच्छास्त्रावन्तु सर्वव्यापिद्विं विवृत्तम् ।

क्षीबादिषु जगद्गते नास्ति हि मन्त्रावदम् ॥ १ ॥

मृदि देवेना भूतेना भूतानां पतिरव्ययः ।

महाहा गोवधश्चात्र कोपी च गुरुनरपुंगव ॥ २ ॥ ३ ॥

मृगु वसत भया पूर्वं महादेवस्य निष्कृतिः ।०

The following are quoted — प्रमाकरमीमांसक 59, 70, महाचार्यादय 71b, मेघातिथि 44b, योगयाज्ञवल्क्य 44, 73, विज्ञानेश्वर 56, 71, 73, विवाहपरिमह 50b, शक्राचार्य on गीता 72, and सुरेश्वराचार्य 70b

[S O 10]

674

कालतत्त्वनिवेचनम् of रघुनाथ.

15x9 1/2 inches, Devanagari handwriting
Foil 245, seventeen lines to a page

A treatise on the times and seasons suitable for the performance of religious rites compiled in A D 1620 by Bhatta Raghunatha son of Bhatta Madhava grandson of Bhatta Ramesvara

It begins —

वितर माघचनम्वा ललिता नारायणं विद्वत् च ।

सहनस्य निम्नलार्थं गणपतिमीसां च शारदां नवा ॥

राम च नीतयोपेत रघुनाथेन रच्यते ।

सम्राट्स्वरपतिना सम्पद कालतरनिवेचनम् ॥ २ ॥

For the concluding verses &c, see I O Nos. 1067-68

[Z. Z. A 25]

675

कालनिर्णय of हेमाद्रि.

11 1/2 x 5 inches, Devanagari handwriting
Foil 382 eight to ten lines to a page.

Kālanirnaya or kalahemādri as it is popularly called is the second section of the Parisea khanda of Hemadri Caturvargacintamani which was composed in the latter half of the 13th century. The whole is published in the Bibliotheca Indica. See, I O, Nos. 1376-77, 1384 and Mitra Notices III. p. 349

It begins —

वद्वयानि ददातु सो गणपतिर्वसिष्ठतुष्टे सति ।०

[B. D. 102]

676

कालनिर्णय of माधवाचार्य.

8 1/2 x 5 1/2 inches, Devanagari handwriting
Foil 201, about twelve lines to a page. Dated Sale 1604.

A work on times and seasons suitable for the performance of religious rites, in five chapters by Madhavacarya. It was written after the completion of the authors commentary on Parasarasamiti and as a sort of supplement to it. Edited in the Bibliotheca Indica Series. Cf also I O, No. 1606 Bod. No. 642

For Madhavacarya see above No 441 and Ind Anti vol 45 pp 1 and 17

It begins —

वागीशायाम सुमनस सर्वार्थानामुपक्रमे ।

य नत्वा हृत्कृत्वा सुप्तं नमानि गगाननन्द ॥ 1 ॥

व्याख्या माधवाचार्यो यमोपासकानाम् ।

सदनुष्ठानकालस्य निषेधं वक्तुमुद्यत ॥ २ ॥

[B. D 104.]

677

कालनिर्णय of माधवाचार्य

12 1/2 x 5 inches Devanagari handwriting
Foil 82, twelve lines to a page

Another copy (incomplete, defective both towards the beginning and end)

[B. D 48]

678

हृत्यरक्षावली of रामचन्द्रमह.

9 1/2 x 4 1/2 inches, Devanagari handwriting
Foil 177, seven lines to a page. Dated Samvat 1843 Sale 1703. A Thale MS.

A calendar of religious duties composed in 1643 A.D. by Rāmacandra son of Vithala son of Balakrishna and surnamed Tatsat, cf. I O No 1628. Rāmacandra was the grandson (daughters son) of Raghunātha the author of Kālatatratrivivacana.

It begins —

नमस्तुभ्य रामनाथ महविद्वलसूनुना ।

हृत्यरक्षावली रच्य रामचन्द्रेण रच्यते ॥ 1 ॥

तत्र तिर्यक्ये ॥ कृष्णादिभेदेषु० चैत्रकृष्णप्रतिपदमारम्भ
तिर्यकस्यानुरूप्यन्ते । तत्र चैत्रकृष्णप्रतिपदि कृत्यविशेषः पञ्च-
पुराणे ॥०

मातामहचरणैस्तु नवम्यां क्रियमाणं मातृवादे प्रतिपदि
क्रियमाणं मातामहवादे च महाकृष्णपरपक्षमिमेतिचकमेवेति
कालतत्त्वविधेचने सप्रपक्षं निरूपितम् । fol. 71.

The author refers to आयुनिरूपण्य on foll. 63b,
71b and 172

Besides the older Smṛtis and Purāṇas, the
author quotes:—

अथर्वगृह्यपरिशिष्ट 40b, अशुतसागर 40b, भन्वद्र मरुत्सी
16b, 26b, 39b, 68b, 111, अथर्वक 58b, ऋग्विधान 9b,
10b, कल्पतरु 8, 148b, काठकगृह्यसूत्र 73, कालतत्त्व-
विधेचन 71, 80 &c, काळादत्त 9b, 17b, 44b &c,
कृष्णचिन्तामणि 173b, कृत्यतरवारण 126, 137, 144b
&c, गौडाः 58b, वनविदातिमत 65, छन्दोगपरिशिष्ट
152b, जमिन्वादन 138b, ज्योतिर्मन्त्र 173, तिथितरङ्ग
15, 37, 71 &c, त्रिस्थलीसेतु 145, दत्तसमयदीप 78b,
दाक्षिणात्या 95, 105b, &c; द्विचोदासीय 35b, 60b,
दीपिका 16, 37, 71, दुर्योगव 100b, हस्तनिर्णय 106b,
धर्मप्रदीप 88b, धवलनिचय 81, नन्दिपुराण 100, 106
&c, नारायण 9, 62b &c, नारायणमठ 154, निगम 65,
निर्णयदीप 78, निर्णयमिन्नु 142, निर्णयामृत 27b, 60b,
&c, नृमिहमसाद 21, 80 &c, पुराणसमुच्चय 3, पृथ्वी-
चन्द्रोदय 20b, 38b, 64b &c, प्रयोगपारिजात 63b, 66&c,
मार्गाचार्यनदीपिका 20 143b, मदनरत्न 20b, 35 &c;
मदनरत्न स्मृतिसंग्रहः 35, महाराष्ट्र 121, माधव 54, 60b,
162, मिताक्षरा 74, मैथिलः 58b, रामार्चनचन्द्रिका 30,
37, 139 &c, रत्नयामल 82, 88, रत्न 81, 172b,
बृहदारण्य 151b, तिवरहस्य 151b, 160, शिकाम 37b,
संज्ञप्रदीप 121, सप्तपुराण 140b, 141, स्मृतिरत्नसुत्र
158b, स्नानार्चार्चपूजामणि 117, 138, स्मृतिदर्पण 64b,
स्मृतिरत्नदीप 68; स्मृतिसंग्रह 64b, स्मृतिसमुच्चय 100b,
हरदत्त 70, हेमाद्रि 18, 20b &c; हेमाद्रि विष्णुरहस्य 37b,
हेमाद्रि पुराणसमुच्चय 55

It ends —

दारिद्र्यं न भवेत्तस्य शोभकृद्वाविर्भावः ॥ इति ।

इति श्रीमत्पद्मपावप्रमाणमिश्रतत्त्वसुत्राख्ययाल्लक्षण-
महाभविद्वलमहाभिमधुचक्ररत्नचर्मनाथपरावारीणीश्रीम-
द्रामचन्द्रमठविरचिता कृत्यरत्नावलिः समाप्तिमगमम् ।

[S. C. 2.]

679

श्यामिसागर of नारायणमठ.

10½ x 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Fol. 109; eleven lines to a page. Incomplete.

Grhyāgnisāgara is a compilation treating of
rites regarding the maintenance of the sacred fire,
and rules of expiation in cases of irregularities, by
Nārāyaṇabhaṭṭa Ārde, son of Lakṣmidharaḥṭṭa;
cf. I. O., Nos 1634-36. The author quotes Nir-
nayasinḍhu. Śrāddhasāgara is another work of
our author which is mentioned in this work.
Prayogasāgara is another name of our work.

It begins:—

नारक कृष्णपदाम्भोजं गणेशं शंकरं शिवम् ।

कश्यपीशं च विद्वरं भट्टनारायणं तथा ॥ १ ॥

यथाज्ञानं विधायार्थं पक्षसिद्धिरनुष्ठितम् ।

श्रीणि सुत्राणि वदन्त्यानालोप्यान्मात्रं भूरिशः ॥ २ ॥

आष्टेल्युपगमा वै भट्टनारायणः सुधीः ।

शुद्धाग्निसागरं वै कुरुते सिद्धरुद्रे ॥ ३ ॥

तत्रादौ सर्वकर्मसु प्रायश्चित्तं विनाधिकारामावाह तद्विषय-
सत्ययोगसावदुच्यते ॥०

अथ पञ्चव्यख्यानानि 5b; इति श्रीमदारोपनामक-
नारायणमठकृते शुद्धाग्निसागरे प्रायश्चित्तनिरूपणं 8; अथाप्या-
चामनक्षत्राणि 9; अथ अग्निद्वयसंसारविधि 10; अथ विरिष्ठ-
क्षामिपुनःसंधानं 11b; इति० आपतनादिपुनःसंधानान्त-
निरूपणं 13b; अथ होमरामः 16b; इति होमविधिः 29;
हव्यारोपनामक० कृते प्रयोगसादे होमविषयं निरूपणं
34b, इति श्रीमदारो० स्थलीपाकप्रयोगः 46; foll. 47-
50 are missing; fol. 51 begins:—के । अग्नो-
क्ता(क)निरुद्धाग्नार्थः स्मृतिदीपिकायां व्यापरात् ।
निरुद्धः स्वादिभक्तो० अथ भवणाकर्मादितर्पणविकृति-
स्थलीपाकानां कालः ॥ 52; इति भवणकर्म । अथ
सर्पबलिः । 57; इति सर्पबलिः 57b; अथाप्रणविकाः
58; इति श्रीमदारो० अथपुनीकर्म मीदिश्यामाकाप्रणवना
समानप्रत्ययेन प्रयोगः 60b; इति० प्रत्ययरोहणनिरूपणं
62; अथ पिण्डविन्यसः 63b; पार्वणश्राद्धादिमर्थश्राद्ध-
प्रयोग सखिलरोहणकृतश्राद्धसागरे इत्यथाश्राद्धपुनर्मर्थ-
विकारमयाशोकः । अथ अष्टाश्राद्धप्रयोगः । 79 (foll.
68-78 are lost); इति० अष्टाश्राद्धप्रयोगः । अ
माध्याह्निकश्राद्धप्रयोगः । 85b; अष्टाश्राद्धात् ॥

अथाग्निसागरं संस्कारः द्विसप्ततिमोऽप्यायः (fol 85)
इति० पात्राणी संस्कारः द्विसप्ततिमोऽप्यायः (fol 205b;)

Adhy. 73rd begins:—

सहस्रश्रियामन्त्रं सर्वेषां हि देवम् ।

श्रीवादिह्यं अगस्त्यं नारसिंहं नारायणम् ॥ १ ॥

The MS. ends abruptly as follows —

पुनानि दशपूर्णमासस्यालीपाकायुक्तानि प्रायश्चित्तानि सत्त
तुफप्रकारेण तत्तन्निमित्तेषु शेषानीत्यल वहुना । कारिकायां
पथमहायश्लोके ॥ &c

For a list of authorities quoted in this work see I O No 1634 I may add the following —
आपदेवी, परशुरामप्रताप, प्रायश्चित्तप्रदीप (बीधायनीय),
भट्टोजिदीक्षित, भावीप्रायश्चित्त, रामवाजपेयी and श्राद्धसागर

I believe that I O Nos 1634 and 1636 are two parts of one and the same book. The numbers of the folios show the same. The authors suggestion that No 1634 is an abridgment of No 1633 is not probable. See next number

[B D 225

680

गृह्याग्निसागर of नारदयुगमह.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 216, nine lines to a page

Another copy, complete

आयतनादिपुन मथान 22b, होमनिरूपण 50b, स्वाली
पाकप्रयोग 80b, लघुस्वालीपाकप्रयोग (subject matter
of the missing foll 47-50 of the previous MS) 86b, अथ
स्वालीपाकानां काल 91, आपयुजिकर्म
दीदिश्यामां समाप्तसमयेन प्रयोग 104b प्रत्यरोहणरूपण
107b अथ विष्टविष्टयश्च 111, सक्षिप्तपाचनश्राद्धप्रयोग
in 9 Khandas (the subject-matter of the missing
folios 68-78 of the previous MS) ends on
140b अथाष्टकाश्राद्धप्रयोग 144 इति अन्वष्टक्यश्राद्धप्रयोग
155, माध्याह्नकोपेतदन्त श्राद्धनिरूपण । अथाग्निपाकानि
156b, गृह्याग्निपाकनिरूपण 165b होमविषयक
प्रायश्चित्तनिरूपण 170b इत्यल वहुना । कारिकायां पथमहा
यश्लोके तु 212b इति कारिकायुक्तानि प्रायश्चित्तानि
समाप्तानि । 214

It ends —

इति धीमद्वारहोपनामकरहमीधरभट्टसूरिनारायणभ
ट्टते गृह्याग्निसागरे स्वालीपाकादिप्रायश्चित्तविषयकनिरू
पण समाप्तम् ।

18th century

[S C 14

Bibliotheca Indica See I O Nos 1284 and Mitra Notices III p 349

It begins —

कस्यापि दशतु सो षणपतिर्वैश्विद्यते सति ।

[B D 102

An exposition of the genealogies of the several
Gotras and the prohibition of intermarriage
owing to the community of ancestors invoked in
the Pravaras by Bhattoji Dikṣita the author
of the Siddhāntakaumudī:

It begins —

सर्वप्रयोगस्याष्टमास्तदप्य च गोत्र प्रसिद्धते होत्राभ्यु
प्यायुक्तीत्यन्ते इति प्रवराः । समानप्रवरां समानगोत्रां च
नोद्देश्यः ।

पञ्चानां त्रिषु सामान्यारविवाहकृिषु द्वयो ।

भूयस्क्रिगणेध्वेव होत्रोप्येकोपि वार्यते ॥

इति परिभाषा ॥ यानधिकूल प्रवरा आज्ञातास्त्राज्ञा
यणा ऊनपञ्चासन् ।

Bhattoji quotes — गोत्रप्रवरमञ्जरी मयोनारिमान,
सृष्ट्युपसंसार 4, 8 सृष्टिचन्द्रिका 7 and हरदत्त 8

It ends —

भट्टोजिमहोदयितो गोत्रप्रवरनिर्णय ।

गुणगुणैर्गुणैः सोमसादेण विभाव्यताम् ॥ १ ॥

गोत्रप्रवरसम्बद्धतम प्राहुः(ए)तथैतस्मान् ।

सुद तवोत्तु विदुषां गोत्रप्रवरमास्कर ॥ २ ॥

इति भट्टोजिदीक्षितारचितो निर्णयगोत्रप्रवरमास्कर,
समाप्तः ॥

[B D 182

682

चतुर्वर्गचिन्तामणि of हेमाद्रि

(प्रतिष्ठापरण्ड.)

8½×6½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 110 fifteen lines to a page

Pratisthā bandha is a part of Hemadris Catur
vargacintāmanī The whole is published in the
Bibliotheca Indica

Begins —

कस्यापि निददातु वो

It ends —

प्रतिष्ठा सर्वदेवानां भुतिस्मृत्यागमोदित ।

पुराणादि समाश्लेष प्रोक्ता हेमाद्रिसूरिणा ॥ १ ॥

चिन्तामणौ महाशास्त्रे कृते हेमाद्रिसूरिणा ।

सोपापन पूर्वकर्म प्रोक्त खण्डे तुरीयके ॥ ८ ॥

विमर्शि नून द्विजवैपक्षे ॥ एव हेमाद्रिरिति प्रतीत ।

उदारसत्तानवतो यदस्य कथंनुम दक्षिणबाहुमाहु ॥

अधामुना धर्मकथादिदं त्रैलोक्यमाळोस्य फलेर्बलेन ।
तत्सोपकारे दधतानुविन्तां विन्तामणिं प्रादुरकारि चाह

इति श्रीमहाराजाधिराजधीमहादेवीयसमस्तकरणाधीश्वर-
समस्तविद्याधिशारदधीहेमाद्रिविरचिते चतुर्वर्गचिन्तामणौ
परिशेषखण्डे द्वाष्टवर्तमनिरूपणे सर्वदेवताप्रतिष्ठाकर्मपद्धति
समाप्ता ॥

For Hemadri and his age, cf J B B R. A. S.,
vol. IX. p. 158

[B D. 194

683

चतुर्विंशतिसन्ध्याख्या by भट्टोजि दीक्षित.

10x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 95, nine lines to a page. Dated Saka 1695

A commentary on Caturviṃśatimata by Bha-
ttojī Dikṣita son of Lakṣmidhara, and the
famous author of the Siddhāntalaumudā. He is
quoted in Ācāramayukha by Nīlakanṭha, and in
Āhnikacandrikā by Divākara (No 669 above)

Our MS. contains only the Āhnikā and Ācāra
Kandas. For another MS of these Kandas cf
Bhik., p. 370, where MSS of the Prāyasācitta
Sāṅkṣara and Śraddha Kandas of this work also
are noticed. The Sāṅkṣara and Śraddha Kandas
are published in the Benares Sanskrit Series
I O, No 1654 as a MS. of the Sāṅkṣara Kānda
where the commentary is ascribed to Rāma-
candra son of Nārāyaṇa.

It begins —

सप्त माधवीये द्वयैपुराणम् । त्राहो मुहूर्ते

The author quotes द्रष्टा, सत्यमत, धृदमनु, योगि
पादवद्वय, अक्षिसृष्टि (20b) श्लोकगीतम and श्लोकविष्णु
among other Smṛtikāras. Of other works he
quotes — आचार्य (1) 7, 12b 24, 41 &c, आनन्दबो-
धाचार्य 93b, कारिकाकार 51, 53 &c, कैयट 82b,
गृहपरिशिष्ट 18 19, 33 &c, चन्द्रिका 47, तत्त्वसारस
द्विष्ट 62, धर्मसारसुधानिधि 31, प्रयोगपारिजात 4b, 8b,
&c, परान्तरियमाधवे नाटायण 58b, बोधदेव 82b, महा-
चार्य (इमारिह) 3b, 39, भगवान् 16, 32b &c. मदन
पारिजात 33 69b &c, मन्तरानुष्टुप्विधान 61b, माधव
or माधवीय 2b 8 24b &c, मिताक्षरा 43b &c, मूल
or मूलकार (some metrical work perhaps the
चतुर्विंशतिसन्ध्या). But after quoting from मूल,
he says — एषादि तस्मिन्मये and goes on explaining
the quotation on fol. 93.) 5b, 8, 11, 14, 25, 41,

77b &c, वृत्तिकार 49, 66b, पद्मिनीसन्मत 77, सक्षेप-
शारीरक 84b, समूह 21, 28b &c, सायणीय 4, सुरेश्वर-
वार्तिक 85, सेतुमाहात्म्य 24, स्मृतिचन्द्रिका 1b, 2b 23b,
56b &c, स्मृतिमास्कर 54b, स्मृतिरत्नावली 7b, 21b,
28 57b &c, स्मृतिसार 57, स्मृतिसारसमुच्चय 27,
स्मृत्यर्थसार 6b 8b, 12b 69b &c, हरदत्त 8, 72, 73 &c
and हेमाद्रि 13b, 22, 59.

It ends —

क्षेपमन्यतो बोध्यम् । इति शुद्धधर्मा ।

इति पदवाच्यप्रमाणश्लक्ष्मीधरखरे स्वमुना भट्टोजि-
दीक्षितेन विरचितायो चतुर्विंशतिसन्ध्याख्यायां भावार-
काण्ड सप्तमम् ।

[S O 3

684

जातिविवेक of गोपीनाथ.

13½x8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 7, about 17 lines to a page. Dated
Saka 1782

An account of the castes their names and
occupations, by Gopinātha son of Sarvagadhara
and grandson of Vis'vanātha

It begins —

अथ विश्वमरावास्तुशास्त्रम् ।

सत्यलोकाधिपो देवो ब्रह्मा वै चतुरानन ।

आधे कृत्यगुणसादौ निविष्ट कमलसने ॥

सप्तो जातवपु पुराणरूपो रक्षोपि शान्तात्मवान् ॥

For further details, cf I O, Nos 1638-1639,
from which however, this differs a little. The
present MS does not divide the subject matter
into Ullāsas and appears to be incomplete

It ends —

अथवा ।

सत्तापस्योऽसि सासमहयानासनासनाम् ।

याज्ञनाथ्यापनाथीनाथ्याय सं-
अधमैः सह सप्तमं कुर्वी-
अधमैरुपमान् छो-
इति जातिविवेके-
प्रायश्चित्त

रतिः प्रयेमते मृगाम् ॥
-0, इति अथमैः सह ।
अनहोमधिपकावधमैरुपमान् मजेत् ॥ इत्यादि ।
इति जातिविवेके-
अनुक्तः ।

[B. D. 255

685

आतियिषेक of गोपीनाथ.

12½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 23, eight lines to a page.

Another copy.

[B D 110.]

686

जीवितपुत्रकर्मनिर्णय of रामरुष्णभट्ट.

0½×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 81, seven lines to a page Dated Saka
1700 A Thāle MS.

A small treatise on the religious duties of one,
whose father is living By Rāmakaṣṇabhaṭṭa, son
of Narāyaṇabhaṭṭa and father of Kamalākara
bhaṭṭa, the author of Nirṇayasandhu.

It begins —

रघुबीरपद्मद्वन्द्वं निधाय हृदि महकम् ।
कुर्यतां सर्वकाराणि निर्विघ्ना कार्ष्णसंपदा ॥
इह जीवितपुत्रकर्म साधारणेयम् ।
मपक्षितं चैतद्स्मामिर्नयन्नेत्युपरम्यते ॥ fol. 14.

It ends —

तपेणवाभावादित्यलमतिविकारेण ।
भीमहरामैश्वर्यसूत्रं भीमहृतायामगुनुराय ।
भीरामहृत्प. स्वधिया व्यपन्न जीवितपुत्रार्थमत्रकार्यसिद्धिम् ॥
इति भीमहरामहृत्पणकृतो जीवितपुत्रकार्यार्थनिर्णय
समाप्त । संवत् १८४१ राक्षससंवत्सरे शके १७०६ कोपीनाथ
संवत्सरे मार्गशुद्ध ४ औमवासरे महाकाळसंनिधौ भीमवन्ध्या
गोदावरीनरि विरचितपुत्रकर्मक्षेत्रस्थवास्तुपणामकनामोत्त-
महृत्पणमज्ञेन लिखित स्वपरोपकारार्थम् ॥

The following Smṛtis are quoted —

उपनिषद्, ऋग्वेदज्ञ, कौण्डिन्य, छागलेय, आत्रकप्यं,
गुरुस्य, पैडीनसि, प्रचेता, बृहन्मनु, बृहद्विष्णु, मरीचि,
योगयाज्ञवल्क्य, बृहदारण्यक, शातातप, सत्यवत and सुमन्तु
besides the older smṛtis.

Of other works, he quotes — गृह्यपरिशिष्ट 30b,
त्रिकाण्डमण्डन 4b, 5b, धर्मप्रदीप 19b, नारायणीवृत्ति 8,
23, निगम 7, मैत्रायणीयपरिशिष्ट 7b, 28, संग्रह 8, 28b

[S. C. 12.]

687

तत्त्वमुनाचली.

0½×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 5, seven lines to a page

A small collection of ten verses with commen-
tary The verses are numbered as follows — 557,
(558 not numbered), 559, 560, 561, 562, 563
564 607 and 609.

It begins —

अथात्र कालनिर्णयः ।

आवणे धवणे कुर्युंरुत्तमार्थमायनाः । ५५७ ॥
सुबोधपीठमास्यायामेवदिच्छति शीतकः ॥

सुबोधिञ्च धवणेन धवणेन भावणस्येति पद्यपि गृह्यान्ते
आवणे धवणद्वयं भवति तथापि गृह्यपक्षप्रवण एव प्रादु ।
हस्तयुक्तपञ्चमीसाहचर्यम् । १०

The next verses are —

द्वैते तपोरौद्र्यिके प्रादो धवणपर्वणि । (५५८) ॥

प्रतिपत्तिमित्तं पर्वं प्रादु न धवण पुन ।

तथोत्तरापाठयुक्तं किमु स्वाह्वामयाम्भितम् ॥ ५५९ ॥

संगवात्परात पर्वं प्रात कालाधिका श्रुति ।

पुतदौर्गम्यत्वं स्यादिति भट्टमतस्थितिः ॥ ५६० ॥

(भट्ट is अवन्तमह according to the commentator)

घटिकाह्वयमप्युक्तं पारिजातमते श्रुते ।

संपूर्णं धवणे स्वायत्तमाय माहीकनुष्टम् ॥ ५६१ ॥

(पारिजात २९ प्रयोगपारिजात)

श्रुतिपूर्वावमे पूर्वापवांवे तद्विष्यते ।

श्रुतिपूर्वांस्तथाये तु भावणे गृह्यपञ्चमी ॥ ५६२ ॥

हस्तयुक्तं यदि भवेत्तदा तदिति वृत्तिहृत् ।

सहस्रात्मनिधि. शुद्धा पञ्चमी वेति शीतक ॥ ५६३ ॥

हिमरात्रिरप्युत्तमात्र पञ्चमी केवलादिति ।

आवणसंपर्वं भादं पुराणाकालप्रवणम् ॥ ५६४ ॥

अथ होलिकानिर्णयः ।

होलिकां पूर्वविद्यायां । तदा भद्रामुखां स्यनेत् ॥ ५६५ ॥

परेषु पूर्णिमा चेत्स्यात् ॥ प्रतिपद्विदितस्तदा ॥ ५६६ ॥

Last verse —

नान्यथा होलिकादाहो विष्टिद्वन्द्वयेषतः ।

This clearly appears to be a portion of some
metrical work on Dharma but the name तत्त्वमुना-
चली is doubtful. The commentary quotes निगम,
परिशिष्ट, अनन्तमटीय, स्मृत्यर्थसार, विवाहवृन्दावन, पुराण
समुच्चय, धर्मतत्त्वचोक्त and मन्विष्योत्तरपुराण

[S C 14.]

wrongly describes the author as "son of Mahādeva (son of Bālakṛṣṇa ?) and Gaṅgā (daughter of Bhaṭṭa Nilakanṭha, author of the Mayūkhaś)"

Eggeling obviously identifies our Divākara, son of Mahādeva, with another Divākara also son of Mahādeva, but grandson of Bālakṛṣṇa and a person belonging to the Bhāradvāja Gotra. Our Divākara, surnamed Kāle, however, could never have belonged to the Bhāradvāja Gotra

This Divākara of the Bhāradvāja Gotra was the son of the daughter of Nilakanṭha, the author of the Mayūkhaś. His father Mahādeva was the author of a commentary on the Suddhāntamuktāvalī of Viśvaśāstra, see I O, No 1708, p. 547b, line 9 from the bottom. His works are Dharmaśāstraśāndhanidhi (Ācārārka, a part of this, was composed in Samvat 1743, see I O, No 1616) and Dānahrāvaṇaprakāśa (I O, No. 1708).

Our Divākara bases this work on Nilakanṭha's Dānamayukha among others (see I O, No 1700) and quotes the Narmayāsindhu, Bhaṭṭoji and Vratārka in his Kālanirṇayacandrikā, where again he alludes to himself as the daughter's son of Rāmakṛṣṇabhāṭṭa, author of Jīvatsīrṅgakarmanirṇaya and father of the famous Kamalākarabhāṭṭa, cf. इत्युक्तं जीवत्सिरङ्ग-निर्णये मातामहचरणे—Bhadrakamaka Memorial Collection, MS No 57-8, p. 72 (See above under No 572)

It begins —

प्रणम्य मातरं गङ्गां भैरवं वनशङ्करीम् ।

महादेवायपितरं श्रीतस्मात्तुल्यशिरदम् ॥ १ ॥

द्विधाकरणेन सुविधा साधुदुःख शान्ततः ।

शिष्टानां सन्त्यते दुष्टेषु दानसंक्षेपचन्द्रिका ॥ २ ॥

End:—

A collection of 508 Kārikās on religious matters culled out from various sources Anonymous. See I O, No. 1558.

Begins:—

कालमाधवकालतद्विवेचननिर्णयमिन्द्रुमिकाक्षरप्रयोगवि-
न्तामणिप्रयोगपारिजातकीस्तुभमयुलचर्मप्रवृत्तिः ॥ २५ ॥

येभिर्मन्यान्तरे वचनानि लिख्यन्ते ।

अकुरुता मयामर्षादा यः कुर्यात्पाणिनोद्यमम् ।

A copy of this same collection was also procured by me at Junner and is preserved in the Bhadrakamaka Memorial Collection of MSS, Wilson College (see above under No 572)

[ZZ. A. 12.

692

धर्मशास्त्रसंग्रहः.

8½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 5, nine lines to a page

This seems to be a collection of authoritative Smṛti texts and passages from the Dharma Nibandhas bearing upon the S'rāddha rite.

Begins.—

अथ आद्ये विश्वदेवनिर्णयः ॥ बृहस्पतिः ॥ मंत्रास्ते पार्ष्णभादेः ॥

Besides वाजपेयस्मृत्यः, कात्यायन, पाराशर, व्यास, वसिष्ठ, पट्टमिश्रन्मतः, बृहपाराशर, विष्णु and other ancient Smṛtis and Puranas, the author quotes in this small treatise—मदनपारिजात 1b, विष्णुभक्तिचन्द्रोदय 2, तरसिंहप्रसाद 3, निधिदर्पण ॥ and स्मृतिचन्द्रिकायां गोविन्दार्णव 3b

It ends —

अथाह भोजयिष्यामि स्वप्नयाद्रिजोषम ।

इति धर्मशास्त्रसंग्रहः समाप्तः ।

[S. A. 4

It begins.—

धृपतां धर्मसर्वस्वं धृत्वा चैवावधार्यताम् ।
आत्मनः प्रतिभूतानि परेषां न समाचरेत् ॥ १ ॥ २ ॥
सत्यनोत्पद्यते धर्मं दद्याद्दानेन वर्धते ।
क्षमया स्थाप्यते धर्मं क्रोधलोभादिनश्यति ॥ ३ ॥ ०

It ends —

महपतिषु तीर्थेषु यात्रायाम् वत्सलं भवेत् ।
श्रीश्रादिनाथदेवस्य स्मरणेनापि तत्फलम् ॥ २८३ ॥
भगवत्पुराणे । सद्य १०९४ वर्षे चैत्रमासे शुक्लपक्षे १५
तिथौ संपूर्ण ॥

[B D 81

694

धर्मसर्वस्व.

8½ × 4½ inches Devanāgarī character Foll 50,
about 15 lines to a page

Another copy

[B D 106

695

निर्णयसिन्धु of कमलाकरभट्ट.

11½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 25, about ten lines to a page : Incomplete.

A comprehensive work on religious rites
composed in 1612 A. D. by Kamalakaraḥṭṭa
son of Ramakṛṣṇabhaṭṭa and grandson of
Narāyaṇabhaṭṭa the author of Prayogaratna.
For the author's own list of his works see No. 729
below. This MS contains a greater part of the
first chapter of the work. See I O No 1584

It begins —

कार्यैकनिवेत राम सीतालयायुकम् ।
विश्वामित्रान्वयायप्रतप्तिसमाप्तवशाखिन वन्दे ॥ १ ॥ ०

It is published by the N S Press Bombay

[B D 281

696

निर्णयसिन्धु of कमलाकरभट्ट

12 × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 564+15, about 10 lines to a page. Dated
Samvat 1875

Another copy (complete) of Nirmayasandhu

[B D 18

697

नीतिमयूख of नीलकण्ठ.

12½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 13, twelve lines to a page

Nitimayukha the fifth book of the Bhagavanta-
bhāṣakara of Nīlalanṭha. This treats of Polity,
cf I O Nos 1444-45. See below No 726

Beginning —

देवपिरक्ष संहानामवाद्यानसगोचरम् ।
प्रत्यक्षमपि तदाम सर्वदा समुपासहे ॥ १ ॥
विरोधिमार्गद्वयदर्शनार्थं द्वेधा बभूवात्र पर पुमान् ।
श्रीशकरो मह इहैकरूपो मीमांसकाद्वैतमुचिचार ॥ २ ॥
पितृलौहिलससिद्धिहेतुमुक्त्वाथ तत्पुनः ।
नीलकण्ठ प्रकृते राजनीतिं धृपारम्भम् ॥ ३ ॥ ०

End —

इति श्रीजगद्गुरारायचमहसूरेस्सुपण्डितशिरोरत्नमीमां
साद्वैतसाध्याय्यपुरंधरभट्टाकरा मज्जमहाज्ञावाधदानोदरनरसि
ंहलुचमहनीलकण्ठेन कृते भाटकरे नीतिमयूख ॥

[B D 144

698

नीतिमयूख of नीलकण्ठ

12 × 5½ inches, Devanāgarī character Foll
68 twelve lines to a page

Another copy

[B D 200

699

पुरुषार्थप्रबोध of ब्रह्मानन्दभारती.

10 × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 1-73, 80-84, 92 135 152-163, 196-197,
eleven lines to a page

The MS is defective, one or two folios at the
end also are wanting

Purusārthaprabodha is an exhaustive work—
three parts having respectively 4 5 and 5 chap-
ters on the religious efficacy of Bhāṣma Rudrākṣa
and devotion to Rudra in general composed in
(Samvat) 1476 by Brahmanāṇḍabharatī pupil of
Rāmañjārasvatī. The work was also supervised
by Vidyāśāgara Vāḍindra and Vibudhārjāsa-
vatī while it was being composed at Malavali
on the banks of the river Asanaś.

It ends —

स्वामानन्दादिषमंमविद्वाद्ययुतं सुदुः ।
पीरैवायं मया ग्रन्थो रचितो न स्वशक्तिः ॥०
वादीन्द्रविद्देविद्यासायनैः शान्तमानसैः ।
सरस्वत्यन्तविबुधराजशब्दसुनामभिः ॥०
मल्लवक्ष्यमिधे प्राप्ते शिष्टभूषुरभूषिते ॥
असनस्यास्तीरतटे स्थित्वा रश्मिनोदरे ।
मनीषया द्वित्रिवारमन्वीक्ष्याद्भोक्तुं मुदा ॥
संदेहसागरागस्तं सर्वशास्त्रार्थसंग्रहं—

The verse usually occurring at the end of each chapter is —

पण्मुनीन्द्रकृतास्तुप्रज्ञापपापामयीषधे ।
अस्मिन्प्रत्ये...अंशे...अध्याय इतिरितः ॥

[B D. 152]

700

प्रतापनारसिंह of तोरोरुद्रदेव.

(अन्त्येष्टि and संन्यास.)

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 75, nine lines to a page Dated S'aka
1708, Śrīvāt 1843

Pratāpanārasīṅha is a comprehensive treatise on Dharma, divided into several Prakāśas, composed at Patthan in S'aka 1632 by Rudradeva, son of Narayana, of the Toro family. The present MS. contains only two sections of the Sāṅkṣāra Prakāśa, namely Antyeṣṭi and Sunyāsa Paddhati. The next three numbers contain three more sections of the work, namely Vastuśānti, Purta Prakāśa and Prayas'citta.

In Purta Prakāśa Rudradeva refers to Kunda Prakāśa as his own work. It is probably a part of the present work. In it also he makes a reference to the fear of constant attacks against Hindu temples and idols by the Mohamadaus, see below No 702

(I) अन्त्येष्टिपद्धति begins —

अथ तोरोरुद्रदेवकृताहिताग्नेष्टिप्रयोगो लिख्यते । अथाश्व-
लायनयज्ञमानस्य हिताग्निदेहसंस्कार आश्वलायनगृह्योक्तप्रकारे-
णोच्यते । आहिताग्निः स्वयं चेतनवेद्यायै प्रायश्चित्तं कृत्वा
दशदानवैतरणीतिलपात्रोत्थान्निदानानि च दद्यात् । तथा
कृष्णपक्षे०

श्रीमद्भद्रनारायणकृतान्तेष्टिप्रयोगो ज्ञेयमित्यलम् ।
आश्वलायनकल्पोक्तधीतदाहः प्रपञ्चितः ।
रुद्रदेवेन विदुषा नृसिंहसेन सुप्यतु ॥

इति श्रीप्रतापनारसिंहाख्ये संस्कारप्रकाशे आश्वला-
यनानुसारी आहिताग्निदाहविधिः० 8b.

इत्थं धैर्याभिविषये उपयोगी विनिर्णयः ।
अकारि तोरोरुद्रेण नृसिंहसेन सुप्यतु ॥ 15b.

(II) संन्यासपद्धति begins —

अथ संन्यासं कर्तुं प्रतिसंन्यासो महानन्दीपपद्धतिमनुसृत्य
प्रयोगमात्र उच्यते । तत्रादौ औपासनाभिमतं०

It ends —

तोरोनारायणसुतो रुद्रदेवो महानुधीः ।
प्रम्याननेकान्संवीक्ष्य सारसुखल यततः ॥
प्रतापनारसिंहाख्ये पाकपञ्चप्रकाशके ।
समाप्तिमकरोत्तत्र विदुषां प्रीतये सदा ॥
बालानां सुखभोपायप्रयोगोऽयं निरूपितः ।
अनेव प्रीयतां देवो नृसिंहो भक्तवत्सलः ॥

इति श्रीप्रतिष्ठानपुरवासीतोरोनारायणभगवत् रुद्रदे-
वकृते प्रतापनारसिंहाख्ये० यतिसंस्कारे उपयोगीनिर्णयः
समाप्तः ।

In the Bhadakamahala Memorial Collection of MSS, (see above under No 572) there are two copies of parts of Pratāpanārasīṅha. One contains the Prāyas'citta and the other, the Antyeṣṭi. This last is much bigger (220 folios) than the present MS, and contains in the first 135 folios additional matter which relates to the Antyeṣṭi of an Anāhitaṅga. At the end also, it gives an additional verse according to which the work was composed in S'aka 1632. It ends as follows —

इति प्रतिष्ठानपुरवासी० संस्कारप्रकाशे यतिसंस्कारोपयो-
गिनिर्णयः समाप्तः ।

शाके इगमिपद्धन्दे विक्रतो उत्तरायणे ।

• दीपकृष्णदशम्यायां प्रतिष्ठानपुरे शुभे ॥ १ ॥

तोरोनारायण० ॥ २ ॥ प्रतापनारसिंहाख्ये० ॥ ३ ॥

बालानां० नृसिंहो भक्तवत्सलः ॥ ४ ॥

इति प्रतिष्ठानपुरवासीतोरोनारायणभगवत् रुद्रदेवकृते प्रताप-
नारसिंहाख्ये संस्कारप्रकाशः समाप्तः ।

This colophon and the verse would show that Saṅkṣāra Prakāśa is the last part of the Pratapaṇḍrasūtra. The date given by this MS which is about 200 years old, is further borne out by a Kāśmīra MS, for which see Stein's Catalogue, p 95

[S C 4]

701

प्रतापनारसिंह of तोरो रुद्रदेव.

(वास्तुशान्ति.)

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, seven lines to a page A Thale MS
Dated Saka 1707 Samvat 1848

Another portion of the Pratapaṇḍrasūtra

It begins —

अथ वास्तुशान्ति । सा देवां वृषे नास्ति तेषां द्युदणं च
कार्यं तस्या सर्वसाधारण्येन विधानात् । अतश्च न द्युदमा
न विषयश्च ॥

It ends —

आमियो पृथ्वीः वा द्युदण्यो द्युदनीत । इति श्रीमतिष्ठानपुर
वासीतोरोनारायणात्मजरुद्रदेवकृते प्रतापनारसिंहे
स्मार्तप्रकाशे पौराणवास्तुशान्तिप्रयोगः समाप्तः ।

[S C 4]

702

प्रतापनारसिंह of तोरो रुद्रदेव.

(पूर्वप्रकाशः)

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 86, nine lines to a page

Another part of the Pratapaṇḍrasūtra. This
treats of the Purta Karmas and is called
Purta Prakāśa

It begins —

नारसिंह नमस्कृत्य गुरुश्रेय विशेषतः ।

भारद्वाजकुलोत्पन्नकोरोनारायणरामज ॥ १ ॥

नाम्ना वै रुद्रदेवस्तु धीनृसिंहदयान्वितः ।

प्रतापनारसिंहाख्ये षड्ये पूर्वप्रकाशकम् ।

पूर्ते इति कर्मनामधेयम् । बौधायनेन सेतुबन्धनदीक्षातः ॥

इति श्रीमत्पतिष्ठानपुरवासी० पूर्वप्रकाशे परिमारायणराम
समाप्त fol. 21, इति जलानागोप्तम् । 36, इति
आरामोत्पन्नयोगे एकद्वितीययोगेनाम् । 40b, इति०
अथत्योयनारयणयोगे 49, इति० सेतुबन्धननदीक्षात-
देवतापत्तनादिस्वलोत्पन्नयोगे । 67, (अथ षडपि
मासादप्रसङ्गात् स्थिरलिङ्गादिप्रतिष्ठाप्यपेक्षिता तथापि यद्-
भलेच्छसमुदायभयात् तादृशद्व्याद्यभावाच्च स्थिर-
प्रतिष्ठा नोच्यते । देवयोगात्सा चेष्टियते तदा श्रीमद्वक्त्रमहा-
कृतकृत्ययोगतो वेदितव्या । 67), इति० जलार्पा
स्थापनविधिप्रयोगे 81b

It ends —

इति प्रतिष्ठानपुरवासी० पूर्वप्रकाशे अथवादिप्रमाणम् ।

तोरोनारायणमुतो रुद्रदेवो महामुनी ।

प्रन्यायनेकात्मवीहय सारमुद्धृत्य यत्नतः ॥

प्रतापनारसिंहाख्ये ग्रन्थे पूर्वप्रकाशकम् ।

समाप्तनकरोत्तम विदुषा प्रीतये सदा ॥

बालानां मुक्तभोगाय प्रयोगोप विरुचितः ।

रुद्रदेवेन स श्रीमाधुसिंह प्रीयतामिति ॥

इति प्रतिष्ठानपुरवासीतोरोनारायणात्मजरुद्रदेवकृते प्रताप
नारसिंहाख्ये पूर्वप्रकाशे समाप्तः ।

The following is a list of authorities quoted by
the author in this part — अनन्तदेव (स्मृतिकौस्तुभ)
76b, आरामोत्पन्नविधि (बालद्वितीयारायणभट्ट) 87, षड्यप
8 कुचद्विप्रकाश (author's own) 4b 16, 56b, कमला
कर 50b कियार 74, गुरुपरिशिष्ट 27, गोतमसिंह 74,
जलानागोत्पन्नदेवि (नारायणभट्ट) 2, 18 36, निधिनर
78b, त्रिपुलीसेतु 75b दामोदरीय 49b, दीपिका 5b,
धर्मप्रदीप 9 नारायणभट्ट 2, 18 36 37, निर्णयसिन्धु
85b नीलकण्ठ 29b पदार्थादर्श (of राघवभट्ट) 85b,
पुराणसमग्र 72b प्रयोगपरिभाषा 69 भार्गवाचनदीपिका
69, मदनरत्न 82b योगिनीतत्र 76, राघवभट्ट (पदार्थोः)
85b रामचन्द्र (कुचद्विप्रकाश) 1 रामानन्द 90 काशीसूत्र
71, चोपदेव 71, शास्त्रिमयूष 29b, शुद्धिविवेक 82,
शुक्लपाणि 10, 11 शौनकपरिशिष्ट 27, श्रीपति 68b,
यिद्वान्तशेखर 67b, 82, स्मृत्यर्थसार 8, स्मृतिकौस्तुभ
76b हयशीर्षयवराष्ट्र 69, 81b, हेमाद्रि 49b &c.

Among the Smṛtis and Purāṇas, the following
are interesting:— षड्यप 8, लघुपुराण 11b, लघुविष्णु
(अ श्लोक) 9b, बृहदारदीय 68b, नन्दीपुराण 2, 74.

[S C 12]

703

प्रतापनारसिंह of रुद्रदेव.

(प्रायश्चित्त.)

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 43, nine lines to a page. A Thale MS

The Prayasaitta portion of the Pratāpanāra
sīnha.

It begins —

श्रीनृसिंह श्रिया युक्त गणेश च सरस्वतीम् ।

आपस्तम्बमुज्ज्वलान्नाम्नय पितरं गुरुम् ॥ १ ॥

सोरोनारायणमुतो रुद्रदेव इति धृत ।

तेनाग्निहोत्रहोमोय सन्वते मीतये सताम् ॥ २ ॥

सत्य च सायमुपक्रम्य ॥ अथाग्निहोमहोमकाले ॥

इति प्रतापनारसिंहे आपस्तम्बान्नाग्निहोमहोमप्रयोगवशात्
विभिन्न । अथाधलायनाग्निहोमहोमप्रयोग । fol 10

Besides older authorities Rudradeva quotes in
this part —

रामाण्डार ० त्रिकाण्डशम्भु 18, छन्दोगपरिशिष्ट, कम
लाकरभट्ट and दिनकरोचोत on 18b, श्रीमदाडवा गुरु
दीक्षितकृतप्रायश्चित्तसार 19b, 30, शतद्रोणी 34b, भाषीकार
30, प्रायश्चित्तदीप 42, and रुद्रदेव 27b.

It ends —

अग्निहोत्रप्रसङ्गे प्रायश्चित्तनिरूपणम् ।

अकारि सोरोरुद्रेण नृसिंहेन तुप्यतु ॥

इति त्रिपिटकपुरासीतोरोनारायणनामरुद्रदेवकृतप्रताप
नारसिंहे आपस्तम्बान्नाम्नयपितरं गुरुमुतो रुद्रदेव इति धृत
होमहोमप्रयोगवशात् विभिन्न । अथाधलायनाग्निहोमहोमप्रयोग
वशात् । लिखितमावगतिज्ञानमयीम् ।

[S C 4]

704

मतिष्ठामयूस् of भट्ट नीलकण्ठ.

9½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 91 seven lines to a page. Dated Samvat
1857.

Pratīkha Mayukha the 8th part of Nīlaka-
ṇṭha Bhāṣavantaḥkāra.

Begins:—

महो गङ्गासमाराध्य जलोत्सर्गमपोचयाम् ।

प्रतिष्ठा सर्वदेवानां नीलकण्ठो बद्धवती ॥ १ ॥

अष्टोत्तरे प्रतिष्ठा स्यात् ॥

It ends —

अस्माकं शिष्यानां चापि सुप्रीतो भव सर्वदेवित ।

इति श्रीमन्मीमांसकशकरमहाराजनीलकण्ठकृते भास्करे
प्रतिष्ठामयूस्ते अष्टम समाप्त ।

[S C 12]

705

प्रयोगरत्न of नारायणभट्ट.

9½ × 4 inches, Devanāgarī character Foll 118,
about ten lines to a page. Incomplete

A comprehensive treatise on the domestic rites
and ceremonials of the Hindus by Nārāyaṇa
bhaṭṭa, son of Nāmaśārabhaṭṭa and the grand-
father of Kamaḥkāraḥbhaṭṭa the author of Nir-
nāyasaṁdha. See I O No 471 for an analysis
Published by the N S Press Bombay

It begins —

श्रीराम सपरिवारं गणेश च सरस्वतीम् ।

आश्वलायनवत्पितृव्याम्नय पितरं गुरुम् ॥ १ ॥

भट्टारकेश्वरमुतो भट्टनारायण. सुधि (धी) ।

प्रयोगरत्नं कुरुते काश्वो शिष्टेष्टुष्टये ॥ २ ॥

The MS breaks off in the midst of Vāśha.

[B D 252]

706

प्रयोगरत्न of नारायणभट्ट

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 196, nine lines to a page. Dated Saka 1704

Another copy (complete)

The author quotes the following among
others —

कर्पादकारिका, वृत्तमष्टी, जयन्त, उद्योति प्रकाश, निरूप
लीलेष्ट (author's own), प्रयोगपरिभाषा, रुद्रदेव on
आपस्तम्ब, सायणवैवेदभाष्य, मत्तावली, सिद्धास्तोत्तर,
रघुसिंहप्रद and रघुस्येत्तर.

It ends:—

इति श्रीमहर्षिभट्टनारायणभट्टनारायणपरिचिते प्रयोगरत्ने
अष्टकाष्टिनिष्ठाद्यमयीः । समाप्तम् प्रयोगपरिभाषोऽयम् ।

[S C I.]

707

मयरगण.

8½ × 4 inches, fair Devanāgarī handwriting
Foll 5, ten lines to a page. Incomplete

A metrical work giving the various communities of Prāyāścitta. The MS breaks off in v 25. The author is unknown. At the end of each of the verses, which are in the Śāṇḍilyakṛit metre, the words 'कुर्वन्तु यो महत्' occur.

It begins —

अथ मयर(श)प्यापयणा लिख्यन्ते ।

गणपतिभृगुपूर्वसमस्तहृद्य गोत्र-

मयरगणविसिद्धिर्निर्णयः साक्षरसारम् ।

मुनयमुपजनानां प्रीतये संभवद्वये

मुगमममहद् वैर्मज्जलाकीर्त्योभिः ॥ १ ॥

धर्मां सप्त भृगोन्मथाङ्कशशिः सर्वैर्द्रोशां वृषह्
चपारोत्रिसिद्धिर्गणपतया दृष्टो मणोऽगस्त्यजः ।

विधामित्रगणां दक्षैर्करहिताः पञ्चासदेव गणाः

अन्ये तस्य ततोऽपि गोत्रनिधयाः कुर्वन्तु यो महत् ॥ २ ॥

एते भार्गवजामद्व्यजगणां कत्सादिपेणा विद्वा
सागोत्र्य मिथ द्युय च त्रिषु चतुर्वर्गां वरे भार्गवाः ।

यस्कामित्रजो हि वैश्यमुनका भिक्षेभ्यगोत्रा गणे

ह्ये ह्ये ते क्षुद्रकाः सहैव भृगुणा कुर्वन्तु ॥ ३ ॥

इत्येकोनपञ्चाशत्तन्त्रेणैरेयमुनयसमूहगतानां सागोत्र्यासगोत्र्यम् ॥
अथैषां विहाराः 1 सावर्णिश्यवनाः 2, इति भार्गवजामद्व्यज
यत्सादिगणप्रथमुनयः । 2b, इति भार्गवजामद्व्यजगणचतुष्टय
मुनयः 2b, इत्यादिगणप्रथममुनयः 3, इत्यादिगण
समरङ्गमादिचतुष्टयमुनयः । 3, इति केवलादिगणप्रथममुनयः ,
इत्यादिगणचतुष्टयमुनयः । इति वामिष्ठमुनिगणचतुष्टयमुनयः
3b, इति कश्यपगणचतुष्टयमुनयः ; इत्यार्यसूक्तगणः 4, इति
विधामित्रगणचतुष्टयमुनयः । इत्येकोनपञ्चाशत्तन्त्रानां विमलरत्नेषां
सागोत्र्यासागोत्र्यानिर्णयः । 4b, इत्यन्यवरात्पञ्चानां अन्ययसौ
सह येन विषयव्यवधानेन सागोत्र्यम् । 4b, इति केषां कतिमवराः ॥
अन्येकप्रवरे सगोत्र्यम् ... Here the MS. breaks off

[B D 182]

708

प्रायश्चित्तमयूत of नीलकण्ठ

11½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 147, ten lines to a page

Prāyāścitta Mayukha the last chapter of
the Bhagavāntabhashara. It treats of atone-
ments for sins, cf. I O, No. 1457

It begins —

अथामि मायूतद्वयं सगं श्रीलङ्करोद्भवम् प्रहृष्ये ।
रगुन्मोघदोषागुन्मोघसहस्रं विनिर्णयं प्रायश्चित्तसिद्धेर्मुक्त्वा
प्रायश्चित्तसिद्धेर्मुक्त्वा प्रायश्चित्तसाह चानुवचनम् ॥

It ends —

इति धीमदनीलकण्ठो मायूते प्रायश्चित्तमयूतः
समाप्तम् ॥ पाराशर्यमुक्ते ॥

संस्काराचार्येणैव तदनु समपकः साङ्ख्येने प्रतिष्ठो-
त्सर्गाणां नीतिरेव व्यवहृतिपराः साङ्ख्यमुद्राभिधानी ।
प्रायश्चित्तं विनीत्य रिङ्करणेनाङ्काराण्य मयूते-
भेदधीनीलकण्ठः सप्तधरतनुजोऽपि निष्कर्षं व्यवह ॥

The fly leaf bears the title —

मयूतः । प्रायश्चित्तमयूतः द्वादश संस्कृतम् ॥ १२ ॥ पत्र
१४० छे ।

[D D 229]

709

प्रायश्चित्तमयूत of नीलकण्ठ.

15 × 9½ inches Devanāgarī handwriting
Folios 62, eighteen lines to a page

Another copy of the Prāyāścitta Mayukha.

[Z A 25]

710

मदनपारिजात of विश्वेश्वरभट्ट.

11½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 307, about 12 lines to a page

Madanaparyāta a work on Dharma written in
the reign of and under the patronage of King
Madanapāla of the Tāla race by Viśveśvara-
bhṭa.

See Ind. Stud. XII p 393, Bhandarkar
Report, 1883-84 p 47 Cf also I O No 1394
The work is published in the Bibliotheca Indica.

[B D 235]

711

मदनपारिजात of विश्वेश्वरभट्ट.

(Ch VIII)

12 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 20, nine lines to a page

The MS contains the VIIIth chapter, treating of the Dayabhaga, of the Madanapārijāta

Begins —

विमलानन्देव पृथक् पृथक् धाद्वधिकारात् धाद्वस्तनकान-
न्तर दायभागो निरूप्यते ।०

[ZZ C 22

712

महार्णव of मान्धाता.

11×5 inches. Devanagari handwriting
Fol 4, eleven lines to a page. Dated Samvat
1576

This is a fragment of Mahārṇava Karmavī
paka = big work on Dharmasastra attributed to
Mandhata son of King Madanapala of the Tāka
race but in reality written by Visves'varabhāṭṭa.
For analysis see I O, No 1763

नम सकलकल्याणभाजनय विनायिने ।

नमो हृदमीनिवासाय देवताय गिरौ नम ॥ १ ॥

It ends —

कविराष्ट्रिकश्चिरन्तरो वा न विदोष क्वचिदनि सतनामाय ।
हयसैव जिह मया यदेवामतिहेतवेयु गुणेषु पक्षपात ॥

इति श्रीपण्डितपारिजातकटारमहेष्वादिबिहृदरावि-
शामाश्रीमद्वत्पालुप्रमान्धातुविजग्धे महार्णवाभिधाने
धर्मविपाके महान्वरण समाप्तम् ।

[B I 101

713

महारूपद्विती of अनन्त दीक्षित.

9½×4½ inches, Devanagari handwriting
Fol 66, seven lines to a page.

An exhaustive treatise on the Rudra worship
by Ananta Dikṣa son of Visvanātha surnamed
Yajñopavita see Burnell Tanjore MSS, p 137b,
I O No 1768 This Anantadeva is said to be
the author of a Prayogaratna which = nothing
but a slightly modified form of Nārāyaṇabhāṭṭa's
work. This means that the author lived after
Nārāyaṇabhāṭṭa, see I O No 477 In the
present work the author quotes none but Mahā-
rṇava (fol 6) and Skanda Purāṇa.

Begins —

नमामि पार्वतीमृतु भवानो निदिदयकम् ।

रुद्रकर्मविधायां चतुर्वर्गचलदम् ।

दीक्षितानन्तविज्ञेन विद्यमायस्य सुनुना ।

रच्यते सुखबोपाय रूद्रपद्वितीतरात् ॥ २ ॥

Ends —

इति श्रीमद्यज्ञोपवीताभिधानधीविश्वनायसुनुना
दीक्षितानन्तेन विरचित्वा सर्वोपकाराय सर्वसमग्रद्राष्ट्रान-
न्निविधग्रहमयपद्विती समाप्तम् ।

[S C 4

714

रूद्रकल्पद्रुम of अनन्तदेव.

(Pt I)

12½×6 inches, Devanagari handwriting
Fol 52, fifteen lines to a page

Rudrakalpādruma an exposition of rites and
ceremonies connected with the worship of Rudra
was composed by Anantadeva Drivedi son of
Uddhava and the younger brother of Śrīdeva
Anantadeva is a recent writer, he quotes from
Kamalākara's Nirṇayasandhu and Nilakantha's
Mayukhas

In this part the author quotes the following
authorities —

अनन्तवाञ्छिक 2b, 10b 37 &c, आचारचिन्तामणि 8,
7, 12b &c, आचारादर्श 3, 5, 7 &c आर्षकभाष्य 35,
आशादित्यभाष्य 10b, 24, 25 &c, कर्क 7b, 10b, 37
&c, कर्मकौमुदी 5, कल्पतरु 26b, कालिकापुराण 2, काशी-
दीक्षित 12, गङ्गाधरपद्विती 22, गार्गभाष्य 10b, 35, 37
&c, दोडरानन्द 1, दोदूपद्विती 22b, तत्त्वसंग्रहसहिता 16b,
तिथिनख 9, दानमयूख 17, देववाञ्छिक 10b, 37 &c
देवपद्विती 13b, धर्ममदीप 29b, नारायण वृत्तिकार 4b
7b &c, निगमपरिशिष्ट 3b, निर्णयसिन्धु 2b, 25b &c,
नीलकण्ठ 9 &c, परमुरामकारिका 2, 15b, 17b &c,
विष्णुवृत्ति 10b, 37 &c, पुराणसमुच्चय 25, 29b प्रयोग
पारिजात 1, 5 &c प्रयोगरत्न 5, भर्तृयज्ञ 10b मदन
पारिजात 2b, मदनरत्न 7b, 11, महापद्मसारा 16b,
महारूपद्वितीहृत् 15b, मिताक्षरा 4, 7, 46b रूद्रपद्विती
of नारायणमह 12, रुद्रयामल 16, रेणुवारिका 2b, 12,
15, 16b &c, वासुदेव 10b विवाहपटल 14b, विद्यनाथ
मह 12, विष्णुमिश्रभाष्य 27, वेदोदारायपद्विती 23, वेद-
नाथ (दर्शनपूर्णसाम्पद्वितीश्रीका) 9, द्वाश्वितीययूख 17,
शुद्धपारिविरोमणि 5, धाद्वकाशिका 5, 16, 19, धाद्व-
दीपिका 15b, सत्त्वमरमदीप 8, सप्तर्षिमत 14b, समुद्रकर
31b, सिद्धान्तविरोमणि 9b, स्मृतिहोत्रमु 15b, स्मृति
चन्द्रिका 32b, स्मृतिदर्पण 22b, 37b, स्मृतिरत्नावली 17b,
स्मृत्यर्थसार 2, 46, हरिहरभाष्य 7b, 13b, and हलायुध
भाष्य 26b, 27

अथैतेषु पञ्चरूपेषु होमनामकेषु मन्त्रविभागस्थापेक्षितत्वा-
द्गुतिसूत्ररूपे मन्त्रविभागे निरूप्यते । १० fol. 27 ; 27b ;

इति श्रीमद्विषेदिउद्वचसुनुना० रद्रकल्पद्रुमे रद्रपरिच्छेदे
रद्रानुवाकेषु मन्त्रविभागः 32; इति० चमकनमकयोर्मन्त्र-
विभागः 32b, इति रद्रे आहुतिसंख्या 36; इति रद्रैकादशि-
न्यामाहुतिसंख्या 37b, इति महारद्रे आहुतिसंख्या 39b;
इत्यतिरद्रे आहुतिसंख्या०

रद्रकल्पद्रुमे चासिन् मन्त्रदेवा निरूपिताः ।

विद्युपान्तदेवेन तेन तुष्यतु शंकरः ॥

इति श्री० रद्रदेकादशिन्यासिषु आहुतिसंख्यानिर्णयः ॥

इति धी० प्राचीताधमकुण्डमण्डपादिविधिः । । 52.

In the next chapter the nature of the sacred
fire to be used in the sacred rites is explained;
the MS, however, breaks off in the middle of
this chapter.

In this part, the author quotes —

अण्डिका 44b, भनन्तमष्ट (अ. विधानपारिजात);
अपराके 32, भाषारचित्तामणि of वाचस्पति 46, कपर्दि
44b, कपिलपञ्चरात्र 48, कारिकाकार 9b, 10, कुण्डरताकर
47b, कुण्डमण्डपसिद्धि 47b, भावश्रीकर 6b; त्रिकाण्ड-
मण्डल 43b, धूर्तस्वामि 44b; पद्धति of रघुनाथ 14;
शुद्धचरणचन्द्रिका 21, मण्डपसर 6b, महाकल्प 14; महार्णव
12b, महीधर 45, रामवाजपेयि 46b, 48b; वासुपात्र
48b, 49b, विधानपारिजात; शारदातिलक 5b, श्लोकश्रवण
46, 47b, 48 and सिद्धान्तशेखर 48, 48, 51.

[B. D. 284

716

रद्रपद्धति of नारायणभट्ट.

9½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 62, eight lines to a page Dated S'aka
1668.

Rudrapaddhati is another manual of directions
for the worship of Rudra according to the
Taittiriya Śakha of the Yajurveda. By Nārāya-
nabhatta, son of Rāmes'varabhatta and the
author of Prayogaratna (see above No. 705.)

It begins.—

मदरामेश्वरसुतो महानारायणः कृती ।

मन्त्रं रमं तनुते रद्रानुष्ठानपद्धतिम् ॥

तत्र तावत्पद्यनेकासु यदुःसाक्षात्तु रद्रः पश्यते तथापि
तैत्तिरीयशास्त्रानुसारेण रद्रप्रयोग उच्यते । १०

For an analysis of the work, cf I. O., No. 1783,
see also Mitra, Notices, vol. I. p. 100.

It ends:—

इति श्रीरामेश्वरभट्टसुतनारायणभट्टकृता रद्रपद्धतिः समाप्ता ।

[B. D. 22.

717

रद्रपद्धति of नारायणभट्ट.

12 × 4½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 34; ten lines to a page. Dated S'aka 1686

Another copy of Nārīyanabhatta's Rudrapa-
ddhati. Rūpanārāyaṇa is quoted on fol. 13.

It ends:—

रामेश्वरनारायणनारायणतृणि कादयाम् ।

कर्मणां(?) समनतुष्ये रद्रानुष्ठानपद्धती रचिता ॥

प्रस्थाननेकानालोच्य विचार्य सदन्य पद् ।

श्रीरामचरणध्यानात् कृता रद्रस्य पद्धतिः ॥

समाप्तिमगसद् ।

[B. D. 145

718

लक्षहोमपद्धति of नारायण.

10½ × 3½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 33, ten lines to a page. Dated S'aka 1760.

A ritualistic tract explaining the details of an
offering of one lac or more of sacrificial things,
by Nārāyanabhatta, author of Prayogaratna
(see above No. 705)

It begins:—

अथ लक्षहोमविधिर्लिख्यते ।

विधेयं नमस्कृत्य सर्वैकतुल्यमद्रम् ।

नारायणोऽथ तनुते लक्षहोमविधिं सुधीः ॥०

It ends —

इति श्रीमद्वरामेश्वरसुतनारायणभट्टविरचिता लक्ष-
होमपद्धतिः समाप्ता ॥ शके १७६० विक्रमीनामसंवत्सरे
कास्यनवममसिपदा ॥

[B. D. 159.

719

विनायकशान्ति.

(from स्मृतिचौस्तुभ.)

9½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 19; seven lines to a page.

Vidyāyaka Śānti a portion of the Smṛtikau stubha and Dhṛaspatīśānti from the same

It begins —

अथोपनयनप्रयोगः षष्ठु द्वितीयजन्मप्रदत्वेन० विनायक-
शान्तिदृश्यते । तत्र याज्ञवल्क्यः । एवं विनायकाद्०

इति विनायकी शान्तिः समवादि ययामि ।

अनन्तेन भवेद्व्या गणेशाभिषेकयोगे ॥

It ends —

ततो यथासक्ति प्राज्ञाणाभ्योचयेत् । इति यौस्तुमे वृह-
स्पतिरिति ।

[S C. 4

720

विश्वार्शे of कविशान्तरस्यती

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 9, about 10 lines to a page

Visvādarsa is a work on Dharma in four chapters composed by Kavīśāntarasavati son of Āditya described as well versed in the meaning of Gita. The author was patronised by a prince called Dhanyarāja son of Nagarjuna. Our author alludes to Vyāṣṇas'vara author of the Mātākara, which he says has immortalised the fame of the great king (Mahato Mahābhartuh, Vṛddhabhartuh, see below). The earliest writer who quotes our author is Hemadri in Caturvarṇacintāmaṇi Parisaṣalbanda, pt. 2 p. 112 (see below). Visvādarsa was also used in the composition of his Kāladarsa by Āditya bhaṭṭa. Kāladarsa again is quoted in Kalamādhava, see I O. No. 1655. The manner in which our author refers to Vyāṣṇas'vara shows that he was separated from him at least by a hundred years.

Our author therefore must have flourished towards the close of the 12th or the beginning of the 13th century.

Our MS is incomplete. It runs upto v. 21 of the third kāṇḍa. There are however three good MSS of the Visvādarsa in the Bhadākamalāra Memorial Collection of MSS (see above under No. 572). Two of these contain all the four kāṇḍas while the third contains only three like the MSS. noticed at C. C. 1 p. 586. The fourth kāṇḍa was not usually copied out as it treats of Philosophy rather than Dharma.

Our author was a follower of the Advaita school of the Vedānta and a pious devotee of Rāma and Viṣṇuvara of Benares. His patron Dhanyarāja was very probably a ruling prince of Benares.

The first kāṇḍa treats of Sadācāra in 43 ślohas in the Śragdhārā metre (except v. 40 which is in Anuṣṭubh). The second treats of Vyavahāra in 44 ślohas. In this kāṇḍa the Anuṣṭubh metre is used for all even ślohas except the last, Māhātī for all odd ślohas upto the 19th, thereafter Mandākrāntā upto the 7th, and after this Sārdulavikṛitā upto the end. The last verse is also in the Sārdulavikṛitā. The third kāṇḍa treats of the Prāyasaitis in 50 ślohas 49 of which are written in the Śragdhārā metre Māhātī being used for the last. In the fourth kāṇḍa the first śloka is a Gītī, then follow alternately Sārdulavikṛitā and Anuṣṭubh ślohas upto v. 37 v. 39 is a Sīkharinī then again follow in alternate succession Anuṣṭubh and Sīkharinīs upto v. 47, v. 49 is a Sārdulavikṛitā 49 and 51 are Anuṣṭubh, 50 and 52 are Sīkharinīs and the last v. 53rd is a Sārdulavikṛitā.

It begins —

श्रीमद्वासाभिधानं विद्युतकन्मिलं प्रह्वयमैव मूलं
स्मृत्या प्राप्ते सुहृते सकलमुक्तिनिधिं श्रीमदुद्देशमयम् ।
नत्वा न चादिगुह्यतानि नित्यमुनीन्धर्मपाममदीपाश्च
विश्वार्शे विधासे विमलमतिहृते धर्मसाक्ष्यं मूलम् ।
सन्ध्यासूदयुलोहमयि च निधिं पुनर्दक्षिणास्यो निवीदी
कुपान्मूलादिर्वाचं बहिरथ सटिलात्तरं छित्ते वृद्धे ॥

Kāṇḍa II begins —

स्वबह्विधमयं वश्येद्वृत्तिर्भूमिदेवैः—
रमलमतिरविशैरन्यकार्यै स्वयं वेत् ।
द्विजपतिरविलम्ब्य सन्धेर्निबोध्य
सति यपि यदि न स्तुत्यसे दण्डनीया ॥ १ ॥

Our author mostly follows Yājñavalkya in the order of topics and usually agrees with Vyāṣṇas'vara in the interpretation of the Smṛti texts.

सम्पृता सखु सम्पुर्णतुल्यं मयिनी पुन ।
दत्ता जानियुक्तान्युक्तान्युक्तानि विमर्षिण ॥ ११ ॥

For this same opinion of Mātākara on II. 124. So also the opinion on of Mātākara on II. 118-119 is embodied in the following verse —

अथगृह्यसुक्तानां तद्विरोधस्तु अवगीतव्यमिति सूचयति
 मेधातिथिपारेष्वरारिभिरुक्तैः। Coin on III 39
 The usual colophon of the commentary is —
 इति श्रीगीताधर्मवीर्यभूमिप्रसादिसाधुनन्दनकविराजस्य
 स्वकीरितविधादशावधिसंसाधनविषये०

As regards the quotation in Hemādri it occurs
 in the commentary on III 37

सर्वं तद्विज्ञातं सद्रूपं ब्राह्मणम् । तयाच वारतः ।
 प्रदोषस्यापिनी ब्राह्मणं तद्विज्ञातं सदा ।
 एकादशीं विना सर्वां गुरुं हृष्ये समा स्मृताः ।
 प्रदोषोस्तमयाद्यैर्घटिकादयमिष्यते ॥

[B. D 311]

721

वीरमिश्रोदय of मिश्रमिश्र
 (व्यवहार)

13x9 inches Devanāgarī handwriting
 Foll. 66 about 21 lines to a page Incomplete.

The MS. contains a portion of the Vyavahāra
 Prākāśa (upto the end of the 2nd Prakāśana)
 of Viramitrodaya an exhaustive treatise on
 Dharmasāstram. See I O Nos. 1471-74.
 The whole of the work is now being published in
 the Chowkhamba Sanskrit Series. Vyavahāra
 Prākāśa also published by J Vidyasagar Calcutta
 1875. Dīvyabhāga edited and translated into
 English by G Sarkar

[B. D 272]

722

व्रतार्क of विष्णुनाथ

11½x6½ inches Devanāgarī handwriting
 Foll. 399 about 14 lines to a page Dated
 Saka 1721

A digest of religious matters relating to vows
 or Vratas much esteemed in Western India
 composed by Visvanātha, son of Gopala at
 Benares in 1800 A D Cf Bod. Nos. 663-664
 I O Nos. 169-93. Published by the Venka
 tesvara Press Bombay

It begins—

अथविष्णुनाथस्य सारस्वती श्रीरामचन्द्रं च हरिं च भगवन् ।
 प्रणम्य देवा कुरुते हि अन्यं देयं नृणां भगवतो हिताय ॥ १ ॥

विष्णुर्ब्रह्मा दानविष्णुश्च यः उत्तमैर्धर्मैर्मानिष्य च ।
 वेदापुराणात्सृष्टिर्वाच्यं तद्विज्ञानोक्तमिदं विष्णवे ॥ १ ॥
 संयुक्तं सत्यं मनः पुराणं मित्राण्यप्ययं मुनिभिः प्रणीतम् ।
 लोकोपकाराय ह्येतो निबन्धो ब्राह्मणानां मुनिनां मुनेभ्यः ॥

आयतनो ब्राह्मणो लोके धर्मशास्त्रविज्ञानतः ।
 तावन्तं ह्ययं युक्तं कुर्वन्तु ब्रह्मणोचनम् ॥ २ ॥
 विशुद्धं च सदा सर्वं धर्मिता गुणमन्विताः ।
 प्रचारणीयो ब्रह्मण्येव ब्राह्मणोद्धारणम् ॥ ३ ॥
 शमाद्वैराग्यमिन्द्रियैः १०९१ धर्मविज्ञेयगुणद्वारे ।
 सर्वे शास्त्रे गुरुपथे पञ्चम्यां तपस्य शुभे ॥ ४ ॥
 विद्वद्भ्यः विविधानां कृत्वा क्लृप्तं च मुनिनाम् वै ।
 तन्निमित्तो ब्रह्मण्येव विद्वद्भ्यः प्रणीतः ॥ ५ ॥
 विद्वद्भ्यः ब्रह्मण्येव विद्वद्भ्यः प्रणीतः ।
 शोपालाचार्यविरचितं संग्रहं धर्मशास्त्रं (मिश्र) ॥ ६ ॥
 गुणाद्यैः ब्रह्मण्येव विद्वद्भ्यः प्रणीतः ।
 कुर्वन्तु विद्वद्भ्यः ब्रह्मण्येव विद्वद्भ्यः ॥ ७ ॥

अथ व्रतार्कप्रारम्भः ॥ अथ च स्वकाव्यविषयो निरूप्यः
 सकस्यो व्रतमिति०

It ends —

कोटिदीपान्तो ज्ञेयः पापघोषाशनः ततः ॥
 निबन्धस्तु सर्वज्ञतः पण्डितैरित्यादि ब्रह्मण्येव ॥
 शोच्यं ब्रह्मण्येव वारं सर्वज्ञं मुनीनाम् ॥
 इति श्रीविष्णुनाथविरचिते व्रतार्कस्य सानुक्रमिका समाप्ता ॥
 [B. D 257]

723

व्रतार्क of शङ्करभट्ट

12x5½ inches Devanāgarī character
 Foll. 799 nine lines to a page Dated Saka
 1761

Vratārka is a digest of matters connected with
 voluntary religious vows compiled by Bhaṭṭa
 Sankara son of Bhaṭṭa Lakantba the author
 of the Mayukha. See Mandlik's introduction
 (p. LXXVI) to his edition of Vyavahāra
 yukha, for the family tree of the author. For
 a complete analysis of the work, see I O,
 No. 1654

It begins—

विष्णुसूक्तं ब्रह्मण्येव विद्वद्भ्यः प्रणीतम् ।
 वेदोक्तं व्रतमसौ नाशकं तु तत्पण्डितैर्गुणम् ॥ १ ॥

यो जात निजम-दरादिमन्यै
निर्मम्य प्रथिततन्त्रकारसि-युम् ।
होवेभ्यो वितरति सप्तकाशरत्न
त च दे वनञ्जयनिविनोदधनुम् ॥ २ ॥

It ends —

इति श्री (शङ्करभट्टविरचिते) व्रतपञ्चाङ्गं सानुक्रमणिका समाप्ता ॥

[B D 8]

724

प्रताकं of शङ्करभट्ट

11½ × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll. 414 ten lines to a page. Dated Saka 1700

Another copy of Sankarabhaṭṭas Vratarka. This MS slightly differs from the previous one at the beginning

After the three introductory verses —

अत्र च स्वकृतव्यविषयो नियत सकल्पो व्रतमिति श्री-
स्तुतम् । अमिहो ब्रह्मप्राप्त्यन्तर्गादिविषये सकल्पयेदिति व्रतके
युक्तव्रत (?) किञ्चिन्मिहप्रसिद्धिविषय सकल्पयित्वा पृथ व्रतम् ।
तत्र व्रत सकल्पयेदिति अ-वयव इति व्याख्यम् । पाद पञ्चति
दान दद्यादिति पद प्रयोगानुसङ्गम् प्रयोगोपपत्तेरिति नम्या ।
तत्र व्रतहेमाद्रौ मार्गम् ।

It ends —

सुनिष्पन्नि वानीह कृतानि व्रतानि सु ।

तेषां व्रतास्ये भद्रसाङ्कोरुक्रमं व्यवधात् ।

इति व्रताङ्गानुक्रमं संपूर्णम् ।

[B D 24]

725

व्रतोद्यापनकौमुदी of शङ्करभट्ट धारे.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 187 nine lines to a page Dated Samvat
1848

Another work on Vratas by Sankarabhaṭṭa
Ghāre son of Ballāla II was composed in Saka
1675 See I O No 1702 Mitra Notices V
p 132 and Ulwar Catalogue Extract 352. Mitra
Notices VII p 257 is a copy of the author's
Tirthodyāpanakaumudī. In the present work
the author refers to Rudrānusthānakaumudī as
his own work. The date of this work according
to the reading of the Ulwar MS = Saka 1625

which however is not possible as the name
Srimukha of the Samvatsara given by the
author decides in favour of 1675, see Chro-
nology by C S Patell London 1868 p 172
It is published by the Venkatesvara Press
Bombay

It begins —

नवा गणेश सतुष्ट्यै शंकरेण वितन्त्यते ।

मुदा व्रतविषयावयवतोद्यापनकौमुदी ॥ १ ॥

तत्र सावसरवैश्वतोपयोगिरथात् किञ्चित्किञ्चादिकं लिख्यते ।

इति श्रीमद्विष्णुपावनकुलान्धिसमवधारोपनाकवृत्ताख्य
विष्णुसक्तविरचितार्था व्रतोद्यापनकौमुद्यां सर्वव्रतसाधारण
परिभाषामकरण । 19b, इति विविधव्रतानि समाप्तानि 115b,
इति वारव्रतानि । 139 इति सक्ता-व्रतव्रतानि 144b
इति पार्थिवलिङ्गगणेशोद्यापन 167b, इष्टानायेति कार्पा
म-कृतद्रागुद्यापनकौमुदीस्यप्रकरणम् 170b

It ends —

इति श्रीमत्सांकायां व्रतोद्यापनकौमुद्यां अक्षयव्रतोद्यापन
समाप्तम् ।

शाके वाराहवन्द्यगौमुद्याख्यवसरम् ।

शाकवर्गाष्टवर्णस्य व्रतोद्यापनकौमुदी ॥

आलोच्य बहुशो भव्यात् सारमाहस्य सर्वम् ।

धारे इत्युपनाम्ना च वितपावनसंज्ञिना ॥

वास्तुलिना शकरेण व्रतोद्यापनकौमुदी ॥

रचिता या तथा देवस्तुष्यतां परमेश्वर ॥

The following are quoted — गौरीनियन्त्र 4 गौरी
विलक 10 छन्दोगपरिशिष्ट 5b ज्ञानमाहा 11 पदार्थादर्श
7b पार्थिवविन्तामणि 157 मन्त्रयामल 2 मन्त्ररत्न 2b
रत्नयामल 163 रत्नानुष्ठानपद्धति (author's own) 179b,
छन्द 1 विष्णुयामल 167b शिवरहस्य 104 शैवायन
160 सौतर्पणम् 121b, and हेमादि

[S O 12]

726

व्यवहारमयूर of नीलकण्ठ

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 92 nine lines to a page. The MS is about
100 years old

Vyavahāramayukha a part of the Bhaga-
vantaśāskara of Nīlakanṭha. Translated into
English with introduction by Mandlik also by
J R. Gharpure Bombay Edited with notes
and introduction in the Government Hindu
Series by P V Kane Bombay 1926

Most of the Mayukhas are also published by the Gujarat Printing Press Bombay and by J R Gharpure Angres Vadi Bombay

Vyavaharatattva is another work on Vyavahāra by Nilakantha. This is published in the Appendix by Prof. Kane in his edition. Prof. Kane's MSS of Vyavaharatattva however were defective at the beginning and hence he could not print the first few lines of the work. I possess a fine copy of this work in the Bhadarakamaka Memorial Collection of MSS (see above under No 572). From this I give below the portion of the work which was not available to Prof. Kane

सूर्य राम गणेशान रिक्तरं भट्टाकरम् ।

मातरं गिरिजासुमीलसीतं च भगो वयम् ॥ १ ॥

सगमयोक्त्या भट्टानन्दोदरसिंहो ।

मुद्रा नमामि शरणौ सर्वकार्यासिद्धिदौ ॥ २ ॥

श्रीमद्भारवणशर्मसु श्रीशारदायै रविलक्ष्मणाय ।

काश्यां धृतसत्यं च नीलकण्ठलनोपि सम्प्रसन्नवहा(र)तत्त्वम् ॥

सत्रादौ व्यवहारमात्राप्रकरणे सत्रेव राजस्थितिः । राजा
वक्ष्यमाणलक्षणं व्यवहारं विद्वद्भिर्ब्राह्मणे सह कुशलदिगुणव-
त्कतिपयवर्णिगुणक सप्तम्यो धर्मशास्त्रतद्विद्वद्वेदादिप्रसन्न-
धर्मांशुसारेण छल निरस्त वादिप्रतिवादिगुणसमर्थत्वात्थ्य भूत
मनुसरम् पश्येत् । भुताव्ययनसपत्ना धर्मज्ञा सत्यवादिनः
रागद्वेषरहिता सप्त पञ्च प्रयो ब्राह्मणा दानमानसकरौ सभा
यामुपवेदिता सम्भा । सामादिभिर्ग्राये यथा वादिप्रतिवा-
दिनो सत्यमेव वदत तथा वतितस्य राजा । तथा सति
व्यवहारो मुख्यः संप्रपते । तदसमये साह्यादिभिर्गीण ।
अनुयुक्तानां ब्राह्मणानां यथावस्थितार्थाद्व्यवहार्याभिधाने जन-
निधाने वा दोषः । नियुक्तानां तु सम्प्रदायां यथावस्थितार्थक-
यथेति शब्दोऽन्यथाकर्तुं शिक्वरेण दोषः । राजलोचनमयैर्मैले-
समसौत्रै र्वृत्त्यादिविद्वत्कारिणः सत्यामेता युक्क युक्क
धिप(वा)द्वराजयनिमित्ताद्भाट्टिगुण वन दृष्ट्या भाजानमो
हादिभि बहुभुतो ब्राह्मणेन(?) । यद्वा दान्त कुटीन मध्यस्य
मनुदेकर धर्मिष्ठमुक्तमनोप सर्वधर्ममिदं ब्राह्मण स्वस्थाने
राजा नियुजित । स एव प्राड्विवाक अन्यसमानम् । ब्राह्म-
णासमये क्षत्रिय वैश्य वा न ह्यस्म । इति श्रीशारकरभट्टात्मज
नीलकण्ठकृते व्यवहारतत्त्वे राजस्थितिः ।

The words 'निष्ठितैवैतन्मया स्वत्ववादे' found at the beginning of the Dayabhāga section in Vyavaharatattva surely refer to the authors' discussion on Svātva in Vyavahāramayukha. This shows that Vyavaharatattva was written

after Vyavahāramayukha perhaps as an abridged form of it. The former however cannot be said to be a supplement to the latter, as no new opinions are given in it. See Kane, Vyavahāramayukha Introduction pp 21 22.

[R D 24

727

शान्तिमयूख of नीलकण्ठ

11½ x 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foil 145, nine or ten lines to a page.

Sāntimayukha the twelfth section of the Bhagavantabhāskara of Bhaṭṭa Nilakantha. It treats of Śāntis : a. rites to avert evil. See I O, No 1462 Bk p. 456

Our MS contains at the end two verses which apparently give the date on which the MS was copied. But the second line of the first verse which gives the year is rather unsatisfactory. Judging from the writing itself the words should read graṇtha mayā rasa kha raiṇa sammithe meaning in the year (Samvat?) 1706 but then the metre of the line becomes defective as it requires one more letter between mayā and rasa. Nor should we run to the conclusion that a letter should be supplied and the date Samvat 1706 should be assumed for the MS thus enabling ourselves to conclude that the Sāntimayukha was composed before 1650 A D. For if instead of rasa kha-rs, we read rasa rava rai the metre is right though the date becomes 1776 instead of 1706 (rasa=7). I may however mention that a MS. dated 1650 A D is mentioned at C C I p 641a

Besides Nilakantha as quoted in Pratāpanāra-siṅha (A. D 1710, see above No 700) and even before this in Divākara's Dāścanḍikā. This Divākara was the sister's son of Kamalākara bhāṭṭa (see above No 690) and hence must have flourished in the beginning of the latter half of the 17th century at the latest. Nilakantha's activities therefore may be safely ascribed to the close of the first half of the 17th century

It begins—

गो लीलया सतनुते० ॥१॥ महो महत्समाराध्य ॥० ॥२॥
मत्तकैरादितमत्र० ॥३॥ अस्पष्टपापविरोपिदानकंहिकमा
प्राप्तिनिवर्तक०

It ends —

श्रीनीलकण्ठरचित स्मृतिभास्करायो
ग्रन्थो मया रसरवणिकुसमितेन्द्रे ।
चैत्रे सिते रवितियो रविपादपञ्च
पद्मीकृतो विकसतां जनतोयकुण्डौ ॥
चेष्टादत्त कतिरप्यपि दुष्टभावे
किं तेन भावनिपुणा खलु सन्ति सन्त ॥
किं दग्धचक्षुषुटकाकदम्बकेन
एक रसाक्षरलुङ्घितमेव सम्यक् ॥ २ ॥

इति श्रीमीमांसकभट्टाकरात्मजमन्नीलकण्ठकृते भास्करे
शान्तिमयूख. समाप्तिमगमत् ।

[B D 226]

728

शान्तिमयूख of नीलकण्ठ.

11½ x 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 54, about eleven lines to a page

Another incomplete copy of the Santama-
yukha.

Begins —

महो महद् समाराध्यः ॥ १ ॥ अस्पृष्टपापविशेषः

[B D 283]

729

शान्तिरत्न of कमलाकरभट्ट.

11½ x 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 357, eight lines to a page.

Sāntiratna, also called Śāntīkamaḷākara is a work on illustrations and means of averting evil omens composed by Kamalākaraḥṭṭa the son of Rāmākaraḥṭṭa and the author of the Nṛṇaya sandhu See L O, No. 1758

It begins —

भारापणामजभीमममकृष्णस्य सुनुता ।
कमलाकरसंज्ञेन प्रोच्यन्ते शास्त्रकाः क्रमात् ।

तत्र एव विनायक इत्यम् ।

It ends —

विशेषगुण मन्त्रे निर्णयतिन्धी नवरात्रनिर्णये ज्ञेयः ।
इति शास्त्रकण्ठीसहस्रवर्णनप्रयोगः ॥

यो भाट्टः ॥ १ ॥ श्रीमन्भारापणाय ॥ २ ॥

The following verses are not found in the L

O MS They give an account of the author's works, 22 in number, perhaps in a chronological order —

तर्ककुलकर्मेश कणिपतिभणितिः पाणिनीये प्रपञ्चे ।
न्याये प्रायः प्रगल्भ प्रकटितपटिमाभा (ह) शास्त्रप्रपञ्चे (जे)
प्रभाकरिणे पथि मथितदुरन्ता वेदान्तसिन्धु—
वेदे वादे वितन्त्री जगति विजयते रामहृद्गार्यस्तु ॥
आदौ निर्णयसिन्धुस्तु वातिके टिप्पणी पण (हुन ?)
काव्यप्रकाशगा (व्या) रवा एनेव (व) कमलाकर ॥
शान्तिरत्न तत् (त) भूतमतपो कमलाकर (री) ॥
ग्रन्थो वेदान्तरत्न च समादर्शकुतूहलम् ॥
प्रायश्चित्ते रत्नमेक व्यवहारे तथापरम् ॥
बद्ध (हु) बाह्मिकमन्यच गोत्रप्रवरदर्पण ॥
रत्न कर्मविपाकारव्य कर्तव्यवैक्य पद्धतिः ॥
लोभप्रयोग दृष्टानां धर्मो दमस्त पद्धतिः ॥
टिप्पणी च तथा शास्त्रदीपिकालोकसहित (ता) ॥
मीमांसाया तथा शास्त्रतरवस्य कमलाकर ॥
सर्वदीर्घविधिष्वैव भस्तिरत्न तथोत्तमम् ॥
शमकृष्णसुतेनेव कमलारसरमण ॥
इदिका विंशतीर्था च ग्रन्थानां रत्नमालिका ।
तेषां कर्तुमनाकेन (मे) ल पिता रामपादयो ॥

इति ग्रन्थरत्नमाला ॥ इति श्रीमत्पद्मावयप्रमाणपाटीररामे
श्वरभट्टपुरिषुवरायणमहर्षुमीमांसकामकृष्णमहर्षय
कमलाकरभट्टकृत शान्तिरत्नाकरग्रन्थ संपूर्णः ॥

[B. D 305]

730

शान्तिकमलाकर of कमलाकरभट्ट

(जननशान्तिः.)

10 x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 47, nine lines to a page Dated Sakā
1770

A portion of Kamalākaraḥṭṭa's Sāntiratna
It treats of Śānti, in connection with the occur-
rence of a birth at an inauspicious time.

It begins —

गोप्रसवविधिः । अथ प्रयोगः । उच्यते देशकाली संवीर्यः ।

इति आश्विनसप्तम्यनवमासि । श्रीशके १९८९ वर्षे
विक्रमनामसंवत्सरे योग्यक्रमस्य, ज्येष्ठमासः । इति सप्तो
त्तमोऽध्यायः समाप्तः । अथ उवाच दिशः । fol. 31b.

इति श्रीकमलाकरभट्टहोता शान्तिरत्ने ऋतोपनिषद्ग्रन्थि
ध्यादिवारशान्ति समाप्ता । ०मिति शके १३३० 41b,
मधुमदनशान्ति according to दूदगर्भे begins on fol. 42,
इति भद्रशान्ति 43b, ०न्युद्वजन ० 45

It ends—

इति श्रीनकोकपौषमासप्रथमप्रसवजनशान्ति ।

[S C. 14]

731

शान्तिरत्न of कमलाकरभट्ट.

8½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 111, about eight lines to a page.

Another incomplete copy of Kamalākara's
Śāntiratna. विनायकशान्ति ends on fol. 13,
नवमहयज्ञ on 82, गोमुखमस्तकप्रयोग on 86, तिथिलक्षण
गणेशस्तान्ति on 89, तिथिराशान्ति on 104b, ज्येष्ठशान्ति
on 110 The MS. abruptly ends in the midst
of मूलनक्षत्रशान्ति

[B D 213.]

732

शान्तिरत्न of कमलाकरभट्ट.

(शतचण्डीप्रयोग.)

9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 94, seven lines to a page.

Śātaśāntiśāstraśāntiprayoga the last chapter
of Kamalākaraḥḥaṭṭa's Śāntiratna.

Begins—

अथ शतचण्डीसहस्रचण्डी च । वाराहीतन्त्रे । चण्डी-
पाठकल ज्ञेयः ।

Ends—

इति धीतापितरि कललाकरभट्टविरचिते शतचण्डीसह-
स्रचण्डीप्रयोग । यो भाट्टतन्त्रः बुधशामहृण्य ॥

[S C. 4]

733

शान्तिसार of दिनकरभट्ट

(a fragment)

8½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 1-15, 18-19, about eight lines to a page.
The MS. was copied for P. H. Jogalekhara.

The MS contains a portion of Śāntisāra, a
work on Śānti by Dīnakaraḥḥaṭṭa son of
Rāmākaraḥḥaṭṭa and the elder brother of
Kamalākaraḥḥaṭṭa author of the Nīmayasādhū.

See for other MSS of the work, Dik., p. 456,
I. O., No 1754 For the author's Dīnakaraḥḥaṭṭa,
see I. O., No. 1601 This latter work was after-
wards completed by the author's son, Viśveśvara-
ḥḥaṭṭa also known as Gāgābhaṭṭa, see I. O.,
No. 1605 Viśveśvaraḥḥaṭṭa was present at
the coronation ceremony of Śiṅga the Great
in A. D. 1674

The MS. contains the following colophons—

इति श्रीमदामेधमहर्षिस्तुतारायणमहर्षिद्विमुत्तरीश्वर
धीमदामहर्ष्यभट्टविरचिते मूलनक्षत्रमनशान्तिप्रयोग 11b,
इति गोमुखप्रसवविधि 13, इति नारायणमहर्षिस्तुतारायण
महर्षिस्तुतिनिरूपणमहर्षतो ज्येष्ठशान्तिप्रयोग 15b इति
दिनकरभट्टहोता स्वतीपातादिशान्तिप्रयोग 18b.

It ends—

इति श्रीमूलगुप्तेष्टावनीपातवैदितिशान्तिविधिः समाप्तः ।

[B. D. 213.]

734

शुद्धकमलाकर of कमलाकरभट्ट

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 134 ten lines to a page

A compendium of the religious duties of a
Sūdra by Kamalākaraḥḥaṭṭa author of the
Nīmayasādhū. For an analysis of the work of
Anfrecht, Bod No 654 I. O. No 1650

Begins—

प्रणम्य राम पितरौ कमलाकरशर्मना ।

रामदृष्ट्यन्तर्गते शुद्धधर्मो निरूप्यते ॥ १ ॥

तत्र शुद्धयः

End—

यो भाट्टतन्त्रगृहनाणदः बुधशामहृण्य ॥

इति श्रीमज्जिमहर्षीमांसकनारायणमहर्षिस्तुतारायण
महर्षिस्तुतिनिरूपणमहर्षतो शुद्धधर्मतन्त्रे शुद्धसमस्करमस-
रूप तद्वृत्तिनिरूपण समाप्तमाय निरूप्य ॥

[Z. C. 20]

735

शुद्धकमलाकर of कमलाकरभट्ट.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 25, ten lines to a page Incomplete

Another incomplete copy of the Sūdrakamalā-
kara.

[B. I. 47.]

736

(यहुर्वेदीय) भाद्रपिधि of दोण्डू.

17½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 10, about 10 lines to a page Incomplete

A treatise in prose on obsequies according to the Mithyandina SĀMĀ of the Yajurveda. By Dhoniśa Mīśra. For a Śrāddhaviśeṣa ascribed to Mīśra Dhoniśa son of Prānkrāṇa see Peterson Report II p. 188

Above and below the treatise are given the first 260 verses of the Vyāghra Smṛta.

The Śrāddhaviśeṣa begins —

सर्वकालायावद्वक्ष्यमाणो विधायोपकरणं सती य ।
यहुर्वेदीयं भाद्रपिधिं यथैव दोण्डूयुषो बोधविबोधनाय ।
विधिषा पदगीर्तय्या वदन् प्राञ्जलं पद्विम् ।
माप्यद्वितीकविधिरा बोधयन्तु विधा युवा ॥ १ ॥

अथ पार्ष्णिगभाद्रकुरणयुग्मम् । तत्र त्राय निमग्नं प्राण
छानीपादि सप्रेणनिमग्नितद्विज्जमभुनयनिवृत्तम् ॥ इति
त्रिजांषविसर्जनाचमनानीति पार्ष्णिगभाद्रकुरणयुग्मम् ॥ अथे
तिकव्यता ॥ इति ॥ पूर्वैश्वरामप्राणिकप्रान् ॥ इति श्रीमि
धनीदोण्डूविरचिता सा शुतिकालायनोक्तपार्ष्णिगभाद्रादेरिति
कव्यता समाप्ता ॥ fol 14b अथ सांवत्सरिकोद्दिष्टिकव
यता । एक पितृसुहृदय श्रित्ये वदेकोद्दिष्टे ॥

The MS breaks off in the middle of this chapter
The Vyāghra Smṛta begins —

अपिमेकाग्रमासीनं कथां मनिसतां वरम् ।
पमच्युतुनय सर्वे धर्मशास्त्रकथानकम् ॥ १ ॥
हुताग्निहोत्रं विधियन्तु यथा वेदविदां वरम् ।
सर्वशास्त्रविधिं ज्ञात्वा अपिभिन्नं नमस्कृत्य ॥ २ ॥
नमस्कृत्य च ते सर्वे इदं वचनं मनुवन् ।
हितार्थं सर्वलोकाणां भगवन्कथयन्त न ॥ ३ ॥
वेद(त)-वार्धतस्वज्ञा यन्मो पृच्छय सत्यम् ।
तत्सर्वं सप्रवक्ष्यामि यथा इष्टं तथाध्वयम् ॥ ४ ॥
सर्वदीपमुपसृज्य सर्वोदेवाग्रमणय च ॥

The Smṛta treats of nothing but Śrāddha.

The following is quoted in the treatise —

कल्पतरु 7 छन्दोगपरिशिष्ट 5 पारस्करपद्धति 8b
भाष्यकार 5b, 7 13 भाद्रकल्प 5 7 श्रीकण्ठपाषाण्य
13b हलायुधीय भाद्रमास्य 7b

[B D 281]

737

संस्कारमलाकर of कमलाकरभट्ट.

10½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foil 131, seven lines to a page Dated Śaka
1762.

A treatise on the sixteen Śaṅkārā, by
Kamalakaraḥḥaṭṭa author of the Vinyasasūdhā
Beginning —

धीतमहृत्तमयः कमलाकरमणित ।

धीतम विवर्ष नत्वा संस्काराणि संप्रवृत्त ॥ १ ॥

गीतमः । गमांघान युतयन मीमत्तो(हय)भावरत्नं ॥

It ends —

अष्टकावर्णं पुपादिनि श्रुतिकार । इदंस्तु तत्रैव
पदे त्रयोदशमपुकाराणि सङ्करविधानेन माप्यपुकारं
भाद्रम् । इति धीतमहृत्तमयभट्टपुत्रामहृत्तमहृत्तमय
कमलाकरभट्टता अष्टकव्यता सङ्करा समाप्ता ।
शके १७६२ संवत् १८१०

[S C L]

738

संस्कारमलाकर of कमलाकरभट्ट.

8½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 63, 10 lines to a page Dated Śamvat 1803

Another copy of the same but a little different
from the previous

It begins —

पुण्याहवाचाशारंभा ॥ एव गुणेश्वरिः माद्वेयो भवा ।
विद्वेयो भवा । आचारं देवो भवा । भतिविदेवो भवा ।
आशिष प्राप्यते । एत सत्ता आशिष सन्तु ॥ अथति
कृतज्ञानुमण्डल कमलमुकुटसदसमजाल शिरसापाय ॥

It ends —

वृक्षाधारोप्येवम् ॥ निययसिन्धौ ॥
यथातरोर्मूलनिषेवणेन स्फुरित सत्कन्धमुनोपशाखा ।
प्राणोपशाखा यथेन्द्रियाणां तथैव सर्वोद्गममुप्येतथा ॥
इति श्रीकमलाकरभट्टी समाप्ता ॥

[B D 104]

739

संस्कारमास्कर of कपिमह

10½ x 6½ inches Devanāgarī handwriting
Foil 87, about 13 lines to a page Dated
Śaka 1731

Saṭakāra Śakara is a work on the *Saṭakāra* by Paṭṭabhaṭṭa who follows the *Pāraśara Gīthya sūtra*. The author was the son of Gaṅgādhara and the grandson of Viśvanātha of the Saṭṭe family. The work is published by the Venkateswara Press Bombay. For another MS. see Aufrecht Leipzig Catalogue No. 537. In Aufrecht's MS. the work is ascribed to Padmakara son of Gopala grandson of Nārāyaṇa in one of the colophons.

Raibhāja quotes *Pratyagadarsya* on fol. 61b.

It begins —

अथ षोडशकर्म विवक्षते ।

यो भूषणोद्योगनामा पुत्रपुत्रदमनिर्विघ्नाय प्रसिद्धः
सजो गङ्गाधराय्य इति सुरमहित सर्वेष्वप्येवेता ।
तद्युग साधुशिरः शतपथमिषुणो वागिकर्षदेवमात्र
पुत्रायामा सर्वलोके जयति क्षपिषुष्य सिष्यमचार्यविराजि ॥
करोतु (नि) मिषुषां प्रीत्यै सर्वसंस्कारमास्वयम् ।
नृत्त इतिह (र) कर्कवास्तुदेवार्थिसेमतम् ॥ १ ॥
आलोच्य सम्यक्कतिमान् सारं सुगमं वचम् ।
यथावलोकेनैव स्फुरति हृदि तत्तत्तम् ॥ २ ॥

तत्र वर्माधावादे (वय) षोडशसंस्कारा दध्यन्ते । तया
मीतम् ॥

It ends —

इति देवकोत्थापनम् ॥ इति क्षपिमटिषोडशकर्म समा
हितमगम् ॥

[B. D. 159]

740

सम्प्रदायमाध्य of इच्छापण्डित

8x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 34, two lines to a page. Dated Śaka 1772.

Directions for the right performance of the daily *Saṅdhyā* Avandana ceremony in four chapters by Kṛṣṇa Pandita, a descendant of Raghava Daivajura. Published in the A. S. Series. For another MS. cf. Hultzsch Reports I Extract No. 33. The beginning of Hultzsch's MS. differs from that of ours. According to it, Mukundāsrama and Kṛṣṇa both were our authors. Gurus. His father was Rāmabhaṭṭa and mother Lakṣmī. I give below the three verses at the commencement of that MS. —

मुकुन्दाश्रमयोगीन्द्रादपञ्चमाश्रये ।

पञ्चदशसंस्कारेण प्राप्य जपते नृपम् ॥ १ ॥

60

धीमच्छास्त्रेण गीतिनामां यानि भुवानी दयनाथ देवदाम् ।
मधुने साधनमामि निम्न धीरुपनिषद्मन्त्रिदेवदाम् ॥ २ ॥
अष्टवर्षीय मनभावनानिभी कर्षी भूमे जननी जगन्माता ।
धीमत्समद्वन्द्व रिता मितागमनाथ वन्द्ये मन्त्रेणैवदाम् ॥ ३ ॥

The verses are also found in the printed text.

Our MS. begins —

यसिन्द्रपुत्रविश्वरूपमिन्द्रासिन्द्रपुत्राय नमः —
ज्ञात पत्न्यसिन्धो वत इव कर्णविशेषो ।
यथाज्ञानविश्वरूपता परमिता कर्णविशेषो —
या भूमांशुसाम्ये हृदि गता कामविशेषां शिवम् ।
धीमत्समद्वन्द्व रिता मितागमनाथ वन्द्ये मन्त्रेणैवदाम् ॥ २ ॥
मन्त्रावर्णन विष्णु सम्प्रदायसम्प्रदायसि ॥ ३ ॥

तत्र साधनसम्प्रदायसिन्धो निम्नम् । अष्टवर्षीय सम्प्रदायसिन्धो
तेति मुक्ती दीप्याधनम् ॥

इति धीमत्समद्वन्द्व रिता मितागमनाथ वन्द्ये मन्त्रेणैवदाम्
सम्प्रदायसिन्धो वन्द्ये मन्त्रेणैवदाम् ॥ १ ॥ 11b.
इति० द्वितीय गुरु 16b इति० तृतीय गुरु ॥ 39b

It ends —

सम्प्रदायसिन्धो पुनरभिधातुमर्हति साधु ॥ इति चतुर्थी
गुरु ॥ इति त्रिमास्यमाध्य समाप्तम् ॥ शके १७७८ मन्त्रा-
मसम्प्रदाये ॥ षोडशसंस्कारमन्त्रिनाथमहामन्त्रेण (१) मन्त्रेण
हितमगम् ॥

The following authorities are quoted —

अष्टवर्षीय 46 कर्णविशेष 33 साधनसिन्धो 18, परमा-
मन्त्रिण 20 33b विष्णुवन्द्य 18 वेदमाध्य 7, साध-
माध्य on ईशोपनिषद् 29 पञ्चदशसंस्कार 11b 35b,
मुकुन्दाश्रम 10 41b आतपविशेष 35b

[B. D. 172]

741

समयमयूख of मन्त्रीलक्ष्मण

11½x5 inches Devanāgarī handwriting
Foll. 114, nine lines to a page.

A neatly written copy of the *Samayamayukha*.
See I. O. No. 1441

It begins —

यो दीर्घा मन्त्रपुत्र विष्णु ॥ १ ॥
शुनी स्मृतीर्विद्वत्पुराणवत् ॥ २ ॥
अवतारोत्तमत्र किञ्चित् ॥ ३ ॥

It ends —

इति कलियुगनिर्णयः । इति श्रीसंगारवंशावतंसमहाराजाधिराजश्रीमगवन्तदेवादिश्रीमगद्वारुभट्टनारायणसुरिसुनुपण्डितशिरोरत्नमीमांसकशरभट्टारम्भभट्टनीलकण्ठेन कृते भास्कराख्ये निबन्धे समयमयूखः समाक्षिपमग्र ॥ श्रीभुजं भूयात् ।

[B D. 228.

742

समयमयूख of भट्टनीलकण्ठः.

11½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 104, nine lines to a page. Dated Saka 1709

The MS was written at Baroda by Vyāṣaṭeśa's Āmbardekar.

Another copy of Bhaṭṭa Nīlakantha's Samaya-mayūkhā otherwise called Tithimayūkhā or Kalamayukha.

This begins —

भगवन्तभास्कराख्ये ग्रन्थेऽभिहितसंमते च ततः ।

समयस्य विधिमयूखः प्रतन्यते नीलकण्ठेन ॥ १ ॥

तिथिर्द्विधा ॥ पूर्णा खण्डा च०

It ends —

इति श्रीमीमांसकशरभट्टारम्भभट्टनीलकण्ठकृते भास्कराख्ये निबन्धे समयमयूखः समाप्तः ।

[B D 216

743

समयमयूख of भट्टनीलकण्ठः.

12½ × 11 inches, good Devanāgarī handwriting. Foll 106, nine lines to a page. Dated Saka 1663

A third copy of Nīlakantha's Samayamayukha. It was copied by one Nārāyaṇa Daivajña

Beginning —

यो लीलया० ॥ श्रुतिस्मृतीर्वाह्य० ॥ २ ॥

[B D. 19

744

सर्वशास्त्रार्थनिर्णय of कमलाकरः.

8½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 59, about 13 lines to a page. Dated S'aka 1637.

A Summary of decisions on the various religious topics, by Kamalākaraḥṭṭa, author of the Nirmayasandhu

Begins —

श्रीगामं सपरिवारं प्रमथ्य कमलाकरः ।

कुर्वे मुखावबोधाय सर्वशास्त्रार्थनिर्णयम् ॥ १ ॥

Ends —

भगवद्वचनवद् विशेषवचनाभावाच्चेति संक्षेपः ।

इति कमलाकरभट्टकृता दीहिप्रतिपत्त्यादनिर्णयः । अथ होलिकानिर्णयः ।

The MS breaks off in this chapter. For another MS, cf Bik, p 459

[B D 104

745

स्मार्तप्रायश्चित्तोद्धार of दिवाकरः.

10 × 5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 40, ten lines to a page. Dated Saka 1708, Śaivāt 1843

Smārtaprayāścittoddhara or the atonements in connection with the Smārta rites by Divākara-bhaṭṭa, son of Malādeva, surnamed Kale, see above No 690. Divākara's mother was the sister of Kamalākaraḥṭṭa, author of the Nirmayasandhu.

Begins —

अथ स्मार्तप्रायश्चित्तानि लिख्यन्ते । तत्रादौ भावइत्यक्लिप्तो नित्यप्रायश्चित्तानि वक्ष्यन्ते ॥

The author quotes —

अग्निधाम 3, त्रिकाण्डमुद्रण 31b, नारायण (शुक्तिर) 4b, 25b, प्रदीप 4, प्रयोगप्राज्ञिज्ञान 15b, 19b, प्रायश्चित्तचन्द्रिका of विश्वनाथ 34 (see above under No 621), प्रायश्चित्तप्रदीप 37b, भाष्य 31b; मिताक्षरा 3b, शुक्तिजयन्ती 11b, स्मृतिमञ्जरी 39, स्मृतिरत्नावली 39, स्मृति-संग्रह 39, स्मृत्यर्थसार 1, 3, 3b,

Ends —

इति श्रीमत्काल्येयनामकरामेश्वरभट्टारम्भभट्टादेवद्विज-वर्धसुनुभट्टदिवाकरविरचितस्मार्तप्रायश्चित्तोद्धारो सक्षिप्त-प्रयोगनिरूपणे नित्यवेमित्तिकप्रायश्चित्तानि कारिकायामुक्तानि निरूपितानि ।

द्विवाक्येण रचिता स्मार्तनि(कृ)तिपद्धतिः ।

गुणगुणैर्बुधैः सम्यगादरेण विभाष्यताम् ॥

[B D. 225.

746

स्मार्तप्रायश्चित्तोद्धार of दिवाकर.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 48, nine lines to a page. A Thak MS

Another copy

In addition to the authorities already given
in the previous number Divākara quotes
Āpadeva on fol. 33b and 38

[S C. 4

747.

स्मार्तधनप्रयोग of पीताम्बर.

8½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 15, ten lines to a page. Dated Saka 1633

Smārtādhana-prayoga by Pītāmbara son of
Kāśyapa Ācārya. For the authors Dharmā-
rasava (MS dated A. D. 1682) see Bk., p. 383.

It begins—

स्मार्तधनप्रयोगो वक्ष्यते ।

आदौ गणपतिं पूज्य मातृकासदमन्तरम् ।

माता च पितरौ वन्दे शुद्धं चैव यथाक्रमम् ॥ १ ॥

देशकालमिति ज्ञात्वा पञ्चाङ्गम् समाचरेत् ॥

अथ कालनियमः । मुमुक्षुर्हं विचार्य मासत्रयादूर्ध्वं पुनः
सन्धानं कुर्यात् । तथा च रेशुकारिका ॥

Authorities quoted are—आषाढसूक्त 4, आश्वलायन
सूक्त 4, आश्वलायनस्मृति 13b कालायन 4 काश्यप 4,
पारस्कर 2, मदनराज 2, मनुस्मृति 2b, रत्नमाला 2
रेशुकारिका 1, बृहदारण्यक 2, शास्त्राख्य 2b, सारदातिथिक 3b
शौक 4b, समग्र 3, सुयोधकारिका 12b and सुमन्तु 2b.
It ends—

स्त्रियैकदादि होमदोषः समाप्य । इति कश्यपाचार्योक्तम्
पीताम्बरविरचिते स्मार्तधनप्रयोगः समाप्तः ।

[S C. 14.

748

स्मृत्यर्थसागर of छलारि नरसिंह.

(आदिक सख्ख)

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 118 seven lines to a page

Smṛtyartha-sāgara, a compendium of religious
matters, composed in 1682 by Chālārī Naraśiṅha,

son of Chālārī Nārāyaṇa. The work consists of
several Tārāṅgas of which our MS contains
only one : e. Āhnika Tārāṅga dealing with the
daily religious duties. For the Kāltārāṅga,
cf. Ilik No. 469 and Aufrecht Oxford Catalogue,
p. 235b. Chālārī was a follower of Madhva
cārya, cf. Liṅgāṅkar Report 1893-84 p. 52.
The work is based on Madhva's Svācārāṁṣṭra.

It begins—

अथ सदाचारस्मृत्यनुसारेण भादिकमुच्यते । प्रत्यहं
रात्रे पश्चिमभागे वक्ष्यतिष्ठाकाशामने प्राङ्गे मुहूर्तं कुर्यात् ॥

अथकादयः पितरौ पुनः पालतुरङ्गे महालयप्रकरणे उक्तम् ।
39b Besides old Smṛtis and Pūrāṇas the
following authorities are quoted—आषाढ 14b
30b 33 71 51b 70b, 62b, कर्त्तव्यधाम 29, गुरुर
44b, चन्द्रिका 18b, तत्त्वसार 51b, 70b, सैत्तिकीभाष्य
28b, परमहंसमीय 73b, पारिजात 29b, प्रणवकल्प 76,
बृहत्साम्य 79 ब्रह्मसंहिता 46b 47, मदनविनोद वैद्यनिघण्टु
98 सप्तविनय 93, सप्तार्चायां 17b, सप्तमन्त्राणि 114b,
लक्षणप्रणय 78b, 86b विष्णुनीर्धाय 3½ स्मृतिरत्न 11,
स्मृतिप्रबन्ध 62

It ends—

छलारिनरसिंहेन कृते स्मृत्यर्थसागरे ।

स्वादादिकृतसङ्घेय श्रीमत्पद्मनिघण्टुद्वयम् ॥

इति श्रीभादिकनरसिंह समाप्तः ॥

[S C. 3

C. Smārta and Paurāṇic Ritual.

749

अद्भुतशान्ति.

9½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol. 4, seven lines to a page.

The MS contains—

(I) अद्भुतशान्ति which begins—अद्भुतशान्ति ।
अमुकरोमिह उत्पन्नाभिर्यकोत्पन्नास्मान्निविष्टाश्चराधिगृह
दाहासुप्तान्ननितदुस्तिरिक्तामनद्रासाः नवग्रहमत्वा धमदैवता
अद्भुतशान्तिं करिष्ये ॥

(II) बौधायनोक्त अद्भुतशान्ति which begins—
यद्यगारे स्युषविण् (I) विरोदेव करोतो वाधिपतेदायसो
वाधिगृहमभ्य पतेत् ॥

End.—

इति बौधायनोक्ता अद्भुतशान्तिः ।

[S C. 4.

750

अनन्तव्रतकथा.

(from भविष्योत्तर पुराण.)

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, nine lines to a page. Dated Saka 1684

The story of Yudhisṭhira, who regained his kingdom and also of Kaundinya who attained great prosperity by the performance of the Ananta Vrata. It is from the Bhavisyotiara Purāṇa. The Ananta Vrata consists in worshipping Viṣṇu Ananta in the form of a silk thread, on the 14th day of the first half of the month of Bhādrapada

It begins —

सूत उवाच ।

पुरा तु जाद्वीतीरे धर्मो धर्मपराक्रमः ।

जरासन्धवधार्पाय राजसूय प्रचक्रमे ॥ १ ॥

It ends —

इति भविष्योत्तरपुराणे श्री अनन्तव्रतकथापुस्तक समाप्तिसप्तमम् ।

[B D 182]

751

अनन्तव्रतकथा

(from भविष्योत्तर पुराण)

8½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 17, eight lines to a page Dated Saka 1664

Another copy, this MS contains both the Prayoga of the Vrata and its Katha.

[B D 213]

752

अर्कविवाह.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī character Foll 7,
about ten lines to a page.

- Details of a ceremony called Arkavivāha which is a marriage with the Arka plant to avoid sin which is incurred by marrying three human wives in succession

It begins —

अथार्कविवाह । मरुपुराणे व्यासस्मृतिकथनपरस्मृतिसं

ग्रहशौनकादिप्रकाशवलोचन अर्कविवाहप्रयोगो विरच्यते ।
आदित्यवारे शनैश्चरवारे इत्यर्थः । प्राणानायम्य देश संकीर्त्य
मम तृतीयमायुषीविवाहजदोपाभावार्थं अर्कविवाह-
मह करिष्ये । इति सकल्पः ।

It ends —

स्वधानं दास्यति आचार्यस्य । प्राङ्गणान्भोजयेत् । कर्म-
शरापणं विष्णु ।

[B D 283]

753

अश्वत्थोद्यापन.

(from शौनकस्मृति.)

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, seven lines to a page.

Details of the Udyapana and Upanayana ceremonies of the holy Asvattha tree from the Saunaka Smṛti.

Begins —

अथ अश्वत्थोद्यापनं तदुक्तं शौनकीये ।

स्थापनादुदये वर्षे द्वादशैकादशे वा ।

उत्तरायणे गुरुशुक्रोदये.

Ends —

एव च कुर्वते तस्य वर्धते भिदनायुषम् ।

कुक्रोदि समुत्सल विष्णुलोके महीयते ॥

इति शौनकीये अश्वत्थोद्यापनं समाप्तम् ।

[S C I]

754

अश्वत्थोपनयनपद्धति.

(Acc to शौनक.)

8½ × 3 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 6, five lines to a page A Thale MS

Another piece on the same subject

Begins —

अथ अश्वत्थोपनयनप्रयोगः । कर्ता हस्तनित्यक्रियं प्राङ्मुख
उपविश्य आचम्य प्राणनायम्य.

Ends.—

कृतं कर्म विजये समर्थं बन्धुभि सह शुशीतेति ।

इति शौनकायुतासिष्यश्वत्थोपनयनपद्धतिः समाप्तिर्भावा ।

[S C I]

755

आतुरसंन्यास.

7½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 3, eleven lines to a page. Dated Samvat
1789

The manner of initiating a man on death bed
into the fourth stage of life.

It begins—

अथातुरसंन्यास । तत्र दत्तात्रेय । संन्यासो नाम सर्व
सङ्ख्या आध्यात्मिकं मरणमीति संकल्प्य प्रियोद्यात्मानं
दाने इति । नान्दीमुखादिद्वन्द्वमहन्तः क्रियाकलापो
स्वाङ्गभूत एव । अत आतुरस्य संकल्प्य प्रियोद्यात्मानं वाच
तिरिक्तं दण्डमङ्गलं हताकृतं ज्ञातव्यम् ॥

It ends—

अग्निमार्गान्धारोप्यातुरसंन्यासं कुर्यात् । इत्याहिरसोक्त
संन्यास ॥

[B. I. 48.]

756

उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोग.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 8, about 15 lines to a page

The details of the vedic ceremony of giving up
and resuming the studies of the Vedas when
also the sacred thread is to be changed. It is
popularly called Śrāvāṇa as it is to be performed
with the Śrāvāṇa Nakṣatra.

It begins—

क्षुतिरयन्निपुणगोष्ठकलमाह्वयं उत्सर्जनहृत्वेन शरीर
हृत्पर्यं आसनविधिपूर्वकं पुरुषसूक्तपदमहं कथिष्ये ॥

तत वेदमीत्यर्थं आह्वयान् ओजयेत् । इति उत्सर्जन
कर्मप्रयोग समाप्त ॥ अथ उपाकर्मप्रयोगः ।

It ends—

• दध्नाजिनानि धारयेत् ॥ पुशानि विज्य ॥ इति
महाश्राद्धेदमङ्गलम् ॥

[B. D. 182.]

757

उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोग.

15 × 10 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 13, twenty lines to a page.

Another manual of the same

61

It begins—

अथ कालभिर्यवः । अहमेव आह्वयस्य पञ्चम्यां हृत्वेन वा
इति श्रुत्यपरिधिः.

It ends—

साकलानां समानीवेत्तुष्यान्त्या आहुतिमदेत् । वाक्कलानां
तु तद्योरीत्तुष्यान्त्याहुतिमदेत् ।

[Z. A. 23.]

758

उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोग.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 2-34, seven lines to a page. Dated Samvat
1701

Another copy

[B. D. 224.]

759

उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोग.

8½ × 5 inches Devanāgarī character. Foll. 20,
eleven or twelve lines to a page

Another copy

[B. II. 165]

760

उत्सर्जनोपाकर्मप्रयोग.

8½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting.
Foll. 4, eleven lines to a page.

Another copy

[B. D. 187]

761

उदकशान्तिप्रयोग

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 3-35, eight lines to a page. Incomplete

Details of the rite of purification of a place
&c. by means of chanting the vedic Mantras.

The MS. is defective both towards the begin-
ning and end

[B. D. 182.]

762

उपाह्वलितपूजाकृपा
(from सन्दर्भपुराण.)

7½ × 5½ inches, Devanāgarī character. Foll. 19,
14 lines to a page.

Details of the worship of the Goddess Uṣāṅga-
lāhā and a Kathā from the Skandapurāṇa.

It ends—

प्रभाते पूजयेद्देवीं ततः कुपोद्दिमर्जेनम् ॥ १३४ ॥

इति धीरदम्पतुणोऽमामदेष्टव्यमंवादे उपाद्रष्टितापूजा-
प्रत्यक्षा उपादनविधिः समाप्तः ॥

[B. D. 217.

763

एकादशीनिर्णय.

8½×4 inches, Devanāgarī handwriting.
Fol. 4, nine lines to a page.

Astronomical and religious discussion regarding
the 11th day of each of the halves of a month.

It begins—

अथ एकादशीनिर्णयः । अतिशयोक्त्युपाये ।

आदिशोद्वेष्टयानु क्तातांतां कथितो पुषी ।

अदतोद्वेष्टयानु दैत्यतांतां त्मृतः परः ॥ १ ॥

It begins—

अथ आद्रपदमुद्राचतुर्दशो कदलीप्रतम् । हेमाद्रौ मयिमे ।

यद्यपिदे समारुपाते कदलीप्रतमुद्रमम् ।

तत्रेह संशयस्यामि एकाद्रुप्रहकारकम् ॥

इति हेमाद्रौ कदलीप्रतम् । अथ गुर्वेताप्रासां कानिश्चो
माधवां वेतास्यां वा कदलीप्रतम् । तत्राद्रौ कदलीप्रतम् ।
fol. 2. इति कदलीप्रतमः । अथ कथाः ।

पुषिष्टिर उपाय ।

हृत्त हृत्त मद्रावाहो सर्वविद्याविहारम् ।

त्यमकाकं परो वग्युष्टमकाकं परः तत्ता ॥ १ ॥

इति कथा । अयोधायनम् । fol. 4. इति अतिशयोक्त-
पुतामे कदलीप्रतं संपूर्णम् । fol. 5.

It ends—

इत्यनुचोद्यमनकावतविधिः ॥ धीहृत्तार्जनमम् ।

[B. D. 217

Beginning —

युधिष्ठिर उवाच ।

पट्टीविधानमाहात्म्यं कथयस्व जनार्दन ।

अन्यं यथास्वमाहोम्यं पुत्रसौख्यप्रदायकम् ॥ १ ॥०

End —

नदीषु गङ्गा विबुधेषु विष्णुर्वया प्रसिद्धो भुवनत्रयेषु ।

तया प्रतेषु प्रवरं विधेयं प्रसिद्धमेवाकपिलाभिधानम् ॥१४२

इति स्कन्दपुराणे कपिलापट्टीप्रतपकथा संपूर्णा ।

[B L 117]

768

कपिलापट्टीप्रतपकति

8×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, nine lines to a page.

Another tract on the same subject

It begins —

अथ कपिलापट्टीप्रतपकति । सा च योगविशेषेण भवति ।

ते च योगा पुराणसमुच्चये इतिहा ।

भाद्रे मासे तिते पक्षे भात्री चैव करे स्थिते ॥

It ends —

इति कपिलापट्टीप्रतपकतः ॥

[B I 43]

769

काशीनित्यपोडशयाना

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 23 about 26 lines to a page. Dated Saka
1720.

Details of the pilgrimage at Benares

Begins —

अथ नित्ययात्रा लिख्यते ।

विशेषा माधव दुष्टि दण्डपाणि च धैरवम् ।

वन्दे काशीं शुभां गङ्गां अवातीं मणिकर्णिकाम् ॥

Ends —

इति पोडशयात्रा समाप्ता ।

[B D 206]

770

गोदानप्रयोग.

8½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, nine or ten lines to a page

Details of the religious gift of a cow

It begins —

अथ गोदानम् ।

हेमचन्द्रो सौम्यगुरो मुनीनां यथासुता ।

कौलपात्रा (य) शततया क्षीरिणी गो तदक्षिणा ।

स्वर्णनारं तथा शुद्धं माषादेराष्टौदश ।

शुद्धो सुरगृहे च तदधोर्ध्वमयापि वा ॥०

सर्वसृष्टिसमृद्धिर्गोदानं सर्वतो वारम् ॥

अथ प्रयोगः । पुण्यनियो मनोवाक्पावटृतयफलपापक्षपद्मात् ॥

[B D 200]

771

ग्रहपक्ष.

8½×3½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 12 eight lines to a page

Grabamukha is a sacrifice offered to the grahas
i.e. the planets before beginning sacred rites

It begins —

• देवकालौ सकीर्य अमुककर्माभूतं ग्रहपक्षं करिष्ये ॥

ईशान्यां ह्यक्षमात्रं ग्रहवेदिं कृत्वा तत्परोपरिवर्धे साहस्रहस्त-
न्यापयेत् ॥

[B D 213]

772

चलाची

(acc to यौधायन)

8½×4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 3, nine lines to a page Incomplete

The method of sanctifying an idol according
to Baudhāyana.

It begins —

अथ चलाप्रतिष्ठा यौधायनाशुका ॥ तत्र शुची देवो मण्डप
सदत प्रतीत्यामीशान्या वा कुण्डतदुत्तरत आनीपकरादि ॥
यतो शुक्लमण्डपप्रतिष्ठासंस्थापनं च कृत्वा स्वाप्यं देवत्यनैवार
चरुं अर्पयित्वा आन्यभागान्ते पलासादितमिधौ • जुहुयात् ॥

[B D 182.

773

तुलस्युद्वाहप्रयोग.

9½×4½ inches, Devanāgarī character. Foll 9,
about ten lines to a page.

Details of the marriage of an image of Viṣṇu with the Tulasi plant, to be performed on the 12th day of the first half of the month of Kārtika

It begins —

नत्वा श्रीरामचरणौ तुलसुदाहर्कमेण ।
प्रयोगो रच्यते ह्ययं सुखानुष्ठानसिद्धये ॥ १ ॥
कुमारसहितां विष्णुदामल पूर्णपद्मी ।
आलोच्य सारमुद्धृत्य श्रद्धालुननुष्ठये ॥ २ ॥
सत्रेभ्यो मूलवाक्यानि ।
विष्णोस्तु प्रतिमां हर्मां कुर्यात्सल्लसत्तुष्टये ॥

[B D 233.

774

तृष्णकल्पपद्धति.

9½ × 5 inches Devanagari handwriting
Foll. 7, twelve lines to a page.

Tṛcākalpapaddhati.

Begins —

आचम्य प्राणावाप्तं हृत्वा सुमुखश्लेष्मादि०

Ends —

इति सक्षेपवृत्तापद्धति ।

[S C 4

775

दशरथललिताकथा

7½ × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll. 14 eleven lines to a page

The MS contains the details of the worship of the goddess Lalitā who is sometimes called Dasaratha or Dasānga Lalitā and the story from the Bhavishyottara Purāna in illustration of it. The story is in 41 slokas.

The Kathā begins —

पुषिष्ठिर उवाच ।

देवदेव जगन्नाथ लक्ष्मीकान्त जनार्दन ।
कथयस्व मुरभेष्ट दशाङ्गललितामृतम् ॥ १ ॥
कथमेवा सगुणया कल्याणद्वयतमा वृत्ता ॥
मत्तयेष्ट कुरते तस्य ललिता वरदा भवेष्ट ॥ २० ॥

It ends.—

इति भीमविष्योत्तरपुराणे दशाङ्गललितावृत्ताकथा समाप्ता ॥

[B D 217.

776

दशरथ ललितावृत्ता

7½ × 5½ inches, Devanagari character Foll. 9,
about 14 lines to a page Incomplete

Details of the worship of Lalitā. This somewhat differs from the previous one. It does not contain the Kathā. It seems to be incomplete.

It begins —

आचम्य प्राणावाप्तम् । मम इह जन्मनि जन्मान्तरे च
अलङ्घितसुखसौभाग्यादि अविच्छिन्नसततपुत्रपौत्राद्यभिष्ट-
त्यर्थं श्रीदशाङ्गललितामीसर्व०

[B D 217

777

दशाङ्गललितामृतकथा.

(from स्कन्दपुराण)

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4, seven lines to a page. Dated Samvat
1665

This story, running over 28 verses professes to be from the Skandapurāna and is told to illustrate the efficacy of the Dasāngalalitā Vrata. In the story King Dasaratha is said to have obtained a son by the performance of the Vrata.

It begins —

अथ कथा ॥ पुषिष्ठिर उवाच ।

देवदेव जगन्नाथ प्रणतार्तिविनाशन ।

वह्नेते मे हृदये स्थां पृच्छामि वद भगवो ॥

देवदेव जगन्नाथ लक्ष्मीमित्र जनार्दन ।

कथयस्व मुरभेष्ट दशाङ्गललितामृतम् ॥ १ ॥

रोहिणी नाम चन्द्रस्य भावां परमवत्तमा ।

सैवेष्ट ललितामहो रोहिणीति वराधिय ॥ १० ॥

आग्निनस्यासिते पक्षे दशम्या पूजयेत्पुषि ॥

End—

य इह व्याघ्रेक्ष्यता वतानामुत्तमोत्तमम् ।

अथमेष्टसहस्रं कल तस्य भवेष्टुदम् ॥ २८ ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणोक्त दशरथकथा संवत् १७००

[B D 200.

778

दानखण्डोत्तदानमन्त्र

8½ × 3 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9 about nine lines to a page

These Mantras are from the Dānakhaṇḍa of the Caturvargacintāmaṇi of Hemāli. They are to be chanted while offering gifts in honour of the planets.

Beginning —

मानिष्यस्य ।

मानिष्य पद्मराग च वैद्व्यं यज्ञमेव च ॥

गोमेदमरक्तं चैव पुष्पराग च मौक्तिकम् ॥ १ ॥

रक्तं दुग्धम् ।

रक्तगन्धममोमम्यशान्तिदं मुच्यते सदा ॥

सप्तदानेन वैवात्य शान्तिरस्तु गृहे भव ॥ २ ॥

They are given in the following order —

• इति सूर्यदानमन्त्रा दानखण्डोक्ता, इति चन्द्रदा०, इति भौम, इति बुधस्य, इति शुरो, इति शुक्र, इति शनि, इति राहो, इति केतो

It ends —

इति दानखण्डोक्तानि दानमन्त्राणि ॥

[B D 213]

779

नवग्रहस्थापना.

8½ × 4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 14 about eight lines to a page

The invocation for worship of the nine planets.

It begins —

नवग्रहस्थापना विपपते । अथेसादिगृहप्रीत्यै देवतास्थापनमहं करिष्ये ॥

कलिहृदशोद्भव काश्यपगोत्र सूर्य इन्द्रगच्छेत्पावाद्या इह ति हेति स्थापयेत् ॥ यमुनातीरेद्भव आश्रेयसगोत्र सोम ॥ अवति पुरसमुद्भव भारद्वाजगोत्र भौम ॥ 2b, मगधदेशोद्भव आश्रेयसगोत्र बुध ॥ सिन्धुदेशोद्भव आदिरसगोत्र बृहस्पते ॥ 3 भोजकटदेशोद्भव भार्गवसगोत्र शुक्र 3b, सौराष्ट्रदेशोद्भव काश्यपगोत्र शनैश्वर ॥ 4 विशाट्नाड्योद्भव पैटीवसिगोत्र राहो ॥ अतर्वेदिसमुद्भव जैमिनिसगोत्र केतो ॥ 4b, ईश्वर इन्द्रगच्छ तिष्ठेति सूर्यदक्षिणपार्श्वे ईश्वर उमे इन्द्रगच्छेति सोमदक्षिणपार्श्वे उमो भौमदक्षिणपार्श्वे स्कन्द बुधदक्षिणपार्श्वे

विष्णु 5b, बृहस्पतिदक्षिणपार्श्वे मङ्गल शुरदक्षिणपार्श्वे इन्द्र 6, शनैश्वरदक्षिणपार्श्वे यम राहुदक्षिणपार्श्वे काक 6b, केतुदक्षिणपार्श्वे चित्रगुप्त 6b, सूर्यवामपार्श्वे आदि सोमवामपार्श्वे अपरा 7, भौमवामपार्श्वे भूमि बुधवामपार्श्वे विष्णु गुरुवामपार्श्वे इन्द्र 7b; शुक्रवामपार्श्वे इन्द्राणी शनैश्वरवामपार्श्वे ब्रह्मपति 8, राहुवामपार्श्वे सर्पात् केतुवाम ॥ मङ्गल ततः शुक्रगुप्ताष्टमेन्द्रगच्छेदेव विनायकादिपञ्चदशता स्थापयेत् 8b, राहोरुत्तरतो गणपति 9, इन्द्रानेरुत्तरतो दुर्गा रवेरुत्तरतो वायु राहोर्दक्षिणे आकाश 9b, केतुदक्षिणपार्श्वे अश्विनी ।

The end —

इति ब्रह्मपतिष्ठापिधानेन पूजयेत् । नवग्रह स्थापनम् ॥

इति नवग्रहस्थापना सार्वभौमम् ॥

[B D 182]

780

नवग्रहभविष्यदेवताप्रतिदेवता

8½ × 3½ inches Devanāgarī character Foll 2,
eight or nine lines to a page.

Vedic Mantras which are to be recited in praise of each of the nine planets

It begins —

अथ नवग्रहभविष्यदेवताप्रतिदेवता । आहूत्येन ॥ अग्निं हूत ॥

It ends —

नवग्रहभविष्यदेवताप्रतिदेवतासमाप्तम् ॥

[B D 187]

781

पञ्चमहायज्ञपद्धति.

8 × 4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 10 nine lines to a page.

Method of performing the five daily sacrifices.

It begins —

सोमाल गोपितसहितं मन्त्रां चन्दलाधिकारम् ।

प्रणम्य विनये पञ्चमहायज्ञस्य पद्धतिम् ॥ अथ मन्त्रयज्ञ ॥

It ends —

इति श्रीपञ्चमहायज्ञस्य पद्धतिः शुभा ॥ पञ्चमहायज्ञ समाप्त ॥

[B D 171]

782

परमहंससन्ध्योपासन of शंकराचार्य.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, seven lines to a page

The way of performing the Sandhya worship prescribed for a Sanyāsi, ascribed to Śaṅkarācārya.

[ZZ. E. 34.]

783

पिठोरीव्रतकथा.

(from स्कन्दपुराण.)

7½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 2-7, about eight lines to a page. Dated
S'aka 1633

A story to illustrate the religious efficacy of the Pithorī Vrata to be performed on the new moon day of the month of Śravana from the Skanda Purāṇa. First page of the MS is missing. The story contains 58 aśloka only.

It begins —

अत्रै लभते काम पत्रे च महाफलम् ।

प्रतानां परम श्रेष्ठ कथयन्त्याथ पार्वति ॥ १ ॥

पार्वत्युवाच ॥ पुरासीत् श्रीपरो विप्रो अष्टयुगो घनेश्वर ।०

It ends —

इति श्रीस्कन्दपुराणे पार्वतीहृद्वाणीसवादे पिठोरीव्रत संपूर्णम् ॥

[B D 165]

784

प्रदोषनिर्णय.

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Folios three only, about 10 lines to a page

Information both astronomical and religious, about the 13th day of the first as well as the second half of a month.

It begins —

अथ प्रदोषनिर्णयो लिख्यते । देशाद्विनिगम ।

कृष्णाष्टमी धृष्टका सावित्री वटपैतृकी ।

अमरप्रयोदशी रम्भा उपोष्या पूर्वसंयुता ॥

पक्षद्वये त्रयोदश्या निराहारे भवेद्विवा ।

वटित्रयादक्षमयात् एवं चान समाचरेत् ॥०

स्कन्देन महाश्वरसण्डेयुक्तम् ।

यदा त्रयोदशी शुक्ला मन्दवारणे संयुता ।

आराध्य सुयत तत्र संज्ञानफलसिद्धये ॥०

Ends —

महामहेति विख्याता त्रिकोटिबुलमुद्धरेत् ।

इति प्रदोषनिर्णयः ।

[B D 200]

785

प्रासादोद्यापनप्रतिष्ठा.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 16, about ten lines to a page.

A collection of passages from several works on the consecration of idols temples &c.

It begins —

अथ त्रेयिकर्मी ग्रन्थान्तर चावलम्ब्य प्रतिष्ठापद्धति-
लिख्यते । तत्र स्वयंभुवि देवे पूर्वप्रतिष्ठिते वा अद्वयमाने
प्रासादावस्ये वा अथवा शिलान्यासपूर्वक पापाणेष्टवादावा-
दिभिर्नैव प्रासाद निर्माय सिद्धे प्रासादे स्नानकृतेऽपि प्रासा-
दादुत्तरत पूर्वत ईशान्या वा मण्डप कृत्वा ०

On fol 14b, we find —

इति चित्तपाथनप्रासादप्रतिष्ठाप्रयोगः । (?)

[B D 24]

786

ब्रह्मचारिव्रतलोपप्रायश्चित्तप्रयोग

8½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, nineteen lines in all

It begins —

ब्रह्मचारिव्रतलोपपन्नसकलदोषपरिहारार्थं ब्रह्मचारि-
कृत्स्नवशावञ्चित तथा महानाड्यादिप्रतचतुष्टयलोपपन्नितम
स्वयंभुवपरिहारार्थं कृत्स्नचतुष्टय एव सप्तकृष्णामक प्रायश्चित्त
यथाशक्ति हिरण्यमलाम्बायद्वारा श्रीपरमेश्वरीत्यर्थं इदानी
मह करिष्ये ।०

[B D 200]

787

ब्रह्मयज्ञ.

8½ × 3½ inches, Devanāgarī character
Foll 4, about eight lines to a page.

Method of performing the Brahmayajña one
of the five daily sacrifices.

० इति मङ्गलाराधनविधिः स(मा)स. ॥ अथोद्यापनविधिः ॥

fol. 4.

० अथ कथा ॥ सूत उवाच ॥

पूजितो देवदैत्यैस्तु मङ्गलो मङ्गलप्रदः ।

गौतमेन पुरा पृथो लोहितान्नो महामहः ॥ १ ॥

It ends —

इति मत्वा नरैः सर्वैः कार्यं व्रतमनुत्तमम् ॥ ३२ ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणे मङ्गलव्रतं समाप्तम् ।

[B. D. 213.]

792

मण्डलदेवता.

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting.

Foll 9, about ten lines to a page Incomplete.

On the worship of a number of deities arranged in a circle.

It begins —

अथ मण्डलदेवता । हेमाद्रौ स्कान्दे ॥

प्रागुदीच्यायता रेखा कुर्यादेकोनविंशतिम् ।

स्रग्धेन्दुत्रिपद. कोण शुक्ला पञ्चभिः पदैः ॥

चतुर्विंशत्पदा बापि परिधिर्विंशतिः पदैः । ०

इति सर्वतोमङ्गपीठम् । अथ लिङ्गतोमङ्गम् ॥

चतुर्विंशतिरालेख्या. रेखाप्राग्दक्षिणावत ।

कोणेषु शुक्ला पञ्च पदापयस्तु पार्श्वत. ॥ ०

इति मण्डलदेवता । ततः मूर्ती अङ्गुष्ठान्नम् ।

The MS breaks off in the middle of this subject

[B. D. 182]

793

महान्यास.

9½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 20, seven lines to a page Dated Saka 1703,
Samvat 1843

Directions about the mystical touching on the several parts of one's body, before beginning any sacred rite.

Begins —

अथातः पञ्चाङ्गरुद्राणां न्यासपूर्वकं अपहोमार्चनविधिं
व्याख्यास्यामः ।

It ends —

यद्यं स्वाम पतयो रवीणां भस्त्राय फट् । इति महान्यासाः
समाप्ताः ।

[S. C. I.]

794

रुद्रन्यासभाष्य.

11½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 5; about 12 lines to a page.

The MS. does not contain any commentary on any treatise as might be expected from the name. It gives the method of mystically touching the various parts of the body, in connection with the Rudrajapa

Begins:—

अथ रुद्रविधिः । रुद्र रुद्रैकादशिनी महारुद्र अतिरुद्राणां
चतुर्णां लक्षान्यासः शास्तातपः । ०

It ends —

यं यं क्रतुमपीते तेन सेवास्त्रेष्टं भवतीति तेन तदर्थः
कक्ष्यास्त्रेष्टं तत्र फलमाप्नोतीत्याह अथवाग्वौपायनः । इति
न्यासभाष्य संपूर्णम् ।

[B. D. 145.]

795

रुद्रलघुन्यास.

15 x 10 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 5, 17 lines to a page.

Another treatise on the same subject

[Z. A. 23.]

796

रौद्रीकरण.

8½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 2 only, 32 lines in all

Another treatise on the same subject.

It begins —

ॐ ह्रीं क्लीं स्व । ॐ अं नमः. शंभवे च मयोमुदे च नमः । ०

Ends —

० अं नमो भगवते रुद्राय ॐ आः पादाम्भो नमः ॥ इति
रौद्रीकरणसमाप्तम् ।

[B. D. 182.]

797

वास्तुविधिक्रमः.

7×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 6, eleven lines to a page

The details of the religious ceremony to be performed at the time of the first entrance into a newly built house

Beginning —

अथ गोभिलगुहोक्तस्तथा पुराणोक्तञ्च सक्षेपवास्तुविधिक्रमः ।
तत्र उद्भवने शुक्लपक्षे ज्योतिर्विदुक्तयुग्यदिने पूर्वाह्ने च अवसान
जोषयनेति खण्डे समादिगुणयुक्तविग्रसदोपरहितं शुद्धकार्यं
प्रधानसकलम् । पूर्वं मान्दूजाद्विधादम् ।

It ends —

स्थापितदेवतानां विसृजनम् । भूयसी देवा इति सामगा
नाम् वास्तुविधि विदोष समाप्तः ॥

[B I 79]

798

सैम्भदेवप्रयोगः.

6½×4½ inches, Devanāgarī character Foll 5
ten lines to a page.

The details of the Vais vadeva or the four of the
five daily sacrifices according to Yajñapara va

It begins —

सैम्भदेवाद्याहुद्वयं धृतानामिधारणः ॥ सैम्भदेवा देवदेवन
मित्रादिभिराग्निं कृष्णाग्नीभिर्हविः । श्रीपरमेश्वरमीत्यर्थं
यज्ञपात्रविधिना पञ्चमहायज्ञैर्यज्ञ इति सकलप कुर्यात् ॥

It ends —

इति मनुष्ययज्ञः । ततो यथाहमतिथीम्समोज्य स्वयं
शुभदिने इति यज्ञपात्राभ्यां सैम्भदेवप्रकारः समाप्तः ।

[B D 233]

799

प्रतयन्धप्रयोगः.

7½×3 inches Devanāgarī character. Foll 13,
eight lines to a page

The details of the thread ceremony

It begins —

अथ शौरः ॥ तावत्सरिकचूडकरणं तृतीये वाप्रतिदत्ते
शुभदिने चन्द्रतारातुङ्गे चूडाकरणनिमित्तकः ।

63

It ends —

इति प्रतयन्धविसर्गे वेदाहुतिश्च दाययेत् । यत्र वेदाहुति
दद्यात् खण्डिके च पूयश्च पूयश्च ॥ इति प्रतयन्धसमाप्तम् ॥
शुभमस्तु ॥

[B D 233]

800

शिवपूजनः.

7½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2-10, eight lines to a page Dated Samvat
1852

The method of worshipping God Siva. The
first folio of the MS. is wanting

It ends —

इति स्तुतिपाठः । इति शिवपूजन समाप्तम् ।

[B I 46]

801

आह्नप्रयोगः.

11½×5½ inches, Devanāgarī character
Foll 7 about six lines to a page Dated
Saka 1750

Details of the Sraddha according to the
Āvalayana Sūtra

It begins —

सूत्रोक्तआह्नप्रयोगः । आचम्य पवित्रं घृता प्राणानाद्यम्
देशकाढीं स्मृत्वा अपसर्य पितृपितामहप्रपितामहाणां ।

It ends —

पितृनां जले निक्षिप्य । गोभजविद्मो वा दद्यात् । समा-
शोय सूत्रानुसारिणी (!) आह्नप्रयोगः ।

[B. D 283]

802

आह्नसंस्कारः

8½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 13 nine lines to a page.

Another manual of the Sraddha Prayoga

It begins —

विष्णुः स्मृतः ॥ अथेत्यादि पूर्वोचरितयवगुणविशिष्टाया
पुण्यतिथौ पुररवाद्देवसंज्ञकानां ।

It ends —

एष पितृयज्ञं संस्थापयति यो व्याहाय शसति तस्याद्या
दायसेव शक्यम् ॥ इति श्राद्धयज्ञस्य समाप्तः ॥

[B D 213]

803

संन्यासिभूतिधारण.

8½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 89 seven lines to a page Dated Saka
1756

A MS containing the following pieces —

- (1) विभूतिधारण foll 4
- (2) सन्ध्या foll 28
- (3) यज्ञिककालसन्ध्या foll 17
- (4) प्रातः सन्ध्या foll 11
- (5) सायसन्ध्या foll 10
- (6) माध्याह्नसन्ध्या foll 5
- (7) सायसन्ध्या (again) foll 8

[ZZ E 34]

804

सर्वेप्रायश्चित्त

9½ × 4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 10 seven lines to a page Dated Saka
1704

Sarvaprayaschitta a manual of Atonements.

Begins —

सर्वप्रायश्चित्तं लिख्यते । पञ्चदश 'यद्' सार्धोद् वा यथा
शक्तिं तदैव सुवर्णादिप्रत्याग्राह्यद्वारा कुर्यात् । चतुरशीतिष्वेक
वाध्यामनिदि पपत्वेनोपदेश्य कृतज्ञानम् ।

अथ मृत्तिकाद्यान 4b अथ पञ्चगव्यस्नानानि 6b, एवं
प्रायश्चित्तं कृत्वा शक्तीं सत्यं दानान्यपि कुर्यात् ० 9

It ends —

सर्वं भवतु मेऽपि उद् यत्नं चेच्छन्ति ये द्विजा ॥ इति
प्रतिपद्यन्म् । इति सर्वेप्रायश्चित्तं संपूर्णम् ।

[S C 4]

805

सहस्रभोजनप्रयोग.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, eleven lines to a page

The details of the Śhasma bhujana rite, in
which a thousand Brahmanas are fed for the
attainment of religious merit.

Begins —

कर्ता संपत्तिक कृतमाहलिकछान सन्ध्यादिपुष्पमधुपुष्प
पूर्वोत्तराह्नसहित प्रायश्चित्त विधाय ०

End —

तथैव प्रहस्यरहित पूर्ववद्भोजनं कार्यम् । इति सहस्रभो-
जनप्रयोगः ।

[E D 286.

806

सहस्रभोजनप्रयोग.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3 only, about eleven lines to a page

Another copy of the same Prayoga.

[E D 284

सोमयज्ञोत्तर.

(from भविष्योत्तरपुराण)

807

8½ × 4 inches Devanāgarī handwriting.
Foll 13 about 10 lines to a page

The details of the Somavati Vrata which
consists in the worship of the Asvattha tree on
the new moon day whenever it comes on a
Monday The story in illustration of it is from
the Bhavisyottara Purāna.

Begins —

सोमवार अमावास्यायां शतं लिख्यते । कर्ता नद्यादौ
प्रातः सितकर्मावन्तरं अक्षय्यसमीपं गत्वा ०

अथ कथा । सूत उवाच ।

शरत्कृष्णतः श्रीधर्मपुत्रगम्यं सुविशिष्टम् ।

Ends —

इति श्रीभविष्योत्तरपुराणे सोमवार अमावास्यायात्तम् ।

[E D 182

PART III—TANTRA

808

आगमकल्पलता of यदुनाथ.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
(Kasimī style) Foll 230, 14 lines to a page
About 100 years old

An extensive tantric treatise in 27 Pāṭalas by
Yadunātha. It is based upon many ancient and
modern tantric works and is of a comparatively
recent date. For another MS of Stein p. 227

It begins—

अथ आगमकल्पलता लिखते ।
यात्पादपङ्कजयुग हृदि सन्निवेश्य
विश्वं सृजत्यविकलं चैकमव्ययम् ।
विष्णुश्च पालयति सहरते महेश-
स्तं देशमादिपुरुषं सततं नतोक्तिः ॥ १ ॥
नत्वा मणेश गिरिजां गिरिजा
बाणीं मुनीन्द्रैः स्तुतपादपङ्कज(वा)म् ।
मिलोष्य शास्त्रं यदुनाथधर्मणा
वित्तयते शागमकल्पयल्ली ॥ २ ॥
प्रपञ्चसारसिद्धान्तं शारदातिलकं तथा ।
सपरिष्कारमालोच्य तथा सारसमुच्चयम् ॥ ३ ॥
यत्नेन दीपिकां दत्त्वा तथा च लघुदीपिकाम् ।
तथा पूजाप्रदीपं च पुरश्चरणचन्द्रिकाम् ॥ ४ ॥
सद्गतेन च मन्त्रान्तं धीरामार्पणचन्द्रिकाम् ।
अष्टमुक्तावलीरत्नावलीशृङ्गारवादिक् ॥ ५ ॥
तत्र सत्सङ्गसारस्य नारदीयां चतुःशतीम् ।
पूर्णयोगशोभासुमत्तं चागस्त्यसहिताम् ॥ ६ ॥
सहितां वैष्णवीं तद्वत्तथा विज्ञानभैरवम् ।
शुद्ध(१)ं च तन्त्रात्तथा च तथा वै चिह्नकाद्युतम् ॥ ७ ॥
शामकेशरतत्रं च समस्तं रामदीक्षितम् ।
विज्ञानेश्वरसिद्धान्तसारश्रीसहितां क्रमात् ॥ ८ ॥
विज्ञानकलितं पञ्चरात्रं नारायणीमपि ।
यत्सिद्धसहितां गार्ग्यसहितां भैरवीं तथा ।
दिव्यसारस्यतं चिह्नचन्द्रिकां कामिकमादरात् ॥
होमावरोप्यारम्य(१)ं प्रतिष्ठासारसम्प्रहम् ।
सहितां वायवीं तद्वत्सहितां ब्रह्मण्डलां ॥
अपीनां सहितां ब्रह्मविष्णुकदादिनामलम् ।
तथैव यामलोद्धारं मत्स्यसूचमपि क्रमात् ।

पार्वतीहरसबाद् यातादीतद्वमादरात् ।
तथैव योगिनीतत्रं क्रमशश्चिह्नार्णवम् ॥
ईशानसहितां तद्वत् सिद्धान्तं विश्वकर्मा ।
तत्र भीमक्षिणामूर्तेर्बेदाभाषनसहिताम् ।
कुलचूडामणिं तद्वत्तत्रावधामणिं तथा ।
कुलार्णव कुलभेदं हस्तपारायणं तथा ॥
पुराणं विविधं तद्वत् स्मृतिशास्त्राणि भारतम् ।
उपोति शास्त्राणि चालोक्य सकलां पदानि क्रमात् ।
अन्ये ये समग्रं सन्ति तादृशः च पुन पुन ।
सर्वेषां सामुद्रिकं यदुनाथेन पीमता ।
विधानं मन्त्रप्रधानां दीक्षादीनां प्रपञ्चितम् ॥
ज्ञानसारतो ज्ञेयं विभाज्य च सुहृत्सुहृद् ।
नानातन्त्रस्य मन्त्राणां ज्ञानं शक्तिं कुलंभम् ॥
अतस्तेषां प्रबोधाय विचार्यानिप्रयत्नतः ।
ज्ञानाय सत्सङ्गदीनां समासेन प्रवक्ष्यते ॥
परं करुणदेव(व) प्रार्थयन्ते मुषियो मया ।
न्यूनातिरिक्तां चात्र बोधनीयां महाभार्यः ॥
तथा दीक्षितमत्यां यदोषं कथयामि तत् ॥ ८ ॥

The colour hon—

इत्यागमकल्पलतायां वगलामुन्नीमन्त्रवर्णनं नाम
प्रश्नविना पटलः ।

It ends—

नानादेशोद्भवा वापि पुनलावण्यमयुता ।
द्वितीयवत्सरादूर्ध्वं यावत्स्यादद्वयमिन्द्र ।
तावत्कुमारी विद्येया मन्त्रविद्याफलमदा ।
कुमारीपूजनावेन कुमारी भू(भो) जगद्गि ।
अशेषमन्त्रविद्यानां फलदा नात्र सतत ।
ताम्यं पुष्पं फलं वापि भुज्येयादिकं तथा ।
बलिप्रियं च नैवेद्यं दत्त्वा तद्वाप्युतिता ॥
अनिप्रियकृपाकापं श्रीश्रीकौतूहलादिकम् ।
यथा तथा तद्विषयकृतं कृत्वा सिद्धीश्वरो भवेत् ॥
रक्षितव्या प्रयत्नेन न हतां तत्र कारयेत् ।
पूजयेत्तां प्रयत्नेन यत्नतो नैव सत्सङ्गोत् ॥
स्पर्शेपि सिद्धिदामि स्वात्सर्पतां च मरणं भुवम् ।
न विष्णुतु हृदि जथुष्ट(न) देवीं नापि पोदरी ।
न च स्व सत्सङ्गो वापि तथा नारायणं स्वयम् ॥
इति श्रीआगमकल्पलतायां संपूर्णं ॥ समाप्तम् ॥

The chapters are not well marked. The following are a few subjects of which they treat — गुरादिपलक्षण (fol 5), चक्रलक्षण, दीक्षाकाल, दीक्षा विधान, होमविधान, होमद्वन्द्वलक्षण, पूजाविधान 59, मुद्रालक्षण 60b, पुरश्चर्याविधान 78, मन्त्रोद्धारनिरूपण, इयामा पूजा 114b, शिवादिपूजा 123, श्रीविद्यानिरूपण 133b, पञ्चमीविद्या 138, सुन्दरीपूजा 151 श्रीविद्यापूजापदति 151, त्रिपुरसुन्दरीमहाविद्या 155b, भुवनेश्वरीपूजा 162b, भैरव पूजाविधि 173b चिच्छमस्तापूजाविधि 180b प्रकीर्णपदति 185, भुवनेश्वर्यादिस्मोत्राणि 195, मुद्रालक्षण 198b, धारणपद्मलक्षण 200b, मातङ्ग्यादिप्रयोग 210b, विज्ञावि न्यादिमन्त्र 215b, बगलामुलीमन्त्र 217b, मन्त्रप्रयोग 222, वक्ष्यमारणादिप्रयोग 228

Besides the works mentioned in the introduction the author refers to many works among which may be mentioned — आगमकल्पद्रुम 43b, 48 and often, कल्पतत्त्व 49, गणेशविमर्शिनी 12, 36b, and often, गन्धर्वतन्त्र 9b, गवाक्षतन्त्र 9b, ज्ञानललिता 26b, ताराहस्त्युक्ति 60b, दक्षिणामूर्तिसंहिता 54b, पारिजातेश्वर 20b, पूर्णापदति 46b भूतभैरव often, भैरवानन्दसंहिता 66, महादाननिर्णय 27, माधवाचार्य 29, मानसोद्घात 22, योगिनीहृदय 61b, राजमातङ्गडीय 12b, विष्णुदेश्वरतन्त्र 78b, विष्णुकल्पलता 58, समपाङ्कमातृका 51, सिद्धान्तशेखर 27, सुन्दरीरहस्युक्ति 21b, 48

[B D 260

809

आसुरीमहाप्रयोग.

6½ x 4 inches : Devanagari handwriting
Fol 59, seven lines to a page

A tantric tract, having the form of a dialogue between Siva and Skanda. It professes to be from the Ātharvana Rāhasya. It has 233 slokas in all

It begins —

कालिकेय उवाच ।

कैलासशिखरासीन देवदेव सदानिवम् ।
स्वप्नं पश्यन् पटकर्महस्यं वेदसमग्रम् ॥ १ ॥
वर्षाकर्पणविदोष्ठादन्तमनमारणम् ।
श्लोकोऽन्तर्गतगोपनीयं निग्राह्यं सुखेत्तपि ॥ २ ॥
प्राद्वान् अत्रियो वैश्य एतन्नापरवर्णकम् ।
साधयति च तद्द्वि रूपया परया विभो ॥ ३ ॥

महादेव उवाच ।

श्रुणु सावन्महामन्त्रमासुरीविधिमुत्तमम् ॥

It ends —

इत्येवमासुरीकल्पं स्कन्दाय शिवभाषितम् ।

शुभे वा अशुभे कार्ये साधकानां शुभावहम् ॥ २८२ ॥
नात परतो मन्त्रो नातः परतरं तव ।

नात परतरं ज्ञानं नास्ति तत्परमतः परम् ॥ २८३ ॥

इति श्रीआयर्वर्षणरहस्ये अभिचारि आसुरीकल्पः समाप्तः ॥

[B D 189

810

ककारादिकालीसहस्रनामस्तोत्र.

(from महाकालसंहिता of आदिनाथ.)

6½ x 4 inches, Devanagari handwriting.
Fol 85, seven lines to a page

A hymn containing one thousand names of the goddess Kālī all beginning with the consonant क, with all the details about its employment to secure different objects. It is from the Mahākāla-saṁhita of Ādinātha. It contains 473 verses.

It begins —

कैलासशिखरे रम्ये वामादेवगणावृते ।

नानावृक्षलताकीर्णे नानापक्षिवैद्युते ॥ १ ॥

चतुर्मेघदलसन्तुके भृङ्गारमण्डपस्थिते ।

समाधौ संस्थित ध्यान्तं श्रीं तं योगिनीप्रियम् ॥ २ ॥

तत्र मोनधरे हृष्टा देवी पृच्छति शकम् ॥

देव्युवाच ॥

किं त्वया जल्पते नाथ किं त्वया कर्पते सदा ॥ ३ ॥

अमायां चन्द्रसदृशो दिवा चन्द्रप्रकाशकम् ।

चन्द्राएकं चादिभु तया सूर्याएकं दिव ॥ ४ ॥

ब्रह्मविष्वादिनिर्माणनिर्ग्राणां कारणं परम् ॥ ५ ॥

केन मन्त्रेण तपसा कलौ पापसमाकुले ।

आयुष्यपुण्यरहिते कथं भवन्ति तद्दद ॥ १२ ॥

शिव उवाच ॥

तद्वत् नामसाहस्रं सुन्दरीनामिदमेवम् ।

कल्पते परया भक्त्या साधयस्व महाधरे ॥ ६२ ॥

अथैवांसिस्तथा शुकं सर्वेश्वरं विप्रिये ।

तर्पयेत्तुल्येच्छार्थं विपरीतरतिं चरेत् ॥ ६३ ॥

fol 11b.

The thousand names begin with v 86 and end with v 270

त्रीं कालीं श्रीं वरालीं च कल्याणीं कमला कला ।
कलावती कलाद्या च कला पूज्या कलात्मिका ॥ ८६ ॥
येद्यालतागुदे गारुडा सखाभुजमल्लापरा ॥ ३२९ ॥
सखा बोनी मुखा दया सदास विविद्भू अपेत् ।
सद्गते नामसाहस्र पदेतिप्ररायणः ॥ ३३० ॥
कालिकादर्शनं तस्य भवत्येव त्रिधामतः ॥

It ends —

इति श्रीमद्वादिनाथविरचितायां महाकालसंहितायां
कालीकाळसंबादे सुन्दरीशक्तिदानाख्यं कालीस्वरूप काली
सहस्रनामस्तोत्रं सपूर्णं महत् ॥

[B D 189

811

कक्षपुट of नागार्जुन

10×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 106, (10-115) six lines to a page. Without
beginning

Kaksaputa is a metrical Tantra ascribed to
the celebrated Buddhist alchemist Nāgārjuna
of the second century A D. As regards the
genuineness of works ascribed to Nāgārjuna see
P O Roy History of Hindu Chemistry vol II
p. XXIV Rasaratnākara usually ascribed to
him is probably a production of the 7th or 8th
century A D, see ibid p XLI

In his third Report p 813 Dr Peterson
mentions a tantric work ascribed to Nāgārjuna
accompanied by a commentary composed by a
Śvetāmbara monk called Guṇākara in A D 1240
I was able to procure two MSS. of this work
for the Bhadākamākara Memorial Collection
(see above under No 572) The following
subjects are treated of in this work —

वशीकरण, विद्वेषण, उच्चाटन, दुर्गणे रूपद्रोशनं, चित्रकरण,
मनुष्यान्तरधानं (पितृवनमर्तिसमसङ्कल्पारक्त मनःशिला
पुष्पम् । मिथुवनमपि निगूढति तिष्ठकक्रियया उच्चाटयते ॥)
कुम्भहस्तनि, अग्निहोमम् (पयलङ्घनमो—मन्त्रहृत् C) जप
रेणु कविरिण रजयेत्सल । तपति ॥ वर्षसत्वेरपि विभावयुः
सम्भितकेन ।), जलहोमम्, उन्मत्तहोमम्, रोमसासनं, सख
सम्भ, देशान्तरगमनं, अकाटे सूर्यचन्द्रग्रहणद्रोशनं, आवेश
धारण, विषप्रयोगविधानं, विषमञ्जराधिकार, मृतनाशन
(In this chapter, a Mantra from Mūlakaṃśar is
quoted in the text), ज्योतिर्दर्शनं, अङ्गन, वन्ध्या
पुत्रजननं, व्याघ्रदर्शनं, मनुष्यदर्शनं, गर्भनिवारणं, बाजीकरणं,
पीर्यहोमम्, दृष्टिकविपनिवारण

64

That before Guṇākara many commentaries
existed on this treatise of Nāgārjuna who quotes
from Bhūtaṣṭamara, is clear from the following
verse in this commentary —

आत्मसरणाय मया विवृतं नागार्जुनमणीतेयम् ।
आश्रययोगमाला अमृतनन्दुदीपत ।

The Kaksaputa contains twenty chapters and
treats of nearly the same subjects as the above-
mentioned treatise. Our MS. is without the
first 9 folios at the beginning. For quotations
&c see Weber No. 901, Mitra Notices I p 137
and I O No 2616

The following are a few colophons in our
MS —

इति अग्निहोमम् 15b, इति गत्यादिकर्मण नाम सप्तमः
पटल 21b, इति सेनाहोमम् 21b इति अश्वविजयमन्त्रं 30,
इति मोहन, उच्चाटन 31b इति मारण 38, इति विद्वेषण
42b, इति इन्द्रजाकविधान 74

It ends —

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे विंशतितमः
पटल ।

[B D 77.

812

कक्षपुट of परशुराम.

9½×6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 27 about 12 lines to a page. Dated Saka
1755 The MS was written by Ganesa Deva

A tantric work in ten chapters written in
prose and attributed to Parasurāma the celebra-
ted foe of the Ksatriya race and believed to be
the fifth incarnation of God Viṣṇu Cf I O,
No 2586, Mitra Notices vol IV p 69, Ulwar
Extract No 614 Umānandanātha bases his
work on this Kalpasutra, see below No 845

It begins —

अथातो दीक्षां व्याख्यास्यामो मयवपरमशिवमहात्मा.
ब्रह्मायष्टादशविधा सर्वाणि दर्शनानि लीलया तत्तद्व्यापन्न
प्रणीय सविमला (?) मयवत्या मैरथ्या स्वात्म(त्मा?)
सिधिरया पृष्ट पद्मसिन्धुं चक्रास्त्रायाम्प्रणिनाय । तत्राय
सिद्धान्तं पश्चिमोत्तरादि सिद्धिं क्षरीरं कमुक्ति शिवो लीयो
मिथुनं परमशिव स्वस्मिन् पुरुषार्थो वर्णात्मका नित्या
शब्दामप्राणामिन्द्रियशक्तिना समदायविद्यासाध्यां सर्वसिद्धि

The chapters are not well marked. The following are a few subjects of which they treat —
 गुरुशिष्यलक्षण (fol 5), चक्रलक्षण, दीक्षाकाल, दीक्षा-
 विधान, होमविधान, होमद्रव्यलक्षण, पूजाविधान 59, मुद्रा-
 लक्षण 60b, पुरश्चर्याविधान 78, मन्त्रोद्धारनिरूपण, श्यामा
 पूजा 114b, शिवादिपूजा 123, श्रोत्रविद्यानिरूपण 133b,
 पञ्चमीविद्या 138, सुन्दरीपूजा 151 श्रोत्रविद्यापूजापद्धति 151,
 त्रिपुरसुन्दरीमहाविद्या 155b, भुवनेश्वरीपूजा 162b, भैरव
 पूजाविधि 173b, चिह्नमन्त्रापूजाविधि 180b, प्रकीर्णपद्धति
 185, भुवनेश्वर्यादितोत्राणि 195, मुद्रालक्षण 198b,
 धारणयन्त्रलक्षण 200b, मातङ्ग्यादिप्रयोग 210b, पिशाचि
 न्यादिसूत्र 215b, बगलामुखीसूत्र 217b, मन्त्रप्रयोग 222,
 वक्ष्यमारणादिप्रयोग 228

Besides the works mentioned in the intro-
 duction the author refers to many works among
 which may be mentioned — भागवतकल्पद्रुम 43b,
 48 and often, कल्पतरु 49, वनेश्वरिसिर्षिणी 12, 36b,
 and often गन्धर्वतन्त्र 9b, गवाक्षतन्त्र 9b, ज्ञानललिता
 26b, तारारहस्यवृत्ति 60b, दक्षिणामूर्तिसंहिता 54b,
 पारिजातेश्वर 20b, पूर्वापद्धति 46b, भूतभैरव often,
 भैरवामन्दसंहिता 66, महादाननिर्णय 27, मायवाच्यार्थ 29,
 मानसोल्हास 22, योगिनीहृदय 61b, राजमातङ्गीय 12b,
 विद्युद्देश्वरतन्त्र 76b, विष्णुकल्पलता 58, समवाह्यमातृका
 54, सिद्धान्तसौखर 27, सुन्दरीरहस्यवृत्ति 21b, 48.

[B D 260

महादेव उवाच ।

शुश्रु तावन्महामन्त्रमासुरीविधिमुत्तमम् ।०

It ends —

इत्येवमासुरीकल्पं स्कन्दाय शिवभाषितम् ।

शुभे वा अशुभे कार्ये साधकानां शुभावहम् ॥ २८२ ॥

नात परतरो मन्त्रो नात परतर स्तव ।

नात परतरं ज्ञान नास्ति सश्रमतः परम् ॥ २८३ ॥

इति श्रीआद्यर्घ्येणरहस्ये अभिचारि आसुरीकल्पः
समाप्तः ॥

[B D 189.

810

ककपादिकालीसहस्रनामस्तोत्र.

(from महाकालसंहिता of आदिनाथ.)

6½ x 4 inches, Devanagar: handwriting.

Foll 85, seven lines to a page

A hymn containing one thousand names of the
 goddess Kālī all beginning with the consonant क,
 with all the details about its employment to
 secure different objects. It is from the Mahākāla-
 saṁhita of Ādinātha. It contains 478 verses.

It begins —

केकासलिलरे रम्ये वानादेवगणावृते ।

नानावृक्षलताकीर्णे नानापक्षिरवैर्गुते ॥ १ ॥

चतुर्मेखलसमुक्ते नृहृदयमण्डपस्थिते ।

समाधौ संस्थितं शांस्तं कीदृशं योगिनीमियम् ॥ २ ॥

तत्र भोवधरे रघ्वा देवी पृच्छति शकरम् ॥

देव्यवाच ॥

श्रीं कालीं कूं वरालीं च कल्याणीं कमला कला ।
 कलावती कलाइया च कला पूया कलारिमका ॥ ८६ ॥
 शेष्यालसापुटे गवा तस्याधुगवनसपरः ॥ ३२९ ॥
 तस्या घोनी मुख दया वदस विडिह्व अपेत् ।
 तदग्ने नामसाहस्य पदेदविपरायणः ॥ ३३० ॥
 कालिकाद्वानं तस्य भद्रायेव त्रिपामवः ॥

It ends.—

इति श्रीमदादिनाथविरचितायां महाकालसंहितायां
 कालीकावसेवादेस्तुन्दरीशक्तिदानाख्यं कालीस्वरूप काली
 सद्गुणनामस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

[B D 189]

811

कक्षपुटे of नागार्जुन.

10×3½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 105, (10 115) six lines to a page. Without
 beginning

Kaksapuṭa is a metrical Tantra ascribed to
 the celebrated Buddhist alchemist Nāgārjuna
 of the second century A D As regards the
 genuineness of works ascribed to Nāgārjuna see
 P C. Roy, History of Hindu Chemistry vol. II

That before Guṇākara, many commentaries
 existed on this treatise of Nāgārjuna who quotes
 from Bhūṭadāmara, is clear from the following
 verse in this commentary —

आरमस्तरणाय मया विवृता नागार्जुनमणीतेयम् ।

आख्ययोगमाला अमेतनवृद्धदीपात् ।

The Kaksapuṭa contains twenty chapters and
 treats of nearly the same subjects as the above-
 mentioned treatise Our MS. is without the
 first 9 folios at the beginning For quotations
 &c, see Weber, No. 904, Mitra Notices, I p 137
 and L O, No 2616

The following are a few colophons in our
 MS —

इति अग्निस्त्रम्भन 15b, इति गत्यादिसम्भनं नाम सप्तमं
 पटल 21b, इति सेनासम्भन 21b, इति अशानिसम्भन 30,
 इति मोहन, उच्छाटन 31b, इति कारण 38, इति विद्वेषण
 42b, इति इन्द्रजालविधाय 74

It ends —

इति श्रीसिद्धनागार्जुनविरचिते कक्षपुटे विंशतितमः
 पटल ।

[B D 77.

विंशत्यभ्युदित प्रामाण्यं सैषा ज्ञानशरीरी वेद्या इव वेदादि-
विद्या प्रकटा सर्वेषु दर्शनेषु गुह्येव विद्या तत्र सर्वथा मति
मान्दीक्षेत दीक्षाक्षिति शार्फी धामवी मात्री चेति । ०

1b ends —

य इमां दशलक्ष्मीं महोपनिषद् महामैत्रुसिद्धातसर्वस्य
मृतमपीते ॥ सर्वेषु यज्ञेषु यथा भवति य य क्रतुमपीते तेन
तेनाख्येयं भवतीति हि श्रूयते इत्युपनिषदिति श्रितम् ॥ १० ॥

० इति बुधशत्रियकुलकालान्तकण्ठेणुकागमसंयुतमहादेवप्र-
धानक्षिप्रधीपञ्चुरामभार्गवमहोपाध्यायमहाकुल्यचार्यनि-
मित्तं मन्त्रशास्त्रे कल्पसूत्र संपूर्णम् ।

After the date the following sloka occurs —

बुधकुल राशेण प्राग्देवसंयुतेन परशुनाच्छेदि ।

सद्दीर्घा(ः) शास्त्रेण पर बुधमत मन्त्रदेव सादितम् ॥

[B D 159]

813

कादिमततन्त्र.

(from तन्त्रराजतन्त्र.)

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foil 86, eleven lines to a page. Incomplete

Kādmata is one of the Tantras dedicated to
Sodasi Nitya : a Goddess Kāl. It is divided in
to 86 chapters of 100 slokas each and forms the
first part of the Tantramañja Tantra. The Tantra
raja Tantra is edited by Mahāmahopadhyāya
Lakṣmana Śāstri in the Tantric Texts, vol VIII

Our MS contains only ten chapters and few
verses of the eleventh. For an analysis of
Mitra Notices III p 71 and I O, No 2638.
Subhagānandanātha wrote a commentary on this
Tantra in A II 1603, see I O, No 2540 and
Ulwar, Extract, No 624.

Beginning —

अनाद्यनन्तोपराधीनः स्वाधीनमुत्तमश्च ।

अवशविरो व्याप्तविश्वकालो विनायक ॥ १ ॥

भावन्सर्वतन्त्राणि भवतोक्तानि मे पुरा ।

मिलानां पोडमानी च भवतन्त्राणि वृत्तयाः ॥ २ ॥

तेषामन्वोपसापेक्षाशायने सतिविग्रमः ।

तस्मात् निर्वैश मे तत्र तार्ता वदप्रयोः ॥ ३ ॥

ईशर उवाच । यद्यु कादिमतं तत्र पूर्वमव्यापयेत् ॥ ०

भावे तन्त्रावतारो हि द्वितीयेनाथ अगदकम् ।

निस्तोद्वारपृथिवी व्याप्त उडितायां ततो द्वयोः ॥ ५ ॥

नैमित्तिक तथा काम्यमर्चनं वष्टके भवेत् ।

कामेश्वरी सप्तमके परतो भगमालिनी ॥ १० ॥

मिल्या छिन्ना तु नवमे भेष्टदा दशमे स्थिता ।

एकादशे वद्विवास्तित्वय वज्रेश्वरी मता ॥ ११ ॥

त्रयोदशे मवेद्वी श्वरिता स्वावतुर्दरी ।

कुलसुन्दर्यतो न्यसिन्निलानिला तु पोदरी ॥ १२ ॥

ततो नीलपताका साद्विजयाष्टादशे परे ।

सर्वमङ्गलनिरातो ज्वालाभालि निरञ्जिता ॥ १३ ॥

एकविंशतिमे विश्वा कुलकुल्य त्वनन्तरे ।

त्रयोविंशे तु वाराही ध्यानानि तदनन्तरे ॥ १४ ॥

पञ्चविंशे मातृकालि पञ्चिंशे मन्त्रवैभवा ।

सप्तविंशे श्वास्वरूप अष्टाविंशे तु लोकरता ॥ १५ ॥

अनन्तरे कुलकुलसिद्धयै होमकर्म च ।

एकत्रिंशे तदर्थं च होमाकान्यकौड्य ॥ १६ ॥

त्रयोविंशे तु वटले यन्त्राणि कर्मैवत ।

चतुर्विंशे तु कर्माणि पञ्चत्रिंशेस्त वासवा ॥ १७ ॥

षट्त्रिंशे स्वात्मकयनमभ्यासास्तत्तत्विग्रहाः ।

प्रत्यध्याय अतः शोका स्वादेव वक्तव्यम् ॥ १८ ॥

Colophon —

इति श्रीपोडशीनित्यातन्त्रेषु कादिमते ० पटल १

The folios are marked त् रां=तन्त्रराज

[B I 66]

814

कामकला of पुण्यानन्द with

विलास by नटनानन्द.

10 × 4½ inches, Devanagari character. Fol. 57,
nine lines to a page. Dated Samvat 1858

A later work called Kāmakaḥ consisting of
55 verses composed by Puṇyānanda with a
commentary by Nāṭanānda pupil of Sankarā-
nanda and Nāṭhānanda and the author of
Cidānandavasanā. Nāṭhānanda refers to the
previous commentators of Kāmakaḥ

For an abstract of the Sāmbhava doctrine
expounded in this work see Bhandarkar Report,
1883-84 pp. 82-90, for the full text of Kāma-
kaḥ cf ibid p. 376-79 Nāṭhānanda quotes
profusely from the Upanishads in support of his
doctrine. Published in the Kāsmīr Series.

The text begins —

सकृद्युवनोदयस्थितिकथमपटीकाविभोदोद्युक्तः ।

अतर्लीनिमिर्षाः शानु भद्रेषां प्रकाशमानप्रजुः ॥ १ ॥

The com. begins—

रक्षाक्षकृष्णलसकरण्डयुग्मा

भास्वान्तरालसितभस्मपूतत्रिपुष्पा ।

रुद्राक्षमण्डनविभाषितदिग्बभूविः

श्रीरामदीक्षितपुरोर्मम सन्निपत्ताय ॥ १ ॥

बन्धे तन्मिथुन दिग्मयाधमावन्दविधनय ।

अनुसरपद उयोतिरिति यद्भाष्यते तुष्ये ॥ २ ॥

श्रीमते नटनानन्दयोगिने परमात्मने ।

रक्तमुकुटभामिश्रतेजसे पुरये नमः ॥ ३ ॥

प्रणमते मायानन्दं परया भक्त्या विदेषयवोधानन्दम् ।

अपवित्रपेनिगूढ सकलजनापदरूपपीडाकृष्टम् ॥ ४ ॥

[Probably the first four verses were added by the scribe, the real commentary began with v 5]

नम शिवाय मायाय विद्वानन्दरूपिणे ।

श्रीमते चटुकापङ्गपाटिलाकृष्टाय ॥ ५ ॥

पुण्यानन्दमुनीन्द्र(माय ?) कामकला नाम विमुक्ता जाता ।

भाषया काचिदुपमा नटनानन्द करोति स व्याख्याय ॥ ६ ॥

इह हि कतिवाससमुन्मिषासकलवेदान्ततात्पर्येनिर्णयति

शारदा सप्तमशयनिहासः सर्वोपमाधीनधारितारामतया

यादार्थविद् सखिदानन्दसिन्धुविहरणपटीर्वातोद्यमगवन्त

पुण्यानन्दः स्वय परमात्मान प्रकाशयन्तः परमेस्वरमात्र

विन सन्नादिशक्त परेषामपि भक्तिभाजो पुरवाणासुजिहीर्षु

तया परमात्मैकवक्त्रद्वयक्षणमासासते ॥ मूढ ॥ सकलमुच-

अत्र पुण्यानन्दयोगिन पुण्यवशात् स्वभाविकभक्तिपरितोषित-

परमेश्वरकाण्डाक्षनिर्भूतमिलिखणासतोमा. सकलविदाधि-

भूदेवताभूतमहाप्रियुरसुन्दरीमन्त्रचक्रपूजकम् व्यापिकीर्तयता

तद्विज्ञानभूतकामेश्वरीरूपमाहावाचकते-सकलेति०

The following passage occurs on foll. 24b and 25—

पुण्यानन्दमुखे तमुदितामानन्ददायिनीमेताम् ।

कामकलानमहमिषा मूर्ध्ना चावहामि चित्तेन ॥

इति कामकलाव्याख्या नटनानन्द(देन)देखिक्रीले

रपिता रसिकजनानो पुस्तमालोकनाय चिद्वह्नी ।

मायानन्दगुरुणा शिष्याकृपापेयिन्तला सति ।

तेषामन्यतमोप टीको(पता ?) चकार तदीत्ये ॥

अस्या कामकलाया व्याख्या पूर्वैरुदाहृतावेका ।

अस्मिन्नापि सप्तशला नटनानन्दो आचरमास ॥

पुण्यानन्दमहामाया कामकलारूपेण द्रुमुपैव ।

विन्दोर्विकसनरूप धीयुक्त नाम विदुमुपुष्टे ॥

सकलविकरणरूप धीकामकलानिहासमप्येष ।

आरभते विवरीतु गुरुदरूपैव मुन्दरीमक-

The following are quoted by Nāṭanānda—

अभिनवमुत्तपादा 24, 28b, भक्तानन्दयोगी, 4 22,

41b & 47, कृष्णानन्द (com on हनुमद्धारिक) 20,

श्लेषमहारिक 37, गीतामाय्य (metrical) 10b, चतु शती

3, 6b 39b &c, विदुस्वरहस्य 34, विद्वानन्दवासना

(author's own) 9 23b 36b, विशिष्टाचार्य 25, मायानन्द

(author's Guru) 4b, 49, परमानन्दयोगी 15b,

प्रसन्निसुख 3, 41 &c, रससारसम 35, रहस्यागम 5,

17, 40b &c, लघुमहारिक 36, ललितोपाख्यान 3, 48,

वामदेवतत्त्व 10 28b, विरूपाक्षपञ्चाशिका 4b, 5, 14b,

28, 39 &c, सकरानन्द 7, शिवसूत्र 6b, शिवानन्दस्वामी

4b 31, 53 &c, स्रीतत्त्वसद्भावा 27b, 38b, 43, (A

reading is discussed from this work on fol), 42,

43b,) सुप्रसोदयवासना 30b, 38b, 54 &c, सीमाव

रूप 5, 17b, लक्ष्मणन्द 7b, 9, 24b, 55b and

हृदयसूत्र 2b.

[B. D. 232

815

कालीपञ्चदशनिस्त्यामन्त्र.

6½ x 4 inches, Devanagari character. Foll. 4, seven lines to a page

A collection of 15 tantric Mantras in praise of Mahakālī.

It begins—

ॐ श्रीं ह्रीं कालिकालि महाकालि कीमरि सर देवि-
स्वाहा । उरविस्तार्य ॥ १ ॥

It ends—

ॐ ह्रीं ह्रीं देवि ते परमिने पराक्रमाय । ॐ ह्रीं ह्रीं
देवीं ह्रीं ह्रीं कदम्बा । इति सप्तविंशत्येष ॥

कालीपञ्चदशनिस्त्यामन्त्रमहामन्त्र समाप्तः ॥

[B D 189.

816

कालीपञ्चदशीयन्त्र.

(from आयर्वेणरहस्य)

6½ x 4 inches, Devanagari handwriting. Foll. 14, seven lines to a page.

Mythic writings, calculated to yield desired fruits when held on the body, in praise of Kālī, from the Ātharvānārāhasya. It is narrated by Mahādeva to Pārāzī.

It begins —

देयुषाच ॥

किंचिद्भि महादेव साधन सुखद वृणाम् ।
विशेष कृपासिन्धो कृपा कुर्वन्ममोपरि ॥ १ ॥
अथातः संभवयामि रहस्य यन्ममुत्तमम् ।
अपादो गोपिनो वा ते स्वप्रियार्थं धरानने ॥ ४ ॥
यत्र पञ्चदशाष्टं मे विधिना शृणुषीमो ॥

It has 81 slokas in all.

It ends —

इति श्रीआधर्षणरहस्ये कालीपञ्चदशीयन्त्र समाप्तः ॥
[B D 189]

817

कालीपूजापद्धति.

10½ × 4 inches, Devanāgarī character
Fol 32, ten lines to a page

A manual of Kālī worship

It begins —

अथान्तर्पूजनं यद्ये दृष्टादृष्टकर्मदम् ।
योगिनो देन जायन्ते भयुनामामर्षितदा ॥
गुरुवान् प्रकुर्वीत यथापूर्वं विज्ञातधी ।
छायाच विमले तीर्थे पुष्करे हृदयामिते ॥

इत्यन्त पूजा । अत्राप्यशक्तौ पासावातक्रमेण वारत्रय
देवीं कुण्डलिनीं तपधियावा अन्तर्धीकल लभेत् । अथ
साधक कुलपुत्रतिथेय कृत्या धनितया अपि कारयित्वा
पीठन्यासं कुर्यात् ।

ततः कीर्तयन्तरीयात् सिद्धाद्वितभाळकः ॥

—fol 7

It ends —

इति पूजापद्धतिसम्पूर्णः ।

[B D 189]

818

कालीसहस्राक्षरीमञ्च

(from गौरीयामल)

6½ × 4 inches Devanāgarī handwriting
Fol 6, seven lines to a page

A mystic address to Goddess Kālī consisting
of one thousand letters. From the Gauriyāmalā
Jātrā

It begins —

ॐ स्वस्ति श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीं श्रीं श्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं
दक्षिणे कालिके श्रीं श्रीं श्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं स्वाहा ॥

It ends —

अमुखाय अपि पूजादिदक्षिणावदुदीरितम् ।
यामवाच्य महाभाये अमररश्मिह गता ॥ १ ॥
स्वयैव कथितं पूर्वं हि न स्मरति मामिति ।
अविनाभावमाकाङ्क्ष्य स्वयोकं च महादुःखम् ॥ २ ॥
न विनाभावान् मृदात् गणनाय तु पार्थति ॥

इति श्रीगौरीयामले दक्षिणकालीसहस्राक्षरी समाप्तः ॥
श्रीदक्षिणकाल्यै नमः ॥

[B D 189]

819

चर्मदीपिका of केशवाचार्य

11½ × 4½ inches Devanāgarī character
Fol 95 eleven lines to a page Last folio
wanting

A tantric work in eight Pāṭalas describing
in detail the method of Viṣṇu worship by
Kṛṣṇācārya, see Bik p 590 81, Mitra Notices
IV p 132 and 215 Published with the
commentary of Govindabhatta in the Chow
Kāmba Sanskrit Series Kṛṣṇācārya also called
Kṛṣṇa Kāśmīrī was a follower of Nimbarka's
philosophy see Bhandarkar Report 1882 83
p 21 He flourished about A D 1500 of I N
Farquhar Outline of the Religious Literature
p 305

It begins —

कलाचमायलवका तस्मिन् कलकण्ठेऽनुतिनाद्वन्द ।
अत्रो हृदि व्याकुलचक्रिलोकीं श्रियेशु गोपीजन्मवृत्तौ यः ॥

शुद्धचरणसरोरहद्वयोत्था

महितान् कणका प्रणम्य मूर्ता ।

गदितमिह विविच्य नारदायै

योजनविधिं कथयामि शार्ङ्गपाणे ॥ २ ॥

The Pāṭalas end — Ist on fol 4b IIrd on
8 IIIrd on 11b IVth on 16 Vth on 23b VIth
on 23b VIIth on 29b मन्त्रसंसार usually followed
by the aut or is quoted on fol 11b.

It ends —

न्यासजपहोमपूजापर्वणवस्त्राभियेकविनियोगानाम् ।
दीपिकदेव मण्डोदरालये धम हृन्मन्त्रकथितानाम् ॥

संशयतिमिरच्छिदुरा सैवा क्रमदीपिका करेण महद्भिः ।
करदीपिकैव ध्यायौ सधेहमहर्निशं समस्तमुच्चावाप्यै ॥
जनमिममनुविद्धा येन यस्यात्मसूते
यदनुततमजस्रं पानि चाक्षिधितेयम् ।
यदुरुमहदुर्ध्वं विधत्ते च योपी
तमसूत—

[B. D. 152.

820

खड्गमालामन्त्र.

(from ललितापरिशिष्ट.)

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 8; seven lines to a page.

This Mantra for securing a Khadga—a sword—is
from the Lalitāpariśiṣṭa of the Brahmoṭtara-
khanda

It begins—

श्री देव्युवाच ।
भगवद्देवदेश सर्वज्ञ करणमिधे ।
शुद्धाकिमहामन्त्रं ब्रूहि मे सकलेष्टम् ॥ १ ॥

ईश्वर उवाच ।
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यन्मन्त्रं परिपूजयिष्यसि ।
तस्य कारुण्यमिदं चक्रपूजाफलं लभेत् ॥ २ ॥

ॐ भस्व धीशुद्धशक्तिमाकाशमस्य । उपस्थेन्द्रियाधिष्ठात्री
वरणादित्य ऋषिः । गायत्रीछन्दः । खड्गसिद्धये जपेविलियोग ।
तादृशं खड्गमामोनि येन हस्तपतेन वै ।
अष्टादशमहाद्वीपसंज्ञाद् भोका भविष्यति ॥ १ ॥

—fol. 7.

It ends—

पुष्करिणसहस्राणि त्रिलोक्यमोहनक्षमाः ॥ १५ ॥

इति श्री ब्रह्मोत्तरखण्डे ललितापरिशिष्टे खड्ग-
माला समाप्तः ॥

[B. D. 179.

821

खड्गमालामन्त्र.

(from ललितापरिशिष्ट.)

6½ × 4 inches, Devanāgarī character. Foll. 17,
five lines to a page.

Another copy.

[B. D. 203.

822

गायत्रीपद्धति of शङ्कराचार्य.

8½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 78; seven or nine lines to a page.

A work on the worship of Gāyatrī &c, ascribed
to the great S'āṅkarācārya.

It begins—

समितारं प्रणम्यादौ सावित्रीं धीगुरुं मुनीन् ।
विश्वामित्रं वसिष्ठं च गायत्रीपद्धतिं हवे ॥ १ ॥

A Gāyatrikāvaca from the Vis'vāmitra Saṁ-
hitā is quoted, which begins—

विश्वामित्र महाशाल गायत्रीकवचं शृणु ॥
यस्य विश्वात्मनेन त्रैलोक्यं वशायेक्षणम् ॥ १ ॥

It ends—

इति भविष्यामित्रसंहितायां मन्त्रकौलिकसंवादे गाय-
त्रीकवचं संपूर्णम् ॥ fol. 88b, विश्वामित्रसंहिता is again
mentioned on fol. 48b, निवृत्तनायिषि of गायत्री
ends on fol. 73b, after which गायत्रीपुराणवर्णनविधि is
given upto the end of the work.

It ends—

इति श्रीशङ्कराचार्यभगवन्निः प्रकाशिता ।
गायत्रीपद्धतिः शुद्ध (द्व)संमत्तयाद्विजगन्मान् ।
हिताय ब्राह्मणानां च मन्त्रवर्णनसम्बद्धये ॥
लिखित्वा पूजयेद्वा सोऽपि सिद्धिमवाप्नुयात् ॥

इति श्रीमदाचार्यविरचिता सर्ववेदशास्त्रपुराणवत्समता
गायत्रीपद्धतिः समाप्त (हा) ॥ जोगकेसरीपनामकहरि-
अष्टात्मनपरायणमेव लिखयितुं स्वार्थं परार्थं च ॥

[B. D. 70.

823

गायत्रीपद्धति of शंकराचार्य.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 102, seven lines to a page. Dated S'ake
1756.

Another copy.

[Z. E. 34.

824

गायत्रीपुराणपद्धति of शंकरभट्ट घारे.

10 × 4½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 120, nine lines to a page. Dated Samvat
1819.

Another work on the same subject by S'ankara, son of Ballala, surnamed Ghāṛa of the Chitpavan caste. For the author's Vratodyākaumudī, composed in S'aka 1675, see above No. 725.

It begins:—

हेरम्भं प्रसिपत्य सद्गुणनिधिं यद्वाञ्छितं वतं
मानवाणां विचारणे कश्चिज्ज्ञानं प्राप्नुयिष्ये शुभम् ।
घारे ह्ययुपनामको वितनुते विद्वद्भ्युदे शंकरः
सावित्रीस्तस्मिन् पुमपैकदशं कस्यानुत्प्राप्तुमाय ॥ १ ॥
तत्र सायनावित्रीशब्देन परदेवतेत्युच्यते ।
इति गायत्रीपुराणपद्धते उपोदात्तप्रकरणं । 16 b.

It ends:—

स्वयमिष्टमैः सह भुञ्जीत ।
विश्वामित्रसिद्धापाङ्कजगामाकोचं कूरजतः ।
सेम्पः सारं समुद्रस्य स्फुलितप्राजुलारतः ॥
गायत्र्याः सरणिषोऽपि मया कृता सतां मुदे ।
सुखं यात्र दुरुक्तं तत् संशोष्यं कृष्या युयैः ॥
इति स्फुलितप्रेण गायत्रीपुराणपद्धतिः समाप्ता ।
घारे ह्ययुपनामो च विसपावमसंज्ञितः ।
वाह्यालिना शंकरेण गायत्रीपद्धतिः कृता ॥
रचिता या देवलपुत्रवृत्तः(?) परमेश्वरः ॥

इति श्रीमद्विष्णुपावकुलादिप्रसंगपरिहयुपनामयद्वाञ्छित-
सूत्रवृत्तशंकररचिता गायत्रीपुराणपद्धतिः समाप्ता ।

[S. O. 3.]

825

गायत्रीपुराणविधि.

8½ x 4 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 11; nine lines to a page.

The MS. contains:—

(I) गायत्रीपुराणविधि from शारदातिलक.

It begins:—

अथ शारदातिलके गायत्रीपुराणविधिप्रारम्भः ।
अथो वदामि गायत्रीं तत्परुषां यथैश्वर्यम् ।
यथा प्रकाश्यते मन्त्रा सच्चिदानन्दलक्षणम् ॥०
० द्विर्जन्मनामिदं विद्या सिद्धा कामदुषा मता ॥

इति शारदातिलके गायत्रीपुराणप्रारम्भः समाप्तः । 3b.

इति शारदातिलके गायत्रीपुराणविधिः समाप्तः । 4b.

(II) गायत्रीपुराणविधि by सारम्भद, son of
वाह्यमह.

० इति शारदातिलकोक्तं (?) भट्टशङ्करात्मजसम्पन्न-
गायत्रीपुराणप्रयोगः समाप्तः । अथ माहासंस्कारः । 10 10b.

It ends:—

इति माहासंस्कारः । इति पुराणविधिः समाप्तः ॥

[B. D. 213.]

826

गायत्रीपुराणविधि.

8½ x 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 17;
ten lines to a page.

Another copy of the same treatises. The first
ends on fol. 5.

[S. O. 3.]

827

गायत्रीरहस्य of व्यास परमहंस.

14½ x 9½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 24; about 15 lines to a page.

Gayatrikhasya, a treatise on Gāyatrī-wor-
ship in 10 chapters by Vyāsa Parāś'urāma.

It begins:—

ॐकारमसृजं मन्त्रा शिवमक्षरमद्वयम् ।
यमामनसित देवेषु तं प्रपद्ये विनायकम् ॥ १ ॥
श्रीसूर्यः श्रीनिवासश्च श्रीकण्ठः श्रीगणेशराट् ।
परमात्मा गुरुर्हसः सोऽहमित्याश्रये धिया ॥ २ ॥
ॐकारवृषसंयुक्ता त्रिकोणी वेदवत्सला ।
गायत्री कामगौः सव्या चर्सेकामार्थमोक्षदा ॥ ३ ॥
यो मोक्षं प्राप्नोति तं जीवानां स्वस्तिमुद्रिः । प्रबोधायात् ॥
तत्त्व देवस्य सवित्रुभंगां नित्यमुपासये ॥ ४ ॥
संयुक्तोपासनवा तुन्देपरमात्मा परमेश्वरः ।
ब्रह्मते सा च गायत्रीरहस्यं परमार्थिकम् ॥ ५ ॥

प्रणववाह्यतितानाव्यादिकैर्मन्त्रैः संयुक्तोपासनं कुर्यात् । तत्र
वाञ्छितफलं ॥०

The chapters end:—I माणायामान्यास on 4b; II
संयुक्तसंयुक्तोपासन on 5b; III सार्जन-आचमन-अध्यापन-
अर्च्यदान-श्रुत्यर्थविधारणा on 9; IV on 11b; V
गायत्र्युपासना on 13b; VI सारम्यार्थानुसंधान on 15b;
VII चतुर्विंशतितत्त्वमुद्राविचार on 17b; VIII on 18; IX
on 21b; X is संयुक्तोपासना.

The full colophon found at the end of chs. III,
V and VI is:—

इति भीमघासपरशुरामविरचिते गायत्रीहृदये०

In the VIIth chapter the whole of Sāyana bhāṣya on the hymn इदं त्वं जातवेदसः is quoted Sadkarācārya's Gāyatrīrahasya is quoted in four or five places. Other authorities quoted are:—

क्षीरस्वामी, प्रपञ्चसार, पारिजातक (मदनपारिजात), मद्रदेवप्रकाशिका, मद्रदेवधर्मप्रकाशिका, स्मृतिचन्द्रिका, स्मृतिसार, स्मृतिसंग्रह, दसिष्ठकथन, ब्रह्मकथन and हरदत्त
It ends —

इति तर्पणं कृत्वा शुभां दीक्षते । इति गायत्रीहृदये
सन्ध्योपासनानन्दो माम् दशमोऽनुभवः ॥ १० ॥

[Z. A 26

828

शुद्धमन्त्र

6½ × 4 inches, Devanāgarī character. Fol 7 seven lines to a page.

The MS contains the formulae of Gurumantra and other Mantras.

Beg ns —

अस्य श्रीशुद्धमन्त्रस्य ब्रह्मणे ऋषये नमः ॥ शिरसि०

End —

नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्यासमदायकभूतभ्यो नमो शुद्धम् ।

ॐ शान्ति । शान्ति शान्ति ॥

[B. D 203.

829

गोरक्षसिद्धिहरणे दत्तात्रेयसिद्धिसोपान
and कालिदास्यर or शाचरतन्त्र.

10 × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 1 20, 2° 24, about 10 lines to a page.
Dated Śaivāt 1862.

Two tantric pieces the first is in 15 chapters and ends on fol. 22 the second has three chapters. The first piece seem to be complete

It beg ns —

आदिनाथो ह्यनाम्यत्र कालत्रैवातिकालक ।

कराक्षो विकरालश्च महाकालश्च सख्यः ॥ १ ॥

कालभैरवनाथश्च वटकलद्गुनतरङ्ग ।

भूतनाथो भीरुनाथ श्रीकण्ठो द्वादशो यमः ॥ २ ॥

एते कापालिकाः शोकाः भीरुभ्योऽसिहाकले (?)

शिष्याणां सूर्यसेन्या च तानहो यथिन संश्रुत ॥ ३ ॥

गर्गाहर्तुनो जटुभूतो हरिश्चै(व)द्वीपीयकः ।

सख्यनाथो भीमनाथो गोरक्षमर्षटसया ॥

अष्टश्रेय वैराग्य कल्याणारी जल-नी ॥ ४ ॥

गार्ग्यमर्षतका क्षेते तत्ताच (?) यमहाहर्तुनः ।

एतदुक्तं शाचराणां मद्यनां सिद्धिदायकम् ॥ ५ ॥

The colophon —

इति श्रीगोरक्षसिद्धिहरणे दत्तात्रेयसिद्धिसोपाने०

(II) The second piece begins —

श्री देवमुवाच ।

सर्वेषां कारवाराणां च साधनं वद शाकर ।

शिव उवाच ॥

शुश्रूषार्थं वक्ष्यामि सिद्धं शाचरसाधनम् ।

इति श्रीकालिदास्यरे पार्वतीसंवादे वदूकमोक्ष परिभा
षापरक fol 24

इति श्री का० संवादे कालिसिद्धेपपटलः ॥

देवमुवाच ॥

देवेश भोतुमिच्छामि कालिशाचरसाधनम् ।

शिव उवाच ।

कलाटे कुलपुत्र्य च हस्ते दिग्यङ्गता शिवे ॥ fol 25

It ends —

इति श्रीशाचरतन्त्रे शिवपार्वतीसंवादे भाषामन्त्रसाधन
नाम सप्तदश (?) पटल ।

[B D 232.

830

चक्रराजन्यास and महापोदान्यास

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 18 about 15 lines to a page.

Method of mystically touching the various parts of the body

It begins —

अस्य श्रीचक्रराजन्यासस्य श्रीदक्षिणः पङ्क्तिः
श्रीराज रा० महा० दे० इति ऐकं श्री श्रीह०

आयुषमुद्रा मर्दर्यं धोन्वा प्रणम्य मूलेन मनसा सूर्य्य
यथास्तुति प्रणम्य गुणैस्तेजस्रं निवेद्येत् । इति श्रीचक्रन्यास ।
अथ महापोदान्यास । यथासमानेति कुण्डलिनी रथावा
पादुकां जप्त्वा fol 14

It ends —

इति परायासादमन्त्र । श्रीगजराजसिद्धिद्वये वपुः ॥

[B. L 65.

831

चण्डीस्तोत्रप्रयोगविधि of नागोजीमठ.

9½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting
Foll. 20, about 10 lines to a page. Dated
Samvat 1820

An exposition of the details of the worship of
Candī by the recitation of the Saptasatī Stotra
from the Mārkaṇḍeya Purāṇa, by Nāgajibhatṭa
Kāle, who lived in the first half of the 18th
century : The present piece is probably a part
of the author's commentary on the Saptasatī
Stotra.

It begins —

अघातः संप्रवक्ष्यामि नवरात्रिविधानकम् ।
जपेनेकोत्तरां बुद्धिं दिनाति भवसंकषया ॥ १ ॥
नवाक्षरीविधानेन संप्रवक्ष्यामि विचक्षणैः ॥

अथ शतचण्डीविधिः । fol. 10, अथ होमविधिः fol. 14.

It ends —

सुवर्णमिदं देम सुवर्णमशीतिगुञ्जमिति ॥ इति श्रीमदुवा-
च्यापोदमानकशिष्यमहद्वुत्तस्तीर्णभैरवनागोजीमठहृत्वे मार्क-
ण्डेयपुराणागस्तौतससप्तशत्याव्ययचण्डीस्तोत्रप्रयोगविधि समाप्तः ।

A reference is made to the following works —
श्रौततन्त्र 1, कारवायनीतन्त्र 2, 12 17, उद्गमरेखतन्त्र 5b;
ज्ञानार्णव 6b, कामरक्वप 6b, मन्त्रमहोदधि 13, रुद्रयामल
13 and क्षा(स ?)धममहोदय 15

[B. D. 233

832

जगत्क्षोमिणीमालामन्त्र.

(from आकाशमैरवकल्प.)

7½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 4, about ten lines to a page.

This Mantra forms the 71st Adhyāya of the
Ākāśabhairavakalpa.

It begins —

श्रीतिव उवाच ।

अथ गणु जगत्क्षोमं सर्वकोटेषु दुर्लभम् ।
अथ गणु रुद्रयामः प्राणधामो मुनीन्द्रेः
अधिगच्छरिपुकोष्ठाभायुष्माच्छास्त्राक्षे ।
हरिबिधिसुखरीरानम्रमेकान्तसङ्गा-
नसि तु विभूतयोषोम्बन्धनेनैव सत्तत्त्वं ॥

जगत्क्षोममन्त्रस्य श्रुतिप्रामाण्येः ।

व्याप्तिजगतीन्द्रो देवता शारभेधः ॥०

It ends —

आख्येयं वृत्तं धरिदृष्टव्यं मध्ये च मायां त्रिदिवान्तराले ।
साध्यावृत्तं सर्वजपोपयोगं संक्षोभणं चक्रममोधमेतत् ॥

इति आकाशमैरवकल्पे जगत्क्षोममालामन्त्रप्रकरणं
नामैकसप्ततितमोऽध्यायः ।

[B. D. 239

833

जगत्क्षोमिणीमालामन्त्र.

12½ × 6½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 11, 10 lines to a page.

The MS gives 5 portions of this Mantra. Portion
I ends on fol. 4, portion II on fol. 8a, portion III
on fol. 11.

Beginning —

श्रीगणेशायनमः ॥ जगत्क्षोमिणीमालामन्त्रप्रारम्भः ॥ ॐ
ब्रह्मो भगवते विश्वनाथाय नमः ॥ fol. 2
is blank, about 11 lines are not given.

The end:—

ॐ रं रं हूं चं फट् सर्वं सात्त्विकमहं नाशाय नाशाय ॐ
ॐ रं इति श्रीजगत्क्षोमिणीमालामन्त्रवृत्तवर्णनं समाप्तः
[B. D. 86.

834

तन्त्रसार of कृष्णानन्द.

11 × 5 inches, Devanāgarī character. Foll.
326, ten lines to a page.

A summary of the tantric cult by Kṛṣṇānanda
Vāgīśa Bhaṭṭācārya. For an analysis of the
work, see Bod, No 149, also L. O., No 2574,
Mitra, Notices II 326, Weber, No 1335.

It begins—

मत्वा कृष्णवद्वन्द्वं ब्रह्मादिसुरावन्धितम् ।

शुद्धं च ज्ञानवृत्तारं कृष्णानन्देन प्रीयता ॥ १ ॥

सत्तत्त्वगतान्वायायास्तानां प्रतिपद्य च ।

सौकर्याय च संक्षेपाद्यप्रसारं (रं) यत्सम्यगे ॥ २ ॥०

It ends:—

श्रीकृष्णानन्दध्यायीदामहाचार्यस्य संमदम् ।

इष्टा नवीत शास्त्राणि XXX तानि तम् ॥

इति श्रीमद्भारमहोपाध्यायमहाचार्यविरचितसप्तसप्तः समाप्तः ।

[B. D. 66.

835

सुचाकल्पविधानप्रयोग.

8½ x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, about 10 lines to a page.

This contains the Prayoga of Tṛcākalpa used to propitiate the Sun-god.

It begins —

इति धीमद्विष्योत्तरपुराणे नृचाकल्पविधानम् ॥ अथ
प्रयोगः । तत्रादौ शुभे सुहृते नदीतीरे शुद्धभूमौ वेदिं
कृत्वा ० नृचाकल्पविधाना अर्घ्यप्रदानादि नमस्काराश्च करिष्ये ॥

It ends —

एवमाधितयः (१) सर्वं सर्वोका (मा) नमामुपाय ॥ अर्घ्य-
पद्धतिक्रमो लिख्यते ॥

[B D 213]

836

त्रिकूटारहस्य.

(from कन्नयामल.)

7½ x 4, inches, Devanāgarī character Foll 83,
seven lines to a page

Trikūṭārahasya, on the worship of Goddess
Trikūṭā, consisting of 32 Pāṭalas From Rudra-
yāmala. It contains about 730 verses

It begins —

देशे लघाच ।

भगवत्सर्वमेतत्तर्षं त्रैलोक्यप्रभुतिभारः ।

त्रिगुणात्म त्रिलोकेशस्त्रिनेत्रत्रिपुरान्तकः ॥ १ ॥

It ends —

इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे त्रिकूटारहस्ये मुक्तिसाधनकथ-
नायः द्वाविंशपटलः समाप्तः । ३२ ॥ संपूर्णं शुभम् ।

[B II 203]

837

त्रिपुरसुन्दरीपूजापद्धति.

8½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 84, seven lines to a page. Incomplete.

A manual on the worship of Tripurasundarī.

It begins —

तत्र प्र(गु)हमाङ्गनैकदेशे मलयकुल आजातुपादावामभि-
नयौ (हको) प्रकाशपादमय द्वारे स्थित्वा सामान्यार्घ्यं कुर्या-
त्तदया ॥ देहस्थमे वृषचतुरक्षं मण्डलं मलयसुन्दया कृत्वा ॥

66

इति मण्डलमग्रेण गम्भाक्षतपुष्पैरुत्पलैश्च भस्ममग्रेण साक्षात्
छात्रनामं प्रकाशय संस्थाप्य ० गम्भाक्षैरमुत्पलाग्वा चरै-
र्द्वादेवताः पूजयेत् ॥

एवं गुणैस्तादि शुभनिधौ धीमद्विष्योत्तरपुरा-
दिष्व धीमद्विष्योत्तरपुरादीनीत्यर्थं धीमद्विष्योत्तरपुरा-
पूजां करिष्ये ॥ fol. 3; •एता धीमात्राधेनतरतिः
(मिः १) ॥ ओम्पूजावर्तमानां तु प्रमाणं नृत् मण्डलाग्लिमेत् ॥
15, •धीमद्विष्योत्तरपुरादीनां नम इति छात्रादयामिका
ध्यायेत् ॥ सजलपुष्पाक्षतैश्चिपुराचकैर्घर्षं प्रथमावरणपूर्ता
समस्ये विम्बुत्रयेण देवतां संतर्पयेदिति प्रथमावरणम् ॥ १३१०
32b, •धीमद्विष्योत्तरपुरादीनां नम इति वीररात्रिमिका
ध्यायेत् ॥ इति द्वितीयावरणम् 33b, •धीमद्विष्योत्तरपुरा
कदमरात्रिमिका ध्यायेत् ॥ इति तृतीयावरणम् ॥ 34b.

[D D 170.]

838

त्रिपुरसुन्दरीपूजासंक्षेपपद्धति.

6½ x 4½ inches, Devanāgarī character.
Foll 9, about ten lines to a page Dated
Saka 1750

Another manual of the same subject,

It begins —

अथ भीमत्रिपुरसुन्दरीपूजासंक्षेपपद्धतिः प्रारम्भः ॥

[B D. 203.]

839

स्वरितरुद्रविधान.

7½ x 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, about ten lines to a page Dated
Saka 1708.

This piece is from the Rudrayāmala. It is
intended for propitiating God Rudra.

It begins —

इति ॥ अथ स्वरितरुद्रविधानं तत्राद्यं कालः ॥ १३ ॥

अथ प्रयोगः पूर्वोच्चरित एव ० पुण्यतिथौ अनुष्ठानदिश्य अनुक-
सङ्गया स्वरितरुद्रमपमह करिष्ये ० अथ स्वरितरुद्रमन्त्रस्य ॥
अपर्वणकषि ॥ अनुष्ठानं छन्दः ॥ क्षिप्रकार्येतिहायं जपे
विनियोगः ॥

The Mantra proper is —

ॐ यो रुद्रो भद्रो यो अस्तु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्व
भुवना विवेता ॥ तस्यै रुद्राय नमो अस्तु ॥ (वै०संहिता
5-5-9-3.)

It ends —

इति रुद्रायामले मदनमहार्णयोक्तं त्वरितरुद्रविधानं समाप्तम् ॥

[B. D. 179]

840

दक्षिणकालीमहामन्त्र.

(from रुद्रायामल.)

6½ × 4 inches, fair Devanāgarī handwriting. Foll. 4, seven lines to a page.

A Mantra from the Rudrayāmala Tantra.

It begins —

अथ श्रीदक्षिणकालीमहामन्त्रस्य ॥ भैरवाय नमः ॥ शिरसि ।०

It ends —

इति श्रीरुद्रायामले उमामहेश्वरसंवादे दक्षिणकाली महामन्त्र समाप्त ॥

[B. D. 189.]

841

दक्षिणकालिकासंक्षेपपद्धति.

6 × 3½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 83, 8 lines to a page.

A manual on the worship of the goddess Dakṣiṇakālī.

It begins —

श्रीगणेशायनमः ॥ अथ श्रीदक्षिणकालिकासंक्षेपपद्धतिः ॥ तत्र श्रीमांस्तापकेन्द्रे प्राप्ते मुहूर्ते उवाच ॥०.

It ends:—

इति दक्षिणकालिकाया एकादश(र)वक्षस्वमन्त्रयोः पद्धतिः समाप्ता ॥

[B. D. 203]

842

दक्षिणामूर्तिसंहिता.

(Adhya. 24-32.)

9½ × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 31, ten lines to a page.

A tantric work consisting of 64 chapters. The present MS. contains only chapters 24-32. The work is quoted in Tantrasāra Cf. I. O., No. 2583 and Ulwar, Extract, No. 629.

Begins —

श्रीपादेष्वुवाच ।

त्रिपुरा परसेनास्मि सर्वैर्मन्त्रमयी शिवा ।

संविद्व्याप्तु कथिता कथं पूज्या सदाशिव ॥ १ ॥

ईश्वर उवाच ॥

प्रातरुत्थाय देवेशि संकरोत्पद्मसूत्रबलम् ॥०

इति दक्षिणामूर्तिसंहितायां करशुष्पादि षतुर्विंशतिः पटलः । 4; इति श्रीविद्याविवरणं नाम पञ्चविंशतिः ० 8; इति ० यजन म्यासमुद्राविवरणं नाम षड्विंशतिः ० 11 b; इति ० ध्यानादिवजनविधिनाम सप्तविंशतिः 15, इति ० श्रीविद्याविवरणं नाम अष्टाविंशतिः पटलः 19 b; इति ० दक्षिणजनविधिनाम एकोनविंशत्पटलः 20 b; इति होमलक्षणं नाम त्रिंशत्पटलः 25; इति ० विद्यामयोगमीजसंवादनं नाम एकत्रिंशत्पटलः 28 b.

It ends —

दक्षिणस्याधिकारोत्र नाम्नस्य परमेश्वरि ।

पुस्तके लिखितं दृष्ट्वा स्वयं ज्ञात्वा करोति यः ॥ ३१ ॥

प्रसहस्राभिरापातस्वर्गहत्यादिपातकैः ।

लिप्यन्ते नाम्न संदेहो नरके निवसत्यसौ ॥ ३० ॥

इति श्रीक्षेत्रीविवरणं नाम त्र्यविंशत्पटलः । ग्रन्थसंख्या ६००

[B. D. 124.]

843

नामिषिद्यामन्त्र.

7 × 3½ inches, Devanāgarī character. Foll. 10; six lines to a page. Incomplete.

A tantric piece, having the form of a dialogue between Agastya and Hayagrīva.

Begins —

अथरत्न उवाच ।

हयग्रीव दयासिन्धो सर्वसाधविशारद ।

येन प्राप्नोति निवृत्तेरात्मजायमन्त्रशतम् ॥ १ ॥ १ ॥

हयग्रीव उवाच ।

अथरत्न मुनिसादृक्षं दृष्टुं वदामि सादृशम् ।

शिवशिखरहस्यं तन्मोहनीयं महामुने ॥ ३ ॥ ०

श्रीनिध उवाच ।

पुत्रा परात्मनं भेदमयं त्रैलोक्यदुर्लभम् ।

नामिषिद्यात्मकं दिव्यं वदितुं शक्तस्तथापि ॥ १० ॥ ०

अथ नामविद्योद्धारः । अथ त्रीनामविद्यामन्त्रस्य । दक्षिणामूर्तिर्देवि । गायत्रीरुद्रम् । श्रीपोद्घातश्रीमहात्रिपुर-
सुन्दरी देवता । fol 4

[B D 180]

844

नित्याकथ्य and सङ्कटायोगिनीपूजाविधि

7½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 2, about 15 lines to a page.

The method of worshipping Sankatā Yoginī.
It begins—

देवाकालौ सकीर्त्य व्रजमानेन वृत्तोह भयुक्तगोत्रोत्पन्नस्य भयु-
क्ताद्यवन्तगतभयुक्तनक्षत्रायुक्तचरणजातस्यायुक्तशर्मणं सङ्क-
टादृशानितिक्लेशानिरसनपूर्वकसङ्कटाप्रस्तादतिथयं यथा
भीक्षुतोपचारस्यै सङ्कटायोगिनीपूजनपूर्वकं यत्नं करिष्ये ।
भासनमस्कीर्त्यै उपविष्ये ।

ततो मङ्गलादिसप्तयोगिनीमन्त्रान् मन्त्रैक अष्टोत्तरशत जप्त्वा-
नित्याकथ्य पठिष्याः । प्राप्येत् ।

The seven Yoginis are—मङ्गला, विह्वला, घनदरा,
भ्रामरी, भद्रिका, उल्का, and सिद्धा । The nityākathya in
20 śloka begins—

समस्तापद्भिर्मुक्तयर्थं सर्वसंपदाहाये ।

भूतमेतद्विशाखादिषीमाशाभ्यै सुकहाये ॥ १ ॥

The end—

सायमासर्गपेक्षित्याकथ्य सर्वैरक्षकम् ।

कदाचिन्नाश्रुतं पश्येत् क्षणोति च भस्म ॥ २ ॥

इति तन्त्रराजे नित्याकथ्य सपूर्णम् ।

[B D 182]

845

नित्योत्सवनिबन्ध of उमानन्दाथ (Ch I)

10 x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 9, ten lines to a page.

Nityotsavanibandha is a tantric work based on
Parasūrama's Kalpasūtra. It has seven chapters
and was composed in A. D. 1745 by Umananda-
nātha pupil of Bhāsurānandanātha otherwise
known as Bhāskararāya son of Gambhīrarāya.
Bhāskararāya lived in the beginning of the
18th century, see below No. 820

Umanandanātha wrote his Hrdayāmṛta in
Kali Samvat 4843 : s A. D. 1742, see Stein,
p. 226. He was a Mahārāṣṭra (Desastha) Bra-
hmin. His name before the Dīkṣā was Jagān-
nātha, Śrutapēṭava was his surname. He was
honoured at the court of a Marāṭha Prince of
Cōla, see below. Published in the Gāekavād
Oriental Series as the second part of Parasū-
rama's Kalpasūtra.

Begins—

यत्वा नाथपरंपरौ शिवमुखां विधेयं श्रीमहा—

राक्षीं सरस्वितां तदीयपूजनानामां तद्वत् परात् ।

एषामाहुनिदेवता परिविता-रमिमलना निर्जरात्

वीर्यं प्रणये निबन्धनमिदं नाष्टावि नित्योत्सवम् ॥

अन्ते वसता तमोदवतरिणाप्युत्सव पठेन ।

प्रहृतयतिकल्पसूत्रं प्रोक्त रामेण यत्र गदितोयं ॥ १ ॥

काश्चां चोत्पादशमेत्य कथितं कविद्वाराणां ।

नाथेन भासुरानन्दनाथेनेहास्ति योजिता ॥ २ ॥

यस्याष्टौ नास्ति भूमण्डलांतो

यस्यादासो विद्यते न क्षिणीरा ।

यस्याज्ञत नैव शास्त्र किमप्ये-

वैशाकार सा परा शक्तिरेव ॥ ३ ॥

भृगुरामसूत्रशाककमलमसरस्य मे द्विजसेह ।

अधिबिम्बोक्तपुत्रीं गुह्यचरणचरणमेव मार्गकरम् ॥ ४ ॥

आरम्भतत्पूजयेत्तन्मोहहृद्भो-मनानवस्थाप्ये ।

स्वोदितैस्तु सप्तमिरह्णासैराभितेह विद्वाग्भिः ॥ ५ ॥

येषु दीक्षागणेशभीष्टामाकोटीपरारक्षमा ।

सामान्यक्ष क्रमोन्मेषां क्रमेण प्रतिपादिता ॥ ६ ॥

प्रतिपाद्येषु मुच्यन्तमङ्गलान्यत्र यज्ञवैद्य ।

तत्सर्वं श्रीगुरुमोके रत्नालोकेधिगम्यताम् ॥ ७ ॥

इह क्रमाणां सर्वेषां श्रीकमल महतिमैता ।

अतिविश्व समन्वय विधेयस्तु निरूप्यते ॥ ८ ॥

शेषोर्ध्वेन सावकस्य साहध्यासु-द्रीकमे ।

आवश्यकवाच्यम दीक्षाविधिदीर्घते ॥ ९ ॥

It ends—

इति श्रीभासुरानन्दनाथचण्णारविन्दमिन्द्यामानमा-
नसेन उमानन्दनाथेन निर्मितेऽमिनवे कल्पसूत्रानुसा-
रिणि नित्योत्सवे निबन्धे दीक्षासमाप्तमनिरूपणे नामार-
म्भोद्घात प्रथम सर्गम् ।

I possess a complete copy of this work in
the Bhāḍakamakara Memorial Collection (see
under No. 572). The concluding verses of the
work are—

निलोत्सवनिबन्धो यथापीविभव मया ।
 भ्रमयमादस्तलित समादधतु चिद्दि ॥ १ ॥
 अनेन वागध्वरेण समाराध्या कथयन ।
 प्रीयतां देशिकारमा मे देवी श्रीललिताम्बिका ॥ १ ॥
 विद्याश्चर्यतपोमयविश्वामित्रविंशतिस्तलकेन ।
 श्रीधालुदृष्ट्याविद्वत्सुतेन लक्ष्यमय्योपलभ्यसेन ॥ २ ॥
 श्रुतपेटयोपनाम्ना चोलाधिपभोसलेन्दुमान्येन ।
 नाटकाव्यादिकृता महितमहाराष्ट्रजातिहरेण ॥ ३ ॥
 त्रयपन्ततरशीलनदलितजगच्छक्रन्तालमोहेन ।
 भारयुपारपभारकरमखिदेगिकलक्ष्यदैक्ष्यनाम्नायम् ॥ ४ ॥
 आज्ञापतप्रज्ञासालोक्यरेणार्पसमदायशुभा ।
 कलितापदाह्नरोलम्बेन जगन्नायपविजितवरेण ॥ ५ ॥
 कथयन्नेषु रत्नार्णवकरिदेवमितेतिवह व्यतीतेषु ।
 नव्य क्रोधनगरदि ध्वजस्थि निलोत्सव शिवमीसे ॥

The following are some of the works quoted by the author in the seventh chapter —

भगवत्सहिता, कुलमूलावतारतन्त्र, कृष्णार्णव, ताराभक्ति
 सुधारण, पुष्पसारसुधानिधि, प्रयोगपरिज्ञात, चोपदेव,
 मन्त्रकोशकार, सुहृत्चिन्तानिधि, योगिनीतन्त्र, रत्नसागर,
 कल्पयामल, शक्तियामल, शक्तिरामतन्त्र, वैद्यपायनसहिता,
 सिद्धावतार, सोमसिद्धान्त, सौत्रामणितन्त्र, हेमाद्रि

[B D 150

846

सुसिंहायुताक्षरमहामन्त्र

8½ × 8½ inches Devanāgarī handwriting
 Foll 77, 6 lines to a page.

Another Mantra to propitiate God Nrsiṅha.

It begins —

श्रीगणेशाय नमः ॥ दह्य वायव स ऋषिर्वा तेनोच्यते सा
 देवता ॥ यक्षधरपरिमाण सप्तद ॥ यजमानस्य सर्वादिष्टसा
 न्मयं जपे विनियोगः ॥

The actual मन्त्र begins on fol 8

अथ नृसिंहवपुस्तसहस्राक्षरमहामन्त्रप्रारम्भः ॥ इति ॐम् ॥
 भयान्तः सकलभुरपते सर्वमप्राधारस्य भगवतो महाद्व
 सिंहायुताक्षरमहामन्त्रविष्णुमावर्तविष्णुमावर्तविष्णुमा
 त्रोपादुद्धतनासापुतपुगमुषि(र)प्मातनिषा(र्षा)रभूद्वर्तया
 तदम्भान्तपुरद्वरद्वर्कीर्णद्वारकराल ॥ —

It abruptly ends —

इति शान्ति पठितः ॥ यस्य हृदयेत्या —

[B D 263.

847

पार्थिवपूजनपद्धति.

7½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 15, 8 lines to a page Dated Samvat 1839.

A manual of Pārthiva Puja.

It beg ns —

श्रीगणेशाय नमः ॥ मासे शुद्धे उभाय स्वशिरसि गुरुवरजौ
 स्मृत्वा &c

It ends —

इति पार्थिवपूजनपद्धति समाप्ता ॥

[B D 203

848

पूर्णदीक्षापद्धति

(from तन्त्रसार)

9 × 3½ inches, Devanāgarī character Foll 2,
 44 lines in all Dated Saka 1718

A passage from Tantrasāra and another from
 Sārasaṅgraha explaining the method and efficacy
 of the ceremonial bath to be taken by a pupil
 before being initiated by the Guru according to
 the tantric faith.

It begins —

अथ दीक्षां प्रवक्ष्यामि देवि संक्षेपत शृणु ।

वेदाभ्यासेन निरत देवीभक्तिसमभितप्त ॥ १ ॥

इति तन्त्रसारोक्तपूर्णभिषेकविधिः ॥

सारसंग्रहे ॥

पूर्वाभिषेकं वक्ष्यामि साधकानां शुकावहम् ॥ १० ॥ 2.

It ends —

इति पूर्णदीक्षापद्धतिः ॥ श्रीराके १०१३ विरोधहृदये
 कास्त्युनशुद्ध १ ग्राविद पुस्तक समाप्तम् ॥

[B. D 187

849

प्रत्यक्षिपुत्रस्मरणपद्धति

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 10, about eleven lines to a page

It begins —

आचम्य ॥ सुमुखश्रेयादि संवत्स्र शुनिस्मृतिपुराणोत्पल-
प्राहयर्थं ममाभीष्टसिद्धये श्रीउमहृत्वाप्त्यङ्गिरादेवताभीत्यर्थं
भवप्रदोत्सव लभ्यन्पारमकपुराधरमहं करिष्ये ॥

It ends —

इति एकपद्यासः ॥

[B D 213.]

850

यज्ञाली महामन्त्रः.

6½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, seven lines to a page

A tantric incantation.

It begins —

ॐ अस्म्य श्रीसकलविद्यासंहारणभैरवाय नमोऽस्व(?) सवि-
संहारणाय रां री श्रीवद्वानलभैरवाय ईश्वरकुमाराय०

It ends —

सर्वेशानुसंहारणाय पार्वतीपुत्राय धनुर्धनुस्त्राहा रिपुसंहार-
णाय कद् कुरोमन् ईश्वरीवाचा ?

[B D 189]

851

यालार्चनाविधि.

8 × 4½ inches, Devanāgarī character Foll 52,
seven lines to a page Dated Samvat 1912

A treatise on the worship of Goddess Bālā
Begins —

प्रातः प्रभृति सायन्त सायन्त प्रातरन्तः ।
याकरोमि जगन्मातस्तुदयस्तु सव पूजनम् ॥ १ ॥
भावा शुद्धपदाम्बोजं सायकानन्ददेहये ।
यालार्चनाविधिं लक्ष्ये सायकलोपदेष्टकः ॥ २ ॥

अथ सायक प्रातरन्तः ०

अभ्यान्तर्वागविधि fol 20b, अथ पायस्त्रापनविधि 22,
इति कलरास्त्रापनविधि । अथ द्वयसोधनविधि 26b,
अथ द्वितीयासोधन 28, अथ मुद्रासोधन 29, अथ ललासासोधन
कानिष्ठका 29b, इति कलराशुद्धि 30, अथ पङ्कजपूजा 38b,
अथावरणपूजा 39, इत्यावरणपूजा 41.

सप्तसर्वं कृपया देवि क्षमस्व परमेश्वरि ।

इति पदति समाप्तः । 48, इति कुलपुत्र 48b, अथ गुरु-
परपाठधाराः 48b

67

The परंपरा is as follows —

गौडपाद-गोविन्द-संकराचार्यं गृध्रीवराचार्यं-महापैतन्य-
शिवपैतन्य आनन्दपैतन्य-देवपैतन्य-अनार्दनपैतन्य of the
शुद्धे रिपिः. अथ देहादिव्यनशाः । अथ स्मृकदेह fol. 50.

It ends —

आचार्यार्वितमष्टभैरवकलामातेन चाच्छादिन
पावात्पद्ममहास्तवनिर्घर्षं पारं चतुर्थं नमः ॥ ४ ॥

ऐं कीं सौं महाकारणदेह शोधयामि ह्रोमि ह्रस्व पर-
माशुवं ह्रस्वम् । इति सपूर्णमिदं पुस्तकं रामचन्द्रेण निरितम् ।

[B D 179.]

852

शुद्धेभ्यर्चनपद्धतिर् ॐ गृध्रीवराचार्यं.

8 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 18, about 10 lines to a page Dated
Saka 1616.

A tantric treatise on the worship of Goddess
Bhuvanes'vari by Prthvidhara Ācārya It is in
three chapters For Prthvidhara's Bhuvanes'va-
nistotra, see Weber, No 1770, Aufrecht, Lei-
pzig Catalogue Nos 1374-77

Prthvidhara seems to be an old writer See
the गुरुपरंपरा in the last number

Our work begins —

भास्ते सुहृन्ने चोपाय स्वगुरुचरणमल शिरसि ध्यात्वा०

तथा नाराचाक्षप्रयोगेन निव्यद्वयापुष्पं गृहमन्ये निक्षिपेत् ।
fol. 5b, इति श्रीगृध्रीवराचार्यविरचितायां शुद्धेभ्यर्चन-
पद्धतौ प्रथमपटलः । fol 6 इति शुद्धेभ्यर्चनपद्धतौ द्वितीयः
पटलः । fol 7 इत्यन्तर्वाग 7b, अथ पीठपूजा 8b, इति
त्रिकोणमन्त्रे प्रथमावरण 11, ततो होम समापने 16

Ends —

रत्निकारे अक्षयेद्वाज्ञान वक्ष्य करोति मारिं वा नां वा ।
इति श्रीगृध्रीवराचार्यविरचितायां शुद्धेभ्यर्चनपद्धतौ तृतीय
पटल समाप्तः । शुभं भवतु । नमो १११ नारायणे०

[B D 162.]

853

भूतधामर of श्रीश्रीशैल्य.

10 × 3½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 83, six lines to a page.

Bhūladāmara = another Tantra, cf I O No 2551. The work has the form of a dialogue between Umatatabhairava and Bhairava. Bhūladāmara is quoted in Nāgārjuna's Āscarya yogamālā, see above No 811.

Begins —

प्रोवापि नमस्कृत्य दशोम्यक सुरात्मकम् ।
अधोमेदकं स्तौमि भूतदामनाथकम् ॥ १ ॥
त्रैलोक्याधिपतिं शैव सुरसिद्धनमस्कृतम् ।
उन्नतसमैरयं नावा पृथग्गुण्यमनभैरवी ॥ २ ॥

उन्नतसमैरवी उवाच ।

The Patalas end — I on 1b (16 slo.) II on 4b (29 slo.) III on 10 (64 slo.) IV on 15 (53 slo.) V on 20 (63 slo.) VI on 31b (134 slo.) VII on 34 (31 slo.) VIII on 36 (20 slo.) IX on 38b (31 slo.) X on 42 (67 slo.) XI on 47 (52 slo.) XII on 50b (42 slo.) XIII on 52b (22 slo.) XIV on 55b (37 slo.) XV on 59 (44 slo.)

This last chapter is not marked as 15th but ends as follows —

इति भूतदामनोक्तं मन्त्रकोषः । अथ यक्षदामनोक्तं मन्त्रकोषः । अनुचमं यक्षदामन्यः परः ।

यक्षदामनमन्त्रं मनुकोषविधेयम् ।
प्रोवापिपेन यक्षोक्तं भैरवाय महात्मने ॥ १ ॥

Thus ends with 96 slokas as follows —

इति परमहंसपरिमाजकपारमहन्नावतारगुह्यरथभ्रीमाकोपी
शमैरविरचितभूतभैरवनाममहासूत्रं प्रकाशितम् । fol 6E

It ends —

भुजगोयु पथा साधये कृत्वाये कथा सतिः ।
सथा स जायते मयं सर्वलोकेषु पूजित ॥ ६० ॥
इति यक्षदामन समाप्तिः ।

Our MS closely resembles the I O MS

[B D 77]

854

भैरवपद्मावतीकल्प of मल्लिषेण

10½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol. G, 17 lines to a page. Incomplete

A tantric work in 10 Adhikāras of which the MS contains only the first and a part of the second both with commentary. It is ascribed

to Mallisena, the commentary appears to be by Bandhusena. Mallisena wrote his Syādvāda mahājari in 1292 A. D., see below No 1699. For a complete copy of our work, cf Bih. No. 1442.

The com begins —

श्रीमद्यातुर्गिकायामरलक्ष्मणवपुःसंकीर्तितं
ध्यातातामण्डलं साहितसुरपट्टाद्यष्टसायतिहर्षम् ।
नरा श्रीपादनार्यं नितकमठहृतोऽष्टधरोऽष्टसं
पद्मावत्या हि कल्पप्रयस्विवरणा वक्षते यन्मुनेने ॥०
The text begins —

कमलोपसंगद्वनं त्रिशुबननाथं प्रणम्य पार्श्वनिनम् ।
वक्ष्येभीष्टफलप्रदभैरवपद्मावतीकल्पम् ॥ १ ॥

The subjects treated of in the work are —

आदौ साधककृष्णं सुसकलं देव्यार्चनायां क्रम
पश्चात् इष्टतन्त्रमैककथनं कर्मोद्भवाकर्षणम् ॥
यत्र वक्ष्यते निमित्तमपरं वक्ष्येपथं शारद
वक्ष्येह जन्मो वक्ष्यामिगदिता कल्पेभिकारं तथा ॥२॥
इति द्वाविधाधिपारे कलितायां लोकोक्तिस्तद्वै ।
विरचयति मल्लिषेणः कल्पपद्मावतीकल्पा ॥ ५ ॥०

इति उभयभाषाकविचक्रवर्तिकविशेपरभ्रीमल्लिषेण
सूतिविरचिते भैरवपद्मावतीकल्पे मल्लिकर्णनाथिकारो नाम
प्रथमपरिच्छेदः ॥ fol 2b

[B D 178]

855

मन्त्रचन्द्रिका of जनार्दन

10 x 4 inches Devanāgarī handwriting
Fol 47, about 10 lines to a page. Incomplete

A tantric work in prose composed by Janār dana son of Jagannāśa and grandson of Śrinivāsa. In its work which contains 12 chapters the author explains the Ra Nyāsa and other things relating to the Mantras mentioned in his Sīvārcanacandrikā by the author's grandfather Śrinivāsa. See Peterson Report IV p 65

Begins —

आरकाय त्रिनेत्रं पृथुतरजरो वेदहस्ता दधानं
विष्णुना भौलिदेशे हिमकराकक्षं दानपारासहस्रम् ।
महोदयौ समक्षैरमरपरिहृतौ सेवितं कुम्भदत्त
ओगीन्द्राव्यं प्रसन्नं सकलभुवकरं तं भजेद्द गमालम् ॥०

Another copy of Mahākāśhaśāpātra from the Rudrayāmala Tantra. The order of verses in this copy is a little different from that in the previous one

[B D 189]

860

महान्यास and रत्नन्यास

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 38, nine or ten lines to a page. Dated
Saka 1680

This MS contains a complete tantric exposition of the Nyāsa in connection with the worship of God Śiva.

It begins—

ॐ महान्यासादि लिखते । अथास पञ्चाङ्गरत्नन्यासम् ।
नमस्ते रुद्र मन्यव उतोऽह इत्येव नमः ॥

End —

इति रत्नन्यासं संपूर्णम् । इति महान्यास रत्नन्यास संपूर्णम् ।

[B D 200]

861

महामृत्युञ्जयविधान
(from वसिष्ठकल्प.)

8½ × 4 inches, Devanāgarī character. Foll. 3,
about 12 lines to a page.

The tantric method of muttering the Mahāmṛtyuñjaya Mantra so as to obtain the desired objects. It is from the Vasistha Kalpa.

It begins —

अथ महामृत्युञ्जयविधान वसिष्ठकल्पे लिखते ।
तत्रादौ आसनबन्धादि भूतशुभ्यादि कृत्वा ॥

It ends —

आदौ श्रीमन्नयसान्ते व्याहृत्य ते पुन पुन ॥

पुनः पदमण्यो विद्या महामृत्युञ्जयविधानिनी ॥

इति महामृत्युञ्जयविधानम् ॥

[B D 187]

862

महाविद्याकथ्य.
(from मन्त्रकल्पलता.)

6½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 42, seven lines to a page

A method of forming a mystic armour by chanting Mantras in praise of Goddess Mahāvidyā. This professes to be the 28th Stabaka or chapter of a Tantric work called Mantra-kalpalatā. For the 8th Stabaka of this work, cf. Bk. II 591

Beginning —

श्रीगुरु गणपतिं दुर्गां वदतु तिस्रमप्युत्तमम् ।

मङ्गलं गिरिजां हर्षां वार्षीं वन्दे विभूतये ॥ १ ॥

अस्य श्रीमहाविद्याकथ्यमग्रस्य । अग्रे अष्टमः प्रश्नः ।
निरासि त्रिदशरुद्रैश्च नमः ॥ महादेवो देवतायै नमः ॥ इत्येव ॥

End —

एकविंशतिजाप्येन श्रियो वा पुण्ये वा ।

तथैव वरमावाप्ति आत्मनैव धनेन च ॥ १ ॥

रुद्रो महा तया विष्णुरग्रेनैव प्रश्रिताः ।

अरुणदेव विद्याया मुक्तो भवति पूरुष ॥ २ ॥

इति मन्त्रकल्पलताया पुराणरग्रेवीरुद्रे श्रीमहाविद्या-
पञ्चकथ्यमग्रस्य नाम अष्टविंशतिखण्डः ।

[B D 180]

863

महापोढान्यास and महाशक्तिन्यास.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 31, seven lines to a page. Dated Saka
1782

The first is from the tantric work called Ūrliṣṭhānāya Tantra. The second seems to be from the Śaktikulārṇava Tantra

The first begins —

अथ ऊर्ध्वाक्षायन्यास ॥ सच त्रिविधः ॥ महादेवन्यास
शम्भुचरान्यास ॥ शरन्व(१) शास्त्रमन्यासश्चेति ॥ तत्र
पराप्रासादाख्यदर्शनायदीक्षितानां महापोढान्यासेषिकारः ॥
चरणादिविद्यादीक्षितानां सर्वत्रोषिकारः ॥ तत्रादौ महा-
पोढान्यासः ॥ अस्य श्रीमहापोढान्यासस्य मन्त्रकथनेनमः ॥
निरासि ॥ इत्यङ्गन्यासः । 2 b इति मन्त्रन्यासः 4 b,

इति शुभन्यासः 6, इति सूर्यन्यासः 7, इति मन्त्रन्यासः

8 b, इति देवतन्यासः । 10 b, इति मातृकान्यासः 11 b,

इति महापोढान्यासः 12 इति चरणादिषोडशविद्यामन्त्राः ॥

15, इति पञ्चवारविद्यान्यासः 15 b, ० श्रीमन्त्रकथितोः

कीलक श्रीविद्यादेवैव महाशक्तिन्यासे विनियोगः ० इति

अन्यादिन्यासं विधाय ॥ शक्तिकुलार्णवे ॥ श्रीदेवयुवाच ॥

अथात सप्रवक्ष्यामि शक्तिन्यासं सुरेश्वर ॥
 येन देहे नियुक्तेन शक्तिपुत्रो भवेत्तदा ॥ १ ॥
 येनाङ्गन्यासमात्रेण दिव्यदेह प्रजायते ।
 वृषितः कुरुते योगी श्रेष्ठोऽयमस्यापि पातम् ॥ २ ॥
 शक्तिन्यासयुतो धीरो नमस्कृतेन शक्र ।
 स्फोटनं कुरुते साक्षात्पापघनप्रतिमादिषु ॥ ३ ॥

It ends —

शक्तिन्यासकृतो जीवो जीवन्मुक्त कष्टेऽवहम् ।
 धनं पुत्रं च मोक्षं च प्राप्तुं याच्छात्र सदा ॥ १११ ॥
 इति भीमहादाशक्तिन्यास समाप्त ॥

[B D 153.

864

मातङ्गीमन्त्रप्रवृत्ति of शिवानन्दमह.

9½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 44, nine lines to a page.

A Tantric work explaining the way of worshipping Goddess Mātangi by Sivananda Bhaṭṭa son of Jagannivāsa Goswami. The MS was written by Hrabaj Narmāna Loṭalikar who seems to be a pupil of Vāsudevananda Bhāratīśvāmī.

The author quotes the following works —
 सारसमह 1 4b 5b 17, 25b &c, सारदग्निकर 1
 5b 10, मातङ्गमनुकोश 11 12 18 29, सधरान 24 and
 प्रपञ्चसार 20

Obviously our work is only a chapter from the author's Smbasiddhāntasiddhi which is in 88 chapters for which see Ulwar Extract No 678. According to this last the work was written during the reign of King Devaśiṃha son of Bhaṭṭarāsiṃha son of Sangramasiṃha son of Rāmāsāhi son of Madhukara of the Bundela family. For these same kings see below No. 1163.

It begins —

अथ मातङ्गीमन्त्रप्रवृत्तिप्रारम्भ ॥ तत्र सारसमहे ॥
 राजमातङ्गिनीमन्त्र प्रवक्ष्यामि यथाविधि ।
 सारवाद्वन्द्वरसीरुहसरगृहितो नरा ॥
 छमते मुक्तिममलां ॥ प्रायः (पदा) सिद्धिसर्षयै ॥

इति मातङ्गीमन्त्रप्रयोग समाप्त । अथ खोत्रप्रारम्भ ॥ fol.
 35b, इति मातङ्गीकोश ॥ 36b, इति भीमपञ्चरात्रार्चविधि
 चित मातङ्गीस्तोत्र सर्ण 38b, इति भीरुदयामले
 मातङ्गीकथं सर्ण 39b, इति रुद्रयामलोक्तमातङ्गीक
 68

यर्चं । अथ शुभुष्टीसाधनमुपदिशते । भीकेश्वरारिणितन्त्रे ॥
 भीदेष्टुमाच । सुचिता मे पुरा नामो ॥ 40b

It ends —

इति श्रीयोगेश्वरमित्रजगन्निवासात्मजयोगेश्वरमित्रशिवानन्दमहविरचिते सिद्धसिद्धान्तमन्त्रिः य(प) कचत्वा (नमस्तः) ।
 [B D 173

865

यक्षिणीप्रयोग.

(from कर्त्तृणीतन्त्र)

6½ × 4 inches, Devanāgarī character Foll 22,
 seven lines to a page

A manual for the propitiation of a Yaksini. It professes to be from the Karkūṇī Tantra.

Begins —

अथ यक्षिणीप्रयोग ।

निमेषोन्मीलनायक्षिणाकाशदिकमौख्ये ।

त्रिपुरास्तत्रगच्छन्निषिद्धताय विनाशिते ॥ १ ॥

कर्त्तृणीमन्त्रेण सिद्धसाधनमस्तः ।

निर्गतकल्पसाधेन किंचिदुपरिते यथा ॥ २ ॥

Ends —

इति भीसिद्धसाधनमते कर्त्तृणीनमो यक्षिणीभारा-
 धकक्षर समाप्त ।

[B. D 203

866

राजरजेश्वरीपोडशाक्षरीजपपद्धति.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 20 about 13 lines to a page Incomplete.

The details about the muttering of the Rājārājesvarī Mantra.

Beginning —

छात्रा गृहमागत्य पूजागृहं प्रविश्य सामान्यार्घ्यं श्यापयेत् ।
 यथा मातृमुद्रया बहुकृतेन त्रिकोणवृत्तं चतुरस्रं यन्त्रं ॥

[B I. 63.

867

रामरसाप्रयोग.

(from रुद्रयामल.)

6½ × 4 inches, Devanāgarī character Foll 4,
 seven lines to a page.

On the mystic use of a hymn called Rāmā-
rahas. From the Rudrayāmala Tantra

It begins —

अथ श्रीरामरक्षातोम्रमन्त्रस्य ॥ विद्यामित्ररूपि ॥ अनुष्टुप्
छन्दः ॥ श्रीरामचन्द्रो देवता । श्रीराममक्तिप्रसादसिद्ध्यर्थं
जपे विनियोगः ॐ रामायनम् ॥ ॐ अं वां हूं उं ऊं

It ends —

इति श्रीरुद्रयामले हरगौरीसवादे रामरक्षाप्रयोग-
समाप्तः ॥

[B D 189]

868

रामार्चनचन्द्रिका of आनन्दवन with
लघुदीपिका by गदाधर.

(Ch I)

10½ × 4½ inches : Devanagari handwriting
Fol. 26, twelve lines to a page

Ramarcanaçandrikā of Ānandavan, pupil of
Mukundavana with a commentary called Laghu
dīpikā by Gadādhara. The MS contains only
the first chapter. For an analysis, cf. I, O,
No 2607

The com. begins —

सकलमग्न सहामास्य सतीतो रघुनन्दन ।
करोतु कुशल श्रीमात्रागो राक्ष(स)मर्दन ॥ १ ॥
भवस्तुदेककरी रामे कामाक्षरिविनाशिनी ।
गदाधरेण विवृषा क्रियते लघुदीपिका ॥ २ ॥

सकलविद्याचारप्राप्तयाः शिष्यशिक्षार्थं ग्रन्थकृच्चिन्ताति ।
तर्तुमिति०

The work is quoted in शास्त्रिकचन्द्रिका of दिवाकर
and हृत्परश्रवली of रामचन्द्र (1648 A D), see Nos
669 and 678 above

End —

इति श्रीगदाधरकृतायां लघुदीपिकायां प्रथम पटलः ।

[B D 65]

869

रघुदयामलामन्त्र.

6½ × 4 inches, Devanagari handwriting
Fol. 5, seven lines to a page

A Mantra to propitiate Goddess S yāmālā.

Beginning —

अथ पूर्वोचरित एवमुणविशेषेण विदिताया शुभमुप्यतिथौ०
रघुदयामलाम्नामीत्यर्थं रघुदयामलाम्नामूलमन्त्रादिशतसह-
स्रसख्याकामि जपाख्य कर्म करिष्ये ॥०

End —

अथ मूलमन्त्रप्रारम्भ ॐ ऐं नम उरिष्ठवाण्डालीमातङ्गौ
ममसर्वजनसहकरीत्वाहा ॥ भक्षरलक्षमपास्यसिद्धि ॥ प्रवा-
लमात्रा ॥ जपान्ते उत्तरद्वयादिन्यास ॥ इति श्रीरघु-
दयामलाम्ना समाप्तः ॥

[B D 189.

870

कलितार्चनचन्द्रिका of सखिदानन्दनाथ.

12 × 7 inches, Devanagari handwriting
Fol. 256, about 13 lines to a page

A Tantric treatise on the worship of Goddess
Lalitā by Saccidanandanātha. It is otherwise
called Tripurāpūjanakrama and contains 17
chapters. See Bik, p. 592 for another MS

Begins —

शिव शुद्ध गणाध्यक्ष प्रथम्य परदेवताम् ।

कलिताया महादेव्या प्रवक्ष्येयं चन्द्रिकाम् ॥ १ ॥

तत्र श्रीमान्साधकेन्द्रो माझे गुरुर्ते विद्योन्नायक कृपा०

The following verse occurs at the end of each
Pariccheda —

सखिदानन्दनाथेन उन्मन्यान्मन्त्रे विना ।

चित्तगुण्यर्थमादत्तासिधुपुरापूजनक्रमः ॥

The following works are quoted —

अगस्त्यसंहिता 29, 254b, 256b, भानुलहरी 224;
कपिल 158, 157, कुलपकास्तत्र 24, 66b 68, 73,
144b, कुलशासन 2, कुलार्णव 87b, 95b, क्रियासार
151, 152b, जयद्रथयामल 151b, ज्ञानार्णव 29, 43;
64b, 95b, 103 तत्परराज 2 9, 10, 14, 138;
त्रिपुरार्णव 10b, त्रिपुरासार 254 त्रिपुरासारसमुच्चय 256,
दक्षिणामूर्तिकल्प 254b दक्षिणामूर्तिसंहिता 5, 30b,
64b 95 नारद 254, नारदपञ्चरात्र 158, 171b;
प्रियासंहिता 118b, 150b, प्रतिष्ठासारसमूह 152,
प्रपञ्चसार 31; 39b, 41b, प्रयोगसार 152, 153b,
केकरीतन्त्र 254b, मुण्डकोप्ती 118b, भैरवतन्त्र 182;
मन्त्रदर्पण 169, 178b, मन्त्रमुखावली 156b, महार्णव

93; माटिनीनित्य 181; योगिनीनम्र 255b; योगिनीह-
 द्य 43; 49b; 54b; 153; रुद्रयामक 83b, 255b,
 कृष्णमर्मद 152b; कृष्णत्रय (of संकराचार्यचरण) 88b;
 यनिष्ठ 157b; 156b; वामदेवचरण 61b; 84; 88,
 103; वायवीयमंहिता 151; 157b; विश्वकर्म 151;
 152b, वेद्यायामनमंहिता 42b, शारदाचरण 42b; 118,
 136b, 148b; 171; 196; श्रीकृष्णधाम 209; यद्व्या-
 सीमा 118; संवेतपदवि 101b, विद्यामन्त्रेश्वर 151b,
 152b, सोमसंयु 153, हेमाद्रि 151, सोमपातोत्तर 152.
 Ends—

अत एव भावप्रयोगं भूतशुद्धिरिव पूजा(वा)मिति । इति
 प्राणायामविधिः ।

[B. D. 167.]

871

यदधानलमालामन्त्र.

5x3½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 4; about 8 lines to a page.

Another Mantra.

Begins—

श्रीगणेशायनमः । ॐ नमो भगवति माणेश्वरि स्वयंभवा-
 दिति प्रेतास्तानि शत्रुमांतमक्षानि कम्बोद्वि०

Ends—

प्रचण्डोष्णमातेरुद्वहवानक भैरवाय नो रक्ष रक्ष कुं कद
 स्वाहा इति समस्तप्रयोगेषु शुभं भूषात् ।

[B. D. 203.]

872

वसिष्ठकल्प.

5½x4½ inches; Devanāgarī handwriting.
 Foll. 43; seven lines to a page. Incomplete.

Vasisthakalpa, on the details of the Gayatri
 worship.

Begins—

नमोऽस्तु नन्ताय नमोऽस्तु वेधसे
 नमो वसिष्ठाय नमोऽस्तु पादये ।
 पराशराय नमोऽस्तु साधने
 नमोऽस्तु ते सत्यवतीसुताय ॥ १ ॥

Ends—

इति व्यासकर्मिणि पद्यपूर्वा कृता । ॐ सं नमः सुमुखं०
 ॥ १ ॥ ॐ हुं नमः विष्णवे ।

[ZZ. E. 34.]

873

विशद्वृत्तप्रयोग.

(from विद्यालय अद्वय.)

6½x4 inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 17; seven lines to a page.

A mystical way of writing twenty-four letters
 on a leaf of the Platanus plant called to
 secure the desired object. From the Viśvāśya
 Anka Tantra of which it forms the 12th chapter
 and contains 102 stanzas, see Weber, No. 507.

It begins—

अथवा संयद्व्यासि वृत्त प्रयोगप्रयोगम् ।

विशद्वृत्तं महादेवि महाश्रीमातृव्यासकम् ॥ १ ॥

It ends—

इति ते वदितो देवि जीवन्मुक्तिप्रदम् ।

कामानां प्राप्य श्रीकामो मोक्षपदो न तदपि ॥ २ ॥

इति श्रीविद्यालयअद्वयने विशद्वृत्तं विद्यालय-
 निरूपणं नामैकोनविंशः पटलः ॥

[B. D. 182.]

874

विद्यालयपतिपूजापद्विति.

12x5 inches, Devanāgarī handwriting.
 Foll. 12; eleven lines to a page. Incomplete.

A small piece, giving the details of the worship
 of Vidyā Gampati.

[B. D. 31.]

875

विद्यामित्रशापविमोचनमन्त्र.

5½x3½ inches; Devanāgarī handwriting.
 Foll. 4; 7 lines to a page.

Another Mantra.

It begins—

श्रीगणेशायनमः ॥ ॐ अस्व श्रीविद्यामित्रशापविमोचन-
 महामन्त्रस्य ॥ पुषिधिर कृपिः ॥ जिह्वरु छन्दः ॥ विद्यामित्रो
 देवता ॥

The मूलमन्त्र is—

ॐ पुषिधिराय विप्रदे देवकीं पुरपाय धीमहि ॥ तन्नो
 विद्यामित्रः प्रचोदयात् ॥

It ends —

इति विश्वामित्रशापविमोचनः समाप्तः ॥

[B D. 203

876

विष्णुपूजापद्धति by चैतन्यगिरि.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 59, eight or nine lines to a page. Dated
Samvat 1779

A Tantric work explaining the method of
worshipping Viṣṇu by Caitanyagiri, who is
also the author of Upanisaddikṣavidhi, see I O,
No 2812

It begins —

युगमुखासनवाकरतेजसे विमुक्तमिधधनक्षयहेतवे ।
कचवृतीयमुखायमपूर्वनामिमहरायतपान्तविसर्जनम् ॥
अथ ब्रह्मे महाविष्णो पद्धतिं सर्वायेंसाधिकां ।
पद्माः सत्कारास्ततो भवाब्धे परामाभिता ॥ १ ॥
बन्धेहमव्यय विष्णु सर्वदु खविमोचनम् ।
भक्तानां सर्वकामाय प्रत्यये पूजनं शुभम् ॥ २ ॥
तत्र श्रीमान् सायकेशो ब्राह्मे मुहूर्ते समुत्थाय बहिरावा ॥

It ends —

इति श्रीनारदहसपरिमाणकाचार्यश्रीमद्योतन्यगिरिणा
कृता विष्णो पूजापद्धति समाप्ता ।

The following authors and works are quoted —

अगरल्लसहिता 22b, 30, कारकान्निकल्प 37b, कुलाण्य
34b, 54b, नीलमीय 29b, 37, 40, 45b, 48b
चामुण्डातंत्र 54, त्रिपुराण 15, अग्निदेवसहिता 14b
पामल 58b, पद्मरात्र 59, वेवागम 49, सुप्रवृत्त 37,
and स्क-व 58

[B D 232

877

वीरेन्द्रकुण्डल and

कौलादर्श by विश्वानन्द.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 15, ten lines to a page

The MS contains two Tantric works explain-
ing the Śākta cult.

(1) वीरेन्द्रकुण्डल in 60 stōhas, containing an
easy exposition of the Śākta cult begins —

प्रणम्य देवीं शिरसा सहस्रं नामत्रयं प्रक्षवधू च ध्यानीम् ।
विनायक विघ्नहरं स्तुतिं तां चक्षुषामि वीरेन्द्रकुण्डलाख्याम् ॥
श्रीसाम्मवीसायकक्षेत्राणां मैरेयसेवायुगलोचनानाम् ।
रम्याङ्गनासंगतिवपराणां काल शिवो गच्छतु सपदानः ॥
It ends on fol 5

(II) कौलादर्श or the code of the daily duties
of a Śākta in 133 verses by विश्वानन्द See
Peterson, Report, IV p 42.

Begins —

नवा श्रीगुरुपादुकां च पित्तौ वार्णी च विप्रधरम् ।
मूदारीमयुर्लीं परा च त्रिपुरा देवीं मुकुटायामला ॥ १ ॥
ब्रह्मे कौलिकपूर्वदामिककाशीनां कुलहानिनाम् ॥
साचारस्य च लक्षणानि च विद्यासाङ्गैलिकानां क्रमाद् २
कौलागमतत्त्वाध्यायसंगृह्य श्रीकुलाण्यवार्धम् ।
कौलादर्शं कुरुते विश्वानन्दो हिताय कौलविदाम् ३
तत्र कुलपूर्वार्दीनां लक्षणम् । प्रत्यक्षीनशुलोत्तये ०
अथ कौलादिलक्षणं ० अथ कुलाचारलक्षणम् । प्रातः
प्रदुष्टवा ० 6b, इति मन्त्रज्ञान ० ८, अथ त्रिपुराद्वारलक्षणं ० ८, इति
सत्त्वालक्षणं ० 8b, अथान्तर्वागलक्षणं ० 9b, कलशादिपात्रस्थापन-
लक्षणं and कलशादिपात्रस्थितदेव्यविनियोगलक्षणं ० 10, अथ
द्वीवारलक्षणं ० 10b, गणेशपूजालक्षणं ० 11b, अथ कुलामृत-
(wine) मन्त्रज्ञानिनो लक्षणं ० 14, अथ कामकाललक्षणं ० 14b.
It ends —

अद्विष्टानन्दप्रणिहित कौलाचारशेषधर्मप्रकाशम्
कौलादर्शं कौलाचार्यं सम्प्रगालोक्यम् ॥ १३१ ॥
इति कौलादर्शं सपूर्णं ।

[B I 128

878

वृद्धिशिष्यामुक्षय.

6 × 3½ inches, Devanāgarī character Fol 10,
nine lines to a page

A Kalpa from the Rudrayāmala.

Begins —

अभिप्रेतायसिष्यस्य पूजितो य सुरापुरः ।
सर्वविघ्नविघ्ने सर्वे गणविपक्षये नमः ॥

श्रीपार्वत्युवाच ।

Ends —

इति श्रीरुद्रयामले तमे ईश्वरपार्वतीसंवादे वृद्धिशिष्या-
मुक्षय संपूर्णम् ।

[B II 203

879

शांखरी पद्धति.

7x4 inches, Devanāgarī character Foll 20, six lines to a page

The MS contains a few Tantric pieces the last of which is Pātragrāhāna ślokaś The whole is called Śaṅkari Paddhati

Begins —

ॐ भव्य श्रीशिवमहात्म्यस्य वामदेवव्यति पङ्क्तिः
छन्दः इति ध्यातव्यम् । भव्यं यन्त्रमवलोचनमार्त्तम् 6b, इति
मार्त्तगणेशस्तोत्रम् (the same as यन्त्रपञ्च in 9 a/10)
भव्यं पात्रग्रहणमन्त्रः । श्रीमायादिगुह्यं गणपतिः

Ends —

इति मन्त्रात्मकैः श्लोकैः पात्रं दत्त्वा च साधकैः ।

कर्मते सर्वकामाप्त्यै देहात्मै भैरवो मन्त्रे ॥ १० ॥

इति शांखरीपद्धतौ पात्रग्रहणश्लोकः संपूर्णः ।

[B D 203]

880

शिवकवचप्रयोग.

(from स्कन्दपुराण.)

13x6½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 10, ten lines to a page.

Details of the method of preparing a mystic armour by chanting the Śivakavaca. The piece forms the 12th Adhyāya of the Brahmottara Khanda of the Skanda Purāṇa

It begins —

भव्यं शिवकवचप्रयोगः प्रारम्भः ॥

कार्तिके मागशीर्षे वा माघे वैशाखसङ्कृति ।

श्रावणे बहुले वहे जयस्वामिनाम्न हृद ॥ १ ॥

अथ उपप्रारम्भः ।

घञ्जद्वयं त्रिनयनं कालकृष्णमिन्दुमयम् ।

सहस्रकरमायुधं घण्टे देवं सदाशिवम् ।

भक्तं परं सर्वपुराणगुह्यं हि शेषप्राणीयहरं पवित्रम् ।

अथ मन्त्रं सर्वविघ्नमोचनं यद्वापि बौध्दं कवचं हिताय ते ॥ २ ॥

It ends —

इति श्रीस्कन्दपुराणे ब्रह्मोत्तरखण्डे सहस्राक्षरशिवकवचपुराणविशिष्टविघ्नमोचनं नाम द्वादशोऽध्यायः समाप्तः ॥

[B D 233.]

881

शिवरहस्य.

12x5½ inches, Devanāgarī character Foll 299, ten lines to a page. Incomplete.

Śivarahasya is an extensive work on Śiva worship. The whole consists of 12 Aṅgas. The MS. contains only a part of the seventh Aṅga. Cf. Mitra, Notices, I p. 123. For different sections of the work, see Burnell Tanjore MSS., p. 206. For quotations from this Aṅga, cf. L O, Nos 2993-94

Begins —

कवचं कुरुः ।

युन वेदार्थतत्त्वज्ञं शिवस्वामिपरायणम् ।

मन्त्रयुगाय वदामास्य कृपाश्री मुनिमतम् ॥

कः शेषः सर्वदेवेषु को वा अथो मनु सदा ।

स्वात्मन्य कुत्र वा स्थितं किञ्च सर्वोपेतावकम् ॥

The MS. breaks off in the midst of the twentieth Adhyāya.

[B D 116.]

882

शिवरहस्य.

6½x4½ inches, Devanāgarī character Foll 14, six lines to a page.

The MS. contains a few pieces in praise of God Śiva the last of which is called Śivarahasya.

इति यक्षोपस्तोत्र 3b, इति शिवस्तुति 6b, इति श्रीशिवरहस्ये सदाशिवस्तुति 19b

It ends:—

इति शिवरहस्यम् ॥

[B D 203.]

883

शिवोक्तपद्धति.

31x4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 33, seven lines to a page. Dated Śaka 1776

This is a Tantric tract explaining the daily duties of a Śakta.

It begins —

अथ पद्धतिः स्मर्यते ॥ अ वा इ ई उ ऊ ऋ ए ओ औ
अं अः ॥ इति अक्षरः ॥ कस्यचनः ॥ यद्यन्मन्त्रः इतिहरः ॥

स इति बीज ॥ क्ष इति धित ॥ प्रत्यक्षाय स्वस्तिरे शिरसि
 शिव० । इति प्रतिष्ठा । ॥ ० इति प्रातः कृत 2b सुख प्रक्षाल्य
 3b, ० ध्यानार्थं धौतवासोति विभूर्ति गृहीत्वा ० 4, संध्या
 विधि 5, ० अथ ध्यान 7, ० इति श्रुतशुद्धि 8b, इति
 प्राणप्रतिष्ठा 9, ० इति न्यासजाळ 11b, ० अथेसादि शिवपू
 जनमह करिष्ये 15, ततो मन्त्राहुसध्या पूर्ववत्कुर्वात् 15b,
 ० सायसध्या कुर्वात् ॥ अथ निशाविधि 17, अथ सत्यशुद्धि
 28b अथ शक्तिपूजन 29, ० इति मोक्षपूजा 32 ० इति
 भोगपूजा 32b

It ends—

इति शिवोक्तपद्धति देवप्राद्वान्कृत्वा ॥ इति पद्धति.
 समाप्ता ॥

[B D 179]

884

इयामारहस्य of पूर्णानन्दगिरि.

12½ × 5 inches, Devanagari handwriting. Foll. 88, fifteen lines to a page. Incomplete.

S yamarahasya is a Tantric work in 22 chapters by Purnanandagiri pupil of Brahmanandanātha. For quotations see I O, No 2597

Purnananda composed his Saktakrama in Saka 1493 and Tatvacintāman in Saka 1499. For the former see Bik No 1318, Mitra Notices, vol VI p 131. For the latter, see Mitra Notices vol III p 61

Beginning—

देवीं दानवदैत्यदर्पनिवहामसहारयतीं शिवां ।

The MS contains 18 chapters only

[B D 275]

885

इयामारहस्य of पूर्णानन्दगिरि

12 × 5½ inches, Devanagari character. Foll 28, about twelve lines to a page

Another copy. This contains only chapters I and II.

End—

इति इयामारहस्ये द्वितीयः परिच्छेदः समाप्तः ।

[B, D 48]

886

श्रीविद्यार्चनपद्धति.

(from मन्त्रमहोदधि)

10 × 4½ inches, Devanagari character. Foll 29 (1 28 and 30) nine lines to a page

Another manual of Kālī worship composed by an unknown author following Mahodadhī : a Mantramahodadhī of Mahidhara (1589 A. D.)

Begins—

गुरु गणेशमन्त्रां च वक्ष्ये नाना सुसमन्ताम् ।

सायकामीष्टसत्यै श्रीविद्यार्चनपद्धतिम् ॥ १ ॥

प्राज्ञे मुहूर्त उरवायावश्यक कृत्वा शृङ्गासन उपविश्य०

Ends—

निर्मास्य शिरसि एषा पद्यासुख विहरेत् । इति श्रीम-
 होदधिप्रणयानुसारिणी श्रीविद्यार्चनपद्धति ।

[B D 124]

887

पोडशाक्षरीमन्त्रप्रयोग

8½ × 4 inches, Devanagari character. Foll 3, eight lines to a page. Incomplete.

The Tantric Prayoga of the Kalisodasākṣari Mantra

It begins—

अथ श्रीपोडशाक्षरीमन्त्रप्रयोग दक्षिणामूर्तिर्देवि पद्मि
 छन्द पोडशाक्षरीदेवता श्रीं श्रीं श्रीं शक्ति श्रीं कीलक
 मम इह काम्यसिद्ध्यर्थे जपे विलिख्ये ॥

It ends—

कारपदेह शोचयामि स्वाहा ॥ इति समाप्तः ।

[B D 187]

888

संमहपदक्षरपद्धति by योपदेव

(Chs I and II.)

10 × 4½ inches, Devanagari character. Foll 12, about 10 lines to a page.

A Vaishnavite tract, consisting of an explanation of a certain piece called Catupadi in praise of Varadācārya. It is ascribed to Yopadeva (to Baladeva in one place). The Catupadi is in Hindi.

It begins —

अथात सप्रवक्ष्यामि श्रीपदक्षरपद्धतिम् ।
नखा पदम्बुजद्वन्द्व तदीय सशयापदम् ॥ १ ॥
श्रीवरद् पूर्वमुद्धृत्य आचार्येति तदन्तरम् ।
पदक्षरमहामन्त्र परमकार्यसिद्धिदम् ॥ २ ॥

The Catuspadī begins on fol ॥ —

आरति श्रीवरदाचार्य आर्येऽपि पूर्णमनोरथकरेसमनरवी ।

It is ascribed to जगन्नाथ (हृष्ण) who taught it to Balarama

इति श्रीयोपदेयाचार्यहृताया पदक्षरपद्धतौ मन्त्रप्रबो
द्धार प्रथमोऽध्यायः ॥ १b

The 2nd begins —

भाषामन्त्ररूपस्याश्वत्थपद्या कथेन तु ।
विबुधमहोदयेतिष्य पद्य कैश्विन्दसिंहात् ॥ १ ॥

इति चतुष्पदीव्याख्याया योपदेयाचार्यहृतपूर्वार्द्धं समाप्तः ।
—fol 8

It ends with 19 verses briefly summarising the commentary on the Catuspadī, the first of which is —

यल्लदेयहृता चैषा ध्यायता नामार्थसमता ।
विनोदहृत् मुक्तितानां कोपि जानाति पापपटु ॥ १॥
एव चतुष्पदीवर्णां प्रथिता मुनिभिः पुरा ॥ १२ ॥

इति श्रीयोपदेयाचार्यहृतसमप्रपदक्षरपद्धतौ चतुष्पदी
व्याख्याया द्वितीयोऽध्यायः ।

[B D 232]

889

संम्रदपदक्षरपद्धति of योपदेय.

(Chs. III and IV)

10x4 1/2 inches, Devanagari handwriting
Fol. 6, nine lines to a page.

The MS contains the third and fourth
Adhyāyas of the Sadakṣarapaddhati

Adhy III begins —

अथ श्रीवरदाचार्यसोत्रमप्रत्यक्ष श्रीमन्मन्त्रादिव्यासस्तपि ।
श्रीपरं श्रीकरं श्रीत श्रीपतिं श्रीपरायणम् ।

Ends —

सर्वं मुक्तमवाप्येह प्राप्नुयात्परम पदम् ॥ १२ ॥
इति श्रीमत्पदक्षरपद्धतौ वरदाचार्यसोत्र तृतीयोऽध्यायः ।

Adhy IV begins —

प्रहोवाच । शृणु सावधप्रवक्ष्यामि कवच सर्वकामदम् ।

श्रुतिसारमिदं पुण्यं जगन्नाथेन धर्णितम् ॥ १ ॥

Ends —

विष्णुजामलतयोक्त कवचं वर्णितं मया ।

सर्वं मुक्तमवाप्येह पदं गच्छेदनामयम् ॥ २१ ॥

इति श्रीपदक्षरपद्धतौ वरदाचार्यकवचं नाम
चतुर्थाध्यायः ॥

The MS also contains a piece consisting of 10
lokas taken from different sources, and called
Vaiṣṇavādharmasāngraha.

Begins —

मन्त्रेन्द्रकृत्वादिदेवगणउद्भितपादपीठ श्रीमन्नारायणः ।

Ends —

तेषां ज्ञाति विचारणीयाः । इति श्रीवैष्णवधर्मसंग्रहः ।

[B L 142]

890

सप्तकोटिमन्त्रोत्कीर्ण

6 1/2 x 4 inches Devanagari handwriting
Fol. 6, 7 lines to a page.

Another Mantra.

It begins —

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीपार्वत्युवाच ।

देवदेव महादेव देवानां देवमुत्तमम् ॥

येन व्यानमात्रेण सप्तकोटिमन्त्रोत्कीर्णः भवेत् ॥ १॥

It ends —

इति श्रीईश्वर(र)पार्वतीसवादे महागमसादे उत्कीर्ण
(न) सप्तकोटिमन्त्राणां । संपूणम् ॥

[B D 203]

891

हनुमद्द्विगन्धमालामन्त्र of शौनक

8 1/2 x 4 inches, Devanagari handwriting
Fol. 10, written on one side only Seven lines
to a page Dated Śaka 1739

It begins —

ॐ अथ श्रीहनुमन्महाद्विगन्धमालामन्त्रः शौनककृत् ॥

अनुष्टुभ् छन्दः ॥ श्रीहनुमन् देवता ॥ हा पीन ह्रीं घञि ह्र
कीरुह । श्रीहनुमन्प्रसादसिद्ध्यर्थं विपन्नरोगमृतपिशुवदु-
ष्टसमापणसर्वदेवतावेद्यः सर्वप्रहानुचादनार्थं जपे विलियोगः ॥

It ends —

इति शौनकविरचिते श्रीहनुमन्महाद्विगन्धसंपूर्णमस्तु ॥

[B D 213]

PART IV—PURĀṆA.

892

अग्निपुराण.

13½ × 8½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 206, sixteen lines to a page.

Agni Purāṇa is published in the Bibliotheca Indica and A S Series. Translated into English by M N Dutt, Calcutta, 1901. Vahni Purāṇa is different from this Agni Purāṇa. The latter is usually classed as a Purāṇa proper while the former is regarded as only an Upapurāṇa, see Bk., pp 163 and 216. For contents of the Vahni Purāṇa, see I O, No. 3582.

Beginning —

अथ सरस्वती० ॥ १ ॥ मैत्रिणे हरिमीनामः० ॥ २ ॥

[B. D. 255]

893

अयोध्याखण्ड.

(from स्कन्दपुराण.)

14 × 6 inches; Devanāgarī character. Foll. 52 eleven lines to a page. Dated Śaivāt 1684.

Ayodhyākhaṇḍa, consisting of thirty Adhyāya, from the Skanda Purāṇa. In the printed edition of the Skanda Purāṇa, this is not found.

It begins —

अन्वेष्टुं रामचन्द्रस्य पादौ प्रणतस्तुमी ।

सीतायाश्च पुन पादौ सर्वसिद्धिर्निघायकौ ॥ १ ॥

रामं रामानुज सीतां भरतं भरतानुजम् ।

सुमीवं वायुस्तु च प्रणमामि पुन- पुनः ॥ २ ॥

जयति पराशरस्तु० ॥

ईश्वर उवाच ।

शृणु वत्स प्रवक्ष्यामि तीर्थानामुत्तमं वरम् ।

आश्रमाणां च सर्वेषामप्योष्या राजते मुनि ॥

कार्तिकेय उवाच ।

साधु साधु महादेव कथयस्व यथावश्यम् ॥०

It ends —

इति श्रीस्कन्दपुराणे अयोध्याखण्डे गौरीशंकरसंवादे
अयोध्याक्षेत्रप्रतिष्ठापणं नाम त्रिशोऽध्यायः ।

In all colophons, the words 'स्कन्दपुराणे' are added afterwards

[B. D. 111.]

894

अयोध्यामाहात्म्य.

(from पद्मपुराण.)

13½ × 6 inches; Devanāgarī character. Foll. 61 nine lines to a page

Ayodhyāmāhātmya is 10 chapters, from the Kōśālekhaṇḍa of the Padma Purāṇa.

Beginning —

सुत उवाच ।

जयति पराशरस्तु० ॥ १ ॥

श्री पार्वती उवाच ।

श्रुत्वा परममतेयेण पावनं पावनान्तरम् ।०

End —

इति श्रीपद्मपुराणे कोशलखण्डे अयोध्यामाहात्म्ये
पद्मोपनिषोऽध्यायः ॥ १९ ॥ विद्याकुण्डे अयोध्यामन्त्रे पुस्तकं
लिखितम् ।

Padma Purāṇa is published by the Venkateswara Press, Bombay and also in the A. S Series.

[B. D. 111.]

895

अवन्तिखण्ड of स्कन्दपुराण.

(लिङ्गमाहात्म्य only.)

10½ × 6½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 179, twelve lines to a page. Dated Śaivāt 1764. Written by Bhatta Vallabha at Avanti.

The MS contains the Lingamāhātmya section of the Avanti Khanda of the Skanda Purāṇa. The Skanda Purāṇa is published by the Venkateswara Press, Bombay.

अष्टातोषि यज्ञानां प्रकथयन्मयाचं नमस्तस्मिन् देवा०

It ends —

एष से कथितो देवि ब्रह्मव. पापनाशनः ।

अमरासीतिलिङ्गानां हि मूयः श्रोतुमिच्छति ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणे अयन्तीखण्डे वामदेवसंवादे
चतुराशीतिविंशमाहात्म्यं समाप्तम् ॥

[B. D. 159]

896

आपादमाहात्म्य.

(from स्कन्दपुराण.)

12½×4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 34; about 10 lines to a page Dated
Saka 1750.

Āśadhamaḥātmya, explaining the importance
of a bath in the river Yamunā, in the mouth of
Āśādha, is from the Skanda Purāṇa. It contains
six Adhyāyas having 60, 100, 104, 228 and 167
ślokas respectively. In the second Adhyāya,
the story of a merchant is told, who had adopted
Jainism, but who was subsequently induced to
give it up, being struck by the greatness of
Yamunā, who saved him from danger.

Begins —

स्कन्द उवाच ।

सन्ति तपीसते यानि तीर्थान्यत्र महान्त्यपि ।
श्रुतानि तानि सर्वाणि सर्वपापहराणि च ॥ १ ॥
अमुना श्रोतुमिच्छामि यदायच्छेदकमेव ।
वपसा धानकर्तृणां तत्रात निश्चितं वद ॥ २ ॥

Ends —

इति सकलमहापहराण्यं
नर इतिहासमिमं दृणोति ।
सवनमपहरेत् शुचौ वपसा
विद्यदमी कर्मते मिष्टानिमिषम् (?) ॥ ११० ॥
इति श्रीस्कन्दपुराणे आपादमाहात्म्ये पञ्चोऽध्यायः ।

[B. D. 148.]

897

गीतासार. (ईश्वरमाहात्म्य.)

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 10, seven lines to a page

Onkāramāhātmya is a small piece, describing
the importance of Onkāra. It is also called
'Gītāsāra'. It contains 99 ślokas. For another
MS., see Stein, p. 221.

70

It begins —

अमुन उवाच ।

ईश्वरस्य च माहात्म्यं रूपं स्थानं परं तथा ।
तत्त्वं श्रोतुमिच्छामि मूढि मे दुःखोत्तम ॥ १ ॥

श्रीमगवानुवाच ॥

साधु पापं महाबाहो यन्मां त्वं परिपृच्छसि ।
विद्यतेऽत्र प्रवक्ष्यामि तन्मे निगदितं शृणु ॥ २ ॥

It ends. —

ईश्वरस्य त्रिरूपं च महाविष्णुमहेश्वराः ।

परं महा निराकारं प्रणवं च तथा स्वयम् ॥ १०१ ॥

इति श्रीहृष्णाक्षसंवादे गीतासारः संपूर्णः ।

[B. D. 233.]

898

उपदेशकाण्ड from

शिवरहस्यकाण्ड of स्कन्दपुराण.

12×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 35, nine lines to a page

Upadesakanda of the Sivarahasyakanda
of the Skanda Purāṇa. Our MS contains 11
out of its 85 Adhyāyas. Cf I O, No. 3071-3072.
Published by the Venkateswara Press, Bombay.

Begins —

विश्वेश्वर विश्ववन्द्य विमल ज्ञानबोधकम् ।
उपदेशकाण्डपर्यं यमुनापुत्र नमाम्यहम् ॥०

End —

इत्युपदेशकाण्डे एकोनविंशोऽध्यायः ।

[B. D. 134.]

899

करवीरमाहात्म्य.

(from पद्मपुराण.)

12½×5½ inches, Devanagari character. Foll. 5;
about 12 lines to a page

Karavīramāhātmya, or the religious importance
of Karavīra : a Kolapoor, forming the seventh
Adhyāya of the Karavīrakāṇḍa of the Padma
Purāṇa. It consists of 61 ślokas, here accom-
panied by a brief commentary.

Begins. —

शुद्धैवं क्षेत्रमाहात्म्यं क्षोणमुद्राय वै मुने ।०

Ends—

इति धीपद्मपुराणे करवीरकाण्डे करवीरमाहात्म्येऽपक्षि
लोपायुदासवादे सप्तमोऽध्यायः ।

[B D 38

900

करवीरमाहात्म्यपुराण with

सनाभि दीपा by ज्योतिर्विद्वाय दाजी

12½ × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll. 51 about ten lines to a page.

A Puranic tract in five Adhyāyas describing the holy places of Kolapoor ascribed to Veda Vyāsa accompanied by a commentary called Sānābhi by Dhṛjyōtirvit Rāya. The Adhyāyas have 59 78 60 86 and 74 ślohas respectively. The commentator often discusses and settles the readings of the text, cf. for instance folios 9 and 10.

Beginning of the text —

वन्दे करीन्द्रवदन सकलामरेन्द्र-
पुण्ड्रानत सकलविघ्नविनाशदक्षः ।

Beginning of the commentary —

अथ करवीरमाहात्म्यटीकासनाभिमिलिष्यते ।

परमहन्मयावितरणाक्षरमा
च्युतेरोमवद्वाक्यावलादिह्वा ।
जगत्पाद कोलासुरमात्र कोला
पुरस्या महेश्वरपूर्वोऽथ रुद्रमी ॥ १ ॥

० अतर्थासितया स्थितया महाकश्यपैव मेरितो दाजीज्यो
तिर्विद्वायनामाह व्याख्या विकीर्णं ० तत्र अथाह ० श्रीमह
द्व्याप्त करवीरमाहात्म्यपुराण विकीर्णतरे ० महत्तमा
अथाह ० श्रीमहर्षेश प्रगमति-वन्दे इति ०

The Adhyāyas end respectively on foll 15b
23b 30b 42b and 51

End —

इति धीकवीरमाहात्म्यटीकायां पद्मोऽध्यायः ।

[B. D. 38.

901

कालिकापुराण

12½ × 6 inches Devanāgarī handwriting
Foll. 113, fifteen lines to a page. Incomplete.

The MS contains the first 90 Adhyāyas of the Kālikā Purāṇa for a full description of which see I O No. 334. Our MS closely agrees with the I O MS except at the beginning. Published by the Venkatesvara Press, Bombay.

Begins —

मौमि त तस्य लोकस्य भयस्थित्याकारिणम् ।
आदिदेवमत्र द्वातममहर्षिं प्रिडोचनम् ॥ १ ॥
यत्तु सद्यः सर्वं जनमिदित्तया मायाय मुक्तसंगो
विदेवादागुणारमा यन्ति शिवपदे तुल्यमव्यक्तमात्रः ।
स्वस्वात्मा सत्तमं क्षितिजलपवनमोमवद्दी दुर्त्य
क्षेत्रज्ञानमूयचे (१) सद्यःगुणमय पूर्णमायविनेत्रः ॥
सद्यः मन्त्रकाण्ड सद्यःसद्यःसंगत (१) ।
व्यक्तो भूयोपि यो जज्ञे विद्युद त महेश्वरम् ॥ २ ॥
वाग्यंजननीं दुर्गां सितकायां सितान्वराम् ।
सितवद्भगविष्णोर्देवीं चापि सरस्वतीम् ॥ ५ ॥

On fol 111 in ch. 89 the Granthasankhyā of the work is said to be 6720

[B. D. 284

902

कायस्थोत्पत्ति

(from पद्मपुराण)

9½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 3 18, ten lines to a page.

Kāyasthotpatti the origin of the Kāyasthas is a chapter from the Pātālakhaṇḍa of the Padma Purāṇa. Their descent is traced to Citragupta the ever busy clerk of Yama the god of death. First two folios of the MS are lost.

Ends —

इति धीपद्मपुराणे पातालखण्डे कायस्थोत्पत्तिसतोपा
यमाय ।

[B. D. 11

903

काशीखण्ड from स्कन्दपुराण with

टीका by रामानन्द

12½ × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 664 about 13 lines to a page

Kāśikhaṇḍa, in 100 Adhyāyas divided into two parts from the Skanda Purāṇa, with the commentary of Rāmānanda otherwise called Caitanyavāna pupil of Rāmendravana pupil of Devendravana. The commentary was composed at the request of one Vāsudeva. Rāmānanda was the son of Mukundapriya and Gandharvi, and grandson of Gadadhara, see I O, Nos. 3635 36 and 3640, Bod., Nos. 120-122. The I O MS is dated Samvat 1705. Published by the Venkatesvara Press Bombay

The com begins —

सविदानन्दसदोह भक्तैकामोदमन्दिरम् ।

सादर प्रणुये भक्त्या श्रीमोपीजनवल्लभम् ॥ १ ॥

It ends —

सकोशा च विकोशा च द्वे टीके लिखिते मया ।

पत्र यस्याभिलाष स्यात्ता तेन परिगृह्यताम् ॥

इति श्रीरामानन्दकृताया काशीखण्डटीकायां काततमोऽध्यायः । इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यभगवत्पूज्यपाद शिष्यधीरामेश्वरवशिष्येण चैतन्यवचनापरपर्यायेण रामानन्देण कृता काशीखण्डटीका पाराशी(?) समाप्ता ।

काश्यां श्रीपुरुषोत्तमेन विदुषा भट्टेन शुद्धात्मना

तन्नामध्यातमपुराणभारतविदोपाख्योपकसरिणा ।

रामानन्दमुनीन्द्रवर्षकृता गूढार्थेया टीकया

सम्पन्नकठित दिताय विदुषो धीमशिक्षण्ड महर् ॥

See I O, No 3640 for the last verse

[ZZ. A 5

904

काशीखण्ड from स्कन्दपुराण with

टीका by रामानन्द

13½ × 6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 633, about 15 lines to a page.

Another copy

[B D 28

905

काशीमाहात्म्य

(from महावैवर्तपुराण)

14 × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll. 92, eleven lines to a page

Kāśimahātmya or the religious importance of the sacred places of Benares. It consists of 26 chapters and is a part of the third book of the Brahmaparivarta Purāṇa. The work was published at Benares in 1865 under the title Kāśirahasya, see Bod., No. 70 and I O No. 3415. Brahmaparivarta Purāṇa is published by the Venkatesvara Press Bombay

Beginning —

भवानीतनयाद्याद्यवनयानन्दवर्द्धन ॥

End. —

तथा गुरुचरणार्चय क मेरु सर्वगोदरे ॥

इति श्रीगुरुवैद्यते तृतीयो विभागो रहस्यातिरहस्ये काशी-
माहात्म्ये पञ्चोऽध्यायः ।

[B D 281.

906

कुमारिकाण्ड.

(from स्कन्दपुराण)

11 × 5½ inches, fair Devanāgarī handwriting
Foll. 248, eleven lines to a page. Dated Samvat 1890

Kumarikakhaṇḍa of the Skanda Purāṇa treating of the Siva worship and the legendary history of various places sacred to Siva especially in the south. Cf. I O No. 3644. It contains 67 Adhyāyas. Not found in the printed edition of the Skanda Purāṇa.

It begins —

मुनय उचुः ।

दक्षिणावर्तं तरेषु यानि तीर्थानि पश्य च ।

तानि ब्रूहि विद्याव्यास वर्णयन्त्यति तानि च ॥ १ ॥

सर्वतीर्थैकं येषु नारदाद्या वदन्ति च ।

तेषां चरितमाहात्म्यं श्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥ २ ॥

It ends —

इति श्रीस्कन्दपुराणे कुमारिकाण्डे गुप्तक्षेत्रमाहात्म्ये
सप्तपदोऽध्यायः ।

The MS says that this is the second Khanda of the Purāṇa

[B D 226.

907

कृष्णामाहात्म्य.

(from स्कन्दपुराण.)

13½ x 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll 86, about 14 lines to a page Dated
Saka 1781

A description of the holy places connected
with the river Krishna in 60 Adhyāyas. It
professes to be a part of the Skanda Purana

It begins —

कथय ऊतु ।

सद्वामो भगवन्प्राणाश्चमेखायै सुदुरलज्जार् ।

It ends —

सर्वाङ्गमानवामोति विष्णो पद्मवामुवाच ॥ ६१ ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणे कृष्णामाहात्म्ये स्कन्दनारदस
वादे उभयतोमुत्पीकृष्णसमुद्रमवेशो नाम पष्ठितमोऽध्याय ॥
[B D 243

908

कोकिलामाहात्म्य

(from स्कन्दपुराण)

12½ x 5½ inches, Devanagari character
Foll 31, about 13 lines to a page Dated
Saka 1758

Kokilāmāhātmya is a portion of the Kanakādri
khanda of the Skanda Purana in 31 Adhyāyas.
It describes the ceremony of worshipping an
image of a cuckoo (Kokilā) under a mango tree
for attaining general prosperity For details cf.
I O No 3631

It begins —

सुत उवाच ॥

पृच्छा नमिषारण्ये कथय शौनकादय ।

सन्नाम्ने सुतमासीन पद्मसुविदमादरात् ॥ १ ॥

[B D 283

909

गणपतिखण्ड.

(from ब्रह्मवैवर्तपुराण)

12 x 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll 123, nine lines to a page

Ganapatikhanda the third book of Brahma
vaivarta Purana, contains 48 Adhyāyas cf I
O 3410 (IV) See below Nos 932, 936 The
whole Purana is published by the Venkatesh
Press Bombay

Begins —

वारद उवाच ।

सुत श्रुतिखण्डं ते अमृतार्णवमुत्तमम् ।

Ends —

तस्यै वदति सर्वैः सुरभेष्टौ गणेश्वर ॥

इति श्रीब्रह्मवैवर्ते महापुराणे नारायणनारदसंवादे गण
पतिखण्डे पट्चत्वारिंशोऽध्यायः ।

[B I 112

910

गयामाहात्म्य

(from वायुपुराण)

9½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 56 8 lines to a page Dated Samvat 1918.

Gayāmāhātmya forms a part (Adhya. 43 50)
of the Uttarakhanda of the Vāyu Purāna. The
whole is published in the Bibliotheca Indica
and also by the Venkatesh Press Bombay

Begins —

सुत उवाच ।

सुनकापेर्महाभागेदेवर्षि सह वारदः ।

[B D 109

911

मरुदपुराण

15 x 6½ inches Devanagari handwriting
Foll 260, about 10 lines to a page. Dated Saka
1593

A badly wornout copy First folio is
lost many folios are broken into two. The
Purāna is often published. It is published also
with a Sanskrit commentary by the Venkate-
sh Press Bombay

[S. C. 16

912

चातुर्मासमाहात्म्य.
(from स्कन्दपुराण.)

6½×5 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 113, nine lines to a page. Dated Śaka 1701.

The religious importance of the several religious rites to be performed in the Cārmāsya &c. the four months from 11th of Āśāḥ to 11th of Kārtika. It is from the Skanda Purāṇa. It consists of 32 Adhyāyas, having 1361 ślokaś in all.

It begins—

महा उवाच—

अथ देवमुने सन्ततपुनोत्सङ्गं शुभम् ।

It ends—

महेष्टरो वा मनुजैर्दमार्तिः विनेदहम् ॥ ११ ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणोक्ते चातुर्मासमाहात्म्ये शारङ्ग-
धरे कविकेयमाहात्म्यं नाम द्वाविंशोऽध्यायः ॥ पूर्वोप-
सङ्गोक्तस्तथा ॥ १३६१ श्रीरत्न ॥

[B. D. 104]

913

जगन्नाथमाहात्म्य.

9½×4 inches, Devanāgarī character. Foll. 10
eight lines to a page.

Jagannāthamahātmya also called Mahāpuruṣa-
vidya or Purnottamamahātmya = a Puranic
piece in nine Adhyāyas and contains speculations
on the nature of Viṣṇu, and also descriptions
of the sacred places of the Purnottama Kṣātra
or Jagannātha Pura. The present MS. contains
only the 7th Adhyāya having 90 ślokaś. Cf.
I. O., No. 3716, Mitra, Notices, vol. II pp. 231
232. Published by the Venkateswara Press,
Bombay.

It begins—

श्रीवेङ्कटाक्ष उवाच ।

नमस्ते परमाशयं विश्वरूपाय विन्दते ।

नमस्ते वेदवेदाय सद्दिग्वान्दरुणिने ॥ १ ॥

It ends—

अनुशास्य जगद्गुरुं नीत्यथकलिं मनुम् ।

स्वाधर्मं प्रपद्यो हृदयिन्विन्दन् वपुर्दीवहम् ॥ ९० ॥

¶ 1

इति श्रीमहापुरुषविद्यायां सतमोऽध्यायः ।

[B. D. 232]

914

जातिसरस्वतीर्धमाहात्म्य.
(from स्कन्दपुराण.)

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 4, nine lines to a page.

The MS. contains the 65th Adhyāya of the
Jātsamaraṇastūtihamāhātmya, which forms a part
of the Himavātkhanda of the Skanda Purāṇa.
The MS. was given to Bhagavanlal Indraji by
Meherseṇa, a resident of Lalitpur in Nepal.

Begins—

स्कन्द उवाच ।

उदयेन शार्दूलानोसी बुद्धो गच्छाच्छतम् ।

Ends—

आयुःपत्नीमायपमुगमि संवत्

शाय च बुद्धिं सवत मुने वै ॥ १८ ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणे हिमवन्तखण्डे जातिसरस्वतीर्ध-
माहात्म्ये दैत्यानां पराक्रान्तिर्निर्गमपञ्चवद्विजयोऽध्यायः ॥ ६५ ॥

[B. D. 121]

915

सापीमाहात्म्य.

(from स्कन्दपुराण.)

10×5½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 140, twelve lines to a page. The MS. was
written by Chandratra in Śamvat 1783 or Śaka
1654.

Tāpimāhātmya in 11 Adhyāyas, is from the
Skanda Purāṇa.

Begins—

पूर्वोपसौ पावदती पयोद्वी तर्धरोपै. परिमण्डिता च ।

It ends—

एव संतोषयेद्दिमान्दतले विष्णुर्दूतः ।

वपुर्वनेन संतुष्टः सर्वपुण्यदायकः ॥ ५३ ॥

इति स्कन्दपुराणे सापीमाहात्म्ये सदाशिवध्यान-
संवादे जलकन्यावागोचराख्योत्पत्तिपुत्रगन्धर्वावर्णनो नाम
अनुषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६३ ॥

[B. D. 52]

916

देवीभागवत.

(Bks I III)

13½ × 6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 59, about 11 lines to a page

Devībhāgavata is a Purāṇa of great repute, describing the greatness of the goddess Bhagavati. Like the Bhāgavata Purāṇa it contains 12 Skandhas or books. It appears to have been written as a rival to the Bhāgavata Purāṇa, by the Eakias. Cf. Bk., pp 193 195 for the contents of the first three books and L O, No 3368

It begins —

सर्वैश्वर्यरूपां तां विद्यामातां च भीमहि ।

बुद्धिं या न प्रबोदयत् ॥

Published with the commentary of Nilakanṭha
by the Venkatesvara Press, Bombay

[B. D 242]

917

देवीमाहात्म्य.

(from मार्कण्डेयपुराण.)

9 × 5 inches, Devanagari handwriting;
Foll. 32, eighteen lines to a page

Devīmāhātmya in 13 Adhyayas containing about 700 verses and hence called Saptasatī, from the Mārkaṇḍeya Purāṇa. Often published

It begins —

तपस्वन्त महाराम मार्कण्डेय महाशुनिम् ॥

It ends —

इति मार्कण्डेयपुराणे सावर्गिके भगवन्तरे देवीमाहात्म्ये
श्रुतसत्प्रियवर्षप्रदानं नाम त्रयोदशोऽध्यायः ।

[S O 2]

918

देवीमाहात्म्य.

(from मार्कण्डेयपुराण)

7½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 74, seven lines to a page

Another copy

[B D 180]

919

देवीमाहात्म्य with

व्याख्या by नागोजीमठ.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 114, seven lines to a page Dated Saka
1660

A commentary on the Devīmāhātmya by Nagojibhāṭṭa Kāle who probably lived in the second half of the 17th century. See for other MSS, I O, Nos 3567 3568. Our MS closely agrees with the latter MS, it does not contain, however, the supplementary section at the end, found there

[B D 225]

920

देवीमाहात्म्य with

गुप्तवती by भास्करराय.

8½ × 6 inches, Devanāgarī character Foll. 83,
eleven lines to a page

Another commentary on Devīmāhātmya by Bhāskaraṛaya pupil of Gambhīraṛaya. Bhāskaraṛaya lived in the first half of the 18th century. His pupil Umānandanātha wrote in A D 1745, see above No 845. I also possess a MS written in Saka 1667 by Raghunātha Devasthali, another pupil of Bhāskaraṛaya

Begins —

श्रीराम प्रति पुष्कराभिषमहायक्षेण वेदव्रत-

व्याख्यानान्वसरे विशेषकथित श्रीविष्णुमोक्षरे ।

एतां धनुमुपकथ्येति सुदुर्घामिषुगात(?)शंकरा-

चार्ये विष्णुचतुष्टयेन सहित वन्दे गुरुणां गुरुम् ॥ १ ॥

विशिष्टिष्णुमुत्सामरोदयस्थितिनाशेषु शिवोपनीश्वर ।

जगदम्ब तव त्वयश्चम क्षणमुदाहृष्टकालमजिका ॥ २ ॥

It ends —

चतुष्टये पीठिकानां प्राचीनानां च तुष्टये ।

वमस्तुतिकरी भूयास्त्वदीनानां च मस्तुति ॥ ३ ॥

सायुच्छायप्रमितप्रमोदवर्षे विदम्बरे वनिका ।

सायुच्छायप्रमितप्रमोदवर्षे द्विदम्बरे तजुगाद ॥ ४ ॥

भीकादीपुरवासिसोमपुत्रीगम्भीरराष्ट्रभारती-
पुत्रेणाभिषिक्ता मया रक्षितया चण्डिस्तुतेष्टीयया ।
या नन्दादिषु सप्तमी भ्रमरिणी जीमातदे सप्तती-
क्षेत्रे न कुलदेवता पतति सा भीचन्द्रा प्रीयताम् ३
गुरुरेव शिषो गुरुमेव भजे गुरुनैव सहायि नमो गुरवे ।
न गुरोरधिक शिगुराणि गुरो मतिरस्तु गुरो जयनाथगुरी ॥

इति भीमपदवाच्यप्रमाणपारावारपरीणशुशीनसर्वतप्रख
सप्तभीमद्रुम्भीरराजभारतीदीक्षितामगमास्तरूपयमा
रतीदीक्षितमहाभिषिक्ता रक्षिता गुप्तयतीसमाख्या सप्तदा
तीत्याख्या समाप्त ।

[B D 21

921

द्वारकामाहात्म्य.

(from प्रह्लादसंहिता)

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 4-138, nine lines to a page. Dated Samvat
1788

Dvārakamāhātmya from the Pralhadāsambhita which is probably a part of the Skanda Purāṇa see below the colophon of ch. 31. This appears to be materially different from Bod. No. 124 and I O, No 3660 and also from the text which is published in the Prabhāsakhaṇḍa of the Skanda Purāṇa. This has 41 Adhyāyas as against 34 of the Bod and I O MSS. The MS is without beginning

The following is an analysis of the work —

Adhy I (56 slo) ends on 4, II (55 slo) on 7, III (हविर्गणितु खमोक्षण 90 slo) on 12 IV (यात्रा विषाण 44 slo) on 14, V (गोमतीनाममहिमा 50 slo) on 16b VI (61 slo) on 19b, VII (चकतीर्यमाहात्म्य 28 slo) on 21, VIII (गोमतीसमवर्णनो 53 slo) on 24, IX (हविर्गणितु दृढदर्शन 19 slo) on 25 X (हृकला सवर्णनो 67 slo) on 29b, XI (विष्णुपदवर्ण 15 slo) on 29b, XII (मायासरवर्णनो 82 slo) on 34, XIII (गोप्रचारमाहात्म्य 47 slo) on 36b XIV (प्रवचनमाहात्म्य 60 slo) on 40, XV (सिद्धेश्वरमाहात्म्य 31 slo) on 41b, XVI (तीर्थयात्राकथन 41 slo) on 44 XVII (यात्रायां परिवारकथनो 55 slo) on 47, XVIII (दुर्वा सानिधयो 50 slo) on 49b, XIX (कृष्णसमनोनाम 25 slo) on 51, XX (कुसुमद्वैतवचनोनाम 100 slo) on 56b, XXI (कुसुमप्रसादन 17 slo) on 57b, XXII हविर्गणी

रथयात्रावर्ण 62 slo) on 61, XXIII (चण्डनमौगपान 201 slo) on 72 XXIV (चण्डनमौगपान 120 slo) on 78, XXV (65 slo) on 82, XXVI (जगरमाहात्म्य 60 slo) on 85b, XXVII (गोरीचन्दनमाहात्म्य 12 slo) on 86b, XXVIII (सद्गुहाद्वारमा 50 slo) on 89b, XXIX (विण्डतारकमाहात्म्य 20 slo) on 90b, XXX (70 slo) on 91b, XXXI (हृदि रक्तगुप्ताने ॥ जगरमाहात्म्य 65 slo) on 93 XXXII (शकादनी माहात्म्य 17 slo) on 99b, XXXIII (द्वारगीमनमाहात्म्य 61 slo) on 103, XXXIV (तीर्थक्षेत्रयात्रा 69 slo) on 106b XXXV (देवतीर्ययात्रा 69 slo) on 110b, XXXVI (द्वारकाभिषेको 66 slo) on 114, XXXVII (द्वारकाभिषेको 118 slo) on 120b, XXXVIII (गोमती भारवान 51 slo) on 123, XXXIX (49 slo) on 126 XL (द्वारकावर्णनोनाम 116 slo) on 132

The last Adhyāya has 124 slokas and ends as follows.—

जलधि श्रावयामास कळी प्राप्ते हु सा पुरी ॥ १२ ॥
भीष्मपुत्रमिदं तत्र श्रावितु नैव शक्यते ॥
प्रभासे सोमपुत्राणि द्वारकां ननुवृत्नीम् ॥ १३ ॥
प्रयोधनी रक्षिते सपत्नी मायये तथा ॥ १४ ॥

इति भीमपदवाच्यसंहितायां भीमद्वारकामाहात्म्ये
पण्डितवनेन्द्रप्रबोधो नाम चतुर्थवारसोपपाद । संवत् १७३३
वर्षे वैश्वद्य ५ तमौ दिवसि रा शाम्भुदिवसि । पठनार्थं मह-
त्तवायमुत्तमद्वयमब्राह्मणमद्वैतवाचनस्य पठनार्थं ॥ प्रयानु-
सरणे लिखितं नम द्रोणे न दीयते ।

[ZZ E. 22.

922

धनुर्मासमाहात्म्य.

(from पञ्चरात्रागम.)

10½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting.
Foll 4 14 lines to a page.

A small tract consisting of five chapters from the Pañcarātrāgama explaining the religious importance of the Dhanurmāsā : i. e. the month of Mārgaśīrṣa.

It begins —

गौतम उवाच ।

सुत सुत महामाया सर्वशास्त्रविशारद ।

The Adhyāyas have 22, 34 24 28 and 13 slokas respectively

It ends —

कोदण्डे सविता चैव प्रत्युरे प्रजयेदित्य ।

द्वादशाब्दाचनफल यद्दिनेन सिध्यति ॥ १३ ॥

इति धीपञ्चरात्रागमे धनुर्मासमाहात्म्ये हंसब्रह्मसं
वादे पञ्चमोऽध्यायः ॥

[B D 197]

923

नर्मदासाहात्म्य.

(from वायुपुराण.)

12½ × 7½ inches, Devanagari character
Fol. 841, seventeen lines to a pageNarmadāmahatmya = part of the Revakhaṇḍa
of the Vayu Purana. For a complete analysis see
Bod Nos 114 16 and I O No 3595

It begins —

उभयतट० ॥ १ ॥ नाशयतु दुहित० ॥ २ ॥

It ends —

इति त्रिगदितमेतन्मर्मदायाऽक्षरित्र

पवनगदितमध्य कार्यवक्त्रादवाच्य ।

त्रिभुवनजनकस्य वत्सदादौ मुनीनां

इत्युपतिपुरतः सप्त दत्तमुच्येन साधु ॥

इति वायुसन्तुविंशतिसाहस्र्या सहिताया रेखाखण्डे
नर्मदासाहात्म्ये द्वापरावसिसमाप्तिर्नामाध्यायः ।

[Z. C 46]

924

नासिकेतोपाख्यान.

(from ब्रह्माण्डपुराण)

13 × 8½ inches, Devanagari character
Fol. 23, 17 lines to a pageA Puranic story from the Brahmanḍa
Purāṇa in 18 Adhyāyas. For a summary cf.
I O, No 3446. The present MS however,
agrees with No 3445. The Brahmanḍa Purāṇa
is published by the Venkateswara Press Bombay.

It begins —

सुत उवाच ।

गङ्गातीरे मुद्रासीन इत्या ध्यानमकुरुतः ।

It ends.—

प्रणवरसनया दृताङ्गिष्वथ

स भवति भागवतमध्याय उक्त ॥ २७ ॥

इति धीपञ्चरात्रपुराणे नासिकेतोपाख्याने भागवत-
धर्मनिरूपण नामाष्टादशोऽध्यायः ।

[B D 255]

925

नीलमतपुराण

15½ × 7 inches, Devanagari handwriting
Fol. 59, twelve lines to a page. Dated Samvat
1925. The MS was copied at Kashmir.Nilamata Purana sometimes called Kāsmira-
mahatmya is a Puranic account of the sacred
places connected with Kashmir and the river
Vitastā. This was one of the chief sources of
Kalhana's Rajataranginī, cf. Buhler's Kashmir
Report p. 38. Indian Antiquary XVIII. p.
184, Bhandarkar Report 1883-84 p. 44, I O,
Nos. 3709-3710. Published in the Punjab
Sanskrit Series.

It begins —

यत्सत्त्वा समभूदिहारसरसी कल्पान्मन्त्र०

It ends —

० अतीवहृद्ये बहुविकारेषु जनप्रिये भारतपूर्णचन्द्रे ॥

इति श्रीनीलमते वितस्तासाहात्म्यम् । समाप्त चेद नील-
मते नाम पुराणमिति शुभाचार्यः ०

[B D 248]

926

पद्मपुराण.

8½ × 4½ inches, Devanagari character
Fol. 260, ten lines to a page. Dated Samvat
1866. Incomplete.A fragment of the Padma Purana. First folio
is lost. The MS. contains the text only upto
the 8th Adhyāya of the Pātālakhanda. Padma
Purāṇa is published in the A. B. Series and also
by the Venkateswara Press Bombay.

[Z. C 50]

927

परमेश्वरपुराण.

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Fol. 58, nine lines to a page. Dated Samvat
1822.

Parāśara Purāna, one of the Upapurānas, it contains 18 Adhyāyas and 1008 ślokaś. It is an old Purāna mentioned in Śiva Purāna and Devī Bhāgavata, see O C I p 328 Also, cf. I O, No 3403 for quotations

It begins —

सौरमण्डलमप्यस्य सागव ससारभेषजम् ।
नीलम्रीव विरूपाक्ष नमामि शिवमव्ययम् ॥
भेदशूङ्गे समासीन संसारोद्विषितारकम् ।
शुकः प्रणम्य सर्वज्ञ श्रीपराशरमाधुरात् ॥

It ends —

महादेवमसादेन पाराशरसमाह्वयम् ।
मया पराशरैर्यैः पुराणमिदमीरितम् ॥
व्यासपुत्रः शुक श्रुत्वा पराशरं पराशरात् ।
पुराणं दण्डवद्भूमौ प्रणाममकरोद्भुजैः ॥
नमो रुद्राय ॥ वा विभक्तिः ॥
अष्टोत्तसहस्रेण श्लोकैर्नैव विस्मिन्नितम् ।
इदमष्टादशाध्यायैः शिवोन्नेत्राददाति नः ॥
इत्युपपुराणे पाराशरे अष्टादशोऽध्यायः ।

[Z. O 29

928

पाण्डुरङ्गगीतास्तोत्र.
(from महामारत)

6×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 15, seven lines to a page

This is a Stotra in praise of Viṣṇu consisting of 101 ślokaś sung by different persons (or attributed to them) of the family of the Pāṇḍavas as well as the Kauravas and also by others. It is printed in the Brhatatotraratna-kara (N. Press) where it is also called Prapannagītā. Here it is said to be from the Mahābhārata.

It begins —

पाण्डव उवाच ।
ऋकारं विन्दुसमुक्तं नित्यं व्याप्यते योगिनः ।
कामदं मोक्षदं चैव ऋकाराय भजो नमः ॥ १ ॥
महादेवनामपराशरपुण्डरीकं

It ends —

इदं पवित्रमस्तु पातं पुरा पापप्रणाशनम् ।
दुःस्वप्ननाशनं स्तोत्रं पाण्डवं परिकीर्तितम् ॥ १०० ॥

यः पठेत् मातृस्वाय वैष्णव कोत्रमुत्तमम् ।
स गच्छेत्परमं स्थानं यत्र योगीश्वरो हरिः ॥ १०१ ॥
इति श्रीमहामारते पाण्डुरङ्गगीता समाप्ता ॥

[B D 140.

929

पाण्डुरङ्गमाहात्म्य.
(from स्कन्दपुराण.)

12×8½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 29, twelve lines to a page

Religious importance of Pāṇḍharpur, in 18 Adhyāyas from the Uttarasaṁhitā of the Skanda Purāna. The Adhyāyas have 65 54 50 50, 47, 72, 101, 59, 84 106 85 and 40 ślokaś, respectively

It begins —

स्कन्द उवाच ।
माहात्म्यं कथितं सप्तयुग्ं नदीनामुत्तमोत्तमम् ।
पद्मादीनां मुनिभेदा किमन्यग्रोत्तुमिच्छय ॥ १ ॥
क्षयव ऊचुः ।
सर्वोत्तमं यदि क्षेत्रं तीर्थं चैकत्र विद्यते ।
कच्छत देवतं चापि तत्रो वद महामते ॥ २ ॥
सूत उवाच ।

भगवतादिमहर्षीणां वचः श्रुत्वा पश्यन् ॥
गौण्डरीकमिति कथां तीर्थं क्षेत्रं च पूजितम् ।
पाण्डुरङ्गं तत्रास्ते भूमिमान्देवतोत्तमः ॥ ३३ ॥

It ends —

दक्षिणद्वारमाभित्य निहत्यचापि नारद ॥ ७० ॥
इति श्रीस्कन्दपुराणे उत्तरसंहितायां श्रीपाण्डुरङ्ग-
माहात्म्ये उन्मादेष्टवसादे इति दशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

[B I 121.

930

पुरुषोत्तममाहात्म्य.
(from ब्रह्माण्डपुराण.)

13×8½ inches, fair Devanāgarī handwriting
Foll 38, about 17 lines to a page Dated
Saka 1780

Puruṣottamamāhātmya is a Purānic tract treating of the religious importance of the Mālamāsa or the intercalated month and is a part of the Brahmaṇḍa Purāna, cf. I. O., No. 3444, with which this MS wholly agrees. Not

found in the printed edition of the Brahṁāṇḍa Purāṇa nor in the Nārada Purāṇa.

The following remark according to which the piece is found in the *Prāṇa*, is found on the first leaf —

अथ पुरोत्तममासखण्ड इति लिखितं केनचिद्ब्रह्मादि-
कारिणा परंतु बृहदारदपुराणान्तर्गतमिदं माहात्म्यमिति
निश्चयः । ननु ब्रह्माण्डान्तर्गतमिति निश्चयः ० लि. अवरगा
बादकर जोसी हरीकृष्ण स्वयंदास ।

It begins —

श्रीमत्सुबोदरेक्षान नन्दनानन्दवर्धन । ०

अहो किमेकयित द्वितेः ॥ १ ॥

It ends —

इति श्रीमद्ब्रह्मपुराणे पुरोत्तममाहात्म्ये निवसानियम
प्रताप्याय ॥ ३० ॥ (20)

[B D 255]

931

पुरोत्तममाहात्म्य.
(from स्कन्दपुराण.)

14 × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll. 94, eleven lines to a page. Dated Samvat
1859

Another tract on the same subject from the
Ukālakhanda of the Skanda Purāṇa Cf I O,
No 3627 which has only 45 Adhyāyas as
against 65 of our MS

It begins —

सुनय ऊतु — भगवन्सर्वेश्वरहृद

It ends —

इति श्रीस्कन्दपुराणे चतुर्त्तविंशत्यहो उत्कलखण्डे
जैमिनिविरचितवादे श्रीपुरोत्तममाहात्म्ये पञ्चपटितयो
ध्याय ॥ ६५ ॥ सप्तद १८५९

[B D 39]

932

प्रकृतिलखण्ड.
(from ब्रह्मवैवर्ते.)

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 245, nine lines to a page.

The Prakṛtikhanda, in 93 Adhyāyas, from the
Brahma-Vaivarta Purāṇa, cf I O, No. 3410
(II) See above No. 909

Begins —

नरद उवाच । गणेशजननी दुर्गा राधा छद्मी सरस्वती । ०

Ends —

स्वोदेव शृणो भगवान् बभूव च गणेश्वर ॥

इति श्रीब्रह्मवैवर्ते महापुराणे प्रकृतिलखण्डे दुर्गापार्वत्यो-
नारायणनारदसंवादे प्रकृतेः कवचकथन नाम त्रिपटित-
मोध्यायः ॥ समाप्तश्चाय प्रकृतिलखण्डः ॥

[B I 113]

933

प्रतिष्ठानमाहात्म्य.
(from ब्रह्माण्डपुराण.)

8½ × 6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 102, about 17 lines to a page Dated
Saka 1787

This is a section from the Brahṁāṇḍa Purāṇa
describing the various holy places in Pratiṣṭhāna
& Paṭhana. It consists of 43 Adhyāyas. The
whole Purāṇa is published by the Venkateswara
Press, Bombay

It begins —

मात्रव उवाच ।

छद्मीपते यज्ञवता भगवति

श्रीमत्प्रतिष्ठानमाहात्म्यमुच्यते ॥ ०

It ends —

इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे प्रतिष्ठानमाहात्म्ये व्याघ्रप्रदी-
प्याग्नेश्वर महाचलेश्वरनाम त्रिपटितसोपानाय ॥ इति प्रति-
ष्ठानमाहात्म्य समाप्तम् ॥

[B D 194]

934

प्रयागमाहात्म्य.
(from पद्मपुराण)

11½ × 5 inches, Devanāgarī character
Foll 187, eleven lines to a page. Incomplete.

Prayāgamāhātmya in 100 Adhyāyas is a
portion of the Pātālakhanda of the Padma
Purāṇa. The present MS is incomplete, it
contains 97 Adhyāyas and 45 verses of the 98th.
On the first leaf we find — "प्रयागमाहात्म्यसप्तम्यादी
पदे सुमारे १९१" This shows that about 6 folios
at the end are missing See I O, No 3393.

It begins:—

कदाचिद्वैमिषारण्ये सूतं परमकोविदम् ।०

The colophon:—

इति धीयज्ञपुराणे पातालखण्डे अयागमाद्वाक्ये
सूतशौनकासंवादान्तर्गतशेषसप्तकुमारसंवादे०

[B. D. 57.

935

बृहन्नारदीयपुराण.

12½ × 5½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 144; about ten lines to a page.

The work is published in the Bibliotheca
Indica. It is in 35 Adhyāyas. Cf. I O, No.,
8368 for details.

It begins:—

नारायणं नमस्कृत्य नरं शैव नरोत्तमम् ॥

देवीं सरस्वतीं ध्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥ १ ॥

यन्मे ब्रह्मदायनास्तीनमिन्द्रानन्दमग्निदम् ॥०

Ends:—

• इति श्रीबृहन्नारदीये पुराणे अष्टात्रिंशोऽध्यायः ॥

[B. D. 116.

936

ब्रह्मखण्ड.

(from ब्रह्मवैवर्तपुराण.)

18 × 6 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 84; ten lines to a page.

Brahmakhaṇḍa consisting of thirty Adhyāyas
is the last book of the Brahma Vaisṛṇa Purāṇa,
cf. I O, No. 3410. See above Nos. 909, 932.

It begins:—

गणेशमष्टेशसुरेशोपाः सुराश्च०

It ends:—

इति श्रीब्रह्मवैवर्ते महापुराणे ब्रह्मखण्डे नारायणनारद-
संवादे प्रयासाग्रमे त्रिंशचमोऽध्यायः ॥ ३० ॥ समाप्तमिदं
ब्रह्मखण्डम् ।

[B. D. 33.

937

ब्रह्मखण्ड.

(from ब्रह्मवैवर्तपुराण.)

12 × 6 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 100; nine lines to a page

Another copy.

[B. I. 116.

938

ब्रह्मखण्ड and प्रवृत्तिखण्ड.

(from ब्रह्मवैवर्तपुराण.)

11½ × 5½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 82 + 223; ten lines to a page.

Another copy of the two Khṇḍas. See above
Nos. 932 and 936.

[B. D. 125.

939

ब्रह्मसंहिता.

(Adhy. V.)

9 × 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 8, seven or eight lines to a page.

The MS. contains Adhy. V of the Brahma-
sāhita, otherwise called Bhagavatsiddhāntasā-
graha. It has 71 śloka in all which give an
account of the origin of Śrīkrṣṇa's Avatāra and
contain a hymn to the same deity. See I O,
No. 2511 for the complete text and also a brief
commentary on the same. Also compare Aufre-
cht, Leipzig Catalogue, No. 717.

Begins:—

ईश्वरः परमः कृष्णः सविदान्शक्तिप्रदः ।०

Ends:—

विधे विधेहि स्वयमो जगति ॥ ३६ ॥

अन्यथा च ।

अप्यायसत्संज्ञा भगवद्ब्रह्मसंहिता ।

कृष्णोऽसिपदां सारैः संविता ब्रह्मणोदिता ॥

इति श्रीब्रह्मसंहितायां भगवत्सिद्धान्तसमष्टौ ब्रह्मसंवाक्य-
पञ्चमोऽध्यायः ॥

[B. D. 140.

940

ब्रह्मोत्तरखण्ड.

(from स्कन्दपुराण.)

12 × 5½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 112, nine lines to a page. Dated Saka
1773

Brahmottarakhaṇḍa of the Skanda Purāṇa in
22 Adhyāyas. See Mitra, Notices, VIII. p. 19;
I O, No. 3661-62. Published as the third
part of Brāhmakhaṇḍa of the Skanda Purāṇa.

It begins —

उपोतिर्मात्रसदानन्दनिर्मलज्ञानरूपिणे ।

यम विनाय शान्ताय महापणे छिद्ररूपिणे ॥ १ ॥

कथय ऊतु ।०

It ends —

इति श्रीस्कन्दपुराणे ब्रह्मोत्तरखण्डे अथवानुवर्णन
नाम द्वाविंशोऽध्यायः ।

[B D 17]

941

ब्रह्मोत्तरखण्ड.

(from स्कन्दपुराण.)

10×4½ inches Devanagari handwriting,
Foll. 165, nine lines to a page

Another copy

[B D 311]

942

भागवतपुराण

(गोपीगीत)

6½×3½ inches, Devanagari character Foll
3, ten lines to a page

Gopigitakathana is the name of the 31st
Adhyāya of the 10th Skandha of the Bhāgavata
Purāṇa

[B D 233]

943

भागवतपुराण

(रासपञ्चाध्यायी.)

10×4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 16, about eight lines to a page. Dated
Samvat 1876.

Rāsapañcādhyaī or the five Adhyāyas (29-33)
of the 11th Skandha of the Bhāgavata Purāṇa.

Beginning —

श्रीमुक्त उवाच ।

मगशानपि ता राधो मातृदोषुल्लसद्विहाराः ।०

End —

॥ १० ॥ श्रीभागवते महापुराणे इत्यमरखण्डे रासपञ्चा-
ध्याय नाम त्रयविंशोऽध्यायः ॥

[B I 118.]

944

भागवतपुराण.

(रासपञ्चाध्यायी.)

9×4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 16, nine lines to a page

Another copy

[B D 140]

945

भागवतपुराण

(रुद्रगीत.)

7½×3½ inches, Devanagari handwriting
Foll 7, seven lines to a page

The Rudragita forms the 24th Adhyāya of the
fourth Skandha of the Bhāgavata Purāṇa. It
has 47 ślokaś.

[B D 180]

946

भागवतश्लोकसंग्रह.

10½×4½ inches, Devanagari character
Foll 11, fifteen lines to a page.

Some extracts from the Bhāgavata Purāṇa

[B D 123]

947

भागवतपुराण with

वासनामाय्य by योगेश्वर.

11½×5 inches, Devanagari handwriting
Foll 272, about 10 lines to a page Dated
Samvat 1573.

This MS contains the second Skandha of the
Bhāgavata Purāṇa accompanied by the commen-
tary of Yoges'vara. It quotes many authorities
but does not refer to previous commentators nor
to the celebrated works on the Bhāgavata by
Yopadeva. Yoges'vara quotes Viśvarūpa ascri-
bing verses to him which look like those of
Śures'varācārya. See under No. 699 above

The latest writer quoted by Yoges'vara is the
author of Viśvakosa (1111 A. D.) His date thus
falls between the 12th and the 16 century

It begins —

अथ के द्वितीयक ये सखुदेशसम्बद्धक्षुण्णोत्तिभ्या
समासतो मदनय — निवृत्तेर्जायस्यानुपूर्वकरणलक्षणमाय
धीमागवतनामादितो विधिमिच्छति (दा)रेण योगप्रस्थानसा
धनाय सविकलापकमनीयत्वमिगमासर्वप्रपञ्चयीजविलस
नैकविज्ञानपृथक्काराव चेति श्रीमद्भागवताय चर्णयाभास ।
सद्य प्रथमेध्याये परापरयोगविवेचनादिसाधनासमर्थानां
श्रवणादिभि सोपानपरवशाभि स्वविद्युभगवद्गुप्यपानपा
येवपारंपर्येनिगमज्ञानसाधनमित्यनेमिस्तिककमोपरित्यागकलितु
अगतिगिरिका अनादैकयेयमनुदैवसायपबलेक्षुणां प्रकार
व्याख्यास्यामि ०

The following are quoted in the first five
Adhyāyas —

अभिधानदीप 55, 105 अभिधानलकार 138b
अलङ्कारमीमांसा 88, भागवन्वितामणि 52b, 58 भाग
वदीपिका 10, भागवतलकार 40b, 98b, आदित्यरहस्य
84b उपज्ञानकलिका 55, कृष्णरहस्य 85b नाटक 6,
गृहस्थधर्मेतिर्णय 41, गीतमकारिका 7b, 39b, 66, गीत
संवरनागम 10b, 33b, 49b, श्रीवैष्णवविवेकागम 131b,
जैमिनि 5b, ज्ञानावधूत 9b, 49b, दत्तात्रेय 36, दीपका
चार्य 63, 117b, नारदपञ्चागम 6b, 12b, 45b निर
नकरन्द 140b नियोगेश्वरकारिका 59, लुप्तहस्तार
145b परमहंसाचार्य 9b, पृथ्वीधराचार्य 54b प्रदीप
लकार 65, मध्वनसारोद्धार (a Vedantic work) 69b,
64, 69, 78, 87, मध्वरसि (Vedantic) 63b
मध्वरहस्य 104, मध्वलकार 94b, 95 मध्वद्वयाराज
68b, 85, 108b, 185, मध्वयामल 38, 46 59,
मध्वकोश 34, मध्वमञ्जरी 34, 84b मध्वरहस्य 77,
मध्वानुष्ठानमणि 74b मध्वानुष्ठान 10, 40, 56, 76,
104 योगरत्नकलिका 55b, द्वादशामल 14, 31, 45,
यामलेश्वरतल 52b, 75b, 77b, विद्युत्कारिका 56b, 89b,
विश्वकोश 16b, विश्वरूपाचार्य 8b, 99b, विश्वेश्वरपञ्चागम
40, विश्वेश्वराचार्य 64b विष्णुधर्मोत्तम 6b, विष्णुयामल
88, विष्णुरहस्य 7b, 57, 61, विष्णुसंहिता 42, 73b,
77, शङ्कराचार्य 50, 63b, शब्दकोश 89, 137, शब्द
सिन्धु 80b, 111b, शब्दलकार 47b, शङ्करकारिका
64b, 86, शिवपञ्चागम 127, शिवसिद्धांत 58b,
संवरपितामणि 38, सरस्वतीरहस्य 104b, 128, सु
शराचार्य (वार्तिककार) 11b, 25b, 42b, भूययामल
62b, 102b, 116b, सौमरि 3, 11b, 29, 91.

सदृश विभक्त्याचार्यैरपि ।

73

तिष्ठतैलमेव दृष्ट येन न दृष्ट पृथक्कापि ।

अविदितपरमानन्दो धृति जनो विपय एव रमणीयः ।

गानाप्रपञ्चकनैव विधत्ते यत्न दास्यतम् ।

तस्मै देशाय दान्ताय दिवाय सतत नमः ॥

इति विभक्त्याचार्यैरपि निरूपितवान् ।

उद्भादेव पयस्य प्रपञ्चवाद्वय स्मृत ।

श्रेयवृद्धिरसोद्योतकरणे कविभि स्मृत ॥

इति अलङ्कारमीमांसाभिप्रायः ।

It ends —

(इति भागवते) महापुराणे परमहंसा सहितार्वा श्रीदि
लीयकण्ठे परमहंसपरिभाषकधीयोगेश्वराचार्यविरचिते
श्रीवासनाभाष्ये दशमोऽध्यायः सप्तमः । समाप्तमर्थ
दिनीय दृश्यम् । स्वस्ति श्रीसत्त्व १५७१ वर्षे मयमभाषणवदि
दसम्यां तिथौ गुरुदिने अष्टमेवास्तम्यगुर्जरातिश्रीमहत्ता
कलवाककेन श्रीभागवत लिखितम् । १८० कहरनायेन
लिपितं ।

[B D 231.

948

भागवतपुराण with
सुयोधिनी by यत्नभाचार्य.

12 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting,
Foll about 100, twelve lines to a page In
complete

Bhāgavata Purāṇa only the Xth Skandha with
Subodhini a commentary by Vallabhācārya, the
well known founder of a Vaiṣṇava sect who
lived in the 16th century

[B I. 108.

949

भागवतपुराण with
सुयोधिनी by यत्नभाचार्य.

14 × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 48, about 18 lines to a page Incomplete.

Another copy of a part of the Subodhini on
the xth Skandha The MS contains the first
three Adhyāyas and a part of the fourth

[B D 255

950

भागवतपुराण (only रासपञ्चाव्यायी) with
सुयोधिनी by यत्नभाचार्य.

7½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 13, about 15 lines to a page

Subodhini on the Rāsapancādhyāya, 1 & 2.
Adhya. 29 33 of the Purvārtha of the 11th
Skandha

[B I 109]

951

भागवतसुयोधिनी of यद्गुभाचार्य with
टीका by विठ्ठल

10½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9 ten lines to a page

A fragment (Adhy. 18) of the Subodhini
with the commentary of Viṭṭhala Dikṣita the
son of Vallabhācārya

[B I 137]

952

भागवतसुयोधिनी of यद्गुभाचार्य with
टीका by विठ्ठल

10½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7 nine lines to a page

The MS. contains only the 32nd chapter of
the 11th Skandha

Begins —

द्वाविंशोऽध्यायः श्रीकृष्णस्य ।

Ends —

इति श्रीगीर्वाणवल्गुभाचार्यकृतैकतमभिविठ्ठलदीक्षितविर-
चितो दशमस्कन्धमकरन्दविवृतिप्रकाश समाप्त ।

[B I 136]

953

भागवतसुयोधिनी of यद्गुभाचार्य with
टीका by विठ्ठल

10½ × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 10 sixteen lines to a page

Subodhini with Viṭṭhala's Prakāśa on Adhy.
47 of the 11th Skandha.

[B I 122]

954

भागवतसुयोधिनी
(पञ्चमाध्यायप्रकरणार्थसूत्रम्)

10½ × 5½ inches Devanāgarī character Foll 7,
ten lines to a page. Complete.

A fragment.

पञ्चमाध्याये प्रकरणार्थसूत्रम् । स्वभावस्येति । भक्त-
भावानुसारणे भगवत परमदयालुत्व भक्तिमार्गोक्त्यर्थं
लिख्यति ।

[B I 119]

955-956

भागवतपुराण with
भावार्यदीपिका by श्रीधर

15 × 9½ inches, Devanāgarī character Foll.
940 about twenty lines to a page

Bhāgavata Purāna with the commentary of
Śrīdhara bound in two volumes. The twelve
books are separately paged. Often published.

[ZZ A. 6.]

957

मत्स्यपुराण

14 × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 368 thirteen lines to a page. Dated
Samvat 1814

Matsya Purāna, It is published in the A. S.
Series.

The following folios of the MS are lost —
1, 8 322 329 and 333 367 See I O No 3548

It ends —

इति श्रीमत्स्यपुराणे चतुर्दशसाहस्रपां संहितायां कविराज-
कीर्तय नाम अष्टमाध्यायः ।

[ZZ B D]

958

मथुरामाहात्म्य

(from आदिवराहपुराण)

10½ × 6 inches, good Devanāgarī handwriting
Foll 99 nine lines to a page.

Matī urāmāhātmya, a description of the reli-
gious importance of Mathurā and its suburbs in
29 Adijāyas. It has the form of a dialogue
between Ādivarāha and D āraji and is a part of
the Ādivarāha Purāna.

It begins —

यत्न उवाच ।

युष्मा देवस्य माहात्म्यं होतार्यं त्रिंशत्तमम् ।

It ends —

इत्यादि श्रीआदिवाराहपुराणे प्रागितिहासे भगवच्छास्त्रे
मथुराद्रुतमहिमावर्णेन नाम एकोनत्रयोध्याय ॥ २९ ॥
मथुरामाहात्म्यं संप्लवं ॥

[B D 52]

959

मथुरामाहात्म्य.

(from आदिवाराहपुराण)

15 x 7½ inches Devanāgarī character Foll 46,
15 lines to a page : Dated Samvat 1625

Another copy

[B I 110]

960

मध्यमखण्ड.

(from ब्रह्माण्डपुराण)

13 x 8½ inches, fair Devanāgarī handwriting
Foll 105, 17 lines to a page : Dated Saka 1780

Madhyamakhaṇḍa of the Brahmanda Purāṇa in 94 Adhyāyas containing the story of King Sakaia interspersed with many Upākhyānas (the whole Purāṇa is published by the Venkatesvara Press, Bombay). But it does not contain this portion. A note in pencil on the first folio of the MS says that the Khanda is from the Vāyu Purāṇa and is called Brahmandāvarta Khanda there, but the Venkatesvara Press edition of the Vāyu Purāṇa does not contain this. It begins —

विश्वोत्पत्त्यादिषु गुणतया यत्कल्याणसिद्धौ-

रन्त्यर्थाभ्युदयति सततं शक्तिर्यतो यदीय ।

शश्वत्तत् सकलसुखनन्द्यापि नारायणाकर्म

मत्सङ्गोति स्फुटं हृदये सर्वदाभ्युदयम् ॥ १ ॥

मध्यमं ऊचुः ।

दिविप्रायक्योपेता ब्रह्माण्डीय सविहरा ।

पुराणसंहिता एत एव सा सम्प्रदिशोच्यते ॥ २ ॥

भूयोपाश्रय नः सम्प्रक्षु विस्तरेण महामते ।

दिरण्यनाम किं भूयो जेमिर्नि पर्यवृच्छत ॥

सुन उवाच ॥

धृत्वा तद्गङ्गां शय्या कथा मुनिमुपेन्द्रता ।

दिरण्यनामो विप्रेन्द्रो जेमिर्नि पुनरवधीत् ॥

भगवन् सम्मवा धृष्ट एव सा तत्सम्प्रगीरितम् ।

महद्वाच हि जगतो नयथा यद्विद्वजम् ॥

नक्षत्राणां प्रहाराणां च ज्योतिषां मरणां तथा ।

स्थितिश्च क्रमश्चैव लोकानां च संहारैः ॥

सोहमिच्छामि भगवन् सगुणो नयम कथम् ।

चतु शत योजनानां सहस्रावमुपागत ॥

एषां नामुच्यते शेष कर्मभूमिश्च कर्मिणाम् ।

अत्रैव पुरुषार्थांश्च साधयन्ते षष्ठमानवैः ॥

कथं सगरपुत्रैः स योजनानां चतु शतम् ।

समुद्रो योजित कञ्चात्पश्चिमे दृष्टि मेखिलम् ॥

सगरः समद्वीपात् कश्यपवशात्समुद्रवः ।

तस्य पुत्रैरयं द्वीप संक्षिप्त पयसा निधौ ॥

एष्येय कतिसरयानि योजनानि विहोषित ।

राजेनाभ्युत्थनं सद्य निरर्थत्वेर्महामुने ॥

रामनाम च को यस्य समुद्रोत्सारणं मत ।

प्रभावोवापि लोकेषु कीर्तते तच्च मे मुदा ॥

सगरस्य च मे वक्तो जन्मकर्म च विलसत् ।

यथाज्ञा (यथा)वापि लोकेषु मप्यतोभूदयं निधि ॥

Adhyas 38-35 to 50 and 51-15 to 61 are not
contained in the MS

It ends:—

सद्यः सरमसं रामवारे कालावलोपने ।

सुवर्णपुष्पनिधितं सद्यं चतुष्टयमम् ॥ १३ ॥

तस्मिन्महापदोर्भार्यो यो बद्धिदैवतम् ।

सुवर्जं भृगुपार्श्वं समप्राप्त्यस्तत्पर ॥ १४ ॥

इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे मध्यमखण्डे चतुर्नवतितमो-
ध्यायः ॥ इति ब्रह्माण्डपुराणे मध्यमखण्ड समाप्तः ।

[B D 255]

961

मध्यमखण्ड.

(from ब्रह्माण्डपुराण.)

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 38, about 18 lines to a page

Another copy of a portion of the Madhyamakhaṇḍa of the Brahmanda Purāṇa somewhat differing from the previous one Adhyas 68—97, in this copy correspond to Adhyas 67—94 of the previous copy. The last Adhyas has 76 instead of 44 verses of the last number.

Ends.—

तस्मिन्महापदोर्भार्यो यो बद्धिदैवतम् ।

सुवर्जं भृगुपार्श्वं ॥ १३ ॥

(See last number)

तत्तत्रचाल वसुधा सशैलवनकाननम् ।
 प्रक्षोभ परम जगु देवासुरमहोरगा ॥ ४८ ॥
 रक्ष मां शृगुशादूल कृपया शरणागतम् ।
 अपराधमिम राम मया कृतमज्ञानता ॥
 स्थितोऽस्मि तव निर्देशे प्रापि किं कर्वाणि वै ॥ ४९ ॥
 इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे मध्यमभागे मार्गवमसादन
 नाम सप्तनवतिष्ठमोऽध्यायः ।

[B D 255

962

महारिमाहात्म्य.

(from ब्रह्माण्डपुराण)

7½ × 4½ inches, Devanāgarī character Foll 84,
 about ten lines to a page. Dated Śaka 1641
 Mallarimāhatmya in 22 Adhyāyas forms part
 of the Kṛ trākhaṇḍa of the Brahmanḍa Purāṇa
 Cf I O No 8441

Begins —

बागवतीपल्लवोद्वेगसगगकरभासुरम् ।०

Ends —

इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे क्षेत्रखण्डे श्रीमहारिमाहात्म्ये
 महारिवाक्य नाम द्वाविंशोऽध्यायः ।

[B. D. 203.

963

महारिमाहात्म्य.

(from ब्रह्माण्डपुराण)

15 × 9½ inches, Devanāgarī character
 Foll 23, 17 lines to a page

Another copy

This copy has 23 Adhyāyas see I O, No
 8441, Mitra Notices, vol II p 170

[ZZ A 12

964

महायलेश्वरमाहात्म्य

(from स्कन्दपुराण)

8½ × 4½ inches, Devanāgarī character Foll 11,
 (1-9, 13-14) about nine lines to a page

Mahāśaṣṭa varamāhatmya is a part of the
 Sahyadrakāṇḍa of the Skanda Purāṇa. It
 consists of two Adhyāyas having 87 and 79
 ślokas respectively

It begins —

मीलित्वा नैमिषारण्ये सूत शास्त्रविहारदम् ।०

It ends —

धेणीप्रवागन्ना माया वेश्वा नित्यसमागमा ।

पुण्योदये सुखमाप्ता दर्शनार्हते दायम् ॥ ७६ ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणे सह्याद्रिखण्डे श्रीमहायलेश्वर
 क्षेत्रमाहात्म्यम् ॥

[B D 281

965

महामारत (आदिपर्व) with

भारतभावदीप by नीलकण्ठ.

16 × 6½ inches, Devanāgarī character Foll.
 152, about 14 lines to a page. Incomplete.

Ādiparva of the Mahābhārata in the Bombay
 recension with the commentary of Nīlakaṇṭha
 Caturdhara. It breaks off in the middle of Yajña
 ti's story, which comes after that of Sakuntalā.

[B D 241

966

महामारत.

(अरण्यपर्व)

14½ × 6½ inches, Devanāgarī character
 Foll 230, about 15 lines to a page. Dated
 Samvat 1573.

This MS was copied at Yoginipura, under
 the rule of Sultan Śikandarbijaya for Bānūdāsa
 Chaudhary. Almost all the folios of the MS are
 ornamented with beautiful old pictures indicative
 of the story written on them

Āraṇyakaparva of the Mahābhārata

The MS is valuable but nearly one-third of
 the folios are missing. The following are the
 missing folios — 7, 8, 10, 12, 15, 16, 18-20, 22, 42,
 72, 76, 78-79, 101-103, 103, 107-116, 118,
 121, 124, 126-127, 129, 132, 134, 137-149,
 181-244, and 320-340

[B D 246

967

महाभारत (विराटपर्व) with

टीका by चतुर्भुज

14×6 inches, Devanāgarī character. Foll 89, about sixteen lines to a page

Virāṭaparva with the commentary of Caturbhūja Miśra. Cf. I. O. No. 3171. A very valuable edition of the Virāṭa Parva with 8 old commentaries is brought forth by the Gujarati Press Bombay

[B D 86]

968

महाभारत

(भगवद्गीता only)

5×4 inches Devanagari handwriting. Foll 77 seven lines to a page

The MS contains Adhyas I-VI X and XV only of the Bhagavadgītā from the Bhīsmaparva.

[S C 18]

969

भगवद्गीता with

गूढार्थदीपिका by मधुसूदन

11×5 inches clear Devanagari handwriting. Foll 433 nine lines to a page. Dated Saka 1618

Bhagavadgītā with the commentary of Madhusudana. Published with several other commentaries by the Gujarati Printing Press Bombay

End—

इति श्रीमत्परमहंसपरिमात्रकाचार्यविश्वेश्वरसरस्वतीधीपाद्विधिपमधुसूदनसरस्वतीविरचितार्था श्रीमद्भगवद्गीतागूढार्थदीपिकार्या अष्टादशोऽध्यायः ॥ शालिवाहनशके १६१३

Madhusudanasarasvatī was a contemporary of Vopadeva and Hemadri. See below No. 1157

[B D 132]

970

भगवद्गीता with a commentary

12×5½ inches Devanagari handwriting. Foll 178, ten lines to a page. Incomplete last folio wanting

74

Bhagavadgītā with a Sanskrit commentary by an unknown author

It begins—

इह पल्लु सकललोकहितायतार परमकादृशिको भगवान् देवकीमन्दन सराज्ञानविनूतिमत्तनो कर्मोद्दिष्टसितविषेक-
पथा निजचर्मैवापपरधर्माभिसन्निधिर अर्जुन०

[B I 70]

971

भगवद्गीता with

भारतमावदीप by नीलकण्ठ

14½×5½ inches Devanagari handwriting. Foll 97-176 seven lines to a page

The MS contains the first three Adhyāyas of the Bhagavadgītā with the commentary of Nīlakantha Caturdhara. The MS forms part of the Bhīsmaparva with Nīlakantha's Bhārata bhavapradīpa as is seen from the pagination

[B D 22]

972

भगवद्गीता with

आख्य by शंकराचार्य

14½×9½ inches fair Devanagari handwriting. Foll 89 about 20 lines to a page

Bhagavadgītā with the commentary of Śaṅkarācārya. Frequently published.

[ZZ A 26]

973

भगवद्गीता with

आख्य by शंकराचार्य

18×6 inches Devanagari handwriting. Foll 39 about 12 lines to a page. Incomplete.

Another incomplete copy

[R D 242]

974

ज्ञानेश्वरीसारवृद्धति

9½×6 inches, Devanagari handwriting. Foll 30 ten lines to a page

A commentary on the two verses, supposed to have been written by Jñānēśvara on a stone plate at Benares.

The com. begins—

विरचितायां व्याख्यानरत्नाकरायां शान्तिपर्यायि मोक्षधर्म
समाप्त । सवत् १९२४ समये आषाढशुद्धि ६ शुद्धस्तिवा
सरे ।

[B D 211

979

महाभारततत्पर्यायनिर्णय of आनन्दतीर्थ.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2 to 296, about ten lines to a page. Dated
Saka 1768

Mahābhārata-tātparyanirṇaya is a summary of
the Mahābhārata in 32 chapters by Ānandatīr-
tha the great founder of the Mādhva school of
the Vedānta doctrine who lived in the 13th
century. The MS contains 31 chapters and 61
ślokas of the 32nd. First folio is lost also the
last few folios are wanting

[B D 164

980

माघमाहात्म्य

(from पद्मपुराण)

10 × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 5, about eight lines to a page

The MS. contains Adhyas 4, 5 and 6 of the
Māgamaḥātmya from the Uttarakhanda of the
Padma Purāṇa

Begins —

इहैव तां क्षियो घन्वा हीकस्य परिरक्षणम् ॥

Ends —

इति ते कथितं सर्वं किम ब्रह्मेतुमर्हति ॥ २३ ॥

इति धीपद्मपुराणे उत्तरपण्डे माघमाहात्म्ये चतुर्थप
श्चमपद्योऽध्याय ॥

[B I 120

981

मार्कण्डेय पुराण

14½ × 5½ inches Devanāgarī character
Foll 177 ten lines to a page Dated Samvat
1761, Saka 1625

Mārkaṇḍeya Purāṇa Published in the
Bibliotheca Indica and also by the Venkateswara
Press Bombay

[B D 241

982

मार्कण्डेय पुराण.

10 × 5½ inches, Devanāgarī character
Foll 214, fifteen lines to a page

Another copy

[ZZ E. 2

983

मार्कण्डेय पुराण

14½ × 6½ inches, Devanāgarī character
Foll. 157, thirteen lines to a page

Another copy

[B D 4.

984

मौद्गल्य पुराण

(Adhy 39)

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, nine lines to a page

39th Adhyaya of the first Kāṇḍa of the
Maudgalya Purāṇa. It has 54 ślokas

It begins —

मुद्रक उवाच । मत्सरं क्षातिमायनं द्रष्टुं देवर्षयस्तदा ॥

[B D 213

985

रामतारकप्रह्ननिरूपण

(from पद्मपुराण)

9 × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll. 7 about ten lines to a page.

A chapter in praise of Rāmacandra as God
from the Padma Purāṇa. It has 77 ślokas.

It begins —

पार्श्वस्तुवाच ॥

मृत्युकालं जगन्नाथं कश्चिदुच्यते हि प्राणिनाम् ॥

It ends —

सिद्ध्यन्ति तस्य हरिशीवच (?) भगवान्प्रसन्न ॥ २३ ॥

इति धीपद्मपुराणे रामतारकप्रह्ननिरूपण नाम प्रथ-
मोऽध्यायः समाप्तः ॥

[B D 133

986

चम्पूनामद्वयवि

(from नारदपुराण)

17 × 3½ inches, Devanāgarī character
Foll (40-60) 26, nine lines to a page

शिवितायां व्याख्यानरत्नावल्यां शान्तिरत्नं नि मोक्षधर्मः
समाप्तः । संवत् ११२१ समये भाषावशुद्धि ६ वृत्त्यतिवा-
सो ।

[B. D. 211.]

979

महामारततात्पर्यनिर्ययं of मानन्दतीर्थ.

10½ x 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 2 to 293, about ten lines to a page. Dated
Śaka 1763.

Mahābhārata (Ājaryanirayā) is a summary of
the Mahābhārata in 32 chapters, by Anandatīr-
tha, the great founder of the Mādhva school of
the Vedānta doctrine, who lived in the 13th
century. The MS contains 31 chapters and 61
śloka of the 32nd. First folio is lost, also the
last few folios are wanting.

[B. D. 164.]

980

माधवाहात्म्य.

(from उत्तराण.)

10 x 4½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 5; about eight lines to a page.

The MS contains Adhya. 4, 5 and 6 of the
Mādhvāhātmya, from the Uttarakhanda of the
Padma Purāṇa.

Begins—

इति वा द्वयो बन्धा. धीरन्त परिरक्त्यात् ।

Ends—

इति ते द्वयिर्न मयं किञ्चिदप्युक्तमस्ति ॥ १०० ॥

इति श्रीपद्मपुराणे उत्तरपञ्चे मधवाहात्म्ये चतुर्विं-
शदशोऽध्यायः ॥

[B. L. 120.]

981

982

मार्कण्डेय पुराण.

10 x 5½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 214; fifteen lines to a page.

Another copy.

[Z. E. 2.]

983

मार्कण्डेय पुराण.

14½ x 6½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 157; thirteen lines to a page.

Another copy.

[B. D. 4.]

984'

मौद्गल्य पुराण.

(Adhy. 39.)

8½ x 4 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 4, nine lines to a page.

39th Adhyāya of the first Kāṇḍa of the
Maudgalya Purāṇa. It has 54 śloka.

It begins—

सुप्रसन्न उवाच । मत्परं शान्तिमापनं दृष्ट्वा देवर्षयस्तदा ॥

[B. D. 212.]

985

रामतारकज्ञानलिरूपण.

(from पद्मपुराण.)

9 x 4½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 7, about ten lines to a page.

A chapter in praise of Rāmacandra as God
from the Padma Purāṇa. It has 77 śloka.

It begins—

पार्वत्युवाच ॥

शुश्रूक्षामे जगन्नाथ कश्चिपुर्या हि प्राणिनाम् ॥

It ends—

निर्यन्ति तस्य हरिरीवच (1) भगवान्महद्यः ॥ १०० ॥

इति श्रीपद्मपुराणे रामतारकज्ञानलिरूपणं नाम अष्टमः
समाप्तः संपूर्णः ।

[B. D. 233.]

986

रत्नाम्नाङ्गचरित्र.

(fr. नारदपुराण.)

144 C. 32

दशैश्वर्यं सर्वेषां स्वरूपं पारमेधरम् ।

विसृज्य मानुष भाव रामः स्वर्गं चन्द्रेष्ठितः ॥ ६ ॥

विश्वमेतद्दशैश्वर्यं सदैवाधुरमानुषम् ।

आवृत्त्य स तदा रामो बहिरन्तरवर्धत ॥ ७ ॥

Fearing the destruction of the world, the gods headed by Indra go to Brahmā Siva and Viṣṇu in succession (8-11), next all go to Rāma and try to appease him (15-30), the attempt is fruitless, Siva then in a long hymn praises Rāma who is at last appeased and gives a boon to Siva (31-120)

The next Adhyāya contains a hymn by Viṣṇu and Rāma's reply to it. The last Adhyāya contains hymns by Brahmā (136) by Vāśiṣṭhyas (38-58) and by Indra (59-88) Then follows the conclusion.

Ends —

इति श्रीस्कन्दपुराणे शुक्रसप्तमस्कन्दादे प्रहोद्गवाकरिकव-
गीतासु० वैश्वाम्यरहस्य नाम चतुर्दशोऽध्यायः समाप्तः ।
तिर्यग्योनिषु जन्म नाशितमहो नाश्रीकृता व्याकृतिः०

[B D 169

1000

व्यङ्कटेशमाहात्म्य.
(from वराहपुराण)

11½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 102 nine or ten lines to a page. Dated
Saka 1744

The Vyankāṭeśa māhātmya is found in several Puranas. The present one is from the Varāha Purāna. It praises the greatness of the mountain Vyankāṭa in 40 Adhyāyas. See I O No 3581. The Varāha Purāna is published by the Venkāṭeśa vara Press Bombay.

It begins —

जगति पराशरमुत्तु सप्तवतीददपनन्दनो व्यास ।

यस्यास्यकमलगलितं वाच्यवममृतं जगत्पिबति ॥ १ ॥

श्रीमते सूत्राहाय नमः स्तुत्य (१) वसुधरा ।

उद्धृता येन पातालद्वारायै सर्वदेहिनाम् ॥ २ ॥

It ends —

इति श्रीवाराहपुराणे क्षेत्रकाण्डे व्यङ्कटेशमाहात्म्ये
चत्वारिंशोऽध्यायः ॥

[B D 148

1001

शाश्वतकर्महिमा.
(from ब्रह्माण्डपुराण)

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, about 25 lines to a page.

A Puranic story in 117 slokas of King Śāṅkuka to illustrate the greatness of Śāṅkuka Tīrtha. It is the 26th chapter of the Pratiśṭhā-māhātmya from the Brahmānda Purāna.

It begins —

श्रीमद्वैविस्ववृत्तमन्त्राय नमः०

It ends —

इति श्रीब्रह्माण्डपुराणे प्रतिष्ठा(न)माहात्म्ये
कव्यतरो कथया प्रविष्टं श्रीशाश्वतकर्महिमावर्णनं नाम
पञ्चविंशोऽध्यायः ।

[B. D 194

1002

शिवगीता with

टीका by केलरी चैकूटाद्रि नायक.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 150, about 10 lines to a page. Dated
Saka 1686

Sivagita in 16 Adhyāyas is a part of the Padma Purāna. Here it is accompanied by a learned commentary by Keladī Venkatadri Nayaka a follower of the Śaṅkara Vedānta. He quotes Mādī ācārya. Sivagita know the Kaivalya Upaniṣad sec 4 43.

Beginnins —

शुद्धाद्वैतसम्बन्धे पदमेवैव्यं प्रताप सङ्ग
श्रुत्याधैश्वर्यं सदा विदधते स्वतेपगा भेदिनः ।

यद्गुरोरेषु गुणेषु कमनु तथा जार्ति विरोधेषु च
प्रौढाहकृतयोयै तै सह निज संवधमुद्रासते ॥ १ ॥

यदीश्वरवर्णातिथिं हसवत् कव्यद्रुमस्यामवध
कव्य लम्भभरत्तया समभरत्तेष्व गो प्रियत ।

शकत्वाक्षिमिपासमसद्विनिपत्तोभायवलोपावहो
व्यक्तद्विभ्रम परस्व मिषतो दाता च कामापि ॥ २ ॥

यत्कीर्तिं कलहसकुन्दयवलां धृत्या मदेन्द्रादयो
यस्यामाम्नि संतत विदधते कजाभरैर्मन्धराः ।

शुद्धा देवगुरुर्बलीयसमना यद्देवर्षी जायते

सोय श्रीकिल्दीशोयेकूटविभुर्बन्ति सर्वोपरि ॥ ३ ॥

सोय पञ्चपुराणस्य श्रेष्ठशाध्यायनिर्मिताम् ।

शिवगीतां शिवगीतं विवेचयति सादरम् ॥ ४ ॥

The commentator quotes the following authorities —

उज्ज्वलदत्त 12, शीरह्वामी 16b, 41b, 125, मुक्तिहास्य 134b, पद्मपादिकाविवरणकार 22, पदार्थोद्गो 147, माधवपाद्य (on परातर) 82 वाक्यप्रदीप 48, वाचस्पति (भाष्यकार) 74b, वात्तिकार 67 and often, विश्वामित्र 56b, 80, 82, 93b, वेदभाष्यकार (सायण) 48b, 60 62b, 63, 124b, बोधदेवपण्डित (gram) 48b, शारदासिंहक 147, स्वतंत्रकावली, स्वतंत्रसमूह 37b, हेमाद्रि 142b

Ends —

इति श्रीमद्विष्णुसहस्रनामप्रतिष्ठापनैकपुरपरमोक्तेश्वरी वेदुदादिनामकविरचितायै शिवगीताध्यायस्यायौ षोडशोऽध्यायः ।

[B. D 59]

1003

शिवपुराण.

11×8 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 2 232, nine lines to a page. Dated Samvat 1716

A part of the Śiva Purāṇa. It has 75 Adhyāyas. The first folio is wanting

It ends —

इति श्रीशिवपुराणे स्वात्मोक्त सूक्तोक्तसवादे ज्ञान प्रकरणनिरूपण नाम पञ्चसहस्रतितमोऽध्यायः ।

[Z. E. 32]

1004

शिवालयमाहात्म्य.

(from पद्मपुराण)

13½×8½ inches Devanāgarī handwriting. Foll. 11, sixteen lines to a page. Dated Saka 1755.

Sivālayamāhātmya or the religious importance of the temples of god Śiva situated on the Sabyādrī mountain. The piece is a part of the Sabyādrīkhaṇḍa of the Padma Purāṇa and consists of seven Adhyāyas having 48, 57, 83 77, 95 and 39 ślokas respectively

It begins —

कथय ऊतु

स्वामिस्तववीर्यवानो दिव्योऽसि मुनिसत्तम ।

सद्मादिस्थितानां च वीर्यानां देवतात्मनाम् ॥ १ ॥

अथुना भोक्तृमित्रागो शिवालयसमुद्भवम् ।

पलायितास्तु माहात्म्यं श्रीपरमेश्वर नन्दस्य ॥ २ ॥

It ends —

महानन्दमयं सर्वं तदाभूद्यैमिषं वनम् ।

ननुपुनरप्य सर्वं वर्णयन् शिवालयम् ॥ ३१ ॥

इति श्रीपद्मपुराणे सद्मादिखण्डे शिवालयमाहात्म्ये पारातीर्थवर्णनं ध्वजलक्ष्म्युक्तिरूपेण नाम सप्तमोऽध्यायः ॥ ३१ ॥

शके १७५५ इन्द्रवामनसंवासे माघशुक्लपञ्चम्यां शुद्धे नामकेन पाण्डुरङ्गात्मजसत्तवस्यस्य सूनुरा पद्मपुराण्येने शिवालयमाहात्म्यं समाप्तमिति ज्ञेयम् ।

[B. D 250.]

1005

शिवालयमाहात्म्य.

(from स्कन्दपुराण.)

8½×4 inches Devanāgarī handwriting. Foll. 84 (7-90) six or seven lines to a page. Sivālayamāhātmya : which eulogises the greatness of Sivāśvatīrītha is the 78th Adhyāya of the Sabyādrīkhaṇḍa of the Skanda Purāṇa. The present MS is incomplete and contains the first 15 Prakaraṇas (except the 1st and a few verses of the 2nd) and 47 ślokas of the 16th. First six folios are lost.

The colophon —

इति श्रीस्कन्दपुराणे सद्मादिखण्डे भट्टसहस्रतितमोऽध्याये शिवालयमाहात्म्ये प्रकरणम् ॥

[B. D 179]

1006

शीखलप्रकाश.

8×4½ inches Devanāgarī handwriting. Foll. 200 (2 201), about 8 lines to a page. Incomplete.

A Purāṇic work on the origin and history of the Śrīkṣetra also known as Mātṛgaya. It has the form of a dialogue between a sage called Sumedhā and his pupils. The work, however, in a comparatively recent production and its fabulous character is revealed when it gives the history of Mularāja of Gujrat (A. D. 940-997) as an event of the remote past in chapters 23-31. The MS. contains 31 Adhyāyas and 33 verses of the 32nd

The first folio is missing, the second begins —

पद्मसुमुन्यपस्तपस्विनिर्वहं सतीर्थपार्श्वम्

सम्पदशुक्लविचारसत्तुर विप्र मुनेभोभिषम् ॥ ३ ॥

कथय ऊतु ।

पूर्ववाक्ये(?) सुदेतोऽसि क्षेत्रं शीखलसप्तकम् ।

सप्तमोऽधिकजालाद्यं पताकातोणोऽत्र (च) लम् ॥ ३१ ॥

भूषण सर्वतीर्थानां सर्वतुल्यद्वयम् ।
 तापसेरतिसकीर्णं वेदवनिगिरानितम् ॥
 इति श्रीस्थलप्रकाशे पुराणसा(र)संग्रहे पुराणसंख्या-
 ष्पायो नाम प्रथमो मरीचिः ।
 सुमेधा उवाच ।

अतः परं मुनिधेहा माहात्म्यं श्रीस्थलस्य च ।
 धर्म्यं दशस्वमायुष्यं कामदं धीतिवर्धनम् ॥ १ ॥
 बहुकष्टमिति पूर्वं माहात्म्ये माधवाभिधे ॥
 The following subjects are treated of —
 श्रीस्थलोल्लसि (2), श्रीस्थलनगरोल्लसि (3), श्रीस्थल-
 राज्ञा (4), लुप्यकोदारमाधवप्रदक्षिणामहिमा (5),
 माधवपूजाघन्त (6), दशवानलोल्लसि (7), सरस्वत्यावम-
 नकारण (8), धृक्मूढिमाहात्म्य (9), महालक्ष्मीर्येमाहात्म्य
 (10), पिण्डतारकमाहात्म्य (11), भारतीरमाहात्म्य (12),
 अक्षतीर्थमा० (13), महोदयतीर्थमा० (14), एकहारती-
 र्थमा० (15), लीपेविन्दुसरकपिलोल्लसि (16), अष्टतीर्थादि-
 तिलपात्राक्रमो (17), वटेश्वरमाहात्म्य (18), सगमेश्वरमा-
 हात्म्य (19), कृतयुगेशमाहात्म्य (20); सोमेश्वरोल्लसि ०
 (21), केदारेश्वरमाहात्म्य (22), अलक्ष्मणेश्वरमाहात्म्य
 (23), सूर्यदेवमाहात्म्य (24), चातुर्मास्यादिमहिमा०
 (25), माधवेशालयो ज्ञानमा० (26), वाग्रान्ते विधि
 (27), मूलराजोल्लसि (28), द्वित्रयशताष्टाव (29),
 ब्राह्मणकारण (30); आभराणान्वानाम (31)

[B D 230]

1007

सहाद्रिखण्ड.

(from स्कन्दपुराण.)

11 x 5½ inches, good Devanāgarī handwriting
 Foll 268 (197 + 69), nine or ten lines to a page
 Sahyadrikhanda both Purvārtha and Uttarā-
 rtha from the Skanda Purāna. The Purvārtha has
 only 21, of I O No 3032. A critical edition of
 Sahyadrikhanda based on 14 MSS = brought
 out by Da Kunha at Bombay, 1877.

Begins —

पृथिवीं चान्तरिक्षं च दिशश्च विदिशस्तथा ।

समुद्राणां गिरिणा च अथ निक्षिप्य सख्यया ॥ १ ॥

Uttarārtha begins —

महादेवा दत्ताया भोक्ता पञ्चगौडाश्च द्वाविडा ।

तत्सर्वस्य उत्पत्तिं कथयामि सखिराम् ॥ १ ॥

श्रीमहादेव उवाच ॥

द्वाविडाश्रव तैलङ्गा कर्णाटा मध्यदेशगा ।

गुजरा पश्चया चैव द्वाविडाः पञ्च कथ्यन्ते ॥ २ ॥

The colophon —

इति श्रीस्कन्दपुराणे सह्याद्रिखण्डे भाद्रिहस्ते or उत्तर-
 रहस्ते शिवगणेशसंवादे ॥

[B D 226.]

1008

सहाद्रिखण्ड.

10½ x 6½ inches, Devanāgarī handwriting Foll.
 136, thirteen lines to a page. Dated Saka 1750.
 Another copy, defective towards the begin-
 ning. Many folios are left blank

[Z Z. E. 31.]

1009

सायरमतीमाहात्म्य.

(from पद्मपुराण.)

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character.
 Foll 39, about nine lines to a page.
 Sābaramatīmāhātmya from the Uttarakhanda
 of the Padma Purāna. Defective copy, fol 1,
 6-9, 16 32 are wanting
 It ends —

य कश्चि .तीव्र श्रद्धायुक्तेन धेतसा ।

महिमा साग्रमस्मास्तु हृदयौकमवाप्नुयात् ॥

[S O 10.]

1010

सूतसंहिता (from स्कन्दपुराण) with

सात्पर्यदीपिका by माधवाचार्य.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll.
 3 305, seven lines to a page. About 150 years old

The MS contains only the Brahmagītā in 12
 Adhyāyās from the Yajñavalkyaśrautśākhanda of
 the Sutasāhita with the commentary of
 Mādhavācārya the famous vedic scholar and
 the founder of the Vijayanagar empire and who is
 usually known as Vidyāranya. See Hall Index,
 p. 123, I O No 3638. Sutasāhita is published
 with this commentary in the A S Series Poona

The earliest reference to this work of Vidyāranya
 is found in the Puruṣārthaprabodha of Brahma-
 nandabharati, see above No 699 (quotations).

Tryambaka seems to be Mādhavācārya's Guru
 before the Dikṣā

The MS Ends —

इति श्रीमच्छास्त्रीविकासक्रियावतिपरमभक्तश्रीमत्त्र्यम्ब-
 कपादात्म्यप्रसूतैवावरायणेनोपनिषन्मागेवतैकेन माधवाचार्येण
 विरचितार्थां यश्वैश्वर्यखण्डस्तोत्रपरिभागे महागीतासुपरिपु-
 षट्पवित्रार्थां द्वादशोपपायाः समाप्त प्रवृत्तीता ॥

[B D 137.]

PART V—PHILOSOPHY.

(A) Nyāya-Vaiśeṣika.

1011

आत्मतत्त्वविवेक of उदयन.

10½ x 1½ inches, Devanāgarī hand-writing
Foll. 25, twenty lines to a page. Dated
Samvat 1476

Ātmatattvaviveka, also called Bauddhābhikkāra
or Pāṇḍitabhikkāra, is a work on Nyāya by
Udayana, otherwise called Udayakara the
famous author of Kiraṇāvali who lived in A. D.
884, see Winternitz Geschichte, III p. 465
Published at Calcutta, 1873.

The work is a defence, from the platform of
Vaiśeṣika views against infidelity in general
and Bauddha doctrines in especial, cf. Hall,
Index, p. 81. See also S. Vidyābhūṣana, History
of Indian Logic, pp. 141-147 for Udayana and
his works.

Beginning —

स्वायं यदा निर्गं जगत्सु अभितेऽप्यदौ सदाः पादयः०

Ends —

समाप्तं चेदं नैयायिकधीउदयनरचनं न्यायतत्त्वविवेक
नामकं प्रकरणं समाप्तमिति । इति वीदाधिकारपुनरम् ।
संवत् १४७६ समये वैशाखशुद्धि ११ तमि ॥ साहा धीरज
भावा बाईगुरुदेवुतसाहसहसिक्रियेन भदारे गृहीत
सुतवर्धमानातिशयपरिवाकनार्थम् ।

[B D 137]

1012

आत्मतत्त्वविवेक of उदयन with

दीपिका by नारायणाचार्य.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī hand-writing
Foll. 43, twenty lines to a page. Dated
Samvat 1476

A commentary called Dīpikā on Ātmatattva-
viveka by Nārāyaṇācārya who must have lived
before 1420 A. D., which is the date of our MS.
Nārāyaṇa was the son of Kṛṣṇa and belonged to
the Aṅgī Gotra.

76

Beginning —

प्रत्ययं वामाग्रमात्रमात्रवर्तिनित्वम् ।

आत्मतत्त्वविवेकं ज्ञानवशात् न रक्षितम् ॥

The following is the title of the MS. in fol. 1 —

सादोपाये प्रतीते वा सामाये वस्तुमोक्षयोः ।

सप्त वद्वेदकर्म अनिरेक न उच्यते ॥

Ends —

इति भद्रिगोवर्धनस्य० आत्मतत्त्वविवेकज्ञानवशादे वस्तुमोक्षयोः
परिच्छेदः समाप्तः । संवत् १४७६ समये वैशाख शुद्धि ११
गुरुवारे दिनिसमाप्तमननपुनरम् ।

[B D 137.]

1013

आत्मतत्त्वविवेकविरुद्धि of सुभाष with

टीका by गदाधर.

13½ x 5½ inches, Devanāgarī hand-writing
Foll. 76, about 10 lines to a page. Incomplete.

This is a commentary by Guḍadhara on
Raghunātha Siroman's commentary on Ātma-
tattvaviveka. Guḍadhara lived before A. D. 1627,
which is the date of a MS. of his Vyākhyāṭīkā,
see S. Vidyābhūṣana's History of Indian Logic,
pp. 491-492.

Beginning —

वीहृत्प्रवचनरूपं द्वावप्यधीराधराः ।

वीदाधिकारविहृति व्याख्येति गिरीमणे ॥

[B. D. 212.]

1014

तत्त्वनिन्तामणि of गङ्गेरा उपाध्याय.

9½ x 4 inches, Devanāgarī hand-writing
Foll. 46, sixteen lines to a page. Incomplete.

Tattvacinīntamāṇi of Gaṅgeśa Upādhyāya is the
earliest work on Tarkasāra. Gaṅgeśa lived
in the last quarter of the 12th century A. D.
See Winternitz, Geschichte, III p. 469 and
S. Vidyābhūṣana, History of Indian Logic, p.
405 ff. It is published in the Bibliotheca
Indica Series.

[B D. 80.]

1015

तत्त्वचिन्तामणि with
आलोक by पक्षधर (जयदेव).

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 112, 15 lines to a page Incomplete

This is a portion of Paṣṣadhara's commentary called Āloka on the Śabda Khanda of the Tattvacintāmaṇi. Paṣṣadhara's date is uncertain. He is placed in the 13th century by some, in the 15th by others, see History of Indian Logic p 450 and Hall p 38. Also see No. 1031 below. For another MS see I O No 1930.

Beginning —

न जाने श्रीजाने विरचितुमिह ग्रन्थग्रहणे०

[B D 187]

1016

तत्त्वचिन्तामण्यालोक of पक्षधर with
दीपिका by तर्कसिंह.

10 × 8½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 51, about 12 lines to a page Incomplete

This is a portion of Tarkasinha's commentary on Paṣṣadhara's Āloka on the Pratyakṣa Khanda of the Tattvacintāmaṇi.

Beginning —

गुरुक्रीततर्कलोकसमन्विता ।

तस्यै तर्कसिंहेन प्रत्यक्षालोकदीपिका ॥ १ ॥

प्रसंगादिति । पद्यपद्यन्तराभिधानजनकपीडितम्०

[B D 71]

1017

तत्त्वचिन्तामण्यालोक of पक्षधर with
कण्टकोद्धार by मधुसूदन ठकुर.

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 70 ten lines to a page Incomplete

A fragment of Madhusudana's commentary called Kāṇṭhakoddiśaṇ on the Āloka of Paṣṣadhara on the Śabda Khanda of the Cintāmaṇi, cf I O, No. 1932. Madhusudana flourished in the third quarter of the 16th century, see History of Indian Logic p 461.

Beginning —

मधुसूदनसृजितमुसारीतकण्टका ।

आलोकव्याख्यानमणि गृह्यन्तु पठित्वा ॥

[B D 187]

1018

तत्त्वचिन्तामण्यालोक of पक्षधर with
उद्योत by वाहिनीपति.

11½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll (1, 22-50), eight lines to a page

This is a commentary called Uddyoṭa on Paṣṣadhara's Āloka on the Śabda Khanda of the Cintāmaṇi. Its author is Vāhinīpati Mahāpatra probably a pupil of Rāmabhadra Śārva-bhauma, who lived before 1618 A D and to whom our author refers in the introductory verses below. Vāhinīpati refers to his own commentary on Dravyasprakāśa which is probably a part of Sarva-bhauma's Padārthaviveka-prakāśa. He also mentions Amṛtabindu on fol. 23b and Tatparyatīkā on fol. 31b. For Sarva-bhauma see History of Indian Logic pp 468-469.

Beginning —

नैगमे वचसि वैपुल्ये विधे सायैभौमपदसाभिधमहः ।

जीर्णतर्कतन्त्रीवयौषध जैमिनेर्जयति जहम यत ॥

कसरिपोरवतारे वशे वै शारदे जातम् ।

वत्सलं पल्लं पुतां त वन्दे सार्वभौमाख्यम् ॥०

Ends —

एष प्रत्यय विनापीत्यादि ग्रन्थप्रकाशटिप्पण्यां प्रक्षिप्त
तत्रैवानुसन्धेयम् । इति श्रीमहामहोपाध्यायमहाशारदे श्रीमद्वा-
हिनीपतिमहाशयविरचितः शाब्दालोकोद्योतः परिपूर्णः ।

[B D 237]

1019-1020

तत्त्वचिन्तामणि of गङ्गेश with
टीका by प्रह्लादाचार्य.

11 × 5 inches Devanāgarī handwriting
Foll 142 and 165, about 15 lines to a page
Dated Samvat 1578

Tattvacintāmaṇi with a commentary by Pragalbhācārya son of Naraṇāṭi who also had written a commentary on the Cintāmaṇi. Pragalbha quotes Vardhamāna the author of Prameyavattva-bodha and the son of Gangesa. He must have lived earlier than the beginning of the 16th century, as is clear from the date of our MSS. Our MSS. contain only the Pratyakṣa and Anumāna Khanda. Pratyakṣa begins —

Beginning —

श्रीगोविन्दपदाम्भोजनखचन्द्रमरीचय ।
संचरिणोस्तमस्यन्धे मम सन्ववलाबनम् ॥ १ ॥
नमस्कृत्य गुरुभ्यर्वाङ्गं निगूढं मणिदीप्तिवत् ।
श्रीभवानन्दसिद्धान्तदायीनेन प्रवच्यते ॥ २ ॥

[B D 229]

1029

तत्त्वचिन्तामणिदीप्ति of रघुनाथ with
व्याख्या by भवानन्द.

10½ × 4 inches, Devanāgarī character
Foll 63, about nine lines to a page. Incomplete.

Another copy of the *Anumāna Dīdhiti* with
the commentary of Bhavānanda

[B D 25]

1030

तत्त्वचिन्तामणिदीप्ति of रघुनाथ with
टीका by कदम्ब.

9½ × 4 inches, Devanāgarī character Foll 100,
twelve lines to a page

A copy of the *Dīdhiti* on the *Pratyakṣa Khaṇḍa*,
with the commentary of Rudra Nyayavācaspati,
son of Vidyābhāṣa. He lived at the beginning
of the 17th century See *History of Indian*
Logic, p 477

Begins —

अनिर्वाच्यगुणप्रामाण्यतादीपकामदम् ।
विराज चिन्मय धाम धनद्वयामनुपासदे ॥ १ ॥
विद्यानिवासपुत्रस्य न्यायशास्त्ररत्नेरियम् ।
निर्मितिर्निर्मलधियामानन्दयुतं भावसम् ॥ २ ॥

Ends —

इति श्रीमन्नहामहोपाध्यायन्यायवाचस्पतिरुद्रमहोपाध्यायं
यथा प्रत्यक्षमणिदीप्तिविवारया संपूर्ण ।

[B D 80]

1031

तत्त्वचिन्तामणि with
प्रकाश by रुचिदत्त.

11½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 63, fifteen lines to a page

Sabha Khan in of the *Tattvachintāmaṇi* with

Prakāśa by Rucidatta, pupil of Jayadeva, other-
wise known as Pakṣadhara A MS of this
commentary is dated Saka 1292, see Peterson,
Reports, VI, p 76, No 190 See *History of*
Indian Logic, p 457, and also Hall, *Index*, p
30, I O, Nos 1946-47 and No 1015 above

Beginning —

उपमानस्य शक्तिमाहकत्वेन शब्दोपनीत्यावात् ।

End —

इति श्रीमहोपाध्यायश्रीरुचिदत्तविरचिते तत्त्वचिन्ता-
मणिप्रकाशे सुतीये परिच्छेद समाप्त ॥

[B I 160]

1032

तर्कभाषा of केशवमिश्र.

13 × 6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 29, about 12 lines to a page

Tarkabhāṣa of Keshavamisra is often pub-
lished. For the date of the author (about
1275 A D) see Winternitz, *Geschichte*, III,
p 476 and *History of Indian Logic*, p 381

[B D 200]

1033

तर्कभाषा of केशवमिश्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 22, thirteen lines to a page Dated
Samvat 1831

Another copy

[B D 83]

1034

तर्कभाषा of केशवमिश्र with
व्याख्या by मुरारिमिश्र.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī character.
Foll 49, about 14 lines to a page

A commentary on *Tarkabhāṣa* by Mūrāri
Miśra son of Gaṅgādihara

Begins —

पञ्चमपदाम्भोजरत्नमामनुसेवनात् ।

सर्वरीतिमनुज्ञातवा व्याख्या तत्त्वादिपञ्चमम् ॥ १ ॥

गङ्गाधरपितुर्न्याय चरणौ गुरोरेषा ।

व्याख्यानं तर्कभाषाया विद्यते शिवतुष्टये ॥ २ ॥

End:—

इति श्रीवेदान्तवक्रवृक्षमणिश्रीमद्वाधवात्मजधीमन्सु
रारिभिर्भिरिषिषा तर्कभाषाव्याख्या समाप्ता ।

[B D 79]

1035

तर्कभाषा of केशव with
वार्तिक.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll. 24, 17 lines to a page. Incomplete

Another commentary on Tarkabhāṣā by an
unknown author who is a Jain as is clear from
the introductory verse

Begins —

श्रीपार्थनाथपादाक्षमभियोज्य भक्तिः ।

तस्यैव तर्कभाषायां वार्तिकं बाळमुद्रये ॥ १ ॥

श्रीरोमणि, and माधवसरस्वती are alluded to on
fol. 3, किर्णायलीलीकावलीकर on fol. 11

Only the last folio appears to be lost

[B D 83]

1036

तर्कसंग्रह of अन्नभट्ट with
वालयोधिनी.

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 5, about 15 lines to a page. Incomplete

Tarkasaṅgraha of Annambhaṭṭa with Bala
bodhini by an unknown author. Edited with
notes by Athalye. Bombay 1897 (2nd ed.)
Annambhaṭṭa's date is uncertain, see Keith
Indian Logic p. 39 and S. Vidyābhūṣana
History of Indian Logic p. 338

[B D 120]

1037

तर्कसंग्रह with दीपिका
of अन्नभट्ट

9½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 31, eight lines to a page

Tarkasaṅgraha with Dīpikā of Annambhaṭṭa.

[R D 252]

1038

तर्कसंग्रह of अन्नभट्ट with
वाक्यवृत्ति by मेघनाथी

9½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 19, about ten lines to a page

A brief commentary on Tarkasaṅgraha by an
unknown author whose name is Mādhava Saras-
vati according to A. H. Kāśīnāṭh (see his
Report, No. 812). The previous catalogue
gives the name as Merusaṣṭri on what autho-
rity, I do not know

It begins —

शिवया सहितं नवा शिवमन्त्रं गुरुनि ।

वाक्यवृत्तिं समहस्यं कुरुते बाळसिद्धये ॥ १ ॥

It ends —

तथा च कणादव्याययोरविरोध इति भाष्यः । तत्रैवाह
कणादेति । इति श्रीतर्कसंग्रहवाक्यवृत्तिनामटीका समाप्ता ।

[B D 223]

1039

तार्किकरक्षा of वरदराज.

10½ × 4½ inches Devanāgarī character
Foll. 8 ten lines to a page

Tārikaraksā is a manual of Nyāyasāstra
consisting of 160 kārīkās only by Varadarāja,
who according to the last verso was well versed
both in Nyāya and Mīmāṃsā. Tārikaraksā is
quoted in Sarvadāśanasaṅgraha of Mādhava-
cārya and hence he must have been older than the
14th century cf. Burnell *Tanjore MSS.* p. 110b,
Bhandarkar *Reports* 1883-84 ॥ 81 and V. Cha-
kravartī *J A S* ॥ for 1910 p. 297. Also see
S. Vidyābhūṣana *History of Indian Logic*, pp.
373-380 for the contents of the work. Edited
by Vināyaka Prasāda, Benares in *Pandit*
(N S) vols. 21-25

It begins.—

नमामि परमात्मानं स्वतः सर्वोपदेदिनम् ।

विद्यानामादिकर्तारं निमित्तं जगतामपि ॥ १ ॥

It ends —

न्यायविद्याविद्वत्स्य भीमाभाषापररक्षण ।

अथर्ववेदराजस्य कृतिर्विनिश्चयतस्तथा ॥ १६० ॥

इति तार्किकरक्षा समाप्ता । सेवकनयराजेन लिखित ।

[B D 303]

1040

न्यायदीपिका of धर्मभूषणाचार्य.

10×5½ inches, Devanāgarī character (Jain style) Foll 27, thirteen lines to a page

A manual of Logic (Nyāyasastra) from the Jain stand point of view, by Dharmabhusanācārya pupil of Vardhamāna. The author lived in the beginning of the 17th century A.D. For a list of authorities quoted by him see S Vidyābhusana History of Indian Logic p. 215 It is published

Begins —

धीवर्धमानमहंत तस्या वाक्यबुद्धये ।

विरच्यते नित्यपुष्टसदम्भ्यायदीपिका ॥ १०

Ends —

सतो नयममाणाभ्यां वस्तुसिद्धिरिति सिद्ध सिद्धान्तः ।
इति श्रीमद्वर्धमानमहाकभाचार्यगुरुकारण्यसिद्धसारस्वतो-
दयधीमदभिनन्दनधर्मभूषणाचार्यविरचिताया न्यायदीपि-
काया आगमप्रकाश समाप्तः । समाप्ता चैव न्यायदीपिका ॥

[B D 44]

1041

न्यायविन्दु of धर्मकीर्ति

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4, about 15 lines to a page Dated
Samvat 1600

Nyāyabindu is a manual of Nyāyasastra by Dharmakīrti the great buddhist writer who flourished in the first half of the 7th century. The work was written as a sort of Vārtika on some work of Dinnāga as seems from the remark of the commentator (see the next number). Our MS does not contain the last verse mentioned by S Vidyābhusana in his Medieval Logic p. 116 foot-note. See also his History of Indian Logic pp. 303-319 for Dharmakīrti and his works and Mr K. B. Pāthak's excellent article in J. B. II R. A. S., vol. 19 p. 47. Dr Peterson has edited the work with Dharmottara's commentary (see next number) from our MSS, in II Bibliotheca Indica Series. The work is also called Laghuharmottara Sūtra.

[B D 72]

1042

न्यायविन्दु of धर्मकीर्ति with
टीका by धर्मोत्तरपाद.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 33, fifteen lines to a page.

Nyāyabindu with Dharmottara's commentary Dharmottara is quoted by Śrīdhara the author of Nyayakandalī about 991 A.D. See S Vidyābhusana History of Indian Logic p. 329.

The passage which would show that Nyāyabindu is only a Vārtika on Dinnāga's work is found on fol. 26b —

अथ विरुद्ध आचार्येन्द्रिद्वागेन उक्तं स कस्माद्वातर्किक-
कारेण सता स्वया नोक्त इत्यत आह—अथयोरिति ।

[B D 295]

1043

न्यायसार of भासवेह with
टीका by जयसिंहसूरी.

11×4½ inches, Devanāgarī character
Foll 57, fifteen lines to a page.

Nyāyasara of Bhāsarvajña with the commentary by Jayasinha Surī. Published in the Bibliotheca Indica Series. Vidyābhusana fixes 950 A.D. as the probable date of Bhāsarvajña see his History of Indian Logic p. 357.

Jayasinha Surī is probably the same as the author of Kumārapālacarita which was composed in Samvat 1422, see below No 1707.

[B D 299.]

1044

न्यायसिद्धान्तमञ्जरी of जानकीनाथ

10½×4½ inches, Devanāgarī character
Foll 45, about twelve lines to a page. Dated
Saka 1581

Nyāyasiddhāntamañjarī is an elementary treatise in four chapters on the four Pramāṇas by Jānakīnātha who probably lived in the middle of the 16th century. The author quotes Svādītya and Mūrārī Mīra (I O, No 1961) and is posterior to the Cintāmaṇi and the Tarkabhāṣā (Bod., No. 1303). See also Hall, Index p. 24, Mitra Notices V p. 175 and S. Vidyābhusana History of Indian Logic, p. 466

Begins —

प्रणम्य परमात्मानं जानकीनाथकर्मणा ।
क्षिते सुनिमुक्तादिभ्यांयसिद्धान्तमञ्जरी ॥ १ ॥

Ends:—

इति श्रीजानकीनाथविरचितः न्यायसिद्धान्तमञ्जरी
समाप्तिमण्डपः ।

चन्द्राष्टमूनेन्दुमिते शकेऽने विकारिनाथीय सितेन्दुशूरे ।
नारायणेनाद्युचिदा स्वतेकि सिद्धान्तमञ्जरी चन्द्रपुष्पम् ॥

ब्रह्मात्रेयसंगोद्रेण कथानक्षिप्रवर्षरैः ।
गोविन्दतनयो जीयाचारारण्य हनीरितः ॥

[R D 25]

1045

न्यायसिद्धान्तमञ्जरी of जानकीनाथ with
भाषदीपिका by श्रीरघु न्यायवागीदा

10 x 4 1/2 inches, Devanāgarī character
Foll. 51, about ten lines to a page

A commentary on the Nyāyasūtrānta
mahājari by Śrīkṛṣṇa Nyāyavāgīda son of
Govinda Nyāyānātha. The MS contains the
Sādhya Khanda only Cf I O No 1974, Hall
Index, p. 23.

[D D 16]

1046

न्यायसूत्र of गौतम

11 x 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 18, ten lines to a page

The Nyāyasūtras of Gāutama. Published to-
gether with Vātsyāyana's Bhāṣya in the Bi-
bliotheca Indica and also in the Vizianagur Sans-
krit Series. For the date and other things, see
Winternitz, Geschichte III p. 463.

[R D 129]

1047

न्यायसूत्र of गौतम with
भाष्य by चातुर्वर्त्य.

15 1/2 x 10 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 57, about 19 lines to a page

Gautama's Nyāyasūtras with Vātsyāyana's
Bhāṣya. See I O No 1942. It is translated
into English by Kesava Pandita in the Pan'is,
New Series, II.

[ZZ A 30]

1048

न्यायसूत्र of गौतम with
टीका by विश्वनाथ.

12 x 5 1/2 inches, Devanāgarī character
Foll. 50, about 15 lines to a page

The Nyāyasūtras with the commentary of
Viśvanātha Bhāṣācārya son of Viśvanātha
Bhāṣācārya. The commentary was composed
in 1716 A D. Another well known work of
Viśvanātha is Bhāṣāpraveśa and Śālisthāna
muktāvalī. See Śālisthāna, History of
Indian Logic p. 479. This commentary is
based on Śālisthāna's explanation of the text.
Published by the General Committee of Pū'ā
Instruction Bengal.

Begins —

बहुर्वीक्षणममीक्षितमन्वदोदितमन्व
कथानामानन्द कर्मणि कर्मनीय विषयम् ॥

Ends —

एष सुनिवर्तनीयमन्वदुति
भीतिचलायहनिना गुणमावर्तनी ।
भीष्टमन्वदुत्तरनाम्नमन्वदुत्तरनीय
भीष्टमन्वदुत्तरनीयमन्वदुत्तरनीय ॥

कथितार्थवदुति समैता बहुविधवर्तनीय समर्थाणि ।
अवरापत्तिमन्वदुत्तरनाम्नमन्वदुत्तरनीय
वस्तुवापत्तिमन्वदुत्तरनाम्नमन्वदुत्तरनीय
अवरोदुत्तरनीयमन्वदुत्तरनीयमन्वदुत्तरनीय ॥

इति भीष्टमन्वदुत्तरनीय । होरावापत्तिमन्वदुत्तरनीय
अवरापत्तिमन्वदुत्तरनीयमन्वदुत्तरनीयमन्वदुत्तरनीय
पद्यमन्वदुत्तरनीयमन्वदुत्तरनीयमन्वदुत्तरनीय ॥

[R D 30]

1049

पद्यमन्वदुत्तरनीय of जयराम with
प्रकाश by लीलासि मास्कर.

9 x 4 1/2 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. about 124, about 10 lines to a page

Padarthamālā or Padarthamanimālā was composed in A D 1659 by Jajarama Nyayapañcanāna, pupil of Ramabhadra. See History of Indian Logic, p 477. The commentary was composed probably a few years later by Bhaskara Laṅkāśa, who on fol 13, refers to another commentary on the Padarthamālā. Bhaskara was the son of Mudgala and was also the author of Tarkakaumudī.

The MS is defective, it contains foll 120, 45-48 and a hundred folios more not systematically numbered.

It begins —

धीवाहुदेव सुरैरिभद्र रमाधराक्षितमुग्दराहम् ।
पदाक्षसमृतपवित्रगात्रं नमामि त वा रितदोषसगम् ॥ ३ ॥
कणादनामानसुवि प्रणम्य गुरुश्च लौगाक्षिपुत्रोद्भवेन ।
वितत्यते भास्करार्मणेभ्यः पद्मार्चमाकाशगतमकाश ॥ २ ॥

It ends —

इति श्रीमत्सहोपाध्यायलौगाक्षिपुत्रसमृतधीमदुदकवी
न्द्रानुजमुन्नतविदुषः सुनुना भास्करेण विरचितं पदार्थ-
मालाप्रकाशं संपूर्ण । श्रीकृष्णार्पणमस्तु ।

[B D 139]

1050

प्रमाणलक्षण

8½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, 8 lines in a page.

This seems to be an abstract from some work on Nyāya.

It begins —

धीवेदप्रवामावसम् ॥ अथ प्रमाणं निरूप्यते ॥ नच
प्रमाणनिरूपणमपलमिति वाच्यम् ॥

It ends —

स्थितिदानधिकरणज्ञानस्य आनन्दितोपो वा अनुभववन्मि
त्यादां विचार ॥ ६ ॥ इति प्रमाणं कृष्ण संपूर्ण ॥ ६ ॥

[B D 79]

1051

भाषापरिच्छेद of विध्वनाथ.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, ten lines to a page

Bhasāpariccheda is a short manual of the Tarka philosophy in 158 verses by Visvanātha Nyāyapañcanāna. It is usually published with the author's own commentary called Siddhāntamuktāvalī. Published with English translation by Dr Roer in the Bibliotheca Indica. See above No 1048 for Visvanātha.

[S C 2]

1052

भाषापरिच्छेद with सिद्धान्तमुक्तावली
of विध्वनाथ.

14½ × 9 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 25, about 22 lines to a page

Bhasāpariccheda with Siddhāntamuktāvalī
both by Visvanātha Nyāyapañcanāna.

[ZZ A 29]

1053

भाषापरिच्छेद with सिद्धान्तमुक्तावली
of विध्वनाथ.

10 × 4 inches, Devanāgarī character
Foll 54, eight lines to a page

Another incomplete copy

[B D 22]

1054

सिद्धान्तमुक्तावली with

प्रकाश by महादेव (दिनकर).

12½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 40, about ten lines to a page. Incomplete

A commentary on Visvanātha's Siddhāntamuktāvalī by Mahādeva (also called Bhaṭṭa Dinakara) son of Balakṛṣṇa. As regards the joint authorship of this commentary by father and son see Hall, Index p 74 and I O, Nos. 2112-16. The MS is incomplete

[B D 25]

1055

सिद्धान्तमुक्तावली with
प्रकाश by महादेव.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī character Foll.
101, about 14 lines to a page. Incomplete

Another incomplete copy upto the end of
Dravya Padārtha.

1056

महाविद्या of कुलार्क with
वृत्तिटिप्पण by भुवनसुन्दर.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character
Fol. 12, about 18 lines to a page.

Mahāvīdyā is a short metrical piece consisting of 10 verses containing 16 Anumānas to prove the non-eternity of Sabda. The author is said to be Kulārka Yogācārya. The Vṛtti is by an unknown author who is not a Jain. The Tippana of this Vṛtti is by Bhuvaṇasundara Śūri pupil of Soṇasundara Śūri of the Tapogaccha who flourished in the first half of the 15th century. Bhuvaṇasundara is described as Vidyātippanakāraka in Dīrghasāgaras Guravali, see Weber II p 1012

(1) The महाविद्या begins —

अपक्षसाध्यवद्भूति विपक्षमप्यपि यथा सत् ।
साध्यवद्भूतितामुक्त साध्यते साध्यवर्जिते ॥ १ ॥

It ends —

इति षोडशोदाहरणम् अक्षोकीमहाविद्यासूत्र समाप्तम् ।

(2) The वृत्ति begins —

भूतिमप्यतनु केचिकेचिदानन्दरूप
विगलिततनु केचिकेचिदप्यक्षररूपम् ।
अभिद्वयति यदेक तत्तन्माहीह जन्म
स्थितिलपरितारारम्भहीन स्वरूपम् ॥ १ ॥
महाविद्यानिगूढार्थवर्तिनी वीथिका मया ।
क्रियते भीमतामस्तकलोभिच्छिष्टिहेतवे ॥ २ ॥

It ends —

इति सर्वमनवयम् । इति षोडशोदाहरणम् ।
महाविद्यादशरुक्मिणी विवृतापि चिरकनैः ।
म वृषीवृद्धिसिन्धवे विवृतेय यथागमम् ॥
इति श्रीमहाविद्याविवरण पारतीर्थिकप्रत्ययत समाप्तम् ।

(3) The विवरण of this वृत्ति by भुवनसुन्दर begins —

भियो धाम भीमजिनवरपदामभोजयुगल
गिरं देवीं चेतोभिमतकन्दाने सुरमणिय ।
नमस्कृतान-दाहृवरणयुग्म च विनिना
महाविद्यायुक्ते निमपि कथये टिप्पणमहम् ॥ १ ॥
त्रायधीकाकृतेतस्या रहस्य न प्रकाशितम् ।
रहस्यावधानपूर्वं तद्वृत्तिर्न्यायवापते मया ॥ २ ॥
महाविद्यावृद्धवृत्तिर्न्यायवता प्रवचो मया ।
विदम्बनस्य टीकायां विरोध्या सा तदर्थिनि ॥ ३ ॥

अथ महाविद्या कथं समुपपद्यते वाच्यमायाद्वयमुच्यते ।

78

भाट्टा मित्य वाच्यं योगाद्या धादिनम मित्य च ।
प्रतिमानते सतोय आच्छेदो विवादोऽयम् ॥ ४ ॥
तच्चान्यामित्यत्र प्रतिपादयितुं भाट्टादीन्मात्रम् ।
योगाचार्या वर्षे कृतं यत्नेना महाविद्याम् ॥ ५ ॥

It ends —

इति षोडशोदाहरणव्याख्यान समाप्तम् ।

श्रीदेवसुन्दरगुरुद्वयविरचित-
षोडशवाच्यमहस्यकरोपमानम् ।
श्रीमत्तपनयनमहानैवर्ण्यश्रयः
श्रीसोमसुन्दरगुरुवरा जयन्ति ॥ १ ॥
तेषां गुरुत्वाभावां शिष्य श्रीभुवनसुन्दर मूरिः ।
तनुते स महाविद्यामिवृतेन्यकारि टिप्पणकम् ॥ २ ॥
इति श्रीनयनगच्छनायकश्रीसोमसुन्दरगुरुशिष्यश्रीभुवन
सुन्दरसूरिविरचित महाविद्याटिप्पणकम् ।

That the name of the author of Mahāvīdyā was Kulārka will be clear from the following passage on fol 5 —

• पुरपुरमार्गमनुमरन् कुलार्कपरिहितमिवमहाविद्या-
वृत्तिं चिकीर्षुर्निकार आदावभीष्टदेवतानमस्कारमाह •
(4) शृणुमहाविद्याविदम्बन of भुवनसुन्दर begins on fol 12 —

स्वादाववादप्रबलप्रणादप्रणष्टदुर्वादिमद्विप्रेन्द्रा ।
गी सिंहाका बस विभाति देव स वर्धमाना भियमातनोदु

It ends —

ततश्च । अथमाद्येपि विद्यायां महाविद्येति बह्वचम् ।
नामैतस्या अपार्थं तन्मनुजे देवतामयम् ॥ १ ॥
महाविद्याप्रयोगाणां शेषणाय विप्रश्रुते ।
सर्वेषु महाविद्याविदम्बनमिदं सदा ॥ ८ ॥
सुपर्णोभामद् यस्य कण्ठपीठे सुदिर्यति ।
सर्विष्योभूर्महाविद्या न स्फुरिष्यति तत्परा ॥ ९ ॥
श्रीसोमसुन्दरगुरु शिष्य श्रीभुवनसुन्दरवार्ध ।
कृतवानते प्रपञ्चसाष्टदो विजयदायि ॥ १० ॥

इति श्रीलघुमहाविद्याविदम्बनं समाप्तम् ।

[B D 87]

1057

वैशेषिकसूत्र of वणाद

12½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 9, ten lines to a page Dated Saka 1715
Vaisaika Sūtras ascribed to Kaṇva are published with the Bhāṣya of Prasastapāda in Benares Series For further information see Winternitz, Geschichte III p 472

[B D 80.]

1058

वैशेषिकसूत्र of कणाद with
भाष्य by प्रशस्तपाद.

9½ × 3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 6, about 11 lines to a page. Incomplete.

Vaiśeṣika Sūtras with the Bhāṣya of Praśastapāda who lived in the 5th or 6th century A.D. See Winternitz, Geschichte, III p. 473, Keith, Indian Logic, p. 27. The MS. contains the Bhāṣya only upto the end of the Dravya Padārtha.

[B. D. 232]

1059

वैशेषिकसूत्र with
उपस्कार by शंकरमिश्र.

11½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 129, about 10 lines to a page.

Upaskara is a commentary on the Vaiśeṣika Sūtras of Kanada, by Śaṅkaramiśra, son of Bhavanātha and Bhavānī. He quotes Vacaspati miśra, Vallabha miśra, Śrīdhara and Jīvanātha miśra, his own uncle. He lived about 1600 A.D. See Winternitz, Geschichte, III p. 474. The commentary is published in the Bibliotheca Indica and its English translation in the Sacred Books of the Hindus Series.

It begins —

उपर्यवद्भुजामृदक्रोडकीडासुरापगम् ।

नमामि यामिनीकाश्रितामालस्यलं हरम् ॥ १ ॥

It ends —

इति महामहोपाध्यायमिश्रभवनायात्मशमिश्रशंकर-
कृते वैशेषिकसूत्रोपस्कारे दशमोऽध्यायः समाप्तः ॥ १० ॥
समाप्त वेद शास्त्रमिति ॥ २८ ॥

[B. D. 229.]

1060

शब्दखण्ड.

10 × 3½ inches, Devanagari character.
Foll. 10 to 200, seven lines to a page.

Śabdakhanda of some work on Nyāya. It is without beginning or end. Only one or two folios at the end seem to be missing. It is incorrectly written in many places. Some folios are marked श. मू.

The end:—

धीराः बुद्धाम्रमतयो भवत प्रणम्य

मौढौ निपाय करवारिरुदे समीदे ।

धात्रीवमर्षरहितारिषिष्टद्वन्वापि

सानुप्रदेष्टुं हृदये विनिवेशनीया ॥

गच्छत स्तनकं द्वापि भवत्येव प्रमादतः ।

हंसंति(?) साध दुर्जेनाक्षय ॥—

[B. D. 71.]

1061

बोडशपदार्थी of गणेशदास.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 50; about ten lines to a page.

A manual of the Nyāya philosophy of Gauṭama, by Gaṇeśadāsa, about whose personal history nothing can be gathered from the work itself. Our MS. is about 150 years old.

It begins —

हरिवेशाद्या देवा नमन्ति पद्मयोः स्तुतिद्वये पक्ष ।

समिमाननमहमीदे वज्राज्ञा हृदि विभेति काळोपि ॥ १ ॥

निगमात्मसूत्रं यतोऽस्य जन्मादिरुक्षणैरहितः ।

गजमुल्लसद्देवासाविस्वादिभिरेव सूरिभिर्विदितः ॥ २ ॥

इष्ट ये भूयादिति सर्वो लोको हि साधनं कुरुते ।

विष्ण्वादीनां भक्तिर्द्वैतमूर्तेरुच्यतेति भाति ॥ ३ ॥

ह्युद्देशप्रकरणम् । 3b, इति रुक्षणप्रकरण समाप्तं 20b.

It ends —

इति श्रीगणेशदासकृतगीतमसूत्रतारपर्यबोडशपदार्थकथ-
नरूपप्रकरणं समाप्तम् ॥ श्रीगजाननार्पणम् ॥

[B. D. 117.]

1062

सप्तपदार्थी of शिवादित्य.

8½ × 1 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 15, 7 lines to a page. Dated Samvat 1537.

A short manual of the Vaiśeṣika philosophy by Śivaditya. Edited with notes by V. S. Ghate, who refers Śivaditya to the close of the 10th and the beginning of the 11th century. See I O, No. 2088, Winternitz, Geschichte, III p. 475.

End —

इति श्रीमत्सौवर्णाचार्य(?) श्रीशिवादित्यविरचितेयं सप्त-
पदार्थी संज्ञा । संवत् १५३७ वर्षे ज्येष्ठमासे शुक्लपक्षे
शनी तिथिना ।

[B. I. 124.]

1063

सप्तपदार्थी of शिवादिद्य with
a टीका.

11 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 11, about twenty lines to a page

Another copy of the Saptapadārthi, with a
commentary by an unknown author

The com begins.—

शारदी शारदाभोददचिरी दचिरांशु(शु)कम् ।
नखा सप्तापदार्थाय(र्थाय) यथाशक्त्या विमज्जते ॥

It ends.—

साक्षात्कालमियं सप्तपदार्थी वस्तुप्रकाशनी भवतु । इति
सप्तपदार्थीटीका संपूर्णा ।

[B D. 127.

1064

सप्तपदार्थी of शिवादिद्य with
मितभाषिणी by माधवसरस्वती.

10 x 4 inches, Devanāgarī character
Foll 54, ten lines to a page

A commentary on Saptapadārthi, by Mādhava-
sarasvatī of Saurāstra. See Hall, Index, p 75,
Mitra, Notices, VIII p 156 and I O, No 2083.
Mādhavasarasvatī lived before A D 1523, see
Keith, Indian Logic, p 37.

Begins —

वेदान्तविज्ञानमुनिश्चिन्तायै योगीश्वरैष्येयमत्र विशुद्धम्
धामनुमांशमनुगाभ्यमानं वन्दे महेश सद्गुरुदेवम् ।
विशेषादीक्षितमकृत् माधवाख्यः सरस्वती ।
शिवादिद्यकृतेटीका करोमि मितभाषिणीम् ॥ २ ॥

Ends —

माधवाख्यपनीम्नेन कृष्णातीरनिवासिना ।
कृता सप्तपदार्थास्तु दीनेयं मितभाषिणी ॥
श्रीमन्माधवसप्तपदार्थविरचितां जातुयंभावस्तुतां
भावामावपदार्थोपविपुशज्ञेक्षणे दीपिकाम् ।
अज्ञानातितमोभिभूतविषये स्वस्थां बहुव्यापिनीं
कृतेमो मितभाषिणीं करुतां पश्यन्तु तर्क जनाः ॥ १ ॥

इति श्रीपरमहंसपरिमाणकाचार्यश्रीमाधवसरस्वतीविर-
चिता सप्तपदार्थीटीका मितभाषिणीसमाप्ता ।

The conclusion much differs from that of the
I. O. MS, which agrees with the MS. described,
Bhandarkar, Report, 1883-84, pp. 6 and 312.

[B. D. 150

(B) Sāṅkhya and Yoga.

1065

तत्त्वसमाससूत्र with सर्वोपकारिणी.

8½ x 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll 11, nine lines to a page Dated S'aka
1792.

Tattvasamāsa is a brief exposition of the Sān-
khya system in 22 Sūtras. See Max Moller,
Systems, pp. 224, 242, Garbe, Sāṅkhya Philoso-
phy, p. 94 and Keith, Sāṅkhya System, p. 89.

The author of the commentary, which is called
Sarvopakāraṇī, is unknown, cf. Hall, Index, p. 3

According to him the authors of the Kāpila and
the Tattvasamāsa Sūtras are different, see below.

The com begins.—

ब्रह्माविभूतिरमलाखिलसर्वजाता०
श्रीमन्महर्षिकणिल प्रभुमानतोक्ति ॥ १ ॥
इतिपीपुल्लुकीतसूत्रतत्त्वार्थेणुद्धये ।
सर्वोपकारिणीं कुर्वे टीकां गुणवशंवद ॥ २ ॥

इत्येव सकलसंख्यतीर्थमूलभूत तीर्थान्तराणि चैतन्मप-
भूतायेव । सूत्रप्रख्यापी तु वैश्वानराद्यतारमगवकणिल-
नीतेव द्वाविंशतिसूत्री सत्या अपि धीजभूता नारायणाद्यतार-
भगवत्कणिलप्रणीतेति ब्रह्माः । सनादी मयमसूत्रप्रयेन सकल-
प्रपञ्चमूलभूतानि पञ्चाविंशतितत्त्वानीति सूचयति । अहौ
प्रकृतयः १ बोधश्च विकारा २ पुरुष ३ ०

It ends —

एकस्त्रिंशत्पुण्यतत्त्ववृत्तितो ज्ञाता द्विवा साय्यवो
द्विष्यं प्राप्य विकारसत्यविरतं भोगावर्गी स्वतः ।
इत्येव परिसूचयन्मत्तमतो मोहापहं काविकं
सुखाणाममल द्विकद्वयमिदं जीयाद्यार चेतनि ॥ १ ॥
इति संक्षिप्तसंख्ययाशक्याखिलसूत्रवृत्तिः समाप्ता ॥
अज्ञात्प्रतिशक्ते भादे काश्चा गोपालशर्मणा ।
वृत्तिः काणिलसुखाणामलेखीवस्तुष्टये ।

On the back of the last folio —

संख्यद्वाविंशतिसूत्रिरियं शके १०९२ प्रमोदनामसंज्ञासदे
भागतीर्थपुल्लुकाद्वदयां समाप्त काव्यां सप्तदिनादशार्त्तं प्रतिरियं
लिखितास्तीत्यवसेयं ।

[B. D. 233

1066

तत्त्वसमाससूत्र with

याथार्थ्यदीपन by भावा गणेश.

14×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 26, seven lines to a page Dated Samvat
1927

Another commentary on the Tattvasamāsa
Sūtra by Bhāva Ganeśa Dikṣita son of Bhāva
Viśvanātha and pupil of the famous Viṣṇāna
Bikṣu or Viṣṇāna Ācārya who lived in the
second half of the 16th century. See Winter
nitz Geschichte III p 457, Hall Index, p 4

It begins —

पञ्चविंशतितयेषु तत्त्वज्ञानमयामुक्तान् ।

आदिच्छी नमस्तस्मै कपिलाय महर्षये ॥ १ ॥

अथातस्तत्त्वसमास व्याख्यास्याम इति । कश्चिद्वाङ्मनसि
विधेन तु येनाभिधूत साक्षात्कार्यं कथितमुनिं शरणमुपा
गत ० आदि० । कपिल उवाच । अष्टौ प्रकृतयः ।

इति सांख्यसूत्राणि समाह्वयि ।

पुरतः स नपत्याद्य सा च प्रकृतिरीधरी ।

धाभ्या सद्यज्य सृज्यतेऽनन्तमहाप्रकोटयः ॥ १ ॥

कपिलासुविप्रशिक्षात् शुक्लविज्ञानाचार्यवर्षात् ।

प्रणमामि बुद्धिभूये सिद्धे वा सर्वकार्याणाम् ॥ २ ॥

समाससूत्राण्यालम्ब्य व्याचष्टे पञ्चशिक्षस्य च ।

भावागणेश कुर्वते साक्षात्कार्यदीपनम् ॥ ३ ॥

The commentator quotes his Guru's 1 0
Vyāsa Bikṣu's Karikās twice. Also on fol 26
he remarks —

“इदानीं तत्रा केचन वैष्णवा एतादृशवाक्यैः (वे-वे
रविदाक्ष० from भागवतपुरा०) भगवद्भक्तिं पुरस्कृत्य सामा
न्यतो ज्ञानमार्गमेव सङ्गच्छन्ति ते तु०

To whom does this refer? To Vallabha?

It ends —

तस्माद्भगवद्भक्तिर्मुख्य साधन सांख्यविज्ञानायामिति सिद्धम् ॥

कृत परोपकाराय तत्त्ववाचाथ्यक्षेपनम् ।

तेन मे प्रीयता कृणु परमात्मा जगद्गुरु ॥

स्तनप्रवाहस एवैक कर्तो गोपबालाक ।

श्रीकृष्णादथो महेशानो दाहयधसमस्तहम् ॥

पुराणं बुभुक्षुनां योधायेव गयेति तम् ।

वेद्यं समर्पितं चैव सेनापि प्रीयतां हति ॥

इति भावाविश्वनाथशिक्षितपूज्यगणेशकृत तत्त्वया-
थार्थ्यदीपनं सपूर्णम् ।

[B I 36]

1067

तत्त्वसमाससूत्र with

याथार्थ्यदीपन by भावा गणेश.

11½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 13, ten lines to a page Dated Samvat
1925

Another copy slightly differing at the end.

Ends —

एतत्त्वसमासनिधेयस एतद्गणेश कपिलस्य महात्मन ।

अनुद्वुष्टं हन्तसा चात्र श्रेयः शोकशतप्रपम् ।

इति तत्त्वसमासाख्यसूत्रमिति ।

[B I 35]

1068

सांख्यकारिका of ईश्वरकृष्ण with
भाष्य by गोडपाद.

14×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 24, about 15 lines to a page

Sāṅkhyakārikas of Īśvarakṛṣṇa with Bhāṣya
of Gaudapada Gaudapada's Bhāṣya is men-
tioned in Alberunis Ind a. This Gaudapāda is
probably identical with the author of the Vedān-
tal Aril is, See Winternitz, Geschichte III pp
452 454 The Sāṅkhyakārikas with this Bhā-
ṣya and Nārāyaṇa's Sāṅkhyacandrikā are pub-
lished in the Benares Sanskrit Series 1883

[B D 264]

1069

सांख्यकारिका of ईश्वरकृष्ण with
सांख्यचन्द्रिका by नारायणतीर्थ.

14½×5½ inches, Devanāgarī handwriting Fol
29, about 10 lines to a page

Sāṅkhyakārikas with Sāṅkhyacandrikā by
Nārāyaṇatīrtha who refers to his own commen-
tary on the Yogasūtra, see Hall Index, p 7
Published in the Benares S Series

[B D 34]

1070

सांख्यकारिका ईश्वरकृष्ण with
सांख्यतत्त्वकौमुदी by याचस्पति.

15x0½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll 20; 16 lines to a page.

Sāṅkhyakārikas with Tattvakaumudī of Vāc-
pati, who quotes from Bhogya's Rājavārtika; see
Winternitz, Geschichte, III p. 453. It seems,
therefore, that this Vācapati is not the same as
the author of the Bhāṣya and Nyāyavivaran-
dha, as assumed by me under No. 181 above.
Often published.

[ZZ A. 12.

1071

सांख्यसूत्र with
प्रवचनभाष्य by विज्ञानाचार्य.

15x9½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. (38+33), about 17 lines to a page.

Sāṅkhyasūtra (only Vyāsa and Tantra Adhya-
ya) with commentary of Viṇṇāna Bhakṣa who
lived in the second half of the 16th century, see
above No. 1066. Published by Hall in the
Bibliotheca Indica Series. See I. O., No 1810.

[ZZ A. 27.

1072

सांख्यसूत्र with
प्रवचनभाष्य by विज्ञानाचार्य.

13x5 inches, Devanāgarī character.
Foll. 102, twelve lines to a page.

Another (complete) copy.

[S.C. 19

1073

गोरक्षशतक of गोरक्षनाथ.

5½x5½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 26, nine lines to a page.

A treatise on Rājyoga in 200 śloka and
ascribed to Gorakṣanātha. See Hall, Index, p.
18. For an analysis, see Aufrecht, Oxford Cata-
logue, No. 567.

79

It begins—

श्रीगुरुं परमानन्दं वन्दे आत्मविग्रहम् ।
यस्य साक्षिष्यमात्रेण विद्वान्महापते तनुम् ॥ १ ॥
नमस्कृत्य गुरुं भक्त्या गोरक्षो ज्ञानमुत्तमम् ।
अमीहं योगिनां मूर्ते परमानन्दकारकम् ॥ २ ॥
श्रीगोरक्षज्ञानं वन्द्ये योगिनां हितकारणम् ।
युवं यस्यासक्तोऽप्येन ज्ञापये परमं परम् ॥ ३ ॥

It ends—

अवर्धनीहरे गृणी मुनिमोक्षमंजुकम् ।
गुह्यगुह्यमरं गुह्यं गोरक्षेन प्रकाशितम् ॥ १९० ॥
इति गोरक्षज्ञानकं योगशास्त्रं जनः पठेत् ।
सर्वराष्ट्रविनिर्मुक्तो योगनिधिः क्षत्रेष्टकम् ॥ १९६ ॥
योगशास्त्रं पठेन्नित्यं दिग्गम्भे. शास्त्रविभोः ।
परस्वयं चादिनायस्य निगंत्य पदमारुह्य ॥ १९९ ॥
प्रातः तेन ताम्रनीचं सटिलं दत्ता य पृथ्वी दिने०
देवां यदा विचारणे क्षणमपि प्राप्नोति त्रैलोक्यं ॥ २०० ॥
इति श्रीगोरक्षनाथक समाप्तम् ।

[B. I. 31.

1074

घेरण्डसंहिता.

12x6 inches, Devanāgarī character.
Foll. 19, eleven lines to a page. Dated
Saurat 1923

This is a metrical work on the Hathayoga in
seven chapters. It has the form of a dialogue
between Gheraṇḍa and Canda, for another MS,
cf. Mitra, Notices, I p. 135.

It begins—

आदीश्वराय नमःसमि तस्मै योगेश्वरिणा हृदयोगविद्या ।
विराजते शोभतारामयोगमान्दुर्मिरच्छ विविधयोग दृष्टः ।
एकदा अष्टहकापालिगोपा घेरण्डकृद्विरम् ।
प्रणम्य त्रिपादाङ्गला घेरण्डं परितुष्टयति ॥ १ ॥
चण्डकापालिकवाचः ।

घटस्य योगयोगेश तवज्ञानस्य कालम् ।
हृदानीं श्रोतुमिच्छामि योगेश्वर वद प्रभो ॥ २ ॥
घेरण्ड उवाच ।

साधु साधु महाबाहो यन्मां त्वं परितुष्टयति ।
कथयामि दे तत्त्वं साधवात्मनोयथाय ॥ ३ ॥
नास्ति मायात्मनं पासो चास्ति योगात्परे बहम् ।
न विज्ञावापरो बन्धुनाहंकारात्परो रिपुः ॥ ४ ॥

It ends:—

इति ते कथितं षष्ठं समाधिर्दुर्लभं परम् ।

पद्माया न पुनरेवम जायते भुविषण्डके ॥ १५ ॥

इति घेरण्डसंहितायां घटस्थयोगो (घट is the body)

सहस्रसाधने घेरण्डचण्डसंवादे समाधिः सहस्रोपदेशः ॥

The Adhyāyas respectively treat of घटकसंशोधन (60 s'lo.), आसनप्रयोग (45 s'lo.), घटशुद्धिप्रयोग (65 s'lo.), प्रत्याहारप्रयोग (7 s'lo.), प्राणायामप्रयोग (98 s'lo.), ध्यानयोग (23 s'lo.) and समाधिप्रयोग (25 s'lo.).

[B. I. 32.]

1075

योगसूत्र of पतञ्जलि with

भाष्य by व्यास.

7. 13×5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 27; about 10 lines to a page. Incomplete.

Yogasūtras of Patañjali, for whom see Winternitz, Geschichte, III. p. 460, accompanied by the Bhāṣya of Vyāsa, who according to Winternitz, (see ibid, p 461, n. 2) must have written in the 6th century. Both text and commentary are published in the Bombay S. Series and translated into English by J. H. Woods in the Harvard Oriental Series.

Our MS. contains only two Pādas and 13 Sūtras of the third. See I. O., No. 1826.

[B. D. 33.]

1076

योगसूत्रनाट्य of व्यास with

तत्त्ववैशारदी of चाचस्पति.

15½×8 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 112, about 16 lines to a page. Dated Śaṃvat 1821.

Vyāsa's Yogabhāṣya with Tattvavaiśādi of Vācaspati is published in the Bombay Sanskrit Series. The same is translated into English by Woods. For Vācaspati, see above No. 1070. Also see I. O., No. 1827.

[B. I. 27.]

1077

योगसूत्रभाष्य of व्यास with
घातिका by विद्वानमिश्र.

15×8 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 222; about 13 lines to a page.

Another commentary on Vyāsa's Yogabhāṣya. For Vīṣṇa Bhikṣu, the author, see above No. 1071. This commentary is published in the Pandit, New Series, vols. 5-6.

[B. I. 20.]

1078

योगसूत्र of पतञ्जलि with
राजमार्तण्ड by भोजराज.

12×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 50; 9 lines to a page. Dated Ś'aka 1709.

Yogasūtra with Bhoja's Rājamārtanda is edited and translated into English by R. Mitra in the Bibliotheca Indica Series. See I. O., No. 1831. Many works are ascribed to King Bhoja of Dhārā, who lived in the 11th century; see O. C. I. p. 418; II. p. 95.

[B. D. 148.]

1079

योगसूत्र of पतञ्जलि with
राजमार्तण्ड of भोजराज.

11½×6 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 41; about 12 lines to a page.

Another complete copy.

[D. I. 29.]

1080

योगसूत्र of पतञ्जलि with
मणिप्रभा by रामानन्दसरस्वती.

11×5 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 48, about 11 lines to a page.

Maṇiprabhā is another commentary on the Yogasūtra by Rāmanandasarasvatī, pupil of Govindānandasarasvatī. Another work of Rāmananda is a commentary on Śaṅkarācārya's Ś'āri-rabhāṣya; see Hall, Index, p. 89. Rāmananda's

fellow student Nārāyaṇasarasvatī wrote a Vārtika on the Śāṅkarabhāṣya in A D 1592, see ibid, p. 202. Rāmānanda therefore, must have flourished in the second half of the 16th century. The Maṃprabhā is published in Benares S Series

Begins —

मन्दे क्लेशायसमृद्ध पुण्यपुरुष इति ॥

[B I 30

1081

योगचिन्तामणि of शिवानन्दसरस्वती.

8½ x 4½ inches, Devanagari handwriting. Fol 168, nine lines to a page. Dated Samvat 1867

Yogacintāmaṇi is a work in 4 chapters on the Yoga philosophy by Śivānandasarasvatī pupil of Rāmacandra Śaṅkaraśāstrī. The author quotes Vidyāranya and a MS of this work was copied in Saka 1552, see No 1083 below where the last verse seems to suggest that the MS was written during the life time of the author

It begins —

नमो गुरुभ्यो देवेभ्यो योगिभ्यो हरये नमः ।
निरुद्धमगरे चिदकरसकं युक्तं विद्वद् विप्र
निर्भूताविलकङ्कणं भुक्तिविशेषं प्रमाणोपहितम् ।
पूर्णं धाम वशीकृता सुमनसं पश्यति यः योगिनः
साम्प्रदाय-द्वयुपासकैः सदतिष्ठ स्वात्मप्रकाशं महः ॥ १ ॥
सायागादमहापुराणप्रसक्तो मार्तण्डकोटिप्रभ
सत्साराख्ययुगात्समाश्चक्रर व्यासस्य पूर्वेन्दुक ।
तु यामोदयुगा तत्पण्डितवत् कारुण्यलोकवन्द्यम्-
भूया मे निखिलपदोपनकर श्रीदक्षिणामूर्तिक ॥ २ ॥
विश्वोपकाशानन्दसन्निधा विख्यापचिन्तामणिचारुमूर्तिम् ।
महापुरुषैश्वर्यादिसमर्चिताङ्गि नमामि कम्बोदरसुखदीपम् ॥ ३ ॥
श्रीध्यायं यतिशकरं भवगुरुं श्रीरामचन्द्रं गुरुं
साम्प्रदानन्दपदाम्बुजं च निखिलशक्तं हि योगीश्वरम् ।
नामान्प्रत्यययोगिमन्यपनिष्ठं श्रीयोगचिन्तामणिं
नि तोषार्थसमर्पकं वनिशिवानन्दं करोति स्तुतम् ॥

The paricchedas end respectively on fol 53b, 57 and 136b

It ends —

निद्वेषासनमेवमु मया साधनसमुत्तमम् ।
यथाशास्त्रं यथाशेषं सत्सुखं निरूपितम् ॥

अथयं भवतु वैव सविरोपराविहारी ।
वेदान्तोन्नेव दृष्टव्यं लोकं विचारणीतितः ॥
रहस्यं राजयोगस्य इत्ययोगस्य यन् स्थितम् ।
अकण्ठितं मया सर्वं प्रीतये योगिनामिह ॥
अर्थाधीनैरसंख्यत्वातिश्रितो न मया हि सः ।
उद्वाहकभूमुग्धपदार्थैर्योगोपायः कृतः ।
कापालिकपणीतास्तु इति कर्तव्यं (ता) रूप ।
लिखिता न मया ते तु श्रुतिस्मृतिविरोधिनः ।
येन तापि महादेवो गौरी प्रज्ञापया हरिः ।
कम्बोदरो रविर्वापि स योगातिदिग्गमयुगात् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिमात्रकाश्याधीरामचन्द्रसरस्वती
सरस्वतीविष्णुशिवानन्दसरस्वतीविरचिते योगचिन्तामणौ
चतुर्थे परिच्छेदे समाप्तः ।

The text or quotes —

अमृतसिद्धि 8, 16b आत्मराम 9b, त्रिपुरासारसमु-
च्चय 28, 73, 119; इशानेव 59b, 61, धर्मयुक्ति 95;
चन्द्रिकेश्वरतारावली 9b, वैदिक्यमिदि 14, पवनयोगसमूह
82b पारमेश्वरसत्त्व 16, 74b मानसोद्धार 9b, 42;
योगदीप 2, 7b, 15 &c सज्जयोग 14 21 &c, वायु
संहिता 44, विचारण्य 32, 43, इत्ययोग 112, इत्यमरी-
पिका 9, 16b, 19b &c

[B D 170

1082

योगचिन्तामणि of शिवानन्दसरस्वती.

12½ x 7 inches Devanagari handwriting
Fol 36 13 lines to a page.

Another copy this contains only the second
Pariccheda.

[B. D 260

1083

योगचिन्तामणि of शिवानन्दसरस्वती.

13 x 8½ inches, Devanagari, handwriting
Fol 78, fifteen lines to a page. Date Saka
1552, Samvat 1687

This is another complete copy. Its conclusion
differs from that of No 1081. The MS bears
the date Saka 1552 but this seems to be the
date of the original of our MS since its folios
bear the watermark '1859.

Ends —

० ह्यमोदरो रविर्वापि तस्य योगः प्रतिभ्यति ।
 योगचिन्तामणिर्नित्य चिन्तनीयो मुमुक्षुभिः ।
 जीवन्मुक्तिमहाकामैरजरामृशुकाद्भिः ॥
 ॥ ए गभंनियामज सिशुदत्तासादृश्वार्थयज
 शिवानिष्टवियोगयोगश्चिन्तोत्कर्षांपर्योऽयम् ।
 देहप्राणवियोगोरोरोचयज कुम्भीविपाकादिज
 सद्गुणधिमहीपच भजत भो धीयोगचिन्तामणिम् ॥
 द्विजसेवितशास्त्रस्य शुतिकरुपपरो षट्म् ।
 शमन भजतापस्य योग भजत सत्तमा ॥
 हृति धीमापरमहत्तपरिग्रजकाचार्यं चतुर्थं परिच्छेद ॥
 द्विबाणशास्त्र द्वैश १५५२ युक्ते शास्त्रेन्दुवासरे ।
 भास्त्रेण्युल्लंघयोद्भवा युक्ते मुन्यष्टराजभिः ॥
 परवेजपुरे रम्भे विद्मन्मण्डलमण्डिते ।
 सुल्लक विहिरा(द्रा)मो निष नावा समुत्तुक्म् ॥
 विशेश विश्वमक्ति प्रकटितसुषस पूणचन्द्राशुत्राके
 व्यास वेनाहिराजप्रपलविषलसत्तममीश पुरारिम् ।
 येन श्वल्लस्यधर्ममभवजनमल व्यायता दीवमत्रै
 श्वल्लस्योय सुदीवो जगति वित्तुले(भी)शियानन्दयोगी ॥
 [S O 17]

1084

शिवसहिता.

14½ × 7½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 30 11 lines to a page, Dated Samvat
 1928

A metrical work consisting of 644 slokas on
 the Yoga philosophy treated as a helpmate of
 the Advaita Vedānta. It is said to belong to
 the Shānda Purāṇa of Hall Index p 14

It begins —

एक शान नित्यमाद्यतद्वन्त्य ना-वर्तिकविद्वत्ते वस्तुसर्वम् ।
 पञ्चदोस्मिन्निदिदोपाधिनी दे ज्ञानस्यास्याभासते नान्ययेव ॥ १ ॥
 भय भक्तानुरक्ते हि नक्ति योगावृत्तासनम् ।
 ईश्वर सवभूतानामा ममुक्तिप्रदायकम् ॥ २ ॥
 स्वस्वा विद्यादशीकानां मत दुज्ञानदेष्टुम् ।
 भारमज्ञानाय भूतनामन-यगतचेतसाय ॥ ३ ॥
 आलोक्य सर्वशास्त्राणि विचार्य च पुन पुन ।
 इदमेक मुनिपुत्र योगशास्त्र पर मतम् ॥ १० ॥
 मायेय विश्वजन्मी नादया तत्त्वविद्या परम् ।
 पदा नावा समापानि विश्व नास्ति पदा खलु ॥ ६६ ॥

It ends —

शिवविद्या मदापिद्या गुप्त वाममदेशी ।
 मद्रापितमिदं शास्त्र गोपनीयमतो दुष्टे ॥ ३८ ॥
 गोदे स्त्रियाया पुत्रदारादिपूर्णं सम स्वस्वा वामन्तरे योगमार्गे ।
 सिद्धेभिद्व पीक्ष पञ्चागृहस्य श्रीदेवते (१) मन्मत सापयित्वा
 इति श्रीशिवसहितेश्वरप्रोक्ता समाप्ता ।
 [B. I 28]

1085

सिद्धसिद्धान्तपद्धति of गोरक्षनाथ

11½ × 5½ inches, Devanāgarī character
 Foll 17, nine lines to a page Incomplete.

Another treatise on the Yogic philosophy in
 six chapters by Gorakṣanātha pupil of Minā
 nātha. The MS is incomplete it contains the
 first four chapters and a portion of the fifth.
 Śivānanda and Tattnasāra are quoted on foll 15
 and 15b respectively. See I O 1830 (last piece)
 for the details of the contents

Begins —

आदिनाथ नमस्कृत्य क्षतियुक्त जगद्गुरुम् ।
 वक्ष्ये गोरक्षनाथोद्दि सिद्धसिद्धान्तपद्धतिम् ॥ १ ॥
 नास्ति सत्यविद्यारेक्षिद्रुपसिद्धान्तपद्धतयो ।
 तथापि लोकवृत्त्यर्थं वक्ष्ये सत्तमदायत ॥ २ ॥
 [B. D 112]

1086

हठयोगस्वरसाह.

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
 Foll 30, 7 lines to a page Incomplete

A work apparently in three chapters on the
 principles of Hatha Yoga.

It begins —

श्रीदेव्युवाच ॥
 कैलासशिखि(न)रासीन देवदेव जगद्गुरुम् ।
 गृह्णाम्यहमह स्वाभि-वृद्धि मे परमेश्वर ॥ १ ॥
 कथं सृष्टिं समुपधा कथं सृष्टिर्विनिश्चयति ।
 कथं च मन्त्रो ज्ञानं सृष्टिसंहारयजितम् ॥ २ ॥
 श्रीईश्वर उवाच ॥
 अविज्ञ च भवेत्सृष्टिर्विज्ञ चैव विनिश्चयति ।
 अविज्ञ मन्त्रेण ज्ञानं सृष्टिसंहारयजितम् ॥ ३ ॥

श्रीदेव्युवाच ॥

स्कारादि कथं देव कथं विद्याप्रतुदंश ।

सप्रज्ञासंपोष्यान् धर्मकर्मैः सत्यैः च ॥ १४ ॥

इति श्रीप्रह्लादने उन्नामदेवसरवादे प्रथमोऽध्यायः ।

(slo 97) 11b इति श्री० द्वितीयोऽध्यायः (slo 91) 21.

The end —

अथ मे सफल जन्म अथ मे सफल तपः ।

अथ मे सफल मुक्तिर्गुहादप्रसादतः ॥ ११ ॥

Five slokas follow this and then the MS abruptly ends —

१० ॥ गुणीमनेकविद्वांसोऽपदः—

[B D 290]

(C) Pūrvamīmāṃsā

1087-1088

जैमिनीयन्यायमालाविस्तार of माधवाचार्य

15×9½ inches Devanagari handwriting
Foll. 178 and 190, about 17 lines to a page

These are two neatly written modern copies of Mādhavācārya's Jaiminiyanyāyamālāvistara on the Pūrvamīmāṃsā Sūtras. It is published in the Ānandāśrama Series

[Z. B 2]

1089-1090

जैमिनीयन्यायमालाविस्तार of माधवाचार्य

11½×8 & 13½×5 inches, Devanagari character
Foll. 10 and 16, about 11 lines to a page

Two other incomplete copies of the same work. The first contains Adhy. 1-4 of the VIII book. The second contains Adhy. 1-4 of the XIth

[B D 23]

1091

पूर्वमीमांसासूत्र of जैमिनि with

भाष्य by शबरस्वामी

14×9 inches Devanagari handwriting
Foll. 411, about 20 lines to a page

A complete and neatly written copy of the Sābarabhāṣya on the Pūrvamīmāṃsā Sūtras of Jaimini. The number of folios of the twelve

80

parts is respectively as follows — 25, 23, 46, 28, 16, 46, 20, 13, 41, 94, 35 and 21. The MS is of a modern date

The Sābarabhāṣya is translated into English by G. Jha in Indian Thought vol II 1911

[Z. A. 18]

1092

मीमांसावत्प्रकाश of शंकरभट्ट

8½×4½ inches Devanagari handwriting
Foll. 369, seven lines to a page

This is an abridgment with comments of the Pūrvamīmāṃsā Sūtras. Its author is Sankarabhaṭṭa son of Narāya abhaṭṭa and the father of the famous Nīlakantha, author of the Mayukha. See above No 726 and Hall Index p 183. It is published in the Chawkhamba Sanskrit Series 1902

Begins —

अथ द्वादशहस्त्या सक्षिपत्य सक्तः ।०

[B D 230]

1093

विधिरसायन with सुप्रोपजीविनी

of अप्पय्य दीक्षित

12×5½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 50, 12 lines to a page. Incomplete

Vidhirasayana is a treatise on the three kinds of Vidhi composed with its commentary Sukhopajivini by Appayya Dikṣita for whom see above No. 141 and also I O No 2210. Published in the Chawkhamba Sanskrit Series. Our MS ends with अष्टाविंशतिब्रह्मणोः

[B D 125]

(D) Advaita Vedānta

1094

अज्ञानबोधिनी (आत्मबोध) of शंकराचार्य

10½×5½ inches Devanagari character
Foll. 15, about 13 lines to a page

Ajñānabodhinī or Ātmabodhī is a small treatise on the Advaita Vedānta ascribed to Sanka-

rācārya. Published at the Vani Vilas Press, Srirangam.

It begins:—

सविदानन्दरूपाय सर्वपीडितसाक्षिणे ।०

[S. C. 2.]

1095

अद्वैतसिद्धि of मधुसूदनसरस्वती.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 160; 11 lines to a page. Incomplete.

Advaitasiddhi is a work in four Paricchedas on the Advaita philosophy. It is published at the N. S. Press, Bombay. For the age of the author, see below No. 1157. Our MS. contains only two Paricchedas of the work.

[B. D. 153.]

1096

अयधूतगीता (स्वात्मसंविद्युपदेश.)

7½ × 8½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 81; nine lines to a page.

This is a popular manual of the Advaita Vedānta; it is often published. It contains eight chapters and a total of about 300 verses.

[B. I. 83.]

1097

अविमुक्तनिवृत्तिसार with टीका.

15 × 6 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 9, about 12 lines to a page. Incomplete.

A Vedantic work on the efficacy of Benares, from a religious point of view, especially in giving salvation. The other name of the work is Brahmasvāsa. It is based on the Jābāla Upaniṣad. See Hall, Index, p. 133. The present MS. contains only 14 ślokas together with a learned commentary composed probably by the author himself.

The text begins:—

इदं श्रेष्ठं मध्ये यदिदमगमनीयवर्णयो—

रमन्ताव्यक्तमरुतिपदमसौ देवयजनम् ।

सुमूर्धो रदोत्र ध्रुव इति तद्वत्सदनं

सुवि भूमये च प्रथितमविमुक्तं तद्वत्तात् ॥ १ ॥०

The com. begins:—

अथ आचारोपनिषत्तत्पर्यनिर्णायको अविमुक्तिनिवृत्तिसारो व्याकियते । तत्रार्थं प्रतिपादार्थसंग्राहको मङ्गलश्लोकः । इति ॥ १ ॥ आचारो ध्रुवते । अविमुक्तं वै०

“अत्र पुराणोपबृंहणान्यतिप्रसिद्धानि काशीसाधारणैर्वाचार्थैः संगृहीतानि चास्माभिरपि अविमुक्तनिवृत्तौ कानिचिद्बुदादितानीति ग्रन्थविलम्बमयाह मदर्थयन्ते ।”

This shows that the present work is only an abridgment of a bigger work, called Avimuktanirukti, of the author.

[B. D. 246.]

— 1098

अष्टावक्रगीता of अष्टावक्र with

टीका by विश्वेश्वर.

10 × 5½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 91; about 10 lines to a page. Dated Śamvat 1735.

Avadhūtānubhūti usually known as Aṣṭāvakra-gītā is a work in 21 chapters on the Advaita Vedānta, ascribed to Aṣṭāvakra. The commentary is by Viśveśvara; for quotations &c, see I. O., No 2365. Published by Jīva-nanda Vidya Sāgara, Calcutta.

[B. D. 82.]

1099

आत्मार्कयोध with टीका of गोविन्दभट्ट.

12 × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 154; eight lines to a page. Dated Ś'aka 1673.

This is a metrical work consisting of 120 verses divided into six chapters called Upadesas on the Advaita Vedānta by Govindabhaṭṭa, son of Viśvanāthabhaṭṭa Kāla. The commentary is by the author himself. In this work the soul is metaphorically described as the sun and thus the verses have a double interpretation, one applicable to the sun and the other to the soul. Our MS. appears to be the author's own copy.

It begins—

आध्यात्मयोधकत्वाद्बुद्धिकृत्तमणे भास्वरस्य स्थितरथात् ।०

स्थत्वा विष्णुं जयन्नाथं मुनं नत्वा सुप्रसिद्धम् ।

व्याख्यामात्मार्कयोधस्य स्वग्रन्थस्य करोग्यद्वयम् ॥ २ ॥

Advaita Vedānta against the Nyāya-Vaiśeṣika system. It consists of 60 sections divided into two Adhyāyas. For a MS. of the text, see Hall, Index, p. 157 and Aufrecht, Leipzig Catalogue, No. 890. Janārdana quotes Bhāskara (Nimbārka) and bases his work on Śaṅkara's Śāstra-bhāṣya.

The commentary called Tattvapraśāsikā was composed by the author's pupil. A MS. of this commentary (Peterson, Reports, III p. 203) is dated Śaṁvat 1432. Both the teacher and the pupil appear to have flourished in the 14th century. Our MS is about 300 years old.

The com. begins—

वाचिसंज्ञितमाश्रित्वा च समसा सप्तदशमाधुना
तस्यानुग्रहप्राप्तानुपपत्तेरुंलि प्रगल्भा गिरा
स्वायत्ते भवभूतभीतिभिदुरज्ञादोद्भवे चात्मना ।
योधैवविद्यायितकंतिमिरच्छेदाद्वयैतिनं
तं धर्मेऽनुमयस्वरूपयमिनं स्तुत्याखिडाभीष्टम् ॥३॥
कीर्तिर्वैश्व चतुर्दशापि भुवनाव्याक्रम्य भेजे प्रिया
भीत्याथ प्रतिमा परा प्रणयिनी स्थानानि विद्याभुवः ।
तावन्मेष सतानि सानि बुभुजे स्वाराज्यभागे मारा
रूपमो तत्सत्तनं नरेन्द्रनगरीनामासृतं नीमि तम् ॥४॥
यदुक्तं गुरुभिः सम्पद्य तत्सालोके तु तन्मया ।
जिवन्भीषितये भवत्या माहव्याहये यथारसृति ॥ ५ ॥
प्रतिपाद्यमर्थं संक्षेपतो दर्शयन्नाह—ब्रह्मनन्देति ।

It ends—

यस्यानुग्रहमाश्रेण वागीशत्वसमुद्भवाः ।
किं महानास्वरूपं तं न जाने गुरुमुच्यते ॥ ३ ॥
प्रतिमाचन्द्रिकाधर्मं मोक्षसत्कीर्तिपलम् ।
अनुभूतिस्वरूपं तं प्रणमामि गुरुं परम् ॥ ४ ॥
प्रधानानन्दपतिना कृता तत्त्वप्रकाशिका ।
सायाडोक्तस्य टीकेयं संक्षेपं तनुतासतसम् ॥ ५ ॥
मधुनि मधुकराणी कोविदरं किमेतत् ॥ ७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिमाणकाचार्य(श) तत्त्वप्रकाशिका
संपूर्णा इति ॥

[B. D. 229.

1106

तत्त्वयोध of वासुदेवेन्द्रशिष्य.

8½ × 5½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll 9; about eight lines to a page.

Tattvabodha is a manual of the Advaita Vedā-

nta by a pupil of Vāsudevendra. In the colophon it is ascribed to Vāsudevendra himself; see also Hall, Index, p. 112; Aufrecht, Leipzig Catalogue, No. 893 and Bhandarkar, Private MSS., No. 311. In the last place it is ascribed to Śaṅkarācārya wrongly.

It begins:—

वासुदेवेन्द्रयोगीन्द्रं नवा ज्ञानप्रदं गुरुम् ।

यस्यशृणो हितार्थाय तत्त्वयोधो विधीयते ॥ १ ॥

Ends—

इति श्रीमत्परमहंसपरिमाणकाचार्यश्रीवासुदेवेन्द्रस्याभि-
कृततत्त्वयोधः संपूर्णः ॥

[B. I. 75.

1107-1109

पञ्चदशी of विद्यारण्य with
प्रकाशिका by रामकृष्ण.

15 × 9½; 15½ × 9½ and 10½ × 4½ inches,
Devanāgarī character. Foll. 155; 115 and 115;
16, 15 and 7 lines to a page.

These are three copies of Vidyāranya's Pañcadāśī with Prakāśikā of Rāmakṛṣṇa, the author's pupil. Both published by the N. S. Press, Bombay. The last MS. contains the Catradīpa and 131 śloka of the Trīptidīpa only.

[ZZ. A. 20, S. C. 16, B. D. 129.

1110

प्रस्थानभेद of मधुसूदन.

8 × 6½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 12; about 12 lines to a page. Dated
Śaṁvat 1815.

Prasthānabheda is a general review of the Religio-Philosophical Literature in Sanskrit, by Madhusūdanasarasvatī, a contemporary of Hemādri, see below No. 1157. Published and translated into German by Weber in Indische Studien, vol. I. It is also published in the A. S. Series, Poona.

[B. I. 74.

1111

यादयोधिनी, त्रिपुरी, लघुयाज्यवृत्ति, स्वरूप and
आत्मज्ञानोपदेश of शंकराचार्य.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 12; 14 lines to a page. Dated Śaṁvat
1727.

1119

पञ्चपादिकाविवरण of प्रकाशात्मा with
तत्त्वदीपन by अखण्डानन्द.

12×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 424, about 11 lines to a page.

This MS contains Prakāśātmā's Vivaraṇa with Tattvādīpana by Akhaṇḍānanda pupil of Akhaṇḍānubhūti only upto the end of the 2nd Sūtra of the first Pāda. For quotations see I O Nos 2258-59. Published in the Benares S Series 1902.

Begins —

यद्वोधोपसमुद्भूत यद्वोधोपलक्षितयेते ।०

[B D 186]

1120

शारीरकरहस्यार्थतत्त्वप्रकाशिका of रामतीर्थ.

9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 49 11 lines to a page. Dated Samvat 1724

This is a brief metrical recapitulation of the contents of Sankarācārya's Sārirabhāṣya by Ramatīrtha, pupil of Kṛṣṇatīrtha and the author of the commentary on the Upadeśasāra for which see above No 1102. For Ramatīrtha's commentary on the Sanksepasāriraka see I O, Nos 2319-20. A MS of this author's commentary on Suresvara's Mānasollāsa is dated Samvat 1830, see Weber No 616. He has also written a commentary on Śaṇḍananda's Vedāntasāra which is published by N S Press 1894.

Begins —

विद्याभिष्यससिद्धिविधुरपरामन्दरूपामसख—

विष्यत्तादोषप्रभवपट्टमहामोहागादिमूलम् ।

ससारवतपातव्यथितजनसमुदायकार्यान्तदेह

वन्दे श्रीकृष्णनाम्ना भुवि जनविदित श्रीगुरु श्रीनिवासम्
सर्ववेदान्तसर्वस्वसारं शास्त्रमिनिश्रितम् ।

गुरुप्रसादसमुद्भूतविश्वरूपे विश्वरूपे ॥ २ ॥०

The author represents himself as having approached a Guru who addresses him thus —

श्रुतशामकपात्रेण श्रीमच्छारीरकाभिषम् ।

शास्त्र वेदान्तवाक्यान्विषयान्वायसचयम् ॥

सर्वसंशयविच्छेदि बादरायणसूत्रितम् ।

सर्वज्ञशक्ताराधनार्थभाष्येण विस्तरीकृतम् ॥०

The Adhyāyas respectively end on foll. 13b, 29b and 42

Ends —

ममसखै भगवते कृष्णाय गुरवे सते ।

यद्वत्तुमहेशेन स्वाराग्य भुज्यते मया ॥

शारीरकरहस्यार्थवस्तुतत्त्वप्रकाशिका ।

रचितं रामतीर्थेण कारिकाताडकोज्ज्वला ॥

इति श्रीमच्छारीरकरहस्यार्थप्रकाशिकायां चतुर्थोऽध्यायः ।

[B D 129]

1121

योगवासिष्ठ (उपशमप्रकरण) with

तार्प्यप्रकाश by आनन्दद्योषे त्रसरस्वती.

13½×6 inches, Devanāgarī character
Foll. 263, 13 lines to a page.

Upasamaprakaraṇa of the Yogavāsistha of Vālmīki with the commentary of Anandabodhendrasarasvatī, pupil of Rāmacandrasarasvatī pupil of Sarvajñasarasvatī. For the whole work consult Hall Index p 121 and I O, Nos 2407-2414. The commentary was composed in Saka 1766 (1566 ?) according to Stein Kāśmīra Catalogue p 124. The I O, MS however is dated Samvat 1851. The author's Guru versified the contents of Appayya Dīpikā's Śāstrasiddhāntaleśa of I O No 2453.

Begins —

श्रुतवचनपालनोपशान्तिप्रथितमहाविमलसमापूर्णम् ।

निगमद्वयसाक्षि विषयस्य निजमुल्लेखोपघन शिव प्रपद्ये ॥०

Ends —

इति श्रीनरमहसपरिव्राजकाचार्यश्रीमत्सर्वज्ञसरस्वती

पञ्चपादशिष्यश्रीरामचन्द्रसरस्वतीपञ्चपादशिष्यस्य श्रीगङ्गाधरेन्द्रसरस्वत्याख्यविमले शिष्येण श्रीमदानन्दद्योषे
न्द्रसरस्वत्याख्यमिश्रुणा विरचिते श्रीवासिष्ठतार्प्यप्रकाशे
उपशमप्रकरणे संपूर्णे ।

[B D 29]

1122

योगवासिष्ठश्लोकसमग्र

13½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 54 11 lines to a page

The MS. contains selections from the Yōga vāsanāśha.

[B D 145]

1123

लघुवाक्यवृत्ति of शंकराचार्य with
पुष्पाञ्जलि.

8×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 13, about 7 lines to a page.

Laghuvākyavṛtti in 18 stanzas, is a small
piece by Śaṅkarācārya. The commentary is
called Puṣpāñjali and quotes Vidyāraṇya.

The com begins:—

ननु श्रीरामचन्द्रस्य तत्रैव वेदान्तगोचरम् ।

कुर्वे पुष्पाञ्जलिं टीकां वाक्यवृत्तेरविवक्षिताम् ॥

[B D 222

1124

वाक्यवृत्ति of शंकराचार्य with
प्रकाशिका by विश्वेश्वर.

10½×6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 42, about 12 lines to a page. Dated
Samvat 1915

Vākyavṛtti, a Vedāntic piece in 53 ślokas by
Śaṅkarācārya, with a commentary called Prakā-
śikā by Viśveśvara Paṇḍit pupil of Mādhava
Prājña, see I O No 2302 for quotations
Published in the Ānandāsrama Series

It begins —

अज्ञानतिसिद्धात्पक्षे ज्ञानाज्ञानवशात्कथा ।

It ends —

इति श्रीमद्भाष्ययोगिमाधवप्राज्ञगुरुदत्तसादादिनापरि-
(मित)ज्ञानानन्दलक्ष्मणविश्वेश्वरपण्डितविरचिता वाक्य-
वृत्तिप्रकाशिका समाप्तः ।

[B I 69

1125

(बृहदारण्यक) वार्तिकसार.

10½×4½ inches, Devanāgarī character
Foll. 259, 8 lines to a page

This is a summary in verse of Suresvara's
Vārtika on the Brhadāraṇyaka Upaniṣad. Our
MS contains the first five Brāhmaṇas, for the
sixth see I O, No. 223. The author is Vidyā-
raṇya. Published in the Chawkhamba S
Series.

Begins —

श्रीमत्सुरेन्द्राचार्यपादाश्रमप्रता इमे ।

वार्तिकेभ्यस्तत्रैव पीत्वा त्वय्यन्वयानुभूतिः ॥ १ ॥

संसारकारणविद्याव्यसङ्गज्ञानलक्षणे ।

प्रारम्भेव प्रथमेव वेदादौपनिषत् परा ॥ २ ॥

इति वार्तिकसारे अधिकारीपरिष्ठा fol. 18 (sTo 206)
इति सचचपरीक्षा fol. 24b (sTo 106), इति प्रमा-
न्यपरीक्षा fol. 58 (sTo 504), इति प्रमेयपरीक्षा
इत्युपोदात्त fol. 60 (sTo 178), इति मृतीवाच्याय fol.
187, इति चतुर्थाध्याय fol. 223b (sTo 522).

End —

इति वार्तिकसारे पञ्चमाध्यायस्य नवमः प्राश्निकः ॥

[B D 100.

1126

वेदान्तसार of सदानन्द.

9½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 5 14, ten lines to a page.

Vedāntasāra of Sadānanda is often published,
see I O, 2344 and Winternitz Geschichte, III
p. 438

[B D. 59

1127

वेदान्तसार of सदानन्द with
सुषोधिनी by वृत्तिहरस्वामी.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 70, nine lines to a page

Vedāntasāra with Subodhini of Nṛsiṅhasa-
svatī pupil of Kṛṣṇānandasarasvatī. The Subo-
dhini was composed in 1810. Published
by the N S Press, Bombay 1894

Begins —

कृष्णानन्दगुरुक शिष्य परमहंससदृशः ॥

In a Marathi work called Gurucantra which
describes the life of this author, he is reckoned
as the 14th descendant of the Great Śaṅkarā-
cārya.

[S C. 2

1128

वेदान्तविहरणमाला of विद्यारूप.

12×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 59, about 15 lines to a page. Dated Sam-
vat 1784.

Vedānta Adhikaranamāla or Vāyāṅkanyaya māla is a metrical exposition of the Vedānta doctrine as contained in the Brāhmasūtras together with an explanation in prose both by Vidyāranya. Published in the Bibliotheca Indica and A. S. Series Poona.

[B I 72]

1129-1130

शास्त्रसिद्धान्तलेखसंग्रह of अप्पय्य दीक्षित.

11½ × 4½ and 9½ × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll 104 and 66, about 10 lines to a page.

These are two copies of Appayya Dīkṣita's Sastras dīhantalesaṅgraha which is an examination of the tenets of the different Vedānta schools in four chapters. The first MS is complete the second contains the first chapter and a part of the second. For quotations see I O No 2448. Published in the Chawkhamba S. Series and by Jivānanda Vidyāsāgara Calcutta.

Begins —

अधिगतमिदं.

[B D 285 and 232]

1131

स्वानुमवादाश्च of भाषयाधम.

11½ × 5 inches Devanāgarī character. Fol 120, eight lines to a page. Dated Sakā 1778.

Svānubhāṣadāraśa is a Vedāntic treatise in 215 ślokaś with commentary by Mādī āśharama pupil of Vāṛāyaṇāśharama. See Hall p 103. It is published in the Chawkhamba S. Series.

The text begins —

यस्मात्परं त्रिमयि नास्ति त्रिमोक्षे तु सत्त्वै.

The com. begins —

अथ स्वानुमवादाश्चोपमप्रकाशिका ।

मम अकारणमाय मम अकारसाक्षिणे ।

मम अकारवर्णाय वृत्त्याय परमात्मने ॥ १ ॥

The MS ends —

धीमतास्तवयाधममिष्यमाधवाधमपरिवित स्वानुमवादाश्चोपमप्रकाशिका समाप्त । इदं पुस्तकं राजारामनाथिनि कञ्चनममस्तथाक्षिणे ते हृष्या दत्त । शुभ भूषण ॥ एक १७८ मठशामाग्रे आधितगतै ।

[B, D 239]

(E) Vis istādvaita.

1132

अर्चिषदिमार्गेविभव of रामानुज.

11 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 7, 14 lines to a page.

A prose piece on the glory of the way to God, by Ramanuja.

Begins —

पाखण्डकुमखण्डदावद्दनं ॥ १ ॥ धीरद्वन्द्वल ॥ २ ॥

Ends —

इत्यर्चिरादिमार्गेविभव सपूर्णम् ।

[B I 138.

1133

सरनय of रामानुजाचार्य.

8 × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll 12, 12 lines to a page. Dated Samvāt 1917.

A short treatise on the three principal entities by Rāmanujācārya.

Begins —

धीमानसिद्धलोकानर्त भायकः कल्याणकर ।

करोतु मङ्गलं पुत्रो कमलनायको हरि ॥ १ ॥

Ends —

इति श्रीपरमहंसपरिमात्रकाचार्यकृतसरनयं समाप्तम् ।

[B I 135.

1134

रहस्यत्रयसारसंग्रह with

टीका by चेङ्कटनाथ

12 × 5½ inches Devanāgarī handwriting. Foll 24, about 20 lines to a page.

Sāraṅgraha is a poem in 72 ślokaś expounding the Viśiṣṭādvaita philosophy by Veṅkaṭa nātha. The commentary is by the author himself. This author's commentary on Rāmanujas Bhāṣya on the Bhagavadgītā is published in the A. S. Series, Poona.

The text begins —

श्रीमाम्चेङ्कटनाथार्य कविगार्हपत्येति ।

वेदासाधारण्यो मे सविप्राः सदा इति ॥ १ ॥

आभयवत् प्रथितामाचार्यसंति वन्दे ।

मममि मम पात्रसादाश्रिते रहस्यत्रयसारोपम् ॥ १ ॥

(The com. begins:—

इह खलु भगवान् कवितोकिंसिंहः सर्वतन्त्रसत्त्वप्रतीमान्
चेष्टन्ताचार्यः वेदान्ताचार्यवयः रहस्यप्रसारधिकारसंग्रहेण०

It ends:—

इति सर्वं समग्रतम् । ७२ ॥ इति अधिकारसंग्रहः
संपूर्णः ।

रहस्यप्रसारोपेयं चेष्टन्ताचार्यविरचितम् ।

शरण्यदम्पनिदशो विदो(?)संमतः समग्रतम् ॥

[B. I. 125.

1135

मायावादसंदूषणी of पूर्णानन्द.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.

Foll. 4; nine lines to a page. Dated Samvat 1817.

Māyāvādasandūṣaṇī also called Taitvumuktāvalī is a refutation of the Advaita theory by Pūrṇānanda, pupil of Nārāyaṇabhaṭṭa and a follower of the Rāmānuja Vedānta. This work is quoted in Mādhavācārya's Sarvadarśanasamgraha, cf. I O, No. 2469 and Aufrecht, Oxford Catalogue, p. 247. It contains over 100 ślokaś, of which our MS contains only 31.

Begins:—

साक्षात्परमसीति वेदविषये वाच्यं तु यद्विद्यते ।०

¶. 28 in this MS is —

श्रीनारायणभट्टवर्यसविधे०

[B. I. 73.

1136

वेदान्ततत्त्वसार of रामानुज.

11 × 5½ inches, Devanāgarī character.

Foll. 26; ten lines to a page. Dated Samvat 1916.

This is an attack against the Māyā doctrine of Śaṅkara, by Rāmānuja, see I O., No. 2467.

Begins:—

सदेव सौम्येदमम आसीदेकमेवाद्वितीयं ब्रह्म०

Ends:—

महद्वैष्यं दुर्बलमिति दिक् । इति श्रीरामानुजाचार्य-
विरचितवेदान्ततत्त्वसारं संपूर्णम् ।

[B. I. 140.

(F) Vallabha Vedānta.

1137

द्रव्यशुद्धिदीपिका of पुरुषोत्तम.

10½ × 5½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 48; twelve lines to a page.

A treatise on the purification, both internal and external, as a preliminary of Kṛmabhakti, by Puruṣottama, son of Pīṭāmbara, and a follower of Vallabha. He quotes Nirmayasindhu and has written a commentary on the Anubhāṣya, which is edited by Mr. M. T. Telvālā, Bombay, 1926.

It begins:—

नत्वा धीवल्लभाचार्यान् इतिसेवोपकारिका ।

बाह्यार्थोन्मत्तरीद्रव्यशुद्धिरत्र विधायेते ॥ १ ॥०

The following authorities are quoted:—

आचारनिलक, कर्मतत्त्वप्रकाशिका (हृण्यमहीया), कुलुकमह
on मनु, उन्मत्तगणितसिद्धि, दिनकरोद्योत, नागदेवीये संग्रहकारः
निर्णयसिन्धु, निर्णयानुवृत्त, दृष्टीचन्द्र, दृष्टीचन्द्रोदय, भार्ग-
वाचनदीपिका, सर्वादासिन्धु, मिताक्षरा, विष्णुमहिचन्द्रोदय,
शुद्धिमयूख, धीवरी on भागवत, सदाचारचन्द्रोदय,
सूत्रार्थसार, इतिवल्लभशुद्धोदय and इत्यादिपुत्रे हारीत
besides other older authorities. 'He was born in Samvat 1724 and did not live long after Samvat 1781.' See Telvālā's edition, Intro, p. 7.

It ends:—

इति धीवल्लभाचार्यवरणाशुजमसादतः ।

नामानिबन्धनालोचय द्वेषा शुद्धिः स्फुटीकृता ॥ १ ॥

इति धीवल्लभाचार्यवरणाशुजदासदासेन पीताम्बराराम-
जेन पुरुषोत्तमेन स्फुटीकृता द्रव्यशुद्धिदीपिका संपूर्णः ।

[S O. 2.

1138

पुष्टिप्रवाहमर्यादा of वल्लभ with

विवृति by विठ्ठलेश.

12 × 5 inches, Devanāgarī character. Foll. 26;
eight lines to a page.

Puṣṭipravāhamarṙādā of Vallabhācārya with
the commentary of his son Viṭṭhaleśa, who died
in Samvat 1642.

Begins—

श्रीमत्पितृपादाभोजे नत्वा सर्वोपेतिदिदम् ।

भाषावर्णद्विंशतिं मार्गप्रथं व्याख्यातमुद्यतः ॥ १ ॥

Ends—

पुष्टिप्रवाहमर्यादाभेदकं शास्त्रमस्तुतम् ।

श्रीवल्लभेन (१) व्याख्यातं संकृपातो यथामति ॥ ३ ॥

इति श्रीमत्पितृपादैकतानश्रीवल्लभ(विट्ठल)विरचितं
पुष्टिप्रवाहमर्यादाविवरणं समाप्तम् ।

[B. I. 131.]

1139

पुष्टिमार्गलक्षण of हरिदास.

6½ x 8 inches, Devanāgarī character.
Foll 8, 13 lines to a page.

This explains the Pustimārga in 21 ślokaś.
The author is Haridāsa.

Begins—

अथ पुष्टिमार्गलक्षणानि ।

सर्वसाधनसाहित्यं कदासौ यत्र साधनम् ।

कलं वा साधनं यत्र पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १ ॥

Ends—

इति कृत्वा निजाचार्यान् पुष्टिमार्गो हि बुध्यतः ॥ २ ॥

इति हरिदासरूपितपुष्टिमार्गलक्षणानि ।

[B. I. 143]

1140

बालबोध of पल्लभ with
प्रकाश by देवकीनन्दन.

12 x 5½ inches, Devanāgarī character.
Foll 2-24, nine lines to a page.

A commentary on Bālbodha of Vallabhācārya by Devakīnandana. First folio of the MS is wanting.

It ends—

इदं मतमवश्यं संप्रकाशे तदीया ॥ १ ॥

इति श्रीदेवकीनन्दनकृतो बालबोधप्रकाशः समाप्तः ।

[B. I. 126]

1141

भक्तिहंस of विट्ठल दीक्षित.

10½ x 5½ inches, Devanāgarī character.
Foll 8, twelve lines to a page.

A treatise on Kṛmabhakti by Viṭṭhala Dikṣita, son of Vallabha Ācārya. Many of these smaller treatises are published by the Bala-kṛṣṇa Pustakālaya, Badā Mandira, Bhules'vara, Bombay.

Begins—

जगन्निष्ठं पितृपादाब्जरेणवो यद्यसादतः ।

[S. C. 2.]

1142

भक्तिहेतुनिर्णय of विट्ठलदीक्षित
with commentary.

11 x 5½ inches; Devanāgarī character.
Foll 6, twelve lines to a page. A fragment.

Bhaktihetanunirṇaya is a work in 137 ślokaś on the sources of faith and devotion, by Viṭṭhala Dikṣita, see Hall, Index, p. 152. Accompanied by a commentary.

The com. begins—

नमो भक्तिरसास्वाददात्रे घल्लुभसूनवे ।

कलिकल्मषघातिभ्यं सद्भावये च नमः सदा ॥ १ ॥

अचेरसाधारणकारण निश्चिकीर्षवोऽपुनिरूप महत्समा-
चरन्ति । ब्रह्मादीति ।

[B. I. 127.]

1143

यमुनाष्टकविवृति of विट्ठलेश with
टिप्पण by हरिदास.

9 x 4 inches, Devanāgarī character. Foll 24,
eight lines to a page. Dated Samvat 1762.

A commentary on Viṭṭhala's Yamunāṣṭakavṛti, by Haridāsa.

Begins—

अथ श्रीमत्पुष्करणा श्रीयमुनाष्टकविवृति विरचयन्तः ।

Ends—

इति श्रीमन्निजाचार्यरूपयया परया पुनः ।

हरिदासप्रकारेण टिप्पणं विवृती मयोः ॥ १ ॥

प्रसीदन्तु निजाचार्या स्वदासे निजवशने ।

प्रयच्छन्तु स्वतोभावं यमुनासहिते हरो ॥ २ ॥

इति श्रीहरिदासविरचितं यमुनाष्टकविवृतिटिप्पणं
संपूर्णम् ॥

[B. I. 143 A.]

1144

विवेकधैर्यश्रवण with
दीपिका by रघुनाथ.

12½ x 6½ inches; Devanāgarī character.
Foll. 2-10; nine lines to a page.

A commentary on Vallabha's *Vivekadhairyaśraṇa* by Raghunātha, pupil of Viṭṭhala Dikṣita; first folio of the MS. is wanting

It ends:—

न धारय मे विवेकादिरूपमयापि च ।

स्वयं शब्दसंस्थानमवस्थापि । कृतमप्यहम् ॥ १ ॥

इति धीरघुनाथनन्दनचरैकज्ञानरघुनाथकृतौ विवेक-
धैर्यश्रवणदीपिका ।

[B. I. 130.

1145

श्रीकृष्णधयस्तोत्र of चतुस्र.

10 x 4½ inches; Devanāgarī character Foll. 8,
ten lines to a page. Incomplete.

Śrīkṛṣṇādhayaśloṭra with a commentary.

The com. begins:—

पट्टीलाकृतसंस्तरशांभ रोचन्तेन्यद्वारिषः ।

The MS. breaks off in the midst of v. 8.

[B. I. 132.

1146

संन्यासनिर्णय of चतुस्र with
विवरण by रघुनाथ.

11½ x 5 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 2-13, nine lines to a page

A commentary on Saṅnyāsanirṇaya by Raghunātha, pupil of Viṭṭhala Dikṣita First folio is wanting.

It ends:—

आचार्यवरणागमोद्भोजोत्थितभाग्यहम् ।

कृतवाग्मसि संन्यासविचारे सुविचारणम् ॥ १ ॥

कर्मणा मनसा वाचा प्राणैर्धैर्यैर्नेरपि ।

विहृतेन स्वकीयैकिं वाग्यथा ज्ञानमुपार्हति ॥ २ ॥

इति श्रीरघुनाथजीकृतौ संन्यासनिर्णयविवरणं कृतम् ।

[B. I. 129.

1147

सिद्धान्तमुक्तावली of चतुस्र with
योजना by बालकृष्ण.

10½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 17; ten lines to a page. Incomplete

A commentary on Vallabha's *Siddhānta-muktāvalī*, by Bālakṛṣṇa, a pupil of Vallabha Dikṣita.

It begins:—

मुनेरुगिरदुष्प्राप्तमूर्तिमान्तरिमहम् ।

गोचरं नन्दं वन्दे भीतापामाणसहस्रम् ॥ १ ॥

नमामि भीमदाचार्यांग्यमूर्त्तिभित्तिभ्यस्तदा ।

यद्व्याप्यो मन्त्रापीतसेवनं तन्मनुवाच ॥ २ ॥

[D. I. 131.

1148

स्तोत्रसंग्रह.

12½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 23, 9 lines to a page. Dated Śaṁvat 1627.

The MS. contains —

(I) कृष्णधयस्तोत्र (11 s'lo.), चतुस्रस्तोत्र (9 s'lo.);
सिद्धान्तमुक्तावली (21 s'lo.), विवेकधैर्यश्रवणस्तोत्र (17
s'lo.), पुष्टिवाक्यसंग्रह (26 s'lo.), संन्यासनिर्णय (22
s'lo.), बालकृष्ण (20 s'lo.) and चतुस्रस्तोत्र (8 s'lo.)
by Vallabha. (II) गुह्यतम (31 s'lo.), न्यायिन्वरक
and विज्ञप्ति (this is incomplete) by Viṭṭhala.
(III) सर्वोत्तमस्तोत्र by कृष्ण (35 s'lo.).

The MS. is dated on fol. 20.

[B. I. 133.

(G) Bhakti.

1149

काम्योत्तमप्रकाश of सुन्दरदास.

12 x 6½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 43 (34 + 9), about 13 lines to a page.

Kāmyajagrakāśa is a work on the daily
duties of a Vaiṣṇava, by Sundaradāsa, son of
Haridāsa. Our MS. contains only two chapters
of the work.

(I) सगर्वजन्मपरिच्छेद begins —

अथ काम्योत्तमप्रकाशप्रारम्भः । यद्वाक्ये ।

तस्मादुक्तं प्रत्येकं विज्ञायुः अथ उत्तमम् ॥

Begins —

श्रीमत्पितृपदाभोजं यत्त्वा सर्वार्थसिद्धिदम् ।
भाषार्थेदं शिखरं मार्गग्रयं व्याख्यातुमुद्यता ॥ १ ॥०

Ends —

पुष्टिप्रवाहमर्यादाभेदकं शास्त्रमद्भुतम् ।
धीचलमेन (?) व्याख्यातं तत्कृपातो यथामति ॥ ३ ॥०४

इति श्रीमत्पितृचरणैकतानश्रीवल्लभ(विट्ठल)विरचित
पुष्टिप्रवाहमर्यादाविवरणं समाप्तम् ।

[B I 131

1139

पुष्टिमार्गलक्षण of हरिदास

8½ x 5 inches, Devanāgarī character
Fol 3, 18 lines to a page

This explains the Pustimarga in 21 slokas
The author is Haridasa

Begins —

अथ पुष्टिमार्गलक्षणानि ।
सर्वसाधनसाक्षिरय कलाहौ यत्र साधनम् ।
कल वा साधनं यत्र पुष्टिमार्गं स कथ्यते ॥ १ ॥०

Ends —

इति कृत्वा निजाचार्यान् पुष्टिमार्गो हि बुध्यत ॥ २ ॥१
इति हरिदासविरचितपुष्टिमार्गलक्षणानि ।

[B I 143

1140

बालयोध of बल्लभ with
प्रकाश by देवकीनन्दन

12 x 5½ inches Devanāgarī character
Fol 2-24 nine lines to a page

A commentary on Bālabodha of Vallabha
cārya by Devakīnandana First folio of the MS
is wanting

It ends —

बुद्धं मतिमवश्यं समकाशे तदीया ॥ १ ॥
इति श्रीदेवकीनन्दनकृतो बालयोधप्रकाश समाप्त ।
[B I 126

1141

भक्तिदत्त of विट्ठल दीक्षित

10½ x 5½ inches, Devanāgarī character
Fol 8 twelve lines to a page

A treatise on Kṛṣṇabhakti by Viṭṭhala
Dikṣita, son of Vallabha Ācārya Many of these
smaller treatises are published by the Bala-
krṣṇa Puṣṭakālaya Bada Mandra Bhulesvara
Bombay

Begins —

जयन्ति पितृपादाब्जेणवो यत्प्रसादत ।०

[S C 2

1142

भक्तिहेतुनिर्णय of विट्ठलदीक्षित
with commentary

11 x 5½ inches, Devanāgarī character
Fol 6, twelve lines to a page. A fragment

Bhaktihetunirṇaya is a work in 187 slokas
on the sources of faith and devotion by Viṭṭhala
Dikṣita, see Hall Index p 152 Accompanied
by a commentary

The com begins —

नमो भक्तिरसास्वादनाये धल्लभसूतये ।
कलिकल्मषघातिन्यै तद्वाप्यै च नमः सदा ॥ १ ॥

भक्तेरसाधारणकारणं निश्चितीर्यवो० भुक्तिरूपं मङ्गलमा
चरन्ति । यद्वादीति ।

[B I 127

1143

यमुनाष्टकविवृति of विट्ठलेश with
टिप्पण by हरिदास

9 x 4 inches, Devanāgarī character Fol 24,
eight lines to a page Dated Samvat 1762

A commentary on Viṭṭhala's Yamunāṣṭakavī
rth by Haridāsa

Begins —

अथ श्रीमत्पुत्रमुचरणाः श्रीयमुनाष्टकविवृतिं विरचयन्त ।०

Ends —

इति श्रीमद्विज्ञानाचार्यवृषभा परमा पुत ।
हरिदासभक्तेरद टिप्पण विद्युत्तौ प्रभो ॥ १ ॥
प्रसीदद् निजाचार्या स्वदासे निजवदने ।
प्रसन्नं स्वतोभावा यमुनासहिते हरी ॥ २ ॥
इति श्रीहरिदासविरचित यमुनाष्टकविवृतिटिप्पणं
सम्पूर्णं ॥

[B I 143 A.

End —

इत्य हि प्रातरुपानामस्यैव शबनावधि ।

इति श्रीशौर्धेयगामीर्वीरदासोद्यनेकगुणसपन्नमहता श्रीह
रिदासतपुत्रमहता श्रीसु-दरदाससमृद्धीते काम्बोजप्रकाशे
श्रीमगवद्भक्ति (परि)च्छेद । १ ।

(II) प्रायश्चित्तपरिच्छेद begins —

महापातकजान्घोराह्वरकान्प्राप्य दारणान् ।

The author quotes —

भगवत्संहिता 16b 19b, क्रमदीपिका 1, 20
शौतमीतन्त्र 12b, तत्त्वसार 10 19b, नारदपञ्चरात्र 6, 10,
मन्त्रमुक्तावली 1, वसिष्ठसंहिता 5b, विष्णुधामल 6b,
वैद्यसप्तपञ्चरात्र 12, शारदातिलक 12b, सिद्धार्थसंहिता
18b and स्वल्पसार 20

[B D 260]

1150

भक्तिरत्नावली with कान्तिमाला
of विष्णुपुरी13½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 58 about 15 lines to a pageBhaktiratnavālī is a Vaiṣṇavite work in 13
chapters consisting of extracts from the Bhāgavata
Purāṇa composed in Saka 1555 by Viṣṇupurī,
who wrote a commentary called Kāntimālā on
his own work in the same year For quotations
&c see I O No 3535 and Bod No 1832
Marginal notes are added in this MS showing
the sources of the extracts. Edited with English
translation in the Sacred Books of the Hindus
1912.

The text begins —

अयति अनिवासो देववीजमवाशो ।

Kāntimālā begins —

ये मुक्तापि निरुद्धा ।

It ends —

इत्येव बह्वृ० ॥ महामन्त्रशरः ॥ वाराणसी मदेशसः ॥

यस कण्ठस्थिताः ॥ इति श्रीमगवद्भक्तिरत्नावलीटीका मुक्ता
माला मुसमाता ।

[B D 111]

1151

भक्तिसूत्र of शाण्डिल्य

11 x 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 11, ten lines to a pageBhaktisūtra or Śāṇḍilyasūtra is a collection of
102 Sūtras on Devotion divided into three
books ascribed to Śaṇḍilya. It is published
and translated into English in the Bibliotheca
Indica and the Sacred Books of the Hindus
Series 1912

The Sūtras begin —

अयातो भक्तिविज्ञासा । १ । सा परानुरक्तिशरे ॥ २ ॥

[B I 71.]

1152

मगयन्नामकौमुदी of लक्ष्मीधर with
प्रकाश by अनन्तदेव.10½ x 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 1-6 11-28, 15 lines to a page Dated
Samvat 1812Bhagavannāmakaumudī is a treatise on Devo-
tion in three chapters by Lakṣmīdhara son of
Viṭṭhala the author of Prāśāda on his grand
father's Prakriyākāumudī. See above No 38
Viṭṭhala lived towards the middle of the 15th
century, Lakṣmīdhara must have flourished to-
wards its close For quotations cf. Peterson,
Reports V p 181The commentary called Prakāśa is by Anan-
tadeva son of Āpaddeva and the author of the
Smṛtakaustubha towards the middle of the 17th
century, see above No 575

The com begins —

नास्त्रैव वास्तवति बो भववाशवन्धः ॥ १ ॥

भमरहृत्पु गुरु-सर्वा वेदात्मयोविशेषताः ।

भगवन्नामकौमुद्या प्रकाश प्रवित्तम्यते ॥ २ ॥

मेक्षावन्नामधिकारिणोऽभ्रसमाचरति-ब्रह्म इति ।

End —

•लक्ष्मीधरस्य कृतौ मगयन्नामकौमुद्या नामसंकीर्णस्य
केवलस्यैव गुरुधर्मव्यतिपाद्यं नाम दुर्नीयः परिच्छेदः ।

[B D 169]

1153

मगयन्तमुक्ताफल of योपदेय

14 x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 26, about 17 lines to a pageBhāgavatamuktāphala is a summary of Val-
sqava doctrines as propounded in the Bhāga-

vata Purāṇa composed by Vopadeva son of the physician Kesava see above No 78 and below No 1157 Also of I O No 3542 for further details where our text is accompanied by a commentary of Hemādri

It begins —

विष्णु पद्मात्मक चन्दे भवत्प्राष्टदशमेदया ।

It ends —

चतुर्ण चतुर्वर्गचिन्तामणिवर्णितया ।

हेमाद्रिप्राणिजित सुखाफल पश्यत कौतुकात् ॥ ५० ॥

[B D 264

1154

रामनाममाहात्म्य of अच्युताश्रम

10x5 inches Devanāgarī handwriting.
Foll 38 300, 11 lines to a page

Rāmanāmamahatmya is a work on Devotion to Rama by Acyutarāma pupil of Paramāṇan dāśrama. It contains 44 chapters. Our MS is without beginning and end. It contains chs 4-30. For quotations cf Ulwar Extract No 400 I O No 3700

Among others the author quotes —

कालनिर्णयदीपिका 194b कृतिरूपरिचय 210b विष्णु तत्व 194b and स्वात्मबोध 294b

Kālanirnayadīpikā of Rāmacandra was composed before 1450 A. D (see I O No. 1659) and the I O MS of our work is approximately of the same age. Acyutarāma therefore lived towards the middle of the 15th century

[B I 183

1155

विद्वत्प्रज्ञानसारभाष्य of काशीनाथ

8½x4 inches Devanāgarī handwriting
Foll 63 about 10 lines to a page

The work is an attempt to interpret twelve Rgvedic Mantras so as to support the Vājāla cult by Kāśinātha Upādhyaya son of Ananta and the author of the Dharmaśāstra in 1791 A. D

It begins.—

श्रीमद्विद्वत्समपदकमल कमल करोति नो वाचा ।

यदि परोक्षमियविमुनिवसितैर्वर्णित च विवक्षितैः ॥ 1 ॥

अथ श्रीमद्विद्वत्समपदकमल मन्त्रा व्याख्यायते ।

सर्वे वेदा यत्पदमात्मनोऽस्ति श्रुतेः सगुणे मन्त्राणि सचच्छब्द
83

प्रवृत्तिहेतुना समवाय सर्वे शब्दाः परस्मिन्पुंसि प्रवर्तते इति श्रीविष्णुसहस्रनाममाध्याय सप्तस्य वेदस्य भगवत्प्रतिपाद कृतया सकलमूक्तानां तत्परत्वं स्पष्टमेव तयापि विदोषतः श्रीविद्वत्परत्वं सद्वायद्विद्वत्समपदकमल बोधार्थं यथामति कतिविदेव मन्त्राः प्रदर्शयते । तत्र अक्संहितायां प्रथमाष्टके सप्तमाध्याये प्रथम सूक्तम् ॥ द्वे विरूपे वरत ०

It ends —

इत्य ऋग्वेदपठिता मन्त्रा द्वादश विधुताः ।

मन्त्रानुविष्णुधरीली सुखायुक्ताया तया मति ॥ 1 ॥

श्रीमद्विद्वत्समपदकमल मन्त्रा व्याख्यायमानमप्ये

साधन भाष्यविदो मत्त विरचित मोक्षमङ्गलीमताम् ।

काशीनाथसमाह्वयेन विदुषा प्रेक्षाद्वन्ताभिधौ

पाठ्यायोद्भवता सुपादकमते श्रीविद्वत्समपदकमल ॥ १ ॥

इति श्रीमद्वन्तौपाध्यायमूर्तिमुक्ताकाशीनाथोपाध्याय विरचित श्रीमद्विद्वत्समपदकमलसाधनभाष्य समाप्तिम् ।

[B D 183

1156

विष्णुभक्तिरूपलता of पुण्डरीकभाचार्य

9½x4½ inches Devanāgarī character
Foll 4 about 14 lines to a page.

Viṣṇubhaktirūpalatā is a devotional poem in eight Prabandhas. Our MS contains only the first. For the whole see I O No 3908. The poem is published in the Kāvyamālā Series. The I O MS of this work is dated Samvat 1551 and Mahādhara wrote a commentary on it in 1597 A. D see I O No 3909. Puruṣoṭtama the author therefore lived before the close of the 15th century

[B D 233.

1157

हरिलीला of चोपदेव with

विवेक by हेमाद्रि

12x6 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 25 about 13 lines to a page. Dated Samvat 1928.

Har Ilā is an index to the Bhāgavata Purāṇa by Vopadeva son of Keśava. The commentator is Hemādri. It was examined by Madhusūdana Sarasvatī. See above Nos. 78 and 1153. For quotations see I O No 3539

The text begins —

श्रीमन्नागवतस्कन्धाध्यायार्थादि निरूप्यते ।
विदुषा चोपदेवेन मन्त्रिहेमाद्रितुष्टे ॥ १ ॥

The com. begins —

नम कृष्णाय नित्यैकतच्चिदानन्दरूपिणे ॥

It ends —

अथ स्वाकरणे चरणपदना स्वीता प्रबन्धा द्वा
प्रवताता नम वैचरुऽथ तिथिनिर्धारार्थमेकोऽभ्युत ।
साहित्ये प्रप दव भगवत्तावोसौ प्रयसस्य च
भूमीर्वागदितोमणेरेह गुणा के के न ओकोत्तरा ॥ १ ॥
कक्षया सुवर्णलता वपुषि प्रकाण्डे ॥ २ ॥
हरिलीलादिवेकोप रामराज्य(ज)स्य देशमनि ।
कन्दके रत्नवाचके तुष्टे हेमाद्रिणा सताम् ॥ ३ ॥
सरस्वतीधूमधुवन्दने निम्बदमेतद्वृषोदनेन ।
अव समलोपि रसायनेन मञ्जेशर्भकि प्रजतादनेन ॥ ४ ॥
शतमष्टौ च पञ्चाशत्कृत्वाये विनिर्मिता ॥

इति श्रीचोपदेवमन्त्रिविबितोहरिलीलादिवेक समाप्त ।

[B I 189

1158

हरिलीला चोपदेव with
विवेक by हेमाद्रि.

11 x 4 inches, Devanāgarī handwriting
Fol 47, eight lines to a page

Another incomplete copy

[B I 115

(H) Miscellaneous.

1159

मतोपरीक्षा by जॉन म्यूर.

18½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 11 seventeen lines to a page

A small treatise in five Adhyāyas which tries to establish Christianity and to refute all other religious systems especially Indian. It has the form of a dialogue between the Gurm and the Śīya and is ascribed to John Muir.

It begins —

अथ मतोपरीक्षा ।

प्रतिपक्षानि हि श्रेष्ठ दृष्टव्यान्वतिष्ठतम् ।
सहितैव भूतानां कार्यं श्रेयोभुजास्तनम् ॥
वाच्यैव मधुरा रुचिरा मनोज्ञा धर्मसिद्धता ॥
श्रीनिधे पुत्राय च सदात्मने नमः । शिष्य उवाच ॥

सप्तरेतीव बाहुव्य धर्माणां विपते गुरो ।

विरुद्धमतयुक्तानां निशानां चापि रीतिषु ॥ १ ॥

सर्वगोन्विष्टपरिपाच्छा मे जायते हृदि ।

सर्वाणि स्युर्वर्षाणि न वेति प्रोच्यतामत ॥ २ ॥

गुरुवाच ।

एवम यदिपदे प्रसन्न क्रियते वार्षार्थिक ।

सर्वैस्त्रयस्तो ज्येष्ठ स्वकीयकुशलेष्णुभि ॥ ३ ॥

इति मतोपरीक्षाया ईश्वरगुणवर्णन नाम प्रथमोऽध्याय ॥
fol 2 (s'lo 34), इति० देशनित्यावश्यकता नाम
द्वितीयोऽध्याय ॥ fol 2b (s'lo 15), इति सत्यधर्मलक्ष-
णवर्णन नाम तृतीयोऽध्याय ॥ fol 3b (s'lo 38) इति०
सृष्टीवस्तवप्रमाणप्रदर्शन नाम चतुर्थोऽध्याय ॥ fol 5b
(s'lo 103)

It ends —

इति सत्यपरीक्षायां भारतीयशास्त्रविचारो नाम पञ्च
मोऽध्याय ॥ ५ ॥ (s'lo 189) समाप्ता च जॉन्म्यूरेण
विरचितेय मतोपरीक्षा ॥

After this about 80 slokas are given as
पञ्चाङ्गतत्त्वा to be added after the 64th verse of
the fifth Adhyāya

[B D 279

1160

मतोपन्यास of अच्युतराय.

12½ x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol 7, about 14 lines to a page Dated Śaka
1754

Matopanyāsa is a section from the fourth
chapter of Sāhityasūtra of Acyutarāya Madaśa
a writer at the beginning of the last century.
It consists of 24 slokas with commentary and
gives in brief the tenets of the different Indian
Systems of Philosophy.

It begins —

आत्मा देहो मृत्तिमौलसत्त्व मूलपादयम् ।

प्रत्यक्षमेव मातृ खेदाद्वर्त्तकायतं मुहु ॥ १ ॥

End —

श्रीशङ्करसत्याश्रय वाचस्पत्यसमन्ययः ।

अद्वैतात्म-वसो मोक्षदात् शान्तात्मज्यते यतोः ॥ २४ ॥

इति श्रीमच्च्युतविरचितसाहित्यसारीयचतुर्थेऽध्याय-
मोऽध्यायसमाप्तः ।

[B D 228

PART VI—KĀVYA

(A) Poems.

1161

अन्योपदेशशतक of मधुसूदन.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 4, about 20 lines to a page Dated Sāmvat
1857.

This is a collection of 110 Anyoktis by Madhu sūdana, son of Padmanābha. It is published in the Kāvyaśālā Series. IX

Beginn —

कालीमाहिफुगाली०

[B. D. 178]

1162

उदारराघव of शाकल्यमहर्षि with टीका by महादेव.

14x4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 119, about 12 lines to a page Date Saka
1784

Udārārāghava is a poem in 8 cantos on Rāma's life by Śākallamalla son of Śākalya Mādhaba. The commentary was composed in A D 1793 by Mahādeva, son of Kamalākara. For the text see I O, No 3922. The cantos contain 106, 104, 127, 122, 120, 79, 126 and 108 ślokaś in order. The poem ends with the appearance of Śurpaṇākha on the scene but the introduction of the commentator would show that it was once carried further upto Rāma's coronation.

The com begins —

श्रीमद्भाम रघुवल्लिलक प्रहसुर्क्यः सुनेर्द
गीत निव चितिसुखमय लोकशिक्षायेदेह ॥ नमि ।
गुरोःपि गुरुगुरुगुणगुरुप्रणम्यादरात् ॥ १ ॥
उदारराघवे कार्ये सुदुरो राघव प्रभु ।
अत्ययोध्याराज्यान्तलीलो भिजसुखे रव ॥ २ ॥

The MS does not contain the commentary on the fifth canto. It ends —

शाके घाण्डीमांशुसप्तविमिते सवत्सरे च ध्यये
मासे कार्तिकेके सितप्रतिपदि गङ्गोवासरे स्वातिमे ।
सख्यावान् शिशुबोधिनीं रचितवान् टीकां महादेवक

मोक्षारादिकराधयस्य विभुषां प्रीत्यै यथातोमुपि ॥
 यासिद्धान्त्यवसंभवेन रक्षिता निद्रमहादेवके-
 मोक्षारादिकराधयस्य रक्षिता दीक्षा सदां प्रीतये ॥
 निद्रस्त्रीयमलक्षाराराममुत्तमोक्षाराधुनेन या
 सत्सामष्टमस्यैष्य रक्षिता प्राप्त समार्ति दिक् ॥

[B D, 285,

1163

कंसयधमहाकाव्य of मोहनभट्ट.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 66, about 18 lines to a page.

An artificial poem in 31 cantos, intended to give practical illustrations in Grammar, by Mohanabhatta, also called Kavipandita, patronised by King Devaśūha of the Bundela family. See above No 864. The poem depicts the life of Śrīkrishna upto the Kaṣṣaraddha.

It begins —

अथ मोहमनसुविरहित फंसवधमहाकाव्यं प्रादश्यते ।
 क्षीयतेऽक्षरयोर्येनसमभा आसुरे नि रभसादुक्कितम् ॥
 आद्यात्वा इदि मे सरस्वती नृपुत्रास्वनमोहार् पदम् ॥ १ ॥
 बान्दनासामनधीय ललल येगिगान्मुमलता समुत्सुकाः ।
 ललमिलितमिदमीदृश मया केअदल क्षरित निवष्यते ॥ २ ॥
 ललमिषु (५) प्रकरणे क्यभिजिषा वारकायय ममासतद्विप्रीः ।
 तिदुसनादिषद्योर्क्यवस्थितिलांयंगीः हत हतीहसमदः ॥ ३ ॥

The Kāvya treats of the following subjects — I सन्धिसमग्र (62 slokas), II-IV सुखविमर्शि (870 74, 78 81), V कारकसमग्र (125), VI बुद्धावगमनि-
गमन (84), VII समाससमग्र (71), VIII गौरवधनपूजा
(109), IX श्लेषधनेष्टकस्य (100), X लक्षितसमग्र (93),
XI गोपिकापवित्रास (95), XII (71), XIII क्रतुवर्णन
(75), XIV विरहवर्णन (85), XV-XVI रामविलास
(106 106), XVII चतुर्भङ्ग (119), XVIII मलयध
(120), XIX सेनानिर्याण (126), XX चित्रसर्ग (131)
The last canto is incomplete, a folio at the end
is missing. The MS breaks off in v 150

The colophon —

इति श्रीमहाराजदेवीसिंहाशानुवर्तिन वरिपण्डितापर-
नाम्नो मोहनभट्टस्य वृत्तौ आनन्दाङ्गे पदसमुच्चये कंसघणे
महाकाव्ये०

At the end, the poet describes the ancestors of his patron in the following order:—महीपाल-कर्ण-सहजाप्रदेव-राम-पृथिवीराज-समाह-राजचन्द्र-अर्जुनदेव-महत्मान-प्रतापरुद्र-मधुकर्साह-रामसाह (who was a terror to the chiefs ruling on the shores of the Deccan)—संप्रामसिंह-भारतसाह. (For a description of the last four of these by another protégée of Devaśiṅha, see Ulwar, Extract, No. 673).

Lastly he comes to Devaśiṅha:—

देवीसिंह इति सिवीसतिलकसत्तामवचनम् ।

Here the MS breaks off.

[B. D. 278.]

1164

कथासरित्सागर of भट्ट सोमदेव.

12×5 inches, Devanāgarī character. Foll 702, ten lines to a page. Dated Samvat 1743.

Kāthāsaritāṅgara, a Sanskrit version of Guṇādhya's Bṛhatkāthā by Bhaṭṭa Somadeva, who wrote between 1063 and 1081, about 30 years after Ksemendra's Bṛhatkāthāmañjarī; cf. Winternitz, Geschichte, III, pp. 318-322 and I. O., No. 8948. Published by the N. S. Press, Bombay.

[B. D. 106]

1165

कवीन्द्रचन्द्रोदय of श्रीकृष्णसरस्वती.

13½×8½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 22; about 18 lines to a page.

Kavīndracandrodaya is an anthology of verses composed by various persons in praise of Kavīndra Sarasvatī, a resident of Benares, who freed that holy place from the taxation of Sheha Jehan, the Mongol Emperor of Delhi, by winning his favour. Kavikalpadrūma (I. O., No. 3947) and Haṇṣadāta (Burnell, Tanjore MSS., p. 163) are works of this Kavīndra.

The compiler of this anthology is Śrīkṛṣṇasarasvatī, who has put together stray verses composed by 58 otherwise unknown Pandita.

On fol. 6b—

श्रीमच्छाहजहानदिलीपकृपया विद्यानिधानाभिधः ।

Beginning:—

पुष्परीका(क्ष)वणदाशु चण्डीचण्ठेश्वरं तथा ।

वैतण्ड्यपुष्पमोनय निबन्धोयं निबन्धते ॥ १ ॥

समसम...सहारी समसविद्वत्परितापहारी ।

कवीन्द्रचन्द्रोदयनामधारी निबन्ध पोस्तु जगामचारी १
विद्यायुक्तकणीन्द्रो विजितपटीन्द्रो मनीन्द्रो यः ।

स्ववशीकृतपृथिवीन्द्रो अयति कवीन्द्रो यतिर्जगति ॥ २ ॥

गोदातीरनिवासी पश्चाद्येनाभिधा काशी ।

कवेरीयाम्यस्या साक्षा साक्षाधरायनी साक्षा ॥ ३ ॥

ययनकरप्रहृष्टावधी भद्रा येनोबुता पृथिवी ॥ ४ ॥

विजितमहीतरुतसे दत्तं विद्यानिधानपद्मसे ।

आचार्योदयसहितं यतिवृ(ष)हृद्महीतले महितम् ॥ ५ ॥

श्रीमत्कश्चिकिशाभिः सुकविभिस्तद्विप्रयागाभिः ।

नामाद्येकविंशतिभिश्च रचिता विद्यागणोद्गाभिः ॥

श्रीकृष्णेन सरस्वतीपदयुताचार्योपनामाभित-

श्रीविद्यानिधिसत्कवीन्द्रविषया पद्यावली लिख्यते ॥ ६ ॥

[B. D. 262.]

1166

काव्यरीकथासार of अभिनन्द.

15½×7½ inches; Devanāgarī character. Foll. 29, 12 lines to a page. Dated Samvat 1925.

This is an abridged form of Bāna's Kādambarī by Abhinanda, son of Bhaṭṭa Jayanta; it is in eight cantos having 100, 105, 109, 125, 109, 107, 113- and 98 ślokaś respectively. Abhinanda is quoted in Ksemendra's Svarttilaka and in Dhvaṇyāloka. He appears to be a contemporary of Rājasekhara. Another work by the author is Yogavāsanāśāstra. See C. C. I. pp. 24, 92. The MS was written by Rsi Kaula, at Kāśmīra. Published by the N. S. Press, Bombay.

It begins:—

भियं दिशन्तु यः कीर्तयेत्तुष्टयमाः कमाः ॥

[B. D. 249.]

1167

कामसमुद् of अनन्त.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 8-19, 21, 49, about 9 lines to a page
Dated Samvat 1567.

Kāmasamudra is a collection of verses, expressive of the erotic sentiment, composed in Samvat 1541, by Ananta son of Mandana who was a minister and a physician. For quotations of Peterson Reports III p 366 and L O, No 1242

[B I 16]

1168-1169

किरातार्जुनीय of भारवि with
टीका by महिनाथ.

15½×9½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 26 and 106, about 20 lines to a page

These are two MSS, the first contains only the text of Bhāravis Kirātārjunya. The second contains the same with Mallinātha's commentary. At the end of the second MS a brief summary in prose of every verse is given thus occupies five folios

[ZZ A. 11]

1170

कीर्तिकोमुदी of सोमेश्वरभट्ट.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 11, about 21 lines to a page

Kīrtikaumudī is a poem in nine cantos describing the life of the minister Vastupāla composed by Bhaṭṭa Someshvara who lived between 1179 and 1262 in Gujrat. See Winternitz III, p 93. It is published in the Bombay S Series.

[B D 64]

1171-1172

कीर्तिलता of विद्यापति

12½×5½ inches, Devanāgarī character
Foll. 19 and 10, nine lines to a page

These are two MSS of Kīrtilātā a Prakṛta poem in four chapters describing the life of King Kīrtisūha, composed by Vidyāpati Thakkura also called Abhinava Jayadēva

84

Vidyāpati wrote in the second half of the 14th century. Puruṣaparikā is another work by him. See Winternitz, Geschichte, III p. 351 and I A. vol. 14 p. 182 ff. The second MS contains only two chapters

Begins —

विसरह तिस समद अमित्रं तिसु पद्वद् ।

समन चितह मन हिममिभितकरिभ सच कोई ॥

भेभ कररा मजउवद् दुमगरेणि होई ।

बालपद विनावद् भासत दुहुहुनलगाद् दुमनहाणी ॥

०ईसमद्यनिरासपेतलाभूतिभारामणीपभूणा ।

कीर्तिसिंहदुपरीतिरिमिनीयासिनीभरकछां विगीपनु

भीविद्यापतिविरचितायां कीर्तिलतायां प्रथम पद्यः
4 b, इति श्री० द्वितीय पद्य 10 b इति मरसकवि
क० महाराजिनवमपदेवमहाराजपण्डितद्वुरभीविद्यापतिविर-
चितायां दुनीय पद्य 13 b

Ends —

शुभमुद्भूतअभिरुक्तिभिन्नवचनउपजाहकरिदुनिवाह
अरूपपातिसाहित्यनिरुक्करितिसिंहभगदभूत

एव सगरसाहसप्रमथनप्रारम्भलब्धोदयं

पुण्यानु प्रियमाशदाहसखणि श्रीकीर्तिसिंहो वृत् ।

माधुर्यमसवस्वीगुरुपयोविहारशिक्षासपी

यावद्विभक्ति य खेकनु कवेर्विद्यापतेमोद्री ॥

इति महामहोपाध्यायद्वुरभीविद्यापतिविरचितायां
कीर्तिलतायां चतुर्थ पद्य समाप्त ।

[B D 284]

1173

कुमारसंभव of कालिदास.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 1 6, 11 18, 24 47, about 9 lines to a page
Dated Samvat 1672

A copy of Kalidāsa's Kumārasambhava. It contains cantos I VII

[B I 22]

1174

कुमारसंभव of कालिदास.

13×6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 43, ten lines to a page.

Cantos VII XVII of Kumārasambhava

[B II 30]

1175

कुमारसंभव of कालिदास with
टीका by मल्लिनाथ.

12×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 131, ten lines to a page

Kumārasambhava I-VII, with Mallinātha's
commentary.

[B. D. 17]

1176

कुमारसंभव of कालिदास with
an अवचूर्णि.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 54, about 15 lines to a page Dated
Samvat 1726

A commentary on Kumārasambhava (I-VII)
by an unknown author

It begins—

भाषीर्नमस्त्रिधावस्तुनिर्देशो वापि सन्मुक्तम् ।

सर्वेकधो महाकाव्ये १ ॥ पुराणेषु २ ॥

अमीभिरष्टादशभिर्गुणैरुपलक्षितत्वाद् अस्यापि महाका
व्यत्वम् । महाकाव्यमेभिर्गुणैरुच्यते । अत्राशीर्वाङ्ममस्कारौ
किमर्थं न कृतौ । केन कारणेन वस्तुनिर्देश कृतः ।

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कालिदासकृतौ उभापा-
णिग्रहणसप्तमसर्गावचूर्णि ॥ ७ ॥

[B D 810.]

1177

कृष्णकर्णामृतस्तोत्र of
लीलाशुक.

14×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 11, seven lines to a page

The Stotra here consists of 3 Satakas having
105, 105 and 89 ślohas respectively See
I O Nos 3900 3901, with the latter this MS
wholly agrees Also see below No. 1307

[ZZ B 4]

1178

कृष्णचरितामृत.

9×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 69, 11 lines to a page Dated Samvat
1870

A collection of ślohas in praise of Śrīkṛṣṇa,
divided into three parts, i. e. Ādyaśīlā, Madhya-
śīlā and Antyaśīlā consisting of 17, 25 and 20
Pāñchedas respectively The author is a pupil
of Kṛṣṇacaitanya. The ślohas are mostly from
the following works, but sometimes interspersed
with the author's own ślohas —

सञ्जयलीलामणि, काव्यप्रकाश, कृष्णकर्णामृत, गीतगोविन्द,
गोपीप्रेमामृत, गोविन्दलीलामृत, गोविन्दविलास, गौतमी-
तन्त्र, चैतन्यचरितामृतकाव्य, चैतन्यसङ्कषण्डक, दानकेलि
कौमुदी, नारदपञ्चरात्र, श्रीसिंहपुराण, पञ्चपुराण, विष्णुसङ्गल,
सुहृद्गीतगीय, महासंहिता, यज्ञाष्टपुराण, भगवद्गीता, भरत-
मुनि, भागवत, भागवतामृत, भावायेंदीपिका, महाभारत,
रत्नामृतसिन्धु, रामानन्द, ललितमाधव, सिद्धमाधव,
विष्णुपुराण, स्वमाख, and हरिभक्तिमुद्रामृत

Ādyaśīlā ends on fol 16b, Madhyaśīlā on 55
It begins —

यन्दे गुम्फाशयकानीशमीशवतारकान् ।

सप्रकाशांश्च सख्यकी कृष्णचैतन्यसङ्गम् ॥ १ ॥

यन्दे श्रीकृष्णचैतन्यनिरूपणन्दो सहोदितौ ।

गीतोदये पुष्पवन्दौ चित्रौ सद्यो तमोदयौ ॥ २ ॥

It ends—

अन्यकारस्य ।

चरितामृतमेतद् श्रीनचैतन्यविष्णो

शुभदमशुभनाशिर अद्वया सादयेद्य ।

सदमलपदपद्महृत्तमिल सोय

रसपति र(स)मुचे नेममान्नीकधरम् ॥ ८ ॥

इति श्रीअन्तलीला विद्यातिपरिच्छेद ॥ २० ॥

[B D 173]

1179

कृष्णशतक of केशव with
टीका by महादेव.

10½×4½ inches, Devanāgarī character
Foll. 19, about 13 lines to a page

Kṛṣṇaśataka is a collection of a hundred verses
in praise of Śrīkṛṣṇa by Kēśava, pupil of
Viṭṭhala Dikṣita, accompanied by a commen-
tary composed by Mahādeva at the request of
Nīlācandra.

The text begins —

श्रीकृष्णनामविद्यासङ्गदुदरगक्षमम् ।

अखिलाप्यं यन्दे श्रीमद्द्विहृदीक्षितम् ॥ १ ॥

धीविह्वलपद्ममोजमृषिते वसुधातले ।
वेकुण्डमननाकाङ्क्षु विमृतेषु क्षीरिणि ॥ २ ॥

It ends.—

इहे नाह नरपतिपद नाहमीहे (ह)रित्—
मीहे नाह त्रिपुरहरतां नाहमीहेष्वयम् ।
स्मार(स्मार)नरजितनयतीरवानीरकुञ्जे
गोपीभर्तुर्मधुरास्त्रीपादनामन्दमीहे ॥

The com begins —

जिजायीन राधा ॥ १ ॥ अतुङ्गिनमति ॥ २ ॥

निहालचन्द्रप्रणयप्रयुक्त भीमाह महादेव रम्याह ।
राधापवारापकृतोपदेष्टोदीक्षां प्रसन्नां दातव्ये तनोनि ॥ ३ ॥

आर्क्षी विमनियारागप० श्रीकेशवकविनिजगुद प्रणमति ॥

[B L O

1180-1181

खण्डप्रशस्ति of हनुमान्

15×9½ and 10½×4½ inches, Devanāgarī character. Foll 9 and 7, about 18 lines to a page.

These are two copies of Khandaprasasti a poem in honour of Visnu's ten incarnations. It is ascribed to Hanuman. There are many versions of this poem see I O Nos. 3854 3856. The poem consists of 174 slokas in the first and 145 slokas in the second of our MSS. It is published in the Pandit vols V and VI.

[ZZ A 12 B D 141

1182

खण्डप्रशस्ति of हनुमान् with

वृत्ति by गुणविनय

11×4½ inches Devanagari handwriting. Foll 41, about 12 lines to a page. Dated Samvat 1600.

This is a commentary called Subodhika on Khandaprasasti composed in Samvat 1611 by Gunavinayagani pupil of Jayasoma of the Kharatara Gaccha. Here the poem contains 160 verses only. This may be called the Jam version of the poem.

The com begins.—

भीषार्थं फलवर्धिकाङ्क्षसमहास्य महाशक्तिः
सर्वदे विवृतिं पथामसितम् खण्डप्रशस्ते हुमाह १
कृतकोषे वसिष्ठनरनयमीहल्लखा ॥ २ ॥

एनष काण्य हनुमद्विरचितम् । भीरामप्रशस्तिरिति ।
कवी महल्लापमादौ विरचितं तत् स्यादयेव । इदं हि भीराम
प्रशस्तिं खण्डप्रशस्तिरिति कथमजीग्राह । १० तत्र शिष्य-
सेतो हयशिवद हनुमान् भीरामप्रशस्तिमिति । तत्र केचि
स्यायात्रिहा स्वपोतमाहस्यं समुद्रान्तं प्रापिष्यन् । तेन
पणिनां पोत केनचिद्विद्युना प्रेरित हनुमद्विरचितेहुमां
समागच्छन् । तत्र च हनुमद्विरचितं भीरामप्रशस्तिं गिरिपुमेतो
दृष्ट्वा तां से स्यायात्रिहा अभिषन् । तत्र च कानिचि(र)का
व्यानि ममुद्रकहोके इवर्षं पतनेन एषिङ्गनाभ्यति तानि
सेर्क्षितानि सन्मत्ताः खण्डप्रशस्तिरितिभिधानं एवमुक्तं
तत्रके तनके स्वपुरीमागत्य महतां सगणपतीं तां खण्डप्र-
शस्तिमदर्शयन् । तपि सुन्दरापदेतामि काम्यानीति विमृश्य
तानि पूरयति अ इति सबन्धलेखः । तत्र च खण्डप्रशस्ती
हनुमद्विरचितायां भीरामस्य वृत्तावतारा व्याख्येयः तादृश-
मात्र १० महल्लरूपं तदेवायौ श्री(राम)प्रशस्तिकाङ्क्ष भीहनु-
मान् स्वभेषोर्धं महल्लमारभते—

विराजुच्छागुच्छी ॥ १ ॥ चन्द्रादिवोदनेत्र ॥ २ ॥
जीवासु शकटाहते ॥ ३ ॥ विद्वद्वाङ्मयः शयलाहतिः ॥ ४ ॥
माधामीनतकोलनोदुः ॥ ५ ॥ ममे मेरी पतति तपने ॥ ६ ॥
विमूढं व सुतारि रिक्त ॥ ७ ॥

It ends —

इति वृत्तावताराव्याख्यानं समर्पिता भीखण्डप्रशस्तिवृत्ति ।

विधुयारिधिरसदाशुभरमितवर्षं विक्रमाकैभूमर्तु ।

भीमस्वरतरगच्छे भीमजिनचन्द्रनूरिवरे ॥ १ ॥

विमयिनि विपितानेकोद्भटकुनद्वारदिवारिसेरौहे ।

सुरिभीषिनिमानिषयवहृष्टांदिमार्गदे ॥ २ ॥

आसीद्भीषेमशास्त्राद् सुभासुलफलोपमा ।

अभिषेकपद्मीदा क्षेमराजा पत्नीभरा ॥ ३ ॥

अवतुतेभीजयसोमसिद्धा सुभाषका मे गुरवो गरिष्ठा ६

येषां प्रसादेन मया विद्वद्वा स्वरोधहृष्ये विततायसारा ।

खण्डप्रशस्तेर्वृत्तिर्विरचया प्रसव शोभ्या विजुषेमेसीयम् ९

इति श्रीपण्डितसिरोरुभीजयसोमराणिसिष्यपण्डितगुण-

विनयगणिभिर्विरचिता श्रीखण्डप्रशस्तिवृत्ति सुबोधिका
नाम्नीति ।

[B D 507

1183

गाथासप्तशती of हाल.

13½×5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 80, about 12 lines to a page.

Text with Saṁskṛta Cchayā of the Prakṛta

poem, called Gāthāsaptasatī, ascribed to Hala or Satavāhana. The MS does not contain the last 7 verses of the last Sataka. For Hala see Winternitz, III p 97.

It is published by Weber and also by the N S Press in the Kāvya-māla Series, together with Gangādhara's commentary

[B D 267]

1184

गाथासप्तशती of हल with
विवरण by कुलनाथ.

13½ × 5½ inches, Devanagari handwriting
Foll 56, about 12 lines to a page. Dated
Saka 1784

A commentary on Gāthāsaptasatī of Hala by
Kulanātha who has also written a commentary
on the Setubandha.

It begins —

नवा शम्भु पद्माद्भीरवहर्षेसप्तशतकस्य ।

व्याख्यते भावकव कश्चिदुल्लासदेवेन ॥

खेष्टदेवताचरितमतिबद्धा गाथामाह० पसुव इति०

It ends —

इति श्रीकुलनाथविरचिते सप्तशतकविवरणे सप्तमशतक
विवरण समाप्तम् ।

[B D 267]

1185

गाथासप्तशती of हल with
भाष्यलेखकसहितिका by गङ्गाधरमह.

13 × 9 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 40, about 18 lines to a page. Dated
Saka 1782.

A very neatly written copy of Gangādhara
Bhaṭṭa's commentary on Hala's Gāthāsaptasatī.
Published by the N S Press Bombay

[B D 272]

1186

गीतगङ्गाधर of कल्याण

11 × 3 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 32, about 8½ lines to a page. Dated
Samvat 1727.

A devotional poem in twelve cantos describing
the amorous sports of God Śiva and Pārvatī, by
Kalyāṇa. The poet writes this poem in the
Aṣṭapadi metre in imitation of Jayadeva's
Gitagovinda.

It begins —

मेघादम्बरकारिवारिधिमहावतांशुकारि स्फुरत्

छन्नाकारमधोऽम्बरे त्रिजगतामीशो महीमुखति ॥

यद्यप्यष्टपदीप्रबन्धरचने नान्यास्ति कुशप्यहो

विद्वान् धीजयदेवपण्डितकपेक्षार्थीर्ममामोति य ॥

सदा मदनुवर्णितं शृणुत सज्जना शृण्वताम्

मुदाबहमिमं शिवाशिवविहारकाव्यं परम् ॥ ४ ॥

शिवयो शिवद मेष्ट पठतां तप्तसादृतः ।

गीतगङ्गाधरमन्थ कल्याणधर्करीत्यमुम् ॥ ६ ॥

मालगौरीरागे ।

सकलजगद्गणे घृतवानसि देहम् ।

धरणिमव च जन विविधेहम् ॥

शकर घृतभूमिशरीरं जय गिरिजाधिपते ॥ १ ॥

विसृजसि जीवकृते जलमयवपुर्देहम् ।

जीवनमखिलगुण बहुभेदम् ।

शकर एतज्जलमयरूपं जय गिरिजाधिपते ॥ २ ॥

The following are the names of the first 11
cantos — शिवाबुनय, शिवाबुद्धन, वसन्तवर्णन, विभीषिका-
प्रदर्शन, सोकण्टशिव, पार्वतीप्रसादन, पार्वतीपञ्चात्पापघर्षण,
कलहान्तरितावर्णन, उत्कण्ठितावर्णन, मुद्रितमन्मथान्तक
and शिवप्रसादन

It ends —

गौरीशयोरहः केलि प्रच्छन्ना या प्रकाशिकाम् ।

वर्णयन्ति जगतिभ्रोः हवय कोविदा कथम् ॥ ५ ॥

भवानीशकरी यावच्छकरी जगतामिवम् ।

भवतां भुवि कल्याणव्यापी कल्याणकारिणी ॥ ६ ॥

इति श्री० स्वामीनरपतिकाशिवासीभाग्यवर्णने नाम
द्वादशः सर्गः ॥

[B D 219]

गीतगोविन्द of जयदेव.

1187-1190

15 × 9½, 15 × 9½, 10½ × 6½, 8½ × 4 inches,
Devanāgarī character. Foll 10, 9 and 80;
17 18, 18 and 8 lines to a page. The last MS.
is dated Samvat 1615. Others are not dated

These are four copies of Jayadeva's Gitago-

vinda. For information, consult I O No 3860 and Winternitz, Geschichte, III p 127 ff.

[ZZ A 12, ZZ B 3, B I 14, S C 10]

1191

गीतगोविन्द of जयदेव with
रसिकप्रिया by कुम्भकर्ण.

11×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2 only, nine lines to a page

This is a fragment of Rasikapriya a commentary on Jayadevas Gitagovinda composed by King Kumbhakarna of Mevāda who lived towards the middle of the 15th century See above No 405 Two works on Music are ascribed to him at C O I p. III Published by the N S Press, Bombay

[B I 7]

1192

गीतगोविन्द of जयदेव with
पद्मोत्तिका by नारायण.

13½×6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 50, about 12 lines to a page Dated
Sanvat 1807

Gitagovinda with Padadyotaniḥ composed by Nārāyaṇa Pandit who was patronised by Dhīśa dāsa, son of Lakṣmidāsa, cf I O No 3873 Published at Bombay 1885

It ends —

इति श्रीगीतगोविन्ददीकाया श्रीपदास्तकारिकायां
नारायणपण्डितहस्ताया पद्मोत्तिकाया द्वादश सर्गः ।

[B D 3]

1193

गीतगोविन्द of जयदेव with
लंजीयिनी by वनमालिहट्ट

11½×5 inches Devanāgarī character
Foll. 8-100, about 15 lines to a page

Gitagovinda, with the commentary called Saṅgīyini by Vanamālībhṭṭa son of Śivadāsa. It is based upon seven older commentaries.

It ends —

दीकास्तकमालोत्तर सारसारं समुद्धृतम् ।

पत्राणि रसलितं किञ्चित् क्षन्तुमर्हन्ति स्वरम् ॥ १ ॥

शिवदासाख्येन भट्टेन वनमालिना ।

गीतगोविन्दगीतैश्च रचिता शुभदासु व ॥ २ ॥

विद्यारो वृत्तपद्यैश्च कादम्बरी शुभमहले ।

पाठागम्या वृत्ता दीक्षा भट्टेन वनमालिना ॥ ३ ॥

कादम्बरी नरोत्तमगृहे मध्ये माधवशर्मायोः ।

रचिता गीतगोविन्ददीका श्रीवनमालिना ॥ ४ ॥

कठिन्दुबानीरिहारीक गोपाङ्गनाम गयनाभिरामम् ।

यशोवर्माहितमारकोष्ठि वन्दे सदा त वृषभाजुनारतम् ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्कृष्णचन्द्रसेवकोदीचशायतमश्रीशिवदान्ता
पञ्चमीधनमालिहट्टविरचिताया वनमालिलंजीयिन्या श्री
गीतगोविन्ददीकाया सुमीतश्रीताम्ररो नाम द्वादश सर्गः ॥
[B D 31.]

1194

चौरपञ्चाशिका of विरहण.

13½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 7, seven lines to a page.

Chaurapāñcāśikā is a poem ascribed to the Kashmir poet Bihana For information, see I O Nos. 4008 and 4011, also Winternitz, Geschichte III p 117 ff Our MS. contains the longer recension which is published in Kāvya-mālā, Part VIII p 145 ff It breaks off in the midst of v 67 Also see below No. 1204

[B D 43]

1195

चौरपञ्चाशिका of विरहण with
दीक्षा by गणपति.

13½×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 9 sixteen lines to a page

A commentary on the Chaurapāñcāśikā by Gaṇapati son of Rāma Upadhyāya The commentator assigns this poem to a Brahmin poet called Caura. See Winternitz Geschichte III, p. 118. For quotations cf. I O., No. 4008.

Ends —

इति श्रीसमस्तविचारविद्वन्माधवदत्तगण्डित्वातिसर्वविद्विज्जनोपकार सत्पुष्टीकृतमुद्रितद्वयद्वया (१) मणवत्तममूहसुरि शमोपाध्यायसूत्रना गणपतिना विरचिता विद्यासिद्धन्वित कैवल्यादिद्या चौरपञ्चाशिकाया दीक्षा संपूर्णा ।

[B. D 279]

1196

જામમહુરી of વાળીનાથ

11x4½ inches, Devanagari handwriting
 Roll 10, ten lines to a page

Jāmavijaya: a history of the Jāms or the descendents of the Yadava family, constructed from traditional sources and put together in 122 ślokas by Vāṇmātha a poet at the court of King Śātrusālya in Samvat 1627. Vāṇmātha wrote this short poem as a supplement to his *Jāmavijaya Kavya*, for which see L. O. No 3985. It begins —

करविसहस्रकम्पा-दोक्षिमाहृत्यमाय
 दधदुरसि नतास्य सौतया सज्जमानम् ।
 गुरजनपलदक्षिमासमाधीक्षमाणो
 हृदयनिहतभावो रावधो न युनातु ॥ १ ॥
 यथापामगुणो धाणीनाथोह जगतीतने ।
 यथापामय गुणोत्कर्षं शत्रुशत्रुस्य सासनाय ॥ २ ॥
 इतिशमयिष्यात्पयस्कन्दभूपाल्यह्मनाम् ।
 ग्रन्थानालेख्य सद्युष सा तैश्वो यथामति ॥ ३ ॥
 राजमञ्जरीमाध्रिय कुण्डे जाममञ्जरीम् ।
 धीजामविजयात्पथ काव्यसिन्धो सुरापगा ॥ ४ ॥

It ends —

[illegible]

[B 1 123

1197-1199

नीति शृङ्गार and वैराग्य शतक
of भर्तृहरि.

10½ x 4½ 9½ x 4, 10½ x 4½ inches Devanāgarī
handwriting Coll. 28 86, 15, about 10 or 12
lines to a page.

Each of the first two MSS contains the three

Satakas of Bhartrhari the last contains only the
Nitisataka See Winternitz, Geschichte III.
p. 137 ff

[B D 103, 205 108

1200-1201

नैपथीयचरित of श्रीहर्ष.

11½x5½ and 11x4½ inches, Devanāgarī
handwriting Foll 174 and 183, ten lines to a
page.

Two complete copies of *Sriharsa's Naisadhiya carita*. See I O No 3825 The author lived in the second half of the 12th century of Winternitz Geschichte III p 54 The first MS was written by Haṇṣarāja son of Madhumat son of Nisūha of Paṇḍit in Samvat 1785, the second is dated Samvat 1710

[B D 298 and 53.

1202

नैपथीयचरित of श्रीहर्ष
with a commentary

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 38 about 20 lines to a page

The MS contains I VII cantos only with a commentary which begins —

अथारम्भे निर्विघ्नेन मन्थपरिसमाप्त्याद्यर्थः०

[B D 303]

1203

प्रास्ताविकपाठ्य

9x4½ inches, Devanāgarī character
Foll 11, about 18 lines to a page

A small poem consisting of 44 stanzas on
morality in general Possibly of Jain origin
Begins —

कश्चिरकाननकुञ्जरस्य भयतो नष्ट कुनैरालपः॥

[B D 61]

1204

विद्वद्वचस्त्रि

14x8 1/2 inches Devanāgarī handwriting
Foll. 10 34 lines to a page Dated Śāke 1782.

Life of Bilhana in 165 ślokaś, or the other longer recension of Caturpaścāśikā which is published in the Journal Asiatique 1848, pt. XI. p. 469 by Ariel.

Begins:—

पृथ्वीमण्डलनामिभूतकनकादाद्वोचरत्नां दिशि ।०

[B. D. 279

1205

बुधभूषण of शम्भुराज.

9½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 64; about ten lines to a page. Incomplete.

Budhabhūṣaṇa of Śambhuraṇa is edited by me in the Government Oriental Series, Poona, from this manuscript. The author is the son of the great Śivāji.

[B. D. 305.

1206

बृहत्कथामञ्जरी of क्षेमेन्द्र.

18½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 60; about twenty lines to a page.

An incomplete copy of Kṣemendra's Brhat-kathāmañjarī. It is published in the Kāvya-mālā Series.

[B. D. 279.

1207-1208

भामिनीविलास of जगन्नाथ.

14 × 6 and 14 × 8½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 18 and 12, 9 and 18 lines to a page. The first MS is dated Śaivai 1816

These are two copies of Jagannātha Pandita's Bhāminīvilāsa. Jagannātha lived towards the middle of the 17th century, see above No. 148.

[B. D. 3 and Z. B. 4

1209

भावशतक of नागराज.

8 × 3 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 15, about 10 lines to a page.

Bhāvaśataka of Nāgarāja, son of Jalapa. It is published in the Kāvya-mālā Series. Our MS.

ends with v. 93. For quotations, see Peterson, Reports, III. p. 233.

[B. L. 13.

1210

मण्डलीमनुचरित of गङ्गाधर.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 3-34; about 13 lines to a page. Incomplete

This is a poem describing the life of King Maṇḍalika IV, son of Mahipāladeva, son of Melagadeva, son of Mohaśaśiṇha, son of Jayasūha, son of Khaṣṭāra, with whom the poem begins. These are the Cudisama princes of Girnar (Junagadh.) For their probable dates (Khaṣṭāra 1279 A. D., Maṇḍalika 1376 A. D.), consult Duff, Indian Chronology, p. 284

The first two folios of the MS are lost. Folio 3 begins with the second half of the 36th verse of canto I, which has 90 verses in all. Other cantos have 59, 73, 36, 71, 78, 63, 63, 48 stanzas in order. The MS breaks off in v. 38 of the Xth canto

The author of the poem is Gaṅgādharma, who was obviously patronised by King Maṇḍalika.

Begins —

यथा नारायणो देवस्य गिरिराय यतः ।

ततः सर्वत्र यं लोका गिरिनारायणं जगुः ॥ ३७ ॥

तस्य परं वराजस्य वरः परितरे वरम् ।

जीर्णदुर्गमिति प्यतं भादवात् नमुष्युना ॥ ३८ ॥

जीर्णं यदुर्गमासाय विपक्षं याति संक्षयम् ।

हेमेदं नगरं प्राह जीर्णदुर्गमिति प्रथम् ॥ ३९ ॥

तत्राभूत्परं राजा कडो यदुकुलोद्भवः ।

यद्वाहाराज्ञा विदधात् क्षात्रप्राप्तिमान्निः ॥ ४० ॥

यत्तुर्गिरिषिकारीतिर्महान्ता गोदिल्लादयः ।

येन तस्मै लोभमूपाकाः क्षुण्णका इव सुदिवा ॥ ४१ ॥

प्रमासपत्तने येन हत्वा यदनमूषवीह ।

शीसोमनाथप्रासादनीर्णद्वाराः कृतः कडो ॥ ४२ ॥

तस्याभूत्तनयः धीमान्जयसिद्ध इति श्रुतः ।

येन बावनराजेन यथा विघटिता रणे ॥ ४३ ॥

गिरिनारायणगिरौ जयसिद्धे दि गजैति ।

प्रतिभूयनिसारङ्गं व्यद्वयविदितो दिशः ॥ ४४ ॥

तस्यान्मोक्तसिद्धोभूत् विभूतेरास्यदं सताम् ।

यस्याभिधानमपेक्षं व्यद्वयदेवराजः ॥ ४५ ॥

तस्मान्मोक्षलिङ्गहेन्द्रादिविरासीजयन्तवत् ।
 भीमान्मेलिङ्गभूषानिवीं रणे शत्रुमेत्य ॥ ८२ ॥
 यवनेन्द्रमयापातमल्लदृष्ट्यस्य रक्षणम् ।
 कुर्वता येन सहसा मही निर्वयनी कृता ॥ ८३ ॥
 मोहम्भदसुरराणं निजदुर्गप्रहस्रहम् ।
 व्यग्रहीद्य तेन तस्यैव समग्रहीत् ॥ ८४ ॥
 तस्मादुदभवचन्द्राप्रराश इव नन्दन ।
 महीपाल इति रयात सार्धयामिधया सुवि ॥ ८५ ॥
 भाराधयद्वर मादादिति तस्मै जनादेन ॥ ९० ॥
 श्वलिप सुतरस्यै यस्वयराथितोह
 गिरिवरगहनस्यां मण्डलीं मे समेत्य ।
 भवतु तव सप्तो मण्डलीकाभिधानो
 समिति विजयश्च करनकरपट्टश्च ॥ ९८ ॥
 श्रीगङ्गाधरचिते काव्येस्मिन्मण्डलीकनृपचरिते ।
 अचलान्वयाभिधान सम्यक्सर्गोपमादिम समभूत् ॥

The IInd canto describes the youth of Mandala and his marriage with Kuntā daughter of Arjuna son of Gohilla Bhimadeva. Kuntā was offered by her uncle Duddāvanisa who had succeeded Arjuna to the throne when the latter had fallen in a battle with the Turks. The IIIrd describes Mandalika's battle with King Sangana the defeat and death of the latter, and also his battle with his brother in law Duda who was instigated by the king of Lavanas. Duda is killed in the battle. Mandalika then ascends the throne of his father. In the IVth canto Mandalika asks his minister to look for a princess for him to marry, the minister says —

सै सिंहद्वीपवृषावुग्रही सपत्नी पद्मलयावती ।
 ह्वापुरुषा भवतो नरेन्द्र वृषावुषा न सताम्यधावि ८
 वणांउवर्णांनरेन्द्रव्या पीणादिसिगीनकलाप्रवीणा ।
 शुलक्षणा सुन्दरीक्षणा च इयमेति नासी तव भूप योग्या
 त्रिहाराज्य सुता सुतापि सप्तसप्तभाषादिगुणवलीभिः ।
 चानुपेयवांदिनेति विविक्षित चमत्कारयते तस्यापि ॥ १० ॥
 कश्चिन्मनुजसया नयादिविज्ञानविष्ठापितसर्वविज्ञा ॥
 जवरप्रहरीदिनि राजस्य विवाहाद्वीकृणाच नाहो ॥ ११ ॥
 कामेश्वरीरुमकमरुतभूषात्मजा कामधनुर्जनेय ।
 विमोदिनि रागिनि सापि मयनप्रपथीमेति विमेति येन ॥ १२ ॥
 पा मेदपादतिविपुलस्य सन्त्रया सप्तगुणवर्णाभिः ।
 भावयद्वीर्यगणसमीपा सा मेनुतायेन विविक्षिताया ॥ १३ ॥
 गतेन्द्रपत्न्या कुपुसभुमरा मीरिगमयसा निजपथैरगता ।
 गुप्तापदो गुप्तैराजमाता मन्त्रवर्धनैः च चाग्रमादि ॥ १४ ॥

Bhima king of Malla however has a daughter who deserves to be married to the king. In the IVth Bhima of his own accord sends a messenger to Mandalika requesting him to marry his daughter. Mandalika accepts the invitation and the description of his marriage occupies the rest of the canto. Cantos VI and VII describe the advent of the spring and the various amorous sports of King Mandalika, while his hunting expedition is described in the VIIIth. A naval fight between the King of the Sindhus and Mandalika and the successful entrance of the latter into Jirnadurga his own capital is the subject matter of the IXth. The tenth contains the praise of Mandalika by the author.

[B I 190]

1211

मण्डलीकनृपचरित of गङ्गाधर

8½ x 3½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 10, seven lines to a page. Incomplete

Another copy of the 1st canto

Begins —

अलि स्वकिरः भीमान् पर्वत सर्वत धृत ।
 त्रिवृट्कृतसगुदमद्विष्णुशिवामक ॥ १ ॥
 शिपरप्रपथेदेन नामभेदतमादसी ॥ १० ॥

VV 11 to 35 are not given in this MS

[B I 191]

1212

मदनबोधिनी of मादिल.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 83 fifteen lines to a page. Incomplete.

Madanabodhini is a narrative poem, based on the famous Sukraṇṭatī or the seventy tales narrated by a parrot. It was composed by Bhāvika son of Suradeva and grandson of Ananta Upādhyāya a Nāgara Brahman of the Gautama Gotra. The work is divided into several Parichedas only the first four and a part of the fifth of which are contained in this MS. It begins (with the 5th verse) —

यद्मदुमद्विषयं यदि हीनाः कठोरि ॥ १ ॥
 अत्राभीमोक्षद्विषो नामरो गीतमागमः ।
 उवाचपाथो ह्यनन्तावधेयमागो ह्यनन्ता ॥ ११ ॥

समुत्तः सधेदेवायव पुष्पात्मा च गुणधियाः ॥ ११८० ॥
 समुत्तेन गुणायेण भाविलेन मनीषिणा ॥
 कविमार्गप्रवीणेन कौमुकामिष्टचेतसा ॥ ११९ ॥
 मेघसीमार्धनावातपरमोत्तमसम्पुना ।
 कोविदाभीष्टतन्मिप्रमेरितेन सुमेधसा ॥ १२० ॥
 कलाकलापविदुषा संमतेन सती सदा ।
 रसगन्तरपरिग्रातविनिर्जितमनोमुखा ॥ १२१ ॥
 रचितो विदुषान्गदायिनीमञ्जुदेतवे ।
 सर्वाध्वनयी चित्रा श्रवणाभूतवाहिनीम् ॥ १२२ ॥
 शुकाख्यानकविधामकथासततिविद्विताम् ।
 वेदार्थजननी चैव हर्षा मदनबोधिनीम् ॥ २० ॥

The Paricchēdas treat of मदनोपसिर्जनन, सुकसा-
 रिकानयन, मदनबोधन and विरहस्वरूपारख्यानक in order.
 The Vth begins with the 70 stories proper.

[B D 280.]

1213

मेघदूत of कालिदास with
 टीका by मल्लिनाथ.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī character
 fol. 34, sixteen lines to a page.

Kālidāsa's Meghadūta with the commentary
 of Mallinātha

[B D. 279]

1214-1215

रघुवंश of कालिदास.

15½ × 9½ and 10½ × 5 inches, Devanāgarī
 character, Foll. 41 and 64, 18 and 11 lines to
 a page.

Two copies of Raghuvansha of Kālidāsa. The
 second MS contains only foll. 16 20 and 72 180

[ZZ A. 11 and S. C 10]

1216

रघुवंश of कालिदास with
 टीका by मल्लिनाथ.

15 × 9½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 235, about 15 lines to a page.

Raghuvansha with the commentary of Malli-
 nātha. Each canto in separately paged.

[ZZ B 3.]

1217

रघुवंश of कालिदास with
 सुबोधिनी by दिनकर.

11 × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll.
 38, about 26 lines to a page. Dated Samvat
 1648.

Raghuvansha with a commentary called Subo-
 dhini composed in 1385 A. D. by Dinakara, son
 of Dharmāṅgada and Kamala. See Weber,
 No 517 for the author's commentary on the
 Sūpālavaradha.

Begins —

भासीपक्षिणः शृङ्गकारिपृथ्वीलं धृते. भासततिर्वदीया ।
 मवाक्षिष्योत्तलनुकाक्षिभूतिं तन्निभूयं सहितं सहो वा ॥ ११० ॥

व्याख्यामलः समधिगम्य गुरोर्भिराप

सितं विरतननिबन्धनिरुद्धगर्गा ।

धर्माङ्गदस्य तनयसमुते सुबोधि

मेधाङ्गो दिनकरो रघुवंशटीका ॥ ५ ॥

It ends —

इति श्रीधर्माङ्गदस्य. कमलाङ्गदयनन्दनस्य दिनकरमिश्रस्य
 कृतो रघुवंशटीकायां पद्योन्मेषिणः समाः ।

श्रीमदधर्माङ्गदस्य द्विजङ्गलकुमुदशमोदनी(नै)काव्यसतोः
 शास्त्राङ्गदपारमपरमविषयावागमीसस्य स्युः ।

वर्षेक्षित्(वेदसा)कं शशियुगमनुमिषिद्धिने सुचिमुद्रां
 टीकासेतां सुबोधिं व्यतनुव कमलाङ्गदशिरमा दिनेशः ।

इति रघुवंशटीका संपूर्णा ।

[B D 234.]

1218

रघुवंश of कालिदास with
 भाष्य by श्यामल.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 358, about 15 lines to a page. Dated
 Samvat 1665

A commentary in Gujarati on the Raghuvansha
 by Shyāmalā, son of Bhūṅga.

It begins —

मवा श्रीदस्य चरणौ विमलाजल सुन्दरी ।

मवा नवर पुनर्नवा भाष्यसेन(१) करोवदह ॥ ११० ॥

It ends —

श्रीमन्नारायणतटोतिमिपुणः श्रीभूषणिसामन्त्र

सपुत्रो द्विजसेवको विपुलपी सच्छास्त्रविद्वयामल ।
तेनेद रघुकाव्यभाष्यमखिल बुद्ध्या स्वकया कृत
छन्दोलक्षणवर्जित द्विजवै सख्यममतां नो सदा ॥

इति श्रीकालिदासहृतो महाकाव्यस्य श्रीरघुवत्सव्य भाष्यं
समाप्तमिति ॥

[B D 310]

1219

रघुवत्सव्य of कालिदास with
टीका by जनार्दन.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 1 16 24 106 about 15 lines to a page

Raghuvāṇsa with the commentary of Janar-
dana. The first five cantos however are
without commentary, 6th is missing, 7 16 have
the commentary of Janārdana, 17th has some
other commentary, 18 and 19 are without com-
mentary but the latter is furnished with some
Avacura.

Our Janardana is said to be the son of Mahā-
vira on fol. 76 b

काव्यकोलमधुलिङ्गमस्य श्रीकालिदासाद्भुतमुष्कीर्तं ।
श्रीमन्महावीररातरिजन्मा प्रबोद्धो भाष्यमिदं तस्मान् ॥

[B D 181]

1220

राक्षसकाव्य of कालिदास

9½ × 5 inches, Devanagari character Foll. 13
eleven lines to a page

Rākṣasa Kāvya in 20 verses with commen-
tary here the poem is ascribed to Kālidāsa.
At Weber No 580 the author is said to be
Ravidēva of Malayadesa. For remarks on the
poem, see Winternitz Geschichte III, p 65
Also see I O No 3932

The com begins —

मालाये जगदाकाये देववचरणानुवृत्तम् ।
उत्पन्ति यद्रज रघोरात्मस्य मत्सुहृदार्चयः ॥

End —

इति श्रीकालिदासहृतं सटीकं राक्षसकाव्यं समाप्तं
मगमम् ॥

[B D 53]

1221

राधिकाविनोद of रामचन्द्र.

12½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 8, about ten lines to a page

This is a short artificial poem, consisting of
only 19 verses and describing the amorous
sports of Rādhika and Kṛṣṇa, by Ramacandra
the elder son of Janārdana and grandson of
Puruṣottama. Here it is accompanied by a
commentary of an unknown author. See I O,
No 3885 for another commentary and quota-
tions from the text

The com begins.—

विश्वचनमवश्यमेव पश्य जगति जनानिति शसितुं यना ते ।
गतमतिकृष्णारसाद्विचि रघुपतिमेकमुपास्यते सदायम् ॥ १ ॥

राधिकाविनोदाख्य विकीर्णः रामचन्द्र कवि ०

[B D 285]

1222-1224

रामहृणकाव्य with टीका
by सूर्य पण्डित.

14 × 8½, 12 × 4½ and 12½ × 4½ inches,
Devanagari character Foll 10, 10 and 8, about
10-11 lines to a page

These are three copies of the Rāmahrūṇa
Kāvya of Surya Paṇḍita son of Jñānarāja to-
gether with the author's own commentary. The
last MS is incomplete. The poem with the
commentary is published in the Kāvya-mālā
Series. For the author see above No 279, also
cf I O 3912 for quotations

[Z Z B 4, B D 216 and 121]

1225

रामार्वाक्षतक of महामुद्रलभट्ट with
पदार्थदीपिका by फारमट्ट

13 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 27, about ten lines to a page Dated
Saka 1791

This is a poem in praise of Rāma consisting of
108 stanzas in Āryā metro by Mahā Mudgalī
Bhaṭṭa. The commentary is by Kakambhaṭṭa.
The text begins —

एषि विमुक्तं मयमुदये ०

It ends (differently from I O., No. 2936):—

धनुषा रिपुजयन्नुषा० ॥ १०८ ॥
या त्वरा दीपदीप्राणे या त्वरा गजमोक्षणे ।
मर्याते कदनामूर्ते ता त्वरा क वाता हरे ॥ १ ॥
आयदामपदहारी दत्तारे सर्वसंपदाय ॥
समुद्रवप(१)नवर्तिगुपु(२)गुपुवर्तिना ।
आयां विरचिता मेघना मद्गुह्यल्लखिणा ॥

The com. begins:—

रतिताकतासमातकं रामकदमदीददय् ।
सकलं वीतल्लखायं ध्यातविधामितं मने ॥ १ ॥
भीमगुह्यल्लखिणा रामकदममोः कृता ।
आयां ह्यनुनिष्ठायां ध्यायमानं विचने स्तुतम् ॥ २ ॥

Ends:—

पदार्थघोतिनी येदं(१) दीपिकायांमुह्यतिनी ।
फाकेमद्वै । मुनिपता स्तुतुवाये मुना स्तुतम् ॥

इति भीमहामुह्यल्लखिणा विरचितायां विरचितभीमामायोकाय-
पदार्थदीपिका संज्ञा ॥

[B. D. 261.]

1226

रामायोकायक of मद्गुह्यल्लखिणा.

8x3½ inches; Devanāgarī character. Foll. 15,
about eight lines to a page.

Another copy without commentary.

It ends:—

धनुषा रिपुजयन्नुषा० ॥ १०८ ॥
समुद्रवपनवर्तिगुपुमह्यल्लखिणा ।
आयां विरचिता भीमहामुह्यल्लखिणा ॥ १०९ ॥

[B. I. 8.]

1227

शांकरदिग्विजय of माधवाचार्य with
डिण्डिम by धनपति.

13x7 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 259; about 19 lines to a page.

Saṅkara-digvijaya or Saṅkopaśaṅkara-jaya is a poem in 10 cantos on the life of the great Saṅkara-ācārya. The commentary called Dindima was composed in Śaivāt 1853 (1755?) by Dhanapati, son of Rāmakumāra and pupil of Bālagopālathirtha. Text and commentary were printed at Bombay, 1864. See Hall, Index, p. 168 and I. O., No. 2314.

The author of the text is Mādhavācārya, otherwise known as Vidyāraṇya, pupil of Vidyā-
tirtha, for whom see above No. 411. Cf. Aufrecht,
Oxford Catalogue, p. 260

The text begins:—

प्रमथ परमात्मनं श्रीविद्यातीर्थं कृतिगम् ।
प्राचीनमंडरजये तारां संगुहने स्तुतम् ॥ १ ॥
पदुददाता० ॥ २ ॥

The com. ends:—

पाण्डवेष्टदि(१)नरेत्तममिने शुभपत्नये ।
आयने शिवप्रमथं विधिपितृणां भवम् ॥

भीमपरमहंसपरिभाषकाचार्यवाक्योपाकृतीर्थं श्रीगुरु-
साम्प्रतज्ञात्मनस्तद्व्यासं शांकरं रामगुह्यल्लखिणा-
विदितचित्ते भीमकाचार्यविदितचित्ते वीर्यः सगः ।

[B. D. 251.]

1228

शांकरपरपद्धति of शांकर.

13½x8½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 66, about 17 lines to a page. Incomplete.

Śāṅkara-parapaddhati is a poetical anthology written in A. D. 1303, by Śāṅkara-bhāra, son of Amodara who lived at the court of King Hammira of Śākambhārā. Our MS. contains the work only upto the Mīśra-kāṇṭha-pariccheda. The work is published by Dr. Peterson in the Bombay S. Series. See also I. O., No. 4024 and Hall, Vāsanadattā, Intro, p. 49.

[B. D. 279.]

1229

शांकरपरपद्धति (उपवनविनोद) of शांकर.

11½x4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 12, nine lines to a page.

A section of Śāṅkara-parapaddhati, called the Upavanavinoda, containing 240 verses

It ends:—

इति शांकरपरविषयं पदयो उपवनविनोदनाम-
परिष्टेदः ॥

[B. I. 12.]

1230

विनुपालवप of माध.

10½x4½ inches; Devanāgarī character.

Foll 61, 18 lines to a page Dated Saṁvat
1829

Māgha S is upālavadha See K B Pathak J
B B R A S vol XX p 303 and Winternitz
Geschichte III p 50 Often published

[B D 81]

1231

शिशुपालवध of माघ with
टीका by चतुर्भदेय

15×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 133 sixteen lines to a page

A commentary on the Śiśupalavadha of
Māgha by Vallabhadēva son of Ānandadeva
father of Candraditya and grandfather of
Kariyata who wrote a commentary on Ānanda-
vardhana's Devastaka in 977 A D See C C
I p 555

It begins —

यस्य भृङ्गावलि कण्ठे मद्गाम्भोरागिराजिते ।
भाति ह्माक्षमालिव स य पायाद्विनायक ॥ १ ॥
अमीष्टकलसंपत्तिहेतु स्त्वा सारसतीम् ।
शिशुपालवधे काव्ये सारटीकाभिधीयते ॥ २ ॥
कृता महर्षिर्यत एव टीका ममापि यत्नस्तन एव जात ।

It ends —

सुनोरानन्ददैवस्य रणभूमौ महारामन ।
अथच टीका काव्येस्मिन् धनुर्भ सुविबुधमीम् ॥
विचरणमन्यदृष्टा कुर्वन्ततो ज्ञास्यते विज्ञेयोत्र ।
देव न भुक्त निम्न द्राक्षामां किं शुभशोकी ॥
श्लोकानां च समासेन सहस्राणि दृष्टव्यं हि ।
मूलग्रन्थस्य संदयायां सहस्रे द्वे तथैव च ॥

[B D 282]

1232

शृङ्गारकाव्य of शंकरकवि

8×3½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 7 ten lines to a page

The Vaksojyavari ana section in 105 ślokas of
the Śingāra Kāvya of Śaṅkara Kavi son of
Sivadda

It begins —

कपोकपुलकप्रान्धप्रसमीनमुगुजिते ।
दत्तकणौ हेमवतीपुत्रविजयतेसहस्र ॥ १ ॥

विद्वत्सकलकलीशंकरनामा मुखाय विबुधानाम् ।
अभिनवसाधुवध्नामुरजितशृङ्गारकाव्यमातनुते २॥०

End —

इति श्रीसकलकलकुलतिलकशिवदाससूरिसुनराकविर-
चिते शृङ्गारकाव्ये वक्षोजवर्णन समाप्तम् ।

[B D 200]

1233

भीरामचरित of सुवराज.

13½×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 41 seventeen lines to a page

A Mahākāvya in 12 cantos describing the
early life of Rāma upto Rāvana's approach to
Rāmas hermitage after the latter being led
astray by the golden deer It appears that the
poem is incomplete The author is Yuvarāja a
resident of Kōṭilāṅgapura in Kerala

It begins —

प्रयत्ने केरलदेशे प्रसिद्धे शरादि कोटिलिङ्गपुरम् ।
श्रीमान्युवराजाख्यसन्नामे दीर्घश्रीमुकुटमणि ॥ १ ॥
कालीकृपाकटाक्षक्षयिताखिलकवमपौत्रधिपयोगम् ।
रसिकविरोमणिमुधियामानन्दकर करोति स्तकाव्यम् २
अस्मि प्रयाणां जगतां विद्वान् नारायणो नाम सुराधिनाथ
विराजमान कविराजतत्त्वे पीयूषभानाविय कृष्णसार १

The colophon —

इति कोविदचक्रपूढामणिना सुवराजेन विरचिते श्रीरा-
मचरिते महाकाव्ये ०

The cantos have 88 84 97 102 95 98 94
111 72 94 69 and 127 ślokas respectively

End —

श्याकृत्वादिसमस्तसाक्षसमुदायाऽमोषिकुम्भीमुत
काव्यालङ्कृतिनाटकोद्वेग(१)मुहूर्तौ काव्यस्य सत्य सना ।
पुण्य पण्डितराजराजिपजताकुम्भादिसम्पदने
दम्भोर्तिर्युयराजकोविदमणिर्वर्तति स्वर्गोपरि ॥ १० ॥
शाखेयु शाततमसाक्षसमाधि बुद्धि
काव्येयु नम्यनखिनाधिकस्तीकुमारी ।
यस्यास्यतामरसत्कल्यस्ता च पाणी
हर्षे न कस्य कुस्ते युवराज एव ॥ ११ ॥
अपि युद्धकलरीष्ट पण्डितमन्यद्वै—
मैम ॥ सुहृदित्त हन्व गृह्णति सततः ।
अथयमितमवधैर्दुर्गुरव्ययाप्यतः
निमनजकृष्णाल राजहस्तास्त्वमन्ति ॥ १२ ॥ भीरव्य ॥

[B D 270]

1234

साम्बपञ्चाशिका of साम्ब with
विषरण by क्षेमराज.

16×7½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, 12 lines to a page. Dated Samvat
1925

Sāmba pañcāśikā of Samba is a collection of
53 stanzas in praise of the Sun god. The
commentary is by Rājānaka Kṣemarāja pupil of
Abhinavagupta and the author of Śivasūtra
vimarśin. See Hall Index p 196 and C. G. I
p 124. Text and commentary are published
by the N S Press Bombay

[B D 248.

1235

सिद्धधूतकाव्य of अथधूतराम

11½×5 inches, Devanāgarī character Foll
3-13, 12 lines to a page. Dated Samvat 1485

Siddhaduta is a poem in 141 stanzas imitation
of Kālidāsa's Meghaduta. It treats of the
Vedānta and was composed by Avadhutarama in
Samvat 1423 during the reign of Yasasvīmalla
at Bhadrapura on the banks of the Rerā. A
Tapasa is the lover, a Siddha is the Duta and
Vidya is the beloved in this poem. Foll 1 &
2 are missing

The metre is of course Mandākrantā

It ends —

प्यासभीचाङ्गदेवस्य देवर्षेणु इवह्वान् ।
कल्याणाय कृतं काम्यं श्रीवये योगिनामपि ॥ ११६ ॥
आदी श्रीकालिदासस्य मन्तिमालोच्य यत्नतः ।
अथधूतेन रामेण सिद्धधूतं सममितं ॥ ११७ ॥
यशस्विमहोदेवस्य राग्ये भद्रपुरे पुगे ।
रेवाततं समासाद्य वाचिकालो विनोदितं ॥ ११८ ॥
श्रीविक्रमाङ्कनृपस्य लिख्यकाव्यम् —
काले गतेऽग्निपयनाम्बुधिचन्द्रसह्ये ।
वर्षे इवे सप्तसि मासि दिनेऽश्विरे —
क्षेपेण शम्भुवचनाद्भक्तिं कृतं राम ॥ ११९ ॥

इत्यथधूतरामविरचितं सिद्धधूताभिधानं काव्यं समाप्तम्

[B I 20

1236

सुभाषितसंग्रह.

8½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 42, about twelve lines to a page

These are stray verses from various sources
numbering about a thousand but not arranged
in any particular way

[B D 130.

1237

सुखिसुन्दर of सुन्दरदेव

9×4½ inches, Devanāgarī character Foll 18,
about 12 lines to a page. Dated Saka 1632

Sukṭisundara is another collection of a ray
verses from different poets on different subjects
by Sundaradeva

[B D 65

1238-1239

सेतुनन्द्य of प्रवरसेन with
रामसेतुमदीप by रामदास

13½×8½ and 12½×4½ inches, Devanāgarī
handwriting Foll 203 and 97, about 18 and
16 lines to a page

These are two copies of the Setubandha Kāvya
with Rāmadāsa's commentary. The first is
dated Samvat 1887 but its folios bear the water
mark 1859 the second is incomplete. Text
and commentary are published by the N S
Press Bombay. See Winternitz, Geschichte
III p. 63.

[B D 258 and 110

1240

सेतुनन्द्य of प्रवरसेन with
सेतुसरणि by शिवनारायणदास

12½×3½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 47, seven lines to a page

Setubandha with Setusarani which is nothing
but a Sanskrit translation of the poem. For
another MS see Weber I p. 154. The author
is Śivanārayanaḍasa who wrote at the order
of Rāmasaṇḍha, during the reign of Jehangir

(1605-1627). Our MS. begins with v. 5, i e
 वं निरा० of Weber's MS and contains only
 6 cantos and 42 stōkas of the 9th.

[B. D. 42.

1241

हरविजयकाव्य of राजानक रत्नाकर.

15½ x 7½ inches, Devanāgarī handwriting.
 Foll. 152, 12 lines to a page. Dated Samvat
 1920.

Haraviṇaya Kāvya is a big poem celebrating
 the victory of God Śiva over the demon Andha-
 kāśura. It was composed by a Kashmirian poet,
 Rājānaka Ratnākara who lived towards the
 middle of the 9th century; see Winternitz,
 Geschichte, III p 51, 70. The poem is publi-
 shed with the commentary of Abaka in the
 Kāvya-mālā Series, 1890. Our MS does not
 contain Adhya. 40-50, it contains, however, the
 concluding verses of the poem.

[B. D. 247.

1242

हस्तिजनप्रवाद of शैमेन्द्र.

13½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll. 24, fifteen lines to a page.

आदौ श्लोकेः सत्कथां सविमृष्टा पद्मानुषैस्त्रैलोक्येन्द्रिये ॥२॥
 यावन्तोत्र मयिपन्थि श्लोका. काव्यार्थबोधकाः ।
 तावत्संख्याकवृत्तानि कर्तुं कामोत्पद्ये व्रमात् ॥ ३ ॥
 स्वमे दिदृक्षुषा वृत्ता(त्) वृत्तान्तज्ञानमादरात् ।
 एकादा सतस्रज्ञातः प्रत्ययोप विनश्यते ॥ ४ ॥
 धीमन्तं यदुदाभार्णं तातं हंस्यभिर्धा मयम् ।
 तस्या काव्यमिदं पुणं शैमेन्द्रोहं दिवेष्टया ॥ ५ ॥
 प्रणयार्हं दिवं सम्भवं गिरं च गुरुदेवताम् ।
 पैहोलाभिवरात्रयबंधं यद्ये विनोदतः ॥ ६ ॥
 अस्मत्पित्रादिभिः पूर्वमाभिताले महोत्सवः ।
 सताः प्रवृत्तिरेतेषां मदीया गुणधर्पणे ॥ ७ ॥
 पैहोलापवा मृषाः सर्वे रविर्वासासमुज्जवाः ।
 शवेरवा इव सदा प्रकाशन्ते जगत्प्रभम् ॥ ८ ॥
 राजानो रविचरीया पैहोलापवा महारथाः ।
 मध्ये रविकाराम्भूमी अस्वाम्भूतिमताः स्थिताम् ॥ ९ ॥
 राज्ञां रसत्रिसंख्याके कुले भूक्षणीयिते ।
 पैहोलापवकुलं धीमप्रियु शोषेयु विमुक्तम् ॥ १० ॥
 राजधानममूलेषां पूर्वं हस्तिजनं पुरम् ।
 सायंविश्रान्तसंस्थाया ग्रामा यस्य सदा भवन् ॥ ११ ॥
 हस्तिजनायकाशोलि येषां यक्षाम्भूयुताम् ।
 हस्तिजनप्रवादतापवं सखाकाव्यमिदं हवे ॥ १२ ॥
 एवं शोलहिनः सर्वे येष्वर्चयन्निवासिनः ।
 पैहोलपुरवासेव पैहोलापवागुपागताः ॥ १३ ॥
 श्रीगुह्येति विख्यातं पुरं पैहोलसंस्थकम् ।
 हस्तिजनस्य ये प्रागाश्चे तन्मल पुरातनाः ॥ १४ ॥
 इदानीं काष्ठमताप पैहोलं विभुतं भित्ती ।
 अतो हस्तिजनादार्द्रं पैहोलं पुरमीरिताम् ॥ १५ ॥
 यज्ञजगतादार्द्रं(?) प्राप्यं दिव्यवहित्ते ।
 रक्षितोऽहं दुरे सर्वसंशय(म)मिहिनम् ॥ १६ ॥
 अस्तेष्वतदस्वाम्यामस्वामिन्कुं करारिणः ।
 बहुदरुर्जितं श्लोकाः प्रणयार्थदिभिः ॥ १७ ॥
 धाम्पराशीकवृत्तादि वैभ गुणादि गुर्जरात् ।
 बहुदरुप्रभः शोभं शार्पदं शर्वमज्जैः ॥ १८ ॥

अथैकदा नृपाः पूर्वं रविवशसमुद्भवाः ।

सोलङ्किनी वटवने येनैवैपनिवासिनः ॥ १ ॥

कतिचित्सहस्रभूय दाम्बिकावर्जानां च ।

स्वल्पसैन्य समादाय स्वपुराणे विनिवृत्ता ॥ २ ॥

ततः कतिपयाहोभिरभिक्रमयन्त गताः ॥

ततः परावृत्ता सर्वे क्रमाद्विधिवशात्तथा ॥ ३ ॥

अधारात्तः दिने कैश्चिद्द्वेहोलपुरभूमिषु ।

सत्र स्थिताश्च तत्रत्यराज्ञः सर्वेवभासिताः ॥ ४ ॥

सतस्रोषां मुख्यतमो हस्तिजिघाम विश्रुतः ।

राज प्रतापसिंहस्य पुत्र पोडशवार्षिकः ॥ ५ ॥

सत्तरम्समाविष्टः कृत्वा युद्धं दिवत्रयम् ।

हत्वा तं नृपतिं चक्रे राज्यं तत्रैव सस्थितः ॥ ६ ॥

सतस्रो भूमिपतयो वैहोलपुरवासिनः ।

सोलङ्किनीभिर्भागेषु वैहोलाख्यामुपागताः ॥ १० ॥

The next chapters respectively contain 57 70 51 127 51 73 58 76 53 58 and 28 slokas and treat of हस्तिजनपुरनिर्माणविधिः, सिद्धक्षेत्रपुरस्थोद्भवसन्वर्धनः, हस्तिजनपुरनिर्माणनिमित्तकथनः, वैधर्म्यवैकल्यलक्षणः, यद्गुणसम्पादनं, यद्गौर्वप्रदानवर्धनं, यद्गुणवृद्धौ वाचीनां स्वयम्, यद्गुणवृद्धौ वाचीनां स्वयम्, वैहोलपुरनिर्माणं हस्तिजिघामोपशान्त्यर्थम् and सत्यजिघामोपशान्त्यर्थम् in order

It ends —

स च श्रीवद्वपुशोऽथ यदुनामा महावशा ।

आसीद्भजितो राजः पण्डितः धियुशानः ॥ १६ ॥

यदो पुत्राविदानीं द्वौ क्षेमजित्पुत्रकदेयकौ ।

विद्वत्सौ पञ्चसोपेक्षौ विपत्तेः (१) विनयाभिव्यक्तौ ॥ १७ ॥

तौ सुपत्न्या साप्रतः सर्वा वैहोलाख्याभूषणमात्रम् ।

प्रारब्धवशातोऽन्यत्र जीवनं कुरुत स्वकम् ॥ १८ ॥

युते रत्नजितौ राज्ञि साप्रतः मेघराजजित् ।

करोति वैदूक्यं राज्यं सुमतावसमश्चितम् ॥ १९ ॥

तस्य पुत्रोऽस्य गुणवानुचितो राज्यकारकः ।

सदोपाकथितो वसो राज्ञो हस्तिजितः प्रभो ॥ २० ॥

नाहङ्कारवशाद्दह कविरिति श्लोकं हि रम्यं मया

काव्यं काव्यविशारदाः सुमहस्येष्टोपायितं बाहवम् ।

अद्रे रेणुभिरेव दामुसद्वनं सन्निधौ वाजा पयसा

स्वीये पादसरोरुद्वेष्ट कविभिर्दोषो न देयः क्वचित् ॥ २१ ॥

इति० रविवशीमानां वैहोलाभिधाराज्यानां अन्वयवर्णने प्रयोदश विरणः । १६ ॥ समाप्तोऽयं ग्रन्थः । श्रीरस्तु ॥ अथ यावत्तत्र श्लोकाद्यावत्सप्तकावृत्ताणि कर्तुं मोक्षसाहितिगुणवर्णा ॥

(B) Campū

1243

कर्णचम्पू of कर्णामहः.

11×4½ inches, Devanāgarī character
Fol. 12, ten lines to a page.

A Campūkāvya composed in honour of King Karna of Kaccā of the Yādava dynasty, by Rakkabhāṭṭa son of Tūbinakirana in Samvat 1752. King Karna (also called Kāyā or Kāyājī) was the son of Kāyā Dhanajit son of Tamāra son of Megha son of Ravi son of Bhāra son of Kṛṇḍara son of Hamaṇḍa.

It begins —

श्रीमद्विक्रममनोहरमाधवेश

कवयारा(ज)उदयोत्तममध्वदति ।

नागार्तिं च सकललोकिकाशमृति

का द्वारिकेशमहामालयमानतोति ॥ १ ॥

आसीद्याद्वयवशीलिकमणिर्हृन्मीरनामा नृप

कथातः शौर्यवदाम्बलादिकगुणैर्भूमावरीणे स्वयम् ।

तत्पुत्रस्य सया धनं च विदितं प्रत्यर्थिदृष्टीभूताम्

काक कल्पतः सतांशुचित्तया जिह्वारिसस्य क्षितौ ॥

आसीकोपि महाराजाधिराजः पिह्वारिसस्य कच्छदेहा
क्षितिपाकः चतुर्दिक्षु वितन्मन्मथीति दाम्पत्यं भारकपो
भारा नाम ॥

तत्पुत्रो रविनामाभूत् जगदुद्योतकारकः ॥ ६ ॥

तत्पुत्रमैश्वर्यानामा सकलगुणगणालङ्कृतमाध्वदति ।

सर्वेषामन्वदाता जलद्वय पर कच्छदेशोऽवलीर्णः ॥ ७ ॥

तस्मात्प्राप्तुदभूत् स कोपि पुत्रः श्रीमानरिष्यसकः ।

सत्यं शुद्धीपकोतितुभगो वीरस्तमाध्वदः ॥

तत्पुत्रस्य तथैव दायधनजिप्रत्यक्षपति साप्रतः

विप्रं तदकथितो यदेष जयति प्राचीपतिश्चापरः ॥ १० ॥

तत्पुत्रमहाराजभिराजो० श्रीनायाजिप्रनामि ॥ वल्ल
०० मुजनामि नगरे० आगमि श्रीशिरोमणिनाय ॥

Karna was another name of Kāyā or Kāyājī.

It ends —

भूतसिंहोपगृह्यते स्वरयाव प्रयितो प्रथः ।

शुद्धिं विद्वत्तु सुधिव कोपि मुहुर्भावनदासिन् ॥ ११ ॥

इति कायामदीपाकचम्पू संपूर्णतामगात् ।

कव्यमयेन रचिता विदुषा प्रीतिदायिनी ॥ १८ ॥

अथ २ बार ५ महीश्वर ० मूर्तिभिः समितेऽदे

सितदङ्गदशार्णा फल० गुनेमाति बारे ।

1232

भागीरथीचम्पू of मधुसूतनाथ मोहक.

13½×8½ inches, Devanāgarī character.
Foll. 49, about 16 lines to a page.

Bhāgīrathīcāmpū, describing the circumstances of Bhāgīrath's arrival in this world, in seven chapters, was composed in Śaka 1736, by Acuta, son of Nārāyaṇa, surnamed Moḍaka. The poem is printed in Grantharatnamālā.

It begins—

भीदेरमसराम्बरी गुदरामसेनकश्यपीरि.

It ends—

इति भीमरद्वयावधमामभीराजिपिद्वाधिभीमैतर्प(?)
द्विपारमणगुरिषाजतरोजेसुना मोहकरोनागा अच्युत-
रामेना विरचिते भागीरथीकथाये चम्पूकाये गीतमी
भागीरथ्यवतनप्रपाता सप्तमी मनोरथ.। संदूर काय
पेदमिति.—

[D D 256.

1253

रामायणचम्पू of भोजराज and लक्ष्मण.

14×8½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 30, about 16 lines to a page.

Rāmāyaṇacāmpū of Bhojarija and Lakṣmaṇa is published with the commentary of Rāmacandra by the N. S. Press, Bombay. See L O, No 4043 and Peterson, Report, III. p. 361.

[Z. R. 4

1254

साहित्यतट्टिणी of हृष्ण.

13½×8½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 12, about 15 lines to a page. Incomplete.

Sāhityataraṅgiṇī is a Campūkīṭya dealing with the story of the Mahābhārata, by Hṛṣṇa, son of Raghunātha. It is printed in the Kāvya-mālā. Our MS. contains only five Sargas and eight verses of the sixth. The Sargas have 57, 35, 46, 37 and 56 ślokas respectively.

Begins—

भीमरीपरो० ॥ १ ॥ काकोपव० ॥ २ ॥ वासि स्वरीव० ॥

[B. D. 256.

(C) Prose compositions.

1255

चारुचरित of बाल with

टीका by मानुषन्द and विजयन्द.

17½×9½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 150, about 19 lines to a page. Incomplete.

Four's Chārucharita with a commentary by Phāṇuśārada and the pupil Śaṅkara, the Jain Panthite at the court of Emperor Akbar. Published by the N. S. Press, Bombay.

[B. D. 270

1256-1257

दशकुमारचरित of इन्द्रिन्द.

10½×4 and 11×9½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 89 and 19, 10 and 17 lines to a page.

The MS contains only the Daśakumārīcariṇī proper without the Purvapāṭhikā. Often published. The second MS is incomplete. The first is dated Śaka 1697.

[B. D. 277, 279.

1258

दशकुमारचरित of गोरीनाथ.

14×8½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 72, 16 lines to a page.

Daśakumārīcariṇī as revised by Gōrīnātha. He adds his own metrical Purvapāṭhikā which consists of three chapters treating of Kathāprarambha, Puṇyodbhavīcariṇī and Somaśāntakāṭhā in 146, 393 and 133 ślokas respectively. Even the conclusion in prose, is his own. For quotations, see L O, No. 4070.

[Z. R. 4

1259-1263

पञ्चतन्त्र of विष्णुनाम.

10½×4½; 14×8½; 10×4; 9½×4; 10×5½ inches; Devanāgarī handwriting; foll. 84; 99; 160, 47 and 76; about 10-15 lines to a page. The first is dated Śaṁvat 1851; the third, Śaṁvat 1882, the last, Śaṁvat 1825.

These are five MSS of the Pañcatantra in the ordinary recension. The first three contain the complete text the fourth contains the first two Tantras, and the last contains only the first Tantra.

Pañcatantra is edited and translated into English by J Hertel in the Harvard O Series 1912 and Reconstructed and translated into English by F Edgerton in the American Oriental Series 1924.

[B D 301, ZZ B 4, ZZ O 27-28 S C 10
and B D 11

1264

पूर्योदन्तवर्णन

8½ x 7 inches Devanagari handwriting
Foll 12, about 12 lines to a page

This is an attempt on the part of some Pandit to give in brief the history of India's rulers both ancient and modern.

Begins —

पुष्पमतीताना प्राचीनपरिचिता च यथार्थं न तु कथीत(?)
नाप्ययुक्तं तथा चात्र कुमारिकक्षेत्रे महामारतमेव यथा
शौदन्तबोधकं

Ends —

इमजसहास्तु पुरोपख्यस्तुतैस्तद्वृत्तदेवीयदन्दनराधि
पवित्रोरियात्पमहारजकन्याया कपनीनाममण्डलीन्या ॥
सदेयामयुता सार्वभौमस्य तथापि स्वयम्भोदेन सर्वोपद्वरा
हिलेन च धवना ॥ राके १०२० ॥ तदा महावतक्षेत्रे श्रीय
ज्ञातीरे कारा—here the MS breaks off

[B D 91

1265

प्रशस्तितति of चन्द्रचूड.

8½ x 4½ inches Devanagari character
Foll 8 eleven lines to a page

Prasastitatti is a compost on intended to show the different forms of addressing persons of different positions, composed by Bhaṭṭa Candracula in Saka 1632. The Prasastis are given in the following order —

पण्डितमाह्वय, विद्वज्भो, विदुष, सामान्यप्रभो,
पुत्रस्य विभर प्रति, भार्याया भर्तारं प्रति, सर्वप्रभुसाधारण
प्रशस्ति, हिन्दुमुस्लमान्धारणव्यवर्तिप्रशस्ति सन्वादिन

Ends —

इति श्रीविद्वन्मण्डनचन्द्रचूडमहोदया प्रशस्तितति
समाप्ता ।

दन्तभूपमिति श्राके विहतावाधिने शुभे ।

रवौ नामतिथयेतत् प्रशस्तिसहितसुषी ॥

चामोवयेन सिमिष ॥ (1)

[B D 85

1266

प्रशस्ति

9½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 12, eight lines to a page.

Another treatise on the same subject.

Begins —

श्रीमच्छन्दनन्दपरिचरणपर्यायपर्यायान्यादौ

On fol 9b a reference to Vaidyanātha, author of अलङ्कारचन्द्रिका on शुक्लयानन्द is found.

End —

श्रीमन्महाराज इति राजप्रशस्ति ।

[S O 10

1267-1268

मायामञ्जरी of धुण्डिराज

10 x 4 and 14 x 8½ inches Devanagari
handwriting Foll 25 and 8 8 and 18 lines to a
page The first MS is dated Saka 1718.

These are two copies of Bhaṭṭa Mañjarī which describes in simple prose the busy household life of a Brahmana on a festive day. The author is Dhundiraja son of Rangabhaṭṭa. For quotations, cf I O No 4109

Begins —

नत्वा श्रीपतिपादपद्ममलम्

(The first MS does not contain the last verse
v. 2. श्रीरङ्गमहो, the second has got it.

[B D 131, ZZ B. 4

1269-1270

भोजप्रबन्ध of पद्माक्ष

11½ x 6 and 8½ x 7 inches, Devanagari
handwriting Foll 68 and 61, about 23 and 11
lines to a page.

Two copies of the Bhojaprabandha of Paikāla (end of the 16th century, cf Winternitz Geschichte, III p 352). It is published by the N S. Press Bombay

[B. D 32 and 159

1271

माधवानलया of आनन्द.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 14, ten lines to a page. Dated Samvat 1578.

This is a love story composed by Ānanda pupil of Vidyadhara. Published by P. E. Pavolun. Our MS contains the story in the longer recension, for which see I O No 4033

Ends.—

इति विद्याधरविष्णुनन्दविधानविरचित माधवानल नाम नाटक संपूर्णम् ।

[B. D 203

1272

यासयदत्ता of सुबन्धु

9½×4 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 46, about 10 lines in a page. Dated Samvat 1692.

Vāsavadattā = a romantic tale by Subandhu. Edited by Hall 1859 also published with commentary in the Vanī Vilās Series.

[B. L 11

1273

वेतालपञ्चविंशति by वल्लभदास

11½×5½ inches Devanāgarī handwriting. Foll 53, ten lines to a page. Dated Samvat 1754

Vetalapancavimsati (cf Winternitz Geschichte III p 330) in an abridged form by Vallabhadāsa. See I O No 4096 for quotations

It begins.—

प्रणम्य शिरसा देव गजनाथ विनायकम् ।

[B. D 112.

1274

सरस्वतीकुटुम्बवाग्विलास.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 2, eighteen lines to a page. Dated Samvat 1800

An artificial Sanskrit composition consisting of about 56 ślokas dealing with different topics in the manner of the Sūbhāṣitas

Begins.—

काशीरदेशादायान सरस्वताः कुटुम्बकम् ।

Ends.—

श्री पुनश्च प्रभवति यदा तस्य गेहं विनष्टम् ॥ ५१ ॥

इति श्रीसरस्वतीकुटुम्बवाग्विलास संपूर्णः ॥

[B. D. 7

1275

सिंहासनद्वारिका.

11×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 16, 13 lines to a page. Dated Samvat 1573

Sinhāsanaadvārikā is a collection of 32 popular tales connected with King Bhoja of Dhārā. For remarks on it see Weber Indische Studien XV p. 185 ff. and Winternitz, Geschichte III p 336. Our MS. breaks off in the midst of the story of the 20th Patrikā.

Begins —

परायणोद्यतरी × × × मुद्रिमगुरो मण्डूदनम् ।

अकामुतामयि रोहदनम् × × × ॥ १ ॥

× × × इककलकल बाणल ।

आशीर्षोति वमता दधान इव गगननिर्गति ॥ २ ॥

× × सनुता मनसि जनरभनाथ हासितामिहापनयुक्ति
विशिष्टारकीहलमनोहरो गगनमण्डपप्रभव कल्पने ।
उक्त च । कवीधराणां

The first two verses differ from those found at Weber Indische Studien XV p. 209

[B. D 32

1276

सुबोधकादम्बरी of देवहर्ष.

13½×8½ inches, Devanāgarī character. Foll 8 fifteen lines to a page. Dated Saka 1791

A very abridged form of the story of Bāna's Kādambarī by Devakṛṣṇa son of Madana.

It begins.—

पुत्र विद्विजानय्यां द्युक्त इति नाम्ना राजा धर्मम् ।

It ends.—

श्रीकृष्णराजवत्सल्यमृदुवृत्ति

श्रीमाधमवत्सल्यमृदुवृत्ति ।

धीदेवरूपतनयः प्रवभूय तस्य

कादम्बरीं स्म विदधाति सुबोधिनीं सः ॥ १ ॥

इति धीदेवरूपविरचिता सुबोधकादम्बरी समाप्ता ।

[B. D. 275.

1277-1278

हर्षचरित of चाणक्य.

15½ × 7½ and 13½ × 8½ inches; Devanāgarī character, Foll. 29 and 16; about 15 lines to a page.

Two incomplete copies of Bāṇa's *Harsacarita*. Repeatedly Published. It is translated into English by Cowell and Thomas, London, 1897. Edited with notes by Prof. P. V. Kane, 1918 and also by Prof. A. B. Gajendragadkar, 1919.

[B. D. 262.

(D) Drama.

1279

अङ्गदविष्टि (दुताङ्गद) of सुमट.

11½ × 5½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 9; twelve lines to a page.

Dūtāṅgada, a short drama presenting the story of Aṅgada's mediation with Rāvana, composed by Subhata, who lived under Kumārapāla of Gujerat. See I. O., No. 4189 and Winternitz, *Geschichte*, III. p. 244. Published in the *Kāvya-mālā* Series.

[B. I. 19.

1280

कंसवधनाटक of कृष्णपण्डित.

14½ × 9 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 36; sixteen lines to a page.

Kaṇṣavadhā is a drama in seven acts, composed by Kṛṣṇa Paṇḍit, son of Nṛsiṅha, at the request of Giridhārīn, son of Rājā Todarmalla, the minister of Akabar. See I. O., No. 4175 for quotations and also Winternitz, *Geschichte*, III. p. 246. Published in the *Kāvya-mālā* Series.

[ZZ. B. 5.

1281

कर्ममञ्जरी of राजशेखर with टीका by धर्मचन्द्र.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī character. Fol. 7-76; about twelve lines to a page. Dated Śaivrat 1816.

Karpūramañjarī, a Prakrit drama in four acts by Rājas'ekhara, the author of Bālarāmāyana. The work is edited in the Harvard Oriental Series by Sten Konow and Lanman. Rājas'ekhara lived about 900 A. D.

The commentary is by Dharmacandra Gaṇi, pupil of Jināsāgara of the Kharatara Gaccha. Jināsāgara established a sect of the Kharatara Gaccha in Śaivrat 1686; see I. A. XI. p. 250. The first 6 folios of the MS. are lost.

It ends:—

इति श्रीखरतरणन० श्रीजिनसागरसूरिदिग्गज० धर्मचन्द्रगणिविरचिता महाकविश्रीराजशेखरविनिर्मितधी० कर्ममञ्जरीमहानाटिकाटीका संपूर्ण ।

संवत्सरेष्टादशशतके चैत्रस्य शुक्लप्रतिपत्तितादे ।

मलीलिखत्करणे ब्रह्मदासः श्रीकर्णमित्रार्थमिदं सुपुस्तकम् ॥

[B. D. 65.

1282

कल्याणसौगन्धिक व्यायोग of नीलकण्ठकवि.

7½ × 6 inches; Devanāgarī character. Foll. 66; nine lines to a page. Dated 1923 A. D.

A copy of a drama in one act, called the *Kalyāṇasaugandhika Vyāyoga*, ascribed to Nīla-kanṭha and recently discovered by Veṅkaṭa-nātha Vidyābhūṣaṇa. It describes Bhīma's exploit at the capital of Kubera, in connection with the winning of the Saugandhika flowers for *Draupadī* and his meeting with Hanumān afterwards.

Begins:—

(नान्वन्ते ततः प्रवर्तति सूत्रधारः)

आसीद्यः स्वनिवाससौलभनाश्रीतः प्रसादानुसृतो

छन्दसाय ससंभवाचलमुवासंस्तेरलीक्यमदात् ॥

इत्थं वस्य तरोदुतपदे जगत् पुराणां त्रयं

सोयं मुण्डवताहमिदं तद्वत्प्रभातो हतः पातु यः ॥०

तदस्य नीलकण्ठनामः कल्याणसौगन्धिकं नाम०

End:—

०पावाधुपः सविप्रयोगमज्ञातयुतः ॥ इति कल्याणसौग-
न्धिकव्यायोगः ।

[S. O. 19.

1283

धनञ्जयविजय of काञ्चन

13½ x 8½ inches, Devanāgarī character
Foll 6, eighteen lines to a page Dated
Saka 1782

A drama in one act of the kind of Vyāyoga representing the signal victory gained over the Kauravas by Arjuna at the capital of King Virāṭa written by Kāścana son of Nārāyaṇa Vāgisa vira at the command of King Jayadeva It is published in the Kāvya-mālā Series.

[B D 280]

1284

धर्मविजयनाटक of भूदेवगुह with
टीका by भयानीशङ्कर.

14½ x 10 inches, Devanāgarī character
Foll 80, about 20 lines to a page

A drama in five acts composed towards the close of the 18th or the beginning of the 19th century by Bhudeva Sukla. The commentary was composed by Bhavani Sankara the author's pupil in 1813 A. D. For quotations see I O No 4182-83 and Weber, No 1561. The text is published in the Grantharatnamālā Bombay 1889

It ends —

नयत्येष्टसुधाश्वदे शशुनैतदिभाषितम् ।

मार्गमल्लकृष्णायां पद्मयां पुस्तक मुद्रा ॥ ५ ॥

इति श्रीमन्नरकनालीशकारविरचितायाम् धर्मविजयव्याख्या-
धामयेदीपिकायां पद्ममोहः ।

[ZZ B 5]

1285

नरकासुरवध of धर्मसूत्रि.

13½ x 8½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 8, about 18 lines to a page

Narakasuravada is a drama in a single act by Dharmasuri son of Parvates varasuri. The subject of the piece is Krishna's victory over the demon Naraka. For quotations see I O No. 4185. For the author's Śāntiyaratanakara see No 101 above. Bālabhāgavata another work of the author is mentioned here

It begins —

कस्युतीपरिदिग्मुपक्रमलाजोवजुः स्युः

[R. D 256]

1286

पार्वतीपरिणय of घाणमट्ट

13½ x 8½ inches, Devanāgarī character
Foll 7, about 20 lines to a page Dated Saka
1787

A drama in 5 acts representing the marriage of Siva and Pārvatī ascribed to Bṛabhaṭṭa. As regards the authorship see Winternitz, Geschichte III p 248. Published by the N S Press Bombay

It begins —

आदौ प्रेमरूपविता इत्युक्त्यापारब्धो जनेः ।

[B D 278.]

1287

प्रबोधचन्द्रोदय of वृष्ण with
प्रकाश by रामदास.

13 x 5½ inches Devanāgarī character Foll
71, about 12 lines to a page. Dated Samvat
1812

Prabodha-candrodaya an allegorical play in six acts composed by Kṛṣṇamitra son of Viṣṇu for the sake of Kṛtivarman of Candella who reigned between 1050 and 1110 A. D. See Winternitz Geschichte, III p 252 ff. The commentary is by Rāmadāsa son of Viṣṇayaka, cf I O, No 4189. Published by N S Press, Bombay

The com begins —

राम विनायक वन्दे सदानन्द गुणाकरम् ।

ससारतापसहारकारण विश्वारणम् ॥ १ ॥

It ends —

इति श्रीमन्नरकनालीशकारविरचितरामदासविरचिते
प्रकाशाख्ये प्रबोधचन्द्रोदयनाटकाध्यायानि जीवमुक्ति-
निरूपण नाम पञ्चोऽङ्कः ।

[B. D 48]

1288

मालतीमाधव of मयमूर्ति.

14½ x 9 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 26 sixteen lines to a page

Mālatīmādhava of Bhavabhūta. Edited with
notes by Dr Bhandarkar

[ZZ B 5]

1289-1290

मिथ्याज्ञानखण्डन of रविदास.

12½ × 5½ and 14½ × 9 inches, Devanāgarī character. Foll. II and 5, 12 and 18 lines to a page.

Two copies of a short allegorical play in one act by Ravidasa who was patronised by a King of Dvaraka. The drama was revised in 1813 A. D. as is seen from the concluding verse. Cf. I O No 4200 for quotations &c.

Begins —

श्रीदेवी व सुखापाखिलजनननी पार्वती पावनी स्वाद्य.

Ends —

इति श्रीरविदासविरचित मिथ्याज्ञानखण्डन नाम
षाट्क समाप्त ॥

नवरसवसुगणिवर्ये कार्तिकहृण्णदले
भूतविने बुधबारे सूर्यपुरे विमले ।
शोध समग्रे नि शमुद्रिजने क्षन्तुं भल
मविमन्त्र कुर्वन्तो वसुधावलमलम् ॥

[B D 31, ZZ B 5]

1291

मुद्राराक्षस of विशाखदत्त

14½ × 9 inches Devanāgarī handwriting
Foll. 82 sixteen lines to a page.

Mudraraksasa in seven acts by Viśakhadatta son of Mahārāja Prithu. For the date &c see Winternitz Geschichte III p 210

[ZZ B 5]

1292

मुद्रितकुमुदचन्द्र of यशश्चन्द्र

10½ × 4½ inches Devanāgarī character
Foll. 11 about 18 lines to a page

A drama in five acts by Yaśaschandra, the son of Padmacandra and grandson of Dhanadeva of the Dharmaka family. It depicts the great controversy at fight between Derasa the leader of the Svetāmbara Jainas and Kumudacandra the leader of the Digambara Ja nas ending in the defeat of the latter at the court of Jayasinha Calukya in 112½ A. D.

It begins —

श्रेय कुण्डलमालां विनयत कुवन्तु यो बालताम्
कतानेकप्रबन्धानामत्र प्रकरणे कवि ।

अतन्द्र काव्यमुदासु यशश्चन्द्र इति श्रुत ॥ ७ ॥

[B D 181.

1293

मृच्छकटिक of शूद्रक.

12½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 191, about 7 lines to a page.

Mṛcchakatika of Śudraka. Often published Translated into English by Ryder (Harvard Oriental Series Vol IX). As regards the relationship between Bhāsa = Cārudatta and the Mṛcchakatika see Winternitz Geschichte III p 201 ff and Morgenshterne Über das Verhältnis zwischen Cārudatta and Mṛcchakatika Leipzig 1921 Also cf. S. K. Belvalkar Proceedings, First Oriental Conference vol. I p LI ff

[B D 43]

1294

रत्नाचली of श्रीहर्ष

13½ × 8½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 18 about 14 lines to a page.

Śrīharṣa's Ratnāvalī is often published. It is translated into English in Wilson's Hindu Theatre, II p 255 ff

[B D 255]

1295

रामनाटक

9½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 11 thirteen lines to a page.

A very inferior kind of drama in one act. The author takes verses from different dramas & works and proposes to arrange them so as to suit in the context. The name of the piece is doubtful the subject is an ordinary love story

Begins —

स्तीत्यस्तीति विविक्तेष्वयमुद्गम्यारुतिसेवितम् ।

राम नीलांजलिं वामं गृण्यमानमुपासते ॥ १ ॥

सगृह्य सख्यिभ्योऽप्यद्रावि गुणिमात्मसम् ।

स एव समो दूरः पादोऽपि योऽप्यन्तः ॥ २ ॥

[B D 65]

1296

लट्फमेलनप्रहसन of राहचर.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9, about twelve lines to a page. Dated
Samvat 1653

A drama of the species of Prahasana in two acts ascribed to Śaṅkhaadhara who was patronised by Govindadeva. Published by the N S Press Bombay. The author lived in the 12th century, see Winternitz Geschichte, III. p. 263

[B. D 157]

1297

वृषभानुजानाटिका of मथुरादास.

11½ × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll 30, nine lines to a page

Vṛṣabhānuj is a short dramatic composition in four acts containing the love story of Rādhā daughter of Vṛṣabhānu and Kṛṣṇa, by Mathurādaśa. Published by the N S Press Bombay

[B. L 21]

1298-1299

शाकुन्तल of कालिदास with
अर्थद्योतिका by राघव

14½ × 9 and 13½ × 8½ inches Devanāgarī handwriting. Foll 24 and 68 about 17 lines to a page.

Two copies of Kālidāsa's Sakuntala in the Devanāgarī recension. The second contains the commentary called Arthadyotanikā by Raghava bhāṭṭa and is dated Saka 1783. See Winternitz Geschichte III p. 213 ff

[Z. B 5 B. D 275]

1300

शिवग्रामण्य of रामचन्द्र

13½ × 8½ inches Devanāgarī handwriting. Foll 14 eighteen lines to a page. Incomplete.

An incomplete copy of a drama called Śiva gramaṇya. The MS. contains three acts and a greater portion of the fourth. The plot is based on the Paurāṇic legend of God Śiva's exclusion from the sacrificial share by Dakṣa and the consequent fight between the two death of Sat

Śiva's marriage with Pārvatī &c. The author is Rāmacandra.

It begins —

गणेश जगद्गर्वां तां सप्तशृङ्गनिधानिनीम् ।

पितरं ध्यम्यकेतान सद्रक्षाद्योमि देविकान् ॥ १ ॥

तत्र प्रविशति नारदः । (विद्वेषे इति पठित्वा सविन्तः) ।
चिराय खलु कलह विना क्षुधितमिय मे मानसं यत् ॥ पुन
र्विचिन्तय । क खलु कलहनाटकीयसूत्रधारमन्वेदयामि अथवा
सूत्रधारस्तथावद् भूयासं नायकस्यावद्वेषणीयः । सचास्युप्या
मुक्ताम प्रस्तास यत् ॥

(रघुत्वा सहपंम्) ईहगिषधश्च सप्रत दृष्टोमि । तत्तलम-
नियम्याभिलषित सपादयामि इति परिक्रामयति । तत्रः
प्रविशत्युपविष्टो दृष्ट ॥

नारद — जज्ञि ग्रामण्य नाम महातुपाय तद्य सामादि
चतुर्विधोपायानन्तर्यैवमपि महते कार्याय प्रभवति ॥

तदप्ययान्तरमेवादहृदिष्यम् ।

शाखाग्रामण्यमाथ स्थाप्याक्षीय तु द्वितीयकम् ।

उपासनायातिकर्मग्रामण्यानि सद्रूपता ॥ १९ ॥

दृष्ट — (सपरिवोष)

आर्यं तदादिपयतां वीरता ग्रामण्य शिषे भोजयामि ।

नारद — श्रुतम् ।

ग्रामण्यस्य दृष्टं खलु कलह सप्रतीतिम् ।

अतदि उद्गण केनापि पूर्वं सपाधनामने ॥ २० ॥

कलहोत्तरं कर्मग्रामण्य शिषे प्रबोध्यम् ।

बहिष्कृतैः पिशाचकैः इमंज्ञानवासिनि सह ।

बसस्यत शिषो मये न देवताधनामुपाय ॥ २१ ॥

इत्येवमाधोपपत्तां जनेषु ॥

[B. D 270.]

1301

शुद्धात्केशमाज of अभिनव कालिदास.

10½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. III eight lines to a page. Last folio
lost.

A dramatic composition of the type of Bhāna by Abhinava Kālidāsa of the Kāśyapa family, see Burnell, p. 173b

It begins.—

य समादृत्य सुदृशा खनपीदे चतुर्धर ।

मुक्ते शुद्धात्केशमाज्य कर क रवेत्सु व ॥ १ ॥

1289-1290

मिथ्याज्ञानखण्डन of रविदास.

12½ × 5½ and 14½ × 9 inches, Devanāgarī character. Foll. 6 and 5, 12 and 18 lines to a page.

Two copies of a short allegorical play in one act by Ravidāsa who was patronised by a king of Dvārakā. The drama was revised in 1813 A. D. as is seen from the concluding verse. Cf. I O, No. 4200 for quotations &c.

Begins —

श्रीदेवी च सुखापाखिलजनजननी पार्वती पावनी स्थाव०

Ends —

इति श्रीकविरविदासविरचित मिथ्याज्ञानखण्डन नाम नाटक समाप्त ॥

नवरत्नवसुधाशिखरे कार्तिकहृण्णदले

भूलदिने दुधवारे स्वर्गपुरे विमले ।

शोष क्षमजति शमुदिजन क्षन्तुमल

मतिमन्द कुर्वन्तो वसुधातलमलम् ॥

[B D 31, ZZ B 5]

1291

मुद्राराक्षस of विशाखदत्त

14½ × 9 inches Devanāgarī handwriting. Foll. 32, sixteen lines to a page.

Mudrarākṣasa, in seven acts by Viśakhadatta son of Mahārāja Prthu. For the date &c. see Winternitz Geschichte III p. 210.

[ZZ. B. 5]

1292

मुद्रितकुमुदचन्द्र of यशोधर

10½ × 4½ inches Devanāgarī character. Foll. 11 about 18 lines to a page.

A drama in five acts by Yaśasandra the son of Padmacandra and grandson of Dhanadeva of the Dhāraka family. It depicts the great controversy at fight between Devasura the leader of the Vetāmbara Jains and Kumudacandra the leader of the Digambara Jains ending in the defeat of the latter at the court of Jayasūha Cakravya in 1124 A. D.

It begins —

श्रेय इच्छामासि तं त्रिनाम तु वन्दु वो बालताम्०
कर्तनिकयवयानामत्र प्रकरणे कवि ।

अतः प्र काव्यमुद्रासु यशोधर इति श्रुत ॥ ७ ॥०

[B D 181.

1293

मृच्छकटिक of शद्रक.

12½ × 4 inches Devanāgarī handwriting. Foll. 194, about 7 lines to a page.

Mṛcchakaṭika of Śudraka. Often published. Translated into English by Ryder (Harvard Oriental Series Vol. IX). As regards the relationship between Bhāsa's Cārudatta and the Mṛcchakaṭika see Winternitz Geschichte, III p. 201 ff and Morgenstierne Über das Verhältnis zwischen Cārudatta und Mṛcchakaṭika Leipzig 1921. Also cf. K. Belvalkar Proceedings, First Oriental Conference vol. I, p. LI ff.

[B D 43]

1294

रत्नावली of श्रीहर्ष

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 18 about 14 lines to a page.

Śrīharsa's Ratnavālī is often published. It is translated into English in Wilson's Hindu Theatre II, p. 255 ff.

[B D 255]

1295

रामनाटक

9½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting. Foll. 11 thirteen lines to a page.

A very inferior kind of drama in one act. The author takes verses from different dramatic works and proposes to arrange them so as to suit in the context. The name of the piece is doubtful, the subject is an ordinary love-story.

Begins —

सीतासीमित्रिकेयेयुद्धनारायणसेवितम् ।

राम नीलाहुज्जयाम पुष्पकामयुवाकाहे ॥ १ ॥

सपुत्र सखबिहोकान् इरामि गुणिमानम् ।

स एव समरे दूरं शराजेनापि योजयाम् ॥ २ ॥०

[B D 65]

PART VII—STOTRA.

N. D. Important Stotras are marked with asterisks; quotations from these are given below.

No	Name	Source or author	folios & lines	size	place
1305	गुरुपद्धति	from पद्मपुराण	5x 8	9 x4	B D 233
1306	काशीमन्त्र (seven)	„ रत्नवामल	15x10	10½x5½	B D 33
1307	*कृष्णकर्णाष्टवस्तोत्र	by विद्वत्समल	23x 6	9 x4½	B D 110
1308	गणेशकवच	from गणेशपुराण	1x25	8½x1	B D 213
1309	*मणपतिस्तोत्र	composed Sam 1785	10x 7	10 x4	B I 143e
1310	गणपतिऋणमोक्षनस्तोत्र	Be - सारामि देवदेवेन०	2x23	6½x3½	B D 203
1311	गणपति and महालक्ष्मण	Be - महादेव०	1x15	7½x4½	B D 107
1312	गणपतिस्तोत्रनाम	from पद्मपुराण	24x 6	9½x3½	B D 233
1313	*गणेशस्तोत्रनाम with लघोत्त	from गणेशपुराण com by मादकराय	34x15	8½x1	B D 172
1314	गणपतिस्तोत्र	by वेदव्यास	4x 8	6 x4	B D 203
1315	गायत्रीस्तोत्रनाम	from रत्नवामल	12x 9	10 x3½	B D 206
1316	चन्द्रकवच	from महालक्ष्मणपुराण	4x 7	5½x3½	B D 203
1317	साण्डवस्तोत्र	by शंकराचार्य	3x 9	7½x4	B D 180
1318	त्रिपुराह्वय	from रत्नवामल	5x 9	8½x4	B D 79
1319	„	„ क्षिणामूर्तिसंहिता	22x10	8½x4	B D 79
1320	त्रैलोक्यमोहनकवच	„ रत्नवामल	9x 7	8½x4	B D 213
1321	क्षिणामूर्तिकवच	„	6x 7	6½x4	B D 189
1322	„	from चिदम्बरनटतण	8x 7	6½x4	B D 189
1323	दत्तात्रेयमहासिद्धिमन्त्र	„	7x 6	5½x3½	B D 203
1324	दुर्गाहारास्तोत्र	from भविष्योत्तरपुराण	8x 5	8 x3½	B D 180
1325	देवीसूक्त	„ रत्नवामल	23x 7	5½x3½	B D 203
1326	धनदाकवच	„ „	3x 7	6½x4	B D 189
1327	मूर्तिहस्तकवच	by महाद	4x 8	8½x3	B D 182
1328	मूर्तिहस्तवाराज	from रत्नवामल	4x10	8½x3	B D 213
1329	पद्ममुखीहस्तकवच	from सुदर्शनसंहिता	9x 7	6½x4	B D 189
1330	„	„	6x 7	5½x3½	B D 233
1331	परमहंसस्तोत्र	from बामदेव	6x 7	9½x4½	B D 233
1332	*पीयूषहरी	by धनराज	5x 4	7½x4½	B D 233
1333	प्रसन्निरास्य	of the पिण्डादशास्त्र	36x 7	6½x4	B D 189
1334	„ , उन्दकवि	„	23x 7	6½x4	B D 189
1335	„ , ,	„	16x 7	6½x3½	B D 203
1336	„ , (सधोक्त)	from बुद्धिकातण	31x 7	6½x3½	B D 203
1337	„ , ,	„ चामुण्डास्तोत्रपाणिपत्र	6x 9	6 x3½	B D 22
1338	मस्तुर्गिराह्वय	Be - मन्दरस्थ०	7x11	8½x4	B D 213
1339	*प्रणामस्तोत्र	by स्वामयेद	2x11	9 x4½	B D 140
1340	वन्दनीमोक्षनस्तोत्र	from सुदर्शनसंहिता	5x 7	6½x4	B D 189
1341	भवानीस्तोत्रनाम	„ रत्नवामल	21x 7	9½x4½	B D 221
1342	मणिकर्णिकास्तोत्र	by शंकराचार्य	2x31	8½x4	B D 169
1343	महाकालीयकरण	from रत्नवामल	4x 7	6½x4	B D 189

नाम्नते सूत्रधारः ।

यमालोचय स्वस्मिन् मणिसुकुमारसि खनतटे०

अलि काश्यपगोत्रतिलकभूतः कश्चिदभिनवकालिदासो
नाम कविः । सत्य कृति शृङ्गारकोशं नाम भाषणं प्रयोगगतो
दर्शनार्थं मिथ्यानुपस्थानहम् । सप्रश्रयम् ।

अनुपदकामसूत्रः प्रतिपदमुद्रितरसमयूयभरः ।

कण्टेयु ललितगुम्फो भाणोयं भवतु भूषणं विदुषाम् ७

[B. D. 208.

1302

श्यामलभाषण of चिन्तामणि.

13½ x 8½ inches; Devanāgarī character. Foll.
58; about 17 lines to a page. Dated S'aka 1787.

A dramatic composition in one act, of the
Bhāṣya kind, describing the various activities of
people during the Navarātra festival in the city
of Kolhāpura. It was composed by Cintāmaṇi,
son of Jiva, during the reign of S'āhu, son of
S'iva, and the fifth descendant of the great S'irāji,
in S'aka 1748, at Kolhāpura.

It begins:—

सिन्दूरगुहलेपनाय विगल्हानाय नानामर—

प्राणापाधुरमर्दनाय गिरिजाप्राणाय विमोदये ।०

नाम्नते सूत्रधारः । सर्वलोचोचय । ओमोः० कोन्हा-
पुरसंशिकायां नगरांमवतीर्णयाः साक्षाद्विष्णुस्वरूपायाः
श्रीमहाकल्याः । शारदवनवरात्रमहोत्सवकौतुकसमालोक-
नाय० भोसलान्धवचारिनिधिचन्द्रमसा जगन्महितशृङ्गा
शाहाजीनृपतिना विहितवाकना करवीरनामवगी । ०
किं दूष ॥ किमपि रूपकमभिनेतव्यमिति ॥ सूत्र० क्षणं
विचिन्तय । किं नाम रूपकमभिनेतव्यमिति । करणमभिनीय ।
ओमो सभासदः । इदं ललु ।

शोणीवहभवतु भो गणितविद्राज्यजीयाभजो
भीमान्दीयपितृव्यपादकमलासं प्राप्तकर्तागमः ।
साहित्यादिकलाकलापचतुरः शाण्डिल्यागोत्रान्महा—
नस्पेरिन्दुरिवाकभूष जगतीमोदाय चिन्तामणिः ॥३॥
मिमांष सुपद्य (१) निबद्धमव
नानारसं विमलमन्तरादयकविमिर्निविद्यमकारं
भाषणं कर्तुं मुकुममर्पितवानुता आम् ॥ ४ ॥

सत्रप ।

पुण्यप्रेषार्यतः सितितलकिकं श्रीनिवासायभूः पृ-
तत्रस्यासीर्भेदवद्रिगुनिमयपद्मविद्वतीयाः ।

किंचान्नज्ञातिगृह्यमहदयविदो वारवन्वादिबन्ध-

सदृष्टिक्षेपलुप्तलिखितभूमतयो गोचराः कामिनोपि ॥५॥

तर्हि तेनैव श्यामलभाषणेन भागेनाप्य भवादृशां सामाजि-
कानां भीक्षिपादं भवामि ।०

It ends:—

शासति क्षितिवत् शिवसुनौ

शाहुनाम्न शकहृदिबराणात् ।

पद्मयेयमिभवेदनगेरी १७४८

ज्येष्ठव्यप्रतिपदखिलोभूत् ॥ १७२ ॥

इति श्रीमन्मोतिर्विद्राजकुलतिलकायमानजीवज्योतिर्विष्णु-
नुचिन्तामणिविरचितः श्यामलभाषणः समाप्तमव ।
शके १७८७ कोषनामसंवत्सरे । श्रीमती रावजीमहाराजावां
मूलप्रतिलिखितोयं ग्रन्थः ॥ शके १७८७ कोषनामाब्दे
भाद्रपदशुक्लैकादश्यामत्र मुम्बयां प्रतिदृष्ट ॥

[B. D. 278.

1303

हनुमन् नाटक (महानाटक).

14½ x 9 inches; Devanāgarī handwriting. Foll.
35; seventeen lines to a page.

Hanūman Nāṭaka in 14 acts. See I. O., No.
4147 and Winternitz, Geschichte, III p. 248.

[ZZ. B. 5.

1304

हनुमन् नाटक (महानाटक).

9 x 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 93; about 8 lines to a page.

Another copy in 15 acts. Act XV consists of
praises offered to Rāma by celestial beings, in
s'lokas.

It ends:—

रचितमलिकपुरेणाय वादमीकिनाद्यो

निहितममृतपुष्पं प्राक्षहानाटकं यद् ।

मुमतिनृपतिमोजेनोदत्तं (भव) रुमेग

प्रपितमिह हि स्थं मिथयवारीभ्यरेण ॥

इति श्रीमहादिकृतसुतिवैकुण्ठविजयो नाम पद्यदोष्टः ।

See Winternitz, Geschichte, III. p. 244.

[S. C. 10.

No 1307 — See I. O., 3900-3903, Our MS contains only the first of the three S'takas. This has 112 S'lokas. Bilvamangala, the author, lived in the 11th century; see Winternitz, Geschichte, III p 124. Also cf No 1177 above.

No 1309 — Begins — सदानन्दारं. The MS is dated Samvat 1797; fol 11 is missing.

Ends — स्तुतिसर्वेपाविश्वेश्वरनगर्वा निवसता
 धरेयामेन्द्रदे १७८५ विलसति विषोविक्रमनकात् ।
 मर्षा मासे शुक्ले मयदमकनीर्ष्या विरचिता
 मया युष्मधीर्ले सुखयनु सदासाधितसिणी ॥ ५३ ॥

No 1313 — Bhūskararāya was the son of Gambhurarāya. He lived in the beginning of the 18th century. See above No 920

The corn begins — गणेशो व पायात्.

It ends — समदायतुपामेव स्वद्योतो लोकान्धव ।
 प्रमथितारमुच्छानां लघोतो ज्योतिर्दि(7)गण ॥ २ ॥

No 1332 — Begins — अये मातंगं मयमयविमर्गे सुपरदे.

Ends — अघौघघ्नी बुध्या बुधिवारदपीयूषकहरी
 यदेया श्रीधर्मोद्भजधनराजेन रचिता ।०

No 1339 — Begins — नमो विश्वरूपाय विश्वस्त्रिलम्बहेतवे ।० It contains 12 stanzas

No 1347 — मातङ्गीस्तोत्र by दाकराचार्य begins — कडापीतोत्तसा.

No 1351 — See Bod., No 1477 (7) and Aufrecht, Leipzig Catalogue, p 189. The Stotra in our MS, which is at least 300 years old, has only 21 stanzas

No 1354 — The author is Keśava, son of Subrahmanya and a follower of Madhvācārya

No 1360 — Begins — शुद्धां मलविचारसारपरमामाद्यां जगत्तापिनीं.

No 1361 — This शारदानोत्र differs from the last one. This was composed in Samvat 1537.

Begins — कमलमूलनयामुखपद्मे.

Ends — मुनिविलोचनयागमहीसमे नमसि मासि तिथौ प्रतिपदुर्वी ।०

No 1373 — Sarasvatistotra of Āśvalayana consists of 10 R̥gvedic Mantras namely VI 61 4, V 43 11, I 3 10, I 3 11, I 3 12, I 164 45, X 71 4, VIII 100 10, VIII 100 11 and II 41 16, together with 10 more s'lokas in the classical Anuṣṭubh metre. The Phalasaruti at the end consists of 15 stanzas and ends as follows —

इत्याथकायन इदं निजगाद् देव्या
 स्तोत्रं समस्तकलभोगनिदानमृतम् ।
 एतत्पठन्निजवरं सुवितामुपेत्य
 सन्ध्यासु पाण्डित्यकलांनुपवाति वीर्यम् ॥

No 1378 — See Bk., p 245

No 1379 — See I. O., No. 3943. Our collection contains — सारंगमङ्गलस्तोत्रं, मनसिज्ञां
 रघुनाथ मोक्षामि, चैतन्यदेवस्तोत्रं, महानन्दारवस्तोत्रं, कृष्णस्तोत्रं, यणासमनयनस्तोत्रं, राधाष्टकं, राधा
 बुध्वाष्टकं, यमुनाष्टकं, ललितारराधासखीस्तोत्रं, प्रेमासुतरसायनस्तोत्रं, हरिकमुसस्तवकं, सुकुन्दमुक्तावलिः
 चाटुपुष्पाञ्जलिः, चैतन्यशतनामं, सितानन्दचन्द्राष्टोत्तरशतनामं, अद्वैतचन्द्राष्टोत्तरशतनामं, गौरमाध्यामृतं,
 राधाकृष्णचिन्माहात्म्य and शिक्षा

No.	Name	Source or author	folios & lines	size	place
1344	महाकालीहृदय	from रुद्रवामल	7x 7	6 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 189
1345	महागुणुजयजपविधान	X	5x 8	7 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{1}{2}$	B. D. 200
1346	महालक्ष्मीहृदय	from भाववर्णरहस्य	25x 11	6 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 189
1347	*मातङ्गीकवच and मातङ्गीस्तोत्र	from रुद्रवामल by शंकराचार्य	8x 7	5 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{1}{2}$	B. D. 203
1348	यमगीतास्तोत्र	from स्कन्दपुराण	3x 9	7 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{3}{4}$	B. D. 180
1349	राधासहस्रनाम	" रुद्रवामल	22x10	7 $\frac{3}{4}$ x4	B. D. 140
1350	राजराजेश्वरीस्तोत्र	by शंकराचार्य	3x11	8 x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 179
1351	*लघुसूक्त	" लक्ष्मणाचार्य	5x 8	10 x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 191
1352	कलितारासहस्रनाम	from ब्रह्माण्डपुराण	32x10	8 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 213
1353	कलितारासहस्रनामावलि	X	22x14	12 x6	B. D. 288
1354	*वायुस्तुति	by केनव	18x 7	7 x4	S. C. 10
1355	विष्णुपादादिस्तोत्र with सुखयोगिनी	text by शंकराचार्य, com. by परमानन्द	14x17	13 $\frac{1}{2}$ x8 $\frac{1}{2}$	B. D. 279
1356	विष्णुसहस्रनाम with टीका	text from पद्मपुराण, com. by शंकराचार्य	57x12	14 x5 $\frac{1}{2}$	B. D. 135
1357	विष्णुसहस्रनामावलि	from महाभारत	15x 7	9 $\frac{1}{2}$ x4 $\frac{1}{2}$	S. C. 10
1358	घरिश्वरस्तोत्र	" स्कन्दपुराण	2x 9	8 $\frac{1}{2}$ x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 218
1359	घातितस्तोत्र	" रुद्रवामल	4x10	5 x3 $\frac{1}{2}$	B. D. 203
1360	*शारदास्तोत्र	by ब्रह्मा	2x15	5 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{1}{2}$	B. D. 189
1361	*शारदास्तोत्र	by ब्रह्मा	5x 8	9 x4	B. D. 233
1362	शालिग्रामस्तोत्र	from भविष्यपुराण	4x 8	8 $\frac{3}{4}$ x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 140
1363	शिवपञ्चाक्षरीमण्डक	X	1x17	9 $\frac{1}{2}$ x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 221
1364	" and निरञ्जणमण्डक	by शंकराचार्य	2x 9	7 $\frac{1}{2}$ x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 47
1365	शिवसहस्रनामावलि	from महाभारत	16x 7	9 $\frac{1}{2}$ x4 $\frac{1}{2}$	S. C. 10
1366	शीतलाष्टक	" स्कन्दपुराण	2x10	8 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 182
1367	"	" "	12x 6	5 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{1}{2}$	B. D. 203
1368	श्यामलादण्डक	by कालिदास	4x10	8 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 187
1369	श्यामासहस्रनाम	from रुद्रवामल	4x14	10 x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 232
1370	धीसूक्त	X	2x10	8 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{3}{4}$	B. D. 182
1371	पद्माश्रयस्तोत्र	X	6x 6	6 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 203
1372	संकटहरणस्तोत्र	by शंकराचार्य	4x 8	6 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{3}{4}$	B. D. 203
1373	*सरस्वतीस्तोत्र	by आचलानन्द	5x 9	7 x4	B. D. 180
1374	सिद्धलक्ष्मीस्तोत्र	from ब्रह्माण्डपुराण	7x 7	6 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 203
1375	सूर्यकवच	" सोत्ररत्नाकर	2x 8	8 $\frac{1}{2}$ x3 $\frac{1}{2}$	B. D. 213
1376	सूर्यसहस्रनामस्तोत्र	from भविष्योत्तरपुराण	6x13	10 $\frac{1}{2}$ x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 195
1377	" नामावलि	X	11x11	10 x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 303
1378	*सोमद्वयलक्ष्मी with टीका	text-शंकराचार्य com.-कैवल्याश्रम	61x10	13 x5	B. D. 48
1379	*क्षवमाला	X	47x 8	9 x1 $\frac{1}{2}$	B. D. 140
1380	हनुमदष्टस्तोत्र	X	2x 8	8 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 182
1381	हनुमदकवच	from ब्रह्माण्डपुराण	7x10	8 $\frac{1}{2}$ x4	B. D. 213
1382	हरिद्रोणार्थिवर्णा & महादेवाष्टोत्तरशतनाम	X	3x10	8 $\frac{1}{2}$ x4 $\frac{1}{2}$	B. D. 233

क्यासारिसागर	1164	काशीमहाशरीमन्त्र	818	कौशिकपुष्पम्	649-650
कदलीमनकपा	765	काशीसूत्र	1306	कमरीपिका	819
कपिलापरीमनकपा	767	काव्यकल्पलता	130	किसकलप	79
कपिलापरीमनपदति	768	" " with टीका	131-133	कीर्णव	404
कपिलापरीमनपूजा	766	काव्यप्रकाश with टीका	131-135	कुरिधेरमिश्र	474
कराङ्गिरीतन्त्र	865	काव्यप्रदीप with टीका	136	क्षेमचन्द्रसूत्र	170
करणकुल्ल	216-219	काव्यनुशासन with टीका	137-138	कर्ममन्त्र	820-821
" " with टीका	220-221	काव्यलेख with वृत्ति	140	काव्यप्रकाश	1180-1181
करणचौस्तुभ	222	काशीसूत्र with टीका	903-904	" with टीका	1182
करणप्रकाश	223	काशीनिलयोजसपात्रा	769	मेरुपि	227
" " with प्रभा	224	काशीमाहात्म्य	905	गणकप्रकाश	228
करपत्रा	225	काशीमाहात्म्य ३ ^१ नीलमन्त्रपुराण		गणानिष्कर्मोचनपात्र	1310
करवीरमाहात्म्य	899	किराताजुनीय with टीका	1168-1169	गणपतिगण	909
करवीरमाहात्म्यपुराण with टीका	900	कीर्तिचतुष्टय	1170	गणपतिगणनाम	1312
कर्णचम्पू	1243	कीर्तिलता	1171-1172	गणपतिशोध	1309, 1311, 1314
कर्पूरमञ्जरी with टीका	1281	कुण्डकल्पद्रुम	414	गणगाथा	31
कर्नेरीपिका	673	कुण्डपविभाग	415	गणपतिमहोदधि	80
कल्पसूत्र (tantric)	812	कुण्डमास्कर on कुण्डोद्योत	416	गणहोमप्रयोग	669-670
कल्याणगौणधिरुपपाद्योप	1282	कुण्डमण्डपचैतुषी	417	गणपतिधारमह	229-230
कविकल्पद्रुम	78	कुण्डमण्डपदर्शन with टीका	418	गोराकच	1308
कवीन्द्रचन्द्रोदय	1165	कुण्डमण्डपलक्षण	419	गोराकचसनाम with टीका	1313
कातन्त्र्यावरण with टीका	21-22	" " with टीका	420-421	गदनिमह	211
कात्यायनश्रीलक्षण	513	कुण्डमार्तण्ड	422	गदविनिर्णय ३. भाष्यनिर्दिष्ट	
" " with टीका	514	कुण्डमार्तण्ड	423	गद्यमहात्म्य	910
कात्यायनीशिक्षा	2, 13	कुण्डार्क	424	गदपुरुष	911
कादम्बरी with टीका	1255	" with श्रीविमला,	425	गद्यमनोरमा	379
कादम्बरीकथासार	1166	कुण्डोद्योत with कुण्डमास्कर	416	गायनसंज्ञा with टीका	1183-1185
कादम्बरतन्त्र	813	कुमारचमक	1173-1174	गायत्रीपदति	822-823
कामकला	814	" " with टीका	1175-1176	गणनीपुराणपदति	824
कामसमूह	1167	कुमारिकाण्ड	906	गायत्रीपुराणपदति	825-826
कामसूत्र with अयमंगला	127-128	कुलवानन्द	141-142	गायत्रीरहस्य	827
" " श्रौतप्रिया	129	कुण्डमाहात्म्य	566-568	गायत्रीमहात्म्य	1315
काव्योपप्रकाश	1149	कुल्लसूत्र	678	गायत्रीनाम	571
काव्योपदिष्टान	565	कुण्डकर्णभूतलोच	1177, 1307	गद्यसूत्रान्तर्गतवैयक्यान्त्र	171
काव्योपनिषत्	902	कुण्डचरितानुत्त	1178	गायत्रीसंहिता	300
काव्यज्ञान	394	कुण्डसाधक	1179	गीतगोपाधर	1186
काव्यज्ञानविचार	169	कुण्डमाहात्म्य	907	गीतगोविन्द	1187-1190
काव्यतत्त्वविवेचन	674	केतुद्वयकल	300	" with टीका	1191-1193
काव्यनिर्णय	675-679	केतुनिर्णय ३. अतकचन्द्रिका		गीतायाम (ओङ्कारमाहात्म्य)	897
कालिकापुराण	901	केतुनीति	3	गुरुपदति	1361
कालिकापुर	829	कौशिकमाहात्म्य	908	गुरुमन्त्र	829
कालीरश्मिदत्तिलक्षण	815	कौटिल्यमहान	428	गुरुप्रतिपाद	679-680
कालीरश्मिदत्तपत्र	816	कौटिल्यचिन्तामणि	426	गुरुप्रतिपाद	681
कालीपूजापदति	817	कौटिल्य	477	गुरुप्रयोग	770

INDEX OF WORKS

(Vols. I and II.)

N. B. The figures refer to the numbers of Mss.

वसिपुराण	892	अष्टाङ्गसमूह	163	आह्निककर्मलाकर	668
अग्निशोम औद्गात्र	542-543	अष्टाङ्गहृदय with सर्वाङ्गसुन्दरी	163	आह्निकचन्द्रिका	669
अग्निहोत्रहोम	544-546	अष्टाध्यायी	27-29	आह्निकप्रदति	670
अन्नद्विविष्टि	1279	अष्टाध्यायी with वाशिका	35-36	आह्निकप्रयोग	671
अज्ञानबोधिनी	1094	" with शब्दकोस्तुम	37	आह्निकसूत्र (गौतम)	651
अग्निविश्वेष्टिहोत्र	547	अष्टावक्रगीता	1098	इन्द्रजालतन्त्र	429
अल्यमिशोमादिप्रयोग	548	अष्टोत्तरीदशक्रम	347	उत्तरिजाकर	103
अथर्ववेदपदपाठ (शौनक)	457	असौदयाधिकार	214	उत्तद्वर्षण	166
अथर्ववेदसंहिता (पेप्पलाद)	456-456A.	आकाशभैरवकल्प	882	उत्सर्गकर्मलाकर	672
अद्भुतरान्ति	749	आगमकल्पलता	808	उत्सर्गनौपाकर्मप्रयोग	756-760
अद्वैतसिद्धि	1095	आमयणहोत्रप्रयोग	550; 555	उदककान्तिप्रयोग	761
अनन्तमत्तकथा	750-751	आमयणप्रयोग	553-554	उद्गासपत्र with टीका	1162
अनेकार्थतिलक	89	आमोघप्रयोग	551-552	उद्गातृत्वप्रत्ययविस्त	562
अनेकार्थचन्द्रिका	90-91	आतुरसम्भास	755	उपचारसगर with गृहप्रकाशिका	167
अनेकार्थसमूह with टीका	92	आमसांनोपदेश	1111	उपदेशसंग्रह	898
अनेकार्थसमूहोप	93	आमसतत्त्वविवेक	1011-1012	उपदेशसाहस्री with टीका	1101-1108
अन्तर्मातृका	789	" " विहृति	1013	उपनिषत्समुच्चय	472-473
अन्येष्टिप्रदति	665-666	आत्मबोध	1094	उपबन्धविनोद (from चार्मधरप्रदति)	1229
अन्योपदेशातक	1161	आत्मार्थबोध	1099-1100	उपसमप्रकरण with टीका	1121
अन्वारम्भणीहोत्र	549-550	आग्नेयसंहिता	164-165	उपाङ्गद्वितीया	792
अभिधानचिन्तामणि	94-100	आपर्वणरहस्य	816; 856-857	उत्पुण्ड्रवादिमुखादीलक	299
" " with टीका	101	आदिन्यपुराण	998	ऊहगात्र	563
अमरकोश with टीका	102	आदिराजपुराण	958-959	ऊकप्रव्याकरण	483
अमृतनाद उपनिषद्	470	आधानउद्गातृत्वप्रयोग	559-560	ऊवेदपदपाठ	438-440
अमोपनन्दिनीविज्ञा	9	आधानवाचिका	556	ऊवेदप्रातिश्राव्य	484
अयोध्यासंग्रह	893	आधानप्रयोग	557	ऊवेददर्पणम्	484
अयोध्यामाहात्म्य	894	आधानातिहोत्रप्रयोग	558	ऊवेदसंहिता	435-437
अर्चविशह	752	आपसावगृह्यसूत्र	641	ऊवसंहिता with भाष्य	441-447
अर्धितारिमार्गविम्व	1132	आषाढमश्रौतसूत्र	502	एकस्तिनीप्रयोग	761
अलंकारतिलक	125	आषाढमश्रौतसूत्र with हृति	503	एवादीनीर्णय	763
अलंकारमञ्जरी	126	आसौचसंग्रहत्रिसाक्षिहोत्र	667	ऐतरेय आरण्यक	468
अमोपनिषद्	471	आभयुक्तिप्रयोग	561	ऐतरेय ब्राह्मण	458-459
अमृतगीता	1096	आध्यात्मन्युक्तकारिका	648	" " with भाष्य	460
अमृतानुभूति B. अष्टावक्रगीता		आध्यात्मन्युक्तसूत्र	645-646	ओषधिसामाना	163
अमृतराज	895	" " with टीका	647	ओषधिवरोह	564
अमृतपिण्डिका	1097	आध्यात्मन्युक्तसूत्र	504-508	पञ्चममाटक	1260
अथर्वोदान	753	" " with टीका	509-512	पञ्चमहाकण्ड	1163
अथर्वोदानसंहिता	754	आषाढमाहात्म्य	896	ककरादिकादिहृदयम्	810
अथर्वसूत्र	427	आमुरी द्वायप्रयोग	809	कपुट	811

कथासहितगार	1164	काशीसहस्राष्टीमन्त्र	818	कौटिल्यसूत्र	649-650
कदलीप्रतकथा	765	काशीसूत्र	1306	कर्मवीरिका	819
कपिलापरीप्रतकथा	767	काव्यकल्पलता	130	क्रियाकलाप	79
कपिलापरीप्रतपदति	768	" " with टीका	131-133	क्षीरार्णव	404
कपिलापरीप्रतपूजा	766	काव्यप्रकाश with टीका	134-135	क्षुरिदोषनिग्रह	474
कश्चिणीतन्त्र	865	काव्यप्रदीप with उद्योत	136	क्षेमकौतूहल	170
करणकुतूहल	216-219	काव्यानुशासन with टीका	137-138	गुह्यमालामन्त्र	820-821
" " with टीका	220-221	काव्यानुसार with वृत्ति	140	सङ्गप्रवर्ति	1180-1181
करणकौस्तुभ	222	काशीखण्ड with टीका	903-904	" " with टीका	1182
करणप्रकाश	223	काशीनिलगोडसयात्रा	769	खेटवृत्ति	227
" " with प्रभा	224	काशीमाहात्म्य	905	गणकप्रकाश	228
करणमाहा	225	काशीरमाहात्म्य 8 ^o मीलमतपुराण		गणपतिद्वन्द्वमोचनस्तव	1310
करवीरमाहात्म्य	899	रितताडुनीय with टीका	1168-1169	गणपतिपण्ड	909
करवीरमाहात्म्यपुराण with टीका	900	कौर्तिकसुग्री	1170	गणपतिस्तुतनाम	1312
कर्णचम्पू	1243	कौर्तिकस्ता	1171-1172	गणपतिस्तोत्र	1309, 1311; 1314
कर्पूरमञ्जरी with टीका	1281	कुण्डकल्पद्रुम	414	गणपाठ	31
कर्मवीरिका	673	कुण्डपरिमाण	415	गणरत्नमहोदधि	80
कल्पसूत्र (tantric)	812	कुण्डभास्वर on कुण्डोद्योत	416	गणहोमप्रयोग	569-570
करायणसौगन्धिकव्यायोग	1282	कुण्डमण्डपबौसुदी	417	गणपतिनारायणसह	229-230
कविकल्पद्रुम	78	कुण्डमण्डपदर्पण with टीका	418	गणेशकवच	1308
कवी-द्वन्द्वोदय	1165	कुण्डमण्डपप्रकाश	419	गणेशसहस्रनाम with उद्योत	1313
काताश्रव्याकरण with टीका	21-22	" " with टीका	420-421	गद्विग्रह	211
कात्यायनश्रौतसूत्र	513	कुण्डमार्तण्ड	422	गदविनिर्णय 8 भाषावनिदान	
" " with टीका	514	कुण्डरत्नाकर	423	गद्यामाहात्म्य	910
कात्यायनश्रीविश्व	2, 13	कुण्डार्क	424	गदयुगल	911
कादम्बरी with टीका	1255	" " with मरीचिमाला	425	गर्गसोनोरमा	379
कादम्बरीकथासार	1166	कुण्डोद्योत with कुण्डभास्वर	416	गद्यासप्तशती with टीका	1183-1185
कादिमतलक्ष	813	कुमारसम्भव	1173-1174	गायत्रीपदति	822-823
कामकला	814	" " with टीका	1175-1176	गायत्रीपुरश्चरणपदति	824
कामसमूह	1167	कुमारिकाखण्ड	906	गायत्रीपुरश्चरणविधि	825-826
कामसूत्र with जयमङ्गल	127-128	कुवलयानन्द	141-142	गायत्रीरहस्य	827
" " प्रौढप्रिया	129	कुम्भाष्टहोमप्रयोग	566-568	गायत्रीसहस्रनाम	1315
काम्बोजप्रकाश	1149	कुसरजावली	678	गायत्रीसाम	571
काम्येष्टिविधान	565	कृष्णकर्णसूत्रस्तोत्र	1177, 1307	गाह्यपुराणान्तर्गतवैद्यकयाज्ञ	171
कायस्थोत्पत्ति	902	कृष्णचरितामृत	1178	गाय्यसंहिता	300
कालदान	394	कृष्णदातक	1179	गीतगोविन्द	1186
कालज्ञानविचार	169	कृष्णमाहात्म्य	907	गीतगोविन्द	1187-1190
कालतरङ्गविवेचन	674	केतुदयफल	300	" " with टीका	1191-1193
कालनिर्णय	675-679	केरलीग्रन्थ 8 जातकचन्द्रिका		गीतासार (ओङ्कारमाहात्म्य)	897
कालिकापुराण	901	केसवीसिद्धा	3	गुरुपदति	1361
कालिशायर	829	कोकिलमाहात्म्य	908	गुरुमन्त्र	828
कालीपञ्चदशनित्यामन्त्र	815	कोदण्डयज्ञ	428	गुह्याभिराग	679-680
कालीपञ्चदशीयज्ञ	816	बौद्धचिन्तामणि	226	गोत्रप्रवरनिर्णय	681
कालीपूजापदति	817	कौलदर्श	877	गोदानप्रयोग	770

देवीशब्दसंग्रह with इति	104-106	निष्कपञ्चनप्रयोग	595-599	पाण्डुराङ्गमाहात्म्य	929
देवज्ञवल्लभ	310	निर्णयतत्र	313	पामिनीयपरिभाषा with इति	49
द्रव्यगुणशतश्री	175	निर्णयतिन्धु	695-696	पामिनीयशिक्षा	6-10
द्रव्यशुद्धिरीपिका	1137	निर्दोषवास्तु	411	पातञ्जलमहाभाष्य	47-48
द्राक्षामाहात्म्य	921	नीतिमयूख	697-698	पारस्करगृह्यसूत्र	652
द्राक्षशब्द कद्रातृत्वप्रयोग	592	नीति and गुणारसतक	1197-1199	पाराशरीशिक्षा	11
द्राक्षशब्दसाम	593	नीलमतपुराण	925	पार्थिवपूजनपद्धति	847
द्विपकोश 8. शब्दभेदप्रकाश		नृसिंहचरित्र	1327	पार्श्वतीपरिणय	1286
धनत्रयविजय नाटक	1283	नृसिंहचम्पू	1249	पास्तकचेली	386-387
धनदाकवच	1326	नृसिंहचम्पू	1250	पिठोटीमनकथा	783
धनुर्गोसामाहात्म्य	922	नृसिंहस्वरत्न	1328	पिण्डविन्यसप्रयोग	603
धन्वन्तरायविनिष्पद्	176-177	नृसिंहसुताक्षरमहात्म्य	846	पितृमेघ	462
धर्मकारिका	691	नृसिंहोत्तरतापनीय उपनिषद्	478	पितृसूक्तमन्त्र	604
धर्मविजयनाटक with टीका	1284	नैषधीयचरित	1200-1202	पीयूषलहरी	1332
धर्मशास्त्रसंग्रह	692	न्यायरीपिका	1040	पुनराधाननिसिद्धान्ति	605
धर्मसर्वस्व	693-694	न्यायविन्धु	1041	पुनराधेयप्रयोग	606-607
धातुपाठ	30	„ with टीका	1042	पुरुषार्थप्रबोध	699
धातुपारायण	74	न्यायसंग्रह with मञ्जूषा	76	पुरषोत्तममाहात्म्य	913, 930-31
धिकोटिकरण	244	न्यायसार with टीका	1043	पुष्टिप्रज्ञाहमर्वादा	1138
धूर्गान or धुरगान	594	न्यायसिद्धान्तमञ्जरी	1044	पुष्टिमार्गलक्षण	1139
धुवन्नमनचण्ड	245	„ with टीका	1045	पूर्णरीक्षापद्धति	848
नन्दिकेश्वरकाविका with टीका	81	न्यायसूत्र	1046	पूर्वगीमासासूत्र with शाबरभाष्य	1091
नन्दिताष्ट with टीका	116	„ with टीका	1047-1048	पूर्वोक्तवर्णन	1264
नरकातुरवध	1285	पद्यतन्त्र	1259-1263	गौडरीक्षप्रयोग	608
नरपतिश्रवणार्थ	380-384	पद्यतारारपरीकरणसारणी	246	प्रतिखण्ड (of नन्दिवर्तपु.)	932
नर्मदासाहात्म्य	923	पद्यदत्ती with टीका	1107-1109	प्रतिष्ठाकोमुष्टि	38-39
नलचम्पू 800 दमयन्तीकथा		पद्यपादिकाविवरण with टीका	1119	प्रथाप्रस्तोत्र	1339
नवमहफलाणि	364	पद्यमहायज्ञपद्धति	781	प्रतापनारसिंह	700-703
नवमहस्थापना	779	पद्यमुखीदम्भकवच	1329-1330	प्रपादद्वयशोभण	144
नवमहाधिदेवताप्रतिदेवता	780	पद्यराजगम	922	प्रतिष्ठानमाहात्म्य	933
नामिषियामन्त्र	843	पद्यापध्यानिष्पद् 8. द्रव्यगुणशतकोटी		प्रतिष्ठासूत्र	704
नारकन्द ज्योतिषसार with टीका	311	पदार्थमाला with टीका	1049	प्रतिहार	609
नारदपुराण	986	पद्धतिभूषण	314, 365	प्रतोदयन्त्र	245
नारदसंहिता	312	पद्धतिरत्नमाली	366	प्रत्यक्षिणछन्दकृषी	1334-1337
नारदीयशिक्षा	4, 5	पद्यपुराण	894, 899, 902, 926, 934, 980, 985; 1004, 1009	प्रत्यक्षिणपुराणपद्धति	849
नारायण अथर्वशीर्ष उपनिषद्	477	परमहंससंन्यासपञ्चन	782	प्रत्यक्षिणसूत्र	1333
नासिपेठ उपाख्यान	924	परमहन्मस्तोत्र	1331	प्रत्यक्षिणसूत्र	1338
निष्पद्	15, 16	परमहन्मस्तोत्र	1331	प्रदोषनिर्णय	784
नित्यारवच	844	परमहन्मस्तोत्र 8. कल्पसूत्र		प्रवोधचन्द्रोदय with टीका	1287
नित्योत्सवनिबन्ध	845	पराशरपुराण	927	प्रमाणलक्षण	1050
निमित्त	385	पराशरस्मृति	658	प्रयोगमाहात्म्य	934
निरञ्जनाष्टक	1364	परिभाषा	34	प्रयोगरत्न	705-706
निरुक्त	17-19	पवनपञ्चनप्रयोग	600-602	प्रयोगरत्नभूषा	610-611
„ with टीका	20	पाण्डवगीताख्यान	928	प्रयोगनिवेक	82

प्रयोगसार	612-613	ब्रह्मसिद्धान्त शास्त्रीय	248-249	भोजप्रबन्ध	1269-1270
प्रवरगण	707	„ (by ब्रह्मपुत्र)	250	मकरसंक्रान्तिफल	315
प्रवालि	1266	ब्रह्मपुत्र	1113	मङ्गलप्रतकथा	791
प्रवालिखति	1265	„ with शास्त्रभाष्य	1114-1118	मणिर्द्धर्मिकास्तोत्र	1342
प्रस्थानमेद	1110	ब्रह्माण्डपुराण	830; 924; 933, 960-	मण्डपकुण्डसिद्धि	426
प्रहादसंहिता	921		963; 1001	मण्डलदेवता	792
प्राकृतलक्षण	83	ब्रह्मावसर. अविमुक्तिनिश्चितसार		मण्डलविचार	316
प्रायसोम	529-530	धर्मोत्तरखण्ड	940-941	मण्डलीकनुपचरित	1210-1211
प्राणप्रतिष्ठामन्त्र	789-790	अक्षिरत्नावलि with टीका	1150	मतपरीक्षा	1159
प्रायश्चित्तकुतूहल	614-620	अक्षिपुत्र	1151	मत्तोपन्यास	1160
प्रायश्चित्तप्रदीप	622	अक्षिहस्त	1141	मत्स्यपुराण	957
प्रायश्चित्तमयूख	708-709	अक्षिहेतुनिर्णय with टीका	1142	मधुराणाहारम्य	958-959
प्रासादमण्डन	405-407	अनघद्वीता	968	मदनपारिजात	710-711
प्रासादोपायनप्रतिष्ठा	785	„ with टीका	969-973	मदनयोधिनी	1212
प्रास्ताविककाव्य	1203	अनघधामकौस्तुभ with टीका	1152	मदनविनोदविषयद्वय	179
ब्रह्मसंहारमहात्म्य	850	अनघसिद्धान्तसंग्रह & ब्रह्मसंहिता	788	मध्यमखण्ड (of ब्रह्माण्डपुराण)	960-961
बन्दीमोचनस्तोत्र	1340	अनघान्वित	1341	मध्यसिद्धान्तकौस्तुभ	50-51
बालशेष with प्रकाश	1140	अनघनीसङ्ग्रहनाम	1341	मन्त्रकल्पलता (part of)	862
बालशेषिनी	1111	अनघवतपुराण	942-945	मन्त्रचन्द्रिका	855
बालार्चनाविधि	851	„ with वाचनाभाष्य	947	मन्त्रमहोदधि (part of)	880
विष्णुधनचरित्र (s. चरित्रपञ्चाङ्गिका)	1204	„ „ सुबोधिनी	948-954	मन्त्रारिमाहात्म्य	962-963
सुषुम्न	1205	„ „ श्रीधरी	955-956	महाकालसंहिता	810
सृष्ट्याटक with टीका	367-370	अनघवतसुष्मफल	1153	महाकालीप्रकरण	1343
सृष्ट्यध्यायप्रदीप	1206	अनघवतश्लोकसंग्रह	946	महाकालीमहाविद्या	856
सृष्टिचिन्तिनामणि	237	आगीरधीयम्पू	1252	महाकालीयन्त्रधारण	857
सृष्ट्यापारम्पर्यसिद्धि	659	आमती on शक्तिरभाष्य	1117	महाकालीपौरुषधारा	858-859
सृष्ट्याप्यवधारितकसार	1125	आमिनीमिश्रस	1207-1208	महाकालीहृदय	1344
सृष्ट्येवता	492	आम्यवकम्पू	1251	महादेवाष्टोत्तरशतनाम	1332
सृष्ट्योगयात्रा	388	आवरीप	371	महादेवी with टीका	254
सृष्ट्यध्वतरास	623	आवयतक	1209	महानाटक (s. इन्द्रनाटक)	
सृष्ट्यादीमनुताप	930	आवयभाव	178	महानाट्यधर्मोपनिषद्	179
सृष्ट्येवद्विता with विद्वत्	247	आवी प्रायश्चित्त	625	महान्यास	793, 860
सौधासनपुष्टसूत्र	653	आपापनिच्छेद	1051	महापुरुषविद्या s. जगन्नाथमाहात्म्य	
सौधासनधर्मसूत्र	520-525	„ with सुषुम्नरी	1052-1055	महाकेश्वरमाहात्म्य	961
सौधापिपारा s. अन्तरविवेक		आपापमन्त्र	1267-1268	महामात	928, 965-978
मन्त्राण्ड (of ब्रह्मसंहितासूत्र)	936-938	आप्यनीकरण	251-252	„ with टीका	963, 967;
मन्त्रार्चननैवेद्यप्रायश्चित्त	786	आप्यमन्त्र	975	969-973, 977-978	
मन्त्रचक्र with टीका	1112	सुषुम्नरीप with टीका	372	महामातन्यायविशेष	979
मन्त्रसूत्र & चरित्रसूत्र	624	सुषुम्नधर्मोपनिषद्	852	महापुरुषयन्त्रविधान	861; 1345
मन्त्राण	624	सुषुम्न	253	महाशक्ति	713
मन्त्रपत्र	787	सूतधाम	853	महाधर्म	712
मन्त्रपरीक्षण	905, 909, 931, 936-938	सूतसिद्धि	789-790	महानन्द	1346
मन्त्रपरीक्षा	939	सूतसिद्धि	790	महापिता	1056
		सूतसिद्धि	834	महापितृव्य	862

लघुस्तव	1351	विवाहपटल	331	वैद्युरहस्य	202-203
लटकमेलनप्रहसन	1296	विवाहवृन्दावन	332-333	वैद्यवज्रम	204
ललितारिचिष्ट	820-821	„ with दीपिका	334	वैद्यविनोद	205
ललितार्चनचन्द्रिका	870	विवेकधैर्योपग्रह with दीपिका	1144	वैद्यविलास	206-207
ललितसहस्रनाम	1352	विश्वकर्माप्रकाश	412	वैद्याकरणसिद्धान्तप्रकाश	43
ललितसहस्रनामावलि	1353	विश्वकोश	107-108	वैद्याम्यशतक	1197-1199
ललितायनश्रौतसूत्र	539	विश्वदर्प	720	वैशेषिकसूत्र	1057
लिङ्गपुराण	989	विश्वामित्रशापविमोचनमन्त्र	875	„ with प्रशस्तपादभाष्य	1058
लिङ्गमाहात्म्य	895	विश्वालयाङ्गतन्त्र	873	„ उपस्कर	1059
लोकसारयन्त्र	260	विष्णुधर्मोत्तरपुराण	996-997	वैश्वदेवप्रयोग	798
लोहपद्धति	193	विष्णुपादविस्त्रोत	1355	वैश्वाम्यरहस्य	999
लघ्वानलमालामन्त्र	871	विष्णुपुराण	998-995	व्यङ्ग्येशमाहात्म्य	1000
लघ्वहपुराण (part of)	1000	विष्णुपूजापद्धति	876	व्यवहारमयूख	726
लघ्वैतन्त्र	261	विष्णुभक्तिरूपलता	1156	व्याकरणखण्डन	84
लघ्वैफल	327-328	विष्णुसहस्रनामस्तोत्र	1356	व्याख्याप्रदीप	109
लघ्वैफलपद्धति	329	विष्णुसहस्रनामावलि	1357	व्रतबन्धप्रयोग	799
लघ्वैययन्त्र	245	वीरचिन्तामणि	431	व्रतराज	722
लघ्वैयप्रकाश	861, 872	वीरमित्रोदय	721	व्रतार्क	723-724
लघ्वैयप्रदीप	13	वीरसिंहावलोक	194	व्रतोदापनकौमुदी	725
लघ्वैयपदीप with टीका	52-53	वीरेश्वरतुल्य	877	व्रतकुल	394
लघ्वैयवृत्ति with टीका	1124	वीरेश्वरस्तोत्र	1358	व्रतकुलनिर्णय	392-393
लघ्वैयमहालङ्कार	153-154	वृत्तशान्तिमुचय	117	व्रतपथप्रकाश	463-465
„ with टीका	155	„ with टीका	118	व्रतश्री with चन्द्रबला	208
लघ्वैयपेय उद्गातृव्यप्रयोग	630	वृत्तरत्नाकर	119-120	व्रतश्रीस्तुत	87
लघ्वैयपेयलोमयोग	580	„ with मुक्तिविहङ्गानन्दनी	121	व्रतश्रीस्तुत	1060
लघ्वैयपुराण	910, 923	„ with सेतु	122	व्रतश्रीस्तुत	85
लघ्वैयस्तुति	1854	व्रतशत	335	व्रतश्रीस्तुत	91, 110-112
लघ्वैयसहित	243	व्रतनार्तिक	168	व्रतश्रीस्तुत	32-33
लघ्वैयार्तिक	1035, 1077	व्रतनार्तिक	663	व्रतश्रीस्तुत	86
लघ्वैयार्तिकार	1125	व्रतनार्तिक	878	व्रतश्रीस्तुत of हेमचन्द्र	64
लघ्वैयार्त्मीनिरामायण	990-992	व्रतनार्तिक (8 अष्टाक्षरसमूह)	998	„ with खोपप्रदीप	65-71
लघ्वैयवृत्ता	1272	वृत्तनार्तिक	1297	„ with खोपप्रदीप	72
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	662	वृत्तनार्तिक	1273	„ with खोपप्रदीप	73
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	412	वृत्तनार्तिक	214	वृत्तनार्तिक	87
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	797	वृत्तनार्तिक	1136	वृत्तनार्तिक	374-377
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	411	वृत्तनार्तिक	1126	वृत्तनार्तिक	1298-1299
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	873	वृत्तनार्तिक	1127	वृत्तनार्तिक	127
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	1155	वृत्तनार्तिक	1128	वृत्तनार्तिक	879
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	156	वृत्तनार्तिक	195	वृत्तनार्तिक	469
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	157	वृत्तनार्तिक	196	वृत्तनार्तिक	466
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	874	वृत्तनार्तिक	197	वृत्तनार्तिक	540
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	1093	वृत्तनार्तिक	198-199	वृत्तनार्तिक	730
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	719	वृत्तनार्तिक	200-201	वृत्तनार्तिक	
लघ्वैयवृत्तप्रकाश	330-330 A	वृत्तनार्तिक		वृत्तनार्तिक	

शान्तिमयूरा	727-728	श्यामलाङ्गक	1368	समयमयूरा	741-743
शान्तिरत्न	729, 731, 732	श्यामलामण	1302	समरमर	397
शान्तिसार	733	श्यामारद्वय	884-885	समराष्ट्रमण्डपार	413
शान्तिसौम्य	1359	श्यामासहस्रनाम	1369	समयचक्र	34
शारदतन्त्र	829	श्यादकलासूत्र	517-518	सरस्वतीपुस्तकविन्यास	1274
शारदाभाष्य on नीमांसासून	1091	श्यादप्रयोग	801	सरस्वतीतोत्र	1373
शारदास्तोत्र	1360-1361	श्यादविधि	736	सर्वतोमुख भेदाप्रयोग	636
शारीरकभाष्य of शार	1114-1118	श्यादचंकर	802	सर्वशृंगारोपयोग	633
शारीरकरहस्यार्थतत्त्वप्रकाशिका	1120	श्रीहृष्णाष्टयस्तोत्र	1145	सर्वशृंगारोपयोग	634
शार्ङ्गधरपद्धति	1228-1229	श्रीरामनवित काव्य	1233	सर्वशृङ्गारि	635
शार्ङ्गधरसंहिता	209	श्रीविद्याचैतन्यपद्धति	886	सर्वप्रयत्नित	804
शालिग्रामस्तोत्र	1362	श्रीमूक	1370	सर्वप्रयत्नित	744
शान्तिशृङ्गमहिमा	1001	श्रीस्वतंत्राचार	1006	सर्वप्रयत्नित	264
शास्त्रनिष्ठातत्त्वसंग्रह	1129-1130	श्रुतबोध	12	सर्गावली (कुर)	495-498
शिवचक्रप्रयोग	880	श्रुतप्रावृत्तितत्त्वप्रकाश	621	" with टीका	199-500
शिवगीता with टीका	1002	श्रुतप्रावृत्तितत्त्वप्रकाश	632	" (यु) with टीका	501
शिवप्रामाण्य वादक	1300	पद्मप्राशिका	338	सहस्रभोजनप्रयोग	805-806
शिवप्रयश्चरी श्रृङ्ग	1363-1364	" with टीका	339	सहस्रदिग्द	1007-1008
शिवपुण्य	1003	पद्मप्रावृत्तितत्त्वप्रकाश	1371	सहस्रदिग्द with टीका	1068-1070
शिवसूक्त	800	भोजनपद्धति	795	सहस्रपुन with टीका	1071-1072
शिवसामल	326	भोजनपद्धति	1061	सहस्रपुन	637-638
शिवरहस्य	881-882	भोजनपद्धति	340	सहस्रपुन	1009
शिवरहस्यसूत्र	898	भोजनपद्धति	887	सहस्रपुन	467
शिवसंहिता	1084	भोजनपद्धति	262	सहस्रपुन	454-455
शिवसहस्रनामावलि	1265	भोजनपद्धति	26	सहस्रपुन	401
शिवसहस्रनामावलि	1004-1005	भोजनपद्धति	341	सहस्रपुन	402-403
शिवोक्तपद्धति	883	भोजनपद्धति	1146	सहस्रपुन	1234
शिवाष्टावध	1230	भोजनपद्धति	342	सहस्रपुन	211
" with टीका	1231	भोजनपद्धति	396	सहस्रपुन	54-58
श्रीप्रबोध	336-337	भोजनपद्धति	737-738	सहस्रपुन	59-63
श्रीतलाष्टक	1366-1367	भोजनपद्धति	739	सहस्रपुन	1254
शुक्लतक	363	भोजनपद्धति	340	सहस्रपुन	160
शुकनीति	432-433	भोजनपद्धति	1275	सहस्रपुन	161
शुद्धपञ्चैश्वर्याष्ट	451-452	भोजनपद्धति	1372	सहस्रपुन	1235
" संहिता	448-450	भोजनपद्धति	844	सहस्रपुन	1374
शुक्लसूत्र (२०० मानवमैत्रायणीय)	515	भोजनपद्धति	434	सहस्रपुन	1085
" of कालामन	516	भोजनपद्धति	888-889	सहस्रपुन	265
" with टीका	516	भोजनपद्धति	343-344	सहस्रपुन	1052-1053
शुद्धमलाकर	734-735	भोजनपद्धति	740	सहस्रपुन	1054-1055
शुद्धारकाव्य	1232	भोजनपद्धति	803	सहस्रपुन	1147
शुद्धारकोशभाष्य	1301	भोजनपद्धति	210	सहस्रपुन	266-287
शुद्धारतिलक	159	भोजनपद्धति	890	सहस्रपुन	288
शेषाष्टावध	631	भोजनपद्धति	1062	सहस्रपुन	289-290
शौनकरपद्धति	664	भोजनपद्धति	"	सहस्रपुन	291

सुवीरजनयन्त्र	245	स्कन्दपुराण	880, 893, 895,	सात्वतसंविद्युपदेश	1096
सुबोधसादम्बरी	1276		896, 898; 903-904, 906-	सानुमवादसे	1131
सुभाषितसंग्रह	1236		908, 912, 914-915, 929,	दृढयोगसरशास्त्र	1086
सुश्रुतातिलक	124		931, 940-941, 964, 987,	हनुमत्कवच	1381
सुश्रुतसहिता	212-213		999, 1005, 1007 1010	हनुमदष्टस्तोत्र	1380
सुकुमुन्दर	1237	सुवमाला	1379	हनुमद्भिग्वन्धमालामञ्च	891
सुतसहिता with टीका	1010	स्तोत्रसंग्रह	1148	हनुमान् नाटक	1303-1304
सूत्रपाठ (पाणिनीय)	34	स्तोत्रप्रयोग	641	हरविजयकाव्य	1241
सूर्यकवच	1375	श्रीपुरुषजन्मकुण्डली	378	हरिद्रोषार्थिवपूजा	1382
सुयसहस्रनामस्तोत्र	1376-1377	स्थालीपाक	642	हरिलीला with विवेक	1157-1158
सूर्यसिद्धान्त	292	स्फुटश्लोक	345	हरिवंश	876
" with टीका	293-297	स्मार्तप्रवृत्तिद्वार	745-746	" with हनुचन्द्रिका	977
सेतुबन्ध with टीका	1238-1240	स्मार्तध्यानप्रयोग	747	हचरित	1277-1278
सोमप्रयोगरत्नमाला	639	सृष्ट्यर्थसागर	748	हस्तिजनप्रकाश	1242
सोमवतीव्रत	807	स्यादिसिन्दसमुच्चय	88	हायनरत्न	346
सौनामभिहौनप्रयोग	640	स्वराटक	2, 14	हिरण्यकेशीयभौतसूत्र	541
सौ-दर्यसहृदी	1378	स्वरूप	1111	होमपद्धति	643
सौरपौराणिकमतसमर्थन	278	खरोदय	400		

INDEX OF AUTHORS

आचार्यभट्ट	1119	कमल	1037-1038	देवेर	124; 1204; 1212
आचार्य	430	कमलधरमह (jy.)	265, 297; 757	देवर	272; 419
आचार्य उपाध्याय	109	कमलधरमह (dha.)	668; 672;	देवरमह	1197; 1210-11
॥ गोष्ठ	1160; 1252		695-96; 729-32; 731-73	देवरमह	150
आचार्यभट्ट	1154		737-79; 741	देवरमह	1014-1023
अभिनेतृवृत्ति	260	काम्य	236; 1186	देवरमह	1195
अनन्त	1167	काम्यभारतगो	720	देवरमह	1192
अनन्तदेव	653; 873; 665,	काम्यभारतगो	302	देवरमह	274; 277-40; 278,
	714-715; 1152	काम्यभारतगो	1225	देवरमह	362; 365, 1000-67
अनन्तदेव	713	काम्यभारतगो	1287	देवरमह	1061
अनन्तदेव	491	काम्यभारतगो	495-501; 515-19	देवरमह	669, 1013, 1020-27
अनन्तदेव	51-63	काम्यभारतगो	145	देवरमह	276-97
अनन्तदेव	1036-1038	काम्यभारतगो	127, 235, 1173-76,	देवरमह	1182, 1214
अनन्तदेव	141-142; 158,	काम्यभारतगो	1213-20; 1223-22, 1268	देवरमह	118, 372
1093; 1112; 1129-1130		काम्यभारतगो	1201	देवरमह	534, 664, 685, 1253
अनन्तदेव	299	काम्यभारतगो	671	देवरमह	1073, 1073
अनन्तदेव	1166	काम्यभारतगो	336-37, 1155	देवरमह	73
अनन्तदेव	1301	काम्यभारतगो	146-47	देवरमह	613
अनन्तदेव	179	काम्यभारतगो	529-30, 648	देवरमह	192, 393, 396; 422
अनन्तदेव	88; 130-137	काम्यभारतगो	1191	देवरमह	136
अनन्तदेव	102	काम्यभारतगो	1184	देवरमह	1003-1109
अनन्तदेव	1235	काम्यभारतगो	1056	देवरमह	101
अनन्तदेव	655-656, 1098	काम्यभारतगो	222, 278	देवरमह	1063
अनन्तदेव	810	काम्यभारतगो	740, 1280	देवरमह	631; 1016-19
अनन्तदेव	1271	काम्यभारतगो	578, 1254; 1287	देवरमह	157
अनन्तदेव	475	काम्यभारतगो	814	देवरमह	83
अनन्तदेव	979	काम्यभारतगो	119-22	देवरमह	293
अनन्तदेव		काम्यभारतगो	1002	देवरमह	152; 967
अनन्तदेव	1121	काम्यभारतगो	1035, 1179	देवरमह	1265
अनन्तदेव	868	काम्यभारतगो	8, 306 353-56	देवरमह	172-73
अनन्तदेव	143	काम्यभारतगो	1240, 1254	देवरमह	291; 370-91; 1202
अनन्तदेव	1373	काम्यभारतगो	1032-35	देवरमह	876
अनन्तदेव	1068-1070	काम्यभारतगो	612-13	देवरमह	1063
अनन्तदेव	247; 339, 368, 389	काम्यभारतगो	819	देवरमह	743
अनन्तदेव	1011-1012	काम्यभारतगो	332-34	देवरमह	401
अनन्तदेव	72	काम्यभारतगो	47-48	देवरमह	148; 481; 1207-08
अनन्तदेव	81	काम्यभारतगो	1378	देवरमह	855; 1105; 1219
अनन्तदेव	845	काम्यभारतगो	857	देवरमह	1015-18, 1157-93
अनन्तदेव	739	काम्यभारतगो	102	देवरमह	1049
अनन्तदेव	228	काम्यभारतगो	1234	देवरमह	1043
अनन्तदेव	1243	काम्यभारतगो	170	देवरमह	35-36

अधुरादन	969, 1110, 1161	यदव	233	ब्रह्मभार्य १४८-५३; ११३८; ११४०;
„ ठगुर	1017	युवराज	1233	1145-47
„ सरस्वती	1095	योगीन्द्र	324	बनभदान 1273
मम्मट	134-35	योगेश्वर	947	बनभदेव 1231
मल्लिकार्जुन	255-57	रघुनाथ	206-7; 322-23, 327, 499, 577, 588, 610-11, 614-20, 670, 674, 1013, 1022-30, 1144, 1146	बनभनराज 392-93
मल्लिनाथ	1168-69, 1175, 1213, 1216	रघुदेव महाचार्य	1021	बनभट 153-55, 162-63
मल्लिकेय	854	रघुरामतीर्थ	673	बनभरति 84; 181-82; 1070; 1076; 1117;
महादेव	242, 254; 371; 598, 1054-55, 1162, 1179	रघुवीर	425	बाणीनथ 1196
महाभयपणक	90	रत्ननाथ	295-96	बास्यायन 127-29, 1047
महाभुजलभट्ट	1225-26	रत्नपन्थ	116	बामन 35-36, 110
महावीराचार्य	229-30	रत्नार	1241	बासुदेवन्दसिन्ध 1106
महीदास & अनुभूतिस्वरूप & महीधर		रविदाम	1289-90	बादिनीपति 1018
महीधर	516	रायन	227, 309, 1292-99	विजयानन्द 79
महीप	89	राजविभट्ट	301	विज्ञानभिरु 1077
महेन्द्र	255-57	राजशेखर	1281	विज्ञानाचार्य 1071-72
महेश्वर 91, 107-8, 110-12, 335		राम	226, 488	विज्ञानेश्वर 661
माघ	1230-31	रामकृष्ण 43, 190, 271, 482, 686, 1107-9, 1251		विज्ञान 426, 519; 951-53, 1138, 1141-43
मागिकयचन्द्र	134	रामचन्द्र 38, 39, 397-99, 419-421, 678, 1221, 1300		विद्यानन्द & विद्यानन्द 144
माधव	178	रामतीर्थ 1102-3, 1120		विद्यानथ 202-03, 1171-72
माधवकर	180-82	रामदास 1238-39, 1287		विद्यारत्न (& माधवाचार्य) 1107-09, 1128
माधवशुल	414	रामानन्द 903-4, 1080, 1132-33, 1136		विद्यामणर 978
माधवसरस्वती	1064	रामानुज 1031		विद्यापद 1291
माधवाचार्य 676-77, 1010, 1087-1090, 1227		रश्मिदत्त 159		विषयमां 404, 412
माधवाभ्रम	1131	रुद्र 700-03		विषनाथ 263, 356, 417, 423, 621, 722, 1048, 1051-53
मा-धाना	712	रुद्रभट्ट 198, 1030		विषय 288
मित्रमित्र	721	रुद्रमण 1253		विधानन्द 877
मुकुन्द दैवत	167	रुद्रमीदास 287		विधवा 308
मुनीधर & विधिरूप		रुद्रमीधर - 1152		विधेश्वर 710-11; 1038, 1124
मुरारिमित्र	1034	रुद्राचार्य 1351		विधेश्वरादि 62-63
मेरुगुण	22	रुद्राचार्य & विल्लमशुल		विष्णुगुणी 1150
मेरुशास्त्री	1038	लोचिमिभरान 197-99		विष्णुगुण 1259-63
मोपदेव	273-74	लोणाशिभास्वर 1049		वीरभिरुदेव 194
मोहनभट्ट	1163	वनमालिभट्ट 1193		वीरधर 270
म्यूर जैन	1159	वरदराज 50-51, 1033		वेङ्कटनाथ 1134
मश्वर्मा	87	वरदधि 186		वेङ्कटेश 350
यदुनाथ	808	वराहमिहिर 247, 367-70, 388-89		वेङ्कटेश्वर दीर्घ 585
यशोधर	127-28	वर्धमान 80		वीरदेव 78; 208, 888-89; 1153, 1157-58
यशोधर	1292			
याज्ञवल्क्य	491			
याज्ञिकदेव	514			
याज्ञिकनाथ	351-52			

INDEX OF AUTHORS.

372

व्याडि	491	शिवनारायणदास	1240	सुबन्धु	1272
व्यास	1075-77	शिवादित्य	1062-64	सुमट	1279
व्यास केशवराम	168	शिवानन्दभट्ट	864	सुमतिहर्षपणि	307
व्यास गणपति	187	शिवानन्दसरस्वती	1081-83	सुरेश्वर	193
व्यासदास s केमेन्द्र		शुद्ध क	1293	सुन्दण	121
व्यास परशुराम	827	चौनक	492, 891	सुश्रुत	212-13
शङ्कर or शङ्करभट्ट	205; 416,	श्यामल	1218	सूनुभारमण्डन (s. मण्डन)	
424-25; 537, 723-25		श्यामवेद	1339	सूर्यपण्डित	279, 1222-24
	824, 1092	श्रीकण्ठ	324	सूर्यदास (s. सूर्यपण्डित)	
शङ्करकवि	1232	श्रीकृष्णन्यायवागीश	1045	सोडल	211
शङ्करमिथ	1059	श्रीकृष्णसरस्वती	1165	सोमदेवभट्ट	1164
शङ्कराचार्य	475, 782, 822-23,	श्रीकृष्णाचार्य	1250	सोमभट्ट	856
972-73, 1094, 1101-03,		श्रीधर	955-56	सोमेश्वर	195, 1170
1111, 1114-17,		भोनिवासभट्ट	234	हनुमान्	1180-82
1123-24, 1317,		भोपति	244, 303-4, 310	हचप्रीव	489-90
1342, 1347, 1350,		श्रीवल्लभ	101	हरिदास	1199, 1143
1355-56, 1364,		श्रीहर्ष	1200-2, 1294	हरिनाथ	199
1372, 1378		पद्मसिन्धु	500	हरिभट्ट	307
शङ्करानन्द	470	सच्चिदानन्दनाथ	870	हलामुख	113, 518
शङ्करधर	1296	सत्यप्रबोध s. विश्वेश्वरामिथ		हस्तिरश्मि	204
शतानन्द	251-52	सदानन्द	1126-27	हारीत	164-65
शायरस्वामी	1091	सदाराम	636	हाल	1183-85
शम्भुनाथ	169	साधुसुन्दर	103	हृदयसौभाग्य (s. उदयसौभाग्य)	
शम्भुराज	1205	साम्ब	1234	हेमचन्द्र	64-75, 92, 94-101,
शार्दूलवर्मा	21-22	सायणाचार्य	441-47, 455, 460,		104-06, 115, 187-38
शास्त्रदायन	86, 483		521, 629 A	हेमहस	76
शास्त्रलाल	1162	सिद्धिचन्द्र	1255	हेमाद्रि	667, 675, 682;
शास्त्रिदत्त	1151	सुखानन्द	427		1157-58
शास्त्रधर	209, 431; 1228-29	सुधाकलश	434	हेलाराज	52
शिवभूषाल	152	सुन्दरदास	1149	होसीर	501
शिवदास	173	सुन्दरदेव	1237		

Index of Authorities quoted in Works under notice.

N B The figures refer to the numbers of Mss.

अगस्त्य	321	आपदेवी	679	अप्यवर्मा	357
अगस्त्यपत्र	226	आपस्तम्बस्मृत्यकार	665	अद्वय	4, 389, 702
अगस्त्यसंहिता	808, 845, 870,	आपस्तम्बस्मृति	720	अष्टकप्रश्न	678
	876, 1149	आप्यकमाथ्य	714	अप्यवन	693
अग्निरस्युति	683	आग्निवेदि	321	आराधन	426, 572, 692, 720,
अग्निरस्युति	720	आग्नेयनमत	618		747
अग्निहोत्र	716	आचार्यस्यमाथ्य	714	अप्यवनप्रश्न	331
अथर्ववेदप्रतिषिष्ट	678	आद्यप्रश्न	618	आराधनीयम्	831
अङ्गतराग	678	आध्यात्मिककारिका	615	अप्यधेनु	518
अद्वैतविशेष	143	आध्यात्मिकस्मृति	720, 747	अप्यनन्द	389
अनन्तदेव	519, 703	अनुष्ठान	124	आदि	321, 740
अनन्तभट्ट	687, 715	ईशानसंहिता	808	आराधनविशेष	678
अनन्तमाहिक	714	उत्पलप्रश्न	1002	आराधन	748
अपरार्क	610, 678, 715	उत्पलनीलमणि	1178	आराधनविशेष	321
अभिधानदीप	947	उत्पल	740	आराधनविशेष	876
अभिधानललाट	947	उद्गमरेखरत्न	831	आराधन	678
अभिनन्द	124	उत्पल	321	आराधनपुराण	714
अभिनवप्रश्न	135, 814	उत्पलप्रश्न	124	आदि	124
अमरकोश	978	उद्गम	135	आध्यात्मिक	161, 1178
अमरानन्द	699	उद्गममहाकवि	947	आध्यात्मिक	143
अमृतसिद्धि	1081	उद्गम स्मृति	646, 720	आराधनविशेष	714
अमृतानन्द	814	अग्निविधान	745, 748	आराधन (अ. अ. प्रश्नोप)	226
अमृतचरित	135	अप्यप्रश्न	686, 720	अमृतकोमुदी	426
अमृत	321	ऐकादिकानुसंगिकप्रश्न	518	अमृतप्रश्न	702
अलङ्कारमीमांसा	947	अथर्वप्रश्न	161	अमृतप्रश्नविधि	715
अलङ्कार	537, 655	अथर्वप्रश्न	135	अमृतप्रश्न	426, 715
आगमकल्पप्रश्न	808	अथर्वप्रश्न	706, 715	अमृत	135
आगमचिन्तामणि	947	अथर्वप्रश्न	870	अमृतसामिन्	537, 655
आगमदीपिका	947	अथर्वप्रश्न	715	अमृत	135
आगमरत्नाकर	947	अथर्वप्रश्न	487, 702, 703	अमृत	803
आचारचिन्तामणि	714, 715	अथर्वप्रश्न	226	अमृतप्रश्न	870
आचारविशेष	1137	अथर्वप्रश्न	518, 688, 714	अमृतप्रश्न	845
आचारदीप	518, 669	अथर्वप्रश्न	714	अमृतप्रश्न	870
आचाररत्न	669	अथर्वप्रश्न	1137	अमृतप्रश्न	808, 845, 870, 876
आचारादर्श	669, 714	अथर्वप्रश्न	688	अमृत	519, 1137
आचार्य	1081	अथर्वप्रश्न	519	अमृत	518
आदित्यपुराण	426	अथर्वप्रश्न	124	अमृत	678
आदित्यरहस्य	947	अथर्वप्रश्न	678, 714, 736, 803	अमृत	678
आनन्दबोधार्थ	683	अथर्वप्रश्न	573	अमृत	1178
आनन्दवह्नी	870	अथर्वप्रश्न	226	अमृत	339

कृष्णमण्डय	669, 706, 1137	गोविन्दविलास	1178	ज्योतिःप्रकाश	321, 706
कृष्णरहस्य	947	गोविन्दार्णव	692	ज्योतिः सागर	321
कृष्णानन्द (on लघुभट्टारिक)	814	गौडनिबन्ध	725	डोडानन्द	714
केशवदैवज्ञ	357	गौतम	389, 720	डामरकल्प	831
केशवस्वामी	577, 615, 616-618, 621, 688	" (श्लोकगौतम)	683	दोदूपदति	714
कैयट	637, 683	गौतमकारिका	947	तत्त्वसागरसंहिता	683, 714
कोविदानन्द	143	गौतमभाष्यकृत्	518	तत्त्वसार	1149
कौण्डिन्य	618, 686	गौतमीतन्त्र	702, 876, 1149, 1178	तन्त्रकृत्	577 610
कौशिकस्मृति	720	गौरीतिलक	725	तन्त्रराज	808, 864, 870
कमरीपिका	1149	गौरीसवरणागम	947	तन्त्रसार	748
किदासार	426, 702, 870	पक	124	ताराभक्तिसुधारणव	845
श्रीकृतञ्च	831	चण्डेश्वर	220	तापरहस्यसिद्धि	808
कोषभट्टारिक	814	चतुर्विंशतितम	610, 678	तारकटन्त्रनिवासी	618
क्षीरस्वामी	827, 1002	चतुःशती	814	तिथितत्त्व	608, 702, 714
खण्डखाद्य	226	चन्द्रिका	135, 808, 671, 683, 748	तिथिदर्पण	692
गङ्गाधरपसति	714	चमरकारचिन्तामणि	808	तुङ्गीर	124
गणेश दैवज्ञ (नन्दिग्राम)	357, 518	चाणक्य	389	तुम्बव	4
" (पार्थपुर)	357	चामुण्डातन्त्र	876	तैत्तिरीयभाष्य	748
" (son of दुष्टि)	357	चिदम्बरहस्य	814	तौत	135
गणेशविमर्शिनी	426, 808	चिदानन्दवासना	814	त्रिगुणलोक	665
गण्दिनक	124	चिन्तामणि	321	त्रिशिकासन्न	814
गन्धर्वतन्त्र	806	चूडामणि	321	त्रिकाण्डमङ्गल	610, 615-618, 665, 686, 703, 715, 745
गर्ग	321, 714	चेतन्यचरितामृत	1178	त्रिपुराणव	808, 870, 876
गवासतन्त्र	808	चेतन्यसत्त्वकल्पद्रुम	1178	त्रिपुरासार	870
गायामह	518	छन्दोगपरिशिष्ट	678, 688, 703, 725, 736, 1137	त्रिपुरासारसमुच्चय	870, 1081
गामत्रीकल्प	715	छागलेय	686	त्रिविक्रमसत	226
गायत्रीभाष्य	808	नवदशयामक	870	त्रिस्थलीसेतु	678, 702, 706
गार्ग्यसंहिता	947	जयन्त	669, 706, 745	त्र्यम्बकसार	426
गाल्व	1178	जातुकर्ण्य	321, 686, 720	दक्षस्थिति	720
गीतगोविन्द	814	कापालि	321	दक्षिणादाननिर्णय	519
गीताभाष्य (metrical)	947	जीमूतवाहन	678	दक्षिणामूर्तिकल्प	870
गृहस्यधर्मनिर्णय	321	जीवशर्मा	349	दक्षिणामूर्तिसंहिता	808, 870
गृहकारिका	321	जीवेश्वरविवेकानन्द	947	दत्तसप्तमशेष	678
गृहपरिशिष्ट	321, 610, 683, 686, 702	जैमिनि	618, 947	दत्तात्रेय	947, 1081
गोत्रप्रवरमञ्जरी	681	ज्ञानमाला	671, 725	दशरूप	161
गोपाल	521, 573, 577, 610, 613, 615, 616, 621	ज्ञानलज्जिता	808	दानकेत्रिशौचरी	1178
गोपीप्रमाण	1178	ज्ञानार्णव	808, 831, 870	दानमयूर	519, 690, 714
गोपीराज	321	ज्ञानचक्र	947	दानविशेष	519
गोभिज	720	ज्योतिर्विबन्ध	321	दानोदर	357, 688, 703
गोविन्दराज	548	ज्योतिर्विवरण	226, 321	दाक्षप्रदति	663
गोविन्दलीलायन	1178	ज्योतिषार्णव	321	दिनचरोचोत	519, 703, 1137
			226	दिनोदासीन	679
				दीपक	124

दीपका वार्ध	947	निलमाध	699	पूजापटल	669
दीपिका	308, 678, 702	निलसंहिता	870	पूजाप्रदीप	808
दुगात्सव	678	निदानमकरन्द	947	पूर्णवाग	808
देवपद्धति	714	निदानसूत्र	615	पूर्णपद्धति	808
देवयजनदीपिका	321	नियोगेश्वरकारिका	947	शुक्लीचन्द्रोदय	669, 678, 1137
देवयाज्ञिक	577; 588, 610, 618, 665, 714	निर्णयदीप	678	शुक्लीधराचार्य	947
देवरात	577; 588, 610, 615, 618	निर्णयसिन्धु	669, 678, 690, 702, 714, 1137	संज्ञ	720
देवल	321, 720	निर्णयामृत	618, 1137	वैश्वनाथ	686, 720
दैवशक्तिनामणि	302	नीलकण्ठ	689, 702, 714	पौलिशसिद्धान्त	321
दैवसम्मोहर	226	नृसिंह	321, 610, 615	प्रक्रियाप्रासाद	519
दैवसत्त्वप्रभ	321	नृसिंहपञ्चरात्र	947	प्रचेतस्	686
द्विविधगणितसार	519	नृसिंहपुराण	1178	प्रज्ञापति	321; 613, 616
द्वैतनिर्णय	519, 678	नृसिंहप्रसाद	678, 692	प्रणवकल्प	748
धर्मतरवावलोक	687	नृसिंहाभय	1002	प्रतिष्ठासारसम्प्रदा	426, 808, 870
धर्मजुष्टिका	1081	नृसिंहसंक्षिप्ति	699, 1081	प्रत्यभिज्ञासूत्र	814
धर्मप्रदीप	321, 669, 678, 686, 702, 714	पञ्चादिवाधिवरणकार	1002	प्रदीपप्रकाश	947
धर्मप्रवृत्ति	519	पञ्चरात्र	426, 876	प्रपञ्चसार	715, 808, 819, 827, 864, 870
धर्मसारसुधानिधि	669, 683, 699	पदाब्जदर्श	702, 725, 1002	प्रभाकर मीमांसक	673
धवलनिबन्ध	678	पद्मपुराण	1178	प्रयोगदर्पण	739
धारेश्वर	720	परमहंसाचार्य	947	प्रयोगपरिभाषा	615, 618, 669, 678, 681, 689, 702, 706, 714, 745, 845
धूर्त	577, 588, 610, 615, 618, 665, 715	परमानन्दयोगी	426	प्रयोगरत्न	519, 669, 714
ध्वनिनार	135	परशुराम	714	प्रयोगरत्नमाला	610, 616-18
नन्दिकेश्वरतारावली	1081	परशुरामप्रताप	679	प्रयोगसार	426, 519, 671, 870
नन्दिकेश्वरसंहिता	876	परशुरामीय	748	प्रवचनसारोद्धार	947
नन्दियुराण	678, 702	परशुरामजीव	389, 692	प्रवचनरति	947
नरेन्द्रनगरी	54	परशुरामसंहिता	357	प्रवचनरहस्य	947
नागदेवीय	1137	परिशिष्ट	226	प्रवचनसंग्रह	319
नाथानन्द	814	परिचय	124	प्रज्ञापन	947
नाममाला	135	परिचयसंग्रह	1081	प्रज्ञापनसूत्र	588, 610, 745
नायक (भट्ट)	161	पारमहंसपद्धति	1081	प्रायश्चित्तसूत्र	703
नारद	4, 321	पारमहंसपद्धति	736	प्रायश्चित्तसूत्र	588, 610, 616-18, 665, 679, 745
नारदपञ्चरात्र	947, 1149, 1178	पारिजातेश्वर	808	प्रायश्चित्तप्रथ	616
नारदसंहिता	321	पाथिवि ताम्रि	725	प्रायश्चित्तसार	703
नारदस्मृति	720	पिङ्गलमत	426, 808	फेरफारितम्	870
नारदीयपटल	226	पितृभूति	665	वाण	124
नारायण	612, 648, 665, 669, 678, 686, 702, 714, 745	पितृभूतपद्धति	715, 808	वित्त्वमङ्गल	1178
नारायणपञ्चरात्र	808, 870	पुराणचन्द्रिका	702	बृहत्सर्वमाला	307
निगमकल्पतरु	315	पुराणसम्प्रदा	308, 678, 687, 714	बृहद्वाङ्मयीय	1178
निगमपरिशिष्ट	714	पुराणसमुच्चय	686	बृहद्वाङ्मय	748
		पुस्तक	845	बृहदाग्रा	321

बृहद्वास्तुपद्धति	321	बृपालवल्ली	321	महीधर	715
बृहद्विष्णु	686	बृह	321	माण्डव्य	321
बृहन्मनु	686	भैरवतन्त्र	870	माण्डव्यपटल	226
बृहस्पति	720	भैरवानन्दसहिता	808	मातङ्गमनुकोश	864
बृहस्पतिजातक	339	भोजराज	135, 161	मातुरस	597
बौधायनभाष्य	688	भोयक	124	माधव	308, 610, 615, 616, 625, 639, 669, 678; 683, 740, 745; 808, 1002
बौधायनस्मृति	720	मन्ननाथ	321		
ब्रह्मकल्प	827	मङ्गल	135		
ब्रह्मतर्क	748	मण्डन	308		
ब्रह्मसूत्र	321	मत्स्यसूक्त	808	माधवमहोदय	831
ब्रह्मयामल	725, 947	मदनपारिजात	683, 692, 714; 827	मानवसहिता (tantric)	699
ब्रह्मसामु	321	मदनरत्न	665, 669, 678, 702, 714; 725, 747	मानसोक्ताव	808, 1081
ब्रह्मसहिता	1178			मार्कण्डेय	720
ब्रह्मसागर	62	मदनविनोद	179, 748	मालिनीविजय	870
ब्रह्मा	683	मन्वविजय	748	मितक्षरा	518, 519, 610, 665, 667, 678, 683, 714; 745, 1137
ब्रह्माण्डपुराण	1178	मन्वाचार्य	748		
ब्रह्मार्क	226	मनु	720		
भट्ट नायक	135, 161	मन्त्रकोश	845, 947	सुङ्गल	135
भट्ट नारायण	124	मन्त्रदर्पण	870	सुष्कारण	124
भट्ट मित्र	135	मन्त्रदेशप्रकाशिका	827	सुखादिस	226
भट्टोजि दीक्षित	519, 669, 679	मन्त्रप्रकाश	671	सुहृत्तचिन्तामणि	845
भरतमुनि	1178	मन्त्रब्राह्मणभाष्यकृत	688	मेघमाला	802
भर्तृमेष्ठ	124	मन्त्रमञ्जरी	947	मेधास्तिमि	678, 720
भर्तृयज्ञ	714	मन्त्रमहोदधि	831	मैत्रायणीयपरिशिष्ट	686
भर्तृहरि	124	मन्त्रसुक्तावलि	426, 808, 870, 1149	मौजीपटल	321
भवभूति	124			झालुमि	321, 357
भवलामि	572, 577, 610, 612	मन्त्ररत्नावलि	808	यज्ञतन्त्र	577, 610
भविष्योत्तरपुराण	687	मन्त्रपहस्य	947	यज्ञनारायण	350
भागवतसुबोधिनी	143	मन्त्रराजानुष्टुम्बविधान	683	यज्ञपार्थ	610-618
भागवतामृत	1178	मन्त्रहेतुर्वैप्रकाशिका	827	यज्ञप्रकाश	179, 294
भारद्वाजगृह्य	610, 616	मन्थानसूत्रामणि	947	यम	321, 720
भारद्वाजसूत्रभाष्यकृत	688	मन्थानभैरव	947	यवन	821, 849, 389
भारवि	121	मरीचि	686, 720	यसोवर्मा	124
भार्गवार्चनदीपिका	678, 702, 1137	मर्यादासिन्धु	1137	याज्ञवल्क्य	321, 692, 720
भावचूडामणि	808	महिशोर्जुन	293	यामलोद्धार	808
भावार्थदीपिका	1178	महिनाथ	143	यास्क	537
भानी प्रायश्चित्त	679, 703	महाराष्ट्रविष्णुराज	426	योगबीज	1081
भाष्यार	736	महाकरप	715	योगयाज्ञवल्क्य	673; 683, 686, 720, 978
भास्करस्वयम्भार	226, 321	महाराजनिर्णय	808		
भाव्यती	302	महापञ्चरात्र	714	योगरत्नचन्द्रिका	947
भीमपराक्रम	321	महामन्त्रनस्त्रप्रकाशिनी	81	योगरत्नमुद्रण	166
भुजङ्गघ्नी	870	महाराष्ट्रपद्धतिकृत	714	योगिनीतन्त्र	702, 808, 845, 870
भूतदामर	808	महार्णव	487, 610, 669, 715, 870	योगिनीहृदय	426, 808, 870
भूतभैरव	808			रघुनाथ	715

रघुराम (रामसिंह)	673	रक्ष्मण उपाध्याय	518	विद्यानाथ	143; 161
रघूनाथस्वामिन्	748	रक्ष्मणान्वार्य	426	विद्यारण्य	615; 699; 1081
रङ्गराज	665	रघुगार्ग्यपटल	226	विद्याशङ्कर	699
रतिरहस्य	143	रघुनाथक	321	विद्यासागर वाष्पिन्	699
रत्नकोश	308; 321	रघुपराशर	702	विद्यानपारिजात	715
रत्नप्रसाद	226	रघुमहाशक्ति	814	विष्णुधरात्रयसरस्वती	699
रत्नमाला	302, 321; 747	रघुविष्णु (श्लोक)	702	विष्णुशास्त्रपाठिका	614
रत्नसागर	845	रघुसूत्र (of शंकराचार्य)	870	विवाहपटल	321; 714
रत्नाकर	124	रत्नितमाधव	1178	विवाहपरिमह	673
रत्नालोका (of भास्करराय)	845	रत्नितोपाध्याय	814	विवाहद्वन्द्व	226, 321; 687
रत्नावली	321, 389	रत्न	293, 321, 678, 725	विशुद्धिप्रक्रिया	947
रत्नप्रदीप	143	सादरिङ्गीर	124	विशुद्धेश्वरतन्त्र	808
रत्नसारसमूह	814	सोलट	135; 161	विश्वकर्मा	426; 870
रत्नामृतसिन्धु	1178	सौगासि (स्मृतिहार)	572, 720	विश्वकोश	947
रत्नेन्द्रचूडामणि	699	सौगासिकारिका	610, 688	विश्वनाथ	519; 714
रहस्यगम	814	सौगासिकीर्तिहार	135	विश्वरूप	699; 720, 947
राघवमह	426, 702	सत्तस्मृति	720	विश्वामित्रसंहिता	822
राघवानन्द	135	सद्वृत्त	124	विश्वेश्वरपञ्चरात्र	947
राजमार्तण्ड	321, 808	सन्ततराज	321	विश्वेश्वरचार्य	947
राजध्यातृ	349	सन्निष्ठ	4, 321; 426; 692, 720,	विश्वेश्वरीय	665
राजयोग	1081	सन्निष्ठकृष्ण	870	विष्णु (श्लोक)	683
राजशेखर	124	सन्निष्ठपटल	827	विष्णु	692; 720
राम (au कन्नोलकरण)	220	सन्निष्ठपटल	226	विष्णुकल्पलता	808
"	262	सन्निष्ठसंहिता	226, 808; 1149	विष्णुचन्द्र	389
" दीक्षित	808, 814	सन्निष्ठनाम (बहुवच)	688	विष्णुकीर्तीय	748
" बाजपेयी	426, 516, 587,	सन्निष्ठप्रदीप	1002	विष्णु देवज्ञ	357
	679, 702, 715	सन्निष्ठ	124, 321	विष्णुधर्मागम	947
रामकृष्ण	357	सन्निष्ठ	625	विष्णुपुराण	1178
रामराजसरस्वती	699	सन्निष्ठपति	715, 1002	विष्णुभक्तिकन्दोदय	692; 1137
रामविमोक्ष	262	सन्निष्ठेश्वरतन्त्र	808, 814, 870, 947	विष्णुसिद्धिभाष्य	714
रामाण्डार	616, 639, 703	सन्निष्ठ	135	विष्णुयामल	725, 947, 1149
रामानन्द	702, 1178	सन्निष्ठ (वेदान्तिन्)	688	विष्णुरहस्य	678, 947
रामानन्दचन्द्रिका	669, 678, 808	सन्निष्ठसंहिता	808, 870, 1071	विष्णुसंहिता	947
राक्षस जुनीय	124	सन्निष्ठनक्षत्र	808	वीरदेव	124
रिहस्यु	124	सन्निष्ठदेव	714	वीरामेह	519
रुद्र	135, 389	सन्निष्ठप्रदीप	321	वृत्तज्ञान	321
रुद्रदत्त	588, 615, 618, 703, 706	सन्निष्ठसाध	321, 426, 519, 715	वृत्तिकृन्	588, 610, 625, 648
रुद्रपञ्चलि	714	सन्निष्ठभारत	808	रुद्रगर्भ	321, 389, 678, 686, 747
रुद्रयामल	678, 714, 831, 845,	सन्निष्ठललित	808	रुद्रनारद	321, 702
	870, 947	सन्निष्ठनेश्वर	518, 618, 667, 669,	रुद्रपराशर	692
रुद्राष्टानपञ्चलि	725		673, 720, 740, 808,	रुद्रमञ्जु	683
रुद्रशारिका	610, 714, 747		978, 1002	रुद्रशक्ति	720
रुद्रव्यवहार	226	विद्वज्जमाधव	1178	वेङ्कटेश	618
रुद्रव्यसंमह	426, 870	विद्याधिपति	124	वेदोपरायपञ्चलि	714

वैजयन्ती	597; 978	शिवपञ्चरात्र	947	सत्याचार्य	226; 349
वैजनाथ	321; 714	शिवरहस्य	678; 725	सत्यापाठ	613
वैष्णवायनसंहिता	808; 845; 870	शिवसिद्धान्त	947	सदानामन्त्रोद्घ	1137
वैष्णवसंहिता	808	शिवसूत्र	814	सनत्कुमार	426; 678
वेङ्कटसप्तशरात्र	1149	शिवगम	166; 678; 725; 876	सनत्कुमारतन्त्र	808
मोन्देव	683; 702; 845; 1002	शिवानन्द	814	सप्तशतपठ	226
व्यक्तिविवेकसार	135	शिवार्चनचन्द्रिका	855	सप्तसिंघ	714
व्यवहारतत्त्व	321	शिव्यभीमहात्म्य	293	सप्तशतपुत्रा	808
व्यवहारमयूख	519	श्रीमद्योग	326	सप्तशक्ति	346
व्यवहारसंग्रह	321	शुद्धिमयूख	1137	सप्तशक्ति	321
व्यवहारसार	321	शुद्धिविवेक	702	समुद्रकर	714
व्याघ्रपद	720	शुद्धाचार्यशिरोमणि	714	सप्तशक्तिरहस्य	947
व्यास	321; 692; 720	शुद्धाचार्य	519; 610; 616; 702	सप्तशक्ति	588; 683; 706
व्यासनाथसंग	669	शुद्धाचार्य	161	सप्तशक्ति	426; 864
व्यास	519	शेषसूत्र	610	सप्तशक्ति	808
शक्तिपुत्रार्चन	863	शेषक	747	सप्तशक्ति	321; 706
शक्तिधामल	845	शेषकपरिशिष्ट	702	साहित्यदर्पण	143
शक्तिधामलतन्त्र	843	दयानन्द	124	साहित्य	124
शङ्करभट्ट	519	शङ्करभट्ट	736	सिद्धान्तकौमुदी	143
शङ्कराचार्य	143	शङ्कराचार्य	714	सिद्धान्तकौमुदी	179; 294
शङ्कराचार्य	673; 947	शङ्कराचार्य	714	सिद्धान्तकौमुदी	293
शङ्कराचार्य	814	शङ्कराचार्य	679	सिद्धान्तकौमुदी	577; 588; 610;
शङ्कर	135; 161	श्रीकृष्ण उपाध्याय	736; 870	सिद्धान्तकौमुदी	615; 618; 639
शङ्कर	518	श्रीकृष्ण उपाध्याय	814	सिद्धान्तकौमुदी	357
शङ्कराचार्य	720	श्रीपर	10; 148; 230; 321;	सिद्धान्तकौमुदी	321; 714
शङ्कराचार्य	588; 615; 616-18; 703	श्रीपर	519; 1137	सिद्धान्तकौमुदी	426; 702; 706;
शङ्कराचार्य	655	श्रीपर	855	सिद्धान्तकौमुदी	715; 808; 845; 870
शङ्कराचार्य	947	श्रीपर	226; 321; 702	सिद्धान्तकौमुदी	1149
शङ्कराचार्य	10	श्रीपर	808	सिद्धान्तकौमुदी	293; 808
शङ्कराचार्य	947	श्रीपर	715	सिद्धान्तकौमुदी	740
शङ्कराचार्य	947	श्रीपर	740	सिद्धान्तकौमुदी	808
शङ्कराचार्य	10	श्रीपर	610; 683; 720	सिद्धान्तकौमुदी	747
शङ्कराचार्य	518	श्रीपर	870	सिद्धान्तकौमुदी	814
शङ्कराचार्य	610	श्रीपर	321	सिद्धान्तकौमुदी	686; 747
शङ्कराचार्य	947	श्रीपर	683	सिद्धान्तकौमुदी	10
शङ्कराचार्य	686; 720; 747	श्रीपर	678; 714	सिद्धान्तकौमुदी	673; 683; 747
शङ्कराचार्य	702; 714	श्रीपर	947	सिद्धान्तकौमुदी	876
शङ्कराचार्य	426; 715; 747; 808;	श्रीपर	321	सिद्धान्तकौमुदी	357; 519
शङ्कराचार्य	864; 870; 1002; 1149	श्रीपर	321	सिद्धान्तकौमुदी	947
शङ्कराचार्य	720	श्रीपर	321	सिद्धान्तकौमुदी	321
शङ्कराचार्य	166; 321	श्रीपर	870	सिद्धान्तकौमुदी	683
शङ्कराचार्य	621; 623	श्रीपर	226	सिद्धान्तकौमुदी	426; 608; 670
शङ्कराचार्य	321	श्रीपर	653; 686	सिद्धान्तकौमुदी	4
शङ्कराचार्य	357	श्रीपर	321	सिद्धान्तकौमुदी	615

सिद्धमित्र	815	स्त्रीरक्षण	321; 669; 678; 683;	हठयोग	1051
सिद्धि	947		714; 745; 1002	स्वामीरायण	426; 702
सिद्धिद्वय	814	स्त्रीपद	669; 678; 706; 745;	स्वस्त	678; 681; 683; 827
सिद्धि	725		748; 827; 1002	स्विसिद्धि	1178
स्वामी	1178	स्वामिमुखा	678	स्विसिद्धि	1137
स्वामी	740	स्वामि	693, 827	स्विसिद्धि	321; 714
स्वामी	678	स्वामिमुखा	683	स्व	124
स्वामी	678; 702; 714	स्वामि	321 519, 610; 665;	स्वामि	714; 736; 1137
स्वामि	616-18; 665, 681;		669; 681; 697, 697;	स्वामि	720
	693, 692, 714; 827		702; 706, 714, 745;	स्वामि	308; 519; 669; 771;
स्वामि	678, 714		1137, 1149	स्वामि	678, 683; 702; 725;
स्वामि	669	स्वामि	614	स्वामि	845; 870; 1002
स्वामि	683	स्वामि	699	स्वामि	870
स्वामि	745	स्वामि	805	स्वामि	357
स्वामि	745	स्वामि	1031	स्वामि	615; 618

PREFACE

Much progress has yet to be done in unravelling the rich treasures of Jain Literature. Many valuable manuscripts of unknown works still lie buried in the old Bhandars, particularly of the Digambaras in the Deccan, and copies of printed books rarely reach the hands of a critical reader outside the Jain fold. There is not a single good bookseller who can sell or give information about printed Jain works, useful for the study of Jain Literature nor is there a reliable Jain library where one can hope to get the required books. It has for this reason, often become impossible for me to compare my MS with its printed copy though I knew that the book was printed.

I have nevertheless attempted to give as much information as I could gather from available sources. In my work I was greatly helped by my Jain friends Dr T L Shah who is compiling an encyclopædia of Jainism and Mr M D Desai, the wellknown author of 'Jaina Gurjara Kavio'. I must also mention the great help which I received from Shri Indravijayasuri of Shrivpuri, Gwalior. I am deeply indebted to these gentlemen and also to many others who have assisted me in my difficult task.

The following unusual abbreviations used by me should be noted —

D L P = Devchand Lalbhai Pustakoddbhar Fund Series Bombay

Bud I and II = Buddhagaya, Dhatupratimalekhasangraha, vol I, Bombay, 1917, vol II Bombay 1924

J. K I and II = Jaina Gurjara Kavio, vols I and II, by M D Desai B A LL B Bombay.

Wilson College,
Bombay, 10-12-29 }

H D Velankar

TABLE OF CONTENTS.

Vol. III Jain Literature.

Part I	Āgama	Nos. 1383-1559
Part II	Philosophy	„ 1560-1700
Part III	Legends and Poems	„ 1701-1792
Part IV	Stotras	„ 1793-1828
Part V	Miscellaneous	„ 1829-1861

Vol. IV Vernacular Literature.

Part I	Gujrati Literature	-
(A)	Jain	Nos. 1862-1995
(B)	Non-Jain	„ 1996-2010
Part II	Hindi Literature	
(A)	Jain	„ 2011-2025
(B)	Non Jain	„ 2026-2053
Part III	Marathi Literature	„ 2054-2078
Additions and Corrections		pp. 491-92
Appendix (A)	Buddhist Manuscripts	„ 493
„ (B)	Risendramaṅgala	„ 494
Index of Jain Authors and works		„ 495-500

For an analysis, see Weber, II, p. 355 ff. and I. A. 17, p. 340 ff.

[B. D. 220, B D. 9, ZZ L. 27.]

1397

आचाराङ्गसूत्र with

तत्त्वावगमा by लक्ष्मीकल्लोलगणि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foil 15, about 27 lines to a page

A brief commentary on the Ācārāṅga, composed during the spiritual reign of Saubhāgya-harsa, successor of Hemavimāla of the Tapā Gaccha, by Lakṣmīkalīlāgani, pu of Harsa-kallola, pu of Āgamamandaṇagani of the same Gaccha. The date of the composition is given as 'Guhamukhahakujakīranamite'. For the author's commentary on Jñātasūtra, see below No 1473

Saubhāgyaharsasūri of Tapā Gaccha is known to have consecrated idols in Sam 1534 and 1590, see Bud. I. Nos 186 and 719. This pontiff of the Tapā Gaccha is not usually mentioned in the Pattāvālis. He stands between Hemavimāla and Ānandavimāla. The MS. does not contain the text of the Ācārāṅga

Begins—

नमस्तिरवा जिनं श्रीं चन्द्रमानसुरेश्वरम् ।
स्वाभ्योपकृतये कुर्वे प्रथमाङ्गावर्णिकात् ॥ १ ॥

Ends —

तत्त्वमात्रौ च द्वितीयः भूतस्वरूपः संपूर्णः । तत्संपूर्णौ च
पूर्णव तत्त्वावगमा प्रथमाङ्गावर्णिकात् । अथ प्रशस्तिः ।

संप्रति तु विजयमानं श्रीसौभाग्यादिसदृशः पूर्णम् ।
सौभाग्यहर्षपूर्तिं प्रणमत् मन्त्रलङ्घने तर्णम् ॥ ७ ॥
निष्ठातसमापदनतदाग्रे रत्नमण्डनः सूरिः ।
श्रीआगममण्डनगणिवाचस्पादस्तु सखिद्वयः ॥ ८ ॥
भक्तिजनकुमुदचन्द्रसखिद्वयो वारिहलिपारिन्दः ।
वाचकगुणगणकलितः सुहर्षकल्लोल इति नामा ॥ १० ॥
लक्ष्मीकल्लोलगणि श्रीप्रथमाङ्गावर्णिकोद्धारम् ।
रचयामहे निम्नपरहितहेतोस्तद्दिनेष्वकम् ॥ ११ ॥
गुहमुपबुजकिरणमिते धर्मे नाग ५ चन्द्रमासि १
शरवतिथौ ११ ।

आद्यगुणिवक्त्रारे तत्त्वावगमा कृता तु मया ॥ १२ ॥
यत्किंचिद्वादि मयाशुभं तच्छोधयन्तु विमुचयरा ।
सूत्रासंगतमुक्तं रूपया कोपं तिरस्कृत्य ॥ १३ ॥
इति श्रीभारताङ्गावर्णिकोद्घृतेः प्रशस्तिः ।

[B. D. 9]

1398

आतुरप्रत्याख्यानप्रतीर्षक.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting,
Foil 4, about 8 lines to a page

This is one of the ten important Pajannas or Prakurnakas. All these are published by the Jain Dharma Prasāraka Sabha, Bhavnagar and also by many others, with Gujarati translation. See Weber, II p. 612 and I. A. 21, p. 110.

Begins —

देसकदेसविरट सम्मदिमी मरिजतो जीवो ॥

[B. D. 303]

1399-1412

caused to be copied by Devastindarasuri of the Siddhanta Gaccha for his pupil Jayasundara Nos. 1401 and 1409 are dated Sam. 1899 and 1819 respectively

For quotations &c see Weber, II p 719 ff and I A 21, p 310 ff

It is published with the commentary of Vadirajeta Santsuri at Bombay, 1916-17 in the D L P Series, with the com of Lakṣmīvallabha in the Āgmasaṅgraha of Rāya Dhana-patsinha Babadur of Calcutta Sam 1936 with that of Jayakṛti by Pandit Hiralal Hansaraj Jainnagar A. D 1909, with that of Kamalaśamyama in the Yasovijaya Jain Granthamālā Bhavnagar, A. D 1927 and with that of Bhāvaviyaya by the Jain Ātmananda Sabhā Bhavnagar, Sam 1974

It is edited with Introduction by Charpentier 1921 and translated into English by H Jacob, in the S B E Series

[B D 195, 188, 103, 291, S C II B I 171, ZZ E 28, B I 161, B D 304
* G4, 75, ZZ E 28 B D 234, 149

1413

उत्तराख्यनसूत्र with सुखबोधा.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 11-312 about 15 lines to a page

The first ten folios of the MS are missing. The commentary is called Sukhabodhā in the colophons. The author may be Nemicaṇḍra but our MS does not give the Prasasti at the end. I give the beginning of the com on the third Adhyayana —

उक्त परिपहायन सप्तति चतुरद्वीयमारभ्यते । अल
खायमसिस्वच । ॥ उत्तराख्यने परिपहसहेन सुक्तम् ।
सप्त त्रिमाहवनमुरीहल कृत्यमिति प्रथमये मानुष
वादिषु(रं)मण्डुकेभ्यमाहवनमनेनोप्यते हलनेन सवधे
नायातस्वासेदमादिम सूत्र &c

Is it an Avacuri extracted from Santsuri's Sisyahitā? See Weber II p 732

Ends —

ध्यानदिव्यापारसुदनिकमेण यथायोगमित्युत्तराख्यन
टीकायां पदत्रिसम्ययन समाप्तम् ।

The Prasasti of Nemicaṇḍra's Sukhabodhā is given at Bhandarkar Report 1883 84 p 413.

[B D 9

1414-1415

उत्तराख्यनसूत्र with

वृत्ति by भावविजयगणि.

10½ × 4½, 10 × 4½ inches, Devanāgarī hand-
writing Foll 321 (1 239, 340 422) and 484 (464
numbered twice), about 15 and 13 lines to a
page. The first m dated Sam 1697

This is another commentary on the Uttara-dhyana Sutra. It was composed in Sam. 1689 by Bhāvaviyayagan of the Tapā Gaccha. He was a pupil of Manuimāla pu of Vimalakṛtsa, pu of the pontiff Vijayānandasuri. It was composed during the spiritual reign of Vijayānandasuri, successor of Vijayatilaka, suc of Vijayasena suc of Hiravijaya, suc. of the above-named Vijayānandasuri. This commentary with the text m published by the Jain Ātmananda Sabhā Bhavnagar, Sam 1974

Our Bhāvaviyaya assisted Jayaviyaya in Sam. 1677 and Vinayaviyaya in Sam. 1696, see below Nos. 1442 and 1443

Begins —

ॐ नमः सिद्धिस्तप्राप्तसौख्यसंतानदायिने ।
श्रेष्ठोत्पत्तिताव भीषार्थमायाय तायिने ॥ १ ॥
भीषार्थमानिषराजमान्तवीति०
व्याख्या लिखामि सुवर्मा सकथा च कापि ॥ २ ॥
निर्बुधस्यैः पाठान्तराणि पार्थान्तराणि च प्रायः ।
भीषान्तिवृत्तिरिचितवृत्तेर्जयानि तपयैः ॥ ३ ॥
पूर्वावदिता वचपि बहवः सग्राह्य वृत्तयो दक्षिणः ।
वचनियत्कथायं तदपि क्रियते प्रयतोयम् ॥ ४ ॥

It ends with a long Prasasti of 25 Slokas containing the information given above

तेषां शिष्याश्रमिर्मा भावयिजयवापकोलितद्विताम् ।
स्वपरावधोपविषये स्वधापियामनि गुरावापमा ॥ १ ॥
निषिद्धसवधुषा १९८९ मितपथं धीरोहिणीमहापुत्रां ।
सोखाः प्रथमादसं स्वयमेव प्राप्तपरिसिद्धिम् ॥ २ ॥
गुणगणमुरतदसुरमिरिकरुणसलामनेः सतीर्थैश्च ।
धीयिजयद्वयवृत्तिनिर्विद्वेषे साहाय्यमिह सम्यक् ॥ ३ ॥

समुद्रायामिह श्लोकसख्या सख्याय निमित्तः ।

पञ्चपञ्चाशे श्लोके (१) द्वे सहस्राणि च पौरोडाश ॥ २५ ॥

सूत्रप्रन्यास २००० दृष्टिप्रन्यास १४२५५ उभय ११२५५

धीरस्तु । सप्त ११९० वर्षे

[B D 306, S C 6

1416

उत्तराध्ययनसूत्र with

दृष्टि by विनयहंस.

11×5 inches Devanāgarī handwriting. Foll 99, about 19 lines to a page. Dated Sam 1731

A very brief commentary where however the various Kathās are mentioned though not detailed in illustration of the prescribed moral rules. The author is only once mentioned in the verse at the beginning. The colophons are simple and the authors Prasasti is not given at the end. It is however probable that this author is the same as that of the commentary on the Dasavaśikāśūtra. The latter was a student of Mahāśārāṅga Vāca and wrote in Sam 1572 during the spiritual reign of Bhavaśārāṅgasūri of the Anśa Gaccha, see Mitra Notices VIII p 168.

Begins —

उत्तराध्ययनस्येता बाह्यानि सुखदेवये ।

दृष्टि विनयहंसस्तु करोति रचिरां कमुय ॥ १ ॥

Ends —

इति श्रीसुचर्यास्वामी शशिजम् प्रसाह । इति जीवाजी वशिष्ठमन्त्राय पदविशाध्ययन सार्धं सप्तमम् ।

भूयस्मिन्निष्पन्नराये यदे कस्युगसुदि बह्वर्द्धसिद्धिो माहेश्वराक्षरे श्रीक्षरतरंगराजसिद्धिः श्री म० श्री १०८ श्री शिखरभूषसूत्रविजयराज्य Then follows the Prasasti of महिषिमल, the scribe has spiritual genealogy given here is as follows — श्रीनिरस-हर्षविशाल-हर्षयमे साधुनिदिर विनयहंस कल्पिकहोत्र-लक्षितकीर्ति-हीरतरंग-उदयहर्ष महिषिमल of the क्षरतरंगराज्य

[B D 288.

1417

उत्तराध्ययनदृष्टान्त

11×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 55, about 14 lines to a page.

These are stories narrated briefly in simple Sanskrit to illustrate the prescribed rules in the Uttarādhyāyana Sūtra. Anonymous Begins —

वाग्यनिर्देशकरे० शास्त्राया अमिर्दो भद्र १० हकपेयम् । एक क्षुद्रो विनीतो० &c

[B D 127

1418-1421

उपासकदशायाम्.

10½×4½ 10½×4½, 10×4½ and 8½×4½ inches Devanāgarī handwriting. Foll 37, 22, 56 and 80, about 11-13 lines to a page. The first is dated Sam 1022, the second Sam 1688 and the third Sam 1907. The fourth is not dated. The third contains a Gujarati explanation by Harsavallabhaṅga pu of Jinacandrasūri.

Upasakadāśa the seventh Āṅga contains 10 Adhyāyas. Edited with Abhayadevasa commentary in the Bibliotheca Indica by Hoernle 1885. It is also published in the Āgamadāya Samiti Series No 28. For quotations see Weber II p. 484. For contents &c see Winternitz Geschichte II p. 303 ff and I. A. 20 p. 18.

[B D 270 29 103, ZZ E 25

1422

ओषनिर्युक्त्युद्धार by गुणरत्नसूत्रि.

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting. Foll 8 only seventeen lines to a page.

Oṣaniryuktā uddhāra is a mere abstract consisting of 140 Gāthās from the text of the Oṣaniryuktā made by Guṇaratnasūtri. Each Gāthā in the MS is given a running number its original number in the text of Oṣaniryuktā also being given by the side of it is. Oṣaniryuktā with the commentary of Droṇākṛya is published in the Āgamadāya Samiti Series No 17.

Begins —

अरिहते वदिता श्वदसुपुत्री तदेव दसुपुत्री ।

हकारसंगुत्तवधारण सत्यसाहूय ॥ १ ॥ (१)

Ends —

एष सामाचारि सुवताचरणकरमहात्मा ।

साहू स्वयति कम्म मणेरमचर्यसिधिममजम् ॥ १०० (१११)

इति श्रीभोपतिपुत्रपुत्रा श्रीगुणरत्नसूरीपाद इति ।

See Weber, II p. 622 and 816.

[B D 9]

1423-1425

औपपातिवचन.

10½ x 4, 9½ x 5, 10 x 4 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 41, 129 and 35, about 11, 18 and 13 lines to a page. The second MS is dated Sam 1917, the last is incomplete.

It is published with Abhayadevas commentary, Calcutta, 1850 and also at Surat by the Āgamodaya Samiti. Edited with a glossary by E. Leumann, Leipzig 1883. See also Weber II p. 536 and I A 20, p. 367 ff.

[B. I 162, B. D 122, B. I 160]

1426-1438

कथवचन of मद्रयादु.

10 x 4½, 10½ x 4½, 11 x 5, 11½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting. Foll. 67, 134 75 (10 x 4½), 81, 54 35, 68 87 59 65 111 (10½ x 4½), 111 (11 x 5) 110 (11½ x 4½).

Of these 13 manuscripts the fourth and the last two contain beautiful pictures, the first and the fourth contain a brief explanation in Sanskrit the second, fifth and eleventh give an explanation in Gujarati, only the fifth is incomplete. They are respectively dated as follows—Sam. x, 1766, x, 1472 x 1760, 1691, 1632, 1670, 1817, x, 1883, 1883.

Kalpāsutra usually called the Paryuśana Kalpa is the eighth chapter of the Dasā Śruti skandha one of the Chedasūtras. For contents &c see Winternitz Geschichte II p. 303 ff. and I A. 21 p. 211 ff. Edited with introduction by H. Jacobi Leipzig 1879 and also translated into English in the S. R. E. Series. Vol. 22. It is published with the commentaries of Dharmasagara (Sam. 1978) Vinayaviṇaya and Lalama vallabha (Sam. 1970) by the Ātmananda Sabha, Bharanagar and with Kālikācāryas Kathā (A. D. 1914) and Vinayaviṇaya commentary (A. D. 1911 and 1923) in the D. L. P. Series Bombay

[B. I 147, B. D 552, B. I 148, B. D 63, 72, 220, 188, 26, 61, 298, 297, ZZ. E. 24, B. D. 197.]

1439

कथवचन with

रिखापटी by धर्ममातर.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 142, sixteen lines to a page. Dated Sam. 1374

Kalpāsutra, with the commentary of Dharmasagara Upadhyāya pu. of Haraviṇayas of the Tapa Gaccha. It was composed in Sam. 1623 and is called Kiraṇavālā. Published.

Dharmasagara was a staunch follower of his Gaccha, in glorification of which he has written several treatises. He was particularly hard upon the Kharastara Gaccha. Among his works may be mentioned Pravacanaparikṣā or Kupaṣṭa kausilādītra composed in Sam. 1629 (see Weber II p. 956 ff. and particularly Bhandarkar, Report 1883-84 pp. 144 155), Iyāpathuki with 1 ritti composed in Sam. 1629 (published by Āgamodaya Samiti 1927) Gaurvālā with 1 ritti (see Weber II p. 937 ff.) Ausjñakamastakha udana with Dīpikā in Sam. 1617 and Paryuśana Śataka with 1 ritti (see below No 1447). For the present work cf. Mitra Notices, VIII p. 53, X p. 214.

It begins—

प्रथम प्रस्तावने श्री श्रीरत्नेश्वर ।

Ends—

इति श्रीमत्प्राणपणववादनमोमनि श्री श्रीरत्नेश्वर
यथैव चरितोपायवचनोपधर्मसागरात् नैविरचिता श्री
कथवचनवचनं सामाचारिण्यवचनवचनं समाप्ता ।
उपमासा श्रीरत्नेश्वर वचनवचनवचनवचन
वचन ॥

व्यावृत्तयोपनिमित्तपत्राव्यवस्थावचनं ।

रुद्रकरी सद्व्योपा श्रीकल्पकिरणवचन ॥ १ ॥

विक्रमाद्वयवचनवचनवचनवचन १९२८ समरे ।

दीपोपवचनं वचन राजपत्रवचन २ ॥ युग ॥ (1)

अनुवचनं द्विपत्रावचनवचन वचनवचन ।

वचनवचनवचनवचन वचनवचनवचनवचन ३ ॥

इति श्रीकल्पकिरण (वटी) नाशी वचन । सवत् १९०९
वचनवचन (वचनवचन) नाशी वचनवचन वचन १९ सुमवचन
वचनवचन वचनवचन ॥

[B. D 303]

1440-1441

कल्पसूत्र with

कल्पलता by समयसुन्दर.

15×9½ and 10×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 172 and 209, about 17 and 15 lines to a page. The second is dated Sam. 1797.

Another commentary on the Kalpasūtra composed by Samayasundara pu of Sakalacandra pu of Jinacandrasuri of the Kharatara Gaccha. Samayasundara was a voluminous writer. He wrote in the second half of the 17th century of the Vikrama Era. For an almost complete list of his dated and undated works, see Dalsi Jc-nlmir Catalogue Intro pp. 60-61. The present commentary is not dated. It was written during the spiritual reign of Jinarajasuri who died in Sam. 1699 (I A XI p. 250). The first of these MSS does not contain the authors Prasasti consisting of 21 stanzas, the second contains it. See Mitra Notices VIII p. 180, IX, p. 1. Bhandarkar Report 1893 84 pp. 183 and 446.

Begins —

मत्वा भीममहावीरं स्मृत्वा च गौतमं गुरुम् ।

कल्पकल्पलतानाम्नी कल्पटीकां प्रत्यव्यते ॥ १ ॥

Ends —

तेषां भीतिवचः श्राणी क्षिप्य प्रथमतोऽभवत् ।

गणि सकलचन्द्रादयो रीहदाम्बयभूषण ॥ १० ॥

सशिष्यसमयसुन्दरसदुपाध्यायैर्विनिर्मिताभ्याम् ।

कल्पलतानामात्रं प्रथमश्चेत् प्रत्येकम् ॥ ११ ॥

प्रक्रियाहैमभाष्यादिपाठैश्च निरूपिता ।

हृदयनन्दनवादीन्द्रक्षि-तमणिविहारदे ॥ १२ ॥

राजन्ते जिनराजसुरिगुरुवत्से सप्रत भूषले ॥ १३ ॥

सुवराजे जिनसागरसुरिपरे विजयिनि प्रकृतिसौम्ये ॥ १४ ॥

इति भीमसमयसुन्दरोपाध्यायविरचिता कल्पलतानाम्नी कल्पसूत्रटीका समाप्ता । श्रीस्तु ॥

[ZZ A. 10 B I. 159]

1442

कल्पसूत्र with

दीपिका by जयविजय

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 162, about 13 lines to a page. Dated Sam. 1680.

Another commentary called Dīpikā on the Kalpasūtra. It was composed by Jayavijaya, pu. of Vimalabharṣi pu of Vijayadanāsuri of the Tapā Gaccha in Sam. 1677, when Vijayānanda sūri successor of Vijayatīlakasuri was at the head of the Gaccha. Bhāva-vijaya assisted our author in correcting it. It was first copied out by the author himself at the request of his pupil Vṛddhaviyaya.

This Jayavijaya must be distinguished from another author of the same name and belonging to the same Gaccha. This latter was a pu. of Devaviyaya Dharmaviyaya and Rāma-vijaya Ganaś and wrote in Sam. 1671 his commentary on the Sobhanastuti (see Bhandarkar Report 1883-84 Add & Corr p. VII इन्दुरसारणीन्दु=1671). The rule गृह्णान्ति यामतो गति is obviously violated here, but I have noticed several cases of this type, see next number.)

Begins —

महोपाध्यायश्रीविमलहर्षगणिगुदग्न्यो नमः ।

कल्पलताद्वारद्वये जलधर सर्वार्थमपत्तिहृत् ॥

The Prasasti in 9 stanzas ends as follows —

राजन्ते भीमनाथा सविजयविजयानन्दसूरीन्द्रमुदया ॥ ५ ॥

त्रिभुवनजनसेवया सर्वशास्त्रागुरोः

जलविजयनदेव्या भीतपागच्छयुषा ।

विमलविमलहर्षा रेजिरे वाचकेऽत्रा

सकलगुणगरीष्ठा प्राप्तभूमिप्रतिष्ठा ॥ ६ ॥

तत्पादाभोजयुक्तो बुधजयविजय स्वस्थ चित्तप्रमोद

प्राप्त्यर्थं मुरच्छुद्धालिखदिति सुगमा दीपिका कल्पसकाश

वर्षे सप्तमवाहद्विजयप्रसिते १६७७ कार्तिके चेतयव्या

भीमसाधकेप्रमायाजयतु च विर वाच्यमानेयमार्थ ॥ ७ ॥

विद्वद्भुदशरोमणिपण्डितभवाविजयगणिमुष्यै ।

श्रीकल्पदीपिकेय समग्रोधि विषयामे भवेत् ॥ ९ ॥

श्रीकल्पदीपिका लिखिता च प्रथमादर्शे स्वयं स्वशिष्यं
वृद्धिजयगणिप्रायेणया ॥ प्रतिलिखिता च सकलपण्डित-
विजयचन्द्रगणैन्द्राणां सवत् १६८० वर्षे.

[B D 294]

1443-1444

कल्पसूत्र with

सुयोधिका by विनयविजय

10×4½ and 11×5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 210 and 245, about 12 lines to a page. The second MS. is incomplete.

Another commentary on the Kalpasutra composed in Sam 1696 by Vinayaviyaya pu of Kirtivijaya pu of Hiravijayasura of the Āpa Gaccha. It was composed at the instance of Sraviyaya pu of Rāmavijayagana and was corrected by Hiravijaya (see No 1414 above). Published in the D. L. P. Series No 63 Bombay A. D. 1903 and also by the Jain Ātmānanda Sabha Bhavnagar.

For the author's Lok-prakasa composed in Sam 1708 see below No 1771. He made a Pratihā on the Satraṣṭaya mountain in Sam. 1710 of E. I. II p 73.

Begins —

प्रणय परमधेयकर धीजगदीश्वर ।

करो सुबोधिका कुर्वे वृत्ति फालोपकारिणीम् ॥१॥

Ends —

इति धीजगद्गुह्यहारकधीदीरविजयसुरिपरशिपरसमहोपाध्यायधीकीरितमिजयगणिशिष्योपाध्यायधीविनयविजयगणिविरचितायां करसुबोधिकायां सामाचारिष्यावयानसंपूर्ण । अथ प्रसक्ति । आसीदीर ।

रसशशिरसननिधिवर्षे उषेष्टे मासे समुज्ज्वले पक्षे ।

श्रुत्वाप्ये पक्षो सफल्ये जातो द्वितीयाध्याम् ॥१५॥

सरागधीकमहोपाध्यायधीजिनचन्द्रगणिमि ससिष्य प० लक्ष्मिचन्द्र प० पद्मशम्भु प० भक्तिचन्द्रगणिप्रमुखपरिचारपरिवृष्टे धीवृत्तिवृत्ता सानकीये० नन्दतात् ।

The date of the composition of the work is given in the words 'रसशशिरसननिधिवर्षे'. In the printed edition the words are followed by the figure 1696. Obviously this is what is meant रस=0 शशि=1 thus 16 and रस=6 शशि=9 thus 96 the whole being 1696 of the Vikrama Era. Such (partial or complete) violation of the usual rule *अङ्गानां शतको गतिः* as sometimes found among the Jain writers I give a few cases which I was able to pick up while going through the author's Prasastis copied down from unpublished works in the various Jain Bhandars (and kindly lent to me) by Dr Tribhuvandas Shah of Bombay for his Encyclopaedia of Jainism and also by the famous Śrī Indravijayasuri of Shrivijaya Gwalior.

(1) चम्पकरोद्धिता (MS in Kāntivijaya Bhandar Chāni Baroda) was composed in शशिरसनागरसन्देशे by मीतिगिमल pu. of जयविकल pu. of चर्मासिंहगणि pu. of विजयसेनसुरि (suc. of हीरविजय) of तपागच्छ. The words obviously mean 1651 and not 1661

since विजयसेनसुरि lived in the 17th century of the Vikrama Era.

(2) विनाशिकासप्तिका or जिनसुनिपाशिका (MS. in Chunji Bhandar Benares) was composed in वर्षे तिथिरविसख्ये by जिनसूर pu. of विशालराज pu. of सोमसुन्दरसुरि of तपागच्छ. The words mean 1512 and not 1215 as is very clear.

(3) वसुपालधरिपञ्चक (MS in B. O. R. I. Poona No 171 of 1872-73) was composed in the year equal to विनयनन्दपरिमत्तया by जिनहर्षगणि pu. of जयचन्द्र pu. of सोमसुन्दरसुरि of तपागच्छ. The words cannot mean anything but 1497. (विश्व=14 मन्द=9 अवि=7)

(4) साक्षुण्णमगद (MS in B. O. R. I. Poona, No. 675 of 1875-76) was composed in मनुनन्दशुके (शुके?) वर्षे by जिनमगद, pu. of सोमसुन्दरसुरि of तपागच्छ. The words mean 1495.

(5) जेयवृत्तीका (MS. in B. O. R. I. Poona, No 280 of 1883-84) composed in सवत् चन्द्रकलानव-विक्रमिसे by महिमसिंहगणि, pu. of शिवविधानगणि of the सतर गच्छ. The words mean 1693 and not 3916 as the Vikrama Era is meant.

(6) Lastly शोभनसुतिदीका (Bhandarkar Report, 1883-84 Add and Corr p VII) was composed in इन्द्रसत्त्वपीडुमितवर्षे by जयविजय pu. of देव-विजयगणि of तपागच्छ. The words mean 1671 and not 1461 nor 1761. It was composed in the reign of Vijayasenasuri who died in the year 1671 of the Vikrama Era. Nor is the reading incorrect, I have consulted several MSS and found the same reading throughout (अन्वि is used for both 4 and 7 by the Jain writers).

[B. D. 297 and 103]

1445-1446

कल्पसूत्रात् अन्तर्वाच्य

10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 36 and 49 (22-70), about 11 and 17 lines to a page. The second MS is without beginning and is dated Sam 1735.

Kalpasutra with Antārvačya which is a sort of indirect commentary. It narrates the legends suggested in the text and explains the way in which the Kalpa is to be read for religious purposes. There exist many such Antārvačyas which slightly differ from each other and are

written by the followers of the different Gacchas, see below No 1450, v 4 and cf. I. A. 21, p. 213. The beginning of the present Antarvācya agrees with that of No 1892 of Weber (II p. 666)

Begins —

कदधानानि समुत्सृजन्ति विलसन्त्युद्गममागोदया ।०

[B D 103 and 295]

1447-1448

कल्पसूत्र with अन्तर्वाच्य.

10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Coll. 30 and 67, about 15 and 13 lines to a page. The first MS is incomplete.

Kalpāsūtra with Antarvācya. This agrees with No 1891 of Weber (II p. 655)

Begins —

पुरिमचरणकण्ठो मगल वद्धमाणतिथिभिः ।०

Ends —

इति श्रीभादिचरित्रस्यविश्वकर्म । सामाचारिमिरथा० ॥ ४ ॥
श्रीकालकाचार्यकथा ॥ ९ ॥ इति श्रीकल्पव्याख्यानोक्त्यस्या
नानि ॥ ९ ॥

[B D 304 and 138.]

1449

कल्पान्तर्वाच्य with बालाययोध.

9½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting. Coll. 243, about 12 lines to a page. Dated Samvat 1678.

The same Antarvācya with Gujarati explanation

Begins —

प्रणम्य प्रणताक्षोप वीर वीरजिनेश्वरम् ।

स्ववाचनकृते कुर्वे कल्पव्याख्यानपद्धतिम् ॥ १ ॥

कल्पे सदर्शनरूपौ ब्रुते प्रथम

येनोद्भवेन निवरासिह आदयोषि ।

सानुग्रहा मयि समीहितसिद्धयेस्तु

गुरुपशादाजिनभारतीयम् ॥ २ ॥

बालक्रीम-दशपांशा नृणो चरित्रकण्डिका ।

अनुग्रहाये सतवशेषा सिद्धान्त आकृत कृत ॥ ३ ॥ (1)

पुरिमचरिणां कथो मगल वद्धमाण तिथिभिः इहपरीकथी
या० ॥ ५ गाधानो अर्थ०

[B D 151]

1450

कल्पसूत्र with अन्तर्वाच्य.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Coll. 176, about 15 lines to a page. Dated Samvat 1800

Another Antarvācya, composed by a follower of the Pārśvacandra Gaccha, see v 4 below. The folios are marked कल्पकल्पलता

It begins —

प्रणम्य परम उचोति पद्मापि परमेष्ठिन ।

दीक्षाज्ञानगुरुं प्रापि ममोपकृतिकारकात् ॥ १ ॥

कल्पेह कल्पसूत्रस्य व्याख्यानं पोदत्त (?) कुम्भ ।

मुगमामि सुबोधानि नामाग्रधाभुसारतः ॥ २ ॥

न स्य नावचूरीय न वृत्तिर्गोम्यपत्रकम् ।

आद्य व्याख्यानयेकायां पुस्तकेषि-कलिगते ॥ ३ ॥

प्रतिसिद्धादकै आद्यैः प्रायो व्याख्यानपद्धति ।

कृता तथाहमपि तां कुर्वे स्वेच्छानुसारिणीं ॥ ४ ॥

भीमपक्षाशी लीलविलासी ततो भीमपक्षाशीरगेण भीप
पुंषणावर्धन्यारपाय कर्तव्यमिति । श्रीपार्श्वचन्द्रगच्छाप
नम ।

तम श्रीवर्धमानाय भीमते च सुधर्मणे ।

सर्वाभुवोर्गुह्येभ्यो वाच्यै सर्वविदुस्तथा ॥ १ ॥

अज्ञानतिमिराभ्यानां ज्ञानाभ्रमहाकाया ।

नेत्रमुन्मीलित येन तस्यै श्रीगुरवे नम ॥ २ ॥

अत एव स्वस्वगच्छीया स्वस्वसिद्धादकीया गुणावली वाच्या ।०

It ends —

इति साधुसामाचार्य कथा संपूर्णा कृतम् ।

[B D 294.]

1451

कल्पान्तर्वाच्य.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Folios 1, 3 11, about 16 lines to a page. Dated Samvat 1770

Another Antarvācya, the MS contains only the introductory portion

Begins —

सर्वसिद्धिकारो देवीं नाश्रा येव सरस्वतीम् ।

प्रणम्य शुद्धयावेन स्वगुरु च विरोपत ॥

अज्ञानतुच्छपुद्गीनां परिहृयानार्थं तत्रादी कल्पवाचनाविधि
लिख्यते०

[B D 107.]

1452-1456

चतु शरणप्रकीर्णक.

10½ × 4½, 10 × 4½, 10 × 4½, 10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 9, 4, 4, 23 and 16, about 10-11 lines to a page. None is dated.

Of these five manuscripts the last contains the text with a Gujarati translation and the fourth contains the text of three other Prakirnakas besides the Catus'sarana, they are Ātura-prajākhyāna Bhaktaparijāna and Śaṁśāraka, for which see I A 21, pp. 110-111. For Catus'sarana, see the same, p. 108 and Weber, II p. 608. Its author seems to be Virabhadra. Published with an Avacuri in the D L P Series No. 69, together with Tandulavuckrika.

[B D 200, 209, 209, 96 and B I 156]

1457

जम्बूदीपप्रज्ञप्तिसूत्र.

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 70, eleven lines to a page. Incomplete.

Candraprajāpti is the seventh Upāṅga. It is almost identical with the Suryaprajāpti and may be another name of it. See Weber II p. 597 and I A 21, p. 20. For Suryaprajāpti see below No. 1454.

Begins —

जयति गणगण्डिणः ॥ १ ॥ नमिःरुज भगुमागवहः ॥ २ ॥
कुहमिह पयहवः ॥ ३ ॥ नामेव इदमृतितीः ॥ ४ ॥
कति मन्त्रकाः ॥ ५ ॥

Our MS. agrees with Weber's. The last one or two folios of our MS are missing.

[B. D 149]

1458

जम्बूदीपप्रज्ञप्तिसूत्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 107 (1-121 without the following folios — 3, 2, 3, 15, 43, 49, 52, 63, 62, 63, 67, 68, 73 and 78), thirteen lines to a page.

98

Jambudvīpaprājāpti, the sixth Upāṅga. For contents &c, see I A 21, p. 17 and Weber, II p. 579. Published with Śānticaṇḍra's commentary in the D L P Series Bombay, 1920.

[B D 114]

1459

जम्बूदीपप्रज्ञप्तिसूत्र with

वृत्ति by हीरविजयसूत्रि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 455, about 15 lines to a page.

A commentary on the Jambudvīpaprājāpti composed in Sam 1639 by Hīravijayasūtri successor and pupil of Vijayadānasūri of Tapā Gaccha.

Hīravijaya is one of the famous Suris of the Tapā Gaccha. His dates are ascertained from various sources are birth Sam 1583, Suri, Sam 1620, death Sam 1652. See I A XI p. 256. Also see E I II p. 50 vv 14-24.

Our author was assisted in composing the commentary by Dharmasāgara (No. 1439 above) and Vānara Rāi (Nijayavimāla, No. 1655 below). Ganis, his successor Vijayasenasūri and Kalyāṇavijaya, Kalyāṇakusala and Labhasāgara Ganis helped in correcting it. The Prasasti was composed by Hemarajaya.

It begins —

बीमाचेमिभुववतिकाम जेमेनसर मुकम् ।

मोमिधेयममेय कश्चित्कृति कश्पतदकश्चम् ॥ १ ॥

It ends —

इति श्रीमच्छायागणगणद्वगणगणमलिसमानधीजियः
दानसूरीभरविषयधीहीरविजयसूत्रिविरचितायां श्रीजम्बू-
दीपप्रज्ञप्तिसूत्रोक्तौ द्वौलिपिकवच्यताधिकारप्रतिबद्धधनुषी-
धिकारो व्याख्यातः स्यात्क्याने च व्याख्यात जम्बूदीपप्रज्ञ-
प्तिसूत्रे शताधर्मकयाज्ञसोपाज्ञमिति । इति श्रीजम्बूदीप-
प्रज्ञप्तिसूत्रे समाप्ता ।

धुलावसो शहराणि चतुर्दश भतद्रवम् ।

द्विपञ्चानाथपा श्लोका ग्रन्थ(म)न विनिश्चितम् ॥ १ ॥

आसीद्वासववृन्दमौलिमुकुटभाविष्णुसमम

पुण्ड्रवितपाङ्गुपङ्कजयुग सिद्धार्थराजाङ्गव ॥

मेजोमि सुमनं वयसाङ्गव श्रीमान्मुद्यमोभिप-

स्यपट्ट धरमेतस्मिन्मृत शुक्रे विवसानिव ॥ १ ॥

विधासायपयोरशिचन्द्रा सिस्तन्द्रपृष्ठय ।
 सत्परपरयाभूवद् भीजगच्छन्द्रसूरय ॥ २ ॥
 घर्षे सिखिलस्वक्षिकौमुदीकान्तसमिते । १२८५
 तपोभिर्दुर्लभैर्भे तपेति विरदं च ये ॥ २ ॥
 आनन्दविमलाहान सूरय सिद्धिमूरय ॥
 तेषां क्रममलचक्रु कलहसा इवाम्बुजम् ॥ ३ ॥
 पाणिसिद्धीपुत्रीतांशुप्रमिते परिवत्सरे । १५८२
 विदधे ये क्रियोदार सावानुमहकारिणि ॥ ५ ॥
 भजति विजयदान सूरिराद वा ददान ।
 कृतमनसिजगाम सारपदे भीमिदानः ॥ ६ ॥
 प्रकटप्रभावनसुवदा ध्यां (?) हीरविजयसूरिग्याः ।
 तापदे विजयन्ते विजयभीरोल्लंताकलिता ॥ ८ ॥
 जेवातमालम्बमरुस्थलमेदपाट
 गौडादिदेशपतिसाहि अकण्ठरेण ।
 आकारितै सन्नहुमानमलिन्धविधै
 धैर्मध्यमण्डलमक्रियते अ पृथ्वे ॥ ९ ॥
 यद्वाक्यमहद्वयोदनिजानिमुल्लय
 भीमानकड्यरूप कृपा परीत ।
 वक्ष्यानदेहि न इहेति वदन् वषासि
 दत्ते अ जम्बरसर शमिसिन्धुरागाम् ॥ १० ॥
 पार्श्वनाम्नासपरमनोद साहि सच द्वादशावतराणि ।
 भीषाधिके पर्वणि सर्वदेशे व्याघादमरे पटह पटिह ॥ ११ ॥
 सिद्धा तत्तर्कान्यादिकवाक्यजलचिकनकशीलानाम् ।
 परवादिगर्भपर्यंतपर्यंतविद्वेषिलीकानाम् ॥ १२ ॥
 कल्पकिरणावलीमुल्लसद्गुणप्रयनलम्पसिद्धिनाम् ।
 भीधर्मसागराभिधवाचककषेककम्पुताम् ॥ १३ ॥
 ऐह्युगीनसुविहितसद सदनरससहशानाम् ।
 महिममणिमण्डितानां ध्यानरसपिण्डितानां च ॥ १४ ॥
 साहाय्यासजितोत्साहैर्विशेषकृतिकान्द्रिभिः ।
 भीजीवाभिगमज्योति करण्डाचतुसारिणि ॥ १५ ॥
 घर्षे भीषिकमार्काद्रहद्वहनरसभेतरदिग्गमयै ॥ १६ ॥
 स्वातो दीपोरसयीयेहनि सिखिलकलाकौमुदीकौमुदीयो ।
 तेरेषा शास्त्रेप्रासद्वदपट्टदयानन्दकन्दाम्बुजम्बु
 र्भीपमप्रसिद्धिचित्तिविचरसमयी निर्ममे निर्ममेरेषः ॥ १७ ॥
 तापट्पर्वपर्यंतपर्यो जिनिमाणवत्प्रममसि
 वारधर्मकैर्निर्मितिकलाकलाये दुदितिकण्ठे ॥ १८ ॥
 सौभाग्यभाग्यरतिसैलसुतेकपादैः
 मोलुल्लपद्गुणैरालापाणिपादैः ।

दुर्षादिवृन्दवदनाम्बुजशीतपादे
 सूरिर्षार्विजयसेनमुनीन्द्रपादैः ॥ १८ ॥
 वाचकवृन्दवतसै सकलकलाकमलिनीकमलिनीरे ।
 कल्याणविजयवाचकमुल्ले सप्राप्तसौख्यैश्च ॥ १९ ॥
 कल्याणकेलिनिलयै श्रीमत्कल्याणकुशलकुशलैश्च ।
 श्रीलब्धिसागराभिधविधुषेरपलब्धिलुप्यैश्च ॥ २० ॥
 संभूय भूयसीं याकि विभज्जिर्भगवद्विदि ।
 पञ्चने शेषेषां च धेतैरगुणैरियम् ॥ २१ ॥
 तत्परणयलिनिलय प्रशक्तिमेतां जल्पति (?) प्रतिमात् ।
 हेमविजयकविरकरोरुहपोत्तमपालमप्रथिताम् ॥ २२ ॥
 वाचकशीतमरीचिमण्डलमिर्ग्योमाङ्गण गह्वरे
 वाचकपुञ्जिनीपतिर्विस्तृतो भासा भर्त्तावतम् ।
 शम्बालकृतिसाकिनी वरपद्व्यासा लसद्भर्मभाह
 तावद्विचरिष वनेष कुरतां कामोत्सवानन्तिनाम् ॥ २३ ॥
 इति भीजम्बुद्वीपप्रशस्तिवृत्तिप्रशस्तिः ।

[B D 309]

1460-1463

जीवाभिगमसूत्र.

10½ × 4½, 9½ × 4½, 10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting. Coll. 381, 347, 75 and 85 (32-116), about 15-17 lines to a page. The first is dated Sam. 1817 and contains a Gujarati translation written above and below the text. The second contains the text with a Gujarati explanation composed in Sam. 1772 by Jinavijaya pu of Hitavijaya and based on Malayagiri's commentary. Folios 1-31 of the last are missing. Jivābhigamasūtra is the third Upāṅga. See for contents &c Weber II p 549 and I A 20 p 371. It is published with Malayagiri's commentary in the D L P Series (No. 60), Bombay, 1919.

[B D 202, Z Z E 25 B I 165 and B D 96]

1464-1470

ज्ञाताधर्मव्याख्यान.

10½ × 4½, 10 × 5, 10½ × 4½, 11 × 4½, 10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting. Coll. 118, 291, 193, 108, 196, 240 and 381.

The second MS. is dated Sam 1891 and contains a Gujarati translation, the third is an complete and runs upto the 16th ch. of the first book, the seventh contains a Gujarati explanation composed by Kanakasundara pu. of Vidyāratnagan.

Jñānābharmakallā is the sixth Aṅga. See for contents Weber II p 465 and I A III p 66 ff. It is published with Abhyāśādeva's commentary in the Āgamaśāstra Samiti Series No 25 Also cf. Winternitz Geschichte II p 301

[B D 310, 288, 307, S C. 15,
B D 15 163, ZZ L 29

1471

शाताधर्मकथासूत्र with

सत्यक by प्रेमसिंह

10×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 398, about 18 lines to a page

Another copy, containing a Gujarati translation composed in Samvat 1891 by Premasīha (?) a pupil of Pāṭhaka Hīrānanda of the Abhidraṅga Śākhā of the Tapa Gaccha.

The Śābhaka ends—

सबहारदन-दशपञ्चाशद्वर्षे बरेष्येभले
सपञ्चोनाश्रुतकण्ठुताद्वयमासे सतां ममते ।

मक्षप्राधिपचीततामसतमे पक्षे विपक्षे हसं

७(५)जीर्णाश्रुपविप्रतीकलक्षित्यावेकादशीनामनि ॥

श्रीमत्तद्विद्वज्जन्मने वरिते गच्छे तपोनामनि सुरिराजा ।

श्रीपार्थिव्यन्द्रा निजनामविशेषक-सद्व्यसन्नमसताया २

श्रीसुरिमुखा समद्वन्द्वसुता चादी-द्ववादिप्रसमीरतुल्या ।

सिद्धा-तका/विधिपण्डित्य प्रेक्षारतज्ञं प्रकटीकृत ॥ ३ ॥

राजे-द्व सुरिद्वन्द्वी व सौम्यव्यसन्नवसिन्वताद्वय ।

सिद्धावतर्पकसुधाधिपसिद्धा वन्द्यु-साध(१)निजनेवकपय

श्री हीरानन्द-पद्मा निममवत्सुदाहृदने पूज्यगद्गा

इशान-पदा-तपारप्रशमदिनकरा सीरकारुण्यपूर्ण ।

स्वाभिव्याचन्द्रिकामिर्धकलितजगत पाठकमातवयां

उप्योनासिप्रभूतोदयसुदयमृग्यनालो जयमि ॥ ४ ॥

तेषां विनेयेन सदोदयेन निजानसिद्धान्तवयेन चैव ।

शाताधर्मकसूत्र सधर्मसमी क्लेशेणिप्रेमसिन्वा(?)-कार्य ५

[S C 15]

1472

शाताधर्मकथासूत्र with वृत्ति.

10½×1½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 93, about 12 lines to a page Incomplete

Another copy of Jñānābharmakallā with a brief commentary in Sanskrit. It is incomplete Begins—

ममो बरिहताण ॥

मया भीमगद्गावीर प्राबोध्यमपरीक्षित ।

जाताधर्मकथासूत्राणुयोग कश्चिदुपवने ॥ १ ॥

तत्र च कलमङ्गादिर्वर्ष लानाग्नशद्वयेव । केवलम
अनुयोगद्वयवितोषनोरकमय ॥

[B I 160]

1473

शाताधर्मकथासूत्र with

मुग्धावबोध by लक्ष्मीकलोलगणि

10½×4½ inches Devanāgarī character Foll.
74, about 14 lines to a page Incomplete

A commentary on the Jñānābharmakallā by Lakṣmīkalolagan: pupil of Harsakallolagan. The first and the last folios of the MS are lost. For his Tattvāragamaṇ on Ācārāṅga see No. 1397 above

This was composed in the reign of Somavimāla suc of Saubhāgyaharasaṇ of the Tapa Gaccha.

It ends—

सैष सूत्रवर्णितम् । इति भीतवागज्जितिराजधीष्टमनि
मलसूरितवडे भीतोमग्यद्वन्द्वीरद्वन्द्वीरद्वन्द्वीरद्वन्द्वीर
महाकभीतोमरिमलसूरितागे महोपाध्यायभीतागम
मृष्टनगमिशिष्यमहोपाध्यायभीतवर्षकलोलगणिसिष्यव०

लक्ष्मीकलोलगणिप्रणीतार्वा मुग्धावबोधार्वा पञ्चमलपुद्गी
द्वितीय सुतरकय सपूर्ण समननि । तान्त्रां च
समाप्ता मुग्धावबोधनाशी पञ्चमलपुद्गी ॥ २० ॥ मय
प्रशंसि ।

च द्वागुणावुषिच वन्दे सूरिं गुण जगन्मन्त्रम् ।

धीदेयसुन्दरवर वन्दे वामिवागवरम् ॥

वन्दे सूरिवर वन्दे भीतोमसुन्दर सौम्यम् ।

वन्दे प्रकटितवर्णसुवरमासिस्काराम् ॥ २ ॥

श्रीमुनिसुन्दरसूरिं सुविदितगुणोन्मिन्नमदनमय—(नमः)—

[B D 126]

1474

तन्दुलवैचारिक प्रकीर्णक.

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 22, nine lines to a page Dated Sam 1560

Tandulavāicārika, the fifth Prakīrnaka. For
extracts &c, see Weber, II p 615 Also cf I A
21, p 111 It is published with the commentary
of Vijayavimala, also called Vanarasi, in the D
L P Series No 59 Bombay, 1922

The commentator, who ascribes the work to
Virahasta explains the name as follows —

तन्दुलानां वर्षशतायुक्पुष्पमतिदिनयोग्यानां सत्या-
विचारेणोपलक्षित तन्दुलवैचारिक नामेति ।

[ZZ E 27.]

1475-1479

दशवैकालिकसूत्र.

10½ × 4½, 10½ × 4½, 10 × 4, 10½ × 4½ and 10½ ×
4½ inches, Devanagari handwriting Foll 28,
20, 37, 20 and 50 About 10, 15, 11, 11 and 9
lines to a page The fourth is dated Sam 1514,
the second, Sam 1619

Of these, the first three MSS do not contain
the last two i.e. 11th and 12th books called
the Culakās of the Dasavaikālikasūtra, which
is ascribed to Gayyambhāvasvami and is re-
ckoned as the third Mulasūtra See Weber,
II p 807 ff and I A 21, p 339 ff It is edited
with Bhadrabāhu's Nirṇukta at Z D M G 46,
p 581 ff by E Leumann, who in the introduc-
tion discusses the different strata of ancient Jain
commentary-literature in general and particu-
larly the legends connected with our text. It
is also published with the Nirṇukta and Hari-
bhadrā's commentary in the D L P Series,
Bombay, 1918 and with Samayasundara's com-
mentary by Hiralal Hansaraja, Jamnagar, 1915

[B D 220, S C 15, B I 155,

B D 287, B D 26

1480

दशवैकालिक with

वृत्ति by हरिमद्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character
Foll 168, about 15 lines to a page. Dated
Samvat 1688.

This is a commentary, in Sanskrit, composed
by Haribhadrasūri, on the Dasavaikālikasūtra
See Bodleian No 1354, Weber, II p 807 and
Bhandarkar, Report 1883-84, p 140

For Haribhadra and his date, see Jinavijaya
Jaina Sahitya Sāṁsodhaka vol I p 21 ff and
38ff He was a contemporary of Siddharsa
author of Upamitabhavaprasaṇa in Sam 962
and also of Silāṅka and Dakṣiṇyacinha, author
of Kuvalayamala in Saka 699

It begins —

जयति विजितान्यदेजा मुरामुरापीशसेवित भीमान् ।
विमलकाशविरहितशिखरोकपिन्तामणिर्धर ॥ १ ॥

It ends —

ममो वर्षमानाय भगवते । श्वाद्यातं चूडाध्ययनम् ।
सत्त्वाख्यानाच्च समाप्ता दशवैकालिकटीका ।

महत्तरया जाकिन्या धर्मपुत्रेण चिन्तित ।

आचार्यहरिमद्रेण टीकेषु शिष्यबोधिनी ॥

दशवैकालिकटीका विधाय यत्पुण्यमर्जितं तेन ।

ममसर्वदु खविरहाङ्गानुगामी भवतु लोक ॥ १ ॥

अन्यात्र ७००० संपूर्णमिति भीमदशवैकालिकवृत्तिमिदम् ॥

[B D 309]

1481

दशवैकालिकसूत्र with

वालाचयोध by यतीन्द्र.

10 × 5 inches, Devanāgarī handwriting Foll
90, fourteen lines to a page Dated Samvat
1807.

A commentary in Sanskrit, on the Dasava-
ikalikasūtra, composed at Jābālapura in Sam.
1711 by Yatindra, pupil of Hemanandana, pupil
of Ratnasāragama of the Kharatara Gaccha.

It begins —

प्रणम्य पार्श्वं पङ्कटद्वारां हिताहितानेकविचारदक्षम् ।

वालाचयोधं कृत्ते कुलस्य भीमघटीन्द्रो दशकालिकस्य ।

It ends —

भीमति परत्तरगच्छे भीमघटीरत्तासारगणिताम् ।

भीमिभनन्दनगणिलिख्यः परमपुद्गलः ॥ १ ॥

सम्पिप्येण यतीन्द्रेण दशशार्पणधेन वै ।

दशकालिकसूत्राकारि वालाचयोधः ॥ २ ॥

विशेष्य भीहारिमन्त्री इति चो लेखि मांयत । (1)

भगुयोपकरवर्गिनि विद्विदि सप्तपदः ॥ ३ ॥

भीमाकाशपुरे सप्तपद्याध्यायिस्तान्निने ।

प्रथमान भवेद्य सप्तपद्यमधुरे ॥ ४ ॥

[B D 301

1482-1483

मन्दीसूत्र.

11½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 28 and 49, about 11 and 12 lines to a page.

Two MSS of the Nandisūtra, the first is incomplete, the second is dated Sam 1681. The second MS. contains an easy explanation in Gujarati. It is published with Malayagiri's commentary in the Āgamodhyā Samiti Series No 16.

The Sūtra is a work of late origin and mentions almost all the Jain canonical works. Malayagiri ascribes it to Devardhigama himself, but the account of the canonical works given in it does not agree with their present form which we owe to Devardhigama. See Weber, II p 672 ff, I A 21, p. 294 ff and Charpentier, Uttarādhyāna, Intro, p. 18, 20 ff.

[B D 306 and 21

1484

मन्दीसूत्र with

टिप्पनिका by चन्द्रसूरी.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 2 65, about 15 lines to a page.

This is a brief commentary on the Nandisūtra by Candrasuri pupil of Dhanevarasuri. The first folio of the MS is lost. For another MS of Peterson, Reports, V Extracts p 902 and Dalal Jesalmir Catalogue p. 23. The latter MS is dated Sam. 1226. In his very able introduction to Dalal's Catalogue, Pandit Lalchand gives many of our author's dated works on p. 21. According to the information collected by him the author's earlier name was Pārśvadevagrāma. He composed his

Jitakalpachurnavyākhyā in Sam 1227, cf Peterson Reports, V Extracts, p 123. He was a Tirthodhijāra in the Vimalavāsahī temple on Mount Abu in Sam 1203, cf Jinarajaya, Prācīnajasamlekhhasangraha, II p 127, No. 1."

II ends.—

इति समाप्ता भीमकीकमदपुष्पभीषनेभ्यस्मृतिः भीचन्द्रसूरिविरचिता नन्दीटीटा(का)या दुर्मपद्मनाम्न्या ।

सकटेतिनिष्पावकविक्रमामेम्भदा भाषणा (1)

व्याख्यानस्य तयाविशेषतः समामानस्यप्रधानाममुम् ।

इत्याद्योच्यता तयापि टिप्पनि शोभ मया तच्च

दुर्गावधानविशेषतः निरवतु माया चार्योदया ॥ ३ ॥

इति भीमन्दीटिप्पनिका संपूर्णः ।

[B D 98

1485-1486

निर्यायटीसूत्र.

10½ × 4½ and 11½ × 5 inches Devanāgarī handwriting. Foll. 43 and 44, about 11 and 16 lines to a page. The Second MS. is dated Sam. 1845.

Niryāyāhikā Sūtra contains five chapters which are regarded as the last five Upāṅgas of their Canon by the Jains. See Weber, II p 601 I A 20, p. 20 ff and Z. D. M. G. 34 p. 178. It is published with Candrasuri's commentary in the Āgamodhyā Samiti Series, No. 33.

[B D 150 and 291

1487

निर्यायसूत्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 39, eleven lines to a page.

Niryāyasūtra, the first Cchedasūtra, in twenty Uddesas. According to the concluding Gāthā the author seems to be Vashahagana. See Weber, II p 623, I A 21, p. 160. It is published with the Vyavahārasūtra (see below No. 1521) by W. Schubring, Leipzig 1918.

Begins —

ये भिरसु हत्यक्रम करोरु करोरु वा सतिमसु-

[B D 160

1488

प्रत्याख्याननिर्युक्ति (आवश्यकनिर्युक्ति).

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 22-86, about 13 lines to a page

The first 21 folios of the MS are lost. It contains the Āvāsya Niryukti, the last chapter of which is Pratyakhyaṇa-Niryukti. See Weber, II. p 742 ff and below No 1537

श्रीया वरवरिया fol 24, उचसगा संमत्ता 26, गण हरा सं० 30b, दसविहसामायारी 33b, नामोकारनि जुती 45, सामयिकनिजुती 48b, चडवीसपत्र 50b, चदणनिजुती 57, प्रतिक्रमननिर्युक्ति 59, अद्वयज्ञान 59b, सद्गुणज्ञान 60, धर्मज्ञान 61, ज्ञानस्य 62b, पारिहा यनियानिजुती 67b, जोगसगहा 72, अस्तज्ञाननिजुती 75b, कावसरगनिजुती पञ्चमज्ञान समस्त 81

पञ्चरत्नस्य पत्र ६५॥ पञ्चरत्नस्यमिह लेखितम् ६०॥
नायमि गिहियवो ७०॥ सप्तोत्तमि नयान ७१॥ पञ्चरत्न
ननिजुती समस्त ।

[B D 149]

1489-1492

पाक्षिकसूत्र.

10½×4½, 10×4½, 10×4½ and 10½×4½ inches,
Devanāgarī handwriting. Foll 5, 13, 9 and 14,
about 27, 12, 13 and 11 lines to a page.

Of these four MSS of the Pākṣika Sūtra, the first contains a brief Sanskrit commentary, the second is dated Sam. 1660

Pākṣikasūtra is one of the Jain Āgamas, It gives instructions regarding the Pratikramana to be performed every fortnight. See Weber II. p 619. It is published with Yasodas's commentary in the D. L. P. Series, No 4 Bombay 1911

[B D 67, 298, 301, 303]

1493

पाक्षिकसूत्र with

श्रुति by यतोदेव.

12½×4½ inches. Devanāgarī handwriting
Foll 60, 15 lines to a page. Last folio
is missing.

A commentary on the Pākṣikasūtra composed in Sam. 1180, by Yasodas, pu of Candrasuri, pu of Viragan. For his works cf Jesalmir Cat Intro, p 35. For quotations cf Peterson Reports III. p 128. Our MS ends with the sixth verse of the Prasasti c गम्भीरमेतदपि. Published in the D. L. P. Series, No 4

It begins —

शिवशर्मकनिसिद्ध०

[B D 101]

1494-1496

प्रज्ञापनासूत्र.

10½×4½, 10½×4½ and 10½×4½ inches,
Devanāgarī handwriting. Foll 310, 262 and
311, about 11 lines to a page

Prājñāpanāsūtra the fourth Upāṅga. See Weber, II. p 539 and I. A. 20, p 373 ff. Published with Malayaguri's commentary in the Āgamodaya Samiti Series, Nos. 19-20

[B D 307, S C 11, B I 158]

1497-1498

प्रज्ञापनासूत्र with

टीका by मलयगिरि.

11×4½ and 13½×8½ inches, Devanāgarī
handwriting. Foll 266 and 158, about 15
lines to a page

These are two MSS of Malayaguri's commentary on the Prājñāpanāsūtra. The first is dated Sam. 1614, the second is incomplete. Published (see above). For authorities cited in this commentary, see Weber, II. p 372.

It begins —

अथनि नमदमपुत्रद०

[B D 63, 134]

1499-1502

प्रज्ञापनासूत्र.

10½×4½, 10½×4½, 10½×4½ and 11×4½ inches,
Devanāgarī handwriting. Foll 49, 23, 27 and 1
26, about 11, 15, 15 and 16 lines to a page.

There are four MSS of the Prasavyākaraṇa-sūtra. See Weber II p. 503 ff and I A 20 p. 23. It is the tenth Aṅga. It is published with Abhayadeva's commentary in the Āgamodaya Samiti Series No. 20.

It begins —

अथुत्तरोषदाईय दसाण पको सुतस्मन्धो०

[B D 9, 22, 301, ZZ E. 27]

1503

सुदृष्टवत्सूत्र.

10×5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 25, about 20 lines to a page.

Bṛhatkalpasūtra one of the Cchedasūtras. It contains six Uddesas. See Weber, II p. 668 ff and I A 21 p. 214. It is edited with German translation and Glossary, by W. Schurbrig, Leipzig 1905.

It begins —

सो कथं निगद्यन् वा निगद्यीन् वा०

[S. G. 8]

1504-1507

मगयतीसूत्र.

20½×4½, 12×4½, 10×4½ and 10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 327 (2-329), 322, 434 and 636, about 15, 13, 13 and 11 lines to a page. The first is incomplete, the last is dated Sam. 1093.

Bhagavatsūtra also called Virāhapṛyāṣṭi or Vṛākhyāpṛyāṣṭi is the fifth Aṅga. See Weber II p. 420 ff I A 19 p. 62 ff Bod. No. 1336 and Winternitz Geschichte II p. 300. It is published with Abhayadeva's commentary in the Āgamodaya Samiti Series Nos. 12-14.

[B D 12 90, 155, B. I 146.]

1508-1509

मगयतीसूत्र with

विशेषवृत्ति by अमयदेव

10×4½ and 10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 493 and 622, about 13 and 11 lines to a page.

Bhagavatsūtra with Abhayadeva's commentary composed in Sam. 1123. See Weber II p. 453 ff. Published in the Āgamodaya Samiti Series.

[B. D. 95 and 250]

1510-1514

राजप्रज्ञीयसूत्र.

10½×4½, 11×4½, 10½×4½, 10½×4½ and 9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 114, 84, 74, 41 and 38, about 15, 11, 11, 13 and 15 lines to a page. They are respectively dated Sam. 1003, 1031, 1505 and 1609. The first gives a literal Gujarati translation written above and below the text.

Rājaprasānyasūtra is the second Upaniṣad. The Prakrit title 'Rājaprasānyam' is rendered by Sanskrit 'Rājaprasānyam' from very old times. Malayagiri explains it as Rājaprasāna Pharam. See Weber II p. 514 ff and I A 20 p. 309 ff and Winternitz Geschichte II p. 307. It is published with Malayagiri's commentary by the Āgamodaya Samiti Bombay 1923.

[B. D. 103, 292, 299, B. I 152 and ZZ. E. 23.]

1515

राजप्रज्ञीयसूत्र with

टीका by मलयगिरि.

11×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 66, about 15 lines to a page.

Rājaprasānyasūtra with Malayagiri's commentary. Published.

[B. I. 178.]

1516-1518

विपालसूत्र.

10½×4½, 10½×4½ and 10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 30, 28 and 31, about 13, 12 and 13 lines to a page. The second and the third are both dated Sam. 1535.

Vipālasūtra the eleventh Aṅga. See Weber II p. 524 ff, I A 20 p. 26 and Winternitz, Geschichte II p. 306. Published with Abhayadeva's commentary Calcutta 1876 and also in the Mukti-kamala Jain Mohanamālā, Baroda.

[B. D. 218, 300, 306]

1519

विपाकसूत्र with

वृत्ति by अमयदेव.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 17, about 15 lines to a page

Vipakasutra with the commentary of Abhaya deva. The MS does not contain the text of the Sutra and begins with the concluding stanzas of the author's commentary on Prasnavyākarnasutra. The beginning of the present com is —

नवा श्रीवर्धमानाय चर्मानुशुनायने ।

विपाकसुत्राख्य वृत्तिरेव विद्यालये ॥

Abhayadeva the commentator was the author of commentaries on 9 out of the 11 Angas. His Guru Jinavara was the originator of the Khasatara Gaccha, but this is challenged by Dharmasagars, the enemy of the Kharataras. This Abhayadeva is different from his namesake and contemporary of the Maladhāri Gaccha.

[B D 120]

1520

विशेषावश्यकभाष्य of जिनभद्रगणि with

वृत्ति by हेमचन्द्र.

12½ × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 418, about 20 lines to a page. Dated 1872 A D

Vasāvasyakabhāṣya is a Prakrit metrical commentary composed by Jinabhadraśaṅk Kasmāramana on Bhadrabāhu's Nirvyukti on the Sāmāyikādhyaṇa which is a part of the Āvaśyakasutra. The Vṛtti on this Bhāṣya was composed by Hemacandra, pu. of Abhayadeva of the Maladhāri Gaccha, in Sam. 1175. See above No. 1388 for his commentary on the Anuyogaśāstra. According to Hemacandra, Jinabhadra himself with Kōṭyācārya had written a commentary on his own Bhāṣya. For quotations, see Weber, II p. 787 ff.

The Bhāṣya with Hemacandra's Vṛtti is published in the Vasāvasyaka Jaina Granthamālā Bhavnagar, and with Gujarati translation based on Hemacandra's Vṛtti by the Āgamodaya

Samiti Bombay, 1924. The Samiti has also published an alphabetical index of the Gathas of the Bhāṣya.

The Vṛtti begins —

श्रीसिद्धार्थनरेन्द्रविशुतगुरुभ्योममवृत्तोदय ०

श्रीमद्रवाहुस्वामिना एतद्व्याख्यानरूपा भाषिणोहिह
इत्यादि प्रतिदमन्यरूपा निर्युक्ति कृता । तन्मन्ये च साम
यिकाध्ययननिर्युक्ति विशेषत एवावगम्य ० श्रीमज्जिनभद्रग
णिक्षमाधमनपूर्यैस्तद्व्याख्यात्मकमेव 'कपववयणपणामी'
इत्यादिपायासमूहस्वरूप भाष्यमकारि । तस्य च यद्यपि श्री
जिनभद्रगणिक्षमाधमनपूर्यै श्रीकोट्याचार्यैश्च वृत्तिर्वि
दिता वर्तते तथापि ० किमपि विचार्यती च नया वृत्तिरि-
यमारम्भते । ०

End —

मार्गे सोमयदेवसूरिरभवत्तस्य प्रतिदो भुवि ॥ १ ॥

सखिष्यलवभावरवनीतार्थोपि दिग्जनगुह्ये ।

श्रीहेमचन्द्रसूरिभिरिवनश्रुतिता मकृतवृत्ति ॥ १० ॥

शरदा च पञ्चसप्तथिकैकादशशतेष्वर्तते पु ।

कार्तिकसितपक्षम् ॥ श्रीमज्जयसिंहनृपराज्ये ॥ ११ ॥

श्रेष्ठिपीरकसप्तपुत्रभेदिवल्लुकसम्यो ।

शयास्तयो (?) मेहेसो वृत्तिनिष्पत्तिमागता ॥ १२ ॥

श्रीशस्तागारगच्छे सकलभट्टारकसुभाषिनीमाख्यललित
कायमातश्रीपुत्रसतागारवृत्तिवचनात् श्रीमहर्षेदेवो श्रीगुणति
विद्वे श्रीतत्त्वसत्येन कलावित । ०

[B D 63.]

1521

व्यवहारसूत्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll
25, eleven lines to a page. Dated Samvat 1587

Vyavahārasutra, the third Cchedasutra in 10
Uddesa. See Weber, II p. 639 and I A. 21,
II 210. Published with the Nisītha by W
Schubring Leipzig 1918 and also by Jain
Sahitya Sanshodhaka Samiti, Poona Sam 1979.

It begins —

जे शिखरमासिय परिहारहाण परिसेविता । ०

[B D 177]

1522-1526

यतिप्रतिक्रमणसूत्र.

10½×4½, 10×4½, 10½×4½, 10½×4½ and 11×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 6, 10 6, 17 and 5, about 12 R 12 13 and 20 lines to a page. None is dated

These are five MSS of the Yati or Sādhu Pratikramanasūtra also called Sramanasūtra. In the first two MSS the text is accompanied by a Gujarati explanation while the last three contain a brief Sanskrit commentary. The commentary in the last MS is based on that of Jinaprabhasuri. The text is not given in the third.

It is an old Sūtra preserved in Haribhadra's commentary on the Āvasyaka niryukti of Bhadrabāhu, see Haribhadra p. 573 ff (Āgamodaya Samiti ed)

It is published with Nayavimala's Gujarati commentary in the Dayāvimala Jain Grantha māla Ahmedabad 1917

Begins —

नमो भविताणं हृष्याणि पटिकमिदं पणमसिगहाद् ।
निगमसिगहाद् । सधारावण्णपाद् ।

[B D 108, 64, 96 195, B I 172

1527-1528

श्राद्धप्रतिक्रमणसूत्र with

अर्थदीपिका by रत्नशेखर.

14½×9 and 11½×5 inches, Devanāgarī handwriting Foll 421 and 317, about 16 and 11 lines to a page. The second is dated Sam 1831

Srāddhapratikramanasūtra, also called Vanditūtsūtra from its first word is a collection of 50 Stanzas used by a Brāhmana (a layman) for his Pratikramana. The earliest commentary on this Sūtra is the Cūma composed in Sam. 1183 by Vijayasinhāsuri, cf. Peterson Reports V Extracts p. 22

Our commentator, Ratnasekhara Suri pupil of Munisundara and Bhuvasundara Suris of the Tapā Gaccha wrote his commentary in Sam 1496. He refers to the opinion of some who do not regard this Sūtra as genuine and old as there

is no Niryukti on it. Both the text and commentary are published in the D L P Series, No 48, Bombay, 1919

[ZZ A 17, ZZ E 30.

1529-1531

पद्मावययसूत्र.

10½×4½, 10½×4½, 11×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 27 17 and 6, about 5 8 and 17 lines to a page. The first MS is dated Sam 1814, the third contains a brief Sanskrit Avacurī.

Sādāvas'yakasūtra is a collection of the texts which are required to be repeated at the daily performance of the six Āvasyahas i. e. Caityavandana, Kāyotsarga, Guruvandana, Samayika Pratikramana and Pratyākhyāna (This is the order in which they are given in the MSS). Many of these are found preserved in the Sisyaśāstā which is Haribhadra's commentary on Bhadrabāhu's Āvas'yaka niryukti. Some of these e. g. II 11 even formed part of the text of the Āvas'yakasūtra which was explained by Bhadrabāhu in his Niryukti. A greater part of Bhadrabāhu's text of the Āvas'yakasūtra however, seems to have been lost in course of time and replaced by other matter. See Weber, IL p 739 fn and I A. 21 p 329 ff

The first of the three MSS gives also the full text of the Vanditūtsūtra (see above Nos. 1527 28) before the text of the Pratyākhyāna. The other two do not give it at all. Devendra and Merusundara (see below Nos. 1532 30) give it after Pratyākhyāna. The following is obviously the form of the Sūtra known to Haribhadra and the authors of Vandan Vrtti and Caityavandana Bhāṣya as also to Tarunaprabha in Sam. 1411. The references given below are to the edition of Haribhadra's Sisyaśāstā published by the Āgamodaya Samiti Surat. Also see below No 1601.

I नमस्कार —

नमो भविताणं । नमो सिद्धाणं । नमो शास्त्रिणां ।
नमो स्वर्गाभाणं । नमो लोपे सत्त्वसाहूणं ।
पक्षो पचनमुक्षारो सम्भववाचनगतो ।
मगढो च सत्वेति पदम हवद् मगल ॥

II चैत्यवन्दना — (see Haribhadra p. 573a)

(A) हृष्टामि खमासमणे वंदितं जावलिजापु निसीहिभापु मयपण वंदामि । हृष्टामि पकिमिदं हरिया-
वहिभापु विराहणापु गमणागमणे पाणकमणे बीअकमणे हरि-
अकमणे उसाउसिंगपणगदगमदीमकडा संताणासंकमणे जे
मे जीभा विराहिभा पकिंदिया वंदिया तेहंदिया चउरंदिया
पंचिंदिभा अमहया पतिया लेसिभा संधाह्या संपटिभा
परिभाविआ किलामिभा उहविभा ठाणाउ ठाण संकामिभा
जीविभाउ ववरोविभा तस्समिच्छामि दुक्कं ।

(B) कायोत्तरी—(see Hāribhadri, p. 779a)
तस्स कत्तरीकरणेण पायपिच्छकरणेण विसोहीकरणेण
विस ह्रीकरणेण पावाणं कम्माणं निग्वाचणद्वापु ठामि
काउत्तसगं । अन्नाय ऊत्तसिपुणं नीत्तसिपुणं खात्तसिपुणं
छीपुणं जंभापुणं उडुपुणं पायनिसमणेण भमटिए पिच्छमुच्छापु
मुहुमेहि अंगसंचालेहि मुहुमेहि पेलसंचालेहि मुहुमेहि
विहिसंचालेहि प्यमाईहि आगरेहि अमगो अविराहिउ
हुज मे काउत्तसगो । जाय अरिहंताणं भगवंताणं नमुक्कणेण न
पादेमि ताव कायं ठाणेणं भोणेणं हाणेणं अप्पाणं वोत्तरामि ।

(C) मणिपातदण्डक or शकलव—(occurring
in the Kālpasūtra) नमुत्तुणं अरिहंताणं भगवंताणं
आहगताणं तित्थवराणं सयं संबुद्धाणं पुत्तिमुत्तमाणं पुत्तिसी-
हानं पुत्तिसवरपुच्छीगानं पुत्तिसवर्गावहृयीणं लोभुत्तमाणं
लोभनाहानं लोभद्विपाणं लोभपट्टाणं लोभपज्जोभगगणं
अमपदपाणं वक्कुदपाणं मगद्विपाणं सरणद्विपाणं बोहिविपाणं
धम्मद्विपाणं धम्मद्वैसपाणं धम्मनामपाणं धम्मसारहीणे धम्म-
वरचावरत्तचक्रवहीणं अप्पटिहयनागदंसणवराणं तवअउत्तमानं
जिणाणं जावपाणं तिष्ठाणं तारपाणं बुद्धाणं बोहियाणं मुत्ताणं
मोयगाणं सववन्नं सववद्वितीणं सिवमयलममभमणंतमव-
यमव्वावाहमपुणरावत्तिसिदिग्गह्णाकमपेयं ठाणं संपत्ताणं जमो
जिणाणं जिभमयाणं ।

(D) वैश्रवणदण्डक—(see Hāribhadri p. 786a)
अरिहंतपेद्दमाणं करेमि काउत्तसगं । वंदणवत्तिभापु
पूअणवत्तिभापु सक्कारवत्तिभापु संमाणवत्तिभापु बोहिलाम-
वत्तिभापु निहवत्तगवत्तिभापु सद्धापु मेहापु सिहपु धारणापु
अणुपेहापु वट्टमाणीपु ठामि काउत्तसगं ।

(E) चतुर्विंशतिखण्ड—(see Hāribhadri, p. 494 ff.)
लोगास उज्जोभगरे धम्मतित्थयदे जिणे ।
अरिहंते कित्तहस्सं चउपीसं पि केवली ॥ १ ॥
उत्तममज्जियं च वंदे संभवमज्जिवंणं च सुमयं च ।
पउमप्यहं सुपासं जिणं च चंदप्यहं वंदे ॥ २ ॥
सुविहिं च पुक्कद्वं सीपलसिगंसां यामुपुजं च ।
विमलमणंतं च जिणं धम्मं सेत्ति च वंदामि ॥ ३ ॥

कुणं अरं च महं वंदे मुणिसुखयं नमिज्जिं च ।
वंदामि अरिहंतेमि पासं तह वट्टमाणं च ॥ ४ ॥
एवं मपु अमिपुआ विहृभरयमळा पहीणजरमणा ।
चउपीसंपि जिणवरा तित्थयरा मे पसीवंतु ॥ ५ ॥
कित्थियवंदिय भदिभा जे प लोगास्स उत्तमा सिद्धा ।
आरोयवोहिलामं समाहिचरमुत्तमं दिंतु ॥ ६ ॥
वंदेसु निम्मलपरा आह्वेषु अहियं पयासयरा ।
सागरवरागंभीरा सिद्धा सिद्धिं मम दिंसंतु ॥ ७ ॥

(F) श्रुतलव or सिद्धान्तलव—(see Hāribhadri, p. 789a)

पुणवरवरदीयट्टे धाअहंसे वं जंजुदीये व ।
अहदे देयविदेहे धम्मादिगरे नमंतामि ॥ १ ॥
समतिमिरपलविदंसगतस्स सुरगणवर्गिदमहिअस्स
सीमंधरस्स वंदे पप्फोडियमोहजालास्स ॥ २ ॥

आहंजरामारणसोगपणासणस्स
कहाणपुण्णलवितालमुहावहास्स ।
को देवदाणववर्गिद्वगणधिअस्स
धम्मस्स सारमुवळअभ करे पमार्यं ॥ ३ ॥
सिद्धे ओ पयऊ जमो जिणमहंंदीसवांसंजमे
देवं नागमुवचकिंवरगणस्सअभूअभाविपु ।
ओगो जणु पट्टिउं जपमिणं ते लुक्कमाधुरं
धम्मो वट्टं सात्तऊ विजयऊ धम्मुत्तरं वट्टऊ ॥ ४ ॥

(G) सिद्धलव—(see Hāribhadri, p. 789b)

सिद्धाणं बुद्धाणं परमयाणं परंपरयाणं ।
ओभगमुवगयाणं नमो सया सवसिद्धाणं ॥ १ ॥
ओ देवाय वि देवो जं देवा वंजली भमंसंति ।
ते देवदेवमहियं सिरसा वंदे महावीरं ॥ २ ॥
इहोवि नमुक्कारो जिणवरवत्तहस्स वट्टमाणस्स ।
संतागसगणउक्क हावेह्व वरं च नाहिं वा ॥ ३ ॥
कज्जितसेलसिद्धे दिवत्तामाणं निसीहिभा अस्स ।
तं धम्मचक्रवर्दि अरिहंतेमि नमंतामि ॥ ४ ॥
वचारी अह्व दस को अ वंदिभा जिणवरा चउवीसं ।
परमहन्निहिअद्धा सिद्धा सिद्धिं मम दिंसंतु ॥ ५ ॥

(H) जय बीभारय जगपुरु होउ भमं तुह पमाय उमयं व ।
मवनिन्वेउ अ मग्गाणुत्तरिभा इहकलसिद्धी ॥ १ ॥
लोभविद्वद्धाऊ गुरुजणपूआ पररपकरणं च ।
सुहृगुरुजोयो सववणसेवणा आभवमसंदा ॥ २ ॥
वारिअह्व वट्ट विमिआणवंधणं धीयराय तुह समप ।
तहवि मम हुज सेवरा भवेमये तुह चळणाणं ॥ ३ ॥
हुक्कलत्तउ कम्मवत्तउ समाहिरणं च वोहिलोहो प ।
संपज्जउ मह एयं तुह नाह पणामकरणेणं ॥ ४ ॥

सर्वमङ्गलमाह्वये सर्वकल्याणकारणम् ।

प्रधानं सर्वशास्त्राणां जने जयति शासनम् ॥ ५ ॥

III गुण्यन्दन—(see Hārībhadri, p. 546)

(A) हृष्टामि रमासमणे यंदितं जावलिमाप्ति निमी-
दिमाप्ति अणुनाणाह मे मिमगाहं निसीदि अतो कायं कायसं-
कासं रमणिजो मे निडामो अप्प रिस्तंताणं यह्मुयेप मे
द्विपसो यह्मंतो जत्ता मे जवलिमं थ मे पुवं रामेसि रमास-
समणे देवसिदं यह्मं भावसिभाप्ति पविहमामि रमास-
मणां देवसिभाप्ति भासायणाप्ति तितीसंमवराप्ति जं किचिमि-
पजाप्ति सगदुह्महाप्ति पयदुह्महाप्ति कायदुह्महाप्ति कोहाप्ति माणाप्ति
मायाप्ति कोभाप्ति सयकाडियाप्ति सम्मिप्योववाराप्ति सम्म-
धममाह्ममणाप्ति भासायणाप्ति जो मे अह्मारे कऊ तस्स
रमासमणे पविहमामि निशमि गरिहामि अप्पानं बोसि-
रामि ।

(B) (see Hārībhadri, p. 571 and 778b)

हृष्टाकारेण संदिसह भगवन् देवसिदं आलोएमि ।
जो मे देवसिदं अह्मारे कऊ काह्म पाह्म माणसिदं
उह्मुसो उमपो अकरो अकणिमो दुह्माक दुमा-
सिदं अणावतो अनिधियवतो असमणवाउमो पाणे पुंसणे
चरिते सुए सामाह्म तिह्मं गुणीणं चउह्मं कसापाणं पंचणहं
महवपाणं छणहं जीवनिकायाणं सत्तणहं पिंदेससाणं अह्मणहं
पवपणमायाणं भवणहं वंमवेरागुत्तणं दसविदे समणघम्मे
समणाणं जोगाणं जं वंदिमं जं विराहिणं तत्तसिच्छामि
हुह्मं ।

(C) सम्मवरासि देवसिदं दुचिदिमं दुह्मासिदं दुचिद्विदं
हृष्टाकारेण संदिसह भगवन् अह्मुह्मिदमि अह्मिमतं देवसिदं
खामेड । ह्मं खामेसि देवसिदं जं किचि अप्पसिदं
वरपसिदं अतो पाणे विणए वेयावसे आकावे संछावे उच्छा-
सणे समासणे अंतरभासाए उवदिभासाए जं किचि अह्म
विणपपरिहीणं सुह्मं वा बाहिरं वा तुहे जाणह्म अहं न
आनामि तस्समिच्छामि हुह्मं ।

IV सामायिकः—

कोरिमे भंते सामाह्मं । सावजं जोमं पचस्सामि वाव
नियमं पनुवासामि । दुविहं तिदिहं मणेणं भाषाए काएणं
न कोरिमे न कारवेमि तस्स भंते पविहमामि निशमो गरि-
हामि अप्पानं बोसिरामि ।

V प्रतिक्रमणसूत्र—This is the वंदिसुसूत्र in 50
Gāthās; see Nos. 1527-28.

VI प्रत्याख्यान—(see Hārībhadri, p. 849b; 852 ff.)

(1) उगाए सुरे अनुकारसहिअं पचस्सामि । चउविहंति

आहारे असणं पाणं खाह्मं साह्मं अन्नपयाभोगेणं सहस्सा-
गरेणं बोसिरामि ।

(2) पोतिहिं पचस्सामि । उगाए सुरे चउविहंति आहारे
up to सहस्सागरेणं, पचस्सकाटेलं रिसामोहेणं साह्मपयणेणं
सम्पसमादिपचीभागारेणं बोसिरामि ।

(3) सुरे उगाए पुरिममहं अहं पचस्सामि । चउविहंति
आहारे up to साह्मपयणेणं, महस्सागरेणं सम्पसमादिपची
भागारेणं बोसिरामि ।

(4) एकासणं पचस्सामि । चउविहंति आहारे up to
अन्नपयाभोगेणं सहस्सागरेणं सागादिपागादिणं भाउंटावसा-
रणेणं गुहअह्मुह्मणेणं परिह्मवमियागारेणं सहस्सागरेणं
सम्पसमादिपचीभागारेणं बोसिरामि ।

(5) एह्मणं पचस्सामि (the same as No. 4
except भाउंटावसागरेणं)

(6) विगह्मं पचस्सामि । निधिवह्मं पचस्सामि ।
अन्नपयाभोगेणं सहस्सागरेणं छेवालेयेणं गिरह्वसंसहेणं
उमिपत्तविदेणेणं पचस्समस्सिपणं पारिहाव० महत्तरा० सम्प-
समादि० बोसिरामि ।

(7) भावं विहं पचस्सामि । अन्नपया० सहस्सा०
छेवालेयेणं उमिपत्तविदेणेणं गिरह्वसंसहेणं पारिहा० महत्तरा०
सम्पसमादि० बोसिरामि ।

(8) सुरे उगाए अमहं पचस्सामि । चउविहंति
आहारे असणं पाणं खाह्मं साह्मं अन्नपया० सहस्सा०
पारिहाव० महत्तरा० सम्पसमादि० बोसिरामि ।

पाणसस्स लेयेण वा अलेयेण वा अस्सेण वा बाह्मलेयेण वा
यह्मह्मह्मह्म संकुपोभण सस्सिपणे वा अस्सयेण वा बोसिरामि ।

(9) चरिमं पचस्साह्म । दुविहं तिदिहंति चउविहंति
आहारे असणं पाणं खाह्मं साह्मं अन्नपया० सहस्सा० मह-
त्तरा० सम्पसमादि० बोसिरामि ।

(10) अह्ममुह्मिदसिहं पचस्साह्म (the rest like
No. 9.)

(11) देसाववासिपं उवभोगपरिमोणं पचस्सामि ।
अन्नपया० सहस्सा० महत्तरा० सम्पसमादि० बोसिरामि ।

पासिअं पाळिअं चेव सोहिअं तीरीपं वया ।

वीदिअं माहादिअं थ जह्मवेपासिअं मिउ ॥

[B. D. 209; 299; 304.

1532-1533

पञ्चावद्वयकसूत्र with

यन्दावद्वयक by देवेन्द्र.

11×4½; 10½×4½ inches; Devanāgarī hand-

writing Foll 59 and 50; about 17 and 19 lines to a page. The first is dated Sam. 1639.

Two manuscripts of the *Vandānāvṛtti*, otherwise called *Śrāvānusthānavidhi*, which is a Sanskrit commentary on the *Śāḍāvas'yakasūtra* mentioned above. It is published in the D L P Series, No 8 and is there ascribed to Devendrasūri, pupil of Jagaddandrasūri, originator of the *Tapā Gaccha*. The author quotes several *Gāthās* from the *Caityavandana* and *Geruvandana Bhāṣyas*, see below No. 1601. The different *Kāthās* are given in detail in a metrical form. The *Pratyākhyāna sūtra* is explained in this commentary before the *Pratīkramana* or *Vanditū Sūtra*.

Begins —

वन्दारमुन्दारकमुन्दवन्दम्

Ends —

हृत्प्रेममन्त्रमतिशयविशेषनाथ

आद्यमतिक्रमणसूत्रविरुक्तिरेव ।

किंचिन्मया प्रकटितान्न तु विस्तार्यो

क्षेपो बृहद्विहितो यद्वर्णितम् ॥

पद्विष भावद्वयविधिः । प्रथमार्धं श्लोक २७२० ॥

[B. D. 108, 67.]

1534

पडावद्वयकसूत्र with अवचरि.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 15, about 20 lines to a page. Dated Sam. 1604

Śāḍāvas'yakasūtra with a brief Sanskrit commentary which begins like the *Vandānā Vṛtti* and is probably based on it. It does not contain the *Kāthās*.

[B. D. 309]

1535

पडावद्वयकसूत्र with

मालावयोध by मेरुसुन्दर.

10½ x 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 2-42, twelve lines to a page

Śāḍāvas'yakasūtra with a *Dālārabodha* in Gujarati. The latter was composed in Sam. 1525 by *Merusundara*, pupil of *Ratnamārtigaṇḍī* at the

command of *Jinacandrasūri*, successor of *Jinabhadra*, successor of *Jinarājasūri* of the *Kharatara Gaccha*. It is based on that of *Tarunaprabhācārya*, who composed it in Sam. 1411. First folio of the MS is lost. The text of the *Sūtra* is the same as that of *Devendra*. Even here *Pratyākhyāna* precedes the *Pratīkramana*.

It ends —

इति आवकप्रतिक्रमणसूत्रमालावयोधः । संवत् १५२५ वर्षे वैशाख शुद्धि ५ दिने श्रीसरतरगण्डनायकश्रीजिनरामसूरी-पदाङ्कटारमीजिनमन्त्रसूत्रिपट्टपूर्वाचरपूजिकाद्यङ्गाविष्कारनां विनयवत्तां सुविहितसूत्रिदोमणीनां श्रीपूज्यश्रीजिनचन्द्रसूरी-राज्ञानामादेशेन श्रीमण्डपमहादुर्गे श्रीसंघास्ययनया वाच-माचार्यैरक्षमूर्तिविरचित्यवा० मेरुसुन्दरगणिना पडावद्वयकसूत्र-मालावयोधः परोपकराय श्रीतरुणप्रभाचार्यमालावयोधोपा-सारेण कृतोयम् । बहुमुखैः प्रसक्तं विधाय पटुसूत्रं भवति तत् शोधनीयं सर्वैरपि वाच्यमानं चिरे नन्वात् ।

[B. D. 141.]

1536

पडावद्वयकसूत्र with मालावयोध.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 2-105; about 13 lines to a page. Dated Samvat 1455.

Another *Gujarati Dālārabodha* is a commentary on the *Śāḍāvas'yakasūtra*. The name of the author is not given, yet it is earlier than that of *Merusundara*, as the date of the MS. indicates. First folio of the MS. is lost.

It ends —

प्रत्यावयाप मालावयोध ॥ चउवठ अविहार संपूर्ण हुठ । श्रीभाष्यद्वयकपडावद्वयकमालावयोधः । प्रथमादि चारि भवि-कार । पहिलठ अविहारि देवचन्द्र १ श्रीजगु गुरुद्वय २ श्रीजगु पदिकमण्ड ३ चउवठ प्रथमपण ४४ समाप्त । संवत् १४५५ वर्षे माघपक्षासे शुद्धशरे १२ गुरुवातरे विवि-टा० कावल्.

[B. D. 202.]

1537

पडावद्वयकसूत्र with मद्रपाद.

11 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 63, fourteen lines to a page.

Another copy of the *Āvaśyaka Niryukti* which is a commentary by Bhadrabāhu on the *Āvaśyakasūtra*. See above No 1438 and Weber II p 742 ff for quotations. The first 50 Gāthas are also found at the beginning of the Nandi Sūtra. For the *Āvaśyaka Sūtra* see above No. 1529 31 *Āvaśyakaniryukti* with Haribhadra's commentary is published in the *Āgamodaya Samiti Series*, Nos 1-4.

Begins —

अथह जगजीवनोपो विभाजक जगगुरु जगजदो ।
जगनारो जगदधू जगह जगपियो महाभगव ॥ १ ॥
आमिणियोहिभागा सुभगाण येव ऊहि नागध ॥

Ends —

पथपलागलिशुती समस्त । (शा० १३) इति भाष्यक समाप्तमिति भद्र । सर्वे प्रथम ३०००.

[ZZ E. 27]

1538-1539

संस्तारक प्रकीर्णक

$10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ and $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 23 and 16, about 11 and 20 lines to a page.

Two MSS of the *Saṁstāraka Prākīrṇaka*. Both contain a Gujarati explanation of the text, the second is dated Sam 1659. First folio of the first is missing. See Weber II p 615 and I A 21, p 111 ff.

[B D 96 and 141]

1540-1545

समवायाङ्गसूत्र.

$10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ and $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 49, 66, 67, 40, 77 and 57, about 11 or 12 lines to a page. The second MS is dated Sam 1625 the fourth, Sam 1552, the fifth is incomplete.

Samavāyaṅgasūtra the fourth Anga. See Weber II p 402 and I A 18, p 311 ff. It is published with Abhayadeva's commentary in the *Āgamodaya Samiti Series* No 15.

[B. D 26, 220, 307, B I 166, S C 15,

ZZ E. 27]

1546-1549

सूत्रताङ्गसूत्र.

$10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$, $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$, $10 \times 4\frac{1}{2}$, and $11 \times 4\frac{1}{2}$ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 13, 67, 56 and 43, about 18, 12, 12 and 15 lines to a page. The first MS is incomplete, the second and third contain only the first *Srutaskandha*. The second is dated Sam. 1665 and also contains a Gujarati translation.

Sutrakṛtāṅgasūtra the second Anga. See Weber II p 370 ff and I A 17, p 314 ff. It is published with Śīlāka's commentary in the *Āgamodaya Samiti Series*, No. 18 and with several commentaries in the *Āgamasangraha* vol. 2, Bombay, 1880. It is translated into English in the B. E. Series vol. 45 by H. Jacobi.

[B D 73 300, S C. 15, ZZ E. 27]

1550-1552

सूत्रताङ्गसूत्र with
दीपिका by हर्षकुल.

$10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$, $11 \times 4\frac{1}{2}$, and $10\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{2}$ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 171, 138 and 115, about 15, 15 and 20 lines to a page.

The first of these MSS is dated Sam. 1740, the second Sam 1586 i.e. only three years after the composition of the work.

Sutrakṛtāṅgasūtra with the commentary of Harakula pupil of Hemavimalasuri of the Tapa Gaccha. It was composed in Sam 1583. For quotations see Weber II p 370 ff. and Mitra, Notices VIII p 88.

Begins —

प्रणम्य श्रीजिन् वीर योतयामिगुरुस्वया ।
स्वान्मोषहृदये हर्षे द्वितीयाङ्गसूत्र दीपिका ॥ १ ॥

Ends —

हर्षाधिकमानानां सुदेमविमलाभिधाननाम् ॥ ८ ॥
शिवगुरुगुणसासनब्रह्मनिधिसमिते १५८३ वर्षे ।
विशुद्धजनप्रार्थनया स्वस्व स्वस्व हृदये च ॥ ९ ॥
सुप्रकृतहस्तैतां हर्षकुले दीपिकामलिषत् ॥ १० ॥

कावियमाण० ११॥ स्वासगतमयवा० १२॥ ग्रन्थमिति०
१३॥ इति श्रीसूत्रताङ्गसूत्रद्वितीयाङ्गदीपिकाया महासि
दीका समाप्ता ।

[B I 150, B. D 138, ZZ. E 26]

1553

सुत्ररताङ्गसूत्र with
टीका by श्रीलाङ्ग-

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 308, fifteen lines to a page Dated Sam.
1878.

Sutrakṛāṅgasūtra with Śīlanka's commentary
Published in the Āgamodaya Samitī Series No
18 Śīlanka wrote his commentary on the
Ācarāṅga in Saka 798, see Klatt I.A. II p
247 and Weber, II p. 370 but also Peterson
Reports IIL p 90 (where the date is given as
Saka 784) For quotations see Peterson
Reports V p 71

Begins —

स्वपरत्तमपार्यसूत्रकमन तगमपर्यवार्यनयगाहनम् ।

सूत्रकृतमहमूल विष्णोमि जिगाहमरकृतम् ॥ १ ॥

Ends —

समाप्ता चेय सूत्रकृतद्वितीयाहटीका । कृता चेय श्रीला
चार्येण वा (वा Peter) हरिगणितहायेन पद्मवाहः ।

A Patan MS of Jinamadr's own commentary on
his विशेषावश्यकमाप्त्य ends as follows —

जिनमद्रगणितमाधमममाख्या समर्थिता श्रीकोट्या
चार्य यादि (हरि) गणितमहचरेणः ।

(See Dalal Jessalmir Cat. Intro. p. 19).
Obviously Śīlanka is the same as Kōṭyācārya
and Harigani was his friend and collaborator

[B D 108]

1554

सूर्यप्रज्ञप्तिसूत्र

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 85 eleven lines to a page Dated Sam
1646

Sūryaprajñaptisūtra in 29 chapters is the fifth
Upaniṣad. See Weber II p. 574 ff. I.A. 21 p. 14
ff. and J. B. A. S. vol. 49 (1850) pp. 107 and
181 Also see above No. 1457 for its relationship
with the Candraprajñapti Sūtra.

[ZZ E. 25]

1555

सूर्यप्रज्ञप्तिसूत्र with
वृत्ति by मलयगिरि

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 262, about 13 lines to a page

Sūryaprajñaptisūtra with the commentary of
Malayagiri Both published in the Āgamodaya
Samitī Series, No. 24 According to Malayagiri
Bhadrabahu had written a Nirukti on this
Sūtra, but it was lost For quotations, see
Weber L p 372

Begins —

यथास्थित जगत्सर्वमीक्षते य प्रतिक्षणम् ।

श्रीदीराय नमस्तस्मै भास्वते परमात्मने ॥ १ ॥

सूर्यमहत्सिमह गुरुपदेशाभुसारत किंविद् ।

विष्णोमि यथास्तकि स्पष्ट स्वपरोपकाराय ॥ ४ ॥

अस्मा नियुक्तिरभूत् एवं श्रीमद्रयाहुचरिहता ।

कुलदोषास्मा नैशम्याचक्षे केवळ सूत्रम् ॥ ५ ॥

Ends —

इति श्रीमलयगिरिविरचितार्वा सूर्यप्रज्ञप्तिटीकायां विंशति
तम भाग्युत्त समाप्तम् ।

वन्दे यथास्थिता शेषपद्मार्थप्रतिभासकम् ॥ १ ॥

विजयन्ता गुणपुरस्कोः ॥ २ ॥ सूर्यप्रज्ञप्तिमिमं ॥ ३ ॥

इति मलयगिरिविरचित सूर्यप्रज्ञप्तिटीका समाप्ता ।

[B D 168]

1556-1559

स्थानाङ्गसूत्र.

12 × 4½, 10 × 4½, 10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches
Devanāgarī handwriting Foll 131, 124, 207
and 249, about 11 13 20 and 18 lines to a
page The third MS. contains a Gujarati expla-
nation of the text based on Abhayadeva's
commentary and is dated Sam 1670, the fourth
MS is dated Sam 1824

Sthānāṅgasūtra is the third Āṅga. See
Weber II p. 390 ff. Winternitz, Geschichte II
p. 300 and I.A. 18 p. 182 ff. It is published with
Abhayadeva's commentary in the Āgamodaya
Samitī Series Nos. 21 22.

[B D 15, 232, 300, ZZ E. 20]

PART II—PHILOSOPHY

1560

आत्मानुशासन of गुणमद्

12×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 124, eleven lines to a page Dated Sam
1896

Ātmanuśāsana—'advice to the soul'—consists of 267 Slokas composed by a Digambara writer Gunabhadra pupil of Jināsena. Jināsena composed his Harivaṅśa in A D 783 and Uttarapurāṇa of our Gunabhadra was consecrated in A. D. 898 by his pupil Lokāsena when Akālavarsa of the Rāstrakūṭa dynasty was reigning. See Bhandarkar, Report 1883 84 p 118 ff. In our MS the text is accompanied by a Hindi explanation Published by Pandit Nathuram Premi, Bombay 1916 and translated into English by J. L. Jaini in the Sacred books of the Jains Series. It is also published with Hindi explanation by Jñānacandra Jaini Lahore Sam 1954.

Begins —

हृदीनिवासनिष्ठं विलीनविनयं निधाय हृदि धीरम् ।

आत्मानुशासनमहं पश्ये मोक्षाय भवमात्रम् ॥ १ ॥

[B D 44]

1561

आलापपद्धति of देवसेन.

11½×5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 18 eight lines to a page Dated Sam
1912

Ālāpāpaddhati is a Sanskrit treatise explaining the nature and extent of the Dravyas &c. composed by Devasena Pandita as a supplement to his own Prakrit Nayacakra

Devasena was a Digambara writer of the Mula Sangha. He composed his Darśanasāra at Dhārā in Sam 900. In his Bhāṣaśāstrā he says that his Guru was Vimalasena. See Peterson Reports III Intro, p. 22 ff. Nayacakra and Ālāpāpaddhati are published in the Māṅka-candra Digambara Jaina Grantha Mālā No 16, Bombay 1920, Darśanasāra is published by Nathuram Premi Hirabag, Bombay, 1917

Begins:—

गुणानां विहर्तृ चैव स्वभावानां तथैव च ।

पर्यायानां विद्वेषेण भव्या धीरं जिनेश्वरम् ॥ १ ॥

आलापपद्धतिर्विषयवचनानुक्रमेण नयचक्रस्योपरि द्रष्टव्ये ।

Ends —

इति सुखबोधार्थमालापपद्धतिं श्रीदेवसेनपण्डितविर-
चिता ।

[B D 44]

1562-1563

• इन्द्रियपराजयशतक

10½×4½ and 10½×4½ inches Devanāgarī
handwriting Foll 5 and 6, about 11 lines to
a page

A collection of 102 Slokas teaching the control of senses. Published

Begins —

सुखिभ्यः सुखे सो येव पण्डितः स परंतिमो निचमः ।

इन्द्रियधरेर्हि तया न सुखिर्ह भवतः चापचयम् ॥ 1 ॥

[B D 144 and 302]

1563 A

इन्द्रियपराजय, धैर्य and आदिनायदेशनोद्धार
शतकः

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 20 about 16 lines to a page. Dated Sam
1620 or Saka 1485

The first ends on 7b, the second on 14b (see below No 1660) the third begins.—

ससारे नरिह सुह जग्गज्जामरणरोगसोरोहि ।

[B. D 44]

1564

उपपत्तीसी (एकोनविंशती) भाषना.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2, sixteen lines to a page

Ekonavīṅśatī Bhāṇā is a collection of 29

verses containing advice to the soul. It is otherwise called *Ātmabodhakulaka*, see Peterson, Reports, V. p. 111.

Begins —

संसारमि भसारे नाथ मुहं वादिवेषणापरदे । ०

[B D 209]

1565

उपदेशचिन्तामणि with टीका
of जयशेखरसूरी.

12×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 214, sixteen lines to a page.

Upadesacintāmaṇi is a Prakṛit work in four chapters containing moral advice. It was composed together with the Sanskrit commentary, in Sam 1436, by Jayas'ekharasuri, pu of Mahendraprabhasuri of the Aścala Gaccha.

Jayas'ekharā composed his *Prabodhacintāmaṇi* and *Dharmamācānta* in Sam 1432. See below No 1721 for the authors. *Kumārassambhava Upadesacintāmaṇi* is published by Hiralal Hansaraj Jamnagar, 1919.

The text begins —

तित्थपरे मयवते परमगुहं गुह्यमहसयसमिदे । ०

The com begins —

प्राचीनेकां पुमानामिह ।

In the Prasasti which consists of 18 verses the author gives his spiritual descent as follows —

जयसिंह-धर्मयोग-महेन्द्रसिंह सिंहप्रभ-भजितसिंह-देवेन्द्र-
सिंह-धर्मप्रभ-सिंहलिलक-महेन्द्रप्रभ. This last had
three pupils — मुनिशेखर, जयशेखर and मेरुगुह. Of
these जयशेखर is the author. The first couplet was
written by Mānatungānaga.

[B D 15]

1566-1569

उपदेशमाला of धर्मदासगणि.

5½×4, 8½×4, 10½×4½ and 10½×10½ inches,
Devanāgarī handwriting. Foll. 9, 23, 45 and
61, about 13-14 lines to a page.

These are four MSS. of *Dharmadasaganis Upadesamālā*. The first is incomplete and the

last contains a Gujarati *Bālāvabodha* written above and below the text. The third is dated Sam. 1521.

Upades'amālā is a collection of 540 Prakṛit Gāthās containing moral advice, composed by *Dharmadasaganis*. For a legend according to which *Dharmadasa* was originally a king and had composed this work to impart advice to his son, *Ranasinha*, see Peterson Reports, V p. 16½. The earliest commentary on this work was written by *Siddharsi*, author of the *Upamiti-bhāṣaprapīcā* in Sam 962. It is published with *Rāmavijayaganis* commentary by Hiralal Hansaraj Jamnagar, 1919, and also with *Siddharsa* commentary by the same Pandit.

Begins —

गमिऊण विणवरीदे ॥ १ ॥ जगवृद्धामलि ॥ २ ॥

[B D 22, 90, 188, 297]

1570

उपदेशमाला of धर्मदासगणि with
याकावयोष by मेरुसुन्दर.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 49, about 16 lines to a page. Dated Sam
1617.

Upades'amālā with a Gujarati *Bālāvabodha* composed by *Merusundara* pu of *Ratanamurtigani*, during the spiritual reign of *Jinacandrasuri*, see of *Jinabhadra* of the *Kharatara Gaccha*. *Merusundara*, composed his *Bālāvabodha* on the *Sādhvas yakasūtra* in Sam 1525, see above No 1535.

Begins —

वर्द्धमावसिव देवं सौतमादीमहपामाद् ।

कवीनां सर्वसाक्षात्पदेव दं सुतदेवताम् ॥ १ ॥

[B. D 503]

1571

उपदेशमाला of धर्मदासगणि with

दोषटीटीका by रत्नप्रभ.

12×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 218, seventeen lines to a page.

Upades'amālā with the commentary composed in Sam 1238 by *Ratnaprabha*, pu of *Devasuri*.

of the Brhat Gaccha For the author's Ratnā karāvatāṅkā see below No. 1633 Ratnaprabhā refers to the commentary of Siddhārṇa The author's Guru was the famous Vādī Devasiri who vanquished the Digambara Kumudacandra at the court of King Jayasimha of Gujrat. For full quotations see Peterson, Reports III p. 166, V p. 123

Begins—

वस्त्रावहस्य धनोपदेशमाधारितः

Ends—

विद्यमादुल्लोकाकंवेधं माधे समधिता ।

वृक्षादसहस्राणि मान सार्धसप्त तथा ॥ १३ ॥

[B D 216]

1572

उपदेशरत्नाकर with धृति of मुनिसुन्दर

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 185, about 13 lines ½ page

Upadesaratnākara is a compendium of religious advice composed by Munisundara pu. of Somasundarasūri of the Tapā Gaccha. It consists of three books called Tājas each of which is divided into four Āṅs which are further divided into Tarāṅas. The text is in Prakrit and is accompanied by the author's own Sanskrit commentary which however, extends only upto the end of the second book. Our MS. does not contain the third book, which is not explained by the author

The work is published in the Lalai Niketan Jain Grantamālā Bhatade Sihor Kathiavar and also in the D L F Series No 22 Bombay 1914. The author quotes Adhyātmakalpadrūpa (his own) on fol. 163b Sāvamukhavajrasuci and Sandehasamuccaya on fol. 126

It begins—

जयभीमप्रसिद्धो मोहरिपोरमलवेवह ।

धो जगत्पथा धर्ममूले स भीमिन स्तुवे ॥ १ ॥

इति ॥ धीउपदेशरत्नाकरे पीठिकारूपो जगतीतीर्थावतार ।
अथ भयमतम् । तत्रादौ स्तेष्टसिद्धये ॥ श्रीकृष्णदेवतावन
स्कारमाह मन्थकार ।

जयश्रीसंगम रातु भीमानादिविभुमन ।

सुतापनिधयो येन सतां दृष्टा दिव्यविष्णु ॥ १३ ॥ स्पष्टम् ॥

102

वृक्षादिच्छरणपूर्वक तद्विषयमुपदेशमाह—

जयसीरिषिभसुहृद भगिद्वरने तिरांगारामि ।

इदंवालोभद्विजय सगम धम्ममिदममह ॥ १३ ॥ व्याख्या

It ends—

इति धुगप्रधानावतारभीतरागपञ्चासकभीदेयानुन्दरगुरी
भीमानसागरगुरीभीसोमसुन्दरगुरीरिषेः भीमुनिसु
न्दरगुरीविनिर्दिष्टे जयवृक्षे ॥ मन्थाधिकारे मरीचकोर
देशनासि तुयैरे दादसकरः । संपूर्णा मन्थाधिकारः ।
तस्मात्तौ जयसंपूर्णविषयमन्थाविपरजम् । मन्थापरतः तानु
गमत्वाक विनिर्दिष्टे इति संपूर्णमुपदेशरत्नाकरमध्यः ।

रत्नपरमनिरः स्वहृत्तोपदेश

रत्नाकरो निजवर्ता निकतजयभी ।

मूलाधुरस जलवानुपजीव्य विषय

विशेषकारनिरतो विदुषामुवाहः ॥ १ ॥

तुर्देवाभ्यमानो मन्थजिह्वी जीवात् ।

मन्थसर्पे गणनया मन्थमानमनुदृष्टम् ।

वृष्टसतिगवी पक्ष सहस्रात्मिका द्युता ॥ १ ॥

वृक्षो सर्वमन्थसवयेव । भीरवः ॥

[B D 93]

1573

उपदेशरत्नाकर.

10 × 4½ inches Devanāgarī handwriting Fol.
185 about 15 lines to a page. Dated Samvat
1733.

A course of religious advice in 52 Uddesas or chapters of which 30 deal with Dharma in general 1 with the seven holy places 11 with the Sātrapujā, 5 with pilgrimage and 5 with the Saṅgha puja. The author is unknown, at the end he says he has based his work on Upadesatarāṅgini and Caturvinsatiprabandha (composed in Sam. 1400, see No. 1750 below) &c. He often quotes Suktavali and gives Sam. 1293 as the date of Vastupālas dāth. He also mentions a Yātrā made in Sam. 1353

It begins—

ममो भरीहताणः ममल मययान् वीरो ॥ मज्झानिमि
राचारां । माहृलक्ष्यमय धावनलोकियुगम् ।

यत्कल्याणकरोध्वतारसमय स्वप्नानि जमोसवो

यदुत्तमादिशुद्धिनिन्दविदित्ता यद्वरागममिप ।

यद्दान मत्तसपहुज्जलतरा यत्केवलधीर्न पा

यद्व्यातिराया जिने तद्विल धर्मस विस्तृतिम् ॥ १ ॥

सन्यग् श्रीधर्माराधनकल श्रीतीर्थकरदेवदण्डादिप्रिय०

इति दानशीलतपोभारभेदचतुर्विधविनयधर्मप्रकटनोपदेश
॥ ३० ॥ fol 54 इति श्रीजिनमधनादिसप्तक्षेत्रविचव
पनविवेकप्रकाशकरेष्काशितसमोपदेशा । fol 59. इत्येका
दश स्तानोपदेशा । fol 62b इति यात्रोपदेशा पत्र fol
63b

It ends —

इत्युपदेशारसालनामा ग्रन्थः । उपदेशतरङ्गिणी २४
प्रबन्धादिवहुशास्त्राण्यवलोक्य उद्धृत संपूर्णोय ग्रन्थः ॥

[B D 198]

1574

एकविंशतिस्थानक of सिद्धसेनचरि.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 8 about eight lines to a page

A small treatise in 67 Gāthas by Siddhasena
suri See Peterson Reports I App p 31 45
It is otherwise known as Causaṭṭhi probably
from the number of verses in it

It begins —

चवणविमाणा नयरी जणया जणणीय धीरस रासीउ ।

लवण पमाण भाऊ वनतर देसु तव भियसा ॥ १ ॥

It ends —

इय इक्कीसहाणा उद्धरिमा सिद्धसेनचरिहि ।

चउवीस जिणवरान असिससाहारणी भणिया ॥ ६७ ॥

इति इक्कीसहाणा प्रकरण समाप्तम् ।

[B D 304]

1575

कर्मकाण्ड of नेमिचन्द्र with

भाष्य by सुमतिकीर्ति.

11½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 32 about 10 lines to a page Incomplete

Karmakāṇḍa is the second part of Nemi-
candra's Gomattasāra also known as Pañca-
saṅgraha its first part being Jivakāṇḍa. Our
MS contains only 95 (out of 972) verses of
Karmakāṇḍa with the commentary of Sumati-
kīrti pu of Jñānabhūṣaṇa of the Mulasāṅgha
composed in Sam 1620 See S C Ghosal
Dravyasaṅgraha Intro p 40ff and Ilahai
Catalogue of MSS in C P and Berar Intro
p 38. For Nemicandra see below No 1615

The text begins —

एवमिय सिरसा जेमि गुणरयणविहसण महावीरम् ।

समत्तरयणणिलय यडिसमुत्तिचण पोच्छम् ॥ १ ॥

पयडीशीलसहावो जीव माण भणाइ सबधो ।

कनयो कळे मल वा ताणरियत सप सिद्धम् ॥ २ ॥

The com begins —

महावीरं प्रणम्यादौ विषयतरप्रकाशकम् ।

भाष्य हि कर्मकाण्डस्य वक्ष्ये भव्यहितकरम् ॥ १ ॥

विद्यानन्दिस्तुमत्यादिभूपलक्ष्मीन्दुसहकरम् ।

वीरेन्दुज्ञानभूप हि वक्ष्ये सुमतिकीर्त्यहम् ॥ २ ॥

सिद्धात्परिशानचक्रवर्तिश्रीनेमिचन्द्रकवि०

[B D 296]

1576-1583

कर्मग्रन्थ of देवेन्द्रचरि.

10½×4½ 10½×4½ 10½×4½, 11×4½ 10½×4½,
10½×4½ 10½×4½ and 11×4½ inches Devanāgarī
handwriting Foll. 13 30, 12, 41, 28, 2, 3
and 12, about 15, 10 15 15 20, 10 9 and 14
lines to a page The second is dated Sam 1665
and the last Sam 1610

The five new Karma Granthas of Devandra
suri pu of Jagaccandra the originator of the
Tapā Gaccha in Sam 1285 and the Saptakṣa of
Candraṁ Mahattara. Out of the 8 MSS the
first three contain the text of all the six, the
fourth contains the first of the five Karma
Granthas together with the authors own com-
mentary, the fifth contains the second Karma
Grantha with a Gujarati explanation the sixth
and the seventh contain only the text of the third
Karma Grantha and the last contains the text
of the fourth

The text of all these six is published in his
Prakarana Ratnākara vol 4 by Dhimsinha
Maneka Bombay

The five Karma Granthas are — (see Weber
II. p 837 ff)

(1) कर्मविपाक begins —

सिरि वीरजिण यदिय०

Ends —

इय कर्मविवागोव डिहिउ देविद्वरिहि ॥ ९० ॥

(2) कर्मनव begins —

सह सुणिमो वीरजिण०

भीउदयप्रमचरिः कृते बुद्धिविद्वदे ॥ १ ॥

आहंते भगवंते० पश्ये शिवशर्मचरिहं०

It ends—

सपादलक्षणीचतसमं जितवादिनाम् ।

भीधर्मघोषचरिणां पहाल्लकारकारकाः ॥ १ ॥

प्रियवर्गपरिहारेण सद्यगोदाचरीवृजः ।

चम्पुभूरितोभाषयाः भीयशोभद्रधुर्यः ॥ २ ॥

स्वपरसमयज्ञानप्रीतमहृदजगज्जना—

अधुरवचनामोदावृष्टा (१) मरेणगुणभ्याः ।

अभिचरसमं गङ्गागौरमवर्तितपीठेषः

सद्वद महसः पार्श्वं पाता दधिप्रमचरयः ॥ ३ ॥

तच्छिष्यः स्वपरकृते भीशतकस्य टिप्पणम् ॥ ७ ॥

[B. D. 309.]

1587

कर्मप्रकृति with

टीका by मलयगिरि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 257, about 13 lines to a page.

Karmaprahrti, an old Karmagrantha in 415 Gāthās, with the commentary of Malayagiri. Malayagiri is quoted by Devendra (see above No. 1584) and quotes Pañcasangraha and commentary of Candrar Mahattara, Anuyogadvāra-curni and Viśeṣanavati (fol. 69). According to Kuelhorn, Report, 1880-81, p. 46, Malayagiri wrote his Śābdānusāsa during the reign of Kumārāpāla between A. D. 1143 and 1174. For another MS and quotations, cf. Peterson, Reports III p. 50. Both text and commentary are published by the Jaina Dharma Prasarakā Sabhā, Bhavnagar and also in the B. L. P. Series, Bombay, 1913.

Begins —

प्रणम्य कर्मद्रुमचक्रनेत्रिं०

[S. C. 8.]

1588

संक्रमविचार.

(from कर्मप्रकृतिवृत्ति).

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll. 5, eleven lines to a page.

Saṅkramavicāra is a portion of (Malayagiri's?) commentary on the Karmaprahrti.

It begins—

करणाधिकारः ।

यंघणसंनम्युपवृष्ट्याम् उच्चवृणाउदीरणया ।

उवत्सामानादिहरी निकायनायेनिकरणाहं ॥ १ ॥

अथवा व्याख्या । इह करणशब्देन सह पश्यते सामानाधिक-
रण्याभिधानात्पक्षे संघर्षनीयः । तद्यथा यंघनकरणं संक्रम-
करणमित्यादि तत्र यंघो नाम कर्मपुत्रलानां जीवप्रदेशैः सह
सद्वयपरिष्वङ्गवद्व्योन्वायुगमः संक्रमः०

It ends—

सर्वथापि तद्वद्वयकृतिरूपतया परिणमति ततो नायं करणं
लिङ्गकसंनम्य पुत्र प्रदेशानुसूचः । इति संक्रमविचारः कर्म-
प्रकृतिवृत्तिगतः ।

[B. D. 120.]

1589-1591

क्षेत्रसमाप्त of जिनभद्रगणि.

10½ × 4½, 10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 9, 10 and 12, about 15; 14 and 14 lines to a page.

Three MSS of Ksetrasamāsa or Geography of the world according to the Jains. The first MS contains 259 Gāthās, the second contains only 154 with Gujarati translation, and the third, only 127 Gāthās, out of a total of 637. The whole with the commentary of Malayagiri is published by the Jaina Dharma Prasarakā Sabhā, Bhavnagar, Sam. 1977. It is ascribed to Jinabhadragani Karmasāramana, author of the Viśeṣavāyākabhāṣya and probably the Guru of Kōṭyācārya or S'ilānka. See above No. 1520.

Begins—

नमिउण सज्जनसपर०

[B. D. 83, 209, 300.]

1592-1593

क्षेत्रसमाप्त with वृत्ति

of रत्नशेखर.

10 × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 55 and 13, about 15 lines to a page. Dated Sam. 1850 and 1636.

Two MSS of Ratnas'ekbara's Ksetrasamāsa consisting of 264 Gāthās and obviously based upon the older work of Jinabhadragani. The first MS. contains also the author's own com-

mentary The text is published in his *Prakarana-ratnākara* vol 4 by Bhimsinha Marek, Bombay Both text and commentary in the *Ātmānanda Sabha Series*, No 40, Dhavpnagar

Ratnas'ekhara, the author, belongs to the Nāgapuriya branch of the Tapā Gaccha. His Gurus were Hematilaka and Vajrasena Sūtra. He wrote his *S'ripalacandra* in Sam. 1423 and *Gunasthānakramāroha* in Sam. 1447, see below Nos. 1596 and 1783.

The text begins —

धीरे अपरोहपयपयद्विदं०

The com begins —

महंमिति ममपदं० ॥ १ ॥

अवति भीवीरभिन भीगीतममुपयसूविर्गोष्ठ ।

अपि सकलमापकर्ता जिनभद्रमणि समाधमनः ॥ १ ॥

अपति भीमलपतिरियंरुतविचरणबलेन धृत्रायम् ।

गुरुपदितमिष स्वक बुधन्ते मन्दमतयोपि ॥ ३ ॥

भीयज्जलेनगुरवो श्रीवासुदेमतिलकगुरवम् ।

स्वकृतहेतुसमासस्य लिख्यते विवरण किंचिद् ॥ ५ ॥

End —

यदाह मूढविषा मयाप्यरो विवरण किमपि लिखितम् ।

तत्र सकलमसाद टीकाकारस्य मलयगिरि ॥ २ ॥

इति भीकगुणेशसमासस्वोपसंविवरण समाप्तम् ॥

[R D 156 and 205.]

1594-1595

क्षेत्रसमास of सोमतिलक.

10½×4½ and 10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 19 and 12, 12 and 13 lines to a page.

Kṣetrasamāsa called Narya and Brhat, consists of 357 Gāthās and was composed by Samatilaka, pupil of Somaprabha pupil of Dharmaghosa, pupil of Devendrasuri of the Tapā Gaccha. See No. 1683 below for his *Sattariyassayathāna*, and Peterson Report III p. 312 for his com. on the *Yamakhastuti* of his Guru. The first four folios of the first MS. are lost.

Begins —

सिरिनिलय केवलिण अवितद्वदयम्०

Ends —

इमं नास्तित्वविभारो सोमतिलकसूत्रिणा समासेन ।

लिखितं सपरेस्तिखितं सोदे जन्मो महेरहि ॥ ३२ ॥

I.

धूरं तस्यै ३८९ नव्यद्वन्द्वोपयमान समस्त । गङ्गा-
चक्रमुद्रोदयभीमसप्तगायत्र्यायगुणद्वन्द्वीसोमतिलकसू-
त्रिणास्तिखितं रचितमितिखितमिदं नमः ।

[R L 107, R D 201.]

1596

गुणस्थानवमारोह with वृत्ति
of रसरोसार.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 27, about 13 lines to a page

Gunasthānakramāroha in 134 Ślokas together with a Sanskrit commentary both composed in Sam. 1447 by Ratnas'ekharasuri of the Nāgapuriya Tapā Gaccha, see above Nos. 1592 & 3. Published by Hiralal Harwaraj Jambhagar 1910, and in the D L F Series No. 28 Bombay, 1916. Gunasthānas are the 14 stages by which the soul rises to perfection. See Glasenapp *D r Jainism*, p. 193E.

Text begins —

गुणस्थानवमारोहद्वन्द्वमोह त्रिवेदम् ।०

Com begins —

महंवर इदि यथावा गुणस्थानविचारिणम् ।

अनुद्वामिष वृत्तिर्लिख्यते ह्यवधूर्णम् ॥ १ ॥

It ends:—

रसरोसारसूत्रिभिः बृहद्रज्जीवभीमव्रजनेनसूत्रिद्विदै. श्रीदे
मतिलकसूत्रिपद्मनिहिते भीमव्रजसूत्रेभि स्वपरोपकाराय
प्रकरणरूपतया प्रकटितं हत्ययं ॥ ३२ ॥ इति गुणस्थान-
विवरण समाप्तम् ।

[R D 299.]

1597

गौतमपृच्छा.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 2 only, about 17 lines to a page.

Gautamapṛcchā, or Questions of Gautama with their answers by Mahāvira containing a brief exposition of the Jain dogmas in 64 Gāthās

Begins —

ननेउण निपयवाहं जन्मो वहं य गोयमो मयम् ।०

[R D 303.]

1598

गौतमपृच्छा with
टीका by मतिवर्धन.

10x4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 31; about 15 lines to a page. Dated
Samvat 1821.

A commentary on *Gautamapreṣṭhā* composed
in Samvat 1733 by Mativardhana, pupil of
Sumatibhaṇḍa, pupil of Jinahartasūri, of the
Kharatara Gaccha.

Begins.—

धीरे त्रिं प्रणम्याही वाहानो सुप्रबोधिनाम् ।
भीमगौतमपृच्छायाः कुर्वेहं वृत्तिमद्भुताम् ॥ १ ॥

Ends.—

भीजिनहर्षमूर्तीनां मुनिष्याः पाठका वराः ।
भीमस्तुमतिहंसाश्च तथिउपैमंतिवर्धनेः ॥ १ ॥
पाठकरहर्षमुनेः कृता येवं कथामिहा ।
भीगौतमस्य पृच्छायाः सुगमा सुप्रबोधका ॥ २ ॥
निबो ८ तामे १ मुनी ७ चण्डे चर्षेक्षिमागंरतिर्षके ।
भीमस्यो जगतांरिषयो नगपौ च मुनेःइति ॥ ३ ॥
इति भीमगौतमपृच्छायाः सुगमा वृत्तिः ।

[H. D. 205.]

1599

गौतमपृच्छा with चालुक्योप.

10½x4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Fol. 30, twelve lines to a page. Incomplete.

Gautamapreṣṭhā, with a Gujarati commentary.

Begins.—

नवा धीमिदं वाचकबोधो दित्तने मया ।
भीमगौतमपृच्छायां वाचकायं निवेदनाः ॥ १ ॥

[Z. L. 22]

pupil of Devabhadrasūri, pupil of Abhayadeva-
sūri, the founder of the Rudrapallīya Gaccha.
The commentary was composed during the
spiritual reign of Candrasūri, successor of
Prabhānandasūri, suc. of the above-named Deva-
bhadrasūri, who is said to have made a Pratisthā
in Sam. 1302 on Mount Abu, see Jinariya,
Prācīnajanalekhasaṅgraha, II. No. 209-210.
Our author was made an Upādhyāya by Candra-
sūri's pupil Guṇas'ekhara. Saṅghatīlaka, a pupil
of this Guṇas'ekhara wrote his commentary on
Samyaktvasaptati in Sam. 1422; see Peterson,
Reports, I. p. 92. Our author thus seems to have
flourished in the 2nd half of the 14th century of
the Vikrama Era.

Another Tilakācārya, pupil and successor of
Sivaprabha of the Pūmimā Gaccha was an
earlier writer. He composed his Pratyek-
abuddhacarita in Sam. 1261; Jīvalakapavṛtti in
Sam. 1274; Samyaktvasaptati in Sam. 1277;
Āras'yakaniruktivṛtti in Sam. 1296 and Das'a-
vaikālikaṭṭha in Sam. 1304. See Peterson,
Reports, I App. p. 6, IV. p. 74, V. p. 65 and
131 and Dalal, Jesalmir Catalogue, Intro., p. 20.

The com. begins:—

मायुष्यं पुण्यं पुनः सुनिर्मादुर्वर्ण.

It ends —

भीवर्धेमान इति चण्डकृतावराहं-
नकाभिरेशमुनीवर एव जये ।
रश्मिवाङ्मयिदुर्गिधवमतिह-
माहमभभूतवदेवमुदलगा ॥ १ ॥
गृह्येवम्व त्रिवरातमयामयेव-
हमाएवममुहभितरेवावयः ।
वदेवमुहभुमिभर्षःनिभतो वद्व-
गृहिलो वरिवरिदिन्देवदुमासा ॥ २ ॥
नकाहृमभवेवगृहिलिन्देवदुमासा ॥ ३ ॥

मध्यमनोवृत्तिकृते कृतवानभ्यर्पिते कृतिभि ॥ ७ ॥
उन्दोलक्षणदोषै ॥ ८ ॥ गगनतले परिरोलति ॥ ९ ॥
वक्ष्याणावलभूतिका ॥ १० ॥

सं १४८० वर्षे मार्गेश्वरवर्दि १२ सोमे अष्टौ श्रीसम-
तीर्थे पुरोहितद्वीपाकेन श्रीगीतमपृच्छावृत्ति समाप्तमिति ।
कल्याणमस्तु समस्तश्रीसमय ॥ शुभ भवतु ॥

[B II 234]

1601

चैत्यवन्दनादिमाध्यम्य of देवेन्द्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 81, about 16 lines to a page. Dated
Sam. 1778.

A treatise on the manner of performing the religious rites of Cātyavandana Gurnvandana and Pratyākhyāna or the daily Āvāsyakas composed by Devendra (probably of the Tapā Gaccha). Several verses from this are quoted in the Vandāruvritti see above No 1592. It gives full details of the text of the Cātyavandana and the other parts of the Sadāvasyakasūtra. Published by the Jain Dharma Prasārika Sabha Bhavnagar and by Bhimsinha Maneh with Gujarati explanation Bombay, 1906. The MS contains a Gujarati explanation of the text

(1) चैत्यवन्दनमाध्य in 38 Gāthās begins —

वक्षिषु वक्षिजे सखे चिद्वन्दनाह सुविचार ।

वक्षुजिसिमासुगुणीसुवाणुमारेण वुरछामि ॥ १ ॥

The Sūtra consists of the following parts (1 & 5 Dandakas with 12 Adhikāras) —

पण्ड्या सकलयय, वेदय, नाम, सुव, मिदयय इत्य ।

हो, हुग, हो, हो, प्रच य, अङ्गिनाश वास कसेन ॥ १३ ॥

The following are the first words of these twelve Adhikāras —

मनु, जेह्र, अरिह, लोग, सग्व, पुवज, तम, सिद्ध, जो देवा ।
उज्झि, चत्ता, वेमापत्तग, अहिगारपदमपवा ॥ ३२ ॥

[See above No 1590 The passages meant by जेह्र and वेमापत्तग are as follows —

(1) जे अ अहेना सिद्धा जे अ अविस्सति णागए काले ।

सपइ अ वट्ठमाणा सखे निविहेण वदामि ॥

जावति वेहभाइ उठे अ अहे अ तिरिमलोए अ ।

सम्भाइ ताइ वदे इह सतो तत्थ सत्ताइ ॥

जावन वेमि साह भरदेसरवमहापिदेदे अ ।

सखेसिं सेसिं पणउ तिविहेण तिदुहविरपाण ॥

The last two verses are from the Vanditū Sūtra (44-45), see above No 1527

(2) वेमापत्तगाराण अतिगराण समदिद्धिमहादिगराण केमि काउत्सग By सग्व (after होग) is meant the same passage as अरिहत्तवेहमाण only with the addition of सग्वलोमे at the beginning. In I(F) v 1 is counted as a separate Adhikāra, similarly vv 4 and 5 in I(G).]

The number of letters in the Sūtra —

अहत्तहि, वक्षसिता, नवनउपसय, य हुमयमगउडवा ।

दोगुणतीस, हुसदा, दुषोल, अडनउपसय, हुवससय २६

इम नवकार, तमासग, इरिम, सक्कयभाइ वदेहु ।

पणिहायेसु अ अनुदसवण सोलसमसीपाळा ॥ २० ॥

Of the twelve Adhikāras

जव अहिगारा इह ललितअतिथरागिसिआइ अगुणाता ।

तिणिण सुयपरपरवा बीपउ दसमो इगारसमो ॥ ३१ ॥

ललितविस्तारावृत्ति 19 हरिमइ's commentary on the Cātyavandanāsūtra, see below No. 1653

The Bhasya ends —

सखोवाहिस्सिमुद एव नो वदए सपा देवे ।

देविंदुविंदमहिअ परमय पावई लहुमो ॥ १३ ॥

(2) गुरुवन्दनमाध्य in 41 Gāthās begins —

गुरुवन्दनमइ तिविह, ॥ किह धोमचारसावच ।०

The text consists of 6 Sthānakas with the following number of words and letters —

पण, तिग, धारस, हुग, तिग, चउरो उट्ठाणयय इगुगतीस ।

गुणतीस वेस आवससपाइ मव य अडवता ॥ ३३ ॥

इच्छाव, अनुगवणा, अन्धावाह, च जत्त, जयणा य ।

अवराहसावणावि य वदणदायस्स उट्ठाणा ॥ ३३ ॥

(3) प्रत्याप्यानमाध्य in 48 Gāthās begins —

दस पचरसाण चउविदि, आहार दुवीसगार अनुहत्ता ।

दस विगई, तिस विगई यव दुहमगा उलुद्धिह ॥ 1 ॥०

The ten Pratyākhyānas are —

नवकारसहिम, पोरिसि, पुरिमडे, गामणे गटाये अ ।

आपविल, अमचठे, चरिमे, अ अमिगगडे, विगई ॥ ३ ॥

The following is the number of Āgāras in each of these and their names —

दो नवकार, उपोरिसि, सग पुरिमडे, इगासणे अठ ।

सत्तेगटान, अविह अठ, पण चउरिय, उप्पाणे ॥ १६ ॥

चउ चरिमे, चउ भिगहि, पण पावरणे, नवह सिखीए ।
 आगारुनिसचविदेगमुचु द्वव विगइनियमिह ॥ १७ ॥
 अन्न सह दु नमुकारे, अन्न-सह-पत्य दिसय साहु सव्व ।
 पोरेसि ॥ सहपोरिसि, पुरिमह सच समहसरा ॥ १८ ॥
 अन्नसहसगागारिद आउठण गुरुण पारि मह सव्व ।
 पुगविभासणि अहुउ, सग द्रगदाणे अउठविणा ॥ १९ ॥
 अन्न सह लेवागिह उरिखच पहुच पारिमहसव्वे ।
 विगइ निविगप नव, पहुचविणु अविठे अह ॥ २० ॥
 अन्नसहपारिमहसव्व पच खवण, उ पाणि लेवाई ।
 चउ चरिमगुहा, भिगहि अन्न सह महसव्वे ॥ २१ ॥

[B. D 107]

1602

जम्बूदीपसंग्रहणी of हरिमद्र

10×5 inches, Devanāgarī handwriting Foll 7,
 four lines to a page. Dated Samvat 1878

Jambudvīpasangrahaṇī: or brief notes on the
 extent &c of the Jambudvīpa in 80 Gāthās
 composed by Haribhadrāsuri, cf Mitra Notices
 VIII p 179, Weber, II No 1848 and Kurfel,
 Kosmographie Der Indes, p. 208ff.

It begins —

नमिद जिण सव्वधु जगदूय जगमुदमहावीरम् ।
 जव्दीवपयाये वुण सूखा सपरहेउ ॥ १ ॥

It ends —

सद्यणी समता रह्या हरिमद्वरीहि ॥ २० ॥

[B. D 203]

1603

जम्बूदीपसंग्रहणी of हरिमद्र with
टीका by प्रमानन्द

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
 Foll 15 about 17 lines to a page. Dated
 Sa: rat. 1808

A commentary on Haribhadrās Sangrahaṇī
 composed in Samvat 1390 by Prabhānanda of the
 Kṛṣṇa Gacchā. Prabhānanda preached in Saṁt.
 1391, his Guru was Pṛthivīcandra, see Peterson
 Reports III. Extracts p. 144 also p. 276 for
 quotations from the present commentary. Both
 text and commentary are published by the Jān
 Dharmāśāstraśāstra Sālā Bhavāgar, Sam. 1971

It begins —

नत्वा भीवीरजिन सदाशिवविश्ववस्तुचपम् ।
 भीक्षेत्रसमग्रया वृत्तिं कुर्वे यथाशक्ति ॥ १ ॥

It ends —

चित्ते श्रीहृष्णगच्छे भ्रमणपरिवृद्ध भीप्रमानन्दसुरि
 क्षेत्रादे समग्रया अकृतसमयगीः सवदी सद्यै ।
 पूर्वा वृत्तिं खनन्दस्वलनशिमिते विक्रमावदे चतुर्था
 भाद्रस इयामलयामिह यदनुचितं तदुभा शोधयन्तु ॥ २५ ॥
 इति भीक्षेत्रसमग्रणीवृत्तिः ।

[B. D 122]

1604-1606

जीवविचार of शान्तिसुरि.

10½×5, 10½×5½, 10½×4½ inches, Devanāgarī
 handwriting Foll 6, 7, 7, about 5, 12, 22
 lines to a page. The first is dated Sam 1699,
 the last Sam 1691

Jīva-vicāra a treatise in 51 Gāthās on the
 nature of the principle Jīva ascribed to Śānti
 suri. It is edited with French translation by
 Guérinot in the Journal Asiatique 1902.

[B. D 22, 123, B. I. 154]

1607

ज्ञानक्रियावादा of मयाचन्द्र

10½×4½ inches, Devanāgarī character
 Foll 2, eleven lines to a page.

A small dissertation discussing the relative
 importance of Jñāna and Kṛyā composed by
 Mayācandra in Sam. 1808. The MS is in the
 author's own hand

It begins —

ओ सो विद्वांस ओवश्य यत्तामस अयादृशं वेदति०

It ends —

द्रष्टव्यं ज्ञानक्रियाभ्यां चतुर्वर्णाभ्यां मुनिमयासाय
 तामयेति तस्मादसद्व्यवसायीह्यस्य सुवरी ज्ञेयधर्मे दृष्टव्यं
 भवन्तु इति ज्ञानक्रियावादादि० मुनिमयाचन्द्र

भागाधेयमुनि वचन्ये वा पीरचन्द्रे ।

मयाचन्द्रो हिरालेखं दृष्टव्यं यदुपदिष्टम् ॥ १ ॥

[B. D 298]

1608

ज्ञानसार with वृत्ति of यशोविजय.

(मध्यमाष्टक.)

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, eleven lines to a page

Jñānsāra with commentary (only the Madhyastha Aṣṭaka) both composed by Yaso-vijaya the great Jain Nayāyika of the 17th century. He was a pupil of Nayavijaya and belonged to the Tapā Gaccha. He was a voluminous yet competent writer. For a list of his works see *Jaina Granthavalī* p. 103 ff and S. Vidyābhūṣana *History of Indian Logic*, p. 217 ff. The whole Jñānsāra consists of 32 Aṣṭakas and is published with the commentary of Gambhīra vijaya by the Jaina Dharma Prasāraṇa Sabha Bhavnagar Sam., 1909.

Begins —

अथ विवेकी रागद्वेषद्वन्द्वं भवति शुभाशुभसंयोगे मयस्वस्य
भयस्य मयस्व निरूपयति ।० उत्तरार्गश्रुता मध्यमा सा
प्रसङ्गते—स्वीयवृत्तिमिति ।०

Ends —

इति ज्ञानसाय मयसाष्टकम् ।

[B D 177]

1609

मानार्णव (योगप्रदीप) of शुभचन्द्र

11 × 8½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 189, eleven lines to a page Dated Sam. 1895

Juānārṇava of Subhacandra is a big work containing about 2200 Ślokaś on the Yogic practices used to facilitate the attainment of Mokṣa according to Jain Philosophy. Subhacandra is a Digambara writer and probably a very old one. He is however younger than Akalanka Jinasena Devanandi and Samantabhadra whom he mentions in the introduction. Another name of the work is Yogapradīpa. For quotations see Mitra, Notices, VII p. 178 ff and Weber, II p. 907 ff. It is published in the Raysacandra Jaina Sāstramālā, Bombay 1907.

For a much younger Subhacandra who wrote his Pāṇḍava Purāṇa in Sam. 1608 and a commentary on Kārtīkeyānupreksā in Sam. 1613 see Peterson, Reports IV p. 142 ff and 156 ff.

104

Begins.—

ज्ञानवर्धनीयशास्त्रेयमज्ञानमन्दिरम् ।

[B D 102]

1610

दादसीगाथा by दादमीमुनि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, thirteen lines to a page.

A collection of 36 Gāthās containing moral advice, ascribed to Dhādāsī Muni. Accompanied by a Sanskrit commentary.

Begins.—

श्रुतचपलादहं माधुपत्रमस्य रागिण विष्णु ।०

Ends —

वते सति मोक्षपदं प्राप्नोति ॥ ३१ ॥ इति श्रीदादमीमु
निरा विरचितं गाथा सङ्ग्रहः ॥

The author appears to be a Digambara. A verse from this piece is quoted by Śrutavijaya in his com. on Śatprābhāta. It is published in the Nāṇikacandra Digambara Jaina Granthamālā (No. 13) along with Taittīrīyaśāstra and other small works.

[B D 203]

1611

तत्त्वार्थसूत्र of उमाभ्याति with

सर्वार्थसिद्धि by पूज्यपाद

12½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 184, nine lines to a page.

Tattvārthasūtra in 10 Adhyāyās (published at Bhandarkar Report 1893 54 p. 405 ff) with a commentary called Sarvārthasiddhi composed by Pūjyapāda for whom see above No. 23.

The Sūtra is edited with the author's own Bhāṣya in the Bibliotheca Indica Series, 1903-1905.

1926 and with the Sarvārthasiddhi of Pūjyapāda by Kallappā Nīṭave, Kolhapur Saka 1339 (2nd ed.) It is translated and explained (in German) by H. Jacobs at Z. D. M. G. vol. 60 p. 257 ff. Also translated and explained (in English) by—J. L. Jain in the Sacred Books of the Jains, Arrah.

The Sutra contains in brief the principal doctrines of Jainism and is claimed alike by the Svetāmbaras and the Digambaras. For a summary see S Vidyābhusana, *History of Indian Logic* p 168ff.

The com begins —

कश्चिद्भव प्रत्यक्षनिष्ठ प्रज्ञावान्०

It ends —

येनेदमप्रतिष्ठत सकलार्थतरव-

मुदयोतित विमलकेवललोचनेव ।

मत्स्या समस्तुतगुण प्रणमासि धीर-

माराधरामरगणार्धितपाद्पीठम् ॥ ३ ॥

इति सत्वाधेयुतौ स्वार्थसिद्धिसिद्धिकायां दशमोऽप्याय समाप्त ॥ १० ॥

अनुदृष्टदसा लोकेस्मिन् यथापि धृतकोविदै ।

शास्त्राणि सहस्राणि ग्रन्थस्य ममिति किल ॥ १ ॥

४१०० ॥ शुभ भूषाद् श्री ॥

[B D 296]

1612

तत्त्वार्थसूत्र of उमाश्यासि with
टीका by सिद्धसेनगणि.

18½ x 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 286 seventeen lines to a page

Another commentary on the *Tattvārthadhigama* Sutra by Siddhasenagani pupil of Bhasvāmin pupil of Sūhasura pupil of Dinnagan. This commentary is carefully edited by Prof Kapadia in the D L P Series Bombay 1926 For quotations see Peterson Reports III p 83 ff.

Begins —

धीर प्रणम्य सर्वज्ञ तत्त्वार्थस्य निधीयते ।

[B D 136]

1613

त्रिमन्त्रिसार.

11 x 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 79, about 10 lines to a page. Dated
Sam. 1901

The MS. contains — (1) भावप्रतिमन्त्र of धृतमुनि in 63 Gāthās. (2) दण्डप्रतिमन्त्र of माधवचन्द्र in 44 Gāthās, (3) रत्नपदीगणप्रतिमन्त्र of नेमिचन्द्र in 73 Gāthās, (4) सत्ताप्रतिमन्त्र of नेमिचन्द्र in 35 Gāthās,

(5) सत्त्वस्थानप्रतिमन्त्र of कनकनन्दी in 37 Gāthās with नेमिचन्द्र's commentary and (6) भावप्रतिमन्त्र of धृतमुनि in 116 Gāthās. Of these the first and the last are published in the Mānikacandra Digambara Jaina Granthamālā series, No 20, Bombay. For Nemicaandra see below

[B D 41.]

1614

त्रिलोकसार of नेमिचन्द्र.

8½ x 5½ inches, Devanāgarī character Foll 3,
nine lines to a page

Trilokasara is a description of the three worlds in 1018 Gāthās. It was composed by Nemicaandra to impart knowledge to Cāmundarāya. See Ghoshal, *Dravyasaṅgraha Intro* p 42 ff

Begins —

अथ श्रीमन्त्रिलोकसारस्य गाथासूत्राणि लिख्यन्ते ।

स्रल्लोविश्वसिद्धामणिकिरणकलावरणचरणहकिरण ।

त्रिमलपरणमिचन्द्रं तिद्वयचन्द्रं गमस्सामि ॥ १ ॥

Our MS contains only the first 25 Gāthās. The whole text with the commentary of Madhavacandra is published in the Mānikacandra Digambara Jaina Granthamālā Bombay, 1919

[B D 47]

1615-1616

द्रव्यसमग्रह of नेमिचन्द्र.

9½ x 5½ and 7 x 4½ inches, Devanāgarī
handwriting Foll. 10 and 9, about 18 and 14
lines to a page. Dated Sam 1909, 1911

Dravyasaṅgraha is a brief and easy exposition of the philosophical doctrines of Jainism by Nemicaandra Saiddhantika a reputed author of the Digambara school. He was a contemporary and preceptor of Cāmundarāya the great minister of Naraśūba II and Rājamalla II of the Ganga dynasty. Cāmundarāya had himself composed a work called Cāmundarāya Purāṇa which he completed in Saka 900. See, Hirahai, Cat. of MSS. in O U & Berar Intro p 34 ff.

Dravyasaṅgraha is published with Brahma devas commentary in the Rāyacandra Jaina Sāstramālā (No 10) Bombay, 1919, also edited with English translation, notes, Introduction and Brahmadevas commentary by S. A.

Ghoshal, Arrah, 1917 (Sacred Books of the
Jainas, vol. I)

Begins—

जीवमजीव इत्य०

[B. D. 44, 287]

1617

द्रव्यसंग्रह of नैमिचन्द्र with
टीका by भट्टारक प्रभाचन्द्र.

11½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 13, about 14 lines to a page. Dated Samvat
1822

A Sanskrit commentary on Nemicandra's
Dravyasaṅgraha by Bhattacharya Prabhācandra.
It begins—

नखा निगार्कमपहसितसर्वदोषं
लोकप्रयापितसिद्धनुतपादपत्रम् ।
ज्ञानप्रभाप्रकटिताश्लेषवस्तुसारं
पहस्यनिर्णयमह मकट प्रचये ॥ १ ॥

The MS does not contain the last (59th) verse

It ends—

इति श्रीद्रव्यसंग्रहकर्ता नैमिचन्द्राचार्य तत्त्वोपरि भट्टारक
प्रभाचन्द्रटीकाकृतसर्गः ॥

[B. D. 287]

1618

नयचक्र of देवचन्द्र with
मालावयोध by देवचन्द्र.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 38, sixteen lines to a page

Nayacakra in Sanskrit, with Gujrati Bālāva
bodhi both by Devacandra pupil of Dipacandra,
pupil of Jñānadharmā, pupil of Rājāsāra pupil
of Jainacandra of the Kharakara Gaccha.

The text begins—

शीर्षमानमानस्य स्वपराधुमदाय च ।
क्रियते तत्त्वबोधार्थं पदार्पणानुगमो मया ॥ १ ॥

The com. begins—

प्रणम्य परमं महा बुद्धानन्दसास्वदम् ।
नयचक्रस्य हि सामर्थ्यं कथनं लोकमापया ।
क्रियते बाधबोधार्थं सप्तमं मार्गविबुद्धये ॥ ३ ॥

The text ends—

गच्छे भीकोदिकारये परतरसङ्गे (१) ज्ञानपात्रा महान्त.

सुरभीदेवचन्द्राः सुदशमगणभूतं विष्णुमुखा विनीताः ।
भीममुखाभयवता सुमतिरन्विता पादकाः सापुराणाः
तरिष्वापाः पादकेन्द्राः सुतरामनिका राजमारा मुनीन्द्राः ॥ ३ ॥
तत्परणाश्रुतसेवातीनाः भीमानयमौषमैवराः ।
तत्तिष्ठन्नाश्रुतकोसमदीपचन्द्राः सुतरामा ॥ १ ॥
नयचक्रेणामेतत् तेषां विद्महे देवचन्द्रेण ।
स्वपराधुमदाय कृतं ॥ (१) स्यादनुष्णमैव ॥ ३ ॥
लोपयन्तु सुधियाः कृपावराः बुद्धाः शरित्काम पश्यन्तु ।
सापनेव हृत्तद्विदितसुखाः परममङ्गलमयधुने ॥ ४ ॥
इति श्रीनयचक्र समाप्तं प्रमाणम् १९०० ।

[B. D. 298.]

1619-1620

नयतत्त्वप्रकरण.

8 × 5½ and 8½ × 4½ inches Devanāgarī character or
Foll. 5 and 6, about 10 and 11 lines to a page
Dated Sam. 1853 and 1878.

Navatatva is a brief discussion of the nine
Tattvas or principles according to Jainism. The
author is unknown.

Begins—

जीवानीया बुद्ध०

[B. D. 107, 298]

1621

नयतत्त्वप्रकरण and जीवविचार.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 14, about 15 lines to a page

The MS contains Navatatva and Jīva-vicāra
Prakaraṇas.

[B. D. 301]

1622

नयतत्त्व, निचारपद्धतिशिक्षा
and जीवविचार with टीका.

11 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 43, eleven lines to a page. Dated
Samvat 1920

The MS. contains three Prakaraṇas.

(1) नयतत्त्व with अवबृत्ति by सापुरमधुरी [cf. Bod.,
No. 1360 (2)] which begins:—

अयं श्रीमहावीर- श्रेय श्रीभेनिसंनयः ।
सम्प्राजीवादितावनामवबोधनिबन्धनम् ॥ १ ॥

(II) विचारपद्मिका with टीका, both by जनसार (composed in Sam 1579), see below No 1657

The com. begins —

धीमानेय महिमानेय प्रणिपाद्य बालवीर्यगन्धम् ।

स्वोपसां कुर्वे हि विचारपद्मिकाविद्वत्तियम् ॥ १ ॥

It ends —

निधिसुनिशेन्दुसप्तद्विप्रीकृता पचने च चूर्णिरियम् ।

संशोष्या धीमन्निर्मतेवेद बालचापक्यम् ॥ १ ॥

इति विचारपद्मिकावचूर्णिः ।

(III) जीवविचार with the टीका by समाकट्याण, pupil of अमृतपर्मा, composed in Sam 1850

Begins —

ध्यातव्यं जैन महं धीमत्सद्गुरुं प्रणिपत्य च ।

वृत्तिं जीवविचारस्य कुर्वे सहेतव्यं स्फुटम् ॥ १ ॥

Ends —

बृहद्गुरपादिकं त्वय्य पद्यमस्ति पुरातनम् ।

तथापि सुखलोपायं वृत्तिवैद्य विनिर्मिता ॥ ११० ॥ १२॥

सबन्धोमयिणीमुक्ताह्वयमुपा १८५० सवये नमस्ते सिते

पक्षे पावनसप्तमीमुदिवत्ते धीकादिभैरवनिधि ।

द्रव्ये धीमति पूर्णताममजत व्याख्या सुबोधि-वसो

सम्यक् धीजिनचन्द्रसूरिमुनिषे गच्छेत्ततो विभ्रति ॥ ३ ॥

धीमन्ता निवर्तसूरिगुरुवक्ष्यान्ने कुले जज्ञिरे

तच्छिष्या जिनलामसूरिमुनिषा धीप्रीतिर सागरा ।

तच्छिष्यामृतधर्मवाचकवराक्षेपो विनेय क्षमा-

कट्याण स्वपरोपकारविधयेकापिदिनां वृत्तिकाम् ॥ ४४ ॥

इति धीजीवविचारमकरणवृत्ति सद्भिर्वाच्यमाना धिर जीयान् ।

[B I 149

1623

पञ्चलिङ्गी of जिनेश्वर with

वियरण by जिनपति and टिप्पण by जिनपाल

11½ x 5 inches Devanāgarī handwriting
Foll 156 fifteen lines to a page Dated Sam
1655

Pañcaliṅgī of Jines varasuri Guru of the celebrated Abhayadeva who commented on the nine Angas in a work in Prakrit on Jain Philosophy mainly discussing the five Lingas (Upasama and others) of Samyaktva Jines varasuri was greatly honoured at the court of King Durlabharāja of Gujrat. He composed his Asṭakavṛtta in Sam

1080, and in the same year got the title Kharatara from King Durlabharāja, cf Peterson, Reports, III. p. 309, 314, In Sam 1092 he composed a Kathā called Līlāvati, cf Bhandarkar, Report 1882-83 p. 46

The commentator Jinapati was the 6th lineal descendent of our author. He was a pupil of Jinacandra pupil of Jinadatta of the Kharatara Gaccha. He was born in Sam 1210 and died in Sam 1277, see I A XI p. 248. He converted Hemacandra author of Saṁśāsataka see Bhandarkar Report 1883-84 p. 149. He composed Prabodhodayavādasthala which is a refutation of Pradyumnasuri's Vādasthala and wrote a commentary on Saṅghapattaka of Jinavallabha, see Dalal Jesalmir Cat. Intro., p. 28

The MS. does not contain the text of Pañcaliṅgī. At the end it gives also the Tippiṇa on Jinapati's commentary by his own pupil Jinapāla Upadhyaṃya. For Jinapāla's date and other works see Jesalmir Cat. Intro p. 41

Pañcaliṅgī with Jinapati's commentary is published by the Jinadattasuri Bhandar Surat.

The com begins —

अस्माकंशोकस्य सैश्रा ॥ १ ॥ अन्तर्-संस्थितवाणि ॥ २ ॥

In the Prasasti of 14 Śloka at the end the author gives his genealogy as follows — जिनेश्वर (the author of the text) — जिनचन्द्र and अमरदेव — जिनवल्लभ — जिनदत्त — जिनचन्द्र — जिनपति. Then follows the Tippiṇa which occupies ११ folios —

बुधवारजिनपतिविरचितशुभपञ्चलिङ्गिकादिपूवौ ।

कश्चिदपि किञ्चिदिदम पदमहमद्योपि विदुषोमि ॥

Ends —

इति पञ्चलिङ्गीवसहेतिप्पणकम् । इति धीजिनपालोपाध्याया । सवति । १६५५ प्रमिते धीलक्ष्मणीये । The MS. was written at the advice of जिनचन्द्रसूरि, the head of the सरतरगच्छ, and his followers जिनासंहसूरि, समवराज, रत्नविधान and पुण्यप्रधान मणि ।

[B D 76

1624

पञ्चवस्तुक with वृत्ति

of हरिमद्र.

12 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 57, eighteen lines to a page Dated
Samvat 1600

Peterson Reports IV p 155ff Both text and commentary are published by Biharial Jam Hira bag Bombay 1937 and in the Bibliotheca Indica series Calcutta 1909 Second MS is incomplete

Mānikyanandi bases his work on that of Akalanka and hence must have lived about 800 A D For a summary of the contents of Parikā mukha cf S Vidyābusana History of Indian Logic p 188 ff

Anantavīrya is mentioned by Mādhavācārya in his Sarvadarśanasamgraha

The com. begins

नतामरविरोक्षप्रमोदतत्त्वविषये ।

ममो जिनाय दुर्वांसारवीरमद्विखे ॥ १ ॥

अकलङ्कवचामोपेक्षे येन पीमता ॥०

It ends —

तत्त्वोपरोधवशातो विषयोपकीर्तं

मणिष्यमन्दिहृतवाक्यमगाधबोधम् ।

दृष्टीकृत कतिपयैर्वचनैर्द्वारै

बांलप्रबोधकरमेतद्वनन्तवीर्यं ॥ ३ ॥

इति प्रमेयरत्नमालापरनामधेया परीक्षामुल्लङ्घिः समाप्तः ।

[B D 49, 288

1628

पुण्यकुल

10×4½ inches Devanāgarī character Foll. 2, about sixteen lines to a page.

Puṇyakula in 10 Gāthās.

Begins —

ते पश्या जे विसयाविरोहे.

Ends —

इय गुणमणिमहारी सामग्निं पाविऊण जेहि कड ।

निर्मिमममोदपासा रुदति ते सातस्य सुख ॥ १० ॥

इति श्रीपुण्यकुलं समाप्तम् ।

[B D 87

1629

पुदपार्यैसिधुपाय of अमृतचन्द्र
with टीका

10½×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 94, nine lines to a page.

Parasarthasiddhyupāya, also called Jinapraya canarabasyakosa is a manual of Jain devotion in Sanskrit by the Digambara Amṛtacandrasuri. According to a Digambara Paṭṭāvalī he lived in Sam 962 and wrote commentaries on Pravacana sūtra Samayasāra and Pañcāśatikāya besides Purusārthasiddhyupāya, cf Peterson Reports, IV Index p IX and below No 1689

It is published in the Rāyacandra Jaina Sāstra-mālā Bombay Sam. 1962 and also by the Bhāratiya Jaina Siddhānta Prakāśinī Saṁsthā, Calcutta 1926 A D

Begins —

तजयति पर ज्योति सम समक्षैरनन्तपदायैः ॥०

The com begins —

चन्द्रप्रमजिन वार्णी नखा गुरुवदास्तुजम् ।

उमपसिञ्चुपायस कुर्वे टीका मनोहराम् ॥ १ ॥०

End —

अस्य पुदपार्यैसिधुपायस्यापरनाम जिनप्रवचनरहस्यकोशो वर्तते इति कथनेन समाप्तमिति ॥ २१० ॥ इति पुदपार्यै-सिधुपाय समाप्तः ।

[B D 103

1630

पुष्पमालाप्रकरण of हेमचन्द्र

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 11, seventeen lines to a page

Puṣpamālā otherwise called Upadesamālā consists of 505 Gāthās composed by Hemacandra-suri pupil of Abhayadevasuri of the Maladhārī Gaccha. See above No 1888

Begins —

सिद्धमकमविगमहमकलकमसंगमदस्य धीरे ।

पणमासि सुपादपचल परमपपसापण धीरे ॥ १ ॥

Ends —

हेम-भणि चद दपल-सुरि रिसिपदमववनामेहि ।

सिरीभदवसुरिसीसेहि विरद्व पणगण इणमो ॥५००॥

साव पविमत्त एसा अग्नेहि तया सुहापेहि ॥ ५०५ ॥

इति पुष्पमालाप्रकरण समाप्तम् ।

[B D 295

1631

पुष्पमाला of हेमचन्द्र
with अपच्युरि

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting

Foll 22, about fifteen lines to a page

A brief commentary on the *Puspamālā* by an unknown author

It begins.—

येन प्रबोधपरिमितितयापरिचो

It ends.—

इह प्रकरणे विंशत्यधिकाराः सप्तया दान त्रिविधं शीघ्रं सप्तसंमत्तचरणशुद्धीत्यादनाहाराभ्य चतुर्दशधिकारा इत्येकोन विंशतिः विंशतितमस्तु प्रकरणोपसंहाराधिकार इति । इति पुष्पमालावचरिः समाप्ता ॥

[B D 299

1632

प्रमाणनयनस्यलोकालङ्कार of चादिदेवचरि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 16 about 11 lines to a page Dated
Sam 1522

Pramāṇanayatatvāloka-lankāra is a work on Jain Nyāya in eight chapters containing about 374 Sūtras in all. The author is the famous Yādi Devasūri who defeated the Digambara Kumudācandra at the court of king Jayasinha of Gujrat in Sam. 1181. His Guru was Municaṇḍa see below No. 1653. He was born in Sam. 1143 and died in Sam. 1226 See Klatt I. A. XI p. 254. The author has himself written a commentary called *Syādvādaratnākara* on the text.

Only the text is published in the *Yasovijaya Jaina Granthamālā* No. 1. The text with the *Syādvādaratnākara* is published by Seth Mansukhbhai Bhagubai Ahmedabad Sam. 1970 and is also being published in the *Ārhatā Mata Prabhākara Series* by Motilal Ladhya, Bhavnagar Peth Poona. Also see the next number.

Beginner —

रागद्वेषविज्ञेयार्थाज्ञानं विधेयवस्तुन ।

For a Summary of the contents see S. Vidyābhusana *A History of Indian Logic* p. 200 ff.

[B D 120

1633

प्रमाणनयनस्यलोकालङ्कार of देवचरि with

रत्नाकरायतारिका by रत्नप्रभ

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting

Foll 81, about 17 lines to a page Dated
Sam 1519

Ratnākaraśvātārikā is a commentary composed by Ratnaprabhasūri, pupil of Devasūri, on his Guru's *Pramāṇanayatatva* and its commentary *Syādvādaratnākara*. Ratnaprabha wrote his commentary on *Upadesamālā* in Sam. 1239, see above No. 1571.

Ratnākaraśvātārikā with *Rājasekhara's Pañjikā* and *Jñānacandra's Tīppanā* is published in the *Yasovijaya Jaina Granthamālā* Bikanagar. Our MS is old, but does not contain the text.

Beginner.—

सिद्धये वर्धमानः स्वात्तप्रा यन्नसमग्रहणी ।

मरुदुच्छलमहोषे दीपदीपामुद्रायते ॥ १ ॥

सुगृहीतगामयेवास्यदुरुधीदेवचरिमिर्विरचिते स्वात्ताद्वराकरे रत्नाकरायतारिका वाङ्मयीकपीयसी दीक्षा मन्दीक्रियते ॥

Ends —

इति प्रमाणनयनस्यलोकालङ्कारे श्रीरत्नप्रभाचार्यविरचिते रत्नाकरायतारिकायाश्चलमरुदुच्छलमहोषे वाङ्मयीकपीयसी नाम अष्टम परिच्छेदः ।

The MS was caused to be written by a goldsmith named Kalu son of Gauspati in Sam. 1519.

[B D 9.

1634

रत्नाकरायतारिका of रत्नप्रभ with

पाञ्जिका by राजसेपर

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 25, about 17 lines to a page Dated
Sam 1663

Rājasekhara's Pañjikā on the *Ratnākaraśvātārikā*. Published, see above No. 1633. The MS. does not contain the text.

Rājasekhara belonged to the *Maladhārī Gaccha* and was a pupil of *Sritilaka* who made *Pratisthā* on Mount Abu in Sam. 1378. See *Jinavijaya, Prācīnaśāstralekhaṅgagrāha*, vol. II. Nos. 144-145. *Rājasekhara* himself made a *Pratisthā* at Patan in Sam. 1418, see *Buddhiśāgara, Dhātupratisthālekhaṅgagrāha* I No. 227.

Rājasekhara composed his *Caturvīṃśatiprabandha* or *Prabandhakosa* in Sam. 1405, see below No. 1750-51. He was also the author of

a Pañjika on Śrīdhara's Nyāyakandali; see Peterson, Reports, III. p. 272 ff

In this last, he gives his spiritual genealogy as follows.—Jayasinhaśūri—Abhayadeva (who was called Maladhāri by King Karna, who advised Kheṅgāra of Saunāstra and converted Pradyumna, the king's minister)—Hemacandra—Śrīcandra and Vibudhacandra—Municandra, (who converted king Ānala of the Candukya dynasty)—Devaprabha (author of Pāṇḍava-caritra and Dharmasāra)—Narasandra (author of Anarghyarāghavatippana, Kandaḷippana, Jyotisāsāra and Prakṛtadīpikā)—Narendraprabha (author of Alaṅkāramahodadhī and Kākutsthakeli)—Padmadeva—Śrītilaka—Rājasāekhara.

Beginn:—

उद्गताद्गुह्येनार्था वातु यः प्रथमो जिनः ।
नन्दन्तु गुरवोऽस्माकं वासव्यास्तसिन्धवा ।
मलभारियणायातः श्रीभीतिहस्तसूत्रायः ॥ १ ॥
स्वाध्यायस्तोत्राकर हस्तलि तर्को महत्तमः ।
तत्र टीका लघुश्लोके रत्नाकरावतारिका ॥ ५ ॥
प्रथमेतत्तल भारी द्वौ धुपमाकनवाम्तरा ।
आगाधयस्तु विपमाः प्रथमो मन्मथेभसात् ॥ ६ ॥
अतोहं विवृतिं तत्र कर्तुमिच्छामि किंचन ॥

[B. D. 83.

1635

रत्नाकरायतारिका of रत्नप्रभ with
दिप्पन by ज्ञानचन्द्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Fol. 38, about 111 lines to a page. Dated Sam. 1540.

Tippana is a commentary on the Ratnākara-vatārikā, composed by Jñānacandra, pupil of Guṇacandra of the Siddhupūrnimā Gaccha, with the assistance of Rājasāekharaśūri of the Maladhāra Gaccha and the author of the Pañjika in the previous number. Published, see above No. 1633. The MS. does not contain the text.

Beginn:—

एकान्तममार्गसिद्धिमनुष्यालक्ष्य ।
प्रणिपत्य त्रिं वीरं सर्वसंपत्तिदायकम् ॥ १ ॥

Ends:—

इति श्रीतादुर्गिभाष्यपीठमीमंसाचार्यगुणचन्द्रसिद्धि-

रूपं. ज्ञानचन्द्रसिद्धिं रत्नाकरावतारिकादिपुनके. सप्तमः
परिच्छेदः ।

In the Prasasti of 10 stanzas which follows, the author gives his spiritual genealogy (विजयसिद्ध-अमयदेव-चन्द्रसूरी-देवसूरी-तिलकप्रभ-अजितप्रभ-कनक-प्रभ-गुणचन्द्र-ज्ञानचन्द्र) and says:—

सखिहस्तको रचितवान्मलभारिपूज्य—

श्रीरत्नशेखरगुरोश्च निदेशमाप्स्य ॥ ८ ॥

श्रीरत्नशेखरसुरगिरिमासिधार्मं

महाव्यजान्तमखिलं तद्वनस्पदोपे ।

विद्वत्तं व्यथितं सप्तप्रतिभासितमी. ॥ ९ ॥

संवत् १५५० प्रवर्तमाने कार्तिकवदि २ शनी लिखितं ।

[B. D. 220.

1636

प्रमाणनयतत्त्वालोकालङ्कार of धादिदेवसूरी
with जयचूरी.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 8; about 24 lines to a page.

A brief commentary on Prāmāṇyanayatatva-lokāṅkāra, by an unknown author who bases it on the Ratnākara-vatārikā.

Beginnig:—

रत्ना रागदेवयोर्विसेषेण जयशीकमिति तादृशीलिकम्पु. ।

It ends:—

इत्यहमः परिच्छेदः समाप्तः । स्वाध्यायस्तोत्राकरायतारिकायतलस्य प्रमाणनयतत्त्वालो-
कालङ्कारसूत्रस्य लघुवृत्तिगावचूरीः समाप्ता ॥ शुभं भवतु ॥

[B. D. 304.

1637-1638

प्रमेयरत्नकोश of चन्द्रप्रभ.

9½ × 4½ and 10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 13 and 27; about 111 and 16 lines to a page.

Two MSS. of Prameyaraṭnakosha, a work on Jain Logic by Candraprabha, the founder of the Pūrnimā Gaccha in Sam. 1159 and the author of Darśanaśūddhi. See S. Vidyabhāṣya, History of Indian Logic, p. 200. It is edited by Dr. Suali in the Jaina Dharma Prasārika

reads करसागरविसंख्ये. The D. L. P. edition, however, reads करिसागर. and takes this to mean 1278.

[B. D. 193; B. I. 151.]

1642

प्रयचनसारोद्धार of नेमिचन्द्र.
(जीवसंख्याकुलक only.)

10½ x 4½ inches; Devanāgarī character. Folio one only; about 50 lines to a page. Dated Samvat 1497.

A collection of 17 Gāthās containing information about the number of the Jīvas, from Nemicaṇḍra's Pravacanasūtrōdbhāra (Gāthās 1232-1248), accompanied by Siddhasena's commentary.

Begins:—

नसिद्धं नेमि एवाह जीवसंखं भण्यसि समयाऽः

Ends:—

सिरि अम्मएयमुणिवहणिवेवसिरिनेमिचन्द्रपुरीहि ।

सपरहियापरयिहं कुलमणिं जीवसंखाए ॥ १७ ॥

इति श्रीप्रयचनसारोद्धारनतकुलकं ॥ संवत् १४९७
वर्षे पौ० च० एकादशीदिने लिखितं ॥

[B. D. 299.]

1643

प्रयचनाख्याख्यानविधि
(व्याख्यानविधिप्रकरण) with वृत्ति.

10½ x 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 28; fifteen lines to a page. Incomplete.

A work in Prakṛit with Sanskrit commentary which attempts to distinguish between those acts of the Jains which may be called Tīrtha and those that ought to be called Tīrthābhāsa. The MS. contains only 68 Gāthās.

Begins:—

इहदिवा जैनप्रवचनमात्रस्य व्याख्यानविधिर्दिशं दर्शयितुं
प्रारिप्सितस्य व्याख्यानविधिप्रकरणस्य विधिप्रपरिसमाप्त्यर्थं
भद्रं श्रोतुः प्रवचनार्थं कामिष्येयं दिदर्शयितुः प्रथमपाद्यामाह—

णमिऊण महावीरं त्रिणववणं अत्यवायवं गहिऊं ।

मुचयपाह रइअं जह जलं तह पववलासि ॥

अहवा नरप पमाणं महाविहीहं हविअ तं तिरपं ।

हरिमहुतं लिहियं महाणिहीहस भावरिते ॥ १८ ॥

सेता एलु उम्मगा खेहण खोउचरेहि दुग्गियगा ।

खोहण-उम्मगा पुण कविलप्पमुहा अणेगविहा ॥ १९ ॥

खोउच्छाय संपह दिअंवरप्पमुहासपमंता ।

ते पुण तिरयाभासा तिरयवराभाससंठविआ ॥ २० ॥

(तेष तीर्थकराभासाः—शिवभूति, चन्द्रमम, निन्दत्,
नरसिंहवपा, सुमतिर्दिह, नीलदेव लुम्पाक, कटुकवन्ध
and पार्श्वचन्द्र-*com.*)

अह जे परवणाए उम्मगा ते भमगाडिवरला ।

चंदप्पहाहृदिता संजाया खोभविखाला ॥ २१ ॥

अहुराए त्रिणदासो इच्छाहं गिगामत्स गिजुत्तो ।

साए चउदसिमगो उम्मगो पुणिमापवधो ॥ २८ ॥

सदमाया सहणं ण होह सेजेव सत्स मिथत्तं ।

सियत्ता पदिमाए पडिववत्तो जाव तिरयत्स ॥ ३१ ॥

[B. L. 168.]

1644

प्रमन्याविधान of परमानन्द
with वृत्ति.

10 x 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 5; about 17 lines to a page.

A small treatise on the Jain Pravrajyā by Paramānandasūri, who is an ancient writer.

The text begins:—

संसारविसमसापरभवब्रह्मपरिधान संतरतणं ।

It ends:—

संमं समावरने करिते ते भवसलिलारसि ॥

The *com.* begins:—

श्रीवीरस्य पदाम्भोजं त्रणिधाय विधीयते ।

श्रीप्रमन्याविधानारब्धे वृत्तिः प्रक्रमे भया ॥ १ ॥

अथ च पूर्वार्च्यारचितस्य स्वरप्रमन्यस्य ॥

End:—

मोहलक्षणं तस्यामदामुवन्तीति । प्रमन्याविधानवृत्तिः
समाप्ता ।

[E. D. 127.]

1645

प्रज्ञावरति of उमाश्रवाति वाचक.

10 x 4 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 9; fifteen lines to a page. Dated Samvat 1471.

A handbook of Jain Philosophy in 312 Ślokas by Umāśvāti, the author of the Tattvārthasūtra.

It begins.—

मायेयायाः मित्रायराजगुपचरमाभ्रमदेहाः ॥

It is published with a commentary by the Jaina Dharma Prasāraka Sabha Bhavnagar and by the Jaina Sreyasakara Mandala Mhevana Sām. 1960

The text is also published as an appendix to the Tattvārthadhigamasūtra in the Bibliotheca Indica Series 1903

[B D 295]

1646-1647

प्रश्नोत्तरसमुच्चय of कीर्तिविजयगणि.

10½ x 4½ and 11 x 4½ inches Devanāgarī handwriting Foll 87 and 2½, about 15 and 17 lines to a page

Two manuscripts of Prasottarasamuccaya which is a collection of questions and answers regarding some doubtful points in Jain Scriptures put together by Kirtivijayagan, pupil of Hiravijayasuri of the Tapā Gaccha for whom see above No 1450 The questions (300 in all) were asked by different pupils and were answered by Hiravijayasuri At the end of the MS., all these are arranged in a tabular form It is published by Hiralal Hansara, Jammagar, 1917

Begins.—

स्वर्गिन भियो निदानं जन्मनो पर्यकारिणो समग्रः ।

भीषणमालनीर्षाधिराजमभिनव सङ्ग्रहः ॥ १ ॥

गीतापैसापैर्निर्मितवृत्तानामुत्तमि लिख्यते ।

भीहीरविजयचरित्रमसादितमि प्रबोधाया ॥ २ ॥

सहोपाधायभीविमलहृदयगणिकृतप्रभा यथाः

Ends.—

इति भीषणहृदयचरित्रपुरन्दरपुस्तकालयधिराजभट्टारकभी-
भीहीरविजयचरित्रमसादितमि कृतप्रश्नोत्तरसमुच्चये तद्विषयविविध-
कीर्तिविजयगणिसमुचिते चतुर्थे प्रकाशः ।

[B D 294, Z. E. 28]

1648

भाष्यप्रकरणसूत्र with टीका
of विजयविमलगणि (यानरवि)

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character Foll 4, about 26 lines to a page.

Bhāṣyaprakaraṇa is a small work in 30 Gāthas with Sanskrit commentary, both composed in

Sam. 1623 by Vijayavimalagani, pupil of Anar-
vimalasuri of the Tapā Gaccha. See fol w No
1635 for the author's Viśvavastuśāstra

Bo 1 text and commentary are published by
the Ātmanāṇa Sabha, Bhavnagar Sam. 1972

The text begins—

आनन्दमहिययगो आनन्द वारिकग पुस्तकने०

The com. begins—

अथा धीविमलमवमानन्दविमलपुत्रे व ग्रीतय ।

सोपुत्रमकरमिदमप्य एवावपाये ति विदुः ॥ १ ॥

It ends—

गुणवद्वरते तुमिने १९३३ वर्ग भाष्यप्रकरणसङ्ग्रहः ।

अवधुतिः प्रकाशो विजयविमलेन ॥

[B D 107]

1649-1652

योगशास्त्रप्रकारा of हेमचन्द्र

10½ x 4½ 10½ x 4½ 10½ x 5 and 11 x 5 inches
Devanāgarī handwriting Foll 21 8 20 and
23 about 21 22 14 and 12 lines to a page.
The last MS is dated Sam. 1754

These are four MSs. of Hemacandra's Yogas-
āstra. The first contains Books I IV with a
brief Avacurā the second contains Books III
with Avacurā the third contains Hemacandra's
own Vṛtti on Books I XII without the text and
the last contains only the text of Books I IV.

Yogasāstra (also called Adhyātmopaniṣad)
is a work in 12 chapters containing instructions
regarding religious practices in general and Yogic
practices in particular conducive to the edification
of a Jain. See Winternitz, Geschichte II p. 347ff
First four books are edited with translation by E.
Windisch at Z. D M G., vol 23 p. 185ff
The whole with the author's own commentary is
published in the Bibliotheca Indica Series, No.
172 and (without commentary) by the Jaina
Dharma Prasāraka Sabha Bhavnagar Sam. 1971.
Also with Gujarati translation by Hiralal Hansraj
1903 The Vṛtti alone is published with Italian
translation in the Journal of Italian A. Society,
XXI p. 123ff

[B D 9, 96 123 299]

1653

उत्तिविसतरा of हरिमद्र with

पञ्जिका by मुनिचन्द्र.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting.

Foll 34, about 20 lines to a page. Dated Sam 1621

Lalitavistara is a commentary by Haribhadra suri on the Caityavandanasutra the first part of the Sadāvasyaka-sūtra for which see above Nos 1529-31 For Haribhadra, see above No. 1480 He has also written a commentary on the Āvasyakaniryukti of Bhadrabahu.

Pañjikā the commentary was written by Muncandra pupil of Vinayacandrasuri and Guru of the famous Vādi Devasuri (see above No 1632 and Peterson Reports III p 244 v 3). According to Muntundaras Guravali Muncandra died in Sam 1178. His spiritual brother Candraprabha founded the Purnima Gaccha in Sam. 1159 He wrote commentaries on Haribhadra's Dharmabindu (Peterson Reports III p 53ff) Upadesapada (in Sam. 1174) Anekānta jayapataka (Dalal Jessalmir Cata. p 36 MS dated Sam. 1171) Sukumarthasardhas'ataka (in Sam 1170 Surat Jainsanda Bhandar MS No. 301) Devendranarendra Prakarana (in Sam 1168 the same MS No 312) and also composed the Visavriti on Karmaprakriti-curni (Dalal Jessalmir Cata p 20) beside several other smaller works like Paksikasaptati Angulispatti &c.

Caityavandanasutra with Lalitavistara and Pañjikā is published in the D L P Series, No 29 Bombay 1915

Begins —

नवानुयोगवृद्धेभ्यश्चैत्य-दनमोचराम् ।
आवसासिह कश्चिद्विदुषि कथितविस्तराम् ॥ १ ॥
यो दुष्का किल सिद्धसाधुरखिलमन्दाव्यादुष्टमनि
सुदुः सुमनसमीकसमवाग्यासाञ्जकचेतव ॥०

This Siddhasādhū is evidently the author of a commentary on the Upadesamālā, see Peterson Reports III p. 168 line 1ff

Ends —

इति श्रीमुनिचन्द्रसूरिचरितकलितविवरणाजिकायां
सिद्धसाधुवीरकाय समाह । तस्मात्तौ च समाख्ये कथित
विवरणाजिका ।

एको ग्रन्थो मलिनपुष्पा संमदायो न सारह् ॥०

[B D 298.

1654

वनस्पतिसप्तिका of मुनिचन्द्र

10½ x 4½ inches Devanāgarī character.

Foll 3, 15 lines to a page Dated Sam 1553

A small treatise in 76 Gāthās on the Vanas patikaya by Muncandra for whom see the above. It begins —

उत्तमाहर् जिनिदे पत्ते भमगतगुणनिहानमेउ ।०

It ends —

एव पत्तवणाए पत्तवणाएरुवोसमुद्धरिउ ।

मविमान शुभाहकए सिदिम मुनिचन्द्रसूरिहि ॥ ७६ ॥

इति श्रीमहापद्माक्षपद्मयो वनस्पतिकायविचारः ।

[B D 196.

1655

विचारपञ्चाशिका with टीका
of विजयविमल (वानराय)

10 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 5, about 20 lines to a page Dated Samvat 1848

Vicārapañcāśikā is a collection of 51 Gāthās with a Sanskrit commentary both composed by Vijayavimalagani (also called Vānararai) pupil of Ānandavimalasuri of the Tapā Gaccha. See above No 1648 It is published by the Ātmānanda Sabha, Bhavnagar Sam 1939

The text begins —

वीरपयकय नमिउ देवातुरनरविरेकसेविषय ।

जिनसमयसमुदाउ विचारपचासिय दुष्ट ॥ १ ॥०

The com ends —

इति विचारपञ्चाशिका ५० श्रीवानरार्पिगणिनिजय
विमलपरमाज्ञा कविना कृता सूत्रोक्तपूरितश्चापि संपूर्ण ।

[B D 300

1656

विचारप्रेषि of मेरुतुङ्ग.

12½ x 5½ inches, Devanāgarī character Foll 6, ten lines to a page Dated 1871 A. D

Vicārasreṇi otherwise called Sthaviravali is a list of Jain kings and pontiffs with their traditional dates. It is written in Sanskrit prose mixed with Prakrit Gāthās. It is published in the Jaina Saṁhitā Sansodhaka May 1925 for a summary of the same of I B R. R. A. S. IX. p. 147ff. The author of the work is Merutuṅga for whom see below No 1753

Begins—

अथपि कालमो इति गाथाकुर्यते ।

धीमेरुमुत्तमूरीम्रेः इयस्यालेदो विधीयते ॥ १ ॥

इदामो यन्त्रे यन्त्रेभिमिदमिदमिदमन्त्रेः इति गाथोक्त
मुपया यथार्थमुपयते ।

Ends—

बलीतपुराण सोलसपुण्यावस्यति ।

वाराणसमुपगम्ये सरकरहाण तु पणवीथे ॥ २ ॥

इति विचारधेयिः ।

[B. D. 63.

1657-1658

विचारपद्धतिविद्या of गजसार.

10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll. 2 and 8, about 12 and 10 lines to a page.

Vicārāṣṭraṅgikā also called Dvādācatur-
vāṣṭikā is a collection of 40 Gāthās composed by
Gajāsara pupil of Dhavalacandra when Jina-
hāṣa (Sam. 1524-1582) headed the Kharatara
Gaccha. A commentary on this piece was written
by the author himself in Samvat 1579, see above
No 1622.

Published with the com. of Rāpacanda by
Venicand Surcand Mhosana and also by the
Ātmānanda Sabbā, Bhavnagar Sam. 1972.

Begins—

ममिदं चतुर्विंशतिं सरसचित्रारहेसदेवमन्त्रः ।

इदमपणद्विचित्रां वीसमि मुनेह मो मन्त्रा ॥ १ ॥

It ends—

सिरीजिणहससुतीसारने सिरीधयलब्धसुतीषेण ।

गयसारेण दिदिषा दसा विवसि अणद्विषा ॥

इति इण्डकवृत्तसिः समाप्तेः ।

[B. D. 72 and 298.

1659

विश्वकविलास of जिनदत्त.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 72, about 15 lines to a page. Dated
Samvat 1678.

Vivakavilāsa is a summary of the different
philosophical systems, in 12 chapters, composed
by Jinadattasūri, pupil of Jivadevasūri of the
107

Vāgata Gaccha. Jinadatta is quoted in Jina-
carya's Sarvadāśanasaṅgraha. Amarsanāra,
author of Kāvyaśaṅkṣā (above No. 131) is the
pupil of our Jina datta who lived in the first half
of the 13th century A.D. See Bhaskar Rajar,
1903 86 p. 150 and also p. 4347, for full qu-
ations from our work. Gujarati translation is
given in our MS. by the title of the text.

It is published in the Yashovijaya Jina Gran-
thamālā Series. Pharnagar and also with Gujarati
translation by Damodar G. Vaidya, Ahmedabad 1929.

Begins—

साधनानन्दरूपं नमस्तान्त्रिकमार्गः ।

It ends—

इति धीमित्रदत्तमूर्तिविरचिते विवेकविज्ञाने द्वारमोहान्त्रे
ब्रह्मचर्याय परमत्राया नमः द्वारमोहान्त्राः समाप्ताः । इति
धीमित्रविवेकविज्ञानः समाप्तः । अथान्त्रं १०९८ श्लोकान्वयं दत्तम् ।
संवत् १९०८ वर्षे अग्रेष्ठपक्षे ११ तिथि शुक्ल तिथिर्धर्मधर्म
गण्डे दत्तधीमित्रमूर्तिविरचितविज्ञानान्त्रं धीमित्रमार्गमूर्ति
मूर्तिविरचितं । धीमित्रमार्गमार्गपुरः विज्ञाने समाप्ते । ॥

[B. D. 594.

1660-1661

चैतन्यदातक with अणचूरी.

10½ × 4½ and 10½ × 5 inches, Devanāgarī
character. Foll. 7 and 12, about 14 and 10 lines
to a page.

Two MSS. of Vairāgyasāṭaka which is a
collection of 104 Gāthās teaching renunciation.
The first MS. contains a Sanskrit Aracan, the
second a Gujarati translation. It is published with
Guanvinyas commentary by Hiralal Hansraj,
Jamnagar, 1914.

It begins—

समाप्तमिदं अन्तरं नमि सुद वादिदेवनागपुरे ।

It ends—

किं बहुना वदामि जहमजह जहमोदहि धोम् ।

वदु सरिदमगमसुद जहपित्रासासय दामम् ॥ १०९८

इति धी(मन्त्र)चैतन्यदातक समाप्तम् ।

[B. D. 61, 301.

1662

शान्तरसमानास of मुनिसुन्दर.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 7, about 17 lines to a page. Incomplete.

Śāntarasabhavāna is a work in 16 chapters on the *Śāntarasa*. e on religious devotion. Its author is Munisundara of the Tapa Gaccha for whom see above Nos 1572 and 1527 28. The MS contains 261 out of 272 Slokas. The work is otherwise called *Adhyatmalalpādruma* and is published with extracts from *Dhanavijayaganā* commentary by the N S Press Bombay, 1906 and also by the Jaina Dharma Prasarak Sabhā Bhavnagar.

Begins —

अथाय भीमान् शास्त्रनामा रसाधिराज सर्वैरससार-
भूतावाद् शास्त्ररसनादवासा अथारमकल्पद्रुमाभिधानम् या
न्तरप्रथमनिपुणेन पद्यसङ्गर्भेण भाव्यते । तद्यथा । जयभी
शास्त्रारिणां ॥ १ ॥

समैकलीनचित्तो ललनापयस्वदेहममवायुक् ।
विषयकपापाद्यवशं शास्त्रगुणैर्दमितचेतस्क ॥ ३ ॥
देहायमुद्भवमी देवादिस्तत्तत्तद्विश्रितिधारी ।
सर्वान् शुभदृष्टि साम्प्रहस्य भज त्रिवार्त्थि ॥ ४ ॥

[S O 67

1663

शीलोपदेशमाला of जयकीर्ति with
सरङ्गिणी by सोमतिलक.

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 120, about 20 lines to a page.

Śīlopadēśamālā is a course of instructions in Prakṛit with illustrations on the quality of Śīla by Jayakīrti, pupil of Jayasamba. Nothing is known about the author. The commentary is by Somatilaka (alias Vidyatilaka) pupil of Sanghatilakasuri of the Rudrapallīya Gaccha. It was composed in Sam 1394. Sanghatilaka the author's Guru wrote his *Vṛtti* on *Samyaktva-*
śāstra in Sam 1422 see Peterson Reports I p. 92ff. Also see above No 1600. Our author had composed a *Virakalpa* in Sam 1389 see Peterson, Reports, IV p. 99 lines 10ff.

Our MS does not contain the Prasasti in 14 stanzas for which see Weber II p. 1088ff. In it the date of the work is given in the words *Yuganādi śaravau* which seem to have puzzled Weber see p. 1089 f n 4. But I find a similar expression in a Prasasti to Yasasvatīśāgara's *Saptapādārthi*. This was composed in Saultasugabhaśāpāṭha e 1757 (śabhāpa = bhūpa + 1

e 16 + 1 = 17) Yasasvatīśāgara lived in the middle of the 18th century of the Vikrama Era (Prasasti see above under No 1443 44), Similarly 'saravau' means ravi (12) + 1 a. e. 13, thus 'Yuganādi śaravau' means 1394.

Śīlopadēśamālā with Tarāgūṇī is published by Hiralal Hansaraj Jamnagar 1909. For quotations see Weber II p. 1085ff.

The text begins —

आद्याल्लक्ष्म्यारिं नेमिद्रुमार नमिषु जयसार । ०

The com begins —

यस्योपदेशसमये दशनांशुमित्रा । ०

Only in a single colophon on fol. 119 b the name *Vidyatilaka* occurs, in all others *Somatilaka* is found.

Ends —

इति शीलोपदेशमालास्य प्रकरणम् । तत्प्रमाणौ च संपूर्णैय
श्रीशीलतरङ्गिणीवाम श्रीशीलोपदेशमालाद्विधिरिति ।

[S O 8.

1664

शीलोपदेशमाला of जयकीर्ति with
वालायवोध by मेरुसुन्दर

10 × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 164 about 18 lines to a page. Last folio of the MS is lost.

Śīlopadēśamālā of Jayakīrti with Gujrati *Bālavabodha* by Merusundara for whom see above No 1530.

Begins —

श्रीनारैयमभेयप्रीतुरैव सहितैर्हितैः । ०

Ends —

श्रीमद्भक्त्युत्तियणिवाचनाचार्यसेवकः ।

सुदमकिशोरो मित्य मेरुसुन्दर नादराय ॥

Here the MS breaks off.

[B. D 7

1665

शीलोपदेशमालाकथा

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 44, about 17 lines to a page.

Kathā, illustrative of the moral precepts in the Sīlopaśāmalā briefly narrated in Sanskrit by an unknown author

F B D 67.

1666

पदप्रसंगनिर्णय of मेरुः.

10x4 inches, Devanagari character Foll 6,
twelve lines to page.

Saddarsanirajya is an examination of the six systems of the Buddhists, Mimāṃsaka, Sāṅkhya, Naiyāyika, Vaiśeṣika and Jaina, by Veruṭṭiga, pupil of Mahendraprabha and Guru of Jayakirti of the Aṅgika Cāccha, see above No. 22, for his *Meśadhūta*, cf. Peterson, *Reports* III, p. 215.

Beginn —

विश्वामयेकरूपाय सर्वापायनिरुहणे ।

इयान्तावत्स्वरूपाय नमोस्तु परमात्मने ॥ १ ॥

Ende —

इतिरिपं भीमदशुलगच्छेदाभीमेयतुह्युरीन्द्राणाम् ।

इतिषहस्योतनिर्णयगर्वसंख्या १६१ ।

IED 87

1667-1668

पञ्चदशसमुच्चय of हरिभद्र.

8x4½ and 11x5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 4 and 3, about 14 and 12 lines to a page. The first is dated Śm 1920, the second is incomplete and contains a brief Sanskrit commentary.

Śaṅkaraśaṅgacārya is another work in 87 *Śloka*s on the same subject by *Haribhadraśūri*. It is edited with *Guṇaratna*'s commentary by *Dr Śaṅkī* in the *Bibliotheca Indica Series*, 1905. It is also published with *Maṇibhadra*'s commentary in the *Chowkhamba S Series*, *Benares*, 1905, and with *Guṇaratna*'s commentary by the *Ātmaśānta Saṁhā*, *Bhāvnagar*, 1918.

Begins —

सदृशं त्रिभुजं मात्वा पीरं श्यामाहदेशकम् ।

सर्वदुर्गजवाप्योर्ध्वं संक्षेपेन निगद्यते ॥ १ ॥

The com. in the second MS. begins —

भीमदीरगिजि नाना हरिभद्र गुण तया ।०

[R. L. 177, 180]

1662

पञ्चसंगमसुख of हरिप्रद with
सर्वसङ्गसिद्धि by गङ्गासुखि.

14x31 inches, Berar Agri Publishing
 Foll 90, about 20 lines to a page. Dated 5 Dec
 1782.

Solomon's name is given with the commentary of Guarinos, pupil of D. Vasco Fernandes of the Tapá Gaccha. Our MS. is a copy of 1601, written in Sam. 1532. Full of illustrations.

Chandrasekharendra Sarasvati, son of Āṅgira-
tyākhyāna Candrasekara Saṁhāraka and 11th cen-
tury(?) Prākṛitika on Śaṁśīka and Āṅgira-
māsa (Peterson, Reports, VI p. 427) and son of Va-
sudeva Karmagratas in Sam. 1453 (Prākṛitika
śaṁśīka No. 1443-44) and wrote Kṛitika-
mūlaka in Sam. 1465 (Benall Petush Nā. Cā.
1092, No. 376). He wrote Prākṛitika on Āṅ-
gira in 1471 in Sam. 1467, see Patil, I
No. 1201, II No. 120.

Begin —

अपदि विविनरायः केरकाश्रीहराजी०

Ends —

सप्तमाहो च समासेषु सङ्गच्छन्ति विद्यायां वृत्तान्-
समुच्चरन्ति । सर्वे १५५५ वर्षे माघवर्गे च शुभे श्रीमद्-
कपूरे च । मन्त्रिप्रेमपणिमित्रीपुत्रचारुदेवि । सादित्य वन्दे
१०८१ श्रीकृष्णमहोदयम् ॥

F B I 70.

1670-1672

पण्डित of वैमिचन्द्र भाष्यकारिण.

10x14 inches, Devanagari handwriting.
Fol. 4, 7, 8, about 25, 11 and 11 lines in a page.

Sarvadātaka is a collection of 160 Gāthās composed by Bhāṣṭyāṅka Nemisandra who was converted to Jainism by Jinapati Śaṇi (Śaṇi 1210-1277) of the Kharatara Gaccha, see above No. 1623. Jinapati's successor Jinastara (Śaṇi 1215-1311) was the son of this Nemisandra.

In the Prasasti to a commentary on the Sattisāṭaka, composed in Sam. 1501 by Taporatna Vācaka pupil of Śādhuvandana Gana of the Khartara Gaccha, the following verse is found—

भाषागारिकनेमिसन्द्रतनय सौभाग्यभाग्यालय ।

Śāntarasabhāvaṇā is a work in 16 chapters on the Śāntarasa i. e. on religious devotion. Its author is Munisundara of the Tapa Gaccha for whom see above Nos 1572 and 1527 28. The MS contains 261 out of 272 Ślokaś. The work is otherwise called Adhyatmakalpādruma and is published with extracts from Dhanavijayaganis commentary by the N S Press Bombay 1906 and also by the Jaina Dharma Prasarak Sabha Bhavnagar.

Begins —

अथाय श्रीमान् शान्तनामा रसाधिराज सर्वरसनार-
भूतत्वात् शान्तरसभावभासा अन्ध्यात्मकल्पद्रुमाभिधायम-था
न्तरमथननियुगेन पदसदर्थेन भाष्यते । वक्ष्या । जयश्री
शान्तरागीर्णः ॥ १ ॥

समस्तैकलीनचित्तो ललनावलम्ब्यदेदममतामुक् ।

विषयकपायापवशा शास्त्रगुणैर्मितचेतस्क ॥ ३ ॥

पैरापशुद्धधर्मा देवादिसत्त्वचविरितपरि ।

सर्ववान् शुभवृत्ति साम्प्रदाय्य भज शिवार्थिन् ॥ ४ ॥

[S C 67

1663

Śīlōpadeśamālā of Jayakīrti with

तरङ्गिणी by Somatilaka

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 120 about 20 lines to a page.

Śīlōpadesamālā is a course of instructions in Prakrit with illustrations on the quality of Śīla by Jayakīrti pupil of Jayasūha. Nothing is known about the author. The commentary is by Somatilaka (also Vidyātīlaka) pupil of Sanghatīlakaśauri of the Rudrapallīya Gaccha. It was composed in Sam. 1394 Sanghatīlaka the author's Guru wrote his Vṛtti on Saṃyaktvaśāstā in Sam. 1422 see Peterson Reports, I p. 92ff. Also see above No 1600. Our author had composed a Virakalpa in Sam. 1389 see Peterson, Reports, IV p. 99 lines 10ff.

Our MS does not contain the Prasasti in 14 stanzas for which see Weber II p. 1058ff. In it the date of the work is given in the words Yīganidīśaravau which seem to have puzzled Weber see p. 1089 fn 4. But I find a similar expression in a Prasasti to Yasavatsāgara's Saptapadārti. This was composed in Śaṅkhaśūgasabhāpāṭha i. e. 1757 (śabhūpa = bhūpa + 1

ś + 16 + 1 = 17) Yasavatsāgara lived in the middle of the 18th century of the Vikrama Era (Prasasti see above under No 1443 44), Similarly 'saravau' means ravi (12) + 1 i. e. 13, thus Yūganidīśaravau means 1394.

Śīlōpadesamālā with Taraṅgīni is published by Hiralal Hansaraj Jammagar 1909. For quotations see Weber II p. 1058ff.

The text begins —

आवालयमयारि नेमिकुमार नमिषु जयसार ।०

The com. begins —

यस्योपदेशसमये दशनांशुमिधाय ।०

Only in a single colophon on fol. 119 b the name Vidyātīlaka occurs in all others Somatilaka is found.

Ends —

इति श्रीलोपदेशमालाकथ प्रकरणम् । तस्मादाहौ च सपूर्णं
श्रीश्रीलक्ष्मणश्रीनाम श्रीश्रीलोपदेशमालावृत्तिरिति ।

[S C 8

1664

Śīlōpadeśamālā of Jayakīrti with

दालावयोध by Meḍṇundar

10 × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 164 about 13 lines to a page. Last folio of the MS is lost.

Śīlōpadesamālā of Jayakīrti with Gujarati Balaavabodha by Merusundara for whom see above No 1635.

Begins —

श्रीवामेयमयेयश्रीगुरौ सद्दिनेर्दिने ।०

Ends —

श्रीमद्रघुवर्त्मनिवाचनाचार्यसेवकः ।

शुद्धमहिषो मिला मेदुन्दर आदराय ॥

Here the MS breaks off.

[B. D 7

1665

Śīlōpadeśamālā katha

10½ × 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll 44, about 17 lines to a page.

Kathā, illustrative of the moral precepts in the Śālopanśākhā, briefly narrated in Sanskrit by an unknown author.

[B. D. 67.]

1666

पद्मार्णवनिर्णय of मेदगुह.

10x4 inches; Devanagari character. Foll. 6; twelve lines to page.

Śaddarśananiṣṭha is an examination of the six systems (i.e. Bauddha, Mīmāṃsaka, Sākhya, Naiyāyika, Vaiśeṣika and Jaina, by Merutuṅga, pupil of Mahendraśraddha and Guru of Jayakīrti of the Aṅgika Gaucha, see above No. 22, for his Meghadūta, cf. Peterson, Reports III. p. 243.

Begins—

चिदात्मदेकरूपाय सर्वोपायविरहिते ।

एवात्मगतस्वरूपाय नमोऽयु परमात्मने ॥ १ ॥

Ends—

इति सर्वं भीमश्चलगतच्छेदाभीमेषु ह्यसूरीन्द्राणाम् ।

इति पद्मार्णवनिर्णयसंज्ञया १८१ ।

[B. D. 87.]

1667-1668

पद्मार्णवसमुच्चय of हरिमद्र.

9x4½ and 11x5 inches, Devanagari handwriting. Foll. 4 and 3, about 14 and 12 lines to a page. The first is dated Sam. 1920, the second is incomplete and contains a brief Sanskrit commentary.

Śaddarśanasamuccaya is another work in 67 Ślokaś on the same subject by Haribhadraśūri. It is edited with Gunaratna's commentary by Dr. Sush in the Bibliotheca Indica Series, 1903. It is also published with Maṇibhadra's commentary in the Chowkhamba S. Series, Benares, 1903, and with Gunaratna's commentary by the Ātmānanda Sabha, Bhavnagar, 1913.

Begins—

सर्वज्ञं त्रिं नम्या वीरं स्वात्मदेवकम् ।

सर्वज्ञानवाचोयैः संक्षेपेन विनयते ॥ १ ॥

The com. in the second MS. begins—

भीमश्रीरत्नं नाम हरिमद्रं गुहं तथा ॥

[B. L. 177, 180.]

1669

पद्मार्णवसमुच्चय of हरिमद्र with
संक्षेपदशनिर्णय by गुणरात्न.

11x8½ inches; Devanagari handwriting. Foll. 90; about 20 lines to a page. Dated Sam. 1782.

Śaddarśanasamuccaya with the commentary of Gunaratnaśūri, pupil of D. vaca—teacher of the Tapā Gaucha. Our MS. is a copy of another, written in Sam. 1535. Published, see above.

Gunaratnaśūri composed Aṅgikā on Ātmapratyākhyāna, Catusāraṇa, Śūśāraṇa and Prakāśaparyāyā Prakāśikā, on Śaṅkarācārya's Karmasāra (Peterson, Reports, VI p. 42 L.) and on Devendra's Karmasāra in Sam. 1437 (Prasasti, see above No. 1443-44) and wrote Karmasāra-muccaya in Sam. 1466. (Bendall, Pratih. Ma. Cat. 1902, No. 376). He wrote Pratihāṇa at Ahmādabād and at Baroda in Sam. 1470, see B. L. I. No. 1201, II No. 120.

Begins—

अथ विविधतया देवराजोद्गाढी.

Ends—

समाप्तौ च समाप्तं सर्वज्ञाननिर्णयं पद्मार्णव-
समुच्चयम् । संवर १५५५ वर्षे माघवर्षे च गुरौ भीम-
शूरे च । इति पद्मार्णवनिर्णयसंज्ञया । गानं १८८
१८८१ ईश्वरसंज्ञया.

[B. D. 70.]

1670-1672

पद्मार्णव of नेमिचन्द्र भाषाशास्त्रिक.

10x1½ inches, Devanagari handwriting. Foll. 4, 7, 8, about 15, 11 and 11 lines to a page.

Śaddarśana is a collection of 160 Ślokaś composed by Bhāṣaśāstra Nemiandra who was converted to Jainism by Jinapati Śūri (Sam. 1210-1277) of the Kharatara Gaucha; see above No. 1623. Jinapati's successor Jinasvara (Sam. 1285-1331) was the son of this Nemiandra.

In the Prasasti to a commentary on the Śaddarśana, composed in Sam. 1501 by Taporata Vāca, pupil of Siddhanandana Gani of the Kharatara Gaucha, the following verse is found—

भाषाशास्त्रिकनेमिचन्द्रनमः श्रीमत्पद्मभाषाशक्तः ।

भासीसुरिजिनेभ्यः. सविनयसत्पटलबोधय ॥

Saṣṭis ataka is published with Gujarati translation by Hiralal Hansaraj Jamnagar, Sam 1976

Begins —

अरिह देनो सुगुरु मुद धम ॥ पच नवकारो ॥

[B D 9, 299, 304]

1673-1681

संग्रहणीरत्न of श्रीचन्द्र.

10×4½, 10×4½, 10×4½, 10½×4½, 9½×4½, 10½×4½, 10½×4½, 10½×4½ and 11½×5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 24 17, 16 15 19, 89, 11 6, and 18, about 9 14 11, 12 12 16 13 17 and 13 lines to page. Second MS dated Sam 1521 sixth Sam 1776, ninth Sam. 1840

Sangrahaniratna or a summary of the Geography of the world composed by Śricandrasuri pupil of Hemacandrasuri (see above No 1388) pupil of Abhayadevasuri of the Harsapuriya Gaccha. Śricandra composed in Sam. 1232 a Tīppana on his Gurus Pradesavyākhyā of Hanbhadra's Eṣyadhā on Bhadrabahu's Āvasya kaniryukti. See Peterson Reports III p 14. He also wrote his Munisuvratacarita in Sam 1198 (acc. to Jainagranthāvalī (Bombay, 1900) p 242, this is probably based on the Patan MSS. But the quotation from the work given at Peterson Reports V p 7 gives the date Sam 1120 which is however impossible.]

The original text on which Devabhadra has commented consists of 274 Gāthās divided into seven Dvāras or chapters. They are — (1) सुरेसु 10 Gāthās, (2) सुरेसुभवन 78, (3) सुरेसु रंगाष्टा 6, (4) विरयदार 96, (5) मणुषदार 18, (6) तिरियदार 27, (7) सामान्यदार 29, and प्रशस्ति 4 [=total 274]. Afterwards however several Gāthās from various sources usually from Jinabhadra's Sangrahanī on which our text is based have been interpolated. Thus the total number of Gāthās in our MSS is respectively as follows — 335, 278, 314, 324, 319, 329 276, 276 and 335. The largest number of additional Gāthās is found in the 2nd chapter. It is 41 in the first MS.

Begins —

नमिह अरिहाह दिहमवधो ग्राह्या य पसेवम् ॥

End —

संज्ञिता सधयणी गुरुतरसंयगिदग्नज दस ।

सिरिसिरिचदमुनिदेण निमिमभा अत्तपटण्ठा ॥

बलहारिदेमसुरीण सीसेलेसेण सुरिणा रह्य ।

सधयणिरयणमेय नद्व जा वीरणिगितिय ॥

Sangrahaniratna is published with Devabhadra's commentary (see next number) in the D L P Series No 27, Bombay 1915 and also in Jaina Dharmaprasaraka Saṁhā Series, No 42 Bhavnagar

[B D 22, 26 64, 81, 123, 298, 303, B I 170, 176]

1682

संग्रहणीरत्न of श्रीचन्द्र with

वृत्ति by देवभद्र.

11×4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 45, about 17 lines to a page. Dated Sam 1482

Sangrahaniratna of Śricandra with the commentary composed by the author's pupil Devabhadra. Published, see above. The MS contains both text and commentary

Devabhadra quotes from the following — अनुयोगद्वारवृत्ति fol 40, अनुयोगद्वारदीका by हरिभद्र 32, गन्धद्वली 8b, तत्त्वादीका of हरिभद्र 3, 24, बृहत्समहणीवृत्ति of मणुषगिरि 13b, बृहत्समहणीवृत्ति of हरिभद्र 8b, 12b 23b, भगवतीविराज 8b, विशेषणवती 10, 38, सूत्रप्रज्ञासिद्धिर्दुर्लभा 8b (a Gāthā from this work which is supposed to be lost is quoted see above No 1555) and सूत्रकृताह्वयवृत्ति 28b

The com begins —

असंयुत बोधिभिरव्यगम्य०

It ends —

सदेव व्याख्याता चतुर्विंशतिद्वारात्मिका गायान्दयप्रमाण सक्षिप्ततरा संग्रहसिद्धताख्यानाय श्रीहर्षपुरीयगच्छाङ्ग द्वारमल्लपारिशीमद्वयदेवसुरिपदशिष्यधीरेमचन्द्रसुरिष्य- श्रीश्रीचन्द्रसूरिचरणामृतमधारीकेण श्रीमुनिचन्द्रसूरिभ्यो हृदयप्रतिष्ठेन श्रीदेवभद्रसूरिणा विरचितता स्वगुरुप्रणीत संग्रहण्या वृत्ति समर्पिता ॥

प्रत्यक्षरगणनातो ग्रन्थमान विनिश्चितम् ।

पञ्चविंशच्छताब्धय श्लोकानां सर्वसंयथा ॥ ३ ॥

मन्थारम् ३५०० ॥ संवत् १७८२ वर्षे वैशाख शुद्धि पञ्चमी दिने श्रीसंग्रहणीवृत्तिर्लिखिता । शुभ भवतु ॥ श्रीसंपन्न ॥

[B D 234]

1683

सत्तरीयसयथान (सत्तरीयसयथानक) of सोमसिलक.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī character Foll 24, eleven lines to a page Dated Samvat 1667

Sattariyasayathāna is a collection of 359 Gāthas composed by Somatilaka pupil of Somaprabha pupil of Dharmaghosa of the Tapa Gaccha in Samvat 1387 See above No 1594 95

It is published with the com of Devavijaya by the Ātmananda Sabhā, Bhavnagar Sam 1975

Begins —

सिरिसिहाइ जिनिदे पणमिभ पणमिसुरासुरनदि ॥

Ends —

तेरहसयसगसीए लिहिभमिण सोमसिलयसूरिहि ।

धम्मसस बहुणाए सयसईरपणलणभरस ॥ ३५८ ॥

सतरिसयपमाणे ओ जिणाणय दाने

पठइ सुणइ काने वावईवायदाने ।

कमुवरिसणनाने पाविळण पमाणे

परमसुहनिदाने जाइ सो सिद्धिदाने ॥ ३५९ ॥

इति सतरिसयपमाण समाप्तम् ।

[B D 81

1684

सर्वसङ्ख्येक (आसपरीक्षा) of विद्यानन्द

11½ x 5½ inches Devanagari handwriting Foll 72 nine lines to page Incomplete

Sadāsadvivēka with commentary both in Sanskrit This is a MS. of Vidyānanda's Āpta-parīkṣā which is a sort of commentary seeking to establish the existence of Arhat on the opening stanza of the Tattvārthasūtra. It is published in the Śaṅkara Jaina Granthamālā Benares 1913. Our MS breaks off in the midst of the com on v 57 Vidyānanda the author in his Astasahasri quotes from Suresvara's Brhadārata jāvārtika hence he belongs to the 9th century A D See S Vidyābhūṣaṇa History of Indian Logic p 186ff It begins —

प्रमुद्रासोपतरवाधनोपदीभिनिमाहिति ।

नमः श्रीजिनचन्द्राय मोहध्वान्तप्रहेदिने ॥ १ ॥

कसाणुन परमेष्ठिन सोम शाखादी शाखाकारा प्राहुति लभिधीयते ।

108

धेयोमार्गस्य संसिद्धिः प्रसादात्परमेष्ठिनः ।

इत्याहुः सद्गुणसोत्र शाखादौ मुनिपुत्रा ॥ २ ॥

[B, D 49

1685

सन्देशदोलावली of जिनदत्त.

10½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting Foll 12 twelve lines to a page

A short treatise in 150 Gāthās consisting of several doubtful questions regarding Jainism with their solutions by Jinadatta (Sam 1182 1169) pupil of Jinavallabha of the Kharatara Gaccha For his Ganadharaśāradhasatka and Samatigāthas commentary on it see Bhandarkar Report 1882-1883 p 49ff

Published with the com of Jayasagara by Hiralal Hansaraj Jamnagar and in the Jinadatta Suri Bhandar Series No 9 Surat.

Begins —

परिनिर्वियपणपन्न जससिद्धिदोहनरमालासु ॥

Ends —

इह कवयससयवपणमुत्तरपण समाप्तेन ।

अणिप ह्यपवरागमजिणयसुहसूरिसीसेण ॥ १५० ॥

इति सन्देशदोलावलीप्रकरण समाप्तम् ॥ श्री प्र० १००

[B L 164

1686-1687

सन्देशसमुच्चय of ज्ञानकलश and

वेदाङ्कश of हरिमन्न.

10½ x 4½ and 10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 7 and 11 about 20 and 17 lines to a page.

Two copies of Sandehasamuccaya which is a defence of Jainism in 410 E lokas by showing some glaring inconsistencies and absurdities existing in the Hindu Śāstras. The author is Jinakalasa pupil of Dharmaghosa successor of Amaraśāstrasuri succ. of Jayamangala a descendant of the famous Vādi Devasuri of the Brhat Gaccha Dharmatilaka was a Gurubandhu of Jinakalasa. Sandehasamuccaya is quoted in Munisundara's Upadesaratnakara see above No 1572

In addition to Sandehasamuccaya the second

MS contains Vedāṅkusa or Devīaradanacapeṭṭa which is an attack against the Hindu caste-system. The author of this latter is Haribhadra. It is published in the Hemacandra Jaina Granthavali, Patan.

(1) सदेहसमुच्चय begins —

सञ्ज्ञतमावप्रविकाशनैकमानुषम धीरजित प्रमथ्य ।
समीर्य सन्देहपदानि वक्ष्ये कियन्त्यपि प्राकृतबोधहेतो ॥१॥
It ends —

युक्तयुक्तमिदं वाक्यमवलोक्येह पीयूषे ।
सुखसा कदाग्र तरये जिगेषे धियतां मन ॥
श्रीद्वसगच्छाग्रपूर्णचन्द्र श्रीदेवसुरि सुगुरुर्बभूव ।
काष्ठाग्र य कुमुद विजित्य श्रीसिद्धराज स्ववश वितेने ॥
तस्यान्वये पक्ष बभूव साक्षात्सरस्वतीति प्रवित पृथिव्याम् ।
सूरीशरा श्रीनयमहाकाव्यासाविष्टव्यर्थोमिरचन्द्रसूरी ।
श्रीधर्मबोधपूरितापहे सुरगुरो समपतिम् ।
य कुम्भयोनिरिव शास्त्रार्णवमापवाविराट् ॥
श्रीधर्मतिलकसूरेगुरुव्यपुष्टानकलशनामासि ।
विहितलोभ परेषां सन्देहसमुच्चयो भव्य ॥
श्रीसूरीभि प्रसाद विधाय सजोघनीय पृथ्वी (?)
यस्माज्जैनमुनीनामुपयोगस्तत्र बहुल ॥
यावन्मरुर्धरा पादत्वं चाप्यमानो विषक्षणे ॥
सन्देहसमुच्चयप्रमथ सपूर्ण ॥

(2) वेदाङ्कश begins —

वस्तुतस्तद्विहीनानामाज्ञासिद्धिविधादिनाम् ।
चातुर्वर्गोत्तमो विप्रः क्वात पूजितसकृत् ॥ १ ॥
यत्तावत्केनचिदुक्त सर्ववर्षप्रधाना माज्ञा इति तत्कोय
माज्ञाणो नाम ॥

It ends —

सदेव विशद्वचनेन सकलपृथिव्यामप्यवस्थान गालीति
प्रत्यपादि । किं बहुना । अनेन प्रकारेण चतुर्णां वर्णानां मध्ये
वदि कृता माज्ञा इत्यवसीयते ॥

माज्ञाणोत्कर्षवादेनामान यः प्रतिपद्यते ।
स यत्तस्यः सदा सन्निवेदयुक्ते सुभाषिते ॥
द्विजवदनचपेटां स्वायत्तरदेव सुम्रां
श्रुतिपदकृतमात्रप्रयोगिमद्वैकद्वक्षाम् ।
द्विजसदति निपण्णो य समुक्तपदीनां
क्षममपि न पुरस्तात्तल तिष्ठन्ति विद्या ॥

द्विजवदनचपेटा वेदाङ्कशः समाप्त । श्रीहरिमद्रचार्य
विरचिता । मद्र भवतु ॥

[B D 149, 304]

1688

समयप्राभृत of कुन्दकुन्दाचार्य.

6½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 33 fifteen lines to a page Dated
Sāmrat 1871

Samayaprabhṛta is one of the many Prābhṛtas
of Kundakundaśārya. It contains 415 Gāthās
divided into nine chapters called Aṅkas.

It is published with Amṛtacandra's Ātmakhyāti
with Kalasas (see next number) and Jayasena's
Tātparyavṛtti in the Sānśāna Jaina Granthamālā,
Benares 1914

It begins —

वसिष्ठु सवसिद्धे ध्रुवमचलमणोवमगइ पते ।
बोचमि समयपाहुदमिगमो सुयकेवलीमणिव ॥१॥
[B D 47]

1689

समयप्राभृत of कुन्दकुन्दाचार्य with
आत्मप्यातिकलश by अमृतचन्द्र.

6½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 35, fifteen lines to a page. Dated Sam 1871

The MS contains the Kalasas i.e. the metrical
portion (263 Slokas) of the Ātmakhyāti which
is a commentary on Kundakunda's Samaya Prā-
bhṛta by Amṛtacandraśūri for whom see above
No. 1629. Published, see the previous number
For quotations see Peterson, Reports II. p. 161ff

Begins —

मम समयसाराय स्वातुभूया वकासते ॥

Ends —

इति कुन्दकुन्दाचार्यविरचितसमयसारात्मकलशा भभृत
चन्द्राचार्यविरचिता ।

कुन्दकुन्देन मुणिरा शाह समयसारसचट्टस ।

रह्या कलशा गुण भमवधेन सूरीर्हि ॥

[B D 47]

1690-1691

सयोधससतिका of जयशेखर.

10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī
handwriting Foll 4 and 4, about 11 lines to
a page.

Two MISS of Sambodhasaptikā, which is a collection of 72 Gāthās containing religious advice ascribed to Jayasekhara. It is published with a Gujarati commentary in the Ātmānanda Saṁbhā Series No. 53, Bhavnagar, 1922

It begins—

ममिच्छन् तिस्रोभयं छोवालोमप्यथास्य वीरम् ।
संयोहसत्तरिम्ह रमि उदारगद्गदि ॥ १ ॥

It ends—

सदेवमणो संयोहसत्तरिं ओ पदेह भवमिदं ।
सासवसुरवनिहाण मुल्लसो पापप निषय ॥
Y L. सिरिजयसेहराण सो छद्दे नरिय सदेवे ॥

[B. D. 108 and 108.

1692

संयोहसत्तिका of जयशेखर with
विवरण by गुणविनय.

10×4½ inches Devanāgarī handwriting.
Foll. 42, about 17 lines to a page

Sambodhasaptikā with the commentary of Guṇavinaya, pupil of Jayasoma Upādhyāya of the Kharatara Gaccha. The commentary was composed in Sam. 1651. Other works of our author are—(1) Khandaprasastikā in Sam. 1641, (2) Damayantikāsthātikā in Sam. 1646 (see above Nos. 1162, 1248) (3) Raghuvansatikā in Sam. 1646, (4) Varāggyasatakavṛtta in Sam. 1647, (5) Laghuvansatikā in Sam. 1653 (6) Indriyaparjāyasatakātikā in Sam. 1664 and (7) Utsutrakhaṇḍānsakhaṇḍana, a reply to Dharmaśāstragāṇis Utsutrakhaṇḍana in Samvat 1665 (3-7—Prasasti, see above under Nos. 1443-44). Also cf. Dalal Jesalmir Cat. Intro, p. 29. He was present at a Pratisthā in Sam. 1675 see Jinarājya Prācinajayalekhāsangraha, II Nos. 17-19

It begins—

ममिषय सखतीति विषसद्दसिदिदानकलपरम् ।
भीषार्थनाममिष विषसद्दसिदिदानकलपरम् ॥ १ ॥

Ends—

इति भीषदोषसत्तिकाविवरण समाप्तम् । कृप वाचना
चार्यभीममोदनादिपदगतिशिष्यभीमकव्यराक्षससहस्रवय
भीजयसोमोपाध्यायशिष्यवाचनाचार्यभीमविनयगति ।

Then follows a Prasasti of 45 Ślohas giving the authors genealogy. The following stanzas

give the date of the work.—

भीमिनचन्द्रगुरुणां सेवां भीमपुगमपानानाम् ।
राग्ये विप्रमिमे संवा वृत्तिविन्दे विनेयकृते ॥ १० ॥
वाचकवरगुणविनये भीमप्रवसोमपाठकविनेये ।
शुभवतीपदीपुरि शशिचक्राद्येन्दुमितवर्षे ॥ ११ ॥

[B. D. 306

1693

सम्यक्त्वसत्तिका.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 5, 14 lines to a page. Dated Samvat 1706

A collection of 70 Gāthās on the quality of Samyaktva. The author was apparently unknown to Saṅghatula who wrote a commentary on it in Samvat 1422 see Peterson, Reports, I p. 92 ('cf कश्चिपूराचार्य'). It is published with this commentary in the D. L. P. Series Bombay 1913.

Begins—

दस्यसुक्षिप्यास त्रिपरपरमं वनमिवा ॥

[B. D. 64.

1694

सम्यक्त्वसत्तिकावर्णि

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 4 about 13 lines to a page

A brief commentary in Sanskrit on the Samyaktvasaptati. The text is not given in full.
Begins—

भीमवर्णनावर्णिता उता (१) तिस्रवर्णादिनम् ।
सम्यक्त्वसत्तते सहावर्णिर्दिश्यते मया ॥ १ ॥

[B. D. 127

1695-1697

सम्यक्त्वसत्तय.

10½×4½ 11×4½ and 10½×4½ inches,
Devanāgarī handwriting. Foll. 2 and 6, about
10-22 and 17 lines to a page. The second MS.
is dated Sam. 1739 and contains a San-Lint
Aracuri the third is dated Sam. 1791 and
contains a Gujarati explanation.

Samyaktvāstava or Samyaktvapancavīsīatikā
is a collection of 25 Gāthās on Samyaktva by an

unknown author It is published with a Gujarati translation by the Ātmānanda Sabhā, Bhavnagar, Sam 1972

Begins —

जह समस्तस्वरूप परस्मिन् वीरविजयविदिने ।

[B D 72, 144, 209]

1698

सिताम्बरपराजय of जगन्नाथ

11½ × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 9, eleven lines to a page

Sitambaraparājaya is an attack against the Svetāmbara Jains by Jagannātha, son of Kṣemarāja, composed in Sam 1703 at the request of Lālay; perhaps the author's patron. Another name of the work is Muktiavada.

Begins —

बुधसाक्षा यमीशान न हि दुःखयितु क्षमा ।

भनतसुखसन्नायकस्य भीमये नम ॥ १ ॥

पदानुजगमयुमतो भुवि नरेन्द्रकीर्तिगुहो

सुखादिपदम्बुद सुखमकण जगन्नाथवाक् ।

सिताम्बरपराजयप्राप्त्यदि हि चेकीयते

विनायमविशालवीविभुषणलालजीकाक्ष्मा ॥ २ ॥

पक्षसहजाद्युक्त सांख्यिकैरस्वयुक्तिरतस्तत् ।

सर्वं मत्पादये भीरो बन्दी जगन्नाथ ॥ ३ ॥

इह नैमिनरेन्द्रकोशे खोपये 'यदुपचयनमुक्तिर्नष्टदुःखो
दयन्वाहसनमपि नक्तान्नो धीतरागन्वतश्च । इति निरूपम
हेतुनष्टसिद्धाद्यसिद्धी विशदविशदष्टीनां इदि स सुमुखलेति
पद्यमाकर्ण्य लालजीनामवर्णिभिरादि पक्षसाय वृत्तिकरण
मीयत्यसहजीमित सांख्यिकरचित खण्डनीयम् । ततश्च
श्रुतिसमासाद्य सिताम्बरपराजय नाम प्रकरण कुरुते ।

It ends —

इति पूर्वतो प्रकृतनमुक्तिरुक्तिप्रवृत्तिरसिद्धैकान्तवादि
भूपरे दिगम्बरमुक्तैरामा(7)विवादेनेति ।

पर्यं गुणप्रवीतेन्दु १००३ युते दीपोत्सवे दिने ।

मुक्तियाद समाप्तौ सिताम्बरपराजय ॥ १ ॥

इति सिताम्बरपराजयैकविंशतिविधिविगमस्वगुणलङ्घनेन
मिथिलकलाकुशलेन साहित्यवशोद्भवयो(क्षे)मराजभेदिसुतेन
जगन्नाथवादिना इते कैवल्यमुक्तिनिराकरण समाप्तम् ।

[B D 72]

1699

स्याद्वदामाजि of महिषेण.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 47, about 17 lines to a page

Syādvadamājari is a very extensive and learned commentary containing a detailed refutation of the Non Jain systems by Mallisena on Hemacandra's Anyayogavyavacchedadvatīrīkā Stotra. Mallisena was a Svetāmbara of the Nāgendra Gacl and a pupil of Udayaprabhasuri. This Udayaprabha was a pupil of Viśayasena and wrote Dharmasarmābhyndayakārya during the life time of Minister Vastupāla (died 1241 A D), cf Peterson Reports III p 315, Appendix p. 16. Mallisena wrote this work in Saka 1214.

Mallisena, author of the Bhairavapadmavati Kalpa is a Digambara, I have identified him with our author through mistake, see above No 854

The work is published in the Chawkhamba S Series Benares 1900 and in the Yashvirajya Jaina Granthamālā Series No 30, Bhavnagar, also with Gujarati translation by Hiralāl Hansaraj Jamnagar 1924 and with a Sanskrit introduction and list of quoted authorities by Motilāl Ladhaj (Ārhatamataprabhākara Series No. 8) Poona, 1926 The last is the best edition. For quotations see Peterson Reports IV p 120ff.

Begins —

यस्य ज्ञानमनन्तदसुविषयम्

[B D 98]

1700

हिंसाएक with वृत्ति

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4, about 14 lines to a page

Hinsāstaka is a collection of 8 Sanskrit Ślokas on the nature of Himsā, accompanied by Sanskrit commentary

Begins —

अविधायापि हि हिंसा हिंसाकलमात्रेण भवेत्कः ।

End —

गुरोर्भक्त्युत्तराण्यनुदयचक्रसहस्रा ॥ ८ ॥

[B D 304]

PART III—LEGENDS AND POEMS

1701

आरामनन्दनकथा.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 22, thirteen lines to a page.

The story of the son of Ārama in 632 Ślokas to illustrate the importance of Samyaktva. See Weber II p 1076 for another MS

Begins —

उर छमीधुरं नाम धाम धर्मनवधियाम् ।

Ends —

आरामनन्दनबोधेन शक्तचित्तवरेण ।

सम्यक्त्व तत्प्रभावेन दिव प्राप्तायुष क्षये ॥ ६३२ ॥

[B D 81]

1702

उत्तमचरित्रकथा of चारुचन्द्र.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 23, about 15 lines to a page Dated Śaka
1741, Sam. 1876

A story in 595 Ślokas, on the importance of Dāna composed by Carucandra pupil of Bhaktīlābha.

Begins —

यद्भिन्ना स्वयुक्त्वं भवता व्यावा देवीं सरस्वतीम् ।

सुपात्रदानसाहाय्यं सन्नतार्थं प्रतन्वते ॥ १ ॥

Ends —

भीमकिकामरिच्येन चारुचन्द्रेण मुनिवृत्ता । ५९५ ॥

सुपात्रदानसाहाय्यप्रकाशनपरायणा ।

भीमचमरित्रस्य कथेयं नन्दाक्षिरम् ॥ ५९५ ॥

[B D 178]

1703

उत्तराध्ययनकथा of पद्मसागरगणि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 77 seventeen lines to a page. Dated
Samvat 1736

These are the stories from Śāntisūtra
Bṛhadvṛtti on the Uttarādhyāyanaśūtra, rendered

109

into Sanskrit by Padmasāgaragani, pupil of Vimalasāgara of the Tapā Gaccha, in Sam 1637 For the author's Nayaprakāśa composed in Sam. 1633 see Peterson Reports, IV p. 102

It begins —

प्रणम्य भीमहावीरं भद्राक्षरदण्डमण्डलम् ।

आरम्यन्ते कथा कर्तुमुत्तराध्ययनस्थिताः ॥ १ ॥

It ends —

इति पञ्चविंशोऽध्याये कथा समाप्ता । एतावता उत्तरा-

ध्ययनद्वन्द्वमुत्तिगाता, प्राकृतकथा सर्वा अपि सङ्कृता कृता-

सप्तपामर्यते भद्राक्षरदण्डमण्डलमिन्द्रविजयसेनसूरीमाचार्य

श्रीरत्नविजयदेवसूरीराज्ये सवत् १८५० वर्षे श्रीराज्यभद्रे

पण्डितप्रकाशपण्डितभीमिलक्षणागरगणिक्रियपण्डितपद्मसा-

गरगणिना गणितरत्नेमसागराचार्येण ।

कथा कृता पण्डितपद्मसागरी लक्ष्मिपदाचार्यप्रणयेन संस्कृता ।

सिपाविरुषो दिनपार्श्वनायकमसादृतः सङ्कृताचार्य सन्निवन्ता ॥

[B. D 68]

1704

उपमिस्तिभवप्रपञ्चाकथा of सिद्धार्थ.

11½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 272, about 16 lines to a page. Dated
Sam 1739

Upamitubhava-prapañcā is an allegorical story in 8 chapters, descriptive of human life from the Jain standpoint of view. It is written in prose intermixed with verse and was composed in Sam. 962 by Siddharat. The author says that Lalitavistara of Hanubhadra was written for him but this seems to mean that he was greatly impressed by the work and made it his spiritual guide and not that Hanubhadra was his contemporary as said under No 1480 through mistake. For quotations, see Peterson, Reports III p 147

The work is edited by Peterson and Jacobs in the Bibliotheca Indica Series. It is also published in the D. L. P. Series Bombay 1920

Begins —

नमो निर्मोक्षिताद्येपमहामोहिनातये ।

Ends —

सर्व १७१९ वर्षे पौषवदि पञ्चमीशुक्लपक्षे बुटकमन्थोप
सपूर्ण कृत । Foll 170 272 are added later —

[B D 215]

1705

कथामहोदधि of सोमचन्द्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 34 about fifteen lines to a page

Kāthāmahodadhī is a collection of 157 stories suggested in the Karpuraprakara of Harṣena. It was composed by Somacandra pupil of Ratnas ekharasuri of the Tapa Gaccha (see above No. 1527) in Sam 1504 for quotations of Weber II p. 1101f and Peterson Reports III p. 316ff.

Karpuraprakara with the commentary of Jinasāgara (see below No. 1798) and Kathas of Somacandra is published by Hiralal Hansaraj Jamnagar 1916

It begins —

श्रीवर्धनानमानस्य निर्धृतदुर्लभं जिनम् ।
कर्मकरे मये कथाः स(६)द्यानि सप्रभा ॥ १ ॥

It ends —

वर्षे चार्धम्बरारक्षुषारिमसक्ये बभूव ।
श्रीमान्मय सकलधुमनभित्तहर्षप्रदायी ॥ ७१ ॥
श्रीश्रीशररक्षोशरगुरो मामानिकञ्जप्रभो ।
दिव्य पण्डितसोमचन्द्र उरपी माधुर्यपुर्यां स्वधाक्
कप्रमकरादिकाव्यकथिता एता कथा सप्रभाः ॥ २ ॥
सप्तपञ्चाद्यादिका शतसकथान्विताः कथा ।
कथामहोदधिप्रभ्यो वचनधैर्यनिर्गमे ॥ ३ ॥

[B D 67]

1706

कालिकाचार्यकथा

10½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 6, eleven lines to a page.

A small story in 65 Ślokaḥ containing the life of Kālikācārya who transferred the Pārijanā Pārvan from the 6th to the 4th day (of the bright half of Bhādrapada.) See No. 1878 below

It begins —

श्रीश्रीवाचनामुत सुपर्वं ह्यस्य पश्यंष्याम्येतत् ।

श्रीकालिकाचार्यवरेण सङ्गे सया चतुर्थ्यां शृणु पञ्चमीत ॥ १ ॥

See Bhandarkar Report, 1883-84 pp. 141 142
This Kālikācārya lived in Virasāhvat 990 (= A II 464) acc. to Samayasundara's Gāthāsāhita v 106 see Peterson Reports III pp. 285 See also Z. D. M. G. 34 pp. 247 318 37, pp. 493 520

[B D 68]

1707

कुमारपालचरित of जयसिंह.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 6 40 43 57, 64 80 about 17 lines to a page. Incomplete fragmentary

A Sanskrit poem in 20 cantos describing the life of King Kumarpal of Gujrat. It was composed by Jayasīnhasuri pu of Mahendrasuri of the Kṛṣṇa Gaccha in Sam 1422 see Bhandarkar Report 1883 84 pp. 6 and 313 Jayasīnha had also written a commentary on Bhāṣarvajña's Nyāyasāra. The poem is published by Hiralal Hansaraj Jamnagar 1915 and also by the managing trustees of the Godiji Jaina Upāsaya Paydhuni Bombay 1926

[B. D. 149]

1708-1709

कुमारपालप्रयन्ध of जिनमण्डन

12 × 7½ and 11 × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 80 and 7 (16 8) about 15 lines to a page. First is dated Samvat 1043 second is a fragment.

Another poem on the life of King Kumarpal of Gujrat composed in Sam. 1492 by Jinamandanaṅgaṇa pupil of Somasundarasuri of the Tapī Gaccha. It is published by the Ātmānanda Sabhā Bhavnagar Sam 1971. For the author's Śāradhagunasaṅgraha composed in sam. 1493 see Mitra Notices VIII p. 233

Beginning —

कथंम श्रीमहावीरविजयेन्द्राय परामते ।
परमहास्वरूपाय जगदानन्ददायिने ॥ १ ॥

Ends —

प्रबोधो योजितः श्रीमत्कुमारचूतरेणम् ।
गद्यपद्यैः केचित् केषामाग्रजनिर्मितैः ॥ ६ ॥

भीसोमसुन्दरगुतोः शिष्येण यथाश्रुताश्रुतारेण ।

भीजितमण्डनगणिना ब्राह्मणमु१४९२प्रमितवत्सरे रचितः ॥ ७

इति भीसोमसुन्दरसूरिभरशिष्यभीजितमण्डनोपाध्यायैः
भीकुमारपाण्डनयनो यथाश्रुताश्रुतारेण योजितश्रितं
जीवात् ।

[B I 183 B. D 282

1710

गुर्वावली of खरतर गच्छ

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 11 about 15 lines to a page.

Gurvāvalī or the traditional history of the
Gurus of the Kharatara Gaccha beginning with
Jinacandra.

Begins —

भसी च बुद्धगुरुसमवायो यथा । भीमभोरदेशे जिन
चन्द्राचार्यो देवगुहनिवासी चतुरशीतिदेवगृहनायक आसीत्
तस्य च प्रसिद्धो धर्ममाननामा शिष्यः०

The lives of the following Ācāryas are given —
जिनचन्द्र, वर्धमान, जिनेश्वर, जिनचन्द्र, अभयदेव, जिन
दत्त, जिनचन्द्र, जिनेश्वर, जिनवसुभगणि

The authority of Gaṇadhara brhadvṛtta is
quoted very often for the stories narrated.

[B I 187

1711

गुर्वावली of खरतर गच्छ

10½ × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 16 eighteen lines to a page. Incomplete

Another Paṭṭāvalī of the Kharatara Gaccha
containing 70 names ending with Jinaharsa the
date of whose Dikā is given as Samvat 1841

Begins —

प्रसिद्ध जगन्नाथ वर्धमान जिनोत्तमम् ।

गुरुणा नामधेयानि लिख्यते स्वविशुद्धये ॥ १ ॥

Ends —

तस्यै भीजितद्वयसूर्य तिलकचन्द्रविता तारादेवी
मता स० १८४१ आश्वमेदीक्षा दिवस इति दीक्षानाम
स० १८७९ चै० शु० १५ सूर्यवदरे भीसपकृतमहोत्सवेन
सूर्यपद जात—

[B D 68

1712

गुर्वावली of तपा गच्छ

by मुनिसुन्दर.

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 15 fifteen lines to a page.

A Paṭṭāvalī of the Tapā Gaccha in 490
verses composed in Sam 1466 by Munisundara
pupil of Somasundara of the Tapā Gaccha. It
is published in the Yasovijaya Jaina Grantha
mālā Benares Sam. 1961

Begins —

अपभ्रियरातु जिनैन्द्रचन्द्रमाः स वर्धमान प्रसुप्तः सतान्
पद्मविन्दु सकण्डसायक प्रणम्य तस्यैव जगत्प्रभोर्मुद ।

वदीयसतानकिवद्वरुमसवेन कुर्वे स्ववशा शिवशिव ॥ १ ॥

Ends —

रत्नसमनुवर्ध मुनिसुन्दरसूरिणा कृता पूर्व० ॥ ४८९ ॥

इति भीद्युगप्रधानावतारधीमत्तशङ्खद्वन्द्वनाथकृष्णारा
त्पपरमात्पपरमगुरुभीदेवसुन्दरसूरिगुणराशिमहिमानवानुगा
मिन्वा छद्दिनेषभीमुनिसुन्दरगणिकृष्णहिमवद्वीणाभीगुरु
भावपद्मप्रभवावी भीमद्वयवैधिराजभीपुंयनावर्धजिसु
सरत्रिणां सुतीये भीगुरुवनकोत्तसि गुर्वावलीनाम्नि
महादेवमन्त्रिक्यकरणनाथकण्डिकरत्ना ॥ सप्तज्ञाप
गुर्वावलीनामा महादेव ॥ इति वृत्तपागच्छभीगुर्वावली
वृहती भीमुनिसुन्दरसूरिकृता ॥ शुभ भवतु ॥

[B D 64

1713

गुर्वावली of तपा गच्छ

10 × 4½ inches, Devanāgarī character Foll 2
xteen lines to a page. Incomplete.

Paṭṭāvalī of the Tapā Gaccha, upto Vijayasena
suri pupil of Āyatasinha pupil of Municandra.

[B I 184

1714

गुर्वावली of सागर गच्छ

10½ × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 18 eleven lines to a page

Gurvāvalī of the Sagarā Gaccha a branch of the
Tapā Gaccha which was originated by Rājāsagara

in Sam. 1686. Our work consists of 28 Gāthās containing the names of 64 Gurus, the last of whom is Puṇyasāgara.

Begins:—

सिरिमंतो सुहहेउ गुरुपरिवारी इभायउ संता ।
पजोसवणाकप्यो वाइजइ तेण तं पुच्छम् ॥
चउसद्धितमे पढे भायउउ पुण्यसायरो सूरि ।
वरतवियकणगोरो बिहरंतो हिसउ मे भइम् ॥ २८ ॥
इति गुरुपट्टावली संपूर्णा । सागरपण्ठनी पट्टावली छे ।

[B. D. 68.]

1715

गौतमस्वामिप्राग्भवचरित्र.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 9; 13 lines to a page.

This is a story describing the former lives of Gautama. It contains 208 S'lokas.

It begins:—

श्रीमत्पार्श्व प्रणयादौ स्मृत्या च परमेष्ठिनम् ।
बद्धये गौतमकण्ठपीनां तपः प्राग्भवपूर्वकम् ॥ १ ॥

It ends:—

श्रीसिद्धान्तानुसारेण गुरुणामुपदेशतः ।
कथये लिखिता मासैवोचनीया प्रमोदि(इ)तः ॥ २०३ ॥

इति श्रीगौतमस्वामिप्राग्भवकथानकं समाप्तम् । संबल-
राष्ट्रपट्टिच्छे(१) मधुमासकृष्णपक्षे द्वितीयामन्दवारि पुलकं
लिपीकृतं संपूर्ण &c.

[B. D. 196.]

1716

चातुर्मासकव्याख्यान.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 13, (2-14); about 16 lines to a page. Dated Samvat 1825.

This is a collection of 12 Gāthās accompanied by a Gujarati commentary on the Aśvārās of the 12 Vratas.

सचिने मिरलमने सिद्देवतएवमउरे येव ।
कालाहकमदाने चउयेगिरकाचउ छिडे ॥ १२ ॥

It ends:—

हम सर्वभिक्षां दाहृतमतरा तादि भविचार दुबै तीयो
तादि भविचार मोटे कोइ भविचार लागी सर्णी मिराभिरु०

त श्रीचातुर्मासक व्याख्यानं संपूर्ण ॥ संवत् १८२५
मितीयेष्ट सुदि ५ दिने लिखितं पं तेजसी.

[B. D. 195]

1717-1719

चतुर्विंशतिप्रयन्च(प्रबन्धकोश) of राजशेखर.

10½ × 4½; 10½ × 4½; 10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 51; 85; 47; about 19; 15; 19 lines to a page. The first is dated Sam. 1513, second is incomplete; third is dated Sam. 1520 and was copied by a pupil of Jaysa-candrasūri of Tapā Gaccha.

These are three copies of Caturvīṁśatiprabandha, also called Prabandhakosha composed in Sam. 1405 by Rājasekhara, pupil of Śrītilaka of the Maladhāri (=Harsapuriya) Gaccha. See above No 1634. The work contains the lives of 24 great men of Jainism. In the Prasasti of 8 S'lokas at the end, we are told that the work was composed at Dehli, at the request of Mahasasīha, son of Jagatsīha, who was honoured at the court of Mahammada S'ahā (Tughlak, 1325-1351 A. D.). The work is published in the Hemacandra Jaina Granthamālā, Patan and also by Hiralal Hansaraj, Jammuagar, 1913.

Begins:—

सर्वार्थभिषेके कनकासनस्यसर्वाहविद्याभरणभिरामः ।०

For full quotations, cf. Hultzsch, Reports on MSS. in S India, III. p. 112E. Our first MS. contains the list of Cāhumāna kings, like Hultzsch's MS

[B. D. 7, 334, 385]

1720

जिनदत्तकथा of गुणसमुद्र.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 12 (5-16); about 15 lines to a page.

A story of King Jinadatta, in prose, composed in Sam. 1474 by Guṇasamudrasūri, pupil of Gonasāgarasūri of the Pārnimā Gaccha. The first 4 folios of our MS are lost. This Guṇasamudra lived and made Pratisthās at Baroda and Nadiad in Sam. 1511; see Buddhāgāra, Mahadhātupratimālekhasaṅgraha, II Nos 138 and 377. For Pratisthās made by him earlier, see the same, I. Nos. 423, 733 and 1017.

It ends —

पूतां श्रीजिनदत्तभूपतिकयां श्रीपूर्णमापक्षसन्-
मुख्यश्रीगुणसगराक्षयसुगो शिष्येण सञ्ज्ञेयता ।
येदोर्वाधरविश्ववर्षसहितां पुण्यप्रभावाद्भुतां
शृण्वन्तु श्रवणामृत शिवकृते भव्या भवति (न्ते) शिर २
स्यमसिंहगणेरामहत श्रीगुणसमुद्रसुरिवै ।
सुधासुमहदुष्या कृता कथेय चिरं जीवात् ॥ ३ ॥
इति श्रीजिनदत्तकथा । श्रीपूर्णमापक्षीयश्रीगुणसमुद्र-
भूरिकृता सत्पूजां भवेत्सु । प्र-थम १९३० खोकर अक्षर ॥ २९ ॥

[B D 141

1721

जैनकुमारसंभव of जयशेखर with
टीका by धर्मशेखर.

11×4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 61, about 17 lines to a page

The MS contains Dharmasakharas commentary (without text) on the Jaina Kumarasambhava a poem written in imitation of Kalidasa's work by Jayas'ekkhara of the Añcala Gaccha, for whom see above No. 1565 Dharmasakharas was Jayas'ekkhara's pupil. The commentary was composed in Sam 1483 and was corrected by Mānikya sundara of the same Gaccha. The MS is very old

The poem consists of eleven Sargas and describes the birth of Kumāra Bharata, for quotations see Peterson, Reports III p 251ff

The com begins —

आवरा भीतारदां देवीं गत्वा भीतदुःखनि ।

कुमारसंभवस्य विदुःकिञ्चिद्वचो मया ॥०

It ends —

सुधासुमहदुष्या कृता कथेय चिरं जीवात् ।

नामिरामाङ्गजो नित्यं श्रीभुजादिजिनो मुखे ॥ १ ॥

श्रीमदद्यलगच्छे श्रीजयशेखरसूर्य ।

अत्वारत्नमहाप्रस्थाः कविशकैर्विनिर्मिता ॥ २ ॥

प्रबोधश्रोपदेशश्च चिन्तामणिमुक्तोचरी ।

कुमारसंभव काव्य चरित्र धर्ममल्ल च ॥ ३ ॥

तेषां गुरुणां गुणवन्धुराणां शिष्येण धर्मोत्तरदोखरेण ।

श्रीजिनकुमारकसमयीये सुखावधोभाष कृतेति टीका ॥३॥

देशे सपाशले सुखलक्ष्ये चटपुरे पुराणवरे ।

नयनवसुधादिष्वग्ने १८८१ वर्षे हर्षेण निर्मिता सेवम् ॥

विद्वत्पद्मकाशने दिनकरा श्रीशेखरा भास्वराः

भाषिष्योत्तरसुन्दरा कविपरा कृपा प्रसाद परम् ।
अस्या श्रीजयशेखरे निजगुरो बुद्धामकापुमुद्रा
श्रीमज्जैनकुमारसंभवमहाकाव्यस्य टीकामिमाम् ॥ १ ॥
बावजन्मेहमहीपीठे टीकासौ नन्दताक्षिरम् ॥ ७ ॥
इति प्रवसति ॥

[B D 67.

1722-1723

तीर्थेकरप (कल्पप्रदीप) of जिनप्रमसूरि.

10½×5 and 13½×8½ inches, Devanagari
handwriting Foll 47 and 59, about 17 and 16
lines to a page The first MS is much old

Two manuscripts of the Tirthakalpa or Kalpa-
pradipa which gives a legendary and historical
account of the different holy places of the Jainas.
The different parts of the work seem to have
been originally composed at different times from
Sam 1365 to 1390 and then put together.
Some of these are written in Sanskrit while
others are in Prakrit. The author is Jinaprabha
suri pupil of Jinasinha of the Kharatara
Gaccha for whom see Peterson, Reports IV
Index, p XXXVII For full quotations from
our work, see the same pp 91-100

The work is being edited by D R Bhandarkar
and Kedāranātha in the Bibliotheca Indica
Series.

Begins —

तीर्थराहपुच्छरीकाव्य भूधृच्छिवरदोखरम् ।

अलकतिष्ठु प्रसाद श्रीनाथेय भवेत्सु व ॥ १ ॥०

[B I 184, B D 184

1724-1732

त्रिपट्टिशलाकापुरुषचरित of हेमचन्द्र.

11×4½ 10½×4½ 10½×4½, 10½×4½, 14×5½
12½×4, 13×5½ 10½×4½ and 10×5 inches,
Devanagari handwriting Foll 127 (64 190),
73 393, 58, 90 (35+55), 89, 77, 40 and 39,
about 12 17, 18 19 12 13 15 20 and 12 lines
to page Dated respectively Sam 1485, X,
1486, 1555, 1416, X, 1917, 1536 and X The
first and the last are incompleta.

These are 9 MSS. of the different parts of the
great Sanskrit poem on the life of the 63
important men of jainism, composed by

Hemacandra, the famous Jain monk who lived at the time of kings Jayasinha and Kumārapala of Gujrat. The poem contains 11 books of which the last called Parisiṣṭaparvan is edited by H. Jacob in the Bibliotheca Indica Series Calcutta 1891. The whole poem including the Parisiṣṭaparvan is published by the Jaina Dharma Prasarak Sabha Bhavnagar.

Of our MSS. the 1st contains Book X, the 2nd 4th and 9th contain Book XI the 3rd contains Book VIII the 5th contains Books II VI and VII, the 6th 7th and 8th contain Book VII.

Hemacandra was a great writer. Among his works the following are important — (1) Siddhahema Sabdasauśasana (2) Kāvyaśasana (3) Cchandonsūśasana (4) Abhidhāna cintāmaṇi (5) Anekārthasāgraha, (6) Desīnāmamālā (7) Yogasāstra (8) Dvyaśrayamahākāvya and the present poem. He was a pupil of Devacandrasuri of the Purnatalliya Gaccha who composed his Sāntanāthacarita in Sam 1160 and wrote a commentary on Mulasūddhi of his Guru Gura Pradyumnasuri, cf. Peterson Reports, V pp. 72 and 165 and Dalal Jesalmir Cat. Intro p. 46. Also see Winternitz, Geschichte II p. 327 ff. S. Vidyābhusana History of Indian Logic p. 205 and Bühler das Leben des Hemacandra Wien 1889.

[B. D. 13, 67 78, 83,
89 212, 234, 310 B. I. 153.]

1733

त्रिपट्टिशलाकापुरवचनविचार

10½ × 4½ inches Devanagari handwriting
Foll. 2, 12 lines in a page.

A collection of 34 Gāthās on the 63 Sālākā Puruṣas of Jainism.

Begins —

उत्तमाईजिण नमीउ चक्कीसाई सिलाणपुरिसाण ।

सपेवेण बुध्ठ मनोहरं पगरण किंति ॥ १ ॥

Ends —

अचलवददेवसिद्धा चमोरे पुणवचनमयी कप्पमि ।

उत्तपिणिह सोपुण ॥ सिग्गसस किण्णिह छसि । इह ।

इति त्रिपट्टिशलाकापुरवचनो विचारः ॥ लिपित कुं (T)
रायः ॥ पटनायें शुभ भवतुः ॥ १ ॥ श्री ॥

[B. D. 209]

1734

दशपर्वकथा of क्षमाकल्याण

10½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 22 59, about 12 lines to a page. The first 21 folios of the MS are lost.

This seems to be a collection of ten separate stories on the ten important festivals according to Jainism all probably written in the same year by Kṣamākalyāṇa pupil of Amṛtadharmā Vācaka of the Kharatara Gaccha see above No 1622. The MS contains the following Kathas — (1) दीपात्मवक्त्र (2) ज्ञानपद्ममीकथा (3) मार्गशीर्षशुक्ल कादशीकथा (4) वैश्वदेवमीकथा (5) माघशुक्लपौर्णमासीकथा, (6) होलिकाकथा, (7) चैत्रपूर्णिमाकथा, and (8) अक्षयतृतीयाकथा. At the end of No 8 the work is said to be composed in Sam 1835.

Ends —

अक्षयतृतीयाया स्वास्वान वीह्व माकनम् ।

अलेखि सुगम कृत्वा क्षमाकल्याणपाठकैः ।

[B. D. 199]

1735-1736

दीपालिकाकल्प of जिनप्रभ

12 × 5½ and 10 × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 7 and 14, about 18 and 17 lines to a page. The second MS is dated Sam, 1730.

Two copies of the Dīpālīkākalpa a part of the Tīrthakalpa composed in Sam 1887 by Jinaprabhasuri for whom see above No 1722 23, the Kalpa is written in Prakrit and is otherwise called Apāpā Brhat Kalpa or Pāvāpurī Kalpa cf. Peterson Reports IV p. 95.

Begins —

पणमिय वीरे बुध्ठ सस्सेचपसिदिगमणपत्ताइ ।

पावापुरीह कप्प दीवमहुप्पसिपविबद्धम् ॥ १ ॥

[B. D. 284, 308]

1737-1740

व्याधयकाव्य of हेमचन्द्र

11½ × 5, 13½ × 8½, 13½ × 8½, 12 × 4½ inches
Devanāgarī handwriting Foll. 702, 35, 124 73 (60-132), about 11 20 20 20 lines to a page.

These are four MSS of Hemacandra's Dvyaśra

ja Kāvya which is only the first part written in Sanskrit and consisting of 20 cantos, of the author's bigger work on the life of his patron King Kumārāpal of Gujrat. The second part is written in Prakrit and contains eight cantos and is usually known by the name Kumārāpalacarita. Dīdarsaya Kāvya with the commentary of Abhayatilakagani is edited by A. B. Khatavate in Bombay S. Series, Bombay 1915-1921, Kumārāpalacarita the second part, is also edited in the same series by S. P. Pandit 1900. According to Winternitz Geschichte III p. 99 the poem could not have been written before A. D. 1103.

Abhayatilaka the commentator, was the pupil of Jinasarasuri of the Kharratara Gaccha. He composed the commentary in Sam. 1312, cf. Dalal Jesalmir Cat. Intro. p. 31.

Of our MSS. the first contains the whole text of the Dīdarsaya Kāvya in 20 cantos with Abhayatilaka's commentary, the 2nd contains only the text of cantos I-VI, XIII and XV, the 3rd contains the following cantos with commentary — I, II, I and II, III, IV and XV, the 4th contains cantos I-I, III with commentary.

[B D 214, 279, B I 181]

1741

द्वादशभाषनाकथा

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 9, 21 lines to a page.

Dīdarsaya abhāvanā Kathā

Begins —

कौशल्यायां चन्द्रसेवी राजा सुशोचनपुत्रः सन्ध्यादा.

[B D 9]

1742

धन्यचरित्र (गद्य) of ज्ञानसागरशिष्य.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 225, about 11 lines to a page. Incomplete.

This is a prose version in Sanskrit of Dāna-kalpaprāmāṇya a metrical work, also in Sanskrit by Jinakīrti, pupil of Somasundarasuri of the Tapā Gaccha. This Jinakīrti composed his

Namaskārastava with commentary in Sam. 1494, cf. Peterson Reports IV p. 101. Also see below No. 1781 for Jinakīrti.

The author of the prose version was a pupil of Jñānāśāgura Upādhyāya obviously of the same Gaccha.

Begins —

स्वस्ति श्रीसुवर्च नाथ युगापीता जिनेश्वरम् ।

मत्वा धन्यचरित्रस्य गद्याय लिखते मया ॥ १ ॥

Colophon —

इति श्रीव्यासगुरुनाथकधीनोमनुदरमूर्तिजिनेश्वरीश्वर
जीतिशूरिखिरितरचयणे महोपाध्यायधीज्ञानसागरगणि
शिष्याकर्मनिष्ठसंस्कृतभाषनपद्यय धन्यचरित्रादिति
श्रीदानकल्पप्रामे.

The MS. breaks off towards the end of the 9th canto.

[B D 192]

1743

धन्यचरित्र (पाद्यदानप्रकाश).

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 29, seventeen lines to a page.

Another story of Dhanaapati (Dhanya) consisting of 776 Sōkas to illustrate the quality of Dāna (charity). It forms the 8th chapter of some work.

Begins —

श्रीशार्धं पार्थपक्षाये सतत सेवितकम् ।

मम ददातु भव्यायां विप्रदातविनाशकम् ॥ १ ॥

Ends —

धनपतेरिति चारुकायकः सितः निशम्य चमत्कृतिकारकम् ।

सुमतिभाषनदानविधौ जना कुर्वन् यदतिदेव महोपाता ७७६

इति श्रीपाद्यदानप्रकाशो भट्टम प्रकाशः ।

[B. D. 303]

1744

धर्मदत्तकथानक.

10 × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll. 15, about 14 lines to a page.

Another story on Dāna, of a king named Dharmadatta. It is in prose.

It begins —

धर्मादेव समीहितार्थघटना यो पौरुषाप्रणिनां ।०

तथाहि इह भारतक्षेत्र मध्यमराज्ये काश्मीरदेशे चन्द्रपुरं००

It ends —

० श्रीदेव पुत्र निजराज्ये स्वायत्तिरवा सयमभिया सिद्धि-
सौख्य तिषेये । इति धर्मदत्तकथानक संपूर्ण सुपात्रे दातो
परिवापयम् ।

[B D 178

1745

नलायन (कुवेरपुराण) of माणिक्यसूरि.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 119, about 15 lines to a page

Nalāyana is a big poem in 10 Skandhas divided into 100 Vargas containing a total of 4045 Slokas. The prevailing metre of the poem is Anuṣṭubh. It describes the life of King Nala of Nisadha. Another name of the poem is Kubera-purana since King Nala is only an Avatāra (incarnation) of God Kubera. For quotations see Peterson Reports III p. 357 ff

The author of the poem is Mānikyasuri. Another work of this author is Yasodharacarita for which see Weber II p. 1067. About the author's date nothing definite is known except that he lived before Samvat 1463 the date of Peterson's MS.

The following lines 1st and 3rd are common to the stanzas at the end of the different Skandhas —

एतस्मिन्मन्त्रे नमस्कृत्य ।

सत्सर्वकर्णलिनस्य नलायनस्य ।

Line 2 differs in each case and gives us what little information we have about the author.

It is respectively as follows —

(1) माणिक्यदेवमुनिना कृतिना कृतं यद् (2) यत्किमेने
मुनिमनोहरवर्षापाता (3) श्रीमद्यशोधरचरित्रकृता कृतं
यद् (4) माणिक्यदेवमुनिना कृतिना कृतं यद् (5) चक्र
यद् यद् घटगच्छनभोष्टगाङ्गाः (6) यत्किमेने कितवचक्रितो
वत्स (7) यत्किमेनेऽनुमधसारनिधिर्विशिष्टः (8) वत्सोत्तुके
कासिक सुकविश्चकार (9) यन्मेघनाटककविर्विरताव
तत्पम् (10) साहित्यसारविदुषा कविना कृतं यद् ।

This would show that the author had written

a drama called Mehanāṭaka besides the Yasodharacarita, that he was also called Mānikyadeva and that he belonged to the Vāda (= Brhat) Gaccha. Also cf. Dalai Jesalmir Catalogue, Intro p. 49

Begins —

जयति जयति देव केवलशानमूर्ति-

मंदमदनविजेता शाश्वतो वीतरागः ।०

Ends —

इति श्रीकुवेरपुराणे सुकपादे नलायने नवमस्कान्दे
माणिक्यसूरिहृतं० इति (गत)सर्गे नलायन समाप्त चेदम् ।
अध्याय ५३००; श्रीजीवराजसिखराश्रकोविदाभ्यामसी प्रति
सुमुचे कोटी उपवार्ध परिहृतीकपिंशित्याम्नाम् ।

[B D 161

1746

पञ्चदशतपत्रछत्रप्रबन्ध of रामचन्द्र

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 52, about 17 lines to a page Dated
Samvat 1499

This is a work in 550 Slokas composed in Samvat 1499 at Cambay, by Rāmacandra pupil of Abhayacandra of the Purnimā Gaccha. It narrates the story of an Umbrella having five stalks which was conquered by King Vikrama. Published with notes by Weber Berlin 1877 and by Hiralal Hansaraj Jambagar 1912. Both the editions do not contain the Prasasti found in our MS. For another MS. cf. Mitra Notices VIII p. 169

It begins —

प्रथमं जगदानन्ददायकानिजननायकात् ।

गणेशमयौतमाद्याश्च मुकुटसारासारकात् ॥ १ ॥

सज्जनान्मोक्षनायकान्मोक्षोपनयनकारकात् ।

पञ्चदशतपत्रस्य कथां चक्षुः समासत ॥ २ ॥

It ends —

श्रीसाधुश्रीसाधुसकान्ते कवरदायात् ।

श्रीमद्वचनचन्द्राख्याः स्वरो गुणभूषण ॥ २६ ॥

तेषां वादप्रसादेन मया मूर्च्छेन निमित्तः ।

अग्नौ विद्रुजने पौष्ट्यं कृपां कृत्वा ममोपरि ॥ ४० ॥

श्रीमद्विष्णुकालाक्ष खनिधिरसहस्रके ।

संवत् (१४९० वर्षे) माघे तिथौ पक्षे शुक्लपक्षे तृतीये ४८

पुण्ये हवीं सम्मतीये रामचन्द्रेण सूरिणा ।

गद्यालप्यमयोकारि प्रथमो जगरत्क ॥ ४९ ॥

शोकैरनुद्वेगैः संयथा जेषा लेपककोविदैः ।

पद्मविंशतिनामानि ज्ञातानि श्लोकसदृशया ॥ ५० ॥

यावद्वधरमागती रविसती ॥ ५१ ॥

इति श्रीविक्रमनृपस्य पद्मवृक्षातपत्रप्रबन्धः समाप्तः ।

पद्म सर्वतो ग्रन्थसदृश २५५० कविवर्नेयैः ।

TI = MS was written by Udayaratnagani pupil of Devagun asuri of the Upakesa Gaccha at Lalapoor in Samvat 1499

[B D 98]

1747

पद्मावतीचरित्र of राजयक्ष्म पाठक.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 25, nine lines to a page.

A story on S'ila (virtuous conduct) of Padmāvatī and Citrasena. It is written in Sanskrit and contains 511 Śloka. It was composed in Sam 1524 by Rājavalabha Pāṭhaka pupil of Mahācandraśūri of the Dharmaghosa Gaccha, see below No 1765 for another work of the author. For quotations of Peterson Reports III p 215 ff and Bod No 1416. The latter does not contain the Prasasti in 11 Śloka. The work is published by Hiralal Hansaraj Jampagar 1924

Begins—

नत्वा जितपतिमाय पुण्डरीक गणाधिपम् ।

शीलाङ्गारसमुक्तौ सार्धं सत्कर्म द्वे ॥ १ ॥

Ends —

पद्मावतीशीलपुण्यस्य कीर्तने कथा करोत्याहं राजयक्ष्म ॥ 511 ॥

इति श्रीसीतौपरि पद्मावतीचरित्र समाप्तम् ।

[B D 96]

1748

पाण्डवचरित्र of देवप्रभ

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 292, 13 lines to a page Dated Sam 1649.

Pāṇḍavacaritra is a big poem in 18 chapters corresponding to the 18 Parvas of the great Hindu epic describing the life of the Pāṇḍavas. The author is Devaprabha pupil of Mumkandrasuri of the Maladhāri or Harsapuriya Gaccha. Devaprabha's successor Naracandra lived in

111

Sam 1271 (see above No 311) and Rājavalabha his sixth lineal descendant wrote his Prabhāṇḍakosa in Samvat 1405 (cf Noe 1634, 1717 above)

The poem containing about 8000 Śloka is published in the Kāvya-mālī Series Bombay, 1911. The printed edition however does not contain the Prasasti in 12 Śloka. The work in our MS contains and which is also given fully at Peterson Reports III p 132 ff.

Begins —

ध्रुव विश्वत्रयप्राणनिष्ठा पुष्पागु वः प्रभुः ।

शक्रः पुण्डरीकाक्ष श्रीमन्नाभिसमुत्तम ॥ १ ॥

Ends —

सर्व १६९२ वर्षे क्षेत्र वदि १ शुके साहसालङ्करी कवित ।
५० कमलविशेष गणितिपदविशदितमपणि मति ।

[B D 215]

1749

पार्वनाथचरित्र of माधवेयसूरी

10 × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 103 fifteen lines to a page

Pārvaṇāthacaritra or the Life of Pārvaṇātha in 8 chapters composed in Sam 1412 by Bhāva devasuri of the Bhāvadēva Gaccha and a descendant of the famous Kālīkācārya. For quotations of Bod No 1396 and Peterson Reports V p 203 ff. The work is published in the Yashovijaya Jaina Grantāmālā Benares 1912. For a digest of the work see the excellent book by M. Bloomfield The life and stories of the Jain Savior Pārvaṇātha. Baltimore 1919

Begins —

माधेयार नमस्तस्मै यत्न कमलसंसार ॥

[B D 108]

1750

शृङ्गीधरप्रबन्ध of रत्नमण्डन.

11 × 4½ inches, Devanāgarī character Foll. 7, fifteen lines to a page.

A Life of Pṛthvīdhara the head of the Peghāda Sangha by Ratnamandanagani pupil of Ratnasakharasuri and Naddirata of the Tapa Gaccha. The work seems to be an abridgment by the

author himself of his larger work, see below No 1787 It is written in Sanskrit prose mixed with Ślokas, which number 72

It begins —

महा धीरं देव सरस्वती देवता हविष्यात्वा ।

पृथ्वीधरसहपतेर्वंशमि विदितावदावगमम् ॥ १ ॥

It ends —

पूर्णं पार्वणसोमसुन्दरगुणस्वानन्दिरक्षप्रयी-

दीपधीगुरुधर्मधोपचरणद्वन्द्वारविन्दालिम् ।

तत्सावन्तिविरत्नमण्डनमणे धीवेषहस्य क्षुति

स्वादु सुन्दरगद्यधरमहारम्य प्रबन्धोभवम् ॥ ७२ ॥

इति श्रीपृथ्वीधरप्रबन्धः समाप्तः ।

[B D 282]

1751

प्रत्येकगुच्छरित्रं.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 6 (2-7), about 2½ lines to a page Dated
Samvat 1181

First folio of the MS is lost It contains the
life of the four Pratyekabuddhas in Prakrit Prose
The four are harakandu, Drimukha, Nami and
haggati.

सर्वं दुष्पुण्यरियं अथि हदेवासे ० 2b, सर्वं नमि-
यरियं अथि हदेव मादेवासे ० 3, सर्वं नमगतिचरियं
पुन अथि हदेव मादेवासे ० 5b.

It ends —

इमामनुवाति करकण्डुनाम्ने प्रतिपद्याः । बालेन
चकारोति शोकं मया । इति श्रीमतेकगुच्छरित्रं श्री
सर्वेभिमि धेवा ॥

[B D 127]

Straprabha of the Candra Gaccha. The author
composed his Jitakalpavrtti in Sam. 1274
and Āvayakavrtti in Sam 1296, cf Peterson,
Reports, IV p. 74 ff, V p. 130 ff and Dalal,
Jesalmir Cate, Intro p. 20 The work contains
it is said, 6050 Gāthas.

Begins —

जस्तसगमपयपति दधु लगति धम्ममगमिम् ।

निस्तकमज्जवि जणा धीरनिजेसर नमिई ॥ १ ॥

सह निभगुरमणुसरिउ किंचिदि सुयसायराउ उद्धरिउ ।

पत्तेमनुद्धचरिउं मणमि सवेगरसभरिउं ॥ २ ॥

इति तिलकाचार्यविरचिते प्रत्येकगुच्छरिते करकण्डु-
महारणचरित्रयावर्णनो नाम प्रथम प्रकाव । (गाथा १-
१२८१) fol 52b, इति० द्विमुत्तमहाता० द्वितीयः
प्रकाव (गाथा १२८२-२३०२) fol 98b, इति०
नमिनरेन्द्रचरित्रोत्पीतनो नाम तृतीय प्रकाव । (गाथा
२३०३-३१०४) fol 161, the MS breaks off in the
5287th Gāthā.

The work is written in Prakrit, but the
following stories are narrated in Sanskrit —
अपटवृपकथा (vv 584-1221), धनुभूतिधनुमिप्रकथा
(vv 1414-2417), प्रह्लादवृपकथा (vv 2769-
3014), इन्द्रवृपकथा (vv 3706-4001) युगवर्मकथा
(vv 4759-5124)

[B D 185]

1753

प्रबन्धचिन्तामणि of मेघनूत.

11½ × 6 inches, Devanāgarī handwriting
Foil 124, 2½ lines to a page Dated Sam. 1115

Pratyekabuddhas a collection of Jātaka
legends composed in Saurat 1361 by Veru-
tunga pupil of Candraprabha at Valhwan
Other works of this author are Vicārasam

Begins —

श्रीनाभिर्भूजितः पशु परमेष्ठी भवान्तरु ॥
ध्यायामि त कदाचन्त शुद्ध चन्द्रप्रभं मयम् ॥ २ ॥

Ends —

नृपभीविजयमकारातीतसवम् ११११ वर्षं वैशाख शुद्धि
१५ रवावशेह श्रीवर्धमानपुरे प्रबन्धविन्तामणिग्रन्थ समाप्त
र्यित । इति श्रीवन्धविन्तामणिग्रन्थ समाप्त ॥

[B D 32]

1754

प्रबन्धराज of रत्नमन्दिरगणि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 47, about 18 lines to a page

Prabandharāja or Bhojaprabandha is a work
in 7 chapters composed in Sam 1507 by Ratna
mandiragani pupil of Nandiratanagani and
Ratnas ekharasuri of the Tapā Gacchā. It gives
a traditional account of King Bhoja of Dhārā and
is written in Sanskrit prose. Published by
Pandit Bhagvandas Ahmedabad Sam 1978.

Begins —

फकार करकार करनिकरतिरकादागतिरेक ॥

Ends —

जात श्री०००सोमधुन्द्रशुद्ध श्रीमच्छपायच्छप-
खापादायुक्तपदपदो विजयते श्रीनन्दिराजो गणि ।
तरिष्ठयोस्त्रिरत्नमन्दिरगणिर्मात्रप्रबन्धो जय-
सेनासौ मुनिभूमि (राण) शासक १५१० सवसरे निर्मित ॥
प्रभये प्रबन्धराजेस्मिन् श्लोकसंख्या प्रकीर्तिता ।
प्रितहसी पञ्चयुता समप्राश्नरीकते ॥
इति श्रीसोमधुन्द्रशुद्धश्रीरत्नसोमशुद्धीप०नन्दिराजगणि
शिवप००११मन्दिरगणिकृत प्रबन्धराज समाप्त ॥

[B D 30A]

1755

प्रभायकचरित्र of प्रभावचन्द्र

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2-132, about 15 lines to a page First
fol 0 is lost. The MS is not very old.

Prabhāvakacaritra, also called Purvācaritra
is a poem on the lives of the Jain Prabhāvakas
or great saints composed in Sam 1334 by
Prabhācandra, pupil and successor of Candrapra-

bha of the Candra Gacchā. It was corrected
by Pradyumnasuri pupil of Kanakaprabha.
Pradyumna had done similar service in many
other cases, cf Peterson Reports I App p. 5,
III pp 103, 175, V p 49, and VI p 41

Prabhāvakacaritra is a very important work
from a historical point of view. It gives a
detailed and traditional account of 22 great saints
and writers of Jainism. The book is published
by the D. S. Press Bombay, 1909. Our MS.
does not contain the Prasasti which is found in
the printed edition.

Ends —

प्रबन्धस्य मानसस्य प्रत्यक्षरगणनया मुनिर्णीतम् ।

पञ्चसहस्राक्षसंज्ञकानि चतुरधिकसंज्ञकानि ॥५५१॥

प्रथम ५७७७ श्लोक उभय ।

[B. D. 81.]

1756

प्रशस्तिस्तय

12 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2 90 lines to a page. Dated Samvat 1928.

Prasasti in 86 Shlokas composed on the
occasion of the erection of the temple of Cintā
mani Pāraśanātha in Sam 1676 at the order
of Śāntidāsa. A bad copy

Begins —

हे प्रह्लादमुनी कृतधिय श्रीवार्धचित्तमणे ॥ १ ॥ २ ॥
मत्तज्ञाचतुष्टयममित १६०८ शारदिको मानवुगादपनेन
प्रासादे वर्षमानसचमनुरकुल शांतिपासक शुभम् ।
शोखदीवीपुरेसत्तपगणतर्णीषार्धचित्तामणेयै
श्रीमद्भक्त्यार(१)प्राग्ने शुक्लपतिपुत्रे वस्य कुम्भे प्रशस्तिम् ॥

End —

इति श्रीवर्धशाखीय(१)काकशाखीयस्य वर्षमानस
श्रीशांतिदासकालीते श्रीचित्तमणिपार्धममुपपादादप्रशस्ति
खवेसात् । इति प्रशस्ति सपूर्णम् ॥

[B. D. 284]

1757

वृषभमहेश्वरिच

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10, 17 lines to a page. Dated Sam. 1713

Life of Bappabhaṭṭi, in Sanskrit, by an unknown author. The dates of Bappabhaṭṭi given in the *Prabhāvakacaritra* are Sam. 800-895.

Begins:—

गुर्जरदेशे पादसीपुरनगरे जितराजराज्ञे०

Ends:—

अन्यैरपि पुण्यपुरैरेवं भाव्यम् । इति श्रीवत्सवह-
चरित्रम् । प्रथमं १०० संवत् १०१३ वर्षे फाल्गुनासिते-
कादश्यां भृगुवासरे गणिनीभाष्यसौभाग्यगणिशिष्यमुनिवि-
जयसौभाग्येनालेखि ॥ श्री ॥

[B. D. 13.

1758

बलिनरेन्द्रकथानक.

11 × 4½ inches; Devanāgarī character. Foll. 40.
16 lines to a page. Dated Sam 1478.

The story of King Bali. Is it an extract from Hemacandra's *Bhāvabhāva*?

It begins:—

ॐ अहं । तदेवं यथा भीमासेनित्तिनेन तथा आदिशब्द-
संगृहीतैरन्यैरपि मुमुक्षुभिः संसारस्वरूपमेव परिभाषयन्निरेवं
सद्ब्रह्मानि वृत्तानि, ते चोक्तानुसारेण मन्त्राः स्वमेव
बोद्धव्याः किमपि कथयिष्यते चेद्वापीति पशुमग्राधायाः ।
अपरमपि विशेषतो भयमापनोपादेयतायां कारणमाह-यव-
भाषयन्निरेक्षेण०

It ends:—

इति बलिनरेन्द्रकथानकम् ॥ समाप्तिं च प्रथमानित्यव-
भाषना समाप्तिः । संवत् १४७८ वर्षे फाल्गुनवदि ० रवी ॥

[B. D. 205.

1759

बालभारत (आदिपर्यं) of अमरचन्द्र.

11½ × 4 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 157, six lines to a page. Dated Sam 1688.

Ādiparvan of the *Balabharata*, a poem in 10
Pārvas, composed in imitation of the *Mahābhārata*
of the Hindus by Amaraśāstra, pupil of
Jinabhaṭṭa of the Vāṇaśāstra (cf. No. 1659
above) during the reign of King Viśaladeva of
Ahmedabad (A. D. 1245-61), cf. Winternitz, *Ori-
entalia*, III p. 74, Weber, *Z. D. M. G.*, 27, p. 170
f., Ind. Straifen, III, p. 211 ff.; I. O., No. 2440
and Mandarkar, *Rep.*, 21, 1953-54, p. 6.

It is published in the *Pandit*, vols IV-VI and
in the *Kāvyamālā* Series, Bombay, 1894 (2nd ed.
1926). Our MS contains only the Ādiparvan.

Begins:—

चन्द्रायमानाः सुकृताम्बुदारीः सूर्याभिताः०

[B. D. 210.

1760-1763

भरतेश्वरचूत्ति (कथाकोश) of शुभशील.

10½ × 5; 11½ × 4½; 10½ × 4½; 10½ × 4½ inches,
Devanāgarī handwriting. Foll. 74; 211; 124 and
129 (2-130); about 17, 15, 12 and 16 lines to
a page. The second MS. is dated Sam. 1606.
Others are incomplete.

These are four manuscripts of Kathākośa, also
called Bharatesvara-Bāhubaliṣṭhī, composed
in Sam. 1609 by Śubhasīlagani, pupil of
Munisundarasūri of the Tapaśāśāstra. The
work is written in Sanskrit prose intermixed
with Prakṛit Gāthās. A Gujarati translation of
this work is published by Maganlal Hakising,
Ahmedabad, 1909. For quotations, see Peterson,
Reports, IV, p. 110 ff. and Mitra, *Notices*,
VIII, p. 163.

Begins:—

दुर्गादेी व्यवहाराणां सर्वो येन प्रकाशितः ।०

Ends:—

श्रीमन्मनीषमुनिगुणेश्वरश्रीराम-
शिष्यो मनीषिगुणेश्वरीक इति प्रमूर्तः ।
एतां कथां विदुषुनेषां कथाशेखरे-
चन्द्रमालासमये द्रिक् विशदकोट् ।०

इति श्रीमत्पराशर्यादिशामभूमिगुणेश्वरश्रीशिवचरित-
शुभशीलगणितशिवने भरतेश्वरचन्द्रवर्तमानमार्ति कथाकोशे
श्रीनीचो महासत्त्विकारः संपूर्णः ।

[B. D. 107; 110; 508; 509

1764

मध्यजनमयावहार (विद्यालय).

12½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 69; thirteen lines to a page.

This appears to be a Jain Narrative in
thirty-two chapters, written in prose. In every
copy, however, it is called an Upaniṣad (the

16th). As a matter of fact, it is the 16th chapter of the Nigamastavana, which contains 36 chapters. Its author is Indranandi, cf. Peterson, Reports, III. p. 329 ff. For another portion of the work, cf. Peterson, Reports, IV. p. 164. Our portion contains the account of a king Vis'vasasu, his wife Śrīgāṇalaharī and two sons Vidyāsūha and Satyasūha.

It begins—

प्रथममन्तानन्दसन्तोदसंभूतिस्तुमुपगतो भीमति स्तुमौ
देवाधिदेवो सबहुपरिजने सकलसाधुप्रभृतिसंयेशानमुद्राधरो
दिग्दिलीपो गगनभृद्भगवत्परमपूज्यपद्मतीतसेवयमह-
नीयमहोत्सवादिनंतरं सकलगुणगर्भरात्रिसमुच्चपोर-
हारं समादाप सावनिदेवो जगाम सन्नगरनरेश्वरं विश्वावसु-
राजाधिरामं०

Ends—

सन्निधौ समये भीमन्तो भगवत्परमोपासका देवराजाः
समागत्य दिग्परस्त्रीधर्ममहनीयमहावसरान् संदधेनयिया
विदधु पातो भगवत्समाधिविरमणमहोत्सवेन समो नेतरो
महनीयो महोत्सवाधिरामो निगमगीर्भिरुपगीतः । इति
भीमस्यजनमयापहारकोपनिषत्सु विद्यासखे भारतीयोपदेशे
ह्यनिषोपपादः । संपूर्णं समासेषमुपनिषत् षोडशी ।
अध्यायं ३२००.

[B. D. 174

1765-1766

भोजप्रबन्ध or पाठक राजवह्मन.

8½ × 4½ and 12½ × 4½ inches, Devanāgarī
handwriting. Foll. 122 and 81, about 8 lines
to a page. Second MS is dated Samvat 1017.

Bhojaprabandha or the life of King Bhoja of
Dhārā in five chapters by Pāṭhaka Rājavallabha
of the Dharmaghosa Gaccha, for whom see
above No 1747.

Begins—

अथसेनं त्रिनं नत्वा गौतमाद्विगणाधिपान् ।
चरित्रमब्रह्माणस कुर्वे कौस्तुभप्रियम् ॥ १ ॥

एवं भवे यथा दानं दत्त भोजप्रवृत्तेषु ॥

प्रबन्धं तस्य यस्यामि मस्यानां बोधहेतवे ॥ २ ॥

112

The chapters contain 334 (333); 88 (89);
163 (166), 610 (613) and 394 (397)
Ślokas respectively and their titles are—
मुञ्जमोजोरपति, धनपाकप्रतिबोधसंगमन, उपाह्वयकवर्ति-
कृष्णोत्तरस्वनीविद्वदायन, अष्टदानपूर्वमवधर्षणापरकायप्रवे-
द्याधिसिद्धि, परकायप्रवेसविद्यायासदेवरात्रवर्णन and
आनुमयीविवाहवर्णन.

There is no Prasasti at the end. The colophon is
इति श्रीधर्मयोगवच्छे श्रीधर्मस्त्रिस्ताने पाठकराजवह्मनहृत्ते
मोजचरित्रे. In the colophon of ch. I in the first
MS, we have महीतिष्ठकसूरिशिष्य for धर्मस्त्रिस्ताने.

[B. D. 189, 296.

1767

मुनिपतिचरित्र of हरिमद्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī character. Foll. 30;
about eleven lines to a page.

Munipaticaritra, containing 644 Gāthās, was
composed in Samvat 1172, by Haribhadrasūri,
pupil of Jinadeva, pupil of Mānadeva of the
Bṛhat Gaccha. The author had composed a
commentary on Sadas'iti earlier in the same
year; see Dalal, Jessalpur Cat., p. 26, Intro., p. 34.

It begins—

ममिच्छे नृहृत्पीरं चउमिहृदरितयसंशुभं वीरम् ।

मुनिवहचरित्र बोध सुसाधुगुणरपणरित्यर्थं ॥ १ ॥

It ends—

मुनिवहचरित्रं पदं गाहाहिं समाप्तं समुदरिणं ।

गुणचरित्रात् सुगम रम्य हरिमहस्वरीहिं ॥ १४४ (१४४) ॥

इत्यं मुनिवहचरित्रं रहृत् सरोवज महत्पमि ।

गंगया गाहाणं असीह अहिमाह उत्सपाहं ॥ ७५ ॥

नयणमुनिवहस्तेखे विक्रमसवधरमि वधते ।

महवधचमीपु समरिधय चरित्रमिणमुत्ति ॥ ७६ (१४६) ॥

इति श्रीमुनिपतिचरित्र समाप्तम् ॥

[B. D. 308.

1768

मुनिपतिचरित्रसारोद्धार.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 21, about 12 lines to a page.

This is a brief summary of *Munipāṭicārītra* in Sanskrit prose by some unknown author

[B. D. 96.]

1769

रत्नपालकथानक.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 11, about 15 lines in a page.

Ratnapālākathanaka

It begins —

ॐ नम श्रीसादाय । करकह कलिगेसु । पचाछेसु
हुम्सुहे । नमिराया ज वैदेहे । गधारेसु नमः ॥ १ ॥
चम्पानवरी इधिवानो राजा राज्य करोति । तस्य पद्मावती
राज्ञी गर्भवती दोहलो जातः । राजा पृष्टः ।

It ends. —

हृदये रत्नपालक दामोदरि कथानकम् ।

श्रुत्वा मन्वज्जनेर्भोग्य सादरे मुखहेतवे ॥ १ ॥

इति श्रीरत्नपालकथानक संपूर्णम् ॥

[B. D. 96.]

1770

रायमल्लानुवपकाव्य of पद्मसुन्दर.

(Canto XXV only)

12 x 6 inches, Devanāgarī handwriting Foil 8,
about 11 lines to a page

This is the 25th canto of a poem called *Rāyamallābhyudaya*, describing the life of the 24th Tirthankara composed at the request of one Rāyamalla in Sam. 1615 by Padmasundara pupil of Padmaṃeru pupil of Ānandameru.

For quotations cf. Peterson, Reports III. p. 250 ff. Our MS was copied from another dated Sam. 1625 perhaps the Cambay MS noticed by Peterson.

The author seems to be a Digambara from the list of teachers mentioned by him on p. 256 (cf. Peterson Reports IV. p. 171 ff.). He speaks of another work of his e. e. Bhaviyadattacarita Kāvya in v. 9 on p. 255. A Ms. of this work exists in one of the Kāraṇyā Bhandars, cf. Hirala Catalogue of G. P. MSS. 1926. p. 677

Pāra'vanathakāvya (cf. Bod., No. 1403) is the work of this author as is clear from the identical stanza (No. 100 on p. 257) which begins with 'Ānandodayapārvatakatatanh'

Begins. —

पार्वतकामलदुर्गे साधिका विष्टपत्रयी ।०

Ends —

इति श्रीपरमात्मपरमपुरुषचतुर्विंशतितीर्थकरगुणानुवाद
रितेप-धीपरमसुविनेयप-पद्मसुन्दरविरचिते वर्धमानजिन
चरितमङ्गलकीर्तन नाम पञ्चविंश सर्ग ।

[B. D. 284.]

1771

लोकप्रकाश of विनयविजय.

10½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foil. 1-137, 14 lines to a page. Dated Sam.
1848. Foil. 2 and 3 are missing

Lokaprakasa = a description of the universe from a Jain point of view. It was composed in Sam. 1708 by Vinayavijaya pupil of Kirtivijaya of the Tapā Gaccha. For the authors *Kalpabodhikā* composed in Sam. 1698, see above No. 1443. The work is published by Hirala Hansaraj Jammagar 1910, it is also published in the M. L. P. Series Bombay, 1926 (*Dravyaloka*, chs. I-XI), 1928 (*Kaśtraloka* chs. XII-XXVII). For quotations cf. Mitra Notices VIII. p. 64

Begins. —

ॐ नम परमानन्दविभानाय महस्त्रिने ।०

Ends —

विशाख्यैर्दक्षीर्तिकीर्तिविजयभीवाचकेन्द्रातिषट्

राजधीनयोजनित विनयः धीतेजसाकारम ॥०

सर्गोद्गाहमग्रदुर्द्वैततमो पूर्वः समाप्त मुखम् ॥२१॥

Our MS contains only the first 14 chapters

[B. D. 201]

1772

वासुपुत्रचरित्र of वर्धमान.

11 x 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil. 236, 9 lines to a page. Dated Samvat 1440.

Life of Vāsupūjya Jina in 4 chapters having respectively 682 2282 1119 and 1369 Ślokaś. It was composed in Sam 1299 by Varīhamāna, pupil of Vījyāsūhasuri of the Nāgendra Gaccha, at the request of the commander Ālādāna who was the younger brother of Ambada Mañtri. Devendra, another pupil of Vījyāsūhasuri was the author of a Candraprabhacarita, cf. Peterson, Reports, IV p 21

The teachers of the Nāgendra Gaccha mentioned in these two works, are entirely different from those mentioned by Udayaprabha in his Prasasti to Dharmasarmābhayudaya for which see Peterson, Reports III App p 16 ff. There may have been two branches of the Gaccha. See again below No. 1779, which may be a third branch. Udayaprabha is however, mentioned in the Prasasti of our work. Vāsupūjyacarita is published in the Jaina Dharma Prasāra Sabhā Series No. 18, Bhavnagar

Begins—

अहन्त नीनि नामेय कवधानककषा सताम् ॥
रजुरामदानीय धारकणिकटे जटा ॥ १ ॥

It ends—

इति वृक्षाधिपतिभीमदाह्वादनसमभ्यर्धितभीविजयसिंह
सुरिषिवभीषर्षमागविरचिते श्रीवासुपूज्यचरिते आह्लाद
भाक्ते महाकाव्ये महोदयकविधर्षणी नाम चतुर्थे सर्गे ।
म० १३९९ अक्षय ५४५१ ॥ संपूर्णमिदं भूर्भुवस्वक्षयीपूज्यस्य
श्रीवासुपूज्यचरितम् ।

भीनानोन्मसुनी द्रगउल्लङ्घितः भीवीरसुरिर्बभौ
वक्ष्यादोषमवाप्य मण्डलपतिजंके पतिमधिश ।
रात्रिद्वय परमारवराविशद भीवर्धमान मधु
तापहोदयपर्वतैकतरणि श्रीरामसुरिस्ततः ॥ १ ॥

चन्द्र कुचलोद्गोपे चन्द्रसुरिरभूद्दह ।
रत शमसुषामभोधिर्देवसुरिसुनीश्वर ॥ २ ॥

यभूवाभयदेवाण्य सुरिभूतिगुणकुत ।
भीहेमसुरिर्यन्त्रावसां व्याचक्षयो भूमुखा समम् ॥ ३ ॥

भीमानघनेश्वर सुरिरयानि सुमित्रशुः ।
रूपे वपति च प्राप अयपत्र 'नेव' य ॥ ४ ॥

गुरार्यजयसिंहोभयभके शिवशेखरम् ।
सर्वत्र स्वसरसला विद्वन्मनवाग्भुजो ॥ ५ ॥

सिद्धशोभनि देवेन्द्रसुरिर्यंगुलमण्डले ।

विहलास कवित्वधीः साक वक्ष्यवसंपदा ॥ ६ ॥

सुरेर्विजयसिंहस्य शिष्यो गुर्वाग्राया तत ।

सुरिः धीवर्धमानोभिरागच्छे पाणिमर्ता दधौ ॥ ७ ॥

उदयादिरिव भीमान् ॥ मण्पादुदयप्रभः ।

यज्ञोदधी वषां आनुर्गम्याभोजानि भासयेत् ॥ ८ ॥

अस्मिन्गुरुकमे भक्त भीगतकडुले भवत् ।

याधूर्व्याभूतदुष्कर्मा धर्मागुपिबिडुः सुधीः ॥ ९ ॥

योकारयमहावीरचैत्य संगमरोटके ।

तस्यै हृल्लसतोर्णीं अनुवाटीपुष्पां दधौ ॥ १० ॥

सज्जम्बूधोग्मर्दी कप्यर्दी येन कारितम् ।

चैत्य गुणादिदेवस्य प्राप्ते वटसरानिधे ॥ ११ ॥

तपत्र आह्वयेयोभूत् आह्वयममत्रालस्यदम् ।

राशुका नेहिनी सत्य पुण्यभीरिव देहिनी ॥ १२ ॥

कस्तुरिर्देवचन्द्रोभूत्सिद्धशो भर्मेकर्मणि ।

पद्मिनी पद्मिनीवात्य शिष्या श्रीकविभ्यो गृहम् ॥ १३ ॥

चावरो अङ्गिरे विचन दना नन्दनालपोः ।

अव्यपीयमन गुण्योधैर्मनेदा हृवाहिनः ॥ १४ ॥

तेषु गव्येशोभनि भीमान् अमण्ड सविवाप्रणीः ।

अद्वितीयो विवेकेन द्वितीयो जह्नुः सुतः ॥ १५ ॥

भीमानाह्लादनो पातिमण्डन दण्डनायकः ।

मन्त्री धर्मपुरो पुर्वस्तुर्धः प्रह्लादनः पुनः ॥ १६ ॥

वृष्य स्वर्वाभिय प्राप्ते भीमदन्वद्वमत्रिणि ।

विशेषादमैपुर्व्यवमाह्लादनमुपार्त्तवो ॥ १७ ॥

यस्कीर्तिप्रतिस्थापद्रव्याणकसंभवा ।

न्यायचर्मोदये सिद्धा विस्तृता विधमण्डपे ॥ १८ ॥

य भीसत्यपुरे वीरप्रासादे नामिन्नन्दनम् ।

पारापदे च नामेयचैत्ये श्रीपार्थनायकम् ॥ १९ ॥

तथा चन्द्रप्रमस्त्रामिरीमपरापुगधरात् ।

अग्निभारालीमूर्ता दिव्यरह्नां व्यपापयत् ॥ २० ॥

आमय एहवन् श्रेयः भीमदाह्लादनो गुरुम् ।

भीवर्धमानसुरिं स भक्षयाम्यर्धितवानिति ॥ २१ ॥

जीर्णोद्धार इहानिहिनयरे श्रीवासुपूज्यप्रभो

प्रासादस्य मया अवद्वचनतः स्वधेयसे कारितः ।

पूय तच्छरितस्य पुण्यपट्यां कुर्वात जीर्णोद्धृतिं

कृपेसिद्धिपुणायतो गणधरा एव स्यधारा भुवम् २०

वतोसौ निधिनिधयर्कसंकथे त्रिकमवसरः ।

आचार्यमरित चके वासुपूज्यविमोदिदम् ॥ २८ ॥

सकलाक्षरंगनायं जयति श्रीवासुपूज्यचरितमिदम् ।
। वेदविश्वेदेवाणीतामृद्वन्धसंख्ये ॥ ३३ ॥

अष्टोपि सूर्यसंख्या ५४९४ ॥ शिवमस्तु ॥ संवत् १४४०
षष्ठे आपादसुदि १२ गुरो श्रीमदणद्विहपुरे श्रीवासुपूज्यचरितं
लिखितं । यादवः

[B. D. 184.

1773

विक्रमचरित्र of देवमूर्ति.

12×4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 183; 12 lines on a page. Dated Sam. 1492;
S'aka 1357.

This is a very valuable copy of Vikramacaritra, a big poem in 14 cantos, on the life of the legendary king Vikrama, composed towards the close of the 15th century of the Vikrama Era, by Devamūrti, pupil of Devacandrasūri of the Kāsadraba Gaccha. The MS. was copied by Śīlasandara at the command of Śīlhasūri, pupil and successor of Uddyotanasūri, pupil and suc. of Devacandrasūri and a spiritual brother of our author.

Begins:—

श्रीमत्कामिनरेन्द्रवंशकमलकुलसन्निभैः ॥ १ ॥
कासद्रगच्छाचककपपुष्पं श्रीजिनधर्मप्रवितानदक्षम् ।
विद्यापराभूतपुष्पसूरि श्रीदेवचन्द्र सुगुहं नमामि ॥ ७ ॥

The following are the titles of the cantos in order:—विक्रमादित्योत्पत्तिवर्णन (s'1094), राजव-
मासिवर्णन (182); सुवर्णपुरपलाय (200), पद्मदण्डप्र-
माप्ति (685); द्वादशावर्तवन्दकफलसूचककौमुदनपवीक्षिणो
(244); देवराजफलसूचककरिज्यगमन (290); विक्रमप्रतियोग
(223); जिनधर्मप्रभावसूचको ईसायलीविकाह (249);
विजयप्रभाव (159); नमस्कारप्रभाव (339); सत्त्वाधिक-
कथाकौशिकवर्णन (682); दानधर्मप्रभाववर्णन (140);
स्वर्गोद्गमो नाम (242), सिंहासनद्वान्निराकथा (1140).

Ends:—

श्रीकासद्रगच्छनायकगुरुः श्रीदेवचन्द्रः प्रभुः
श्रीको विक्रमसेनभूषति × × राश्वं × × नि स्वितम् ।
× × × × देवमूर्तिरक्षिः श्रीविक्रमशोणिसू-
वद्यामोदहमास्वरः शणिकरावोदृष्टीतिमिषः ॥ १४०० ॥

इति श्रीकासद्रगच्छनायकप्रभुश्रीदेवचन्द्रसूरिसिंह-
पाद्यायश्रीदेवमूर्तिसिखिते महाकाम्ये सिंहासनद्वान्नि-
राकथानिबद्धसुदंशः सर्गः । समाप्तं चेदं विक्रमचरित्रम् । श्रीः
संवत् १४९२ वर्षे चाके १३५७ प्रवर्तमाने मार्गशिरमासे
कृष्णपक्षे नवम्यां तिथौ रविमुद्यवासरे पूर्वाषाढादिनक्षत्रे
वेष्टितयोगे सिंहस्थे चन्द्रे मेघाष्टमिदेशे राणाश्रीकुम्भकर्णवि-
जयराज्ये चेतसाम्ये श्रीमत्कासद्रगच्छनायकप्रभुश्रीदेव-
चन्द्रसूरीणां शिष्याः श्रीउद्योतनसूरयः तत्पद्मालङ्कारशिष्य-
श्रीसिंहसूरिभिः आत्मवाचनार्थं श्रीविक्रमादित्यस्य चरित्रं
लिखितं वाचनाचार्येण शीलसुन्दरेणालिखितम् ।

[B. D. 234.

1774-1775

शत्रुञ्जयमाहात्म्य of धनेश्वर.

10×4½ and 13×5½ inches; Devanāgarī
handwriting. Foll. 493 and 532; about 18 and
12 lines to a page. First MS. dated Sam. 1774.

Two MSS. of Ś'atrūñjaya-māhātmya which is a legendary account of the holy mountain Ś'atrūñjaya in 14 cantos. The author of the work is Dhaneś'vara for whose date, cf. Bühler, I. A., VI. p. 154, see also Weber, II. p. 1069 f. n. and Bod., No. 1393. Our second MS contains a Gujrati translation by Devakus'ala, pu. of Ravikus'ala.

Extracts from the work with introduction have been published by Weber, Leipzig, 1858. Weber's introduction is translated with additional notes by Burgess in I. A., XXX. p. 239 ff. A Gujrati translation of the work by Hiralal Hansaraj was published by Bhīmasūha Maneka, Bombay, 1899.

Begins:—

ॐ नमो विश्वनाथाय शिखरमूर्तिविपादिने ।

[B. D. 1; 69.

1776

शत्रुञ्जयमाहात्म्योद्दिष्ट of दंटरत.

11×6½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 356; ten lines to a page.

Our MS contains only cha. V-XY of Satru
Kjyamahātmyollekha which is a work in 10
chapters written in simple Sanskrit prose and
based on Dhaneśvara's work. It was composed
in Sam 1781 by Hāṇasaratna pupil of Nyāya
ratna of the (Nāgapura) Tapa Gaccha which
was then headed by Dhanaratna (Rajavijaya Ratna
vyaya Hīraratna Jayaratna Bhāvaratna Dānara-
tina). Our MS does not contain the Prasasti
for which compare Weber II p 1074

Begins —

श्रेयः श्रियः प्रविद्यातु स नामिस्तु ।०

अपार्कण्य देवेश्वर विहितवाद्यारेविजयस्य तस्य भतेतस्य
अभ्यन्तरिदुविजय ।०

It ends.—

भारताम कृतार्थं सत्यमाना प्रभु मणय स्वसंस्थान जगु ।

[Z. D 10

1777

शांतिनाथचरित of भावचन्द्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 144 17 lines to a page. Dated Sam. 1770

Śāntināthacarita life of Śāntinātha Jina
in Sanskrit prose contains six chapters and was
composed by Bhāvacandrasuri. A MS of this
work (No. 92 of 1869-70 B O R. L. Poona) is
dated Sam 1635.

The work is published in the Jaina Dharma
Prasāraka Sabhā Series No 19 Bhavnagar
A Gujarati translation of the book is published by
the same Sabhā in Sam 1978. The work is also
published by Hiralal Hansaraj Jamnagar 1924.

Begins —

अप्रिपलाईत सर्वान्वादेर्षीं सद्गुरुनि ।

गद्यवन्देन वदयामि श्रीशान्तिचरित मुदा ॥ १ ॥०

Ends —

इति श्रीभावचन्द्रसुरिविरचिते गद्यवन्दे श्रीशान्ति
नाथचरिते द्वादशमवर्णनो नाम षष्ठ प्रकाश । श्रीशान्ति
नाथचरित परिणामेतद् । विरचित प० नेमिबिम्बदेव
भारतामं सवत् १००० वर्षे मागसुद्धे १ चन्द्रे ।

[B. D 108

1778

शांतिनाथचरित of अजितप्रभ.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 114 fifteen lines to a page. Incomplete.

This is an incomplete copy of another Śāntinā-
thacarita composed in Sam 1307 by Ajita
prabhasuri successor of Viraprabha suc. of
Tilakaprabhasuri of the Purnimā Gaccha. The
work consists of six cantos having respectively
325 558 732 791 839 and 1745 Ślokas. Our
MS breaks off in the 1630th Śloka of the
last chapter. For the Prasasti of Peterson,
Reports V pp. 121-122. The poem is published
in the Jaina Dharma Prasāraka Sabhā Series,
Bhavnagar Sam 1973 and is also edited in the
Bibliotheca Indica Series by Muni Indravijaya
suri of Shivpuri Gwalior.

Begins —

श्रेयो रत्नाकरोद्भूतामर्लस्यमीमुपाकन्दे ।

सृष्टयन्ति न के वसे क्षेपभीरितताद्या ॥ १ ॥०

[B D 131

1779

शालिमद्रचरित of धर्मकुमार.

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 31 fifteen lines to a page. Dated
Sam 1540

Life of one Śalibhadra son of Gobhadra in
seven chapters having respectively 180 141
157 174 169 211 and 158 Ślokas, composed
in Sam 1334 by Dharmakumara pupil of
Vibudhaprabha successor of Somaprabha of the
Nāgendra Kula. Even here Udayaprabha is
mentioned see above No 1772. The author was
assisted in his work by Pradyumna pupil of
Kanakaprabha pupil of Devananda (see above
No. 1705) and also by Prabhacandragani who
wrote out the first copy. For quotations
of Peterson Reports III p. 174f.

The poem is published in the Yasovijaya
Jaina Granthamālā of Bhavnagar. For a
digest of the story with useful appendices by
M. Bloomfield cf J A O S vol 43 p. 257f.

The date of the work is given in the words 'Jināśa ayas'ikaśākhyā (yakaśākhyā—Peterson's MS.) Vatsara'. The author must have flourished in the first half of the 14th century of the Vikrama Era as is clear from his connection with Pradyumnasuri.

Begins —

श्रीदानधर्मकल्पदुर्जीपासोभाग्यभाग्यभूः ।
पूर्वरश्मितीर्थशालदमीभोगमहाकल ॥ १ ॥
श्रीदेवानन्दकिष्पभीकनकप्रभविप्वराट् ।
श्रीप्रद्युम्नचिरं जीवाश्चन्वसाल विशुद्धिरुत् ॥ ७ ॥
येन श्रीजिनधर्मस्य महोदयमयी प्रभा ।
पूज्या न दन्तु ते श्रीमदुदयप्रभसूरय ॥ ८ ॥

It ends —

श्रीनारोन्द्रमुनीश्वरविशुद्धीरार्णवैराचन ।
धीद्वयप्रभसूरयः प्रधनरक्षीर्तिसांतपिण ॥
सत्ये प्रमुधर्मयोग्यसुरयो रेशः शुक्रद्वैतवा ।
श्रीसोमप्रभसूरयकारणपक्षरहस्योचते ॥ ५० ॥
सत्यहाचछुद्धिका विजयते इमाश्चयज्जमाश्रित-
श्री श्रीमान्निमुधप्रभ प्रमुधसो मुज्ञानजीनाश्रय ।
सत्य प्राप्य निदेशलेशाननिश नीद्वैताप्यानत-
क्षणे धर्मकुमार सत्य श्रीपालिनीशकपात्र ॥ ५२ ॥
इय कथा दृढकुमारिकेय सत्पूजा भूषणवर्जितासीत् ।
प्रमुधदेयल पर प्रसादात् बभूव पाणिप्रहणल योग्या ५३
प्रभाचन्द्रेण गणिना गुणगौरवशाठिना ।
अलेखि मयमादौ न विष्यकिनिदर्शनम् ॥ ५४ ॥
श्रीशालिचरिते धर्मकुमारमुषिया कृते ।
श्रीप्रमुधविषया शुद्धे सत्य प्रकरोऽभवत् ॥ ५५ ॥
गौरीमङ्गलशालिन्द्रचरिते सर्वविद्याभायुका ।
जीपाद्धर्मकुमारपण्डितमतिविस्तारिषमोवति ॥ ५८ ॥
इति श्रीशालिन्द्रचरिते धर्मकुमारमुषिया कृते सर्वायै
सिद्धिसंभासिर्वर्णने नाम सप्तम प्रस्ताव समाप्त । जिना
तिशयशिक्षाप्ययसरे निदिता कथा ॥ सवत् १५४०
वर्षे लिखितम् ।

[B D 7]

1780

आयकदिनपल्लवप्रान्तकथा.

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting

Foll. 39, sixteen lines in a page.

This is a collection of stories narrated in simple Sanskrit to illustrate the performance of the daily duties of a Jain Śrāvaka.

It begins —

नमस्कारप्रभाये इह लोगेति तिदही हत्यादिकपाक्षात्र
मिधुनकपात्रकाद्वसेपा ॥

It ends —

इति श्रीविषये इत्याद्युपकथा ॥ इति दिनहृये आचकारा
यथावसरं इरान्ताः ॥ वृत्तिः, सक्षिप्य स्वाध्यायात्र
लिलिखा ॥ शुभ भवतु ॥

[B. D 67]

1781

श्रीपालगोपालकथा of जिनकीर्ति.

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting
Foll. 8, about 14 lines to a page. The MS. was copied in Samvat 1678, by Labdhivijaya, pupil of Kirtivijaya, for whom see above No. 1646

A story of Pāla and Gopāla in illustration of the virtue of Śīla. It contains 287 Śloka, and was composed by Jinakīrti pupil of Somasundara of the Tapā Gaccha, see above No 1742

It is published in the Ātmānanda Jaya Granthamālā Dabhoi Sam. 1976

It begins —

ये शील मुखकृष्टील अमन्ते विनितेन्द्रियाः ।
तेषामेवा सुरेन्द्रादिपदस्य न दवीयती ॥ १ ॥

It ends —

श्रीमत्परागणनमोहणसूर्यकर-
श्रीसोमसुन्दरगुरुकमपमष्टक ।
मप्यादिवोचविषये सुगमाधेयै-
अथ कथानकसिद्ध जिनकीर्तिधृतिः ॥ २३० ॥

इति श्रीपालगोपालकथा सप्तमः । सवत् १६०३ वर्षे
काल्युनमासे शुक्लपक्षे दीव्यनगरे कीर्तिविजयगणविश्वगणि
लन्घिविजयलघित स्वपठनार्थम् ।

[B D 108]

1782

श्रीपालचरित्र by जयकीर्ति.

10½×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 43; twelve lines to a page. Dated Samvat 1896.

Life of Śrīpāla in prose. The work is divided into four Prastāvas. It was composed in Sanskrit from the Prakrit original by Jayakīrti of the Kharatara Gaccha in Samv. 1866, cf. Mitra, Notices, VIII, p. 146.

It begins:—

प्रणय सिद्धयर्थं च तद्वत् प्रियमानये ।
श्रीपालचरितं वदये गुणमं विप्रदेहये ॥ १ ॥

It ends:—

इति श्री श्रीपालचरित्रे गद्यरूपे अमुये प्रस्तावः ॥ १ ॥
स्वयत्सिद्धिरसादीकप्रमिते मार्गशीर्षे ।
मासे हि कृष्णपक्षे च दशम्यां चरितं कृतम् ॥
श्रीजिगद्वर्चुरीणां राज्ये राज्ये प्रवर्तिते ।
महाकाशंरुतं रयं कृतं च जयकीर्तिना ॥ २ ॥
श्रीसत्पदसत्पदोऽपि श्रीतिरुवाच पुरातनः ।
सत्पदसत्पदो गुणता हि पाठका मुक्तकामकाः ॥ ३ ॥
इति श्रीपालचरित्रं महामायाविक्रमयवम्भसंपूर्णम् ॥

[B. D. 252.]

1783

श्रीपालचरित्र of रत्नोत्तर.

10×5 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 16; about 15 lines to a page. Dated Samvat 1918.

Śrīpālacaritra, in Prakrit, containing about 1830 Gāthās, was composed by Ratnas'ekhara-sūri, pupil of Hematīśkasūri of the Nāgauriya Tapā Gaccha, in Samv. 1428. For the author, see above Nos. 1592, 1596. For another MS., dated Samv. 1430, cf. Peterson, Reports, III p. 204. A Sanskrit rendering of the text is given in our MS.

The work is published in the D. L. P. Series, No. 63, Bombay, 1923.

It begins:—

अतिहाह नवरत्नार्हं काव्यं दिव्यकमलमसिम् ॥

[B. D. 801.]

1784

सम्यक्प्रणीतगुणीकथानक.

12×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 27; about 15 lines to a page.

This is a collection of stories, illustrative of Samyaktva. For another MS. dated Samvat 1480, see Weber, II, p. 1123, where a full description of the work is given.

It begins:—

श्रीवर्धमानमानव विमर्देन जगत्प्रभुम् ।
वदयेत् कोमुदीर्णं गुणं सम्यक्प्रणयदेने ॥

जय जगद्गुरोरे मनोरे मनोचरिते ॥ रामगुहं नाम न.
गतिं ललित । तत्र ॥ भेनिके नाम राजासि । तत्र वदमदीर्ण.

It ends:—

धर्मः कल्याणः पुंसां धर्मः विमलमणिः परः ।
धर्मः कामदुषा चेदुलकादयो विधीयताम् ॥ १ ॥
इति सम्यक्प्रणीतगुणीकथानकम् ।

[S. C. H.]

1785

सर्वकथानक.

10½×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 24; ten lines to a page.

The MS. contains the story of King Ratnas'ekhara in illustration of the four Pārvās, and several smaller Kathās to illustrate different rules of moral conduct.

It begins:—

यत्नं यत्नानुमानम्...पार्थनायाः विधेयः ॥ १ ॥
सत्यकथानमिच्छन् नमिच्छन् वदमानायकमदम् ।
अनुपुत्रीय विचारं मुञ्चामि ब्रह्मणे मन्त्रि ॥ २ ॥
राजमिह गुणमिच्छन् समोसर्तं विमर्दे महादीपम् ।
मुञ्चन् गोपमामां मुनिरवर्णितं विमर्दिष्यम् ॥ ३ ॥
वैलुङ्गनाह साहसु कवि य परमानि हि कर्तुं तेमि ।
वदमो को दोषो, भवन् विमो गोपना मुञ्चम् ॥ ४ ॥

अहमिचउहसिपुत्रमाह तद्वावमासा हवइ पम्बम् ।
माससि पम्बम् तिथिय पम्बाइ पम्बसि ॥ ५ ॥
चउपुर्वीइ विपारे दिहत्त रयणसेहरनियस्त ॥ ६ ॥

अस्य लीणचिरन्तनग्रन्थस्य दूरवगमात्वाप्राकृतत्वाच्च चम्पू
कथावधेनैव प्रपद्यते । This ends on fol 17,

यस्यैव तस्यैवावष्टम्भ प्राप्य पुरुषेण वास कार्य । असि
अर्थे कथा । ० श्रीनरं नारणीय शुद्धसिद्धिजन्ये कथा । ०

Ends —

इति सर्वकथानक समाप्तम् ।

[B D 181.

1786

सुकृतसंकीर्तन of अरिसिंह.

9½ x 5 inches Devanāgarī handwriting
Fol 43 eleven lines to a page

Sukrtasankirtana ॥ ॥ poem in 11 cantos
containing 555 Slokas composed by Arisīha
a friend and Guru of Amaraçandra of the
Vayāḍa Gaçcha for whom see above No. 1759
The last four or five stanzas of every canto of
this Sanskrit poem which was written to
glorify the well-known minister Vastupāla,
were composed by Amaraçandra, on the
other hand Arisīha seems to have assisted
Amaraçandra in his Kāvya-kalpalatā see above
No. 181 For a full account of the poem see
Ind. Ant. XXXI pp. 477-495 where Buhlers
article on the poem is translated by Burgess
The poem is published in the Ātmānanda Sabhā
Series No. 51 Bhavnagar

Begins —

श्रीवैश्वसिख्यमयप्रबलप्रताप
आपोकटावपधनैकद्विनिरेद ।
आसीदसीमधरित परितस्तपत्रु-
माधार्पिताग्निनिर्लो धवरावदेव ॥ १ ॥

Ends.—

प्रतिसर्गप्रथमेष्विप्ररिसिंहविनिर्मिते ।
हमान्यहत्त आशरि काव्यान्मरपण्डितः ॥

इति सुकृतसंकीर्तननाम्नि महाकाव्ये एकादश सर्ग ।

[B. I. 188

1787

सुहृत्सागर of रत्नमण्डन.

10½ x 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol 28 about 20 lines to a page

Sukrtasāgara ॥ ॥ poem in 8 cantos containing
1372 Slokas describing the pious life of a
merchant called Peghada (alias Prithvidhara).
It was composed by Ratnamandanagani pupil of
Nandiratna and Ratnasakharasuri of the Tapā
Gaçcha No. 1750 above is an abridged form
of Peghada's story composed by Ratnamandana
himself For the authors Mugdhamedhākara,
cf. Peterson, Reports VI p 81

Ratnamandana was present at Pratisthās made
at Ahmedabad in Sam 1821 by Laksmisagara
suri of Buddhisāgara Dhātupratimālekhasāgra
ha I Nos 839 917 The poem is published in
the Ātmānanda Sabhā Series No. 40 Bhavnagar
The poem was corrected by Sudhānanda and
its first copy was written by Nandivijaya.

Begins —

कस्यहुम हवेष्ट वः कुर्वन्तु परमेष्ठिन ।
पुण्यपुण्यजिअकृच्छपुण्यदुष्टरा ॥ १ ॥

Ends —

श्रीदेवेन्द्रमुनीन्द्रपद्मसुहृत्सागरीचर्मोपो गुद
खण्डाक्षरपरागमपावितसख पृथ्वीधरो पीतख ।
सङ्केताम्बरदम्बरगुणितपति श्रीह्यामणभेलचूद
उत्कृष्टा जगद्वर्णनप्रियुषीमूर्तेर्देवधयी ॥ ३१ ॥

पूर्व पर्याप्तोममुदरगुणस्वाभिन्दिराप्रदी-
दीपसीगुरुधर्मोपोचरषट्कारविन्दाजिन ।
प्रोदावगतिरियमण्डनमणे श्रीपेण्डल मुति-
स्तादिष्ट सुहृत्सादिसागर इति क्वात्त प्रथमोमवत् ॥ ३२ ॥

इष्ट श्रीगुरुन्दिन्द्रहर्षाणामोमाडिता मेष्टपा
वितामभितपण्डितप्रमुमुपुधानन्दैरोपीरुपा ।
सम्पन्ननीतिवितनन्दिजयमाहुर्हृतायमतिः
प्रम्यः सद्दिग्द मखपरिमलभ्यादेन विस्तार्यमा ॥ ३३ ॥

इति सुहृत्सागरीचर्मोपोमसुन्दरसूरिगृहाङ्गाभीरजो-
रसुरतिमिनेयपण्डितमकाण्डनन्दिरदागिचरणेगुरादमण्ड

मरिचि मरुताऽ सुखतयागरे धीनेचमुगमसमवच-
कपुनो नामाहमराऽः ॥ १७५६ ॥

[R. D. 177.

1788

सूक्तमाला of केसरविमल.

11x5 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 10, about 16 lines to a page.

Sūktamālā is a collection of Sūktas on general moral principles composed (in Gujarati) by Keśaravimlā, pupil of Kanakavimlā of the Tapā Gacchā in Sam 1761. The work is divided into 4 parts to which the names of the four Puruṣārthas are given. The work is described here through mistake

Begins:—

सकलमुद्वतपटीदुन्दुभीमूमाळा ॥

Ends:—

दुन्दुभीमूमाळारिःसूक्तमाला विभूषिता कर्णमुद्वेन ।
तमोदु शोभामयिका जगती कण्ठलिता मीथिकमाडिकेन ।
भारतीयदुर्गमिधुवासाळा (1) धीमस्तपागजरा
एरिः धीविजयप्रभामिचगुरुद्वतः वितम्बगुरुः ।
तपरोद्वमूवरो विजयते भाव्यानिबोधप्रमः
एरिः धीविजयादिरसासुगुरुर्द्वमनानन्दमूः ॥ २ ॥
निवृत्तात्मद्वगमे प्राज्ञा. धीदाम्निविमलनामावः ।
तप्तोद्वरा वयः प्राज्ञा. धीवजकविमलनामावः ॥ ३ ॥
विषामुभी विनेयी विशकःस्यापविमल इत्यावः ।
तप्तोद्वरो द्वितीयः केसरविमलविभोद्वरः ॥ ४ ॥
तेन चनुमिर्गै इतिता माधनिवद्वरविनेयम् ।
मुक्तामिद्वमाला मनोविनोदाय बाळावाम् ॥ ५ ॥
येद्विद्वपादिचन्द्रवमिने धीविजयमूने वपे ।
अध्वममूमाळाः केसरविमलेन विद्वपेन ॥ ६ ॥
हर्न धीमूमाळाम्प्र संवर्धम् ।

[R. D. 195.

1789

सूक्तमाला of माधविद्व.

8½x5 inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 12, 13 lines to a page. Dated Sam 1789.
This is a collection of Sūktas by Mādhavīdva, son of Vidyānātha.

Begins:—

नीलामयमूमाळारिःसकलमुद्वतपटीदुन्दुभीमूमाळा ॥
धीमूमाळारिःसकलमुद्वतपटीदुन्दुभीमूमाळा ॥ २ ॥
मारी विमलीर्वचमि कर्णो मुनी मरी वामुगुरुद्व ॥
Ends:—
वृत् ८८१५. इति धीविमविद्वममूमाळारिःसकलमुद्वतपटीदुन्दुभीमूमाळा ॥
समाप्तम् ॥

[R. D. 212.

1790

सूक्तमाला of जयानन्दपुरि.

10½x4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 10, about 20 lines to a page.

Life of the Saint Śaṭābhāṣa in 634 Ślokas composed by Jayānandapurī, pupil of Śaṭābhāṣa (cf. No. 1574 and 1593 above) of the Tapā Gacchā. According to Dharmadāsa (see Weber, II p. 1011), Jayānandapurī was born in Sam 1441. The poem is published by Haralāl Hanuman, Jammu, 1910; it is also published in the D. L. P. series, Bombay, 1915. For quotation, cf. Petersen, Report, V p. 215.

Begins:—

वीर विनेवर् देव विजय विद्वमिद्वम् ॥

[E. D. 7.

1791

होटीरजयवर्कपा of दुन्दुभ्याजगनि.

11½x4½ inches; Devanāgarī handwriting.
Foll. 2, 13 lines to a page. Dated Sam 1792.

A Sanskrit poem in 34 verses, to explain the religious importance of the Holikā Parvan, composed in Samvat 1485, by Punyarājagani, pupil of Jayacandra, (see below No. 1850), pupil of Somasundara of the Tapā Gaccha.

Begins:—

प्रणम्य सम्यक्परमार्थदेशकं श्रीवर्धमानं भुवनैकनायकम् ।
जनप्रबोधाय नया विधीयते होलीरजःपर्वकथा यथा श्रुतम् १

Ends:—

एवं श्रीवरसौमसुन्दरगुरुश्रीमत्तपागच्छराट्-
शिष्यश्रीजयचन्द्रसूरिचरणाम्भोजप्रसादादयम् ।
संबन्धः किल पुण्यराजगणिना होलीरजःपर्वणोः
संदर्भः शरदन्तिरक्षाशरदि १४८५ प्राज्ञेश्वरं वाच्यसात् ३४

इति होलीरजःपर्वकथाकाव्यम् । संबत् १४५२ वर्षे फागुण
वर्ग ७ लीपद् ।

[B. D. 9.]

1792

होलीरजःपर्वकथा of फत्तेन्द्रसागरगणि. *

. 10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting
Foll. 13; 14 lines to a page. Dated Samvat 1905.

Another poem in 139 Ślokas, on the same subject, composed in Samvat 1822 by Fattendrasāgaragani, pupil of Dhīrasāgaragani, pupil of Vinītasāgaragani, of the Tapā Gaccha.

Begins:—

श्रीवर्धमानमानस्य सुरासुरनतकमम् ।

वदये होलीरजःपर्वसंबन्धं प्रयितं जने ॥ १ ॥

Ends:—

इति श्रीहोलीपर्वकथा संपूर्णा । संबत् १९०५ मा चैत्र
शुदी ४ वार शुधे श्रीभाजंदसूरिगच्छे ।

[B. D 201.]

PART IV—STOTRAS

1793

अजितशान्तिस्तव of नन्दिदेव.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 7, about 15 lines to a page

A hymn in praise of Ajita and Śānti Jinas. It is in Prakrit and contains from 37 to 40 stanzas written in different metres. According to Jinaprabha (see next number) it originally had only 37 Gāthās to which two more were added. The present MS. has 40 Gāthās. The hymn is published in the Paścātparikrama nādisūtrām by Venichand Surechand Mhesana, 1915. In this edition quotations from Jinaprabha's commentary explaining the different metres are given. The hymn will also be published soon in the D L P Series together with the commentaries of Govindācārya and Jinaprabha.

Begins —

अक्षिप विपत्तयभव-

The following are the metres employed in this hymn —

अवरात्मिका (V 34) अलिङ्गनक (5) कितलपमाला (19) कुसुमलता (15) क्षितक (24, 25) शिष्यक (17) गाय (1-2, 35-40) चित्रलता (13) चित्राक्षरा (27) दीपक (26) नन्दितक (22) नाराचक (14, 28, 31) भागुरक (30) भुजङ्गपरिरक्षित (16) भागविका (4, 6) रत्नमाला (23) रासानन्दितक (12) रासानुन्पक (10) ललितक (18, 32) चानवासिका (33) विमुद्रिलसित (21) वेष्टक (9, 11, 24) श्लोक (3) सप्तक (7) सुमुख (20) and शोषानक (8).

Nandisena, the author is a very old writer. According to tradition he was a pupil of Mahāvira himself. Our MS. contains Gujrātī explanation of the text

[B D 299]

1794

अजितशान्तिस्तव of नन्दिदेव with
दोषदीपिका by जिनप्रभ.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting

Fol. 12, about 10 lines to a page. The MS. is not very old and is often incorrect.

The MS contains the text of Ajita's Antistava with the commentary of Jinaprabha pupil of Jinasūri of the Kharatara Gaccha. See above Nos. 1722-23. The commentary was composed in Sam 1365 and is very important as it contains quotations from Kavi-larpaṇa explaining the different metres. Curiously enough some of these metres are not found explained by Hemacandra in his Cchandonsaśāstra and hence it seems Jinaprabha had to resort to an older work, e. g. Havidarpaṇa which appears to be written in Prakrit. Jinaprabha respectfully quotes Hemacandra's Cchandonsaśāstra on fol. 4. For quotations of Peterson, Reports III, p. 230 ff.

Begins —

अजितशान्तिविनायिषोः कवः ॥ गायत्र्यङ्कतुक्षण वेदम् ।

शेषा मत्ताद्ये दुत्तिचपचक्रका गणा पच ।

दुत्तिचपचक्रद्वेदसमेष्टा कचटवपनामा ॥

[There are five Ganas having 2, 3, 4, 5 and 6 Mātrās in the Mātrā Metres. They are respectively called kṛgana, cṛgana, tṛgana, sṛgana, and pṛgana and have 2, 3, 5, 8 and 13 subdivisions in order.]

भागविकाष्टन्दोक्षण वेदम्—

विस्मेसु श्लोचि तृणानां समेषु वेदो लङ् दुसुवि जाय ।

लङ्क कणो लङ्क कणो व सुणङ्ग मारगिषद्व ।

[In the uneven Pādas of भागविका we have two तृण, लङ् कण, लङ् and कण १. e. 4+4+1+2+1+2 Mātrās. In the even Pādas there are पण, तृण, लङ् कण, लङ् and कण १. e. 6+4+1+2+1+2 Mātrās.]

[B D 120]

1795

अष्टादशस्तवी (युष्मदस्तव) of सोमसुन्दर with
अचनूणि by सोमदेव.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 4, about 11 lines to a page.

This is a stotra written in an artificial style

in which all the different forms of the pronouns *Yusmat* and *Asmat* joined with other words to form a *Bahuvrīhi* compound, are employed by the author i. e. *Somasundara* of the *Tapā Gaccha* (Sain. 1430-1499). The *Cūṛṇi* was composed by the author's pupil *Somadēva*. In a MS. from the *Kāntirijaya* Bhandar, Baroda, the date of the composition of the *Stotra* is given by *Somadēva*, as Sain. 1497. The text of the *Stotra* is published in the *Jaina Stotrasaṅgraha*, vol. I, issued by the *Yas'ovijaya Jaina Granthamāla*, Benares, 1906.

The *Stotra* begins:—

स्तुते पारंजिनाधीशं०

The com. ends:—

इत्यष्टादशस्तोत्राः श्रीतपागच्छपुरन्दरश्रीसोमसुन्दरविरचितानि। (सुनिलिधिमनुमते ११९७ वर्षे परमगुरु...सोमसुन्दरसूरिराजकृतायाः—Baroda MS.) अवपूर्णस्तच्छिष्याशुतोमदेवगणिकृता चिरं जीवादिति।

[B. D. 83.]

1796

ऋषिमण्डलस्तव of धर्मघोष.

10½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 13; nine lines to a page

Raimaṇḍalastava, also called *Maharāṇikula* or *Maharāṇiṣṇasastava*, is a *stotra* in 208 *Gāthās* by *Dharmaghosaśūri*. See *Bhandarkar, Report*, 1883-84, pp. 130-138 and 443-446, also cf. *Weber*, II p. 945 ff.

Begins:—

भक्तिमतरतिरसुखं०

[B. D. 83.]

1797

ऋषिमण्डलस्तव of धर्मघोष with
वृत्ति by शुभचर्चन.

12 × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 208, about 15 lines to a page. Incomplete.

Raimaṇḍalastava of *Dharmaghosa* with the commentary of *Subhavaradhana*, pupil of *Sādhu-vijayagani* of the *Tapā Gaccha*. It was composed during the spiritual reign of *Hemavimalasūri*,

successor of *Sumatisādhu*. Another work of the author is *Yardhamānadesanā*, composed in Sain. 1552 (=Prasasti). For quotations, cf. *Peterson, Reports*, IV p. 78 ff.

Begins:—

योग्यतादी शिवशुद्धमार्गं०

Ends:—

इति तपागच्छाचार्यः श्रीहिमविमलसूरिविरचितः श्रीसाधुविजयगणिकृतिपरमाणुर्ः शुभचर्चनगणितोतादीः ऋषिमण्डलस्तवो द्वितीयपण्डे श्रीभार्यरक्षितस्तवः०।

[B. D. 87.]

1798

कर्पूरप्रकर of हरिवेण with
टीका by जिनसागर.

12½ × 4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 173; about 17 lines to a page. The MS. is old.

Karpūraprakara is a collection of 172 stanzas on moral behaviour, in Sanskrit, by *Hari*, pupil of *Vajrasena* who was the author of a *Trisastisāra*. *Hari* himself was also the author of a *Nemikarita*; cf. *Bod.*, No. 1414 and *Weber*, II p. 1101 for quotations.

The commentator is *Jinasāgara*, pupil of *Jinavardhanasūri* of the *Kharatara Gaccha*. *Dharmacandra*, the author's pupil, wrote out the first copy, and is probably identical with the commentator of *Karpūramahārī*; see above No. 1281, where I have wrongly identified *Dharmacandra's* guru *Jinasāgara* with a later *Jinasāgara*.

Our *Jinasāgara* was a pupil of *Jinavardhanasūri*, but succeeded to the *Gādī* of his guru after *Jinacandra*. He obviously belongs to *Pippala* branch of the *Kharatara Gaccha* which was founded by his Guru in Sain. 1474; cf. I. A. XI. p. 250. *Jinasāgara* preached and made *Pratisthā* in Sain. 1492, 1505, 1507 and 1520; cf. *Peterson, Reports*, III p. 203; *Jinavijaya*, *Prācīnajainalekhasaṅgraha*, vol. II. Nos. 416; 433 and *Buddhi-āgara*, *Dhātupratimālekhasaṅgraha*, I. No. 1180.

Karpūraprakara, with the commentary of

Jinasāgara an I Gujarati translation is published by Harishankar Kalidas, Ahmedabad 1901 with Jinasāgara's commentary and Somasandra's kathās (see above No 1705) by Hirala Hansaraj Jamnagar, 1916 and with Jinasāgara's commentary only by the Jaina Dharmaprasāraka Sabha Bhavnagar, Sam 1075

The text ends —

श्रीवज्रसेनस्य गुरोस्त्रिपटितारमदम्बरकुटसङ्गुणस्य ।
शिष्येण चके हरिणेषमिदं सूत्रावली नेमिचरित्रकर्ता ॥

The com begins —

स श्रेयसी निवमजसमपञ्चिनोद्भूः

It ends —

श्रीहरतरुणरात्रभीतिनचर्चनसुसूत्रिणिवेण ।
श्रीजिनस्यरदगुणा इतिहा कर्पूरीकेयम् ॥ १ ॥
प्रथमादौ लिखिता तपिचन्देहे धर्मचन्द्रेण ॥ २ ॥ ३ ॥
[B D 174

1799

कल्याणमन्दिरस्तोत्र of सिद्धसेन.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, about 10 lines to a page.

Kalyānamandira Stotra of Siddhasena Divā Lāra. It contains 44 stanzas like the Bhaktāmara. It is published with German translation by H Jacobi in Indische Studien XIV p. 376 ff. It is recently published by the Āgamodaya Samiti Surat with the commentaries of Kanakakusala and Mānkyacandra along with the Bhaktāmara Stotra and a foreward by H Jacobi, English translation and Sanskrit introduction by Prof Kapadia. It will also soon be published with the commentary of Harsakirti in the D L P Series, Bombay

[B. D 298

1800

कल्याणमन्दिरस्तोत्र of सिद्धसेन with

टीका by कनककुशल.

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 17, about 14 lines to a page Dated
Sam. 1712.

115

Kalyānamandira with the commentary of Kanakakusala composed in Sam 1052. For quotations, cf Weber II. p. 973 ff Kanakakusala was a pupil of Haravijayasuri of the Tapā Gaccha. See below Nos. 1838-1840

Begins —

प्रथमं पार्थमिदं.

[D. D. 67.

1801

कल्याणमन्दिरस्तोत्र of सिद्धसेन with
टीका by हर्षकीर्ति.

10½×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 20, about 13 lines to a page

Kalyānamandira with the commentary of Harsakirti pupil of Candrakirti of the Nāga-puriya Tapā Gaccha. The MS. does not contain the colophon but I found that it was Harsakirti's commentary on comparing it with MS No 703 of 1899-1915 of the B. O. R. I. Poona. For Harsakirti, see below No. 1823

Begins —

श्रीमत्पार्थमिदं यत्वा वाचान् बोधहेतवे ।

[B D 301.

1802

कायस्थितस्तोत्र with अयचूरी.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, about 17 lines to a page

This is a Prakrit Stotra in 24 stanzas accompanied here by a brief Sanskrit Avacurī. It is published with the Avacurī of Kulamardana the Ātmānanda Sabhā, Bhavnagar, Sam 1963

The Stotra begins —

अहनुदसणरहिड कायस्थिंभीसणे भवारणे ।

The Avacurī begins —

वर्षमान दिन नत्वा यथाभूतापदेताम् ।

कुर्वे कायस्थितिस्तोत्रे किमर्पमकाशनम् ॥

[B D 144

1803

क्रियाकलापस्तुति (चतुर्विंशतिजिनस्तुति) of
समन्तमद्र with टिप्पनी by प्रभाचन्द्र.

8½ × 6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 96, 12 lines to a page Dated Sam 1913

Kriyākalapa, also called Caturvīṃśatjīnastuti
or Svayambhustuti, is a Stotra in 123 Slokas
composed by Samantabhadra as is clear from the
last stanza. The Tīppanī is by Prabhācandra.
Both are Digambaras, cf. Brhat Tīppanika
(Jaina Sāhitya Sāṁsodhaka vol I Pt. 2) No
147, and Hirahī, Cat. of C. P. MSS., 1926,
p. IX ff

The text begins —

सद्यमुवा भूतहितेन भूतसे समजसज्जनविभूतिचक्षुषा ।

The Tīppanī begins —

स्वयं परोपदेशमन्तरेण मोक्षमार्गमवदुच्यते ।

Ends:—

इति श्रीमत्प्रभाचन्द्रविरचितार्वाङ्गी श्रीगौतमादिचतुर्विंशद
स्वरश्च (?) समन्तमद्रकृतस्तुतिविवरणे परिपूर्णम् ।

[B D 47]

1804

गौतमस्वामिस्तोत्र of जिनप्रभ

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, ten lines in all.

A stotra in Sanskrit containing nine stanzas
by Jinaprabha for whom see above Nos. 1722-23

Begins:—

ॐ नमोऽस्मिन्गणेशाय ।

[B D 209]

1805

चतुर्विंशतिजिनस्तुति of चर्यमोच with
अपचरि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, about 13 lines to a page.

A Sanskrit Stotra in 28 stanzas by Dharmā

ghosasuri, pupil and successor of Devendrasuri
of the Tapā Gaccha. Dharmaghosa died in Sam.
1357, cf. Weber, II p 1010. Our MS contains a
brief Avacura

It is published with commentary in Stotratra-
nakara vol. I, by Venichand Surchand,
Mhesana 1914

Begins—

अथवृषभ विनामिदृश्यसे ।

B D 72

1806

विचक्रस्तोत्र with वृत्ति by साधुपराजगणि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, sixteen lines to a page

This is a Sanskrit Stotra in 12 stanzas written
in an artificial style with commentary, both
composed by Sādhurājagani, pupil of Devasunda-
rasuri of the Tapā Gaccha. The Stuti embodies
the names of different catables. Both text and
commentary are published in the Jainastotra-
Sangraha vol. II (Yas'ovijaya Jaina Grantha-
malā), Benares, 1906

The vṛtti begins:—

श्रीमद्वाचीरामायणं किंचिद्वृत्तिर्विधीयते ।

स्वोपचरिविचक्रस्तोत्रे कीदृशमाश्रय धीमताम् ॥

तस्य चेदमादिमं पद्यम् । आम्भारापणसेठरीः ।

[B. D. 2]

1807

जिनशतक of जम्बुकवि with अपचरि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 18, about 18 lines to a page. Dated
Sam 1653.

Jinasataka is a poem in praise of Jina,
containing 100 Slokas divided into four chapters
and composed by Jambūkavi of the Candrar-
Kula. A commentary on this poem was written
in Sam 1025 by Sāmbhāmuni of the Nāgendra

Kula, cf Peterson Reports IV p 90 ff The poem is published in Kavyamālā Guccha VII p. 52 ff In our MS, the Avacūti was composed and written by Vimalabhaṅṣaṅgi at Cambay in Sam. 1653

Begins —

श्रीमद्भिः स्वैर्मेहोभिर्भुवनमधि०

[B D 63]

1808

जिनस्तोत्रकोश of मुनिसुन्दर

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 17, about 17 lines to a page

This is a collection of Stotras addressed to Jina composed by Munisundarasuri of the Tapā Gaccha for whom see above Nos 1572 and 1712 Born Sam. 1436, died Sam 1503, cf L. A. XI p. 250 and Weber II. p. 1012 ff.

The work appears to be divided into several Prastāvas. Our MS contains 19 out of the 23 chapters of the first Prastāva. The first Prastāva is published in the Jainastotrasaṅgraha vol II (Yosaviyaya Jaina Granthamālā) Benares 1906

Begins —

जयधिय ज्ञानस्तवस्त्रिपायुधै०

[B D 299]

1809

दादापार्श्वस्तव of राजसुन्दर.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 2, about 14 lines to a page

A hymn in praise of Dadā Pārśvanātha of Baroda, composed by Rājasundara pupil of Pandita Padmasāgara (see above No 1703). The hymn contains 45 stanzas in which the first lines of the stanzas of the Bhaktāmara Stotra are used as the last lines in the corresponding stanzas. The hymn will soon be published by the Āgamodaya Samiti in the IIIrd volume of their Bhaktāmara-pāda-purīkāvyasaṅgraha

Begins —

श्रीजयसेनरराकपविप्रपुत्र

कहपाणसततिकर स सदा ममास्तु ।

यसार्थनां विदुषीह बुधा कमानां

मत्तममरणतमौलिमणिप्रमाणम् ॥ १ ॥

Ends —

एव श्रीचटपद्नामनगरोत्तसैकपूडामणिः

श्रीमत्पण्डितपद्मसागरपुरो पादपसादास्तुत ।

सद्गन्ता मयका सुरेश्वरनतः श्रीपाचदेवो जिनो

दादावयः प्रभुराजसुन्दरदिको कहपाणकोटिमद् ॥ ५ ॥

[B. D 170]

1810

नन्दीश्वरस्तोत्र and चण्डाकर्णमहावीरस्तोत्र

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Folio 1 only 22 lines in all

(1) नन्दीश्वरस्तोत्र in 12 stanzas is written in old Gujarati Begins — नन्दीश्वर कीर्णमङ्गारि० (2) चण्डाकर्णस्तव contains four stanzas in Sanskrit. Begins — चण्डाकर्ण महावीर०

[B. D 107]

1811

परमानन्दस्तोत्र.

11½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foil 4 about 18 lines in a page.

Paramanandastotra in Sanskrit, contains 25 stanzas. In our MS it is accompanied by a Gujarati commentary

Begins —

परमानन्दसंपन्न दिविकार निरामयम् ॥

[B D 181]

1812

पार्श्वस्तोत्रादिसंग्रह.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foil 14, about 11 lines to a page. Dated Samvat 1786

The MS contains the following Stotras —

- (1) उपसंगहर-पाञ्चस्तोत्र, in five Gāthās, begins —
उपसंगहर पाञ्च
- (2) द्वास्तिकरसवन in 14 Gāthās composed by
विद्यासिद्धि pupil of सोमसुन्दरसूरि of तपगच्छ,
begins — सैतिकर सतिजिण

Ends —

- तवगच्छावर्णनपरियुगवरसिरिसोमसुन्दरगुरुण ।
सुप्रसायलक्ष्मिदी विज्ञासिद्धी धुणइ सीसो ॥ १२ ॥
- (3) अथहरसवन of मानतुङ्ग in 25 Gāthās begins —
हमिउण वणयसुरगण
- (4) अशितशान्तिरूप of नन्दिपेण in 40 stanzas,
see above No 1793.
- (5) भक्तारस्तोत्र of मानतुङ्ग See below Nos
1818-1817.
- (6) वृद्धशान्ति in 5 Slokas, begins — ओमो मया •
see below No 1853

The MS was written by Saṅghavimala, pupil
of Rājavimala of the Kalapara (Kutubpurā
Tapā) Gaecha in Sam. 1786.

[B. D 299

1813-1816

भक्तारस्तोत्र of मानतुङ्ग.

11½ × 4½, 11 × 5, 10 × 5, 10 × 4½ inches, Deva-
nagari handwriting Foll. 17, 7, 13, 4, about
13, 12, 12 12 lines to a page The first MS is
dated Sam. 1783 and contains the Balāvabodha
of Morusundara (see above No. 1535) the third
is incomplete (contains only 12 stanzas), second
and third contain Gujarati explanation

Bhaktāmarastotra is a Sanskrit Stotra in 44
stanzas in praise of Rābhas Jina Its author is
Māratunga for whom, see Klatz, I. A. XI
p 252 Weber II. p 932 f n and Winternitz
Geschichte II p. 339 ff The Stotra is edited
and translated into German by H. Jacobi, in
Ind. Stud., XIV p 359 ff It is also published in
the Kāvya-mālā, Gaecha VII It is recently
published with English translation and Sanskrit
Introduction by Prof Kṣapāda in the Āgama-daya
Samiti Series, together with the commentaries of
Guaṅkara Megharviya and Kanakaluśala and
the Kalyāṇamandira Stotra.

[R. D 81, 299, 308, B I 174

1817

भक्तारस्तोत्र of मानतुङ्ग with
वृत्ति by गुणाकर.

11½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 39, about 19 lines to a page. The MS
was copied by Hāṁsakṛti in Sam 1514

Bhaktāmarastotra with the commentary of
Guaṅkara, (also called Gunasundara), pupil of
Gunacandra, successor of Śrītilaka of the
Bhadrakalpīya Gaecha. It was composed in Sam.
1426 Our MS does not contain the Prasasti
of 11 Slokas, giving the date &c For this,
cf Peterson, Reports V p 207 ff Also see
Bod, No 380 and Weber, II. p 938 ff

Begins —

पूजासायवचोपायगणमातिशयाद्भुताम् ।

End —

(इति) भक्तारस्तोत्रकारकधीममपदेवसूरिसन्तानीयधी-
गुणचन्द्रसूरिस्त्रिव्योपायगणसुन्दरविरचिता श्रीगुण-
दिपेक्षविविधुति समाप्त । सवत् १५१४ वर्षे हंसकीर्तिग-
यिनालेखि । श्रीहरवरणच्छे जिममद्रसूरिविजयराये ।

[D D 282

1818

योगशास्त्र of हेमचन्द्र and
other Stotras.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 51, about 13 lines to a page Dated
Samvat 1550

The MS contains — (1) योगशास्त्र (chs. 1-4) of
हेमचन्द्र, see above Nos 1649-1652 It is recently
published with the authors own Vṛtti by the
Jaina Dharma Prasāraka Sabha Bhavnagar, 1928.
(2) श्रीरामस्तोत्र of हेमचन्द्र, see below No 1820,
(3) श्रीरामस्तोत्र in 5 slokas, (Be सदनद्वन्द्व), (4)
जीवपल्ली पाञ्चनामन्य in 44 Slokas by महेश्वरम
(Be प्रभु जीविका), (5) पाञ्चनामन्य in 13 slokas (Be
श्रीवामेयममेय), (6) अशितशान्तिरूप of नन्दिपेण;
(7) अथहरस्तोत्र of मानतुङ्ग; (8) श्रीलोपदेशमाहा
of जयकीर्ति in 116 Gāthās, see above No 1693, (9)
वृत्तानुवर्णन अथयन, this is another name of
वत्तु शरणप्रकीर्णक, for which see above Nos
1432-56, (10) श्रीतमद्वय, (11) जीवविचार; (12)
अथतय, (13) विषादसप्तश्लोका; (14) क्षयिमहलक्षण of

धर्मोद्य, (15) लोकनाल्लहात्रिंशिका, (16) विचारसारसूत्र
in 85 Gāthās by हेमचन्द्रसूरि, the head of the
Gaccha (which?) composed in Sam. 1267

It begins —

मोक्षसहकार्यी०

It ends —

धनवित्तं जा किञ्च पादलिपुत्रे पतिक्क जो रावा ।

माणे जो परिधज्ज तेसि नामणे रह्यमिण ॥ ८४ ॥

मुणित्तदिणयरसत्ते परिसे विद्धमनिवाड रह्यमिण

कच्चियसुद्धे तेरसि दिणमि सुगुरुवपुसेण ॥ ८५ ॥

गण्डाधिराजधीहेमचन्द्रसूरिविरचित श्रीविचारसारसूत्रम् ।

[B. D 28

1819

लघुसंग्रहक of जिनवल्लभ.

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Fol. 7, about 18 lines to a page

Laghuranghapattaka also called merely Saṅgha
pattaka is a collection of 40 Sanskrit stanzas
on moral behaviour by Jinavallabhasūri of the
Kharatara Gaccha For another MS of the
text with Harsarājas commentary cf. Weber
II p. 927, for the author (died Sam. 1167) see
Bhandarkar, Report, 1882-83, p. 47 ff Also see
above No 1685 It is published with a com-
mentary by Balabhai Chaganlal Ahmedabad

Begins —

बद्धिवालावलीड०

Ends —

समस्तमतिसे० कद्धांमदे ॥ ४० ॥

[B. D 144

1820

वीतरागस्तोत्र of हेमचन्द्र.

10½ × 4½ inches. Devanāgarī handwriting
Folio one only; 48 lines in all First folio of the
MS. is missing

The Stotra contains 20 Prakāśas each having 8
or 9 stanzas and was composed by Hemacandra,
for whom see above Nos. 1724-32. For another
MS of Bod No 1381 The Stotra with the
commentaries of Prabhānanda of Kharatara
Gaccha and Viśālarāja (pupil of Somasundara)

116

of Tapā Gaccha is published in the D. L. F.
Series Bombay 1911 Our MS. does not
contain the first 10 Prakāśas Also see above
No. 1818 (2)

[B. D 107

1821

वीरचरित्रस्तव of जिनवल्लभ with
श्रुति by समयसुन्दर.

10 × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Fol. 24, about 13 lines to a page

Viracaritrastava also called Duriyayasamūra
Stotra contains 44 Prakrit stanzas It was
composed by Jinavallabha of the Kharatara
Gaccha, see above No 1819 The commentary
is by Samayasundara for whom see above
Nos 1440-41 For other commentaries on the
Stotra cf. Mitra, Notices VIII p. 157, Bk.,
No 1491

The Stotra begins —

दुरिययसमीर मोहपङ्कोहीर

यणमय जिनवीर सिद्धिवाणध्ववीरम् ।

अयमदपरिकूल सरस सुवर्णागुहक

अरियमिह समूल किंचि किंचेति धूलम् ॥ १ ॥

The com begins —

नत्वा वीरत्रिनेन्द्र दुरिययसमीरल च (सह)
श्रुतिमहम् ।

[B. D 154

1822

वीरस्तव of धनपाल with अवधूति.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, about 40 lines in all

Virastava in 30 Gāthās composed by Dhana-
pāla author of the Rābhapañcāsikā, Tilakama-
ñjari and Prakṛtalakṣmī in Sam. 1029 It is
edited with other works of Dhanapāla by Prof
H. R. Kapadia in the Āgamodaya Samiti Series.
It will be shortly out.

Begins —

जितमरणदेहि भगदे०

[B. D 304

1823

शोभनस्तुति of शोभन with अवचुरि.

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 74, eighteen lines to a page

Śobhanastuti also called Śānticaturvīṣatīkā is a collection of 96 Śloka in praise of the 24 Jinas composed by Śobhanā brother of Dhana pāla author of Tilakamājari. The hymn is published with an Avacurī which is the same as ours in the Kāvyaṁālā Guccā II. It is edited and translated into German by H. Jacob at Z D M G 32 p 509 ff. It is recently edited with the commentary of Dhanapāla brother of the author, and our Avacurī by Prof. Kapadia in the Āgamodaya Samiti Series Bombay, 1926. Prof. Kapadia has again edited the same in the same Series with the commentaries of Jayaviṇya Siddhicandra Saubhagyaśāgara and Deracandra and with a Sanskrit introduction in which he discusses at length the Yamalamaya Stotra literature of the Jainas. The edition will be out in a few days.

[B D 177]

1824

सरस्वतीस्तोत्र of बप्पभाषि

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Folio one only 14 lines in all

This is a Stotra in 13 Śloka in praise of Sarasvatī by Bappabhaṭṭi. According to Prabhā vakacarita (N S ed p 178) he was born in Sam 800 and died in 895, whereas in the Vicārasara of Pradyumna and the Gacchotpathi Prakīrṇaka (cf. Peterson Reports III p 272 v 31, p 285 v 101) it is said that Bappabhaṭṭi was born in the year 1300 after the Viranuvāna i.e. in 830 of the Vikrama Era. Compare again Dhondarkar Report 1883 84 p 15 and S P Panikar Gaudavaho (2nd ed Poona 1927) Intro. p 156 ff. The Stotra is published in Prof. Kapadia's edition of Bappabhaṭṭi's Caturvīṣatīkā in the Āgamodaya Samiti Series Bombay, 1926.

Begins —

हलमारा विहगम शाहना =

[B I 175]

1825-1827

सिन्दूरप्रकर of सोमप्रभाचार्य.

10½ × 4½ 10½ × 4½, 10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 8, 4, 6 (2-7) about 12, 16, 15 lines to a page. First MS is incomplete, third is dated Sam. 1675, its first folio is missing.

Sinduraprakara also called Somasatāka and Suktimuktāvalī is a collection of 100 Sanskrit stanzas on different subjects connected with Jain religion. Its author is Somaprabhācārya pupil of Vijayasūtra pupil of Ajitadeva of the Brhad Gaccha. He composed his Kumarapalapratibodha in Sam 1241 cf. Peterson Reports V p 37 ff. Brhatpāpanika No. 232 (cf. Jaina Sāhitya Sāṁdhika, vol. I pt 2) mentions a Sumatī-nāthacarita which was written mostly in Prakrit by our author during the reign of King Kumarapala Srīgaravarāgyataranginī is still another work of this author. According to Dharmaśāgara he was well known as Satārthi (or for his Satārthi? A MS of a Satārthi by Somaprabha exists at Baroda Kāntivijaya Bhandar) cf. Weber, II p. 1007. For another MS. and quotations of the same p. 1132 ff and Bod., No 1409. The text is published in the Kāvyaṁālā Guccā VII p. 85 ff. The same with Harśakīrti's commentary is published by the Oriental Press Co. Ahmedabad 1867 and by Keshavlal Dalsukhabhai, Ahmedabad 1924.

[B D 154, 301, D I 185]

1828

सिन्दूरप्रकर of सोमप्रभ with

टीका by हर्षकीर्ति

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 47, ten lines to a page

Sinduraprakara with the commentary of Harśakīrti pupil of Candrakīrti of the Naga-pur ya Tapa Gaccha. For quotations cf. Weber II p. 1132 ff. for the author cf. Dhondarkar, Report 188°-83 p 4° ff. A MS of Nyāyāra tāra (No 91 of 1873 74 of H O R. I Poona) was copied in Sam 1635 for our Harśakīrti.

Ends —

येषां विनेयैर्महर्षीर्वैदुष्यशो हृत्तिमिमामकार्षीत् ॥

[D D 61.]

PART—V MISCELLANEOUS

1829-1830

अतिचार.

8x4 and 10x4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 7 and 11, about 13 and 10 lines to a page Second MS dated Sam 1903

Ātīcāra or the violation of the moral rules laid down in connection with the fivefold Ācāra and atonement for the same. The piece is mostly written in Gujarati

Begins—

माणमि दत्तममि य चणमि तदेव तद्वय विरिचमि ॥

[B D 96, 301

1831

अनुयोगविधि.

10x4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 15 about 17 lines to a page

A manual of the rites in connection with the initiation of a Sādhū Mostly in Gujarati.

Begins—

श्रीविजयसिंहसूरिगुरुमो नम । श्रीभाष्यकमुग्ररुक्
म्योद्वा । मदी १ सामायिकाभ्युपगच्छि १२ अनुविकसि०

Ends—

इति अनुयोगविधि । अनुयोग साव प्रतिक्रियते तत
सौक्ष्म्य लोच १ तत उपस्थापनाम् इति । पुन अनुव ।
सर्वयोगदिनकालमान, अनुष्ठानकरणविधि, सिष्यमण्डक
स्थापनविधि०

[B D 304.

1832

महाहिकाव्याप्यान of समान्स्वाप.

10½x4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 11 about 15 lines to a page.

the
in:
pu

see above No- 1622 and 1731 For quotations, of Bdk, No 1503, Mitra Notices IX. p 8 and Catalogue of Sh. MSS of the Calcutta Sanskrit College vol X (1909) No. 71 It is published by the Ātmānanda Sabhā of Bhavnagar

Begins—

शान्तीय शान्तिवर्ताई नत्वा स्मृत्वा य मानसे ।

महाहिकावा व्याप्यान लिख्यते गद्यवन्धत ॥ १ ॥

[B D 198

1833

आचारचूडिका

10½x4½ inches Devanāgarī handwriting Foll 4, about 13 lines to a page

Cūlikā of Ācāra (of Ācārāṅga Sūtra?) in 80 Gāthās in which the religious duties of a Jain Śrāvaka are laid down with references to the stories of older Śrāvakas.

Begins—

य नमह रिशङ्गाह केवकवरमाणदत्तगणगाह ।

अरिहत भगवत सिद्ध पुत्र जयपसिद्ध ॥ १ ॥

अथ आसेह जिणो सुच गुधनि तद्वि गणहारी ।

अनुष्ठान बोधनय दत्तमवित्तममि कालमि ॥ २ ॥

चउमेर जिणममो पन्नलो खोहणो तिग्गिदेहि ।०

Ends—

निणसासणरत्ताण समग्गसवगनुचवहण ।

एषा धायारस्स य म्भूला मणिश मुग्गिदिहि ॥ ४० ॥

इति श्रीभाष्यचूडिका समाप्ता ।

[B D 303

1834-1835

आराधनाप्रकरण of सोमसूरि.

10½x4½ and 10½x4½ inches Devanāgarī handwriting Foll 6, 6 (1-5, 10), about twelve lines to a page Dated Sam 1829, 1750

Ārādhanā also called Paryantārādhanā consists of 70 Gāthās and was composed by Somasūri. For a MS dated Sam. 1293 of this piece

compare Peterson, Reports V p. 69, also see Catalogue of MSS of the Calcutta Sanskrit College vol X p 75

Begins —

नमिऊण भणइ एव भयवें०

[B. D 81, 154

1836

आलोचना of गौतम with
टीका by प्रभाचन्द्र.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 51, ten lines to a page Dated Sam 1864

Ālocana or the Daivasāla Pratikramana Sutra
It is ascribed to Gautama by the commentator
Prabhācandra The Sutra is employed in the
rite of the daily expiation for sins committed in
his fivefold activity by a Sadhu

Begins —

पञ्चाचारविशोधनार्थममलामालोचनामुक्तवान्—
ष्टम्यादिदिनाक्षरेणनया श्रीगौतमो भारद्वाजः ।
द्वष्टार्थं प्रवै प्रसन्नवचनै सर्वप्रबोधप्रदे—
खां व्यापाहृतमदोपलभ्यतु भारद्वाजे प्रकम् ॥०

Ends —

श्रीमद्गौतमनामनिर्माणधरैर्लोकत्रयोत्तमैः ॥
सुव्यक्त सकलोपदेशो यनिपतेर्ज्ञात प्रभाचन्द्र ॥

इति गौतमसामितिरिपितदैयसिक्कप्रतिक्रमणापाटीका
श्रीमत्प्रभाचन्द्रपण्डितेन कृतेति ।

[B D 56

1837

एकादशमित्रतथानक

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5 about 15 lines to a page.

This is a story written in Prakrit and contain-
ing 157 Gāthās to illustrate the importance of
the Ekādasi Vrata.

Begins —

मितिपीरं नमिऊण प्रष्टइ मितिगोयमो समासेवम् ।
भयय कदेयु इदि इग्गारसमूहकरण ये ॥ १ ॥०

[B D 122.

1838-1840

कार्तिकशुक्लपञ्चमीमाहात्म्य of कनककुशल.

10½ × 5, 10½ × 4½ 11 × 4½ inches, Devanāgarī
handwriting Foll 8, 9, 5, about 18, 9, 16 lines
to a page First is dated Sam 1868

These are three MSs of a story of Varadatta
and Gunamañjarī It was composed by Kanaka-
kusa's pupil of Vijayasena and Hīravijaya Suris
of the Tapa Gaccha in Sam 1655 at Medatā. It
was corrected by Padmavijaya and Bhavavijaya
Grans, see above Nos 1800 and 1414-15 The
story illustrates the importance of the 5th day
of the first half of Kartika usually known as the
Saubhāgya or the Jñāna Paścātmī, compare
Bik No 1486 and Mitra Notices, IX p 5

Begins —

श्रीमत्पार्श्वजिनापीत कलवर्धितुरस्वितम् ।

प्रणय परया भवत्या सर्वार्थीष्टार्थसाधकम् ॥ १ ॥

शुद्धकार्तिकपञ्चम्या माहात्म्य वर्णते मया ॥०

[B D 191, 295, 297

1841

गच्छाचारप्रकीर्णक

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 16 eleven lines to a page

Gacchācārā Prakīrṇaka contains 186 Gāthās
on the conduct of Bhiksus and Bhiksunis. Our
MS contains only 84 of these with a Gujarati
translation The text with Sanskrit Cōhāya is
published along with 9 other Prakīrṇakas by the
Agamodaya Samiti of Surat in 1927 The same
Samiti has also published this Prakīrṇaka with
the commentary of Vasuṃdara (L. o. Vijayavimla
Gani) For quotations cf. Weber II p. 622 ff

Begins —

नमिऊण महावीरं तिष्ठतिद्वन्द्वसिय महामात ॥०

[B D 181

1842

जीयश्ममापातुल्लव.

12 × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 3 72, nine lines to a page

The MS is without beginning. It contains a long dissertation in Gujrali on the sins committed by the soul and the manner of asking forgiveness for them. At the end is given a piece in 98 Prakrit Gāthās. It is called Jivak-samāpanā Kulaka.

The Kulaka begins —

जो धोयि मय् जीवो चउगहमवचकमउसवारमि ।

द्वविज मोहेण तपि य तिचिहेण पामामि ॥ १ ॥

Ends —

हय पामणाहएसु चउगहमवचकयाण जीवाण ।

भावयिसुदीय् महाकम्मवलयकारण होउ ॥ ३८ ॥

इति जीववखामणाकुलकाः ।

[B D 154.]

1843

दानशीलतपभायनाकुलक of अशोक

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, six lines to a page

This is a small poem in 50 stanzas written in Sanskrit by Asoka Muni on the qualities of Dāna, Tapa, Śīla and Bhāvanā. One Asoka living in Sam 1154 is mentioned at Peterson Reports V p. 29.

Begins —

देवाधिदेव नमिऊण पीरं समसससारसमुद्गीरम् ।

Ends —

ऊन्नाह सत्तण भवाणण्ण असोणामामुणियुगवेणम् ।

सिद्धान्तति सारहयमि जेण दीणादिच सूरि खमणु तेणम् ॥

[B D 209]

1844

दीक्षाविधानादिपञ्चाशक of हरिमद्र.

10½ × 4½ inches Devanāgarī hand writing
Foll 24, 8 ght lines to a page

The MS contains five out of the 19 Pañcāśakas (i. e. poems in 50 stanzas each) of Haribhadra. They are — दीक्षाविधान [Be — नमिऊण महावीर जिण दिस्साए°] चैत्ययन्दन [Be — नमिऊण यदमाण सम

117

धोय्छामि°], पूजाविधि [Be — नमिऊण महावीर जिण पूजाए°], मत्थालयान [Be — नमिऊण यदमाण यमावउ°] and स्वरवाविधि [Be — नमिऊण जिण पीरं°]. Compare Peterson Reports, I App. p. 16.

All the 19 Pañcāśakas are published with Abhayadeva's commentary by the Jaina Dharma Prasāraka Sabha, Dhavānagar, Sam 1968.

[B D 209]

1845

नमस्कारमाहात्म्य of सिद्धसेन

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 6, about 14 lines to a page.

Namaskāramāhātmya or importance of Nama-skāra is a work containing 217 Ślokas divided into 8 chapters. It was composed by Siddhasena at Suddhapura on the banks of the Sarasvatī.

Begins —

नमोस्तु गुरये कस्तुरये जगन्नामनि ।

तेषामनायनन्तावर्गं श्चक्रेण्डोवपपात्रैः ।

वित्तवोत्थारमनं शुद्धिं सिद्धसेनसरस्वती ॥ ११ ॥

Ends —

सिद्धसेनसरस्वत्या सरस्वत्यापगातये ।

श्रीसिद्धचममाहात्म्यं शीतं श्रीसिद्धपत्ने ॥ १४ ॥

इति श्रीसिद्धसेनाचार्यविरचिते श्रीमद्यनमस्कारमाहात्म्ये
३८माः श्लोकः ॥

[B D 177]

1846

पञ्चपरमेष्ठीमहामन्त्रचन्द्रिका

10½ × 5½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 38 eleven lines to a page. Dated Sam, 1905

These are a few Jain Tantric extracts

Begins —

अथ उवाचमालिनीमन्त्र । ॐ नमो भगवते श्रीचन्द्रमस
त्रिनेन्द्राय ॥ इति उवाचमालिनीमन्त्राः fol 3b, इति
नमोस्तुयुक्कषः 5b इति भद्रानीसी विद्या 6b, इति गणि
विद्या 10 इति पञ्चपरमेष्ठिनमस्कारतरुस्तोत्र 12, इति
पञ्चपरमेष्ठिस्तवविषय 13b, इति श्रीजिनप्रसूतिकृत
पञ्चपरमेष्ठिमहामन्त्रस्तोत्र 16b

Ends —

इति महासैदान्तिकभद्रगुप्तस्वामिना नीलशिष्यश्रीवयर
स्वामीवचने घृहद्वितेन्दुते । श्रीपद्मपरमेश्वरीमहायज्ञमन्त्रचक्र
वृत्तिरिय समाप्ता ।

[B D 123]

1847

पर्युषणाशतक with वृत्ति
of धर्मसागर

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 36, about 15 lines to a page.

Paryusanaśataka is a collection of 110 Gāthās
treating of the Paryusana Parvan composed by
Dharmasāgara pupil of Hiraṇyaka Suri of the
Tapā Gaccha. The commentary in Sanskrit is
by the author himself See above No 1439, for
the author

The text begins —

नमिज पीरजिणिद काळयस्त्रिच हृदयणयपयम् ।०

The com begins —

प्रणय श्रीमहावीर शक्रसरतुतवासनम् ।
श्रीपर्युषणाशतक स्तोत्रपद्य विवृणोम्यहम् ॥ १ ॥

इह हि तावत्तमति भरतक्षेत्रे पर्युषणापर्वकृत्य भाद्रपदति
तचतुर्थांशत पञ्चम्यां वा जिनार्थेति विप्रतिपत्तौ चतुर्थांशेव
जिनार्थेति व्यवस्थापनाय पर्युषणाशतकामिधान प्रकरण
विकीर्णम् ।

It ends.—

इति श्रीमत्प्राणगुप्तविहितामणीहीरविजयस्त्रीचरणि
शोषाव्यायधीर्धर्मसागरमणिविरचिता स्तोत्रपद्यपर्युषणा
शतकवृत्तिरियमिति ॥ छ ॥

[B D 297]

1848-1849

पूजाष्टक

10½ × 4½, 10½ × 4½ inches, Devanāgarī hand
writing Foll 17 and 15 about 18 lines to a
page The first MS is dated Sam. 1406

These are two manuals of the eightfold wor-
ship of Jina written in Sanskrit prose with
Kāthās to illustrate it. They slightly differ
from each other

The first begins —

यमह त नाभिसुय सुरगयसक तिष्ठोयणसहस्रम् ।०

The second begins —

सयधमुरकिन्नरविज्जाहरनरवर्दिदधुमचरणम् ॥०

[B D 67, 98]

1850

प्रतिक्रमणक्रमविधि of जयचन्द्र.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll
22, about 15 lines to a page, Dated Sam 1739

This is a treatise on the daily performance of
the Pratikramana composed in Sam 1506 by
Jayacandra pupil of Somasundarasuri of the
Tapā Gaccha For quotations &c of Peterson,
Reports III App p. 229, IV p 107, Weber II
p 912 ff, the conclusion of our MS agrees with
that of the latter two

Begins —

श्रीवर्धमानमानव श्रीगुरुभ मुणैर्गुरुम् ।०

Ends —

श्रीमदावश्यकसूत्रवृत्तितो उद्धरित श्रीप्रतिक्रमणरहस्य
समाप्तम् । सवत् १७३९ वर्षे लिखितम् ।

[B D 299]

1851

प्रतिष्ठासारसम्प्रद of वसुनन्दी

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 35, ten lines to a page

Pratishthāsārasaṃgraha is a treatise in six chap-
ters containing about 700 Slokas, on the rites
to be performed on the occasion of the installa-
tion of an image of Jina The author is a
Digambara called Vasunandin From one of my
lists of Bhandari the date of the work would seem
to be Sam 1570, but I am not sure of this. For
another Vasunandin cf Peterson Reports IV
p 137

Begins —

सिद्ध सिद्धायसत्त्वाय विमुक्तज्ञानदर्शनम् ।०

विधानवादासम्प्राय धाम्प्रेक्षीकल्पतत्त्वा ।

चन्द्रमहासिर्सेनाय सूर्यप्रभासिन्धवः ॥ १ ॥

वाम भद्रापुराणार्थाय ध्यायकाव्ययनधुताम् ।

सार संगृह्य बहयेह प्रतिष्ठासारसम्प्रदम् ॥ ५ ॥

Ends—

इति श्रीयसुनन्दितैश्वरिकाविरचिते प्रतिष्ठासप्तमदे
पद्यपरिच्छेदः समाप्तः ।

[B D 56.]

1852

प्रायश्चित्त.

12½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 13, 12 lines to a page. Dated Sam. 1905

Prāyaścitta is a collection of about 60 Gāthās
on the atonements for the violation of the several
vows, to be observed by a devout Jain. They
are accompanied by a Hindi explanation in our
Manuscript

Begins—

णमिठण पचगुरुण गणहरदेवान रिद्विचत्तण ।

योचामि छेदसुत्तं साहज सोहण ठाण ॥ १ ॥

[B D 41]

1853

पृथ्वाञ्छान्तिस्तोत्र.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, 29 lines in all.

A Jain Stotra in 6 stanzas, see above No
1812 (6). It is published by Venichand Sur-
chand in his edition of Pañcapratikramana
Sutra Mhesana, 1915

Begins—

ओमो भव्या शृणु वचन प्रत्युत सर्वमेतत् ।

[B D 107]

1854

मीनपफाद्रीकथा.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2, about 17 lines to a page.

This is a small story told in simple Sanskrit
prose on the importance of eleventh day of the
bright half of the month of Mārgaśīrṣa.

Begins—

मीनहायीरं नवा गौतमी वीर वृष्टति ।

[B D 300]

1855-1857

यसुधासप्तमनिपाकस्य.

10½ × 4½, 11 × 5, 10½ × 5½ inches, Devanāgarī
handwriting. Foll 8, 8 and 3, about 11, 9, 17
lines to a page. First MS is dated Sam 1711

This is a set of Mantras, probably of Buddhist
origin, to be chanted by one who is anxious to
be rich (1) to please Goddess Vasubhārā.

Begins—

संसारद्वयदैवस्य प्रतिद्वन्द्विनाशदे ।

यसुधारे सुधापारे नमस्तुभ्य इवामदे ॥ १ ॥

एवं मया सुतकेकस्मिन्मये

[B D 72, 127, 231]

1858

विंशतिस्थानकतपोविधि.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, 24 lines in all. First folio of
the MS is lost.

This is a Gujarati piece, mentioned here through
mistake, explaining how the Pratikramana is to
be performed. The MS. is without beginning

[B D 209]

1859

श्राद्धविधि of रत्नशेखर with

विधिवर्णमुदी of रत्नशेखर.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 171, fifteen lines to a page

Śrāddhavidhi is a big treatise in six chapters,
written in Prakrit on the daily rites to be per-
formed by a Jain Śrāvaka or Brāddā i. e. a
layman. It was composed with its Sanskrit
commentary (called Vidhikāumudī) by Ratna-
śekhara pupil of Bhuvanavandana and Mun-
dasundara Suris of the Tapa Gaccha in Sam. 1506,
see above Nos. 1527-28. For quotations, cf.
Mitra, Notices, VIII. p. 49. Both text and

commentary are published by the Ananda Press
107 Press, 11, Laxmipur, Calcutta 1974

The collection is—

अहंमिदानीयप्रवाचकमुनिप्रवाचनिष्ठावद्गुरुः ।

अहंमिदानीयप्रवाचकमुनिप्रवाचनिष्ठावद्गुरुः ।

मिदानीयप्रवाचकमुनिप्रवाचनिष्ठावद्गुरुः ।

Ends —

एवमिदानीयप्रवाचकमुनिप्रवाचनिष्ठावद्गुरुः ।

अहंमिदानीयप्रवाचकमुनिप्रवाचनिष्ठावद्गुरुः ।

इति तन्त्राचार्यप्रवाचकमुनिप्रवाचनिष्ठावद्गुरुः ।
मिदानीयप्रवाचकमुनिप्रवाचनिष्ठावद्गुरुः ।

[B. D. 20]

1860

पौडगमहादेवीपूजन

8½ x 4½ inches Devanagari handwriting.
Fol. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

This is a Jain Tantra piece written in Sanskrit
to explain the details of worship of
several Jain deities.

Beings —

अथ भिक्षुपञ्चमविधिः । अथ भिक्षुपञ्चमविधिः ।

Ends —

इति पौडगमहादेवीपूजनम् ।

[B. D. 203]

1861

ग्यापनाचरण

10½ x 4½ inches, Devanagari handwriting.
Fol. 2, about 14 lines to a page. Dated Samvatsara,
1867.

Another similar piece containing 9 Sanskrit
stanzas with explanation.

Beings —

ग्यापनाचरणं भिक्षुपञ्चमविधिः ।

अथ भिक्षुपञ्चमविधिः । अथ भिक्षुपञ्चमविधिः ।

Fols —

अथ भिक्षुपञ्चमविधिः । अथ भिक्षुपञ्चमविधिः ।
अथ भिक्षुपञ्चमविधिः । अथ भिक्षुपञ्चमविधिः ।

[B. D. 224]

VOLUME IV. VERNACULAR LITERATURE.

PART I—GUJRATI LITERATURE

A Jain.

1862

अञ्जनाचीपई of पुण्यसागर.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 1 and 3-26, about 15 lines to a page

A story of a queen called Anjanā and her husband Pavanajaya composed in Sam 1680 by Punyasagara pupil of Vinayarāja and Karmaśāgara of the Pippala Gaccha founded by Śāntisūri in Sam 1122, for quotations of JK I p 530ff

[B D 101]

1863

अमरसेनयपरसेनचौपई of जयरङ्ग.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 11, about 15 lines to a page

A story of Amarasena and Vajarasena composed in Sam 1700 by Jayaranga pupil of Punyakalas'a when Jinaratna headed the Kharatara Gaccha of JK II p 165ff

[B D 196]

1864

रात्रिमोजनचौपई of धर्मसमुद्र.

9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 13, about 13 lines to a page

This is a story in 256 stanzas to illustrate the sins committed by taking one's meal at night. Its author is Dharmasamudra pupil of Vivekashība of the Kharatara Gaccha. He lived in the latter half of the 16th century of the Vikrama Era. See JK I pp 116, 118

[B D 144]

1864

अर्जुदाचलकव्य.

10½×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, 13 lines to a page

A description, in prose of Mount Abu

[B D 167]

1865

अवन्तीसुबुमालकुल्ल of धर्मसमुद्र.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, eleven lines to a page

Another work of Dharmasamudra, cf JK I p 118

[B D 303]

1867

आनन्दसूरिगच्छउद्घाटली of मोहनानन्दमिजय.

10½×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, 12 lines to a page Dated Sam 1815

This is a Paṭṭāvalī of the Ānandasūra Sakha of the Tapā Gaccha. It was founded by Vijayatilakasuri in Sam 1673 Cf JK II p 748 ff

[B D 68]

1868

आदीश्वरविनति of प्रेमविजय.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2 fifteen lines to a page.

A hymn in praise of Ādī Jina composed by Premavijaya pupil of Vimalahara, during the reign of Vijayasenasuri of the Tapā Gaccha, cf JK I p 397ff

[B D 154]

1869

आनन्दयाचकसन्धि of धीसार.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 14, 13 lines to a page

A story of a layman called Ānanda composed in Sam 1684 by Śrīsara, pupil of Ratnahara, Hemanandana and Hemkurti of the Keśma Sakha of the Kharatara Gaccha. Cf JK I p 534ff

[B D 107]

1870-1871

आपादभूतिरास of ज्ञानसागर.

10×4½ and 10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 10 and 8, 15 lines to a page,
Dated Sam. 1729

Two MSS of a story of Āsadhabhūta composed
in Sam 1724 by Jānasaṅgāra pupil of Maṅkya-
sagara of Añcala Gaccha, cf. JK. II p 57, 68ff
[B D 196]

1872

इलापुत्ररास of रत्नविमल

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 5, about 16 lines to a page

A story of the son of Ilā composed in Sam. 1839
by Ratnavimāla of the Kṛema Sakha of the
Kharatara Gaccha.

[B D 301]

1873

उपदेशसप्तत्रिंशिका of पार्श्वचन्द्र.

10½×4½ inches : Devanāgarī handwriting
Foll. 7 about 17 lines to a page

The MS contains —

(1) उपदेशसप्तत्रिंशिका, (2) प्रायश्चित्तविधि, (3) गीताथ-
पदावली, (4) सङ्ख्यगीत, (5) आत्मविज्ञान, (6) विद्वत्प्रति-
मागीत, (7) गीत and (8) उपदेशसाररत्नकोश

The first six are by Pāśvacandrasūri origi-
nator of the Pāśvacandra Gacchā (at Jodhpur
born Sam. 1587 died Sam 1612), cf. JK. I
p 189ff The next two are by Vijayadevasūri
of the same Gacchā and the last is by Samara-
candrasūri pupil of Pāśvacadevasūri mentioned
above See JK. I p 148 150

[B D 304]

1874

अपिदत्ताचौपई of देवकलश.

11×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 9 sixteen lines to a page

A story of Rāsdattā in 301 verses composed in
Sam. 1569 by Devakalasa pupil of D vakallola
Upādīśya of Upakeśa Gaccha, cf. JK. I p 120

[B D 83]

1875

एयणाशतक of पार्श्वचन्द्र and
शुक्रवामास of जयचन्द्रगणि.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9, 13 lines to a page

Esanāsātaka by Pāśvacandra contains 102
Duhās, cf. JK. I p 142 Gurubhāramāsa in 35
verses was composed by Jayacandra the fifth
lineal descendant of Pāśvacandra He flourished
in the latter half of the 17th century of the
Vikrama Era, cf. JK. I p. 313ff

[B D 295]

1876

कदियाराकान्दडीचौपई of मानसागर

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 9, 12 lines to a page. Dated Sam 1819

This is a story to illustrate Śūla composed in
Sam 1746 by Mānasāgara pupil of the Jinasāgara
of the Tapā Gaccha, cf. JK. II p 222

[B D 191]

1877

कल्पव्याख्यान of ज्ञानविमल.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 29 nine lines to a page

Kalpavyākhyāna is a metrical exposition of
the Kalpasūtra in ten chapters containing about
300 Duhās composed by Jñānavimālasūri of the
Tapā Gaccha who however founded the Vimāla
Gaccha in Sam 1448, cf. JK. II p 308ff 326ff
and 753ff

[B, II 108]

1878

कालिकाचार्यकथा.

10½×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4 17, about 12 lines to a page. Dated
Sam 1907

Kālikācāryakathā narrated in Gujarati prose

[B D 193]

Mānasāgara, pupil of Buddhāgara of the Tapa Gaccha, when Vijayasena was at its head, & a. between Sam 1652 and 1672

[B D 157]

1890

गोडीपार्श्वनाथ and अष्टमयनिवारणछन्द.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, about 12 lines to a page

These are two small poems containing 22 and 29 verses respectively. Anonymous. The first begins — गोडी गिरक राजतो. The second begins — सरस यचन दे सरस्वती.

[B D 197]

1891

गोडीपार्श्वनाथछन्द of कान्तिविजय.

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, about thirteen lines to a page.

Godī Pārs vanātha Chanda in 51 stanzae was composed by Kāntivijaya pupil of Premavijaya pupil of Vijayasrabhasuri of the Tapa Gaccha. The author's Mahābalarāsa was composed in Sam 1775, cf JK II p 526, 532.

[B D 209]

1892

गौतमरास of विजयमद्रसूरि.

10½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, about 15 lines to a page

Gautama Rāsa or the life of the Gaṇadhara Gautama in 79 verses composed in Sam 1412 by Vijayabhadrasūri (of the Kharatara Gaccha) cf JK I p 155f.).

Begins —

वीरजिणेपर चरणकमलमहाकव्यवातो.

Ends —

चउदेसयपारोसरपरिसे । गोपमगणहर केवलविसे ।
दियो कविउपगार करो ॥ ७३ ॥ चिहं केसी मुददेसमादेशि ।
अविच्छीयना बाज सरसि । भविजयमद्रसूरि हम
मगई ॥ ७९ ॥

[B D 208]

1893

चउवीसजिनस्तवन of केशवगणि.

11 × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 17, fourteen lines to a page

A poem in praise of the 24 Jinas composed by Keshavagani.

Begins —

सकरसुखकरदेव सोहामणाजी.

[B D 209]

1894

चतुर्विंशतिजिनस्तपनादि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12, about 18 lines to a page. Dated
Sam 1688

The MS contains the following poems — (1) चतुर्विंशतिपञ्चकव्याण्डिपञ्चाशिकाख्य in 52 verses, (2) चतुर्विंशतिजिनस्तवन composed in Sam 1589, (3) शत्रुभयमण्डनभादिनाथमन्त्र in 42 verses, (4) another in 17 verses, (5) another in 17 verses but different from the last, (6) another in 11 verses, (7) 10) अष्टमजिनसहस्रनामस्तवन in 47 verses, व्यवहारनिश्चयस्तवन in 60 verses, भादीश्वर विज्ञप्तिका in 55 verses and चतुर्विंशतिजिनस्तवन in 10 verses all by Pārs'vacandra for whom see above No 1873, (11) पार्श्वजिनस्तवन in 11 verses by Vijayadevasuri of the Pārs'vacandra Gaccha, who flourished about Sam 1600

[B D 107]

1895

चतुर्विंशतिजिनपूजा of रामचन्द्र.

6½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 329, nine lines to a page.

It is a note book containing about 40 small Jain Slotras the last of which is Caturvīṃśati puja by Caudhari Rāmacandra.

[B D 40]

1896-1897

चन्द्रराजचरित्र of मोहनविजय.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 110, 390, about 15 and 33 lines to a page

Candrarājacaritra is a poem in four chapters composed by Mohanvijaya pu. of Rūpavijaya of Tapā Gaccha, he lived in the 2nd half of the 18th century of the Vikrama Era, cf JK II p 428, 438ff. The second MS contains also the Paścātānta and Vikramacaritra.

[B D 61, ZZ B 7

1898

चन्द्रलेखाचौपई of मतिशुशल.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 17, about 18 lines to a page Dated Sam 1764

Candralekhā Caurai composed in Sam. 1728 by Matikus'ala, pupil of Ratnavallabha of the Kharatara Gaccha, cf JK II p 265

[B D 191

1899

चारित्रमनोरथमाला of पार्श्वचन्द्र.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 7, 12 lines to a page Dated Sam 1743

The MS. contains — (I) चारित्रमनोरथमाला in 36 verses and (II) सुरदीपिकाग्रन्थ in 74 verses, both by Pārsvacandra, see above No. 1873

[B D 83

1900

चित्यचन्दनप्रतिष्ठापन.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Folio one only; 37 lines in all

Chityavandana rite explained in Gujarati prose

[B D 209

1901

10 × 5 inches, Devanāgarī handwriting Foll 1, 3 9, about 16 lines to a page

This is a fragment of **Govisa Dandaka Stavana** in 66 verses. Begins —

सुखकरस्वामी धीरविजय धीनतदी भवधारि.

[B D 154

1902

जिनेन्द्रपूजा.

10 × 5 inches, Devanāgarī handwriting Foll 14, nine lines to a page. Incomplete

A manual of the worship of Jina. Incomplete Begins — मो भविष्य विचमकवि विरुण.

[B D 196

1903

जीवविचारवालाचयोप.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 9, ten lines to a page.

Gujarati explanation of **Jivavicār** without the text.

[B D 154

1904-1905

डालसागर हरिवंश of गुणसागर.

10½ × 4½ and 10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 10a and 12, about 20 and 17 lines to a page. The first MS. is dated Sam 1712, the second is incomplete and fragmentary.

Life of **Sālikara** in 9 Adhikaras, containing 151 Dhālas or sections. The poem is otherwise called **Dhālasagara** and was composed in Sam 1676, by **Guṇasāgara**, pupil of **Padmasāgara** of the **Vijaya Gaccha**, cf JK. I p 497ff

[B D 154, 304

1906

तीर्थमासछत्तिसी of समयसुन्दर.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 11, about 13 lines to a page. Dated Sam 1760

This is a work on the 36 holy places of Jainism, composed by **Samayasundara** of the **Kharatara Gaccha** The MS is in the author's own hand

[B D 26.

1907

तेजसारूपचौपई of रत्नमिल.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll 20, about 15 lines to a page

This is a story of a sage called Tejasāra composed by Ratnavimāla. Begins —

ममू चरमत्रिणिसरु । सीवलणसुपकारे

[B D 196.

1908

त्रिपटिशैलाकापुरुषस्तवन of वृद्धिविजय.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, 9 lines to a page.

This is a poem describing the life of the 63 great men of Jainism composed in Sam 1712 by Vṛddhivijaya, pupil of Ratnavijaya of the Tapā Gaccha, which was then headed by Vijayarajasure. For the author, cf JK. II p 150ff

[B. D 209

1909

दानशीलतपसावनारास of समयसुन्दर.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2-5, 12 lines to a page. Dated Sam 1824

This is a poem in 101 verses composed in Sam 1062 by Samayasundara of the Kharatara Gaccha, see above No 1906 and JK I p 335

[B D 154.

1910

दिग्गम्भीर of दिग्गम्भीर.

18½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 6, 23 lines to a page A fragment

This is, in fact a refutation of the objections brought by the Digambaras against the Svetāmbaras. It is written in Hindi prose. In the old catalogue, the name Digambārī was given to this piece owing to a mistake caused by the words Digambārī Kabē' repeatedly occurring in it.

[B. D 131.

1911

देवदुमाचरित्र.

10 × 4 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 29, 14 lines to a page.

This is a story of Devakumāra in four chapters, containing 269, 227, 257, and 367 Dūhas respec-

tively composed in Sam 1612 by a pupil of Bhanumandiragani pu of Dhanaratna, pu. of Sivasundara pu. of Labdhisāgara, suc of Udayasāgara suc of Ratnasinha of the Brhat Tapā Gaccha

[B D 9

1912

देवपूजागीत of लिम्ब

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2, about 15 lines to a page

Devapūjā Gītā in 15 Dūhas composed by Lamba who is mentioned by Rābhaddāsa in the 17th century of the Vikrama Era, cf JK I p 162 ff.

[B. D 363

1913

देवराजवत्सराजरास of लावण्यसमय.

10 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12, about 17 lines to a page Dated Sam 1675

A story of Devarāja and Vatsarāja in six chapters containing about 407 Dūhas to illustrate kindness to animals, composed by Lāvanya-samaya, pupil of Samayasratna pupil of Lakṣmī-sāgarasuri of the Tapā Gaccha. The author flourished in the latter half of the 16th century of the Vikrama Era, cf JK I p. 58ff, 83ff

The poem is published in the Ānandakāvyā mahodadhī (published in the D. L. P. Series) vol. III.

[B D 209.

1914

धन्याचौपई of मतिशेखर.

11½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12, fourteen lines to a page

This is a story of Dhanya in 326 verses, composed in Sam 1514 by Matichkhara pu. of Silasundara, pu of Kakkasūri of the Upakara Gaccha, cf JK I. p. 49 ff

[B. D 127

1915

चोपीसदृशवर्गभित्तीरायन.

10½ × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, about 16 lines to a page

This is a praise of Jina in 91 verses, anonymous. Begins—सुखकरस्वामी वीरत्रिणा । चीनतटी अवधारी ।

[B D 96

1916

नमस्कारवालापद्योच

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9, about 14 lines to a page

Namaskāra is the introductory portion of the Sadvās'yaka Sūtra, here accompanied by a Gujarati explanation containing stories illustrating the importance of Namaskāra.

[B D 72

1917

नलदमयन्तीचौपई of समयसुन्दर

9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 37, about 16 lines to a page.

This poem contains the story of Nala and Damayanti composed by Samayasundara of the Kharatara Gaccha in Sam 1673 cf. above Nos 1440-41 and JK. I p 349

[B D 126.

1918

नलराजचरित of रूपिवर्धनसूरि.

11½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, twenty lines to a page

Another poem on Nala in 322 verses, composed in Sam 1512 by Rā vardhanasuri, pupil of Jayskritisuri of the Añcala Gaccha, cf JK. I p 48 ff.

[B D 83

1919

नलपारस.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, eleven lines to a page

Another poem in 52 verses on the life of King Nala. Begins—सरसति सामिनि सुगुह्याय०

[B D 209

1920

नवकार with वालाप्रयोध.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12, nine lines to a page. Dated Sam. 1675

The text of Pañca Namaskāra with Gujarati explanation.

[B D 9

1921

नवसारछन्द and गोडीजी छन्द.

10½×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, fifteen lines to a page

These are two small poems on Navakāra : 1. Namaskāra and Godī Fara vanatha containing respectively 16 and 29 stanzas

[B D 209

1922-1924

नवपदपूजा

8½×4½ 10×4½, 10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 11, 5, 7, about 11 lines to a page. First MS dated Sam 1922.

These are three manuals of the worship of Jina, slightly differing from each other

[B D 154, 154, 101

1925

नवकारमाहात्म्य of जिनहर्षि

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 34, 15 lines to a page. Dated Sam 1907

This is a poem in six chapters, on the importance of the Namaskāra composed by Jinalabdhī

Begins—

धीपरमस्मिन्मार्गमत् । सकलदेव मित्रा ।

[B D 107

1926

नामेयाहंस्तरन of विजयतिलक.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, about 12 lines to a page.

This is a short hymn in Apabhraṃsa composed by Vijayatilaka. It contains 28 stanzas.

B D 154

1927

नामालकरणविधि

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2, about 14 lines to a page

A piece, beginning —

श्रीभगवन्ती सवालक्ष व्याकर्ण प्रकाशो ह्यारि विप्रनामना
सदेह दाल्याः

[B. D 298]

1928

नेमीश्वरचरित्र of माणिक्यसुन्दर.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 6, eleven lines to a page.

This is a small poem on the life of Nemi Jina composed by Maṇikyāsundarasuri. The language is a mixture of Apabhraṃśa and Gujarati.

[B. D 160]

1929

नेमीश्वरस्तवन of देवजा

10 × 4 inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only

A small hymn composed by Devaja pupil of Kābhagani and Tejastaba

[B. D 160]

1930

पञ्चकल्याणपूजा of धीरविजय

11 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 9, nine lines to a page

Pañcakalyāṇapuja composed in Sam. 1889 by
Vīra vijayagani

Begins —

श्रीनारोश्वरसाहिने सुरतरंगम अथदास ॥

[B. D 201]

1931

पञ्चमीस्तवन of गुणविजयगणि

10½ × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 2, about 13 lines to a page.

This is a small poem in praise of the Saṅgha

gya Pañcamī (see above No. 1838) composed by
Guṇavijayagani, pupil of Kumāravijaya pupil of
Vijayanandasuri (Sam 1642-1711) of the Tapā
Gacchā, cf JK. I. p. 594.

[B. D 298]

1932

पद्मावतीआप्यान.

11 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 33, about 26 lines to a page Dated 1878.

A story of Padmāvatī.

[Z. C 20]

1933

पार्श्वनाथजन्माभिषेककलश

9½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 4, fifteen lines to a page

A small poem in praise of Pārśvanātha of
Sankhesvara in Gujarati

[B. D 183]

1934

पार्श्वनाथदशमय

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, thirteen lines to a page

A dissertation in prose on the ten former
lives of Pārśvanātha.

[B. D 107]

1935

पुण्यसाररास

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 9, 13 lines to a page Incomplete

Puṇyasāra Rāsa or the life of Puṇyasāra.

Beg —

सख्य विनवर सबसुदकार । सेवइ विग कलकल ॥

The MS breaks off in v. 212

[B. D 160]

1936

पुरन्दरकुमारपद of मालदेव.

10 × 4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 12, about 16 lines to a page

A poem on the life of Furandara in 363 verses composed by Māladēva, pupil of Bhāratavarasuri of the Vajra (=Dhat) Gaccha, cf JK I p. 305ff., where a MS of this work dated Sam 1652 is mentioned.

[B D 0]

1937

पूजापिनारख्यापनाङ्कुरी

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, eleven lines to a page

A manual of the worship of Jina.

[B D 304]

1938

पूज्यजीनो संस्तारक

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2, 15 lines in all

A small poem in praise of a Guru (Pujya).

[B D 209]

1939

प्रत्येकतुद्धरास of समयतुद्धर

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 25, fifteen lines to a page

A poem on the lives of the four Pratyeka Buddhas composed in Sam 1602 by Samayasundara of the Kharatara Gaccha. Cf JK I p. 333.

[B D 295]

1940

प्रभातस्तवन of अनन्तदसगणि

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5 about 13 lines in a page

Prabhāsaastavana is a hymn composed by Anantahansa pupil of Hemavimalasuri of the Tapā Gaccha, for the author who lived in the second half of the 16th century of the Vikrama Era, cf JK I p. 120ff.

[B D 300]

1941

बूधिपास of शालिभद्र

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, about 12 lines to a page.

120

Budhīpās is a poem composed by Śālībhādra successor of Vajrasena of the Kharatara Gaccha. He lived about Sam 1230 cf JK I p. 15.

[B D 109]

1942

मदनपास of पुष्पराज

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 16, 12 lines to a page Dated Sam 1613.

Madanapās contains 150 verses and was composed in Sam. 1559 by Budhārjya.

[B D 209]

1943

महावीरस्तवन and धार्मिकस्तवन.

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 2 only, about 16 lines to a page.

These are two hymns composed respectively in Sam. 1763 and 1770 by Udayasinha pupil of Sadāraṅga of the Nāgapuri Tapā Gaccha.

[B D 303]

1944

महावीरस्तवन of कुशलहर.

10×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll one only, 10 lines in all

Mahāvīrastavana composed by Kuśalahara pupil of Harasamyama, pu of Vijayadinasuri of the Tapā Gaccha cf JK I p. 163.

[B D 209]

1945-1946

मानतुङ्गमानपतीचोपहृ of अमयलोम

10½×4½ and 10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 8 and 8, about 16 and 15 lines to a page First dated Sam 1527, second Sam. 1795

This is a story composed in Sam. 1721, by Abhayasoma, pupil of Somasundara, pupil of Jinacandrasuri of the Kharatara Gaccha, cf JK. II p. 142 ff. and No. 1960 below

[B D 149, 191]

1947

मानतुङ्गमानपतीरास of मोहनविजय.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 35, about 15 lines to a page.

Another version of the story of King Mānātunga, composed in Sam 1750 by Mohanaviyaya, pupil of Rupaviyaya pu of Mānaviyaya, pu of Kirtaviyaya of the Tapā Gaccha, cf JK. II. p 435ff and see below Nos 1954-55

[B D 157]

1948

मृगाङ्गलेखासतीचरित्र of वत्स.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 20, eleven lines to a page

A story of Mrgāṅgalekhā composed by Vatsa about whom nothing is known except that he lived before Sam 1544 which is the date of a Limbdī Manuscript, for quotations, cf JK. I. p. 68 ff.

[B D 96]

1949

मृगावतीरास of सकलचन्द्र.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 2-23, eleven lines to a page.

A story of Mrgavati composed by Sakalacandra, pupil of Hiraviyayaśuri of the Tapā Gaccha. It was composed before Sam 1643 which is the date of two Limbdī MSS of this work, cf for quotations JK I p 275 ff.

[B D 209]

1950

मैथुनभाषापरिहार.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, 28 lines in all

These are four small songs, the first contains 15 verses, the second has five, while the last two have three each

[B D 107]

1951

मौनएकादशीकथा.

10½×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, eleven lines to a page

A story narrated in prose to illustrate the importance of the Ekādaśī of the first half of the month of Mārgaśīrṣa.

[B D 107]

1952

मौनएकादशीमाहात्म्य and अजितशान्तिस्तव.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 3, thirteen lines to a page. Dated Sam. 1777

Mānaukādāśīmāhātmya in 41 verses and Ajitasāntistava in 18 verses The latter was composed by Mānaviyaya of Tapā Gaccha

The first begins —

०पण्डितधीर्पूरविजयगणितुम्हो नमः श्रीगुरुदेव-
पसाययी०

The second begins —

दसचन्दसवीर नमी । समरीसहस्रनाम । विजयाणंद
नगुणल्लो०

[B D 178]

1953

योगदृष्टिस्वाध्याय of यशोविजय.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 22, 12 lines to a page Dated Sam. 1845.

This is a Gujarati version in 76 verses of Haribhadra's Yogadṛṣṭiśvādhyāya. Its author is Yasovijaya, the famous Jain writer of the 18th century of the Vikrama Era, cf JK II pp. 20 ff, 39 ff

[B D 209]

1954-1955

रत्नापालचरित्र of मोहनविजय.

10½×4½ and 10½×4½ inches, Devanāgarī
handwriting Foll 26 (11 80), and 34, 18 lines
to a page Second is dated Sam 1825

A story of Ratnapāl in four chapters, composed in Sam 1760 by Mohanaviyaya, pupil of Rupaviyaya of the Tapā Gaccha. Cf JK II p 432 ff for quotations. See above No. 1947

[B D 154, 156]

1956

रिपुमर्दनभुवनानन्दरास of लब्धिकल्लोल.

8½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, about 15 lines to a page

A story in 208 verses of King Ripumardana composed in Sam. 1685 by Labdhikallola

[B D 191]

1957

रैयतक्षेत्रनामोद्धार.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 3, about 22 lines to a page

A Prakrit piece mentioned here through mistake containing 101 verses describing the names of the Yūgapradhānas of the Dharakakṣetra Begins—

पद्मोदय मुष्मन्तो जङ्घमयो रत्नमयो होरी ।०

[B D 96]

1958

यज्ञस्यामिरास of धर्मदेव

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 8, twelve lines to a page

This is a poem in 108 verses describing the life of Vajrasvāmin composed in Sam. 1563 by Dharmadeva pu. of Saubhāgyaratna successor of Guṇadharaśuri of the Purnamā Gaccha, cf JK I. p. 108 ff

[B D 26]

1959

समुदेचकुमारचौपई of हर्षकुमार

11×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 14, fifteen lines to a page

Life of Vikrama in 375 verses composed in Sam. 1557 by Harṣakusala pupil of Kulacarana pu. of Hemavimalasuri of the Tapā Gaccha, cf JK I. p. 102.

[B D 209]

1960 .

विक्रमचरित्र of अभयसोम

9½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 2 12, 13 lines to a page Dated Sam. 1765

Life of the legendary king Vikrama composed in Sam. 1723 by Abhayasoma pupil of Soma-sundara pu. of Jinacandra of the Kharatara Gaccha, cf JK. II. p. 143 ff and No. 1945 above.

[B D 196]

1961

विक्रमनरेभ्यस्त्वनुषदी of परमसागर.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 43, 15 lines to a page. Dated Sam. 1771

Another poem on the life of King Vikrama. It was composed in Sam. 1724 by Paramasāgara pu. of Lāvaṇyasaṅgara of the Tapā Gaccha, cf JK. II. p. 217 ff

[B D 81.]

1962

विष्णुमहोदय of नरपति.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 3-35, fifteen lines in a page

Another story of King Vikrama in 923 verses composed by Narapati, who composed his Nandā-Bāhī in Sam. 1545 cf JK I. p. 83

[B D 9]

1963

विद्याविलासचरित्र of हीरानन्द.

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting.
Foll. 2 9, thirteen lines to a page

Vidyāvilāsa-charitra in 171 verses composed in Sam. 1435, by Hīrānandasuri successor of Viraprabha, suc. of Viradeva of the Pippala Gaccha.

[B. D. 205]

1964

विमलनरेभ्यस्त्वरास of लक्ष्मणसमय

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 60 thirteen lines to a page.

A poem in 10 chapters containing about 1352 verses composed by Lāvaṇyasamayagani pupil of Lakṣmṇasāgarasuri of the Tapā Gaccha in Sam. 1568

As a matter of fact our MS contains only 59 folios fol. 49 = not found, this, however, is the mistake of the marker of the folios. No matter of the poem is lost.

Beginning—

आदित्रिनवरमयुद्ग प्रमेदि.

[B D 7.]

1965

शनीश्वरकथा of ललितसागर

10×5 inches, Devanāgarī handwriting.
Foll. 3, twelve lines to a page.

The story of King Vikrama under the power of Sanisvara i.e. the planet Saturn, composed by Pandita Lahitāsagara

[B D 293]

1966

शान्तिनाथरास of रामविजय.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 21, about 10 lines to a page Incomplete

Life of Śāntinātha Jina composed in Sam 1785, by Rāmavijaya pupil of Sumativijaya, pu. of Subhaviyaya of the Tapa Gaccha, for quotations cf. JK II p. 546

[B D 72]

1967

शालिभद्रचरित्र of मतिसार.

10½×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 22, 15 lines to a page Dated Sam. 1835

Life of Ś'ālibhadra composed in Sam 1678 by Matīśāra pu. of Jinasiṃhasuri of the Kharatara Gaccha, for quotations cf. JK I p. 501 ff

[B D 195]

1968

शिवदत्तकथा of लिखसुरि.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 10 14 lines to a page Dated Sam 1632

Śivadattakathā containing 291 Duhās composed in Sam 1623 by Siddhasuri pupil of Jayasāgara Upādhyāya pu. of Devaguptasuri of the Divyandānika Gaccha, for other works of the poet cf. JK I p. 205 ff

[B D 7]

1969

शीलरथचित्र.

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll 10 about 8 lines to a page.

The MS contains 18 pictures representing the Śila of a person under various circumstances

[B D 26]

1970-1971

शीलरास of विजयदेवसुरि

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting

Foll 12 and 14, 11 and 9 lines to a page First MS dated Sam 1799

This is a poem in 67 verses on Śila composed by Vijayadevasuri pupil of Pārasvacandra the founder of the Gaccha of that name in Sam. 1599, cf. JK. I p. 148

[B D 72, 209]

1972

श्रावकविधिप्रकाश of क्षमाकल्याण.

10×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 17, about 15 lines to a page

Śrāvakavidhīprakāśa is a manual of the duties of a Jain layman composed in Sam. 1838 by Kṣamākalyāṇa, pupil of Amṛtādharma of the Kharatara Gaccha, cf. above No 1622 It is written in Gujarati prose.

[B. D 199]

1973

श्रीपालभूषालचौपई of जितहर्ष.

10×5 inches Devanāgarī handwriting
Foll 40, about 13 lines to a page

A story of Śrīpāla and Bhūpāla containing about 1125 verses composed in Sam 1746, by Jinalāsa pupil of Āntiharsa of the Kharatara Gaccha, cf. JK II p. 86 ff

[B. D 195]

1974

श्रीपालरास of उदयसोम.

11×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 15, about 15 lines to a page Dated Sam 1905

This is the fourth chapter of Śrīpāla Rāsa composed in Sam. 1898 by Udayasoma pupil of Ānandasoma of the Laghu Pausadha Branch of the Tapā Gaccha.

[B D 163]

1975

श्रीपालरास of विनयविजय.

10×4½ inches Devanāgarī handwriting
Foll. 84, about 11 lines to a page.

Śrīpāla Rāsa in four chapters containing

respectively 283, 275, 299 and 378 verses, composed in Sam. 1738. It was begun by Vinaya vijaya pupil of Kirtivijaya (see above No. 1417-44) and completed by Yasovijaya, both of Tapā Gaccha, cf. JK II. p. 17 ff

[B D 220]

1976

श्रेणिकरास of सोमवमिल.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 1-18, 17 22, about 15 lines to a page.

A story of King Sremka in four chapters composed in Sam 1589 by Somavimalasuri pu of Saubhāgyaharsa of the Tapā Gaccha, cf. JK. I p. 183 ff.

[B. D. 209]

1937-1978

श्रेणिकरास of भीम.

9½×4½ and 10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 21 (2-17, 17-21) and 5 (1-2, 4 6), about 18 lines to a page

Sremka Rāsa composed in Sam 1636. It contains four chapters which were composed at different dates. The first chapter seems to have been begun in Sam. 1621, the second was finished in Sam 1682, the third in Sam 1636. Our first MS. contains foll. 2 17 of ch. I and 17 21 of ch. II, while the second MS. contains foll. 1 2 and 4-6 of the third chapter, cf. JK. I p. 226. The author is Bhāvasāra Bhūma.

[B D 209, 209]

1979

संगीतजिनस्तवन of विनयविजय.

and other स्तवन

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 1, 4 8, about 18 lines to a page.

The MS contains the following Stāvanas— (1) संगीतस्तवन of विनयविजय, (2) पार्श्वजिनस्तवन of विनयरास, (3) विनीसम्राट of गणेशराज pupil of हरिरवि; (4) जम्बूकमारस्तव्याय (5) दण्डवत्पिस्तव्याय of विनय, (6) सनकुमारस्तव्याय composed in Sam 1546, (7) एकदशस्तव्याय composed in Sam 1722 by यशोविनय pu of नवविनय and (9) सिद्धचक्रस्तव composed in Sam 1742 of राजकुमार pu of तेजकुमार

[B. D. 209]

1980

सतरमेदपूजाविधि of साधुकीर्ति.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 10, 10 lines to a page. Dated Sam 1879

This is a manual of the worship of Jina composed in Sam. 1618 by Sādhukīrti, pupil of Amaramānikya of the Kharatara Gaccha. For quotations, cf. JK. I p. 219 ff.

[D D 123.]

1981

सदेयच्छसायलिङ्गाचरित्र.

10½×4½ inches Devanāgarī handwriting Foll. 15, about 14 lines to a page.

A story, viz. story of the Śāradhāgīt.

[B D 154.]

1982

साधुवन्दना of केशव

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 10, about 11 lines to a page. Dated Sam 1719

Sādhuvandana in 103 verses by Keshava (Sādhara?) of the Lumpāka Gaccha.

Begins—

श्रीमदाचार्यश्रीमान् केशवजीपुरन्दो नमः ।

उत्तम दिवद् शिवरायासी०

Ends—

गणेशपुसुन्द० व्रतवर्तिष्ठयश्रीधर कदम्ब लवभर जयन्ता ।
इत्याचार्यश्रीलुपकायगणीश्रीमान्देवाय श्रीविरचित साधुव
न्दना समाप्ता ।

[B. D. 299]

1983

साधुवन्दना of ऋषिकुमार.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting Foll. 18, about 11 lines to a page. Dated Sam. 1668.

Another Sādhuvandana by Rsi: Kumāra.

It begins—

विशुवनमोहि निलम्बिनाम् ।

[B. D. 304]

1984

साधुवन्दना of सकलचन्द्र.

9½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 8, about 11 lines to a page

Another Sadhuvandana in 144 verses by Sakalacandra pupil of Hravajayasuri of the Tapā Gaccha cf JK. I p. 277

[B D 108]

1985-1986

साम्प्रद्युत्तरास of समयसुन्दर

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 28 and 28, about 13-15 lines to a page
Dated Sam 1697 and 1738

Two copies of a story of Samba son of Sri-kṛṣṇa composed in Sam 1659 by Samayasundara of the Kharatara Gaccha See above No. 1440 It consists of two chapters containing 800 verses in all For quotations cf JK I p 331 ff

[B. D 154, 198]

1987

सारसिपामणरास of संवेगसुन्दर.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 16, about 11 lines to a page Dated Sam 1600

Sarasasamāna Rasa in 225 verses composed in Sam 1548 by Samvegasundara pupil of Jayasundara of the Brhat Tapā Gaccha For quotations cf JK I p. 66 ff

[B. D 299]

1988

सिद्धचक्रस्तुति of राम.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, 9 lines to a page Dated Sam 1844.

Siddhacakra-stuti composed by Rāma, pupil of Sumati.

Begins —

मणमी धीगुरपाय । निर्मलज्ञान उपाय । ॥

[B D 64]

1989

सिद्धलक्ष्मणचौपई of समयसुन्दर.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting

Foll 7, about 15 lines to a page. Dated Sam 1718

A story of Sūhalakamāra (Priyamelaka) in 223 verses composed in Sam. 1672 by Samayasundara of the Kharatara Gaccha, cf JK I p 347 For the author, see above No 1440

[B. D 191]

1990

सीमन्धरस्वामिशोभातरङ्ग.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 27, 11 lines to a page.

The MS contains Sadhuvandana in 59 verses and then a praise of Simandhara Svāmin.

[B. D 107]

1991

सुदर्शनभेदप्रबन्ध of मुनिसुन्दरशिष्य.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting.
Foll 2, eleven lines to a page.

A story of a merchant called Sudarsana in 39 verses composed by a pupil of Munisundara of the Tapā Gaccha in Sam. 1571, cf JK. I p 42 ff. According to JK, the author's name is Sanghavamala.

[B D 26]

1992

सोहमहलरत्नपट्टावली of दीपविजय.

14×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 34, about 18 lines to a page Dated Saka 1784

A descriptive list of the spiritual leaders of the Tapā Gaccha. They are called the 'gems' of the line of Sohamā i. e. Sudharmasvāmin. It was composed in Sam 1873 by Dipavijaya pupil of Ratnavijaya and Premavijaya of the Tapā Gaccha. Our MS. was copied from another, dated Sam. 1878.

[B D 70]

1993

स्तवन of न्यायसागर.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Folio one only, 25 lines in all

Stavana or = hymn to the 24 Jinas composed by Nyāyāgara pupil of Ullamaśāgara of the Tapā Gaccha; for the author who lived about Sam. 1775, cf. JK. II p. 542 ff

[B D 107.]

1994

સાત્રપૂજા of દેવચન્દ્ર.

10½ x 5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 6, about 13 lines to a page. Dated Sam 1818.

Saṭrapujā of Devaendra pupil of Dipacandra, for whom see above No. 1618 and JK. II p. 473 ff and 480 ff. He lived about Sam 1800

[B D 293.]

1995

સિદ્ધાન્તોક્તદુષ્ટીવિચાર.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 2 16, fifteen lines to a page

A discussion of some difficult points in the Jain Siddhānta.

[B D 83.]

B Non-Jain.

1996

અમયસિંગરાજકવિત્વ and other stories

13 x 7 inches, Devanāgarī handwriting. About 16 lines to a page

The volume contains the following manuscripts

અમયસિંગરાજકવિત્વ composed in Sam. 1781, foll 14, (3) પુલ્લદાસદત્તીવાર્તા, incomplete, foll 11, (4) માનપુત્રમાનવતીરાસ of મોહનવિજય; see above No. 1947, foll 44 (5) દુષ્ટતીવિનોદવાર્તા composed by જોસીરાવ at the court of King Kāmadhva of Bikaner, foll 52, (6) અલ્પદામયીવીરી વાચનિકા; foll. 11, (7) રતનમહેશ્વરીવિષ્ણીકા foll 19, (8) ચન્દ્રન મલયાગિરીની વાર્તા foll 9, (9) શામલદાસનો વિવાહ composed in Sam. 1725 by મોવિન્દ; foll 20, (10) રાવ રદમલની વાર્તા foll 8

[ZZ. B. 10]

1997

અમય પરમારની વાર્તા.

11 x 5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 120, about 24 lines to a page.

The volume contains the following MSS.—(1) અમય પરમારની વાર્તા or life of Jagnāra of the Parmar line, foll 33, (2) વાર્તાની વિષયની વાચનિકા composed in Sam 1795, foll 30, (3) તપસચરણવર્ણિતની વાર્તા; foll 54.

[ZZ. C. 24]

1998

અમયવિદ્યાગનિત.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 53, about 11 lines to a page. Dated Sam. 1837.

These are astrological calculations in connection with a horoscope of Sam. 1774. The work is in Gujarati and shows how to prepare a horoscope.

[B D 142.]

1999

દોલમાદનવીરી વાર્તા.

11½ x 6 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 65, about 22 lines to a page. Dated Sam. 1879

This is a story of Dhola Māru, composed in Sam. 1617 by Kusālabha of Kharatara Gaccha, for quotations cf. JK. I p. 212 ff. This is a Jain work. Mentioned here through mistake.

[ZZ. C. 34]

2000

દોયચાવુનાપદી of વર્તા.

10½ x 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 6, 11 lines to a page. Dated Sam. 1772.

This is a Gujarati rendering of Garga's Pāśāka-kevali, for which see above No. 356.

[B D 223.]

2001

વિદ્યોતવાસુ.

10½ x 5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll. 7+5+49+8+5+19 (93), 32 lines to a page.

In the beginning the MS contains a treatise on idols in Gujarati Prose. This is followed by the following Sanskrit works — (1) निर्दोषवास्तु in 111 Slohas, Be — अथवास्तुसंभूतयेन विभक्त्यं चरम् ।° (2) राजवत्सभमण्डन in 14 chapters, see above No 408, (3) A Gujarati treatise on idols, (4) प्रास्तादमण्डन in 8 chs, see above No 405

[ZZ B 13.]

2002-2003

पञ्चोपाख्यान

12½×7 and 11×5½ inches, Devanagari handwriting Foll 41-88 and 12, about 30 lines to a page

Two MSS of the Gujarati translation of Pañcatantra. In the first it is incomplete. The volume containing the first MS also contains (1) स्वर्गाशोहणी कथा composed in Sam 1604 by मुन्दभट्ट foll 2 12, (2) बभ्रुवाहनाख्यान of हरिराम; foll 22, (3) मध्यापुराण in Hindi, foll 16, (4) गरसीमेहेतानी हुदी foll 6, (5) सुरेपाहरण in Sam 1720, foll 35 (6) नलाय्यान; foll 57, (7) उपाहरण of प्रेमानन्द foll 21, (8) सुदामाख्यान of प्रेमानन्द, foll 14 (9) लवकुशाख्यान foll 10, (10) शिवरात्रिकथा, foll 14

[ZZ B 8, ZZ C 23]

2004

पृथ्वीराजरासना सारांश.

10×10 inches, Devanagari handwriting Foll 58, about 24 lines to a page

A brief summary in Gujarati Prose of Candā Bardas Prthvirāja Rāsa, for which see below Nos. 2038-39

[B D 58.]

2005

वालवोध of मुञ्जदित्य

10×5 inches, Devanagari handwriting Foll 9, fifteen lines to a page

Bālābodha is an astronomical treatise in Gujarati by Muñjaditya.

[B. D 178.]

2006

माधवानलकथा of कुशललभ.

12½×6½ inches, Devanagari handwriting Foll 2, thirty lines to a page.

This is a Gujarati poem containing 579 Duhās composed in Sam 1675 by Kus alalābha Vācaka. For the Sanskrit original of this love story, cf No 1271 above.

[ZZ B 23]

2007

मीनसंक्रान्तिफल.

10½×4½ inches, Devanagari handwriting Foll 5, eleven lines to a page

These are some astrological notes in Gujarati.

[B D 803]

2008

रत्नावलीविवरण

9×4 inches, Devanagari handwriting Foll 21, twelve lines to a page Dated Sam 1754

Mathematical calculations explained in Gujarati, in connection with a work called Ratnāvalī composed in Saka 1534

[B L 87]

2009

वेतालपञ्चविंशति of शिवदास.

12½×6½ inches, Devanagari handwriting Foll 41 26 lines to a page. Dated Sam 1579

Śivadasa's version of the Vetalapañcaviṁśati, for quotations cf. I O No 4093 95

[ZZ B 15]

2010

सिंहासनयत्तिशी of सामलदास

13½×7 inches, Devanagari handwriting Foll 6, eleven lines to a page.

This is the Gujarati version of the famous Siṅhāsana-yattisī composed by Sāmaladāsa son of Yasa vara for the authors Gujarati Sukaba hottari of the Catalogue of Gujarati MSS in the British Museum, 1905 No 45

[ZZ II 16.]

PART II—HINDI LITERATURE

A. Jain.

2011

अष्टाप्रभृतयाचनिका of जयचन्द्र.

10½ × 6, inches, Devanāgarī handwriting
Foll 321, ten lines to a page. Dated Sam 1895

This is a Hindi translation of Kundakunda's
Aṣṭaprabhūta. It was composed in Sam. 1867
by Jayacandra for whom see below No 2025

[B D 210]

2012

चर्चाशतक

10 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 17, 12 lines to a page

A hymn in a hundred Hindi stanzas

[B D 44]

2013

चौबीसदण्डक of दौलतराम.

10½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 5, eight lines to a page.

Covers Dandaka Stuti in 57 Dhuhās composed
by Daulataram

[B D 56]

2014

जेसलमेरराजवंशावली.

13½ × 8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 18, about 32 lines to a page. Incomplete

A list of the ruling princes of Jaisalmer. It is
partly mythical and partly historical

[B D 136]

2015

देवागमस्तोत्राचनिका of जयचन्द्र.

11½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 118, nine lines to a page

This is a Hindi translation of the Devagama
Stotra by Jayacandra. It was composed in
122

Sam 1866 and is based on Vidyānanda's com-
mentary called Aṣṭasāhasī

[B D 41]

2016

नवचमयार्तिक of हेमराज.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 11, 16 lines to a page. Dated Sam 1805

This is a Hindi translation of Devasena's
Nayacakra in Sanskrit. It was composed in Sam
1726 by Hemarāja who is a Digambara Jain,
but composed the work at the request of one
Nārāyaṇadāsa pupil of Labdhiranga Upādhyāya
of the Kharatara Gaccha.

[B D 144]

2017-2018

परमागमसमयसार of यनारसी.

9½ × 5½ and 10½ × 4½ inches Devanāgarī
hand writing Foll 48 and 59 16 and 13 lines to
a page. Dated Sam 1712

This is a Hindi metrical commentary of
Kundakunda's Samayasāra. It was composed
in Sam. 1693 at Agra by Banārasī a Digambara
Jain. It contains 727 Dhuhās. See Catalogue of
Hindi MSS in the British Museum, 1899 No. II

[B D 44, 300]

2019

परीक्षामुखवाचनिका of जयचन्द्र.

12½ × 6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 124, 13 lines to a page. Dated Sam. 1870

This is a Hindi commentary on Māṅkya-
nandi's Parikṣāmukha. It is based on Anantā-
cārya's commentary and was composed in
Sam. 1863 by Jayacandra. See below No. 2025

[B. D 204]

2020

महाविलास of मगधतीरास

11 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 166, 12 lines to a page. Dated Sam. 1876

This is an exposition of Digambara Jain Philosophy, composed in Sam 1755 by Bhagavatīdāsa of Agra.

[B. D 133]

2021

वर्धमानपुराण of नवलदास.

14×9 inches, Devanāgarī handwriting
Foll 104, about 20 lines to a page Dated Saka 1784.

Life of Vardhamāna in 16 chapters composed in Sam 1825 by Navaladāsa a Digambara writer

[B. D 70]

2022

शोधकाचार.

12½×6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 178, 11 lines to a page. Dated Sam. 1878.

Another manual of the same subject written in Hindi. Anonymous.

[B. D 204]

2023

सज्जनचित्तवृद्धभटीका.

11×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 24, ten lines to a page.

The MS contains—(1) सावकके गोत्रवसुतपत्ति or a legendary account of the origin of the Digambara Śrāvaka families. (2) प्रतिष्ठाविधान or an enumeration of important temples built for the Digambaras from very early times to Sam 1861, not very accurate. (3) सावककी चौप्यासी गोत्रकी उत्पत्ति in 110 Duhās, this ends on fol 20, (4) सज्जनचित्तवृद्धभटीका which is a Hindi commentary on Mallana's Sayjanacittavallabha, the text of which consisting of 25 śloka is not given here.

[B. D. 44.]

2024

सुगुणरातक of जिनदास.

8×6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 11, 17 lines to a page. Dated Sam. 1915

Sugunastaka in 100 Duhās, was composed in Sam. 1852 by Jinadāsa who was a Digambara Śrāvaka.

[B. D 47.]

2025

स्वामिकार्तिकेयानुप्रेक्षावाचनिका of जयचन्द्र.

11×5 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 198, 10 lines to a page. Dated Sam. 1901

This is a Hindi commentary on Svāmīkartikeyānupreksā composed in Sam 1863 by Jayacandra who wrote it at the request of a minister of Prince Jagatāmha of Jaypor

[B. D 37]

B Non-Jain

2026

अक्षयगीता of अक्षय.

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 11, about 18 lines to a page. Dated Sam 1850

A small Vedantic work based on the Bhagavadgītā. It was composed in Sam 1776 by one Akṣaya Muni

[B. D 154.]

2027

अश्वद्वित्रिशिका.

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 2, about 12 lines to a page

This is a treatise in Gujarati, mentioned here through mistake. It contains 56 verses on the nature of Horses.

It begins —

कवि कहइ शेरकलक्षण करी। कर्मविधाता सुगुणो वरी।

[B. D 107]

2028

औषधराज

10×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 21, 14 lines to a page. Incomplete.

This is a work on medicine in Hindi.

[B. D 195.]

2029

विविधिया of केशवदास

10½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 63, about 15 lines to a page. Dated Sam. 1795.

Kavipriyā is a work in 16 chapters on Rhetoric. It was composed in Sam 1658 by Kesava, who was patronised by Indrajit, one of the eleven sons of Madhukarashaha, who was himself a Rajput prince much honoured at the court of Emperor Akbar (see above Nos 864, 1163). The work seems to have been composed when Rāmasiṅha had already occupied the place of his father Madhukarashaha at the court. Another work of the author is Rānakapriyā (see below Nos. 2039-40) which is mentioned in the present work. For quotations &c. cf Catalogue of Hindi MSS. in the British Museum, 1899, No 44

[B D 308

2030

कोकसार of आनन्दकवि.

10½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 18, 11 lines to a page. Dated Sam 1701

Kokasira is a work on the Erotic science, it contains 212 Duhās in all, divided into 15 chapters and was composed by Ānanda Kavi.

Begins—रुदितसुननधनु जडितबन्ध ।

[B D 127

2031

विहीराजवंशावली of हिमतराज.

10½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 5, about 16 lines to a page. Dated Sam 1764

A list of the kings of Delhi

[B D 68,

2032-2033

नाममाला of नन्ददास

11 × 5 and 10½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 12, and 6 (27), about 13 and 17 lines to a page. Dated Sam 1898, and 1870

These are two MSS. of a Hindi dictionary called Nāmanāgarī Nānamālā. It consists of about 300 Duhās and was composed by Nandadāsa

[B D 107 123

2034-2035

पृथ्वीराजरासा of चंद यरदायी

14 × 8½ and 13½ × 13 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 562 and 171, about 15 and 22 lines to a page. Second MS is incomplete

These are two MSS. of the famous Hindi historical poem celebrating the life of Prithvirāja Chavan. It was composed by Candā Daradai, the royal bard who died along with his patron in 1192 A. D., see F. E. Keay, A History of Hindi Literature p 13 ff, also see Catalogue of Hindi MSS. in the British Museum, 1899, p 49. An English translation of a part of the work is published in Ind. Ant. vols 1 and 3.

[B D 274, 22, D 12

2036-2038

रसरसाकर of सैद पादार.

11 × 6, 11½ × 5 and 9 × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 45 116 and 39, about 16 10 and 12 lines to a page. The first MS is incomplete, the 2nd is dated Saka 1736, the 3rd Sam 1766 but contains only 11 chapters

These are three MSS. of a work on Medicine particularly treating of the medicinal preparations of Mercury composed by Suda Pahārī son of Saida Hamajā. The author was obviously a Mohamadan Hakim

Begins —

मरण निजान एक है : वृज नही कोई ॥

[B D 06, 117, 252

2039-2040

रसिकप्रिया of कैदायदास.

10½ × 4½ and 9½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 67 and 103 (5 100), about 18 and 27 lines to a page. The first is dated Sam 1773 second is incomplete (only chs 2 13).

This is a work on Rhetoric in 16 chapters composed in Sam. 1648 by Kesavadasa at the order of Indrajit, son of Madhukarashaha, see above No. 2029 and Cata. of Hindi MSS. in the British Museum 1899, No. 43

[B D 126, 222.

2041

रामविनोद of रामकवीश्वर.

10½ × 5 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 80, about 16 lines to a page. Dated Sam. 1831

Rāmavinoda is a work on Medicine written in Hindi. It was composed during the reign of Emperor Akbar and contains seven chapters. Its author is Rāma Kaviś'vara, who also composed an astronomical work in Saka 1535. For this latter, cf. I. O. No. 2944.

[B. D. 107.]

2042

सुन्दरसप्तशती of वृन्दकवि.

11×5½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 19; 18 lines to a page.

A collection of 700 verses, composed in Sam. 1671 by Vrinda Kavi. For quotations, cf. Mitra Notices, vol. IV. p. 23.

[B. D. 123.]

2043-2044

वैद्यमनोत्सव of नयनसुख.

10½×4½ and 9½×4 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 20 and 37; about 15 and 6 lines to a page. The first is dated Sam. 1810; the second is incomplete.

Vaidyamanotsava is another work on Medicine in 7 chapters composed in Sam. 1649, during the reign of Emperor Akbar, by Nayanasukha, son of Kes'avadāsa. It is in Gujrati. In the first MS. we also get Jinavijaya's Guṇāvalīnāsa composed in Sam. 1751; it occupies 18 folios.

[B. D. 149; 252.]

2045

शिवरात्रिकथा.

11½×5 inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 10; 18 lines to a page. Dated Sam. 1770.

A Hindu poem written in Hindi; it contains 351 Dūhas illustrating the importance of the Śivarātri Vrata.

[B. D. 127.]

2046

शृङ्गारमञ्जरी of सयाई प्रतापसिंहदेव.

8½×5½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 13; 11 lines to a page.

This is a collection of a hundred erotic stanzas attributed to Prince Pratāpasīnha.

[B. D. 47.]

2047-2049

श्रीकृष्णरक्मिणीवेलि of पृथ्वीराज.

10½×4½; 10½×4½ and 11×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 22; 7 (3-9) and 32; about 10-12 lines to a page. First two folios of the second MS. are missing; the third is dated Sam. 1737.

This is a Hindu devotional poem in 304 verses written in Hindi, composed in Sam. 1637 by Pṛthvirāja.

[B. D. 144; 295; ZZ. E. 28.]

2050

सप्तशती of विहारिदास.

10½×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 22; 13 lines to a page.

This is another collection of 700 Dūhas describing the amorous sports Kṛṣṇa and Rādhā. The author is Vibhārīdāsa.

[B. D. 154.]

2051

साहित्यकविता.

11½×6½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 15; 9 lines to a page. Incomplete.

A collection of stray verses in Hindi.

[B. D. 44.]

2052

सुन्दरपञ्चाङ्ग of सुन्दरकवि.

10½×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 22; about 15 lines to a page. Dated Sam. 1764.

This is a work in 370 Dūhas on Rhetoric, composed in Sam. 1688 during the reign of Emperor Sheha Jehan, by Sundara Kavi of Agra.

[B. D. 127.]

2053

सूक्तद्वयटी.

10½×4½ inches; Devanāgarī handwriting. Foll. 16; about 20 lines to a page.

A collection of Hindi Śūktas, i. e. stray moral verses. They are 1036 in all.

[B. D. 81.]

PART III—MARATHI LITERATURE

2054

अभंगसंग्रह.

13½×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 521, about 30 lines to a page.

This is a collection of Marathi stanzas in the Abhanga metre, of different poets. Foll 16 and 87 521 contain those of Tukārāma, foll. 7 88 those of Rāmadāsa and foll. 63 86, those of Nāmadēva

[B D 259

2055

अभ्युदयपर्वटीका of माधवदास

15½×6½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 117 about 11 lines to a page

A Marathi commentary in the Ovi metre on the As vamedhaparvan of the Mahābhārata. The author is Mādhavadāsa pupil of Rāghavadāsa belonging to the school of the famous Rāmadāsa. I have got in my private collection three manuscripts which contain this poet's commentary on the Anusāsana Udyoga and Bhishma Parvas composed respectively in Śaka 1619 1620 and 1627

[B D 242

2056

एकनाथचरित of केशव

10×8 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 27 (11-37), about 12 lines to a page

An incomplete copy of the life of Ekanātha composed in the Ovi metre by Kēśava, the MS contains only Adhya 4-8

[B D 93

2057

ग्रन्थराज of दिगम्बरानुचर

8½×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 58, about 12 lines to a page. Last few folios of the MS. are lost.

123

This is a Vedantic work in 8 chapters composed by Digambarānucara. It is called Grantharāja.

[B D 171.

2058

शुद्धमेवमाहात्म्य of विजयकृष्ण

13½×8½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 4, about 15 lines to a page Dated Śaka 1756

This is a Marathi translation in the Ārya metre of a chapter from the Śiva Purāṇa. It describes the importance of a holy place called Ghuṣṣumēśa Tīrtha. The author is Vijayakṛṣṇa son of Rāghava Sukla. The MS. is in the author's own hand

[B D 260

2059

पञ्चीकरणमहापाक्य

8½×4 inches, Devanāgarī handwriting
Foll. 21, 5 lines to a page. Dated Śaka 1726.

This is an exposition in Marathi Prose of the Vedantic theory of Pañcīkaraṇa i. e. the creation of the material world from the five great elements

[B D 213

2060

अथर्वदीपाटीका.

9×5 inches Devanāgarī handwriting.
Foll. 114 (4-117), about 10 lines to a page.

A Marathi commentary in Ovi metre by an unknown author

Ends —

जेथे परिपूर्ण योगेश्वर । श्रोता धार्मिकारिता धनुर्धर ।
तेथे विजयी श्रीहरी हा निघोर्धर । देसी माझी सवी ॥ इति
श्रीमद्भगवद्गीतासु.

[B D 171.

2061-2062

भगवद्गीताभाषार्थदीपिका of ज्ञानेश्वर.

15½ × 9½ and 12½ × 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 206 and 228, 18 and 14 lines to a page. Dated Saka 1747

These are two MSS of Jñānesvara's Marathi commentary on the Bhagavadgītā. It was composed in Saka 1212. Often published, critically edited by Madgaonkar Bombay and by V. K. Rajwade Poona.

[ZZ A 16, B D 266]

2063

भगवद्गीताप्रसादोक्ति of जगन्नाथ ऋषिकर.

9 × 6½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 160, 10 lines to a page. Dated Saka 1693

Another commentary on the Bhagavadgītā in the Oṽi metre. It was composed by Jagannātha Ṛṣikara.

[B D 171]

2064

भगवद्गीतादीका of मुक्तेश्वर.

10 × 6 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 20, 9 lines to a page.

Another commentary on the Bhagavadgītā in the Oṽi metre by Muktesvara. The MS contains only the last 11 chapters.

[B D 91]

2065

भगवद्गीतासमर्थोक्ती of वामन पण्डित.

10 × 6 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 22, 9 lines to a page. Dated Saka 1758

This is Vāmana's Marathi metrical commentary on the Bhagavadgītā. In this the metres used are the same as those of the original. The MS contains only the last eleven Adhyāyas.

[B D 91]

2066

भगवद्गीतायथार्थदीपिका of वामन पण्डित.

8½ × 6 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 155, about 12 lines to a page. Incomplete.

Vāmana's Marathi commentary in the Oṽi metre on the Bhagavadgītā. It is a vast and learned commentary. It however lacks in the poetic charm of the Bhavarthadīpikā of Jñānesvara. It is called Yatharthadīpikā.

[B D 217]

2067

मीमंसापर्वदीका of नामा विष्णुदास.

9 × 5½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 343, about 8 lines to a page. Incomplete.

This is a metrical commentary on the Bīṣṇa Parvan of the Mahābhārata composed by Nāma Viṣṇudāsa. It is in the Oṽi metre.

[B D 171]

2068

रामायण (बालकाण्ड) दीका of मुक्तेश्वर.

7½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 15, 10 lines to a page. Dated Sam. 1761

This is a part of Muktesvara's Rāmāyana & the Bālakānda only. It consists of 116 stanzas in the Bhujangaprayāsa metre.

[B D 165]

2061

रुक्मिणीस्वयंवर of पद्मनाथ.

8½ × 4½ inches, Devanāgarī handwriting. Foll 184, eight lines to a page. Dated Saka 1786

A Marathi poem in 18 chapters describing the Svayamvara of Rukminī. The author is Ekanātha who lived in the 16th century A. D.

[B D 222]

2070

छावणी of साणिक.

12½ × 6 inches, Devanāgarī handwriting. Foll 2, 11 lines to a page.

This is a small poem composed by a Jain author. It is in the popular Lāvāṇī metre.

Bo.—

नमो भाद्रिदेव महावीरवाह । चतुर्वीर तीर्थेश्वरा गुणदाई ॥

[B D 44]

2071

वैद्यसारोद्धार of वैद्य स्वयम्बर.

9½×5½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 12, ten lines to a page. Incomplete.

A small manual of Medicine composed by
Vaidya Tryambaka. It is metrical and is
popularly called Vaidya Tryambaki.

[B D 92]

2072

शुक्रकथा.

13½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 7, about 9 lines to a page.

This is a short story from the Kathāsaritsaṃgata
V 3 narrated in Murāṭī prose. According to
the writer Banaś Kāśīmbarī is based on this
story

[R D 42]

2073

सत्रा चरमाद्या तपरील.

11½×4½ inches, Devanāgarī handwriting
Foll 36, about 7 lines to a page.

[Z C 21]

ADDITIONS AND CORRECTIONS

P 266, No 854 — Mallisena author of the
Bhauravapadmāvatīkalpa is a Digambara Jain
and is different from the author of the Sū-
dṛādamasāgarī. The latter was a Svetāmbara,
see below No. 1699. The Digambara Mallisena
was a pupil of Jināsena pupil of Kanakasena
pupil of Agtasena. He was well versed in the
Mantrasāstra. Beside the Bhauravapadmāvatī-
kalpa he is definitely known to have composed
(1) The Mahāpūraṇa (finished in Śaka 969 at
Mulgunda) (2) Nāgālumārakāvya, otherwise
known as Paścamikathā, and (3) Jvālinīkalpa
Vidyānūsāsana (also called Vidyānūvāda)
Kāmacandālinīkalpa and a small poem called
Sajjanacuttavallabha are also usually ascribed to
him. But no definite proof can yet be given for
this. For a discussion of the quest on see N
Premi, Vidyadratnamālā, part I and Jaina
Intaisi vol 18 Nov.—Dec. 1920 p. 19 ff

P 269 No 864 and P 332 No 1163 —
For the date (about Śaka 1650) of the princes
Madhukarashaha and Ramashaha, see below
No 2029

P 293 No 974 — The stone pillar is not at
Benares, but at Nerasa in the district of Ahmed-
nagar. The place is called Mahālayaksetra.

P 384 No 1416 — I found from the Pravaṣṭi
in a MS. of Vinayabhāṣa's commentary on the
Uttarādhyāyanaśūtra, preserved in Kamala-
munis Bhandar at Lalbag Bombay, that I was
right in identifying our author with the
commentator of the Dasavaikālikasūtra. This
Pravaṣṭi which was lent to me by Dr Shaha
(see above Nos. 1413-44), consists of two stanzas
and says that the author was a pupil of Mahima-
ratna Vācaka and wrote the commentary
during the reign of Bhāvasāgarasuri of the
Aśoka Gaccha.

P 391, No 1471 — Abhidraṅga is another name
of the Nāgapuriya branch of the Tapā Gaccha.
Pāravacandra in v 2 is a Suri of this Gaccha
who later on founded a separate Gaccha in his
own name, cf. below No. 1873. In v 3 read
समरेन्दु for समरन्दु. Samaracandra was a succe-
ssor of Pāravacandra.

P 392, No 1480 — Haribhadra is described
as a contemporary of Siddharṣi through oversight.
He was a predecessor of him.

P 397, Nos. 1529-31 — For a further detailed
description of the constituent parts of the
Āvayaka Sūtra see Pravacanastōddhāra of

Nemicandra (Āgamedaya Samiti Edition of A. D 1922) v 84 ff. This agrees with that given by Devendra (see No 1601) who quotes a verso v 99 from this book.

P 402, No 1555 —A Gāthā from this Niryukti on the Suryaprajñaptisūtra is quoted by Devabhadra, see below No. 1682

P 406, No 1575 —This Sumatikīrti helped Subhacandra in his commentary on Kārtikeyā nuprākṣa of Bhandarkar, Report, 1883 84 p. 404 v 11 He is described as having already succeeded Subhacandra in Sam 1627, by his younger brother Sakalabhusana, cf Peterson, Reports IV p. 184 v 32

P 413 Nos 1611-1612 and P 422, No 1645 —Read उमास्मति for उमास्मति

P 415, No 1618 —Devacandra composed his Vicārasara (in Prakrit) in Sam 1792 He also wrote a commentary on Jñānasara in the same year —Prasasti.

P 419, No 1634, last line —read Nos. 1717-1719 for Nos 1750 51'

P 422, line 1 —read 'कस्मात्तरविसख्ये' for 'कस्मात्तरविसख्ये'

P 427, No 1666 —In the Prasasti to his commentary on the Saptatibhāṣya composed in Sa¹ 1429 (Nandāmbudhivedasome) this Merutunga of the Aścala Gaṇa mentions (1) Meghadūta with commentary (2) Saddarsa-nasamuccaya (3) Balārabodhavyūṭi on Kātantra and (4) Dhatupārāyaṇa as his own works. A

MS. of this Saptatibhāṣyatīkā is in the Dosabhai Abhechand Bhandar of Bhavnagar I got the Prasasti from Sri Indravijaya Suri of Gwalior, see above under Nos 1443-44

P 432, No 1699 —For the date of the Digambara Mallisena see additional note to P 266 No 854

P 433, No 1702 —A Gujrati poem called Uttamakumārcaupai, composed in Sam 1731 by Tatvahanāsa, is based upon this work of Cārucandra, cf JK. II. p 276

P 443 No 1754 —Prabandharāja was composed in Sam 1517 (not 1507).

P 450, line 1 and 2 —Jināṭisayayaksākhyā is the correct reading. Yaksas = 13 There are 13 kinds of Yaksas acc. to Jain Mythology

P 455 No 1794 —A copy of this Kavīdarpana (I have identified several passages) from which Jinaprabha quotes exists in the B O R I library at Poona. It is a palm leaf MS I intend to edit it soon. But from a hasty glance at its contents, my surmise that it is older than Hemacandra appears to be incorrect

P 462, No 1825 27 —I got the Prasasti from the Baroda MS. of Somaprabha's Sātīrthi which I mention in line 15 of para 2 From this it is clear that the author = Somaprabha pupil of Sarvadeva pupil of Jinadevasuri of the Prāgvaṭa Vāṇsa He is not our Somaprabha

P 466, Nos 1848 1849 —Of the two MSS. of Puṇḍarikā the second contains a work which is in Prakrit and is wholly metrical.

APPENDIX A.

Buddhist manuscripts.

We have the following Buddhist MSS in our collection —

(1) अवलोकितेश्वरस्तोत्र (10½×3½ inches, foll 5 five lines to a page Dated Nepāla Sam 377)

(2) कविशिवदान in Sanskrit (13½×3 inches, foll 41, five lines to a page Dated Nep Sam 875) It contains 10 Adhyāyas. For contents cf R Mitra, Sanskrit Buddhist Literature of Nepal, p 100

(3) कल्याणपद्धती in Sanskrit (15×3½ inches, foll 228, six lines to a page) For contents, cf R Mitra, SK Bud Lit of Nepal, p. 285ff and Winternitz, Geschichte, II p 243

(4) कारणव्यूह in Sanskrit (12½×3½ inches, foll 98, five lines to a page. Dated Nepal Sam 830). For contents, see R. Mitra SK Bud Lit of Nepal, p. 95ff and Winternitz, Geschichte, II p 238 ff

(5) कियसमग्रपत्रिका of बुद्धक in Sanskrit (14½×8½ inches, foll 137, seven lines to a page. Dated Nep Sam 810) For contents, cf R Mitra, SK Bud Lit of Nepal p. 105 ff. Upto the end of the VIIth Prakarana.

(6) लघुव्यूह in Sanskrit (20½×5 inches, foll. 292, seven lines to a page) For contents &c. cf R. Mitra, SK Bud Lit. of Nepal, p 90 ff and Winternitz, Geschichte, II p 242ff Foll 211 202 of this MS are written in a different hand The size of these also differs It is 18×6

(7) गुह्यसमाज in Sanskrit (12½×4 inches, foll 28, nine lines to a page). For contents &c see R Mitra SK Bud. Lit of Nepal, p 261ff and Winternitz, Gesch., II p 274 ff Incomplete

(8) दशभूमिशतसूत्र in Sanskrit (9½×3½ inches, foll 175, eight lines to a page Dated Nep Sam 803) For contents &c, see R. Mitra SK. Bud. Lit of Nepal, p 81 ff and Winternitz,

Geschi, II p 244

(9) प्रज्ञापारमिता अष्टसहस्रिका in Sanskrit (23×2½ inches, foll 222, six lines to a page) For contents &c, see R. Mitra, SK Bud Lit of Nepal, p 185ff and Winternitz, Gesch., II, p 247 ff *Palm*.

(10) " " Another copy (20×2½ inches; foll 248, six lines to a page). *Palm*.

(11) बोधिवर्षा in Sanskrit (7×3½ inches, foll 84, seven lines to a page Dated Nep Sam 992) See R Mitra, SK Bud Lit of Nepal, p. 47ff and Winternitz, Gesch., II p 263ff

(12) महावारा in Prakrit (19×6½ inches, foll 401, eleven lines to a page Incomplete) See Winternitz Gesch., II p 170 ff

(13) लघुवस्तुसूत्र in Sanskrit (16½×4½ inches; foll 137, seven lines to a page) See R. Mitra, SK Bud Lit, p 113 and Winternitz, Gesch., II p 243 ff

(14) वसुधावत in Sanskrit (10½×3 inches, foll 47, five lines to a page. Dated Nep Sam 964) See R Mitra, SK Bud Lit p 269ff

(15) समाधिराज in Sanskrit (13×3½ inches, foll 232 six lines to a page Dated Nep Sam 935) See R. Mitra SK. Bud Lit, p. 207 ff. and Winternitz, Gesch., II p. 244 ff

(16-17) साधनमाला Two copies. In Sanskrit (12½×4+12½×3 inches, foll 44 and 44, seven lines to a page. Both dated Nep Sam. 993).

(18) सुवर्णभाससूत्र in Sanskrit (13×3½ inches, foll. 99, six lines to a page Dated Nep Sam. 959) See R. Mitra, SK. Bud. Lit., p. 241 ff and Winternitz, Gesch., II p. 245 ff

(19) स्वयम्भुवैद्यमाहात्म्य in Sanskrit (13½×3 inches, foll 104, six lines to a page, Dated Nep Sam. 870). See R. Mitra, SK. Bud. Lit., p 249 ff

APPENDIX B.

रसेन्द्रमङ्गल of नागार्जुन

10×4 inches, Devanāgarī handwriting
foli 2-24, about 15 lines to a page

This is a work on the medicinal preparations of various metals and particularly of mercury. It is ascribed to Nāgārjuna, first folio of the MS is lost, the second begins with v 19

The first chapter called 'रसोपरसलोहशोधन' contains 68 Slokas and ends on fol 3b, the second called 'सरनपातनभ्रकादिभुतिद्रावणवज्रलोहमरण' contains 57 Slokas and ends on fol 5, the third called 'भस्मसूतकमण्डप' contains 109 Slokas (marked from 58 to 256) and ends on fol 11, the fourth called 'गुटिकासरबहुतिजलद्रावणार्णवादिसन्ध' contains 322 Slokas and ends on fol 18b. After this a very brief explanation of the text is given

The टीप्पन begins —

ॐ नमो गणपतये ।

पीतान्नरोध बलिजिह्वागन्धयवहृहरागगद्वर ।

सनयति हरिरेव हरजो विदलितभवदैसदु रकर ॥ १ ॥

सप्तर्विंशतिसिद्धानां मतमालोक्य यतत ।

नानाशास्त्रनिघण्टानि ज्ञावादी वैद्यकत्रयम् ॥ २ ॥

देरो देरोभिधानं स्वादोषधानां ग्रन्थद्वयम् ।

त विदिष्या च धातूनां पारंपर्योपदेशत ॥ ३ ॥

असंख्य सुगुणार्थस्पष्टीकरणहेतवे ।

रसेन्द्रमङ्गलस्येदं टीप्पनं रचयाम्यहम् ॥

रचयामि कर्ताहं परमहंसपरिभाजकाचार्यभगवत्पुण्यपादम्
द्याविंशतिम् रससिद्धिं श्रीमन्नोविन्दुचन्द्रारय किं तत् टीप्पनम्

The text ends —

व्याधिमादौ परीक्षेत ततो दद्यात्स्वभेषजम् ।

सूतकेन समायुक्तं योजयेच्च निपातम् ॥

इति श्रीनागार्जुनविरचिते रसेन्द्रमङ्गले गुटिकादि० नाम
चतुर्थोऽध्याय समाप्तः ।

The टीप्पन is incomplete

[S C. 19]

INDEX OF JAIN AUTHORS AND WORKS.

Vols. III and IV.

(This includes those in Vols. I and II. There are a few non-Jain works in Vol. IV, but an index of these is unnecessary as they are alphabetically arranged under each head).

अजितदेव	260	आत्मानुशासन	1560	अपिगण्डस्तर with वृत्ति	1797
अजितप्रभ	1778	आदिनाथदेवनोदारातक	1563 A	अपिगण	1918
अजितशान्तिस्तव 1793; 1812; 1188		आधीश्वरविनति	1868	एकविंशतिस्थानकप्रकरण	1574
„ with टीका of जिनप्रभ	1794	आनन्दध्यावचगमिषि	1869	एकादशीकथानक	1837
अक्षमाचोपई	1862	आनन्दश्रिगच्छपद्मवलि	1867	एकविंशतिभावना	1564
अतिथार	1829-30	आत्मपरीक्षा	1864	एकपाठतक	1875
अनन्तवीर्य (दि०)	1626=27	आराधना	1834-35	ओषधिर्युक्तवृद्धार	1422
अनन्तहंसगमि	1940	आरामनन्दनकथा	1701	ओषधितिकसूत्र	1423-25
अनुत्तरीपवातिकसूत्र	1383-87	आलोचना with टीका	1561	कठिवार बान्धुहरी चोपई	1876
आनुयोगद्वार with वृत्ति	1388	आपादभूतिरास	1870-71	कथाकोश S. भवेधरवृत्ति.	
आनुयोगविधि	1831	इन्द्रियपराजयगतक	1562-63 A	कथामहोधि	1705
अनेकार्थध्वनिमञ्जरी	90-91	इन्द्रजितरास	1872	कनकसुख	1800, 1838-40
अनेकार्थसंग्रह with टीका	92	उत्तराध्यायनसूत्र	1399-1416	कर्पूरप्रकर with टीका	1798
अनेकार्थसंग्रहचोप	93	उत्तराध्यायनसूत्र	1399-1416	कर्पूरमञ्जरी टीका	1281
अन्तःकृशासूत्र	1389-93	उत्तराध्यायनसूत्र	1399-1416	कर्मकाण्ड with टीका	1575
अनयदेव	1508-09, 1519	उत्तराध्यायनसूत्र	1399-1416	कर्मप्रत्यय	1576-86
अनयध्वज	299	„ with टीका	1418-1416	„ with टीका	1584
अनयसोम	1945-46, 1960	„ इष्टान्त	1417	„ (सतति) with माला	1585
अभिधानचिन्तामणि	94-100	„ कथा	1703	„ (सतक) with टीका	1586
„ with टीका	101	उदयप्रभ	1586	कर्मप्रवृत्ति with वृत्ति	1587-88
अमरचन्द्र	88, 130, 1759	उदयसोम	1974	कल्पसूत्र	1426-44
अमरसेनबयस्वरास	1863-64	उपदेशचिन्तामणि with टीका	1565	„ with टीका	1439-44
अमृतचन्द्र (दि०)	1629, 1689	उपदेशमाला	1566-70	कल्पसूत्र-अन्तर्वाक्य	1445-51
अम्भदरास	1096	„ बालाचोप	1570	कल्पसूत्रव्याख्यान	1877
अरिसिंह	1786	„ दोष्टी टीका	1571	कल्पसूत्र S. तीर्थरत्न.	
अर्युदायलक्षण	1865	उपदेशरत्नाकर with वृत्ति	1572	कल्याणसन्दिग्धस्रोत्र	1799-1801
अवन्तीमुद्रामालकुलक	1866	उपदेशरत्न	1573	„ with टीका	1800-01
अशोक	1843	उपदेशरत्नाकर	1873	कालचक्रमाला	21
अष्टप्राप्तवाचनिका	2011	उपदेशरत्नाकर	1873	कालचक्रमालाचोप	23
अष्टमयनिवारणचन्द्र	1890	उपदेशरत्नाकर	1704	कालम्बरी टीका	1255
अष्टादशस्तवी with चूर्ति	1795	उपदेशरत्नाकर	1812	कान्तिविजय	1891
अष्टादशस्तवी	1832	उपदेशरत्नाकर	1418-21	कायस्थितिस्तोत्र	1802
आचारचूर्ति	1833	उपदेशरत्नाकर	1611-12, 1645	कार्तिकसूत्रप्रयोगमीमांसा	1838-40
आचाराङ्गसूत्र	1394-96	उपदेशरत्नाकर	299	कालिकाचार्यकथा	1706; 1878
„ with टीका	1397	अपिगुमा	1983	काव्यकल्पलता with वृत्ति	130-33
आतुरप्रख्यान	1398	अपिगुमा	1874	काव्यप्रकाशसंग्रह	134
आरमसिद्धि	1878	अपिगुमा	1796-97; 1818	काव्यानुशासन (देम)	137-38

वीतिरिजय	1641-47	गौतम	1836	जिनकीर्ति	1781
सुन्दसुन्द	1688-89	गौतमचूडा	1597; 1818	जिनदत्त (बाण्ड)	1659
सुखेष्टपुण S. नन्दाय.		„ with टीका	1598-1600	जिनदत्त (गारवर)	1685
सुमारपातचरित	1707	गौतमरात	1852	जिनदत्तस्था	1720
„ प्रबन्ध	1708-09	गौतमसमिप्रागृह्यचरित	1715	जिनदाय	2028
सुमारसेवक S. जैनसुमारसेवक.		गौतमसमिप्रागृह्य	1804	जिनदाय	1623
सुसालभुवन	1585	गण्डाकर्णकोश	1810	जिनदाय	1623
सुसालहर्ष	1911	गण्डीगजिनस्य	1894	जिनप्रतिमागीत	1878
सुसालमुद्रविधि-आशयन S. चतु सारण.		गण्डीगजिनस्य	1805	जिनप्रभ 93; 1722-23; 1735-36	
केदारगणि	1893; 1982	गण्डीगजिनस्य	1895		1794; 1804
केचिद्वेदीश्वर	1879-80	गण्डीगजिनस्य	1717-19	जिनमदगतिदशमधम	1620, 1589-91
केदारविमल	1788	गण्डीगजिनस्य	1152-56; 1818	जिनमण्डन	1708-09
किर्याकलापस्तुति with टीका	1803	गण्डीगजिनस्य	1457	जिनमण्डन	1925
क्षमाकल्याण	1734; 1832; 1972	गण्डीगजिनस्य	1637-38	जिनमण्डन	1819; 1821
क्षेत्रमास (of जिनभद्र)	1589-91	गण्डीगजिनस्य	1896-97	जिनमण्डन	1461; 1887-88
„ (धीरेजय)	1592-93	गण्डीगजिनस्य	1683	जिनमण्डन	1807
„ (विरिगिलय)	1594-95	गण्डीगजिनस्य	1898	जिनमण्डन	1798
राष्ट्रप्रसिद्धि टीका	1182	गण्डीगजिनस्य	1484; 1678-82	जिनमण्डन	1808
राष्ट्रप्रसिद्धि	1841	गण्डीगजिनस्य	2012	जिनमण्डन	1884; 1973
राष्ट्रप्रसिद्धि	1881	गण्डीगजिनस्य	1716	जिनमण्डन	1902
राष्ट्रप्रसिद्धि	1622; 1657-58	गण्डीगजिनस्य	1899	जिनमण्डन	1623
राष्ट्रप्रसिद्धि	229-30	गण्डीगजिनस्य	1702	जीराजीवार्णव	1818
राष्ट्रप्रसिद्धि	386-87	गण्डीगजिनस्य	1806	जीराजीवार्णव	1842
गिरिनारदीर्घादार	1882	गण्डीगजिनस्य	1900	जीराजीवार्णव	1604-06; 1622
गिरिशिवराज	1883	गण्डीगजिनस्य	1601	जीराजीवार्णव	1818; 1903
गीत	1873	गण्डीगजिनस्य	2013	जीराजीवार्णव	1622
गीतायंपदाश्रयो	1873	गण्डीगजिनस्य	1901, 1915	जीराजीवार्णव	1460-68
गुणकण्ठगुणवली S. गुणवलीराज.		गण्डीगजिनस्य	115	जीराजीवार्णव	2014
गुणभद्र (दि०)	1560	गण्डीगजिनस्य	1698	जीराजीवार्णव	1721
गुणरत्न	1422; 1669	गण्डीगजिनस्य	1807	जीराजीवार्णव	23-26
गुणरत्नचरित	1885-86	गण्डीगजिनस्य	1458-59	जीराजीवार्णव	1086-87
गुणविजय	1931	गण्डीगजिनस्य	1459	जीराजीवार्णव	1404-73
गुणविजय	1182, 1248; 1692	गण्डीगजिनस्य	1602-03	जीराजीवार्णव	1472-73
गुणसमुद्र	1720	गण्डीगजिनस्य	1663	जीराजीवार्णव	1607
गुणसागर	1904-05	गण्डीगजिनस्य	1663	जीराजीवार्णव	1635; 1880
गुणस्थानकमारोह with टीका	1596	गण्डीगजिनस्य	1663-64, 1702	जीराजीवार्णव	
गुणाकर	1817	गण्डीगजिनस्य	1850, 1875	जीराजीवार्णव	1877
गुणवलीराज	1884; 1887-88	गण्डीगजिनस्य	2016; 2020	जीराजीवार्णव	1870-71
गुणवलीराज	1889	गण्डीगजिनस्य	2024; 2029	जीराजीवार्णव	1743
गुणवलीराज	1875	गण्डीगजिनस्य	1863	जीराजीवार्णव	1608
गुणवली (रातर)	1710-11	गण्डीगजिनस्य	1442	जीराजीवार्णव	1609
„ (रातर)	1712-13	गण्डीगजिनस्य	1565, 1690-92; 1721	जीराजीवार्णव	1610
„ (सागर)	1714	गण्डीगजिनस्य	1043; 1707	जीराजीवार्णव	1610
गोपीगार्धनचरित	1890-91	गण्डीगजिनस्य	1790	जीराजीवार्णव	1904-05

डोलमाखणीरी वार्ता	1999	द्वयसंग्रह with टीका	1617	नेमिचन्द्र (धे०)	1699-42
तरुधार्थमिगमसूत्र with टीका	1611-12	द्वयशमामनाख्या	1741	„ („ भाष्यद्वारा)	1670-72
तन्त्रलवचारिक	1474	द्याधयनाख्य with टीका	1737-40	„ (दि०)	1575; 1614-17
सांख्यसारटीका	307	धनपाल	1822	नेमीधरचरित्र	1928
तिलकाचार्य	} 1600, 1752	धनराज	254	नेमीधरभक्त	1929
तिलकसूत्र		धनेश्वर	1774-75	न्यायगागर	1933
तीर्थरत्न	1722-23	धन्नाचौपई	1914	न्यायगाहटीका	1043
तीर्थमासछातिनी	1906	धन्यचरित	1742-43	पञ्च-यागपूजा	1930
तेजसारम्हणचौपई	1907	धर्मसुमार	1779	स्यदण्डानात्रउपग्रन्थ	1746
त्रिभङ्गीसार	1613	धर्मबोध	1796-97, 1800	पञ्चरमेष्टीमहामन्त्रचक्राति	1816
त्रिलोकसार	1614	धर्मचन्द्र	1281	पञ्चमीलवन	1931
त्रिपट्टिशलाकापुरवचरित	1724-32	धर्मदत्तचालक	1744	पञ्चित्री with टीका	1623
त्रिपट्टिशलाकापुरवचरित	1733	धर्मदास	1566-71	पञ्चसुक्त with टीका	1624
त्रिपट्टिशलाकापुरवचरित	1908	धर्मदेव	1958	पञ्चसामसूत्र S. दीशविधानादिपञ्चासक.	
दमयन्तीकथाटीका	1248	धर्मशेखर	1721	पञ्चालि S. शूरानलि	
दशपदैकषा	1734	धर्मसुपुत्र	1864; 1866	पञ्चप्रभ	372
दशवैकालिकसूत्र	1475-81	धर्मसागर	1439, 1847	पञ्चगागर	1703
„ with टीका	1480-81	नन्दिदाज्ञाचरित्र	116	पञ्चसुन्दर (दि०)	1770
दादानीचरित	1809	नन्दिपेण	1792-94	पञ्चावली आरपान	1932
दानविजय	85	नन्दीधरस्तोत्र	1810	पञ्चावलीरत्न S. भैरवभक्ततीर्थरत्न.	
दानशीलतपभावनासुलक	1843	नन्दीसूत्र	1482-84	पञ्चावलीचरित	1747
„ „ रास	1909	„ with टीका	1484	परमगागर	1961
दिगम्बर	1910	नमस्कारमहाप्रज्ञा	1916, 1920	परमात्मसमवगागर	2017-18
दीक्षाविधानादिपञ्चासक	1844	नमस्कारमहाप्रज्ञा	1815	परमात्मप्रसाद with टीका	1625
दीपविजय	1092	नम्यचक्र	1618	परमानन्द	1644
दीपालिनाकल	1735-36	नयसुन्दर	1882	परमानन्दस्तोत्र	1811
दुरियरथस्तोत्र S. वीरचरितस्तव		नरचन्द्र	311	परीक्षासुप्त with हृति	1626-27
देवनलक्ष	1874	नरपति	1963		2019
देवसुमारचरित	1911	नरदमयन्तीचौपई	1917	पुरुषासक्त with हृति	1847
देवचन्द्र	1618, 1994	नरनामचरित	1918	प्राज्ञिचक्र	1480-92
देवना	1929	नरनामरास	1919	„ with हृति	1493
देव-न्दी (दि०)	23-26	नरायण	1745	प्राज्ञचरित	1748
देवपूजागीत	1912	नवसारछन्द	1921	प्राज्ञनमनरास S. धन्यचरित.	
देवप्रभ	1748	नवसारमहाप्रज्ञा	1925	प्राज्ञचन्द्र 1873; 1875, 1879; 1899	
देवप्रद	1682	नवतप	1619-22	प्राज्ञनाथचरित	1749
देवमूर्ति	1773	„ with टीका	1622	प्राज्ञनाथचरिताभिषेक	1933
देशराजवत्सराजराज	1913	नवपदपूजा	1922-24	प्राज्ञनाथदसमव	1934
देवसूत्रि (धादि)	1632-36	नवलदाग	2026	प्राज्ञस्तोत्रादिग्रन्थ	1812
देवसेन (दि०)	1561	नाभेयाईलवन	1926	प्राज्ञकेवली	386
देवागमस्तोत्राचरित	2015	नारक-द्रव्योत्पत्ति	311	पुण्यसुलक	1628
देवेन्द्र 1532-33, 1576-84; 1601		नामाङ्कनराजविधि	1927	पुण्यराजगणि	1791
देवीशान्दसंग्रह	104-106	निमित्त	385	पुण्यसागर	1862
दोहतराम	2018	निरयाजीसूत्र	1485-86	पुण्यसारराज	1935
दशमसंग्रह	1615-17	निशीथसूत्र	1487	पुण्यसुक्तमारास	1936

पुरापर्यटिष्युषाय with टीका	1629	बालचन्द्र	1883	महावीरचर्य	229-30
पुष्पमाला	1630-31	बालभारत (आदिपर्व)	1759	महेन्द्र	255-57
पूजाधामारस्थापनाहुवी	1937	बुधराज	1942	भाषसिंह	1789
पूजाष्टक	1848-49	बृषिपास	1491	भाणिकयनन्दी (दि०)	1626-27
पूज्यजीनो संस्कारक	1938	बृहत्कल्पसूत्र	1503	भाणिकयसुन्दर	1928
पूज्यपाद (दि०)	1611	बृहच्छान्तिस्तोत्र	1812, 1853	भाणिकयसूरी	1745
पृथ्वीधरप्रबन्ध	1750	ब्रह्ममुनि	1881	भाषाभावर कथा	2006
पेपश्चन्द्रप्रबन्ध S. पृथ्वीधरप्रबन्ध		ब्रह्मविलास	2020	मानगुप्त	1813-17
प्रज्ञापनासूत्र	1496-98	भक्तभारतस्तोत्र	1812-17	मानगुप्तमानवतीचौपई	1954-56
„ with टीका	1497-98	„ with वृत्ति	1817	„ „ रास	1947, 1996
प्रतिष्मणन्त्रविधि	1850	मगवतीदास	2020	मानसागर	1876, 1889
प्रतिष्ठासारासंग्रह	1851	मगवतीसूत्र	1501-09	माउदेव	1936
प्रत्याख्यातनिर्युक्ति S पदार्थव्यवहारनिर्युक्ति		„ with टीका	1508-09	मुद्रितमुद्रचन्द्र	1292
प्रत्येकपुद्गलचरित्र	1751-52	भद्रबाहु	385, 1426-38, 1488,	मुनिचन्द्र	1653-54
प्रत्येकपुद्गलस	1939		1537	मुनिपतिचरित्र	1767
प्रबन्धत्रयो S चतुर्विंशतिप्रबन्ध		भयहरस्तव	1812, 1818	„ सारोद्धार	1768
प्रबन्धचिन्तामणि	1753	भरतेश्वरवृत्ति (कथाकोश)	1760-63	मुनिशुन्दर	1572, 1662, 1712,
प्रबन्धराज	1754	भग्यजनमयापहार S विद्यातत्त्व			1808
प्रभाषण (श्ले०)	1755	भानुचन्द्र	1255	मृगाङ्गलेपासतीचरित्र	1948
प्रभाव ३ (दि०)	1617, 1803, 1836	भावचन्द्र	1777	मृगावतीरास	1949
प्रभानन्द	1603	भाषदेव	1749	मेरुतुङ्ग (नागेन्द्र०)	1656 and
प्रभावकचरित्र	1755	भावप्रकरण with वृत्ति	1648		Add, 1753
प्रभासस्तव	1940	भावविजय	1414-15	„ (अबल०)	1666 and
प्रभाषणयत्तत्त्वलोकाङ्कहार	1632, 1636	भावसेन (दि०)	21		Add, 22
„ with रत्नाकरवार्तिका	1638	मीम (भावसार)	1977-78	मेरुशुन्दर	1535, 1570, 1664
„ „ with पणिका	1634	मुननदीपक	372	मैयुनभाषारिहार	1950
„ „ with टिप्पण	1635	मुननसुन्दर	1056	मोहनविजय	1896-97, 1947,
प्रमेयरत्नकोश	1637-38	मेरुवपद्मावतीकल्प	854		1954-55
प्रवचनसारोद्धार	1639-1642	भोजप्रबन्ध	1765-66	मोहनानन्दविजय	1867
„ with वृत्ति	1640-41	मतिकुशल	1898	मौनएकादशीकथा	1854, 1951
प्रवचनाव्याख्यानविधि	1643	मतिवर्धन	1598	मौनएकादशीमाहात्म्य	1952
प्रवज्याविधान	1644	मतिशेखर	1914	यक्षवर्मा	87
प्रथमरति	1645	मत्तिसार	1967	यतिप्रतिकमणसूत्र	1522-26
प्रशस्तिस्तव	1756	मदनरास	1942	यतीन्द्र	1481
प्रश्रव्याहरणसूत्र	1499-1502	मयाचन्द्र	1607	यश्वराज with टीका	255-57
प्रशोतसमुच्चय	1646-47	मल्लमिरि	1497-98, 1515, 1555	यशोधर	1292
प्रायश्चित्त	1852		1587	यशोदेव	1493
प्रेमविजय	1868	मलयेन्दु	255-57	यशोविजय	1608, 1953
प्रेमसिंह	1471	गलिषेण (श्ले०)	1699 and Add	योगदृष्टिखान्दाय	1953
फक्तद्रसागर	1792	„ (दि०)	854 and Add	योगशास्त्रप्रकाश	1649-52
बनारसीदास	2022-23	महाक्षयणक	90-91	योगीन्द्रदेव (दि०)	1625
बप्पमहि	1824	महादेवीदीपिका	254	रत्नचन्द्र	117
„ चरित्र	1757	महावीरस्तव	1943-44	रत्नालङ्क्यानक	1769
यलिनरेन्द्रकथानक	1758	महाविद्यावृत्तिटिप्पण	1056	रत्नालङ्कचरित्र	1954-55

रत्नप्रभ	1571; 1633-35	विंशतिस्थानकतपोविधि	1858	„ (शाकटायन) S. शाकटायन.	
रत्नमण्डन	1750; 1787	विष्णुचरित्र	1773, 1960	शाकटायन with विन्तामणि	87
रत्नमन्दिर	1754	विष्णुनरेश्वरचतुष्टय	1961	शान्तरथभाष्य	1662
रत्नविमल	1872; 1907	विक्रमादित्यकथा	1962	शान्तिकरस्तव	1812
रत्नशेखर (नाग०)	1592-93; 1596; 1783	विचारपद्याशिका with टीका	1655	शान्तिनाथचरित्र	1778-79
„ (तपा)	1527-28, 1859	विचारपद्मशिक्षा	1656	शान्तिनाथरास	1966
राजप्रश्रीयस्त	1510-15	विचारस्तुति	1818	शान्तिगूरि	1604-06
„ with टीका	1515	विचारस्तुति	1818	शालिभद्र	1941
राजवत्सल	1747; 1765-66	विजयतिलक	1926	शालिभद्रचरित्र	1779, 1967
राजशेखर	1634; 1717-19	विजयदेव	1970-71	शिवस्तव	1968
राजमुन्दर	1809	विजयभद्र	1892	शिवशर्म	1586
रात्रिभोजनचौपई	1864	विजयविमल	1648; 1655	शीलरथचित्र	1969
राम	1988	विद्यातत्त्व	1764	शीलरास	1970-71
रामचन्द्र	1746; 1895	विद्यातिलक S. सोमविलक (द्र०).		शीलाङ्ग	1553
रामविजय	1966	विद्यानन्द (दि०)	1684	शीलोपदेशमाला	1663-64; 1818
राममहाभ्युदय	1770	विद्याविलासचरित्र	1963	„ with टीका	1663
रामुमर्दनमुवनानन्दरास	1956	विद्यालिङ्गि	1812	शीलोपदेशमालाव्याख्या	1665
रैवतक्षेत्रनामोद्धार	1907	विधिकीमुनी S. भाद्रविधि.		शुभचन्द्र (दि०)	1609
रक्षणीकक्षोल	1397; 1473	विनयविजय	1443-44, 1771, 1975; 1979	शुभवर्धन	1797
लघुचपपङ्क	1819	-		शुभशील	1760-63
लविभक्कलोल	1956	विनयहृत्	1416	शोभन	1823
ललितविस्तार (बैलवन्दनाग्रति)		विपाकस्त	1516-19	शोभनस्तुति	1823
with पञ्जिका	1653	„ with टीका	1519	भाद्रप्रतिकमणस्तव with टीका	1527-28
ललितसागर	1965	विमलनरेश्वररास	1964	भाद्रविधि with विधिकीमुनी	1859
लावणी	2070	विनेवविलास	1659	भावकविनकुलदण्ड	1780
लावण्यसमय	1913; 1964	विशेषावश्यकमण्य with वृत्ति	1520	भावकधर्मविधि	1873
लिङ्ग	1912	वीतरागस्तव	1818; 1820	भावकप्रतिकमण S. भाद्रप्रतिकमणस्तव.	
लोकनालद्वानिधिका	1818	वीरचरित्रस्तव (दुर्गिरा०)		भावकविधिप्रसाध	1972
लोकप्रकाश	1771	with वृत्ति	1821	भावकाचार	2022
लोकसारयज्ञ	260	वीरविजय	1930	धीचन्द्र S. चन्द्रसूरि.	
बल्लहामिरास	1958	वीरस्तव	1822	धीतिलक S. तिलकसूरि.	
वत्स	1948	वृद्धविजय	1908	धीपालगोपालकथा	1781
वनस्पतिसप्तिका	1654	वेदाङ्ग	1687	धीपालचरित्र	1782-83
वर्धमान	1772	वैद्यवत्सल	204	धीपालभूपालचौपई	1973
वर्धमानपुराण	2021	वैराग्यशतक	1563 A; 1660-61	धीपालराग	1974-75
वल्गुगणि	101	व्यवहारस्त	1521	धीवत्सल S. वल्गु.	
वसुदेवकुमारचौपई	1959	शतक with छिपन	1586	धीशार	1869
वसुधारासहाविद्यालय	1855-57	शत्रुघ्नसमाहात्म्य	1774-75	धैर्यकलास	1976-78
वसुधन्वी (दि०)	1851	„ जलेश	1776	पद्मावश्यकस्त	1529-36
वाग्भट	153-55	शनीश्वरकथा	1965	„ with बन्दावृत्ति	1532-33
वाग्भटालङ्कार	153-55	शब्दभूषण	85	„ with बाला० of मेघमुन्दर	
वानराधि S. विजयविमल.		शब्दानुशासन (हैम)	64-73, 77		1535
वासुपूज्यचरित्र	1772	„ (जैनेन्द्र) S. जैनेन्द्रव्याकरण.		„ „ „	1536

पडाव्ययसूत्र निबुंक्ति	1488, 1537	साधुरत्न	1622	सोमसुन्दर	1795
पद्मचननिर्णय	1666	साधुराजगणि	1806	सोमसूरी	1834-35
पद्मचनसमुच्चय	1667-69	साधुवन्दना	1982-84	सोममेजुलरत्नपट्टवली	1992
„ with टीका	1669	साधुसुन्दर	103	सोभास्यपद्ममीषका S.	
पट्टिशतक	1670-72	साम्प्रत्यमुद्रारास	1985-86	सोमिचिबुद्धप्रचमीषका	
पौष्टशमहादेवीपूजन	1860	सारसिपायमणारास	1987	सुवन	1993
सवेगसुन्दर	1987	सिद्धलुसासारसौषर्ष	1989	स्थानात्रसूत्र	1556-59
सम्पत्प्रदीर्घक	1538-39	सिद्धासनवसिती	2010	स्थापनाकल्प	1861
सम्पत्पद्म	1949; 1984	सिताम्बरपराजय	1698	स्थूलभद्रचरित	1790
सुगतिजिनस्तोत्र	1979	सिद्धचक्रस्तुति	1988	स्थानपूजा	1994
सर्गावलिपिपासार	434	सिद्धार्थ	1704	स्यारितसुन्दरसमुच्चय	88
सम्पद्गीतरत्न	1673-82	सिद्धमूर्ति	1968	स्यारदादमकरी	1699
„ with टीका	1682	सिद्धसेन	1574, 1640-41, 1799-1801, 1845	स्यारिकातिथियानुश्रुति	2025
सम्पत्पद्म S. लघुसम्पत्पद्म.		सिद्धान्तोक्तदुर्ग	1995	हंसरत्न	1776
सम्पत्पद्मविवरण	2023	सिद्धिचन्द्र	1255	हरिमह	307
सुतरसिद्धिपूत्र विधि	1980	सिद्धवर्मन्	1825-27	हरिमह	1480, 1602-03, 1624, 1653, 1667-69; 1687, 1767, 1844
सदेवचन्द्र सावलिगावलि	1981, 1997	„ with टीका	1828	हरिपेण (दि०)	1798
सदसिद्धि S. शासपरीक्षा		सोमम्बरस्यासिधोवातपत्र	1990	हर्षकीर्ति	1801, 1828
सद्गुणीन	1873	सुतरसिद्धिपूत्र	1786	हर्षरत्न	1550-52
सन्देहदोषवर्ण	1685	सुतरसिद्धिपूत्र	1787	हर्षरत्न	1959
सन्देहसमुच्चय	1686	सुतरसिद्धिपूत्र	2024	हरितारि	204
सप्तिका with टीका	1585	सुतरसिद्धिपूत्र	1991	हरितारक with प्रति	1700
सप्तशतिकासुन्दर	1683	सुतरसिद्धिपूत्र	1991	हरिपञ्चम	1459
सप्तशतिका (दि०)	1803	सुतरसिद्धिपूत्र S. सन्देहपत्र	434	हरिपञ्चम	1963
सप्तशतिका with टीका	1686	सुतरसिद्धिपूत्र	1575	हरिपञ्चम	72
सप्तशतिका	1440-41, 1821, 1906, 1909; 1917, 1939, 1985-86, 1969	सुतरसिद्धिपूत्र	1788	हरिपञ्चम (मलपारि)	1558, 1520, 1930-31
सप्तशतिका	1540-15	सुतरसिद्धिपूत्र	1789	हरिपञ्चम (पूर्णलीय)	61-67, 92, 94-101, 101-06; 115, 137-38, 1649-52, 1724-32, 1737-40, 1818; 1820
सप्तशतिका	1690-91	सुतरसिद्धिपूत्र	1546-53	हरिपञ्चम	2021
„ with टीका	1692	सुतरसिद्धिपूत्र	1550-53	हरिपञ्चम	76
सप्तशतिका	1784	सुतरसिद्धिपूत्र	1554	हरिपञ्चम S. सप्तशतिका	75-76
सप्तशतिका	1693	„ with टीका	1555	हरिपञ्चम	74
„ पूर्ण	1694	सोमसुन्दर	1705	हरिपञ्चम	1791-92
सप्तशतिका	1695-97	सोमसिद्धि (टीका)	1594-95, 1683		
सप्तशतिका	1824	„ (रत्नलीय)	1663		
सप्तशतिका	1785	सोमदेव	1795		
सप्तशतिका	1885-86	सोमदेव	1825-28		
सप्तशतिका	1980	सोमदेव	1706		
सप्तशतिका S. सप्तशतिका		सोमदेव			